

ENCICLOPEDIA

EDUCAȚIEI FIZICE

ȘI SPORTULUI DIN

ROMÂNIA

EDIȚIA A II-A

VOLUMUL VI

BUCUREȘTI
MĂIASTRA • 2015

CAMPIONII
ROMÂNIEI

ENCICLOPEDIA

EDUCAȚIEI FIZICE

ȘI SPORTULUI DIN

ROMÂNIA

VOLUMUL VI

BUCUREȘTI
2015

ENCICLOPEDIA

EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI
DIN ROMÂNIA

ENCICLOPEDIA EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI DIN ROMÂNIA

Ediția a II-a
Volumul VI

© 2015 MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Enciclopedia educației fizice și sportului din România / coord.:
prof. dr. Nicu Alexe, prof. Valentin Constandache. - Ed. a 2-a, rev. -
Târgu Jiu : Măiastra, 2015.

9 vol.

ISBN 978-606-516-780-3

Vol. 6. - 2015. - Bibliogr. - Index. - ISBN 978-606-516-786-5

I. Alexe, Nicu (coord.)

II. Constandache, Valentin (coord.)

81'374.2:796(498)=135.1

ISBN 978-606-516-780-3

ISBN 978-606-516-786-5

MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

ENCICLOPEDIA

EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI DIN ROMÂNIA

Ediția a II-a

MĂIASTRA • 2015

VOLUMUL VI

- ◆ PERSONALITĂȚI
DE REFERINȚĂ
- ◆ RELAȚII SPORTIVE
INTERNAȚIONALE
- ◆ COMPETIȚIILE
SPORTIVE BALCANICE
- ◆ ROMÂNIA, GAZDA UNOR
COMPETIȚII INTERNAȚIONALE

VOLUMUL al VI-lea

- PERSONALITĂȚI DE REFERINȚĂ, PROMOTORI ȘI PROFESIONIȘTI AI EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI – CADRE DIDACTICE, CERCETĂTORI, MEDICI, SPORTIVI ȘI ANTRENORI, OAMENI DE ȘTIINȚĂ ȘI CULTURĂ, CADRE MILITARE, PERSONALITĂȚI DE STAT ȘI POLITICE CU CONTRIBUȚII DEOSEBITE LA PROPĂȘIREA SPORTULUI ROMÂNESC;
- RELAȚIILE SPORTIVE INTERNAȚIONALE ALE ROMÂNIEI;
- REPREZENTANȚII ORGANIZAȚIILOR SPORTIVE DIN ROMÂNIA ÎN ORGANISMELE SPORTIVE INTERNAȚIONALE;
- COMPETIȚIILE SPORTIVE BALCANICE;
- ROMÂNIA – GAZDA UNOR COMPETIȚII INTERNAȚIONALE.

Autori și colaboratori:

PERSONALITĂȚI DE REFERINȚĂ, PROMOTORI ȘI PROFESIONIȘTI AI EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI. REPREZENTANȚI ÎN ORGANISMELE SPORTIVE INTERNAȚIONALE

Autori: †Băiașu Nicolae (ed.I), Bucur Constantin (ed.II), Cojocaru Mihai (ed.I și II), Constandache Valentin (ed.I și II), †Cristea Dan (ed.II), Daneș Aurel (ed.II), †Drăgan Ioan (ed.I și II), Dumitrescu Silviu (ed.II), Fântâneau Emanuel (ed.II), †Georgescu Miron (ed.I), †Ionescu V. Mihai (ed.I), Ionescu Ruxandra (ed.I și II), Lașcu V. Grigore (ed.I), Livescu Cristian (ed.II), Matache Constantin (ed.I și II), Miclescu Letiția (ed. II), †Nicu Alexe (ed.I și II), †Oțeleanu Nicolae (ed.I), Predescu Aurel (ed.II), Petrescu Nicolae (ed.II), †Postolache Nicolae (ed.I și II), Roibu Teodor (ed.II), Tatu Titus (ed.I și II), †Tărchilă Nicolae (ed.I și II), †Teodorescu Andrei Bogdan (ed.I și II), Vieru Nicolae (ed. II) Vintilă Octavian (ed.II), †Vilara Romeo (ed.I), Vrabie Anghel (ed.I și II).

Colaboratori: Atanasiu Virgil (ed.I), Bălașa Doina (ed.I), †Bărsănescu Corneliu (ed.I), Boboc Virgil (ed.I), Boldea Mirce (ed.I și II), Boriga Alexandru (ed. I), †Ciobăniță Vasile (ed. I și II), Curta Nicolae (ed.I), Enache Gheorghe (ed.I), Encuțescu Dana (ed. II), Florescu Brăduț (ed.I), Grindeanu Petru (ed.I și II), Ilie Mihai (ed.I și II), †Manciu Viorel (ed. I), Manea Vasile (ed.I și II), †Micu Ioana (ed.I), Milea Maria (ed. I și II), Mureșan Margareta (ed. I), Pană Elena (ed. I și II), Pavel Nicolae (ed.I și II), Perjaru Ghenea Gheorghe (ed. I), Pintilescu Traian Ovidiu (ed. II), Polihroniade Elisabeta (ed. I), Rusănescu Dumitru (ed. II), †Sava Ștefan (ed. I), †Stuparu Dan (ed. I și II), Șerbănescu Nicolae (ed.I), †Toth Vasile (ed. I), Ungureanu Octavian (ed. II), Vieru Nicolae (ed. I), Vrabie Anghel (ed. I), Zanciu Mihail (ed. I și II), Zidaru Octavian (ed. I și II).

RELAȚII SPORTIVE INTERNAȚIONALE. COMPETIȚIILE SPORTIVE BALCANICE

Autor: Matache Constantin.

Colaboratori: Constandache Valentin, Nicu Alexe.

**PERSONALITĂȚI DE
REFERINȚĂ, PROMOTORI
ȘI PROFESIONIȘTI AI
EDUCAȚIEI FIZICE
ȘI SPORTULUI**

PROMOTORI ȘI PROFESIONIȘTI AI EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI

ABABEI, RADU (1962), n. în Craiova. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ANEFS. În 2003 obține titlul de doctor în educație fizică și sport. A practicat atletismul de performanță la CSS Bacău (1976-1981), Dinamo București (1981-1983) CSU IEFS (1983-1987) și SC

Bacău (1987-1988). În perioada 1982-1984 a activat în secțiile de bob de la CSO Sinaia și CSU IEFS București. Între anii 1987-1988 a fost antrenor de atletism la SC Bacău iar între 1988-1991 a îndeplinit funcția de inspector metodist la DJTS Bacău. Din 1996 este, fără întrerupere, director al filialei AOR Bacău. Este profesor universitar la Facultatea de Științe ale Mișcării, Sportului și Sănătății din U. Bacău și predă la Bacău, Teoria antrenamentului sportiv; Metodologia cercetării științifice; Educația olimpică. În perioada 2005-2007 a fost inspector școlar general la ISJ Bacău iar între anii 2007-2008 consilier personal al Ministrului Educației Cercetării și Tineretului. A publicat 11 cărți și 58 articole de specialitate, dintre care aproape jumătate în străinătate. În anul 2003 a primit *Premiul pentru promovarea olimpismului* în cadrul Galei Sportului Românesc, acordat de către COR.

ABRUDAN, PETRE (1907 – 1979), n. în Zutor, jud. Sălaj. Pictor, în perioada 1950-1974, este profesor la Institutul de Arte Plastice din Cluj. Cu meserii diverse: electrician, strungar, desenator tehnic, fiind și jucător de fotbal la o echipă din Cluj, reușește să termine studiile în arte

plastice în 1932. I-a avut ca profesori pe Catul Bogdan și A. Damian, după care s-a integrat în *Colonia de la Baia Mare*. După ocuparea nord-vestului Transilvaniei în urma Dictatului de la Viena, a fost internat de regimul horthist într-un lagăr de muncă, din care scapă în toamna lui 1944. Tragedia dezmembrării țării, scenele istorice „*trăite*” se reflectă în tablourile *La cruce, Crucea nouă*. Opera sa conține în general compoziții monumentale, istorice și peisaje. În tinerețe, viitorul artist plastic a fost atras de sport, printre disciplinele practicate fiind și fotbalul. Printre lucrările sale se află și una intitulată *Sportivii*, realizată în ulei pe pânză.

ACHIM, ȘTEFAN (1930-2007), n. în București. Ofițer (ultimul grad avut în armată fiind cel de colonel). Halterofil. Absolvent al primului curs – organizat, în 1950 – pentru formarea antrenorilor de haltere. Ca sportiv de performanță a fost legitimat întâia oară la Clubul

Monitorul Oficial din Capitală. S-a transferat, apoi, la Clubul CCA (*Steaua*). Ca purtător al culorilor clubului militar bucureștean, ȘtA a cucerit, în 1951, la cea de-a VIII-a ediția a CN de haltere, primul său titlu de campion și recordman național la categoria 56 kg, fiind cel dintâi sportiv român care a folosit procedeul tehnic de ridicare denumit „hochei”. Timp de peste 30 de ani, antrenor al echipei Clubului CCA (*Steaua*), și de peste 15 ani, antrenor al lotului național, a avut o însemnată și unanim recunoscută contribuție la afirmarea halterofililor români în țară și peste hotare, pregătind numeroși viitori campioni și recordmani europeni, mondiali și olimpici, printre care Nicu Vlad (autor a nu mai puțin de 3 recorduri

olimpice), Silviu Cazan, Ilie Dancea, Eremia Delcă, Tiberiu Roman, Lazăr Baroga, Fitzi Balaș, Dragomir Cioroslan, Ioan Buta, Virgil Docu Enciu și Vasile Groapă. Echipa de haltere CCA (*Steaua*) antrenată de el a cucerit peste 20 de titluri de campioană națională. Considerat printre cei mai buni antrenori de haltere din lume, ȘtA și elevii săi din lotul național au obținut, la JO de la Los Angeles, în 1984, rezultate cu totul deosebite: 2 medalii de aur, 5 medalii de argint și o medalie de bronz. În același an, la CM, halterofilii antrenați de el ocupă locul I pe echipe și cuceresc 21 medalii (8 de aur, 8 de argint și 5 de bronz). Între 1960 și 1964, a fost secretar general al FR de Haltere. I-a fost acordat titlul de Antrenor Emerit. A fost decorat cu: *Medalia Muncii* (1962); *Medalia Națională Serviciul Credincios Clasa I* (2000) și cu *Ordinul Meritul Sportiv Clasa I* (2004).

AGULETTI, ANDREEA (1935), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală în 1959. După absolvire, lucrează, până în 1966, la Sanatoriul Moroieni ca medic specialist ftiziolog, iar în perioada 1968-1974, este medic în rețeaua medicală de

întreprinderi din București. Din 1974 și până în 1996, lucrează la IMS, ca medic primar în medicină generală, la laboratorul de cardiologie. Aproape de la începutul activității la IMS, a asigurat asistență medico-științifică, de cercetare la lotul olimpic de înot și sărituri (seniori și juniori), unde, împreună cu antrenorul Gh. Demeca, a conceput strategia și planurile de pregătire, în special pentru Noemi Lung și Carmen Bunaciu. Are numeroase lucrări de specialitate, în colectiv de autori, susținute în cadrul simpozioanelor IMS și stagiilor de perfecționare a antrenorilor și publicate la Editura Medicală. Pensionară din 1997, are totuși o activitate susținută în cadrul lotului național de înot. Decorată cu: *Ordinul Meritul sportive clasa a III-a* (2004) și *Ordinul Meritul sportive clasa a III-a o baretă* (2004).

ALBULESCU, VALENTIN (1925-2007), n. în Bacău. Economist. A debutat în presa sportivă în 1966, realizând reportaje, comentarii, în principal din lumea baschetului. În anii 1966-1975 a semnat în publicațiile *Viața studentescă*, *Informația Bucureștiului* și

Scânteia tineretului. Tot despre baschet a scris 4 cărți: *Cu baschetbaliștii români în Finlanda*, *De la Napoli la Essen*, *Baschet. Mică enciclopedie și Baschet românesc*. Autorul făcea o incursiune în evoluția baschetului din țară și din străinătate, de la începuturi până în acel moment. Din anul 1986 a inițiat și a realizat un program de fotbal la clubul *Sportul Studentesc*, denumit *Regia fotbalistică*. În 1991 a înființat, împreună cu Radu Cosașu, Gheorghe Lazăr, Radu Timofte și Eugen Petrescu, prima revistă de fotbal color, intitulată *Fotbal Plus* (al cărei director devine), publicația impunându-se în presa de specialitate.

ALEXA, HARALAMBIE (1930-2008), n. în com. Lunca, jud. Botoșani. Economist, absolvent al ASE (secția fără frecvență), promoția 1964. A îndeplinit mai multe funcții în diferite unități economice, pe linia organizațiilor de tineret și de partid. Pe timpul cât era

elev, a practicat mai multe ramuri de sport, printre care și fotbalul, făcând parte din echipele de juniori. În perioada 1984-1987, a îndeplinit funcțiile de președinte al CNEFS și al COR. A acționat pentru îndeplinirea obiectivelor sportului de masă și de performanță, pentru buna pregătire și reprezentare a sportivilor pe plan internațional. A condus delegația țării la JO, de la Los Angeles, din 1984, unde sportivii noștri au realizat cea mai bună participare, România clasându-se pe locul II în clasamentul general. A reprezentat mișcarea sportivă și olimpică din țara noastră la mai multe consfătuiri și reuniuni internaționale și s-a întâlnit

cu reprezentanți ai CIO, federațiilor internaționale și conducători ai organizațiilor sportive din alte țări. A primit mai multe ordine și medalii pentru activitățile desfășurate în alte domenii. Pe linie de sport, a fost distins de CIO cu *Ordinul Olimpic de Argint*, în 1984.

ALEXANDRESCU, CONSTANTIN (1923-2009), n. în comuna Leordeni, județul Argeș. Absolvent al Facultății de Medicină din București (1949). Titlul de Doctor în medicină l-a obținut în anul 1974. Între anii 1950-1956 a fost asistent universitar la ICF,

între anii 1956-1970 lector universitar la ICF și IEFS, între 1970-1991 conferențiar universitar la IEFS și între 1991-1993 profesor universitar. În toată această perioadă a funcționat neîntrerupt în cadrul Catedrei de discipline medicale, respectiv igiena educației fizice și sportului. A avut o bogată activitate editorialistă și de cercetare științifică. A scris singur sau în colaborare circa 130 de lucrări, dintre care 64 au fost publicate și în străinătate. A publicat 12 cărți, dintre care 8 le-a scris singur. A realizat 3 traduceri în colaborare cu membrii catedrei. A realizat, singur sau în colectiv, 71 de comunicări științifice. Prin activitatea sa, a contribuit la fundamentarea conținutului acestei discipline incluse în planul de studii al ANEFS și al facultăților de profil din țară. Medic al lotului național de volei în perioada de glorie a voleiului românesc. Dintre lucrările publicate amintim: *Regimul de viață al sportului*, Ed. UCFS, 1964, București; *Igiena educației fizice și sportului*, Ed. Sport-Turism, 1977, București; *Viața rațională a sportului*, Ed. Sport-Turism, 1979, București; *Selecția și orientarea metodică sportivă* (în colaborare) Ed. Sport-Turism, 1989, București. Toate aceste studii și lucrări au îmbunătățit informația, substanța și valoarea practică a muncii profesorilor și antrenorilor în domeniul igienei și controlului medical în educație fizică școlară, în sportul de mase și de performanță. A

fost distins cu numeroase medalii, diplome și decorații.

ALEXANDRESCU, DAN (1951), n. în București. Economist, absolvent al ASE, din București, promoția 1973. Om de afaceri, manager, ziarist comentator în domeniul automobilismului și a curselor din cadrul Marelui Premiu de Formula 1. A practicat mai

multe sporturi, printre care tenisul, schiul și în mod deosebit automobilismul, devenit pasiune insuflată încă de la 8 ani, de către tatăl său Emilian Alexandrescu, un specialist în domeniu, menționat printre fondatorii școlii de șoferi și motocicliști amatori din București. La 22 de ani, debutează în raliuri, fiind cooptat în echipa „Dacia” (1973-1981), având posibilitatea să participe la diferite curse organizate în cadrul campionatului european. Se remarcă în calitate de corespondent pentru România al cunoscutelor publicații „Autosport” (Anglia), „L’Equipe” (Franța) și „Autosprint” (Italia). Tot în anul 1981, este menționat ca membru fondator al săptămânalului Italian „Rombo”. În același an, părăsește țara, cu un pașaport turistic, stabilindu-se în Franța. Conform relatărilor sale, a trebuit să înfrunte mari greutăți fiind nevoit să-și reorganizeze activitatea, mulțumindu-se pentru început cu statutul de corespondent pentru diverse ziare din Italia, Anglia, SUA, Canada, Japonia și Taiwan. Deși fusese primul ziarist român acreditat, încă din 1978, pentru Formula 1, abia în 1983 reușește să pătrundă în sistemul *Marelui Circ*, ceea ce i-a facilitat și apropierea de piloți renumiți printre care Ayton Senna, Nelson Piquet, Niki Lauda, Alain Prost și alții. Ulterior a oferit servicii de manageriat unor piloți de Formula 1. Concomitent, a continuat să piloteze, participând la unele raliuri pentru amatori, în Formula 3 și Formula Ford, pe mașini de curse închiriate sau împrumutate. A intrat și în afaceri înființând, în Franța, Agenția de presă „Internațional Motor Media”. În

1994, devine directorul reprezentanței „Hyundai” în România, misiune încredințată de Ion Țiriac. După ce renunță la această funcție, în 1997, împreună cu o firmă italiană de construcții, investește în imobile și terenuri. Activitatea de comentator al curselor de Formula 1 și-a început-o în 1990, la TVR, pentru câteva etape. Ulterior, când Pro Sport Group a obținut drepturile de transmisie, DA a asigurat comentariile, de la fața locului, pentru această televiziune. Ulterior, transmisiile au fost preluate din nou de TVR, DA efectuând comentariile împreună cu Victor Bonifaciu, până în 2011, când Formula 1 se transmite prin televiziunea Digisport.

ALEXANDRESCU, DUMITRU CONSTANTIN (1930), n. în Caracal, jud. Olt. Profesor de educație fizică și sport. A absolvit ICF din București, în anul 1953, cu specializarea atletism. A desfășurat o prodigioasă activitate didactică, ca asistent universitar (1953-1966), lector universitar (1966-1971), conferențiar universitar (1973-1990), profesor universitar (1990-1998). În perioada 1992-1996, a îndeplinit funcția de rector ANEFS, contribuind la perfecționarea activității acestei instituții și a sistemului de formare a profesorilor de educație fizică. A deținut următoarele funcții: 1990-1992 – șef catedra atletism (ANEFS); 1990 – 1996 – vicepreședinte Federația Română de Atletism; 1980 – lector IAAF, la cursurile din cadrul Solidarității Olimpice CIO, în Maroc, China, România; președinte de onoare al Societății Profesorilor de Educație Fizică și Sport din România, al Federației Sportului Universitar, al Colegiului central al antrenorilor și al comisiei tehnico-metodice (FRA). A fost președinte al comisiei de examinare pentru gradul didactic I, al celei de admitere în învățământul superior, președinte și membru în comisii pentru ocuparea prin concurs a posturilor în învățământul superior. Conducător științific la lucrările pentru obținerea gradului didactic I și îndrumător științific

la peste 200 de lucrări de licență, consultant la elaborarea Curriculum pentru unitățile școlare cu program sportiv – MEC 2000. A desfășurat o bogată activitate ca antrenor de atletism, evidențiindu-se prin atractivitatea și originalitatea metodelor sale în organizarea și desfășurarea antrenamentului. Cu sportivii pe care i-a pregătit a obținut peste 80 de titluri de campioni naționali, peste 40 de recorduri naționale, 64 de titluri de campioni universitari, 10 titluri balcanice, două medalii de bronz la JMU. Autor și coautor a peste 100 de lucrări: cărți, cursuri și referate publicate sau susținute în cadrul unor sesiuni științifice, printre ultimele sale publicații s-au aflat și: „Et in Arcadia Ego”, editura Palestra – 2007, „Povestiri adevărate, mai mult sau mai puțin sportive”, editura Palestra 2009. S-a remarcat printr-un stil vioi, uneori acid, dovedindu-se un bun cunoscător al evenimentelor sportive și comportamentului personajelor cărților sale. Distincții: Diplomă pentru promovarea olimpismului, decernată de către președintele CIO - Juan Antonio Samaranch; Diploma de Onoare a ANEFS, cu ocazia împlinirii a 75 de ani de existență, pentru rezultate deosebite în domeniul educației fizice și sportului (1997), Diploma aniversară acordată de ANEFS, cu ocazia împlinirii a 80 de ani de existență (2002); Diplomă de excelență acordată de către președintele FRA, Iolanda Balaș Soter, cu prilejul aniversării a 90 de ani de la înființare (2003); titlul de Cetățean de onoare al municipiului Caracal (2008). Antrenor Emerit, titlu acordat în 1991. Decorații: Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1972); Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1982).

ALEXANDRESCU, HORIA (1947), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al IEFS, promoția 1971. Jurnalist, absolvent al Facultății de Jurnalism, promoția 1981. A debutat în presă în anul 1971, iar realizările sale gazetărești din lumea sportului au dovedit cunoștințele din domeniile: atletismului,

sporturilor nautice, gimnasticii, jocurilor sportive și în special, din handbal și fotbal. A desfășurat o intensă activitate ca redactor la ziarul *Sportul* și *Scânteia tineretului*, fiind prezent la numeroase acțiuni internaționale desfășurate atât în țară, cât și în străinătate. După 1989 a devenit redactor-șef adjunct la *Tineretul liber*, director fondator la *Curierul național* (1993-2000), la *Cronica Română* (2000-2005), la *Independent* (din 2005); director la Săptămânalul *Independent*. Concomitent cu problematica sportivă, s-a lansat în comentarii politice, realizând numeroase emisiuni televizate la posturile *Antena 1*, *Prima TV*, *GIGA* și altele, printre emisiunile sale aflându-se, foarte apreciate, numărându-se *Căfeneaua politică* (din 2003) și *Foc încrucișat* (din 2004). Moderator la Talk Show –uri televizate. În perioada în care a fost reporter a scris mai multe lucrări – 6 lucrări cu tematică sportivă și 2 volume de cronici politice. Aminti *Olimpiada californiană* și *Steaua, campioana Europei, precum și Cronici de tranziție* (2000) și *Călător la Sf. Munte Atos* (2005). A îndeplinit diferite funcții printre care: Președinte al Fundației Române pentru Jurnalism, Președinte al UZPR, vicepreședinte APSR, membru fondator al CRP. Membru COR în perioada 1990-1997.

ALEXANDRESCU, TOMA (1914-1989), n. în București. Gazetar sportiv. A făcut parte din generația de avangardă a ziaristicii sportive. A fost secretar general la *Universul sport* și la *Gazeta sporturilor*. Într-o intervenție a sa la Congresul Sportului Românesc din 1943, sublinia nevoia de se asigura sportului o propagandă organizată pentru a se înlătura mentalitățile greșite și pentru a fi mai bine înțeleasă, menirea lui. Tot el mai sublinia că „...Gazetarul sportiv nu este un înregistrator de rezultate tehnice, ci un doctrinar, un pedagog, un om de atitudine, un deschizător de drumuri”. În încheiere sublinia că trebuie acționat pentru a elimina din presa sportivă, elementele slabe și nepregătite. A crescut și a îndrumat numeroși jurnaliști de valoare: Aurel C. Neagu, Victor Bănciulescu, Emanuel Valeriu. Între anii 1966-1970, a fost secretar de redacție la *Sportul popular*. A semnat numeroase articole despre fotbal la *Universul sport* și *Gazeta sporturilor*. Autorul lucrării *Cele*

două pasiuni ale lui Sony Niculescu, Editura Stadion, 1971 – o adevărată pledoarie pentru recunoașterea rolului educativ și social al sportului. Ștafeta profesiei de ziarist a fost preluată și dusă mai departe cu succes de fiul său, Horia Alexandrescu, directorul ziarului *Independent*. Decorat cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1943).

ALEXE, ANGHEL (1927), n. în com. Homorâciu, jud. Prahova. Absolvent al Academiei de Științe Social-Politice Ștefan Gheorghiu și, apoi, al Facultății de Drept a Universității București. A fost numit președinte al UCFS, în 1965, funcție pe care a deținut-o până în 1973. În același interval de timp, a fost și președintele COR. A condus delegațiile țării la două ediții consecutive ale JO (Mexico City, în 1968, și München, în 1972). De asemenea, a condus delegațiile COR la reuniunile reprezentanților CNO din anii 1967 (Teheran) și 1968 (Mexic), în cadrul cărora s-au pus bazele organizației de sine stătătoare a CNO din întreaga lume sub denumirea inițială Adunarea Generală Permanentă a CNO (AGP a CNO) care, ulterior, în 1979, s-a reorganizat sub denumirea de Asociația Comitetelor Naționale Olimpice (ACNO). A fost directorul Clubului de *Tenis* din București (1982-1989), la a cărui înființare a contribuit împreună cu federația de profil (FRT). Pentru activitatea depusă în slujba sportului i-au fost decernate ordine și alte distincții de stat. Decorat în 1966 cu Ordinul *Tudor Vladimirescu* clasa a V-a. În anul 2004, i s-a conferit Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I.

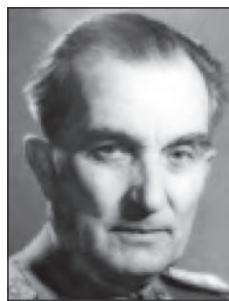
ALEXE, CONSTANTIN (1934), n. în Ploiești. Ziarist. Absolvent al Facultății de Ziaristică și a Facultății de Filosofie și Sociologie (1985). S-a afirmat ca un talent în fotbal, făcând parte din echipele de copii ale Cluburilor *FC Ploiești* Prahova (de juniori), *Metalul*

Plopeni, *Voința și Unirea*. În 1956 a jucat în selecționata Armatei a II-a, cu care a câștigat Spartachiada Militară de Fotbal. Din 1960 a lucrat în presa sportivă, dovedindu-se un bun profesionist, cu remarcabile calități în ceea ce privește tehnica scrisului, mai ales a materialelor de regulă dominate de ideea luptei pentru dreptate și adevăr. În calitate de cronicar, redactor, șef de departament al publicației *Sportul* (ulterior, *Gazeta sporturilor*) sau de secretar general de redacție al revistei *Fotbal*, s-a dovedit un bun cunoscător al fenomenului sportiv și un neînduplecat adversar al celor ce uneltesc împotriva sportului. Autor al unor lucrări de specialitate, împreună cu T. Stama: *Sportul școlar și universitar din România și La izvoarele performanței*. Pasiunea pentru ziaristica sportivă a fost transmisă și celor două fiice, Dana, reporter TVR și Gabi, redactor de sport la *Ziua*. Din 2001, a colaborat la cotidianul *Independent*.

ALEXIU, BARBU (1944), n. în București. Medic. Absolvent al Institutului de Medicină și Farmacie (IMF), secția militară (medicină generală), în 1968. Imediat după absolvire și până în 1972, lucrează la Policlinica MFA din Ploiești. Și-a continuat activitatea în cadrul Clubului *Steaua*, unde, din 1996, devine șeful cabinetului medical, cu o activitate deosebită în secțiile de performanță de handbal, atletism, kaiac-canoe și hochei pe gheață. Activează ca medic coordonator la echipele naționale masculine de handbal și volei (1987-1997); a asigurat asistență de specialitate echipei de handbal la CM din 1990 și la JO din 1992. Preocupat de cercetarea științifică, publică la Editura Militară și în *Anuarul IMS* 12 lucrări de specialitate (refacere-recuperare după eforturile de antrenament și competiționale). Participă cu lucrări, ca autor și coreferent, la congresele de medicină sportivă de la Reykjavik, Paris și din Cehoslovacia. Susține, în 1992, la Paris, lucrarea *Imagistica în traumatologia sportivă*. Din 1997, devine medic primar de medicină sportivă.

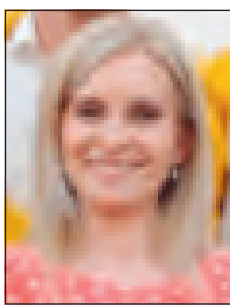
Timp de 10 ani, a fost președintele Comisiei medicale a FR Handbal, participând cu teme de specialitate la toate stagiile de perfecționare a antrenorilor. A fost distins cu diverse ordine militare. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (2006).

ALEXIU, LEONIDA (1898-1977), n. în Craiova, jud. Dolj. General medic. Profesor universitar. A absolvit Facultatea de Medicină Umană din București, fiind elev, apoi ofițer al Institutului Sanitar Militar. S-a specializat în fiziologie la Paris (unde și-a susținut și teza de doctorat în științe). Cariera didactică și-a început-o ca asistent al prof. dr. C. Michăilescu, atât la Catedra de fizică de la Facultatea de Medicină Umană din București, cât și la Catedra de fiziologie de la ANEF. În perioada 1944-1948, a ocupat postul de profesor de fiziologie la ANEF, îndeplinind, timp de doi ani (1946-1948), și funcția de rector al acestei instituții. Și-a împlinit armonios activitatea de clinician, de medic militar și cea de cadru didactic în învățământul superior de educație fizică, cu munca de cercetare științifică, ale cărei rezultate au fost prezentate la congrese și în revistele de specialitate. A avut și contribuții organizatorice în cadrul Societății Medicale de Educație Fizică. În 1949, când s-a reorganizat întregul învățământ, a renunțat la activitatea didactică, optând pentru cea de medic la Spitalul Militar Central din București, unde a condus, până la pensionare, una dintre secțiile de medicină internă.

ALEXIU, ȘTEFAN (1960), n. în București. Inginer. Absolvent al Institutului de Construcții, București (1985). În 1997 a terminat Cursul de Radio BBC și Management. Din 1992 a lucrat la radio, în cadrul Redacției *Sport*, ca reporter-crainic. În perioada studiilor medii și superioare a practicat o serie de sporturi, precum handbal la Clubul *Voința* București, în divizia secundă, polo pe apă la SSE. nr. 2 București, fiind inclus și în lotul

național. A transmis de la numeroase competiții la care au evoluat sportivii români, făcând dovada unui talent însoțit de pasiune profesională, competență și spirit de obiectivitate. S-a remarcat ca în activitatea de crainic-reporter pe care o desfășoară la Radio România Actualități, unde prezintă evenimentele importante din toate ramurile de sport și mai ales cele din fotbal și tenis. La tenis a fost prezent la numeroase competiții importante desfășurate în diferite țări ale lumii de unde a transmis desfășurarea întrecerilor și rezultatele obținute. Se remarcă și prin salutul său specific adresat radio-ascultătorilor.

ALEXOI (NEGESC), ALINA (1971), n. în Călan, jud. Hunedoara. Ziarist, comentator sportiv, realizator emisiuni de televiziune. Absolventă a Facultății de Jurnalism, din cadrul Universității *Atheneum*. Încă din timpul studiilor, în 1991, debutează în presa sportivă la gazeta de profil *Sportul românesc*. Începând din 1992, colaborează la Televiziunea Română. În cei peste 20 de ani de activitate jurnalistică a acumulat o bogată experiență, contribuind la realizarea unor comentarii și emisiuni profilate și bine documentate. Autoare a numeroase reportaje și comentarii la mai multe sporturi olimpice, cele mai îndrăgite fiind gimnastica, patinajul artistic și scrima. Majoritatea emisiunilor sale au fost prezentate cu ocazia CM, CE și JO. În preferințele sale s-a aflat și tenisul, în special, cu ocazia întrecerilor din Cupa *Davis*. Sunt de remarcat și emisiunile, gen dezbateri, organizate împreună cu numeroși specialiști, antrenori și sportivi, vizând nivelul de dezvoltare și al performanțelor, problemele selecției, pregătirii și asigurarea bazei materiale în diferite ramuri de sport, cu scopul de a elimina anumite deficiențe și realizării unei dezvoltări care să permită afirmarea mai puternică a sportivilor noștri pe plan internațional. A comentat competițiile la 11 ediții ale JO de vară și de iarnă, 6 dintre acestea de la fața locului și 5 din studio. Cu toate problemele din viața familială, AA a manifes-

tat preocupări pentru perfecționarea sa profesională, având în vedere și faptul că sporturile pe care le prezintă, în special gimnastica și patinajul artistic, necesită serioase cunoștințe tehnice și o bogată documentare. Emisiunile sale, realizate în pas cu cerințele evoluției presei sportive, sunt echilibrate, pozitive și constructive, cu respect față de munca și realizările sportivilor și tehnicienilor, precum și față de telespectatori. Pentru rezultatele sale, i s-a acordat premiul special - TV Mania *Cristian Topescu*.

ALGIU, MIHAIL-CONSTANTIN (1948), n. în București. Inginer, absolvent al Institutului Politehnic București, specializarea automatică, promoția 1971. Jucător de tenis de performanță, cu categoria I de clasificare. A început să joace tenis la vârsta de 11 ani. A fost legitimat la ȘSE Nr. 2 și la CSU *Politehnica* din București. Pe parcursul anilor a fost pregătit de antrenorii Petre Ursan, Gh. Cobzuc, Tudorel Bădin. După absolvire, a lucrat în electronică, iar din 1997 s-a transferat în MTS (ulterior ANS) fiind încadrat pe postul de director la Direcția patrimoniu, investiții și achiziții publice, administrativ. În această calitate a susținut și a acționat pentru dezvoltarea bazei materiale a mișcării sportive. A sprijinit acțiunea de tipărire a primei ediții a *Enciclopediei*. A desfășurat o activitate prodigioasă, timp de peste 25 de ani, ca arbitru de tenis, având contribuții semnificative la perfecționarea arbitrajului în această ramură de sport. În perioada 1990-2002 a avut calitatea de arbitru internațional de tenis. Până în 1996, a îndeplinit funcția de vicepreședinte al Federației Române de Tenis, iar o lungă perioadă de timp a fost președintele Comisiei Centrale de Arbitri, din cadrul acestei federații. În calitate de arbitru a oficiat la numeroase competiții interne și internaționale. Pentru rezultatele obținute și contribuția la dezvoltarea sportului românesc, a fost decorat cu *Medalia Națională Serviciul Credincios* clasa I (2000) și cu *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

ALMĂȘAN, DORIN (1934), n. în Aiud, jud. Alba. Absolvent al ICF, promoția 1956. A funcționat ca profesor de educație fizică și sport la Liceul mixt din Ocna Mureș, jud. Cluj, între anii 1956-1959, antrenor de atletism la Clubul Școlar Cluj, între anii 1959-1960, instructor și antrenor

de handbal la CS *Constructorul* Cluj, între anii 1960-1962, profesor de educație fizică la Liceul *N. Bălcescu* din Cluj între anii 1962-1964, cadru didactic universitar (asistent, lector, conferențiar) la Institutul Politehnic din Cluj-Napoca, între anii 1964-1999, profesor universitar asociat la Universitatea *Avram Iancu* (secțiile de kinetoterapie și educație fizică și sport) din 1999 până în 2009. A desfășurat o bogată activitate ca sportiv de performanță. Astfel, între anii 1954-1956 a fost jucător în divizia A la handbal în 11 la Clubul Știința ICF București, iar între anii 1960-1965 a activat ca jucător de handbal în 7, divizia A, la Știința Cluj. Printre altele, a îndeplinit funcțiile de director al Academiei Olimpice Române, filiala Cluj (1992-1999), președinte al Cabinetului medico-științific din cadrul Consiliului Județean pentru Educație Fizică și Sport Cluj (1975-1980), director al revistei trimestriale de studii interdisciplinare *Palestrica Mileniului III, Civilizație și Sport* din Cluj (2000-2009). A fost distins cu *Premiul Fair-Play* pentru promovarea olimpismului, acordat de COR (2000), iar în anul 2001, a primit *Premiul Kirițescu* (istorie-filozofie) pentru lucrarea *O istorie a exercițiilor fizice, educației fizice și sportului* (în colaborare cu G. Lupan, Academia Olimpică Română). În anul 2008, Filiala Cluj a Uniunii Scriitorilor din România i-a decernat Premiul *Inter-Art*. Este autorul a 19 volume de poezie, proză, cărți pentru copii, cărți de specialitate educație fizică ș.a. Câteva titluri: *Iuliu Hațieganu și ideea educației fizice în România* (apărută în 1969), *Eroi contemporani* (1975), *Cutezători ai secolului XX* (1977), *Sufletul arenei, versuri și aforisme* (1992), *Mingea și prietenii săi* (1993), *Spirale I, cultura, sport, civilizație* (2002), *Ideea de sport în sculptură* (2007) lucrare premiată de Uniunea Scriitorilor în 2008. A publicat articole de sport, teatru, cultură, artă (peste 500) în țară și străină-

tate, cu precădere în Austria, Germania și Suedia. Din 1992, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

AMAN, THEODOR (1831–1891) n. în Câmpulung Muscel, jud. Argeș. Pictor și grafician. După pregătirea realizată în țară cu pictorul Lecca, și-a continuat studiile în Franța, unde a fost influențat de Delacroix. A oscilat între academism și romantism, prezentând puternice trăsături

realiste și în meșteșug, receptivitate la înnoirile impresioniste. Pictor de mari compoziții cu scene istorice, *Izgonirea turcilor la Călugăreni*, *Boierii surprinși la ospăț de trimișii lui Vlad Țepeș*, tablouri de gen: *Horă la Aninoasa*, *Bal mascat în atelier*, *Pe terasă la Sinaia*, dar și portrete *Principesa Zoe Brâncoveanu* sau peisaje. În 1864 a înființat, alături de Gheorghe Tătăărăscu, Școala de arte frumoase din București, pe care a condus-o până la sfârșitul vieții. Aman a fost un deschizător de drum în gravură. Ca desenator a surprins în tuș scene de patinaj. Apropierea și aprecierile marelui nostru pictor privind practicarea patinajului *-alunecatul pe gheață-* pe lacul Cismigiu din București, în principal cu caracter de divertisment, sunt relatate și de Gheorghe Ștefănescu și Dorin Șteflea în lucrarea „100 de ani pe patine” – Editura Stadion 1972. Relatarea cu însemnătate cultural istorică menționează că Teodor Aman într-o scrisoare din 21 ianuarie 1877, adresată fratelui său Alexandru remarcă faptul că „patinajul e în vigoare pe lacul Cișmigiu” apreciind spectacolul pe gheață care e „foarte amuzant de văzut și mai cu seamă de pictat”. Între realizările pictorului figurează într-adevăr și un tablou care îi reprezintă pe patinatorii din Cișmigiu. Acest tablou nu mai există, dispărut probabil în incendiul din 1884. Au rămas însă unele schițe care evidențiază înalta clasă a maestrului prin modul în care surprinde precizia mișcărilor patinatorilor.

ANASTASIU, ALEXE (1865-1923). General. Promotor al educației fizice și sportului în armată. La începerea ostilităților Primului Război Mondial, avea gradul de colonel. Luptând plin de curaj, înfruntând

armatele invadatoare ale Austriei și Germaniei, s-a distins în luptele de la Tg. Jiu, fiind numit, în 1917, șef al Marelui Stat Major. Redactor, timp de 7 ani, la *Revista infanteriei*. Are numeroase scrieri de istorie militară. Așa cum au remarcat majoritatea militarilor, a promovat cu perseverență mișcarea, pregătirea fizică a ostașilor, iar în viața civilă, a militat pentru dezvoltarea educației fizice și sportului, în special în rândul tineretului. Așa se explică prezența sa în 1921 ca președinte al Clubului Sportiv *Aesculap*, al elevilor și ofițerilor Institutului Medico-Militar din Cluj.

ANDREESCU, NICOLAE (1936), n. în București. Medic sportiv. Absolvent al Facultății de Medicină, promoția 1962. Doctor în științe medicale. A practicat baschetul și voleiul la cluburile *Tânărul dinamovist* și *Voința* București, între 1952-1954, precum și atletismul la *Construc-*

torul București. Din 1965, a început să lucreze ca medic sportiv la ȘS Constanța și la Clubul *Farul* Constanța. Între 1970-1979 a fost medicul echipei de seniori *FC Constanța*. Doi ani după aceea, a asigurat asistența medicală a lotului olimpic de judo, iar din ianuarie 1982 și până în 1986 a funcționat ca medic al echipei naționale de fotbal. Începând din 1979, a fost medic de lot în cadrul CMS. În 1997, a fost solicitat de Ministerul Sportului din Venezuela să participe la organizarea rețelei de medicină sportivă din această țară sud-americană. În anul 2000, i s-a decernat Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a III-a.

ANDRIȚOIU, ALEXANDRU (1929-1996). După absolvirea Liceului Samuil Vulcan” de la Beiuș (1948), frecventează doi ani cursurile Facultatea de Filologie a Universității din Cluj și apoi continuă studiile la Școala de Literatură „M. Eminescu” din București. A lucrat în redacțiile a

diferite reviste (*Contemporanul*, *Luceafărul*, *Gazeta literară*, *Viața militară*), iar din 1965 a devenit - și a

rămas timp de aproape 25 de ani - redactor-șef al revistei *Familia* din Oradea. A debutat publicistic în 1949, în ziarul „*Lupta Ardealului*” din Cluj. Editorial, debutează cu volumul de versuri *În Țara Moșilor se face ziuă*, apărut în 1953. Poet cu o sensibilitate deosebită față de fenomenul sportiv. În poezia *Trup și suflet*, autorul evocă imaginea de vis a unei aruncătoare de disc, cu un trup, parcă desprins dintr-o operă grecească, care exprimă profunzimea cunoașterii fenomenului sportiv: *Pe gazonul verde, pe gazonul lin, / glezna ei fierbinte alunecă în lumină / și-i păreau genunchii lujeri albi de crin / și părea că șolduri anforă elină. / Ea, atleta parcă semnul țării noi, / unde trup și suflet se-armonizează / sensul vremii-n care oamenii-s eroi, / și creând cutează-cutezând creiază / Discul zboară-n aer fășâind ușor, / strălucește, arde, scapără, se încinge, / cade apoi în iarbă ca un meteorit, / aruncându-l, fata râde și învinge. / Se va naște-un Tindar să îi cânt un vers / trupul și mișcarea și-ndrăsnească mână? / A rămas în mine gestul ei neșters / ca într-o oglindă, ca într-o fântână.*

ANGELESCU, CONSTANTIN (1869-1948), n. în Craiova, jud. Dolj. Medic chirurg. Absolvent al Facultății de Medicină din Paris. A fost chirurg la Spitalul *Brâncovenesc*, apoi la Spitalul *Filantropia* din Capitală. În 1903, este numit profesor și director al clinicii chirurgicale

de la Facultatea de Medicină din București. După ce intră în activitatea politică, este ales deputat și senator, fiindu-i încredințate o serie de portofolii ministeriale și alte demnități (ministru al Lucrărilor Publice și Comunicațiilor; de mai multe ori, ministru al Instrucțiunii Publice și Cultelor; ministru plenipotențiar în Statele Unite; prim ministru; consilier de Coroană). A încurajat învățământul românesc de toate gradele, fiind un demn urmaș al lui Spiru Haret. A sprijinit și determinat, în deplină cunoștință de cauză, înființarea Institutului Național de Educație Fizică, asigurându-i cadre didactice de o înaltă autoritate științifică și profesională. În timpul celor patru mandate de ministru al Instrucțiunii Publice și Cul-

telor (1918-1919; 1922-1926; 1927-1928; 1933-1937), a contribuit la legiferarea introducerii educației fizice ca disciplină în toate verigile școlare, începând de la grădinița de copii, până la învățământul superior; s-a preocupat de crearea unei baze materiale adecvate (săli, terenuri, echipament și inventar sportiv); a elaborat programe de învățământ de specialitate. Concepția avansată a lui CA despre rolul instructiv și educativ al exercițiului fizic rezultă din propriile-i mărturisiri publicate în *Buletinul educației fizice* (anul I, nr. 1, pag. 3-4), editat de ONEF. Impresionat de calitățile motrice ale militarilor armatelor Angliei și SUA – țări care nu aveau serviciu militar obligatoriu, el aprecia că ceea ce asigura forța, rezistența și dinamismul în luptă, se datora educației fizice și sportului pe care tineretul anglo-saxon le practica intens, în contrast cu educația exclusiv de tip intelectual și artistic practică la popoarele latine. De aceea, el s-a străduit să dea o nouă structură învățământului național, conferind educației fizice rolul pe care îl merita. CA, împreună cu academicianul Dimitrie Gusti și cu generalul G. Mărdărescu, acordă un important sprijin generalului Virgil Bădulescu la înființarea INEF, la crearea bazei materiale necesare pentru practicarea exercițiilor fizice în școală, în armată și în viața civilă, la formarea cadrelor universitare corespunzătoare acestui demers. În calitatea pe care o avea de membru în Guvernului României, fiind ministrul Instrucțiunilor Publice, în 1923 a fost desemnat membru al Comitetului Olimpic Român. În anul 1934, a fost ales membru de onoare al Academiei Române. După cel de-al Doilea Război Mondial a fost Guvernator al BNR, ulterior fiind arestat, persecutat și umilit. A decedat în beciurile securității, în 1948, la vârsta de 79 de ani.

ANGELESCU, GHEORGHE (1961), n. în București. Inginer. Absolvent al Institutului Politehnic din București, promoția 1986 și al Colegiului Național de Apărare. După absolvirea facultății, lucrează ca inginer la IMC Câmpina, Întreprinderea FAUR SA București și IIRUC

S.A. București. În perioada octombrie 1992 – septembrie 1993, ministru al Tineretului și Sportului, șef al delegației române la Conferința miniștrilor europeni responsabili cu sportul din cadrul Consiliului Europei. A continuat să lucreze ca secretar de stat pentru problemele tineretului, la același minister, până în 1994, când a devenit consilier al primului-ministru, apoi consilier în MAE, Direcția Europa. Între 1994-1997, prim-secretar al Ambasadei României la Roma. În anul 2000, a fost numit consilier de stat, șef al Cancelariei Ordinilor din cadrul Administrației Prezidențiale. Din 2005, coordonator al Cancelariei Ordinilor la Administrația Prezidențială.

ANGELESCU, MIRCEA (1938-2009), n. în București. Inginer constructor. Conferențiar universitar. A practicat atletismul de performanță, cucerind un titlu național de juniori, în 1955, cu echipa de ștafetă a Clubului CCA. Din 1967, de la vârsta de 29 de ani, a îndeplinit funcții de conducere în fotbal: vicepreședinte al FRF (1967-1968; 1975-1978; 1981-1986), președinte al FRF (1969-1975; 1986-1989), președinte de onoare al FRF (august 1990-martie 1993). Din martie 1993, a funcționat ca președinte al Ligii Profesioniste de Fotbal, devenind automat și vicepreședinte al FRF. În cursul anului 1996 părăsește funcția de președinte al LPF din cauza unei grave maladii. De la sfârșitul anului 1989 până în iunie 1990 a fost ministru al Sportului. Din 1974 și până în 1989, a făcut parte din Comisia de amatori a FIFA. În calitate de conducător al FRF, a depus o laborioasă activitate, atât pe plan organizatoric, prin înființarea centrelor olimpice de profil, cât și pe cel al mobilizării și menținerii potențialului de joc al componentilor echipei reprezentative la nivelul marilor performanțe internaționale. Sunt de reținut, în acest sens, rezultatele remarcabile – considerate drept cele mai valoroase din istoria de până acum a fotbalului românesc – raportate de fotbaliștii tricolori, în răstimpul cât s-a aflat M. A. la cârma FRF:

calificarea României la trei turnee finale ale CM (1970, 1990, 1994), pătrunderea în sferturile de finală ale CE 1972 și prezența la turneele finale ale CE 1984 și 1996. La revenirea după greaua perioadă de boală s-a dedicat scrisului. A publicat două volume de amintiri sub titlul *35 de ani la pupitrul fotbalului* și a fost unul din cei doi coordonatori ai lucrării aniversare *Istoria fotbalului românesc 1909-2009* (două volume). În 2010 a publicat o nouă lucrare intitulată *Gânduri și amintiri*. A fost decorat cu Ordinul Meritul Sportiv Clasa a II-a, cu o baretă, iar în martie 2003, și cu Ordinul Meritul Sportiv Clasa I (2008).

ANGELESCU (CALULEOACĂ), SIMINA (1978), n. în București. Absolventă a Facultății de Psihologie și Științele Educației, promoția 2001. Studii ulterioare: masterat în psihologie organizațională și economică (2003), masterat în psihodiagnostic și psihoterapie în cadrul Universității București; doctorand în domeniul sportului (ANEFS) cu teza *Optimizarea factorilor psihosociali ai relației antrenor-sportiv în înalta performanță* (2007). În intervalul 2005-2009, a participat la cursuri de perfecționare și specializări. Încadrată, în 2002, la INCS, pe post de șef al compartimentului de psihologie; cercetător principal III din 2008. Domenii cercetate: psihologia sportului de performanță, psihologia performanței umane. Teme abordate în ultimii 7 ani: Caracteristicile și calitatea relației antrenor-sportiv; Comunicare între acești doi factori determinanți ai rezultatului sportiv și optimizarea ei; Particularitățile asistenței psihologice la juniori. Între 2002 și 2008, a prezentat, în colaborare, 13 comunicări la simpozioane și conferințe naționale și internaționale pe teme precum: *Tendințe dominante în personalitatea gimnaștilor de elită*, *Analiza compatibilității psihologice în relația antrenor-sportiv*, *Metodologia asistenței psihologice pentru părinți în sportul de performanță la juniori*, *Studiu comparativ privind parti-*

cularitățile anxietății competiționale la juniori ș.a. Decorată cu Ordinul Meritul Sportiv, cl. a III-a cu baretă, pentru contribuții la pregătirea sportivilor participanți la JO de la Atena (2004), în calitate de psiholog la lotul de natație.

**ANGHELACHE, CONSTAN-
TIN** (1920), n. în București. Profesor de educație fizică. Jurist. Absolvent al ANEF, promoția 1942, și al Facultății de Drept din București, promoția 1947. A jucat fotbal (remarcându-se ca un valoros mijlocas) la *Unirea Tricolor* din Capitală, între 1934 și 1947, perioadă în care echipa din *Obor* realizează două performanțe notabile: campioană națională și finalistă a CR, în sezonul 1940-1941. Are o singură prezență în echipa națională B. La un an după abandonarea activității de jucător, este arestat, în 1949, din motive politice, fiind considerat opozant al regimului comunist. După eliberarea din detenție, în 1951, își continuă munca de profesor și antrenor, fiind încadrat, însă, ca muncitor. În aceste condiții lucrează alternativ la Bacău, cu echipa *Letea*, și la Câmpina, cu echipa *Poiana*, până în 1958, când este înlăturat din corpul cadrelor didactice și al antrenorilor, din aceleași motive politice. A activat, totuși, neoficial, până în 1970, când la Bacău, la *Dinamo*, când la Câmpina, la *Poiana*, când la Brașov, la *Tractorul*, pentru a-și asigura existența. După 1970, o dată cu înființarea Liceului de Fotbal de la Bacău, a desfășurat aici (până în 1975) o muncă plină de entuziasm și bogată în realizări, reușind să pună bazele unei valoroase pepiniere din care fotbalul divizionar băcăuan s-a „alimentat”, mai bine de 15 ani, cu jucători talentați. Modelul său de formare a schimbului de mâine a fost, ulterior, extins și la nivel național, concretizat, cu unele îmbunătățiri, prin înființarea Centrului de pregătire *Luceafărul* al FRF pentru copii și juniori. În semn de prețuire, în 1995, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit și a fost primit în rândul membrilor de onoare ai FR de Fotbal.

ANGHELESCU, MARIAN (1955), n. în București. Medic ortoped, chirurg. Absolvent al UMF București în 1982, specializarea ortopedie-traumatologie, cu supraspecializarea în traumatologie sportivă și artroscopie. Doctor în științe medicale (2000). A făcut sport

de performanță ca jucător de polo în divizia A la Clubul *Triumf* (1972-1979), cu antrenorii P. Niculescu, N. Firoiu și A. Zahan. A cucerit 4 titluri de campion național la juniori. Medicul echipei naționale de rugby seniori (1987-1990) și al lotului de pentatlon modern (din 1990). A fost și medicul Clubului *Triumf* (1985-1986). Este membru al ESSKA (Societatea Europeană de Chirurgie și Artroscopie a Genunchiului) și al Societății Române de Ortopedie și Traumatologie. A participat la stagii de specializare în Franța, Germania și Ungaria. Are 30 de lucrări susținute și publicate în țară și străinătate în domeniul artroscopiei și traumatologiei. Din 1996 a fost încadrat la cabinetul traumatologie al INMS București. Tot din acest an a lucrat o perioadă la Spitalul Sf. Ioan. Membru al Comitetului medical al Ligii Europene de Natație din 2004, iar din 2009, secretarul acestuia. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (2004).

ANGHELUȚĂ, OCTAVIAN (1904 – 1978) n. în Brăila. Pictor. A studiat pictura cu G.D. Mirea la Institutul de Arte Plastice din București, unde a fost profesor mai târziu. Se remarcă cu portretele unor personalități ale vieții culturale, realizate într-un stil expresio-

nist, sentimental-ironic, cu tente de schematizare geometrică. Ca urmare a obârșiei sale dunărene, pescuitul nu l-a lăsat indiferent, de unde și o interesantă lucrare - *Pescari amatori*, realizată în ulei pe pânză.

ANTONESCU, GEORGE CRIN (1959), n. în Tulcea. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității București, promoția 1984. A lucrat ca profesor de istorie, la gimnazii și licee din Vaslui și Tulcea, apoi, ca muzeograf (1989-1990). În perioada în care a

predat istorie, geografie și limba franceză în comuna Solești, jud. Vaslui a fost și profesor de sport. În etapa 1996-2008, a fost deputat, liderul grupului parlamentar al Partidului Național Liberal (PNL) din Camera Deputaților, membru al comisiilor pentru educație, tineret și sport, afaceri externe, cultură, artă și media. Ministru al Tineretului și Sportului (1997-2000). În perioada mandatului său, a fost consolidat cadrul juridic al organizării activității sportive în țară. Printre altele, a fost adoptată *Legea educației fizice și sportului* (nr. 69/2000), iar România a aderat la *Convenția europeană privind violența și ieșirile necontrolate ale spectatorilor cu ocazia manifestărilor sportive, în special la meciurile de fotbal* (Legea nr. 53/1998) și la *Convenția europeană împotriva dopajului* (Legea nr. 171/1998). A participat la mai multe reuniuni ale miniștrilor sportului din Europa. La Conferința miniștrilor europeni responsabili cu sportul, din 1998, organizată sub egida Consiliului Europei, a prezentat raportul principal la tema *Probleme ale eticii în sport*. De asemenea, în etapa respectivă, a fost dezvoltat cadrul juridic al relațiilor sportive internaționale ale României, prin încheierea unor acorduri de colaborare pe termen lung cu organisme guvernamentale responsabile cu sportul din mai multe state (Republica Moldova, Federația Rusă, Ucraina, Republica Africa de Sud ș.a.). A condus delegația MTS la reuniunea reprezentanților organizațiilor sportive ale țărilor din zona Mării Negre (Istanbul, 1998), în cadrul căreia s-a convenit organizarea Jocurilor Mării Negre. A sprijinit elaborarea primei ediții a Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România. Vicepreședinte al PNL, vicepreședinte al Senatului României (2008). Din 2009, președinte al PNL. A candidat la funcția de președinte al României (2009).

ANTONESCU, ION CĂLIN (1925-1985), n. în București. Ziarist. Absolvent al Universității serale marxist-leniniste și al Cursului pentru perfecționarea pregătirii cadrelor din domeniul presei, de la Academia Ștefan Gheorghiu (1974). Debutază în presa sportivă în

1948, la *Gazeta sporturilor*, fiind unul dintre cei mai vechi ziariști postbelici. Pe parcursul unei activități de aproape patru decenii, s-a aflat în permanență în primele rânduri ale gazetarilor sportivi, dovedindu-se specialist în jocurile sportive: handbal, fotbal și hochei pe gheață. A decedat în timpul unei gale internaționale de box, desfășurate la Complexul Sportiv 23 August (pentru că nu a suportat decizia nedreaptă dată de arbitri unui boxer român).

APOSTOL, CONSTANTIN. Promotor al artelor marțiale, specializat în taekwondo wtf. Președinte al FR Taekwondo WTF (din 2001). Antrenor categoria I. Posesor al centurii negre în grad de 6 dan. Maestru internațional, arbitru internațional și coordonator principal al

lotului olimpic. Este președinte al Bushido taekwondo club, din București.

APOSTOL, ION (1938), n. în com. Mătăsaru, jud. Dâmbovița. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1961. S-a specializat în medicina sportivă prin cursul organizat în 1964-1965 la Facultatea de Specializare și Perfecționare a Medicilor și Farmaciștilor din București. Și-a aprofundat cunoștințele profesionale prin doctorat în fiziologie și cursuri de perfecționare în medicină sportivă, medicină socială și explorări funcționale. S-a implicat permanent în rezolvarea problemelor medico-biologice ale educației fizice și sportului, activând ca medic la Policlinica pentru Sportivi din Iași și la principalele cluburi sportive de performanță din acest oraș. S-a remarcat, de

asemenea, prin strânse colaborări cu specialiștii din acele ramuri ale medicinei care, prin profilul lor profesional, pot să contribuie la mai buna fundamentare științifică a activității sportive și la rezolvarea cazurilor-problemă survenite la sportivi. Singur sau în colaborare a elaborat numeroase lucrări de cercetare științifică, prezentate la congrese naționale și internaționale (Praga, Atena, Leipzig). Din 1991, ocupă postul de conferențiar la disciplina fiziologie și ergofiziologie de la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași. Profesor universitar la FEFS Iași. A fost promovat ca medic șef al Policlinicii pentru Sportivi din Iași. A fost ales vicepreședinte al Societății de Medicină Sportivă din România. A fost distins, în repetate rânduri, cu medalii și diplome de onoare.

APOSTU, GEORGE (1934–1986) n. în Stănișești, jud. Bacău. Sculptor. După terminarea liceului la Bacău, a absolvit Institutul de Arte Plastice N. Grigorescu, avându-i ca profesori pe George Murnu și Boris Caragea, după care a petrecut o perioadă la Perugia.

Prima expoziție personală din 1964, l-a impus ca un artist de excepție, continuator al vechilor tradiții, dar și ca pe un inovator, demn urmaș al lui Constantin Brâncuși. Din 1968 a expus și în străinătate, câpătând destul de repede o reputație mondială. Lucrările sale au atras aprecieri elogioase în țară și străinătate, ajungând în numeroase metropole ale lumii. Astfel, are 40 de lucrări, în aer liber, în opt țări, dintre care: *Fructul soarelui*, ansamblul monumental din fier de la Galați, replică a celui din granit, din Suwako, Japonia. *Femeia laponă*, la Lindabrunn în Austria, ș.a. Pasionat de sport, George Apostu a practicat luptele greco-romane la Asociația sportivă Știința a Universității din București. A realizat o lucrare în lemn, cu subiect sportiv, reprezentând o aruncătoare de greutate (174/67/56,5 cm). În 1967, după o expoziție personală la Paris și o alta internațională la Anvers, a fost solicitat să realizeze, la Grenoble, cu ocazia JO de Iarnă din 1968, grupul statuar în

piatră, din 3 piese monumentale, de 6 m înălțime din ciclul *Tatăl și fiul*. Lucrarea se află în inima parcului *Mistral* din Grenoble, în fața primăriei. În anul 1982 s-a stabilit în Franța, după ce și-a pierdut atelierul, în campania de demolări din București.

ARĂDĂVOAICEI, DORIN

(1941) n. în Sibiu. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF București, specializarea baschet (1963). În 1959 a terminat cursurile SMCTF din Galați. A practicat jocul de baschet, reprezentând echipele divizionare din Galați (*Torentul, Politehnica*), Iași (*Politehnica, Știința*), București (*ICF, Energia AMRCT*), Bacău (*AS Armata, Letea*). La ultimele echipe a activat și ca antrenor. A fost selecționat în lotul de juniori și tabăra națională de la Toplița. Începe cariera didactică la Grupul Școlar *Letea* Bacău, între 1964-1988, unde obține numeroase titluri și medalii cu sportivii și echipele școlii la atletism, box, lupte, fotbal, handbal, baschet, schi, tir, șah, biatlon la campionatele școlare și de juniori. A mai activat ca șef de catedră în licee, inspector școlar și organizator al activității sportive la Liceul *Letea*. Mulți dintre sportivii săi au fost promovați în secțiile cluburilor băcăuane. În perioada 1989-2006, a fost numit președinte la Sport Club *Bacău*, funcție în care obține rezultate deosebite în organizarea activității secțiilor pe ramuri de sport, a selecției și pregătirii sportivilor, care s-au afirmat pe plan intern și internațional. Datorită manageriatului său, clubul a realizat, în anul 1993, rezultate notabile în clasamentele unităților sportive: locul I la CE seniori – probe olimpice; locul II-III – la CM juniori probe neolimpice și locul III la probe olimpice; locul IV la CE juniori – probe olimpice. În continuare, și în anii următori, SC *Bacău*, s-a situat în clasamente printre unitățile fruntașe. Aceste rezultate au fost posibile și ca urmare a progreselor înregistrate de cele 12 secții pe ramuri de sport, care au obținut un număr mare de clasări pe locurile I-III la CN de seniori, tineret, juniori și copii și un număr important de medalii la JO, CM și CE, la toate categoriile

de vârstă. A făcut parte din Comisia de elaborare a strategiei sportului, în perioada 1996-2008. Din anul 2006 până în 2009 a activat în calitate de consilier la CS *Dinamo*, contribuind la îmbunătățirea activității secțiilor olimpice și obținerea unor rezultate de prestigiu pe plan internațional. În anul 2002, a fost ales membru al COR, ulterior al COSR. Pe parcursul anilor a făcut parte din birourile FR Atletism, FR Fotbal, FR Lupte. A participat la diferite sesiuni de comunicări științifice cu lucrări din domeniul baschetului: *Învățarea jocului de baschet în liceu, Jocul de baschet - mijloc de dezvoltare a calităților motrice, Observații asupra modelelor și parametrelor de joc la echipele calificate în turneul final al Campionatului Mondial – Ljubljana, 1970, Studiu asupra parametrelor de joc și îmbunătățirea acestora la echipele divizionare A*. Din anul 1989, este membru al APSR. A publicat numeroase articole în cotidienele locale și naționale având rubricile de etică sportivă *Fair play* și *Istoria Olimpiadelor moderne* și eroii lor. Distincții: Profesor emerit; Placheta și Diploma de Excelență din partea CS *Dinamo*. Decorat cu Medalia Națională *Serviciul Credincios* Clasa a II-a (2000) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

ARGHEZI, TUDOR - numele

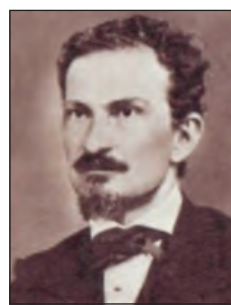
său adevărat **THEODORESCU N. ION** (1880–1967)

n. în București. După absolvirea liceului la *Sf. Sava*, a lucrat ca ajutor chimist la Fabrica de zahăr din Chitila, apoi a debutat în gazetărie. Din 1900 până în 1905, a fost călugăr la

Mănăstirea Cernica și diacon la Mitropolie, după care a plecat la o mănăstire din Elveția. Stabilit în Geneva, a lucrat ca ceasornicar. Revenind în țară, s-a consacrat publicisticii scriind la diferite reviste. A editat *Bilete de papagal*, care îl va reprezenta cel mai bine în acest domeniu. Deși primul volum de versuri l-a publicat foarte târziu (1927), Tudor Arghezi a scris mult, creațiile sale impunându-l ca un mare maestru al „cuvintelor potrivite” cu atâta artă încât unii critici l-au numit cel mai mare poet

al veacului trecut. După vicisitudinile înfruntate la Văcărești (1919) pentru germanofilie, în lagărul de la Târgu Jiu (1943) pentru atitudine antihitleristă sau cele din primii ani ai regimului comunist, Tudor Arghezi a primit onorurile cuvenite: *Premiul Național de Poezie* (1934), *Premiul Herder* (1965), membru al Academiei Române, component al unor delegații cu misiuni culturale în străinătate. TA a călătorit mult în tinerețe, dovedindu-se un mare amator de drumeții și ascensiuni montane. Cleric fiind, între 1896 – 1898, împreună cu Gala Galaction, s-au deplasat de mai multe ori pe jos, uneori peste câmp la Mănăstirea Căldărușani la Mitropolitul Ghenadie Petrescu, retras la sfântul lăcaș, care avea grijă să trimită, prin cei doi, bani în sprijinul publicației *Liga ortodoxă*, la care TA, recomandat de Al. Macedonski, publica sub pseudonimul Ion Theo. În Elveția pleca pe motocicletă de la Geneva la Paris spre a vizita celebrele monumente sau pentru a urmări spectacole de teatru. Alteori, urca pe potecile Alpilor „căutând piscurile și Edelweiss-ul stâncilor abrupte...”. Ca jurnalist, TA nu s-a ținut departe de lumea sportului sau de problema educației fizice, unele aspecte abordându-le în *Bilete de papagal*. Mișcarea sportivă a urmărit-o și la vârsta senectuții și chiar cu un viu interes din moment ce în februarie 1962 a avut o intervenție plină de învățăminte la Conferința pe țară a mișcărilor sportive. Fără a minimaliza sportul de performanță, TA a pus accentul prioritar pe educația fizică, sursă permanentă a dezvoltării organismului și menținerii sănătății. „Gimnastica - arăta marele scriitor – este necesară încă din scutece. Adultul de mai târziu va resimți toată viața de binefacere ei”. Profesorii de educație fizică au fost numiți *dascăli de agerime*, probabil gândind că „fizicul câștigă de la intelect, ceea ce câștigă intelectul de la fizic”. Spre rândurile acestor dascăli, numiți și *profesori de viață* și-a îndreptat al doilea băiat, Barutu (1925-2010), care a devenit profesor de educație fizică, iar fiica sa, Mițura, o reputată actriță, a practicat în tinerețe cu fervoare baletul. Îndemnul lui TA către sport îi definește convingerile: „...Sportul este o conștiință, ca filosofia și sportivul este un savant întocmai ca Laplace sau

Claude Bernard. Nu vă uitați de sus la învățatul mușchiului și al încheieturii; el stă pe același plan cu Confucius și Pasteur”. După care poetul definește însăși esența sportului... „ca în teorie, artele și disciplinele științifice și aici la noi, în terenul sportiv, vocația este totul și ea procedează brusc și fulgerător”. Tot lui Arghezi îi datorăm și alte cugetări, cu valoare deosebită pentru domeniul nostru: „...*Un om puternic și în fizicul și în mintea lui are două puternicii fericit împerecheate*”; „*Fizicul câștigă de la intelect ceea ce câștigă intelectul de la fizic....Trupul balansează mintea, mintea cântărește corpul*”.

ARICESCU, CONSTANTIN

D. (1823–1886), n. în Câmpulung Muscel. Istoric, scriitor și publicist. Promotor al turismului. După studii la *Sfântul Sava* evocate în *Câteva ore de colegiu*, a revenit în urbea natală, unde a înființat un teatru. Pentru *Marșul Libertății* și

vederile sale democratice de la 1848, a fost închis la Snagov. În 1859, devine administrator la *Românul*, apoi, în 1864, la *Buciumul*. Membru al Divanului ad-hoc și deputat între 1864-1867, a deținut și funcții de director la Arhivele Statului, la Domenii sau Imprimeriile Statului. Copil pripelnic, care se ținea de poze cu praf de pușcă și pasionat călăreț. Devenit adult, își va consacra timpul liber drumețiilor, începând cu cele din zona natală: Păpușa, Iezerul, Piatra Craiului și continuate în 1852 în Bucegi. Numeroasele sale călătorii au fost adevărate raiduri hipice, deplasându-se în Mehedinți, spre a se documenta pentru Istoria revoluției române de la 1821, sau la Tușnad, Borsec, Piatra Neamț, ori pe Muntele Siriu. Nu a ocolit, când a avut posibilitatea, nici Alpii, în care a făcut unele ascensiuni. Multora dintre aceste locuri le-a dedicat versuri ca: *De pe Păpușa*, *Adio Krenth!*, *De pe muntele See-Berg*, pe care, împreună cu altele, le-a grupat în volumul *Uă preâmbulare pe munții sau lumea reala și lumea ideală*. Din ele, lasând la o parte neajunsurile limbii și ale versificației, reiese receptivitatea sa pentru

frumusețile naturii, erudiția, dar și spiritul vizionar privind importanța drumețiilor.

ARNĂUȚ, IOAN CAIUS (1910–1992), n. în Făgăraș, jud. Brașov. Jurist și doctor în drept. Antrenor de atletism. Urmează liceul la Făgăraș (1921-1925), Brașov (1925-1926) și Gheorgheni (1926–1929) și, apoi, Facultatea de Drept la Cluj (1930-1937), unde obține și

titlul de doctor în drept. Iubitor al exercițiului fizic, în general, și al atletismului, în special, se dedică profesiei de pedagog, de educator și modelator de conștiințe și caractere, de trupuri și minți sănătoase, călăuzind devenirea multor tineri în ovalul pistei de atletism și dincolo de spațiul ei. Înzestrat de natură cu robustețe fizică și sufletească deosebite, cu calități psihopedagogice împletite organic cu dorința de autoformare și autoperfecționare în noua profesie, urmează o serie de cursuri de pregătire pentru antrenori (primul curs îl face la Predeal, în 1938). Debutează ca antrenor, în 1940, la Timișoara, la CS *Electrica*. În perioada 1945-1949, predă ca profesor de educație fizică la Institutul Politehnic timișorean. În 1949, este numit, de către FRA, antrenor de stat. În 1952, se stabilește la Cluj. Munca de antrenor la CS *Universitatea Cluj* și la lotul național de atletism i-a adus mari satisfacții profesionale. Se pensionează în 1974, dar nu părăsește pista de atletism, nici chiar atunci când un destin hain îi împușcă trupul. Din 1952 și până în ultima clipă a vieții, a slujit cu abnegație și devotament nemărginit atletismul clujean. A format peste 30 de maeștri ai sportului și peste 100 de atleți cu performanțe de talie internațională. În timpul activității sale, Clujul a devenit cel mai puternic centru athletic din România, iar „doctorul” – cum i se spunea, cu ales respect!-a fost și va rămâne un simbol al cinstei, dăruirii și al eficienței. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. I-au fost decernate numeroase diplome și medalii. Decorat cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1966); Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1969); Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1982).

ARJOCA, GRIGORE (1929 - ?), n. în Lugoj. Absolvent al ICF București. După absolvirea institutului, a îndeplinit mai multe funcții de conducere în cadrul organismelor centrale ale mișcării sportive, printre care: secretar general adj. al FR Fotbal, secretar general al FR

Tenis (1955-1959), secretar general al FR Patinaj (1974-1983), adjunct al șefului Secției relații internaționale din cadrul UCFS/CNEFS (1964-1974). În funcțiile deținute a reprezentat mișcarea sportivă din țara noastră la unele congrese ale FIFA, UEFA, ITF, ISU. A făcut parte din delegația COR participantă la cea de a 2-a Adunare generală a CNO (Teheran, 1967). Ulterior, s-a transferat la compartimentul de relații internaționale al CS Dinamo București, unde a funcționat până la pensionare.

ARHIRE, VASILE (1959), n. în Huși, jud. Vaslui. Publicist, jurnalist, realizator TV, comentator sportiv. A urmat cursurile Facultății de Construcții din cadrul Universității Gh. Asachi din Iași, însă pasionat de jurnalism, în care cel sportiv ocupa un loc important, se dedică în totalitate

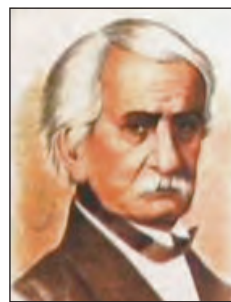
acestui domeniu. Și-a continuat studiile, pe parcursul anilor, pentru perfecționarea sa profesională cu un master în Comunicare și relații publice, Facultatea de Comunicare și de Relații Publice *David Ogilvy* – București (2002-2004). Doctorand în management la Universitatea *Al.I. Cuza* din Iași. Debutează în jurnalistică încă din perioada studiilor liceale, în 1975 la *Flacăra Iașului*, apoi colaborator la Radio Iași, autor a numeroase articole, comentarii sportive și reportaje din viața tineretului. A îndeplinit funcțiile de redactor șef adjunct la Revista *Opinia Studentească* și șef al subredacției Iași pentru Revista *Viața Studentească*. Pasiunea pentru sport vine din perioada studiilor liceale. A practicat baschetul de performanță, fiind nevoit să-l întrerupă din motive de sănătate. A fost un apropiat al handbalului și fotbalului. A ales ziaristica

dorind să se afle în mediul sportiv. A abordat tematica sportivă, dar și alte domenii precum tineretul, cultura, turismul, problemele sociale, economice și altele. După propriile declarații, a știut să învețe de la renumiții ziariști și comentatori sportivi din acele vremuri. Un moment memorabil al activității sale îl constituie primul interviu realizat, la numai 16 ani, cu mama Nadiei Comănești, după strălucitul succes al celebrei noastre gimnaste care cucerise 4 medalii de aur la CE de la Skien, în 1975. În 1982, comentează, pentru prima dată, la radio, un meci de fotbal. De la 1 martie 1990, a fost angajat la Radio Iași, iar din noiembrie 1991, odată cu înființarea studioului teritorial al Televiziunii publice, devine reporter de televiziune la știri, publicist-comentator, realizator de emisiuni de dezbateri și de talk-show, de reportaje și filme documentare. Emisiunile sale sunt realizate în prezența unor renumiți specialiști ai domeniilor abordate. A înregistrat succese importante cu documentarele având tematică socială și turistică, printre care: *Călătorind prin țară*; *Descriptio Moldaviae* (difuzat pe TVR 2). Din 2003, a fost numit în funcția de director al Studioului TVR Iași, continuându-și cu succes și preocupările de realizator de emisiuni și activitate publicistică. Concomitent cu aceste prolice preocupări, a contribuit la formarea unor promoții de specialiști în mass-media, îndeplinind următoarele funcții didactice: lector universitar asociat la Universitatea C. Lupașcu (2003-2005) și la Universitatea Apollonia Iași (2008-2009); lector în taberele de jurnalism elevi și studenți organizate în România și Republica Moldova. În întreaga sa activitate a militat pentru promovarea rolului și valențelor educative ale sportului, a promovat opinii interesante în legătură cu misiunea presei sportive și a jurnaliștilor sportivi. Autor a numeroase filme, lucrări în care tematica sportivă a ocupat un loc privilegiat, între acestea aflându-se: *Fenomenul Penicilina* (Editura Altius Academy Iași - 2001); *Curajul de a crede în victorie* (Editura Timpul Iași 2007); *Alergând de la Iași la Los Angeles* – film (o biografie a campioanei olimpice Maricica Puică, originară din Iași). Pentru activitatea sa publicistică, a primit numeroase premii, printre care: Premiul pentru *Televiziune al APS* (1992); Premiul la Festivalul de Film și

Diaporama *Toamna la Voroneț, Gura Humorului* – 2002; Marele Premiu și Trofeul 7Arte la Festivalul Național de Film Călărași; Premiul special al juriului la Festivalul internațional de film *Cronograf* – Chișinău 2005; Premiul publicului la Festivalul internațional *Caraiman fest* – Bușteni 2009; Premiul pentru televiziune – 2009, al Asociației jurnaliștilor și Scriitorilor de Turism, din; Premiul APTR; Premiul publicului la Festivalul național de film și diaporamă *Toamna la Voroneț* (2010). Surse: site-ul TV Iași – jurnalist și comentator sportiv; emisiunile și lucrările autorului; interviu cu Vasile Arhire – consemnat de Anca Popa și Simona Costin – 31 decembrie 2010.

ARTĂNESCU, IOAN (1934-1979), n. în București. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1960. Medic specialist în medicină generală și sportivă, a răspuns, în scurta sa viață, de loturile olimpice și naționale de canoie, aducându-și contribuția la realizarea numeroaselor titluri olimpice, mondiale și europene pe care le-au cucerit sportivii din acea vreme. S-a mai ocupat și de lotul național masculin de handbal. A susținut numeroase lucrări cu teme de specialitate, la simpozioanele din cadrul congreselor științifice desfășurate cu ocazia JO. Decorat cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1968); Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1976).

ASACHI, GHEORGHE (1788–1869) n. în Herța. (azi în Ucraina). După studii la Universitatea din Lemberg (Lvov), devine inginer și arhitect, iar la Viena abordează astronomia. Prin călătoriile întreprinse în Italia, s-a inițiat în literatură, arte plastice, arheologie. Întors la Iași, este titularizat profesor de matematică și arheologie la *Trei Ierarhi* (1813). De-a lungul activității sale a ocupat diferite funcții: referendar la Departamentul Afacerilor Străine (1812), referendar

al Școlilor din Moldova (1820), agent diplomatic la Viena (1822-1827), Vel-agă/secretar al Comitetului ad-hoc cu misiuni la București și St.Petersburg (1830), din nou referendar al Școlilor din Moldova (1831-1849). A fost un bun întreprinzător, înființând Fabrica de hârtie de la Piatra Neamț, de unde, trimite în 1869, la Expoziția de la Londra, mostre industriale dar și din producțiile sale literare și plastice. De numele său sunt legate primele publicații din Moldova. Spectacolele de teatru în premieră, după prelucrări făcute de el, ca și primul libret al operei *Norma* de Bellini, precum și diferite scrieri în proză, poezii sau versuri, dedicate unor mari personalități, schițe, desene, picturi. În unele gazete ale sale, au fost publicate numeroase sfaturi igienice și doctrine educative moderne privind *păzirea sănătății, depărtarea boalelor, întărirea corpului* etc., prin intermediul gimnasticii și a factorilor naturali. În perioada 1820-1949, GA a contribuit la organizarea pe baze moderne a învățământului românesc din Moldova, combătând grecismul din școli. A recrutat mai mulți profesori din Transilvania și străinătate, printre care și pe maestrul de gimnastică, Luzatto. GA nu a stat departe nici de practicarea unor exerciții fizice pe meleagurile Moldovei. Pe 16 decembrie 1812, a asistat la un zbor cu aerostatul doamnei Blanchard, pe care l-a descris într-un articol din presa italiană. Pe 19 august 1808, coboară în craterul Vezuviului, în aclamațiile asistenței: *Viva il moldavo!* Ca secretar al Comitetului ad-hoc, a luat cunoștință de prevederile Regulamentului Organic privind introducerea unor exerciții de gimnastică în școli. În calitate de referendar al Școlilor, și-a legat numele de Academia Mihăileană nu numai prin inaugurarea ei ci și prin introducerea în programul de învățământ a *gimnasticii, crimei și a natației*. De numele său se leagă și înființarea, în anul 1834, a primului *Institut de educație a fetelor*; unitate ieșeană de învățământ, în cadrul căreia exercițiile de gimnastică și jocurile și-au dobândit un loc reprezentativ în structura curriculară. Doi ani mai târziu, în 1836 GA, în colaborare cu Ștefan Catargiu și Vasile Alexandri, a pus bazele *Conservatorului Filarmonic Dramatic* din Iași. Ca urmare a popularizării drumețiilor și a turismului de către *Societatea medicilor și a amicilor naturii*,

înființată la Iași în 1837, GA va fi unul dintre primii susținători ai acestora. În 1840, în Iași, la Institutul Albinei, a apărut „*Dochia și Traian, după zicerile populare ale românilor, cu Itinerarul Muntelui Pionul (Ceahlăul) de Aga G. Asaki, mădular a mai multor academii*”. Lucrarea a reprezentat prima descriere a unui itinerar turistic și o carte bilingvă de turism, de asemenea, în premieră. Pe lângă gravura cu metamorfozarea Dochiei și a turmei sale în stânci, lucrarea mai prezintă și o vedere generală a Ceahlăului (*Pionul*) văzut dinspre Gura Laigului. Tot în premieră, lucrarea conținea și primul cântec turistic. De fapt continuându-și preocupările muzicale și coregrafice, pe lângă baletele la care a lucrat, în *Almanahul de învățătură și petrecere*, din 1862, a publicat prima partitură: *Un cântec gimnastic pentru copii*.

ASTALOȘ, GEORGE (1933), n. în București. Absolvent în 1954 al Institutului Geografic Militar. Ofițer de carieră, demisionează din armată în 1964, pentru a se dedica în exclusivitate literaturii, fiind deja inclus în lumea literelor. Caz unic, în rugbyul românesc, GA desco-

peră balonul oval văzând filmul american *Frații Ritz cei trei sportivi* în care protagoniștii sunt jucători de fotbal american. Întâmplarea face ca în același an (1946) să treacă prin fața stadionului PTT (situat pe Bd. Mihai Bravu) și să constate cu uimire că balonul oval al fraților Ritz nu era o invenție cinematografică, ci o realitate. Își face ucenicia rugbystică pe gazonul PTT-ului. Campion militar de cros (3000 m.- juniori 1951), GA este remarcat de celebrul rugbyst Nicolae Gheondea care îl inițiază în tainele acestui sport la CCA. Pariul lui GA cu reușita literară îl împiedică pe viitorul scriitor să se consacre în întregime sportului, dar continuă să joace rugby pentru juniorii CCA-ului și mai târziu la *Cetatea Bucur*, unde îl întâlnește pe Dan Constantinescu și alți jucători intrați în analele sportului. Obține *Premiul Uniunii Scriitorilor* pentru volumul de teatru *Vin Soldații* și alte piese (1970). Academia Franceză îl remarcă la Congresul PEN-Clubului Internațional (Piran - Slovenia, 1971)

și prin președintele său Pierre Emmanuel i-a oferit o bursă la Paris, unde GA se stabilește definitiv în 1976. Autor a peste 70 de volume de proză, teatru, poezie, eseu, memorialistică, culegeri epistolare, critică și teorie literară, editate și publicate în 8 țări. Figurează în 20 de antologii de poezie și teatru apărute în Europa și America de Nord. Este și redactor șef al revistei plurilingve *Nouvelle Europe*, din 1972. Autor al cărții *Exceleanța Sa Sportul*, care se află la a doua ediție (10 volume), GA dă prioritate, în paginile volumului, rugbyului și rugbystilor. Celebrat deopotrivă în România și în Franța pentru opera lui dramatică și poetică, la fel de popular pe Sena și Dâmbovița, GA n-a uitat niciodată de unde a plecat. Bucureștean rafinat și boem totodată, casa lui din Boulainvilliers a fost refugiul cald și ospitalier pentru mulți dintre conaționalii săi. La umbra bătrânului Tour Eiffel, GA nu obosește să vorbească despre marea lui iubire: România. Este membru, din 2006 al Clubului Seniorilor al FRR. În luna iunie 2010, *Curierul de Vâlcea*, primul cotidian independent privat din România postcomunistă, propune Comitetului Nobel al Academiei Suedeze nominalizarea scriitorului GA la Premiul Nobel pentru literatură 2011. Este scriitorul român contemporan cu cea mai bogată operă care, pe deasupra acoperă toate genurile literare (poezie, eseu, teatru, proză, critică literară etc). Performanța literară a lui GA în plan conceptual, o constituie scrierile lui despre exil: *Exil și Memoriile unei memorii* (2 volume cu peste 800 de pagini). În 2003 este decorat cu Ordinul Meritul Cultural în grad de Ofițer, iar în 2011 este distins de către Franța cu titlul de Cavaler al Ordinului de Arte și Litere.

ATANASIU, CLAUDIU (1929-2000), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Antrenor de schi. Studii: absolvent al Liceului militar Predeal (1947); licențiat al ICF București, specializarea schi, promoția 1952. A practicat schiul. Având cunoștințele necesare, încă din perioada studiilor, a predat schiul studenților ICF, în calitate de instructor. În anul de învățământ 1948-1949, a func-

ționat ca profesor suplinitor la Liceul de construcții civile și edilitare. După absolvire a fost încadrat ca profesor de educație fizică, cu gradul de locotenent major, la unitatea militară din Făgăraș, de unde a fost trecut în rezervă în 1955. O mare parte din activitatea sa a desfășurat-o în cadrul CNOP – Palatul Pionierilor: profesor de educație fizică – 1955 -1956; lector 1969-1974, 1979-1983 și 1985-1986. În intervalul 1956-1958, a activat ca antrenor și instructor tehnic la CCFS (ulterior UCFS) – organizația municipiului București, iar în 1958 -1959 la CS Olimpia, în calitate de coordonator tehnic. O activitate, cu bune rezultate, a desfășurat în cadrul CSU Știința București (1959-1961), unde a îndeplinit funcția de coordonator tehnic. În 1961, a fost transferat la Consiliul General al UCFS, ca metodist principal, de unde a fost promovat ca secretar general la FR de Gimnastică (1962-1967), revine în funcția de metodist principal în cadrul CNEFS – la Consiliul Științific și la Secția metodică (1967-1969). După etapa 1969-1974 (lector la CNOP), este trimis, de către Ministerul Învățământului, în Algeria în calitate de cadru didactic (conferențiar universitar) la Universitățile din Constantine și Alger (1974-1979). Revine la CNOP (1979-1983) de unde este detașat la ROMCONSULT pentru asistență didactică în străinătate (1983-1985). O nouă etapă la CNOP până în 1986, când este promovat la CNEFS (MS și MTS după 1990), ca expert instructor principal la Centrul de Perfecționare a Cadrelor, până la pensionare (1990). După pensionare, a mai activat ca profesor la FEF din cadrul Universității Ecologice (1990), la UNEX (1994), la Universitatea Română de Științe și Arte Gheorghe Cristea (1995), unde a îndeplinit și funcția de prorector, iar în 1998 ca lector la Societatea Ateneul Român. În cei peste 45 de ani de activitate, a participat la numeroase seminarii, simpozioane, colocvii naționale și internaționale cu referate și comunicări de specialitate, a publicat articole cu conținut tehnico-metodic și organizatoric în presa și revistele de specialitate, iar pe linie de învățământ, a elaborat, ca autor sau coautor, cursuri și lucrări privind istoria educației fizice și sportului, metodologia antrenamentului sportiv și alte teme referitoare la conținutul și perfecționarea activităților specifice tineretului școlar. A publicat, în colaborare, lucrările:

Ghidul sportiv pioneresc (Editura Didactică și Pedagogică -1970); *Turism pentru pionieri și școlari* (Editura Sport-Turism-1975). În 1955, făcând parte din Comisia de organizare a primului CE de Tir, în București, le-a adus să vizioneze concursul de la Poligonul Tunari și pe fratele său – Virgil Atanasiu care a îndrăgit acest sport practicându-l la cel mai înalt nivel, devenind campion și recordman mondial și european, multiplu medaliat la competițiile internaționale, Maestru Emerit al Sportului și Antrenor Emerit.

ATANASIU, VIRGIL (1937), n. în Dumbrăveni, jud. Sibiu. Arhitect. Practicant al tirului de performanță, antrenor de tir. Absolvent al Institutului de Arhitectură *Ion Mincu* din București, promoția 1961. Specialist în probele de pistol viteză; pistol cu aer comprimat;

pistol calibru mare; pistol liber. A activat la cluburile Știința (1955-1961) și *Steaua* (1961- 1977) din București. Este deținătorul a 3 recorduri naționale și a două recorduri mondiale și europene. A participat la 5 ediții ale CE și 3 ediții ale CM, obținând 10 medalii – 3 de aur, 4 de argint și 3 de bronz. Debutează la CE din 1963 (Stockholm), în echipa de pistol viteză, și obține medalia de bronz. În 1965, la București, devine campion european, cu echipa de pistol viteză, și cucerește medalia de argint, la individual. La alte ediții ale CE mai obține: medalia de argint, în 1969 (Plzen), la pistol viteză, pe echipe; medalia de bronz, în 1971 (Mezibori), la pistol cu aer comprimat, pe echipe; titlul continental, în 1975 (Madrid), cu un record european și mondial la pistol viteză, pe echipe. La edițiile CM cucerește: în 1966 (Wiesbaden), medalia de aur la pistol viteză, individual cu 596 puncte (nou record mondial) și medalia de argint, cu echipa; în 1970 (Phoenix) – medalia de argint, iar în 1974 (Thun) – medalia de bronz, la pistol viteză, pe echipe. Din 1977, a oficiat, ca arbitru, la majoritatea competițiilor de tir organizate pe plan național, iar ca arbitru internațional, la JO din 1980 și la 4 cupe mondiale, între 1992 și 1994. În perioada 1977-1987, a activat ca antrenor federal,

între 1987 și 1990, ca antrenor de tir la Clubul *Dinamo* București, iar din 1990, a revenit pe postul de antrenor al FRTS. A răspuns, ca antrenor, de pregătirea loturilor olimpice și naționale de tir, între 1978 și 1998. În cele peste două decenii cât a fost antrenor federat și, respectiv, cât a antrenat loturile naționale, au fost cucerite peste 45 de medalii în competițiile internaționale oficiale de tir. Alături de ceilalți antrenori din colectivele tehnice, a contribuit, cu toată priceperea, experiența și tactul său pedagogic, la afirmarea, pe plan european, mondial și olimpic, a unor trăgători de elită, precum Ion Corneliu, Marin Stan, Sorin Babii, Silvia Kaposztai, Maria Macovei, Dorina Guler ș. a. A îndrumat pregătirea trăgătorului Iulian Raicea, care, la JO de la Sydney 2000, a fost medaliat cu „bronz”, la pistol viteză. Ca specialist în problemele acestui sport, a participat direct la acțiunile de formare și perfecționare a antrenorilor de tir, dar și la elaborarea unor lucrări metodologice, cum ar fi: *Pregătirea fizică în tir* (1978, uz intern) și manualul *Tir-pistol* (1984, uz intern, coautor); colaborează, de asemenea, la realizarea unor lucrări științifice pe probleme privind complexitatea efortului la trăgătorii de tir de înaltă performanță, elaborate la nivelul IEFS (1979) și al CCPEFS (1980-1987). A colaborat în calitate de autor la elaborarea celor două ediții ale Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România. Pentru rezultatele obținute i s-au acordat titlurile de Maestru al Sportului, în 1962, Maestru Emerit al Sportului, în 1966, și Antrenor Emerit, în 1991. Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1966); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (1981); Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Cavaler (2000).

ATANASESCU, RENÉE (1936), n. în București. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1960. Intră în rețeaua de medicină sportivă, prin concurs, în 1973, cu gradul de medic primar în medicină generală. A asistat loturile naționale de tir, handbal și înot pentru participarea la CM și CE, prin

activitatea desfășurată în Cabinetul de interne și camera de gardă a Centrului de Medicină Sportivă. În 1991 este numită șefă a Laboratorului de Asistență și Control Medical în această instituție centrală. În anul următor, 1992, dă examen pentru obținerea competenței în medicină sportivă. Lucrează în INMS timp de 25 de ani, fără întrerupere, îmbinând munca de medic de lot cu cea de șefă a Laboratorului de asistență și control. A elaborat lucrări specifice laboratorului, cu tematica privind morbiditatea sportivilor de performanță, studiată cu prilejul pregătirii pentru JO din 1976 de la Montreal și a participat cu comunicări din această problemă la toate conferințele naționale de medicină sportivă din ultimele trei decenii. În anul 2000, i s-a acordat Crucea Națională Serviciul Credincios clasa a III-a., iar în 2004 – Ordinul Meritul Sportiv Clasa a III-a.

ATHANASIU, ION (1868-1926), n. în Sascul, jud. Bacău. Fiziolog și medic. Profesor de fiziologie la Facultatea de Științe din București. Membru corespondent al Academiei Române. După studii strălucite la Bonn și la Paris, urmate de

activitatea desfășurată la Institutul Marey (unde a ajuns până la funcția de subdirector), s-a reîntors în țară, refuzând ofertele avantajoase de a-și continua munca în laboratoarele bine dotate din capitala Franței. Cercetările efectuate și tehnicile ingenioase utilizate în fiziologia musculară i-au adus un binemeritat prestigiu internațional. La București, cercetările de laborator s-au împletit cu susținuta sa preocupare pentru problemele teoretice și organizatorice ale educației fizice. Lucrări precum *Munca mușchiului și condițiile ei fiziologice* (1915), *Bazele științifice ale educației fizice* (1916) și *Organizarea învățământului de educație fizică* (1921, în colaborare cu I. Bucovineanu) reprezentau adevărate pietre de hotar pentru abordarea, în țara noastră, a domeniului educației fizice. IA considera educația fizică drept o știință complexă bazată pe anatomie, fiziologie, mecanică, psihologie, pedagogie și pe cercetări experimentale. De aceea, cadrele

de specialitate ale domeniului trebuiau să aibă o solidă pregătire științifică ce putea fi asigurată numai în instituții de învățământ cu grad universitar. Susținea, de asemenea, respectarea cu strictețe a „principiului armoniei funcționale” în practicarea exercițiilor fizice. Potrivit acestui principiu, „... funcțiunea nici unui organ nu poate fi separată de celelalte organe, nici activitatea mușchilor nu se desfășoară independent de restul organelor din corp și în special de creier”. A pledat stăruitor pentru reconsiderarea statutului educației fizice școlare, pentru trecerea acesteia din rândul „dexterităților” în cel al disciplinelor de bază, precum și pentru obligativitatea educației fizice în învățământul universitar. A fost adeptul ideii că educația fizică este un proces pedagogic complex, care trebuie adaptat la cerințele și particularitățile practicanților (elevi, muncitori, intelectuali, militari, suferinzi etc.). Sistemul suedez de educație fizică fiind, după părerea sa, superior celorlalte sisteme existente în epocă, era cel mai indicat pentru a fi introdus și în țara noastră. Fundamentarea solidă a argumentelor aduse de el în discuție și prestigiul dobândit de personalitatea sa copleșitoare au contribuit la creșterea importanței acordate, în România, educației fizice. Activitatea neobosită a sa și a celor care-i împărtășeau ideile și demersurile a fost încununată de înființarea Institutului Național de Educație Fizică și de elaborarea planului de studii al acestui lăcaș de învățământ.

AVRAM, IOAN (1914-1995), n. în com. Bucium, jud. Satu Mare. Licențiat în educație fizică, absolvent al ISEF, promoția 1935. A urmat și cursurile de filosofie – începute la Paris, continuate și absolvite la București, în 1945. Profesor la liceele „Gh. Lazăr” și „Spiru Haret”, apoi cadru universitar, lector la catedra de specialitate a Institutului de Agronomie „N. Bălcescu”. A fost membru al FRJ și antrenor al echipei naționale de judo. Grație lucrărilor de specialitate elaborate și activității sale nemijlocite, este considerat drept unul dintre bunii cunoscători ai domeniului care au stimulat dezvoltarea artelor marțiale în România.

AVRAMESCU, TEODOR (1967) n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEFS, specializarea judo, promoția 1994. A practicat judo-ul de performanță în perioada 1979-1989, la CS *Voinicelul* București. Este deținător al centurii negre 2 DAN.

Antrenor de judo din anul 1994. Din 1993, activează în mass-media, în special în domeniul televiziunii. A îndeplinit funcțiile de redactor, comentator și prezentator sportiv la ProTV (1993-2001) și apoi la B1 TV (2001-2003). În perioada 2003-2009 a fost Director al departamentului sport din Național Tv / N24, fiind în același timp și comentator sportiv de fotbal, arte marțiale și alte sporturi. Comentator sportiv al Eurosport pentru judo, arte marțiale, box, haltere, handbal (2004-2010). În perioada 2009-2010, a fost Director al departamentului sport de la Digi Sport, iar în continuare, la aceeași televiziune, comentator sportiv. A prezentat, de la fața, locul JO de la Atena (2004) și le-a comentat pe cele de la Beijing (2008), precum și numeroase CE și CM de judo, organizate în perioada 1993-2010. Este membru al Asociației Presei Sportive din România din 1994, al cărei vicepreședinte a fost în perioada 2006-2010. Membru al Asociației Internaționale a Presei Sportive din 2004. A fost distins cu premiul „*Cel mai bun comentator de Arte marțiale*” în 2005 de către site-ul www.fight.ro, aparținând sprijinitorilor acestor ramuri de sport.

AVRĂMOIU, I. ȘERBAN (1926), n. în com. Brădești, jud. Dolj. Medic primar de medicină sportivă. Absolvent al Facultății de Medicină din Timișoara, promoția 1950. Doctor în științe medicale, lector universitar. După stagiul de 3 ani ca medic de circumscripție rurală, s-a

dedicat medicinei sportive, pe care a practicat-o până la pensionare, în 1991. Pregătirea profesională în domeniu a început-o prin Cursul de specializare, a

aprofundat-o prin cursuri de perfecționare și prin cursuri de electrocardiografie și balneo-fizioterapie. Pe lângă munca practică, a desfășurat susținute activități organizatorice, științifice și didactice. A contribuit la înființarea: Policlinicii pentru Sportivi din Craiova, a primelor servicii de medicină sportivă din județele Olteniei, a serviciilor și sălilor de cultură fizică medicală din Craiova, Drobeta-Turnu Severin, Caracal și Târgu Jiu. S-a remarcat și prin munca de organizare a activității științifice, ca responsabil al celor două conferințe naționale de medicină sportivă care au avut loc la Craiova și a celui de al IV-lea Congres Balcanic de Medicină Sportivă din 1978, desfășurat în același oraș. Cercetarea științifică s-a concretizat într-un număr mare de comunicări la congresele naționale, balcanice și europene. Activitatea didactică a îndeplinit-o ca profesor la Școala Tehnică Medicală și la Facultatea de Educație Fizică din Craiova. Pentru rezultatele obținute, a fost distins cu medalii și diplome de onoare. A fost promovat responsabil regional al rețelei de medicină sportivă; medic șef al Policlinicii Sportive din Craiova, unde a funcționat de la înființarea acesteia, în 1977, până când s-a pensionat. A fost ales în Comitetul Național al Societății de Medicină Sportivă, membru în Comitetul Național al Federației de Turism și Alpinism, președinte al Comisiei Regionale de Scrimă. Recunoașterea pe plan internațional s-a concretizat prin alegerea sa ca *Fellow of FIMS*, membru al Comitetului Asociației Balcanice de Medicină Sportivă și președinte, timp de 3 ani (1978-1981), al acestei asociații.

BABA, CORNELIU (1906–1997) n. în Craiova. Pictor. Ultimul exponent al clasicismului în pictura românească. Primele noțiuni de pictură le-a primit de la tatăl său, pictorul bănățean Gh. Baba, calificat în profesie, iar studiile și le-a desăvârșit la Iași cu Nicolae

Tonitza, de care a rămas legat și mai târziu, ca profesor de pictură la IAP Iași și IAP București. Expune pentru prima oară în 1941. După război, intră într-un

con de umbră, care a durat până în 1955. Atunci, cu prilejul unei expoziții la Moscova, este apreciat de criticii ruși și implicit, va căpăta recunoaștere și în țară, unde este nevoit să realizeze și lucrări programatice. Este în primul rând un pictor al omului, interesul în fața acestuia dându-i forța să definească un întreg câmp psihologic. Stilistic, opera sa aparține școlii expresioniste, realizând compoziții cum ar fi: *Odihnă la câmp*, Cu „viciul portretului în sânge”, marele maestru a așezat pe pânze chipurile unor personalități de seamă ale culturii noastre: *Sadoveanu, Arghezi, Sturza-Bulandra, Enescu*. A folosit o paletă coloristică personală, extrem de sobră, care se bucură de o lumină aparte. După 1990, se relevă ciclurile: *Spaima, Regii desculți/nebuni, Pieta*, imagini grăitoare care-l caracterizează. În același timp a realizat și compoziții de seamă, între care și celebra *Jucătorul de șah*, ulei pe pânză. Membru al Academiei Române din 1990. Pânzele sale se află în mari muzee și colecții particulare.

BABII, SORIN (1963), n. în Arad. Practicant al tirului de performanță, specialist în probele de pistol. Antrenor de tir la CSA *Steaua* și ofițer MApN. Ca sportiv a activat de la 13 ani, ca urmare a unei selecții în școală, la Clubul Sportiv *Uzinele Textile* Arad,

sub îndrumarea instructorului Gheorghe Csik. La doar 8 luni de la începerea antrenamentelor din Arad, s-a remarcat la primul concurs, a obținut victoria și totodată un nou record național de juniori cu 571 pct. Între 1982 - 2003 a fost legitimat la CS *Steaua* București. În perioada 2003 - 2008, a concurat având dublă legitimare pentru CS *Steaua* și CS *Omega Tehnoton* Iași (*singurul club de tir sportiv, privat*). Pe plan intern, în intervalul 1983-2008 a câștigat 80 titluri de campion național din care 74 la seniori - (37 la individual și 37 la echipe) și 6 la juniori I, în probele de pistol aer comprimat, pistol liber și pistol viteză. În palmaresul său mai intră și 29 de victorii în Cupa României, din care 21 la individual, 8 la echipe.

Seleționat în loturile reprezentative de juniori și seniori ale României, începând din anul 1980. Primul său succes internațional s-a produs în 1981, când a cucerit cu echipa de juniori medalia de aur la pistol 10 m a.c. echipe la CE de la Atena. Participant la CE de juniori, realizează 6 medalii: o medalie de aur în 1981, cu echipa de pistol aer comprimat; 2 medalii de argint (1981 pistol liber cu echipa și 1982 pistol aer comprimat -echipe); 3 medalii de bronz, în 1981, la pistol aer comprimat și în 1983 la pistol liber, individual și cu echipa. Din 1985 concurează în competițiile seniorilor, participând la, 8 CM și 30 de ediții CE (a.c. și pistol liber) și 6 ediții ale JO - 1984, 1988, 1992, 1996, 2000, 2004, (se situează printre cei 3 sportivi din țara noastră care au participat la 6 ediții JO), La CM obține 2 medalii de bronz în 1989 (Sarajevo) și 1991 (Stavanger), ambele la pistol cu aer comprimat. Din cele 12 medalii cucerite la CE, 3 sunt de aur, încununându-l campion european în 1985 (Osijek) la pistol liber cu echipa, în 1989 la pistol aer comprimat (Copenhaga) și în 1995 (Zürich) la pistol liber; 6 de argint: în 1985 la pistol liber, în 1987 (Lahti) la pistol liber individual și cu echipa, în 1992 (Budapesta) la pistol cu aer comprimat, în 1995 la pistol liber cu echipa și în 1997 (Varșovia) la pistol cu aer comprimat - echipe; 3 medalii de bronz 1990, 1997 și 1999 - pistol aer comprimat. Campion olimpic în 1988 (Seul) la pistol liber și clasat pe locul al IV-lea, la pistol cu aer comprimat, medaliat cu bronz la JO din 1992 (Barcelona) la pistol cu aer comprimat, locul al V-lea la pistol liber. Palmaresul său mai cuprinde: 9 ediții ale Cupei Mondiale (1988 -2002) unde a obținut 5 medalii: 1 de aur, 2 de argint și 2 de bronz; Supercupa Mondială din 1994 (München) medalie de aur la pistol cu aer comprimat; 2 ediții ale Spartachiadei Militare de vară (1985, 1989) 5 medalii (1-2-2); 22 ediții ale JB (1983-2005) 28 medalii (18-8-2). Deține 1 record mondial și european 1985 pistol liber echipe 60 focuri/1719 puncte; 1 record mondial în 1989 pistol aer comprimat 60 diabolouri cu finală/683,2 p.; 2 recorduri olimpice - 1988 pistol liber 60 focuri cu finală/660 puncte - și 1992, pistol AC 60 diabolouri fără

finală/586 p. S-a retras din activitatea competițională în 2002, a revenit în 2003 continuându-și activitatea până în 2008, când s-a retras definitiv. În continuare a activat ca antrenor la *CS Omega Tehnoton* Iași, unde a îndeplinit și funcția de Director sportiv. Totodată a fost numit și antrenor la lotul național de seniori. După mai mulți ani de activitate ca membru și vicepreședinte în Biroul Federației Române de Tir Sportiv, în anul 2010 a fost ales în înalta funcție de Președinte al acestui for. Maestru al Sportului (1983). A contribuit la pregătirea sportivului Alin Moldoveanu care a cucerit medalia de aur și titlul de campion la JO din 2012 (Londra). Maestru Emerit al Sportului (1986). Decorat cu: Ordinul Național Pentru Merit în grad de Ofițer (2000); Ordinul Meritul Sportiv clasa I (2004)

BACIU, CLEMENT, (1922–1989), n. în București. Medic, doctor docent, licențiat în educație fizică. Conferențiar universitar. Absolvent al Facultății de Medicină Umană din București, promoția 1948. Pasiunea pentru atletism, disciplină sportivă a cărei practicare

i-a adus obținerea a numeroase titluri și recorduri naționale, l-a determinat să frecventeze, în paralel cu Facultatea de Medicină, Academia Națională de Educație Fizică, devenind licențiat *Magna cum laudae* al acestei instituții (promoția 1947). Cariera didactică și-a început-o ca asistent la ANEF și a reluat-o, după mulți ani, la Facultatea de Educație Fizică a Universității din București, unde a ocupat postul de conferențiar. Lucrările sale în domeniul anatomiei funcționale și biomecanicii sunt deosebit de utile medicilor sportivi, antrenorilor, studenților și profesorilor de educație fizică. Preocupat de folosirea exercițiilor fizice ca mijloc terapeutic, elaborează studii dedicate tratării deficiențelor fizice și recuperării după traumatisme și intervenții chirurgicale. Cea mai mare parte a activității sale s-a desfășurat în domeniul ortopediei, specialitate în beneficiul căreia a conceput,

realizat și a experimentat aparate și tehnici operatorii omologate ca invenții, care, în lucrările de specialitate, poartă numele său. Prevenirea și tratarea traumatismelor produse în sălile și pe terenurile de sport au ocupat, de asemenea, un loc important în activitatea sa de ortoped. Ca autor sau în colaborare cu alți ortopezi, a publicat tratate, monografii, cursuri, referate și studii bazate pe date clinice sau experimentale, care l-au impus în lumea științifică românească și internațională. A fost membru al Societății Române de Ortopedie și Traumatologie și al unor societăți similare din Franța, Germania, Belgia și Austria; a fost cooptat de Comitetul Internațional al Crucii Roșii de la Geneva, ca medic șef al unei echipe internaționale de chirurghi trimisă în teatrul de război din Yemen (1968-1969); a participat, ca invitat, la schimburi de experiență organizate în clinici renumite din Belgia, Austria și Polonia.

BAILLAYRE, TANIA (1916-1991). Pictor și grafician. A studiat artele plastice la Chișinău și București, unde l-a avut ca profesor pe J. Al. Steriadi. Începând din anul 1937, a participat cu lucrări la saloane oficiale. În anul 1940 i s-a conferit Premiul *Simu*, iar după

1948, participă cu lucrări la expozițiile anuale de stat. Lucrările sale au fost prezente și în cadrul unor manifestări expoziționale românești în Brazilia, China, Italia, Rusia, etc. Abordând atât pictura cât și grafica, Tania Baillayre transmite lucrărilor sale o anumită sensibilitate, fie că este vorba de portrete sau de peisaje. Lucrarea *Patinoarul Floreasca* (desen-tuș) degajă tinerețe și dinamism, într-un spațiu încălzit de multă mișcare.

BALAMBERG, CONSTANTIN (1838–1886), n. Jurnalist și fondator al ziarului *Sportul*. Provine dintr-o familie venită în Țara Românească din țările Benelux-ului, la începutul secolului XIX. Nu se cunosc studiile efectuate, dar ele au fost cu siguranță în domeniul cavaleriei. CB a slujit în armata rusă,

după care a venit în Țara Românească, ajungând la gradul de căpitan și apoi adjutant domnesc al lui Al. I. Cuza (1863). În anii 1873-1875, a fost prefect de poliție. În perioada războiului ruso-româno-turc din 1877-1878, a fost avansat la gradul de colonel și a îndeplinit funcția de adjutant al principelui Carol. A fost fondatorul ziarului *Sportul* (cu două numere pe lună), apărut la București 1 februarie 1880, acesta fiind primul periodic sportiv din țara noastră. CB a fost redactor și proprietar al ziarului *Sportul*, el fiind sprijinit în acest demers de secretarul de redacție, Al. G. Galeșescu, un pasionat al curselor de cai și al ameliorării rasei de cai pur-sânge din România. Se apreciază că în contextul social istoric în care a apărut acest ziar, el a reprezentat o contribuție bine venită și un moment important din începuturile presei sportive din țara noastră.

BALAȘ, ION (1919-1993), n. în București. Absolvent al Academiei de Studii Economice București. A practicat fotbalul și atletismul, între 1936 și 1940, dar nu la nivel de performanță. După 23 august 1944, a îndeplinit o serie de sarcini în domeniul mișcării sportive și, în special, al fotbalului. Între 1948 și 1949, a fost director al Direcției de propagandă din OSP, iar între 1950 și 1955, a funcționat ca președinte al Clubului *Dinamo* București. Între 1957 și 1967, a îndeplinit funcția de vicepreședinte al UCFS, răspunzând, în această calitate și în anumite perioade (1955-1958; 1960-1962), de problemele fotbalului românesc. Între 1967 și 1968, a fost vicepreședinte al COR, iar până în 1973, vicepreședinte al FR de Fotbal. În continuare, a funcționat ca director al Centrului de pregătire a loturilor naționale. Pentru perioadele în care a răspuns de fotbal, se cuvine să amintim trei dintre marile succese repurtate de fotbaliștii români în acei ani: câștigarea turneului UEFA pentru juniori în 1962; participarea echipei naționale la turneul final al CM din Mexic, în 1970; calificarea aceleiași reprezentative la sferturile de finală ale CE, în 1972. În ultima parte a vieții, s-a retras din lumea sportu-

lui, rămânând doar cu o funcție onorifică pe viață, ca membru în diverse comisii ale UEFA și membru de onoare al UEFA.

BALAȘ (SÖTER), IOLANDA (1936), n. în Timișoara. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a ICF din București, specializarea atletism, promoția 1967. Atletă de performanță cu rezultate de excepție în proba de săritură în înălțime, pe plan național, european, mondial și olimpic. A fost descoperită de multipla campioană de atunci la probele de sprint și săritura în lungime, Luiza Ernst-Lupșa, în cadrul clubului *Electrică* din Timișoara, la vârsta de 12 ani. În 1951 se legitimează la clubul CCA, pe atunci clubul armatei devenit mai târziu Clubul *Steaua*. Din 1953 se mută în București unde va fi pregătită de antrenorul Ioan Soter, care în anul 1967 îi devine și soț. De la 15 ani începe să realizeze sarabanda recordurilor naționale și mondiale. Primul record național realizat a fost cel al junioarelor cu 1,47m, ca după doar 12 zile să întrecă și recordul de senioare al Irmei Kiss, astfel încât în următorii 4 ani toate recordurile dobândite să fie concomitent de junioare și senioare. În total, realizează 63 de recorduri naționale, dintre care 22 de junioare și 41 de senioare. Primul record mondial, din cele 14 obținute, l-a realizat la București la 14 iulie 1956, trecând ștacheta ridicată la 1,75 m. De atunci, timp de un sfert de secol, ea a deținut recordul mondial al probei pe care l-a urcat până la 1,91m. Doboară 4 recorduri mondiale de sală și 5 recorduri olimpice. Impresionante sunt și titlurile de campioană cucerite: 2 titluri de campioană olimpică - Roma 1960 (cu 1,85m) și Tokio 1964 (cu 1,90m); 2 titluri de campioană europeană: Stockholm 1958 (cu 1,77m) și Belgrad 1962 (cu 1,83m); triplă campioană mondială universitară - (Paris 1957, Torino 1959 și Sofia 1961); 9 titluri balcanice și 19 titluri de campioană națională; 41 de selecții în echipa națională. Mai bine de 10 ani (decembrie 1956 - iunie 1967) IB nu a pierdut nici

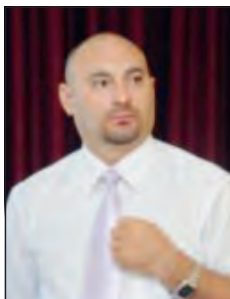
un concurs (142 victorii consecutive), fapt pentru care este prezentă în cunoscuta Enciclopedie *Guinness Book of Records*. A fost prima sportivă din țara noastră care a cucerit medalia de aur la JO și totodată prima medalie olimpică de aur pentru atletismul românesc. Din 1967 se retrage din activitatea competițională. Activează ca antrenor de atletism la clubul *Steaua*, pregătind mai multe atlete săritoare în înălțime cu performanțe semnificative. Concomitent și-a adus contribuția ca instructor la cabinetul metodic al clubului. Președinte al FR de Atletism (1990-2005) și președinte de onoare (2007). În 1993 devine președinte executiv al Fundației *Atletismul Românesc*, unde desfășoară o activitate cu realizări deosebite pentru modernizarea bazei materiale a atletismului românesc. Prin atragerea de sponsorizări, Fundația reușește să construiască 4 stadioane noi cu toate dotările și să contribuie la amenajarea altor 6 stadioane. O realizare importantă a fost construirea noului sediu al F.R. de Atletism. De asemenea, este director al revistei *Atletismul Românesc*, publicație de înaltă ținută grafică și conținut. Vorbește curent 5 limbi: engleză, germană, rusă, maghiară și română. A fost declarată de presa internațională cea mai bună sportivă a lumii în anii 1964 și 1965, iar a României în anii 1959-1961 și 1964-1965. În anul 2000, a fost nominalizată printre primele 10 atlete din lume ale secolului XX. A îndeplinit numeroase funcții în cadrul COR: membru (1959-2004) și în organismul de conducere - Comitetul Executiv (1992-2002); vicepreședinte (1998-2002); membru de onoare (2006). În 1962, a fost aleasă în Consiliul General al UCFS, iar din 1967, a făcut parte din componența CNEFS. Pe plan internațional, a fost membru în Comitetul feminin al Federației Internaționale de Atletism (1995-2002). A primit Trofeul *Mohamed Taher* decernat de CIO, membru corespondent al Academiei Americano-Române de Științe și Arte și *Marea plachetă de aur* a IAAF (2002). Maestră a Sportului (1951) și Maestră Emerită a Sportului (1958). Dintre distincțiile românești, care i-au fost acordate menționăm: *Medalia Muncii* (1956); *Ordinul Muncii*, clasa I (1960), *Ordinul Steaua României* clasa a IV-a

(1962), *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1966), *Ordinul Național Steaua României* în grad de Ofițer (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2004).

BALIȚA, CORNEL (16/12/1930 - 1992), n. în localitatea Sicula, jud. Arad. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al SMTCF Timișoara și al ICF București, specializarea gimnastică, promoția 1956. Cadru didactic – conferențiar universitar la Facultatea de

Educație Fizică, din cadrul Universității din Timișoara. S-a remarcat prin contribuția sa la formarea de noi promoții de specialiști, pentru domeniul educației fizice și sportului. A inițiat și a participat la numeroase acțiuni și activități competiționale organizate în scopul dezvoltării și afirmării activității sportive în județul Timiș. În mod deosebit, a acționat pentru promovarea și dezvoltarea gimnasticii pe plan local și național. A avut calificarea de arbitru național și internațional la gimnastică, calitate în care a oficiat la numeroase competiții. A condus destinele sportului bănățean, în calitate de prim-vicepreședinte – președinte al Consiliului Județean pentru Educație Fizică și Sport al județului Timiș, în perioada 1964-1975. În această funcție a contribuit direct la perfecționarea structurilor organizatorice, la introducerea unor metode moderne de selecție, pregătire și promovare a sportivilor de performanță. A sprijinit preocupările specialiștilor, pentru realizarea unor studii și cercetări în cadrul Centrului metodologic de studii și documentare de pe lângă CJEFS, condus de prof. C. Bucur. A fost membru al CNEFS în perioada 1967-1975. Pentru contribuția și realizările sale în dezvoltarea și afirmarea sportului din țara noastră, CNEFS i-a acordat *Diploma Merite Sportive*, în 1972. În amintirea sa forurile de conducere ale sportului bănățean organizează anual *Memorialul Cornel Balița* la gimnastică. În anul 2015 a fost organizată cea de-a 15 ediție a acestui memorial. Câștigătoarea trofeului fiind echipa de gimnastică a CSS din Lugoj.

BALOGH, PETER (1920–1994) n. în Mișca, jud. Bihor. Sculptor, elevul lui Boris Caragea și Constantin Baraschi, a dovedit o predilecție pentru sculptura monumentală, folosind ca material aproape în exclusivitate, bronzul, lucrările sale fiind amplasate în forurile

publice ale unor orașe: Sf.Gheorghe, Galați, Eforie, Ploiești. În a doua parte a vieții, artistul trece către un stil metaforic, împrumută idei din muzică pentru a reda volumele spațiale, cu lucrări de dimensiuni reduse, de mare eleganță. Din lumea sporturilor s-a inspirat pentru lucrarea în ghips intitulată *Baschetbalistă*.

BARACIOGLU, SPIRU (? - 1936) n. în Trebizonda, Turcia. Pilot navigator. Susținător al sporturilor nautice. De tânăr a început să lucreze pentru Comisia Europeană a Dunării. În timpul Războiului de Independență a comandat nava „ETNA” ajutând trupele româno – ruse. După război a optat pentru cetățenia română și a devenit pilot de bară la Sulina revenindu-i răspunderea de a trece navele prin zona de contact a apelor mării cu ale bătrânului fluviu. Repede a devenit un cadru de referință, pilot de mare siguranță și de protocol pentru navele folosite de membrii familiei regale. Prin calitățile sale profesionale și farmecul verbal a devenit un personaj pitoresc, preferat al regelui Carol I și numit pilot șef onorific pe viață, caz unic în analele Comisiei Europene a Dunării. (Comandor dr. Marian Moșneagu, Dicționarul marilor români, Editura Militara, 2008) S.B. prin pasiunea sa pentru sporturile nautice și-a prelungit legenda și în acest domeniu fiind considerat „pionierul și promotorul yachtingului românesc” deoarece cu o barcă de construcție proprie, punctată și cu velatura bogată a fost imbatabil în regatele de la Sulina din 1902 ca și în acelea din anii următori de la Constanța, Varna și insula Cerigo. Ca un adevărat lup de mare, în vara anului 1905, a traversat solitar Marea Neagră de la Sulina la Trebizonda natală și după 40 de zile a revenit prin Balcic la Constanța. După victoriile cucerite în regatele de la

Constantinopol din 1906 S.B. și-a încheiat activitatea competițională spre liniștea rivalului sau britanic Whitel Reshall care i-a achiziționat ambarcațiunea. I-au rămas amintirile bogate și numeroasele distincții naționale și străine.

BARANI, SAMUEL GAVRILĂ (1915-1998), n. în Timișoara. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF. A practicat mai multe sporturi printre care atletismul, gimnastica, luptele și canotajul, la clubul timișorean Înainte. A cucerit titluri de campion național la canotaj și a fost selecționat în lotul reprezentativ al României. În 1948, se retrage din activitatea competițională, continuând, totuși, să îndeplinească diferite funcții pe tărâmul sportului de masă: responsabil sportiv la tipografia *Helicon* și, respectiv, în Comisia sindicală locală Timișoara, și secretar județean al OSP Timișoara (1948-1949). În 1948, a contribuit direct la apariția revistei *Educație fizică și sport*. Remarcat pentru calitățile sale organizatorice, în 1949, este transferat la București și numit director al Direcției tehnice a OSP. În cadrul CCFS, i se încredințează conducerea Direcției școlilor de cultură fizică și sport și a educației fizice a tineretului studios (1950-1953) și, apoi, a Direcției instruirii sportive (1953-1957). Între 1957 și 1960, a fost directorul Direcției de educație fizică și sport din Ministerul Învățământului. În această calitate, a înființat peste 150 de școli sportive, care au constituit temelia sportului românesc din deceniile următoare și a impus lecția de educație fizică în toate verigile învățământului secundar și universitar din țară. În 1960, este transferat la UCFS, fiind angajat în acțiunile de pregătire pentru participarea sportivilor români la JO de la Roma și Tokio. În 1961, este numit directorul Centrului de antrenament 23 August, contribuind la dezvoltarea și transformarea acestuia în Centru de pregătire a loturilor olimpice și naționale. A fost președinte al FR de Sporturi Nautice, în 1953 fiind ales vicepreședinte al Federației Internaționale de Canotaj. Între 1968 și 1978, a îndeplinit

funcția de secretar general, iar între 1984 și 1989, pe aceea de președinte al FR de Tir, contribuind pe multiple planuri (organizatoric, tehnic, material) la afirmarea acestui sport. A desfășurat o activitate remarcabilă în organismele internaționale ale tirului: membru în Consiliul de Administrație și al Comitetului Executiv ale UIT (1955-1990); prim-vicepreședinte al UIT (1960-1990); membru de onoare al UIT (1990 - 1998). În cadrul UIT, a contribuit la introducerea probelor feminine de tir în programul CM și JO, precum și la înființarea unor comitete (tehnic, medical, arbitri, feminin) ca organisme de specialitate ale Consiliului de Administrație. A inițiat și organizat, în 1974, primul Congres al UIT pe probleme științifice – de medicină, psihologie și pedagogie-ale tirului sportiv de performanță, precum și alte două asemenea manifestări în 1982 și 1986. După ce, în decursul anilor, a răspuns de tirul european în cadrul UIT, din inițiativa sa, cu ocazia CE din 1969, a fost constituită prima organizație continentală – Confederația Europeană de Tir, al cărei președinte a fost de la înființare până în 1989, perioadă în care sediul acesteia s-a aflat la București. A contribuit la organizarea celor 85 de ediții ale CE desfășurate între 1955-1989, în 26 de țări, 6 dintre acestea fiind găzduite de România. Pe plan european, a organizat 2 congrese și 6 simpozioane științifice ale CET. A sprijinit alegerea unor specialiști români în diferite organisme ale UIT și CET. Din 1989, a fost ales președinte de onoare al CET. Pentru bogata și variata sa activitate pe plan sportiv a primit numeroase distincții din partea forurilor naționale și internaționale, printre care *Ordinul Olimpic de Argint* conferit de CIO (1986), și *Crucea Albastră*, cea mai înaltă distincție a UIT.

BARASCHI, CONSTANTIN (1902 –1966). n. în Câmpulung jud. Argeș. Sculptor. A studiat cu Frederic Storck, Dimitrie Paciurea și apoi cu Antoine Bourdelle, cu care s-a perfecționat. Profesor și rector la IAP din București. Debut cu lucrări reprezentând corpul feminin:

Tors, Țărancă, portrete, grupul statuar *Satirul și Nimfa* - pentru o fântână din Cluj. După 1945 devine principalul exponent al barocului de tip stalinist cu: *Monumentul soldatului sovietic* - din Piața Victoriei (mutat în 1991), *Eliberarea României* - din fața Academiei Militare. O măsură a adevăratului său talent este monumentul familiei Piticar de la Cimitirul Bellu. Cu tematică sportivă, a realizat în gips *Aruncătorul de greutate* și *Lopătar*.

BARBU, EUGEN (1924-1993) n. în București. Prozator, jurnalist. A avut o viață deosebit de agitată, colorată și plină de evenimente controversate. În tinerețe a fost jucător de fotbal, apoi antrenor și în paralel corector la tipografia Casei Scânteii. Remarcându-se ca un condei de talent, în perioada 1962-1968, este numit redactor-șef la *Luceafărul*, iar din 1970 până la decesul său, redactor șef la *Săptămâna*. A fost deosebit de prolific, scriind mult, din diferite domenii ale vieții sociale, de la pamflete și articole de opinie la romane de referință. Scrierile sale pe teme din domeniul sportului, au constat în principal, în cronicile și analizele sale despre fotbalul românesc. A fost un pasionat, chiar fanatic al fotbalului. N-a lipsit de la nici un meci important al echipei naționale, a călătorit în avioanele care-i ducea pe jucătorii reprezentativei României sau ai principalelor cluburi la diferite meciuri. Nea Jean, era nelipsit din spațiul rezervat presei în tribunele terenurilor unde se desfășurau meciurile de fotbal. A fost un admirator aparte al lui Nicolae Dobrin, pe care l-a iubit ca pe propriul copil. Ca scriitor, se remarcă mai întâi prin romanele sale cu subiecte din fotbal: *Gloaba*, *Balonul e rotund*, *Unsprezece*. În 1957 apare romanul *Groapa*, o frescă autentică a mahalalei bucureștene. Alte scrieri: *Șoseaua Nordului*, *Facerea lumii*, *Principele*, *Săptămâna nebunilor*, *Sfântul*, *Să nu-ți faci prăvălie cu scară*, *Caietele principelului* (6 volume), *nuvele*, *reportaje*, *scenarii de film*. Apogeul afirmării sale este încununat de masivul roman *Incognito*, care produce cel mai mare

scandal literar din perioada comunistă, fiind acuzat de plagiat. Spre sfârșitul vieții devine un xenofob feroce. Urât de o serie de scriitori, pe care i-a criticat vehement, cu răutate, înainte de 1989, este exclus din Uniunea Scriitorilor, în 1990. A fost o personalitate controversată, care s-a impus nu numai prin talent și care este cunoscut de unii critici ca un fenomen literar.

BANARU, ȘTEFAN (1937), n. în Brașov. Inginer silvic – absolvent al Facultății de Silvicultură, din cadrul Universității Transilvania. Jurnalist sportiv, publicist, autor a numeroase lucrări cu tematică sportivă. A debutat în activitatea de jurnalist în 1972, la cotidianul „DRUM NOU” din Brașov, devenit după 1990 „GAZETA DE TRANSILVANIA”, unde între responsabilitățile sale s-a aflat și rubrica de sport. A avut, de asemenea, o însemnată contribuție în calitate de corespondent la mai multe ziare centrale printre care și „PROSPORT”, „Sportul Românesc” și altele. În cei 32 de ani, după propriile –i estimări, a publicat circa 10 000 de articole cu tematică sportivă. După pensionare, în 2004, s-a dedicat activității publicistice, fiind autorul a numeroase lucrări, cu conținut monografic și enciclopedic, care au pus în valoare realizările sportului brașovean și ale făuritorilor acestora – sportivi, antrenori, tehnicieni, conducători și alți susținători și promotori ai sportului. Printre lucrările publicate se află: „55 de ani – Clubul Sportiv *Dinamo* la vârsta maturității depline” (2004); „125 de ani de patinaj la Brașov” (2005); „Uite, campioanele!” – despre handbalul feminin, din orașul de sub Tâmpa (2006); „Motocrosul brașovean de-a lungul anilor” (2013). Între cele peste 10 titluri publicate, se află și lucrarea enciclopedică „STELE ALE SPORTULUI BRAȘOVEAN” în care sunt prezentate biografiile și activitate personalităților cu realizări deosebite. Acest demers publicistic curajos a căpătat viață în anul 2008, când a apărut primul volum, urmat în 2009 cel de-al doilea. Datorită unor dificultăți, dar mai

ales faptului că autorul a lipsit peste doi ani din țară, cel de-al III-lea volum a văzut lumina tiparului abia în anul 2012. În continuare, au fost publicate volumele IV (2013) și V (2014). Autorul are în pregătire pentru tipărire și cel de-al VI-lea volum. SB este membru al Asociației Presei Sportive din România și membru de onoare al Clubului Olimpic Brașov.

BAROGA, LAZĂR (1937-2000), n. în Cislădie, jud. Sibiu. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF, promoția 1961, și al Facultății de Psihologie din cadrul Universității București, promoția 1978. Sportiv de performanță, multiplu campion și recordman

național, participant la marile competiții ale vremii sale. Este primul halterofil român care cucerește, la „total”, o medalie la un CE (bronz, la Milano, în 1960); la JO de la Tokyo (1964), ocupă locul V și stabilește un record olimpic (la stilul aruncat). A fost antrenor federal, secretar general al FR de Haltere (1967), membru în Comitetul Executiv al COR, membru al Comitetului Executiv al IWF, președinte al Comitetului Tehnic al IWF pe cinci mandate consecutive (1980-2000), membru al Comitetului Executiv al EWF (1969-1995), vicepreședinte al EWF (1995-2000). A îndeplinit funcțiile de delegat tehnic al IWF și/sau președinte al juriilor de concurs la JO din anii 1980, 1984, 1988, 1992 și 1996, președinte al juriilor de concurs la toate edițiile CM de haltere din perioada 1978-2000, la numeroase ediții ale CE și la alte competiții oficiale (Jocurile Panamericane, Jocurile Mediteraneene, Jocurile Macabi ș.a.). A condus peste 30 de cursuri de antrenori sau de arbitri organizate de IWF în diferite țări sub egida Solidarității Olimpice a CIO S-a remarcat printr-o bogată activitate de elaborare a unor lucrări cu caracter științific, metodic și istoric (20) în domeniul halterelor, culturismului și al tehnicilor yoga, dintre care menționăm monografia *Weightlifting – fitness all sports* (Halterele – mijloc de pregătire în toate sporturile), semnată împreună cu dr. Tamas Ayan, secretar al IWF (1988), editată în

limba engleză la Budapesta; *Forța în sportul de performanță* (1980); *Halterele de la A la Z* (1985); *Antrenamentul modern al halterofilului* (1982); *Educarea calităților combinate* (1984), *Guidebook for Weightlifting referees* (1997). A semnat numeroase articole apărute în reviste de specialitate din alte țări. Antrenor Emerit (1986). A fost distins cu *Medalia de Aur a IWF* (1979), *Placheta de Aur a IWF* (1984) și cu *Colanul de Aur al IWF* (1995). În 1996, a fost inclus în *Hall of Fame of Weightlifting*. Decorat cu *Medalia Muncii* (1962).

BAROGA, MARTA VICTORIA (1939), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală, promoția 1962. Doctor în științe medicale. În 1963 a intrat în rețeaua de medicină sportivă din București. Din 1964, a lucrat succesiv ca medic al loturilor

naționale de haltere, volei, baschet, natație și tenis de masă, participând efectiv la asistența medico-biologică a sportivilor și la dirijarea efortului pregătirii unor performeri de valoare ai sportului. A asigurat asistența medicală în perioada realizării recordului olimpic la JO de la Tokyo al sportivului Lazăr Baroga, a titlurilor de campion olimpic ale lui Nicu Vlad și Petre Becheru la JO din 1984, a rezultatelor lui Traian Cihărean (medalia de bronz la JO de la Barcelona din 1992). În calitate de medic sportiv, a contribuit la calificarea și participarea echipei naționale de volei la JO de la Moscova, a acordat asistență echipei de baschet femei la JMU din 1981 de la București și de la Edmonton (1993), care a ocupat locul II, a contribuit la performanțele înotătorului Robert Pinter (medalia de aur la Cupa Europei de juniori) și a înotătoarei Anca Pătrășcoiu (medalia de bronz la JO de la Los Angeles). Acestea sunt realizările sale în calitate de medic sportiv în cei 34 de ani de prezență în viața acestor loturi. Membră a Comitetului Medical al IWF și EWF, secretară a Societății de Medicină Sportivă din România. Din 1993 obține titlul de Cercetător principal gradul I. A funcționat ca director științific

al Institutului de Medicină Sportivă. Autoare a 5 cărți și a 60 de articole, editate și publicate în țară și străinătate. Decorată cu *Medalia Meritul Sportiv* clasa a II-a (1982). În anul 2000, a fost distinsă cu *Medalia Națională Serviciul Credincios*, clasa a II-a.

BART, JEAN. Nume anterior: **BOTEZ P. EUGENIU** (1874-1933). Romancier. Dintr-o distinsă familie, a avut marea șansă să ajungă elev de marină pe bricul Mircea. Jurnalul de bord descrie călătoriile sale pe mările și oceanele lumii. Mai apoi, îl găsim în funcția de

comisar în portul Sulina, funcție pe care o va deține mult timp. Principalul său roman, *Europolis*, s-a inspirat din viața portului, care în acea perioadă avea statutul de zonă liberă. A înființat *Revista Maritimă*, prima publicație românească pentru navigatori. Membru corespondent al Academiei Române din 1922. Ca mare iubitor al mării, a fost și un pasionat practicant al yahtingului, participând în anii '20 ai secolului al XX-lea la numeroase competiții în țară și străinătate. În 1930, s-a instituit *Cupa Jean Bart* la natație.

BĂDULESCU, VIRGIL (1882-1944), n. în Călărași, jud. Ialomița. Militar de carieră avansat până la gradul de general. Profesor de educație fizică și sport. Studiile militare urmate în Germania (terminate în 1902) și le-a întregit cu cele făcute în Suedia, la Institutul

Regal Central de Gimnastică din Stockholm (terminate în 1913). Revenit în țară, a primit o dată cu postul de profesor și misiunea conceperii și aplicării unor programe de pregătire fizică la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu. Această instituție de elită a armatei române avea să devină una dintre principalele structuri pentru formarea cadrelor implicate direct și profund în ființarea și dezvoltarea educației fizice și sportului din țara noastră. După terminarea

Primului Război Mondial, VB, decorat cu înalta distincție *Crucea de Cavaler al Ordinului Mihai Viteazul*, a fost numit (1919) șeful Biroului de educație fizică din Marele Stat Major. În această calitate, a militat pentru înființarea Oficiului Național pentru Educație Fizică – necesar organizării, îndrumării și răspândirii educației fizice și sportului în țara noastră, – ca și a Institutului Național de Educație Fizică, – menit să asigure fundamentarea științifică a acestor demersuri și formarea de specialiști în domeniu. A reușit să introducă, în Legea funcționării Casei Culturii Poporului (1921), prevederea referitoare la înființarea ONEF și INEF (care a avut loc în 1922). Ca director al ambelor instituții (1922-1930), a reușit să le încadreze cu personalități de frunte ale științei și culturii românești din acea vreme și, deopotrivă, să le înzestreze cu dotări materiale corespunzătoare: complexul de la Eforie, poligonul de tir, stadionul ONEF ș. a. A selecționat și a trimis la specializare în străinătate o pleiadă de tineri care, la întoarcerea în țară, să desfășoare o largă și susținută activitate didactică, științifică și propagandistică în favoarea educației fizice și sportului din România. La propunerea sa, în 1923, România s-a afiliat la Federația Internațională de Gimnastică Educativă (FIGE). La Congresul FIGE, de la Paris, din 1924, a fost ales secretar al congresului și membru al Comisiei financiare a FIGE. A condus delegația română la Conferința Mondială a YMCA, din 1926, de la Helsinki. Membru al Comitetului Central al FSSR (1921, 1922, 1924), președinte al Comisiei militare centrale a FSSR (1924), membru al Comitetului de conducere (din 1935) al UFSR, președinte de onoare al OSR. Pe parcursul anilor, a condus sau a fost membru în Comisiunile Centrale/ Federațiile ale unor ramuri de sport. VB rămâne în memoria urmașilor ca un ctitor dotat cu energia și capacitatea organizatorică atât de necesare cultivării și dăinuirii unor idei noi și, deopotrivă, fondării unor instituții de profil ale educației fizice și sportului din România, care aveau să-și probeze, prin ani și decenii, funcționalitatea generoasă și valoarea formativă, instructivă, socială, reprezentativă pentru poporul român. Este de menționat și contribuția lui V.B. privind invitarea în România a

celebrului arhitect suedez Torben Grut (cel care a realizat Stadionul Olimpic din Stockholm) pentru a elabora proiectul stadionului din incinta Parcului Sportiv al FSSR din Capitală. Vizita de documentare a avut loc între 14 noiembrie și 1 decembrie 1922, iar în primele luni ale anului 1923, CC al FSSR se afla deja în posesia proiectului întocmit de Torben Grut. A primit distincții deosebite: Ordinul Legiunea de Onoare a Franței (1918); Crucea de Război a Cehoslovaciei (1925); Leul Alb al Cehoslovaciei (1931); Ordinul Spadei al Suediei (1940). Decorat cu: Meritul Cultural *Crucea României* (1919); Ordinul *Steaua României* în grad de Ofițer (1922); Medalia *Victoria din 1916-1918* (1925); Ordinul *Coroana României* în grad de Comandor (1928); Medalia Meritul Cultural pentru Sport (1929); Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa I (1931) și Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1943).

BĂIAȘU, NICOLAE (1918-2009), n. în com. Ciurea, jud. Iași. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ANEF, promoția 1941, și al Facultății de Litere și Filosofie din București, promoția 1947. Cadru didactic universitar, cu grad de conferențiar, a predat, timp de 37 ani, la ANEF/ IEF/ ICF/ IEFS și la Institutul Pedagogic, gimnastica, înotul, săriturile în apă, schiul, boxul, scrima, atletismul și dansurile naționale, detașându-se prin exigență, profesionalism și printr-un exemplar atașament față de valorile perene morale și istorice ale românilor. A fost component al echipei MODEL care a participat la LINGIADA de la Stockholm (1939). Iubit de studenți pentru bonomia și talentul său pedagogic, dar și pentru modul de organizare a taberelor și excursiilor cărora le-a impregnat un bogat conținut educativ și instructiv. Din respect pentru trecut și adevăr, cu o remarcabilă vocație pentru investigarea și valorizarea faptului istoric, a cules și a făcut cunoscută o bogată, originală și variată informație despre începuturile, evoluția și efectele procesului de formare a cadrelor

ANEF/ IEF/ ICF/ IEFS, despre personalitățile care i-au conferit acestei instituții de învățământ autoritate universitară și notorietate națională și internațională. A fost membru de onoare al FRG, antrenor de lot național și arbitru internațional de gimnastică. Decorat cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1972).

BĂICOIANU, ZOE (1910–1987), n. în Predeal. Sculptoriță. A studiat la Paris în perioada 1930–1937, debutând în anul 1931. A expus la saloanele oficiale din Franța și din România. Lucrările sale au fost admirate la Bienala de la Veneția și la Școala Română

din Roma în anul 1938. A fost premiată la Paris în 1933 și 1936 pentru lucrările *Chinezăică* și *Eva*, iar Asociația *Tinerimea Artistică* a premiat-o pentru sculptura *Maternitate*, lucrare care a participat în anul 1938 la expoziția anuală obținând Premiul *Simu*, iar în 1952 a obținut premiul de stat, fiind declarată Artist Emerit. Zoe Băicoianu s-a remarcat atât în sculptură cât și în arta decorativă. A colaborat la realizarea *Monumentului eroilor patriei* din fața Academiei Militare și la unul din reliefurile de pe fațada Operei de Stat din București. Lucrările *Tineri sportivi* și *Halterofilul*, tratate într-o manieră realistă, rămân peste timp, repere care tind să demonstreze imuabilitatea caracterului benefic pentru societate pe care îl are sportul, cu cele două componente ale sale: cel de competitivitate și cel de menținere a unui organism sănătos.

BĂLĂCEANU-STOLNICI, CONSTANTIN (1923), n. în București. Aparține unei vechi și mari familii de boieri români, care își are originile în secolul XIII. Unii genealogi consideră o fostă căpetenie din oștile voievodului Mircea cel Bătrân – boierul Constantin „ot” Balaci

– drept întemeietorul neamului Bălăcenilor. Cancelaria aulică a împăratului Leopold I acordă descen-

denților acestei familii titlul de conte al Sfântului Imperiu Romano-German și dreptul de a avea o stemă nobiliară proprie. A urmat liceul particular la Pitești, apoi a absolvit Facultatea de Medicină din București, promoția 1947, devenind doctor în medicină și chirurgie, în 1948 (confirmat, în 1967, doctor în științe medicale). A desfășurat o bogată activitate didactică în cadrul IMF din București, până în 1952, când a fost exclus pe motive politice. Datorită polivalenței pregătirii și profunzimii acesteia a fost solicitat să predea cursuri de cibernetică la Universitatea din București, apoi la Universitatea New Castle-upon Tyne (Anglia), Universitatea Pontificală de la Porto-Alegre (Brazilia), Universitatea Menendez Pelayo din Santander (Spania), Academia Medicală Cataloneză din Barcelona (Spania) și la Colegiul de Medicină din Paris. A mai predat cursuri de matematică biologică, istoria culturii și ciberneticii. La momentul elaborării acestei Enciclopedii, era profesor de geriatrie și predă cursuri de istoria culturii, neuropsihologie și neuroanatomie la Universitatea Ecologică din București, fiind totodată președintele Fundației Ateneul Român, care patronază această instituție de învățământ. Membru de onoare al Academiei Române. Membru titular al Academiei de Științe Medicale. Membru de onoare al Societății Franceze de Neurologie și al Societății de Cibernetică din Madrid. Director onorific al Centrului de Antropologie *Fr. Rainer* al Academiei Române. Membru titular al Uniunii Scriitorilor din România. Doctor Honoris Causa al Universității *Gr. T. Popa* din Iași și al Universității din Petroșani. A publicat numeroase cărți și tratate de anatomie, fiziologie, cibernetică, neurologie, gerontologie și geriatrie, antropologie, lingvistică, istorie și altele. Este inventator în domeniul ciberneticii (a elaborat un model original al neuronului, module neuronale, un model holografic al organizării cortexului cerebral etc.). Este un pasionat iubitor al motociclismului, automobilismului și sporturilor hipice. A parcurs, cu motocicletă și automobilul, trasee de mare dificultate, mai ales montane. Vicepreședinte al *Jockey Clubului Român*, unde conduce Comitetul alergărilor. A contribuit, în mod substanțial, la îmbunătățirea rasei de cai pur sânge englezesc în România. Prin

studiile de antropologie și cele privind activitatea nervoasă, oferă domeniului exercițiilor fizice (educație fizică, sporturi, kinetoterapie etc.) o fundamente științifică de mare valoare, evidențiind importanța acestora în formarea personalității umane.

BĂLCESCU, NICOLAE (1819-1852), n. în București. Istoric, scriitor, om politic și revoluționar. Inițial, a luat lecții particulare cu un arhimandrit grec și cu J.A. Vaillant, după care și-a continuat studiile la Sf. Sava. Are o scurtă carieră militară, întreruptă de participarea

la complotul lui D. Filipescu (1840) și de detenția de la mănăstirea Mărgineni. Participă la înființarea Societății secrete Frăția. Realizează primele sale studii cu caracter istoric (1844), iar împreună cu A.T. Laurian, editează revista *Magazin Istoric pentru Dacia* (1845-1848). Își continuă studiile istorice la Paris între 1846-1848. Face parte din rândurile Societății Studenților Români de la Paris. În 1848 revine în țară și se numără printre principalii promotori ai mișcării muntene. Contribuie la redactarea *Proclamației de la Islaz*. A avut un rol deosebit în elaborarea programului, în organizarea și conducerea revoluției din 1848, din Țara Românească. A fost câteva zile ministru de externe și apoi secretar al Guvernului provizoriu. După înfrângerea revoluției, trece în Transilvania, apoi se stabilește în Franța, continuând lupta pentru o revoluție viitoare. Printre lucrările sale se numără: *Istoria românilor sub Mihai Vodă Viteazul* (operă neterminată și editată postum); *Puterea armată și arta militară de la întemeierea Principatului Valahiei, până acum*, *Mersul revoluției în istoria românilor*; *Scrieri istorice*; *Opere. Scrieri istorice, politice și economice*; *Opere alese și altele*. Este considerat unul dintre întemeietorii istoriografiei moderne din țara noastră. Opera sa, cu valoare istorică și literară, dezvăluie crezul său politic și uman, o adevărată pledoarie pentru libertate și unitate, pentru patriotism și spirit de sacrificiu. Din scrierile sale rezultă o viziune progresistă asupra unor domenii ale activității

umane, inclusiv asupra importanței educației fizice. Despre unele referiri asupra jocurilor sportive și educației fizice, în lucrările lui NB relatează C. Kirițescu în *Palestrica*. Considerat unul dintre oamenii înaintați ai timpului, figură centrală a Revoluției de la 1848, NB scrie *Manualul bunului român*, în care, subliniind necesitatea „împodobirii minții cu învățătura”, arată că educația nu înseamnă numai formare intelectuală, ci și educație morală și fizică. Această idee a mai fost dezvoltată de NB și în alte lucrări. Vorbind despre „întărirea brațelor”, adică despre educație fizică, Bălcescu o consideră unul dintre elementele educației moral-patriotice. Promovarea unor astfel de idei și cerințe, în acea vreme, a constituit un factor de progres și civilizație pentru dezvoltarea ființei umane, precum și pentru definirea rolului și scopului educației fizice.

BĂNICĂ, IOANA RALUCA (1981), n. în București. Sociolog, cercetător. Absolventă a Facultății de Sociologie-Psihologie din Universitatea Spiru-Haret, promoția 2004. Curs postuniversitar (4 ani) de formare în psihoterapie experiențială. Este psihoterapeut și

consilier psihologic autonom, avizat de către Colegiul Psihologilor din România. Încadrată în 2005 la INCS pe postul de asistent cercetare, a promovat treptat ajungând cercetător științific în 2007 și, ulterior cercetător științific III (2011). A participat la numeroase conferințe naționale și internaționale și a publicat peste 20 de lucrări de specialitate. Printre acestea se numără următoarele: *Posibilități de intervenție a antrenorilor pentru îmbunătățirea motivației în rândul sportivilor*; *Sportivul de ieri, antrenorul de azi*; *Încrederea în sine și performanța sportivă*; *Studii privind nivelul de anxietate specific sportivilor practicanți de judo, fotbal și rugby*; *Propunere metodologică pentru antrenarea atenției concentrate în judo*; *Distinctive personality elements of sports games elite athletes*; *Grup de optimizare personală cu sportivi de performanță – demers de intervenție experiențială – de vorbă cu d-nul*

Eșec; Studiu investigativ asupra relației antrenor-sportiv în sportul de performanță – observații preliminare privind percepția și nevoile sportivilor. A susținut cursuri de formare și perfecționare a antrenorilor de box, judo, gimnastică feminină și fotbal. Acordă asistență psihologică sportivilor și antrenorilor în vederea optimizării personale și îmbunătățirii performanțelor.

BĂNĂȚAN, OCTAVIAN (1921-1993), n. în Turnu Severin. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF. S-a remarcat, în mod deosebit, în activitatea didactică – conferențiar universitar, șeful catedrei de educație fizică de la IMF București, în perioada 1954-1970. A

predat în principal voleiul și atletismul. A reușit pe parcursul celor 16 ani, să contribuie la creșterea numărului de posturi de la 7 în 1954, la 11 în 1960 și la 13 până în 1970. În perioada 1950 – 1970, au funcționat în cadrul catedrei pe anumite perioade 22 de cadre didactice. Principalele specializări, respectiv sporturile care s-au predat, au fost: atletismul, gimnastica, tirul, boxul, judoul, baschetul, voleiul, handbalul și fotbalul. Dar în cadrul IMF, studenții mediciniști, datorită preocupărilor șefului catedrei, au practicat și alte ramuri de sport, printre care: turismul, alpinismul, tenisul, înotul, rugbiul, șahul, tenisul de masă, scrima și altele. Împreună cu valorosul său corp de specialiști, OB a reușit să organizeze, activitățile de educație fizică și sport într-un mod interesant și atractiv, care s-a constituit într-un adevărat model pentru învățământul superior. Asigurând aplicarea creativă a programelor din planul de învățământ, a lărgit considerabil activitatea sportivă de masă și de performanță, cadrele didactice au fost angrenate activ în îndrumarea activității secțiilor pe ramuri de sport în pregătirea echipelor și sportivilor pentru participarea în competiții și campionate, în organizarea activităților din timpul liber al studenților (tabere, excursii, demonstrații, serbări și manifestări sportive). Au fost organizate activități la 12 ramuri de sport, iar 22 de echipe reprezentative participau în diferite campionate

și competiții. A avut preocupări pentru realizarea unor studii și cercetări vizând creșterea contribuției cadrelor didactice la fundamentarea pe baze științifice a procesului de educație fizică, a specificului practicării sportului în mediul universitar. Împreună cu D-tru Branga, elaborează manualul *Teoria educației fizice* (1957). Cu M. Balosache și alți colaboratori, publică în 1966 – *Îndrumătorul instructorului sportiv*. A fost prezent în revistele de specialitate, cu numeroase articole referitoare la conținutul lecției de educație fizică din învățământul superior, la organizarea educației fizice în rândul studenților, la perfecționarea cadrelor. A mai colaborat la publicarea unor lucrări vizând perfecționarea conținutului procesului de predare a educației fizice. În 1957 publică lucrarea *Exerciții cu banca de gimnastică*. Alte lucrări: *Campionatele republicane școlare* (O. Bănățan – 1960); *Competițiile sportive studențești* (O. Bănățan și M.T. Ionescu – 1965); *Educația fizică în IMF* (O. Bănățan – 1960); *Istoricul educației fizice în învățământul superior din România* (O. Bănățan – 1970) și altele. A atras în această activitate și profesorii din cadrul catedrei, de la înființarea acesteia până în 1970 fiind elaborate peste 120 de lucrări cu caracter științifico-metodic și organizatoric. Toate aceste preocupări s-au reflectat pozitiv în activitatea viitorilor medici. Dintre absolvenții IMF București, 99 au fost calificați ca medici sportivi; circa 40 au fost medici la loturile reprezentative; peste 30 au îndeplinit diferite funcții de conducere în federațiile pe ramuri de sport. Printre cei care au practicat și sportul de performanță (mulți fiind și componenți ai loturilor reprezentative) până în 1970, peste 50 erau maeștri ai sportului, iar 2 dețineau titlul de maeștri emeriti ai sportului. În anul 1970, a publicat o interesantă lucrare cu caracter monografic, intitulată - *50 de ani de sport în IMF București*, care depășește cadrul strict al educației fizice în IMF, abordând problematica complexă a medicinei sportive, contribuția unor cadre medicale de mare valoare și a structurilor organizatorice specifice la dezvoltarea educației fizice și sportului din țara noastră. Pentru valoroasa sa contribuție, OB a primit numeroase distincții. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1967) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1970).

BĂNUȘ, MAX (1926-2008), n. în București. Ziarist. A urmat cursurile Școlii de Jurnalistică și Artă Fotografică de la Praga, unde a fost răsplătit cu premiul internațional, oferit de *Deutsche Sport*. De tânăr a optat pentru gazetăria sportivă, activând ca secretar general de redacție la cotidianul *Sportul popular* și la revista săptămânală *Stadion*. Autor a două volume: *Cele două Rozeanu* (Angelica și fiica) și *Cei care m-au ucis*, ultimul fiind inspirat din perioada în care a fost închis, pe nedrept, în urma unui proces înscenat de publicația *De la A la Z*. Înainte de evenimentele din 1989, a lucrat la postul de radio Europa Liberă. A devenit doctor în Comunicație și Jurnalistică la Universitatea din Los Angeles. După 1989, a revenit în țară, unde a desfășurat o laborioasă activitate în presa scrisă și audio-vizuală (director general al publicației *Tinerama*).

BĂNCIULESCU, VICTOR (1923-1990), n. în Timișoara. Ziarist. A fost considerat ca un model al ziaristului sportiv total, întrunind calitățile de reporter, cronicar, cărturar, statistician, un bun cunoscător al domeniului. Absolvent al Facultății de Filologie a Universității din București, promoția 1960, al Școlii superioare de cadre sindicale *I. C. Frimu*, în 1954, și al Cursului pentru perfecționarea pregătirii cadrelor din domeniul presei de la Academia de Științe Politice Ștefan Gheorghiu. Începând cu 1940, timp de aproape jumătate de secol, a lucrat în cadrul aceleiași redacții, a ziarului *Gazeta sporturilor* (1940-1945), *Sportul popular* (1945-1967), *Sportul* (1967-1989), îndeplinind, în diferite perioade, și funcții de conducere în cadrul colegiului de redacție. Deși foarte tânăr, avându-se în vedere calitățile sale, în anul 1946 a fost numit directorul de studii al primei școli de gazetari sportivi din țara noastră. Activitatea sa, desfășurată cu talent și competență profesională, a

vizat aproape toate ramurile sportive. Prioritatea au avut-o problemele olimpice, boxul, tenisul și fotbalul. Vorbitor curent de șapte limbi străine. A publicat peste 30 de cărți. A fost autorul a numeroase lucrări de specialitate, printre care: *Jocurile Olimpice de-a lungul veacurilor*, *Sport și cultură* (editura Facla – Timișoara, 1983), *Acest straniu secol al sportului*, *Box - Mică enciclopedie*, *Mai mult decât o victorie*, *Sport și artă* (scrisă împreună cu renumitul Virgil Ludu), *Jocurile Olimpice de la München* (cu Ilie Goga) ș.a. Tot în 1983 a publicat în premieră în editura Stadion, lucrarea *Olimpiadele albe*. În cuvântul introductiv la lucrarea lui VB, *Am dat mâna cu ei* (editura sport-turism, 1977). Dan Deșliu menționa: „cam de vre-o trei decenii – o viață de om – Victor Bănciulescu, se numără printre cei mai serioși profesioniști ai gazetăriei și beletristicii sportive din România”. A publicat mai multe articole în revista *CIO Revue Olympique*. A făcut parte din delegația COR participantă la cel de al XI-lea Congres Olimpic (1981, Baden-Baden). Membru al COR (1970-1990). A fost membru al Academiei Internaționale Olimpice, în cadrul căreia a ținut mai multe prelegeri (1970, 1980, 1986). De asemenea, a fost membru al Comitetului Internațional Pierre de Coubertin și al Institutului Pierre de Coubertin. Activitatea sa publicistică în domeniul olimpismului a fost apreciată de Geoffroy de Navacelle, strănepot al lui Pierre de Coubertin și fondator al celor două instituții menționate mai sus. CIO i-a conferit *Diploma Olimpică de Merit* (1984) și Trofeul *Cel mai bun ziarist olimpic* (1990), iar Comitetul Internațional pentru Fairplay – *Diploma de onoare Fairplay* (1986).

BĂRBUNEANU, PETRE (1881-1979), n. în Zvorsa, jud. Romanați. Ofițer de marină. Promotor al activităților sportive și în special al sporturilor nautice și natației. După Școala Fiilor de Militari Craiova a urmat Școala Navală din Fiume, făcând stagiul în flota austro-ungară. În 38 ani de activitate a parcurs toate gradele de la sublocotenent la amiral, fiind

caracterizat ca “un ofițer eminent” sau “distins”. Printre numeroasele funcții a fost: profesor la Școala Navală, comandantul primei Stații de telegrafie fără sârmă, secund pe nava – școală *Mircea*, comandant pe monitorul *Mihail Kogălniceanu*, comandant al Escadrilei de Dunăre, director al Arsenalului Marinei, comandantul Școlii Navale, al Bazei Navale Maritime, al Diviziei de Dunăre, al Diviziei de Mare, directorul Direcției marinei în Ministerul Aerului și Marinei, comandant al Marinei și ministru secretar de stat al Marinei în 1945. În lunga sa activitate l-a însoțit pe Regele Carol I în călătoria de la Giurgiu la Sulina (1908), a executat o călătorie de recunoaștere cu Principele Ferdinand și generalul Al. Averescu de la Galați la Tulcea (1912), a dezamorsat mine la Caverna și Ecrene (1913), a condus prima navă românească *Oltul*, care a tranzitat Porțile de Fier cu mijloace proprii (1919), a condus aplicația Diviziei de Mare din 1934. Dintre lucrările sale, *Mările și Oceanele pământului. Oceanografie*, a cunoscut două ediții (1960, 1967). Bun cunoscător al istoriei marinei românești, a subliniat importanța acesteia asupra poporului nostru, “care odată cu zămislirea sa a avut nevoie să plutească pe apele Dunării, legându-și soarta de existența sa”. În 1961, când bricul *Mircea* părea inutilizabil, a propus transformarea lui în navă-muzeu, având în vedere posibilitatea deplasării măcar în porturile românești. Ca profesor și comandant a sprijinit popularizarea și dezvoltarea sporturilor nautice. Comandant al Marinei Regale, a fost desemnat membru de onoare al FRSN cu ocazia înființării acesteia. Importanța sporturilor nautice a subliniat-o și cu ocazia a mai multor ediții de *Ziua Apelor* și *Ziua Marinei* pe care le-a organizat la Galați, mesajele adresate atunci fiind reunite în *Din cuvântările mele* (1939). La CN militare și străjerești de la Constanța din 15 august 1939 a oferit Cupa care-i purta numele – *Cupa vice-amaralului Bărbuneanu* și era destinată concursului de lotci 6+1 pe 200m. Activitatea sa bogată i-a fost recunoscută și prin acordarea unor înalte distincții la cele românești adăugându-se și celebra decorație franceză *Legiunea de Onoare* în grad de Cavaler (1919).

BĂRNUȚIU, SIMION (1808-1864), n. în Bocșa, jud. Sălaj. Gânditor și om politic român, unul dintre fruntașii Revoluției românilor din Transilvania, de la 1848. A profesat la Blaj. A fost vicepreședinte al Adunării de la Blaj din 3-5/15-17 mai 1848, unde a rostit o importantă

cuvântare în care cerea egalitatea în drepturi a românilor, cu celelalte naționalități. După înfrângerea Revoluției a emigrat în Italia, de unde a venit în Moldova. Stabilizat în Iași, a activat ca profesor de filozofie și de drept public la Universitatea din Iași, publicând o serie de lucrări în aceste domenii. S-a manifestat în favoarea introducerii educației fizice în procesul instructiv-educativ. În tratatul său de Pedagogie, tipărit abia în 1870, pledează pentru necesitatea armonizării puterilor corporale cu cele intelectuale și morale, ca o problemă ce interesează nu numai pe părinți, ci în primul rând statul, care organizează instrucția (Constantin Kirițescu, *Palestrica*). Sunt interesante aprecierile sale privind sportul și sănătatea. Una dintre acestea, demnă de reținut, este și următoarea: „*Scăldatul și înotul – cel dintâi pentru curățirea și întărirea corpului, cel din urmă ca un mijloc de a se adăuga sănătății și a câștiga curaj pentru salvarea de la înec...*”. Erau idei și cerințe progresiste care au contribuit în fundamentarea științifică și organizarea educației fizice în țara noastră.

BĂNESCU, TRAIAN (1951), n. în Basarabi, jud. Constanța. Ofițer maritim, absolvent al Institutului de Marină *Mircea cel Bătrân*, Facultatea de Navigație, Secția Comercială, promoția 1976. Absolvent al Cursurilor Avansate de Management în Industria Transportului Maritim ale Academiei Norvegiene (1995). Activitatea profesională: Ofițer Maritim - gradele III, II, I (1976-1981); Căpitan de Cursă Lungă, Comandant pe navele Argeș, Crișana și Biruința

(1981-1987); Șef al Agenției NAVROM din Anvers (1987-1989); Director general al Inspectoratului de Stat al Navigației Civile din Ministerul Transporturilor (1989-1990); Subsecretar de Stat- Șeful Departamentului Transporturi Navale din Ministerul Transporturilor (1990-1991); Ministrul Transporturilor în Guvernele Roman și Stolojan (1991-1992); Deputat în Parlamentul României (1992-1996); Ministrul Transporturilor în guvernele V.Ciorbea, R.Vasile și M.Isărescu (1996-2000); Primar General al Municipiului București (2000-2004); Președinte al României (20 decembrie 2004, reales pentru un nou mandat în 2008). Activitatea politică: Deputat al Partidului Democrat și Vicepreședintele Comisiei de Industrie și Servicii a Camerei Deputaților (1992-1996); Deputat PD de Vaslui; Președinte al Partidului Democrat (2001-18 decembrie 2004); Co-președinte al Alianței DA (2003- 18 decembrie 2004). Încă din copilărie, a fost un iubitor al sportului, un practicant al jocurilor sportive, fotbalul și handbalul numărându-se printre preferințele sale. Fostul său profesor și antrenor Paul Deboveanu, de la Liceul *Gheorghe Vrânceanu* din Bacău apreciază calitățile fostului său elev, talentat jucător de handbal. Cerințele formării sale ca ofițer de marină au solicitat și preocupări pentru pregătirea fizică și sportivă, din care nu puteau lipsi însușirea înotului și a vâslitului. Pe parcursul anilor, dar în mod deosebit după alegerea sa în funcția de Președinte al României, s-a dovedit atașat sportului, un prieten al sportivilor, care a știut să aprecieze eforturile și realizările acestora, recompensându-i cu înalte distincții ale statului. A inclus în structura organizatorică prezidențială doi consilieri pentru probleme de sport, alegându-i pe Mariana Bitang și Octavian Bellu. Aprecierile președintelui, făcute cu diverse ocazii, vizează esența sportului și merită într-adevăr eforturi pe toate planurile și de către toți factorii pentru a deveni realitate, inclusiv aplicarea consecventă a principiului de a nu amesteca sportul cu politica. Declarându-se un partener al performanței, președintele a mulțumit celor care au obținut medalii, dar și celor care nu au făcut-o, apreciind ca onorant faptul că aceștia au ajuns la JO, ca o mare performanță pentru ei. Datorită funcției sale a fost

prezent la numeroase activități și competiții sportive, inaugurarea Complexului Sportiv Olimpic de la Izvorani, în rezența președintelui CIO - Jacques Rogge, întâlnirea, cu delegația României pentru JO de la Beijing, cu care ocazie i-a înmănat președintelui COSR, drapelul României, participarea la primele acțiuni desfășurate la JO de la Beijing (întâlniri cu sportivii, inaugurarea *Casei României*, festivitatea de deschidere a JO), numeroase întâlniri cu sportivii reprezentând diferite ramuri de sport care au fost decorați în perioada mandatului său. În perioada 2005-2009, președintele a înmănat Înalte Distincții ale Statului Român sportivilor și tehnicienilor care s-au remarcat în competițiile internaționale, printre aceștia aflându-se: medaliații la JO; sportivii medaliați la CM și CE de la gimnastică, canotaj, kaidac-canoe, judo, tenis de masă și alte sporturi; fostele glorie ale handbalului românesc; 140 de personalități ale fotbalului; sportivii cu dizabilități; cluburile *Steaua* și *Dinamo* și mulți alți reprezentanți cu contribuții deosebite. Apreciind realizările sportului din țara noastră, președintele Traian Băsescu a declarat: *România chiar este o forță în sport*, apreciere deosebit de onorantă, dar și plină de responsabilități.

BĂRĂ, MIHAI GHEORGHE

(1929), n. în Predeal, jud. Brașov. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF, promoția 1953, și al Facultății de Științe Juridice din București, promoția 1958. Ca sportiv, a activat numai la Clubul CCA București. Grație rezultatelor deosebite obținute, a fost considerat drept cel mai bun schior alpin din țara noastră. Dovadă titlurile de campion național dobândite între anii 1947 și 1952 și, apoi, între 1955 și 1956, în probele de slalom, coborâre și combinată. A câștigat peste 50 de cupe la concursurile la care a participat, pe plan național și internațional – la JO din 1948, de la St. Moritz (Elveția), și din 1952, de la Oslo (Norvegia); la JMU din 1951, de la Poiana Brașov, și din 1956, de la Zakopane (Polonia). La Poiana Brașov, obține

locul I și titlul de campion mondial universitar la slalom special. A obținut locul I la concursurile internaționale de la Oberhof (Germania), de la Stara Planina (Iugoslavia) ș.a. A fost antrenor al echipei naționale de schi alpin și al echipei de schi alpin a CCA (1955-1958). Între 1960 și 1969, a fost consilier juridic, iar între 1965 și 1994, ziarist și comentator sportiv radio și tv. Autor a 4 cărți de specialitate. În calitate de cercetător științific, în cadrul CCPS, s-a preocupat de problemele sporturilor de iarnă. Ca ziarist și comentator tv, a participat la JO de iarnă de la Sapporo (Japonia, 1972), Innsbruck (Austria, 1976), Albertville (Franța, 1992), Lillehammer (Norvegia, 1994). Secretar al CJEFS Brașov (1978-1990), vicepreședinte al FR de Schi-Bob (1970-1990), membru al unor comitete/comisii ale FIS (schi alpin, juridic, omologarea pârtiilor pentru probele de schi alpin) (1963-1991), membru al COR și în Biroul Executiv al COR (1990-1994). Președinte de onoare al Olimpic Club Brașov. În 1951, i s-a acordat titlul de Maestru al Sportului. Decorat cu Medalia *Națională pentru Merit* clasa a III-a (2000).

BÂRJEGA, MARIN (MARIUS) (1928-2002), n. în com. Giubega, jud. Dolj. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF în 1953. A urmat școala primară în satul său natal. Și-a desăvârșit studiile secundare la Liceul teoretic de băieți *Gheorghe Lazăr* din

Sibiu. Încă de pe băncile școlii, la Sibiu, a fost atras de practicarea unor probe din atletism. A avut înclinații deosebite pentru sărituri, în special în proba de triplusalt. După terminarea studiilor liceale, înclinațiile către sport, i-au îndrumat pașii către studiile superioare, la ICF din București. Concomitent cu frecventarea cursurilor institutului, așa cum erau reglementările în acea perioadă, și-a efectuat stagiul militar la Clubul Sportiv Central al Armatei (CCA), la secția de atletism. Din acei ani se consemnează cea mai bună performanță a lui MB, în proba de triplusalt, 13,62 m, într-o competiție cu caracter

național. După absolvirea institutului, în perioada 1954-1960, a funcționat ca asistent la catedra de atletism din ICF. În 1957 este promovat inspector de specialitate la noua Direcție a educației fizice din MI. Timp de 10 ani, în perioada 1963-1973, Marin Bârjega, în calitate de vicepreședinte al UCFS, s-a implicat direct în activitatea de educație fizică și sport din țara noastră. A condus delegații ale României la numeroase competiții mondiale și continentale, printre care, CM de handbal masculin din 1964 de la Praga, unde echipa noastră națională a câștigat titlul mondial. Ca membru al COR și vicepreședinte al CNEFS, a condus delegațiile Românie la JO de Iarnă de la Grenoble în, 1968 și Sapporo, în 1972. În perioada 1962-1966, a fost președinte al FR Sporturi Nautice. Concomitent cu activitatea desfășurată la conducerea mișcării sportive, a continuat activitatea didactică, fiind șef de lucrări la FEFS-Universitatea București. Din 1973 până în 1985, a activat la Catedra de teoria și organizarea educației fizice din IEFS, fiind atestat conferențiar. Tot din 1973, printr-o hotărâre a CNEFS, a fost numit în funcția de director al Școlii postliceale de specializare de antrenori. A publicat peste 60 de articole de specialitate, a susținut 28 de comunicări științifice și a scris 4 cursuri pentru studenți, pe tema sportului pentru toți. A fost distins cu numeroase medalii, diplome și ordine de stat.

BÂRLEA (PROTOPO-PESCU), ADINA (1924-2006), n. în Lugoj, jud. Timiș. Profesor de educație fizică și sport. A absolvit ANEF, în 1947. Asistentă la Catedra de gimnastică a ANEF/IEF/ICF (1947-1959). A predat, pe lângă gimnastică (disciplina de bază) și înotul,

schiul. Între 1960-1970 a funcționat la Facultatea de Educație Fizică din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani București. În intervalul 1970-1976 revine la IEFS în calitate de șef de lucrări. S-a remarcat printr-o pregătire profesională excepțională și capacitate pedagogică deosebită. În paralel, a funcționat și ca antrenoare a lotului național feminin de gim-

nastică, fiind și arbitru internațională. Ulterior, după 1990, a fost încadrată la Facultatea de Educație Fizică a Universității Ecologice din București. Prin priceperea, comportamentul, exigența și moralitatea sa, se încadrează în elita profesioniștilor educației fizice și sportului. A publicat numeroase articole și lucrări de specialitate. Decorată cu Medalia *Muncii* (1972).

BÂRSĂNESCU, CORNELIU (1934–2007), n. în Constanța. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1956. A practicat canotajul în cadrul Clubului Știința al ICF, pentru care a cucerit titlul de campion național în 1954. Din 1959, s-a dedicat activității

de kaiac-canoe. În perioada 1961-1964, a lucrat ca antrenor la ȘS nr. 2 din București, unde a reușit să selecționeze și să pregătească numeroși viitori campioni naționali de juniori, care, ulterior, au fost promovați în sportul de performanță. Din 1965 și până în 1989, a funcționat ca antrenor federal în cadrul FR de Kaiac-Canoe. Între 1962 și 1982, a făcut parte din colectivele tehnice ale loturilor reprezentative, aducându-și contribuția, alături de cei mai valoroși antrenori, la afirmarea kaiacului și canoei românești pe plan internațional, fapt atestat de cucerirea unui mare număr de medalii și titluri olimpice și mondiale de către reprezentanții țării noastre. În 1980, este solicitat să participe la pregătirea lotului olimpic italian pentru Olimpiada de la Moscova. Începând din 1969, a oficiat ca arbitru internațional la CM și la JO. A contribuit direct la elaborarea orientării metodice, a planurilor și programelor de pregătire, precum și la formarea unor noi generații de tehnicieni. A fost membru în Comisia de turism a Federației Internaționale de Canoe, (1972 -1976), vicepreședinte, ulterior prim-vicepreședinte al Asociației Europene de Canoe (1993-2001). Între 1990 și 1994, a funcționat ca secretar general al FR de Kaiac-Canoe, iar în 1995, a fost ales președinte executiv al acestui organism, contribuind, astfel, la cucerirea celor 80

de medalii (17 de aur, 41 de argint, 22 de bronz) la edițiile din perioada 1990-2000 ale CM și CE de seniori și juniori, precum și a celor 5 medalii (una de aur, una de argint, trei de bronz) la JO din 1996 și 2000 de către kaiaciștii și canoiștii tricolori. Pentru rezultatele obținute pe plan intern și internațional, ca tehnician, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. A fost decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv*, Clasa a II-a (1976); Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Cavaler (2000) și Ordinul *Meritul Sportiv*, Clasa I (2004).

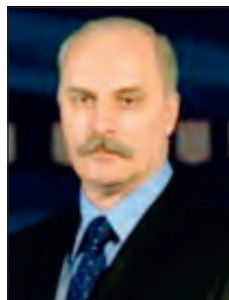
BEIU-ANGHELUȚĂ, CORINA (1919 - 2009), n. în Câmpina. Pictoriță și grafician. A absolvit Academia de Arte Frumoase din București în anul 1947. Și-a făcut debutul în anul 1945 la Salonul de toamnă din București, după care a participat cu regularitate la majoritatea expozițiilor, abordând cu precădere gravura. Artista s-a manifestat și pe plan internațional, participând la expoziții de artă plastică românească în peste 20 de orașe din întreaga lume. Abordând cu scrupulozitate tehnica gravurii, artista a ales cu predilecție teme din viața cotidiană. În centrul atenției este omul, pe care îl redă în diverse ipostaze, așa cum transpare și în gravura *Șahiști*, în care detaliile sunt reprezentate printr-un desen riguros, gândit, lipsit de subtilități clasice, dar cu preponderență în ansamblul expozițional.

BELIGAN, RADU (1918), n. în com Galbeni, jud. Bacău. Actor de teatru și cinema, regizor, profesor universitar. A frecventat cursurile de Drept și Filozofie și pe cele ale Academiei Regale de Muzică și Artă Dramatică, profesoară Lucia Sturdza Bulandra, studii neterminate. RB a realizat, în cei peste 70 de ani de carieră actricească, peste 80 de roluri pe scenă și 30 în filme, înscriind pagini memorabile în istoria teatrului românesc și internațional. Calitățile sale interpretative și de profund cunoscător al artei teatrale s-au bucurat de o largă recunoaștere fiindu-i încredințate numeroase funcții, însoțite de prestigi-

oase premii și distincții, acordate pe parcursul anilor: profesor universitar la IATC I. L. Caragiale (1950-1965); artist emerit (1953); artist al poporului (1962); laureat de două ori, al *Premiului de Stat*; director al Teatrului de Comedie (1961-1969); director al Teatrului Național din București (1969-1990); copreședinte, împreună cu Yehudi Menuhin, al Festivalului Internațional de Teatru și Muzică, organizate de UNESCO (1971-1978); președinte activ (1971) și președinte de onoare pe viață al Institutului Internațional de Teatru (începând din 1979); membru al Academiei *Le Muse* din Florența (1980); *Premiul Galilei Uniter – Trofeul Dionysos* (1995-1996); *Premiul Academiei Române* (1997); *Premiul 14 Iuliet* al Ministerului de Externe al Franței (1998); *Premiul Eugen Ionesco* (1999). Sportul i-a fost un aliat prețios, pe tot parcursul vieții sale, care l-a ajutat să se păstreze activ și la cei peste 90 de ani ai săi, fiind unul dintre cei mai longevivi actori ai scenei românești. În timpul studiilor la *Liceul Internat* din Iași, pe care l-a absolvit în anul 1937, a fost un pasionat jucător de oină. Bogata activitate sportivă, desfășurată în cadrul liceului, a influențat pozitiv atașamentul tânărului licean față de sport, care i-a devenit o obișnuință. După declarațiile maestrului, în tinerețe, a jucat fotbal pe postul de extremă dreaptă, apoi a practicat tenisul, sport în care a fost inițiat de renumiții Gogu și Marin Viziru. Plimbările zilnice au făcut parte constant din programul său de activitate, acestea fiind folosite chiar ca mijloc de recuperare și refacere în lupta sa pentru revenirea pe scenă, în urma unui nefericit accident, petrecut acum câțiva ani, când sănătatea i-a fost pusă la grea încercare în timpul spectacolului *Take, Ianke și Cadâr*. Este meritul *Gazetei sporturilor*, care, prin redactorul său Justin Gafiuc, a reușit să aducă în actualitate concepțiile și legăturile maestrului RB cu sportul, în primul interviu despre acesta, acordat în ultimii 20 de ani (publicat la 1 februarie 2010). „O minte sănătoasă într-un corp sănătos”, spune maestrul e prima condiție a actorului, care se aseamănă cu un sportiv fiindcă trebuie, întotdeauna, să fie într-o excelentă condiție fizică”. „...pentru a putea susține pe scenă, în condiții de performanță, o partitură de

una, două ore, care îl solicită mental și fizic în aceeași măsură”. Interviu pune în evidență aprecierile marelui actor privind activitatea sportivă în trecut și în prezent, atitudinea față de publicul spectator, realizarea spectacolului sportiv și artistic, echipele și idoli săi români și străini, prietenii săi Ilie Năstase, Ivan Patzaichin, Cornel Oțelea, Emeric Ienei și cojudețenele sale Nadia Comăneci și Doina Melinte, despre longevitate, superstiții și multe alte probleme comune teatrului și sportului, actorului și sportivului. Prin intermediul *Gazetei*, s-a realizat, chiar în interiorul teatrului, dorința maestrului de a-l cunoaște pe Gică Hagi, față de care are numai cuvinte de apreciere. Câtă valoare și însemnătate are concepția maestrului RB pentru toți cei care își desfășoară munca în domeniile teatrului și sportului și anume: „Talentul este doar temelia performanței, artistică și sportivă. Caratele performanței se obțin prin muncă”. Numeroasele distincții, ordine și medalii pe care le-a primit de-a lungul timpului s-au îmbogățit și cu cele acordate în ultimii ani: Doctor Honoris Causa al Academiei de Artă George Enescu; Societar de onoare al Teatrului Național I. L. Caragiale, din anul 2000; numirea în grad de *Ofițer al Ordinului Național al Legiunii de Onoare*, de către președintele francez Jaques Chirac, prin Decretul semnat în anul 2002; Membru de Onoare al Academiei Române, din 2004; Cetățean de Onoare al municipiilor Iași, Bacău și București. Viața și activitatea exemplare și pline de devotament ale marelui actor BR îl recomandă ca pe un reprezentant care onorează și înnobilează cu prezența sa Enciclopedia educației fizice și sportului din România.

BELLU, OCTAVIAN (1951), n. în Ploiești. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, promoția 1974, specializarea gimnastică. A practicat atletismul, baschetul și voleiul. După absolvire a activat ca profesor de educație fizică, în Valea Călugărească (1975-1979). Concomitent și-a început cariera ca antrenor la CS *Petrolul* din Ploiești. În anul 1981, a fost

solicitat să lucreze, la Deva, ca antrenor la lotul olimpic. Grație competenței, profesionalismului și dăruirii antrenorilor care au pregătit în acea perioadă loturile feminine, gimnastica românească și-a înscris în palmares o serie de succese de prestigiu: la Los Angeles (1984) – locul I pe echipe, medalii de aur (Ecaterina Szabo, la sărituri, sol și bârnă), locul II la individual compus (Ecaterina Szabo) și locul III (Simona Păucă); la Seul (1988) – locul II pe echipe și locul II la individual compus (Daniela Silivaș), medalii de aur la paralele, bârnă și sol (Daniela Silivaș), medalie de argint la sărituri (Gabriela Potorac). Din 1991, OB preia asupra sa toată răspunderea, devenind antrenor coordonator, iar din 1992 împreună cu Mariana Bitang și cu sprijinul altor antrenori, vor forma cea mai puternică echipă de tehnicieni care a reușit să mențină valoarea gimnasticii românești la cele mai înalte cote. Succesele apar la Barcelona (1992) – locul II pe echipe, medalii de aur la sărituri și sol și medalie de bronz la individual compus (Lavinia Miloșovici) și medalie de bronz la sol (Camelia Bontaș); la Atlanta (1996) – locul III pe echipe, locurile II și III la individual compus (Gina Gogean, respectiv, Simona Amânar), medalie de aur la sărituri (Simona Amânar), medalie de argint la sol (Simona Amânar) și medalii de bronz la bârnă și sărituri (Gina Gogean); la CM – locul II pe echipe, aur la sol (Budapesta, 1983), pentru Ecaterina Szabo, și la bârnă (Montreal, 1985), pentru Daniela Silivaș; argint la sărituri (Budapesta, 1983), pentru Ecaterina Szabo și Lavinia Agache, și la paralele, pentru Ecaterina Szabo și Lavinia Agache; argint (Montreal, 1985), la sărituri, pentru Ecaterina Szabo; locul I pe echipe, la individual compus (Aurelia Dobre) și pe aparate, prin Daniela Silivaș, la paralele și sol, la bârnă, prin Aurelia Dobre; argint la sărituri (Eugenia Golea); bronz la sărituri (Aurelia Dobre), bârnă (Ecaterina Szabo) și la sol (Aurelia Dobre) – Rotterdam, 1987; locul II pe echipe, 3 medalii de aur prin Daniela Silivaș (la paralele, bârnă și sol), argint la sărituri (Cristina Bontaș), bronz la bârnă (Gabriela Potorac) și la sol (Cristina Bontaș) – Stuttgart, 1989; locul III pe echipe și la individual compus (Cristina Bontaș), 2 medalii de

aur și o medalie de bronz pe aparate: aur la sol (Cristina Bontaș) și la sărituri (Lavinia Miloșovici) și bronz la bârnă (Lavinia Miloșovici) – Indianapolis, 1991; medalii de aur la paralele (Lavinia Miloșovici), argint la bârnă (Maria Neculiță) și bronz la paralele (Mirela Pașca) și la sol (Maria Neculiță) – Paris, 1992. La CM de la Birmingham (1993), împreună cu antrenoarea Maria Bitang, OB este coautorul altor succese: o medalie de aur la bârnă – Lavinia Miloșovici; medalii de argint – Gina Gogean, la individual compus și la sol, și Lavinia Miloșovici, la sărituri; medalii de bronz-andreea Cacovean, la paralele, și Gina Gogean, la bârnă; la CM de la Brisbane (1994) – Lavinia Miloșovici obține argint la individual compus și la sol și bronz la sărituri, iar Gina Gogean-aur la sărituri și bronz la sol; la CM de la Dortmund (1994) – unde s-a concurat numai pe echipe – echipa de gimnastică feminină a României a obținut locul I și medalia de aur, loc recucerit la CM de la Sabae (1995), la care s-au mai obținut: două medalii de aur, la sol (Gina Gogean) și la sărituri (Simona Amânar), și două medalii de bronz, la individual compus (Lavinia Miloșovici) și la sărituri (Gina Gogean); la CM de la San Juan (Porto Rico), în 1996, se obțin: două medalii de aur la sărituri și sol (Gina Gogean), două medalii de argint la sărituri (Simona Amânar) și la bârnă (Alexandra Marinescu) și o medalie de bronz la sol (Lavinia Miloșovici); la CM de la Lausanne (1997) – 4 medalii de aur (pe echipe, la sărituri – Simona Amânar, la bârnă și la sol – Gina Gogean) și o medalie de argint (la individual compus – Simona Amânar). CM din Tianjin (China) a constituit, în 1999, încă un prilej de reconfirmare a valorii gimnasticii feminine românești, prin cele 7 medalii cucerite: 3 de aur – în proba pe echipe (Simona Amânar, Maria Olaru, Andreea Răducan, Corina Ungureanu, Andreea Isărescu, Loredana Boboc), la individual compus (Maria Olaru) și la sol (Andreea Răducan); 3 de argint – la sărituri (Simona Amânar), la sol (Simona Amânar) și la bârnă (Andreea Răducan); una de bronz la sărituri (Maria Olaru). La CE desfășurate în perioada 1985-1998, gimnastele române au obținut 47 de medalii (18 de aur, 15 de argint, 14 de bronz). Competițiile anului 2000 aduc

gimnastelor antrenate de OB și de colaboratoarea sa, noi rezultate de referință: o medalie de aur, două medalii de argint și o medalie de bronz, la CE de la Paris; 2 titluri olimpice (pe echipe și la individual compus), 2 medalii de argint (la individual compus și la sărituri) și una de bronz la sol, la JO de la Sydney. Pentru meritele sale deosebite, OB a fost desemnat „cel mai bun antrenor al anului” în 1992, 1994, 1995, 1996 și în 1997. În perioada care a urmat (2001-2005) OB și MB împreună cu antrenorii care au făcut parte din colectivele tehnice, au realizat 6 medalii la JO (4 aur, 1 argint și 1 bronz); 11 medalii la CM (3 aur, 5 argint și 3 bronz); 8 medalii la CE (5 aur, 2 argint și 1 bronz). Printre sportivele care au obținut aceste performanțe s-au aflat: Andreea Răducan, Cătălina Ponor, Monica Roșu, Loredana Boboc, Silvia Stroiescu, Sabina Cojocar, Carmen Ionescu, Andreea Ulmeanu, Oana Ban, Oana Petrovski, Daniela Sofronie, Alexandra Eremia. După 24 de ani de activitate cu lotul feminin de gimnastică, la 30 august 2005, OB și MB s-au retras, renunțând la colaborarea cu gimnastica, înscriind în istoria gimnasticii din țara noastră un bilanț de excepție: 40 de medalii (17 aur, 9 argint și 14 bronz) la 6 ediții ale JO; 81 de medalii (30 aur, 27 argint și 24 bronz) la 16 ediții ale CM; 78 de medalii (28 aur, 24 argint, 16 bronz) la 13 ediții ale CE; 85 de medalii la Cupele Mondiale și CE de juniori. În ianuarie 2006 Octavian Bellu și Mariana Bitang au devenit consilieri de stat pe probleme de Sport în Administrația Prezidențială. În anii următori OB a primit funcții de răspundere în conducerea sportului românesc: președinte al Agenției Naționale pentru Sport (2006-2007); secretar de stat în Ministerul Tineretului și Sportului (2009). În aceste calități a fost șef al delegației române la Conferința miniștrilor europeni responsabili cu sportul din cadrul Consiliului Europei, la Conferința miniștrilor responsabili cu sportul din țările membre ale Uniunii Europene și la Conferința ministerială a CONFES, membru al Biroului executiv al Conferinței ministeriale a CONFES. În luna mai 2009, a fost ales președinte al Consiliului de Onoare al Ordinului *Meritul Sportiv*, iar în august 2009, a fost numit director al Academiei Olimpice de Excelență. Rea-

lizările sale de excepție au fost răsplătite pe parcursul anilor, cu numeroase titluri și distincții, printre care: *Diploma de Onoare* și titlul de *Entraîneur Honoraire*, acordate de FIG (2000); *Colanul de Aur* Comitetului Olimpic Român (2005); *cel mai de succes antrenor din lume*, desemnat de către World Record Academy (2007); includerea în *International Gymnastics Hall of Fame* (2008); Antrenor Emerit (1987). Decorații: Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (1987); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a cu două barete (2004); Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Ofițer (2000); Ordinul *Steaua României* în grad de Comandor (2004), Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (2008). În anul 2010, acest cuplu puternic de antrenori cu multă experiență a acceptat să revină și să continue pregătirea tinerelor gimnaste pentru cucerirea de noi succese.

BENDIȘ, PETRU (1931), n. în Constanța. Medic, licențiat al Facultății de Medicină Generală București, promoția 1959. Medic primar, absolvent al Cursului de specializare în medicină sportivă la București, între anii 1959-1961. A practicat handbalul în 11 în perioada 1953-1956, în cadrul echipei Facultății de Medicină. Între anii 1961-1963, a funcționat ca medic la Dispensarul Sportiv din Târgu Mureș și apoi, între anii 1963-1965, la Dispensarul Sportiv din Ploiești. În perioada 1965-1980, a fost încadrat ca medic la Clubul *Rapid* București și în continuare, după 1980, a activat în cadrul Institutului de Medicină Sportivă din București. Activitatea sa profesională s-a făcut remarcată prin bunele rezultate obținute ca medic al unor loturi naționale: între 1961-1965, la lotul național de atletism; între 1971-1974, la lotul național de fotbal tineret; între 1974-1982, la lotul național de volei; între 1984-1987, la lotul național de rugby; între 1987-1998, la lotul național de fotbal tineret, în această perioadă fiind și președintele Comisiei centrale medicale a FRF. Contribuția sa la menținerea stării de sănătate a sportivilor și la participarea acestora în sfera performanței a fost deo-

sebit de valoroasă, cu o mențiune specială în ceea ce privește activitatea profesională ca medic al echipei naționale de fotbal tineret, calificată la turneul final al CE din anul 1998. Decorat cu Ordinal *Marital Sportive* class a III-a (1981) și Ordinal *Marital Sportive* class a II-a (1982).

BENETATO, GRIGORE-ALEXANDRU (1905- 1972), n. în Chișinău. Medic, fiziolog. Membru al Academiei Române. Profesor universitar în Cluj (1934-1958) și în București din 1959. Director al Institutului de fiziologie normală și patologică din București. A desfășurat o

bogată activitate de cercetare științifică. A efectuat studii multilaterale, privind rolul sistemului nervos central în procesele imuno-biologice, acțiunea centrală a unor hormoni, mecanismele de transmitere chimică la nivelul centrilor organo-vegetativi superiori, fiziologia glandei cortico-suprarenale și starea fizico-chimică a proteinelor în relație cu capacitatea funcțională a țesuturilor. Sunt de asemenea cunoscute, contribuțiile sale și ale colaboratorilor săi, la perfecționarea tehnicii „capului izolat” și numeroasele studii și cercetări experimentale în acest domeniu. Multe dintre realizările academicianului GB, în domeniile menționate, dar și în multe altele și-au găsit rezolvări și soluții care au contribuit la perfecționarea medicine sportive. Pe parcursul activității sale GB, a susținut și a contribuit direct la realizarea unor acțiuni pentru dezvoltarea și perfecționarea diferitelor domenii ale educației fizice și sportului. Concepțional, a susținut cu autoritatea sa academică, rolul și importanța educației fizice în viața oamenilor. Într-un articol publicat în 1968, arăta „...alături de regimul rațional de odihnă, alimentație, a locului de muncă și a locuinței, practicarea sistematică a exercițiului fizic constituie unul din principalii factori generator de sănătate”. În 1937, publică în „Clujul medical” articolul *Alimentația la sportivi și muncitori*. De asemenea, a fost autorul unei lucrări consistente, de importanță în ocrotirea publică, intitulat *Problema alimentației*

pentru individ și colectivitate, apărută în anul 1939. A condus și îndrumat, munca de cercetare științifică, în domeniul educației fizice și sportului, aflându-se în conducerea unor structuri organizatorice, științifice medicale. A fost președintele Consiliului Științific din cadrul UCFS. La cel de-al doilea Congres European de Medicină Sportivă, organizat în București (30 sept.-3 oct.1969), academicianul G. Benetato a prezentat concluziile unei cercetări, privind *Importanța metodelor biocardio telemetrice de înregistrare a parametrilor fiziologici*, în determinarea capacității de adaptare a organismului la efort și diferite condiții de mediu. În intervalul 1942-1943, a fost membru al Consiliul Superior de Îndrumare a Sportului Universitar, în calitate de președinte al Centrului Universitar Cluj – Sibiu (Universitatea Cluj era refugiată în Sibiu). A fost membru în Comisia de înființare a Centrului de Medicină Sportivă. Laureat al Premiului de Stat. Decorat cu Ordinul Muncii clasa I (1955).

BENCZEDI, SANDOR (1912-1998) n. în com. Tărcești, jud. Cluj. Sculptor. A urmat studiile universitare la Budapesta, în perioada 1937–1949. S-a lansat în activitatea plastică organizând prima expoziție personală la Cluj, în anul 1936 și a reeditat o astfel de manifestare la Budapesta, în anul 1943. A fost nelipsit de la expozițiile regionale și anuale de stat, unde a expus sculptură de mici dimensiuni realizată în lemn, piatră, ceramică și metal, într-o manieră expresionistă. A abordat și tematica sportivă, realizând în această manieră și lucrarea *Micul călăreț*, din ceramică.

BENE, IOSIF (1903–1986) n. în com. Daia jud. Harghita. Pictor. A absolvit Academia de Arte Frumoase din București în anul 1927, avându-i ca profesori pe Camil Ressu, Dimitrie Paciurea și Gh. D. Mirea. A debutat la Brașov în anul 1927, organizând o expoziție personală urmată apoi de altele, în diferite orașe ale țării. S-a lansat în genurile graficii și a artelor decorative, abordând cu preponderență

tapiseria. A fost și profesor la Catedra de textile a Institutul de Arte Plastice *Ion Andreescu* din Cluj Napoca. Exigent cu creația sa, dar prolific, a participat la mai toate expozițiile anuale și de stat precum și la manifestările expoziționale din afara granițelor. Artistul a rămas cantonat în cotidian, temele sale predilecte fiind legate de oameni, de activitatea lor și de relațiile dintre ei. Lucrarea de pictură *Echipa școlii*, tratează întocmai un asemenea subiect, în care elementul cheie este de fapt solidaritatea de acțiune, activitatea în echipă. Compoziția, bine organizată, ne amintește de strictețea compozițiilor lui Ressu, dar cromatica subordonează desenul, dându-i forță și viață. Decedat în 1986 în Ulm, Germania.

BERAR (BERARIU), JACQUES (1908-1991), n. în București. Ziarist. Absolvent a șase clase de liceu și a școlii de cadre sindicale *I.C. Frimu*. Și-a început cariera ziaristică în anul 1930. A colaborat la ziarul *Rampa*, apoi la revista *Cortina* (1940-1947). Între anii 1947-1949, a fost secretar literar la Teatrul *Boema*, apoi s-a transferat în presa sportivă, la ziarul *Sportul popular*, desfășurându-și activitatea cu prioritate în domeniul fotbalului. Printre activitățile sale demne de istoria activității sportive, se înscrie și interviul cu gen. Virgil Bădulescu, referitor la realizările ONEF în domeniul educației fizice, acordat în anul 1933 și publicat în ziarul *Rampa*. Timp de aproape patru decenii a fost ziarist sportiv și a pregătit numeroase promoții de jurnaliști, formați în școala presei sportive. A fost autorul unor texte destinate spectacolelor de divertisment și al cărții intitulate *Inamicii portarilor*.

fost profund atașat de activitatea de educație fizică

BERCEANU, GHEORGHE MIHAIL (1882 – ?). Jurist. După ce a obținut la Paris doctoratul în drept, a fost numit profesor universitar la Facultatea de Drept din București, unde a activat între 1909-1929. A publicat o serie de lucrări cu conținut juridic și cultural. A

și sport din țara noastră, fapt atestat și de articolele de specialitate pe care le-a publicat în revistele *Gimnasticul român* și *Buletinul educației fizice*, editat de ONEF. În perioada 1928-1938 a îndeplinit funcția de președinte al Federației Societăților de Gimnastică. În 1933, în calitate de președinte al Federației Societăților de Gimnastică, a fost decorat cu *Meritul Cultural pentru Sport*-Medalie clasa a II-a (sursa - *anualele Sporturilor 1938-1939 și 1939-1940*).

BERCEANU, MIRCEA RADU (1953), n. în Râmnicu Vâlcea. Absolvent al Colegiului de Construcții Spatiale din cadrul Institutului Politehnic din București (1978). A lucrat ca inginer la Centrul Industrial de Aeronautică din Craiova (1980-1989) și, în paralel, ca profesor la Școala de Aeronautică din Craiova (1980-1989). Ca om politic este, din 1990, membru al Camerei Deputaților, în 1991, fiind ales vicepreședinte al acestui for parlamentar. A fost ministru al Industriei și Comerțului (1996-2000). Ca sportiv de performanță a practicat, mai întâi, atletismul, devenind, apoi, campion și recordman național la aeromodelism și navomodelism (1972). A fost antrenor al lotului național de juniori de aeromodelism (1984-1989). De asemenea, între 1987 și 1992, a fost vicepreședinte, apoi, în 1992, președinte al FR de Modelism. Din 1997, membru de onoare al Federației Aeronautice Române. În 1972, i s-a acordat titlul de Maestru al Sportului.

BERESCU, THEODOR (1874–1957), n. în Iași. Personalitate proeminentă în promovarea și dezvoltarea gimnasticii și educației fizice în zona Moldovei și pe plan național. Maestru de gimnastică. Din informațiile existente, rezultă că a absolvit cursurile Școlii particulare de gimnastică organizată de Vasile Negruți, care până în 1899 formase peste 30 de maeștri de gimnastică. A practicat gimnastica făcând parte din echipa (trupa) pregătită de V. Negruți, care a prezentat numeroase demonstrații în țară și peste

hotare. TB a funcționat vreme de 45 de ani la Huși, Buzău și Iași. Maestru de gimnastică în Buzău în perioada 1896-1899. Între 1899-1904 a predat gimnastica la Liceul Național din Iași, iar din 1900 până în 1936 la Liceul Internat din Iași. La acest liceu a îndeplinit o perioadă și funcția de Director adjunct. TB a făcut parte din grupul fondator care la 14 noiembrie 1902 a hotărât înființarea la Iași a Societății românești de gimnastică și muzică devenită în 1904 și de sport. TB a fost profesor în cadrul acestei societăți. A contribuit la obținerea aprobării din partea Ministerul Instrucțiunii și Cultelor pentru înființarea în 1904 a Școlii pentru pregătirea maștrilor de gimnastică. A făcut parte din comisia numită de ministrul Spiru Haret împreună cu D. Ionescu (București) și R.S. Corbu (Brăila) care în 1899 au alcătuit un regulament al oinei. Se numără printre cei care au susținut și contribuit la realizarea Parcului Sportiv din Dealul Copoului și a Bazinului de înot din spatele Palatului Administrativ din Iași. În 1942, Theodor Berescu a fost membru al Comitetului de Onoare al Regionalei Moldova, al OSR cu sediul la Iași. Decorat cu Ordinul *Meritul Cultural* pentru Sport în grad de Cavaler clasa a II-a (1933).

BERINDEI, GRIGORE (1867–1952). A fost ofițer de stat major, apoi comandantul Regimentului 21, cu care a luptat în Primul Război Mondial. A fost aghiotantul onorific al viitorului rege Carol al II-lea. Este considerat membru fondator al Asociației Cercetașilor din România (înființată în 1912). În cadrul comitetului de acțiune (condus de prințul Carol) pentru fondarea acestei organizații, GrB a îndeplinit funcția de comandant de legiune și consilier al Comandamentului Suprem al Marii Legiuni de Cercetași din România, instituție care a plasat în centrul activității sale educative exercițiul fizic, excursia, tabăra și viața în aer liber. Decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa I (1931).

BIBESCU, GEORGE VALENTIN (1880-1941), n. în București. Nepot al domnitorului Gheorghe Bibescu. A fost fiul lui George Gh. Bibescu, primul membru al CIO pentru România, și al Valentinei de Riquet, contesă de Caraman Chimay, din Franța. A urmat liceul la Paris și

l-a continuat la Geneva, unde și-a susținut bacalaureatul. Absolvent al Școlii Militare de Artilerie și Geniu din București (1903). Pe linie paternă, a moștenit, printre altele, Castelul de la Posada, care a devenit una din reședințele sale. GVB a fost membru fondator al ACR (1904), mulți ani președinte al acestui for (1904-1924) și membru al Comitetului de conducere al ACR până la sfârșitul vieții, delegat al ACR în AIACR și participant la mai multe congrese ale AIACR, membru fondator al FSSR (1912) și al COR (1914), președinte al COR (1920-1923), vicepreședinte al COR (din 1923). Inițial s-a afirmat în domeniul automobilismului, numărându-se printre promotorii turismului auto internațional. A militat pentru modernizarea rețelei de drumuri naționale din România și aducerea acestora la standarde europene. În calitate de președinte al COR, a inițiat colaborarea cu organisme de profil din țările vecine: cu acordul CIO, pentru toamna anului 1922, COR a convocat, la Sinaia, un „congres al națiunilor balcanice și vecine”, la care au fost invitate delegații ale CNO din Cehoslovacia, Iugoslavia, Grecia, Polonia și România. Pasionat de aeronautică, întreprinde primele zboruri cu balonul în România. Într-o vreme în care aviația își crea primele aparate mai grele decât aerul, GVB, animat de pasiunea zborului, înființează la București, în 1909, împreună cu locotenentul Asachi, primul Aeroclub (denumit *Secția aeriană* a ACR), pe care l-a afiliat la Comisia Auto Aeriană din Paris (*Revista Automobilă*, 15 aprilie 1909). Fiind un om de acțiune și fascinat de sporturile mecanice, se remarcă printre primii piloți care au parcurs distanța București-Tiflis (Tbilisi)-Karachi-Teheran-Ispahan, cu ceea ce se chema, pe atunci, „automobil”. În anul 1928, însoțit de o echipă tehnică românească, a întreprins o expediție automobilistică în Africa, pe traseul Dar-es-

Salaam – Ciad – Niger-algeria – Maroc. Istoricul zbor peste Canalul Mânecii efectuat, la 25 iulie 1909, de aviatorul francez Blériot, ca și demonstrațiile acestuia executate, la 18 octombrie 1909, pe hipodromul Băneasa, l-au cucerit pe GVB, determinându-l să plece la Școala de Pilotaj de la Pau (Franța), înființată și condusă de L. Blériot; la absolvirea cursurilor, obține, la începutul anului 1910, brevetul nr. 20 de pilot internațional, devenind astfel „aviatorul nr. 1” (cu brevet recunoscut) al României. La 11 august 1910, asistă, la Cotroceni, la primele zboruri ale lui Aurel Vlaicu, căruia îi trimite o scrisoare de admirație și o medalie. În același an, la 23 august, participă la un concurs aviatic unde, la bordul unui aparat *Blériot*, se întrece cu pilotul francez Mola (pe avionul *Farman*), șeful Școlii de Pilotaj de la Chitila, prima școală de acest profil din țara noastră, și cu Aurel Vlaicu (pe avionul *Vlaicu 1*); la probele de viteză și de „înălțare”, Vlaicu a dominat cu autoritate competiția. În septembrie, GVB trece în zbor Dunărea între Giurgiu și Rusciuk (Ruse). În 1911, a înființat Școala de Pilotaj de la Cotroceni care, un an mai târziu, a fost transformată în Școala Militară de Pilotaj, condusă, pentru puțin timp, de GVB. În 1912, din inițiativa sa, a luat ființă, la Băneasa, Liga Națională Aeriană (LNA) condusă de un comitet având în frunte pe președintele Senatului, C. Olănescu. GVB a fost numit vicepreședinte al LNA și director al aerodromului de la Băneasa. Scopul declarat al LNA era de a forma aviatori și de a răspândi la noi gustul pentru sport și „aviațiune”. În același an, a înființat Școala de Pilotaj a LNA de la Băneasa, pe care a condus-o. Prin decizia sa, toate avioanele LNA aveau imprimate pe ele tricolorul. În 1913, Școala LNA este mobilizată și transformată în Secțiunea a II-a *Aviație militară* a Armatei și pusă sub comanda lui GVB. Avioanele LNA au participat la operațiuni militare în timpul celui de al doilea război balcanic. La începutul Primului Război Mondial, GVB este trimis în Franța pentru a achiziționa tehnică de luptă. Revenit în țară, este mobilizat și încadrat, conform pregătirii sale, într-o unitate de artilerie și geniu. Printre altele, a fost numit la comanda unui detașament de geniu cu care, din ordinul Marelui Cartier General Român, și în colaborare cu specialiști militari britanici, a distrus o

bună parte din rezervoarele de petrol din zona Ploiești pentru a nu cădea în mâinile inamicului. Pentru ducerea la îndeplinire a misiunii și eroismul de care a dat dovadă, a fost decorat de regele Ferdinand cu Ordinul *Steaua României*, iar de autoritățile Marii Britanii – cu *Distinguished Service Order*. În 1922, cu contribuția sa directă, se înființează Aeroclubul Regal al României (ARR), care în 1923 s-a afiliat la Federația Aeronautică Internațională (FAI). GVB, având calitatea de vicepreședinte al ARR, a fost numit delegat al acestui for în FAI; a participat la conferințele generale ale FAI din această etapă. În 1927, a devenit vicepreședinte al FAI. În 1930, este ales președinte al FAI (funcție pe care o va deține, în urma unor alegeri succesive, până în 1941, când se stinge din viață). În perioada mandatului de președinte, a condus toate conferințele generale ale FAI. Sub conducerea lui GVB, FAI a devenit una din cele mai prestigioase federații sportive internaționale. Din inițiativa sa, în perioada 9-15 octombrie 1931, la București și la palatul său de la Mogoșoaia, a avut loc o conferință a miniștrilor Aerului sau împuterniciților acestora din Franța, Marea Britanie, Italia și Germania, în cadrul căreia s-au convenit domeniile în care guvernele reprezentate vor sprijini activitatea FAI. În timpul mandatului său, FAI a adoptat numeroase decizii care, puse în aplicare, au stimulat dezvoltarea sporturilor aeronautice în lume și implicit construcția avioanelor de turism. În etapa respectivă, FAI a adoptat: Codul aerian pe timp de pace, Cartea internațională de zbor pentru aviatorii turiști (pe baza unei propuneri românești), Convenția internațională privind recunoașterea carnetelor de trecere prin vamă a aviatorilor turiști, Convenția internațională privind scutirea aviatorilor turiști de plata taxelor de aterizare ș.a. De asemenea, s-au aprobat: instalarea aparaturii radiotelegrafice la bordul avioanelor de turism (pe baza unei propuneri românești), introducerea brevetului de parașutist, instituirea Medaliei de Aur a FAI, Drapelul FAI (pe baza proiectului elaborat de GVB), crearea Tribunalului de Apel al FAI, înființarea, în cadrul FAI, a comisiilor de arbitraj, de omologări, de zbor fără motor ș.a. Totodată, FAI a încheiat înțelegeri de colaborare cu unele organizații internaționale, printre care Liga Internațională a Societăților de

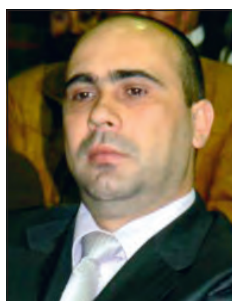
Cruce Roșie, Comitetul Permanent al Congresului Internațional al Aviației Sanitare ș.a. GVB a avut întâlniri și convorbiri cu numeroase personalități de prim rang ale timpului, inclusiv cu președintele SUA, Franklin D. Roosevelt. A obținut organizarea în România, în anul 1931, a Conferinței Generale a FAI și a inițiat competiții și raiduri aeriene internaționale de mare anvergură, unele dintre acestea având punctul de întâlnire la București. Între 13 martie și 2 aprilie 1935, la solicitarea aviației franceze, echipajul format din piloții români GVB și Gh. Bănciu-lescu, însoțiți de mecanicul radiotelegrafist francez Louis Agnus, execută un raid în Nordul Africii, cu un avion bimotor *Potez-56*, pentru a recunoaște trasee noi de zbor, în vederea deschiderii unei linii aeriene spre Madagascar. În lunile februarie-martie 1939, împreună cu pilotul Ioan Culuri și radiotelegrafistul Enescu, efectuează un zbor, tot cu un aparat *Potez-56*, pentru deschiderea unor noi rute aeriene: decolează de la Napoli și survolează Tunisia și Algeria, spre a ajunge la Bangui, în Ciad. În țară, GVB a fost activ și în alte domenii: deputat de Prahova (1914) și senator de Gorj (începutul anilor '30); și-a gospodărit cu grijă averea (moșii, păduri, unități industriale); și-a modernizat unitățile de producție pe care le deținea (fabrica de ciment de la Comarnic, fabrici de cherestea, exploatări miniere ș.a.), a înființat noi unități de producție; a achiziționat, de la rudele sale, Palatul Brâncovenesc de la Mogoșoaia, aflat în stadiu de degradare, pe care l-a renovat și modernizat, folosindu-l apoi pentru organizarea a numeroase acțiuni de protocol; în 1917, a inițiat înființarea *Comitetului de industriași*, care mai târziu s-a transformat în *Uniunea Generală a Industriașilor din România*; a sprijinit crearea, în 1925, a societății anonime *Industria Aeronautică Română (IAR)* și înființarea fabricii de avioane a IAR, de la Brașov, inaugurată în 1927 (printre invitații la inaugurare s-a aflat și L. Blériot); a susținut dezvoltarea planorismului în România și înființarea *Asociației Române pentru Propaganda Aeronauticii (ARPA)* ș.a. A fost membru fondator și ulterior președinte al Yacht Clubului Regal Român (YCRR). Ocuparea Franței de către trupele hitleriste la începutul celui de al Doilea Război Mondial l-a determinat pe GVB

să mute provizoriu sediul FAI de la Paris la București, acțiunea fiind convenită cu secretarul general al FAI, Paul Tissandier. În noile condiții, activitatea de secretariat a FAI a fost asigurată de soția lui GVB, prințesa Martha Bibescu (născută Lahovari). Chiar de la începutul celui de al Doilea Război Mondial, el a constituit pe lângă FAI un Oficiu umanitar condus de prințesa Martha Bibescu, având misiunea de a contribui la căutarea și găsirea aviatorilor din țările beligerante făcuți prizonieri, dispăruți sau morți și de a informa familiile acestora. Oficiul și-a îndeplinit în mod remarcabil misiunea, contribuind la găsirea multor aviatori dați dispăruți sau prizonieri și la integrarea lor ulterioară în familii. După decesul lui GVB, până la sfârșitul războiului, treburile FAI au fost girate de prințesa Martha Bibescu. Regii României l-au decorat cu mai multe ordine, printre care *Virtutea Militară*, *Virtutea Aeronautică*, *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler Clasa a II-a (1938) ș.a. De asemenea, a fost decorat și de guvernele altor state. Guvernul Franței i-a conferit *Ordinul Legiunea de Onoare* în grad de Ofițer (1917) și *Ordinul Legiunea de Onoare* în grad de Comandor (1927), *Mare Ofițer al Ordinului Leopold – Belgia* (1933). A decedat la 2 iulie 1941, fiind înmormântat la Mogoșoaia. Pentru eternizarea memoriei sale, de curând, Primăria Capitalei a dat numele de *George Valentin Bibescu* unei străzi din București, situată în cartierul Băneasa (Surse principale: *Bulletin de la F.A.I.*, nr. 44/1931 și nr. 81/1946; G.P. Sandachi, D. Hadîrcă, *Prințul George Valentin Bibescu. Biografia unui călător*, Ed. Vivaldi, B., 2005; C. Matache, *Prezențe românești în organizațiile sportive internaționale*, Ed. Ad Point, 2006).

BIBESCU, GH. GEORGE (1834-1902). Ofițer, primul membru român în CIO. Fiul lui Gheorghe Dimitrie Bibescu, domnitor al Țării Românești (1842-1848). Își face studiile liceale și militare în Franța, participând, apoi, ca ofițer, la războaiele din Mexic (1862),

Algeria (1867) și Albania (1870). GGhB este primul român care ia contact cu Comitetul Internațional Olimpic și cu Pierre de Coubertin, personal. În 1899, este ales membru al CIO, prin el România fiind cea de-a XVI-a națiune din lume cu reprezentant în forul internațional suprem olimpic. GGhB a fost o personalitate complexă, cu o intensă și variată activitate social-culturală: organizator al Secției române din cadrul Expoziției Internaționale de la Paris (1889); administrator al instituțiilor filantropice brâncovenești (1890); membru al Academiei de Științe Morale și Politice din Paris (1891); asociat al Institutului de Științe din Franța (1897); coautor al unei lucrări cu profil sportiv (*Conseils pour les duels a l'épée, au floret, au sabre et au pistolet*). Toate acestea sunt ipostaze care conferă dimensiune continentală activității și personalității lui George Bibescu.

BIDIUGAN, RADU (1976), n. în Năsăud, jud. Bistrița-Năsăud. Profesor de educație fizică și sport, absolvent ANEFS, promoția 1998, specializare schi. În intervalul 2000-2001, urmează cursurile Centrului de Pregătire în Informatică (CPI), devenind

inginer de sistem pe microcalculatoare IBM – PC. În 2011, obține titlul de doctor la Universitatea din Pitești, cu teza *Rolul și importanța utilizării tehnologiei de navigație inerțială, în sportul de performanță*. În intervalul 1998-2000 funcționează ca profesor la Liceul Gr. Moisil din Capitală. În paralel (1998-2003) a fost referent la FR Sportul pentru Toți, iar din 2003 ocupă prin concurs postul de cercetător principal III la INCS, din 2006 devenind șeful Compartimentului asistenței tehnice. A practicat la nivel regional baschetul. Antrenor de schi alpin. Preocupările sale au fost orientate, cu prioritate, asupra studierii cinematicii sportive, echipamentului Formax, cronometrării antrenamentului întoarcerilor la înot în bazin. A abordat în colaborare cu INSEP studii asupra cinemateicii și dinamicii gestului sportiv complex din înotul

competițional (2005). După 2007 a semnat studiul *Analiza datelor reale ale elaborării soluțiilor tehnice pentru un sistem de reprezentare grafică tridimensională în coordonatele F-Y-P*. În intervalul 2004-2009, a elaborat 8 lucrări comunicate în simpozioane interne și internaționale.

BIDIUGAN (CĂTĂNOIU), SIMONA-NICOLETA (1977)

n. în Pitești. Licențiată în chimie. Absolventă a Universității București – Facultatea de Chimie-specializarea chimie analitică (1996-2001). Masterat în Sport, turism, loisir (2002-2004) și doctorat cu teza *Utilizarea tehnologiei de investigare biochimică în*

dirijarea efortului la sportul de performanță (2011), ambele la Universitatea din Pitești. Absolventă a cursurilor de specialist de sistem pe microcalculatoare compatibile IBM – PC din cadrul Centrului de Pregătire în Informatică (2006). Încadrată la INCS (2001), cercetător, gradul III (2002). Domeniul de investigație-biochimia. Participă la 8 simpozioane naționale cu comunicări privind: *Aspecte biochimice și metodologice ale antrenamentului compensator și de revenire după efort, Modificări acido-bazice în boxul amator, Considerații în biochimie și metodologie privind pregătirea lotului olimpic de box din anul 2002*. A publicat în revista Știința sportului, nr. 39 (2004) cercetarea *Expertize biochimice în fotbalul de performanță*.

BIOLAN, SANDU (1959), n. în Roșiori de Vede, jud. Teleorman. Inginer. Absolvent al Institutului Politehnic din București, Facultatea de Mecanică (1985). A lucrat la Trustul de Montaj Utilaj Chimic București între anii 1985-1996. Din 1994 a debutat în presa sportivă, fiind colaborator la revista săptămânală *Fotbal Plus*. S-a afirmat prin spiritul critic și obiectiv de relatare a fenomenului fotbalistic. Din anul 1998, a devenit șeful departamentului fotbal-intern la revista *Fotbal Plus*, în această calitate punându-și în valoare talentul jurnalistic, dar și capacitatea organizatorică.

BITANG (STĂNESCU), MARIA-MARIANA (1962), n. în Râmnicu Sărat. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a IEFS din București, cu specializarea gimnastică, promoția 1985. După absolvire a fost încadrată ca profesor-antrenor la Liceul

de gimnastică din Deva (1985-1992). A promovat în lotul național de junioare și apoi în cel de seniore mai multe gimnaste valoroase printre care: Nadia Hățăgan, Andreea Cacovean, Claudia Rusan și altele. Din 1992 se alătură antrenorului Octavian Bellu la pregătirea loturilor olimpice și naționale feminine de gimnastică, cu care va realiza, până în anul 2005, performanțe remarcabile pe plan internațional. A participat la CM din 1993 de la Birmingham, în 1994-la Brisbane și Dortmund, în 1995-la Sabae, în 1997-la Lausanne și în 1999-la Tianjin, având o contribuție importantă la cucerirea celor 4 titluri mondiale consecutive de către echipa României. A însoțit, de asemenea, ca antrenor, gimnastele din lotul național la CE din 1994 de la Stockholm, în 1996 - la Birmingham, în 1998 - la St. Petersburg și în 2000 - la Paris, la JO de la Atlanta, din 1996 și la JO de la Sydney, din 2000. A contribuit la pregătirea gimnastelor Lavinia Miloșovici, Gina Gogean, Simona Amânar, Claudia Presăcan, Corina Ungureanu, Alexandra Marinescu, Mirela Ţugurlan, Maria Olaru, Andreea Răducan și altele. În perioada următoare (2001-2005), cu contribuția directă a celor 2 antrenori, au fost realizate: 6 medalii la JO (4 aur, 1 argint și 1 bronz); 11 medalii la CM (3 aur, 5 argint și 3 bronz); 8 medalii la CE (5 aur, 2 argint și 1 bronz). Aceste performanțe au fost obținute de reprezentantele promoției acelor ani: Andreea Răducan, Cătălina Ponor, Monica Roșu, Loredana Boboc, Silvia Stroescu, Sabina Cojocar, Carmen Ionescu, Andreea Ulmeanu, Oana Ban, Oana Petrovski, Daniela Sofronie, Alexandra Eremia. În cei 13 ani dăruieți pregătirii și afirmării gimnastelor din țara noastră, profesoara Maria Bitang a contribuit la realizarea unui bilanț de excepție: 19 medalii

olimpice (7 aur, 5 argint și 7 bronz); 44 medalii (18 aur, 15 argint și 11 bronz), la 11 ediții ale CM; 36 medalii (16 aur, 10 argint și 10 bronz), la 7 ediții ale CE de seniori; 44 medalii (16 aur, 15 argint și 10 bronz), la CE de juniori; 16 medalii (6 aur, 6 argint și 4 bronz) la Cupa Mondială. La 30 august 2005, MB împreună cu OB s-au retras, încheind colaborarea cu gimnastica. În ianuarie 2006, cei doi profesori antrenori au fost numiți Consilieri de stat pe probleme de Sport în Administrația Prezidențială. MB a continuat să se manifeste activ în favoarea sportului și a reprezentanților lui de frunte - sportivi și antrenorii. A participat direct la înființarea Fundației *Casa Campionilor*, devenind președinte ale acesteia. Periodic, Fundația a înmănat marilor campioni ai României – gloriilor sportului românesc, trofeul *Campioni de legendă*. Titluri și distincții: Antrenor Emerit (1994); Diploma de onoare și titlul de *Entraîneur Honoraire*, acordate de FIG (2000); *Colanul de Aur al COR* (2005); *Cea mai de succes antrenoare din lume* desemnată de *World Record Academy* (2008). Decorații: Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Ofițer (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III cu două barete (2004); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (2008); Ordinul *Steaua României* în grad de Comandor (2004). În anul 2010, antrenorii Mariana Bitang și Octavian Bellu au acceptat să revină și să continue pregătirea tinerelor gimnaste pentru obținerea de noi succese în viitor.

BITANG, VIOREL VIRGIL IOAN (1956), n. în Arad. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS București. Lector universitar, doctor la Facultatea de Educație Fizică și Sport în cadrul Universității de Vest Vasile Goldiș Arad. Din anul 2006 îndeplinește funcția de cancelar la această facultate. Antrenor de înot. A făcut parte din colectivele tehnice care au pregătit loturile naționale de înot în perioada 1997-2001. În intervalul 2002-2004 a activat ca antrenor coordonator la echipa națională

de înot a Siriei. Antrenor coordonator la Centru național de juniori de înot din anul 2005. Pe parcursul anilor a îndeplinit numeroase funcții și a participat la realizarea unor acțiuni importante precum: membru al Forumului European al Institutelor de Știință a Sportului (1997); membru al Consiliului Științei Sportului din România (1999); membru fondator al Organizației Dunărene a Facultăților de Educație Fizică și Sport (1997), coordonator al departamentului- Cercetare, organizare și mese rotunde din cadrul filialei Academiei Olimpice Române (1998). A publicat peste 28 de lucrări printre care cea intitulată *Contribuții la perfecționarea sistemului unitar de verificare și apreciere* lucrare premiată la cea de a VII-a Conferință Națională a Cercurilor Științifice și Studențești (1984), un Studiu privind creșterea eficienței educației fizice prin tratarea diferențiată a elevilor (1985). A elaborat cursul de bază *Tehnica procedeelor de înot*, lucrare publicată în editura Palestra 2001, *Metode de antrenament la înot*, *Caietul de lucrări practice la înot*, ambele publicate în editura Palestra 2002, *Implicarea materialelor și aparaturii ajutoare în creșterea calității și eficienței pregătirii înotătorilor juniori* prezentată în cadrul Olimpiadei Doctoranzilor – 2007 Pitești. Din anul 2007 a fost numit director general al Clubului Sportiv Municipal Arad, unitate sportivă reprezentativă pe plan intern și internațional.

BIVOLARU, SEVER (1912-1985), n. în Turnu Severin. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ISEF, promoția 1934. Student fiind, este selecționat în echipa de jiu-jitsu și în cea de scrimă a ISEF, cu care participă la competiții în țară și peste hotare (Bulgaria și Iugoslavia). Își începe cariera didactică la Turnu Severin unde, prin iscusință, hărnicie, spirit organizatoric și gospodăresc, reușește să schimbe nu numai baza materială (a construit numeroase terenuri sportive), ci și mentalitatea elevilor și a urbei privind educația fizică și sportul. Organizează reușite zile ale sportului școlar, în cadrul cărora au loc întreceri de atletism, meciuri de oină și alte jocuri sportive. Înființează și conduce Asociația Sportivă *Stadiul Traian*. Din

1951, se transferă la Deva, unde își continuă, cu aceeași abnegație, munca de dascăl și strădaniile de promovare a sportului de masă și de performanță. Între 1954 și 1958, îndeplinește funcția de inspector la inspectoratul școlar regional Hunedoara. Ziarele și autoritățile locale remarcă, în repetate rânduri, meritele deosebite ale profesorului SB în munca de depistare și instruire a sportivilor de performanță la volei și atletism (G. Popescu, multiplu campion național și balcanic la aruncarea suliței a fost unul dintre aceștia), în organizarea unor reușite reprize de gimnastică (de exemplu, la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților din 1953) ș.a. În 1957, a publicat *Cartea jocurilor* (cuprinzând peste 300 de jocuri cu caracter dinamic) și un manual de educație fizică pentru clasele I-IV. A fost distins cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1943).

BLAGA, LUCIAN (1895–1961) n. în com. Lancrăm, jud. Alba. Poet, filozof, dramaturg. Părinții și strămoșii săi, au fost preoți din generație în generație. A studiat la Institutul Teologic din Sibiu și la Facultatea de Filozofie a Universității din Viena, unde a obținut titlul de

doctor în litere și filozofie. S-a consacrat de tânăr ziaristicii și activității literare, publicând lucrări de poezie, teatru, filozofie, articole și eseuri în presa din țară și străinătate. Din 1926, prins de fascinația diplomației, și-a desfășurat activitatea până în 1939 la ambasadele României, ca atașat cultural, la Varșovia, Praga, Viena și Lisabona, deținând și funcția de subsecretar de stat în Ministerul Afacerilor Străine. Din această perioadă se remarcă opera sa filozofică pe care o va numi *sistemul de gândire*, adunată în: *Trilogia culturii*, *Trilogia cunoașterii* și *Trilogia valorilor*, prin care încearcă să dezlege complexul atitudinii spirituale a românului în fața noțiunilor esențiale, precum *Actul creației* și *Viața sau moartea*. Poet al *panteismului bucolic*, *păstrând cultul naturii* și *impulsunile macrocosmice*, s-a aplecat în cugetările sale, reunite în culegerea de

aforisme *Pietre pentru templul meu* și asupra mișcării, jocului, iar în publicistică, deși a făcut-o rar, asupra educației fizice și olimpismului. Între aforismele sale, celebru a rămas cel legat de joc, „Copilul râde: Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!: Tânărul cântă: *Jocul și înțelepciunea a mea-i iubirea!*; Bătrânul tace: *Iubirea și jocul meu e-nțelepciunea!*”. Între anii 1922–1925, a lucrat la ziarul *Patria* din Cluj deținând rubrica *Note*, de pe prima pagină a acestui cotidian. Între notele din acest ziar și-au găsit locul și unele cu teme din lumea sportului. În *Pe urma jocurilor olimpice*, scrisă în 1923, cu un an înaintea celor de la Paris, pornește de la partida de fotbal în care Cehoslovacia a zdrobit echipa noastră la Cluj. Totodată, subliniază interesul crescând al tineretului pentru întrecerile sportive, tribunele fiind asemuite cu „amfiteatrul” iar protagoniștii arenelor cu „icoane variate și mișcătoare ale zeului Apollo”. Importanța educației fizice a reluat-o într-o notă anonimă din anul următor, pornind de la o conferință ținută de profesorul universitar Mihai Botez la societatea Astra din Cluj și asupra căreia concluzionează că, „*generația de astăzi a ajuns la ideea mântuitoare a sportului*”.

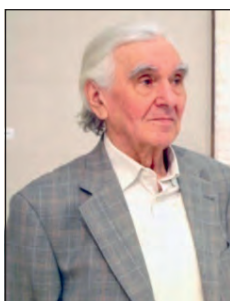

BLEIER, DESIDERIU-DEJU (1937), n. în Timișoara. Profesor de educație fizică și sport (gradul I), absolvent al ICF, promoția 1961. Calificat ca antrenor de baschet și atletism prin absolvirea școlii de antrenori din Timișoara (1955-1957).

A funcționat ca profesor de educație fizică la Școala Generală Jebel și la Liceul din Jimbolia (1961-1962). În aceeași perioadă, a fost încadrat la ȘSE din Timișoara la catedra de baschet-volei unde a funcționat până în anul 1990 când, stabilindu-se în București, a fost transferat la CSS Nr.1, iar din 1991 la CSS Nr.6, până în 1999 când s-a pensionat. În perioada 2004-2008, a activat ca expert la FR Sportul pentru Toți. A îndeplinit funcțiile de director adjunct și de director la CSS din Timișoara (1967-1990) și la CSS Nr.6 (1991-1999). Realizări pe plan profesional: calificarea în peste 20

de finale cu echipa de volei junioare a CSS Timișoara, din care de 14 ori pe podium; câștigarea primei ediții a Festivalului Național de Minibaschet pentru fete; antrenor cu rezultate semnificative ale echipelor de volei fete Universitatea și de baschet fete- Știința (divizia A); 30 de jucătoare de volei promovate în echipele Divizia A și B dintre care 17 selecționate în diferite loturi naționale; promovarea a peste 50 de sportivi din secțiile CSS Nr. 6 la alte cluburi, din care circa 20 au fost selecționate în loturile reprezentative de juniori, contribuind la obținerea unor performanțe pe plan internațional la șah, baseball și alte ramuri de sport. Responsabilități și contribuții la dezvoltarea și perfecționarea activității sportive: la elaborarea, regulamentului Diviziilor școlare de baschet, handbal și volei; conducerea Cercurilor pedagogice ale profesorilor de educație fizică și ale CS Școlare din jud. Timiș; organizarea unor instruirii metodice cu profesorii-antrenori; îndrumarea practicii pedagogice pentru studenții FEFS din Timișoara; profesor –metodist al Inspectoratului Școlar din jud. Timiș; participarea la inspecțiile de grad și definitivat; membru și conducător al unor compartimente ale comisiilor jud. Timiș la atletism, baschet, șah și volei; membru în comitetele federale și în comisiile de juniori ale unor federații naționale; arbitru de atletism, baschet și volei. A elaborat o serie de lucrări privind sportul școlar și metodică selecției și pregătirii juniorilor, unele prezentate în sesiunile de comunicări științifice. DB a avut numeroase inițiative și responsabilități în conducerea și organizarea unor acțiuni interne și internaționale printre care: director la peste 10 tabere școlare; coordonator al unor demonstrații și defilări; organizarea unor campionate școlare de juniori; membru al Secretariatului general al Universiadei din 1981; organizarea Festivalului internațional de șah, a CM de șah, de la Timișoara și Mamaia a CE de șah de la Mamaia și Băile Herculane (toate pentru copii și juniori), a CM de pentatlon modern pentru juniori de la București; organizarea Centrului Olimpic de gimnastică băieți de la Timișoara; introducerea voleiului pe plajă; construirea și dotarea materială a CSS Timișoara. DB este președinte al Fundației Sportului Școlar

„Palestra”. DB, fiind un susținător al olimpismului, a alergat ca purtător al Flacărei olimpice în 1972 și 1980, iar în numeroasele sale parcururi turistice a vizitat și majoritatea orașelor care au găzduit Jocurile Olimpice.

BLENDEA, CONSTANTIN (1929) n. în com. Gureni, sat Peștișani, jud. Gorj. Pictor, cu activitate didactică bogată fiind profesor de pictură și artă monumentală la IAP București. O perioadă decan al acestei instituții de învățământ superior. Opera sa cuprinde o creație de mare varietate: restaurare de frescă religioasă-la Cozia și Humor, mozaicuri de proporții, tapiserii, ș.a. În cadrul operei sale, considerată „*de factură modernistă, care se bucură de un echilibru cromatic ce transcende spre muzical*”, printre tapiseriile și mozaicurile cu suprafețe generoase se află și lucrarea *Cultură fizică*, având dimensiunea de 300/350cm., realizată în faianță policromă, expusă la Eforie. Deține *Premiul UAP* pentru artă monumentală și *Premiul Academiei Române* pentru pictură, 1988.

BOBOC, CONSTANTIN-DAN (1956), n. în București. Inginer, absolvent al Universității Politehnica din București, Facultatea de Tehnologie Construcțiilor de Mașini, promoția 1981. Doctor în științe inginerești (1996). Încadrat la INCS (2001), cercetător principal, gradul I. Domeniul de cercetare - biomecanica mișcărilor corpului uman. Temele abordate vizează cinematica și dinamica mișcării, sisteme și tehnici de monitorizare, tehnici video, aplicații ale vibrațiilor pasive, rețele neuronale. A condus (director) 6 proiecte de cercetare în cadrul PNCDI. Între anii 2002-2011 a prezentat în cele 12 simpozioane la care a participat, 12 comunicări. A semnat 8 articole în revista Știința sportului. Desfășoară

în paralel activitate didactică la Universitatea Politehnică din București pe post de conferențiar asociat. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (2004).

BOCA, ILIE (1937) n. în Botoșana, jud. Suceava. Pictor, elev al lui Alexandru Ciucurencu. Un expresionist cu o energie inepuizabilă, care imprimă o notă dramatică lucrărilor sale. Devine un pictor foarte activ, cu o largă diversitate tematică în: portretistică, ciclul de obiceiuri de iarnă din nordul Moldovei, peisaje orășenești din România, Italia, de la Balcic. Diversitatea se observă și în lucrările sale cu tematică sportivă: *Judo*, *Cicliști*, *Curse de cai*, *Sportivi*, *Sportive*, toate sunt în ulei pe pânză.

BOCȘA, GELU - CRISTIAN (1954), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, promoția 1978. Licență obținută în 2002. Cursuri de perfecționare: Managementul activităților sportive (2002); Concepte de bază ale tehnologiei în informatică (2004); Administrarea programelor sportive naționale (2005); Managementul prin obiective (2006); Managementul proiectelor (2007); Managementul calității. Polisportiv, a practicat atletismul – component al lotului național de juniori, în perioada 1970-1972 (antrenor Dan Serafim), canotajul – medaliat la CN de canotaj în perioada 1975-1977, legitimat la CNU- antrenor Fedea Larion și bobul – component al lotului olimpic de bob (1978-1981). Activitate profesională: profesor titular în Școala Delești, jud. Vaslui (1978-1979); profesor suplinitor la Școala general Sărulești, jud. Ilfov (1979-1980) și la Colegiul Național Sf. Sava (1980-1982); antrenor de canotaj la CSS *Triumf* București (1983-1992); inspector de specialitate în MTS (1992-1997); director general PRORAPID București (1997-1998);

inspector de specialitate în MTS (1998-2001); șef serviciu coordonare cluburi MTS (2001-2003); consilier în cadrul ANS (2003-2008) și în continuare din 2009 în cadrul Direcției Programe pentru Structuri Sportive. S-a remarcat în activitatea de antrenor de canotaj, contribuind semnificativ la dezvoltarea secției CSS Triumf și afirmarea sportivilor acestei secții pe plan intern și internațional. Doi dintre cei mai reprezentativi sportivi ai săi au cucerit medalii la CM de junior: Hasnaș Petru medaliat cu aur, în proba 4+ în 1999 (Aiguebelette); Onea Horațiu – medaliat cu argint, în proba 2+ în 1991 (Banyoles). Este membru în Comisia Națională de Recunoaștere a Ramurilor Sportive în România. A primit Medalia de aur acordată de (IFBB)- Federația Internațională de Culturism și Fitness pentru merite deosebite aduse dezvoltării ei (2009). A făcut parte din comitete de organizare a numeroase CM, CE și CB la canotaj, lupte, culturism și judo, organizate în România. Decorat cu: Medalia *Națională Serviciul Credincios* clasa a II-a (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

BOCIOACĂ, ION (1931) n. în com. Provița de Jos, jud. Prahova. Absolvent al Facultății de Ziaristică a Universității din București (1958). În tinerețe a practicat fotbalul ca junior la echipa *Petrolistul* din Boldești-Prahova. A debutat în presa sportivă la 1 august 1955

și s-a aflat în slujba unui singur organ de presă pe parcursul întregii sale cariere jurnalistice – cotidianul *România liberă*. În calitate de comentator sportiv, a fost prezent la marile competiții internaționale de fotbal: CM din Mexic (1970), Anglia (1966), Germania (1974), Italia (1990) și la turneele finale ale CE de fotbal din Franța (1984) și Anglia (1996). A mai participat la JO de la München (1972), Moscova (1980) și Barcelona (1992), precum și la turneul final al CM de handbal de la Paris (1970). A făcut parte din vechea gardă a gazetarilor sportivi, remarcându-se prin spirit obiectiv și competență.

BODEA, I. GHEORGHE (1939-2012), n. în Cluj. Istoric, absolvent al Facultății de Istorie, din cadrul Universității București, promoția 1961. În anul 1978, a obținut titlul de doctor în istorie, cu tema *Istoria politică a minorităților naționale din România în perioada interbelică*.

Scriitor, publicist, redactor la Studioul de Radio și Televiziune Cluj-Napoca. Alături de preocupările sale de cercetător al adevărilor istorice privind unele evenimente sau personalități, istoricul Gh. I. Bodea s-a aplecat cu mare interes față de fenomenul sportiv, de valorile și menirea acestuia, pe care le-a reflectat în lucrările sale. A fost un polisportiv, practicând fotbalul, voleiul, rugbyul și tenisul de masă, sport în care a reușit să obțină titlul de campion. Atent și fin observator al sportului, pe care l-a trăit și studiat din interior, a formulat judecăți de valoare și aprecieri în favoarea apărării purității și a rolului acestuia în formarea tineretului. Cu toate greutățile impuse de cenzură, lipsit de dreptul elementar de exprimare, de creație și semnătură, GIB a publicat numeroase lucrări, în care sentimentul patriotic se împletește riguros cu cerințele științifice ale prezentării adevărului istoric. Printre lucrările sale de interes general se află: *Moisei* – în care este descris măcelul comis de jandarmii maghiari în 1944; *Avram Iancu* în conștiința poporului român; *Octavian Goga – O viață*, un destin. GIB a contribuit direct la realizarea unor lucrări semnificative cu tematică sportivă, printre care: *Agora* în 1982, când era un autor interzis, fără drept de publicare: *U 75*-almanah aniversar (colaborator); *U 90 de ani de activitate sportivă de performanță 1919-2009* (coordonatorul colegiului editorial). Toate aceste publicații prezintă mărturii și realizări ale emblematicului club *U*, dar și ale sportului clujean. Autorul evidențiază simbolul și spiritul *U* manifestate pe parcursul anilor și rolul acestui club în perioada 1940-1944 ca unică instituție care a reprezentat România Mare, fiind refugiată în Sibiu. În anul 1997, publică lucrarea *Paleta și Planeta* a lui Paneth Farkas - întâmplările unei vieți tălmăcite și redactate de Gheorghe I. Bodea, o incursiune exhaustivă în tenisul de masă clujean, național, euro-

pean și mondial, cu informații și date privind evoluția și realizările celor care l-au practicat.

BODNĂRAȘ, MANOLE (1909-1985), n. în Câmpulung Moldovenesc. Președinte al CCFS/CM (1952-1957), președinte al UCFS (1957-1960), președinte al COR (1959-1960). În perioada mandatului său, a continuat acțiunea de construire a bazelor sportive în numeroase

localități din țară; s-a lărgit calendarul sportiv internațional prin participarea sportivilor români la JO, CM, CE și la alte competiții internaționale și prin organizarea campionatelor internaționale ale României la numeroase sporturi, unele din acestea întrunind participanți de valoare din numeroase țări (atletism, canotaj, ciclism, gimnastică, lupte, caiac-canoe, scrimă, tenis de masă, tir ș.a.). Totodată, România a început să preia în organizare manifestări internaționale oficiale de amploare: CM de Tenis de Masă (1953), CE de Tir (1955), CE de Volei (1955), Cupa Europei la Gimnastică fem. (1957), Congresul FIVB (1953), Adunarea Generală a UIT (1955), Congresul FIRA (1959) ș.a. A condus delegația sportivă a României la JO Melbourne-1956. În 1957, a organizat prima vizită în România a unui președinte al CIO (Avery Brundage). Ulterior, a primit alte însărcinări pe linie de stat. Printre altele, a fost ambasador al României în Albania și în R.P.D. Coreeană. A fost un pasionat vânător. În perioada 1960-1963 a îndeplinit funcția de președinte al AGVPS. Decorat cu: *Ordinul Muncii* clasa I (1959); *Ordinul 23 August* clasa a II-a (1964); *Erou al Muncii Socialiste* (1971).

BOERESCU, NEAGU (1889-1946), n. în București. Urmează cursurile liceale în orașul natal, iar cele universitare la București și Oxford, în Anglia. Ca militar, a avut gradul de maior în rezervă. Întreaga viață și-a dedicat-o educației fizice și sportului, în perioada interbelică fiind

permanent în conducerea mișcării sportive din România. Astfel, la vârsta de 26 de ani, în 1915, are loc o reînnoire a membrilor FSSR și NB este ales în primul organ de conducere al sportului românesc. În 1919 îl vedem prezent printre cei 30 de membri ai Comitetului Central al FSSR. Tot în acest an este ales membru al „Comisiunii” de Scrimă, condusă de Dinu Cesianu și al celei de Sporturi de iarnă, conduse de ing. Gh. Pascu. La data de 12-13 septembrie 1920, după Marea Unire, are loc la Cluj o importantă reu-niune athletică, unde NB este desemnat președinte al juriului, fiind delegat din partea Ministerului Muncii și al FSSR. În 1921, este ales membru al Biroului permanent al FSSR, prezidat de principele Carol. De asemenea, este ales președinte al „Comisiunii” de Box. La 18 aprilie 1926, Adunarea Generală a FSSR îl alege președinte al „Comisiunii” de Lupte. În 1927, face parte din conducerea Societății Naționale pentru Încurajarea Scrimii, iar în 1928 este desemnat să facă parte din conducerea delegației României la JO de la Amsterdam și totodată delegat la Congresul FIE. În 1930, a fost ales membru în Comitetul de direcție al FSSR, președinte al Federației Sporturilor de Iarnă și vicepreședinte al FR de Atletism. La 18 februarie 1934, a avut loc Adunare generală extraordinară a UFSR, cu care ocazie au fost prezentate, dezbătute și aprobate Statutele UFSR, întocmite de o comisie din care a făcut parte și NB. La 29 martie 1934, a fost confirmată conducerea UFSR, NB fiind numit casier general. La 26 iunie 1936, este ales secretar general al UFSR. La JO de la Berlin, din 1936, face parte din conducerea delegației române, ca oficial la scrimă. În 1937 și 1938, este ales în Biroul permanent al CC al UFSR și în Comisia centrală de disciplină și judecată a UFSR. Totodată, îl semnalăm în funcția de președinte al Federației Române de Hochei pe Gheață. În această calitate, a condus delegația sportivă a României la CM de Hochei pe Gheață din 1937, de la Londra. Spre sfârșitul deceniului al patrulea, în anii 1939-1940, este numit director general al UFSR și în continuare face parte din Biroul permanent al CC al UFSR. Din 1936 este membru al Comitetului Olimpic Român. De asemenea, a fost consilier tehnic al OETR pentru sporturi și educație fizică. În anul 1939, două com-

petiții îi poartă numele: Cupa *Neagu Boerescu* la bob și Cupa *Neagu Boerescu* la spadă. În 1927, a fost ales vicepreședinte al nou-înființatei Asociații a Presei Sportive din România. Între 1930-1941, a fost vicepreședinte al Comitetului Intersportiv Balcanic, având un rol important în desfășurarea competițiilor sportive balcanice în perioada interbelică. Cu ocazia JB de la Atena, din 1931, a luat ființă Uniunea Balcanică a Ziariștilor Sportivi, iar NB, care a condus lucrările ședinței de constituire, a fost ales președinte al acestei uniuni. A fost membru în unele comisii ale ACRR. Reprezentant al Ministerului Educației Naționale în Comisia interimară a UFSR (1945). După această dată, nu mai este prezent în conducerea mișcării sportive, însă ca mare iubitor și admirator al sportului își exercită meseria de gazetar și publicist, colaborând permanent, cu articole pertinente, timp de 16 ani neîntrerupți în paginile de sport ale ziarului de mare tiraj *Universul*. A fost un sportiv pasionat, care și-a dedicat viața în întregime sportului, ca o carieră. A fost în stare să suporte umilința, numai pentru a putea rămâne mai departe în sport, pasiunea lui. A lucrat sub toate regimurile cu aceeași abnegație, recoltând de cele mai multe ori aprecieri pur platonice. A fost printre primii care a transplatat, din occident, diverse ramuri de sport, în țara noastră. A fost pe rând sportiv și conducător. Cu o zi înainte de a muri, în iulie 1946, NB a fost văzut în fotoliile presei la o gală de box unde urmărea interesantul meci dintre Lungu și Pitu. I s-a conferit: Medalia *Răsplată Muncii pentru Învățămant* clasa I (1924); Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler Clasa a II-a (1931); Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler Clasa I (1934); Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1940).

BOGEA, EMILIAN (1929) n. în Mărășești jud. Vrancea. Profesor de educație fizică, absolvent al Institutului Central de Educație Fizică și Sport din Moscova, specializarea fotbal, promoția 1955. A practicat mai multe discipline sportive, cu precădere fotbalul. Ca elev al

Liceului *Unirea* din Focșani, a jucat în campionatul de fotbal (Div. B) în perioada 1947-1949. Ca student, (1951-1955) a făcut parte din echipa de fotbal a Institutului jucând în turneele anuale ale echipelor moscovite. După absolvire (1955), ca Inspector la CREFS, Regiunea București, contribuie la adoptarea, în premieră, a unor măsuri precum: a) *separarea Campionatului de fotbal de cel al Municipiului București* și b) *înființarea Campionatului de fotbal al regiunii București* (în vederea promovării acestuia în eșalonul superior), *înființarea Comisiei regionale* și a *Colegiului de arbitri de fotbal*. Din 1959, în calitate de președinte al Consiliului raional UCFS „A” în cadrul Municipiului București, sprijină organizarea unor campionate și concursuri la majoritatea ramurilor sportive (fotbal, popice, volei, șah, tenis de masă, tir ș.a.) pentru salariații unităților productive din raion. Din 1970-1990 își dedică activitatea ca inspector în cadrul serviciului *Pregătire și Perfecționării cadre*, contribuind direct la organizarea cursurilor de formare și perfecționare a antrenorilor la majoritatea ramurilor de sport; la înființarea Școlii Naționale de antrenori și legislația ei (cu sprijinul MEI); la elaborarea regulamentelor de funcționare și a programelor de studii (solicitând colaborarea cadrelor didactice de specialitate din cadrul IEFȘ); la organizarea cursurilor de pregătire și a sesiunilor de examene în cadrul IEFȘ. S-a preocupat de elaborarea și editarea unor lucrări și a materialelor didactice pentru obiectele de studiu. În anul 1990 iese la pensie.

BOGZA, GEO-GEORGE (1908 – 1993) n. în Ploiești. Scriitor. După o scurtă ucenicie ca marinar pe Dunăre, s-a stabilit la București unde a debutat prin creații literare indecente care, prin îndrăzneala lor, au fost considerate de justiție, atentat la morala publică. După o perioadă de reșezare, s-a dedicat reportajelor care l-au consacrat ca pe un maestru al genului. A scris și povestiri și binecunoscutele tablete de la *Contemporanul*. Firea iscoditoare de reporter, a fost dublată

și de pasiunea pentru turism făcut fie pe potecă, pedestru, pe malul Oltului, prin Munții Apuseni ori cu bicicleta, luându-și ca reper Brașovul, asemenea celebrului său înaintaș Alexandru Macedonski. Bicicleta a preferat-o, față de „tigrii de oțel ai automobilelor” considerând că cele două roți subțiri „pot prelungi ființa fizică și spirituală”, îi poate îndrepta pe cicliști, considerați de unii „desueți sau ridicoli”, în căutarea fericirii. Pe 3 iulie 1936 în *Tempo*, ziarul lui Vasile Canarache, președintele Federației Române de Ciclism, Geo Bogza făcea cunoscută publicului, plecarea pentru prima oară în Turul Franței a patru cicliști români: George Hapciuc, Virgil Mormoceă, Nicolae Ion Țapu și Constantin Tudose. Dincolo de emoția celor patru, era subliniată importanța evenimentului, participarea lor fiind considerată de autor „o aventură și o plecare cu nimic mai prejos decât aceea a lui Cristofor Columb”. Membru titular al Academiei Române.

BOLEA, TEODOR (1922-1998) n. în Galați. Instructor sportiv, antrenor de atletism. În perioada 1975-1978, își completează pregătirea de specialitate, absolvind cursurile Institutului Pedagogic de 3 ani. A activat, cu responsabilități pe

linie sportivă, în cadrul sindicatelor CFR ca organizator de competiții și acțiuni sportive. S-a remarcat în funcții de conducere la CSS *Triumf* București, inițial ca secretar responsabil (1961-1964), ulterior ca președinte al clubului timp de 25 de ani (1965-1990). CSS *Triumf* înființat în aprilie 1958, a avut ca obiective, selecția și pregătirea elevilor din capitală pentru sportul de performanță. Pe parcursul anilor, acest club a devenit un model de organizare, în selecția, pregătirea și afirmarea tinerelor talente. Sportivii juniori ai clubului s-au afirmat permanent în numeroase ramuri sportive, majoritatea dintre ei fiind promovați în loturile naționale și în secțiile de seniori ale celor mai reprezentative cluburi, participând în competițiile internaționale oficiale, cu performanțe remarcabile. Un rol deosebit în organizarea activității clubului, a

avut președintele Teodor Bolea, care a știut să atragă în organul de conducere cele mai competente personalități din domeniul învățământului, cei mai valoroși tehnicieni, să asigure baza materială și condițiile optime de finanțare. Clubul a cuprins în structura sa organizatorică, numeroase ramuri de sport, 17 secții în perioada 1973-1976, 15 secții în perioada 1977-1980 și 13 secții 1980-1984. Până în 1988 sportivii clubului au obținut peste 1000 de titluri de campioni naționali; 243 noi recorduri naționale; 356 de medalii la CB; 51 de medalii la *Criteriul speranțelor olimpice* și *Concursul Prietenia*; 10 medalii la JMU; 58 la CE; 26 la CM; 11 la JO. Printre sportivii care au făcut cinste acestei unități sportive s-au aflat: Mihaela Peneș, Ionescu Vali (atletism); Görfi Ion (box); Răducanu Dumitru, Ioan Șnep, Dragoș Neagu, Vasile Măstăcan (canotaj); Dumitru Viorica, Dulău Gheorghe, Țurcaș Mihai (kaiac); Mihai Borș, Paula (Ioan) Borș, Necula Emilian, Stoica Adrian, Mihaiuc Petre, Gheorghiu Mircea, Vlădărău Marinela, Aurelia Dobre, Mirela Sidon (gimnastică sportivă); Petruța Dumitrescu, Popescu Rozica (gimnastica ritmică); Samungi Valentin, Cristian Weber, Ana Maria Răducu, Marinescu Mihai (handbal); Alexandru Hălăucă, George Justinian, Marius Gliga (hochei); Zamfirescu Gheorghe, Răducanu Liviu, Novac Gruia, Sorin Diaconu (polo); Anca Făgețean, Georgiana Săcăleanu, Gabriela Bercaru, Ileana Pârjol, Cristina Timar, Dacia Schileru (sărituri în apă); Zidaru Octavian, Țiu Mihai, Adrian Țicău, Popa Ioan, (scrimă); Ilie Petru (tir). În cadrul clubului au funcționat unii dintre cei mai valoroși antrenori, metodiști și medici sportivi.

BOLINTINEANU, MIHNEA-CĂTĂLIN (1963), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEFS în 2000 (învățământ la distanță) și al cursului ECDL (European Computer Driving Licence) în 2004. Antrenor de culturism și fitness din 1997. În intervalul 1992-2001 a activat ca expert în relațiile internaționale.

onale și protocol din MTS. În perioada 2001-2007 a îndeplinit funcția de director executiv al Direcției pentru Sport a Municipiului București, iar între perioada 2000-2007 a fost consilier local la Primăria Sectorului 1 din Capitală. În perioada cât a funcționat ca director al DSMB, a contribuit la dezvoltarea sportului pentru toți, la organizarea a numeroase competiții pentru elevi, studenți, a sprijinit acțiunea de amenajare de noi baze și terenuri sportive, a impulsionat activitatea de popularizarea spiritului olimpic în rândul tineretului, de combatere a actelor de huliganism și violență pe terenurile de sport. Pentru realizările obținute a primit diferite diplome și distincții, printre care: Diplomă și medalie din partea COSR (2006); Diplomă de excelență pentru organizarea Crosului Europei, acordată de Guvernul României (2003); Diplomă de onoare a FR de Atletism (2006); Diploma de onoare a FR de Rugby (2004); medalia și diploma omagială *10 ani de la Revoluția Română* (1999). Este membru al Academiei Olimpice (filiala București) din anul 2001, secretar al Comisiei Naționale pentru Combaterea Violenței în Sport, membru în Comitetul Național pentru Francofonie.

BOLDIȘ, VASILE LASZLO (1915-1997), n. în Cluj. Profesor de educație fizică și sport. A absolvit liceul unitarian din localitatea natală, în 1936, după care a urmat cursurile ANEF din 1937 până în 1940 (când s-a retras datorită efectelor Dictatului de la Viena). Și-a

continuat studiile la Școala Superioară de Educație Fizică de la Budapesta. Pe timpul îndelungatei sale activități didactice a contribuit, ca profesor și antrenor, ulterior ca șef al Catedrei de educație fizică, la pregătirea a 25 de elevi (dintre care 17 de la Liceul *Ady-Șincai* din Cluj și 8 de la liceele de educație fizică din Bistrița, Baia Mare și Satu Mare), care, ulterior, au obținut calificarea de antrenori sau arbitri pentru diferite sporturi. A fost un polisportiv de performanță, obținând frumoase rezultate: la atletism (ca alergător la 400m, 1500m

și alte probe de semifond și fond); la patinaj pe gheață și pe roțile; la fotbal; la tenis de câmp și de masă; la înot; la schi; la ciclism și cros. Participă la numeroase întreceri sportive (începând de la vârsta junioratului, până la cea de veteran al sportului), participare care i-a fost răsplătită cu numeroase diplome, medalii și alte trofee. VB și-a valorificat cunoștințele, pregătirea profesională și, deopotrivă, pasiunea pentru sport și în postura de reporter sportiv.

BOMPA, OLIMPIUȘ-TUDOR (1932) n. în Năsăud, județul Bistrița-Năsăud. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF București, promoția 1955, specializarea sporturi nautice. Profesor emerit la Universitatea York din Toronto, Ontario-Canada. Doctor atestat

de Universitatea de Stat din New York și Universitatea Liberă din Bruxelles. A practicat sportul de performanță, obținând 3 medalii de bronz la CN de atletism juniori, iar ulterior 5 titluri de campion național de seniori la canotaj, în proba de 4+1 rame, în 1955 și 1956 (pentru *Știința ICF*) și în 1957 și 1958 (pentru *CCA*). A fost component al loturilor naționale de canotaj și a obținut titlul de maestru al sportului. A făcut parte din colectivul de antrenori care a pregătit loturile naționale de canotaj. După 1970, s-a stabilit în Canada, realizând o carieră profesională, recunoscută pe plan internațional. În cei 8 ani de activitate ca antrenor (5 în România și 3 în Canada) a contribuit la obținerea a 11 medalii la CE, CM și JO. Este considerat unul dintre experții în periodizarea pregătirii sportive, în organizarea cursurilor de pregătire pentru obținerea unei diplome în domeniile pregătirii de forță, planificării și periodizării. A realizat *Sistemul de pregătire Tudor Bompa* conceput pentru instructori personali, antrenori, sportivi și educatori. Maestru al Sportului. A publicat 14 cărți (8 în limba engleză), care au fost traduse în 18 limbi, utilizate în peste 180 de țări ca manuale pentru universități, pentru antrenori și pentru formarea profesională și experți. De aseme-

nea, a publicat 3 lucrări pentru bibliografia Școlii Naționale de Antrenori din România. Lucrările sale au fost vândute în 174.000 de exemplare în SUA, Canada și Anglia și în peste 650.000 în alte țări. A realizat peste 100 de lucrări de cercetare și documente privind metodologia de formare a specialiștilor. A publicat și 2 cărți cu caracter socio-politic în limba română, având ca subiecte *Prenumele la români* și *Noul model de guvernare a României*. A susținut conferințe și seminarii în peste 40 de țări. Ca o recunoaștere a activității și realizărilor sale, i s-au acordat 23 de premii internaționale. În octombrie 2008, a primit un premiu din Brazilia - *Colanul de Aur*, Premiul de Excelență al președintelui Braziliei, Lula Da Silva, acordat pentru contribuția și lucrările sale privind dezvoltarea științei antrenamentului sportiv.

BONIFACIU, SEBASTIAN (1922–1999), n. în București. Ziarist. Licențiat al Academiei de Înalte Studii Comerciale din Capitală (1945). A debutat în presă la publicația *Universul Sport* în primăvara anului 1940. În anul următor s-a transferat la *Gazeta sporturilor*, ocupându-se de rubricile externă, a sporturilor nautice, tenis și fotbal. În 1947, după desființarea *Gazetei*, s-a angajat ca secretar de redacție la săptămânalul *International News*. În 1951 a fost redactor de sport la radio, iar din octombrie 1951 până în ianuarie 1954, a fost secretarul general de redacție al publicațiilor sportive *Fotbal*, *Aviație sportivă*, *Cultură fizică și sport*, *Informații sportive* din cadrul Editurii CFS. Din ianuarie 1954 până în octombrie 1955, a fost redactor la ziarul *Sportul popular*, iar până în 1957, la *Informația Bucureștiului*. Timp de 10 ani (1957-1967) a fost secretar de redacție al *Revistei de turism* (apărea în cinci limbi străine) editată de ONT Carpați. Între decembrie 1967 – iulie 1974 a fost redactor și secretar de redacție la *Sportul popular*. Pentru că nu era membru de partid, a fost exclus din presă, devenind un simplu funcționar la CNEFS (în iulie 1974). Din 1975 a fost corespondent permanent al ziarului *Corriere dello Sport*, din Roma. În urma unei depresii a fost pensionat definitiv (1976). Din 1990 a colaborat

la diferite publicații (*Sport Star*, *Sport Magazin*, *Libertatea*). A publicat trei antologii de literatură sportivă: *Legea muntelui*, *O gală de box* și *Sportul în literatură*. Împreună cu Aurel Brebeanu a tradus din limba italiană volumul *Sport și mafie*. A redactat mai multe lucrări din domeniul literaturii turistice. A fost urmat în carieră de fiul său, Victor Bonifaciu – redactor al secției de sport a TVR.

BORA, TEOFIL (25/04/1940 – 2008), n. în Gurbediu – Tinca, jud. Bihor. În 1944, se mută cu familia în București, unde urmează cursurile școlii elementare și apoi pe cele ale Liceului *Gh. Șincai*. După terminarea liceului, devine student la Facultatea de Medicină, pe

care a absolvit-o în anul 1963. A fost repartizat la Dispensarul din com. Horgești de unde, după doi ani de stagiul s-a transferat la Spitalul din Parâncea, unde a funcționat până în anul 1971. În perioada 1971-1976, activitatea dr. TB se desfășoară în Onești ca medic sportiv la gimnastele care se pregăteau în structurile organizatorice din această localitate. S-a remarcat în asigurarea asistenței medicale a sportivelor și în colaborarea cu antrenorii pentru realizarea unui proces de pregătire la cel mai înalt nivel. Eforturile colectivului tehnic s-au materializat în performanțele remarcabile obținute de gimnastele noastre în competițiile internaționale oficiale din acea perioadă. După Onești, dr. TB, a fost numit inspector la Direcția Sanitară Bacău, iar din 1979 a funcționat la Policlinica Bacău și la Cabinetul Medical de la Complexul Sportiv. A activat și în calitate de cadru didactic – conferențiar la FEFS – Kinetoterapie din Bacău. Dr TB a acordat asistență medicală sportivilor din diferite unități sportive, precum și celor din cadrul CS *Știința* Bacău, contribuind la obținerea unor performanțe de prestigiu pe plan intern și internațional. În funcțiile pe care le-a îndeplinit, dr. TB a vegheat asupra stării de sănătate și a asigurat și asistența medico-sportivă, unui număr impresionant de sportivi din jud. Bacău și din țară, iar cu antrenorii unităților sportive a colaborat

permanent pentru realizarea unui proces de pregătire superior. A fost un iubitor al tuturor sporturilor și un apropiat al handbalului, voleiului și fotbalului, fiind considerat medicul tuturor sportivilor. Rolul și contribuția dr TB rezultă și din mărturiile și aprecierile celor care au beneficiat de serviciile sale, printre care Doina Melinte, Mariana Țarca, Florin Grapă, Dumitru Sechelariu, Relu Auraș, Relu Damian, Gheorghe Poenaru, Narcis Răducan, Gheorghe Chivorchian, Costi Sdrobis și mulți alții, care și-au exprimat regretul față de pierderea acestui mare prieten al sportului. Din 1969, dr.TB s-a căsătorit cu Doina- Maria medic pediatru. În amintirea dr. Teofil Bora, din inițiativa antrenorului Gheorghe Burleanu, se organizează începând din anul 2009, *Memorialul Teofil Bora* la minifotbal. Ca o recunoaștere a realizărilor sale, în anul 2004, i s-a acordat Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a. Deși încă în activitate a părăsit domeniul pe care l-a slujit cu credință peste 40 de ani, în 2008 la vârsta de 68 de ani.

BOROI, GEORGE (1964) n. în com. Berislăvești, jud. Vâlcea. Colonel MAPN. Studii: Liceul Militar *Tudor Vladimirescu* din Craiova (1978-1982); Școala de ofițeri activi *Nicolae Bălcescu* din Sibiu (1982-1985); Facultatea Militară de Educație Fizică și Sport, promoția 2000; doctorand al Universității Naționale de Apărare din anul 2008. A practicat atletismul de performanță, fiind legitimat la CS *Steaua* (1985-1996), specializat în probele de 60 și 110mg. A obținut 12 titluri de campion național, încă recordman al României la 60 și 110 mg. Vicecampion european la 60mg în 1994 (Paris Bercy), semifinalist la JO de la Atlanta (1996). Cele mai importante performanțe au fost obținute cu antrenorul Constantin Mihail. După ce s-a retras din activitatea competițională a activat ca antrenor la CSA *Steaua* (1996-2000). În cadrul clubului a mai îndeplinit următoarele funcții: șef birou instruire sportivă (2000-2001); vicepreședinte (2001-

2004). În anul 2004, prin Ordin al Ministrului Apărării Naționale a fost numit comandant al CSA *Steaua*. Pentru aproximativ trei luni, în anul 2007, a asigurat interimatul la președinția Federației Române de Atletism, iar după alegerile din 2009 a fost ales vicepreședinte al FRA. S-a preocupat pentru realizarea unor studii privind Managementul perfecționării activității clubului și metodologia pregătirii și realizării marilor performanțe, lucrări prezentate în cadrul Conferințelor Științifice Naționale în domeniul Științei Sportului. Maestru al Sportului. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (2004).

BRĂTESCU-VOINEȘTI, ION-ALEXANDRU (1868–1946) n. în Târgoviște. Prozator. Jurist, absolvent al Facultății de Drept. „Lumea dreptății” nu l-a atras în mod deosebit, practicând, fără strălucire, avocatura. A fost secretar al Adunării Deputaților câteva decenii.

Urmare a studiilor, - absolvent al Facultății de Litere, doctor în filologie, dar și a vocației, s-a consacrat scrisului, atât prin colaborările la *Convorbiri Literare*, la *Revista românească* dar și prin povestirile publicate în diferite volume: În lumea dreptății, Întuneric și lumină. A fost director al Teatrelor. Fiu al unui boier pasionat de horticultură, a fost crescut într-un adevărat cult pentru natură. De aici și pasiunea pentru vânătoare și pescuit care i-au fost sursă de inspirație, despre care declara: „*Eu mărturisesc că tot ce am scris, acolo, pe marginea apei, l-am cugetat*”. Descinderile sale vânătoarești, însoțit de confrății săi de la *Viața românească*, erau frecvente, de multe ori redacția rămânând goală. Se lăsa ademenit de farmecele vânătoriei, convins că: „*trupește face un bine nespus*” mai ales prin „*umbrelul sănătos în mijlocul firii, unde ai prilejul să vezi frumuseți nemaipomenite*”, natura fiind „*un doctor minunat*”. Pescuitul, pe care l-a practicat cu aceeași pasiune ca și vânătoarea, l-a inspirat pentru cartea *Cu undița*. Membru titular al Academiei Române.

BREBEANU, AURELIAN (1940), n. în com. Runcu, jud. Dâmbovița. Absolvent al Facultății de Limbi Române, Clasice și Orientale din cadrul Institutului de Limbi Străine, București (1965). Concomitent, a urmat cursul de Teoria și

practica presei, efectuând practică la Radio, în departamentul emisiunilor pentru străinătate. În 1965, după absolvirea facultății, a colaborat la *România liberă*, secția externă, și la *Sportul popular*, până în iunie 1996, când a primit derogare din învățământ și s-a angajat la cotidianul *Sportul popular* (devenit *Sportul* și din 1990 – *Gazeta sporturilor*). De-a lungul carierei sale s-a dedicat mai multor sporturi: fotbal (sporadic), volei și echitație (rubrici la care a fost redactor responsabil), pentatlon modern, și activităților sportive de masă. A condus o perioadă secția internațională a ziarului. Din 1967, a devenit corespondent al cotidianelor *Stadio* din Bologna, *Corriere dello Sport* din Roma, în care a publicat cronici, interviuri, reportaje și comentarii despre diversele evenimente sportive (în special despre cele din fotbal). A participat la realizarea unor cărți și albume cu temă sportivă și a făcut traduceri pe care le-a publicat, sub formă de seriale, în ziar sau în volumul *Sport și mafie*. În ianuarie 1990, a fost ales redactor-șef adjunct al *Gazetei sporturilor* (funcție care o deține până la sfârșitul anului 1992), iar din 1996 a fost redactor-șef al aceluiași ziar, coordonând rubrica de volei (sport căruia i s-a dedicat mai bine de trei decenii). Din 1999 a devenit secretar general la *Sportul românesc*, apoi colaborator la *Cronica română*, până în anul 2000, când s-a retras din activitate.

BOTEZ, C. A. (1897–1927), n. în Dorohoi, jud. Botoșani. Căpitan. După absolvirea Colegiului Militar de la Mănăstirea Dealu, a urmat cursurile Școlii Militare de Ofițeri de Infanterie, fiind repartizat, apoi, la Batalionul I de vânători de munte din Sinaia. Profesor de educație fizică și sport, unul dintre cei 14 absolvenți ai primei promoții a INEF (1926). S-a numărat printre cei patru absolvenți (C.Petre Lazăr,

C.A. Botez, Virgil Roșală și Iacob Mihăilă) care s-au remarcat prin activitatea lor, fiind selecționați de Virgil Bădulescu pentru a fi încadrați la catedrele de profil și trimiși la specializări superioare în străinătate. C.A.Botez a fost trimis la Colegiul YMCA din cadrul Universității americane Springfield (Massachusetts) de unde s-a întors cu licență. apoi a fost doctorand al Universității belgiene din Gant. În lucrările privind activitatea cadrelor didactice ale INEF/ANEF, C.A. Botez este menționat cu activitate în cadrul catedrei de gimnastică în perioada 1922-1927, ceea ce se presupune că i s-a acordat calitatea de cadru didactic, încă din perioada studiilor. La INEF, C.A. Botez a predat cursul Bazele educației fizice, precum și lecții practice la gimnastică, jocuri sportive și alte sporturi. A decedat la vârsta de 30 de ani. A donat INEF-ului o valoroasă bibliotecă și o importantă sumă de bani, destinată unei burse pentru cea mai bună teză de licență, a absolvenților INEF. (Sursa – Petre Dungaciuc – Virgil Bădulescu Fondatorul ANEFs cu ocazia a comemorării a 120 de ani de la naștere).

BOTEZ, DEMOSTENE (1893-1957) n. în satul Hulub, com. Trușești, jud. Botoșani. Poet și avocat de succes. Termină liceul și Facultatea de Drept din Iași. În afară de avocatură a practicat și gazetăria la diferite ziare și reviste. Ca scriitor, pe lângă poeziile sale apreciate la vremea lor, a realizat

și câteva romane, între care și *Bucuria tinereții*, în care face referiri la jocul de oină, ale cărui reguli precum și atmosfera specifică întrecerilor, le cunoștea foarte bine, fiind un foarte apreciat arbitru.

BOTEZ, E. CĂLIN-ADAM (1909-1962), n. în București. Ofițer. A studiat Chimia industrială, dar după efectuarea staagiului militar (1931), a activat ca locotenent (1934) și ca aghiotant în Ministerul Aerului și Marinei. Ca urmare a unei specializări în Germania și a

funcției sale de comandant pe o vedetă torpiloare, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial i s-au încredințat alte trei nave asemănătoare. După o scurtă trecere pe la Comandamentul Marinei Regale, ca aghiotant, a fost trimis atașat militar la Lisabona, unde a stat între anii 1944-1947. Readus în țară la ordinul Anei Pauker, în 1951 a fost trimis la Poarta Alba, unde pe santierul Canalului a suferit un grav accident, oprind un tren scăpat de sub control. După ce a fost repus în libertate, a lucrat la Ministerul Comunicațiilor. Fiu al comandorului Eugeniu Botez, a manifestat față de mare o dragoste ereditară. Spre a ajuta tineretul să deslușească tainele navigației și să-i pătrundă farmecul, a publicat în 1939, în colaborare cu locotenentul Constantin Copaciu, *Abecedarul Marinarului. Manual de inițiere marinărească*, ilustrat de soția sa Cecilia Frederica Storck și Ion Zaharia. Romanul său *Răscruci la Ocean* nu a văzut lumina tiparului, rămânând una dintre „datoriile uitate” ale editorilor. În schimb i-au fost solicitate colaborări la revista *Marea Noastră*. În privința sporturilor nautice a practicat cu pasiune și competența yachtingul, organizând regate pe apele Herăstrăului sau ale Siutghiolului, dar și pe tărmlul portughez al Atlanticului, la Caischais, unde „a fondat un club sub culorile căruia a organizat numeroase competiții”. În anii 1938-1939 a participat la regatele organizate pentru echipaje ale marinelor militare în golful Kiel din Germania. La prima regată a făcut parte din echipajul condus de I. Năstase, alături de Ștefan Holban, aflat la cârmă și s-au clasat pe locul IX. În a doua, a ocupat locul VIII, din echipaj mai făcând parte N. Barcea și N. Rigoni. A primit diferite ordine și medalii.

BRAN, EUGEN LAURENȚIU (1913–1998), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent ANEF, promoția 1938. Fost atlet, săritor în înălțime. Între 1938 și 1941, a activat, ca profesor de educație fizică, la Liceul *Petru Maior* din Gherla, jud. Cluj, iar în

perioada 1939-1940, la Tg. Mures. Din 1941, a fost încadrat ca asistent la Catedra de activități practice a ANEF, încredințându-i-se predarea atletismului atât la grupele de studenți, cât și la cele de studente. După reforma învățământului, este numit șef (cu gradul didactic de conferențiar) al nou-înființatei Catedre de atletism din cadrul ICF, funcție pe care o va îndeplini începând cu anul școlar 1949/1950, până în 1973, când va ieși la pensie. În anul 1970, devine profesor universitar. Prin competența sa profesională, prin capacitatea de muncă și organizatorică, a reușit să asigure condițiile materiale și de studiu necesare desfășurării activității didactice la nivelul ICF (devenit, ulterior, IEFS) în domeniul atletismului. Permanent, a acordat atenția cuvenită pregătirii cadrelor de specialitate și formării antrenorilor necesari FR de Atletism, pentru dezvoltarea practicării acestei complexe discipline sportive în țara noastră. În calitate de antrenor federal al loturilor de atletism (masculin și feminin), a impulsionat obținerea unor performanțe de prestigiu de către sportivii români pe plan intern și internațional. Poate fi considerat drept unul dintre fondatorii școlii naționale de atletism, îndeosebi prin activitatea sa didactică. Activitatea laborioasă pe care a desfășurat-o la catedră (cursuri, monografii, indicații metodice, analize biomecanice) și în calitate de antrenor federal, dar și de conducător tehnic al tuturor concursurilor de atletism organizate, la vremea sa, în țara noastră, a fost răsplătită prin importante distincții ce i-au fost decernate, de-a lungul anilor: Antrenor Emerit. Decorat cu: Medalia *Muncii* Clasa I; Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1943); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (1972).

BRĂESCU, SMARANDA (1896–1948), n. în Hănțești Tecuciului, jud. Galați. Fiică de țărani, nepoata haiducului Dragoș, SB este considerată, pentru performanțele sale, drept cea mai reprezentativă sportivă din epoca de început a parașutismului național și chiar

internațional. Părăsind, în 1923, Școala de Belle Arte, pleacă la Berlin, unde urmează cursurile de parașutism Heinecke, la marea firmă Schraeder, și obține brevetul internațional de parașutism (autoritățile aviatice din România îi refuzaseră cererea de a deveni parașutistă, refuz pe care, cu 15 ani înaintea ei, îl „primise” și Elena Stoenescu-Caragiani, prima aviatore a României). SB suferă, în august 1930, la Satu Mare, pe timpul unei parașutări, un grav accident și este imobilizată în spital, vreme de 6 luni. La 2 octombrie 1931, stabilește primul record național absolut și primul record mondial feminin, lansându-se de la 6 000 m, dintr-un avion pilotat de asul aviației românești Alexandru Papană. Aterizarea a avut loc în Câmpia Bărăganului, într-o porumbiște, la 20 km de Slobozia. La 25 septembrie 1931, sosește la New York, cu intenția de a „bate” recordul masculin la parașutism, care era de 21 171 picioare (6 452,92 m). La 19 mai 1932, prin saltul executat la Sacramento, de la 7 233 m, stabilește primul record mondial absolut, devenind, astfel, parașutista nr. 1 a lumii (performanța sa a rezistat pe plan mondial 20 de ani, iar pe plan național a fost depășită abia la 18 mai 1959, de căpitanul Traian Demetrescu-Popa: acesta a sărit de la 7 250 m înălțime, record ce va dăinui 13 ani, până când colonelul Grigore Baștan se va lansa de la 9 600 m). SB urmează, în 1934, cursurile școlii civile de pilotaj de turism, recunoscută și de autoritatea aeronautică din România. La 19 mai 1937, survolează Marea Mediterană – premieră absolută, la acea dată, pentru o femeie-pilot! – de la Roma la Sarmen (oraș situat la 65 km de Tripoli), în 6h 10', traseul măsurând 11 000 km. După această nouă performanță, efectuează, singură la bord, raidul Londra-Paris-București. În mai 1933, poetul Octavian Goga, membru al Academiei Române, o propune pentru *Premiul de Virtute* pe care, din păcate, nu l-a primit niciodată. Persecutată și urmărită pentru activitate antisovietică și anticomunistă, în 1947, a fost nevoită să-și schimbe numele. A decedat la 2 februarie 1948, într-un sanatoriu, la Cluj, sub numele de Maria Popescu. SB a fost decorată cu *Crucea de Aur* a Ordinului *Virtutea Aeronautică*.

BRĂTIANU, I. C. ION-IONEL (1864–1927), n. în com. Florica, jud. Argeș. Om politic. Inginer. Membru al Academiei Române. Absolvent al Școlii Politehnice de la Paris. Întors în țară, intră în viața politică. Continuând tradiția familiei, candidează și este ales deputat. În

această calitate i se încredințează, rând pe rând, diverse portofolii ministeriale și chiar mandatul de prim-ministru. În timpul când a condus guvernul, a reușit să determine înființarea Oficiului Național de Educație Fizică, menirea acestui organism corespunzând deplin concepției sale despre importanța ce trebuia acordată pregătirii fizice și morale a poporului. Vizita făcută, în noiembrie 1927, la Institutul Național de Educație Fizică, i-a prilejuit cunoașterea activității acestui lăcaș de învățământ, căruia îi aduce meritate elogii. Din păcate, moartea, survenită la doar câteva zile, l-a împiedicat să-și onoreze promisiunile făcute cu prilejul vizitei de a sprijini INEF, instituție de învățământ proaspăt înființată, investită cu însemnate răspunderi în domeniul creșterii, instruirii și formării viitorilor specialiști în educație fizică și sport. În calitate de președinte al Consiliului de Miniștri și ministru de Război, în anul 1923, a fost desemnat membru al COR, păstrând această funcție până în anul 1927 când a decedat.

BRĂTIANU, TEODOR (1812-1884), n. în Pitești, fratele mai mare al lui Ion Brătianu. Ofițer. A făcut parte din primul contingent de fii de boieri numiți ofițeri la înființarea oștirii române în 1830, lui repartizându-i-se comanda unuia din cele patru escadroane din care se compunea

cavaleria. Între misiunile sale de succes a fost aceea prin care, trimis cu escadronul său la Brăila prin ordinul lui Alexandru Ghica, a pacificat nemulțumirile bulgarilor, fiind decorat cu Ordinul *Sfânta Ana*. În 1844, după decesul tatălui său, TB s-a retras din armată cu gradul de maior, ocupându-se de adminis-

trarea averii familiei. Ispravnic al județului Argeș și șef al Conservatorilor, a avut un comportament politic principal față de frații săi, lideri ai Partidului Național Liberal. Principala sa pasiune a rămas dragostea pentru animale și mai ales pentru cai, având o fermă model la Corbeni și o herghelie la Tigveni. În curtea casei sale din Pitești avea două grajduri încăpătoare în care ținea caii aduși pentru dresaj din herghelia din Tigveni. Pe lângă acestea se mai afla un mare maneaj modern. Biroul său era un adevărat cabinet de documentare asupra hipismului, având o bibliotecă de specialitate, gravuri și statuete de bronz a cailor de curse celebri. Ca urmare a deplasărilor sale în străinătate aducea armăsari și iepe arabe și englezești reușind să aibă cei mai buni cai din Muntenia, pe unul dintre ei, Principele Carol făcând campania de la Plevna. După războiul franco-prusac de la 1870, caii săi au fost foarte prețuiți de ofițerii germani.

BRĂTIANU, VINTILĂ (1867-1930), n. în com. Florica-Ștefănești, jud. Argeș. Om politic. De profesie inginer constructor, cu studii la Paris, dar și un erudit economist. Mâna dreaptă pe plan politic a fratelui său, Ionel Brătianu, în special după anul 1918. A pus bazele siste-

mului Monopolului de Stat (MAT) din care se extrăgea un venit stabil pentru bugetul statului. A intrat efectiv în politică și în administrația de stat după vârsta de 50 de ani, primind funcții ministeriale în timpul și după Primul Război Mondial. A fost de două ori ministru de finanțe, în perioada 1922-1927, iar după moartea fratelui său (1927) a fost prim-ministru din noiembrie 1927 până în noiembrie 1928. Tot după 1927, a fost și președintele PNL. A fost inițiatorul politicii „prin noi înșine”, care însemna efectiv obținerea independenței naționale din punct de vedere economic. A luptat pentru stabilizarea leului în perioada de criză economică. În perioada 1923-1930 a făcut parte din Comitetul Olimpic Român, fiind unul din artizanii participării sportivilor români la JO din 1924 de la Paris și din 1928 de la Amsterdam, susținând finanțarea acestor

deplasări. Membru de onoare al Academiei Române. Fiul său, Vintilă-Vintilică, (1914-1994), arestat după 1944, fuge de sub escortă și ajunge în Franța.

BRĂTILĂ, FLORIN (1940), n. în Focșani. Absolvent al Facultății de Medicină din Iași, promoția 1965. Din 1972 a fost încadrat, prin concurs, la Spitalul *Colțea* din București; devine medic sportiv la *Sportul Studențesc*, apoi la diferite loturi reprezentative (de tineret,

olimpice). În 1981, activează ca lector de lucrări practice în acupunctură, iar din 1983, este coordonator și, ulterior, director al primului Centru Metodologic de Acupunctură din România, în cadrul căruia a tratat mulți sportivi de mare performanță din diferite sporturi, cu precădere din fotbal. Rezolvările eficiente și rapide au reușit să îmbine menținerea stării de sănătate cu creșterea capacității de efort a acestora. A prezentat numeroase lucrări științifice cu ocazia unor congrese, ca: *Recuperarea sportivilor după stresul fizic*, *Tratamentul tulburărilor produse sportivilor prin diferența de climă, altitudine și fus orar*, *Laseropunctura* ș.a. Între 1985-1990, a fost medicul al echipelor naționale de juniori, de tineret și de seniori, pe aceasta din urmă asistând-o cu ocazia turneului final al CM din Italia (1990). Este autor, deținător de brevet pentru produsele de refacere *Polivitaminizant S* și *Polimine-ralizant S*. După 1991, s-a dedicat aproape în exclusivitate activității de conducere a Centrului Metodologic de Acupunctură, rămânând totuși legat afectiv și prin asistență de specialitate, la nevoie, de sportul de performanță.

BUCOVINEANU, ION (1868–1936). Profesor de educație fizică. După absolvirea cursurilor Școlii de gimnastică (ce a funcționat în cadrul Societății Române de Arme, Gimnastică și Dare la Semn), a fost încadrat la Liceul *August Treboniu Laurian* din Botoșani (1878). Prin articolele care-i poartă semnătura în coloanele revistei *Gimnasticul Român*, ca și prin manualul său practic, publicat în 1910, IB

susține, cu ardoare, importanța gimnasticii suedeze (în antiteză cu D. Ionescu, partizan convins al școlii franceze a lui Demeny), completată cu exerciții preluate din gimnastica germană promovată de L. Jahn și A. Spiess. Manualul său complet de gimnastică va fi retipărit, în 1922, de „Casa Școalelor”, prezentând un volum mare de informații (cuprinse în spațiul a 926 pagini); pe lângă cele 40 de modele de lecții de gimnastică de tip suedez, pentru băieți și fete, și 50 de jocuri dinamice, sunt expuse principii pedagogice, anatomice, fiziologice, igienice și mecanice. S-a afirmat eronat că lucrarea ar fi o traducere din limba germană a unui manual original suedez. A mai funcționat și ca titular la catedra de scrimă și gimnastică la Liceul A.T.Laurian din Botoșani, începând cu 1 decembrie 1891, IB a mai activat ca profesor în Iași, la Liceul Militar și la Seminarul Veniamin. Din 1893, când s-a înființat Societatea Profesorilor de Gimnastică din România, a fost desemnat în Comitetul diriginților. Opera sa conține, pe lângă lucrările amintite, și *Din viața școlară*, conferință ținută în aula Liceului Laurian din Botoșani, în ziua de 11 februarie 1907; *Congre-sele de educațiune fizică din 1910*, în *Studii filozofice*, vol. V, fasc. IV, 1911; *Manualul de gimnastică suedeză*, Iași; *Viața și opera profesorului Ling*, București, 1915. În *Gimnastul român* a publicat: *Despre metoda de predare și apreciere a exercițiilor fizice* (nr. 3 și 4-5/1892), *Exercițiile fizice* (nr. 9,10/1892 și 10,11/1893), iar în *Educațiunea fizică* (noul nume al publicației), *Câteva cuvinte asupra educației fizice* (nr. 4-5 și 6-7/1894), *Educațiunea fizică în România* (nr. 8,9/1894). IB își încheie cariera ca profesor la Școala Militară de Ofițeri de Infanterie și la Liceul Mihai Viteazul din București.

BUCUR, CONSTANTIN (1923), n. în satul Gura Văii, com. Rahova, jud. Bacău. General în rezervă. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1951. Ofițer, absolvent al Școlii Militare de Cavalerie de la Târgoviște, promoția 1943. În

perioada 1952-1953 a fost cadru didactic la catedra de natație din ICF. Își ia doctoratul în educație fizică la Bruxelles (1968). A lucrat ca inspector în Direcția Școli a CCFS/CM. Transferat la Catedra de educație fizică a Institutului Politehnic din Timișoara, unde a parcurs toate gradele didactice până la cel de profesor universitar. S-a remarcat printr-o mare capacitate organizatorică și prin demersurile statornice de promovare și sprijinire a sportului de masă și de performanță. A avut preocupări susținute în domeniul cercetării organizând la Timișoara structuri care au abordat această problemă. A contribuit la realizarea unor aparate, unele în colaborare și cu alți specialiști cu care a fost dotat laboratorul din Timișoara. A elaborat lucrări în domeniul metodologiei, didacticii, istoriei și propagandei sportive. După pensionare, s-a stabilit în Germania, unde a desfășurat o susținută activitate publicistică în favoarea educației fizice și sportului românesc, organizând, în același scop, și un centru de cercetări și de informare. A publicat mai multe materiale documentare și informative care au contribuit la elaborarea celei de-a doua ediții a Enciclopediei. I s-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa al Universității din Craiova. Decorat cu: *Medalia Meritul Sportiv* clasa I (1966). A contribuit cu mai multe materiale documentare și informative pentru elaborarea ediției a doua a *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România*, în calitate de autor și colaborator.

BUCUR (STOIAN), MONICA (1966) n. în București. Economist, absolventă ASE, promoția 1988. Ziarist, comentator, producător TV. În anul 2005, obține masteratul în programe audio-vizuale. Între anii 1978-1979, a practicat echitația la CS Steaua. În perioada 1992-1994, a fost

redactor, realizator de emisiuni la TV SOTI, iar între anii 1994-1995, la PRO TV, ca realizator de emisiuni, dintre care reamintim *Ora olimpică* (cu 20 de episoade). Din 1997, a activat la TVR, Secția sport, ca reporter, redactor de știri, editor jurnal sport. A mai realizat filmul documentar *Stelele Olimpiei*,

Istoria ANEFS la 75 de ani, Gimnastica '90 și altele. Între anii 2002-2004, a fost comentator și la postul TV Eurosport. Comentează, cu precădere, competiții sportive interne de gimnastică, echitație, canotaj, kaiac-canoe, patinaj, schi. Pe plan internațional, a comentat CM de patinaj artistic, de gimnastică artistică și aerobică, JO de la Sydney, CM de kaiac-canoe și canotaj (2002), CE de gimnastică și altele. În 1996 a obținut Trofeul *Fair-Play* acordat de COR pentru documentarul *Stelele Olimpiei*.

BUCUȚA, EMANOIL (1887-1946) n. în Bolintin Deal, jud. Ilfov. Scriitor. Un mare susținător și promotor al turismului, educației fizice și sportului. Pe numele său real Emamoil Popescu, a făcut liceul la Sf. Sava, apoi, studii de etnologie la Berlin, după care a deținut dife-

rite funcții în diverse instituții, inclusiv pe aceea de secretar general în Ministerul Cultelor și Artelor. Poet intimist, deschizător de drum, pe lângă *Cântece de leagăn* și *Florile inimii* a scris și proză ca: *Fuga lui Sefki*, *Maica Domnului de la mare* sau *Capra neagră*. Ca jurnalist, a fost redactor-șef la *Graiul românesc* și *Boabe de grâu*, căroră le-a asigurat o ținută impecabilă. Deși având o infirmitate (claudicație intermitentă), Emamoil Bucuța a fost un călător pasionat și un drumeț neobosit. Ca drumeț, a colindat țara în lung și lat, prin văi și munți. Impresiile acestor peregrinări le-a așternut pe hârtie, într-o rubrică permanentă *Din caietul unui drumeț*, în reportaje ca: În Munții Făgărașului, *Străbătând România*, *Cele mai frumoase locuri din țară* și altele. Alături de călători celebri și animatori ai drumețiilor, pe care i-a evocat când a avut prilejul, a participat ca membru fondator la *Hanul Drumeților*, în 1920. De asemenea, a mai luat parte și la înființarea altor asociații cu profil turistic sau le-a fost un membru activ. De altfel, după cum declara cu umor: „*M-am trezit de aceea până și specialist în probleme de turism și prin contingență, în educație fizică*”. Sportul l-a considerat „*o nouă religie*” a secolului trecut, stadioanele – „*catedrale*”, iar aclamațiile frenetice ale publicului „*ecouri de*

curcubeu ale cântecului de biruință...” În *Boabe de grâu* semna *Cronica* abordând probleme de turism, educație fizică și sport. Prin aceste cronici a subliniat meritele Oficiului Național de Educație Fizică, a popularizat diferite discipline încercând „împământenirea” unora, deoarece vedea în sport „*cel mai bun izvor de înțelegere și împădurire*”.

BULEARCĂ, DOREL (1964), n. în com. Putineiu, jud. Giurgiu. Promotor și antrenor în artele marțiale. Ca practicant al artelor marțiale, în perioada 1990-1995, a participat la diferite competiții interne, campionate internaționale și balcanice, organizate în diferite țări, la

care a reușit să se claseze pe poziții fruntașe. În 1994 se perfecționează în Japonia, beneficiind de îndrumările unor reputați specialiști. În 1999, pentru rezultatele obținute în competițiile internaționale i s-a acordat titlul de Maestru al Sportului. S-a dovedit a fi un bun organizator, participând direct la buna desfășurare a unor competiții interne și internaționale, precum și a unor acțiuni vizând dezvoltarea kyokushinkai-ului, printre acestea aflându-se și valorificarea prezenței în țara noastră a numeroaselor personalități și maeștri din domeniu. Participă, împreună cu Ilie Ionescu, la organizarea în București a CE de Kyokushin de juniori din 1995, ultima acțiune a kyokushinului mondial înainte de scindarea în IKO I și IKO II. În 1996, DB, cu sprijinul mai multor practicanți de karate kyokushin înființează Asociația Română de Kyokushin. De asemenea, alături de mai mulți reprezentanți ai diferitelor ramuri din arte marțiale, se pun bazele Federației Române de Arte Marțiale de Contact, ulterior înființându-se și alte structuri (karate modern, aikido). Are calificarea de arbitru internațional de kyokushinkai, în această calitate oficiind la numeroase competiții interne și internaționale. Din 1996 a fost ales membru al Biroului FR de Arte Marțiale, îndeplinind funcția de Director tehnic karate kyokushinkai. Tot din acest an, a fost numit antrenor coordonator la lotul național de karate kyokushinkai. Din 1998,

devine vicepreședinte al FR de Arte Marțiale de Contact, totodată fiind reconfirmat și ca antrenor coordonator la lotul de kyokushinkai (IKO I). Cu sportivii pe care i-a pregătit a obținut peste 50 de medalii la CM și CE. În forurile internaționale îndeplinește funcția de delegat al Organizației Internaționale de Kyokushinkai (IKO) și al Organizației Europene de Karate Kyokushinkai (EKO), ambele din 1998. Deține centura neagră în grad de 5 dan kyokushin karate. Din anul 2010, a fost ales ca președinte FRAMC. Antrenor Emerit. Decorat cu *Medalia Națională pentru Merit* clasa a II-a (2000).

BURADA, CORNELIU (1929-2011). De profesie inginer. A jucat rugby doar puțin timp. Ca angajat al Atelierele CFR s-a aflat nemijlocit între rugbyștii care formau un puternic nucleu. A fost sprijinul neobosit al jucătorilor din Parcul Copiilor, dar și al celorlalte echipe din campionat.

Președinte al FR Rugby în perioada 1967-1982, perioadă în care îndeplinea funcția de ministru al Transporturilor și Telecomunicațiilor (MTTc). A contribuit la organizarea unei competiții rezervată elevilor din rețeaua de învățământ a MTTc. Competiția a fost organizată la scară națională, cu echipe reprezentând aproape toate județele. În vacanțele școlare li se organizau tabere de pregătire, iar profesorii-antrenori participau regulat la stagii de perfecționare. Nu de puține ori au fost locurile unde din aceste echipe școlare au apărut echipe de seniori, unele chiar de primă categorie. Mișcarea determinată de președinte și insuficient susținută pe plan central și județean, avea să sufere grav când BC nu s-a mai aflat în funcția de ministru. Campionatul școlar al MTTc a însemnat un imbold puternic pentru Ministerul Învățământului de a introduce rugbyul în unitățile sportive, în special în cluburile sportive școlare și în liceele cu program sportiv. BC s-a aflat printre cei care au militat pentru existența unui corp de antrenori care să nu se limiteze doar la calitatea de tehnicieni, ci să aibă și atributul de educatori spre a se instaura pe teren un spirit de fair-play. A trăit bucuria de a fi fost martor la

cea mai strălucită victorie a tricolorilor noștri 15-0 cu Franța, pe stadionul Giulești.

BURLACU, MARIAN (1967), n. în București. Gazetar sportiv. În 1987, a debutat în presă realizând programele jocurilor de fotbal, sub îndrumarea lui C. Țopescu și O. Vintilă. A colaborat la ziarul *Opus* și la revistele *Meciul nostru*, *Flacăra*, *Viața studentescă*, *Cotidianul*, *Sport Star* și *Fair Play*. În perioada 1992-1994 s-a angajat la ziarul *Viitorul românesc* (devenit apoi ziarul *Ora*) ca redactor și șef al departamentului de sport. În 1994-1995, a lucrat la ziarul *Sportul românesc*, ca șef de departament la „Extrafotbal”. În 1995-1996 s-a angajat la Fundația Română de Jurnalism *Coloana Infinitului*, iar în 1996 a activat ca șef de departament la *Sport 21*. Între 1997-1999, a funcționat la ziarul *ProSport*, ca redactor al rubricii de rugby. Din anul 2000 a fost redactor-șef al revistei lunare de rugby, *Rugby magazin* și al săptămânalului *100% Rugby*. Membru al APS.

BURLAN, MIHAIL (1947), n. în Comuna Sârbești, jud. Gorj. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS din București, promoția 1974, specializare lupte. Practică acest sport de la 15 ani, obținând titlul de CN la juniori în 1965. Din acel an, a fost selecționat în lotul reprezentativ și olimpic în perioada 1965-1970. După absolvirea IEFS desfășoară activitatea didactică de profesor la liceul din Melinești, jud. Dolj, unde fusese repartizat (1974-1977). A activat ca antrenor în Indonezia, unde cucerește Cupa *Asean-Kalimantau* (1982) și în 1983 și participă cu echipa țării respective la Jocurile Asiatice de la New-Dehli din 1983. Obține categoria I de antrenor. Se întoarce în țară și ocupă prin concurs postul de cercetător gradul III la CCPS, devenind metodistul lotului național de lupte care se pregătea pentru JO de la Los Angeles din 1984. Din 1986 se stabilește în RF Germania, ca antrenor, obținând rezultate notabile cu echipa sa: titlul de campioana Germaniei la seniori în 1989 (KSV Wittenoff) și de dublu campioană la juniori (1989-

1990) ca și alte performanțe în landul Nord-Thein West-Fallen. Din 2001 funcționează ca angajat la Centrul Cultural din Köln – Germania. Ca cercetător metodist, a semnat trei lucrări de sinteză critică a procesului de pregătire a lotului olimpic român. Maestru al Sportului, obținut în 1978, ca sportiv.

BUȘNEAG, ALEXANDRU RĂZVAN (1961), n. în București. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1987. Medic medicină sportivă (secundar 1990-1993); medic specialist medicină sportivă în 1994; medic primar medicină sportivă (1998);

doctor în științe medicale (2007). Din 01.01.2001, este director al INMS. Competențe și specializări: masterat în Sănătate publică și management sanitar (1995), specializare în acupunctura (1993); specializare balneofizioterapie și recuperare medicală (1992); specializare informatică (1991); cursuri de perfecționare medicina sportivă organizate de Solidaritatea Olimpică în 1998 și 2001. Este lector universitar la Universitatea Spiru Haret; președinte al Comisiei de Medicină Sportivă a Colegiului Medicilor din România; vicepreședinte al Societății de Medicină Sportivă din România; președinte al Comisiei medicale a FR Atletism. Coautor la tratatul *Medicina sportivă*, sub redacția prof. dr. I. Drăgan, Ed. Medicală, București, 2002. Are studii publicate în domeniul medicinei sportive și a recuperării. Decorat cu Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a (2004).

BUZĂRIN, ALIN (1966), n. în Craiova. Ziarist. Absolvent al Facultății de Chimie din cadrul Universității București (pe care o întrerupe în anul IV) – 1993. În 1991, a debutat în presa sportivă la revista *FotbalPlus*, fiind unul dintre membrii fondatori ai acesteia. Între 1992-

1994, a lucrat ca redactor la cotidianul *Sportul românesc*. Pentru puțin timp, a făcut parte din

colectivul redacțional al ziarului *Gazeta sporturilor* (1994), iar între 1994-1997 a activat, din nou, la *Sportul românesc*. În 1997 s-a transferat la publicația nou înființată *Pro Sport*, devenind editorialist grație talentului și meritelor sale profesionale.

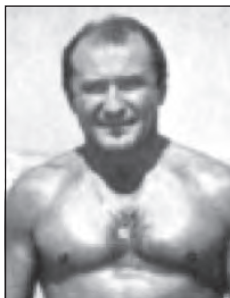

CACOVEANU, VIOREL (1937), n. în Cluj. Scriitor și ziarist. Absolvent al Facultății de Filologie, Secția limba și literatura română, Cluj (1962). În decembrie 1953, a debutat în presă la *Sportul popular*, ca realizator de cronici de box. Între 1962-1987, a fost redactor

la *Făclia*, iar între 1987-1997, la *Steaua*. A realizat rubrici de sport la mai multe publicații ca: *Tribuna*, *Steaua*, *Făclia*, dar și la *Radio Cluj*. A publicat materiale cu tematică diversă și cronici sportive la *Sportul popular*, *Luceafărul*, *Urzica*, *Moftul Român*, *Românul*, *Azi*, *România literară*, *Gazeta sporturilor*. A debutat în literatură cu schița – *Steaua* (1961) și cu volumul *Fata care spune da!* (1970). A scris și schițe umoristice, ca: *Aprobare pentru un tango*, *Drumul spre Europa*, *Singurătatea unei femei frumoase*; *Jocul*, *carte de sertar* – povestiri sportive (inițial a fost respinsă, dar a apărut, ulterior, cu titlul *Pregătirea moral-volitivă a sportivului de performanță*). S-a numărat printre cei mai fideli susținători ai sportului clujean, cultivând idealurile și tradiția clubului universitar al Șepcilor roșii.

CALAVREZO, CONSTANTIN (1903-1988), n. în București. Psiholog, filozof și ziarist. Absolvent al facultăților de Drept (promoția 1927) și de Filosofie (promoția 1928), specialitatea psihologie. Între 1928-1934 a studiat la Berlin luându-și doctoratul în psihologie etnografie, fiziologie și economie politică. Ulterior, a fost încadrat ca asistent al prof. univ. Nae Ionescu la Catedra de psihologie a ISEF (promovat, apoi, până la gradul de profesor universitar) între 1934-1948. Transferat, în 1948, din motive politice, la Laboratorul de Psihologie și Logopedie (pe care l-a condus până în anul 1953), CC și-a încheiat cariera la Spitalul de copii Grigore Alexandrescu, în

1969. A desfășurat, de asemenea, o interesantă activitate în aria cercetării științifice, lucrările elaborate și publicate de el constituind o sursă inedită de informație pentru cercetătorii de azi ai domeniului. Dintre acestea enumerăm: *O nouă teorie a jocului*, *Considerații psihologice asupra învățării săriturii în lungime*, *Aplicațiile psihologiei în educația fizică*.

CALISTRAT, FERDINAND - JUPI (1916-1985), n. în Focșani. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEF, promoția 1939. Cadru didactic polivalent, profesor de educație fizică la liceele *Prințul Carol* și *Schewitz* din București. Sportiv de excepție, situat, într-o

ipotetică ierarhie, între primii zece performeri, din secolul al XX-lea, ai sportului românesc. A deținut 9 titluri de campion național, în perioada 1935-1947 în proba de triplu salt, reprezentând Viforul Dacia București. A predat cu succes și a practicat cu har atletismul, boxul, schiul, rugby-ul, handbalul, fotbalul, tenisul de masă și de câmp, hocheiul pe gheață și pe iarbă. Multiplu campion național și balcanic la atletism. Jucător de rugby la echipa *Viforul Dacia* din București, pe post de aripă de trei sferturi, era dotat cu resurse fizice deosebite care-i permiteau o mare viteză de deplasare. Multiplu campion național. FC sau Jupi, cum era cunoscut în lumea sportului anilor '40, s-a stins din viață departe de țară, după un lung exil, în Spania, unde s-a stabilit definitiv după terminarea angajamentului său în Legiunea Străină spaniolă (contract ce i-au adus niște venituri permițându-i să-și deschidă un mic restaurant).

CALLIMACHI, DIMITRIE (1927), n. în București. Jurist, absolvent al Facultății de Drept, București (1951). Ziarist sportiv. Din 1945 joacă rugby la Clubul *Locomotiva CFR* și la *CSU București*. A debutat ca ziarist sportiv la *Sportul* (1952) și a continuat la *Gazeta sportu-*

rilor (1953-1989), fiind șef de rubrică și scriind, cu predilecție, articole despre rugby și hochei pe gheață. A fost corespondent permanent al ziarului parizian *l'Equipe* (1953-1989). A devenit secretar general de redacție al revistei *Sport* (1958-1989). Excelent reporter și portretist al lumii rugbiste, a întocmit aproape toate programele întâlnirilor internaționale de rugby. A publicat cărți de beletristică, cu subiecte sportive, abordându-le, în special, pe cele din rugby. În 1969, a participat ca lector la Academia Internațională Olimpică din Grecia. Membru al Biroului federal (FRR) între anii 1990-1992, fiind șef al Comisiei de presă și propagandă. Membru al APS și AIPS.

CANARACHE, VASILE (1896-1969), n. în Galați. Istoric, arheolog și ziarist. S-a remarcat în perioada interbelică, după 1920, ca un ziarist de valoare, cu opinii pertinente și la obiect, în special din domenii sociale și științifice. Profilul studiilor sale de istorie îl deter-

mină să studieze și să elaboreze o istorie, rămasă de referință, a regiunii Dobrogei. Între timp se specializează în numismatică, alegându-și drept hobby, arheologia. A strâns o bogată colecție de monede scitice și ale orașelor greco-bizantine din Dobrogea. Prin numeroasele săpături și excavații, conduse personal, la Histria, Tomis și Calatis, a devenit un erudit arheolog. Rezultatele acestor studii și cercetări sunt concretizate în numeroase articole cu caracter științific publicate în reviste de specialitate atât din țară cât și din străinătate. De asemenea, a publicat numeroase broșuri și cărți despre numismatică și cu rezultatele cercetărilor arheologice din Dobrogea. În anii de după 1950 convinge autoritățile locale din Constanța și cu sprijinul acestora, amenajează clădirea romană cu mozaicul datând din secolul al IV-lea dHr. În paralel, înființează Muzeul Arheologic din Constanța, al cărui director este începând din 1957 până în 1969, când a decedat. În calitate de ziarist, vine în contact cu lumea sportului și se îndrăgostește de cei care pedalează pe șoselele

țării. Timp de 8 ani, în perioada 1932-1940 conduce, în calitate de președinte, destinele ciclismului din țara noastră. Sub președinția sa și la insistențele sale, bătând la ușile mai marilor vremii pentru a aduna banii necesari, are loc, în 1934, prima ediție a Turului ciclist al României. Este urmat de încă două ediții în anii 1935 și 1936. Tot în această perioadă se organizează numeroase competiții de șosea, precum și pe velodroamele din București, Brăila și Galați. Campionatele Naționale se desfășurau la 4 probe de șosea și 5 de velodrom. Membru al Comitetului Central al UFSR (1938-1940), membru al Biroului permanent al CC al UFSR (1939-1940), membru al Comisiei centrale de disciplină și judecată a UFSR. În 1935, prin Înaltul Decret Regal nr. 2669, este decorat cu *Medalia Meritul Cultural pentru Sport* Clasa a II-a. În 1938, a reprezentat FR Ciclism la Congresul UCI. Din inițiativa sa, la București s-a construit Velodromul din Șos. Olteniței, care a găzduit prima ediție a Balcaniadei de Ciclism (1940). Cu această ocazie, a fost ales președinte al Uniunii Cicliste Balcanice, organizație care a funcționat pe baza regulamentului elaborat de V. Canarache și aprobat de Conferința Balcanică. Membru al Comisiei interimare a UFSR (nov. 1944 - febr. 1945). După această dată, se dedică în exclusivitate cercetărilor arheologice și numismatice, nefiind solicitat de noua conducere a sportului românesc. A mai fost decorat Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1940) și Ordinul *Muncii* (1961).

CANTACUZINO, CONSTANTIN - BÂZU (1905–1958), n. în București. Dotat cu aptitudini fizice deosebite, pe care le vădește din copilărie, se inițiază de timpuriu în practicarea tenisului de câmp, patinajului, hocheiului, crimei. A fost campion național la tenis în 1930 (la simplu) și în 1931 (la dublu, cu Al. Botez). Jucător internațional de hochei, a participat la edițiile CM din anii 1931, 1932, 1933, 1934, 1935 și 1937, a fost și căpitan al echipei naționale de hochei.

A jucat la TCR și, spre finalul carierei, la *Hockey Club* Bragadiru, cu a cărei echipă a cucerit șapte titluri de campion național. De asemenea, de tânăr devine un remarcabil automobilist și, mai cu seamă, motociclist de concurs, realizând, între 1931 și 1932, performanțe de talie națională și internațională. Pasionat practicant al sportului cu motor și entuziasmat până la extaz de aviație, în 1933, se înscrie la Școala Civilă de Pilotaj *Mircea Cantacuzino* de la Băneasa. Dobândind brevetul și având vădite aptitudini pentru zbor, participă, în 1934, la concursul aviatic pentru Cupa Ionel Ghica pe traseul București-Constanța-Galați-Iași-Cernăuți-Cluj-Arad-Turnu Severin (1650 km.). Survolează de două ori Carpații, în condiții meteorologice nefavorabile, și ocupă locul I. În 1935, obține brevetul nr. 9 de pilot de linie la LARES (Liniile Aeriene Române Exploatate de Stat). În același an, zboară pe ruta București-Paris, parcurgând distanța în 6h 25 min., cu o viteză medie de 312 km/h. În anul următor, repetă cursa de rezistență și viteză pe ruta inversă: cei 1900 km de la Paris la București au fost parcurși în 5h 40 min. Tot în 1936, cu același aparat, un avion Caudron, zboară de la București la Amsterdam în 6h 13 min. În 1937, pe 15 iulie, încearcă să doboare recordul mondial de viteză pe distanța de 5000 km, pe traseul Paris-Tunis-Paris și, apoi, Paris-București. Tentativa eșuează din cauza unei pene de motor. În 1939, devine campion național de acrobație, categ. I, organizat conform normelor Federației Aeronautice Internaționale. Împreună cu George V. Bibescu, președintele FAI, CC execută, în același an, un raid pe ruta București-Moscova și retur, pentru a stabili o nouă linie care să lege cele două capitale. În timpul celui de al Doilea Război Mondial, a luptat ca voluntar, pilot de vânătoare, comandant al unei escadrile a Grupului 9 Vânătoare. A obținut 60 de victorii aeriene, fiind decorat cu Ordinul *Virtutea Aeronautică* și Ordinul *Mihai Viteazul* în grad de Comandor (1945). În 1946, a fost numit pilot șef al companiei TARS (Transporturile Aeriene Româno-Sovietice), continuându-și activitatea de pilot sportiv și acrobat de înaltă clasă (au rămas memorabile riscantele sale treceri în zbor pe spate „la firul ierbii”). Decorat cu Ordinul *Meritul*

Cultural pentru Sport Medalie clasa a II-a (1933). A emigrat, la sfârșitul anilor '40, în Occident.

CANTACUZINO, GR. GRIGORE (1829–1902) n. în București. Magistrat. A urmat studiile facultății de Drept luându-și licența la Paris. O perioadă a fost prefect, apoi membru al Curții de Apel din București și consilier la Înalta Curte de Casație, precum și parlamentar. A avut o mare pasiune pentru teatru, fiind un prolific traducător din repertoriul francez. Această activitate l-a recomandat pentru funcția de director general al Teatrelor între anii 1884-1898. Deși era solicitat în numeroase activități, a găsit timp și pentru pasiunile sale cu caracter sportiv și în special pentru hipism. A fost vicepreședinte al *Jokey-Clubului* și „judecător al sosirilor”, la întrecerile de hipism. Datorită acestei pasiuni pentru hipism s-a dovedit de o amabilitate deosebită, răspunzând cu promptitudine atunci când era solicitat să completeze o cursă, nefiind suficienți participanți, chiar cumpărând pe loc calul dorit. Și, cu toate că, era considerat „un proprietar hipic intermitent”, ca „judecător al sosirilor”, niciodată nu a făcut greșeli asupra finalurilor de curse. În afară de pasiunea pentru cai, a fost un mare amator de turism, mersul pe bicicletă și scrimă. A făcut parte din *Turing-Clubul Velocipedic* și din Societatea de scrimă a *Jokey-Cubului*.

CANTILLI, CONSTANTIN (1875–1949), n. în Otopeni. Scriitor, poet, autor dramatic, actor, inventator. A debutat în literatură la revista *Literatorul*, condusă de Alexandru Macedonski și a scris versuri și diferite comedii și tragedii între care *Sidnus* reprezentată la Teatrul

Național cu autorul în rolul principal. Pe lângă preocupările literare a avut și unele științifice inventând un aparat pentru sondajul terenurilor petrolifere, folosit pe Valea Prahovei și brevetat în mai multe țări. Avea pasiuni tehnice și sportive: ciclism, automobilism, aviație. CC a fost și un biciclist vestit atât ca alergător de velodrom dar și în cursele de fond, ca cele derulate pe distanța București – Brașov și mai

ales București – Paris, în 1900, rulând 2820 km în 10 zile și 6 ore. În 1897, Cantilli scoate „Revista modernă”, unde vor publica renumiți scriitori, printre care: Al. Macedonski, Tudor Arghezi, Gala Galaction, I.C. Săvescu, Cincinat Pavelescu. Cantilli își publică producțiile proprii și realizează rubrica sportivă. Printre lucrările sale se află: *Bertha* (1899), poem de versuri *Aripă de vis* (1903), *Dacica* (1940). Dintre lucrările cu tematică sportivă sunt de reținut: *Pe velociped cursa între București și Brașov*, București, 1894. Aceste două mari curse au fost relatate în *Pe velocipede* (București – Brașov) și în *Diavolul, din fuga bicicletei* (București-Paris). Meritele sale multiple i-au fost recunoscute prin ordinul *Coroana României* în grad de Cavaler.

CAPRĂ, JUSTIN (1933), n. în Măgureni, jud. Prahova. Inginer inventator, câștigătorul concursului pentru cea mai mare contribuție la schimbarea în bine a imaginii României în lume. Campania pentru acordarea Premiului Fundației *Dan Voiculescu* pentru Dezvoltarea României, a fost realizată de Academia Română. Prezența în *Enciclopedia educației fizice și sportului* a acestei personalități, din domeniul științei, este susținută de argumente puternice. Acțiunea s-a desfășurat sub formă de concurs, ideea de competiție în sport constituind principala modalitate de exprimare a valorilor. Au fost primite 130 de propuneri din care s-au stabilit 74 de candidați eligibili, iar dintre aceștia, o comisie numită de prezidiul Academiei Române, i-a selectat pe cei opt finaliști. Prezidiul Academiei Române a decis că JC a avut cea mai mare contribuție și l-a declarat câștigător. Între cei nominalizați s-au aflat și personalități din lumea sportului, Gheorghe Tadici, antrenor de handbal și Daria Vișănescu, tânăra campioană europeană și mondială la șah, numărându-se printre cei opt finaliști. Biografia și performanțele remarcabile în domeniul cercetării și invențiilor ale câștigătorului care au constituit argumentele forte ale acordării acestui premiu au fost: brevetarea a 72 de prototipuri de autoturisme cu

consum extrem de redus (0,5 litri la suta de kilometri, cu viteză medie de 70 km./h); șapte aparate de zbor neconvenționale pe care le-a testat personal, dovedindu-se un veritabil sportiv; 15 motoare neconvenționale. În 1956, la nici 25 de ani, JC a inventat primul rucsac zburător, un aparat individual de zbor. El este și autorul prototipului de automobil fără caroserie, fără cabină și fără roți, care funcționează pe principiul pernei magnetice. În același timp, exemplul său constituie un îndemn și pentru intensificarea studiilor și cercetărilor teoretice, practice și metodologice pentru continua perfecționare a procesului de selecție și pregătire a sportivilor de performanță. În seara zilei de 20 mai 2008, în cadrul unei festivități, în prezența unor înalte personalități politice, din lumea academică, culturală și sportivă, printre care au fost prezenți Ilie Năstase, Mihai Leu, Mircea Lucescu ș.a., oameni de afaceri și din mass-media, președintele Academiei Române, academicianul Ionel Haiduc, i-a înmănat premiul lui JC, iar laudatio pentru activitatea inginerului inventator a fost rostită de prof. univ. dr. Valer Ioan Franc. După înmânarea diplomei, trofeului și premiului (în valoare de 300.000 de lei), autorul a declarat că banii vor fi folosiți pentru cercetare și realizarea unor noi proiecte. Pentru meritele și contribuția sa, Președintele României i-a acordat inginerului inventator JC Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Cavaler.

CAPRĂ, PETRE (1920 - ?), n. în com. Scânteia, jud. Iași. Calificat ca maestru electrician și întreținere locomotive, absolvent al Școlii tehnice de maeștri CFR. În 1939, s-a înrolat voluntar în armată, fiind trimis pe front. În 1945, este lăsat la vatră și se angajează la Stația CFR București. Concomitent cu activitatea profesională, i se încredințează diferite funcții pe linie de tineret, de sindicat și de sport. Urmează diferite școli și cursuri de pregătire profesională. În perioada 1946-1953, activează pe linia organizației de tineret și apoi pe linie de partid în cadrul CFR și o scurtă perioadă în Comitetul de partid al municipiului București. Din 1953, îndeplinește mai multe funcții în cadrul organizațiilor sportive, printre care: director cu probleme de propagandă în cadrul CCFS/CM (1953); președinte al Consiliului CCFS al municipiului Bucu-

rești (1954-1957) și al Consiliului UCFS al Municipiului București (1958-1967); președinte al CS *Rapid* București (1967-1972); director adjunct la IEABS (1972-1980). În perioada 1962-1967, a fost membru al Consiliului General al UCFS și al Comitetului Executiv al acestuia, iar în 1967 a fost ales membru al CNEFS. A fost decorat cu *Medalia Muncii* și cu *Ordinul Muncii* clasa a III-a.

CAPSALI (DUMITRESCU), FLORIA (1900-1982), n. în orașul Bitolia, din Macedonia. Balerină, coregraf, profesor universitar. Tatăl său, revizor școlar, era aromân, iar mama, profesoară, era româncă, era nepoata actorului I. Manolescu. În timpul celui de al doilea

război balcanic, din 1913, profesoara Maria Capsali a venit la București împreună cu cele două fiice. FC a urmat școlile primară și secundară la București. Studiile superioare – în domeniile teatrului și al coregrafiei, al istoriei artelor și al muzicii – și le face, la Academia de Teatru și la Conservator. După absolvire se specializează în Franța unde a studiat timp de 9 ani cu mari coregrafi. În paralel a urmat cursuri de Istoria Artei la Sorbona. Reîntoarsă înființează o școală particulară de balet, unde s-au format mulți tineri care au devenit renumiți balerini și coregrafi: Marie Jean Livezeanu, Mimi Tutunaru, Gabriel Popescu, Oleg Danovschi, Gelu Matei și alții. În scopul specializării sale profesionale, vizând perfecționarea creației artistice a avut preocupări în domeniul cercetării etnografice, coordonate de Dimitrie Gusti. Momentul culminant al carierei îl constituie angajarea sa ca prim balerină, în 1938, maestră, profesoară de balet la Opera Română din București. După 1944 a mai activat la Rapsodia Română, a fost Directorul Operei Române și a organizat Școala de balet din București, devenit mai târziu Liceul de coregrafie *Floria Capsali*. A organizat primele spectacole de euritmie din România. În perioada 1927-1933, a condus secția de Gimnastică ritmică sportivă la INEF. A predat lecții de gimnastică estetică și ritmică, printre studentele sale

numărându-se și viitoarea eminentă specialistă Vera Ciortea-Proca. A colaborat cu FR de Gimnastică (1949–1954) pentru pregătirea și stilizarea programelor prezentate de gimnastele și gimnaștii loturilor naționale, la probele de sol și de ansamblu. FC s-a remarcat ca una dintre marile personalități ale culturii din țara noastră, o profesionistă desăvârșită pe scena dansului românesc, cu contribuții remarcabile, teoretice și practice la crearea și afirmarea școlii românești de balet.

CAPSALI (NEGREANU), SILVIA (1908–1993), n. în Bitolia, în Macedonia. Soră cu Floria Capsali. Profesor de educație fizică și sport, absolventă a ISEF, promoția 1933. A dovedit reale calități motrice și înclinații pentru gimnastică, jocuri sportive și, mai ales, pentru atletism, sport în care s-a remarcat la CN. A funcționat ca specialist - inspector în Direcția educație fizică din Ministerul Instrucției Publice și în sectorul metodic al OSP. A lucrat, de asemenea, în CCFS/CM și UCFS. A mai fost și director al Școlii Sportive *Viitorul* de pe lângă Centrul de Cercetări *23 August* – unitate de referință a UCFS. A susținut și dezvoltarea altor ramuri de sport, printre acestea aflându-se baschetul și voleiul, în 1940 aflându-se printre membrii Comisiei de propagandă, din cadrul FR de Baschet și Volei. Cariera didactică și-a desfășurat-o, în cea mai mare parte, la Liceul *Gheorghe Șincai* din Capitală. Pe lângă însușirile pedagogice, pricepera în organizarea și conceperea demonstrațiilor și serbărilor sportive i-a atras o binemeritată autoritate profesională. I s-a decernat titlul de Profesor Emerit. Distinsă cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* Clasa a II-a (1933) și cu Ordinul Meritul Sportiv clasa a III-a (1966).

CARACAȘ, CONSTANTIN (1773–1828), n. în Seatiște, în Macedonia. De origine aromân, a studiat medicina și filosofia la Viena. S-a stabilit, apoi, la București, unde a lucrat la Spitalul *Sfântul Pantelimon*, fiind numit, ulterior, medic al orașului București. Apelând la

„contribuția orașenilor filantropi”, întemeiază, în anul 1815, Spitalul *Filantropia*. Printre măsurile luate de CC pentru apărarea sănătății populației, merită să fie menționată generalizarea vaccinării antivariolice în București și în „alte târguri” ale țării. Bogata cultură profesională, de specialitate, și preocupările sale multilaterale sunt grăitor puse în valoare prin elaborarea unei importante lucrări – *Topografia Țării Românești și observațiuni antropologice privitoare la sănătatea și bolile locuitorilor*. Cele 432 de pagini ale cărții cuprind date referitoare la geografia, clima, situația politică și economică a țării, precum și analiza stării sanitare, a condițiilor de muncă, de viață și de nutriție ale populației. În acest context, autorul se ocupă și de exercițiile fizice, considerându-le factor de mare însemnătate pentru întărirea sănătății. Combate trândăvia și supraalimentația. Subliniază efectul binefăcător al jocurilor și plimbărilor în aer liber. Cartea, scrisă în limba greacă, a fost tipărită postum, în 1830, grație cărturarului I. Heliade Rădulescu (cel care, după decesul lui CC cumpărase, de la soția defunctului, tipografia acestuia). Tradusă în limba germană, ea a fost publicată, ulterior, la Budapesta, tot prin grija lui I. Heliade Rădulescu. Traducerea în limba română a rămas, din păcate, în manuscris.

CARACOSTEA, GRIGORE (1886–1956), n. în București. Este unul dintre cei care au adus, în România, jocul de rugby. Joc pe care l-a „descoperit” la Paris, în timpul studenției, alături de frații Iconomu, Henry Manu, Nae Mărăscu, Mișu Wardalla, frații Tănăsescu și Vidrașcu. Jucător în linia a II-a la echipa *TCR* (al cărei președinte fondator a fost) și component al echipei *României*, în 1919, la Jocurile Interluate de la Paris-Pershing. A jucat, în 1907, la Clubul *Racing* din Paris. Este considerat „părintele rugby-ului românesc”, fiind fondator și primul președinte al Comisiei Centrale de Football-Rugby (1915) și, ulterior, conducătorul nou createi FR de

Rugby (26 martie 1931). A participat la cea de a 2-a reuniune constitutivă a FIRA (Hanovra, 1934), în cadrul căreia au fost adoptate Statutul și Regulamentul FIRA și a fost ales Comitetul de conducere. A fost membru și consilier în primul Comitet FIRA, încă de la înființarea acestui organism (1934-1940). A fost membru fondator al FSSR (1 decembrie 1912), al COR (27 martie 1914) și al UFSR în 1933. Membru al CC al FSSR în mai multe etape, președinte al Comisiei Centrale de Rugby a FSSR, șef de misiune al delegației României la JO din 1928, de la Amsterdam. A participat la mai multe congrese ale FIRA și la Congresul IAAF, din 1928, de la Amsterdam. Membru al Comitetului Central al FSSR și vicepreședinte al UFSR în mai multe legislaturi, președinte al FR Atletism (1930), președinte al Asociației Presei Sportive din România (1927). Membru al COR. A condus delegația României la unele ediții ale Jocurilor Balcanice de Atletism și la reuniunile Comitetului Intersportiv Balcanic din anii '30. Președinte al Comisiei interimare a FSSR (noiembrie 1944- februarie 1945). În 1945, a îndeplinit, pentru scurtă vreme, funcția de președinte al FR Tenis. Forurile oficiale din Franța i-au conferit Ordinul *Legiunea de Onoare* (1931) și *Medalia de Aur pentru Sport și Educație Fizică* (1935). A fost decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler (1931) și cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1938).

CARAFOLI, ELIE (1901–1983), n. în com. Monastir (lângă Salonic) din Grecia. Era, de origine, aromân. Profesor universitar. Inginer. Absolvă Școala Politehnică din București, promoția 1924. Între anii 1925 și 1928, își continuă studiile în Franța, unde obține

licența în științe fizico-matematice la Universitatea Sorbona și lucrează la Institutul Aeronautic de la Saint-Cyr, care aparține de aceeași celebră universitate franceză. Concomitent, funcționează ca „atașat” la Catedra de mecanică de la Sorbona,

catedră condusă de eminentul profesor și matematician P. Painlevé. În 1928, obține doctoratul în științe fizice. Se întoarce în țară la vârsta de 27 de ani, fiind numit profesor la Politehnica din București, unde înființează Catedra de aerodinamică și mecanica fluidelor, al cărei titular rămâne 45 de ani; înființează Secția de aviație (actuala Facultate de Inginerie Aerospațială a Universității Politehnica București, unde Catedra de științe aerospațiale poartă numele lui EC), România situându-se, astfel, printre primele țări care formează ingineri de aviație. Paralel cu activitatea didactică și de cercetare științifică, prof. EC a îndeplinit funcțiile de inginer șef și, apoi, de director la Fabrica de avioane IAR de la Brașov, unde a proiectat, construit și încercat – în afara primului aparat de zbor construit aici, CV-11 (Carafoli–Virmaux), un monoplan cu aripă joasă, concepție originală a lui EC, realizat, în 1930, împreună cu inginerul francez Lucien Virmaux –, aparatele de tip IAR-13, IAR-14, IAR-15 și IAR-16, cu remarcabile performanțe militare comparabile, la vremea aceea, pe plan mondial. Până în 1941, a îndeplinit funcția de consilier tehnic al companiei de transport aerian LARES, succesoarea Companiei Aeriene Franco-Române, prima companie aeriană din Europa. În 1948, a fost ales membru titular al Academiei Române. De rezultatele cercetărilor sale au beneficiat, în măsură considerabilă, și constructorii avioanelor folosite de aviația sportivă. Principalele sale lucrări au fost traduse și publicate peste hotare: *Aerodinamica aripilor de avion* – Paris, 1928; *Aerodinamica* (1951), tradusă în limbile germană și rusă (1954, 1955); *Aerodinamica vitezelor mari* (1957), tradusă în rusă (1958); *Mișcări conice în regim supersonic*, apărută în China, la Beijing (1955); *Teoria aripilor și fluxul supersonic* – Oxford (1969); *Dinamica fluidelor incompresibile* (1981). A prezentat peste 200 de comunicări la congrese, conferințe și simpozioane internaționale (București, Paris, Roma etc.). Multe foruri științifice și universitare l-au ales ca membru sau președinte (Federația Astronautică Internațională, Academia de Științe din New York, Academia Regală de Aeronautică din Anglia etc.). Recunoscându-i meritele și contribuția

de excepție la perfecționarea și sporirea performanțelor tehnice ale aparatelor de zbor, Federația Aeronautică Internațională i-a acordat Diploma *Paul Tissandier* – prima distincție de acest gen dintre cele 14 conferite, între 1958 și 1966, reprezentanților aeronauticii românești. Vasta sa activitate pe tărâmul învățământului și cercetării științifice i-a fost încununată și de alte distincții pe care i le-au acordat forurile abilitate din țară și de peste hotare: titlul de *Om de știință emerit* al R. S. România, *Premiul de Stat* Clasa I, *Ordinul Steaua Republicii* Clasa a II-a, *Ordinul Meritul Științific* Clasa I, *Ordinul Muncii* Clasa I și, respectiv, *Premiul Louis Breguet*, *Marea Medalie Gauss* (care se acordă, anual, unui savant al lumii, de către Societatea Științifică din Braunschweig–Germania), Diploma și Medalia *K. E. Tjolkovski* ș. a.

CARAGEA, BORIS (1906–1982) n. în Balcic, jud. Caliacra, în Bulgaria. Sculptor, elev al lui Oscar Han și Dimitrie Paciurea. Profesor la Institutul de Arte Plastice din București 1949-1974 și președinte al Uniunii Artiștilor Plastici între 1951-1957, o

perioadă deosebit de dificilă pentru toate formele de cultură din țara noastră. Membru corespondent al Academiei Române. Deși a debutat în 1933, se impune doar după 1944, ca autor al unor mari lucrări alegorice, de mari dimensiuni, în București, în alte orașe ale țării și în Bulgaria: *Lenin* din fața Casei Scânteii, dat jos în 1990 după Revoluție, *Victoria* din Constanța, *Muzica*- friză la Opera Națională, *Frații Buzești* la Craiova, ș. a. În sport se remarcă *Aruncătorul de disc*, lucrare în bronz de 280 cm înălțime realizată în 1958, care a fost comandată pentru clubul sportiv *Dinamo* București. *Un arcaș* de proporții gigantice, lucrat în piatră în 1963, stă de veghe pe promontoriul de la Caliacra, lângă legendara Fereastră a fecioarelor. Tot în piatră a realizat și lucrarea *Înotătoarea*, el fiind în tinerețe un cunoscut și pasionat înotător.

CARAGIALE, ION LUCA (1852–1912), n. în Haimanale, jud. Prahova, dramaturg, pedagog și prozator. Un observator dur, dar drept al lumii din jurul lui, creator al unor opere de neegalat, cu profund caracter dramatic. Arta sa nuvelistică rămâne, peste timpuri, vie, prin

conținutul său, concisă, incisivă și profundă. Se trăgea dintr-o familie de greci, veniți cu domnitorul fanariot Ioan Caragea. Luca era numele tatălui său. Debutază în literatură în 1874 cu poezia umorist-simpatică, după care multă vreme este corector la diferite ziare. Realizează în primul rând prin forțe proprii, o serie de reviste satirice ca de pildă *Claponul*, *Almanac hazliu și popular*, *Moftul român* etc. În 1884 are loc sub semnătura lui premiera comediei *O scrisoare pierdută* - gloria dramaturgiei românești, care peste timp a devenit piesa de forță a teatrului românesc. Marele nostru dramaturg a încheiat careul de comedii cu *D-ale Carnavalului*, opera ce satirizează societatea, amuzându-se pe seama mahalagiilor. I.L. Caragiale a fost și un observator exigent și obiectiv al sistemului de învățământ din țara noastră, pe care deseori l-a criticat prin conferințe sau articole publicate. Scriitorul afirma: „Să vedem acum cum se face în statul român educația și cultura publică, în ce scop se face și ce rezultate dau. Toate școlile de la cele populare până la universități – școli primare, secundare, profesionale, agricole, comerciale, de popi, de moașe, de muzică, de alte arte, facultăți de toate ramurile culturii înalte – toate dau mai mult sau mai puțin „d’emblea absolvenților lor dreptul la dignități și funcțiuni publice”. Astfel, „școala română în loc de a fi un mijloc de educațiune și cultura poporului și a claselor diriginte, devine un canal de scurgere a poftelor de întâietate între cetățeni, de ieftină parvenire, de scutire de îndatoriri, de sporire de drepturi și privilegii ... școlile sunt niște fabrici de funcționari, de salariați publici și de avocați – o pletora de semidocti fără caracter, fără omenie...”. Revista *Contemporanul* (1881–1891) publică în paginile sale, sub semnătura lui I.L. Caragiale, situația învățământului din România. Autorul critica cu vehemență starea deplorabilă a

învățământului, situația grea a copiilor slab dezvoltați, nealimentați, bolnavi și neajutorați, proasta pregătire profesională a cadrelor didactice, lipsa de spații de învățământ, de terenuri și săli de joacă și de mișcare. Caragiale era convins de obiectivitatea sa, dar și înclinat spre autoironie, încât deseori își scria propria critică literară, lucru unic în literatura română. Definiția spiritului caragilian o ofera însuși dramaturgul: „Nimic nu-i arde mai rău pe ticăloși decât râsul”. Era un mare iubitor și amator al sportului, prezent la numeroase acțiuni și competiții sportive. I.L. Caragiale a fost un mare admirator al aviației și a realizărilor constructorilor și piloților noștri, fiind prezent la multe demonstrații ale acestora. În lucrarea *Aviația Românească – 70 de ani – 1909-1979*, relatând despre reușita zborului lui Aurel Vlaicu, deasupra Câmpiei Libertății (27 august 1911), cu ocazia serbării organizată de ASTRA, menționează că zborul, care a durat 29 de minute a fost urmărit de 30000 de spectatori, printre care se aflau și scriitorii I.L. Caragiale, George Coșbuc, Victor Eftimiu, Ocatvian Goga, Șt.O. Iosif, I. Bianu. Un fapt inedit care exprimă sensibilitatea și umanismul marelui scriitor, este evidențiat: „...Caragiale a plâns de emoție, văzând cutezanța și măiestria zburătorului”.

CARANFIL, NICOLAE (1893–1969), n. în Piatra Neamț. Inginer. Practicant al scrimei de performanță, promotor și conducător în forurile de conducere ale sportului românesc. După absolvirea liceului din Galați își face studiile superioare la École de Génie Civile din Belgia și, apoi, la Universitatea Cambridge (Anglia). Întors în țară, devine conferențiar universitar și este desemnat membru corespondent al Academiei Române. NC își dovedește puterea de muncă și dinamismul printr-o multitudine de funcții de mare răspundere ce i-au fost încredințate în cele mai diferite domenii de activitate: ministru al Aerului și Marinei (1935- 1937); președinte al Consiliului Superior al Transporturilor și Tarifelor (1938-1980) ș. a. A creat, în 1928, primul post de emisie al Radiodifuziunii Române. A fost unul

dintre inițiatorii lucrărilor de asanare a lacurilor din jurul Capitalei, precum și a celor de electrificare a periferiilor bucureștene. Și în domeniul sportului s-a dovedit la fel de întreprinzător. În calitatea sa de președinte (1934-1939) al Federației de Scrimă, îndeamnă maestrul de arme și sportivii (cu o oarecare reputație) să pună în joc câte un trofeu – care urma să le poarte numele – la arma preferată. Au rămas celebre, pentru calitatea „asalturilor”, cupele *Neagu Boerescu* și *Gheorghe Caranfil* (floreță), *C. H. Rosetti* și *Al. Racoviță* (spadă), *Dumitru Raiciu* și *Nicolae Caranfil* (sabie). Organizarea cupelor de acest gen se făcea, săptămânal și prin rotație, la nivelul celor 15 săli de scrimă din Capitală. Modelul a fost preluat și de alte orașe ale țării. Ca sportiv de performanță NC s-a remarcat, împreună cu fratele său, în competițiile de scrimă. Ca majoritatea scrimerilor vremii, frații Caranfil au practicat și floreta, și spada, și sabia. Dar, în timp ce Gheorghe devine campion numai la floreță (1926, 1928, 1931), Nicolae se afirmă la toate cele trei arme, cucerind 10 titluri în cei 10 ani cât a concurat: 6, la spadă (1924, 1925, 1927, 1931, 1933, 1934); 3, la sabie (1924, 1925, 1927) și 1, la floreță (1924). Cu echipa României, a fost semifinalist la JO din 1928, de la Amsterdam; la CE de la Budapesta din 1933 (devenit CM, la acea ediție), s-a clasat, cu echipa română de spadă, pe locul IV, la egalitate cu echipele Ungariei și Angliei, după cele ale Italiei, Franței și Suediei. Asemenea fratelui său, NC se pregătea cu maestrul francez Henri Pipart, la sala Cercului Militar. În paralel, devine fondatorul și președintele Asociației Sportive și de Agreement *Metropola* (1931), care dispunea de una dintre cele mai moderne și dotate baze sportive bucureștene. Membru al CC al UFSR (1938-1940). A fost decorat cu: *Medalia Răsplată Muncei pentru Învățământ* clasa I (1930); *Ordinul Coroana României* (1939), *Ordinul Meritul Cultural* pentru Sport în grad de Ofițer (1943); *Ordinul Casei Domnitoare* pentru merite deosebite, *Medalia Virtutea Aeronautică*; *Medalia Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1931); *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler Clasa a II-a (1938). Statul francez i-a conferit *Ordinul Legiunea de Onoare* (înainte de 1939). De asemenea, i-au fost acordate *Insigna sportivă de onoare* clasa I și *Insigna de*

sportiv internațional clasa I. În 1943, a emigrat în Occident.

CAROL I DE HOHENZOLLERN-SIGMARINGEN (1839–1914), n. în Sigmaringen, în Germania. A fost declarat (prin plebiscitul organizat după abdicarea lui Alexandru Ioan Cuza), domnitorul României, în 1866, iar în 1881, după războiul de Independență, a fost proclamat rege al României. Pe timpul îndelungatei sale domnii (48 de ani), educația fizică a fost introdusă în programa unităților școlare și, deopotrivă, în procesul instruirii militarilor armatei naționale. S-a mărit, corespunzător, efectivul specialiștilor solicitați de instruirea motrică a elevilor și a soldaților. Au apărut și cele dintâi societăți sportive, conduse de personalități cu nume de rezonanță, socotite drept pionieri ai domeniului – Gh. Moceanu, C. Constantin, N. Velescu, D. Ionescu etc.; s-a înființat prima Societate a profesorilor de educație fizică (1893); a apărut revista *Gimnasticul Român* (1892); a luat ființă, în 1906, Federația Societăților Române de Gimnastică, Arme și Dare la Semn. Curtea Regală și oameni politici ai vremii (precum Ion Brătianu, Lascăr Catargiu, Petre Carp, Titu Maiorescu, Spiru Haret, Tache Ionescu, Nicolae Filipescu), dar și militari, de talia generalului Emanoil Florescu, au stimulat apariția primelor federații sportive naționale și a Comitetului Olimpic Român, au contribuit la introducerea jocului național de oină în programele școlare și s-au îngrijit de formarea cadrelor de profil. Astfel, au fost trimiși peste hotare doi ofițeri (Lt. Virgil I. Bădulescu și Lt. Justin Marinescu), pentru a studia organizarea și predarea educației fizice în Suedia. În acest scop, au urmat, între 1910 și 1913, cursurile Institutului Central Regal de Gimnastică din Stockholm (după modelul căruia a fost înființată, ulterior, în România, școala militară pentru pregătirea cadrelor necesare instruirii corpului ofițeresc și a subofițerilor, în vederea predării gimnasticii, a scrimii și a altor forme ale educației fizice în armată).

CAROL AL II-LEA DE HOHENZOLLERN-SIGMARINGEN (1893–1953), n. în Sinaia. Și-a făcut studiile în țară și în Germania. Proclamat rege al României în 1930, va domni până în 1940. Încă din tinerețe, sprijină înființarea asociațiilor sportive școlare, practicarea sporturilor

atletice și organizarea campionatelor naționale destinate elevilor și militarilor; se implică în demersurile vizând înființarea primelor federații naționale sportive (1912), a Comitetului Olimpic Român (1914) și în conducerea Asociației de Cercetași din România (1914). Înainte de a accede la Tronul României, a deținut funcții importante în FSSR și COR: președinte al Biroului Central al FSSR, din 1912, secretar general al FSSR (1912), vicepreședinte al FSSR, președinte al Comisiei FSSR de instalare a Parcului Sportiv (1912), președinte al Comisiei Centrale de Tenis (1912, 1923, 1924), președinte al Comisiei Centrale de Atletism (1915, 1923, 1925) ș.a. A condus mai multe adunări generale ale FSSR. Președinte al COR (1914-1920, 1923-1927, 1936-1940). La sugestia sa, căpitanul Virgil I. Bădulescu (de curând întors de la studii efectuate în Stockholm), a fost mandatat să aplice, experimental, gimnastica suedeză la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu. După ce devine suveranul României, sprijină activitatea UFSR. La 7 iulie 1930, la scurt timp de la proclamarea sa ca rege al României, i-a convocat la Palatul Regal pe conducătorii FSSR/UFSR pentru a se analiza situația existentă, direcțiile de dezvoltare și cadrul legislativ al mișcării sportive din țară. Cu această ocazie, regele a decis, printre altele, completarea legii educației fizice din 1929 cu prevederi care să reflecte și interesele structurilor sportive organizate din inițiativă particulară și a numit o comisie alcătuită din fruntași ai FSSR/UFSR (G. Plagino, Gr. Caracostea, A. Leucuția, I. Iacobici, M. Savu, Neagu Boerescu) având misiunea de a elabora propuneri de completare a legii existente. Sugestiile comisiei și-au găsit ulterior reflectarea în Legea din 5 mai 1933 modificatoare a Legii educației fizice din 1929. Transformă, în 1937, Institutul Superior de Educație Fizică în Academia Națională de Educație Fizică; aprobă fondurile necesare reamenajării Stadionului ONEF (devenit, în 1937, Stadionul ANEF).

S-a implicat în sprijinirea Jocurilor Balcanice de Atletism, desfășurate la București în 1937: l-a primit în audiență pe președintele FR de Atletism, Ion Cămărășescu, interesându-se de stadiul pregătirilor; a aprobat fondurile necesare pentru pregătirea competiției; a donat trofeul *Cupa Regele Carol al II-lea* pentru echipa care totalizează cel mai mare număr de puncte la ediția respectivă a JBA; a fost prezent la festivitatea de deschidere a competiției și a adresat un mesaj participanților. De asemenea, a asistat, împreună cu primul-ministru Nicolae Iorga, la deschiderea Conferinței Generale a FAI, desfășurată la București și Sinaia în 1931 și a adresat un mesaj participanților; a primit personalități ale sportului din străinătate aflate în România, printre care s-a aflat și președintele FIFA, Jules Rimet. A sprijinit întregirea bazei didactico-sportive pe care ANEF o crease la Eforie, aprobând fondurile necesare pentru construirea bazinului de înot și a poligonului de tir; între 1936 și 1938, îmbrățișează ideea modificării legilor privind programele de învățământ și mărirea numărului de ore prevăzute pentru educația fizică; aprobă crearea, în 1930, a Oficiului Național de Turism. În 1936, a emis Decretul nr. 821 privind organizarea și funcționarea Oficiului Educației Tineretului Român (OETR), în baza căruia UFSR și federațiile sportive au trecut în subordinea OETR. A promulgat Legea înființării organizației *Străjeriei* și contopirea ei cu *Cercetășia*, având comandant suprem pe regele însuși. În 1932, a instituit *Ziua Sportului* și a Educației Fizice. Prin Înaltul Decret Regal nr. 2684/19.07.1931, a înființat Ordinul și Medalia *Meritul Cultural pentru Sport*, care au fost conferite multor personalități din România și din alte țări. De asemenea, a aprobat instituirea *Premiului Național pentru Sport*. A fost un practicant al mai multor ramuri de sport și în special al sporturilor de iarnă.

CATARGI, HENRI (1894–1976). Pictor. Descendent dintr-o familie de artiști. După studii de arhitectură, a abordat artele plastice în Franța, la nivel academic. După revenirea în țară în 1930, practică expresionismul într-o manieră aparte, fiind considerat „un urmaș

solitar al lui Theodor Pallady”. Teme predilecte i-au fost peisajele de șes și naturile statice, de un caracter deosebit, în care culorile calme generează o lumină proprie. Nu a ignorat nici compozițiile și portretele. Din lumea sportului a realizat lucrarea în ulei intitulată - *Floretist*. Pseudonimul artistic TOGO.

CATINA, VICTOR. Funcționar la *Societatea Asigurarea Dacia Română*. Conducător și promotor al sportului românesc în perioada 1930- 1941. Contribuții deosebite la dezvoltarea natației, în perioada de pionierat, de introducere și practicare a înotului, a jocului de polo și a săriturilor în apă în țara noastră. Practicant al mai multor sporturi, între care, înotul era cel preferat. Din 1935, se înscrie în *Asociațiunea Sportivă – Culturală Vișorul Dacia*, care avea și o secție de natație înființată din 1931. Este ales în funcția de vicepreședinte în *Comitetul activ* al asociației și în funcția de președinte al secției de natație. Dovedește calități organizatorice deosebite, reușind în scurt timp, să formeze una dintre cele mai puternice secții de natație din Regiunea Muntenia și ulterior și din țară. În raportul președintelui secției din 1939, pentru doi ani, sunt menționate realizările acesteia. ...50 locuri I, 22 locuri II și 18 locuri III; câștigarea pentru a doua oară a Cupei *Jean Bart* și pentru prima dată a Cupei *Regiunii Muntenia*. La Campionatele regionale, care în acea vreme aveau o importanță deosebită, au fost câștigate 14 din cele 18 probe din concurs. De asemenea, înotătorii secției au stabilit și 10 noi recorduri regionale. La CN din 1938 înotătorii secției au câștigat pentru prima oară, trei titluri de campioni la 100m liber și la ștafetele 4x100 și 4x200m liber, 2 locuri II (200 și 400 m l) și 2 locuri III (100 m b și 400m l) la masculin și 2 locuri II (50 și 400m l) la feminin. Un alt eveniment remarcabil a fost câștigarea titlului de campioni naționali la polo pe apă, în 1938, performanță repetată și în 1939. Din cadrul secției au fost selecționați în echipa națională de polo, care a susținut jocuri în Cehoslovacia și Iugoslavia, sportivii Ion Slăvescu,

Eugen Püllok și Andrei Barna. Apreciindu-se activitatea și rezultatele obținute, AS Viforul Dacia, Ion Slăvescu și Victor Catina au fost citați la Ordinea de zi a UFSR în 1938. Victor Catina, a avut o contribuție importantă în funcțiile pe care le-a îndeplinit în cadrul forului de conducere al natației românești. Printre responsabilitățile și funcțiile pe care pe care le-a îndeplinit în cadrul FR de Înnot: secretar federal (1931-1939); Președinte al federației (1940); președintele Comisiei Centrale de Studii și Regulamente; membru în Comisia Centrală de Water Polo; arbitru oficial care a funcționat de la înființarea federației. În această perioadă, ramurile natației au cunoscut o continuă dezvoltare, a sporit numărul structurilor organizatorice, a preocupărilor pentru extinderea acțiunilor de învățare a înotului și creșterea numărului practicanților acestui sport, consolidarea sistemului competițional și în mod deosebit a campionatelor naționale. În anul 1941, când în locul UFSR se înființează OSR, se crează Federația Română a Sporturilor pe Apă (FRSA), care cuprindea toate sporturile pe apă. În comitetul de conducere al acestei federații, Victor Catina devine membru și totodată președintele Comisiei de Natație. Pe parcursul anilor, a mai avut și alte responsabilități, în alte domenii sau ramuri de sport, printre acestea numărându-se și cea de membru în Comisia de disciplină a FR de Rugby (1938-1940). Pentru realizările și contribuția sa la dezvoltarea natației, în 1939, a primit Insigna de Onoare a UFSR, clasa a II-a pe viață.

CĂBULEA, VASILE (1930–1998), n. în com. Lupșa, jud. Alba. Ziarist, redactor al rubricilor de sport. Absolvent al Școlii de Literatură M. Eminescu București (1952), al Facultății de Filologie a Institutului Pedagogic, București (1964) și al Facultății de Ziaristică, București (1980). În 1952 a debutat în presă la ziarul *Scânteia*, apoi a lucrat la diferite publicații: *Steagul roșu* București (1954–1959), *Gazeta literară* (1959–1960), *Scânteia tineretului* (1961–1989),

Tineretul liber (1989–1996). Pe parcursul întregii sale activități profesionale a îndeplinit diferite funcții: reporter, redactor și șef de secție (*Scânteia tineretului*), redactor-șef adjunct și președinte-director general (*Tineretul liber*). În domeniul publicisticii sportive, a avut mai multe realizări: o dezbatere prezentată în serial despre handbalul românesc și alta despre fotbal (*Totul despre fotbal* – 17 episoade, în 1981), serialul *Salt pe continentul vulcanic*, în 16 episoade (prezintă turneul echipei naționale de fotbal în America de Sud, la care a participat în calitate de ziarist). A organizat competiția de masă *Cupa Scânteii tineretului la tenis* (1971). A publicat în premieră cărți sportive în serial (*Să jucăm tenis cu Ion Țiriac*), precum și altele, biografii romanțate ale unor mari sportivi, precum: Lucian Popescu – box și Ion Voinescu – fotbal). A fost inițiatorul și președintele fondator al *Clubului Tricolorilor* din România, în 1993. A fost membru stagiar al Uniunii Scriitorilor din România, membru al Asociației Presei Sportive și al AIPS, al Asociației Ziariștilor și Scriitorilor de Turism și, în anumite perioade, a fost membru al Biroului F.R. de Tenis și al Comitetului FR Fotbal ca reprezentant de presă. Pentru îndelungata sa activitate profesională (43 de ani), a fost distins cu numeroase premii, diplome, ordine și medalii ale României.

CĂMĂRĂȘESCU, ION-JEAN (1882–1953), n. în București. Jurist și om politic. În februarie 1908 participă la fondarea Partidului Conservator-Democrat, avându-l ca președinte pe Take Ionescu, partid care după 1918 dispare de pe scena politică românească.

Membru al Partidei Naționale în 1922, iar apoi, după 1926, membru marcant în PNȚ. A făcut parte dintr-o familie de mari proprietari. A fost prefect de Durostor, deputat. După 1913, a ocupat diverse funcții ministeriale, iar în timpul Primului Război Mondial a fost demnitarul guvernului român, care a ținut legătura cu Comandamentul armatei ruse din Moldova. În perioada 17 decembrie 1921–19 ianu-

arie 1922, timp de 34 de zile, a fost ministru de Interne în Cabinetul Take Ionescu. Președinte al Camerelor Agricole (1928-1930), membru în Consiliul Superior Economic (1937) și în Consiliul Superior al Agriculturii. A făcut parte din grupul de intelectuali români, de la începutul secolului al XX-lea, mari amatori și iubitori de sport, practicanți ei înșiși a diverselor sporturi. Atât el cât și soția sa, Yvonne, s-au implicat direct în sprijinirea activității sportive. În 1904 participă la înființarea ACR/ACRR, fiind ales secretar general al ACR. În același an, împreună cu George Costescu, inițiază apariția *Revistei Automobilă*, ca organ oficial al Automobil Clubului Român, revistă care din 1909 include în coloanele sale știri și comentarii și din alte sporturi. În 1909, publică lucrarea *Călăuza automobiliștilor români*, prima carte de acest gen din țara noastră. Ca sportiv, a fost un automobilist împătimit. În 1906, participă la două curse, ambele câștigate. Este vorba de Raliul din București cu sosirea în Parcul Carol și cursa automobilistică București-Giurgiu-București (112 km), parcursă în 1h30'33", cu o medie orară de 74,340 km/h, ceea ce pentru anul 1906 este o medie foarte bună. Doi ani mai târziu, în 1908, câștigă prima cursă cu circuit închis organizată în țara noastră, pe un traseu de la Băneasa, lung de 6670 m parcurs în 6 ture, cu timpul de 32 minute, realizând o medie orară de 74,376 km. La 25 februarie 1909, se clasează pe locul I la un concurs de bob desfășurat la Sinaia, iar soția sa, la 10 septembrie 1910, a parcurs cu un biplan distanța Ploiești-Chitila (54 km.), la înălțime de 600 m, doborând astfel recordul mondial deținut de o franțuzoaică. În 1907 este membru fondator al Tenis Clubul Român (TCR) și Clubului Sportiv *Săniuța* (1909). Se implică în organizarea de competiții sportive. Astfel, în 1912, îl întâlnim ca judecător arbitru la un concurs de atletism interșcolar. La Marele concurs de săniuțe de la Sinaia se clasează pe locul al II-lea, locul I fiind câștigat de ASR Principele Carol. În Adunarea generală de constituire a Federațiunii Societăților de Sport din România (FSSR), la 1 decembrie 1912, este desemnat să expună proiectul de Statut al acestui organism sportiv central, nou înființat. A făcut parte din comi-

siunile centrale de tenis, atletism și sporturi de iarnă, precum și din Comisiunea pentru instalarea terenurilor aparținând FSSR. De asemenea, a fost membru fondator la Comitetului Olimpic Român (COR). Din această perioadă până la începutul celui de-al Doilea Război Mondial este prezent, permanent, în organele de conducere ale sportului românesc. A fost membru al COR până în anul 1936. În Adunarea generală a FSSR din 26 iunie 1926, este ales membru fondator de onoare al FSSR. În anii 1937-1938 este ales membru în Comitetul Central al UFSR și președinte al Federației Române de Atletism. Inițiază Trofeul *Ion Cămărășescu* la fotbal interlicee, desfășurat în perioada mai-iunie 1912. Organizează, în perioada 14-28 aprilie 1913 și oferă câștigătorului Cupa interșcolară la tenis *Ion Cămărășescu*, iar în iarna anului 1914 oferă o cupă asemănătoare la un concurs de schi interșcolar. După 1915 se implică în problemele atletismului și inițiază două competiții deosebit de atractive: Cupa *Ion Cămărășescu*, un concurs interșcolar, pe echipe reprezentative de licee, cu o desfășurare anuală, începând din 1932. Și a doua cupă *Ion Cămărășescu*, inițiată în 1916, care de fapt era Campionatul național de cross-country. A fost decorat de regele Carol al II-lea cu Medalia *Răsplata Muncei* clasa I, în 1930; cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa I, în 1931 și cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer, în 1938. În anul 1939 primește *Diploma de Onoare a UFSR*. După 1944 a fost președintele ACR până la desființarea acestuia în 1948, iar în 1950 a fost arestat, fiind deținut politic. A decedat, în anul 1953, în închisoarea de la Sighet.

CĂMĂRĂȘESCU (BLONDEL) YVONNE (1884-1971). Fiică a ministrului Blondel, care reprezenta Franța în România în timpul Războiului pentru Întregirea Neamului, s-a căsătorit cu Jean Cămărășescu, mare personalitate politică și polisportiv. La rândul său, Yvonne Cămărășescu a manifestat aceeași pasiune pentru sport, cultivând-o cu ardoare până la cele mai înalte culmi

ale curajului, având în vedere condițiile tehnice ale acelor ani. Ca urmare a performanțelor automobilistice realizate de soțul său, a practicat și ea acest sport fiind adesea văzută la volan pe străzile Capitalei și chiar pe drumurile dificile ale Bărăganului, mergând la vreuna dintre moșiile lor. Pe 15 mai 1910 a fost văzută alături de soțul său într-o *trăsură Pipe de 80 CP*, angajată în cursa pentru Marele Premiu al ACR. Competiția s-a desfășurat pe circuitul București-Târgoviște-București, cu o lungime de 147 km, pe un traseu accidentat și cu toate că J. Cămărășescu s-a oprit pe parcurs din pricina unei „*lumânări*”, au reușit să câștige cu viteza medie de 97 km/h, soțul său fiind proclamat „*recordmanul iuțelei*”. Y. Cămărășescu a extins pasiunea sa pentru viteză și spre aviație, al cărei susținător entuziast era și soțul său, încrezător că „*marele public va privi aviațiunea sub o față nouă*”. Drept urmare, la 1 mai 1910, s-a deplasat pe platoul de la Cotroceni, unde a fost una dintre cele trei persoane care l-au însoțit pe pilotul francez Georges Osmond, care la bordul unui biplan Farman, a executat 4 zboruri pe distanța de 12-14 km, la o înălțime de 50m. Peste câteva luni, Yvonne Cămărășescu, apreciată deja în presa vremii drept „*o curajoasă aviatore*”, se afla într-un biplan Farman, condus de Michel Mola, care a străbătut distanța Chitila-Ploiești în 52 minute. În urma acestui zbor, temerar la acea dată, a fost considerată „*prima femeie ce a realizat recordul de a face o călătorie de peste 50 km în aeroplan*”. În 1910 – parcurge cu un biplan distanța Ploiești – Chitila, la o distanță de 600 de metri, doborând astfel recordul mondial feminin de 30 de km deținut de o franțuzoaică în 1868. Yvonne Cămărășescu a fost și o excelentă jucătoare de tenis. În 1910, la campionatul amatorilor și școlarilor de la Sinaia, a câștigat proba de dublu alături de doamna Gaiffier, soția ministrului Belgiei la București, ce fusese învingătoare și la simplu. Doi ani mai târziu, la primul campionat oficial de tenis, a ieșit învingătoare la dublu mixt, alături de Leon San Gali. Pe durata primei conflagrații mondiale firea sa atât de cutezătoare s-a manifestat cu fervoare și abnegație pentru cauza națională. Drept recunoștință, după cum consemna Regina Maria, pe 23 iulie 1917,

Regele Ferdinand a primit-o Yvonne și pe părinții ei, cărora le-a înmănat Ordinul *Steaua României*. Motivul era subliniat de Regina Maria, arătând că această decorație până atunci nu o primise nici o femeie și i se cuvenea „*pentru că a fost, într-adevăr, cât se poate de vitează tot timpul războiului, aflându-se întotdeauna acolo unde era primejdia mai grea*”.

CĂPĂȚÎNĂ, MIHAI-GHEORGHE (1962), n. în Tecuci, jud Galați. Profesor de educație fizică, absolvent al IEFS (1986) și al FEFS – Universitatea Bacău (completare studii 1999-2000), specializarea atletism. Masterat – Universitatea Spiru Haret (2006-2007), doctorand

la Universitatea din Pitești (2007-2009). A practicat atletismul de performanță în perioada 1973-1983, fiind legitimat la CSȘ Tecuci, la CSȘ Focșani și CS IEFS. Participant la CN, în 1979 a devenit campion național la juniori, în proba de 200m plat. În perioada 1986-1989, a fost încadrat ca profesor de educație fizică în Bârlad. Traseu profesional: șef de bază sportivă și instructor sportiv la CMEFS București (1989-1991); inspector de specialitate; șef birou, șef serviciu, director general adjunct, director general în MTS (1991-2003); director al Direcției programe ale structurilor sportive din cadrul Agenției Naționale pentru Sport (2003-2009); director la FR de Fotbal, având ca profil de activitate administrarea structurilor sportive de drept privat, de utilitate publică (din 2009). În cei 20 de ani de activitate în organisme centrale de conducere, MGC a contribuit la perfecționarea managementului în mișcarea sportivă, în cadrul federațiilor și direcțiilor județene, în relațiile cu celelalte instituții implicate în dezvoltarea educației fizice și sportului; a participat la organizarea unor acțiuni cu caracter național și în mod deosebit a celor pregătitoare pentru reprezentarea sportului românesc pe plan internațional. A participat la mai multe acțiuni de perfecționare și specializare, printre care: seminarul cu tema *Conducere, legislație și management în sport* organizat

de Consiliul Europei la București (1992-1993); cursuri de management sportiv (2002, 2005, 2007 și 2008); cursul de formator (2007); strategie și politici publice (2007). Pe parcursul anilor, a mai avut și alte responsabilități printre care: membru în colectivul de elaborare a *Legii educației fizice și sportului* (1998-2000); vicepreședinte al Asociației Naționale a Funcționarilor Publici de Conducere (ANFC); membru în Comitetul de stabilire a sancțiunilor din cadrul Agenției Naționale Anti-Doping (2006-2008); membru și apoi președinte al Comitetului Administrativ al Jocurilor Mării Negre (2007-2009); membru în Comitetul Administrativ al Jocurilor Europei de Sud-Est (conducătorul delegației României la aceste jocuri în 2007, la Salonic). Pentru contribuția sa la dezvoltarea activității sportive a fost decorat cu Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler (2000) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (2004).

CÂRSTEA, GHEORGHE (1942-2002), n. în com. Albești, jud. Argeș. Profesor de educație fizică și sport. A urmat cursurile Liceului *Vlaicu Vodă* din Curtea de Argeș. Absolvent al ICF, promoția 1964 și al Facultății de Filozofie din Universitatea București, secția sociologie, promoția 1972. După absolvirea ICF-lui, a fost repartizat ca asistent universitar la Catedra teoria și metodică educației fizice și sportului, unde și-a desfășurat activitatea didactică timp de 38 de ani. Este organizatorul disciplinei *Sociologia sportului*, pe care a predat-o peste 20 de ani. În anumite perioade de timp a predat și tenisul de câmp, înotul, schiul și gimnastica. În 1972 a fost promovat, prin concurs, pe postul de lector universitar, în 1990 la cel de conferențiar universitar, iar în 1996 la cel de profesor universitar. În 1993 a obținut titlul de Doctor în educație fizică și sport. A susținut peste 150 de comunicări științifice, dintre care 10 au fost prezentate în congrese sau simpozioane internaționale. A fost autor sau coautor la numeroase articole de specialitate, precum și a unor studii sau cărți, teoretice sau metodice, dintre care amintim: *Metodica educației fizice și sportului* (Ed. IEFS, 1985); *Planificarea procesului de educație fizică școlară* (Ed. IEFS, 1990); *Sociologia sportu-*

lui (Ed. IEFS 1990); *Teoria și metodică educației fizice și sportului* (Ed. Universul București, 1993) ș.a. În 1990, a fost ales vicepreședinte al *Societății de Educație Fizică și Sport din România*. În același an a fost ales și șeful Catedrei *Discipline teoretice și medicale*, iar în 1992 a fost reales în această funcție. A condus peste 200 de lucrări de diplomă sau licență și a îndrumat numeroase teze de doctorat în educație fizică și sport. A fost distins cu o serie de diplome, în țară și străinătate.

CEAUȘESCU, N. NICOLAE (1923-1992), n. în com. Băilești-Poenița, jud. Argeș. Urmează cursurile Facultății de Litere și Filosofie (secția pedagogie și psihologie), în paralel cu cele ale Facultății de Drept (promoția 1950). În 1950, este încadrat ca asistent la ICF, la Catedra de pedagogie și psihologie (unde va lucra până la pensionare, în 1994, cu gradul de profesor universitar). A obținut titlul de doctor în pedagogie. Dintre numeroasele sale studii și monografii de specialitate se remarcă *Problemele pedagogice în educația fizică* (1966), *Rolul educației fizice în formarea omului și Pedagogia educației fizice și sportului* (1976). A publicat peste 200 de articole în *Revista de pedagogie*, în revistele *Educație fizică și sport*, *Tribuna învățământului*, *Contemporanul* ș.a.

CELIBIDACHE, SERGIU (1912-1996), n. în Roman. Dirijor. Absolvent al Conservatorului din București. Între anii 1933-1937 a funcționat, în cadrul Catedrei de gimnastică din ANEF și ISEF, în calitate de corepetitor. În perioada respectivă a realizat 16 programe de muzică la pian, pentru disciplina de dansuri populare. SC a fost un bun gimnast dar și un iubitor al jocurilor sportive (fotbal, volei, rugby, volei, oina). S-a implicat direct în pregătirea studenților, componenți ai echipelor de dansuri populare, cu care a

obținut numeroase premii în țară și străinătate (Cluj, Iași, Belgrad, Viena, Berlin etc). Din fragedă tinerețe s-a impus ca un elev eminent, cu calități intelectuale ieșite din comun. La numai 21 de ani, a obținut mai multe diplome în artă, cultură, istorie, muzică, dar și una în matematică. A dirijat corul studenților din ANEF și al altor școli superioare din București. La vârsta de 22 de ani era titularul postului de corepetitor la ANEF și solicitat să sprijine activitatea muzicală, în special cea instrumentală, la mai multe teatre din Capitală. Dirijoratul l-a considerat, încă de la început ca pe o adevărată știință. A părăsit țara în anul 1944. În perioada 1946-1951 a fost directorul Filarmonicii din Berlinul Occidental. A condus și a dirijat numeroase și prestigioase orchestre simfonice din lume, ca de pildă cele din Stuttgart, Frankfurt, München, Stockholm, Helsinki, Milano, Viena etc.

CERNAT, COSMIN (1975), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEFS, promoția, specializarea baschet, promoția 1998. Jurnalist, producător, editor și prezentator de emisiuni de televiziune. Încă înainte de absolvirea ANEFS, a activat în

presă, începând din 1994ca jurnalist și reporter la cotidianul *Dimineața*, departamentul sport. Din 1997, devine redactor în TVR remarcându-se ca prezentator al jurnalelor sportive și producător de știri (2000-2002). În paralel cu realizările sale pe plan sportiv, în perioada 1999-2005 se afirmă cu rezulate deosebite în prezentarea unor emisiuni de divertisment foarte apreciate de telespectatori, printre care: *Ploaia de stele*; *Bine ai venit la nunta ta*; *Drumul spre glorie*; *Stele de 5 stele*; *programe de revelion*. De asemenea a prezentat diferite festivaluri, manifestări cultural-sportive, aniversări, printre acestea aflându-se *Mamaia 2000*, precum și a doua ediție a Festivalului *Cerbul de aur*. A continuat să se afirme în prezentarea emisiunilor sportive, printre sporturile preferate fiind atletismul, baschetul, handbalul și fotbalul. A comentat întrecerile din

cadrul Jocurile Olimpice de vară, 2 ediții și de iarnă, 3 ediții, desfășurate în perioada 1998-2006, cele mai importante competiții internaționale oficiale de atletism, numeroase jocuri de baschet, inclusive din NBA. S-a dovedit un bun organizator a studiourilor pentru prezentarea și comentarea unor partiede de fotbal. Prezentările și comentariile sale au avut un caracter dinamic și au fost susținute de informații utile, bine documentate. După o perioadă în care și-a desfășurat activitatea la Kanal D, a revenit la TVR în funcția șef al Redacției sport, unde a continuat să-și dezvolte proiectele sale. Este membru al Asociației Presei Sportive din România. În anul 2001 a primit premiul ATPR în divertisment.

CESIANU, CONSTANTIN-DINU (1889- ?) Avocat. Personalitate proeminentă a sportului românesc din prima jumătate a secolului XX, remarcându-se ca un foarte activ organizator al vieții sportive din țara noastră până la începerea celui de-al Doilea Război Mondial. Este

considerat precursor al scrimei moderne românești: primul campion național la floretă; câștigător a numeroase concursuri și cupe de floretă și spadă; câștigător al Concursului internațional de spadă de la Paris, în 1911; ocupă locul II (după campionul olimpic Nedo Nadi) la floretă, la întrecerile organizate, la București, în 1912; în *Marea săptămână a armelor*; împreună cu Dan Gheorghiu și Aurel Henția, aduce echipei de scrimă a României locul III, la concursul de la Monte Carlo (1913) – care era cea dintâi participare a scrimerilor români, la nivel de echipă națională, la o asemenea întrecere internațională. Membru fondator al FSSR (1912) și al COR (1914). A deținut mandatul de secretar general al FSSR și al UFSR, în perioada 1923-1933, vicepreședinte al FSSR (1934), secretar general al COR (1936-1946). A făcut parte din delegațiile COR participante la congresele olimpice din 1914 (Paris), 1921 (Lausanne), 1925 (Praga) și 1930 (Berlin). La ședința CC al UFSR, desfășurată la 7 iulie 1930, la Palatul Regal, sub conducerea regelui Carol al

II-lea, DC a prezentat un raport în care, printre altele, s-a pronunțat pentru dezvoltarea bazei materiale a sportului și pentru perfecționarea cadrului juridic al organizării sportului din inițiativă particulară (ca urmare, s-a conturat necesitatea completării Legii educației fizice din 1929, fapt realizat prin Legea din 5 mai 1933). A militat pentru constituirea federației naționale de scrimă și pentru afilierea acesteia la FSSR și FIE. Între anii 1912 și 1932, a fost, de mai multe ori, președinte al Comisiei Centrale de Scrimă din cadrul FSSR, ulterior - președinte al Federației Române de Scrimă. Este autorul primului *Statut de organizare a FRS* și al primului *Regulament de desfășurare a concursurilor de scrimă* (1913). A desfășurat o intensă activitate politică și diplomatică, în anii '30, fiind ales senator în Parlamentul României. Între 1931-1937, a fost ministru plenipotențiar (ambasador) al României în Franța. Chiar și în această calitate, într-o primă etapă, și-a păstrat funcția de secretar general al FSSR, participând la adunările generale ale acestui for. Ambasador fiind, a participat la unele congrese ale FIE desfășurate la Paris. A făcut parte din conducerea delegației sportive a României care a participat la cea de a VIII-a ediție a JO (Paris, 1924) și, în această calitate, a luat parte la unele congrese ale FI organizate în capitala Franței cu prilejul JO (IAAF, FIE). Din inițiativa sa, în anul 1924 s-a produs afilierea României la FIE. A fost membru în mai multe comisii ale Automobil Clubului Regal Român. I s-a decernat: *Medalia Bene Merenti* clasa a II-a (1922); *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa I (1931) și *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1938).

CHEOSE, MIHAIL-VALERIU (1927–1985). Medic și ziarist. Absolvent al Facultății de Medicină Generală în 1952, al Universității serale marxist-leniniste, în 1959 și al Cursului pentru perfecționarea cadrelor din domeniul presei, de la Academia Ștefan Gheorghiu, București (1972). A practicat șahul de performanță. Ca ziarist, s-a dedicat, din 1949, cu pasiune și competență sportului minții, pe care l-a reflectat atât în paginile ziarului *Sportul*, cât și în

alte publicații de specialitate. A mai semnat rubrici la hochei pe gheață și relatări privind activitatea sportivă internațională. Om de aleasă cultură, s-a aflat în permanență printre cei mai valoroși comentatori de sport, în special sport internațional și hochei pe gheață.

CHEREBEȚIU, GABRIEL (1935), n. în Blaj. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din Cluj. Doctor în științe medicale. Lector universitar. A absolvit printre primii atât Facultatea de Medicină, cât și cursul de specializare cu dublu profil – de medic sportiv și de antrenor. După aceea, a desfășurat o susținută activitate medicală, didactică, științifică și de antrenor. A fost timp de mai mulți ani medicul echipelor reprezentative de volei ale României, contribuind în mare măsură la succesele obținute de acestea în competiții internaționale de înalt nivel. În activitatea didactică de la IEFS din București, s-a remarcat prin calități deosebite și prin legarea strânsă a aspectelor teoretice de practica exercițiilor fizice, pe care o cunoștea datorită îndelungatului contact personal cu acestea. A elaborat, singur sau în colaborare, numeroase lucrări de cercetare științifică în domeniul medicinei sportive și în cel al reabilitării bolnavilor cardio-vasculari, comunicate la congrese interne și internaționale. Multe dintre acestea au fost publicate în revistele de specialitate din țară și din străinătate. A contribuit la organizarea activității voleibalistice din țara noastră, ca membru în Biroul federal și Colegiul central de antrenori. Practicant pasionat al voleiului, a realizat performanțe de mare valoare ca jucător de bază în echipele reprezentative ale României, clasate pe locuri fruntașe la cele mai importante competiții internaționale. A fost distins pentru aceasta cu titlul de Maestru Emerit al Sportului. După încetarea activității competiționale personale, a lucrat ca antrenor, obținând și în această calitate rezultate remarcabile cu echipele reprezentative ale țării noastre. În 1967-1968, a pregătit echipa reprezentativă de volei a Mexicului pentru JO din 1968.

În 1978, a fost inclus ca medic sportiv în grupul de specialiști români care, la solicitarea Institutului Național al Sporturilor din Mexic, s-a deplasat în această țară pentru a sprijini pregătirea sportivilor mexicani în vederea Universiadei 1979 - Mexico. La expirarea contractului, s-a stabilit în Mexic, unde a continuat să reprezinte cu strălucire medicina sportivă și voleiul românesc. A condus cursuri de specializare în medicina sportivă și a avut o contribuție importantă la organizarea activității din acest domeniu. S-a implicat cu succes în pregătirea antrenorilor de volei mexicani și a antrenat echipa națională a Mexicului. Membru al Comisiei de documentare și cercetare științifică din cadrul FIVB (1963-1971), membru, apoi președinte al Comisiei medicale a FIVB (1971-1988), director tehnic al FIVB (1988-1991). În Mexic a avut și o bogată activitate publicistică, fiind redactor la reviste medico-sportive și autor a numeroase lucrări de cercetare științifică și de îndrumare metodologică. A scris, de asemenea, articole cu subiecte tehnico-metodice din volei și o carte de tehnica voleiului *Fundamentos tecnicos del voleibol moderno*, considerată ca manual de bază pentru antrenorii mexicani de volei din acea vreme.

CHERTEȘ, EFREM (1929), n. în Blaj jud. Alba. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF din București, promoția 1952. A practicat atletismul și schiul fond, cu performanțe la nivel local. După absolvire a fost repartizat la ICF unde a îndeplinit următoarele funcții: asistent universitar la Catedra de teorie și metodică (1952-1957); secretar șef facultate (1957-1960); cercetător științific principal (1960-1961). În 1961, a fost promovat la Consiliul General al UCFS în calitate de șef al Sectorului educației fizice a maselor (1961-1962), șef al Comisiei gimnastică în producție (1962-1965) și adjunct șef secție (1965-1967). În perioada 1967-1989, a activat ca șef al Comisiei sport și turism, din cadrul Consiliului General al UGSR. S-a remarcat, pentru contribuția sa la con-

ceperea metodologiei și punerea în practică a gimnasticii la locul de muncă, încă din 1953, pentru dezvoltarea sportului de masă în special în întreprinderi și instituții, precum și pentru sprijinirea și afirmarea structurilor organizatorice sindicale ale sportului de performanță. Reprezentanții acestor structuri au cucerit, în perioada 1967-1989, numeroase medalii la JO, CM și CE. Pe parcursul anilor a îndeplinit diferite funcții obștești de conducere printre care; vicepreședinte al FRA (1969-1988); președinte al FR de Popice (1979-1987); vicepreședinte al FR de Rugby (1979-1984); membru în biroul FR de Fotbal (1979-1983); membru al CNEFS (1968-1988). Pe plan internațional, a participat cu studii și lucrări cu caracter metodic în domeniul educației fizice de masă la simpozioane, schimburi de experiență și conferințe în Germania, Cuba, URSS, Ungaria, Polonia, Bulgaria, etc. Component al delegațiilor țării noastre care au participat la JO de la München (1972), Montreal (1976) și Moscova (1980). Autor al unor lucrări de specialitate; *Gimnastica în producție* - volumul I (1959) și volumul al II-lea (1963); *Îndrumar pentru educație fizică și sport* (1981); diferite pliante ilustrate cu caracter metodic și peste 90 de articole și analize publicate în ziarele și revistele de specialitate privind locul, rolul și modul de practicare a exercițiilor fizice. Pentru realizările și contribuția sa la dezvoltarea și afirmarea sportului românesc, a primit diferite trofee și distincții printre care: *Meritul în activitatea sportivă* (UCFS-1964); *Diplomă de onoare* (CNEFS-1969); *Ordinul Meritul Sportiv* Clasa a III-a (1967).

CHEȚIANU, ONORIU (23/09/1906-13/09/1979), n. în Frâua, azi Axente Sever, jud. Sibiu. Jurist, profesor de educație fizică și sport, medic, promotor al sportului. După absolvirea *Liceului Gheorghe Lazăr* din Sibiu, urmează cursurile Facultății de Drept ale Universității *Regele Ferdinand* din Cluj. După absolvire, în 1928, funcționează la Societatea de

Educație Fizică *Șoimii Carpaților*, înființată de renumitul prof. dr. Iuliu Hațeganu. La propunerea și cu sprijinul acestuia, este trimis ca bursier în Germania la Academia de Sport din Berlin (1930-1934), unde obține titlul de profesor de sport. După absolvire, OC devine unul dintre colaboratorii apropiați ai prof. dr. IH, fiind numit Director al educației fizice universitare. Remarcat pentru contribuțiile sale de specialist, în 1936 participă de la JO de la Berlin, făcând parte din grupul de oficiali pentru lotul de gimnastică și în același timp purtătorul drapelului țării noastre. În 1936, Universitatea din Cluj, sub semnătura rectorului, îi conferă titlul de Doctor în Științe Politice. În perioada războiului, a luptat pe front, iar în timpul refugiului s-a aflat cu Universitatea Cluj la Sibiu. Pentru aprofundarea cunoștințelor sale, începe studiile medicinei, pe care le absolvă în anul 1949. În această nouă specialitate are contribuții deosebite la creșterea rolului și afirmarea medicinei sportive. În bogata sa activitate, desfășurată în acest domeniu, se înscriu numeroase studii și cercetări în sprijinul antrenorilor, precum și o serie de inovații, printre care: Pedimetrul – aparat pentru măsurarea/determinarea scoliozelor statice; Triscriptele – aparat pentru elongația coloanei vertebrale; Protecția bârnei de gimnastică pentru prevenirea traumatismelor; Bârna mobilă – aparat nou în gimnastica sportivă. Dr. OC a desfășurat o activitate multilaterală îndeplinind numeroase funcții printre care: Director al Parcului Sportiv al Universității – la proiectul și realizarea căruia a contribuit nemijlocit (1934-1948); Șeful Laboratorului de educație fizică din cadrul Institutului de Igienă Cluj (1949-1952); medic și Director al Dispensarului Regional/Policlinica pentru sportivi (1950-1958), unde a continuat să activeze ca medic. Dr. OC a contribuit la înființarea, în 1968, a Cercului de practicare a tehnicilor yoga, care a funcționat peste un deceniu, iar în 1974 s-a aflat la originea înființării Asociației Sportive *Zefirul*, destinată persoanelor cu handicap fizic. În 1975, a condus delegația AS *Zefirul*, formată din 8 sportivi, la JO ale handicaților fizici de Saint–Etienne. În 1937, participă la primele acțiuni de medicină aplicată la educație fizică și sport. Aceste conferințe au avut

loc la Cluj (24 mai -19 iunie 1937), în prezența unor reputați medici și profesori de educație fizică. O altă acțiune care confirmă continuitatea activității dr. OC, o reprezintă, prezența sa, în calitate de director, la tabăra/curs cu studenții, din majoritatea centrelor universitare, organizate la Păltiniș (15-30 iulie 1943). Aici dr. OC a avut 6 expuneri cu tematică sportivă, igienico-sanitară și educativă și a contribuit la realizarea lecțiilor practice. Prof. dr. OC, în calitate de autor și coautor, a publicat numeroase lucrări de specialitate, printre acestea aflându-se broșura *Înotul 1936– Cartea Românească și 100 de ani de la nașterea primului educator fizic român* (1939–Cartea Românească), dedicată lui Gheorghe Moceanu. A fost un susținător al sportului românesc, al sportului universitar și în mod deosebit al CS *Universitatea Cluj*. S-a aflat în diferite funcții de conducere și al unor secții din Clubul Universitar precum și pe plan național. În 1939-1940 a fost membru în Comitetul Federației Române de Gimnastică. Încă din 1940, contribuția sa la promovarea și dezvoltarea sportului din țara noastră a fost răsplătită cu *Medalia Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a, iar în 1969, CNEFS i-a acordat *Diploma pentru Merite Deosebite* în dezvoltarea activității sportive din România. Prof. dr. OC s-a remarcat prin capacitate organizatorică, competență în integrarea datelor medicale în procesul de antrenament al sportivilor aflați în supravegherea sa și prin pasiunea depusă în acțiunea de utilizare pe scară largă a culturii fizice medicale ca mijloc de prevenire și tratare a numeroaselor afecțiuni. Surse: Almanah Universitar *U Cluj* 1919-1994 – Editura Daco-Press, 1995; Precizările și informațiile prezentate de Radu Chețianu, fiul dr. OC; Anuarele Sporturilor 1938-1939 și 1939-1940.

CHILOM, ION (1943), n. în Sibiu. Absolvent al facultăților de Drept, București (1973) și de Jurnalistică (1975). În perioada 1953-1975 a practicat fotbalul, mai întâi la Clubul *Dinamo* București, la juniori, apoi la *Dinamo* Obor, *Dinamo* Oradea și *Voința* București. Din 1968 a debutat în presă, colaborând la rubrica de sport a publicației *Politița română*. În 1990, a devenit redactor-șef la *Expresul*

de Deva, după care își continuă activitatea jurnalistică în capitală, la cotidienele de specialitate *Sportul românesc* (1991-1993), ca șef al departamentului de fotbal, *Gazeta sporturilor* (1993-1996), *Sport XXI* (1996-1998), *Jurnalul național* (1998-2000) și din 2001 s-a aflat, din nou, la *Gazeta sporturilor*. Ioan Chilom împreună cu Ion Chivu au publicat lucrarea *Aventura în lumea fotbalului în* editura, Porto Franco (1991). Spirit analitic, bun comentator profesionist și obiectiv în relatarea fenomenului fotbalistic, s-a înscris printre ziariștii care au onorat presa sportivă de dinainte și după 1990.

CHIOSE, VANGHEL (1923), n. în Sofia, în Bulgaria (este de origine aromână). Profesor de educație fizică, absolvent ICF, promoția 1957. Debutul în sport și l-a făcut în atletism, ca alergător de semifond și marș, reprezentant al Clubului CFR din București, în 1938. În anul 1947,

devine recordman național la 3 km marș, iar, între 1939 și 1943, este cotate printre cei mai buni alergători la 800 m și 1500m. După revenirea de pe front, în 1947, este angajat ca antrenor de atletism la Clubul *Metalo-Chimic*, unde îi pregătește, printre alții, pe atleții Nicolae Catană, Niculae Nicu și Ladislau Szöcs. După toamna lui 1948, când a fost numit președintele clubului, a înființat acolo secții puternice de atletism, gimnastică și de sporturi nautice. De asemenea, și-a asumat conducerea secției de fotbal, a cărei echipă, antrenată de Augustin Botescu, făcea parte din Divizia A și îi număra pe viitorii „celebri” Voinescu, Drăgan, Nicușor, Ene, componenți ai reprezentativei naționale. În cadrul secțiilor sportive de performanță ale Clubului *Metalo-Chimic*, au activat și s-au distins, prin rezultatele lor, Lia Manoliu, Niculae Nicu, Nicolae Catană (atletism), Nicolae Navasart (kaiac-canoe) și mulți alți sportivi de mare valoare. În 1950, VC este transferat la CCFS, ca inspector șef; în 1951, este numit director adjunct la Direcția instruire sportivă; din 1954, ocupă postul de director la Direcția sporturi individuale. Împreună cu Gheorghe Demeca a înființat Centrul Național de

Înot de la Baia Mare, unde au fost pregătiți cei mai talentați înotători care au obținut, ulterior, cele dintâi medalii pentru România, la probele de profil ale CM, CE și JO. Pe lângă înot, s-a mai ocupat în mod special de promovarea altor câtorva discipline sportive: atletism, kaiac-canoe, canotaj, călărie, pentatlon modern și polo. Între 1962 și 1987, a fost membru titular, iar din 1988, membru de onoare al COR. În 1979, a fost numit secretar adjunct al COR. A făcut parte din conducerea delegațiilor sportive române la JO din 1952, 1964, 1968, 1976 și 1980. Pentru faptele de arme săvârșite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial a fost distins cu Ordinul *Bărbăție și Credință* cu Spade. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1976). În 2004, i s-a conferit Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a cu două barete.

CHIRĂȚĂ, OVIDIU (1925–1997), n. în Chișinău (azi capitala Republicii Moldova). Economist, a urmat cursurile Academiei Comerciale (1946-1947) și ale Institutului de Științe Economice, pe care le-a absolvit în 1961. A lucrat ca funcționar la Banca Națională

1947-1948, iar după stagiul militar și absolvirea școlii de ofițeri a rămas în cadrele active ale armatei (1948-1953) și apoi la Direcția Generală a Serviciului Muncii, în compartimentul economico-financiar (1953-1961). Din 1961 s-a transferat în cadrul Consiliului General al UCFS, în calitate de contabil șef, adjunct șef secția gospodărie din 1962 și șef al secției economice din 1968. Din 1972, a fost transferat în cadrul FR de Fotbal ca șef contabil, iar din 1975 ca economist principal. A contribuit la elaborarea unei legislații și a unor norme financiare care au contribuit la dezvoltarea și afirmarea sportului românesc. În activitatea fotbalistică, s-a implicat în asigurarea autonomiei financiare a FR de Fotbal. S-a îngrijit permanent pentru repartizarea fondurilor necesare dezvoltării bazei materiale a mișcării sportive. În 1967, a fost ales vicepreședinte al FR de Scrimă, funcție pe care a îndeplinit-o până în anul 1975. A făcut parte din Comitetul FR de Fotbal. S-a

pensionat în anul 1988. A fost decorat cu Medalia *Muncii*, iar în 1966 cu Ordinul *Muncii* Clasa a-III-a.

CHIRILĂ, IOAN (1925–1999), n. în com. Cairaclia, jud. Ismail din Basarabia (astăzi, în Ucraina). Absolvent al Facultății de Drept din București, promoția 1949; ca ziarist, a urmat cursul pentru perfecționarea cadrelor din domeniul presei, la Academia de Științe Social-Politice

Ștefan Gheorghiu (promoția 1974). Din 1950, a lucrat, ca redactor, la Editura UCFS. În 1958, s-a transferat la cotidianul *Sportul popular* – unde a îndeplinit, rând pe rând, funcțiile de redactor (până în 1964), șef de rubrică (până în 1974), publicist comentator (până în 1978) și șef de secție (până în 1993, când devine director general al *Gazetei sporturilor*). Din 1997, a activat, ca senior editor, la *Pro Sport*. Prodigioasa sa activitate de ziarist, comentator radio și TV – promotor al unui stil original de exprimare, colorat, dar mergând către profunzimi și esențe – îl situează în fruntea ierarhiei personalităților presei sportive din țara noastră. Printre evenimentele sportive de unde a „transmis” și a convins IC s-au numărat cele 9 turnee finale ale CM de fotbal (Anglia – 1966, Mexic – 1970, Germania – 1974, Argentina – 1978, Spania – 1982, Mexic – 1986, Italia – 1990, SUA – 1994, Franța – 1998), precum și două JO, din 1972 și 1992. Este și autorul unui impresionant număr de volume de publicistică (27 de titluri) închinatelor unor sportivi și evenimente sportive, dintre care menționăm: *Și noi am fost pe Conte Verde*, *Glasul roților de tren*, *Șepcile roșii*, *Frumoasele noastre duminici*, *Răsucind fusele orare*, *Nadia*, *Lucescu*, *Învingătorul lui Cruyff*, *Ar-gen-ti-na* și *Espana '82*. Majoritatea cărților sale au fost premiate de Asociația Presei Sportive. Membru al Uniunii Scriitorilor din România, IC și-a înscris numele cu majuscule în Cartea de Aur a publicisticii sportive românești, pe care a slujit-o cu har, competență și fidelitate. IC a fost și un traducător de excepție. A tradus din limba rusă texte dramatice precum *Turnul de fildeș* de V. Rozov, *Fuga* de M. Bulgakov, *Cărțile* de M. Zos-

cenko și a revistei de specialitate *Teoria i praktika*. Cariera lui Chirilă Ioan se confundă cu istoria fotbalului românesc, dar și cu al artei și literaturii. Soția sa, actrița Iarina Damian împreună cu cei doi fii – Ionuț (antrenor de fotbal) și Tudor -actor și interpret de muzică folk), au instituit premiul Ioan Chirilă, care se atribuie celor mai valoroși jurnaliști sportivi.

CHIRILĂ, MIHAI (1957), n. în Călărași. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al Institutului de Educație Fizică și Sport din București, promoția 1981. A practicat luptele libere obținând mai multe distincții pe parcursul timpului, printre care: campion național de juniori și campion

național școlar în anii 1974, 1975 și 1976, reprezentând CSA *Steaua*, locul IV la Campionatele Mondiale de Veterani (București, 1999) și două medalii de aur la World Police & Fire Games (Jocurile Mondiale ale Polițiștilor și Pompierilor), Quebec 2005. După absolvirea IEFS, a fost încadrat ca profesor-antrenor la CSS din Buzău, unde a format mai mulți luptători, promovați în lotul național. Apoi a ocupat postul de cercetător gradul III la CCPS, unde a funcționat din 1987 până în 1992. S-a transferat la Academia de Poliție *Alexandru Ioan Cuza*, la catedra de educație fizică, fiind promovat ca lector și apoi conferențiar universitar. A elaborat peste 40 lucrări ca autor și în colaborare, în domeniul obiectivizării, raționalizării și optimizării pregătirii în sportul de performanță și în educația fizică, dintre care se evidențiază eseul științific *FORȚA – o singură calitate condițională? Puncte de vedere privind anumite aspecte ale teoriei antrenamentului sportiv*.

CHIȚU, GHEORGHE (1828–1897), n. în com. Oboga, fostul jud. Romanați. Jurist. A studiat la Viena, unde și-a luat licența în drept. Profesor universitar. Membru al Academiei Române. Participant la Revoluția de la 1848. Intrând în politică a fost ales deputat și senator. Primul

primar al Craiovei (1864-1866). A funcționat ca ministru al Instrucțiunii Publice și al Cultelor, prima dată între aprilie 1876 – octombrie 1878 și a doua oară din iunie 1884- februarie 1885. În calitate de ministru al Instrucțiunii Publice și al Cultelor, a decis, în 1876, predarea obligatorie a gimnasticii în școlile secundare și a exercițiilor de tir la licee. A fost alcătuită o programă analitică, unde, pentru școlile primare rurale, la rubrica materii de predare era trecută *gimnastica și exercițiul militar*, prevăzute să se predea, în 3 lecții săptămânale, la primele trei clase. O programă analitică săptămânală asemănătoare a fost elaborată pentru școlile primare urbane, unde gimnastica urma să se predea la toate clasele de băieți și de fete; pentru școlile rurale erau prevăzute, la toate clasele, *exerciții de muzică și gimnastică, pentru distracții*. În legea inițiată pentru numirea profesorilor în gimnazii, licee și școli profesionale (1879), Ministerul condus de GC stipula organizarea unui examen (concurs) și pentru ocuparea posturilor didactice din catedrele de gimnastică și scrimă, candidaților cerându-li-se, pe lângă cunoștințele necesare predării exercițiilor fizice și cele de anatomie și igienă. În 1878 contribuie la construirea unui local propriu, un mare hangar, pentru activitatea *Societății Centrale Române de Arme Gimnastică și Dare la Semn*. Activitatea omului politic și a profesorului universitar Gheorghe Chițu, a fost prezentată în mai multe lucrări, printre care și cea a prof. Dorina Nichifor în colaborare cu prof. dr. Gh. Nichifor, intitulată *Gheorghe Chițu – reprezentant al liberalismului modern din România* (Ed. Sitech, Craiova, 2009, 496 p). În memoria sa, fostul Liceu Comercial, actualmente *Colegiul Național* poartă numele ilustrului pedagog și reformator al învățământului

CIOFU, ȘTEFAN (1938), n. în Galați. Medic, absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1961. A practicat voleiul în perioada studiilor universitare. Din anul 1983, a intrat în lumea fotbalului competitiv ca medic sportiv și timp de 10 ani, până în 1993, a asigurat asistența medicală a echipei divizionare *A Sportul Studentesc*, în folosul căreia a depus susținute eforturi pentru a-i oferi șansa realizării marii performanțe. Deceniul 1983-1993 se înscrie ca cel mai valoros în rezultatele obținute de formația studenților

bucureșteni, printre acestea numărându-se și un loc II în ediția de campionat 1985-1986, când din lot făceau parte Mircea Sandu, Hagi, Coraș, Iorgulescu, Bozeșan, Munteanu II ș.a. În anumite perioade, activitatea sa medicală s-a făcut remarcată și în cadrul unor loturi naționale de tineret. După anul 1993 s-a retras din fotbalul de performanță, lucrând ca medic primar generalist la un dispensar de sector, îndeplinind în același timp și funcția de director al acestei instituții.

CIORTEA (PROCA), VERA (1913–2002), n. în Sibiu. Absolventă a ISEF, promoția 1935, și a Facultății de Filosofie, promoția 1941. Având remarcabile disponibilități motrice pentru atletism și înot, dublate de inteligență, sensibilitate și bogate resurse de exprimare prin dans,

a fost încadrată la catedra ISEF/ANEF care coordona predarea gimnasticii ritmice, fiind ajutată și de soțul ei, compozitorul Tudor Ciortea. Colaborează cu renumita maestră de balet Floria Capsali și cu asistentă suedeză Clara Lanz. Se specializează, timp de doi ani, în Germania, la Berlin, în gimnastica ritmică, sub îndrumarea unor renumiți maeștri în domeniu. Bogata cultură muzicală și coregrafică i-a asigurat o prestigioasă carieră didactică și artistică. A fost, rând pe rând, conferențiar și profesor la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică, precum și la Institutul de Etnografie și Folclor, maestră de balet la Teatrul Național din București, membră a Consiliului Internațional de Dansuri din cadrul UNESCO. A predat diverse cursuri și a prezentat comunicări de specialitate în țară și peste hotare.

CISMAȘ, GHEORGHE (1944), n. în com. Sărata, jud. Sibiu. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, promoția 1971. În același devine asistent stagiar disciplina lupte secția Atletică grea. Asistent titular (1974), șef de lucrări (1986), conferențiar

univ. (1996), profesor univ. (1997). doctor în educație fizică. **În cadrul ANEFS a îndeplinit mai multe funcții de conducere:** decan – 1992-1996; prorector – 1996-2000; rector – 2000- 2008; membru al Senatului (din 1970) și a Biroului senatului (din 1988). A practicat luptele, la Clubul *Steagul Roșu* din Brașov. În acest domeniu s-a specializat, absolvind cursurile IEFS (1971) dedicându-i-se total prin funcțiile îndeplinite, pe linie didactică și activitățile desfășurate în cadrul FR de Lupte. Prin activitatea desfășurată pe linie de lupte în cadrul catedrei de atletică grea, a contribuit direct la formarea a numeroși profesori de educație fizică – specialiști proveniți nemijlocit din rândul practicanților luptelor. A elaborat cursuri și lucrări științifice cu tematică privind tehnica și metodologia antrenamentului în această ramură sportivă și a publicat mai multe lucrări din acest domeniu. A efectuat numeroase studii și cercetări științifice și a prezentat peste 20 de comunicări în diferite sesiuni științifice. Membru al Biroului Consiliului Științei Sportului din România (1994). În cadrul FR de Lupte a îndeplinit pe parcursul anilor mai multe funcții: membru în Colegiul central al antrenorilor; vicepreședinte (din 1990); președinte (2001-2006); președinte de onoare (din 2006). S-a implicat și a sprijinit acțiunile privind perfecționarea procesului de pregătire a loturilor naționale de lupte. Începând din 1996 a fost ales membru al Consiliului Științific al FILA. Membru al COR (din 2001). Distins cu diplome ale FILA, AIO, COR și FRL. Decorat cu: Medalia Națională *Pentru Merit* clasa a II-a (2000) și Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (2004).

CIȘMIGIU, PETRE (1915–2006), n. în Bolgrad, jud. Ismail (azi, în Ucraina). Inginer constructor, absolvent al Institutului Politehnic București. Și-a dedicat întreaga viață afirmării tirului, pe plan intern și internațional, în calitate de sportiv, antrenor, arbitru, constructor,

organizator și, ulterior, de pedagog. Ca sportiv, a activat în secțiile de tir ale cluburilor *Telefoane* și

BNR (1943-1950), *Dinamo* (1950-1952) și *Metalul* (1952-1956). A cucerit 4 titluri de campion național și a stabilit 4 recorduri naționale – 2 la individual și 2 cu echipa. În 1952, a participat la JO și la CM, iar în 1955, la CE. În perioada 1952-1975, a răspuns de pregătirea loturilor naționale și olimpice de tir, coordonând activitatea colectivelor de tehnicieni. Dintre trofee cucerite de tirul românesc, în acest răstimp, consemnăm: o medalie de argint, la CM din 1952; titlurile europene, la pușcă, pe echipe, în 1955, și la pistol viteză, pe echipe, în 1958; o medalie de aur, la pistol viteză, și 3 medalii de argint la CM din 1966, precum și o medalie de aur, la pistol calibru mare, obținută la ediția CM din 1974; 2 titluri olimpice și 2 medalii de bronz obținute la JO din 1952 și 1956; titlul olimpic în 1960; 2 medalii de argint la JO din 1964 și, respectiv, din 1968; o medalie de argint și o medalie de bronz la JO din 1972. PC a activat ca antrenor, pentru loturile olimpice de tir, în Japonia, Columbia, Brazilia, Porto Rico, Italia, Suedia și Spania. Dintre sportivii la a căror pregătire și afirmare pe plan mondial a contribuit PC îi amintim pe: C. Antonescu, campion mondial la pușcă calibru mare, în 1958; Șt. Petrescu, campion și recordman olimpic în 1956, la pistol viteză; Takeo Kamachi (Japonia), campion mondial, la pistol cu aer comprimat, în 1990; Paulo Lamago (Brazilia), medalie de bronz, la pistol cu aer comprimat, la CM din 1978. A desfășurat o bogată activitate și ca arbitru principal la competițiile interne și internaționale de tir organizate în perioada 1945-1975. În calitate de arbitru internațional de tir a oficiat la 7 ediții ale JO și la 5 ediții ale CM. A activat ca antrenor federal între 1958 și 1960 și, apoi, între 1965 și 1975. Ca specialist în problemele tirului a contribuit la formarea și perfecționarea multor promoții de antrenori. De asemenea, a fost inițiatorul și proiectantul poligoanelor *Tunari* (numit, ulterior, *Iosif Sârbu*), *Dinamo* și *Tineretului*. În calitate de consilier tehnic, a contribuit la realizarea complexelor sportive *Floreasca* și *Poiana Brașov* și a condus lucrările de construire a clădirii CCFS, din str. Vasile Conta nr. 16 (devenită sediu al Ministerului Tineretului și Sportului). Este autorul lucrărilor *Tirul cu arma sport* (1954), *Tineretul și*

tirul sportiv (1970), și *Tiro con pistola*, apărută în Columbia. În perioada 1956-1984, a fost membru în comisiile tehnice ale UIT și a îndeplinit diferite misiuni ale acestui for internațional. A devenit Maestru al Sportului în 1950, iar în 1966, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. Pentru activitatea și contribuția sa la dezvoltarea tirului, i s-au acordat numeroase distincții, printre care *Medaliile de Aur și de Argint* instituite de UIT și *Diploma CIO*. Decorat cu: *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1956); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (1968) și *Ordinul Național pentru Merit* în grad de Cavaler (2001).

CIUCĂ, AUREL-MIHAI (1956), n. în București. Inginer. Ziarist. Absolvent al Facultății de Transporturi din cadrul Institutului Politehnic București. În 1979 a debutat în presă la cotidianul *Sportul*, secția de fotbal internațional și, până în 1984, s-a ocupat în paralel și de secția de corectură a ziarului. A făcut cronici și comentarii despre partidele de fotbal, prima sa cronică la un meci internațional fiind realizată în 1986, în urma meciului URSS – România (Baku). Din 1985 a colaborat, concomitent, și la editarea săptămânalului *Supliment Fotbal*. În 1991, alături de un grup de ziariști de la *Gazeta sporturilor*, a înființat cotidianul *Sportul românesc*, fiind redactor-șef adjunct până în 1997. Apoi s-a transferat la cotidianul *Pro Sport*, unde a îndeplinit funcția de redactor-șef adjunct. A fost prezent la două finale de fotbal: a CM din SUA (1994) și a CE din Anglia (1996). Figurează printre ziariștii sportivi valoroși ai vremii.

COANDĂ, CONSTANTIN (1886–1932) n. în Craiova. General, om politic. După ce a luptat în Războiul Balcanic, a reprezentat România la Statul Major rus, în Primul Război Mondial. După încheierea ostilităților, în perioada 24 octombrie–28 noiembrie 1918, este prim-ministru și deține portofoliul și de ministru de Externe, înlocuind guvernul pro-german al lui Alexandru Marghiloman. La 29 noiembrie 1918, a predat ștafeta la președinția Consiliului de Miniștri, lui Ion I.C. Brătianu. A făcut parte din delegația țării noastre la Conferința de Pace de la Paris, în perioada 1919-1920. A fost rănit

în atentatul cu bombă de la Senat, din 1920. Membru important al Partidului Poporului condus de generalul Alexandru Averescu. Din nou ministru în perioada 1926-1927. Președintele Senatului în perioadele 1920-1921 și 1926-1927. Membru fondator, alături de alți 24 de iubitori ai sportului, la 1 decembrie 1912, al Federației Societăților Sportive din România (FSSR), membru al primei Comisii de tir din cadrul FSSR (1912-1914).

COANDĂ, HENRI (1886–1972), n. în București. În 1905, absolvă cursurile Școlii Militare de Artilerie, Geniu și Marină. Peste doi ani (1907), ajutat de colonelul Al. Zamfirescu, directorul Pirotehniei Armatei din Cotroceni, concepe și construiește o serie de rachete piroteh-

nice, în scopul experimentării *propulsiei prin reacție* a aparatelor de zbor mai grele decât aerul. Tot în 1907, HC construiește, în Atelierele Arsenalului Armatei, macheta unui avion propulsat de o rachetă. După ce-și dă demisia din armată, pleacă la studii în străinătate. Frecventează *Technische Hochschule* din Charlottenburg, unde își ia doctoratul în științele tehnice. Urmează, apoi, cursurile Universității din Liège și, ulterior, pe cele ale Institutului de Electronică *Montefiore* din Torino, pentru ca, în 1909, să absolve Școala Superioară de Aeronautică din Paris. În iarna anului 1908-1909, cu sprijinul inginerului Gustave Eiffel (el însuși un precursor al aerodinamicii experimentale), susținut și de Paul Painlevé, membru al Academiei Franceze de Științe, șeful Catedrei de analiză matematică și mecanică de la Universitatea Sorbona, fost prim-ministru al Franței, HC a construit un banc mobil pentru experiențele aerodinamice. Cu ajutorul acestui banc (cel dintâi în lume), el a descoperit *aripa cu fantă de bord de atac*, element cu totul nou, folosit în construcția avioanelor pentru sporirea portanței la aterizare și la controlul lateral al aeronavei. În octombrie 1910, la cel de-al II-lea Salon Internațional de Aeronautică din Paris, HC își prezintă avionul *Coandă – 1910*. Pentru prima oară, rezervele de combustibil și

lubrifiant erau instalate în aripa superioară. Dar elementul revoluționar l-a constituit sistemul de propulsie, care a făcut ca acest aparat de zbor să fie considerat, pe drept, primul avion cu reacție din lume (experimentat la 16 decembrie 1910, pe câmpul de la Issy-les-Moulineux de lângă Paris). În noiembrie 1911, la Reims, cu ocazia unui concurs de avioane militare, alături de aparate de zbor ale celor mai vestiți constructori ai timpului – Blériot, Lotham, Voisin, Nieuport, Breguet etc., HC prezintă primul avion bimotor din lume. Apoi pleacă în Anglia, fiind numit director tehnic la uzinele Bristol (aici vor fi construite, între 1911 și 1914, mai multe tipuri de avioane de concepție proprie denumite generic *Bristol-Coandă*). După două decenii de cercetări și invenții, descoperă fenomenul care îi poartă numele – „efectul Coandă” - fenomen care are multiple aplicații în diferite domenii. În 1970, HC revine în țară, unde este ales membru al Academiei Române, numit director al Institutului Național de Creație Științifică și Tehnică și i se conferă titlul de Doctor Honoris Causa de către Institutul Politehnic din București, pentru meritele științifice și vasta sa activitate de cercetare. Pentru remarcabilele sale realizări în sfera aerodinamicii, i se conferă numeroase distincții, printre care, Ordinul *Bene Merenti* Clasa I, din partea României (1913), *Legiunea de Onoare* (1966) și *Medalia Militară* (1961), acordate de Franța. HC a fost un mare iubitor al sportului, pe care l-a practicat cu pasiune la *Liceul Militar* din Iași. Sub îndrumarea renumitului maestru de gimnastică Vasile Negruți, HC s-a dovedit un acrobat deosebit de talentat, făcând parte din renumita trupă a acestuia. Din informațiile existente, *rezultă* că tânărul și avântatul Coandă a vrut și a luptat mult să devină acrobat profesionist și maestru de educație fizică. Tot din aceste informații aflăm că, numai intervențiile familiei și ale profesorilor de matematică și fizică, l-au determinat să renunțe la planurile lui. În acest fel, relatările privind pasiunea lui Coandă pentru sport s-au încheiat, fără ca acest moment să devină un obstacol în evoluția carierei sale profesionale. *Iașul a pierdut un talentat acrobat, dar omenirea a câștigat un mare savant* (sursa – relatările prof. Neculai Oloieru, din Iași, publicate

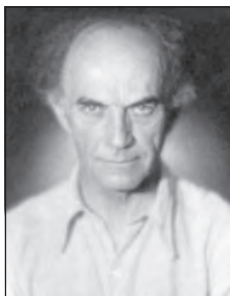
în articolul *Figuri proeminente de profesori ai Colegiului Național*). Realizările și invențiile sale unicate în domeniul aeronauticii, care depășesc cu mult performanțele din orice domeniu, inclusiv din cel sportiv, îl așează pe HC în rândul celor mai de seamă performeri din lume.

COCA-COSMA, TEOHARIE

(1941), n. în Galați. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, București, (1965). Jurist, licențiat al Facultății de Drept, București (1972). Ziarist, absolvent al cursului postuniversitar de relații internaționale de pe lângă Universitatea din București (1968), al Cursului de management *Deutsche Welle* (1991) și al Cursului de management BBC (1992). A practicat fotbalul, ca junior, la *Dinamo* Galați, în 1957, iar în 1958 a debutat la echipa de seniori. În 1957 a fost selecționat în lotul lărgit de juniori ai țării, pe perioada studenției (1962) a făcut parte din lotul divizionarei B bucureștene Știința. A avut și calificarea de antrenor de fotbal. În 1965 a predat disciplina educație fizică la Școala generală nr. 141 din București, iar din 1968 a lucrat la Societatea Română de Radiodifuziune (SRR), în Departamentul informații, publicistică, sport (DIPS). A îndeplinit succesiv mai multe funcții: redactor (1968), redactor principal (1979), colaborator al Redacției sport în calitate de publicist-comentator (1981), comentator sportiv al TVR (1984), publicist-comentator al Redacției sport (1988), redactor-șef DIPS (1990), director general adjunct SRR (1990), redactor-șef adjunct DIPS (1992), redactor-șef al Redacției sport (1996). Ca membru al Consiliului de administrație al SRR și Societății Române de Radio-Televiziune (SRTV), între anii 1990-1992, a participat la elaborarea schemei de organizare a SRR, la redactarea și negocierea *Legii audiovizualului*, la redactarea și negocierea *Legii de organizare* a SRR și SRTV la redactarea *Codului deontologic al ziaristului de radio*, la redactarea și negocierea contractelor colective de muncă din 1990 și 1991. A transmis de la

mari competiții internaționale și a realizat interviuri cu personalități sportive din țară și străinătate.

COCEA, N.D. (NICOLAE DUMITRU) (1880–1949) n. în Bârlad, jud. Vaslui. Prozator. După studii de drept, practică avocatura și jurnalistică, fiind colaborator la *Adevărul* și conducător la *Facla* și *Rampa*. Orientarea sa către socialism, solidarizarea cu țăranii la 1907

și ideea întâlnirii cu Lenin și Troțki, deplasându-se pentru aceasta, în 1917, la St. Petersburg, i-au atras condamnări. În timpul regimului comunist a fost directorul general al Teatrelor și a avut diverse sarcini obștești. N.D. Cocea a îndrăgit și practicat încă din copilărie sportul și în special fotbalul, de la bătaia mingii până la selecționarea lui în echipa Liceului Național din Iași. Mai târziu a început să practice călăria și vânătoarea iar gimnastica suedeză nu a abandonat-o niciodată. Manifestațiile sportive, mai ales pe cele din străinătate, nu le-a ocolit niciodată când a avut ocazia să fie spectator, declarând: „*Nicăieri n-am întâlnit mai multă risipă de entuziasm sau de energie ca în arenele sportive*. Între un corp sănătos, întreținut prin sporturi, și intelectualitate există cea mai desăvârșită armonie”. De unde și concluzia că sportul poate inspira arta, dând exemplu modelele după care Phidias sau Praxiteles au realizat celebrele lor lucrări. Viața fizică alături de cea sufletească și intelectuală, le considera „*unicele izvoare ale artei și literaturii*”.

CODOREAN, IOAN (1944), n. în com. Bobâlna, jud. Cluj. Medic, absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1968. Profesor universitar. Doctor în medicină. Din 1974, lucrează în cadrul Spitalului Militar Central din București, ca medic radiolog și specialist în medicina nucleară. Ulterior, devine șeful Centrului Clinic de Radiologie, Imagistică Medicală

și Medicină Nucleară al Armatei. Se implică, cu profesionalism și pasiune, în fenomenul sportiv, realizând numeroase explorări moderne de imagistică scintigrafică, tomografie computerizată și rezonanță magnetică, în beneficiul a numeroși componenți ai loturilor naționale de fotbal, atletism și baschet – teste extrem de importante pentru aplicarea unui tratament adecvat și recuperarea rapidă a sportivilor. Personalitate marcantă a medicinei românești, IC este membru în numeroase societăți românești și internaționale de specialitate, participând, în această calitate, la congrese și alte reuniuni științifice, în cadrul cărora a susținut referate și comunicări, inclusiv pe teme din lumea sportului.

COJOCARU, MIHAI (1932), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al I.C.F în 1954. Debutează în rugby, ca junior, în 1943 la clubul C.A.M București (*Vîforul Dacia*), avându-i ca antrenori pe Theo Krantz și Gustav Fanella. Timp de 10 ani evoluează ca

junior (deținând în 1950 un titlu național) sau ca jucător la categoria „onoare”, în divizia A la echipele *Locomotiva PTT* și *Progresul-Sănătatea*, antrenori fiindu-i Francisc Covaci, Ion Buzoianu și Telu Diamandi. În perioada 1954-1967 este legitimat la *CCA-Steaua*, club care i-a adus consacrarea pe plan intern și internațional. Sub conducerea antrenorilor Al. Argeșiu și Petre Cosmănescu a cucerit 4 titluri de campion și 3 cupe ale României. De asemenea, a fost selecționat în echipele naționale de juniori și de seniori (B), jucând împotriva unor selecționate din Franța, Anglia, Germania, Țara Galilor, Italia, Spania, Cehoslovacia. În 1967 încetează activitatea competițională de performanță fiind încadrat la CNEFS în diverse funcții la Direcția tehnică (instructor tehnic principal și secretar general adjunct al FR Natație). Din 1970 este transferat la Centrul de Cercetări pentru Problemele Sportului (CCPS), devenind cercetător științific principal gr. II la laboratorul de Metodologie. În intervalul 1970-1995 lucrează ca metodolog în colectivul tehnic, pentru

echipa națională și olimpică masculină de lupte greco-romane, box, hochei pe gheață și cu precădere pentru handbal, fiind artizanul performanțelor realizate în acești ani. Tot ca metodolog a activat în colectivele tehnice care au calificat echipa națională de rugby la 3 ediții de Cupă Mondială (1987, 1991 și 1995). Împreună cu D. Mihalache a publicat lucrarea „Rugby”; a mai elaborat peste 30 de lucrări de specialitate privind handbalul și rugby-ul. Are merite deosebite în promovarea concepțiilor moderne în cadrul federației de handbal și rugby, în cadrul cărora a colaborat la întocmirea programelor de pregătire, evoluție și obiectivizare (antrenament și concurs) pentru echipele naționale ale disciplinelor respective. Autor și secretar al colectivului de autori a primei ediții (2002) a *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România* și autor la elaborarea celei de a doua ediții. Președinte al Comisiei de Disciplină și Apel din 1998 și membru al Comisiei Tehnice a FR de Rugby din 2006. În anul 2000 a fost desemnat Senior Editor al publicațiilor de specialitate „Rugby magazin” și „100% Rugby”, fiind prezent cu o serie de articole tehnice. Maestru al Sportului (1964) și Maestru Emerit al Sportului (1997). Decorat în 1983 prin decret prezidențial cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a și distins în 1988 de către CNEFS cu „merite în activitatea sportivă”. Clubul *Steaua* și F.R. Handbal i-au acordat mai multe diplome de excelență și de onoare. În 2007 Fundația Culturală Antares îi acordă medalia de aur al Ordinului Cavalerilor Danubieni în grad de Comandor. Este membru al Clubului Seniorilor al FR de Rugby din 2006 și membru al Asociației Internaționale de Rugby din România (A.I.R.) din 2008, numit și Senior Editor al acestei asociații.

COJOCARU, VICTOR (1916-1997), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Licențiat în educație fizică, al ANEF promoția 1938. Absolvent al Facultății de Litere și Filosofie, din cadrul Universității București, promoția 1942. Ca tânăr studios, viitor specialist în

filosofie și sociologie, a activat în cadrul Fundației Culturale *Carol al II-lea*, făcând parte din echipele studentești care au studiat viața satului românesc și au îndrumat organizarea educației fizice și a programelor sociale în mediul rural. Încadrat, inițial, ca profesor de educație fizică la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu (1938), trece, apoi, ca șef de lucrări la ANEF (1944), unde a predat handbalul și atletismul. A contribuit la introducerea predării sistematice și organizate a jocului de handbal, pentru grupele de studenți. În această calitate, datorită aptitudinilor sale didactice și a tactului pedagogic, dublate de o energie și un simț organizatoric de excepție, contribuie la punerea bazelor școlii românești de handbal. Împreună cu soția sa, Leontina, a desfășurat o activitate deosebită în cadrul CS PTT. S-a remarcat prin conținutul și spectaculozitatea demonstrațiilor sportive, organizate cu prilejul diferitelor manifestări, acestea fiind foarte apreciate de către conducerea statului. A funcționat ca antrenor în România, Italia și în Algeria. Între 1941 și 1944, a îndeplinit funcția de director tehnic în cadrul OSR. Cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani, în anul 1996, a fost recompensat cu titlul de Antrenor Emerit. A elaborat mai multe lucrări în domeniu, printre care se numără și o monografie privind individualizarea antrenamentului sportiv. Decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport*, în grad de Cavaler Clasa a II-a (1943).

COJOCARU VIOREL (1950), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al Institutului de Educație Fizică și Sport din București, promoția 1976, specializarea fotbal, doctor în educație fizică (1997). Repartizat la Casa Pionierilor pe funcția de profesor-antrenor al echipei de juniori (1976-1988) și în 1988 numit de FR Fotbal responsabil cu pregătirea și conducerea echipei naționale de juniori UEFA. În 1988 ocupă prin concurs postul de asistent universitar la Catedra de jocuri a IEFS din Capitală. Se consacră carierei universitare, urcând

treptele ierarhiei didactice: în 1991 este promovat ca lector, în 1996 - conferențiar și în 2003 - profesor, îndeplinind activități specifice: elaborarea și predarea de cursuri, efectuarea de seminarii și de lucrări practice, de îndrumare a lucrărilor de licență, cercetare științifică. A răspuns de pregătirea echipelor reprezentative de juniori ale țării. Pe lângă activitatea didactică, din anul 2000, în paralel a fost cooptat de către clubul F.C. *Dinamo* până în anul 2007, ca responsabil al Programului de dezvoltare al sectorului de copii și juniori. A funcționat în calitate de cadru didactic asociat la Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității *Valahia* din Târgoviște (2000-2003); ca secretar al structurilor organizatorice ale FRF pentru copii și juniori; șeful Cursului de preparatori profesioniști ai acestei federații; consilier metodic al loturilor de juniori UEFA. A avut diferite responsabilități în cadrul Școlii naționale de antrenori de fotbal (2000-2006). În 2008, a fost ales rector al ANEFS. A participat la numeroase cursuri internaționale de formatori, de antrenori (Barcelona, Bruxelles, Coverciano), de directori tehnici (Antalya), conferințe UEFA (Cipru, Postdam, Nagoya). A semnat singur și în colaborare lucrări și cursuri de fotbal (1992, 1994), *Elemente de strategie și tactică în jocul de fotbal* (1994), *Fotbalul. Noțiuni generale* (2001), *Fotbalul de la 16 la 18 ani* (2002), *Fotbalul de la teorie la practică* (2002), *Ghidul antrenorului de fotbal* (2003), *Fotbal-aspecte teoretice și practice* (2006).

COLIBABA-EVULEȚ, DUMITRU (1939), n. în Rădăuți, jud. Suceava. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF din București, promoția 1962. Doctor în educație fizică (1995). Cadru didactic universitar la ICF-asistent și șef de lucrări la Catedra de jocuri, specialitatea baschet; conferențiar universitar la Universitatea Politehnica din București. Antrenor categoria I (1974) care a pregătit echipe de toate vârstele, de la cele de mini-baschet și până

la loturile naționale de juniori și seniori. A realizat: două promovări din categoria Onoare în divizia B – cu echipele *IEFS* și *Voința București*; 4 promovări din divizia B în divizia A – *IEFS* (1968 și 1970), *Carpați București* (1981) și *Politehnica București* (1986). A cucerit cu echipele antrenate: 2 titluri naționale la juniori (echipa *Liceului nr. 2* și *CSȘ Steaua*); 5 titluri universitare (4 cu *IEFS* și 1 cu *Politehnica*). A reușit promovarea echipelor naționale de baschet juniori și seniori din grupa B în grupa A europeană. A elaborat 61 de lucrări științifice. A publicat 81 de articole, 4 cărți și manuale. I-au fost brevete 6 invenții și inovații. A fost ales membru în Biroul FR de Baschet (1975-1990) și președinte al Colegiului Central de Antrenori (1971-1995). A fost vicepreședinte al Societății Profesorilor de Educație Fizică și Sport din România (1990-1994). I s-au acordat numeroase distincții, printre care: Diploma *Merite în activitatea sportivă de performanță* (1972) – primită din partea UCFS; Diploma *Ambasadorii Sportului* – conferită de președintele SUA, Gerald Ford, și de Societatea *People to People* (1976) și Diploma *Merite în sport* (1994)-acordată de Societatea Profesorilor de Educație Fizică și Sport din România.

COMĂNAR, GHEORGHE (1908–1983), n. în Făgăraș, jud. Brașov. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ISEF, promoția 1931. Depistează și antrenează atleți de înaltă valoare, cum au fost: discobolul Aurel Coman, săritorul în lungime Bondoc Ionescu-Crum (campion național și balcanic), sprinterul Ion Moinea (multiplu campion național și balcanic). În 1950, debutează în învățământul superior ca asistent (devenit, ulterior, șef de lucrări și lector universitar) la Catedra de educație fizică a Universității *Babeș-Bolyai* din Cluj; o perioadă de timp, lucrează la Institutul de perfecționare a cadrelor didactice. În 1960, este numit șef de catedră la nou înființata Facultate de Educație Fizică din Cluj, ulterior devenind decanul acestei instituții de învățământ superior. După mai bine de patru decenii de carieră didactică, a lăsat celor care l-au urmat în generoasa profesie imaginea dascălului neobosit, exemplu de muncă sistematică și migă-

loasă, de dăruire și pasiune pentru tot ce a creat în acea perioadă școala românească de educație fizică și sport.

COMARNESCU, PETRU (1905–1970) n. în Iași. Scriitor și critic de artă. După studii de filozofie și sociologie, cu doctorat în S.U.A. a devenit un reputat critic de artă și scriitor. Excelent traducător s-a aplecat mai mult spre literatura americană și dramaturgia lui Eugene

O'Neill încercând să ne-o apropie de „dincolo de zare”. În afara preocupărilor de critică și istoria artelor a cultivat și însemnările de călătorie trecând de la *Mărturii despre Nicolae Grigorescu* la *America-lumea nouă*. În KALOKAGATHON, lucrare de referință privind estetica și filozofia culturii pornește de la termenul grecesc care sintetiza echilibrul armonic dintre trup și suflet spre care tinde ființa umană în „construirea de sine-însuși”. Sportul nu l-a practicat ca atare, dar i-a atras atenția ca fenomen contemporan. Colaborator la revista *Azi*, în 1932, a publicat un eseu despre automobilism pe care-l considera „beție a cultului dionisiac al Lumii Noi”. Tot în 1932 a vizitat Stadionul din Exposition Park, gazdă a Jocurilor Olimpice din Los Angeles, după care a scris un capitol intitulat *Sportsmanul*, publicat în *Homo Americanus. Tipuri reprezentative ale societății americane*, București 1933. Impresiile așternute pe hârtie le-a surprins din sala Bibliotecii Universității din Los Angeles observând studenții care alergau ceasuri pe peluza verde sau care reveneau în piscină de mai multe ori pe săptămână. Atunci a putut să mediteze asupra amatorismului și a sportului de profesie, ori la atitudinea unor mari personalități, precum Charles Lindberg, performerul zborului fără escală New York- Paris, care refuzase tentațiile Hollywood-ului în favoarea sportivității. Ca urmare a eforturilor depuse în a face cât mai cunoscută în străinătate Mănăstirea Voroneț, „Capela Sixtină a Moldovei”, Petru Comarnescu a fost înmormântat în apropierea acesteia.

COMARNISCHI, CONSTANTIN (1922–1975), n. în Iași. Ziarist și jurist. Absolvent al Facultății de Drept, București (1945). A practicat tenisul de masă de performanță, fiind unul dintre cei mai valoroși jucători ai țării din perioada postbelică. Între 1946-1949 a practicat, ca stagiar, avocatura la Colegiul Ilfov, iar între 1949-1950 (în timpul stagiului militar), a reprezentat echipa de tenis de masă a CCA București în cadrul CN. După 1950 a debutat în presa sportivă la ziarul *Sportul popular*, *Sportul*, promovând, treptat, de la funcția de redactor la cea de șef al rubricii de tenis de masă și de câmp. S-a ocupat și de domeniul altor sporturi, ca tirul sau jocurile sportive. A participat la CM de tenis de masă din India, Calcutta (1975), ca trimis special al ziarului *Sportul popular*. Membru al Comisiei de propagandă a ITTF (1969-1973). A decedat la numai 53 de ani, în plină activitate profesională. Decorat cu *Medalia Muncii* în 1961.

COMĂNECI (CONNER), NADIA (1961), n. în Onești, jud. Bacău. Profesoară de educație fizică, absolventă a IEFS din București. Antrenoare și arbitra internațională de gimnastică. Una dintre cele mai mari sportive și gimnaste din România și din lume. A făcut

cunoștință cu gimnastica la vârsta de 5 ani, pe timpul grădiniței. A fost selecționată de antrenorul Marcel Duncan și legitimată la AS *Flacăra* Onești. De la vârsta de 7 ani, în orașul său natal, în cadrul celei dintâi instituții școlare cu program de gimnastică din țara noastră (unde va funcționa și Centrul național de gimnastică, unitate care îi va purta numele), NC s-a pregătit, mai întâi, sub îndrumarea antrenorilor Martha Karoly și Valeriu Munteanu; din 1971, a fost antrenată de Bella și Martha Karoly. După 1977, în anumite perioade, s-a pregătit la București, cu antrenorii Iosif Hidi, Gheorghe Condovici, Atanasia Albu (septembrie 1977-august 1988), Gheorghe Gorgoi, Anca Grigoraș (aprilie 1980-august 1981). La vârsta de 11 ani, câștigă primul său titlu de campioană națională absolută, iar

la 11 ani și jumătate, concurează la categoria maestre, unde ocupă locul III. La Campionatele internaționale de gimnastică ale României, din 1973, cucerește 5 medalii de aur. În 1974, obține primul ei mare succes peste hotare, câștigând locul I la individual compus, în cadrul Concursului *Prietenia* de la Gera (Republica Democrată Germană). La CE din 1975, de la Skien, ca un preludiu la JO din 1976, are o prestație excelentă, cucerind 4 medalii de aur – la individual compus, sărituri, paralele și la bârnă –, precum și medalia de argint la sol. Cea mai însemnată izbândă sportivă a raportat-o la JO din 1976, de la Montreal – care, datorită performanțelor strălucitoare obținute de foarte tânăra gimnastă din Onești, a intrat în istoria sportului drept *Olimpiada Nadia Comăneci*. La cei 15 ani ai săi, NC primește 7 note de 10 (primele în istoria concursurilor oficiale de gimnastică!) și stabilește un *record absolut*: 20 de puncte, la paralele. Cu acest prilej, cucerește: 3 titluri de campioană olimpică – la individual compus, la paralele și la bârnă; medalia de bronz, la sol; locul IV, la sărituri, și, cu echipa României, titlul de vicecampioană olimpică. La JO din 1980, de la Moscova, intră în posesia a 2 titluri de campioană olimpică, la sol și la bârnă, precum și a medaliilor de argint, la individual compus și în proba pe echipe. La CM din 1978, de la Strasbourg, cucerește prima medalie de aur la bârnă – obținută la *mondiale* – pentru gimnastica românească și 2 medalii de argint, la sărituri și cu echipa. În 1979, la CM de la Forth Worth (SUA), aduce o contribuție esențială la câștigarea de către lotul feminin de gimnastică al României a primului titlu de campioană mondială pe echipe (389,550 p.) La ediția din 1977 a *europeanelor* de la Praga, se clasează pe locul I, la individual compus și la paralele, și pe locul II la sărituri, gimnastele românce fiind nevoite să părăsească competiția, la jumătatea finalelor pe aparate (din cauza incorectitudinilor de arbitraj la proba de sărituri). La Copenhaga, în 1979, cucerește 3 titluri de campioană europeană, la individual compus, sărituri și la sol, medalia de bronz, la bârnă, și locul IV, la paralele. Cucerind de 3 ori consecutiv titlul de campioană continentală, intră definitiv în posesia Cupei Europei, fiind prima gimnastă de pe continen-

tul nostru care reușea această performanță. Numărul total al medaliilor câștigate de NC la JO, CM și CE se ridică la 25, din care 16 de aur. În 1975, cucerește Trofeul Campioanelor, la Londra, iar în 1979, la Cupa Mondială, desfășurată la Tokio, se clasează pe locul I la sol și la sărituri, pe locul II, la bârnă, și pe locul III, la individual compus. În 1981, la Universiada de la București, obține 5 medalii de aur. La acest palmares remarcabil se adaugă titlurile de campioană națională și numeroasele medalii, în special de aur, câștigate în diverse competiții și turnee internaționale, precum și aprecierile deosebite ale spectatorilor și specialiștilor. A fost considerată o gimnastă perfectă, un adevărat fenomen, impunându-se prin grație, precizie, armonie, simț artistic, amplitudine și îndrăzneală în abordarea unor elemente de mare dificultate. S-a scris despre ea că reprezintă desăvârșirea în sportul pe care-l practică, fiind, totodată, o gimnastă încântătoare și uimitor de expresivă, strălucitoare și plină de temperament, care a adus o notă deosebită, originală nu doar în acrobatică. În calitate de antrenor federal – funcție pe care a îndeplinit-o în perioada 1984-1989, după ce a abandonat activitatea competițională-a adus o însemnată contribuție la pregătirea loturilor naționale de gimnastică. În noiembrie 1989, NC emigrează în SUA, apoi în Canada. Revine în SUA și se stabilește la Oklahoma. Se căsătorește cu Bart Conner, campion de gimnastică al SUA, dublu campion olimpic, ceremonia având loc, în aprilie 1996, la București. În codul de punctaj al FIG, la paralele, sunt incluse două elemente care-i poartă numele: *coborâre Comăneci* și *salt Comăneci*. În 1996, a fost aleasă președinte de onoare al FR de Gimnastică. Fundația americană pentru Sport Feminin (WSF) – care, anual, recompensează o femeie cu merite deosebite în sport, – i-a acordat, în 1998, *Premiul Flo Hyman*. De asemenea, numele, realizările și performanțele remarcabile ale NC au fost incluse în *Hall of Fame*-ul gimnasticii mondiale din Oklahoma (o originală galerie a celebrităților din rândul *așilor* acestei discipline sportive). În 1975, este declarată *cea mai bună sportivă a României și din Balcani* (BTA), iar în 1976, *cea mai bună sportivă din lume* (UPI). Pe plan internațional i s-au

conferit numeroase distincții, printre care: *Medalia Păcii a Națiunilor Unite* (1977), *Marele Premiu al AIPS* (1977), *Marele Premiu al Academiei Sporturilor din Franța* (1977), *Trofeul Extraordinar de Aur al ziarului AS*, din Spania (1977). În 1984, CIO i-a acordat *Ordinul Olimpic de Argint*, pentru meritele deosebite în domeniul sportului și servicii remarcabile aduse cauzei olimpice. Performanțele ei strălucite obținute la JO de la Montreal, evidențiate și nuanțate prin aprecierile elogioase ale specialiștilor din întreaga lume, au determinat oficialitățile române ale timpului să-i decerneze cea mai înaltă distincție a statului din acea vreme – titlul de *Erou al Muncii Socialiste* (1976). A fost membră a primei Comisii a sportivilor din cadrul CIO (1984-1988). În martie 2002, a fost aleasă președinte de onoare al COR. În 2004, CIO i-a conferit, pentru a doua oară, *Ordinul Olimpic*. Fiind angrenată în acțiuni internaționale cu caracter umanitar, a fost aleasă în Comitetul Executiv al organizației internaționale *Special Olympics Inc.* (SOI), devenind, ulterior, vicepreședinte al SOI. După 1990, a fost implicată în mai multe proiecte în țară și străinătate. A înființat o fundație prin care promovează performanța (atragea copiii, sprijinirea echipelor de juniori). În Oklahoma a înființat o academie de gimnastică. Acordă sprijin activității organizației *Special Olympics* și persoanelor cu distrofie musculară. În anul 2006, a fost reconfirmată desemnarea NC ca *cea mai mare sportivă a secolului XX*, iar în 2007, la Barcelona, i-a fost acordat titlul de *Cea mai cunoscută sportivă a secolului*, de către publicația spaniola *El Mundo Deportivo*. Un premiu cu o denumire similară i-a fost acordat și de COSR, în 2007. Fundația Casa campionilor i-a acordat Trofeul Campioni de legendă. Maestră Emerită a Sportului (1975). Decorată cu: *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1981 și 1982); *Ordinul Național Steaua României* în grad de Comandor (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2004).

CONDIESCU, ION (1943), n. în București. Sculptor. A absolvit Institutul de Arte Plastice *Nicolae Grigorescu*, București, în anul 1968, an în care s-a produs și debutul său în artă. A participat la expozi-

țiile republicane, regionale și la expozițiile colective românești organizate peste hotare. A primit premiul *Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă* în 1971 pentru sculpturile *C. Dobrogeanu Ghinea* și *Partizanul căzut*. Ion Condiescu și-a clădit opera într-o viziune metaforică cu accente dramatice, având grijă ca plasticitatea formelor să fie de o acuratețe desăvârșită. A abordat și tematica sportivă, printre lucrările sale aflându-se cea denumită *Aruncătorul de ciocan*.

CONEA, MARIA (1949–2011), n. în Dej, jud. Cluj. Medic sportiv, absolventă a Facultății de Medicină Generală din Cluj, promoția 1974. Până în 1977 este medic secundar în medicina sportivă. Între 1980- 1990, funcționează ca medic specialist de medicină sportivă la Craiova.

Din 1990, în urma unui concurs, lucrează în Institutul de Medicină Sportivă, fiind medic al lotului de atletism. Printre sportivele asistate și la a căror dirijare a antrenamentelor a contribuit, se numără atletele de valoare ale semifondului din atletismul feminin românesc: Ileana Silai, Maricica Puică, Fița Lovin, Natalia Andrei. Decorată cu: *Medalia Națională Serviciul Credincios* Clasa a II-a (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (2004); *Ordinul Meritul Sportiv* cu o bareta clasa a III-a (2008).

CONSTANDACHE, VALENTIN (1929), n. în Iași. Profesor de educație fizică și sport, absolvent, cu Diplomă de Merit, al Institutului de Cultură Fizică *P. F. Lesgaft* din Leningrad (astăzi, Sankt-Petersburg), promoția 1954. Antrenor de natație. A practicat mai multe

discipline sportive, printre care atletismul, înotul, scrima, gimnastica și turismul, la care a obținut și clasificare sportivă. Arbitru de atletism, volei și de înot. În perioada 1948-1950, a fost președinte voluntar al Comisiei de atletism a orașului Iași și secretar

al Comisiei de ping-pong din același oraș. În 1954, după o scurtă activitate ca asistent la ICF, a fost numit antrenor de stat pentru natație, în cadrul CCFS. În anul 1958, a fost ales în funcția de secretar general al FR de Natație. În 1962, a fost numit șef al Secției de relații sportive internaționale a UCFS. În perioada 1963-1972, a îndeplinit funcțiile de instructor și consilier pentru educație fizică și sport în compartimentele de specialitate ale unor organisme centrale, contribuind la soluționarea problemelor ce țineau de activitatea sportivă națională. Din 1973 până în 1990, a fost șeful Secției sport de performanță și pregătire olimpică din CNEFS. A participat direct la elaborarea unor planuri și programe de dezvoltare a educației fizice și sportului, precum și a unor ramuri sportive. A contribuit la pregătirea sportivilor români pentru cele 8 ediții ale JO, desfășurate în perioada 1960-1988 și a făcut parte din conducerea delegațiilor olimpice ale țării noastre în 1960, 1968, 1976, 1980, 1984. În perioada cât a lucrat ca șef la Secției sport de performanță și pregătire olimpică a contribuit la perfecționarea activității ramurilor de sport, a pregătirii sportivilor din loturile naționale, a cercetării științifice și a pregătirii cadrelor tehnice. A fost membru în colegiile de redacție ale revistelor *Caiete de Natație și Sporturi Nautice* și *Educație Fizică și Sport*, publicând și o serie de articole de specialitate în coloanele lor. În calitate de consultant tehnic, a realizat o serie de filme și diapozitive privind tehnica înotului. Este autorul capitolului *Sportul în lume* din *Almanahul lumii* publicat în 1996. A fost membru al Consiliului Național al UCFS și CNEFS (1958-1989), precum și al COR, din 1963 până în 1990, după care a devenit membru onorific. A făcut parte din Biroul Executiv al CNEFS (1975-1982). În perioada 1995-2010, a participat la redactarea celor două ediții ale *Enciclopediei educației fizice și sportului din România*. Decorat cu: Medalia Muncii (1960); Ordinul Muncii Clasa a III-a (1965); Ordinul Meritul Sportiv Clasa a II-a (1976); Ordinul Național Pentru Merit în grad de Cavaler (2002).

CONSTANTIN, NICOLAE (1936), n. în Iași. Pictor. A absolvit Institutul de Arte Plastice Nicolae

Grigorescu din București, în anul 1961, la clasa pictorului Catul Bogdan. Și-a făcut debutul la Iași, în 1958 participând la o expoziție colectivă. Prima expoziție personală a avut loc în orașul natal, în 1966, urmată de altele în țară și străinătate. Preocupările sale plastice au inclus atât abordări ale creației de șevalet în care se regăsesc portretele, naturile statice și peisajele, cât și lucrări de mari dimensiuni realizate în mozaic sau graffiti pe fațadele unor edificii din Iași și Vaslui. Cele patru lucrări cu tematică sportivă: *Rugbiști*, *Șahiști*, *Polo* și *4+1*, fac dovada abordării subiectelor legate de activitatea diversă a oamenilor.

CONSTANTIN, RADU (1971), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al ANEFS (1994), specializarea rugby. A jucat rugby din 1983, sub supravegherea tatălui său, antrenorul emerit Vasile Constantin, la echipa de juniori *Locomotiva*, unde a cucerit, în 1990, un titlu național. Între 1990-1994 a activat în prima echipă divizionară A de seniori *Grivița Roșie*, unde a realizat un titlu de campion național. Între anii 1994-1997, a jucat la echipa *Sportul Studențesc*. A participat la turneul FIRA (1990) ca jucător internațional la juniori, unde România a obținut locul V. A fost și antrenor pregătind, pentru o scurtă perioadă de timp, echipa de copii a *Sportului Studențesc*. Din 1994 s-a angajat ca reporter de rugby la PRO TV, comentând competiții internaționale ale CM de juniori de la București, Tri Nations Series, Super 12 sau Campionatul inter-provincial din Noua Zeelandă. A transmis și comentat informații de la jocurile echipei României, la CM de la Belfast și Dublin (1999), unde a participat și ca jucător în selecționata jurnaliștilor din Emisfera Nordică, împotriva ziariștilor din Sud.

CONSTANTINESCU, I. ALEXANDRU (1888–?) Supranumit „Bătrânul”. A terminat Școala Navală din Livorno (1909), iar între anii 1920-1922 a studiat în Anglia. Cariera a început-o ca sublocote-

nent în 1909. De-a lungul carierei sale a activat la Divizia de Mare, la Divizia de Dunăre, a comandat o vedetă, a făcut parte din Bateria de Coastă Turtucaia, din Flota de Operațiuni în timpul Războiului Întregirii Neamului. După război a fost în comandamentul Militar al Portului Valcov și în Comandamentul Escadrilei Vedete, șef de stat major la Divizia de Mare, șef al Comandamentului Litoralului Maritim. Activitatea și-a încheiat-o la Comandamentul Marinei Regale pe 30 iunie 1941, când a fost avansat la gradul de contraamiral, apoi trecut în rezervă. Ca profesor la Școala Navală și comandant al Școlilor Marinei (1934-1939), a știut să insufle elevilor săi interesul pentru navigație și dragostea pentru mare. Pentru popularizarea sporturilor nautice în rândul tineretului, Federația Română de Sporturi Nautice l-a citat pe ordinea de zi din anul 1939 al doilea între membrii săi și ai asociațiilor sportive subordonate. A primit diferite ordine și medalii.

CONSTANTINESCU, DUMITRU - MITIȚĂ (1890–1946), n. în București. Jurist, absolvent al Facultății de Drept a Universității din Capitală, iar doctoratul l-a luat în 1928, la Paris. După Școala Pregătitoare pentru Ofițerii de Rezervă în Infanterie, a fost trimis pe front

unde a fost rănit și reformat. A refuzat postul de președinte al Tribunalului Prahova. Comandamentul Militar German l-a internat în lagărul de la Staraslund. Membru al Partidului Național Liberal, devine secretar general la Ministerul Agriculturii și Domeniilor, subsecretar de stat la Ministerul de Finanțe și, ca apropiat al Regelui Carol al II-lea, i s-a îngăduit ca pe lângă funcția de guvernator al Băncii Naționale a României (23 septembrie 1935-17 septembrie 1940) să mai dețină, și portofolii fie la Ministerul Industriei și Comerțului, fie la Ministerul de Finanțe. Din septembrie 1940, a lucrat în avocatură, iar în ianuarie 1946, ca urmare a orientării pro-sovietice, a devenit președintele Partidului Național Popular. Realizările sale l-au consacrat

ca pe un adevărat tehnocrat, cu o mare competență în probleme economice, financiar-bancare, și de drept în care s-a manifestat prin capacitatea sa organizatorică și opera lăsată posterității. Cât timp a fost guvernatorul Băncii Naționale s-a preocupat nu numai de ridicarea nivelului profesional al personalului mării instituții, dar și de îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă, de lărgirea orizontului cultural și angrenarea acestora în turism și în practicarea diferitelor ramuri de sport, la acțiunile organizate de Asociația Culturală și Sportivă a funcționarilor BNR, înființată în martie 1934. Alături de acțiunile culturale, cor, orchestră, conferință, bibliotecă au fost promovate și vânătoarea, canotajul, pescuitul, alpinismul, bobul, schiul, excursiunile, turismul, fotbalul, boxul, educația fizică, scrima, tenisul, voleiul, ping-pongul, înotul, patinajul, hocheiul, popicele, biliardul, șahul. Rămâne definitivă, cuvântarea sa, ținută cu ocazia inaugurării sălii de sport și gimnastică a Băncii Naționale a României din 16 noiembrie 1939 (vezi Anuarul Sporturilor, 1939-1940 pag.99).

CONSTANTINESCU (ZELLER), ELLA (1933), n. în Moldova Nouă, jud. Caraș-Severin. După război a fost deportată în Bărăgan, împreună cu familia. Absolventă a IEFS. Jucătoare cu performanțe deosebite în tenisul de masă românesc și mondial.

A debutat la Timișoara, continuându-și, apoi, activitatea la cluburile *Progresul* și *Voința* din București. A câștigat peste 30 de titluri de campioană națională la toate probele de concurs. Grație calităților sale competitive, a fost selecționată în loturile tenismenilor români care au participat la edițiile CM din 1950, 1951 și 1952, experiența acumulată cu aceste prilejuri ajutând-o să obțină rezultate remarcabile în competițiile ulterioare, rezultate încununat de cucerirea a 16 medalii, din care 6 de aur. Astfel, la edițiile CM, a cucerit trei titluri de campioană mondială cu echipa (în 1953, 1955 și 1956) și alte două titluri de campioană mondială la proba de

dublu feminin (în 1955 și 1956), împreună cu Angelica Rozeanu; două titluri de vicecampionă mondială, cu echipa (în 1957 și 1963); cinci medalii de bronz, la proba de simplu (în 1956, 1957 și 1963), la proba de dublu mixt (în 1956), cu T. Reiter, și la proba de dublu feminin (în 1957), cu Angelica Rozeanu; titlul de campioană europeană la proba de dublu (în 1958), cu Angelica Rozeanu; titlul de vicecampionă europeană, cu echipa (în 1958) și la proba de dublu (în 1964), cu Maria Alexandru; medalia de bronz, la CE din 1964, cu echipa. Cu cele cinci medalii de aur cucerite la CM se situează pe poziția a cincea, în ierarhia mondială, stabilită pentru răstimpul 1926-1994. În perioada 1967-1989, a activat ca antrenore federală și antrenore a lotului național de tenis de masă. A adus o contribuție deosebită la formarea unor sportivi de valoare, la obținerea unor performanțe de prestigiu și pentru continuarea afirmării școlii românești de tenis de masă pe plan internațional. În perioada cât a funcționat ca antrenore federală și de lot național, tenisul de masă românesc a cucerit, la CM și CE, 3 medalii de aur, 7 de argint și 16 de bronz. A îndeplinit de două ori funcțiile de antrenore și de căpitan al selecționatelor europene feminine pentru meciurile Europa-Asia. La acțiunile preconizate pentru 1973 și 1974 nu a mai participat din considerente politice. Timp de 30 de ani, a fost președinta Colegiului central al antrenorilor și membră a Biroului FR de Tenis de Masă. A făcut parte din Biroul Executiv al CNEFS, fiind și președintă a Comisiei Naționale pentru Sportul Feminin. A fost numită de către Federația Internațională de Tenis de Masă (ITTF) lector la cursurile de perfecționare ale antrenorilor, ținute în Suedia (1968) și Portugalia (1970). A elaborat numeroase lucrări de specialitate, pe care le-a prezentat și publicat în țară și peste hotare. După 1989, s-a stabilit în Germania; între 1990-1994, a lucrat la Federația Germană de Tenis de Masă, ocupându-se cu problemele privind relațiile internaționale și, respectiv, activitatea competițională feminină. A ocupat posturi importante în ITTF: membră a Comitetului Executiv (1989-1993), membră a Comisiei tehnice (1973-1987) și în Uniunea Europeană de Tenis de Masă (ETTU):

vicepreședinte al ETTU (1988-1992), membră a Comitetului Director (1982-1988), președintă a Comisiei de clasamente (1982-1988), membră a acestei comisii din 1968, membră a Comisiei de instruire și antrenament (1976-1980). În semn de apreciere a activității depuse pentru dezvoltarea tenisului de masă, i-a fost acordat titlul de Membru Onorific pe viață al Uniunii Europene de Tenis de Masă (1992), iar ITTF i-a decernat distincția care îi confirmă intrarea în „Galeria Celebrităților” (*Hall of Fame*) – o galerie sui-generis rezervată marilor performeri ai tenisului de masă, care au cucerit cel puțin 5 titluri mondiale. Grație performanțelor sale deosebite, în anul 1953, a fost distinsă cu titlul de Maestru al Sportului, în 1955, cu cel de Maestru Emerit al Sportului, iar în 1965, cu acela de Antrenor Emerit. A fost decorată cu *Ordinul Muncii* Clasa a III-a, iar în anul 2000, i s-a conferit Crucea Națională *Serviciul Credincios*, Clasa a III-a.

CONSTANTINESCU, EMIL (1939), n. în Tighina (Republica Moldova). Profesor universitar, doctor. A absolvit, în cadrul Universității București Facultatea de Drept, promoția 1960 și Facultatea de Geologie și Geografie, promoția 1966. Doctor în Geologie, Universitatea București, doctor în Științe, Duke University, SUA. Profesor universitar în specialitățile Mineralogie și Cristalografie la Facultatea de Geologie, Universitatea București, din 1991. Profesor invitat, Departamentul de Științe Naturale, Duke University, Carolina de Nord, SUA (1991-1992). Prorector (1990-1992) și rector (1992-1996), Universitatea București. Autor a 12 cărți de specialitate, a peste 60 de studii științifice, 36 rapoarte geologice, 5 expertize, 3 hărți și 2 ghiduri pentru excursii, în domeniul geologiei. A ținut conferințe în 17 universități și institute de cercetare de prestigiu, din întreaga lume. Membru al unor forumuri academice interne și internaționale. Din decembrie 1989, se angajează în acțiunea de democratizare a României. A fost membru fondator al Alianței Civice (1990),

care în 1991 se alătură celorlalte forțe democratice și formează Convenția Democratică din România (CDR). Candidează la funcția de președinte al României în 1992. Este ales președinte al CDR (1992-1996). În 1996, a fost ales Președintele României. În decembrie 2000, și-a reluat activitatea universitară, continuându-și, în același timp, acțiunile în diferite organisme democratice interne și internaționale. În anii studenției a jucat baschet în cadrul facultății, a practicat turismul sub forma drumețiilor și chiar alpinismul cu un coeficient mai redus de dificultate. A sprijinit activitatea de educație fizică și sportivă, în rândul studenților și cadrelor didactice din Universitatea București și organizarea unor competiții sportive tradiționale, printre care și *Crosul Universității*, la ediția din 1997, dând „startul” de pornire în cursă. A contribuit la organizarea manifestărilor din cadrul Zilei Mondiale a sportului, în anul 2000, participând la executarea programului de exerciții de gimnastică. În anul 1994, a organizat o frumoasă manifestare, în cadrul Universității, unde, în prezența unei numeroase asistențe, a acordat titlul de Doctor Honoris Causa președintelui CIO, Juan Antonio Samaranch. În perioada îndeplinirii mandatului său de președinte al României, a fost prezent la numeroase manifestări sportive. În 1998, a participat la Cercul Militar, din București, la un mare simultan de șah, susținut de multipla campioană mondială Maia Ciuburdanidze, unde, în cadrul ceremoniei de deschidere, în cuvântul său, a apreciat că „Șahul este mai mult decât un sport, este un mod de viață”, după care a efectuat prima mutare. În 1999, l-a felicitat personal pe marele maestru internațional, șahistul Liviu Dieter Nisipeanu, pentru performanța obținută la CM de șah, de la Las Vegas. Cu ocazia plecării sportivilor români la JO de la Sydney, din anul 2000, în cadrul ceremoniei organizate la Palatul Parlamentului, a rostit un cuvânt de încurajare. A fost primul președinte al României, în funcție, care a participat la JO, în calitate de invitat ca șef de stat, fiind de față la competițiile organizate la JO de la Sydney, în special la finalele de la gimnastică și canotaj. Ca un semn al recunoașterii obținerii unor rezultate de prestigiu și a contribuției la dezvoltarea și organiza-

rea mișcării sportive a acordat numeroase ordine și medalii celor care s-au evidențiat în mod deosebit. Prof. dr. Emil Constantinescu a fost distins cu numeroase premii, medalii și alte distincții de către numeroase academii, instituții științifice și universități din diferite țări ale lumii. Este Doctor Honoris Causa al Universităților din Liege, Atena, Montreal, New Delhi, Beijing, Bilkent-Ankara, Sofia, Maribor, Chișinău, Bangkok, Astana și al École Normale Supérieure – Paris.

CONSTANTINESCU, GEORGE-GOGU (1881–1965) n. în Craiova. A fost elev la Liceul *Carol I* din Craiova. Renumit savant român, inventator din prima jumătate a secolului al XX-lea. Din 1912 a trăit în Anglia. Autorul teoriei sonicității (1916); a construit numeroase mașini și dispozitive sonice. Membru de onoare al Academiei Române. În 1936 a participat la Raliul Monte Carlo, în echipaj cu scriitorul Ion Zamfirescu și având ca pilot pe renumitul Petre Cristea, echipaj care s-a clasat pe locul I.

CONSTANTINESCU, GHEORGHE (1919–2006) n. în București. A debutat, în 1933, în echipa de volei *Avântul Sportiv* a Liceului *D. Cantemir*. În 1946, se transferă la Clubul SC 44. În perioada 1947-1948, joacă la *Petrolul*, apoi, timp de 4 ani, evoluează sub culorile Clubului *Dinamo* București. Se remarcă, deopotrivă, prin calitățile de pedagog și de tehnician. Între anii 1949 și 1956, a condus echipa masculină de volei a Clubului *Dinamo*, iar între 1956 și 1972, pe cea feminină, cucerind 10 titluri de campion național. De asemenea, a fost și antrenorul echipelor naționale de volei – masculină, între 1951 și 1953, și feminină, între 1953 și 1965. De pe banca tehnică a condus, ca antrenor, evoluțiile voleibaliștilor și voleibalistelor Clubului *Dinamo*, în 250 de partide

susținute atât în cadrul competițiilor interne, cât și în cele internaționale, precum dinamoviadele, CCE și Cupa Cupelor. La cârma echipei naționale feminine, a obținut, rând pe rând: locul IV, la CE din 1955; locul II, la CM din 1956; locul IV, la CM din 1962; locul II, la Universiada din 1965, și locul III, la competițiile prilejuite de Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților din 1955. De asemenea, a antrenat echipele naționale feminine de volei ale Greciei și Italiei, care au obținut frumoase rezultate la JMU și la CM. A fost membru al Biroului federal și al Colegiului central de antrenori din cadrul FRV. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit în anul 1969. A fost decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (1968).

CONSTANTINESCU MAC – numele adevărat **CONSTANTINESCU MIHAIL FILIP** (1900–1979) n. în Charlottenburg (Germania). Sculptor, cu studii de arte plastice în Italia și Franța, unde l-a avut ca dascăl pe celebrul sculptor Bourdelle. Profesor la IAP din București timp de 25 de ani. În 1925 a venit în țară, unde a început o activitate laborioasă cu sculpturi imaginative în stil bizantin. A creat basorelieful *Pacea* pentru Arcul de Triumf, statuile pentru fațada clădirii Facultății de Drept din București, artă decorativă, printre care o friză de metal reprezentând istoria României, pentru Pavilionul României de la Expoziția Internațională din 1939 de la New York. După 1945, a realizat lucrări monumentale de proporții, cu tematică istorică, constând din statui sau grupuri statuare, amplasate în diverse părți ale țării: *Răscoala țăranilor*, *Strămoșii*, *Cavalerii culturii* ș.a. A îmbogățit artistic Teatrul din Galați, Muzeul de istorie din Tulcea. A făcut ilustrație de carte, scenografie, critică de artă. În 1961 a terminat în piatră lucrarea de 285 de cm înălțime, *Jucătoarea de tenis*, expusă la hotelul Tomis din Mamaia. Varianta în gips se află în patrimoniul Muzeului Sportului. Tot din lumea sportului este inspirată și lucrarea *Canotoarea*.

CONSTANTINESCU, MIRCEA (1928–2011), n. în București. Medic, absolvent al Facultății de Medicină Generală în 1954. Personalitate marcantă

a chirurgiei românești contemporane. În primii ani de activitate, asistent universitar, șef de lucrări la IMF și apoi dedicat efectiv muncii din spital, ca medic primar chirurg. Doctor în științe medicale din 1966. A profesat în Clinica de Chirurgie a Spitalului de Urgență, unde a fost director, timp de 13 ani, activitate pentru care, în 2000, i s-a acordat *Diploma de excelență*. Timp de 25 de ani, a lucrat și în Clinica de Chirurgie a Spitalului CFR 2, unde a acordat asistență medicală multor sportivi de performanță. A fost șeful Catedrei de chirurgie a Facultății de Medicină Generală din Universitatea Titu Maiorescu. Membru al Academiei de Chirurgie de la Paris. Pentru toată activitatea și cele peste 120 de lucrări de specialitate, American Biographical Institute (ABI) și International Biographical Centre (IBC) din Cambridge l-au declarat *Omul anului 1999* și *Om al secolului XX*. A jucat fotbal, ca junior, la *Unirea Tricolor*, apoi la *Progresul* și la *Venus UCB*, în divizia B (timp de 18 ani). A fost antrenor-jucător la echipa de divizie C, *Gloria Mărășești*. Reprezentativ pentru rugby-ul românesc este faptul că dr. CM, timp de 22 de ani (1956–1978), a acordat asistență medicală și a supravegheat starea de sănătate a echipei naționale de seniori.

CONSTANTINESCU, PAUL (1909–1963) n. în Ploiești. Compozitor. După studii în țară, cu Mihail Jora, s-a specializat la Viena, revenind mai apoi în orașul natal. Își începe cariera ca violonist și dirijor de cor. Este apoi profesor la *Liceu de muzică* din Lugoj, pentru ca ulterior să-l întâlnim ca profesor la Conservatorul de Muzică din București. Tezaurul său componistic a fost deosebit de bogat și reprezintă o fericită îmbinare între melosul popular românesc și cântecul bizantin; conține concerte, o simfonie pe fundal clasic, muzică de cameră, oratorii, lieduri, opere, între care: *O noapte furtunoasă*, *Până Lesnea Rusalim*. Prima face parte din tripticul operei românești, alături de *Năpasta* lui Sabin Drăgoi și *Ödip* a lui George Enescu. Se mai remarcă: *Simfonia*, de

un puternic dramatism, brodat pe un fundal clasic, *Concert pentru orchestră de coarde, Suita românească, Concert pentru pian, Triplu concert pentru vioară, violoncel și pian*. Compune și piese coral religioase în stil neobizantin. Marele compozitor a realizat și o creație plină de dinamism, baletul *Nunță în Carpați*. A fost distins cu Premiul *Enescu*. Membru corespondent al Academiei Române (1963).

CONSTANTINESCU, VIRGINIA (1923–1997), n. în Mărășești, jud. Vrancea. Medic sportiv. Absolventă a Facultății de Medicină Umană din București (1947) și a cursului de specializare în medicină sportivă organizat de Ministerul Sănătății în 1949. Medic primar. Asistent universitar. A condus serviciile de explorare funcțională a aparatului respirator la Dispensarul Central pentru Sportivi și, apoi, la Centrul de Medicină Sportivă. A contribuit la organizarea și buna funcționare a acestor instituții și la perfecționarea cadrelor de specialitate ale rețelei de medicină sportivă, prin schimburi de experiență, îndrumări metodologice și activitate didactică la Facultatea de Specializare și Perfecționare a Medicilor din cadrul Institutului de Medicină și Farmacie din București. A elaborat numeroase lucrări de cercetare științifică, bine apreciate la congresele din țară și din străinătate.

CONSTANTINIU, CONSTANTIN (1830–1905), n. în București. Profesor de gimnastică și de scrimă. Dimitrie Ionescu, în lucrarea sa *Istoricul gimnasticii și educației fizice la noi*, îl consideră drept inițiatorul celei dintâi societăți de gimnastică din țara noastră –

Societatea Română de Arme, Gimnastică și Dare la Semn (al cărei prim președinte a fost, în 1867, istoricul V. A. Urechia). Din aceeași sursă documentară s-au aflat și alte amănunte despre activitatea lui CC: a predat gimnastica și scrima la liceele *Sf. Sava* și *Matei Basarab*, precum și la Școala Militară de Geniu și Artilerie din București; între anii 1893 și

1904, a fost profesor de gimnastică medicală și inspector al stațiunilor balneare ale statului. În 1892, când ministrul Instrucțiunii Publice era Tache Ionescu, CC a fost numit președinte al Comisiei de examinare a cadrelor didactice care candidau pentru ocuparea posturilor de profesor de gimnastică și de scrimă. La inițiativa sa (îmbrățișată de Dimitrie Ionescu, F. Stănculescu, N. Bădescu, I. Radu și de alții), în 1893, a fost înființată Societatea Profesorilor de Gimnastică din România (condusă de el, ca președinte, și de Dimitrie Ionescu, ca vicepreședinte). A fost colaborator activ la revista *Gimnasticul Român*, unde a publicat o serie de articole în care dezbătea problemele actuale ale educației fizice. Timp de patru decenii, s-a situat statornic în rândul cadrelor didactice care au militat și activat pentru răspândirea largă a gimnasticii și a altor sporturi aflate la început de drum în România acelor ani. A fost primul specialist care a predat, la noi în țară, gimnastica medicală.

COPOS, GEORGE (1953), n. în Tășnad, jud. Satu Mare. Jurist, absolvent al facultății de drept. Profesor de educație fizică, licențiat al Universității din Oradea. Curs postuniversitar în cadrul Universității de Studii Social Administrative din București. Activitate profesio-

nală: Profesor la Liceul Industrial din Tășnad (1978–1980); șef al departamentului social-turism al Uniunii Asociațiilor Studenților din România (1980–1990). Om de afaceri-investitor în diferite domenii (alimentar, comerț cu produse electronice, producția de motoare, turism, fotbal etc) – începând din 1990 până în 2004 a îndeplinit funcția de președinte, director general „ANA GROUP”. Activitatea politică: membru al Partidului Umanist; senator de Argeș (2004); membru al Comisiei Economice și al Comisiei pentru Sănătate, Ecologie și Sport din Senatul României (2004); vicepremier în guvernul Tăriceanu (2005) – Ministru de Stat pentru coordonarea activităților din domeniile mediului de afaceri și întreprinderilor mici și mijlocii. Pe plan sportiv a

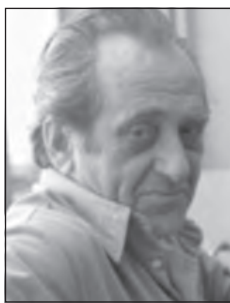
contribuit semnificativ la dezvoltarea sportului în rândul studenților, la promovarea formelor specifice de practicare a exercițiilor fizice și sportului, precum și la buna reprezentare a sportului universitar la competițiile internaționale. A fost reprezentantul României în FISU, membru Comitetului Executiv (1983-1991), membru de onoare al FISU din 1991. După 1990, a sprijinit organizatorii și material mai multe ramuri de sport în scopul dezvoltării și afirmării lor. A fost președintele FR. de Badminton (1991-1992), iar din 1993 vicepreședinte al FR. de Atletism. Din 1999 s-a implicat în activitatea fotbalistică la FC Rapid, inițial ca sponsor prin firma „ANA ELECTRONIC” și ulterior ca patron al acestei structuri fotbalistice. Sunt, de asemenea de remarcat preocupările sale pentru crearea unor condiții superioare de practicare a turismului (hoteli, transport pe cablu, amenajări de pârtii de schii, zăpadă artificială, etc) chiar dacă aceste măsuri au fost luate în contextul investițiilor din domeniul afacerilor sale. A avut mai multe responsabilități în cadrul unor importante organisme economice printre care: Președintele Alianței Confederațiilor Patronatelor din România (până în 2004), Membru fondator al Asociației Oamenilor de Afaceri din România (1999)

CORBU, S. RADU (1864–1941), n. în com. Urleasca, jud. Brăila. Profesor-maestru de gimnastică, absolvent al unor studii de gimnastică în țară și în străinătate la Viena și Breslau. Personalitate cu contribuții teoretice și practice în domeniile gimnasticii, educației fizice și sportului. Și-a îndeplinit, cu conștiinciozitate și devotament, timp de 46 de ani, misiunea de cadru didactic de educație fizică, la Liceul *Nicolae Bălcescu*, din Brăila. În perioada 1923-1932, a îndeplinit și funcția de subdirector al liceului. În 1893, s-a numărat printre fondatorii Societății Profesorilor de Gimnastică și Arme din România. A avut o contribuție deosebită în calitate de secretar al Conferințelor Profesorilor de Educație Fizică din 21-24

septembrie 1904 și din 25-29 noiembrie 1907, care au abordat o problemă de mare interes privind gimnastica și educația fizică școlară. A fost unul dintre promotorii și susținătorii activi ai practicării jocului de oină. Sub îndrumarea sa, în 1896 a început să se practice oina la Liceul *Nicolae Bălcescu*, iar în 1898 a organizat întreceri de oină în Brăila. Unele surse menționează încercarea din 1895 a unei comisii, din care a făcut parte și R. Corbu, de a elabora un Regulament al jocului de oină pentru o preconizată demonstrație, ca răspuns la invitația lansată de CIO către România în 1894 de a participa la prima ediție a JO de la Atena, proiect care însă nu s-a realizat. Aflându-se constant între personalitățile care au militat pentru răspândirea jocului de oină și stabilirea unor reguli precise de desfășurare a concursurilor, R. Corbu publică, în 1898, la Brăila, lucrarea *Oina, joc gimnastic cu mingea* pe care o retipărește, în variantă îmbunătățită, în 1899. Din inițiativa Ministrului Instrucțiunii Publice, Spiru Haret, în anii 1897 și 1898 au avut loc consultări și încercări ale unor comisii de a elabora un regulament care să uniformizeze diversele reguli ale jocului de oină, acțiuni la care a participat și RC. O altă comisie numită de Spiru Haret, din care au făcut parte D. Ionescu (București), R. Corbu (Brăila) și T. Berescu (Iași), a elaborat în decembrie 1898, în Iași, Regulamentul pentru desfășurarea concursurilor de oină. Sub semnătura lui Spiru Haret, primul regulament oficial a intrat în vigoare în februarie 1899. Ca urmare a contribuției directe a prof. R. Corbu, ca antrenor, în luna mai 1899, echipa Liceului *N. Bălcescu* din Brăila a câștigat primul titlu de campioană a *Concursului general de oină*, desfășurat în București, la care au participat 18 echipe ale școlilor secundare. Tot din inițiativa sa, în anul 1905, ia ființă Societatea de gimnastică și sport a Liceului *Nicolae Bălcescu* din Brăila. În 1918, societatea s-a transformat în Casa de Educație Națională filiala Brăila, iar din 1925, în *Societatea de Educație Fizică*. A fost un animator al activității sportive brăilene, realizatorul *Parcului de sporturi*, din Grădina Monument (inaugurat la 31 iulie 1921). În 1921, prof. R. Corbu a fost ales președinte al CS *Jupiter* din Brăila (un reprezentant al echipelor

Liceului Nicolae Bălcescu). Un alt eveniment deosebit, din activitatea prof. RC, îl constituie participarea sa la Congresul Internațional de Gimnastică, de la Breslau (9-14 iunie 1894), ca mesager al gimnasticii românești și ca propagandist al jocului nostru național, oina, în străinătate. În legătură cu această acțiune, RC a publicat o lucrare intitulată *Congresul de gimnastică*. Din informațiile cuprinse în Monografia Liceului Nicolae Bălcescu (Toader Buculei – Brăila 1988) rezultă ca prof. RC a primit următoarele distincții: *Coroana României* în grad de Cavaler; Medalia Jubiliară Carol I; *Răsplata Muncii Clasa I* și Clasa a II-a.

CORCESCU, NAUM (1922–1980) n. în Lipnic, jud. Soroca, azi R.Moldova. Sculptor, cu opere monumentale realiste, de proporții, cu temă istorică, unele dintre ele legate de simbolurile tipice perioadei dinaintea de 1989. Se remarcă gigantul 1907 din Piața Obor, din București (azi demolat), Avram Iancu din Brad, ș.a. Este autor și al sculpturii *Joc sportiv*, realizată în 1962 și amplasată la hotelul *Dacia* din Mamaia.

CORNIANU (CORNEANU), ION (1927–1992), n. în com. Plugova, jud. Caraș - Severin. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1953. A practicat luptele greco-romane la Asociația Sportivă *Vulturii* din Lugoj, de unde s-a transferat la secția de lupte a Clubului CCA din București. Component al lotului național, obține, la categoria semigrea, locul I, la Cupa României, în 1949, și locul II, în întrecerile organizate cu ocazia Festivalului Internațional al Tineretului și Studenților, din 1953, de la București. Încadrat ca asistent la Catedra de lupte a ICF (1957). În 1954, a fost numit antrenor federal, încredințându-i-se conducerea tehnică a lotului național. În această calitate, până în anul 1992, a

pregătit echipa de lupte greco-romane cu care România a participat la 10 ediții consecutive ale JO, cucerind în total 27 medalii, din care 6 de aur, 8 de argint și 13 de bronz. La CM, luptătorii români antrenați de IC au cucerit 14 medalii de aur, 22 medalii de argint, 22 de bronz, iar la CE, 20 de medalii de aur, 31 medalii de argint și 25 medalii de bronz. La acest palmares se mai adaugă numeroase medalii obținute la concursurile oficiale de luptătorii juniori care i-au fost elevi. Printre sportivii de elită pe care i-a pregătit IC se numără Gh. Berceanu, V. Bularca, Șt. Rusu, D. Pârvulescu, I. Draica, N. Martinescu, I. Cernea, I. Baci, S. Popescu, N. Gingă, A. Constantin, Șt. Negrișan. În cei aproape 40 de ani cât a lucrat ca antrenor, a pregătit și o serie de discipoli care i-au continuat „școala” și experiența (I. Cernea, N. Pavel, C. Tapîrjan, C. Ofițerescu, G. Șuteu, N. Martinescu, M. Cristea etc). Membru al Biroului Federației Internaționale de Lupte Amatoare (FILA /1962-1992), vicepreședinte al FILA (1978-1984), secretar al Departamentului tehnic, președinte al Comisiei de antrenori (1972-1992), membru al altor comisii ale FILA (medicală, asistență tehnică, cercetări științifice, interpretarea regulilor, calendar internațional), membru al Colegiului de redacție al revistei tehnice a FILA. A avut contribuții importante la perfecționarea statutului și regulamentelor FILA, la elaborarea și punerea în aplicare a direcțiilor de activitate ale acestui for, la elaborarea și înfăptuirea *Planului de Aur al FILA* de dezvoltare a luptelor în lume, elaborând lucrarea *Planificarea antrenamentelor și competițiilor de lupte*, pe care FILA a distribuit-o tuturor federațiilor naționale afiliate. A făcut parte din colectivul internațional de specialiști numit de FILA, care a elaborat *Albumul prizelor în lupte* (1985), lucrare care, de asemenea, a fost distribuită de FILA tuturor federațiilor afiliate. O lungă perioadă, în deceniile 8 și 9, a condus Școala Superioară de Antrenori a FILA, a condus numeroase cursuri de antrenori și de arbitri organizate sub egida FILA în zeci de țări. A avut calificarea de arbitru internațional. CI a făcut parte din juriile tuturor JO, CM și CE desfășurate pe perioada celor 30 de ani cât a fost membru al Biroului FILA. Rezultatele de prestigiu ale echipei

naționale antrenate de el, dar și prestața dobândită ca arbitru internațional de lupte, i-au conferit o autoritate unanim recunoscută în lume. I-au fost acordate titlurile de Maestru al Sportului și, respectiv, de Antrenor Emerit (1960). A scris peste 200 articole de specialitate, a susținut în țară și străinătate în jur de 90 de comunicări științifice, a realizat pentru FRL și FILA 12 filme metodice și tehnice la lupte greco-romane. Deputat în Marea Adunare Națională în legislatura 1958-1962. A fost distins cu *Diploma de Excelență a FILA* și cu *Diploma de Onoare a CIO* pentru întreaga sa activitate profesională. De asemenea, a fost decorat cu: *Medalia Muncii* (1956); *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1960); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (1968, 1976); *Ordinul Muncii* clasa I (1973); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1977, 1981 și 1982).

COSAȘU, RADU (OSCAR ROHELICH) (1930), n. în Bacău. Scriitor și ziarist. Absolvent al Facultății de Filologie. În 1949, a debutat în ziaristică semnând în *Revista elevilor*, în ziarul *Scânteia tineretului* și apoi în revista *Cinema*. Din 1969, a inaugurat o rubrică de succes în ziarul *Sportul popular* intitulată *Cronica lui Belphegor*. A scris tablete, pe care le-a publicat într-o carte intitulată *Cinci ani cu Belphegor*, apărută la Editura Stadion. Din 1989 a publicat în revista *Fotbal Plus*. S-a remarcat prin ironia, subtilitatea și stilul inconfundabil în eseurile, reportajele și cronicile nuanțate cu personalități care s-au remarcat, prin performanțe deosebite, în marile competiții. Din 1997 a fost editorialist la cotidianul *Pro Sport*. A făcut parte dintre scriitorii români care prin relatările lor au onorat fenomenul sportiv. În 1971 și 1985, a primit Premiul Uniunii Scriitorilor, cel al Academiei Române (1981) și cel al Asociației Scriitorilor din București. În romanul *Maimuțele personale*, apărea ca personaj un jucător de fotbal. Opera sa conține 6 volume de nuvele și alte 6 volume care au ca temă educația sentimentală a perioadei 1975-1981, având titlul *Supraviețuire*. A

devenit un colaborator permanent al *Gazetei Sporturilor*, în tabletele sale militând permanent pentru apărarea și promovarea rolului și menirii sportului. Printre cugetările sale demne de reținut, se află și acest adevăr despre întrecerea sportivă: În viață, se mai și pierde, se mai și obosește, în sport nu poți să învingi tot timpul. *Membru COR în perioada 1990-1997*.

COSTACHE, VICTOR CRISTIAN (1963), n. în București. Ziarist. Absolvent al Institutului militar *Nicolae Bălcescu* din Sibiu, specialitatea intențență. A jucat fotbal la *TM București* (1974-1979 și 1981-1982), *ASA Sibiu* (1980-1981) și *CFR Sibiu* (1984). A abandonat cariera sportivă din motive profesionale, fiind ofițer activ. În 1990 a debutat în presă, în calitate de colaborator al *Gazetei sporturilor*, devenind apoi șef al departamentului Fotbal. Din 1996 a fost șeful departamentului Fotbal la cotidianul *Sport XXI*, apoi redactor-șef adjunct și redactor-șef. S-a transferat la *Jurnalul național*, fiind redactor-șef adjunct, apoi la postul Prima TV ca editor și, pentru o scurtă perioadă de timp, a fost redactor la cotidianul *Național*. Din septembrie 1998 a fost redactor la cotidianul *Pro Sport*, întrerupându-și activitatea trei luni (iulie-septembrie 2000), timp în care a fost redactor-șef adjunct la *Gazeta sporturilor*. Coautor pentru capitolul *Fotbal* din lucrarea *România în lumea sportului*, editată în 1995.

COSTEA, MIRCEA (1926–1993), n. în Găești, jud. Argeș. Ziarist, ofițer activ. A lucrat inițial la publicațiile militare ca reporter și redactor. În 1957 a fost numit redactor-șef al ziarului *Sportul popular*, pe care l-a condus până în 1967, când a îndeplinit funcțiile de șef de secție și pe cea de reporter special. În 1971 devine redactor-șef al publicațiilor sportive, care includeau revistele de tehnică sportivă, de specialitate pe ramuri de sport și de ilustrație sportivă. În această calitate, a scris până în 1989 numeroase editoriale,

materiale și cronici de fotbal, tenis de masă, box și hochei pe gheață. După 1989 a fost șef de secție la *Gazeta sporturilor*. A decedat subit, în 1993, la CM de hochei pe gheață din Olanda (grupa B), unde se afla ca trimis special, însoțind echipa națională.

COSTESCU, GEORGE.

Avocat, publicist, director al primelor publicații de propagare a sportului, promotor al educației fizice și sportului în țara noastră. A fost membru fondator al FSSR (1912), ales în Comitetul Central, în Biroul acestuia. Pe tot parcursul acti-

vității sale a avut un rol important în adoptarea și aplicarea unor hotărâri și măsuri care au impulsionat dezvoltarea educației fizice și sportului din țara noastră, constituirea și consolidarea noilor structuri organizatorice pe ramuri de sport. Membru fondator al COR în 1914, for al cărui membru a fost până în anul 1923. A făcut parte din toate comisiile, constituite pe parcursul anilor, pentru finalizare și punerea în funcțiune a construcțiilor terenurilor și instalațiilor din Parcul Sportiv. A fost, de mai multe ori membru în comisiile de atletism, fotbal-rugby, ciclism, sporturilor de iarnă, propagandă și altele. Este considerat „întemeietorul celor dintâi publicațiuni de propagare a sporturilor”, fiind directorul publicației „Sportul” și a „Revistei automobilă”. Membru de Onoare al Asociației Presei Sportive și a sindicatului ziariștilor. A fost împuternicit să „înlesnească opera de propagare a educațiunii fizice a tineretului românesc”, prin popularizarea prin presă a activității desfășurate de FSSR. A sprijinit organizarea unor competiții și serbări sportive în București și în țară, făcând parte din juriile de concurs și din delegațiile oficiale care au participat la aceste manifestări. În 1915, s-a aflat în juriul Campionatelor generale de atletism, când a avut loc și inaugurarea oficială a Parcului FSSR. Încă din 1908-1910, a mai participat și la alte acțiuni importante făcând parte din Comitetul de conducere a Societății Cycliștilor „Principele Carol care promova ciclismul și atletismul (marșurile și aler-

gările). De asemenea, s-a aflat în grupul care a susținut și acționat pentru înființarea Societății „Sport – Club – Olympia” devenit ulterior un puternic club de fotbal. În 1919, a fost delegatul FSSR în Comitetul organizator pentru pregătirea participării la Jocurile militare interaliatate din Franța. În 1921, datorită unor puncte de vedere diferite privind acordarea autonomiei sporturilor și organizațiilor sportive, își prezintă demisia pe care Comitetul Central i-o aprobă. Este autorul unei importante lucrări „*Două zeci și cinci de ani de viață sportivă în România – FSSR 1912 – UFSR – 1937*”, o veritabilă istorie a activității sportive a unui sfert de veac. Decorat cu: *Răsplata Muncii pentru Învățătură*, medalie clasa I (1915); *Medalia Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a și *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler* clasa a II-a (1938 cu ocazia aniversării din 1937).

COSTINESCU, ION (1872–

1951), n. în București, medic cu studii în țară și la Paris. Fiul lui Emil Costinescu, industriaș, fondator al BNR, un apropiat prieten și sfătuitor al regelui Carol I. Ion Costinescu se lansează în politică după 1919.

Primar al Bucureștiului în perioada 1922-1928, președinte al Crucii Roșii, ministrul Sănătății și Ocrotirii Sociale. S-a distins prin ajutorul dat evreilor români în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Un mare iubitor și susținător al educației fizice și sportului din România. Președinte al Federațiunii Societăților de Sporturi de iarnă din România, organism înființat de tatăl său, Emil Costinescu. Membru fondator al Federației Societăților Sportive din România (1912) și al Comitetului Olimpic Român, la 27 martie 1914. Coautor, împreună cu principele Carol și cu Ion Cămărășescu, al proiectului de statut al FSSR, adoptat de adunarea generală de constituire a acestui for din 1 decembrie 1912. Membru al primei Comisii de ciclism din cadrul FSSR, autor al regulamentului acestei comisii. De asemenea, a fost membru al Comisiei sporturilor de iarnă și al altor

comisii ale FSSR. Este prezent ca membru COR până în anul 1936. Membru al CC al FSSR și al Biroului central al acestuia în mai multe legislaturi. A fost membru al primei Societăți Turistice din România, până la Primul Război Mondial. Parcurgând evenimentele perioadei de pionerat a sportului românesc, îl vedem permanent prezent în conducerea acestora, ales și reales de fiecare dată. A fost un practicant fervent al diferitelor sporturi (bob, schi, tenis ș.a.). Îl vedem pe terenurile de tenis, iar în 6-8 februarie 1920, ia parte la concursul de bob *Cupa prințului G.V.Bibescu*, desfășurat la Brașov. Conducând un echipaj de patru persoane, se clasează pe locul I și învinge toată elita bobului din acea perioadă. În calitate de membru al Comisiei FSSR pentru instalarea terenurilor, a avut un rol important în edificarea Parcului Sportiv al FSSR din București, cunoscut în prezent sub numele „Complexul Sportiv Tineretului”. Fiind un pasionat vânător, în perioada 1933-1936, a îndeplinit funcția de președinte executiv al Uniunii Generale a Vânătorilor din România, iar din 1936 pe cea de vicepreședinte. A fost decorat de Regele Carol al II-lea cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler Clasa a II-a în 1935 și Clasa I în 1938. După 1944 a fost arestat și condamnat în 1949 sub pretextul de fraudă economică. A decedat în închisoarea de la Sighet în 1951.

COSTOIU, EMIL (1928), n. în com. Lipia, jud. Buzău. Inginer și ziarist. Absolvent al Institutului Politehnic București (1953). A practicat sportul competițional ca jucător de volei, la *Concordia* Ploiești și în Timișoara. În 1964 a debutat în presa sportivă, fiind corespondent și colaborator al publicațiilor *Prahova nouă*, *Timpul* și *Sportul popular*. Tot în 1964 a devenit și arbitru de volei, iar între 1965-1986 a activat și ca arbitru internațional. Între 1954-1990 a fost inginer la Institutul de Proiectări Laminoare din București și a colaborat, în același timp, la cotidianul de specialitate *Sportul*, semnând materiale de analiză, comentarii și cronici. După 1990 și-a con-

centrat activitatea profesională asupra presei sportive, lucrând la *Gazeta sporturilor*, iar preocupările sale au vizat, în special, sportul care l-a consacrat – voleiul.

COȘBUC, GEORGE (1866–1918), n. în com. Hordou, azi Coșbuc, jud. Bistrița Năsăud, poet, bard al satului românesc, creator al unei opere de o frumusețe inegalabilă, membru al Academiei Române (1916). Se stabilește în Regat, în anul 1889, la invitația lui Titu Maiorescu. Este contemporan cu Mihai Eminescu, pe care l-a admirat. Poemele *Nunta Zamfirei* și *Moartea lui Fulger*, ambele, sunt scrise sub puternica influență a marelui poet. Era contemporan și cu Vasile Alecsandri căruia îi purta un deosebit respect și considerație. Mai apoi, împreună cu I.L.Caragiale și I.Slavici, a pus bazele revistei *Vatra*, în anul 1901. Cu Al.Vlahuță scoate periodicul *Sămănătorul* pe care-l vor conduce doar până în anul 1903, când este preluat de N.Iorga. Scrierile lui Coșbuc, de fapt întreaga sa operă, abundă în dinamism, iar satul românesc pare a fi desprins dintr-un basm celebru. La tot pasul, se resimte mentalitatea rurală, vorbirea, duhul și înțelepciunea, caracteristice omului de la sat. Dar Coșbuc abordează și teme filozofice, patriotice, istorice, umoristice și exotice. Pastelurile sale sunt mini-poeme ce redau imagini încântătoare ale naturii. Pentru mișcarea olimpică românească este semnificativă poezia lui George Coșbuc *Atletul din Argos*, publicată în anul 1888 în revista *Tribuna* din Sibiu. În această poezie, Coșbuc descrie în versuri, cu multă măiestrie, destinul lui Stratofo, pentatlonistul din Argos: *Eu Stratofo din Argos, n-am brațe de titan,/Dar merg la Phliu și Pyton în fiecare an/La luptele cu pumnul; mă prind și eu la trântă,/Alerg, arunc cu discul-azi nu. Că-mi socotesc:/Eu dau vârtos în alții, dar alții mă lovesc/Cu pumnii, încât tot capul dogit trei luni îmi cântă/Și braț la braț, rivalul mari unghii el împlântă/în carne-mi, mă ridică, mă vântură pe jos./De-mi pâraie spinarea și-mi frânge os de os.* Mai departe, Coșbuc amin-

tește despre scopul luptelor acerbe în care se antrena atletul Stratofo din Argos, pentru a deveni și el un sfânt, cunoscând că în vechea Eladă, învingătorii Olimpiadelor se bucurau de cele mai înalte onoruri la întoarcerea lor în cetatea natală. Descriind, în continuare, frământările lui Stratofo, Coșbuc face o sugestivă comparație a loviturilor pe care acesta le-a primit în lupta cu Dandes, lovituri atât de puternice „de care nici Clitomach din Teba nu era capabil”. Clitomach (de fapt, Kleitomachos), despre care amintește Coșbuc, nu este altul decât campionul olimpic la pancrațiu, la cea de a 141-a Olimpiadă antică, desfășurată în anul 216 îHr și învingătorul olimpic la pugilat, cu ocazia celei de-a 142-a ediții, din anul 212 îHr. Descoperirile arheologice de la Olimpia, concursurile olimpice organizate din subvențiile cetățeanului român de origine greacă Evanghelie Zappa, precum și alte evenimente, au constituit tot atâtea momente de inspirație pentru marele nostru poet în realizarea *Atletului din Argos*. A fost un mare admirator al aviației, îl găsim prezent printre spectatorii la zborul lui Aurel Vlaicu deasupra Câmpiei Libertății de la Blaj, din 27 august 1911, cu ocazia Serbării organizată de ASTRA.

COVACIU-ULMEANU, FLORIAN (1903–1973), n. în com. Ulmeni, jud. Maramureș. Medic militar. Doctor docent în medicină și chirurgie. Licențiat în educație fizică, absolvent al ISEF, promoția 1933. Doctor în științe al Universității din Paris. Profesor universitar. După

unirea Transilvaniei cu România, a venit la București, unde a urmat cursurile Facultății de Medicină Umană, ca elev și, apoi, ca ofițer al Institutului Sanitar Militar. După ce lucrează ca asistent – pentru predarea fiziologiei – la ISEF, se hotărăște să urmeze cursurile aceleiași instituții de învățământ, ajungând ca, în anul 1932, să-și ia licența în educație fizică (teza sa de licență era consacrată *Cercetărilor experimentale asupra modificărilor cronaxiei în urma oboselii și antrenamentului*). Trimis pentru specializare la Paris (1934-1936), se dedică studiului sis-

temului neuro-muscular și obține Premiul *Boulard* acordat de Academia de Medicină din Paris, pentru lucrarea de doctorat *Effort volontaire et chronaxie* (*Efort voluntar și cronaxie*). Revenit în țară lucrează ca medic militar și cadru didactic la ISEF/ANEF (promovând până la gradul de general și, respectiv, titlul de profesor universitar și funcția de șef de catedră). A desfășurat o bogată activitate organizatorică, alcătuind și conducând numeroase colective de specialiști împreună cu care a abordat teme complexe de cercetare și a redactat cursuri, tratate și monografii – importante surse de documentare pentru medici, profesori de educație fizică și antrenori. Timp de mulți ani, în calitate de secretar general, apoi, de președinte al Societății de Medicina Educației Fizice și Sportului, a îndrumat și coordonat, la nivel național, organizarea reuniunilor, conferințelor și congreselor de specialitate, în cadrul cărora studiile elaborate împreună cu colaboratorii săi au constituit prezențe permanente unanim apreciate. De asemenea FCU s-a remarcat, printr-o participare susținută, la congresele organizate de societățile de medicină sportivă din alte țări și, deopotrivă, de către FIMS, din al cărei comitet de conducere a făcut parte. În 1968, a fost ales vicepreședinte al FIMS. Prin întreaga sa activitate, a contribuit substanțial la consolidarea și progresul medicinei educației fizice și sportului din țara noastră, la cunoașterea și aprecierea realizărilor acesteia peste hotare. În 1933, i s-a conferit Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a.

COVALSCHI, GAVRIL (1925), n. în com. Gemeni, jud. Suceava. Sculptor. A studiat la Academia de Arte frumoase din Iași, în perioada 1947-1950 și la Institutul de Arte Plastice Ion Andreescu din Cluj, în anul 1952. A fost prezent cu lucrări la toate expozițiile anuale de stat și la multe manifestări românești peste hotare. A lucrat în cadrul Direcției Artelor Plastice din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă. Pe lângă sculptura mică în care portretul este tratat într-o construcție realistă, artistul a abordat și sculptura monumentală. Astfel, a realizat monumentul *Eroilor neamului* de la Arad, în 1960 și monumentul *1907* de la Botoșani în 1980. Com-

pozițiile sale cu temă sportivă: *Canotaj* din piatră, amplasată la Hotelul Tomis din Mamaia și *Sulițașul* din bronz, amplasată la Stadionul *Dinamo* din București, furnizează date suplimentare despre preocuparea artistului de a oferi publicului lucrări deosebit de expresive și din acest domeniu.

CRAIOVEANU, EUGEN (1942–2011), n. în București. Medic sportiv. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1965, specialitatea medicină generală, ulterior și medicină sportivă. Își exercită profesia la mai multe dispensare din Capitală, pentru

ca în 1974 să fie încadrat la IMS, unde până în 1986 îl vom găsi prezent în laboratoarele de medicină internă și evaluare funcțională. Totodată, supraveghează starea de sănătate generală și dirijează planurile de pregătire – pe plan biologic-ale loturilor olimpice de atletism, handbal, rugby și haltere, acordând asistență științifică la marile competiții internaționale. În perioada 1986-1989, conduce pe plan bio-psihologic pregătirile echipelor divizionare A de fotbal *Dinamo*, *Victoria*, pentru ca, din 1990, să activeze în cadrul Dispensarului Sportiv din București. Preocupat de cercetare, are numeroase participări, ca autor, individual și în colectiv, la mai multe sesiuni interne ale IMS, dintre care se distinge comunicarea *Aprecierea pe criterii matematice a formei sportive maxime a sportivilor* (1995). Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1983).

CRĂCIUN EMIL (1896–1976), n. în Iași. Medic fiziopatolog, profesor universitar, doctor docent, cu specializări în Germania, SUA și Franța. Membru de onoare al Academiei de Științe Medicale din România, membru corespondent al Academiei Române, membru al Royal Medical Society din Londra,

director al Institutului *Victor Babeș* din București. A publicat numeroase lucrări de specialitate și a participat cu comunicări la multe congrese, conferințe și sesiuni științifice naționale și internaționale. A făcut parte din grup de specialiști, membrii fondatori, în 1932, ai Societății de Medicină Sportivă din țara noastră. Dar nu numai prin această inițiativă, academicianul Emil Crăciun avea legături cu sportul ci și ca un pasionat practicant al exercițiilor fizice și a altor sporturi. Încă din anii copilăriei participă, alături de tatăl său, la numeroase drumeții, plimbări zilnice în pădure, cu multe ore petrecute în aer liber, în singurătățile naturii. Astfel, ajunge să cunoască cu adevărat pădurea și farmecul ei, să bea din apa cristalină a izvoarelor, să cunoască bucuria de a trăi în natură, voluptatea sacră a libertății trupului și cugetului, plăcerea și binefacerile exercițiului fizic, ale mișcării. În Liceul *Dimitrie Cantemir*, i-a fost elev marelui dascăl al gimnasticii Nicolae Velescu, de la care a simțit și a căpătat gustul pentru practicarea exercițiilor de mișcare. „Asta e viața, e sănătatea voastră” îi îndemna renumitul profesor. Mai târziu făcea plimbări prelungite cu bicicleta, închiriind-o de la vestitul ciclist Alois Pucher. Student fiind la Medicină, împreună cu valorosul său coleg, medicul de mai târziu Ionel Pavel, a înființat Clubul Sportiv al Mediciniștilor, cu secții de scrimă, fotbal, box și tenis, amenajând chiar și terenuri proprii. Prin profesia sa, recomanda cu toată răspunderea practicarea gimnasticii medicale și a exercițiilor fizice pentru recuperarea celor cu accidente vasculare. Este autorul unui prețios volum, care a fost de mare utilitate sportului și sportivilor, scris împreună cu publicistul Gheorghe Epuran, intitulat *Alimentația sportivului*.

CRĂCIUNESCU, ALEXANDRU (1885–1953), n. în Hârșova, jud. Constanța. Profesor de educație fizică și sport, absolvite în București după studiile medii făcute în Brăila. A fost încadrat ca profesor de educație fizică, în Galați, de unde s-a transferat la Liceul *Gheorghe Lazăr* din București, începând cu 1 septembrie 1931. A avut preocupări și pe plan literar, realizând unele lucrări publicate în diferite reviste de acest profil, unele și în *Convorbiri literare*.

CRĂCIUNESCU, ALEXANDRU (1923), n. în București. Absolvent al Școalei Militare de Ofițeri Transmisiuni în 1944 și al ANEF/IEF, promoția 1950. După încheierea studiilor universitare a fost numit șeful secției învățământ la cursul militar de pregătire fizică (1950-1953), promovat ulterior ca șef al Secției de pregătire fizică a armatei în cadrul Ministerului Apărării Naționale (1953-1997). Președinte al FR de Lupte (1967-1989) și vicepreședinte al FR de Haltere (1962-1964). General în rezervă. A elaborat *Regulamente de pregătire fizică a forțelor armate ale României* (trei ediții); *Curs de pregătire metodică a pregătirii fizice a ostașilor*; *Instrucțiuni pentru organizarea sportului de performanță în cadrul MApN* (2 ediții); *Studii referitoare la pregătirea fizică specială a fiecărei arme*; *Cercetarea potențialului biomotric al tinerilor încorporați în aviație, infanterie, geniu, artilerie, tancuri și transmisiuni*. A avut o contribuție deosebită la realizarea demonstrațiilor sportive ale militarilor, cu ocazia diferitelor sărbători. Distincții primite: *Coroana României*, obținută pe front; *Diploma de Onoare* a Federației Internaționale de Lupte (FILA). Decorat cu: *Ordinul Meritul Sportiv*, Clasa I (2004).

CRĂCIUNOIU, CRISTIAN (1951), n. în București. Inginer echipamente periferice calculatoare, absolvent al Facultății de Mecanică Fină, din cadrul UPB, promoția 1975. Doctor în echipamente periferice - calculatoare (1981). Principalele activități profesionale: șeful sectorului prototipuri din Fabrica de echipamente periferice (1975-1980); redactor șef la revista *Știință și tehnică* (din 1981); realizator al emisiunii *Pas cu pas*, corealizator al emisiunilor *Universul cunoașterii*, *Povestiri cu internet neașteptat*, *Fantomele Dunării*, *Istoria aviației române – 42 ep.* (1992-1999); redactor șef al departamentului de Știință al

TVR (2003-2005); realizator al proiectului Vector 3 și al emisiunii de știință de la TVR2 (din 2005). CC a avut preocupări multiple în domeniul modelismului, cu contribuții deosebite teoretice și practice. Este considerat unul dintre principalii specialiști, reprezentant al presei și publicațiilor cu tematică sportivă din domeniile aeronauticii, marinei și modelismului. Directorul revistei *Modelism* (începând din 1984) – publicație de specialitate cuprinzând articole, imagini, desene, schițe, planuri și îndrumări adresate atât începătorilor, cât și avansaților în ramurile modelismului, cu o oarecare pondere pe tematica aeronauticii și navomodelismului, unele din atracțiile și specialitățile ing. Cristian Crăciunoiu. Directorul Editurii *Modelism Internațional*, care alături de celelalte publicații și lucrări editate a adus mari servicii atât domeniilor respective, cât și sportului. A realizat machetele de pe Aeroportul *Henri Coandă*, o reconstituire a avionului lui Traian Vuia. A obținut 8 brevete de invenție, între care 3 în domeniul acționărilor de mecanică fină, un motor multipolar, o instalație de magnetizare multipolară. Preocupările sale în domeniul modelismului s-au soldat cu obținerea unei medalii de bronz la CM de navomodele (1987), din Franța, la clasa C3 (colecții de navomodele). Arbitru internațional NAVIGA de navomodele, calitate în care a jurizat la mai multe CE de navomodele machete, printre care și la cel de la Constanța din 1995. A publicat peste 400 de articole în domeniul științei, printre care: *Vechi nave românești* (1981); *Corăbii străbune* (1983); *Dialogul omului cu marea* (1985); *România în al doilea război mondial* (1993); *Vânătoarea de noapte* (1994); *Hidroaviația deasupra Mării Negre* (1996); *Avioane reactive* (1997); *Aeronautica Română în cel de-al doilea război mondial* (2002); *Vedetele torpiloare ale marinei militare române* (2003); editor și autor al concepției de prezentare al lucrării *Priorități și recorduri mondiale de aviație*, publicată în 1993 (autor Gheorge Rado); membru al Asociației inginerilor aeronautice americane. Pentru realizările sale, a primit numeroase distincții, printre care: Mențiunea acordată de Academia Română pentru *Corăbii Străbune*; Premiul Asociației Mondiale a Aviației Civile.

CREANGĂ, GHEORGHE (1911–1994), n. în Plopana, fostul județ Tutova. Profesor de educație fizică și sport și jurist. În 1931, a absolvit cursurile Liceului *Regele Ferdinand* din Bacău. A urmat cursurile ISEF, pe care le-a absolvit în 1935. Între 1940 și

1945, a fost student al Facultății de Drept din Iași. După absolvire a funcționat ca profesor la Liceul *Roman Vodă* din Roman, iar din 1 septembrie 1946 la Liceul Ferdinand din Bacău, unde a activat până în 1967. S-a remarcat în activitatea sa de cadru didactic, reușind cu elevii săi o serie de performanțe apreciate pe plan local și național, printre care: locul I la Concursul național de oină pentru licee (1937-1938); finala națională a școlarilor la volei (1947- 1948); prezența în finalele campionatelor naționale republicane de gimnastică în perioada 1950-1960 și clasarea pe locul I cu echipa liceului în anul 1960. Pe timpul cât a lucrat ca profesor de liceu, a organizat și condus demonstrații și competiții sportive, excursii și tabere școlare, la munte și la mare; în aceeași perioadă, a îndeplinit și funcția de comandant de unitate de cercetași, de străjeri și, ulterior, de pionieri, contribuind la educarea tineretului școlar din Bacău, în spiritul respectului și cultivării activităților care aveau menirea și capacitatea de a căli din punct de vedere fizic, moral, civic, patriotic. Din 1967 și-a continuat activitatea de cadru didactic la Facultatea de Educație Fizică din Bacău. La această facultate a îndeplinit funcția de șef al Catedrei de gimnastică și a predat cursul de Teoria și istoria educației fizice, conlucrând, astfel, la formarea a 15 promoții de profesori de educație fizică. A publicat mai multe lucrări în țară și în colecția „STUDII SI CERCETARI” realizate în centrul din Mannheim, printre care: Îmbunătățirea densității desfășurării lecțiilor de educație fizică în școlile cu spațiu redus, fără săli de gimnastică, *Considerații asupra execuțiilor de respirație și locul lor în lecțiile de educație fizică*.

CREANGĂ, ION (1837–1889), n. în Humulești, jud. Neamț. Studii a făcut în mai multe școli din diferite localități; la Humulești cu bădița Vasile, la Broșteni la școala lui Nanu, la Școala publică din Târgu Neamț, la școala de catiheți („fabrica de popi”) din

Fălticeni figurând în catalog cu numele de Ion Ștefănescu. Din 1855, cu numele de Ion Creanga, a urmat seminarul central de la Socola devenind cântăreț și diacon, trecut pe la mai multe biserici, ca în 1860 să se înscrie la Facultatea de Teologie. După ce Mitropolia l-a suspendat ca preot de la Golia pentru „indiferentism” la unele reguli pe care le-a considerat prea rigide, s-a înscris la Institutul pedagogic din *Trei-Sfetiti* de sub conducerea lui Titu Maiorescu și terminând primul, a fost numit institutor la școala de la Trei Ierarhi. Ieșirea sa din cinul preoțesc i-a atras excluderea și din învățământ fiind nevoit să deschidă o tutungerie. Prietenia lui cu Eminescu și prezența la *Junimea*, ca membru marcant, l-au consacrat drept povestitorul cel mai îndrăgit al societății. Opera sa *Amintiri din copilărie* (capodoperă autobiografică), povestirile și anecdotele prin umorul plin de vervă și limba minunată reprezintă „expresia cea mai curată a geniului popular”, ridicat la o expresie artistică remarcabilă. Copil zburdalnic, „o tigoare de băet” Creangă a îndrăgit mișcarea fie ca scaldator prin ștoalnicele Ozanei, fie călare pe potecile culmilor Neamțului, într-o zonă în care călăria era practică atât de bărbați cât și de femei. Această pasiune i-a fost insuflată de ieromonahul Isaia Teodorescu, dascălul sau de la *Șola publică* din Târgu Neamț, cel care colinda munții cu sudoarea frunții”. Ion Creangă ajuns la maturitate, dar care încă mai trăgea cu flinta în ciorile de pe turla bisericii Golia ca institutor a fost promotor al introducerii exercițiilor fizice, a mișcării în general, în procesul de instruire a elevilor ca un factor important în dezvoltarea fizică și în împlinirea personalității lor. În acest sens Ion Creangă preconiza practicarea gimnasticii în timpul orarului de activitate și unele

exerciții fizice în recreații. O atenție sporită a acordat-o jocului în sine, dascălul plin de har și umor strecurându-se adesea printre zburdalnicii săi învățăcei. Ca institutor a slujit catedra timp de 20 de ani, impunându-se ca un respectat pedagog umanist și optimist, ce-a reformulat rolul și scopul educației. În una din teoriile lui arată că: „*Un învățător capabil, activ și conștiincios, aflându-se în mijlocul a 50 de școlari, poate cu facilitate a deștepta și dezvolta deodată câte-și treile însușiri bune ale fiecărui copil din clasa sa, adică: fizice, morale și intelectuale, fără de care un școlar nu poate bucura părinții sau crescătorii săi, apoi nu poate deveni nici folositor patriei în care s-a născut...*”. Între problemele de didactică și metodică care l-au preocupat, rețin atenția și cele de metodica educației fizice, Ion Creangă afirmând: „*Nu ții copii numai la carte, ci schimbă-le des ocupația, jucați-vă cu ei, căci între copii, trebuie să fii și tu copil*”. Ion Creangă a introdus metoda fragmentată și globală în predarea gimnasticii în scopul dozării efortului, în mod judicios. De asemenea, el dă interesante indicații pedagogice cu privire la rolul educației fizice în antrenarea elevului, în efortul intelectual. Jocurile trebuiau alese cu grijă spre a influența intelectual și totodată eticul la vârsta copilăriei. Excelent psiholog, Ion Creangă realizează un deziderat pedagogic al zilelor noastre, necesitatea de a face educație fizică, cu alte cuvinte susținea nevoia „*minutului de cultura fizică la fiecare jumătate de ora de activitate intelectuală, în scopul creșterii atenției*”. În *Amintiri din copilărie*, Ion Creangă ne împărtășește nostalgia copilăriei sale, legată de cei dragi dar și de locurile memorabile în care a avut bucuria să trăiască. Tot aici găsim exprimată și dragostea lui pentru înot, sărituri în apă, săniuș, excursii, jocuri în aer liber, etc. Povestirile și basmele lui Ion Creangă descriu calitățile fizice și morale ale omului din popor. El rămâne un mare pedagog practician și teoretician, un sfătuitor și îndrumător zelos al elevilor săi, viitori dascăli, o figură luminoasă de adevărat apostol, care a slujit cu pasiune școala, având educația fizică și excursiile în centrul atenției sale. Deși au trecut multi

ani de când Ion Creangă dezvolta cu îndrăzneală în manualele sale o metodă a gimnasticii și stimulării efortului fizic în școală, ideile sale au atras atenția cercetătorilor din zilele noastre, mărturie fiind studiul lui I.D. Marin *Pedagogia lui Creangă*, ed. Cugetarea 1941 și a lui C. Țapu Nazare *Ion Creangă în însemnări metodice asupra educației fizice în școală* (2001).

CRISTEA, EMILIAN (1915–1982), n. în București. Vulcanizator auto. Absolvent al Școlii de antrenori de alpinism. A început să practice alpinismul în 1935, participând la ascensiuni organizate de Clubul Alpin Român. Primele trasee în premieră le urcă în

masivul Piatra Craiului: Traseul Central din Perețele Piscul Rece, de gradul IV-A (1942), și Muchia Roșie, de gradul III-B (1945). În 1946, face parte din echipele care urcă în premieră traseul Trei Surplombe, de gradul V-A (alături de Nicolae Baticu, Sorin Tulea și G. Nicolescu) și traseul Fisura din Pintenul Văii Albe, de gradul V-A (împreună cu Nicolae Baticu), din Munții Bucegi. După 1948, a devenit antrenor la Secția de alpinism a Clubului CCA și, ulterior, la AS Armata Brașov. În 1953, realizează premiera Fisurii Albastre, traseu de gradul VI-A, din peretele Văii Albe din Bucegi. Împreună cu echipa AS Armata Brașov, escaladează, în premieră, nenumărate trasee de dificultate ridicată (gradele IV-VI) în Carpați. A fost membru al Comisiei Centrale de Alpinism și, apoi, în primul comitet al FR de Turism-Alpinism. A desfășurat o bogată activitate publicistică, scriind articole despre trasee alpine în ziare și reviste. De asemenea, sub semnătura sa apar valoroase ghiduri ale traseelor de alpinism din Bucegi, Piatra Craiului și Făgăraș. A fondat Clubul Alpin *Floarea de Colț* din București și, după ieșirea la pensie, s-a dedicat promovării alpinismului, a cultului pentru natură și munte în rândul tinerilor, organizând nenumărate excursii alpine, prezentând proiecții de diapozitive, prele-

geri ș. a. Un tragic accident i-a curmat viața, în 1982, în timp ce se documenta (pentru ghidul alpin la care lucra) asupra unor marcaje din Munții Făgăraș. În 1955, i se acordă titlul de Maestru al Sportului, iar în 1969, cel de Maestru Emerit al Sportului și Antrenor Emerit. Decorat cu *Medalia Muncii* (1962).

CRISTEA, EUGEN (1935-2006), n. în București. Medic sportiv. Absolvent al Facultății de Medicină, promoția 1959. Sportul preferat încă din anii copilăriei a fost tenisul de câmp. A început să joace la TCR în 1948, apoi la *Progresul* București, până în 1962. În

1951 câștigă 2 titluri naționale la juniori, la dublu masculin și dublu mixt, iar în 1952 câștigă 3 titluri la simplu, la dublu masculin și dublu mixt. În 1958 se clasează pe locul al III-lea la seniori, iar în 1960-1962 câștigă cu *Progresul* București titlul național pe echipe. În 1963 ajunge antrenorul echipei naționale de juniori, participantă la Cupa Galea. În continuare, se dedică exclusiv medicinei sportive, activând, mai întâi, la *Progresul* București, 1966-1978, apoi la *Luceafărul* București, asigurând asistența medicală de specialitate pentru echipele naționale de fotbal juniori. În această nouă activitate s-a remarcat printr-o profundă cunoaștere a specificului muncii la nivelul celor mai tineri fotbaliști, contribuind la formarea a numeroase generații de jucători, dintre care menționăm: Gh. Hagi, M. Lăcătuș, Șt. Iovan, D. Mateuț, D. Lupu, Ov. Sabău, Fl. Răducioiu, I. Dumitrescu, Fl. Prunea, numai câteva dintre numele performerilor care au adus glorie fotbalului românesc. Din 1984, este medic primar la cabinetul de ortopedie și acupunctură al Policlinicii Vitan. Prezent și în publicistica de specialitate, a scris: *Tenis pentru copii și juniori*, în colaborare cu Ilie Năstase, și *Aspecte ale pregătirii copiilor și juniorilor la fotbal*, în colaborare cu Mircea Rădulescu.

CRISTEA, MIRCEA (1930-2011), n. în Cluj. Medic sportiv. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1955. Pe plan sportiv, a practicat voleiul de performanță începând de la vârsta de 15 ani. Prima sa echipă a fost SC 44; a urmat

Progresul CPCS, unde a fost antrenat de celebrul Mimi Patraș. Din 1952, s-a transferat la *Dinamo* (antrenor Gicu Constantinescu), câștigând titlul de campion național de 2 ori, în 1953 și 1958. A făcut parte din echipa națională între 1949-1955. După absolvirea facultății, a fost repartizat la MI, unde activase ca sportiv încă din 1952. A lucrat ca medic în diverse policlinici ale ministerului, precum și la Spitalul Militar nr. 1. Medic specialist în boli interne. Din 1965, a fost transferat la Cabinetul medico-sportiv *Dinamo*, unde a ocupat funcția de medic șef până în 1996, când s-a pensionat. În perioada 1962-1972, a fost asistent universitar și apoi lector universitar la Catedra de toxicologie specială a Institutului de Medicină și Farmacie din București, avându-l ca șef de catedră pe conf. V. Lambrino. După CE din 1951, de la Paris, lui și altor 6 jucători din echipa națională li se acordă – premieră pentru voleiul românesc – titlul de Maestru al Sportului. Deține și titlul de Maestru Emerit al Sportului. Decorat cu *Medalia Meritul Sportiv* clasa I (1968).

CRISTEA, NICOLAE (1949), n. în București. Profesor și ziarist. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității București (1975). A jucat fotbal la Centrul de copii și juniori 23 August și baschet, în cadrul Universității, antrenor fiindu-i Costi Herold. După 1990 a debutat în presă, în calitate de colaborator al publicațiilor *Tineretul liber*, *Viitorul românesc* și *Gazeta sporturilor*. În 1991, s-a aflat printre membrii fondatori ai revistei Fotbal Plus, unde a lucrat până în 1992. În perioada 1992-1994 a fost redactor la ziarul *Sportul românesc*, apoi revine la *Fotbal Plus*, unde îndeplinește funcția de redactor-șef adjunct (1997). A predat istoria la liceul *Iulia Hașdeu* din București și la Facultatea de Istorie a

Universității *Spiru Haret*, fiind, în același timp, și director al Direcției de formare continuă și integrare profesională din Ministerul Educației Naționale.

CRIȘAN, LIVIU-ADRIAN (1962), n. în Baia Mare, jud. Maramures. Doctor inginer, absolvent al Facultății de Construcții de mașini, specializarea tehnologia construcțiilor de mașini, din Cluj-Napoca și al programului de doctorat în Metrologie și managementul

calității. Profesor la Facultatea Construcții de mașini, la catedra mașini-unelte și roboți industriali și director executiv la CS „Politehnica” Cluj-Napoca. Manager sportiv (2008), antrenor și promotor al artelor marțiale, în ramura karate wkc. A fost legitimat la AS Politehnica (1992-2002); CS Universitar Politehnica (2002-2009) și CS Politehnica (din 2010). Purtător al centurii negre 6 dan. A contribuit la obținerea unui număr de peste 160 titluri de campioni naționali, cu sportivii la a căror pregătire a contribuit, precum și la promovarea a 32 de sportivi în lotul național de juniori, 46 în cel de tineret și 28 în cel de seniori. Din anul 2002, a îndeplinit funcția de antrenor principal la lotul național. Contribuția sa la afirmarea sportivilor din ramura karate wkc, se mai regăsește și în următoarele realizări: 37 sportivi care au obținut centura neagră; 27 de medaliați la CE și CM. Printre sportivii pe care i-a pregătit: Eva Kerekeș (30 titluri campioană națională; 21 locuri I la Cupa României; 18 locuri I la Cupe și Campionate Internaționale; 10 medalii de aur la CM și 11 la CE – în perioada 2002-2010); Raluca Radu (8 medalii de aur, 1 de argint la CM juniori; 5 medalii de aur, 7 de argint la CM seniori și 8 medalii de aur, 6 de argint la CE seniori – în perioada 2000-2010); Ovidiu Radu (2 medalii de aur, 2 de argint la CM juniori; 2 medalii de aur, 1 de argint la CM seniori; 5 medalii de aur, 2 de argint la CE seniori); Claudiu Lingea (multiplu medaliat la CM și CE de juniori) și alții. Pe parcursul anilor a îndeplinit mai multe funcții pe plan național și internațional, printre care: președinte și membru fondator al AS Politehnica (1992-2001); președinte

al Uniunii Wado-ryu Romania (1997-2000); președinte al FR Karate Wkc (din 2000-în continuare); vicepreședinte și secretar general al World Union of Karate Do Organizations –WUKO (2005-2008); vicepreședinte și secretar general al World Union of Karate Do Federations-WUKF (din 2008); director al secției de karate a CSU *Politehnica* Cluj-Napoca (2002-2010); director executiv al CS *Politehnica* Cluj-Napoca (din 2010); președintele Comisiei de organizare a competițiilor în federația mondială WUKF. A contribuit direct la organizarea în România: CE seniori Cluj-Napoca (2000); CM copii, cadeți și juniori Cluj Napoca (2006); CE copii, cadeți și juniori Constanta (2009). În anul 2009 s-a implicat în proiectul de cercetare privind dezvoltarea unei metode optime de antrenament în karate. Antrenor Emerit (2003). Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (2004).

CRIȘAN, TITUS (1927–1990), n. în Făgăraș. Medic. Absolvent al Facultății de Pediatrie din cadrul Institutului de Medicină și Farmacie din Cluj, promoția 1952. La câțiva ani după absolvire, s-a dedicat medicinei sportive, specialitate în care a promovat până la treapta de

medic primar, iar pe linie administrativă, până la funcția de director al Policlinicii pentru Sportivi din Cluj (1959-1990). A participat activ la organizarea activității medico-sportive, atât pe plan teritorial, cât și național (membru în Comitetul de Conducere al Societății de Medicină Sportivă, medic al lotului de atletism). A elaborat, singur și în colaborare, numeroase lucrări de cercetare științifică, bine apreciate la congresele din țară și din străinătate. Delegat oficial din partea țării noastre pentru a sprijini organizarea, de către Indonezia, a Olimpiadei panasiatice, a ajutat, timp de zece luni (1962), la formarea de specialiști în medicina sportivă și la buna desfășurare a muncii practice din acest domeniu în țara respectivă. Pentru activitatea depusă, a fost recompensat, pe plan intern, prin conferirea Ordinului *Sanitar* și a numeroase medalii, iar pe plan

extern, prin alegerea sa ca *Fellow of FIMS* (membru al Federației Internaționale de Medicină Sportivă). Decorat cu Medalia Meritul Sportiv clasa I (1967).

CUNE, FRANCISC-ANTON (1950), n. în București. Inginer. Ziarist. Absolvent al Facultății de Metalurgie din cadrul Institutului Politehnic București (1974). A lucrat mai întâi, timp de 13 ani, la *Grivița Roșie*. A avut contact cu presa sportivă încă de timpuriu, colaborând, din timpul

studenției, la diferite programe și publicații de fotbal. Din 1990 s-a dedicat exclusiv activității jurnalistice semnând în special articole din fotbal la publicațiile: *Oblio*, *Baricada*, *Viitorul*, *Pronostic sportiv*. S-a angajat la *Viitorul românesc*, apoi s-a transferat la *Meridian*, *Adevărul* și *Fotbal Plus*. S-a impus ca un gazetar de ținută, cu un dezvoltat simț analitic îndreptat împotriva neajunsurilor și neregulilor din fotbal. S-a remarcat în calitate de publicist-comentator, relatând numeroase evenimente fotbalistice interne și internaționale, fiind un bun cunoscător al fotbalului european și mondial. Din 1999 a devenit redactor-șef adjunct al revistei *Fotbal Plus*.

CUPEN, ION (1941), n. în București. Absolvent al Facultății de Ziaristică din București. În 1961 a debutat în presă, în calitate de colaborator al revistei *Viața studentescă*. Apoi a fost corespondent al cotidianului *Sportul* și al revistei *Fotbal*. În 1967 s-a angajat redactor la

revista *Fotbal*. În continuare, a lucrat ca redactor-principal la *Gazeta sporturilor*, *Sportul românesc*, *Ziua* și *Sport XXI*. În 1997 a devenit editorialist la cotidianul *Pronosport* și editor senior. Pe parcursul carierei sale de jurnalist, a abordat aproape toate genurile publicistice: cronica, reportajul, interviul, comentariul, eseul, dovedind un deosebit talent în „tehnica scrisului de culoare”. A conceput cărți cu tematică sportivă: *Constelația*

valorilor sportive (în colaborare cu M. Ionescu) și *Confesiunile unui veteran al gazonului*. În anul 1996 i s-a oferit *Premiul Presei Scrise*, de către Asociația Presei Sportive din România. După 2010, *Gazeta sporturilor*, i-a oferit *maestrului* o rubrică, în care își exprima opiniile în probleme esențiale ale sportului românesc, din care bineînțeles nu a lipsit fotbalul. A fost considerat unul dintre cei mai valoroși ziariști ai presei sportive românești.

CUZA, ALEXANDRU IOAN (1820–1873), n. în Huși, jud. Vaslui. A făcut studii la Paris, Pavia și Bologna. După ce deținuse diverse funcții militare și administrative, în 1859, a fost ales domn al Moldovei și al Țării Românești, de către cele două adunări electivă de la Iași

și București, realizându-se astfel Unirea Principatelor Române. Printre măsurile și reformele care l-au plasat în conștiința contemporanilor și a poporului român, se înscriu și cele care aveau să constituie premisele pătrunderii exercițiilor fizice în școală și în armată. Astfel, în Legea pentru învățământul primar (obligatoriu și gratuit pentru toți copiii țării) și în Legea privitoare la organizarea armatei, s-a prevăzut includerea gimnasticii ca disciplină distinctă în planurile școlare și, respectiv, în programele de instruire a militarilor. Anume pentru armată a aprobat numirea italianului Spinzi, ca maestru de gimnastică și scrimă. Tot în timpul domniei lui Al.I.C., în 1862, s-a stabilit în București ardeleanul Gh. Moceanu, care avea să fie admis, prin concurs, maestru de scrimă și gimnastică pentru liceele *Matei Basarab* și *Sf. Sava*. De asemenea, Al.I.C. și-a dat acordul pentru adaptarea la condițiile țării noastre a sistemelor naționale de gimnastică apărute în Europa și preluate, cu precădere, de instituțiile militare. În acest domeniu, a avut un sfetnic de nădejde în generalul Ion Emanoil Florescu, ministrul de Război, care, inspirat de Gh. Moceanu, emite o Ordonanță asupra instrucțiunei gimnasticii *prin corpuri și stabilimente militare*, care va pregăti și obține, în timpul mandatului său, legislația introducerii obligatorii a gimnasticii în

armată. Un alt domeniu în care Domnitorul Al I. Cuza a manifestat mult interes a fost „darea la semn”, în dorința ca un număr cât mai mare de tineri să se întreacă la tragerea la țintă. La 9 septembrie 1865, prin înaltul Decret Domnesc nr.1147, recunoaște oficial și aprobă statutele *Societății de Dare la Semn București*. Deoarece terenul achiziționat de Societate, pentru construirea poligoanelor, era insuficient a fost mărit prin dania făcută de Consiliul de Stat sub îndemnul și cu aprobarea Principelui Domnitor. Dania consta dintr-un teren, limitrof cu cel achiziționat de Societate, în suprafață de 13211 stânjeni pătrați, situat în apropiere de Bariera Spirea. Acesta este conținutul actului de danie nr. 130110 din 1 decembrie 1865, semnat de ministrul general Florescu. Terenul era donat cu „destinațiune specială ca unit cu terenul societății să servească pentru așezarea semnelor și ținerea solemnității generale de dare la semn”. Au fost făcute, instalațiuni speciale după modelul din acel timp al celor din Elveția. Pe acest loc, vecin cu Ștrandul Bragadiru, s-au format și instruit primii trăgători ai țării care, la rândul lor, au format și pregătit o pleiadă de mari sportivi. Domnitorul a dăruit Societății și un Trofeu Challenge intitulat *Colanul lui Cuza* care urma să fie oferit celui mai valoros trăgător al anului, trofeu dispărut după 1944. Într-o dare de seamă a Societății, într-un capitol intitulat *serviciuri demne de recunoștință* se menționează și donația pe care AIIC a făcut-o Societății - o pereche de pistoale precioase cu etui.

DACICA, LILIANA (1966) n. în com. Ploștina jud. Gorj. Profesor de educație fizică și sport, absolventă a ANEFS, promoția 1996, specializarea handbal. A practicat handbalul de performanță la *Confecția Tg. Jiu*, *Universitatea București* și *IEFS București*. Din anul 1998

până în 2004 a funcționat ca șef de catedră la Școala cu clasele I-VIII nr. 2 din Reșița. În perioada 2001-2004 a fost profesor metodist la Inspectoratul Școlar al județului Caraș-Severin, iar din anul 2004 este director executiv al Direcției pentru Sport a județu-

lui Caraș-Severin. În anul 2000, a obținut gradul I didactic, iar în anul 2007, a obținut diploma de master în managementul sportiv la Universitatea din Bacău. A susținut 15 comunicări științifice, a publicat 8 articole de specialitate și a colaborat la editarea a două cărți cu tematică din metodică și didactica educației fizice și sportului. În perioada 1997-2009, a urmat 12 cursuri de perfecționare organizate de MTS, MEC, COSR și diferite federații. Din 2009, este doctorand în educație fizică și sport la Universitatea din Pitești. A contribuit direct la organizarea unor mari competiții sportive, interne și internaționale la înot, handbal, atletism, lupte, schi, popice etc. Din 2007 face parte din Consiliul filialei AOR a județului Caraș-Severin.

DAMIAN, ASCANIO (1914–2005), n. în București. Absolvent, *Magna cum laudae*, al Facultății de Arhitectură, promoția 1942. Debutul ca jucător de rugby și-l face, în 1930, la Clubul *Sportul Studentesc* din Capitală, unde i-a avut antrenori pe A. Mărășescu și I. Buzoianu

(a mai practicat voleiul și atletismul în anii de liceu, la îndemnul profesorului de educație fizică I. Dobre). Până în 1949, când își încheie activitatea competițională, cucerește 5 titluri naționale – patru titluri, cu echipa *Sportul Studentesc*, și un titlu, cu echipa *Universitatea* (noua titulatură a Clubului *Sportul Studentesc*). În echipa națională de rugby a României a fost selecționat de 9 ori, între 1934 și 1949. A jucat în 4 meciuri împotriva echipei Franței și participă (în 1936) la JO de la Berlin. Eminent cadru universitar, a parcurs toate treptele didactice până la gradul de profesor universitar și funcția de rector al Institutului de Arhitectură din București, funcție deținută timp de 7 ani. A fost, vreme îndelungată, președintele Uniunii Arhitecților din România. Participant permanent la congresele și celelalte reuniuni organizate de Uniunea Internațională a Arhitecților. După pensionare, a continuat să predea, ca profesor consultant. Meritele în activitatea didactică i-au fost răsplătite cu titlul de Profesor

Emerit. În februarie 2000, Institutul de Arhitectură și Urbanistică *Ion Mincu* i-a acordat titlul de *Doctor Honoris Causa*.

DANEȘ, AUREL (1934), n. în Pașcani, jud. Iași. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1957. După absolvire, și-a început activitatea în cadrul structurilor organizatorice sportive, reprezentând Regiunea Oltenia și județul Dolj, îndeplinind următoarele funcții: instructor în Comitetul Regional al UCFS Oltenia; metodist CJEFS Dolj; Inspector DSJ Dolj. În perioada 1957-2007, a răspuns direct de organizarea competițiilor sportive de nivel județean, național și internațional organizate pe teritoriul județului. A desfășurat o activitate prodigioasă în elaborarea și publicarea unor lucrări cu caracter istoric-enciclopedic, printre care: *Istoria sportului Craiovean* (1981); *Istoria sportului în Dolj* (2 volume în 1996 și 2007); *Cultura și sportul* (2005); *Enciclopedia Educației Fizice și Sportului din județul Dolj* - realizată împreună cu ing. Janeta Daniela Braun și un colectiv de colaboratori în editura, Sitech, Craiova (2008). Lucrările sale au fost incluse în *Bibliografia* folosită la elaborarea Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România, prof. Aurel Daneș fiind și colaborator.

DARIE, PETRE (1920–2007), n. în comuna Căineni, jud. Vâlcea. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEF din București, promoția 1944. A fost repartizat la Liceul *Nicolae Bălcescu* din Râmnicu Vâlcea, redenumit *Alexandru Lahovary* unde a funcționat până la pensionare (1980). Sportul pe care l-a practicat cu rezultate notabile a fost schiul, fiind selecționat și în lotul național (1942-1946). Legitimat la *Clubul Sportiv Universitar* din București. În calitate de dascăl, dar și cu vocații antrenorale a pregătit și a participat constant cu echipele de schi, atletism, gimnastică și baschet la Campionatele naționale școlare, unde a ocupat de 3 ori locul I pe țară; a funcționat și ca arbitru, categoria I la concursurile de gimnastică, schi, atletism și baschet. În repetate rânduri a fost membru și observator al Federației Române de Schi. Gradul didactic I. Autor al manualului *Metodica predării educației fizice în mediul urban și rural*. A publicat peste 50 de articole în ziarele de profil cu pagini sau rubrici de sport. A fost membru al colegiului revistei *Cultura fizică și sport*. A deținut funcțiile de vicepreședinte al Inspectoratului Școlar Județean, iar timp de 3 ani a fost președintele Cercului pedagogic al profesorilor de specialitate. A fost distins cu Ordinul *Meritul sportiv* Clasa a III a (1967) și Medalia *Cea de-a XXX-a Aniversare a Eliberării Patriei*.

DAVID, CRISTIAN – vezi **FR de Polo**

DAVILA, ALEXANDRU (1862-1929) n. în Golești. Regizor de teatru, dramaturg. Fiul medicului franco-român Carol Davila. După școala primară făcută în localitatea natală, a urmat studii liceale la Paris, bacalaureatul luându-l la Bruxelles. Dotat excepțional, la 14 ani citise operele complete ale lui Shakespeare. Pentru un timp, actor între 1881-1884, diplomat la Roma și Bruxelles. Ca atașat în Ministerul de Externe a avut contacte cu diferite legații. Un timp a fost șef de cabinet al ministrului D. Sturza apoi profesor, redactor la diferite publicații, inspector de poliție dar mai ales om de teatru. În acest domeniu a dovedit calități artistice și o capacitate organizatorică socotite extraordinare. Director de companie teatrală, al Teatrului Național (1905-1908 și 1912-1913) și apoi la nivel național, s-a remarcat prin montări la superlativ și chiar ca interpret de mare talent și distincție, realizând și capodopera *Vlaicu Vodă*. A petrecut ultimii 14 ani de viață paralizat și izolat de lumea teatrului și a sportului, datorită unei tentative de asasinat, comisă de valetul său în 1915. Pasiunea pentru sport i-a insuflat-o de mic copil tatăl său, generalul-medic Carol Davila, cel care inițiasă introducerea educației fizice în școli, prin *Micii Dorobanți*. Înalt și mlădios, a manifestat talent

126

pentru numeroase discipline, prezența sa pe terenurile de sport sau la volanul unei mașini de curse fiind salutăată cu entuziasm. Cunoștințele sale din lumea sportului a încercat să le transmită unui public pe care și-l dorea tot mai larg, prin organizarea unor competiții sau prin intervențiile sale în presă. Dintre acțiunile inițiate de Alexandru Davila, trebuie remarcată participarea la organizarea cursei pedestre București-Pitești-București din 1896, după modelul celebrei întreceri Paris-Belfort din 1892. Activitatea sa de gazetar rămâne legată de înființarea publicației săptămânale *Revista sportivă*, al cărei director a fost între 3 martie – 23 iunie 1896. Revista a abordat o tematică largă de articole, în majoritate scrise de el, despre cai și equitație, vânatoare, turism, ciclism, scrimă, tir, gimnastică, în general toate sporturile atletice și chiar și despre *navigațiune*. Afirmările interesante și aprecierile competente puse cu har în paginile revistei, la care alătura fotografii, au făcut din ea, un periodic de referință pentru presa noastră sportivă. Dragostea pentru sport a fost transmisă și fiilor săi Theodor și Citta (Pia) Davila.

DAVILA, CAROL (1828–1884), n. în Parma (Italia). Medic și farmacist român de origine franceză. A venit la București în anul 1853, adus de domnitorul Barbu Știrbei și numit, cu grad de maior, medic șef al oștirii și director al Spitalului Militar. În cadrul Spitalului

Militar, înființează, în 1855, Școala de mică chirurgie și, în 1857, Școala națională de medicină și farmacie, prima formă de învățământ medical superior din țara noastră, devenită, în 1869, Facultatea de Medicină din București (instituție de rang universitar, investită cu dreptul de a acorda titlul de *doctor în medicină și chirurgie*). Întemeietor al Serviciului sanitar al armatei (remarcându-se, cu precădere, pe timpul Războiului de Independență din 1877-1878, prin misiunile generoase îndeplinite întru salvarea vieții ostașilor combatanți) și creator al școlii românești moderne de medicină și farmacie, CD a înglobat în complexa sa activitate și o serie de preocupări privi-

toare la promovarea educației fizice. A fost adeptul curentului care subordona educația fizică, sub aspectul organizării, metodicii și mijloacelor ei de practicare, modelului de pregătire și instruire ostășească. A contribuit, în mare măsură, la transpunerea în viață a acestei concepții, prin înființarea, după modelul *batalioanelor școlare* din Franța, a instituției *Micii Dorobanți*. Militarizarea educației fizice, primită, la început, cu simpatie, a fost, apoi, combătută datorită exagerărilor care tindeau să transforme școlile în cazărmi și educația fizică, dintr-un proces pedagogic, în instrucție militară.

DAVILA, CAROL PIA (1864–?) n. în București, tatăl său fiind generalul Carol Davila, iar mama Ana Racoviță, nepoata lui Dinicu Golescu. Școala primară a început-o în așezământul întemeiat de strămoșul său în conacul de la Golești cu învățătorul Cucu Starostescu, care le insufla învățăceilor săi și aplecarea spre exercițiile fizice, spre mișcare, conform prevederilor statornicite în regulamentul școlii. Ca și fratele său Alexandru, viitorul mare dramaturg, a fost educat de generalul Carol Davila corespunzător preceptelor pe care le impusese organizației *Micii Dorobanți*. Atât el cât și fratele său au moștenit excesele temperamentale ale generalului Carol Davila, dar și pasiunea pentru sporturi ca tirul, scrima, călăria și altele. Studiile superioare le-a continuat în Franța și urmând pilda tatălui său, întemeietor al învățământului medical superior din Principatele Unite și profesor de chimie „medicală”, s-a aplecat și el asupra acestei discipline. De altfel, fiind beneficiarul unei memorii remarcabile și a unei inteligențe ieșită din comun, era considerat un erudit, un adevărat „dicționar ambulant”, dar vastele sale cunoștințe nu au fost finalizate în lucrări pe măsură. Fire sportivă, în timpul perioadei pariziene, își petrecea timpul liber la Palais de Glaces, Skating, Bois de Boulogne, iar acasă, în apartamentul său din Rue d’Artois, făcea exerciții zilnice de tir, trăgând jumătate de oră cu pistolul cu gloanțe de ceară. Ca și tatăl său, recunoscut ca un țințas excelent, implicat într-un duel, Carol (Pia) Davila era considerat un trăgător de seama și potrivit memorialiștilor vremii „Nu există duel în București în care Pia să nu apară ca martor sau arbitru, având reputația de a fi

intransigent”. Prin excursiile pe care le organiza și prezențele sale pe terenurile de sport, unde adesea era arbitru, s-a afirmat în atenția mișcării sportive de la noi din țară aflată în faza de organizare. Membru în Federația Societăților Sportive din România, Carol Pia Davila făcea parte din comisia de scrimă. Membru al Comitetului Olimpic Român constituit în 1914, a fost delegat, alături de mari personalități, spre a participa la Congresul Olimpic ce urma să aibă loc la Paris în luna iunie. Comitetul Olimpic Român l-a reinvestit ca membru și în alcătuirea lui din 1916.

DAVILA-CAROL, CITTA-PIA (1886–1968) n. în București. Diplomat. Fiul lui Alexandru Davila. Ambasador în Rusia în perioada 1914–1918, este arestat în 1918 la Sankt Petersburg de către bolșevici, ca represalii la Unirea Basarabiei cu România Mare. A fost necesar ca întreaga comunitate diplomatică din capitala Rusiei să intervină pe lângă Lenin pentru eliberarea sa. După 1919, președinte al Comisiei Române la Budapesta, urmat de alte posturi în diplomatie, printre care ambasador în Statele Unite, la Washington, în perioada 1929–1938. Și-a dat demisia ca urmare a exceselor politice ale regelui Carol al II-lea și a rămas să trăiască în SUA. După 1945, a sprijinit Comitetul Național al Românilor din diasporă, condus de generalul N. Rădescu. Ca și întreaga familie Davila, a cochetat cu sportul atât ca practicant în tinerețe, dar mai ales în conducerea mișcării sportive, sprijinind acțiunile de afirmare ale sportului românesc. A făcut parte dintre cei 13 oameni de sport și de cultură care au înființat, la 27 martie 1914, Comitetul Olimpic Român, fiind un apropiat al principelui Carol și al lui George Plagino. A figurat ca membru al COR până în anul 1923.

DAVILA, THEODOR-TEODOR (1888–1941) n. în București. Militar de carieră. Fiul lui Alexandru Davila, diplomat și renumit dramaturg. Studiile liceale le-a urmat în Germania și la Colegiul *Gheorghe Lazăr* din București. În anul 1911 a terminat Școala Militară de

Cavalerie din Târgoviște, fiind repartizat la Regimentul 4 Roșiori. Între 21 iulie–31 august 1913 a participat la campania din Bulgaria. După întoarcerea în țară își continuă activitatea militară la Divizia I de Cavalerie. În această unitate militară este repartizat la Detașamentul de cicliști unde se ocupă de pregătirea lor. Fiind un domeniu nou în Armata Română, practic, face o muncă de pionierat, depunând o intensă activitate pentru asigurarea unor condiții corespunzătoare tinerilor din acest detașament. A redactat primul Regulament de instruire al cicliștilor. În Marele Război de Întregire a Neamului, pe 10 noiembrie 1916, a fost rănit în luptele de la Robănești, iar la 14 ianuarie 1917 a fost mutat la Serviciul automobile blindate, prima unitate de acest gen de la noi. Participă la operațiunile din sectorul Siret, primind conducerea Școlii de la St. Etienne și Maxim ale cărei efective au asigurat între 1 ianuarie–1 aprilie 1918 ordinea contra tulburărilor bolșevice de la Iași și asigurarea trecerii trupelor române în Basarabia. În primăvara anului 1919, căpitanul Theodor Davila dotat cu „*frumoase aptitudini fizice (...) devotat sporturilor, pe care le practică cu pasiune*” a fost repartizat la Detașamentul Sport military, reușind să reprezinte „*cât se poate de bine Oștirea Română printre ostașii aliați, cu care a fost permanent în contact*”. La 6 decembrie 1909 a făcut parte din echipa de fotbal *Olympia SC*, care reușește să învingă, pentru prima oară, pe cea a englezilor din *CS Colentina*, cu scorul de 2-1. Un adevărat polisportiv, a participat la numeroase concursuri, la mai multe ramuri de sport, printre care: campionatele de tenis în proba de dublu (1911); concursurile din cadrul reuniunii sporturilor de iarnă – Cupa GV și Marele Premiu al Skiorilor (1911); concursurile de bob (1912 și 1915); *Asalturile de arme...* din Parcul Palatului de la Cotroceni, în proba de spade (1912 și 1913). Cu prilejul concursului din 1913 ASR Principesa Elisabeta i-a înmănat lui Th. Davila Cupa *Dem C. Bărbulescu*, pentru cel mai mare număr de victorii sportive obținute în cursul anului precedent. A fost implicat direct în conducerea activității sportive din țara noastră, prin prezența sa în diferite structuri organizatorice, printre care: 1912 – membru fondator al FSSR, fiind ales în primul

Comitet de conducere al acestui for: 1915 – membru în *Comisiunea de Footbal-asoc.*, în *Comisiunea de lawn-tennis* și în *Comisiunea înotului*; 1919 – membru în Comitetul Central al FSSR și președinte al Comisiei de înot; 1934 – membru în noul organ de conducere al UFSR, ca delegat din partea federațiilor. Ca urmare a preocupărilor sale pentru fotbal, ca vechi și bun cunoscător al acestui sport (inclusiv ca arbitru), a antrenat și condus lotul care a participat în iunie 1919 la Paris la Jocurile Sportive Inter-aliat. La 11 iunie 1922, Comitetul Central al FSSR îl desemnează președinte al Comitetului sportiv al Regionalei București, cu cele 12 districte. Bun vorbitor al mai multor limbi străine, în 1923 a condus Secția traducerilor și publicațiilor din cadrul Oficiului Național de Educație Fizică. În 1924, a fost decorat cu Ordinul *Răsplata Muncii pentru Învățământ* Clasa I, ca membru fondator al FSSR, iar în 1934 cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler Clasa I. La 1 decembrie 1937 a fost prezent, printre oaspeții de onoare, la Festivitatea de aniversare a 25 de ani de la înființarea FSSR, sărbătoare prezidată de regele Carol al II-lea, cu care ocazie, în februarie 1938, a fost decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer. Membru al Biroului permanent al CC al UFSR (1939). În 1936 a fost vicepreședinte al *Federației Române de Fotbal* iar din anul 1937 a devenit președintele *Federației Române de Hockey pe Gheață*. Reactivat lt. colonel în rezervă, TD a participat la Campania din Est, viața fiindu-i curmată la 22 oct. 1941 de la o explozie (atentat) produs la Comandamentul militar din Odessa.

DĂNOIU, ADRIAN-PETRE, (1962), n. în București. Inginer. Ziarist și redactor sportiv. Absolvent al Institutului Politehnic. În anul 1994, a debutat în presă, fiind redactor al ziarului guvernamental *Vocea României*. După doi ani s-a transferat la cotidianul sportiv *Sport XXI* ca redactor, până în 1997. Între 1997-2000 a fost șef de secție la *Jurnalul național*, iar în anul 2000 a devenit editor al celei mai vechi publicații sportive din țară, *Gazeta sporturilor*, contribuind să relanseze ziarul în publicistica sportivă românească.

DELAVRANCEA BARBU (1858–1918) n. în București. Nume anterior Barbu Ștefănescu. Scriitor. A studiat mai întâi medicina, dar termină Facultatea de Drept. După ce studiază câțiva ani la Paris, revine în țară, în 1884 și devine redactor la *Românul* lui C.A.

Rosetti. Este și un excelent avocat. Intră în politică ca membru al PNL și în această calitate devine primar al Bucureștiului (1899 și 1906), ministru al Lucrărilor Publice (1910-1912) și al Industriei și Comerțului (1917-1918). Titu Maiorescu îl considera drept cel mai mare orator al timpului său. Ca scriitor se afirmă încă din 1887, publicând în revistele vremii. A realizat o culegere de povestiri, proză plină de culoare, care descrie caractere ale perioadei contemporane. În perioada 1909-1910 scrie o mare trilogie dramatică inspirată din lupta de neamănare a Moldovei: *Apus de soare*, *Viforul* și *Luceafărul*. Printre altele a mai scris: *A doua conștiință*, *Hagi Tudose* ș.a. În 1910 este premiat de Academia Română, iar în 1912 este ales membru titular al academiei. Mare amator de mișcare, de plimbări în aer liber. În 1886, alături de Al. Vlahuță, Al. Macedonski și alții, intră în posesia unei biciclete de concurs, printre primele aduse în țară, cu care face plimbări pe drumurile din jurul Bucureștiului. Scrie despre binefacerile acestor plimbări, recomandând tuturor astfel de activități fizice.

DELMAR, FLORENTIN (1917–1983) n. în Focșani cu numele de Florian Milea. Compozitor. După absolvirea *Conservatorului* a avut o activitate muzicală bogată atât componistică cât și dirijorală, la orchestre de estradă. A compus muzică de teatru, din care se remarcă spectacolul *Bucureștiul râde, cântă și dansează*. Pe lângă muzica de spectacol a compus și numeroase melodii de muzică ușoară, într-un stil liric, de o generoasă inspirație. Între compozițiile sale se află

și *Inimi de sportivi* și *Sportul – înseamnă tinerețe*, precum și mai multe marșuri pe inspiratele versuri ale lui Aurel Felea. A fost distins cu *Premiul Uniunii Compozitorilor* (1977).

DEMECA, GHEORGHE (1929–1993), n. în Constanța. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF, promoția 1952. După absolvire, până în 1956, a fost încadrat la catedrele de educație fizică ale unor instituții de învățământ din Arad și Brașov. În perioada

1956-1974, a funcționat ca antrenor de înot în București, la Școala Sportivă de Tineret, *Liceul nr. 35, CSȘ nr. 1* și la *CS Triumf*. De asemenea, a avut colaborări cu cluburile *Steaua* și *Dinamo*. Din această activitate a acumulat o bogată experiență pe care a valorificat-o într-un experiment original, început pe 1 octombrie 1975, la CSM Baia Mare. Beneficiind de condiții propice lucrului modern și de calitate, precum și de o bază materială adecvată (care cuprindea, printre altele, un bazin nou de dimensiuni olimpice), a trecut la reorganizarea întregii activități – care a depășit cadrul restrâns al secției de înot de la CSM, extinzându-se la nivelul municipiului, județului și, mai târziu, la cel al altor localități din țară, demers finalizat prin înființarea unui Centru de pregătire olimpică. S-a angajat într-o largă acțiune vizând inițierea în „secretele”, frumusețile și beneficiile înotului, acțiune în care a fost cuprinsă inclusiv majoritatea elevilor din clasele I și II; a constituit grupe de pregătire; și-a format un colectiv tânăr și ambițios de tehnicieni (unii dintre aceștia au aplicat același sistem de lucru și în alte localități) și a introdus un antrenament conceput și practicat la nivelul cerințelor moderne ale înotului de performanță. După nici doi ani de la demararea acestei acțiuni, sportivii din Baia Mare au dominat, ediție de ediție, CN de copii și de juniori mici. Din grupa de performanță constituită astfel au fost selectați, în perioada 1983-1987, cei mai mulți înotători necesari loturilor naționale de juniori, sportivi care, în drumul lor spre culmile măiestriei

competiționale, au realizat un număr impresionant de recorduri naționale și o reprezentare de prestigiu a natației românești pe plan internațional. Scurt bilanț al rezultatelor muncii antrenorului GhD și a ajutoarelor sale: 4 înotătoare participante la 3 ediții ale JO (1984, 1988, 1992), finaliste în 11 probe, cuceresc primele medalii olimpice: medalie de bronz, la 200 m spate, la Los Angeles, Anca Pătrășcoiu; medalie de argint, la 400 m mixt, și medalie de bronz, la 200 m mixt, la Seul, Noemi Lung; la CM din 1986 (Madrid) – dintre cele 3 participante finaliste la 6 probe, Noemi Lung obține o medalie de bronz, la 400 m mixt; la JMU din 1987 (Zagreb) – 3 participante, finaliste în 9 probe, cuceresc 11 medalii, din care 7 de aur (Noemi Lung – 5 și Anca Pătrășcoiu – 2), 2 de argint și 2 de bronz (Anca Pătrășcoiu, Noemi Lung și Enikő Palencsar); la CE de seniori (1983-1989) – 6 participante, finaliste în 24 de probe, cuceresc 5 medalii, dintre care 1 de aur (Noemi Lung), 1 de argint și 3 de bronz (Noemi Lung, Stela Pura, Anca Pătrășcoiu); la CE de juniori (1983-1987) – 7 participante, finaliste în 33 de probe, cuceresc 11 medalii, dintre care 3 de aur (Robert Pinter, Stela Pura), 6 de argint și 2 de bronz (Stela Pura, Andreea Szigyarto, Ramona Terșanschi); la CB de seniori (1982-1987) – palmaresul sporește cu 71 de medalii (25 de aur, 28 de argint, 18 de bronz). Munca și rezultatele sale l-au situat printre cei mai buni antrenori din țară, apreciat și respectat și pe plan internațional. În semn de apreciere și recunoștință, autoritățile din Baia Mare au hotărât ca bazinul olimpic de care și-a legat activitatea de excepție GhD să-i poarte numele. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit și i-au fost conferite importante decorații și distincții sportive.

DEMETER, ANDREI (1927–2008), n. în com. Glodeni, jud. Mureș. Medic. Cadru didactic. Doctor în științe medicale (1966). Absolvent al Facultății de Medicină Umană din Tg. Mureș, în 1953, cu Diplomă de merit. S-a dedicat fiziologiei, lucrând mai întâi la Institutul de

Medicină și Farmacie din Tg. Mureș, ca asistent universitar, șef de lucrări și șef de laborator (1955-1962). Activitatea sportivă – care i-a fost încununată de cucerirea titlului de campion național la aruncarea suliței. În perioada 1951-1960 a făcut parte din lotul național de atletism. Între 1962-1970 a fost conferențiar la Catedra de fiziologie a IEFS, unde promovează până la gradul didactic de profesor universitar (1970 prin concurs), și să aprofundeze fiziologia educației fizice și sportului. Concomitent, și-a pregătit și susținut teza de doctorat în științe medicale, la Institutul de Fiziologie din București, sub conducerea acad. Gr. Benetato. În 1974 a fost editată în țară și apoi în Germania lucrarea *Fiziologia educației fizice școlare*. Lucrare care l-a consacrat ca unul dintre erudiții specialiști în domeniul fiziologiei efortului sportiv. Între 1976-1978 a condus catedra de Discipline medicale din cadrul IEFS. Se remarcă, de asemenea, prin valoroase comunicări prezentate la diverse reuniuni științifice și congrese naționale și internaționale, precum și prin studiile și articolele de înaltă ținută publicate în revistele de specialitate din țară și străinătate. A elaborat, ca autor sau coautor, numeroase cursuri, monografii și manuale de fiziologie, peste 200 de lucrări științifice, și unele capitole în lucrări de medicină sportivă din Anglia, Germania, Ungaria, Portugalia, care au constituit și constituie importante surse de documentare pentru studenți și profesorii de educație fizică, pentru antrenori și medicii sportivi. Ca membru în organismele centrale ale mișcării sportive și ca președinte, timp de aproape două decenii, al Societății de Medicină Sportivă din România, a participat nemijlocit la organizarea și conducerea activității științifice consacrate educației fizice și sportului. După retragerea de la IEFS din motive familiale, în 1978, s-a retras la Brașov. A funcționat în cadrul Dispensarului Policlinic pentru Sportivi și la Facultatea de Educație Fizică din cadrul Universității Transilvania (1990-1995). Între anii 1967-1973 a fost membru al Biroului executiv al CNEFS. A fost ales membru în Comitetul Executiv al Federației Internaționale de Medicină Sportivă (1976-1982), președinte al Comisiei pentru cadrele medii și în Comitetul Societății

Balcanice de Medicină Sportivă și membru corespondent al ICHPER. I s-a acordat titlul de Maestru al Sportului (1954). De asemenea, pentru rezultatele deosebite obținute în complexa și îndelungată sa activitate pe tărâmul cercetării și al învățământului, i-au fost conferite ordine, medalii și alte importante distincții.

DEREVCU, T. GHEORGHE (1926), n. în Cetatea Albă (azi, în Ucraina). Scriitor și redactor. Absolvent al Facultății de Drept din București (1950). Între anii 1952 și 1986, a fost redactor și redactor-șef la mai multe edituri, contribuind la publicarea unor lucrări de specialitate și popularizare din domeniul educației fizice, sportului și turismului, la promovarea unor discipline și ramuri sportive. A tradus numeroase lucrări din domeniul sportului și literaturii beletristice. Este autorul volumelor *Împliniri* (1989) și *Un penalty ratat* (2001). Membru al Uniunii Scriitorilor și al Asociației Ziariștilor din România. În calitate de lector, a făcut parte din colectivul care a pregătit editarea primei ediții a Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România.

DEȘLIU, DAN (1927–1992), n. în București. A studiat arta dramatică, debutând ca actor în 1946. Trece, în foarte scurtă vreme de partea mișcării literare ce se forma la începuturile comunismului, cu lucrarea *Goarnele inimii*. Apoi realizează poemele *Lazăr de la Rusca* și *Minerii din Maramureș*, pentru care primește din partea forurilor societății din vremea respectivă, numeroase premii și distincții. În partea a doua a carierei sale, suferă o transformare profundă, opera sa exprimând sensibilitate și duioșie. În perioada anilor 1980 dă dovadă de un curaj solitar și repudiază tot ce scrisese în tinerețe, motiv pentru care regimul totalitar l-a interzis. A fost singurul scriitor român, care după ce a beneficiat de sistemul politic, respectiv și-a recunoscut greșeala și s-a angajat să nu mai accepte manipularea ideologică,

afirmând printre altele: „De unsprezece ani mă las sedus – mărturisea într-un interviu din 1970 DD, - de atracția pentru sport”. Apoi continua: „Consider sportul de competiție un fenomen obiectiv cu certă importanță în lumea modernă”. Nu este vorba de nostalgia anilor din adolescență, când Dan Deșliu iubea sportul, practicând chiar boxul, ci de înțelegerea obiectivă a acestui fenomen care electriza societatea modernă, sublinia poetul, „omenirea modernă are cultul luptei sportive”. DD a scris sute de cronici sportive. Toate erau interesante, competente și pasionate. Dragostea lui cea mare a rămas literatura sportivă. Cele mai reprezentative au fost: În poarta Voinescu și *Luminile arenei*. DD publică în reviste literare, scrie scenariile de filme, participă în calitate de cronicar sau comentator la o serie de curse de ciclism, de atletism, box și binențeles la fotbal. În *Luminile arenei* sunt scrise pagini ferme-cătoare despre Iolanda Blăș, despre cultură în general și cultura fizică în special, despre bucuria de a face mișcare sub cerul liber. *Raza vânturilor* este ultima parte a cărții de mai sus. Începe cu o minunată pagina, poem în proză, dedicată flăcării olimpice supranumită de autor și „flacăra nemuritoare”. Sensibilitatea poetului învinge curiozitatea reporterului și tinerețea lui clocotitoare, susținând eternul spirit al sportului.

DIACONU, CONSTANTIN (1967), n. în com. Posești, jud. Prahova. Inginer. Absolvent al Universității Transilvania din Brașov (1991), Facultatea de Utilaj Tehnologic și Metalurgie. Antrenor de arte marțiale. Școala de antrenori (1994). După 1990 a îndeplinit nume-

roase funcții manageriale în lumea sportului: secretar general adjunct al Ligii Cluburilor de Karate din Brașov, vicepreședinte al Societății de arte marțiale *Budo Seishin* din Ploiești, membru al biroului FRKT și Discipline asociate, director executiv al AS *Voința* din Ploiești, director al CS *Conpet* din Ploiești, care a pregătit sportivi de elită: campioni naționali, balcanici, vicecampioni europeni, mondiali, participanți

la JO de la Sydney (2000). În plan administrativ și politic a ocupat diferite funcții: director pentru relațiile cu Parlamentul, director general al Complexului Sportiv Național Piatra Arsă, vicepreședinte al ANS. Din septembrie 2004 până în ianuarie 2005 a ocupat funcția de președinte al ANS. A fost șef al delegației române la Conferința miniștrilor europeni responsabili cu sportul din Consiliul Europei (2004); membru al Comitetului permanent pentru implementarea Convenției europene privind violența și ieșirile necontrolate ale spectatorilor cu ocazia manifestărilor sportive, în special la meciurile de fotbal (2002-2003); șef al delegației române la cea de a 4-a sesiune a Conferinței miniștrilor și înalților funcționari responsabili cu educația fizică și sportul (MINEPS) din cadrul UNESCO (Atena, 2004). A fost decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (2004).

DIAMANDESCU-GHERASIM, AMELIA (1940). n. în Pitești, jud. Argeș. Pictoriță. Absolventă a Institutului Pedagogic din București, în anul 1966. Și-a făcut debutul în artele plastice la Expoziția Tineretului din 1968. După această dată a început să expună la expozițiile republicane, municipale și de tineret. A participat la Bienala *Sport și Artă*, de la Barcelona în 1975. Viziunea sa artistică este vizibil cantonată în abstractul de factură lirică, în care formele au o riguroasă ritmicitate. Cele două picturi *Cicliști* și *Activitate sportivă*, lucrări de început ale creației sale plastice, se înscriu prin tematică, tendinței din totdeauna a societății de a-și păstra sănătatea.

DIAMANTOPOL, CONSTANTIN (1920–2007), n. în Baku, în Azerbaidjan. Ziarist sportiv. Absolvent al cursurilor Liceului *Sf. Iosif* din București (1939) și Academiei Comerciale (1944). Între 1949-1952 a fost redactor la ziarul *Universul*, colaborator la *Informația Bucureștiului* (1953-1954), unde s-a angajat între anii 1954-1982 și apoi a devenit din nou colaborator (1989). A fost comentator TV (1959-1982) prezentând concursurile de: atletism, ciclism, fotbal, hochei pe gheață, patinaj artistic. A comentat, de asemenea, de la fața locului întrecerile JO de

Iarnă de la Grenoble (1968), pe cele de vară de la Ciudad de Mexico (1968) și München (1972). CD după zeci de ani de jurnalism sportiv la Informația Bucureștiului, la TVR și Radiodifuziune, a rămas alături de cititori, de astă-dată și ca autor de integrale și careuri publicate în Libertatea.

DIMĂNCESCU, IOAN (1898-1951), n. în Titu, jud. Dâmbovița. Ofițer de carieră. Absolvent al Școlii Militare de la Iași (1917) și al Academiei Militare de Educație Fizică de la Springfield, promoția 1925. După primul război mondial – în timpul căruia s-a distins în

luptele de la Tg. Jiu, Predeal și Oituz, fiind rănit de mai multe ori-a făcut parte din anturajul generalului V. Bădulescu, participând nemijlocit la organizarea ANEF și a Institutului Militar de Educație Fizică. S-a implicat în viața *Cercetășiei* și, apoi, a *Străjeriei*, pe considerentul că acțiunile desfășurate, în anii '20-'30, de aceste organizații, în rândul copiilor și tinerilor, la nivelul școlii și în afara ei, cultivau și valorificau, cu precădere, practicarea exercițiilor fizice și a întrecerilor sportive, a organizării de tabere și de excursii (vezi vol. IV a Enciclopediei). Pentru aceeași rațiune, s-a implicat în organizarea și dezvoltarea asociației românești de tip YMCA destinată tinerilor, până la desființarea acesteia (1948). În perioada 1942-1944, a conlucrat cu generalul E. Pălăngianu la organizarea experimentului derulat, la Breaza, sub genericul „Munca tineretului român”. Axată pe pregătirea paramilitară a tinerilor, acțiunea urmărea educarea în spiritul muncii sociale și antrenarea acestora la construirea de viaducte, apeducte, tuneluri, poduri, șosele, pârtii de schi etc. În calitatea sa de ofițer al Batalionului 1 vânători de munte din Sinaia, a înființat, împreună cu frații Pascu, Asociația Sportivă Peleş, care avea secții de schi, săniuță și de bob. Activitatea asiduă în sporturile de iarnă l-a promovat în funcția de președinte al FR de Schi (1945), pe care a preluat-o de la E. Pălăngianu. A făcut parte din Secția a V-a a Marelui Stat Major, care se ocupa de activitatea

sportivă desfășurată la nivelul instituțiilor de învățământ din armată. A ținut conferințe și a publicat articole în coloanele presei românești (*Gazeta sporturilor*, *Dimineața*, *Automobil Club*) și de peste hotare – pe teme referitoare la diversele forme și exerciții de pregătire fizică. A fost decorat cu Ordinul *Virtutea Militară*, Ordinul *Coroana României* și Medalia *Victoria*, fiindu-i decernate, de asemenea, importante diplome și distincții culturale și sportive. Decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1943).

DINU, CORNEL (1948), n. în Târgoviște, jud. Dâmbovița. Jurist. Absolvent al Facultății de Drept a Universității din București. Ofițer MI. Jucător de fotbal de performanță. Prima legitimare ca jucător de fotbal a avut-o, în 1963, la Clubul *Metalul* Târgoviște, unde a

jucat până în 1966, când s-a transferat la Clubul *Dinamo* București. Debutază, în același an, cu echipa de fotbal a clubului, în prima divizie, și îi rămâne, de atunci, fidel (chiar și după retragerea din viața competițională). Ca sportiv, a fost un lider de generație, un luptător până la sacrificiu, om de echipă, sufletist. În dreptul numelui său sunt înscrise o serie de mari performanțe: 6 titluri de campion național, în 1971, 1973, 1975, 1977, 1982 și 1983; de două ori câștigător al Cupei României, în 1968 și 1982, toate reușite cu echipa de fotbal a Clubului *Dinamo*; de 75 de ori selecționat în echipa națională, având la activ 7 goluri dintre care 7 meciuri/ 2 goluri pentru echipa olimpică. A participat la turneul final al CM din Mexic, în 1970; desemnat de 4 ori *cel mai bun fotbalist al anului* – în 1970, 1972, 1974, 1977; 454 de prezențe pe prima scenă divizionară. După un început promițător ca antrenor secund la *Dinamo*, cu care obține calificarea în semifinalele CCE, câștigarea campionatului național și a Cupei României, toate în 1984, CD a parcurs, ca antrenor principal, un traseu profesional inegal, sinuos: de la CS Târgoviște la *Metalul* București, de la ASA Tg. Mureș, *Oțelul* Galați, *Universitatea Cluj*

și până la FC Olt. A avut marea șansă să conducă și destinele naționalei de fotbal a României către o calificare la turneul final al CM, în 1994, dar un nefericit „accident”, numit Kosice (scor 2-5, cu echipa Cehiei și Slovaciei, la 2 iunie 1993) i-a barat calea spre un meritat succes final (fiind schimbat de la cârma reprezentativei noastre, după acumularea a 9 puncte, adică a unui procent de 60% din totalul zestreii care ne-a asigurat biletele de avion pentru America '94). După Revoluția din 1989, a fost numit adjunct al ministrului (Ministerul Sportului 1989-1990) și secretar de stat pentru sport la MTS (1990-1991). A condus delegația MTS la reuniunea plenară a Conferinței Sportive Europene, din 1991. După eliberarea din funcția de antrenor al echipei naționale, în 1993, a devenit, pentru un timp, director al FC Național. S-a reîntors, apoi, la *Dinamo*, preluând, în primele zile ale anului 1996, conducerea clubului în calitate de președinte, pentru ca, ulterior, să opteze pentru conducerea tehnică a echipei de fotbal. S-a dedicat, cu pasiune și profesionalism, ideii de revenire a formației dinamoviste în prim-planul fotbalului românesc (dovadă, performanța câștigării, cu *Dinamo*, a campionatului național și a Cupei României, edițiile 1999-2000, 2000-2001). Din 2001, a devenit manager general al FC *Dinamo*, titlatură schimbată în administrator delegat, fiind din nou chemat pe bancă în ultimele etape ale sezonului 2001-2002, când *Dinamo* a câștigat din nou titlul de campioană. Un comentator TV, statornic și apreciat al ultimilor ani. Maestru Emerit al Sportului. În martie 2008, a fost decorat cu ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a.

DINULESCU, IOAN (1944), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al Institutului de Cultură Fizică, specializarea jocuri sportive. A absolvit mai multe cursuri de perfecționare, având ca tematică *Conducerea sportului* și *Managementul Sportiv*, organizate sub egida Comitetului pentru Dezvoltarea Sportului din cadrul Consiliului Europei. A practicat

jocul de volei, fiind legitimat la *CSȘ* și *CS Dinamo* din București. A participat în CN de volei pentru juniori. A îndeplinit funcțiile de vicepreședinte la Cluburile Sportive *Olimpia*, *Metalul*, *Rapid*, de director la Centrul Republican de Pregătire a Loturilor Naționale și la Complexul Sportiv Național București, precum și pe cea de director general la Complexul Sportiv Național Poiana Brașov. În perioada 2000-2008, a fost șef de serviciu și consilier superior în cadrul structurilor sportive centrale (MTS, ANS, MTS) având în atribuții coordonarea DTSJ și Programele Instituțiilor Publice pentru Sport. Ultima parte a activității sale s-a desfășurat în cadrul Federației Române de Dans Sportiv, în calitate de secretar general (2008-2010). Decorat cu Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a II-a (2000) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

DRAGOMIR, PETRICA (1940), n. în Galați. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF specializarea baschet, promoția 1962. A practicat baschetul și handbalul de performanță la Știința Galați (1954-1957) și ICF București (1958-1962). A fost lector universitar la IEFS, la Catedra de teoria și metodică educației fizice și sportului, cu contribuții semnificative la perfecționarea acestui domeniu. Între anii 1965-1974, a fost secretar al Clubului sportiv *IEFS*, iar între 1974-1985, a fost membru al Biroului Federației Române de Baschet. În perioada 1974-1977, a fost inspector general de educație fizică și sport în Ministerul Învățământului. A editat și publicat numeroase cărți, reviste articole de specialitate, dintre care se remarcă: manuale de educație fizică și sport pentru clasele IX-XII din sistemul școlilor normale (pedagogice), programe de educație fizică și sport pentru clasele I-XII, sau ghiduri metodologice pentru toate ciclurile de învățământ. În perioada 1977-2000, a fost observator FIBA în Franța, Germania, Turcia, URSS, Cehoslovacia, Iugoslavia. În 2001, a realizat pentru MEC lucrarea *Sistemul național școlar de evaluare a elevilor la*

disciplina educație fizică și sport. A susținut peste 80 de comunicări științifice în țară și 8 în străinătate. În 2006, a primit din partea MECI, *Diploma de Excelență*.

DRIMBA, GH. GUSTAV (1905–), n. în Rupea, jud. Târnava Mare. Ofițer de marină. Profesor de educație fizică și sport. După ce a absolvit Politehnica din București, a urmat Școala Navală și Specială a Marinei, iar în 1933 Institutul Militar de Educație Fizică. În 1928 a fost îmbarcat ca sublocotenent pe Nava Majestății Sale *Dumitrescu*, apoi pe distrugătorul *Mărășești*, pe nava bază *Constanța*. În timpul campaniei din Est a săvârșit prin curaj și eroism de nestăvilit numeroase acte de bravură. Pentru faptele sale de arme, i s-a conferit Ordinul *Mihai Viteazul* clasa a III-a, care s-a adăugat altor înalte distincții românești și străine. A prețuit sporturile în general, iar pe cele nautice în mod deosebit și a încercat să îndrume tineretul spre acestea de-a lungul carierei sale fie cu ocazia activității la Școala de Ofițeri de Marină, la Serviciul școlilor din Ministerul Aerului și Marinei sau la Școala Navală. De nava-școală *Mircea* a fost cel mai atras: a făcut parte din echipajul care a adus-o în țară în 1939, fiindu-i apoi secund și comandant. În 1941, a adăpostit-o pe brațul Măcin. De altfel, în momentul trecerii sale în rezervă, la 1 septembrie 1947, contraamiralul GD se afla la comanda bricului *Mircea*. Între 1 septembrie 1944 și 2 decembrie 1946, s-a aflat în lagărul de la Elabuga. Din 14 aprilie 1948 până la 21 ianuarie 1949, a fost internat la Jilava, fiind acuzat pe nedrept de tăinuirea unor presupuși fugari din țară. Începând din 1951, a fost încadrat ca proiectant naval și tehnician la Șantierul Naval Oltenița.

DOBINCĂ (COSTICĂ), ELENA (1932), n. în Sinaia, jud. Prahova, Profesor de educație fizică și sport, absolventă a ICF, promoția 1954, având dublă specializare: atletism și schi. Primește repartizarea în producție, în același an, la revista *Educație fizică și sport*,

organ teoretic și metodic al activității sportive, ca redactor de specialitate. Activează în presa sportivă timp de 36 de ani, între anii 1954-1991. Îndeplinește, în ordine, funcțiile de redactor, redactor de rubrică, șef secție și secretar general al redacției. A fost timp de 10 ani, membră în colegiul de redacție al ziarului *Sportul*. A scris, cu precădere, despre sport școlar, sport de masă, scrimă, gimnastică ritmică și nu în ultimul rând despre cercetarea științifică în domeniul educației fizice și sportului. Din 1982 și până în 1999 a fost membră a AIPS. În 1985 a reprezentat țara noastră la Congresul AIPS de la Moscova. A fost trimisa ziarului *Sportul* și a Revistei *Educație fizică și sport* la mai multe competiții europene și mondiale din RDG, Belgia, Austria, URSS, Polonia și Ungaria, de unde a transmis și publicat numeroase cronică și comentarii de la fața locului. Se pensionează în 1991.

DOBRE, ADRIAN (1966), n. în Pitești. Inginer. Absolvent al Facultății de Tehnologia Construcțiilor de Mașini din cadrul Institutului Politehnic București (1990). Jurnalist absolvent al Școlii Superioare de Jurnalistică, București (2000). A practicat, până în pragul studenției, fotbalul la Clubul *FC Argeș*, la juniori (1978-1983). În 1992 a debutat în presa sportivă la publicația *Meridian*, iar după un an s-a transferat la *Tineretul liber*. Până în 1996 lucrează la *Gazeta sporturilor*, unde a reușit treptat să se afirme ca unul dintre cei mai buni cronicari și organizatori în munca redacțională. A făcut parte din noul val al oamenilor de presă, care în anii de după Revoluție s-au impus prin profesionalism.

DOBRE, ILIE (1953), n. în com. Sutești, jud. Vâlcea. Jurnalist-profesor de istorie. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității din București (1978). A debutat în transmisiile de radio în anul 1984, realizând până în prezent peste 1100 de emisiuni. A scris 40 de cărți cu tematică sportivă. Câteva lucrări reprezentative: *Cristian Gațu – un prinț la curtea*

Regelui Handbal; Ion Ionescu între templul Giulești și cel al Justiției; I se spune Mopsul (Florea Dumitrache); Emeric Dembrowschi – eroul de la Guadalajara; Lajos Sătmăreanu – Steaua de ieri!; Ștefan Birtalan – tunarul de pe semicercuri; Dorinel Munteanu – metronomul de la mijlocul terenului; Cu microfonul printre amintiri; Euro 2004 sau infernul vedetelor; Blestemul pasiunii (roman); Prințul din Trivale – la ultimul dribling. În timpul studenției a colaborat la mai multe publicații, realizând anchete, interviuri, reportaje. Între anii 1978-1982, după absolvirea facultății, a predat la liceul din Videle. În 1982, a debutat în presa scrisă, la revista *Viața cooperăției*, apoi a fost crainic la Radiodifuziunea Română (1990). S-a remarcat prin rapiditatea prezentării fazelor de joc, prin debitul verbal debordant, prin participarea sa afectivă la desfășurarea competițiilor, în special a celor din jocurile sportive. A devenit, într-un fel, celebru prin transmiterea în direct a unui gol (37 de secunde fără respirație sau un minut și 35 de secunde cu respirație), performanța sa fiind inclusă și în rețeaua INTERNET (poziția FRF). Publicist-comentator al Redacției sport-radio, a realizat peste 600 de transmisii sportive în direct. În același timp, s-a remarcat prin publicarea unor reportaje care prezentau viața unor personalități din lumea sportului: N. Dobrin, M. Lăcătuș, Șt. Iovan, Fl. Halagian, J. Vlădoiu, R. Cămătaru, Gh. Tadici, Cr. Gațu, M. Țărcă, I. Dumitrescu.

DOBRESCU, DEMETRU (1869–1942), n. în comuna Jilava (Ilfov). Avocat cu doctorat la Paris. A activat ca procuror, iar din anul 1901 ca avocat al Statului la Domenii timp de 22 de ani. A fost președinte al Uniunii Avocaților din România. Opera sa cuprinde 20 de cărți de științe juridice. A fost deputat, senator, ministru al Justiției (5martie-23octombrie 1918) și primar general al Capitalei (feb.1929-ian.1934) din partea Partidului Național Țărănist. În această ultimă calitate s-a implicat profund în modernizarea

Bucureștiului. În timpul mandatului său s-au amenajat parcurile Snagov și Băneasa, râul Dâmbovița, s-a înfrumusețat Cișmigiul, s-au instalat fântâni publice la intersecțiile străzilor, s-au plantat copaci și s-au prevăzut spații de joacă și de agrement în toate sectoarele Capitalei. Amenajarea unor „câmpuri comunale” pentru jocuri și sporturi, în cele patru sectoare, face din energicul primar Dem. I. Dobrescu un om care a iubit Bucureștiul și i-a înțeles devenirea.

DOBRESCU, IOAN (1956), n. în Ploiești. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, promoția 1978. Fost jucător de baschet, profesor și antrenor la CSȘ Ploiești; apoi, antrenor la echipa BRD (Banca Română de Dezvoltare) și la lotul național de baschet (juniori). A fost: director al DJTS Prahova (1996-1997), secretar de stat la MTS (1998-2000), președinte, în 2000, apoi, între 2001-2004, președinte executiv al FR Baschet. Din 2004, secretar general al COSR, reales în 2008 pentru un nou mandat. În această calitate, a manifestat o preocupare constantă pentru perfecționarea cadrului organizatoric al COSR, pentru optimizarea relațiilor cu federațiile, consolidarea resurselor financiare ale COSR, asigurarea condițiilor necesare de pregătire a sportivilor, aducerea la standarde moderne a bazelor de pregătire olimpică și finalizarea obiectivelor din incinta Complexului Olimpic *Sydney-2000* de la Izvorani, pentru stimularea sportivilor și antrenorilor care obțin rezultate de prestigiu în întrecerile olimpice, pentru promovarea ideilor olimpice în rândul tineretului ș.a. A condus delegația MTS la Conferința Mondială privind Dopajul în Sport, convocată de CIO la Lausanne, la 2-4 februarie 1999, care a decis înființarea Agenției Mondiale Antidoping; de asemenea, a condus delegația MTS la cea de a 3-a reuniune a Conferinței internaționale a miniștrilor și înalților funcționari responsabili cu educația fizică și sportul (MINEPS III), desfășurată în 1999, sub egida UNESCO, la Punta del Este (Uruguay), în

cadrul căreia a prezidat lucrările Secțiunii *Noi forme de cooperare în domeniul educației fizice și sportului la nivel național, regional și mondial*. În 1999, este ales membru, iar între 2000-2003, - vicepreședinte al Comitetului Interguvernamental pentru Educație Fizică și Sport (CIGEPS) din cadrul UNESCO, revenindu-i misiunea de a coordona *Programul antidoping al CIGEPS*. A reprezentat COSR la mai multe reuniuni ale CIO, ACNO și COE/EOC, a participat la convorbiri cu președinții CIO și COE/EOC, cu reprezentanți ai CNO din numeroase țări. Ca persoană oficială, a participat la JO Atena-2004 și Beijing-2008 și la JO de Iarnă Torino-2006 și Vancouver-2010. Distins cu Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler (2000).

DOBRESCU, PAULA (1959), n. în Iași. Profesor universitar, doctor. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din Iași, promoția 1986. Medic specialist în medicină sportivă (1996) și medic primar, medicină sportivă (2003). Asistent, lector, conferențiar Universitatea *Al. I. Cuza*, iar din 2005, profesor universitar prin concurs. Medicul lotului olimpic de scrimă juniori (1997-2002), iar în 2007 a asigurat pregătirea psihologică a lotului național de atletism. A participat la organizarea următoarelor cursuri: *Gândire creativă* sub licența Eduard de Bono (2003-2005); *creativitate, dezvoltare personală, inteligență emoțională*, în cadrul programului *Creativitate* (2002-2006); *training în regim open pe subiecte de interes pentru management: inteligența emoțională, medierea conflictelor, managementul stresului, timpului, schimbării, personalităților dificile, etc.* (2002-2006). În 1994 și 1996 a urmat și absolvit cursuri internaționale de medicină sportivă (*Solidaritatea Olimpică*), iar în 1998, *Cursul de psiho-pedagogie*. În anul 2000 obține titlul de doctor în medicină. A mai absolvit următoarele cursuri: *laserterapie* (2000); *management* (2002); *masaj și reflexoterapie* (2002); *perfecționarea la Universitatea din Freiburg cu bursă de studii Socrates* (2003); *analiza tranzacțională* (2002-2007); *Programare neurolingvistică* (2004); *The Wealthz Mind* (2004); *Master Psihologie* (2005-2007); *Psihosomatică*

(2006-2008); *Train of Trainers* (2007); *Coaching* (2007).

DOMOZINĂ, SEBASTIAN (1936–1997), n. în com. Ianca, jud. Olt. Ziarist, reporter și crainic sportiv. Absolvent al Facultății de Ziaristică (1975). A debutat în 1956 la stația de radioficare din Ianca, iar în 1957, la cea din Craiova. Dincolo de această profesiune de credință, SD a fost unul dintre cei mai apreciați crainici sportivi; a comentat mai ales meciurile de fotbal, promovând un stil de exprimare inimitabil. S-a remarcat prin transmisiile din meciurile *Universității Craiova* cu *Kaiserslautern, Leeds United, Fiorentina, Bordeaux, AS Monaco, Benfica Lisbona, Bayern München, Dinamo Minsk, Hajduk Split, Bettis Sevilla, Olimpiakos Pireu*. A fost directorul postului de radio Craiova. Cabina de transmisie a Stadionului Ion Oblemenco din Craiova îi poartă numele, în semn de prețuire.

DORGIO, IOAN (1923–1996), n. în Dej, jud. Cluj. Medic, absolvent al Facultății de Medicină Umană din Cluj, promoția 1948. Medic primar de medicină sportivă. Lector universitar. Antrenor de ciclism. S-a dedicat problemelor educației fizice și sportului încă de la începutul carierei sale medicale, frecventând primul curs de specializare în medicină sportivă, care a avut loc după cel de-al Doilea Război Mondial în București (1949), după care a lucrat neîntrerupt în acest domeniu până la pensionare. A fost medic și director la Policlinica pentru sportivi din Târgu Mureș, profesor la Școala Sportivă și lector la Facultatea de Educație Fizică din Târgu Mureș. Ca medic de lot, a participat la pregătirea sportivilor din echipele reprezentative ale țării, din numeroase discipline sportive. S-a consacrat în final ciclismului, iar sportivii pe care i-a îndrumat sau i-a antrenat au

obținut rezultate de valoare în competiții internaționale. A contribuit la organizarea și buna desfășurare a activității științifice din domeniul său de activitate, ca membru în Comitetul de Conducere al Societății de Medicină Sportivă și prin prezența permanentă cu lucrări la reuniunile acesteia. Rezultatele activității sale științifice, unele bazate pe metode originale de investigație, au fost publicate în revistele de specialitate din țara noastră și din străinătate, fiind apreciate favorabil de specialiștii domeniului.

DOSPINESCU, IOAN (1953), n. în Bacău. Profesor de educație fizică, absolvent al IEFS din București, promoția 1976. Ofițer MI. Curs de perfecționare management și administrație sportivă în cadrul Solidarității Olimpice (2001), doctor în educație fizică și sport (2002).

Calificat ca antrenor în sporturi nautice, lupte și judo. A practicat canotajul. A activat ca sportiv la Clubul *Dinamo* Bacău între 1968-1972 și la *Clubul Nautic Universitar* (1973-1978), perioadă în care a fost campion național și s-a clasat de 7 ori pe locul II și de 6 ori pe locul III în CN. Între 1978-1980, a activat ca antrenor la Clubul *Nautic* al Academiei de Studii Economice, pregătind o grupă specială de sportivi selecționați, cu care a obținut numeroase titluri de campion național cu echipajele de fete. Din 1980, a lucrat ca antrenor în cadrul secției de canotaj a Clubului *Dinamo*. București, fiind numit antrenor coordonator. Cu sportivii pregătiți de el a reușit să contribuie la cucerirea a peste 50 de titluri de campioni naționali. A făcut parte din diferite colective tehnice care au contribuit la pregătirea sportivilor din loturile naționale: lotul olimpic în 1984-1985; lotul de perspectivă între 1985-1988; între 1988-1995 a făcut parte din colectivul de tehnicieni care s-a ocupat de pregătirea lotului olimpic. Ca antrenor în colectivul de tehnicieni care a pregătit lotul feminin, a contribuit la obținerea unor performanțe valoroase la CM desfășurate în perioada 1989-1998 (8 medalii de aur, 11 de argint și 8 de bronz). A participat direct la selecționarea unor sportive cu

calități deosebite și a contribuit efectiv, alături de ceilalți antrenori, la pregătirea și afirmarea lor pe plan internațional. Printre acestea s-au aflat Rodica Arba-Pușcatu, Maria Fricioiu, Camelia Diaconescu, Doina Șnep-Bălan, Anișoara Dobre-Bălan, ș.a. În 1998, a fost numit vicepreședinte al CS *Dinamo* București. În anul 2000, a fost ales vicepreședinte al FR de Canotaj iar din 2002, președinte al acestei federații (reales în ianuarie 2004). În perioada 2006-2007, a activat ca profesor asociat la Facultatea de Științe ale Mișcării Sportului și Sănătății din cadrul Universității Bacău. A mai îndeplinit funcțiile de: vicepreședinte al FR de Baseball și Softball; membru în Biroul FR de Hochei; membru în Comitetul Executiv al COSR; secretar executiv al Fundației pentru Sporturi Nautice. A fost membru fondator al Fundației *Pro Dinamo* și al Fundației *Pro Volei Alb-Roșu*. Președinte al Asociației Internaționale a Polițiștilor Regiunea 9 București. A elaborat o serie de materiale metodico-științifice în special în ceea ce privește problematica antrenamentului sportiv în canotaj (activitate managerială în canotaj; integrare socială prin sport; studiul unor indicatori fiziologici în canotaj; studiul unor indicatori biomecanici; teste de selecție și capacitate de efort ș.a.). Dintre cele patru lucrări publicate în calitate de autor și coautor, menționăm *Efortul fizic în canotajul de performanță*, Editura Nelmaco, 2006, *Cercetări interdisciplinare în sportul de performanță*, Editura Mira, 2007. A sprijinit și a colaborat la editarea celor două ediții ale Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România. Antrenor Emerit la canotaj (1988). Decorat cu Medalia Națională *Serviciul Credincios* Clasa a III-a (2000) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a cu 2 barete și Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (2004).

DRAFTA, ALEXANDRU (1938), n. în Cernăuți, azi în Ucraina. Absolvent al Facultății de Medicină Generală a IMF în 1961. Medic primar de medicină generală (1974). A profesat în mediul rural (Argeș și Ilfov între 1962-1979), ca medic de întreprindere în București (1980-1985) și la Dispensarul Medical *Christian Tell* (1986-1996). Redactor și secretar de redacție la *Revista medicală română*, între 1986 și

1996; membru în conducerea Societății Naționale de Medicină Generală, ca responsabil cu activitatea științifică și publicistică (1990-1996). Are numeroase articole științifice publicate și cărți de specialitate, precum *Ritmuri cardiace prin mecanism reciproc* (Editura ALL, 1996). A fost jucător de rugby în echipa Știința IMF București (1957-1959) și arbitru divizionar de rugby (1983- 1992); medic al loturilor naționale de rugby (seniori, tineret, juniori); președinte al Comisiei Medicale a FRR din 1998; autor de articole științifice despre jocul de rugby, publicate în revistele *Dropgol*, *Rugby Magazin* și *Buletinul tehnic al FRR*.

DRAGNEA, ADRIAN (1938), n. în com. Mogoșești, jud. Giurgiu. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1963 și al Facultății de Psihologie, în 1972. Doctor în educație fizică și sport, specialitatea psihologia sportului. Asistent la Catedra de discipline

teoretice (1971), șef de lucrări (1990), conferențiar (1992) și profesor universitar (1994). În anul 1996, devine șef al Catedrei de discipline teoretice din ANEFS. A continuat activitatea didactică în calitate de profesor universitar la FEFS, din cadrul Universității Pitești (2003-2010) și ca profesor asociat la FEFS, din Oradea, Cluj-Napoca, Arad și Craiova (1998-2008). În anul 2002, Universitatea din Craiova i-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa. În perioada 1998-2003, a avut calitatea de conducător de doctorat și a îndeplinit funcția de președinte al Comisiei de Educație Fizică și Sport, din cadrul Consiliului Național de Atestare a Diplomelor și Titlurilor Universitare. Din 1998, a fost președintele Comisiei Naționale de Educație Fizică și Sport din Învățământul Preuniversitar. A îndeplinit funcția de secretar general la Ministerul Tineretului și Sportului, în perioada 1996-1998. Ca practicant și iubitor al patinajului, a activat în acest domeniu ca președinte al Secției de patinaj din IEFS (1975-1985), apoi ca membru al Biroului FR de Patinaj și președinte al Colegiului antrenorilor de patinaj. Între

1998-2000, a activat în funcția de președinte al FR de Patinaj. A făcut parte din comitetul de inițiativă pentru reînființarea, în anul 1990, a Societății Profesorilor de Educație Fizică, contribuind, nemijlocit, la elaborarea regulamentului ei de funcționare. A fost președintele Comisie de organizare a Olimpiadelor tinerilor din Liceele cu profil vocațional sportiv, la disciplina *Pregătire sportivă teoretică* (2006-2010). Membru în Comisiile Științifice și președinte a mai multor sesiuni de comunicări științifice din țară și străinătate. După 1990, a acționat pentru modernizarea conținutului teoriei educației fizice și sportului, a fost un susținător al introducerii disciplinei *Teoria activităților motrice* în curriculumul facultății de educație fizică și sport (1998). Lucrări de bază: *Antrenamentul Sportiv*, Editura Didactică și Pedagogică, 1966; *Măsurarea și evaluarea în educație fizică și sport*, Editura „Sport Turism”, 1984; *Teoria activităților motrice*, în colaborare cu Aura Bota, Editura Didactică și Pedagogică, 1999; *Teoria educației fizice și sportului* (coordonator și autor), Editura Cartea Școlii, 2000 și ediția a II-a în Editura FEST, 2002; *Teoria Sportului*, în colaborare cu S. Teodorescu, Editura FEST, 2002; *Educație fizică și sport – teorie și didactică* (coordonator și autor), Editura FEST, 2006; *Elemente de psihosociologie a grupurilor sportive*, CD Press, 2006. A publicat peste 45 de articole în reviste de specialitate. A făcut parte din colectivul de autori ale celor două ediții ale *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România*. Inițiator și fondator, în anul 2010, al Societății Române pentru Educație Fizică și Sport, ales ca președinte. În anul 2000, a fost decorat cu Crucea Națională *Serviciul Credincios* clasa a III-a.

DRAGNEA, MARIN (1923), n. în com. Siliștea-Gumești, jud. Teleorman. Ofițer de infanterie, promoția 1943. Combatant în cel de-al Doilea Război Mondial, pe frontul din Est, până la Stalingrad, și pe frontul din Vest, până în Cehoslovacia. A fost rănit de mai multe ori.

Veteran de război. În Armată a deținut importante funcții de comandă: comandant de divizie, comandant de corp de armată, prim-loctiitor al comandantului de armată, comandant de comandament teritorial ș.a. În aceste funcții, a sprijinit activitatea asociațiilor sportive ale militarilor, precum și activitatea cluburilor și asociațiilor sportive din zonele administrative în care și-a desfășurat activitatea. General de armată în retragere. A fost prim-vicepreședinte (1973-1974; 1977-1981) și președinte (1974-1977; 1981-1984) al CNEFS, având cel mai lung mandat din perioada postbelică în conducerea mișcării sportive din țara noastră. Concomitent, a fost și președintele COR. În timpul mandatului său, sportul de performanță românesc a obținut succese internaționale de mare rezonanță, iar baza materială a sportului a cunoscut o puternică dezvoltare. Prin contribuția sa, cu sprijinul instituțiilor centrale și locale, s-au construit stadioane și săli de sport în aproape toate orașele reședință de județ, bazine de înot, patinoare, terenuri de tenis în unele municipii și orașe, care au devenit centre puternice de dezvoltare a ramurilor respective de sport. De asemenea s-au îmbunătățit condițiile de pregătire la centrele de formare a juniorilor și la cele de pregătire a loturilor reprezentative. MD a armonizat cu pricepere relațiile CNEFS cu principalele instituții și organizații ale timpului, dotat cu atribuții în domeniul sportului. A condus delegațiile olimpice ale României la JO din 1976 (Montreal) și din 1980 (Moscova), când, prin medaliile cucerite de reprezentanții săi, România s-a situat în clasamentul primelor zece țări participante la aceste ample competiții. De asemenea, MD a coordonat pregătirea delegației noastre pentru JO din 1984, de la Los Angeles. A acționat pentru amplificarea relațiilor internaționale ale mișcării sportive românești prin încheierea unor acorduri de colaborare pe termen lung și/sau protocoale anuale de schimburi sportive între CNEFS sau COR și organisme de resort din alte țări. În această perioadă s-au îmbunătățit relațiile sportive cu: Franța, RD Germania, URSS, RF Germania, Italia, SUA, Cehoslovacia, Polonia, Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria, RP Chineză, Mexic, Israel și altele. A condus delegațiile COR la congre-

sele olimpice mondiale din anii 1973 (Varna) și 1981 (Baden-Baden), la Adunarea Generală a ACNO, din 1983 (Los Angeles), la alte reuniuni internaționale cu tematică sportivă și olimpică. A întreținut relații fructuoase de colaborare cu președinții CIO, Michael Killanin și Juan Antonio Samaranch, cu președintele ACNO, Mario Vasquez Rana, cu președintele ACNOE, Raoul Mollet, cu președinții multor federații internaționale și europene (FIFA, IAAF, AEA, AIBA, EABA, FILA, FIBT, IWF, EWF, IHF, FINA, FIRA, UIPMB, UIT ș.a., care, în final, au avut un efect benefic asupra schimburilor sportive internaționale ale României. În 1998, a fost ales membru de onoare al COR. Din 1998, președinte al Asociației Naționale a Veteranilor de Război din România. Pentru faptele sale de arme, Regele Mihai I al României l-a decorat cu înalte ordine și medalii de război: „Coroana României” clasa a V-a, „Steaua României” clasa a V, medaliile „Virtutea Militară de Război” și „Bărbăție și Credință”. Pentru participarea la luptele din Cehoslovacia în 1944 a primit „Leul Akb” al Cehoslovaciei în anii ‘60. Comitetul Sportiv American *People to People*, prezidat de președintele SUA, Gerald Ford, i-a decernat Diploma de *Ambasador al Sportului*. CIO i-a conferit, în 1983, *Ordinul Olimpic de Argint*. I s-au conferit numeroase alte înalte distincții: *Ordinul Muncii* clasa I (1976); *Ordinul Steaua României* în grad de Comandor (2000); *Ordinul Steaua României* în grad de Mare Ofițer (2004).

DRAGOMIR, SILVIU (1888–1962) n. în com. Gurasada, jud. Hunedoara. Studiile liceul le-a început la Blaj și le-a continuat la Novi Sad, în Serbia. A urmat Teologia la Cernăuți (1909), unde a obținut și doctoratul. La Universitatea din Viena a frecventat, un semestru, cursurile de slavistică (1911). Studiile făcute și cercetările aprofundate în arhivele din Budapesta, Moscova și Croația i-au asigurat o pregătire temeinică folosită ca profesor la *Institutul Andreian* din Sibiu (1911-1919) și ca titular al Catedrei de istoria popoarelor

sud-est europene la Universitatea din Cluj. Lucrările sale dedicate romanității sud-dunărene, slavisticii, minorităților din Transilvania, Revoluției de la 1848, Unirii din 1918 sau Dictatului de la Viena l-au consacrat ca pe un istoric de seamă. Membru al Academiei Române, (corespondent din 1916, titular din 1928). Debutul în politică l-a făcut la Partidul Național Român care l-a desemnat secretar general al Adunării Naționale de la Alba Iulia, funcție păstrată și în Consiliul Dirigent al Transilvaniei, fiind totodată și șeful Biroului de presă al acestuia. Ulterior, a trecut în Partidul Poporului. Deputat în 1926. Din 1932 a fost fruntaș al Partidului Național Agrar, iar din 1935 al Partidului Național Creștin. Sub regimul autorității monarhice a fost secretar general al Frontului Renașterii Naționale și ministru secretar de stat în mai multe guverne. După o condamnare de 6 luni în 1948, în 1950 a fost din nou arestat cinci ani. În 1957 a fost acceptat să conducă seminarul de studii S-E Europene la Institutul de Istorie și Arheologie din Cluj și *Revue de Transylvanie*, pe care o întemeiasă în 1934. Aidoma altor confrăți universitari clujeni, SD a prețuit sportul, mișcarea în general. Pe lângă călătoriile de studii, a făcut și numeroase drumeții în special în Munții Apuseni, mergând prin locurile pe unde altă dată îi purtaseră pașii, prin Țara de Piatră, pe Avram Iancu, Ioan Buteanu, prefectul Zarandului sau pe Nicolae Bălcescu, mari personalități ale istoriei noastre, cărora le-a consacrat monografii deosebit de apreciate. De mai multe ori, l-a frecventat pe Ionel Pop la vânătoare, în hotarul Cojocnei, în compania savantului elvețian Alfred Pierre Chapuis subdirector al lui Emil Racoviță la Institutul de Speologie și a lui Yves Augier, profesor de literatură franceză la Universitatea din Cluj (Sursă: Gabriel Cheroiu - *O istorie a literaturii cinegetice române*, Editura Scripta, 2007, vol. II p.42). În perioada interbelică a îndeplinit funcțiile de președinte al Comitetului Regional Cluj al FSSR, reprezentant al UFSR pentru Regiunea Cluj (1933-1935). În perioada 1933-1946 a îndeplinit funcția de președinte al Federațiunii Societăților de Patinaj din România, cu sediul la Cluj, devenită ulterior FR de Patinaj, înscrisă în documentele vremii și afiliată la ISU. A avut mari

merite în promovarea și dezvoltarea patinajului în Cluj și pe plan național. La 8 iunie 1939, i-a fost decernată *Insigna de Onoare a UFSR*, Clasa I pe viață. Decorat cu: *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1933).

DRAGOMIR, ZENO (1923–1967), n. în Caransebeș. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al SSEF/ANEF, promoția 1947. Între anii 1947-1949, a funcționat ca profesor de educație fizică la Liceul teoretic din Reșița. O perioadă a funcționat ca salariat al OSP

din Reșița. Multiplu campion și recordman național la săritura cu prăjina (primul atlet român care a trecut ștacheta ridicată la 4 m. Ca sportiv de înaltă performanță la atletism (săritura cu prăjina) timp de 17 ani. În CN a obținut 11 titluri de campion național, reprezentând următoarele structuri sportive: 1939 (Clubul Athletic Receaș); 1941 (Uzinele Domeniilor Reșița); 1946 (Stadiul Român –București); 1948 (Sindicatul Metalochimic Reșița); 1949 (Clubul Sportiv Universitar Cluj); 1950 (Clubul Sportiv Universitar București); 1951, 1952, 1953, 1955 (Știința București). A mai obținut un titlu național la lungime, reprezentând în 1945 (Stadiul Român –București). În activitatea sa a stabilit și 7 recorduri naționale. Cea mai bună performanță a lui a fost de 4,20m. A fost component al lotului național de atletism până în 1956, participând la numeroase competiții de atletism în țară și străinătate. Din 1949, a devenit, prin concurs, component al Catedrei de atletism din IEF/ICF, în calitate de asistent universitar, șef de lucrări și conferențiar, până în 4 septembrie 1967, când a decedat. Deținător al unui bogat bagaj de cunoștințe de specialitate și dotat cu priceperea definirii și redării, într-o formă simplă și sugestivă, ca într-o chinogramă, a efortului și gestului sportiv specifice probelor atletice, aptitudine dublată de experiența motrică dobândită în peste două decenii de performanță athletică, ZD a elaborat cursuri universitare și, totodată, a tradus și publicat apreciate lucrări de specialitate. Dascăl și om de

sport model, admirabil camarad, mult regretat de colegii și studenții săi, atunci când un accident de mașină i-a frânt, timpuriu și dramatic, firul vieții.

DRĂGAN, AUREL (1938), n. în com. Hunia, jud. Dolj. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF, promoția 1962. Doctorand. Jucător de volei de performanță. Măiestria la care a ajuns pe postul de ridicător coordonator a fost atinsă de puțini jucători de volei din țara noastră. A

debutat, în 1952, la Clubul *Locomotiva* din Timișoara, cu echipa căruia a câștigat CN de juniori, în anii 1955 și 1956 (antrenor fiindu-i Milorad Koin). Între 1957 și 1974, a evoluat la Clubul *Rapid* București, obținând, cu colegii de echipă, 10 titluri de campion național. De asemenea, avându-l în echipă, voleibaliștii rapidiști au cucerit trofeul CCE de 3 ori (în 1961, 1963 și 1965) și s-au clasat de 4 ori pe locul II la aceeași competiție, în 1960, 1962, 1966 și 1967. AD a evoluat în echipa națională, timp de 15 ani (1956-1970), luând parte la 210 de meciuri internaționale. Cu echipa României, a cucerit locul I, la CE în 1963, pentru ca, în 1958, la Praga, să ocupe locul II. La CM din 1966, reprezentativa de volei a României beneficiază de „serviciile” lui AD și cucerește medaliile de argint (după ce, în 1960 și 1962, la edițiile de la Rio de Janeiro și Moscova, cucerise medaliile de bronz). La JO de la Tokyo, din 1964, voleibaliștii „tricolori”, între care se afla și el, au ocupat un onorant loc IV. În 1966, a fost selecționat în reprezentativa de volei a lumii. Dedicându-se profesiei de antrenor, a condus echipa de volei *Rapid* București, între 1969 și 1974, apoi a preluat echipa *Steaua* (care avea să aibă o bună prestație în campionatul intern-a ocupat locul I, în 1978 – și pe plan internațional-a ocupat locul II, la CCE, în 1979, și la Cupa Cupelor, în 1977). A făcut parte din colectivul de antrenori ai echipei naționale masculine de volei (1971-1975; 1978-1979). În calitate de cadru didactic a predat voleiul la ICF/IEFS (1963-1974). Din 1995, antrenor al echipei *Metal 33* București și cadru didactic la Universitatea *Spiru*

Haret București. Secretar general al FR de Volei (1989-1994). În calitate de instructor al FIVB, a condus cursuri de formare și perfecționare a antrenorilor de volei organizate sub egida Solidarității Olimpice în numeroase țări. Maestru Emerit al Sportului (1963), și Antrenor Emerit (1994). Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1967); Crucea Națională *Serviciul Credincios* clasa a II-a (2000); Crucea Națională *Serviciul Credincios* clasa I (2003).

DRĂGAN, IOAN (1930–2010), n. în București. Doctor în științe medicale. Profesor universitar. Membru al Academiei de Științe Medicale din România. A desfășurat o îndelungată și remarcabilă activitate organizatorică, științifică și didactică în domeniul medicinei sportive. A

îndeplinit funcția de: director al Centrului de Medicină Sportivă în perioada 1966 - 1986, pe care a izbutit să-l „promoveze” la rangul de Institut Național de Medicină Sportivă și să-l conducă între 1991 – 2001. Secretar și, apoi, președinte al Societății de Medicină Sportivă din România; coordonator al activității medicale la nivelul loturilor reprezentative ale țării noastre, participante la 10 ediții ale JO. Are la activ abordarea a numeroase teme de cercetare științifică vizând, mai ales, domeniile: farmacologiei aplicate la sportul de performanță; refacerea organismului după efort; metodologia utilizării stagiilor la altitudine pentru creșterea eficienței antrenamentului sportivilor. Ca autor sau coautor (membru în colectivele de specialiști români și străini), a elaborat monografiile și tratate de medicină sportivă, publicate în țară și peste hotare. Lucrarea *Medicina nucleară în practica medicală*, la care a colaborat cu capitolul referitor la aplicațiile domeniului în medicina sportivă, a primit Premiul *Victor Babeș* al Academiei Române (1981). Ca șef al disciplinei *medicină sportivă* la Facultatea de Medicină din București, a contribuit din plin la formarea profesională a medicilor necesari rețelei de specialitate din țara noastră. Recunoașterea internațională a merite-

lor sale în domeniu i-a adus alegerea ca membru în Comitetul științific al Federației Internaționale de Medicină Sportivă (FIMS), în Comitetul medical al Federației Internaționale de Natație (FINA), președinte al Asociației Balcanice de Medicină Sportivă, membru al Grupului de monitorizare a *Convenției împotriva dopajului* adoptată de Consiliul Europei. A condus cursuri de formare și perfecționare a cadrelor naționale din domeniul medicinei sportive în mai multe țări: Bosnia-Herțegovina, Cipru, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Republica Moldova ș.a. De asemenea, i-au fost conferite *Diploma de Onoare* a FIMS și medaliile de Aur și de Argint ale FINA. Pe plan național, a fost distins cu ordine și medalii, cu numeroase diplome și alte distincții onorifice. Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1968), clasa a II-a (1976, 1981); Crucea Națională *Serviciul Credincios* clasa I (2000) și Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (2004).

DRĂGĂNESCU, EMIL (1920-2003), n. în București. Inginer energetician, absolvent al Institutului Politehnic din București, promoția 1943. Președinte de onoare, vicepreședinte și președinte al FR de Rugby în intervalul 1953-1984. Dintre cei 16 președinți

pe care i-a avut FRR, inginerul Emil Drăgănescu i-a dăruit acestui sport nu numai cei mai mulți ani, ci și mult suflet. Deși a avut funcții de răspundere în stat (viceprim-ministru al guvernului, ministru al Energiei, ministrul Transporturilor și ministrul Turismului și Sportului), acestea nu i-au scăzut atenția pentru rugby. Interesul pentru rugby și l-a păstrat și după retragerea din activitatea profesională. Este membru de onoare al FIRA din 1960 și distins, în 1974, cu medaliile de Aur, de Merit și de Onoare pentru devotamentul său în dezvoltarea rugby-ului și pentru performanțele realizate în acest domeniu în România. Decorat cu: Ordinul *Muncii* clasa I (1969); Ordinul *Steaua României* clasa I (1979).

DRĂGĂNESCU (CUCU), LIA-LIVIA (1928), n. în Timișoara. Medic, absolventă a Facultății de Medicină din Cluj, promoția 1952. În 1954, 1955, a urmat cursul de specializare și apoi de perfecționare în medicină sportivă, domeniu în care a fost atestată și a activat

aproape 40 de ani (1952-1991). Înotătoare de performanță, sport pe care a început să-l practice în 1940, sub îndrumarea antrenorului Ioan Meszaroș. A activat la *Clubul Sportiv Universitar Cluj (KAC)* 1941-1945, ulterior *Universitatea („U”)* – 1945-1954, avându-l ca antrenor pe Adalbert Iordaky. A câștigat titlul de campioană națională cu ștafeta 4x100 m mixt (1953) și cu echipa *U Cluj* în Cursa de mare fond, pe Dunăre, Brăila-Galați (1953) și locurile II și III în 1951 și 1952 în aceeași cursă. S-a clasat, de mai multe ori, pe locurile II și III la finalele CN ale studenților. A fost selecționată în echipa națională participantă la JB și JB Central Europene din 1947, unde s-a clasat pe locul al III-lea. În cadrul Policlinicii pentru Sportivi din Cluj-Napoca a desfășurat o activitate rodnică, contribuind la asigurarea unei asistențe medicale de calitate sportivilor de performanță. A fost medic la lotul național feminin la baschet în 1972, care s-a clasat pe locul V la CE de la Varna. Membru titular al Societății Medicina Culturii Fizice (1972) și membru al Societății Științelor Medicale din România din 1956. În perioada 1952-1955, a urmat cursurile ICF, secția fără frecvență. Este atestată ca antrenoare de înot, categoria aII-a. A desfășurat activitatea didactică, ca lector universitar, la Facultatea de Educație Fizică din Oradea, timp de 3 ani (1980), predând cursul Control și ajutor medical. Mai mulți ani, a îndeplinit funcția de secretară a Secției de natație la *U Cluj*, care i-a acordat diplome de merit la cea de a 50-a și a-80-a aniversare. A efectuat mai multe studii și cercetări pe care le-a susținut în sesiuni de comunicări științifice sau le-a publicat în reviste de specialitate. A primit din partea CNEFS distincția *Merite Sportive* (1974) și *Merite deosebite* în activitatea sportivă (1977), iar din partea Ministerului Sănătă-

ții distincția de *Evidențiat în munca medico-sanitară* (1979 și 1984) .

DROKSAY, IMRE (1912), n. în Miercurea Ciuc. Pictor și gravor. A început să studieze pictura cu Nagy Imre încă din anul 1936. În 1940 frecventa cursurile Academiei de Arte Frumoase din Budapesta, pe care le-a întrerupt în perioada războiului. Din anul 1948 și-a continuat studiile la Institutul de Arte Plastice *Nicolae Grigorescu* din București. După absolvire, în 1953, începe să expună cu regularitate la expozițiile anuale de stat și mai cu seamă la saloanele de grafică. A fost un participant activ la expozițiile românești organizate în străinătate. A fost un creator pasionat în domeniul filateliei, obținând câteva premii pentru concepția grafică a unor emisiuni de timbre. În pictură, își alege ca teme peisaje, în care nu de puține ori introduce și personaje care dinamizează întreg ansamblul, așa cum îl regăsim în compoziția *Parașutiștii*.

DUCA, ION GHEORGHE (1879–1933), n. în București. Om politic. Doctor în drept la Paris, magistrat la Rm. Vâlcea, director de bancă. Se implică în politică în calitate de membru al PNL și se afirmă sub I.C. Brătianu. I s-a apreciat loialitatea. În anul 1904, este desemnat reprezentantul României la Congresul Alianței Cooperatiste Internaționale, unde ia parte la dezbateri, iar în 1907 a fost ales membru în Comitetul Central al acestei organizații. S-a implicat activ în implementarea programului de reforme inițiat de PNL, ajutând efectiv conducerea partidului. După 1914, a ocupat funcții ministeriale la Agricultură, Interne, Cultură, Externe. Devine lider sui-generis al PNL, în 1930, la moartea lui Vintilă Brătianu. Este numit prim-ministru și numai după 45 de zile, la 14 noiembrie 1933, este asasinat de un comando legionar, pe peronul gării Sinaia. Contribuția sa la dezvoltarea mișcării cooperatiste internaționale, căreia i s-a aliniat și cea din țara noastră, a avut consecințe pozitive și în dezvoltarea activității

sportive în rândul membrilor cooperatori (vezi *Structurile sportive specifice cooperației*, Vol. IV). În anul 1923, în calitate de ministru de Externe, este ales membru al Comitetului Olimpic Român.

DUCKADAM, HELMUTH (1959), n. în com. Semlac, jud. Arad. Jucător de fotbal de performanță. Primii pași în fotbal i-a făcut în comuna natală, la formația *Semlecană* (1974 - 1975). De aici a trecut la Școala Sportivă *Gloria* din Arad (1975 - 1977), după care face un scurt popas la echipa *UTA*, în 1977. Joacă, încă un an, la *Constructorul Arad* și revine la *UTA*, pentru o perioadă mai lungă (1978 - 1983), când își va pune în valoare talentul de portar. Atrage atenția Clubului *Steaua*, care-l va aduce în rândurile fotbaliștilor săi, încredințându-i postul de goalkeeper. Cu echipa de fotbal a Clubului *Steaua*, a cucerit, de două ori, titlul național (în 1985 și 1986) și a câștigat, în 1985, Cupa României. Dotat cu o statură impresionantă și cu o serie de alte calități fizice și psihice impuse de postul de apărător, HD a rămas în istoria fotbalului nostru cu o performanță-unicat demnă de *Guinness Book*: în finala CCE susținută de *Steaua*, pe Stadionul *Sanchez Pizjuan* din Sevilla, în seara zilei de 7 mai 1986, a apărat patru lovituri de departajare de la 11 metri, executate de jucătorii formației F.C. *Barcelona*, fiind, astfel, principalul artizan al unei superbe victorii care a adus clubului militar bucureștean cucerirea prețiosului trofeu continental. Tot cu clubul *Steaua*, a câștigat și Supercupa Europei. Din păcate, după acest succes de răsunet internațional, cariera sa fotbalistică a fost întreruptă brutal, datorită unei grave maladii vasculare (anevrism), care a impus o dificilă intervenție chirurgicală la brațul drept, aceasta făcându-l să iasă, mult prea devreme și în plină glorie, din arena performanței. Nevoit să-și îndrepte pașii spre o profesiune din afara gazonului, a optat pentru activitatea desfășurată ca ofițer în cadrul Poliției de Frontieră, la Nădlac. În activitatea sa de jucător mai este menționată și cea de la CS *Astra Arad* (1988-1991) unde

a îndeplinit și funcția de președinte a secției de fotbal. În 1986, a fost declarat *cel mai bun fotbalist al anului*. I s-a acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului. După 2010 a revenit la CSA Steaua, încredințându-i-se funcții în colectivul de conducere, respectiv Directorul de imagine. La 12 mai 1986, a fost decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I. În martie 2008, a fost decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a.

DUMA, AUREL (1919–1993), n. în com. Baba, jud. Maramureș. Jurist, absolvent al Facultății de Drept, promoția 1956. În perioada 1960-1965, a fost președintele UCFS, funcție în care a demonstrat reale calități organizatorice și administrative. Îi revine meritul de a fi

primul președinte care a promovat tehnicieni (profesori de educație fizică) în posturi de răspundere ale mișcării sportive din întreaga țară. Poate fi considerat fondatorul Complexului Olimpic din București, ca și al complexelor de la Snagov și Poiana Brașov, contribuind, totodată, la înființarea laboratoarelor de biomotrie (condus de I. Mayer), de biochimie (condus de Gh. Haralambie) și de documentare (condus de Alexe Nicu), pe temeiul cărora s-au înființat Centrul de Cercetări în Problemele Sportului și Centrul de Medicină Sportivă. A condus delegația olimpică a țării noastre la JO de la Roma 1960 și Tokyo 1964. Ulterior, a îndeplinit diferite funcții de răspundere, printre care ambasador al României în R.P. Chineză, adjunct al ministrului Afacerilor Externe. Decorat cu: Ordinul *Steaua României* clasa I (1964) și clasa a II-a (1981); Ordinul *Tudor Vladimirescu* clasa a III-a (1966); *Erou al Muncii Socialiste* (1971).

DUMA, EUGEN (1935), n. în com. Podeni, jud. Cluj. Medic, absolvent al Facultății de Medicină Umană din Cluj, promoția 1948. Medic primar. Antrenor de gimnastică. S-a specializat în medicină sportivă, participând la primul curs cu dublu profil, de medic sportiv și de antrenor, organizat, între anii

1960-1961, în cadrul Facultății de Specializare și Perfecționare a Medicilor. A lucrat apoi, timp de 5 ani, la Dispensarul Regional pentru Sportivi din Târgu Mureș. În 1966, s-a transferat la Policlinica pentru Sportivi din Cluj, iar în 1991, a fost promovat medic-șef al acestei instituții medicale. Timp de 16 ani, a fost medic al loturilor masculine de gimnastică ale țării noastre, contribuind la dirijarea pregătirii componentelor acestora. Paralel cu activitatea medicală, a funcționat și ca antrenor de gimnastică la ȘS din Târgu Mureș, la CSM din Cluj și la lotul național de juniori. A obținut, prin elevii săi, multe titluri de campion național la diferite categorii de vârstă. Pe plan teritorial și central, s-a implicat cu bune rezultate și în activitatea organizatorică a rețelei de medicină sportivă și a FR de Gimnastică. A continuat tradiția școlii clujene de medicină sportivă, menținând permanent o strânsă legătură a acestei specialități cu clinicile medicale, atât în rezolvarea cazurilor problemă, cât și în cercetarea științifică. Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (2004) și Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a cu 1 baretă (2008).

DUMBRAVĂ, BUCURA (1868–1926) n. în Bratislava cu numele de Fany Seculici. Scriitoare. Practicantă și promotoare a turismului și ascensiunilor montane. La București a fost adusă la 5 ani și în urma studiilor făcute în Capitală și a protecției pe care i-a oferit-o

Regina Elisabeta, a îndrăgit repede frumusețile naturii și a deprins tradițiile și valorile noastre culturale. Ca urmare a acestei adaptări uimitoare, în 1895 făcea parte din Societatea Carpatină din Sinaia. Alături de Arhimadritul Nifon și de Take Ionescu, străbătea zona Carpaților Meridionali de la Sinaia până în Muscel. În 1905 întemeia *Chindia*, o societate cu preocupări pentru etnografie și folclor. În paralel, scrie în limba germană *Haiducul* și *Pandurul*, lucrări dedicate lui Iancu Jianu și Tudor Vladimirescu, traduse de Eliza Brătianu. Activitatea publicistică și-a desfășurat-o la diferite ziare și

reviste *Lumina*, *Convorbiri literare* și *Viața Românească*. O dată cu înfăptuirea României Mari, când Carpații nu mai reprezentau o graniță și întreaga țară își putea dezvălui frumusețile naturale și spirituale, Bucura Dumbravă s-a alăturat *Hanului Drumeților* ca membră a Comitetului științific. Însă până atunci străbătuse numeroși munți din țară, singură sau în grup, pe potecă, pe cal sau pe schiuri, iar în 1918 escaladase Colții Morarului însoțită de Grigore Socolescu, cel care avea experiența traseelor din Alpi. Pasiunea pentru înălțimile cărora reușise să le smulgă tainele a dezvăluit-o în 1920 prin *Cartea Munților*, un adevărat poem în proză, un îndreptar pentru viitorii drumeți, o pledoarie pentru „dreptul la odihnă în mijlocul naturii, dreptul la lumina soarelui, la aerul curat, la codru verde, la vârfurile dorului către înălțare”. Cu aceeași dorință mereu vie spre înălțimi, în 1925, la vârsta de 57 de ani, a urcat în Mont Blanc, pe muntele Cervino și ghețarul Boue. Spre regretul iubitorilor de munte și călătorii, a confrăților săi scriitori, Bucura Dumbravă s-a îmbolnăvit grav fără nici o speranță de salvare la Port Said, când se întorcea de la un congres de teozofie din India. În amintirea sa, în Bucegi, care de multe ori i-au fost și sălaș, uneia dintre înălțimile cele mai semețe, 2.503 m, i s-a dat numele de Vârful Bucura Dumbravă. Generații de turiști i-au admirat frumusețea pornind din Poiana Cerbului spre cabana Omul, după ce au străbătut abruptul Bucegilor și crestele spectaculoase ale Morarului, amintindu-și de ascensiunea temerară din tinerețe a Bucurei Dumbravă, de iubirea ei fără margini pentru munți și pentru oameni.

DUMITRESCU, CONSTANTIN (1956), n. în Slatina, jud. Alba. Medic, absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1985. Asistent medical, apoi medic stagiar la Spitalul Județean Târgoviște și la Circumscripția Dragodana, de lângă Găiești.

Prin concurs, a fost încadrat ca cercetător științific, în anul 1990, la Institutul de Geodinamică al Academiei Române. În 1994, prin transfer, a lucrat la CCPS

al MTS, la Laboratorul de fiziologie, ca cercetător principal gradul III. Tematica abordată: *Excitabilitate neuromusculară computerizată* (Metoda Partheniu) și apoi *Măsurarea pragului excitabilității în timpul stimulării electrice* (1996). De asemenea, a studiat și realizat – în colaborare cu firma *Gera Electronic* din București, aparatură folosită în evaluarea și înregistrarea hemodinamicii musculare capilare. Problematika s-a numit *Reografie cantitativă* (1997). După 1997 s-a stabilit în Canada.

DUMITRESCU, LAURENȚIU (1938), n. în com. Breznița - Ocol, jud. Mehedinți. Ziarist și scriitor. Absolvent al Facultăților de Filosofie și Ziaristică (1962). A absolvit cursurile postuniversitare de perfecționare ziaristică (1982). În 1962 a devenit redactor al ziarului *Informația Bucureștiului*. În 1968 s-a transferat, ca redactor, la revista *Fotbal* (publicație care, în 1971, s-a unificat cu ziarul *Sportul*). După anul 1989, a îndeplinit funcții de conducere, fiind șef de Sector, șef al Departamentului fotbal și redactor-șef al publicației *Gazeta sporturilor*. A fost prezent atât în publicistica sportivă, cât și în cea beletristică, fiind autorul unor cărți de succes: *O pasiune statornică*, *Campioana unei mari iubiri*, *Bulgărele de foc* (roman în două volume), *Mingea de foc* (în care evocă biografia marelui nostru fotbalist Gheorghe Popescu II). Din anul 2000, a colaborat la cotidianul *Cronica română*. Membru al mai multor comisii din cadrul FRF (de juniori și tineret, de fair-play, de sprijin etc.). A fost coordonatorul lucrării *România în Lumea Sportului* apărută în anul 1995.

DUMITRESCU, NICOLAE HORIA (1893–1988), n. în Buzău. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină, luându-și diploma de licență ca doctor chirurg, promoția 1920. Între 1916 și 1920, este medic începător extern la Eforia Spitalului Civile din București,

post ocupat prin concurs, dedicându-se, apoi, carierei didactice universitare (pentru început este numit asistent la Catedra de anatomie, condusă de prof. dr. Francisc Rainer). Între 1924 și 1926, beneficiind de o bursă, pleacă în Franța, spre a-și perfecționa pregătirea la Facultatea de Medicină din Roscoff și, ulterior, la Facultatea de Medicină din Paris, unde s-a specializat în biologie, sub îndrumarea savantului dr. Pende (a cărui lucrare *Creștere și ontogeneză* o va traduce în limba română). Întors în țară, îl suplinește, în perioada 1927-1929, pe prof. Rainer, la Catedra de anatomie a INEF, a cărei conducere o va prelua, în 1930, de la celebrul profesor. Va conduce catedra până la reforma învățământului din 1949, când a fost transferat cercetător științific la Academia Română, pe funcția de șef al Laboratorului de cercetări antropologice (de unde va ieși la pensie, în 1964). Numit rector al ANEF, HND s-a remarcat, în perioada 1942-1946, printr-o multitudine de acțiuni organizatorice și didactice, dintre care amintim: amenajarea bazelor de învățământ și sportive ale ANEF din Capitală și din stațiunea Eforie; construirea și dotarea modernă a sălii de anatomie, utilizată de studenții ANEF și ai Academiei de Arte Frumoase; adoptarea unei programe naționale și echilibrate de învățământ, care îmbina armonios lecțiile practice cu cele teoretice; înființarea, pe lângă ANEF, a Secției pedagogice de educație fizică, pentru pregătirea învățătorilor care predau educația fizică în școala primară. A efectuat, împreună cu studenții de la INEF și Medicină numeroase studii de antropologie în zona Hațeg și a Olteniei, folosind metode moderne în stabilirea de genealogii. În decursul anilor, Horia Dumitrescu a fost distins cu numeroase ordine și medalii. A fost ales și *Cetățean de onoare* al orașului Cehoslovac Hemelec, primind și *Medalia Alexander Hrdlika*, lucru care l-a entuziasmat pentru recunoașterea valorii lui științifice. Ca urmare a argumentelor și insistențelor sale, s-a reușit să se redea ANEF – ului titlul academic, de instituție de învățământ superior, retras în 1943. De asemenea, grație demersurilor întreprinse de acesta, prin Legea nr. 581, privind educația fizică (publicată în Monitorul Oficial nr. 164/23 iulie 1945), s-au adoptat, printre alte măsuri benefice

domeniului: pregătirea susținerii doctoratului în educație fizică, în cadrul ANEF, cu o durată de 2 ani; crearea unui institut de cercetări științifice de profil; introducerea de specializări pentru diferite discipline sportive, în ultimul an de studii. Pe lângă o serie de cursuri universitare extrem de utile studenților – *Elemente de anatomie umană* (vol. 1), *Anatomia descriptivă* (pentru studenții ANEF), *Anatomia aplicată studiului artistic* (pentru studenții de la Arte Frumoase), HND a elaborat studii de recunoscută autoritate științifică, precum, bunăoară: *Contribuțiuni la studiul ariei cardiace și diametrelor cardiace în raport cu talia și perimetrul toracic la sportivi* (studiu realizat în colaborare cu B. Menkes și publicat, în 1937, în *Analele educației fizice*). Decorat cu: Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler clasa I (1943).

DUMITRESCU, TRAIAN (1903–1988), n. în București. Doctor în medicină și chirurgie. Ca elev și, apoi, ca ofițer al Institutului Sanitar Militar, urmează cursurile Facultății de Medicină Umană din București, pe care o absolvă în 1928. După

absolvire, a lucrat ca medic secundar în Spitalul Militar Central și apoi, din 1931, în secția militară a ONEF. Pentru a aprofunda problemele medico-biologice ale educației fizice și sportului, frecventează cursurile ISEF/ ANEF, luându-și licența în 1938. Activitatea didactică, începută în 1932, ca asistent la Catedra de fiziologie din ISEF (ANEF/IEF/ICF), a desfășurat-o, fără întrerupere, până în 1959. În 1949, a fost promovat lector la această disciplină. Începând cu anul 1934, a fost cadru didactic și la IMEF. Concomitent, a susținut prelegeri la cursurile de specializare în medicina sportivă și la cele de instructori și antrenori pentru diferite discipline. Activitatea la catedră a îmbinat-o continuu și eficient cu practica medicală nemijlocită, lucrând în Dispensarul Central pentru Sportivi și ca medic al loturilor reprezentative ale țării pregătite pentru importante competiții internaționale (prilejuate de Festivalurile Tineretului și

Studentilor, CM, CE, JO). Bogatul material faptic adunat prin observații și cercetări de ordin științific și didactic a fost valorificat de TD în capitole de cursuri universitare, în comunicări prezentate la congrese și în articolele publicate în revistele de specialitate. O atenție specială a acordat problemelor medico-sportive ale fotbalului, disciplină pe care a practicat-o el însuși, cu pasiune, în tinerețe. S-a implicat permanent în organizarea activității științifice din domeniul educației fizice și sportului, atât ca membru fondator al Societății Medicale de Educație Fizică, cât și ca membru în comitetele de conducere ale diferitelor structuri prin care a acționat această societate pe parcursul evoluției sale. Multilaterală sa activitate a fost brusc întreruptă, în 1959, când a fost trimis în judecată, condamnat, pe motive politice, pentru „uneltire împotriva ordinii sociale”, și înțemnițat până în 1964. După eliberarea din detenție, a reluat legătura cu problemele medico-sportive, participând activ, până în ultimii ani ai vieții, la reuniunile metodico-științifice de specialitate. A făcut parte din aproape toate Birourilor federațiilor pe ramuri de sport, asigurând asistența medicală de specialitate și sprijinind conceperea și perfecționarea asistenței medicale în ramurile de sport respective. Decorat cu: Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1935).

DUMITRESCU, VASILE (1931–2001), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al Institutului Central de Cultură Fizică și Sport din Moscova (specializarea atletism), promoția 1954. Doctor în științele sportului (Varșovia – 1974). Încadrat ca antrenor federal la FR de Atletism (1955-1960). Antrenor pentru probele de sprint la Clubul *Steaua*. Antrenor al lotului național de atletism, cercetător științific la centrul de profil al MTS; instructor de specialitate la Secția sport de performanță și la Centrul de perfecționare, apoi, secretar adjunct la FR de Atletism; antrenor federal coordonator. A avut contribuții meritorii la: folosirea calculului statisti-

co-matematic în cercetarea științifică în domeniul sportului; elaborarea teoriei modelării antrenamentului sportiv; selecția mijloacelor esențiale și programarea acestora. În acest sens, a colaborat la elaborarea a 6 lucrări colective și a publicat, ca autor, 4 cărți de specialitate, între care: *Dezvoltarea calităților fizice* (Editura CCFS, 1966), *Alergări și sprint* (Editura CCFS, 1967), *Metode statistico-matematice în sport* (Editura Sport-Turism, 1971). A semnat peste 140 de articole metodico-științifice în revistele de specialitate. În cadrul Secției Sport de Performanță și Pregătire Olimpică, a contribuit la reșezarea și organizarea activității sportive de performanță pe baza unor criterii științifice.

DUMITRU, CARMEN (1934), n. în București. Medic primar. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din București, în 1962. Doctor în științe medicale. Antrenoare de gimnastică. S-a specializat în medicina sportivă, participând la primul curs cu dublu profil – de medic sportiv și de antrenor – organizat în țara noastră între 1960-1962. A lucrat apoi permanent în domeniul gimnasticii de performanță, contribuind la succesele obținute în această disciplină sportivă în numeroase competiții de înalt nivel internațional. Și-a aprofundat pregătirea profesională prin activitate concomitentă în Laboratorul de explorări funcționale din CMS și stagii în clinicile universitare de profil. Datele adunate prin cercetări științifice și observații s-au concretizat într-un număr mare de comunicări susținute la congrese din țară și de peste hotare, tipărite în reviste românești și străine. S-a remarcat și prin activitatea organizatorică desfășurată în cadrul rețelei de medicină sportivă, Societății de Medicină Sportivă și FR de Gimnastică. A fost promovată șefă a Secției de explorări funcționale din CMS și ulterior directoare a acestei instituții, contribuind la perfecționarea asistenței medico-sportive a sportivilor de performanță și în cadrul loturilor naționale și olimpice. A fost aleasă vicepreședinte al Societății de Medicină Sportivă din

România, în Comisia medicală a FIG și în organele de conducere ale FRG. În ultimii ani și-a polarizat preocupările în medicina alternativă, dobândind competențe oficiale în homeopatie, fizioterapie și acupunctură. Pentru rezultatele obținute a fost distinsă cu ordine, medalii și diplome de onoare. Decorată cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1976); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III- a (1981); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II- a (1982, 2004) și Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III- a cu 1 bareta (2004).

DUMITRU, DAN (1889–1979), n. în Buhuși. Unul dintre autorii unor performanțe unice – Ocolul Pământului. În 1910, o echipă de patru studenți români, compusă din: Paul Pârvu, Alexandru Pascu, Gheorghe Negreanu și Dumitru Dan au început o mare aventură -

Ocolul Pământului, mergând pe jos. Șase ani mai târziu, doar Dumitru Dan a scăpat cu viață, fiind singurul supraviețuitor al acestei aventuri de 100 000 km, terminată la Paris în 1923. Jurnalistul de călătorii, Brăduț Florescu, consideră povestea uluitoare a lui DD *spiritul olimpic în cea mai pură întrupare*, care a făcut în 6 ani un drum pe care astăzi îl faci în 60 de ore cu avionul. Călătoria lui Dumitru Dan a început ca un concurs inițiat de un club sportiv (Touring Club de France), în drumul, în povestea și atitudinea lui regăsind spiritul olimpic-a merge înainte, a-ți depăși limitele, a fi fair play, a participa nu doar pentru a învinge, ci pentru a cunoaște lumea, oamenii, a te cunoaște pe tine. DD, l-a sfârșitul călătoriei sale, a fost declarat *campion mondial*, performer într-un sport pe care ar trebui să îl practicăm și noi mai des – viața. În 1911, la doar 1 an de la începutul drumului lor, cei 4 români se aflau în Australia, după ce au traversat Europa, au trecut prin Asia și pe Coasta de Vest a Africii. Pascu, Pârvu, Negreanu și Dumitru își continuă drumul la capătul căruia, în 1916, ar trebui să completeze 100 000 km parcurși pe jos. În decursul a doar câteva luni, moartea are să înjumătățească

echipajul. La începutul lui 1911, cei 4 pleacă spre Noua Zeelandă. Călătorind prin India, Asia de Sud (Java, Borneo, Brunei, Singapore) dansurile și cântecele populare românești sunt singura sursă de venit. După primirea spectaculoasă în Mumbai, pe 17 iulie 1911, Pascu moare intoxicat cu opium, rămânând doar 3 călători și câinele lor, Harap. În ianuarie 1912, cei trei debarcă la Rio de Janeiro, unde spectacolele lor folclorice se bucură de mare succes, alături de prelegerile și conferințele ținute și primite cu mare interes. Traseul sud-american, continuă spre Paraguay, Uruguay, Argentina, Chile, Bolivia și Ecuador. Coordonatele extreme atinse în expediție au fost de 67° N și 40° S. Drumul continuă spre San Francisco, Tokyo, China, Hong Kong, Canton și Pekin, ca destinație finală a acestei etape de traseu. Itinerarul îi obligă la traversarea munților Nan Lin, cu poteci și prăpăstii fioroase, ce îngreunează avansarea. Aici, Negreanu se prăbușește printre stânci, într-un pârau și cu leziuni interne grave, cu fracturi și mijloace de salvare reduse, se prăpădește. Pentru cei doi rămași, mai sunt mii de km, urmează Alaska, America de Nord și Caraibe. Pârvu, devine tăcut și de ceva timp îl dor din ce în ce mai tare picioarele. Ajuns în Florida, Pârvu este sfătuit să se oprească și peste câteva luni, în mai 1915, moare cu ambele picioare amputate. Ajuns singur în Havana, după 6 luni de *excursie americană*, DD este primit cu bucurie, dar șocul singurătății îl apasă permanent. Traseul continuă prin Haiti, Jamaica, Puerto Rico, Barbados și Venezuela, pentru ca în aprilie 1915 să se îmbarce spre Portugalia. După diverse peripeții și războiul în care este implicată Europa, Dan își întrerupe drumul și se întoarce în țară, când mai avea doar 4 000 km de parcurs din cei 100 000km. Însă, în 1923, Touring Club de France (TCF) îi stabilește un traseu pentru parcurgerea distanței rămase și pleacă pe ruta București-Belgrad-Skopje-Tirana-Zagreb, traversând nordul Italiei și Elveția, sosind la Paris pe 14 iulie 1923, ziua națională a Franței, el împlinind 34 de ani. I se înmânează cei 100 000 franci devalorizați și titlul de campion mondial. Lumea însă l-a uitat. Fiica sa, Steliana, locuiește în Beceni, la 30km de Buzău și povestește cu ce s-a ales tatăl său după această

călătorie: o colecție de autografe ale celebrităților epocii, o serie de fotografii, bancnote și multe amintiri. Dar toate acestea s-au risipit. DD a lucrat în domeniul asigurărilor sociale și n-a fost un om bogat. A continuat să țină conferințe în facultăți și școli, prezentând mărturiile sale. Mormântul său, fără nume, se află părăsit în Cimitirul Eroilor din Buzău. Palmaresul celor 4 români: - 7 mări și 3 oceane a traversat DD, de 4 ori Oceanul Atlantic, de 2 ori cel Indian și o dată Pacificul; - 6 traversări ale Ecuadorului a prevăzut traseul românilor în jurul lumii, alternând emisferele pentru a evita timpul nefavorabil; - 1500 de mari orașe și 74 de țări a străbătut DD la vremea aceea; - 497 perechi de opinci și 28 costume populare a rupt DD în cei 6 ani de călătorie; - existența și-au asigurat-o din cântece, dansuri populare, prelegeri și conferințe; - traseul românilor a fost singurul acceptat de TCF; - înaintea pornirii s-au pregătit în țară și în Franța, studiind cartografia, meteorologia, etnografia, geografia, muzica, parcurgând zilnic 45 km pe jos, pe teren variat, făceau gimnastică și exerciții de forță. Au cunoscut lumea și lumea pe ei. Informații izolate, fragmente, mai mult sub formă de știri, curiozități și interpretări de cele mai multe ori fără un suport real, în legătură cu această temerară, tulburătoare și tragică aventură, au mai apărut în diferite lucrări pe parcursul anilor. Era greu să înțelegi, care este istoria și adevărul despre acordarea aceluia titlu de campion mondial, pentru că el nu era înscris nicăieri și pentru că de fapt nici nu fusese un campionat mondial, ci poate mult mai mult decât atât. Este meritul celor care au adus în actualitate, într-o formulă unitară această probă a curajului, care a durat 13 ani pentru străbaterea celor 100000 km pe jos. A fost cea mai lungă întrecere cu nenumăratele și neștiutele obstacole, în lupta cu sacrificiile și supraviețuirea. Toate acestea au fost povestite cu pricepere de Gabriel Berceanu, într-un spațiu generos oferit de Gazeta Sporturilor în numerele din 12-14 august 2011. Ca urmare a acestor eforturi laudabile, încredințăm și noi Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România, istoria faptelor și performanțelor remarcabile ale celor patru români, Gazeta Sporturilor oferindu-ne, sursă din care se

poate urmări întreaga poveste. Și pentru că eroii acestei performanțe au fost patru tineri patrioți români, ne permitem o excepție, prezentând și imaginile acestora, în ipostaze pline de semnificații.

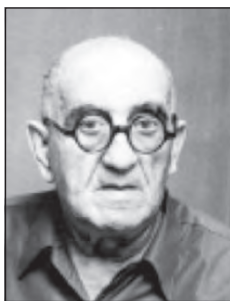
Istorie concentrată – 13 ani în cinci imagini

DUMITRU, ȘTEFAN (1952), n. în com. Ștefănești, jud. Călărași. Ziarist sportiv. A practicat fotbalul de la vârsta junioratului, la Clubul *Spartac* din Călărași. În 1976 a debutat în presă la *Loto-Pronosport*. Între anii 1984-1992 a lucrat la ziarul *Sportul* (ulterior *Gazeta sporturilor*), în special la departamentul internațional. În 1992 s-a angajat la *Pronostic sportiv*, iar în 1994 a revenit la *Gazeta sporturilor*, an în care debutat și la *Fotbal Plus*, pentru ca din 1997 să treacă din nou la *Pronostic sportiv*, rămânând, în același timp un valoros colaborator al revistei *Fotbal Plus*. Între 1988-1997 a devenit colaborator la *Annuario del Calcio Mondiale* – Torino, fiind cunosător al fotbalului italian dar și al altor publicații din țară, interesate de comentariile sale.

DUNGACIU, PETRE (1927–2002), n. în Gurahonț, jud. Arad. Profesor de educație fizică și sport, absolvent ICF, specializarea gimnastică, promoția 1951. Încă din anul 1950, a fost numit preparator la Catedra de gimnastică, unde, ulterior, va fi promovat la gradul didactic de șef de lucrări. Între anii 1952 și 1956, a urmat cursurile de aspirantură la Institutul Central de Cultură Fizică din Moscova. A fost antrenor al echipelor de gimnastică a ICF și a Clubului *Dinamo* București. Grație rezultatelor deosebite obținute în pregătirea lotului național feminin

de gimnastică, a fost solicitat de federațiile de specialitate din Spania, Italia și Mexic, pentru conducerea pregătirii echipelor lor reprezentative, după modelul școlii românești de *gimnastică*. Timp de aproape trei decenii, a publicat o serie de articole metodologice de specialitate în revista *Educație fizică și sport*. Înzestrat excepțional din punct de vedere motric, dar și cu o mare sensibilitate și o aleasă cultură muzicală, a creat, în instituțiile de învățământ în care a funcționat, atmosfera și cadrul propice organizării concursurilor sportive, a serbărilor și demonstrațiilor de gimnastică și, deopotrivă, constituirii și ființării echipelor școlare de dansuri populare. Prin convingeri și atitudine, prin discreție și eficiență în munca de zi cu zi, PD se înfățișează drept cel mai fidel și mai reprezentativ discipol al prof. univ. Virgil Roșală, ctitorul profesiei și al modelului de dascăl de educație fizică și sport din școala românească a anilor 1930-1950. În anul 1967 a fost ales membru al Biroului FR de Gimnastică. Este autorul mai multor lucrări din domeniul gimnasticii. Una din lucrările sale importante, intitulată *Virgil Bădulescu, fondatorul ANEF – 120 de ani de la nașterea sa*, prezintă informații deosebit de importante, privind înființarea și evoluția primei structuri organizatorice, pentru formarea profesorilor de educație fizică, precum și contribuția deosebită a profesorului Virgil Bădulescu, la dezvoltarea învățământului superior de educație fizică din țara noastră.

ECONOMU, VIRGIL (1896-1978), n. în București. Inginer agronom, doctor în științe agricole. Ziarist. Selecționar și antrenor de fotbal. A practicat fotbalul ca jucător – în cadrul *Tenis Club Telefoane* București, apoi, în perioada 1919-1923, cât și-a făcut studiile în Franța

– și ca antrenor la *Montpellier Université Club*. Revenit în țară, pune bazele, în 1923, primei școli de arbitri și, până în 1930, antrenează echipele *Vârtejul Buzău* (1924-1926), *Unirea Tricolor* București cu care atinge nivelul semifinalelor în CN

(1927-1928) și *Gloria CFR Arad* (1928-1930), cu care a ajuns până în finala CN, ediția 1929-1930. În continuare, colaborează la diverse ziare sportive: *Gazeta sporturilor*, *Sport*, *Viața sportivă* și colaborează la marile cotidiene *Curentul* și *Credința*. În toamna anului 1933 antrenează echipa *Acvila* Giurgiu. În 1934 conduce rubrica *fotbal* a cotidianului *Sportul zilnic* cu o existență efemeră. În 1937 a fost director al ziarului *Sportul Capitalei*. A mai îndeplinit funcțiile de: crainic sportiv; selecționar unic al echipei naționale (septembrie 1939-septembrie 1940). Considerat evreu, este înlăturat din toate funcțiile de regimul legionaro-antonescian, instaurat în septembrie 1940. După cel de-al Doilea Război Mondial, participă la reorganizarea FR de Fotbal și la editarea ziarului *Sportul popular*. Între anii 1946 și 1947, îndeplinește funcția de președinte al FRF, apoi, în perioada 1954-1957, este consilier tehnic la echipa de fotbal a Clubului CCA, aici punând în practică o concepție de joc a sistemului WM modernizat. Între 1962 și 1966, conduce, ca director coordonator, primul centru de juniori și copii organizat la Stadionul 23 August din Capitală, iar până în 1974, activează în calitate de consilier al FRF. Ca teoretician, a militat pentru adoptarea unei metode unitare în fotbalul nostru și afirmarea unei concepții proprii românești de joc. Acestei idei centrale i se subordonează și bogata sa activitate publicistică, materializată în apariția a șapte importante lucrări de specialitate. Decorat cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* Clasa a II-a (1936).

ELENESCU, EMANUEL (1911–2003), n. în Piatra Neamț. Dirijor și compozitor. A urmat Conservatorul de la Iași sub îndrumarea profesorului A. Ciolan. Începând cu anul 1948, a dirijat Orchestra Radiodifuziunii Române și altele, întreprinzând și turnee în străinătate. În cariera sa îndelungată, fiind „dirijorul cu cel mai mare număr de înregistrări” (circa 350 ore), s-a concentrat asupra creațiilor compozitorilor români, dar fără a neglijă repertoriul universal, între prefe-

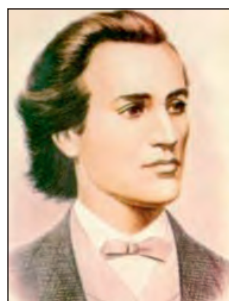
rințele sale fiind lucrările lui J.Brahms, R.Wagner, R.Strauss. Activitatea sa componistică s-a remarcat prin: *Rapsodia pentru vioară*, *Variațiuni simfonice*, *Burlesca*. Activitatea muzicală nu l-a ținut departe de lumea sportului având contacte cu ea încă din tinerețe și la nivelul cel mai înalt prin participarea sa în delegația României prezentă la Jocurile Olimpice din 1936 de la Berlin. Fără să exceleze în vreo disciplină sportivă a reprezentat țara în rândul „forțelor” artistice, dansatori și coriști trimiși la Berlin. Pasiunea sa pentru mișcare i-a asigurat longevitatea de excepție atât fizică și artistică încât la vârsta de 90 de ani a dirijat un concert la Ateneul Român.

ELIADE, MIRCEA (1907–1986), n. în București. Filosof, istoric al religiilor, eseist, romancier și cadru didactic universitar. Profesor universitar, doctor în filozofie, membru post mortem al Academiei Române din 13 noiembrie 1990. Studiile superioare urmate și terminate

în țară (a absolvit Facultatea de Litere și Filosofie a Universității București, promoția 1928) și le-a completat în India, ca student bursier la Universitatea din Calcutta (1928-1933). După obținerea, în 1933, a doctoratului în filosofie, cu o teză despre yoga, a lucrat ca asistent la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității București. În perioada 1933-1934 (l-a suplinat pe profesorul Nae Ionescu și a predat, timp de un semestru) și a continuat să predea cursul de psihologie la ISEF, luând, astfel, contact nemijlocit cu problemele complexe ale educației fizice și sportului. De fapt, regăsea într-un context nou, adaptat cerințelor școlii superioare românești de profil, o serie de noțiuni și chestiuni pe care le cunoscuse în anii studenției din India. Acestor ani le datorează ME nu doar pregătirea tezei de doctorat, ci și sursa de inspirație și de documentare pentru elaborarea studiilor ulterioare – *Yoga. Essai sur les origines de la mystique indienne* (*Yoga. Eseu asupra originilor misticii indiene*), apărut în 1936; *Le Yoga. Immortalité et liberté* (*Yoga. Nemurire*

și libertate), apărut în 1954, consacrate sistemului de concepte și practici proprii cunoscutei școli filosofice indiene care impunea un ansamblu de mișcări fizice menite să conducă la controlul deplin al organismului uman, al respirației și bătăilor inimii. În 1940 a fost atașat cultural la Ambasada Română din Londra. Stabilizat, din 1956, în SUA, la Chicago. Aici timp de 30 de ani (1956-1986) a fost numit profesor la Universitate, predând cursul de Istoria religiilor. A continuat să publice numeroase lucrări importante. Autor a 30 de volume științifice, opere literare și eseuri filozofice traduse în 18 limbi și a circa 1200 de articole și recenzii cu o tematică extrem de variată, foarte bine documentate. Opera completă a lui Mircea Eliade ar ocupa peste 80 de volume, fără a include și jurnalele sale intime și manuscrisele inedite: *Copilăria și adolescența*; *Eliade, gânditorul*; *Influența italiană*; *India secretă*; *Despre romanul său Maitreyi*; *Eliade și extrema dreaptă românească*; *Anii de maturitate*; *Eliade, artistul*; *Posteritatea lui Mircea Eliade*; *Continuatorii*; *Viața privată*; *Opere științifice*; *Opere literare*; *Lucrările publicate în limba română*; *Lucrările publicate în limbi străine*; *Opere memorialistice*; *Note*; *Bibliografie*; *Legături externe*.

EMINESCU, MIHAI (1850–1889), n. în Ipotești, jud. Botoșani. A studiat la Cernăuți, Blaj, Viena și Berlin. Este considerat cel mai mare poet român și unul dintre cei mai de seamă lirici ai literaturii universale. A avut o viață plină de privațiuni și de preocupări, ca sufler, revizor școlar, bibliotecar și ziarist (la *Curierul de Iași* 1876-1877 și la *Timpul*, între anii 1877-1883). A debutat în ianuarie 1866 cu versurile scrise la moartea lui Aron Pumnul, profesorul lui de limba română de la Cernăuți. În perioada cât a studiat la Viena (1870), a început o rodnică colaborare cu revista *Convorbiri literare* din Iași, cu poeziile *Venere și Madonă* și *Epigonii*, care îl consacrau ca un mare talent, original, deosebit de sensibil și profund. Întreaga lui activitate literară este trecută

cu litere de AUR în istoria literaturii române. Pe bună dreptate a fost numit și „*Luceafărul poeziei românești*”. Cu mult succes a scris și proză. În același timp, Mihai Eminescu a fost și un gazetar de geniu, abordând în articolele sale nu numai probleme politice cât și din varii domenii, între care și unele legate de educație și gimnastică. În perioada cât a fost revizor școlar 1874-1876 a fost un subtil critic și bun cunoscător al învățământului din țara noastră. Mihai Eminescu a criticat metodele dogmatice de învățământ și a recomandat un învățământ educativ-formativ, din care să nu lipsească contactul cu natura, drumeția și includerea gimnasticii în programele școlare. El face o interesantă comparație între mecanismul învățării și cel al „*gimnasticii organismului*” afirmând: „*destul că școala n-ar trebui să fie o magazie de cunoștințe străine, ci o gimnastică a întregii individualități a omului, elevul nu e un hamal care-și încarcă memoria cu saci de coji ale unor idei străine, sub care geme, ci un om care-și exercită toate puterile proprii ale inteligenței, întărindu-și aparatul intelectual, precum un gimnast, care își împuternicește până la gradul cel mai mare aparatul fizic*”.

ENĂCHESCU, VLAD (1976), n. în Cluj-Napoca. Reporter și comentator sportiv. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEFS București, promoția 1999. Se dedică transmisiilor sportive de televiziune, în calitate de reporter, comentator, editor de informații

sportive, realizator și prezentator de emisiuni. Debutează în domeniu încă din anii studenției, ca reporter/comentator sportiv la TVR, începând din anul 1995. În 1996, realizează primul comentariu al unui joc de fotbal, după care au urmat meciurile din Campionatul Spaniei (1996-1997) și din Campionatul Italiei (1997-1998). Concomitent a funcționat ca prezentator de știri (1996-1998) și editor de informații din 1998. În anul 1998, a fost realizatorul emisiunilor dedicate Campionatului Mondial de fotbal. A participat la realizarea unor emisiuni sportive, în special

de fotbal, printre care: co-prezentator al emisiunii *Repriza a III-a* (1999); realizator/prezentator *Minutul 91* (1999); prezentator împreună cu Ionel Stoica, al emisiunii *Fotbal Show* (2000). Unele dintre aceste emisiuni au fost continuate și în anii următori. A comentat unele jocuri ale echipei naționale de fotbal. În anul 2003, a fost numit redactor șef, al Secției Sport din cadrul TVR. A avut și alte colaborări în emisiuni sportive, iar după 2010, a fost numit în funcția de director la *Dolce Sport*. În anul 2003, a primit premiul APTR pentru Pamflet TV.

ENCULESCU, P. AUREL (1924-2010), n. în Turnu Severin. Profesor de educație fizică și sport. După absolvirea Liceului militar „Mihai Viteazul” din Timișoara, a urmat cursurile Școlii Militare de Ofițeri Tehnici Auto, în paralel cu cele ale Facultății de Drept

din București. În 1957, a absolvit ICF. În intervalul 1949-1954, a funcționat ca profesor de educație fizică și sport la liceele din Turnu Severin și Predeal. După ce lucrează ca inspector școlar pentru regiunea Cluj (1954-1955), ocupă postul de secretar la cluburile sportive *Universitatea Cluj* și *Dinamo București*. Din 1965, este încadrat ca lector universitar la Facultatea de Educație Fizică din Oradea (al cărei decan va deveni în 1966). S-a pensionat, ca profesor universitar, în 1985. În 1992, înființează Colegiul de Management în Sport, pe lângă Universitatea Creștină *Dimitrie Cantemir* din București. Rector al Universității *Gh. Anghel* din Drobeta-Turnu Severin. Membru al Academiei Olimpice Române, al Consiliului Științei Sportului din România, al Consiliului Internațional pentru Sănătate, Educație Fizică și Recreere (ICHPER) și al Federației Internaționale a Sportului pentru Toți. A participat și a ținut conferințe la stagii internaționale organizate la Bruxelles, Paris, Tunis, Varșovia, Casablanca. Din 1996, profesor asociat la Colegiul de Management din New-Jersey (SUA). A demonstrat, în repetate situații, o reală vocație și disponibilități remarcabile de manager (se au în vedere: conducerea și administra-

rea Facultății de Educație Fizică din Oradea; construirea cabanei de la Stâna de Vale, jud. Bihor; amenajarea și construirea de terenuri și săli de sport la Predeal, Oradea și Cluj-Napoca). Autor și coautor la 4 cărți, APE a mai elaborat 10 cursuri universitare și a prezentat peste 70 de lucrări științifice, în țară și peste hotare. În 1998, i se acordă, de către Universitatea din Oradea, titlul de *Doctor Honoris Causa*, pentru îndelungata și bogata sa activitate științifică, didactică și organizatorică.

EPURAN, ALEXANDRU (1965), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS în 1989, specializarea - baschet. Licențiat în educație fizică în 1990. În 1990 obține și calificarea de antrenor de tenis (cat a III-a). În intervalul 1989-1990 a profesat

ca antrenor de tenis la *Clubul Unirea Focșani*. În 1990 a fost metodist la *Clubul Sportul Studentesc*. În intervalul 1990-1995, activează în presă ca redactor la revista *Educație Fizică și Sport*, jurnalist la *Gazeta Sporturilor*, *Fotbal Plus*, *Ultimul Cuvânt*, *Cronica Română*. Colaborator la *Radio Europa Liberă*. Din 1995 funcționează la COR/COSR, încredințându-i-se calitatea de director sportiv, având în responsabilitate principală, realizarea împreună cu federațiile, a programelor privind selecția și pregătirea sportivilor români în vederea participării la JO, pregătirea loturilor de perspectivă olimpică, realizarea acțiunilor pregătitoare și de participare la JO. A îndeplinit diferite responsabilități în conducerea delegațiilor țării noastre participante la JO și la acțiunile olimpice special ale tineretului, printre care: șef de misiune la JO de iarnă Salt Lake City -2002, Torino -2006, Vancouver 2010, șef de misiune la JO de vară Beijing 2008; șef de misiune la primele JO de tineret de vara, Singapore - 2010 și de iarnă, Innsbruck-2012. De asemenea a îndeplinit diferite misiuni la edițiile de vară și de iarnă ale Festivalului Olimpic al Tineretului European și la Jocurile Mondiale ale Tineretului, Moscova - 1996. A contribuit la elaborarea unor

lucrări privind activitatea olimpică. Decorat în 2004 cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a.

EPURAN, GHEORGHE (1921–1993), n. în Sinaia, jud. Prahova. Ofițer. Profesor de educație fizică și sport – ziarist – scriitor. Absolvent al Școlii Militare de Ofițeri de Infanterie, arma vânători de munte. Veteran de război (rănit în 1944). Ca militar, ajunge până

la gradul de locotenent-colonel. A urmat cursurile IMEF, unde a fost încadrat ca asistent (1947-1948). Înzestrat cu har, aptitudini și calități de autentic polisportiv, cu performanțe pe măsură: practicant al atletismului, fiind, între 1933 și 1943, unul dintre cei mai buni săritori cu prăjina din țară, schior talentat-a devenit șeful secției de profil a Clubului CCA București. În 1948, coordonatorul patrului militare, care a reprezentat România la JO de iarnă de la Saint-Moritz. Ulterior a lucrat ca instructor la FR de Schi. Excelent jucător de baschet – component al echipei naționale (1946-1948). Participant la JB din 1946 (București), unde a cucerit medalia de argint. A fost membru fondator și jucător al formației *Clubului Sportiv Central al Armatei*, devenit, ulterior, *Clubul Casa Centrală a Armatei* – cu care, în 1949, a câștigat Cupa România (handbal în 11). Ca ziarist și fotoreporter a debutat la *Gazeta sporturilor* (1940), publicație căreia i-a rămas fidel până la 1978. A fost, de asemenea, colaborator al revistei ilustrate *Stadion*. A mai publicat reportaje și fotografii de presă în revistele *Autoturism*, *Sport și Tehnică*, *România pitorească*. A iubit drumeția și muntele. Împreună cu Emilian Cristea înființează Clubul Alpin *Floarea de colț*. A fost redactor al revistei *România pitorească*. Mare parte din lucrările publicate de GhE sunt pe teme de alpinism și turism: *Urme de schi peste veacuri* (1958) – o amplă monografie a schiului; *Ghidul cabanelor* (1962); *Țara Bârsei* (1962); *Ghidul auto-moto* (1964); monografia *Himalaya* (în colaborare cu prof. dr. Marcian Bleahu); *Circuitul marilor trecători* (coautor).

EPURAN MIHAI (1923), n. în Predeal. Licențiat al facultății de Filosofie și Litere, din București, promoția 1946, specializarea filosofie generală, psihologie și pedagogie. A urmat trei ani cursurile IEF/ICF. Doctor în psihologia sportului al Universității din

București. Cadru didactic al ANEFS, între anii 1949-1993, profesor consultant 1993-2005. A parcurs toate treptele didactice universitare, de la asistent la profesor. A fost prorector al IEFS, între anii 1970-1976, șef al Catedrei de psihologie și pedagogie timp de 20 ani. În anul 1993 a devenit conducător de doctorat în specialitatea psihologia sportului la Universitatea București și apoi la ANEFS. În perioada 1993-2006, a predat lecții de metodologia cercetării la Facultatea de Psihologie a Universității București, a fost profesor la Universitatea Ecologică din București; a predat cursul de *Reglarea stărilor psihice* la studii aprofundate, ANEFS; a fost invitat să țină cursuri de psihologia sportului la studii aprofundate și Masterat la facultățile de educație fizică și sport de la Cluj, Oradea și Bacău (2005). A mai predat la cursurile de perfecționare a profesorilor și antrenorilor. În paralel cu laborioasa activitate didactică a desfășurat o susținută activitate științifică și editorială. A efectuat cercetări în fundamentarea mecanismelor învățării motrice, prin monografie, E.M.G și reflexul electro-dermal, precum și cele ale ameliorării performanței sportive. A proiectat și realizat opt aparate și dispozitive (brevetate ca inovații), printre care *actograful*, pentru înregistrarea acțiunilor sportivilor în antrenament și concurs. A elaborat peste 30 de cursuri și manuale, dintre care menționăm: *Pregătirea psihologică a sportivului*, *Pregătirea pentru concurs a sportivilor*, *Psihologia sportului*, *Compendiu de psihologie pentru antrenori* (în colaborare), *Ghidul psihologic al antrenorului*, *Modelarea conduitei sportive*, *elemente de psihosociologia activităților corporale*, *Învățarea motrică și sociomotrică*, *Antrenamentul mintal*, *Asistență, consiliere și intervenții psihomedicale*

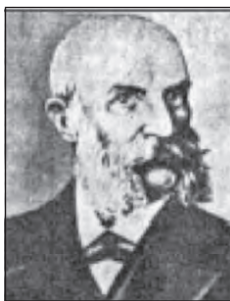
în sport și kinetoterapie (în colaborare), *Metodologia cercetării activităților corporale-exerciții fizice*, *Sport, Fitness, Psihologia sportului de performanță – teorie și practică* (în colaborare). Pentru două lucrări a primit Premiul II al Ministerului Învățământului și Premiul Gheorghe Zapan al COR. A dezvoltat, în mod original, conceptele de pregătire psihologică generală și pentru concurs, de activități corporale (ludice, gimnice, agonistice, recreative și compensatorii), a sintetizat factorii performanței în formula celor 4 A ai performanței (Aptitudini, Atitudini, Antrenament și Ambianță), a dezvoltat problematica învățării motrice. Pe plan internațional a participat cu referate și comunicări la numeroase congrese și sesiuni științifice (Roma, Washington, Madrid, Paris, Maglingen, München, Moscova, Sofia, Praga, Köln, Tokio, ș.a.). Membru fondator al Federației Europene de Psihologia Sportului și Activități Corporale (FEPSAC), membru al Comitetului de conducere al acestui for (1969-1979). Ales în Comitetul de conducere al Societății Internaționale de Psihologia Sportului (ISSP, 1973-1977). Membru în colegiul editorial al revistei *European Yearbook of Sport Psychology* (1997-1999). Raportor special la Congresul Preolimpic de la Quebec (1976). Moderator de secțiuni la simpozioanele științifice în Elveția și Germania. A publicat lucrări științifice și articole în Bulgaria, Cehoslovacia, Elveția, Republica Federală Germania și Spania, URSS. *Ghidul psihologic al antrenorului* a fost tradus în Uniunea Sovietică, în 1982. A participat ca reprezentant al MTS, în 1998 (Barcelona) și 1999 (Berlin), la Consiliul Internațional de Știința Sportului și Educației Fizice, care a dezbătut problematica educației fizice în lume. În octombrie 2002, a organizat la București, Reuniunea Consiliului Director al Federației Europene de Psihologia Sportului și Activităților Corporale. În decembrie 1989 a participat la reînființarea Societății Profesorilor de Educație Fizică și Sport, unde a fost ales președinte, iar în 1992 a devenit Președinte de Onoare. În 1992 a fost ales în funcția de Președinte al Consiliului Științei Sportului din România (până la retragere în 2005). A contribuit la apariția și editarea Revistei - Știința Sportului.

Activitatea didactică-științifică i-a fost recunoscută prin acordarea titlurilor științifice de doctor în psihologia sportului al Universității din București (1969), doctor Honoris Causa al Universității din Craiova (2000), al Universității A.I. Cuza din Iași (2005) și al Universității din Bacău (2005). A practicat schiul (vicecampion universitar) și baschetul, la nivelul Diviziei A. A fost redactor la *Gazeta sporturilor* (1941-1943) și la *Sportul popular* (1946-1947), redactor la Editura Tineretului (1947-1948). A îndeplinit funcțiile de: secretar federal al FRA și al FR de Sporturi Nautice (1942-1943), secretarul Direcției tehnice OSP și al Resortului universitar al OSP (1945-1949), șeful Resortului sportiv al UNSR (1947-1949), președinte al Clubului Sportiv Universitar ICF (1949-1952) și (1970-1973). Pentru activitățile desfășurate de-a lungul timpului privind contribuțiile originale la dezvoltarea psihologiei sportului, fundamentare științifică a unor noțiuni din domeniul educației fizice și sportului și perfecționarea activității în domeniul cercetării științifice și dezvoltării științei sportului precum și pentru formarea a numeroși specialiști în domeniu, a primit diplome de merit și de excelență de la instituțiile centrale sportive naționale și a fost decorat cu medalii și ordine, dintre care: *Medalia Eliberare de sub jugul fascist* (1954), *Medalia Muncii* (1965), *A XXV-a Aniversare a Eliberării Patriei* (1984), *Ordinul Steaua Republicii, Clasa V* (1970), *Medalia Crucea comemorativă a celui de-al Doilea Război Mondial 1941-1945* (veteran de război), *Ordinul Național Pentru Merit în grad de Cavaler* (2002), *Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a* (2004).

FÂNTÂNEANU, EMANUEL (1943), n. în București. Absolvent al Liceului Vasile Alecsandri, Galați și al Facultății de Filologie, București (1964). În 1968, s-a angajat la ziarul *Sportul* (*Gazeta sporturilor*), în calitate de comentator sportiv la călărie, tenis de masă, rugby și volei. A scris cărți ce aveau ca

temă sportul: *Inscripții pe un balon oval, Volei – Mică enciclopedie, Călărie – Mică enciclopedie, Calul prietenul meu, Vivat Sportul Studentesc, Cristalele pasiunii, Mari escroci, mari escrocherii, România la Jocurile Olimpice* (premiul Academiei Olimpice Române), *România Olimpică - 90 de ani, România Olimpică la Atena 2004, Cercuri îngemănate pe alb înzăpezit*. Colaborator și coautor la *Enciclopedia educației fizice și sportului din România* și *România în lumea sportului*. După 1990, a fost șeful departamentului internațional și redactor-șef adjunct la *Gazeta sporturilor*, până la reorganizarea publicației, în vara anului 1999. A fost secretar general la *Sportul românesc* și la cotidianul *Azi*. În anul 2000, a devenit șeful departamentului de sport al cotidianului *Cronica română*. A participat, în calitate de ziarist, la numeroase campionate europene și mondiale, la diferite ramuri de sport, precum și la sesiuni ale CIO. Colaborator la radio și televiziune. Președinte al Asociației Presei Sportive din România (1994-2007), membru al Comitetului Executiv al AIPS, al UEPS și vicepreședinte al Uniunii Balcanice a Presei Sportive, precum și președinte al Comisiei de tenis de masă a AIPS. Membru al Grupului de lucru al CIO la JO (Sidney, 2000) de realizare a Programului Ortis, merit Centrului de presă al JO. Din 1970, a fost și membru al Asociației Internaționale a Ziariștilor de Călărie (singurul din Balcani). Director de presă al COSR și ANS, membru al Ordinului Ziariștilor, purtător de cuvânt al președintelui ANS. I s-au conferit ordine și medalii ale României și al altor organizații sportive internaționale. Cu ocazia celui de-al 72-lea Congres al AIPS, din 2009, a fost reales în Comitetul Executiv. De asemenea, EF a fost reconfirmat ca președinte al Comisiei de tenis de masă a AIPS, mandat început în 1997. De menționat că în istoria de 82 de ani a Asociației Presei Sportive din România, este pentru a patra oară când un ziarist român se află în conducerea AIPS, după A. Keppich (1924-1928), A. Popa-Gheorghe (1936-1939) și A. Neagu (1973-1989). Distins cu *Medalia Meritul Sportiv clasa I* (2004).

FELIX, IACOB (1832–1905), n. în Horschitz, în Boemia. Colonel medic. Profesor universitar. Membru al Academiei Române. După terminarea liceului la Praga, urmează cursurile Facultății de Medicină a Universității din Viena, obținând, în 1858, titlul de doctor în medicină și chirurgie. În august, același an, vine la București și trece examenul de liberă practică medicală. După transformarea Școlii naționale de medicină și farmacie în Facultatea de Medicină (1869), devine titularul Catedrei de igienă. Din 1865, deține funcția de medic șef al Capitalei. După ce, în 1880, a fost ales membru titular, în 1884, devine vicepreședinte al Academiei Române, iar în 1898 și, între 1902 și 1904, vicepreședinte al Secțiunii științifice. În perioada 1883-1887, a fost decan al Facultății de Medicină, iar între 1892 și 1899, director al Serviciului Sanitar Civil. A reprezentat România la numeroase congrese internaționale de medicină (Roma, Dresda, Berlin, Viena ș.a.). Este socotit întemeietorul igienei științifice din țara noastră. Ca medic igienist, a acordat o atenție deosebită rolului important al exercițiilor fizice în dezvoltarea armonioasă, robustă a generației tinere și nu numai a ei. Un exemplu al modului său de gândire îl găsim în *Raportul asupra stării sanitare a capitalei în 1891*, din care cităm: „... educația modernă este una din anomaliiile civilizației noastre. Ea dă inteligenței dezvoltarea cea mai mare posibilă și neglijează educația fizică. Copiii petrec o mare parte a zilei închiși în atmosfera nesănătoasă din școală și mai lucrează acasă multe ore după terminarea învățării în școală. Pentru exercițiul corporal nu rămâne copilului timp suficient”. De asemenea, în lucrarea *Istoria igienei în România în sec. XIX și starea ei la începutul sec. XX*, tipărită la București, în 7 volume (1901-1903), susține: obligativitatea educației fizice pentru toți elevii și toate elevele în vârstă de peste 14 ani; necesitatea practicării exercițiilor fizice sub formă de jocuri populare, plimbări, excursii și gimnastică pentru adulți și persoanele în vârstă de ambele sexe. Subliniază efectul benefic sporit al

exercițiilor fizice efectuate în aer liber. Insistă asupra respectării regulilor de igienă a corpului, precum și asupra folosirii judicioase a echipamentului sportiv, a sălilor, terenurilor, instalațiilor și a materialelor utilizate pentru gimnastică și alte sporturi. IF poate fi considerat și drept primul „medic sportiv” român, pentru că, printre altele, se preocupă în mod special de aspectele igienico-medice ale „*umblării cu velocipedul*” – sportul premergător ciclismului actual, care trezise interesul unui număr crescând de persoane, la acea vreme, în țara noastră.

FERDINAND I DE HOHEN-ZOLLERN-SIGMARINGEN (1865–1927), n. în Sigmaringen (Germania). Nepotul și succesorul lui Carol I de Hohenzollern la tronul României. Devenit, în 1914, rege al României, Ferdinand I s-a dovedit un demn continuator al

demersurilor predecesorului său, dezvoltându-le și adoptându-le corespunzător cerințelor României moderne întregite. În acest sens, promovează prima lege cu privire la menirea și organizarea activității în domeniul educației fizice (votată și promulgată în 1921). Obiectul acestei legi a fost înființarea Casei Culturii Poporului. În legea respectivă s-a stipulat, pentru întâia oară în România, necesitatea creării unui Oficiu și a unui Institut Național de Educație Fizică, pentru organizarea și coordonarea acestei activități pe cuprinsul întregii țări. În 1923, promulgă legea care prevedea înființarea și organizarea ONEF și a INEF, pe care le-a plasat sub îndrumarea fiului său, principele Carol, viitorul rege al României. Prezența regelui Ferdinand și a familiei sale la diferitele acțiuni sportive și exerciții demonstrative, dar și practicarea sistematică, de către copiii săi, a sportului, aceștia participând ei înșiși la concursuri de gimnastică, dansuri populare, scrimă, atletism, înot, tir sau automobilism (vezi *principii Carol și Nicolae* și *principesa Ileana*), au însemnat un sprijin real acordat instituțiilor de profil, un exemplu și un îndemn pentru tineretul țării de a se forma și fortifica prin mijlocirea exercițiilor fizice și a sporturilor.

FERENCZ, SIGISMUND („JIGO”) (1925–2008), n. în Tg. Mureș. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF, în 1954. Ca jucător de baschet a evoluat la cluburile CFR Tg. Mureș, CCA (*Steaua*), ICF și Constructorul Sibiu. A debutat în echipa națională, cu prilejul

CB din 1946 (București), fiind declarat cel mai bun jucător de baschet din Balcani (la numai 21 de ani). De atunci, a fost selecționat de 32 de ori în echipa națională. Și-a cucerit un renume deosebit și ca antrenor. La Clubul bucureștean *Rapid* a fost antrenor timp de 25 de ani, împreună cu baschetbalistele rapidiste cucerind 7 titluri naționale, în edițiile: 1959-1960; 1960-1961; 1961-1962; 1964-1965; 1968-1969; 1971-1972; 1977-1978. Numit antrenor principal al echipei naționale de senioare (1959), SF participă cu aceasta la 9 ediții ale CE, aducând României locul IV la edițiile din 1962, 1964 și 1966. În anul 1952, a fost desemnat să conducă partidele unei selecționate de baschet a SUA, susținute în Cehoslovacia și Polonia. Profesionalismul, probitatea și corectitudinea dovedite în această ipostază i-au fost încununate, în 1953, prin primirea sa în rândul arbitrilor FIBA. În afară de baschet, SF a practicat înotul, poloul (selecționat în echipa României la CB din 1948), hocheiul pe gheață, handbalul în 11, fotbalul (în divizia C, la echipa *Medicina* Tg. Mureș). I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1967, 2006).

FETECĂU, ADRIAN (1957), n. în com. Scorțoasa, jud. Buzău. Inginer. Absolvent al Facultății Construcții de Mașini din cadrul Institutului Politehnic București (1982). A practicat, ca amator, tenisul de câmp și fotbalul. În anul 1992 a debutat la radio ca redactor-comentator. A colaborat la diverse publicații sportive publicând, mai ales, articole de fotbal și box. A

însoțit delegația de box a țării noastre la numeroase competiții internaționale (CE și CM de amatori). Din 1993, s-a implicat în „sportul cu mânuși”, în calitate de comentator al unor gale de box și în special cele profesioniste. Printre meciurile comentate au fost și cele ale boxerilor români: Lucian Bute, Adrian Diaconu ș.a. A fost membru în Biroul federal. Pe plan internațional a îndeplinit următoarele funcții în cadrul EABA: membru în Comisia pentru mass-media (1994-2003); vicepreședinte al Comisiei pentru presă și relații publice (din 2003). A publicat cartea *Fenomenul Vaștag* și a editat 6 reviste de box, cu prilejul organizării concursurilor *Centurii de aur*. În 1982 a înființat Grupul *Vouă*, o formație de divertisment, în care evoluează ca actor și autor al textelor.

FILIP (PETROVICI), ANGELA (1911), n. în com. Nădlac, jud. Arad. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a ISEF, promoția 1934. Inițial, a fost încadrată ca asistentă la ISEF, fiind, ulterior, transferată ca profesoară de educație fizică, mai întâi, la liceele din Tg. Jiu și Ploiești, apoi, la București, unde, timp de 20 de ani, a condus catedra de specialitate a Liceului *Gh. Lazăr*. Încă din primul an de facultate (1931), a fost selecționată în echipa de atletism a țării, ei aparținându-i, la vremea aceea, recordurile naționale la 100m (1932/12,8București), 200m (1932/27,9 Sibiu) și la săritura în lungime (1933/5,25m - Budapesta). Toate aceste recorduri au fost valabile și în 1939. A obținut 11 titluri de campioană națională în probele individuale de: 100m (1933); 200m (1931, 1934); înălțime (1933, 1934); lungime (1932, 1933, 1934); 60m (1931); 80m.g. (1933, 1934), toate pentru Societatea Sportivă Universitară *Educația Fizică* –București. AF a fost inclusă în echipa României, care a participat la Concursul internațional de la Florența și la întâlnirea amicală cu echipa de atletism a Ungariei, cucerind 3 titluri pe stadionul din Insula Margareta, la 80 m garduri, 100 m și săritura în lungime. A scris mai multe articole axate pe probleme didactice, ale predării educației fizice și sportului. A fost decorată cu Ordinul *Muncii* clasa a III-a (1957) și Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1967).

FILIPESCU, DORU (1954) n., în Târgu Mureș, jud. Mureș. Medic primar artroscopie -medicină sportivă, absolvent al Facultății de Medicină Generală UMF Carol Davila București, promoția 1980. Doctor în științe medicale (2002). Absolvent a numeroase cursuri de perfecționare și specializare. Traseu profesional: stagi

(1980-1983); rezident Clinica de ortopedie și Traumatologie a Spitalului Clinic Brâncovenesc și la Clinica de Ortopedie și traumatologie a Spitalului Foișor (1984- 1987), examen de medic primar în specializarea (1992); medic primar ortoped-traumatolog Spitalul Clinic Sf. Ioan. Competență în Chirurgie artroscopică, supraspecialitatea Traumatologie Sportivă. Contribuții personale la implementarea în România a unei specialități noi din cadrul ortopediei- Artroscopia, operații endoscopice ale articulațiilor, transpalnte articulare, operații complexe, intervenții chirurgicale artroscopice asupra unor sportivi de vârf din loturile naționale și olimpice. Participare la numeroase congrese naționale și internaționale cu prezentarea unor comunicări științifice, privind ortopedia, traumatologia și artroscopia, cu aplicații generale și specific diferitelor ramuri de sport (atletism, gimnastică, tenis de câmp, polo, surfing și altele). Pe parcursul anilor a acordat numeroase consultații și a realizat diferite intervenții, inclusive chirurgicale, contribuind la recuperarea sportivilor cu diferite traumatisme. Membru al: Societății Române de Ortopedie și Traumatologie; Asociației de Ortopedie Româno-Italo-Spaniolă; Asociației Române pentru Chirurgie Endoscopică și alte tehnici intervenționale; Societății Europene de Chirurgie a genunchiului, traumatologie sportivă și artroscopie; Societății de Artroscopie a Țărilor de Limbă Germanică; Societății Franceze de Artroscopie și altele. A realizat diferite studii și cercetări, privind traumatisme specifice unor ramuri de sport. Datorită contribuției sale, mulți sportivi au fost recuperați, putându-și relua pregătirea și participarea în competiții. Conform tradiției familiei și dr. D. Filipescu a fost și a rămas un mare iubitor al spor-

tului practicând ca junior, împreună cu fratele său Radu, polo la CS *Dinamo* și continuând cu sporturile nautice, wind-surfingul și tenisul de câmp.

FILIPESCU, FABIU-ZOREL - *vezi FR Natatie*

FILIPESCU, NICOLAE (1862-1916), n. în București. Jurist – doctor în drept. Descendent al unei vechi familii de boieri carturari, unii contemporani cu Mihai Viteazul, a făcut studii universitare la Geneva și Paris obținând titlul de doctor în drept. La vârsta de 23 de ani

era deputat de Brăila și tot în 1885 devine editorul ziarului *Epoca*. Din acest ziar, pe care l-a condus peste 30 de ani, la care a atras colaboratori de seama ca Titu Maiorescu, Barbu Ștefănescu-Delavrancea, I.L.Caragiale sau Alex.Vlahuță, a făcut o adevărată tribună de luptă pentru cauza națională a românilor transilvăneni. Ca Primar al Capitalei, ales în 1892, a sporit zestrea edilitară a acesteia, amenajarea bulevardului Colțea făcându-se sub autoritatea sa directă. După o scurtă trecere pe la conducerea Ministerului Agriculturii și Domeniilor (1900), între 1910-1912 i s-a încredințat portofoliul de la Ministerul de Război. Deși a funcționat ca ministru doar 15 luni, a contribuit la sporirea înzestrării armatei, a introdus examenul pentru gradul de general, a inițiat construcția Cercului Militar din București și a înființat Liceul de la Mănăstirea Dealu, unitate model pentru învățământul militar românesc, care de-a lungul timpului a dat numeroși ofițeri de elită oștirii noastre și care a avut un rol important în promovarea educației fizice. Intervențiile sale memorabile, ca celebra adresare către Regele Ferdinand „Să Te încoronezi la Alba Iulia sau să mori pe câmpia de la Turda!” au fost strânse în volumul *Pentru România Mare. Cuvântări de războiu 1914-1916*. Nicolae Filipescu a fost atras de mișcare, de practicarea unor sporturi, de implementarea lor și a educației fizice în colegiul, pe care l-a întemeiat lângă Mănăstirea Dealu, la Târgoviște. Între sporturile practicate de NF a fost și scrima, el mergând

adeseori la o sală din București. În 1897, în urma unei polemici personale violente declanșată de George Emanuel Lahovary (1854-1897) în ziarul său *L'Indépendance Roumaine*, NF l-a provocat pe acesta la duel și după o străpungere de 20 cm cu spada, l-a lăsat mort în brațele valetului său. Colegiul Militar, care i-a purtat numele, a reușit să se impună în domeniul educației fizice, prin cadre cu pregătire deosebită, cum au fost Virgil Bădulescu, Emil Pălăngeanu și alții, care au introdus gimnastica suedeză și alte mijloace moderne pentru acea perioadă. NF a contribuit la dezvoltarea și înzestrarea bazelor sportive, a sălii și terenurilor de sport, a poligonului, folosite în pregătirea elevilor colegiului. De altfel, rezultatele au fost evidențiate în „producțiile de sfârșit de an”, în cadrul serbărilor la care participa și Principele Moștenitor Carol. Multe dintre procedeele folosite la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu au fost reluate în instruirea Vânătorilor de Munte, eroi în Războiul Întregirii Neamului. În ultimii ani din viața, deși foarte bolnav, și-a consacrat toate eforturile prin Federația Unionistă spre împlinirea marelui ideal național.

FILIPESCU, RADU (1955), n. în Târgu Mureș. Inginer, absolvent al Facultății de Electronică și Telecomunicații, din cadrul Institutului Politehnic București, promoția 1979. Fiul reputatului medic Zorel Filipescu, fratele doctorului chirurg ortoped Doru Filipescu, căsătorit cu medicul anestezișt Daniela Filipescu. Concomitent cu realizările sale în plan profesional, s-a remarcat ca desident anticomunist prin inițiativele personale și participarea la numeroase acțiuni de protest împotriva regimului, organizate în perioada 1982-1989. A confecționat și răspândit manifeste prin care chema cetățenii la acțiuni de protest împotriva regimului comunist (decembrie 1982-mai 1983), fiind arestat și condamnat la 10 ani închisoare. A fost eliberat, după aproape 3 ani de detenție la Rahova, Jilava și Aiud, în 1987, ca urmare a numeroaselor intervenții, proteste și acțiuni de susținere

ale unor organizații internaționale și ale unor personalități din multe țări. În 1987, încercând să organizeze un Referendum referitor la Nicolae Ceaușescu, la 12 decembrie este din nou arestat, însă ca urmare a unor acțiuni puternice ale organizațiilor pentru drepturile omului și ale unor posturi de radio, organele de reprimare sunt nevoite să-l elibereze. Participă în continuare la alte acțiuni cum au fost: încercarea de înființare a sindicatului *Libertatea* (1988), intervențiile pentru eliberarea unor deținuți politici (1989), participarea cu familia la demonstrația din 21 decembrie, ceea ce i-a atras ce-a de a 3-a arestare, pe 22 decembrie 1989, fiind însă eliberat la câteva ore, după plecarea lui Nicolae Ceaușescu. A avut un rol activ și după 1989: membru fondator al Grupului pentru Dialog Social, unde a îndeplinit și funcția de președinte; membru fondator și președinte al Asociației Revoluționarilor fără Privilegii; membru fondator și co-președinte al Comitetului Român Helsinki – 1990; vicepreședinte 1992-1993; membru al Parlamentului provizoriu – Consiliul Unității Naționale – 1990. Activitatea profesională a început-o ca inginer electronist la Întreprinderea *Automatica* București (1980-1983) și apoi la *IEMI* – secția AMC (1986-1991). Dotat cu calități deosebite de cercetător-inventator a reușit îmbunătățiri și soluții noi în domeniul său de activitate, printre care și îmbunătățirile aduse unor teste și cleme (Testorul cleva Papagal) brevetată la OSIM în 1991, sub denumirea *Sonda pentru măsurări și conectări electrice și electronice*. Invenția a fost brevetată și pe plan internațional, în Europa și în SUA. În 1992, înființează, ca asociat unic, *Parrot Invent SRL* profilată pe servicii de instalații electrice, echipamente electronice și interfoane, unde se realizează producția mai multor invenții ale sale, care au fost brevetate. Multe din produsele sale sunt comercializate în diferite țări. În 2005, împreună cu soția sa, RF înființează *PARROT ELECTRIC SRL* – cu același profil. RF a fost și a rămas un practicant, un mare susținător și iubitor al sportului. Îndrăgind înotul și jocul de polo, sub influența tatălui său care, după 1950, a îndeplinit funcția de secretar general onorific al forului organizatoric al natației, a practicat jocul de polo pe apă la CS

Dinamo, avându-i antrenori pe Iuliu Kapșa și Ștefan Kroner. Cu echipa de juniori II se clasează pe locul al II-lea în 1972, iar cu cea de juniori I, pe locul al III-lea în 1973 și pe locul I, devenind campion național în 1974. În perioada 1974-1979, a făcut parte din echipa *Clubului Nautic Universitar* (antrenor Vladimir Agarici) cu care a participat în Divizia A și la unele întreceri internaționale studențești în Cehoslovacia și RD Germană. După 1990, mișcarea sportivă din țara noastră a continuat să aibă un important sprijin din partea fostului sportiv Radu Filipescu. Acesta a militat permanent pentru respectarea legislației în vigoare privind bazele sportive. A contribuit la organizarea și a participat direct la o serie de acțiuni de protest pentru păstrarea destinației bazelor sportive. Unul din subiectele acestor proteste a fost salvarea bazei de natație *Tineretului* de la desființare, acțiune importantă organizată în 2007. Pe parcursul anilor, a primit mai multe distincții, printre care: Medalia de aur, Diploma Impex și premiul *Charber*, la Expoziția Mondială pentru Invenții Eureka 1991, pentru invenția *Sonda de test pentru aparate de măsură electronice*; Premiul *Freedom Award* acordat de către Fundația P. Lauritzen din Danemarca, pentru contribuțiile la lupta pentru libertate și drepturile omului (1992). A fost personajul unei cărți a autoarei Herma Kennel din Germania, unde a fost publicată (1995). Traducerea acestei cărți a fost editată și în România sub titlul *Jogging cu Securitatea* (1998). În perioada 1996-2006, a publicat mai multe articole în *Revista 22*.

FIRĂNESCU, CONSTANTIN (1934–2002), n. în București. Ziarist. Absolvent al Liceului *Ion Neculce*, București, al Facultății de Filosofie – secția ziaristică a Universității din București (1958). Între 1958-1962 a fost redactor-principal al secției externe a ziarului *Apărarea patriei*, dar a colaborat și la rubrica de sport, împreună cu Marin Ciuperceanu și Ion Căpeț. Între 1962-1966, a fost redactor-șef adjunct la ziarul *Glasul patriei*, adresat românilor din străinătate. În

toamna anului 1966, s-a transferat la *Sportul popular*, îndeplinind funcțiile de redactor-șef adjunct și secretar-general de redacție. După 1990, a deținut funcția de redactor-șef adjunct la *Gazeta sporturilor*, iar din 1997 a devenit directorul general al publicației, până în vara anului 1999, când s-a pensionat. Sub îngrijirea sa a fost editat albumul *Rapid'50*, apărut cu prilejul semicentenarului clubului feroviar. A participat la două ediții ale CM de fotbal, Mexic (1970) și Italia (1990). A însoțit reprezentativele naționale și echipele cluburilor participante la competiții oficiale de fotbal sau la turneele amicale. S-a remarcat printr-o înaltă ținută morală, competență, spirit de obiectivitate și profesionalism. Membru al Asociației Presei Sportive din România și al Comitetului Federației Române de Fotbal.

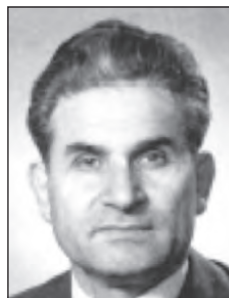
FIREA (DUMITRIU), ELENA (1928–2010), n. în Chișinău (astăzi, în Republica Moldova). Profesor de educație fizică și sport. A urmat cursurile Liceului Teoretic din Focșani (1947). Absolventă a ICF, ca șef de promoție (1951). Și-a susținut doctoratul în științele educației la Universitatea București (1998). A practicat gimnastica sportivă de performanță, fiind selecționată în lotul național (1950-1951). După absolvirea ICF, a fost încadrată asistentă la Catedra de istoria, teoria, metodică și organizarea educației fizice (1951-1990), în 1985 a devenit șefa acestei catedre și a parcurs, în timp, toate treptele didactice, devenind profesor universitar. A funcționat ca decan (1981-1984), rector al IEFS (1984-1990), fiind prima femeie profesor din istoria institutului căreia i se încredințează această funcție. Ca dascăl, a contribuit la formarea a 49 de promoții de specialiști (profesori și antrenori) și la promovarea lor în ierarhia specifică învățământului și sportului românesc. A avut preocupări și a realizat mai multe lucrări metodico-științifice, publicând numeroase articole și lucrări de specialitate, cursuri și cărți din domeniul teoriei și metodicii educației fizice și sportului. Este autoarea

cursului *Bazele generale ale metodicii educației fizice școlare și sportului* și coautoare la lucrarea *Sistemul unitar de verificare și apreciere a elevilor (SUVA)*, *Aspecte ale bioritmului circadian la studenții IEFS*, *Valoarea biopedagogică a lecțiilor de educație fizică*, *Evoluția și tendințele de dezvoltare ale științei educației fizice și sportului*, *Evaluarea nivelului somato-funcțional și motric al populației școlare din România cu ajutorul testelor EUROFIT* - constituie doar o parte din cele aproape 200 de studii, referate și articole pe care le-a făcut publice în presa de specialitate sau la diverse reuniuni științifice. De asemenea, a făcut parte din colectivul de specialiști care au elaborat *Terminologia educației fizice și sportului* (un amplu dicționar cuprinzând 200 de termeni redați în 6 limbi – română, franceză, spaniolă, germană, engleză și rusă), apărută la Ed. Stadion, în 1973. După 1990, a contribuit la înființarea facultăților de educație fizică și sport în cadrul Universității Ecologice și al Universității Spiru Haret din București. Pe parcursul anilor a activat în gimnastica sportivă din țara noastră, contribuind la dezvoltarea și afirmarea acestei ramuri de sport, pe plan intern și internațional. Ca arbitru internațional de gimnastică sportivă (artistică), participă la JO, CM și la cupele mondiale organizate între 1955 și 1990. A fost vicepreședintă a FRG și președintă a Colegiului de arbitri al FRG (1970-1980). A fost președintă a cluburilor sportive organizate în cadrul IEFS (1984-1990) și al Universității Ecologice (1996-2000). A făcut parte din CNEFS și din organul de conducere al acestuia, Biroul executiv CNEFS (1986-1990). I-au fost conferite o serie de distincții, între care Medalia Muncii (1972) și Ordinul Meritul Pentru Învățământ în grad de Cavaler (2004).

FIREA, VASILE (1908–1990), n. satul Hoisești, com. Mărgineni, jud. Neamț. Studii liceale la Piatra Neamț continuate cu Științele de stat în București. A fost angajat la Brigada mobilă (Poliția judiciară) a Ministerului de Interne. A debutat în 1929, la Circuitul de marș al

Bucureștiului, la care plecarea s-a dat din fața Ziarului Universul (125 de participanți, consacrați și începători). La această primă competiție s-a clasat pe locul al 9-lea. Ca atlet mărșăluitor, și-a început activitatea competițională la Clubul Stadiul Român din București. A deținut 16 titluri de campion național la probele de 3, 5, 10 și 20 km marș (inclusiv în unele probe neoficiale): 500m marș pistă (1929,1930); 1km marș pistă (1930,1931); 2Km marș pistă (1929); 3 km marș pistă (1941, 1943); 5km marș șosea (1936); 5 km marș pistă (1930,1931,1943); 10 km marș șosea (1936); 10km marș pistă (1930,1941); 1oră marș pistă (1941); 20km marș șosea (1941). Cu cele 16 titluri de campion național pe care le-a cucerit este considerat al III-lea atlet al anilor '30-'40, clasat după renumiții atleți Dinu Cristea (39 titluri) și Ion Moina (20 de titluri). A ocupat locul I (din 120 de concurenți), în memorabila cursă de marș București-Ploiești-București (1935). A dominat, de asemenea, de mai multe ori, cursa București-Breaza. A participat la JO de la Berlin (1936), la proba de 50 km marș, sosind pe locul 19. În 1938 în aceeași probă la CE de la Paris, ocupă locul 9. Și-a încheiat cariera competițională în 1946. A contribuit la înființarea Căminului Cultural din satul Hoisești. Din 1944 s-a ocupat de pregătirea sportivă a fratelui său mai mic Victor, care a realizat performanțe deosebite în atletism și a îndeplinit diferite funcții în forurile de conducere a acestei ramuri de sport. Dorat cu Medalia Meritul Cultural pentru Sport clasa a II-a (1933) pentru rezultatele obținute în calitate de campion la marș și Meritul Cultural pentru Sport clasa a II-a (1933), în calitate de component al ștafetei Făcliei Eroului Necunoscut de Ziua Sporturilor.

FIREA, VICTOR (1923-2007), n. în com. Mărgineni, jud. Neamț. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1950. Atlet de performanță, cu rezultate remarcabile în probele de fond și semifond (800m, 1500m și 5000m, 3000m cu obstacole și cros).

Debutază, sub îndrumarea fratelui său Vasile, la crosul dotat cu Cupa Ion Cămărășescu (1943), după ce în martie 1941, câștigase Campionatul interșcolar de cros pe districtul Neamț. Apoi se mută la București pentru o scurtă perioadă. Și-a continuat pregătirea athletică cu prof. Eugeniu Bran. A fost legitimat la Clubul *Dinamo* București în 1948, an în care obține cu echipa titlul de campion național la 4x1500m, iar în anul următor, titlul național la cros, care a reprezentat și primul titlul individual de atletism al clubului. A cucerit 17 titluri naționale la cros și la ștafetă – 4x800 m și 4x1500 m –, realizând 9 recorduri naționale. Participant la JO de la Helsinki (1952). După încheierea activității competiționale, între 1955 și 1961, a fost șef al Serviciului sporturi individuale la Clubul *Dinamo* București (1955-1961), iar în perioada 1964-1983, a deținut funcția de secretar general al FRA. A funcționat, de asemenea, ca secretar permanent al Jocurilor Balcanice de Atletism. Între 1986-1993 a fost ales ca vicepreședinte al FRA și membru al Biroului, iar între 1992 și 2001, a îndeplinit funcția de secretar general al Fundației Atletismul Românesc. A fost membru al Comitetului de cros și alergare pe șosea al IAAF, vicepreședinte al Asociației Balcanice a Atletilor Veterani. Pe lângă aptitudinile remarcabile valorificate în construirea și amenajarea, organizarea și administrarea unor baze sportive necesare atletismului (săli, terenuri, piste), FV a avut o reală chemare pentru domeniul editorial, semnând mai multe cărți, printre care, *Crosul* (1951), *Exerciții și jocuri de atletism* (1979) și *30 de ani de atletism în Balcani* (1975). Cu ocazia celei de-a 75-a aniversări a FRA, a realizat scenariul filmului documentar *Retrospectiva atletismului românesc* și a editat o broșură care conține cele mai importante momente ale evoluției acestei discipline sportive în țara noastră, între 1912 și 1987. I s-a acordat titlul de Maestru al Sportului (1953). Federația Internațională de Atletism l-a distins, în 1980 și 1987, cu *Panglica de Veteran* și *Diploma de Onoare*, pentru contribuția adusă la dezvoltarea atletismului mondial. A fost Delegat tehnic al AEA la mari concursuri internaționale, organizate în diferite țări. Decorat cu Ordinul *Muncii* clasa a III-a (1966).

FLAMAROPOL, MIHAI (1919–1985), n. în București. Antrenor și jucător de fotbal și hochei de performanță. La vârsta de 12 ani, a intrat în lumea jocului cu balonul rotund, ca half centru la *Gloria* București. La 17 ani, s-a împrietenit cu crosa și cu pucul,

devenind repede titular în prima garnitură a hocheiștilor de la Clubul *Telefoane*. Doi ani mai târziu, a trecut la Clubul *Juventus*, alternând, în funcție de sezon, fotbalul cu hocheiul pe gheață, pentru ambele dovedind calități de excepție care l-au impus printre marii sportivi ai țării. La 32 de ani, vârstă care, de regulă, coincide cu retragerea din activitatea competițională, forțează căile destinului și ale performanței. Devine, astfel, component al echipei de fotbal a Clubului CCA Steaua (1951) și, respectiv, „internațional” în echipa reprezentativă a țării. În același timp, a fost și unul dintre jucătorii de bază ai echipei de hochei pe gheață a clubului militar bucureștean, multiplă campioană națională, unde a realizat în sezoanele competiționale 1951-1959 5 titluri de campion național (1953, 1955, 1956, 1958, 1959). După ce și-a încheiat, în pragul împlinirii a patru decenii de viață, cariera competițională, s-a dedicat, în continuare, profesiei de antrenor de hochei, unde în cadrul clubului a contribuit substanțial la formarea primei generații de hocheiști militari împreună cu care a reușit câștigarea unui număr de 5 titluri de campion național, adăugând sportivilor deja selecționați și alți tineri talentați din rândul cărora s-au evidențiat, printr-o prezență mai îndelungată în cadrul echipei, Dorin Dron, Iosif Inczei, Ștefan Ionescu, Alexandru Măzgăreanu, Ludovic Pușkaș, Adalbert Todor.; a repurtat apoi cu Știința, cu *Dinamo* București, dar, mai ales, cu naționala României, succese de prestigiu internațional. Începând din 1975, s-a retras în lumea scrisului. Cu un talent remarcabil, a pus în paginile unor lucrări de specialitate, dar și în filele unor cărți de reportaj o bună parte din experiența sa de jucător și antrenor, oferind cititorilor momente de reală desfătare, cu povești adevărate și întâmplări inedite din tumultul

toasa lume a sportului românesc și internațional. Menționăm, în acest sens, volumele *Hockey pe gheață, 50 de ani de hockey în România, Însemnările unui sportiv, Fotbal – cadran românesc și Fotbal – cadran mondial*. Antrenor Emerit. Decorat cu Ordinul Meritul Sportiv Clasa a III- a (1966).

FLORA (OROSZ), ECATERINA – KATARINA (1934), n. în Cluj. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din Cluj, promoția 1958. Una dintre reprezentantele înotului de performanță din perioada 1948-1958. A făcut parte din cea mai numeroasă familie de

înotători, tatăl, mama, sora și alte rude practicând această ramură de sport și obținând chiar titluri de campioni naționali. A învățat înotul cu tatăl său, apoi a continuat pregătirea cu antrenorii Bogdan Koloman și Bela Iordaky. Legitimată la cluburile *Progresul* și *Știința* din Cluj. La 14 ani devine campioană și stabilește primul său record național la 50 m bras, iar în 1949 a câștigat titlurile de campioană națională la 100 și 200 m bras. Și-a înscris numele pe tabloul recordurilor în toate probele de bras și fluture (junioare și senioare), dar și în celelalte procedee tehnice. În perioada 1948-1956, a cucerit peste 30 de titluri de campioană națională și a stabilit peste 20 de recorduri naționale. În 1952, a obținut 5 titluri și deținea 8 recorduri naționale în probele individuale la bras, fluture, spate și mixt individual. A fost componentă a loturilor naționale și participantă la numeroase concursuri internaționale. După absolvirea cursului de specializare (1959-1961), a funcționat ca medic sportiv la Dispensarul Central pentru Sportivi și apoi la Centrul de Medicină Sportivă din București. A urmat și un curs de specializare în obstetrică și ginecologie. A fost medic la mai multe loturi naționale și olimpice (înot, sărituri în apă, canotaj, gimnastică și volei), pe care le-a însoțit la JO, CM, CE, JB și alte competiții. În 1980 a obținut titlul de doctor în medicină, susținându-și teza cu tema *Influența sportului de performanță asupra sferei genitale și dezvoltării fizice la femei*. A efectuat

studii și lucrări de cercetare privind specificul sportului de performanță la femei, rezultatele fiind publicate în revistele de specialitate și susținute la diferite congrese și manifestări științifice cu caracter național și internațional. Pe parcursul anilor a contribuit la elaborarea unor programe privind selecția și pregătirea înotătorilor de performanță. Începând din 1967, în anumite perioade a fost membră a Biroului FR de Natație. Atașată de marea ei dragoste – înotul, a început să fie atrasă de activitatea de masters – veterani care a luat amploare în ultimii ani, participând la diferite competiții cu rezultate deosebite. Maestră a Sportului (1952). A contribuit substanțial, în calitate de autor la elaborarea celei de-a doua ediții ale *Enciclopediei Educației Fizice și a Sportului din România*. În 1986 s-a stabilit în Germania, unde a funcționat ca medic primar, iar în ultimii ani ca șef de serviciu la Institutul de Medicină Sportivă din Frankfurt. După încheierea activității în Germania domiciliază alternativ în Germania și la Cluj – Napoca. Decorată cu Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a (1982).

FLORESCU, D. ALEXANDRU (1863–1936). Inginer și om politic. Descendent al unei mari și vechi familii boierești din Țara Românească (consemnată încă din secolul al XV-lea). Fiul lui Dimitrie (Dumitru) Florescu, unul dintre fondatorii Conservatorului din București, compozitor de muzică ușoară și patriotică. A.D. Florescu a fost implicat în numeroase activități dedicate țării, fiind un mare apărător al drepturilor românilor transilvăneni. A fost prezent pe câmpurile de luptă ale Primului Război Mondial, în Transilvania (relatări ale nepotului său, istoricul Radu R. Florescu). La 16 ianuarie 1897, a fost ales ca secretar al Ligii Culturale, după unele surse până în 1907, când Congresul îl alege pe istoricul Nicolae Iorga în Comitet, iar în 1908, îl desemnează secretar al Ligii. Prezent în mai multe foruri de conducere ale mișcării sportive din țara noastră, a contribuit la dezvoltarea acestui domeniu și la perfecționarea structurilor sale. La 1 decembrie 1912, este prezent ca membru fondator al FSSR, fiind ales în primul Comitet dirigiuitor al acestei instituții. Participă, în 1913, la dezbaterile proiectului privind organizarea

țineretului în scopul practicării sporturilor în aer liber și a pregătirii fizice proprii. Din 1915 până în 1919, devine președintele Comisiunii înotului, confruntându-se cu numeroasele probleme ale începutului dezvoltării acestei ramuri de sport. A făcut parte din conducerea celei mai prestigioase structuri sportive – *Societatea Tirul*, în calitate de președinte (vicepreședinte), între 1912-1916. În perioada 1920-1923, a fost membru în Comitetul Olimpic Român. Pentru contribuțiile sale la dezvoltarea sportului românesc, în anul 1931, a fost decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad Cavaler clasa I.

FLORESCU, CORNELIU (1921–2006), n. în com. Bahmuta, jud. Tighina (astăzi, în Republica Moldova). Economist, absolvent al Academiei Comerciale, promoția 1943, și profesor de educație fizică, absolvent al ICF, promoția 1955 (a mai urmat 3 ani, între 1946 și

1948, cursurile Facultății de Drept din București). A practicat canotajul (1940-1950), cucerind medalia de argint la JMU din 1949. Între 1944 și 1948, a jucat volei la București, în sistemul competițional al categoriei *Onoare*. După 1949, și-a închinat, vreme de aproape 50 de ani, activitatea perfecționării organizării sportului de performanță și, deopotrivă, îmbunătățirii conținutului selecției și pregătirii sportivilor. În perioada 1949-1982, a fost încadrat în diferite funcții de specialitate în cadrul OSP, CCFS, UCFS, AS *Spartac*, CSS *Triumf*, CNEFS și Centrul de perfecționare a cadrelor. În perioada 1950-1952, a fost asistent la Catedra de natație și sporturi nautice din ICF. Antrenor la lotul național de canotaj și antrenor federal al României, în intervalul 1951-1958. Timp de peste 25 de ani, a fost membru în organele de conducere ale FR de Canotaj, până în 1993, când a fost ales președinte de onoare al acestei federații. A activat ca antrenor al lotului național al Indoneziei, pregătindu-l pentru participarea la Jocurile Asiatice din 1986. A reprezentat FR de Canotaj la numeroase congrese ale FISA, iar în calitate de arbitru internațional de canotaj a oficiat la CE, CM și JO desfășurate

între 1954 și 1984. Ca specialist în probleme tehnico-metodice, a fost solicitat și a îndeplinit atribuțiile de: expert instructor, la cca 20 de cursuri de perfecționare a antrenorilor (1978-1982); lector, la cursurile de perfecționare a antrenorilor de canotaj din Republica Democrată Germană (1956) și Belgia (1981); expert al FISA, la cele 3 cursuri de perfecționare organizate la București (1984-1991) pentru antrenorii din Europa și la cursurile din Canberra (Australia) pentru antrenorii din zona Pacificului (1989). A fost, vreme de peste 35 de ani, membru al Comisiei tehnice olimpice și, mai bine de 25 de ani, membru al COR, iar între 1990 și 1998, membru al Comitetului Executiv și al Biroului acestui for olimpic. A scris o serie de articole tehnice și metodice pentru revistele sportive de specialitate. A contribuit la apariția *Caietelor de natație și sporturi nautice*. Printre lucrările publicate de CF se numără: *Sporturi nautice* (1951), *Canotajul* – semnată împreună cu V. Mociani (1983), *Metodica dezvoltării calităților fizice* – în colaborare (1964; reeditată în 1969), *Dezvoltarea forței și vitezei* (1965), *Sportul de performanță* (1985). A făcut parte din colectivele de specialiști care au elaborat lucrarea *Conținutul și metodica antrenamentului sportiv contemporan*, tipărită în 1967 și 1971. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. I s-a conferit Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1976) și Ordinul *Meritul Sportiv* cu două barete clasa a II-a (2004).

FLORESCU, IOAN EMILIAN (1819–1893), n. în Râmnicu Vâlcea. General și om politic. După absolvirea Colegiului Sf. Sava din București, îmbrățișează cariera armelor intrând, în 1833, în rândurile oștirii române reorganizate, ca iuncăr. În 1836, pleacă la studii

la Paris (unde frecventează, doi ani, cursurile Școlii de Stat Major a armatei franceze). În perioada când se afla în Franța, a fost înaintat la gradul de locotenent (1838). La întoarcerea în țară, primește funcția de adjutant domnesc, urcând, apoi, rând pe rând, treptele ierarhiei militare, până la gradul de general de divizie (1873). În 1854, în Războiul din Crimeea,

a servit în armata rusă cu gradul de colonel. A îndeplinit funcția de ministru de Război, sub trei domnitori: Gheorghe Dimitrie Bibescu, în 1846; Alexandru Ioan Cuza, între anii 1861 și 1863, fiind și șef al Statului Major General; Carol I, între anii 1871 și 1876 și în 1889. În perioada domniei lui Al. I. Cuza, a mai fost ministru de Interne și, respectiv, al Lucrărilor Publice, iar în timpul regelui Carol I, a mai îndeplinit 2 mandate de președinte al Consiliului de Miniștri și de președinte al Senatului (1888-1889 și 1890-1891). A avut un rol decisiv în acțiunea de unificare și de modernizare a oștirii române, printre multele sale realizări numărându-se și: înființarea Arsenalului Armatei (1861); elaborarea reglementărilor cu privire la funcționarea Statului Major General al Armatei și a regulamentelor cavaleriei și de manevră; efectuarea primelor manevre importante ale armatei; contribuții la modificările aduse la Legea de organizare a puterii armatei (1864); dotarea cu armament a armatei; înființarea hergheliei de la Nucet; redactarea și promovarea Codului justiției militare. La sugestia lui Gh. Moceanu, IEMF l-a determinat pe domnitorul Alexandru Ioan Cuza să introducă gimnastica în mod obligatoriu în procesul de instrucție desfășurat în armată (1863) și în programa școlară (1864). Pentru unitățile și formațiunile armatei a elaborat *Ordonanța asupra instrucțiunii gimnastice prin corpuri și stabilimente militare*. Sunt remarcabile și lucrările sale teoretice, printre acestea aflându-se *Teoria dării la semn*, *Studii și pregătiri militare*, *Fortificațiunile*. Numele generalului de divizie I. Em. Florescu figurează printre cele ale fondatorilor Societății Literare și ai Ateneului Român. A decedat în 1893, la Paris, în onoarea sa fiind organizare funeralii publice.

FLORESCU, MIHAIL (1912-2000), n. în Roman. Inginer chimist. Membru corespondent al Academiei Române (din 1973). Membru al Academiei de Științe din România și al Academiei de Științe din New York (din 1955). General MFA. A fost ministru al Petrolului,

Chimiei și Petrochimiei și vicepreședinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice. În tinerețe a practicat alergările de semifond. În 1955, este ales președintele FRA, funcție pe care, exceptând perioada 1962-1968, a deținut-o până în 1982. Prezența sa, timp de 21 de ani, în fruntea acestei federații a constituit un factor de modelare intensă și continuă a activității atletice, un stimulent puternic pentru formarea unui adevărat spirit de echipă în conducerea, în mod activ și creator, a atletismului românesc și, deopotrivă, un suport de nădejde pentru modernizarea și perfecționarea bazei materiale (săli, terenuri etc.). A jucat un rol hotărâtor în înființarea și organizarea clubului militar CCA (1948). Grație demersurilor sale directe, determinante, se toarnă elbitex pe pista fostului Stadion ANEF (devenit *Republicii*) și se acoperă cu coritan piste de atletism din Pitești, Focșani, Cluj-Napoca ș.a. Sub președinția sa, FRA a avut o contribuție remarcabilă la sporirea recoltei de medalii și de recorduri realizate la JO, CM, CE și, nu în ultimul rând, pe planul campionatelor naționale. În 1992, la inițiativa sa, a fost înființată Fundația Atletismul Românesc. Ales președinte de onoare al acestei fundații, FM și-a adus o contribuție importantă la procurarea de fonduri, cu precădere, pentru dezvoltarea și modernizarea bazei materiale a atletismului din țara noastră. Decorat cu: Ordinul *Steaua României* clasa I (1964) și Ordinul *Apărarea Patriei* clasa I (1981).

FLORESCU, ȘT. ALEXANDRU (1920-1987), n. în București. Ofițer MAPN. Absolvent al Academiei Militare – Cursul de perfecționare comandanți și șefi de stat major de mari unități, promoția 1952. Pe timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a luptat alături

de artileristii bateriei comandate de el atât pe frontul de răsărit (1941-1942), cât și pe cel de vest (1944-1945). Din 1949 și până în 1951, a fost întâiul comandant al Clubului Sportiv al Armatei CCA (de la sfârșitul anului 1961, *Steaua*). În această perioadă și, apoi, între anii 1953 și 1954, când AF, a revenit

la conducerea CCA, echipa militară de fotbal a cucerit titlul de campioană națională (1951 și în 1953) și Cupa României (1949, 1950, 1951), iar celelalte secții s-au remarcat prin alte numeroase succese, pe plan intern și internațional. Între 1955 și 1958, părăsește mișcarea sportivă, încredințându-i-se comanda unei divizii de artilerie antiaeriană (1955-1957) și, apoi, funcția de șef al Comendurii Garnizoanei București (1957-1958). În 1958, este trecut în rezervă, fiind suspectat de acțiuni antistatale. Revine în mișcarea sportivă în 1965, ca secretar general adjunct al Federației de Atletism. În 1969, este reprimat în rândul cadrelor active ale Ministerului Forțelor Armate, fiind numit comandant al AS *Armata* din Tg. Mureș. În 1975, i se încredințează conducerea Secției de fotbal a Clubului *Steaua* București, cucerind, împreună cu fotbaliștii militari, titlul național, în 1976 și 1978, și Cupa României, 1976 și 1979. În 1982, trece în rezervă și se pensionează, retrăgându-se și din mișcarea sportivă. A fost decorat cu numeroase ordine și medalii, drept recompensă a bogatei și valoroasei sale activități în slujba sportului românesc. Pentru faptele sale de arme a fost distins cu numeroase ordine și medalii, printre care, *Coroana României* cu Spade și Panglică de Virtute Militară (1941), Medalia *Victoria* (1946), Medalia *A 30-a Aniversare a eliberării Cehoslovaciei de sub dominația fascistă* (acordată de președintele Cehoslovaciei).

FOCȘĂNEANU, ALEXANDRINA (1932), n. în Pitești. Profesoară de educație fizică. Absolventă a SMTCF din București, în 1951 și a ICF, în 1955. Imediat după absolvire este încadrată ca tehnician sportiv la Clubul *Metalul*, unde funcționează până în 1957. Pe

linie didactică, activează la catedra unei școli generale din București, între 1958 și 1964, apoi, în calitate de cadru universitar, la catedra de specialitate a Institutului Agronomic, în perioada 1964-1967. Din 1967 până în 1987, este angajată la CCPS (chiar de la înființare), la serviciul de educație fizică

școlară și universitară, unde, împreună cu profesorii A. Nicu, V. Mazilu (1970-1978), E. Wilk (1968-1978) și Virginia Paraschiv, are preocupări privind: stabilirea timpului alocat de către elevi și studenți, educației fizice și sportului în afara programei școlare (cercetare sociologică); integrarea socială a sportivilor de performanță; potențialul biomotric al populației școlare pe cicluri de învățământ (I-IV, V-VIII, IX-XII), testări repetate din 10 în 10 ani, pentru a studia comparativ dezvoltarea motrică și somatică în urma aplicării programei de studii, fiind cuprinsă populația de școlari din întreaga țară, în funcție de zonă geografică, vârstă, sex, mediu urban-rural (55 000 de subiecți). Aceste testări au fost repetate în 1981 și 1983, iar rezultatele au fost consemnate în lucrări care au fost publicate. Lucrările au fost efectuate sub egida Ministerului Învățământului. Din 1976, împreună cu colegii din acest serviciu, elaborează *Criteriile de selecție* la începători și sportivi avansați, cuprinse în următoarele lucrări: *Selecția în sport în școlile generale; Selecția la preșcolari; Selecția în sport, pe ramuri de sport, cu probe și norme de control*.

FOCȘĂNEANU, PETRE (1929-2000), n. în com. Cornu, jud. Prahova. Profesor de educație fizică, absolvent ICF, promoția 1954, specializarea schi. După absolvirea facultății, a fost repartizat ca profesor la CS *Metalul* București, unde a activat până în 1956, timp în

care înființează secția de sporturi de iarnă și organizează competiții naționale de schi alpin și fond. Numit în 1956 secretar general al FRSB, conduce federația până în 1977 și coordonează toate competițiile naționale de schi, bob (CE de bob – tineret de la Sinaia, 1976), construcția pârtiei naturale de bob și cea de starturi, obținând omologarea ei prin FIBT în 1975. Are contribuții și participă la organizarea celui de-al 15-lea Congres FIS de la Mamaia, din 1965. În această etapă este prezent la toate congresele FIS (Madrid, Beirut, Barcelona, Val Gardena, Milano, N. Zeelandă etc.), precum și la congresele

FIBT. În 1977, este numit secretarul general al Federației Române de Bob și Sanie, conducând-o până în 1983, iar din 1990 a fost ales ca președinte al FR de Schi, Bob, Sanie și Biatlon. Din 1982 până în 1990, a lucrat, ca șef al Serviciului relații internaționale, în CNEFS/MS. În 1990, a fost transferat la COR, ca secretar adjunct. Între 1972 și 1998, a făcut parte din conducerea delegațiilor României participante la 8 ediții ale JO de Iarnă și la 2 ediții ale JO de Vară. În perioada 1967-1989 a fost membru în CNEFS. A fost vicepreședinte al Comitetului Director al FIBT (1976-1984), președinte al Comisiei sportive, membru al Comisiei de relații internaționale ale FIBT și membru al unor comisii din cadrul FIS. Ca președinte de juriu și delegat tehnic al FIBT a participat la numeroase ediții ale CM și JO, precum și la concursuri FIS. Ca secretar adjunct al COR, a reprezentat România la Congresul Olimpic din 1994 și la unele adunări generale ale ANCO și ACNOE. Organizează reuniunile Comitetului Director al FIBT din 1968 și 1974, la noi în țară. Redactează și multiplică, din partea FIBT, *Buletinul informativ* al acestuia. Prin contribuțiile sale ce au favorizat alegerea unor locuri de pregătire pentru sportivi în URSS, RDG sau Italia și prin procurarea de materiale și echipamente de pregătire și concurs de la mari firme de specialitate din Europa, s-au făcut substanțiale economii în bugetul federației și al CNEFS. După pensionare (1995), rămâne președinte de onoare al FRSB și membru de onoare al FIBT. A fost prezent, timp de 42 de ani, în mișcarea sportivă de performanță.

FORTU, ALEXANDRU (1932) n. în Galați. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF (cu Diplomă de merit), specializarea schi, promoția 1955. După absolvire, a fost încadrat la catedra sporturi de iarnă – schi (ICF) ca asistent universitar (1955-1964), apoi ca șef de lucrări – ICF (IEFS) în perioada 1964-1971, conferențiar universitar (1971-1995), iar din 1995, ca profesor universitar. A îndeplinit funcția de decan

al ICF în intervalul 1964-1966. În perioada 1966-1970, a fost detașat la Ministerul Învățământului unde a îndeplinit mai multe funcții: inspector general, consilier I, șef serviciu și director. A răspuns de problemele educației fizice și activitățile sportive în rândul elevilor și studenților, contribuind la perfecționarea sistemului organizatoric și metodologic, precum și la realizarea unor performanțe semnificative pe plan intern și internațional. A activat ca antrenor la CS ICF și la lotul național universitar de schi-fond. A fost vicepreședinte al FR de Schi-Biatlon și președinte al Colegiului central al antrenorilor (1982-1988). A prezentat mai multe lucrări cu caracter metodic-științific la diferite sesiuni, a elaborat cursuri și manuale de schi și a publicat numeroase articole de specialitate. În perioada 1979-1986, a fost membru în Comitetul de schi fond, din cadrul Federației Internaționale de Schi.

FOZZA (IONESCU), CRISTINA-ANA (1933), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1957. În septembrie același an, primește repartitie la IEFS, inițial pe postul de cercetător științific; din 1958, devine asistent la

Catedra de cultură fizică medicală, igienă, control și asistență medicală, condusă de reputatul prof. dr. Adrian Ionescu. În 1966, este numită șef de lucrări, iar în 1968, după pensionarea prof. A. Ionescu, este promovată ca șefă de disciplină la Cultură fizică medicală, ea numărându-se printre discipolii remarcabili ai profesorului creator al acestei specialități. În 1980, se transferă la Institutul de Ocrotire a Mamei și Copilului, funcționând în colectivul de cercetare privind recuperarea copiilor handicapați psiho-neuromotor, ca medic recuperator. În 1985 este numită medic coordonator al Centrului, până în 1992, când se pensionează. Din 1993, este șef de lucrări la Facultatea de Educație Fizică din Universitatea *Ecologică*, predând disciplina Kinetoterapie și masaj. A redactat peste 60 de lucrări științifice și a scris 5 cursuri pentru studenți.

FÖLDVARI, TIBERIU ERVIN (1927–2008), n. în Lupeni, jud. Hunedoara. Profesor de educație fizică și sport. Licențiat al ICF, promoția 1952. Ca student, a practicat atletismul de performanță, având la activ obținerea unui record național de sală, în proba de

viteză. A realizat, de asemenea, performanțe la schi și tir. A lucrat ca antrenor coordonator al secțiilor de atletism de la Clubul *Dinamo* București (1956-1957), iar în intervalul 1957-1989, a fost asistent și, ulterior, șef de lucrări la ICF/IEFS. Între 1958-1963 a îndeplinit funcția de decan la ICF. A fost director educativ, în 1958 și între 1982 și 1984, apoi a funcționat ca secretar la CS *Universitatea* București. În 1990, a fost ales secretar general și, din 1994, președinte al Societății Profesorilor de Educație Fizică și Sport din România. Pe timpul cât a fost antrenor al loturilor de atletism de seniori și senioare (1954-1982), sportivii pregătiți de el au obținut 58 de titluri de campioni naționali și au stabilit 34 de recorduri. A semnat, în calitate de coautor, între alte lucrări, monografiile *Personalități de prestigiu în cadrul ANEFS* (1994) și *Cadre didactice de la ANEFS*. A participat la stagii de perfecționare și a susținut cursuri de specialitate peste hotare (Germania, URSS, Cuba, Finlanda, Norvegia, Canada, Polonia, Italia, Grecia, Turcia). A fost distins cu *Medalia Muncii* (1972). **În anul 1993, i s-a acordat titlul de Cetățean de Onoare** al orașului Lupeni.

FRĂȚILĂ, DUMITRU (1926-1988), n. în Predeal, jud. Brașov. Ofițer MAPN. Polisportiv practicant al schiului și bobului. Antrenor de schi. DF - „Nea Tică” cum i s-a mai spus, a fost una dintre vedetele schiului predelean, care s-a impus în competițiile interne și

internaționale, ajuns celebru alături de alți mari schiori de pe Valea Prahovei. A concurat pentru cluburile *Amicii Predealului* și *CCA*. Sportiv multi-

lateral, cu rezultate de vârf în aproape toate sporturile de iarnă. A practicat toate ramurile schiului de performanță: fond, alpin, sărituri speciale și combinată nordică. La toate a cucerit titlurile de campion sau vicecampion național. A obținut 11 titluri de campion național. A fost selecționat de 60 de ori în lotul național. A fost primul schior român care până în 1956 a participat consecutiv la trei ediții ale JO de iarnă: 1948 - St.Moritz; 1952 – Oslo; 1956 – Cortina D’Ampezzo; concurând la probele de coborâre, combinată alpină, 50 km fond și ștafetă 4x10 km, probe în care a ocupat locuri onorabile. La JO din 1956 (Italia), deși era component al lotului de fond, a concurat în premieră la bob 4 persoane, completând echipajul alături de Enea, Blăgescu și Moiceanu, devenind prin conjunctură, bober util echipei României. Toți membrii familiei sale - soția Margareta, copiii Doina, Cecilia și Ionuț, cei 5 nepoții și ginerii - au practicat schiul de performanță activând ulterior ca apreciați antrenori, devenind astfel cea mai numeroasă familie de schiori din România. A desfășurat o activitatea rodnică ca antrenor, pregătind sportivii cluburilor *CCA*, *Voința* și *Dinamo* Brașov. A fost și antrenorul lotului național feminin de schi fond. În 1951 a făcut parte din prima promoție de maeștri ai sportului. Prin realizările sale ca sportiv, antrenor și promotor al sporturilor de iarnă, DF rămâne una din personalitățile importante ale schiului din țara noastră.

FRÂNCU, ELENA (1952), n. în Medgidia, jud. Constanța. Profesor de educație fizică și sport, absolventă a IEFS, promoția 1975. Doctor în *Managementul activității sportive* (ANEFS – 2001). Master în Administrație publică și guvernare la Facultatea de Drept –

Universitatea *Ovidius* (2003-2004). Studii și calificări: Curs Academia Olimpică (1987); Curs de dezvoltare a competențelor manageriale (1997); Licență *European Computer Driving License* (2007). Practicantă a handbalului de performanță. A fost inițiată în handbal de antrenorul emerit Traian Bucu-

vală, la *CȘ nr. 1* din Constanța. A fost, de 3 ori, campioană națională la junioare, cu echipa *CȘ nr. 1*, și la senioare, cu echipa *IEFS* București. A fost selecționată și a jucat în reprezentativele de junioare, tineret și de senioare ale României, în perioada 1969-1984, timp în care a evoluat în 40 de meciuri internaționale. A fost: de 5 ori campioană balcanică; semifinalistă în CCE cu echipa *IEFS* și vicecampioană mondială în 1973 (Iugoslavia). Ca profesoară și antrenore la *CȘ nr. 1* din Constanța, a contribuit la formarea unor valoroase jucătoare, precum: Elisabeta Roșu și Simona Iovănescu - și la selecționarea lor în reprezentativa țării noastre. Traseu profesional: profesor *CȘ nr. 1* Constanța: antrenor lot juniori (1983-1984); secretar *CȘ nr. 1* Constanța (1985-1989); asistent Universitatea Ovidius – secția Educației Fizice, din 2000 - lector; director DTJS Constanța (1990-2003), director executiv Direcția Sport a Județului Constanța (2003-2012). Pe parcursul anilor a făcut parte în calitate de membru din următoarele organisme sportive: Biroul FR de Canotaj și FR de Tenis de masă (1992-1996); Biroul FR de Handbal (din 1996); vicepreședinte al FR de Gimnastică ritmică (2003); Comisia Națională a Profesorilor de educație fizică a MEC (din 2003); Consiliul valorilor sportului românesc (din 2005). A mai făcut parte în calitate de membră, din: *Comitetul Executiv al COSR* (din 1992); *Fundația Olimpică Română* (din 2000); *Fundația Casa Campionilor*. A însoțit în calitate de conducător unele loturi sportive, participând la trei ediții ale JO (1992) Barcelona; membră în secretariatul tehnic (1996) Atlanta și conducătorul lotului de gimnastică - 2004 (Atena). Lucrări de specialitate publicate sau susținute cu ocazia unor consfătuiri/sesiuni științifice: *My olympic experiences*-academia Olimpică (1987); *Grupele de pregătire fizică*, în colaborare – *IEFS* (1987); *Date privind organizarea competițiilor școlare* – Craiova (1998); *Rolul managementului în determinarea obținerii performanței sportive* –și *Organizarea competițiilor sportive*, Editura CSSR (2000); *Managementul activității sportive* (2001); *Handbal – la malul mării*, în colaborare (2003). Are 46 de ani dedicați activității sportive, din care: 18 ani ca handbalistă în prima ligă și la națională; 8 ani ca profesoară; 20 de ani în

administrație și funcții de conducere. După această îndelungată activitate, fiind considerată unul dintre cei mai de succes conducători din activitatea sportivă, în luna martie 2012 s-a pensionat. Distincții: Maestru Emerit al Sportului (1973); Cetățean de Onoare al Municipiului Medgidia (2002); Colanul Olimpic al COSR (2012). A fost decordată cu *Crucea Națională Serviciul Credincios* clasa a II-a - 2000 și *Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a cu două barete* - 2004.

FRÂNCU, AMOȘ (1829–1891), n. în com. Bening, jud. Alba. Avocat. Reputat intelectual și patriot transilvănean, participant la mișcarea memorandistă. Tatăl său a fost inspector dominiar al episcopatului romano-catolic. AF și-a făcut studiile în Alba Iulia și la Academia de Drept din Sibiu. În anii 1848-1849 a fost tribun luând parte activă în luptele Românilor din Munții Apuseni. A fost protonotar de la 1861 și apoi vicecomite până la 1872 când a fost numit jude regesc în Baia de Criș, în care calitate a funcționat până la 1876, când a fost transferat la Micolț în Ungaria. Amoș Frâncu a contribuit, în 1872, la înființarea unui colegiu românesc din Brad, în a cărui programă școlară a susținut introducerea „mișcărilor” (exercițiilor fizice). Membru fondator al Clubului Sportiv *Ardeleanul* (Clubul Sportiv al Tinerimei Române) din Cluj. Rămâne în istoria activității sportive din țara noastră, prin concepțiile și acțiunile sale progresiste, pentru dezvoltarea educației fizice în învățământ și în rândul tineretului în general. A fost decorat cu *Crucea de Aur* pentru merite și cu o decorație rusească.

FRUNTEȘ, NICOLAE RADU (1947), n. în Șirnea, jud. Brașov. Profesor de educație fizică și sport, gradul I, absolvent al *IEFS* din București în 1969. Cadru didactic de excepție, ocupând diferite funcții în intervalul 1969-1997: director și profesor la LPS din Brașov, prof. la Liceul *C. D. Nenițescu*, Școala Specială din Brașov și la Școala generală Șirnea; inspector la Inspectoratul Școlar Județean Brașov. În paralel cu

activitatea didactică a funcționat ca antrenor, contribuind la selecția, pregătirea și promovarea unor sportivi valoroși în activitatea de performanță. A fost prezent în numeroase activități voluntare, începând cu anul 1975: membru al Comitetului Olimpic Român; membru fondator al Academiei Olimpice Române și al Clubului Olimpic Brașov; membru activ și director al AOR, filiala Brașov; membru în Comisia Națională MEC pentru educație fizică; lector la taberele AOR. A elaborat diferite studii și a prezentat diferite comunicări la sesiunile științifice a AOR. Între 1998-2006, este membru al Academiei Eparhiale a Mitropoliei Ardealului. Din 1992, a fost ales președinte al Asociației *Pro Șirnea* și coordonator al Muzeului Etnografic *Nicolae Fruntes*. A fost creatorul și coordonatorul activității Cabinetului de educație logomotrică de la Școala Specială Brașov. Din 1980 a contribuit la organizare activităților specifice *Zilei Olimpice 23 iunie* și *Săptămânii olimpice*. În perioada 1981 - 2009 are elaborat și publicat mai multe lucrări (proză și poezie) cu teme privind JO, printre care și *Pentatlon Olimpic Școlar pentru mileniul trei* (ediția a III-a). A contribuit semnificativ la organizarea unor acțiuni patronate de AOR, filiala Brașov, printre care prezentarea JO de iarnă Torino din 2006, JO Beijing din 2008; prezentarea unor spectacole cu temă olimpică și întâlniri cu sportivi români medaliați la JO. Din 2007 este coordonatorul Cercului de euritmie *Festivalul șanselor tale*. Pentru toate aceste activități și eforturile multiple depuse de Nicolae Fruntes, a primit numeroase distincții: Premiul Academiei Olimpice Internaționale pentru lucrarea *Înapoi la Euritmie* (1981); Trofeul *Fair Play* oferit de COR (1999); Cupa *Prieteniei* oferită de AOR, filiala Caraș-Severin (2006).

GABRIELESCU, MARIAN (1932), n. în București. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, în 1958. În 1960 obține și titlul de medic specialist în medicină sportivă. Jucător de rugby de performanță, activează în cluburile *Viforul Dacia*, *CAM*,

PTT, Știința și *Constructorul* din București (intervalul 1948-1965). Jucător internațional la începutul anilor '50, cu succes pe postul de mijlocăș la deschidere și centru. Își începe profesiunea de medic în Oltenia, pentru ca, o dată cu revenirea în București, să i se încredințeze, la Clubul *Olimpia*, supravegherea și dirijarea medico-metodologică a pregătirii jucătorilor din secția de rugby (seniori divizia A, juniori și copii), această activitate desfășurându-se începând din 1970. În 1991, este solicitat de FRR ca medic al primei echipe reprezentative a României (care se pregătea pentru participarea la CM).

GAFENCU, GRIGORE (1892–1957) n. în Bârlad, având tatăl de obârșie scoțiană iar mama nepoata Mitropolitului Veniamin Costachi. Studiile le-a făcut în Elveția, la Colegiul Clarisegg și la Universitatea din Geneva, a urmat Dreptul, doctoratul luându-l la Ecole de Droit din Paris. În 1912, a intrat la Școala de Artilerie și Geniu iar în 1913 a participat la Campania din Bulgaria, fiind și izolat pentru o presupusă contaminare cu holeră. În 1916 s-a deplasat cu Regimentul II Obuziere în Transilvania, dar în noiembrie a fost mutat la cerere la aviație și a urmat Școala de Aviație de la Botoșani. Deși considerat a fi nu foarte rezistent și rănit chiar de la prima ieșire pe front, GG s-a remarcat printr-un curaj deosebit și o bună pregătire efectuând numeroase zboruri de antrenament (uneori cinci pe zi), recunoașteri de armată de câte 3 ore la peste 4000 m și sub tir inamic. S-a remarcat în luptele de la Mărășești unde „Cu moartea ascunsă între aripi zburăm peste uriașul câmp de moarte”. Ca recunoștință pentru bravură sa Regele Ferdinand i-a prins la piept Ordinul Militar *Mihai Viteazul* Clasa a III-a. După război, a făcut parte din conducerea mai multor societăți economice, a înființat prestigioasa publicație *Revista vremii politice, literare, economice*, a preluat conducerea ziarului *Argus* și a întemeiat ziarul *Timpul*, a fost fondator al Agenției de Informații *Orient Radio* (RADOR). Și-a început cariera în diplomatie încă de tânăr, în cadrul Legației Române de la ST. Petersburg. În viață politică

a activat în Partidul Țărănesc (devenind deputat 1928), apoi Partidul Național Țărănesc de la care s-a orientat spre regimul monarhiei autoritare. A aderat la Frontul Renașterii Naționale. A fost parlamentar, subsecretar de stat la diferite ministere deținând și portofoliul la Ministerul de Externe într-o perioadă atât de dificilă circumscrisă în conținutul și titlul semnificativ al uneia dintre celebrele sale lucrări *Ultimele zile ale Europei*. După misiunea sa în URSS ca trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Moscova (1940-1941), a plecat în Elveția, militând pentru desprinderea României din statele Axei, iar după încetarea războiului, a participat la Conferința de pace, unde s-a pronunțat împotriva sovietizării țării noastre. În 1948, a organizat *Corpul Român pentru Europa Unită*, iar la Congresul Europei de la Haga, alături de Winston Churchill, a avut un loc de frunte. Membru fondator al *Comitetului Național Român* (Washington, 1949) și al *Ligii Românilor Liberi* (New York, 1950). Lider între marile personalități ale exilului mondial, GG a inițiat și redactat *Declarația de la Philadelphia*, în care a lansat principiile programului de refacere a Europei. Pasiunea pentru mișcare și sport i-a fost insuflată încă din copilărie și cultivată la studii în Elveția și mai târziu în timpul exilului în această țară pe care a considerat-o o a doua patrie. Interesul major l-a manifestat pentru aviație, într-o conferință de la Federația Universitară *Regele Carol I* (1931) arătând că „Zburător e acela căruia fericirea de a privi în sus, de a vedea departe și de a învinge în fiecare clipă primejdiile, i-a îmbogățit sufletul cu toate bunurile pe care le poate da experiența cerului”. Toate amintirile sale le-a publicat sub auspiciile Aeroclubului Regal în lucrarea *Aviația romantică*. Legătura sa cu aviația a menținut-o și ca membru în conducerea binecunoscutei firme IAR ori prin inițiativa de a reuni pe toți parlamentarii care ținuseră mâna pe manșă. GG a practicat și sporturile nautice pe apele Snagovului, în fața vilei sale adăstând un schif pe care regreta că îl folosește destul de rar. Un alt sport preferat de GG a fost și ciclismul, obișnuind să pedaleze indiferent de condițiile în care se găsea. A fost și un iubitor al sporturilor de iarnă și chiar un practicant al acestora. În anul 1915 reprezentând Cercul Sportiv Român, participă la Concursul de bob de la Sinaia clasându-se pe locul I cu bobul de 4 persoane din

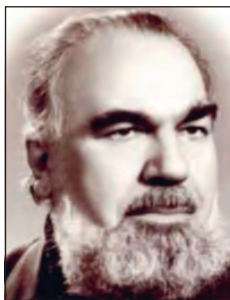
echipaj mai făcând parte –Ion Lambrino, lt. Theodor Davila și Constantin A Romalo. GG a sprijinit mișcarea sportivă națională și în paginile ziarului *Timpul*, al cărui fondator și proprietar a fost. Marele cotidian, comparabil cu *Universul* și *Curentul*, a relatat numeroase evenimente și competiții sportive, a decernat unele trofee, precum o cupă omonimă câștigată de echipa *Radu Vodă* în campionatul național de volei feminin din 1939. În exil, GG cel pe care Mircea Eliade îl consideră „purtătorul de cuvânt ascultat și respectat, al tuturor neamurilor ocupate dincolo de Cortină de Fier” a sprijinit uneori și pe sportivii aflați departe de țară.

GAGEA, ADRIAN (1941), n. în Câmpulung Moldovenesc. Inginer. Absolvent al Facultății de Electronică a Institutului Politehnic din Iași, promoția 1965. Profesor de educație fizică și sport absolvent al IEFS din București, promoția 1974. Doctor în biomecanică, titlul

acordat de Institutul de Cultură Fizică din Varșovia și echivalat cu cel de doctor în educație fizică, la București, în 1978. A fost atlet de performanță, a dobândit de 11 ori titlul de campion național la aruncarea greutății-de 5 ori în aer liber (1966, 1968-1971) și de 6 ori în sală (1969-1974) pentru CS Dinamo București. Deține 2 recorduri naționale în aer liber și 3 în sală. Recordman al probei cu 18,03 m, fiind cotate la vremea respectivă (în 1971) al X-lea aruncător de greutate din lume. Din 1975, a condus Centrul de Cercetări Interdisciplinare de pe lângă IEFS, înființat în 1968 și condus inițial de dr. Alexandru Partheniu. Conferențiar la Facultatea de Educație Fizică a Universității Spiru Haret, cercetător științific gradul I. Cercetările sale au abordat aspecte ale biomecanicii sportive și problematica electro-fiziologică a efortului fizic. A prezentat mai multe comunicări la simpozioane naționale și internaționale. În 1991, a fost ales auditor al Federației Internaționale a Sportului Universitar, a fost președinte al Comisiei de cenzori a FISU (1991). Prof. univ. dr. Adrian Gagea a fost directorul unor proiecte Grand, printre care: *Modalități de atragere a parte-*

neriatelor științifice europene și de valorificare a fondului know-how în domeniul culturii fizice și sportului; Modalități adecvate României de atragere a tineretului în practicarea sportului recreativ - o alternativă la irosirea sau vicierea timpului liber. A fost primit ca Membru de Onoare a Clubului Lions Club Bistrița. Adrian Gagea a fost director al Consiliului Universitar pentru Cercetare Științifică în Cultura Fizică și Sport, profesor de Biomecanică, titular la Catedra de Discipline Medicale, Facultatea Kinetoterapie, ANEFS. Autor a peste 100 de lucrări științifice publicate sau comunicate și a mai multor cărți, deținător a numeroase brevete de invenții și inovații și a unor produse și concepte cu caracter de proprietate intelectuală. Membru în colective de redacție sau editoriale, conducător a peste 70 de doctorate. Profesor colaborator la Pennsylvania State University USA, la Institutul de Medicină Sportivă -Nicosia, Cipru, la Monash University Melbourne, Australia, la CSIRO Sydney, Technicon Cape Town, Manzanilla Mexic, Syracuse USA. Membru fondator al International Society of Biomechanics (Pennstate Univ., U.S.A), reprezentant al Fundației Cousteau în România pentru Petiția drepturilor generațiilor viitoare, membru al comitetelor de organizare la diverse Campionatele Mondiale Universitare. A prezentat o comunicare la Congresul Științific desfășurat la Malaga (Spania) 14-19 iulie 1992 cu ocazia JO de la Barcelona. Maestru al Sportului.

GALACTION, GALA (1879-1961), n. în comuna Didești, jud. Teleorman, numele adevărat - Grigore Pișculescu. Prozator, istoric, poet ortodox. După absolvirea seminarului de la Cernăuți, în anul 1922, intră în slujba Bisericii Ortodoxe. În 1926 este declarat profesor de exegeză biblică. Predă această disciplină religioasă la Chișinău și Iași. După 1948 devine profesor la Seminarul ortodox din București. În scrierile sale a tratat, cu prioritate, probleme de viață, conștiință, sociale și religioase. Dintre acestea s-au impus, prin măiestria cu care a combinat pasiunea umană cu criza morală

sau analiză psihologică pătrunsă de sentimente pioase: *De la noi la Cladova*, *Gloria Constantini*, *Moara lui Călițar*, *Roxana*, *Papucii lui Mahmud*, etc. În lucrarea *Chipuri și popasuri* confesiuni literare, publicată în 1969, autorul dedică lui Gh. Moceanu, primul profesor de gimnastică din România, un capitol elogios intitulat: *Maestrul de gimnastică*. Printre altele scria: "... *Venea din inima Ardealului și răspândea neconținut, în juru-i, sănătate și entuziasm. La note nu era deloc zgârcit și se mulțumea cu cât puteai să faci. Dacă știai „flotarea”, la paralele sau „balansul academic”, sau dacă te urcai pe prajină erai asigurat la gimnastică, nu numai pe trimestrul în curs, dar pe întreg anul*". La marele congres de la Chicago (SUA) din anul 1993, i-a salutat pe participanți în cea mai pură limbă engleză. Personalitatea lui viguroasă, francă și spontană i-a impresionat pe americani. În perioada anilor 1922-1940, Gala Galaction a scris în diferite ziare și reviste din Cernăuți, Chișinău și Iași o serie de articole în care îndemna tineretul să facă mișcare prin jocuri, excursii și serbări câmpenești, la munte sau pe malul apelor, dar mai ales la mănăstirile din nordul Moldovei, având ca punct central Mănăstirea Putna. A fost un susținător convins al educării tineretului prin școală, cultură și mișcare. Deseori spunea „*un suflet curat, într-un corp sănătos*". Distincții: *Premiul Academiei Române* (1915); *Premiul Societății Scriitorilor Români* (1933); *Medalia Meritul Cultural* cl. a II-a (1934); *Premiul Național Literar* (1935); *Premiul Național pentru proză* (1942); *Medalia Meritul Cultural în grad de Comandor* (1947); *Ordinul Muncii* cl. I (1954).

GANE, NICOLAE (1838–1916) n. în Fălticeni într-o veche familie boierească având rădăcinile pe la jumătatea veacului al XV-lea. Jurist. După studii juridice la Paris a intrat în magistratură fiind director de penitenciar la Iași, judecător, prefect la Suceava, Dorohoi sau Iași, unde fusese și primar. Deputat, senator, președinte al Senatului; ca ministru, a deținut în 1888 portofoliul la *Domenii*. Om de cultură, membru al Academiei

Române și al Societății *Junimea* a colaborat regulat la *Convorbiri literare* cu poezii, dar mai ales cu nuvele pe care le-a strâns apoi în trei volume. A mai publicat: *Încercări literare*, *Pagini răzlețe*, *Zile trăite*, *Păcate nemărturisite*. În afară de narațiunile istorice în nuvelele sale o altă temă pe care a cultivat-o cu predilecție a fost și vânătoarea ca urmare a pasiunii care a avut-o pentru ea. De aici și observația lui George Călinescu „*Vânătoarea și politica îl devora*”. Chemarea sa spre vânătoare a venit pe fondul unei tradiții de familie boierească, dar i-a fost insuflată din copilărie și de „*un profesor neamț care era mai mult vânător decât dascăl*” așa că de pe atunci considera că vânatul și călăria erau două cuvinte care-l fermecau. Organizator sau participant la numeroase incursiuni cinegetice a putut așterne pe lângă frumoasele descrieri de natură și informații legate de această îndeletnicire ancestrală în unele scrieri ca *Vânătoarea* sau *Petrea Dascălul*. O altă pasiune a lui Nicolae Ganea a fost turismul pe care l-a practicat prin numeroase drumeții sau excursii făcute cu diverse mijloace de transport în țară ori în străinătate, ca aceea din 1867, cu ocazia deplasării la Expoziția internațională de la Paris, când s-a abătut pe la Ostende și în Elveția. Ispita drumeției a moștenit-o probabil de la un înaintaș de-al său Spătarul Gane. Experiența sa din drumeții și mai ales din ascensiunile montane se întrevește în nuvela *Comoara de pe Rarău*. Multe excursii le-a întreprins cu plutașii pe apa Bistriței, de la Vatra Dornei până la Piatra Neamț. Aceste excursii le considera cele mai interesante și le-a recomandat cu toată căldura în repetate rânduri, iar în 1886 a însoțit chiar un grup de elită din care făceau parte Pia Brătianu, soția prim-ministrului României și feciorul său, Ionel, viitor premier.

GAȚU, CRISTIAN (1945), n. în București. Inginer, absolvent al Facultății de Construcții Civile și Industriale. Handbalist de înaltă performanță. Inițial joacă fotbal în echipa de juniori a Clubului *Dinamo*. Debutază în handbal la echipa de divizie A, a Clubului *Rapid* București

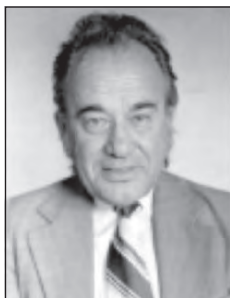
(1962), după ce fusese transferat de la ȘS nr. 2. Adevărata consacrare în handbal o cunoaște la Clubul *Steaua* (sub îndrumarea antrenorului I. K. Ghermănescu), cu echipa căruia câștigă 10 titluri de campion național între 1968 -1977. Postul său specializat de joc a fost acela de conducător (centru); pasele sale, uneori imprevizibile, circulația lui permanentă și aruncările la poartă prin surprindere l-au făcut inimitabil și cunoscut în întreaga lume. Component al naționalei masculine de handbal – cu care evoluează în 212 meciuri internaționale în care marchează 255 de goluri. În 1967 cucerește titlul de campion mondial cu echipa de tineret în Olanda. Dublu medaliat cu aur (la CM din 1970 – Paris și 1974 – Berlin). La JO cucerește medalia de bronz în 1972 (München) și medalia de argint în 1976 (Montreal). Mai are în palmaresul său o medalie de bronz obținută la CM de seniori din 1967 (Suedia) și o medalie de aur la CMU din 1969. Cu echipa CSA Steaua, câștigă în 1977 Cupa Campionilor Europeni. O scurtă perioadă de timp, lucrează ca antrenor, în țară și în Italia – la Clubul *Polisportiva Follonica* (1980-1983). De asemenea, la Clubul Sportiv al Armatei Steaua deține, rând pe rând, funcțiile de: vicepreședinte (1984-1989), șef al secției de fotbal (1989-1990); vicepreședinte și șeful instruirii sportive (1990-1991). În perioada 1991-1993, în cadrul MTS, i se încredințează funcția de secretar de stat și șef al Departamentului Sport, având o contribuție importantă la elaborarea Regulamentului de funcționare a Departamentului Sport, document rămas în vigoare, cu unele ajustări, și în etapele ulterioare. De asemenea, a contribuit la elaborarea unor acte legislative din domeniul activității sportive. Între 1993 și 1997, se află la comanda Facultății Militare de Educație Fizică și Sport în funcția de Comandant (Decan). Din 1997 și până în 1998, este comandantul Clubului *Steaua*. Tot din 1996, este și președintele FR de Handbal, funcție pe care o continuă până în 2009, când este reînvestit pentru un nou mandat. A avut un merit deosebit în realizarea și sprijinirea autorului în vederea elaborării lucrării *Istoria handbalului românesc* (2 volume). Până în primăvara lui 2002, a fost vicepreședinte al COR. I s-a acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului (1970). Este general de brigadă

în retragere. Cetățean de onoare în trei orașe: București, Beiuș și Follonica (Italia). Trofeul CIO Sportul și Voluntariatul (2001), Decorat cu: Ordinul *Muncii* clasa a II-a (1970) și Ordinul *Muncii* Clasa I (1974); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (1973) și clasa a II-a (1976, 1986, 2006); Medalia *Națională Serviciul Credincios* în grad de Ofițer (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (2009).

GAȚU, PETRE (1912–1974), n. în Nijopole, Iugoslavia. Jurist, filolog, ziarist sportiv. Absolvent al Școlii de cadre I.C. *Frimu*, licențiat în drept și filologie. A jucat fotbal la *Unirea Tricolor* și *Sportul Studențesc* București. Din tinerețe s-a dedicat gazetăriei sportive, fiind printre primii

cronicari ai fotbalului. Între 1938-1942 a colaborat la cotidienele de sport *Gazeta sporturilor*, *Universul Sport* și *Sportul zilnic*. Între 1934-1938 a lucrat la ziarul *Tempo*. Între 1942-1947 a fost funcționar tehnic la *Uzina 23 August*, iar în 1947 a revenit în presa sportivă. După cel de-al Doilea Război Mondial, s-a afirmat ca unul dintre cei mai competenți slujitori ai fotbalului contribuind, prin articolele și lucrările sale de specialitate (anuale și diferite publicații), la cunoașterea fenomenului fotbalistic. A fost unul dintre inițiatorii apariției revistei *Fotbal* și al ziarului *Sportul*, susținând ideea de emancipare și afirmare a fotbalului românesc. Tatăl marelui handbalist Cristian Gațu, care a reprezentat cu cinste sportul românesc. Decorat cu: Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1943); Medalia *Muncii* (1945); Ordinul *Muncii* Clasa a III-a (1956).

GAVRILESCU, ION (1934–2006), n. în Vaslui. Ziarist. Absolvent al Facultății de Ziaristică-Filosofie (1959). În 1954 a debutat în presă, a semnat în revista *Universitatea* a Universității C.I. *Parhon* chiar din timpul facultății. În 1959, după absolvire, a scris la revista

Cooperăția, patronată de CENTROCOOP. Între 1969-1999, s-a aflat la ziarul *Gazeta sporturilor*, în calitate de redactor, reporter sport de mase și publicist comentator. S-a ocupat de rubricile de tenis (1969-1972) și de handbal (1972); a fost titularul rubricii de tenis din departamentul „jocuri sportive”. În 1991-1992 a devenit corespondent sportiv al postului german *Deutsche Welle* în limba română. Între 1992-1995 a fost corespondent al postului de radio *Europa Liberă*, pentru București. În 1968 a participat, cu ocazia CE de tenis de la Zagreb, la simpozionul cu tema *Cum se reflectă tenisul în gazeta de sport*. Fiind un bun jucător de tenis, a participat la Campionatul de tenis al gazetarilor din țările balcanice, unde a ocupat locul III. A semnat cuvintele introductive la cărțile de tenis ale tehnicienilor: A. Segărceanu, I. Racoviță, M. Bădin, I. Năstase ș.a. Membru al AIPS și al APSR. A fost vicepreședintele Clubului de tenis al ziariștilor, pentru care a jucat tenis din 1956. Din anul 2000, a colaborat la *Cronica română*, iar din 2001 la cotidianul *Independent*.

GÂRBĂ, PUIA (1953), n. în Medgidia, jud. Constanța. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, specializarea handbal, promoția 1976. În anul 2005, a urmat cursul de perfecționare-managementul proiectelor, organizat de Institutul Național de Administrație. Manager sportiv, absolvent al Cursului de perfecționare, organizat prin Ministerul Muncii Familiei și Egalității de Șanse și Ministerul Educației Cercetării și Tineretului (ianuarie–iulie 2008). După absolvirea facultății, a activat ca profesor de educație fizică la liceul nr.2 din Medgidia (1976-1977). În anul 1977, a fost încadrat ca antrenor la CSS *Steaua* București, unde a pregătit echipa de handbal participantă în CN de juniori I. După 1977, își începe activitatea la CS *Olimpia* București ca metodist (1978-1990) și apoi ca vicepreședinte (1990-1994). Este transferat la MTS, în funcția de inspector în cadrul

Direcției Federației Sportive Naționale (1994-1999). În intervalul 2000-2001, i se încredințează funcția de director al Direcției Municipale de Tineret și Sport București. În anul 2001, revine în cadrul forului central de conducere a sportului, îndeplinind următoarele funcții: Șef de Birou, în cadrul Direcției Federației Sportive Naționale din MTS, având ca obiective monitorizarea, coordonarea și controlul federațiilor sportive (2001-2003); consilier în cadrul Direcției Programe ale Instituțiilor Publice pentru Sport, din ANS(2003-2008) și în continuare aceeași funcție în cadrul MTS (aprilie 2009-martie 2010) în activitatea sa intrând monitorizarea, coordonarea și controlul Direcțiilor pentru sport județene. În luna mai 2010, a fost numit Director general, având ca atribuții coordonarea activității Direcției Generale pentru Sport, Direcția Programe Structuri Sportive, Direcția Statistică și Registrul Bazelor Sportive, Direcția Programe ale Instituțiilor Publice pentru Sport. Distincții: Diploma de Excelență a Comitetului Olimpic Român (1998); Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a II-a (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

GÂRLEȘTEANU, DAN (1927–1989), n. în București. Ziarist. Absolvent al Facultății de Ziaristică a Academiei Ștefan Gheorghiu. A început să lucreze în presă de la vârsta de 20 de ani, colaborând la diferite publicații, printre care și *Timpul*. Pasiunea sa pentru sport, dar și chemarea pentru o profesie căreia i s-a dedicat cu toată ființa, aceea de cronicar sportiv, i-au îndrumat pașii, începând din anul 1965, către cotidianul de specialitate *Sportul popular* (ulterior *Sportul*), în paginile căruia a publicat articole din diferite sporturi. Pe parcursul anilor, a îndeplinit funcții de conducere, care i-au oferit posibilitatea să contribuie la formarea unor tineri ziariști. S-a remarcat printr-o atitudine obiectivă față de fenomenul sportiv. Este autorul următoarelor lucrări: *Decenii de aur* (în colaborare cu Nicolae Mărășescu), *Sport în România* (în colaborare cu Romeo Vilara), *Un sfert de secol de avânt sportiv* și *Trei decenii de aur în istoria sportului românesc*.

GEAMBAȘU, CRISTIAN (1960), n. în Buzău. Inginer. Absolvent al Facultății de Utilaj Tehnologic din București (1985). În paralel cu activitatea de producție a colaborat și cu presa sportivă. Din anul 1991, s-a dedicat în exclusivitate profesiei de ziarist semnând

articole, mai întâi la *Gazeta sporturilor*, apoi la *Sportul românesc*; din 1997 a devenit unul dintre cei mai apreciați editorialiști ai cotidianului *Pro Sport* și ulterior al *Gazetei Sporturilor*. S-a remarcat și ca moderator al unor emisiuni de televiziune. A continuat să participe la diferite emisiuni de televiziune, în calitate de comentator –analist al fenomenului sportiv și în special al activității fotbalistice. Articolele sale, publicate în *Gazeta Sporturilor*, abordează într-un spirit critic și constructiv diferite probleme importante ale mișcării sportive din țara noastră.

GEBAUER, MARIO (1880–1957). Jucător, conducător și promotor al fotbalului în țara noastră. Tradiția spune că el a adus prima minge de fotbal în România („Mică”), în 1895, în vreme ce-și efectua studiile în Elveția, la Lausanne. În amintirile sale, publicate în *Ecoul*

sportiv la 15 ianuarie 1922, Gebauer afirma că s-a jucat *football-asociație* în ultimii ani ai secolului al XIX-lea pe terenul *Bolta Rece* de la capătul principalei străzi a Bucureștiului, Podul Mogoșoaiei, Calea Victoriei de astăzi, între echipe de stradă. În componența echipei *Olympia*, din 1905, era amintit și numele fundașului Mario Gebauer. Ca jucător, a activat la SC *Olympia* București, atunci când au început competițiile, făcând parte din echipa câștigătoare a Cupei ASAR 1909/10 și a Cupei *Herzog*, în 1910/11. După ce SC *Olympia* s-a desființat în 1915, a continuat să joace la CA *Colentina* București. Atunci când a luat ființă Federația Societăților Sportive din România, la 1 decembrie 1912,

Gebauer a făcut parte dintre membrii Comisiei de Football-Asociație. Din 1915, îl aflăm ca președinte al Comisiei de Football-Asociație, funcție pe care a păstrat-o mulți ani, până în 1923. Văzând că unificarea mișcării fotbalistice ardelenene cu cea din Vechiul Regat, după Marea Unire din 1918, se făcea cu oarecare dificultate, el a hotărât, încă din luna iunie 1919, să înființeze Uniunea Cluburilor de Football-Asociație (UCFA), reunind 19 grupări din București și Ploiești. Împreună cu Comisia de Football-Asociație a FSSR, UCFA și președintele său au organizat competițiile pentru zona Bucureștiului pe care astăzi le considerăm chiar campionate naționale. Membru al Comitetului Central al FSSR (1920-1923), membru al COR. Atunci când, în 1921, s-a hotărât cooptarea întregului teritoriu al României Mari într-un campionat național de fotbal, FSSR-ul a acordat UCFA rolul de organizator al acestei competiții. În aprilie 1922, ardelenii din FSSR au cerut desființarea UCFA, iar Mario Gebauer a devenit președintele Comisiei de Football-Asociație; funcție în care a rămas până în decembrie 1923. MG a fost cel care a reprezentat Comisia de Football-Asociație și FSSR la Congresul FIFA din 20-21 mai 1923, la Geneva, unde România a fost admisă ca membru al FIFA. În decembrie 1923, în urma unei aspre polemici cu dr. Aurel Leucuția, M G a fost exclus din FSSR, pentru vina de a fi încercat înființarea unei federații autonome de fotbal. Gebauer s-a descurcat foarte bine, reușind să organizeze Balcaniada 1936 la București, apoi meciul internațional cu Ungaria, în 4 octombrie 1936. După 11 octombrie 1936, Gebauer era permanent invitat la acțiunile protocolare ale FRFA. Nimic nu se mai cunoaște despre soarta sa, după cel de-al Doilea Război Mondial. În 1921, i s-a conferit Ordinul *Coroana României*, înalta distincție fiindu-i înmănată de principele Carol în cadrul Adunării generale a FSSR. Decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa I (1938).

GEORGESCU, ELENA (1928), n. în Iași. Biochimistă. Absolventă a Facultății de Biologie – secția Biochimie a Universității *Alexandru Ioan Cuza* din Iași, promoția 1953. După absolvire, lucrează în

diverse unități spitalicești: șef laborator la Institutul de Medicină și Farmacie Iași, biochimist la clinica de chirurgie (1954-1961); biochimist la Spitalul nr. 2 din Brașov (1956-1961); biochimist la Spitalul *Brâncovenesc* București (1961-1965). A ocupat prin concurs postul de biochimist principal la CMS, fiind prima angajată în acest laborator, împreună cu asistenta Aurora Milescu, cu care a lucrat pentru organizarea laboratorului și introducerea metodelor specifice profilului instituției. Urmează cursuri de perfecționare la Institutul de Perfecționare Fundeni. Din 1986, șefa laboratorului de biochimie al IMS. În 1968, în colaborare cu dr. Adrian Vasiliu, sub coordonarea dr. Ioan Drăgan, a pus bazele Laboratorului de control doping. Pe lângă dirijarea și controlul asupra circuitelor de rutină (pe plan biochimic), efectuate de către sportivii loturilor naționale, și cu indicații directe care vizează planurile de pregătire și competiție, a efectuat numeroase studii și cercetări privind efectele administrării unor substanțe la sportivii de înaltă performanță (halteră, atletism, înot), precum și la pacienții suferinzi de hepatită cronică. Preocupările pentru cercetare se reflectă și în redactarea unor capitole în lucrările de specialitate, din care amintim: *Probleme de biochimia efortului și a echilibrului acido-bazic* (1982); *Medicina sportivă aplicată* (dr. I. Drăgan), capitolul *Biochimia efortului sportiv* (1994). Participă la numeroase simpozioane și sesiuni științifice cu lucrări de specialitate, elaborate individual sau în colaborare, în țară și străinătate, efectuând totodată și schimburi de experiență cu specialiști din țările vecine.

GEORGESCU, E. IOAN (1891–1977), n. în București. Ofițer de marină și promotor al sporturilor nautice. După gimnaziul absolvit în Capitală, a urmat în anii 1910-1911 Școala Navală din Fiume a Marinei Austro-Ungare și între 1932-1933 Școala Navală de Război din Paris, examenele luându-le prin „participări strălucitoare”. Debutul în carieră l-a făcut la Grupul Vaselor Portmine, cu care a participat la al Doilea

Război Balcanic. În războiul de Întregire a Neamului a fost comandant de vedetă, iar ca trimis la Sevastopol pe lângă Comisia Tehnică Nautică a Puterilor Centrale, a reușit să readucă la Sulina toate vasele românești de pasageri, utilizate în Flota Rusă, drept crucișătoare și capturate de germani. Între 1950-1955 a fost sub stare de arest, fără a fi judecat. Ca profesor la Școlile Marinei și director de studii în 1920-1921, sau la comanda canonierei *Căpitan Dumitrescu* pusă la dispoziția Școlii Navale, IG a știut să însușească tinerilor dragostea pentru sporturile nautice. În 1925, cu nava al cărei comandant era, a întreprins un voiaj de instrucție în porturile Levantului și altul în Delta Dunării. Ca șef de Stat Major al Marinei Regale, în anii în care FRSN s-a constituit și și-a intensificat activitatea, a susținut-o în multe din acțiunile întreprinse, cum a fost participarea sa în juriul CN de vele. În semn de prețuire FRSN l-a citat pe ordinea ei de zi din 1939. A primit diferite ordine și medalii.

GEORGESCU, ION (1856–1898) n. în București. Sculptor și desenator. După absolvirea Școlii de *Belle Arte* din Paris, unde i s-a decernat o medalie, s-a întors la București, unde a fost numit profesor de sculptură, în 1887, la instituția omonimă celei pariziene. Considerat întâiul sculptor modern român, a realizat monumente de for pentru Piața Universității, Pache Protopopescu sau lucrări aflate în patrimoniul marilor muzee din țară. Muzeul Național de Artă păstrează la loc de cinste lucrarea sa în bronz *Arunătorul de lance*, atât de bine înscrisă pe o linie plastică deschisă, cu lucrări similare, celebre încă din antichitate.

GEORGESCU, MARIANA (1959), n. în Pătârlagele, jud. Buzău. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din Iași, promoția 1984. Medic de medicină sportivă-secundar în 1992, specialist în 1994, medic primar din 1999. Încadrată în INMS București din anul 1994. Medicul lotului de handbal

junioare și tineret (1999-2001). Din 2001, șef Laborator Explorări funcționale cardio-respiratorii din INMS. Cursuri de perfecționare în electrocardiografie (Institutul de Boli Cardio-vasculare Prof. C. C. Iliescu, din 1998 și Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar-Arseni”-2007), în Acordarea primului ajutor (Spitalul Clinic de Urgență Floreasca-1996), precum și în medicina sportivă. A elaborat 9 lucrări care au fost publicate sau prezentate la conferințele naționale, congresele balcanice și europene de medicină sportivă. Coautor la tratatul *Medicina sportivă* sub redacția acad. prof. dr. I. Drăgan, Editura Medicală, 2002, București (Capitolul-Handbal). Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (2004).

GEORGESCU, MIRON (1921-2005), n. în com. Provița de Sus, jud. Prahova. Medic. A absolvit, în 1946, Facultatea de Medicină Umană din București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent ANEF (1948). Ofițer al Institutului Sanitar Militar. Doctor în medicină și chirurgie - apreciat cu calificativ maxim. S-a dedicat medicinei educației fizice și sportului, ajungând până la cea mai înaltă treaptă a ierarhiei profesionale – medic primar gradul I. A lucrat ca medic în cadrul unor servicii specializate ale: OSR, Dispensarului Central pentru Sportivi, Centrului de Medicină Sportivă, laboratorului Catedrei de fiziologie de la Facultatea de Medicină Umană din București, laboratoarelor de explorări funcționale de la Institutul de Medicină Internă, Spitalul *Fundeni* și Institutul de Expertiză și Recuperare a Capacității de Muncă. Activitatea didactică și-a început-o ca asistent și a încheiat-o ca profesor universitar la IEF/ ICF/ IEFS/ ANEFS din București. A fost șef al disciplinei Medicină sportivă la Facultatea de Specializare și Perfecționare a Medicilor din București, în anii când aceasta a organizat cursurile cu dublu profil, de medic sportiv și de antrenor. A desfășurat o bogată activitate în domeniul cercetării științifice, ale cărei rezultate au făcut obiectul unui mare număr de

rapoarte și comunicări (dedicate fundamentării fiziologice a controlului medical și dirijării metodice și medicale a antrenamentului sportiv) susținute la congrese naționale și internaționale. A elaborat metode originale pentru: măsurarea puterii maxime anaerobe; investigarea calităților fizice; reglarea funcțiilor cardiovasculare în efort specific; determinarea dereglărilor caracteristice supra antrenamentului. De asemenea, a pus bazele metodologiei colaborării medicului sportiv cu antrenorii. A contribuit la organizarea activității de medicină sportivă din țara noastră ca: șef al primului serviciu de profil, înființat la nivelul organului de conducere al mișcării noastre sportive, după al Doilea Război Mondial (1948); director al Dispensarului Central pentru Sportivi (1957) și director al Centrului de Medicină Sportivă (imediat după înființarea acestuia, în 1963). A participat la cursul de antrenori organizat de FR de Fotbal (1948), la cursurile de instructori organizate de federațiile de înot și de schi (1947). În paralel, MG a desfășurat o susținută și rodnică activitate ca instructor de schi și de înot (în taberele școlare), ca antrenor de fotbal și, mai ales, ca antrenor principal al echipelor reprezentative de volei feminin ale României, care au obținut locurile III-V la campionatele mondiale și europene, la universiadele și olimpiadele desfășurate în anii '50. Pe plan național, a făcut parte din conducerea Societății de Medicină Sportivă, FR de Volei (vicepreședinte) și a Colegiului de antrenori de fotbal. Membru al FIMS, al Colegiului American de Medicină Sportivă, al Academiei Româno-Americane și al Secției medicale a Societății Franceze de Psihologie Sportivă. A fost distins cu titlul de Antrenor Emerit (volei). Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (1970, 1972); Medalia Națională *Serviciul Credincios* Clasa a III-a (2000).

GEORGESCU, LUMINIȚA IONELA (1965). Medic. Absolventă a Institutului de Medicină și Farmacie din Tg. Mureș, promoția 1990, cu specializare în medicina sportivă. Doctor în medicină (2000). Medic rezident la spitalul *Sfânta Maria* din București (1990-1992) și la INMS. A avut contracte Grant Internațional dobândite prin concurs la Con-

gresul preolimpic de la Brisbane (Australia) din 2000, acordat de CIO și ICSSPE - prin Solidaritatea Olimpică și Grant Internațional câștigat la Congresul mondial de medicină sportivă de la Atena (2003). Prodecan al Facultății de Educație Fizică și Sport din Pitești (2004-2012). Expert evaluator ARACIS. Președinta Comisiei medicale și antidoping la Campionatele Europene de judo de la București și Belgrad (2004, 2005) și la concursurile internaționale pentru Cupa Mondială de judo (feminin și masculin) de la București (2006 și 2007).

GEORGESCU, ȘTEFAN (1937), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF. Antrenor de tenis. Publicist. Jucător de tenis, participant în CN. În 1954 câștigă titlul de campion național de juniori. Component al echipei României pentru Cupa Galea, în 1957, și pentru Cupa Davis, în 1960. Se remarcă în activitatea de antrenor. Funcționează ca antrenor la loturile naționale ale României (de seniori, senioare și tineret, în perioada 1962-1970). Căpitan ne jucător al echipei țării noastre la finalele Cupei Davis de la Charlotte (8-10 octombrie 1971) și București (13-15 octombrie 1972), unde cei mai valoroși jucători ai țării noastre au obținut cele mai bune rezultate din istoria tenisului românesc. Revine la conducerea tehnică a echipei naționale de tenis în 1977. Publicist, autor al mai multor lucrări de specialitate. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. În anul 2000, i s-a decernat Medalia Națională *Serviciul Credincios* Clasa I.

GEORGESCU, TEODOR (1872-1943) n. în București. Cadru didactic. După efectuarea studiilor de specialitate în Franța devine specialist pentru gimnastică și scrimă. La vârsta de 20 de ani era profesor titular la Liceul *Carol I* din Craiova. Revenit în București, profesează la Liceul *Matei Basarab*, iar din anul 1931 la Liceul *Gh. Lazăr*, unde va dinamiza activitatea societăților de gimnastică existente din vremea înaintașilor săi Gh.

Moceanu, respectiv Dimitrie Ionescu. În ambele licee a deținut pe rând funcția de director adjunct. A fost casierul Casei de Credit și Ajutor a Corpului Didactic și inspector general al învățământului gimnasticii din România. Este unul dintre cei mai entuziaști și încercați întemeietori ai primului învățământ gimnastic sistematic de la noi (L. Predescu, 1999, p. 349). TG a preconizat excursii de interes turistic și metodic în țară și peste hotare, a participat ca delegat oficial la diferite congrese și concursuri de gimnastică și de educație fizică, desfășurate în Franța, Belgia, Germania și Cehoslovacia. A fost trimis în delegații de informare, documentare sau schimb de experiență în Polonia, Elveția, Luxemburg, Serbia, Belgia, Franța și Italia. TG a fost reprezentantul țării noastre în forul internațional al gimnasticii, până la izbucnirea celui de al Doilea Război Mondial. Decorat cu: Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1933).

GEROTA, DIMITRIE (1867-1939) n. în Craiova. Medic, absolvent al Facultății de Medicină din București. A urmat un stagiu de specializare la München, unde a colaborat la o lucrare valoroasă intitulată *Atlas și elemente de ginecologie*. A urmat un alt stagiu în

Franța, după care a revenit în Germania, în 1895, ca asistent la Institutul de Anatomie din Berlin. În 1897 a devenit profesor de anatomie la Școala de Belle-Arte, unde l-a avut ca elev pe Constantin Brâncuși, apoi profesor la Facultatea de Medicină din București și director al Institutului de Anatomie Chirurgicală. Preocupările sale deosebite pentru chirurgie le-a concretizat prin înființarea, în 1908, a unui institut care îi poartă numele. Membru corespondent al Academiei Române (1916). Ca urmare a activității sale bogate și a palmaresului științific a făcut parte din mai multe foruri medicale ca: efor al Spitalelor Civile, membru corespondent al Academiei Române și al Asociației Anatomicștilor Germani. S-a implicat uneori în viața politică, în Partidul

Poporului, condus de generalul Al. Averescu, în cea culturală prin comitetul Ateneului Român. Profesorul de la Belle-Arte, eminentul specialist în anatomie topografică, de unde și cunoștințele sale desăvârșite asupra frumuseții, grației și vigoriei corpului omenesc, a fost atras de diferite sporturi față de care a manifestat un interes viu, edificator. În semn de profundă apreciere Federația Română de Gimnastică l-a desemnat vicepreședinte al său ca o recunoaștere a pasiunii și competenței sale pentru această disciplină. Membru în Comitetul Federației Române de Box, iar în 1941 Președinte al acestei federații. În aceste calități a inițiat înființarea a două trofee care urmau să-i poarte numele. *Cupa Nr.1 D. Gerota* era concepută ca un trofeu challenge perpetuu menit a se acorda anual cu începere din 1940 la Campionatele naționale de amatori asociației cu cei mai mulți campioni naționali pe anul respectiv. *Cupa nr.2 D. Gerota* putea să fie deținută de asociația căreia aparținea câștigătorul, boxerul primind centura *D. Gerota*. Decesul lui D. Gerota chiar în anul în care inițiasse proiectul a dus la abandonarea celor două trofee.

GHEORGHE, FLORIAN (1953), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent IEFS, promoția 1980. S-a inițiat în tainele hocheiului pe gheață în 1960, la ȘSE nr. 2 (antrenori: Gelu Suliman și apoi, Virgil Crihan). Consacrarea a cunoscut-o apărând culo-

rile Clubului *Dinamo*. S-a transferat, ulterior, la Clubul *Sportul Studentesc*. Cucerește 5 titluri naționale cu echipa *Dinamo* (în 1972, 1973, 1978, 1979, 1981). Component al lotului național de juniori (1968-1971, căpitanul echipei), a câștigat locul I în grupa B la CE din 1970. Promovat în echipa națională de seniori (1972-1980), a participat la 8 ediții consecutive ale CM. A făcut parte din lotul de hochei participant la JO de iarnă de la Innsbruck, din 1976, unde echipa României s-a clasat pe locul I în grupa B și pe locul VII în clasamentul general final. A jucat pe postul de fundaș stânga și centru

înaintaș. A debutat ca antrenor la Centrul republican pentru pregătirea loturilor naționale. Împreună cu echipa de tineret a României a fost prezent la 5 ediții ale CM, obținând două medalii (una de bronz și una de argint). În 1985, a fost numit antrenor federal, funcție pe care a exercitat-o până în 2002. În această perioadă, a pregătit și condus echipa reprezentativă de seniori a țării la 8 ediții ale CM (grupele D, C și B), reușind, de două ori, promovarea ei în grupele superioare. A fost ales președinte de onoare al secției de hochei a Clubului *Dinamo* (2002). A realizat o serie de lucrări consacrate metodologiei de selecție și pregătire a hocheiștilor. I s-au acordat titlurile de Maestru emerit al sportului și de Antrenor emerit. În intervalul 2005-2006, a îndeplinit funcția de președinte al ANS. În această calitate, a acționat pentru consolidarea cadrului juridic al activității sportive, pentru dezvoltarea relațiilor sportive internaționale ale țării. A preluat funcția de membru al Comitetului Executiv al Conferinței Sportive Europene (ESC) (2005-2006), a condus delegația ANS la reuniunile internaționale de la Istanbul, din anul 2006, care au adoptat Statutul Jocurilor Mării Negre și Statutul Jocurilor Europei de sud-est. A participat, în calitate de șef al delegației României, la acțiunile unor foruri sportive internaționale (2005-2006): Conferința miniștrilor responsabili cu sportul din țările UE (în premieră pentru mișcarea sportivă din România), Conferința miniștrilor europeni ai sportului din cadrul Consiliului Europei, Conferința ministerială a CONFEJES, Conferința internațională *Sportul și pacea*, organizată sub egida ONU ș.a.

GHEORGHIU, A. ALEXANDRU (1890–1967), n. în București. Ofițer de marină și de aviație. Susținător al dezvoltării sporturilor nautice. În anii 1909-1910 a urmat Școala Navală din Fiume și Școala de Aplicație din Pola, iar între 1931-1933 Școala de Război a Marinei din Franța, luându-și brevetul de ofițer cu *Mențiune elogioasă*. Prima îmbarcare a avut-o în 1910 pe monitorul *Lahovary*, iar campania din 1913 a făcut-o la comanda unui torpilor. În 1916 a comandat o stație de torpile automobile pe Dunăre, bateria port-torpile de pe Ostrovul Gâsca și torpilorul *Năluca*. Din 1918, a comandat Divizia ușoară de

Poliție Fluvială, Portul Cernavodă și a primit misiunea de legătură cu Consiliul Național Român la Viena și Budapesta. În 1924 a fost numit director al Aviației Civile, pe care a reușit să o organizeze într-un timp scurt și după efectuarea mai multor ore de zbor „a predat la Școlile Aeronauticii și Centrul de Instruire cu competență deosebită pentru a patra oară cursul de navigație aeriană”. Ca director al Serviciului de Navigație în 1927 a condus misiunea noastră la Expoziția Internațională de Aviație de la Praga. Revenit în Marină, a comandat distrugătorul *Mărășești*, Grupul de Distrugătoare și a recepționat noi nave din Italia, a fost conducătorul Apărării Fixe Maritime, director al Direcției Marinei, șef de stat-major în Comandamentul Marinei Regale, secretar general al Ministerului Aerului și Marinei. În timpul celui de al Doilea Război Mondial la comanda Diviziei de Dunăre a executat misiuni de luptă pe Dunăre și în Delta Dunării. Între 15 decembrie 1942 și 23 august 1944, a fost secretar general al Ministerului Înzestrării și Producției de Război, apoi la 27 martie 1945 secretar de stat pentru Înzestrarea Armatei, după care viceamiralul Al. Gheorghiu a trecut în rezervă. Ca director de studii la Școala Specială a ofițerilor de Marină ori comandant al Institutului Maritim de pe lângă Școala Navală, a îndrumat tinerii spre navigație și sporturile nautice. Cu elevii de la Școala Copiilor de Marină a întreprins în 1923 și 1924 un voiaj și un marș de instrucție. Membru de onoare al FRSN și membru activ al *Yacht Clubului Regal Român* a susținut activitatea acestora, mai ales când a fost secretar general al Ministerului Aerului și Marinei, în 1939 vizitând toate cluburile nautice ale regiunii București. Pentru sprijinul acordat FRSN l-a citat în ordinea de zi din 1939.

GHEORGHIU, CONSTANTIN D. (1864–1919), n. în Piatra Neamț. Profesor de geografie și educație fizică. Studiile, de la cele primare până la cele Universitare le-a făcut la Iași, de unde a plecat stabilindu-se în 1888 ca profesor de geografie și educație fizică la Liceul *Petru Rareș* din Piatra Neamț. Ca profesor de geografie a cutreierat plaiurile nemțene cercetând apele minerale și potențialul

balnear și climateric al diferitelor zone. Informațiile culese și observațiile judicioase au fost strânse în *Dicționar geografic al județului Neamț* scos în 1895 de sub teascurile proprii tipografii. Ca profesor de gimnastică a fost considerat un spirit novator, care a pus bazele educației fizice științifice în județul Neamț, fiind considerat un „Moceanu al Neamțului”. Ca urmare a bogatelor cunoștințe și a experienței acumulate ca profesor, a publicat mai multe lucrări: *Mișcările gimnastice în raport cu clasele de elevi* (1889); *Manualul complet de gimnastică* (1889); *Jocul Oina și regulamentul pentru concursuri generale* (1898); *Manualul de jocuri gimnastice* (1909) și *Jocuri copilărești* (1908). Este menționat în istoria sportului nemțean ca primul profesor care contribuie la dezvoltarea educației fizice pe baze științifice.

GHEORGHIU, ION (1903–1973), n. în Roman. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al INEF, promoția 1928. Preocupat de îmbogățirea cunoștințelor, a urmat și Facultatea de Litere și Filosofie din București. A fost încadrat ca profesor la Liceul *Alexandru cel Bun* din orașul natal, transferându-se, ulterior, la Liceul *Regele Ferdinand* din Bacău. Remarcându-i-se pregătirea profesională temeinică, în 1942, a fost numit în funcția de președinte al OSR, unde a creat un comitet național de îndrumare sportivă care, sub conducerea generalului V. Bădulescu, avea drept principală atribuție organizarea și coordonarea activității competiționale de performanță. Pentru a sublinia importanța educației fizice și a sportului în viața societății și a cetățeanului, dar și pentru a cunoaște mai bine care sunt cauzele și, deopotrivă, remediile crizei prin care trecea acest domeniu la noi în țară, IG a conceput un chestionar ce a fost trimis unor personalități cu munci de conducere în stat, spre a-și exprima opiniile, propunerile și sugestiile. Datorită acestei inițiative și a altor măsuri pe care le-a luat cât s-a aflat la conducerea OSR, întreaga activitate de educație fizică și sport a înregistrat un proces de înviorare, inclusiv în lumea

satelor. În Anuarul Sportului Românesc 1942-1943, prof. Ion Gheorghiu șeful sportului românesc, prezintă o serie de realizări ale OSR despre acțiunile forului de conducere a activității sportive, despre constituirea Consiliului de Îndrumare Sportivă, despre colaborarea cu instituțiile și ministerele cu responsabilități în domeniul educației fizice și a sportului, despre activitatea federațiilor sportive, a regionalelor și districtelor sportive, oprindu-se și asupra obiectivelor și acțiunilor care urmează a fi realizate în anii următori.

GHEORGHIU, STELIAN (1907–1997), n. în Turnu Severin. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ISEF, promoția 1935 – una dintre cele mai reprezentative din cele peste 70 de promoții ale institutului, datorită rezultatelor remarcabile dobândite de „titularii” ei în planul educației fizice școlare și universitate, al sportului românesc, în general. Profesor la Colegiul *Sf. Sava*, apoi director tehnic în cadrul OSR (1941-1944). Organizator reputat, SG a gândit și transpus în fapt acțiuni de mare anvergură de stimulare a populației școlare pentru practicarea sporturilor moderne. În acest sens, el este creatorul mișcării pentru dezvoltarea minibaschetului, care, prin amploare și durată (1966-1995), nu are egal în sportul românesc. Trebuie să mai amintim de festivalul celor 1 500 de schiori din lumea satelor, de acțiunea *Delfinul* (1940-1985), prin care au învățat să înoate zeci de mii de elevi, ca și de marile crosuri din București. A militat pentru includerea specialiștilor în organismele federațiilor sportive naționale. În lunga sa carieră, a publicat 14 lucrări dedicate schiului, turismului, minibaschetului și gimnasticii. A făcut parte din Comitetul Internațional de Minibaschet din cadrul FIBA. Antrenor Emerit. Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1943).

GHEORGHIU, VIRGIL (1905–1977), n. în Roman, jud. Neamț. Poet, muzician, a colaborat la reviste de avangardă ca: *Unu*, *Prospect*, *Ulise* și

alte. Spiritul avangardist l-a îndemnat, atunci când apărătorii *spiritualității pure* blamau sportul *ca o piedică în dezvoltarea inteligenței și a sufletului*, să se ridice în apărarea lui arătând în articolul *Tineretul nostru din România literară* din 14 mai 1939, că *educația artistică trăiește în perfectă amicitie cu armonia corporală*.

GHIERACOPOL, NECULAI (1940), n. în Constanța. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină în 1965. Medic specializat în medicină generală și medicină sportivă. Profesia de medic a desfășurat-o, în general, în rândul sportivilor de performanță. O perioadă de

timp a fost medicul ȘS nr. 2 din Constanța, pentru copii și juniori. În perioada 1975-1985, a fost medicul primei echipe reprezentative de rugby a României, aducându-și o contribuție deosebită la victoriile din acea perioadă. Între 1972-1990, supraveghează starea de sănătate și pregătirea sportivilor secției de rugby a Clubului *Farul*, pentru ca, începând cu anul 1991, să devină medicul sportivilor secției de fotbal de la FC *Farul* Constanța.

GHIȚĂ, DUMITRU (1888–1972) n. în Colibași, jud. Mehedinți. Pictor. A fost unul dintre ultimii reprezentanți de seamă ai Școlii naționale de pictură. În tinerețe a fost asistent într-un laborator de spital, studiind în paralel pictura, cu Artur Verona. Cu sprijinul lui

I.G. Cantacuzino, obține o bursă la Paris și merge să studieze pictura cu Ranson și Delecluze. Cu rădăcini artistice în glia românească, reîntors în țară, s-a specializat în peisaje, naturi statice, țărani, sărbători rurale și tradiții, cu subiecte predominant din sudul patriei: Țărani la târg, Iarna la Târgoviște, Flori de ferigă, Toamna în pădure. Nota sa distinctivă este un stil cețos, o lumină violacee, o monotonie deliberată a coloraturii, care induce o solemnitate

în peisaje și în ținuta țăranilor. Prin precizia pentru detaliu, opera i se apropie de cea a lui Ion Andreescu. Este răsplătit cu trei premii ale Academiei Române: 1934, 1941 și 1957. Între lucrările sale se află și cea intitulată *La patinaj*, ulei pe pânză. Opera sa este prezentă în marile muzee și colecții particulare din țară.

GHIBU, EMIL (1922–1992), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al ANEF (1945). Doctor în științe pedagogice, titlu obținut la Institutul de Cultură Fizică *P.F. Lesgaft* din Leningrad (astăzi, Sankt-Petersburg). A predat educația fizică la Școala de

Maiștri Militari (1945-1948) și la Liceul *Mihai Eminescu* (1948-1949). A fost instructor în OSP (1949-1951) și consilier pe problemele educației fizice școlare în cadrul CCFS. Din 1955 și până în 1957, a îndeplinit funcția de director al instruirii sportive în CCFS, iar între 1958 și 1961, a fost șeful Secției tehnice din UCFS. Fiind apreciat pentru competența sa, timp de 22 de ani, i s-au încredințat unele dintre cele mai înalte funcții tehnice din mișcarea sportivă: vicepreședinte al UCFS (1961-1967) și al CNEFS (1967-1973); secretar al CNEFS (1973-1982) răspunzând direct de pregătirea sportivilor români pentru principalele competiții internaționale: JMU, CE, CM și JO. A fost unul dintre specialiștii în domeniu care a îmbrățișat concepția privitoare la pregătirea sportivilor în cantonamente organizate la mare altitudine, sprijinind, în consecință, realizarea Complexului de la Piatra Arsă. A contribuit, de asemenea, la adoptarea unor soluții organizatorice care să stimuleze pregătirea marilor performeri, prin înființarea centrelor de pregătire olimpică a juniorilor și a unităților de învățământ cu program pe ramuri de sport (precum liceul de la Onești, unitate model, specifică învățământului nostru, care a creat școala românească de gimnastică feminină, unde s-a format Nadia Comăneci și alte gimnaste de primă mărime). În paralel, a desfășurat și o intensă activitate didactică la IEFS – ca șef de

lucrări (1962) și conferențiar (1972), la Catedra de istoria, teoria, metodică și organizarea educației fizice. În cadrul COR, de-a lungul a peste 30 de ani de activitate, i-au fost încredințate funcțiile de: vicepreședinte (1959- 1970; 1973) și secretar general (1974-1982). Între 1970 și 1972 și în perioada 1982-1989, a fost membru al COR. În 1991, a participat la înființarea AOR, fiind desemnat primul director al acestei instituții. A fost membru în Prezidiul Consiliului Internațional pentru Educația Fizică și Știința Sportului (CIEPSS), în perioada 1972-1988, militând pentru extinderea colaborării științifice internaționale în domeniu. A condus, frecvent, delegațiile de sportivi români la CE, CM, JMU și, în calitate de șef de misiune, la JO de la Tokyo, Mexico, München și Moscova. În intervalul 1987- 1992, a fost cooptat, ca expert-director de cursuri, în cadrul programelor Solidarității Olimpice desfășurate sub egida CIO pentru țările francofone din Africa. A condus stagiile de pregătire din Benin, Zimbabwe, Niger și Senegal. După 1982, Ministerul Sporturilor din Maroc l-a solicitat să ajute, în calitate de consilier, la perfecționarea organizării activității sportive și la pregătirea delegației de sportivi ai acestei țări pentru „Jocurile Mediteraneene” din 1983. În colaborare cu I. Todan, a semnat valoroasa monografie *Sportul românesc de-a lungul anilor*, editată în 1970. A publicat, de asemenea, în 1957, *Lecția de educație fizică* (lucrare care reunește rezultatele cercetărilor și experimentelor efectuate pe timpul pregătirii tezei de doctorat, între 1951 și 1955). A coordonat elaborarea lucrării *Conținutul și metodică antrenamentului sportiv contemporan*, publicată în două ediții (1967 și 1971), care sintetizează și prezintă experiența acumulată de specialiștii români în pregătirea sportivilor români pentru CE, CM și, în special, pentru JO. A colaborat la revistele de specialitate, cu numeroase articole privind teoria și metodică educației fizice și sportului, problemele de organizare, selecție și de pregătire a sportivilor de performanță. Pentru contribuția sa la dezvoltarea și afirmarea sportului românesc i s-a acordat o serie de ordine și medalii printre care *Steaua Republicii* (1964), *Tudor Vladimirescu* (1971), *23 August* (1974) și *Meritul Sportiv* (1976).

GHICA, ELENA (1828–1888) n. în București. Scriitoare. Polisportivă, practicantă a turismului și alpinismului. Fiică a banului Mihai Ghica, frate al celor doi domnitori, Grigore (1822 - 1828) și Alexandru (1834 - 1842). A beneficiat de o educație aleasă, devenind „o

podoabă a curții princiare” de la București. După eșecul căsătoriei cu cneazul Alexandr Colțov Masalski, în 1855 părăsește Rusia, începând o serie de călătorii, adevărate excursii științifice în diferite țări ale Europei. De atunci și-a luat pseudonimul de Dora d'Istria și a început să publice lucrări tot mai numeroase și diversificate tematic, abordând probleme majore ale României, luând apărarea țărilor mici sau asuprite, pledând pentru drepturile omului sau prefigurând soluții privind integrarea europeană. Cu toate preocupările sale artistice și științifice nu a neglijat exercițiile fizice deprinse încă din copilărie, ca înotul sau călăria, și mai mult chiar, tirul și mânăuirea cu îndemânare a armelor. Călătoriile întreprinse în Germania, Elveția, Italia i-au prilejuit efectuarea unor ascensiuni care au consacrat-o drept una dintre primele alpiniste ale timpului. Din Elveția, de la Grindenwald, a plecat însoțită de ghizi localnici și a escaladat pe 12 aprilie 1855 vârful Moench, depunând cu mândrie și dragoste la 4.105 m steagul național. Performanța sa a fost răsplătită cu o diplomă iar impresiile le-a consemnat în lucrarea sa *La Suisse-allemande et l'ascension du Moench*, tipărită anul următor la Paris. În Elveția a revenit de mai multe ori, în 1856 făcând o incursiune îndrăznească în zona Echallens, străbătând cu un căluț văile și munții. Până la sfârșitul vieții, care a surprins-o în vila sa de la Florența, unde se stabilise în 1872, ca „cetățeană a lumii”, s-a bucurat de prețuirea unor mari personalități.

GHICA (GHICA), GRIGORE (1804–1857), n. în Iași în familia logofătului Alexandru, mamă fiindu-i sora viitorului domn al Moldovei, Mihail Sturza. Creșterea și învățătura de care a beneficiat l-au impus ca pe un tânăr „ce se deosebea de toată boie-

rimea țării”. În 1843 a fost numit vistiernic, dar neîmpăcându-se cu firea despotică a domnitorului și-a părăsit funcția în 1844. În 1848 a fost urmărit pentru vederile sale înaintate și nevoit să se retragă un timp. La 14 iunie 1849, în urma Convenției ruso-turce de la Balta Liman, a fost numit domn al Moldovei pe durata de 7 ani. În intenția sa generoasă de a înfăptui o reformă radicală a țării a promovat în funcțiile publice tineri cu vederi înaintate și a trecut la luarea unor măsuri ca înființarea jandarmiei și extinderea miliției naționale. Prin *Așezământul pentru reorganizarea învățăturilor publice în Principatul Moldovei* se introducea obligativitatea limbii române în cele trei trepte de învățământ primar, secundar și înaltele științe. Un alt proiect, formulat la începutul Războiului Crimeei, în 1853, de a alcătui și conduce o legiune care să lupte împotriva Rusiei, i-a atras înlocuirea în urma ocupației rusești. În septembrie 1854, când trupele rusești s-au retras spre frontul Crimeii, a revenit pe tronul Moldovei animat de dorința de a participa la lupte cu un contingent, scopul final fiind eliberarea Basarabiei. După ce a decretat desființarea robiei țăganilor în 1856, expirând cei 7 ani de domnie stabiliți de convenție a lăsat locul unui caimacam. Deși dorința sa era de a rămâne în țară spre a lupta pentru unire, a fost nevoit să se refugieze în Franța, unde în 1857 i s-au scurs zilele în urma unei campanii infame, stingându-se astfel, *fostul Voievod al Moldovei, cel de pe urmă și unul din cei mai inimoși!* Firea inimoasă a lui GG a fost și o urmare a calităților sale fizice deosebite deoarece de mic a fost bine dezvoltat și puternic precum vărul său Grigore Sturdza, „beizadea Vițel”, ale cărui procedee „culturistice” nu-i erau străine. O dovadă a forței sale a constituit-o confruntarea cu un fierar căruia i-a îndoit în mână două potcoave spunându-i că nu-s bune și abia la a treia l-a plătit cu un ban de aur, pe care meșterul, după ce l-a îndoit între degetele, l-a aruncat spunând ca nu este bun și încercând să-i demonstreze că efortul său a fost mai dificil nefolosind întreaga palmă! Pasiunea și îndemânarea pentru călărie, înot, dare la semn, l-au determinat să susțină practicarea exercițiilor fizice și a unor îndeltniciri motrice în cadrul jandarmeriei înființate și

a miliției extinse, cazarma infanteriei ridicată la Iași din porunca sa fiind considerată o realizare de seamă. Același preocupări pentru mișcare și exerciții fizice le-a avut și în privința intensificării lor în școli prin proiectul pentru reorganizarea învățământului, dovedindu-se un demn urmaș al precursorilor săi Mihail Sturdza, Mitropolitul Veniamin Costachi, Gheorghe Asachi.

GHICA, ȘERBAN (1919–2006), n. în București. Descendent al unei vechi familii de boieri și domnitori din Țara Românească și Moldova. Inginer. Absolvent al Institutului Politehnic din București, Facultatea de Mine și Metalurgie, promoția 1942. Este, de asemenea, absolvent al Universității din Birmingham (Anglia). „Prințul” sau Bani Ghica (cum era cunoscut în epocă) manifestă de foarte tânăr un real talent pentru jocul de rugby. Debutul în activitatea competițională și-l face, în 1933, la Clubul TCR, pe postul de 3/4 aripă. La numai 15 ani, este cel mai tânăr jucător titular în prima echipă a acestui club (cu care avea să cucerească 4 titluri de campion național, în 1936, 1938, 1940 și 1942). Selecționat în echipa națională de rugby în 1937, participă la turneul prilejuit de Expoziția Internațională de la Paris, fiind cel mai tânăr jucător internațional din România. Timp de 2 ani, a jucat în Anglia, la *Athletic Club* din Birmingham. La nici 24 de ani, în 1943, devine președinte al FR de Rugby (funcție îndeplinită până în 1945, când este demis de autoritățile guvernului dr. Petru Groza). Între 1946-1947, este secretarul particular al lui I. Maniu, iar în 1947, este întemnițat și trece, pe timpul detenției, prin închisorile de la Jilava, Văcărești, Aiud, Ocnele Mari, Capul Midia, Bragadiru, Ghencea ș.a., fiind „coleg” de celulă al lui Corneliu Coposu. Fostul deținut politic declara: „Am scăpat fiindcă știam că nu am nici o șansă”. Aceasta a fost și deviza omului de rugby ȘG în fața oricărui meci care îi părea de necâștigat. Ca președinte al FR de Rugby, în 1944, inițiază și girează

realizarea emisiunii de mărci poștale românești intitulată *Rugby*. Eliberat din arest, a luat de la capăt viața și, din 1969, îl găsim ca inginer constructor la ICAB, șef de șantier la Buzău (din 1973) și reangajat la Întreprinderea Contactoare din Buzău, până în 1989. Cu fiecare transfer, ia cu sine și echipa de rugby, ca pe o emblemă a reușitei. Cu această echipă buzoiană promovează în grupa fruntașă a primei divizii și câștigă Cupa României. Îl putem socoti, pe drept cuvânt, cel care a introdus rugby-ul în Buzău. „Prințul” a reușit de unul singur să impună, înainte de decembrie '89, nu un sport, ci o stare de dizidență prin sport. Decorat cu: *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1943).

GHIMPEȚEANU, MUGUR (1936), n. în București. Medic. A absolvit Facultatea de Medicină Generală București în anul 1959. Medic sportiv. A practicat fotbalul, de la 9 la 17 ani, ca junior la *Rapid* București, apoi ca senior la CSU Brăila, la Roșiorii de Vede în divizia B și la *TAROM* București. În anul 1962, a fost prezent ca medic în Tabăra națională a juniorilor de fotbal de la Sighișoara și, până în 1969, a fost medicul echipei naționale de juniori. În perioada 1967-1990, activează ca medic la Clubul *Steaua*, până în 1980 la secția fotbal și apoi, până în 1990, la secția de baschet. Între anii 1990 și 1996, profesează în cadrul Secției Balneo-fizioterapie și Recuperare de la Spitalul Militar Central. Se pensionează în anul 1996, iar un an mai târziu preia funcția de medic al echipei de fotbal *Dinamo* București.

GHÎȘOIU, GHEORGHE (1920–1993), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent ANEF, promoția 1945, cu mențiunea Magna cum laude. Numit preparator la Catedra de gimnastică în anul 1944, a parcurs toate treptele universitare, obținând, în final, gradul de profesor universitar. A fost șeful catedrei de gimnastică (1954-1967), contribuind la forma-

rea multor promoții de specialiști în domeniul gimnasticii. În intervalul 1967-1973, a făcut parte din conducerea CNEFS, îndeplinind funcția de secretar al acestui for. În această calitate, a răspuns de sectorul federațiilor sporturilor individuale în sală. A îndeplinind și funcția de vicepreședinte al FR de Gimnastică. Președinte al Clubului IEFS. A contribuit la organizarea a peste 60 de spectacole sportive cu exerciții de gimnastică (1948-1982). Coautor la elaborarea manualului de gimnastică publicat în 1968, autor a numeroase lucrări și articole privind gimnastica, publicate în revistele de specialitate și pentru uzul studenților. Pentru activitatea sa didactică și organizatorică în slujba dezvoltării și afirmării gimnasticii românești, a fost decorat cu *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (1966).

GHÎȚULESCU, ION (1930), n. în București. Ziarist și crainic sportiv, producător și prezentator-emisiuni radio. Absolvent al Colegiului Național Sf. Sava și al Facultății de Ziaristică din București (1974). S-a familiarizat cu jocul de fotbalul încă din copilărie, pentru că locuia lângă terenul *Unirea Tricolor*. În 1951, s-a angajat ca reporter la Secția de sport a Radiodifuziunii Române, iar din 1960 a fost numit șeful Secției de sport. A efectuat peste 1 700 de transmisii sportive în direct (însușind peste 1 000 ore), 130 fiind transmisii ale meciurilor echipei naționale de fotbal. A făcut transmisii în direct sau înregistrări de la JO (1960, 1964, 1972, 1980, 1984, 1992 și 1996), de la turneele finale ale CM de fotbal (1966, 1990, 1994), de la CM de handbal (1964 și 1967) și de la alte CE, CB și universiade. A inițiat, în 1951, prima emisiune complexă, înregistrată pe bandă magnetică – *Cu microfonul printre sportivi*. În 1964, a realizat și organizat emisiunile transmise în direct, *Sport și muzică* și *Fotbal minut cu minut*. A fost organizatorul primelor emisiuni *Radio vacanța* (1967). A conceput și prezentat emisiunile, de notorietate la acea vreme,

Radioprogramul dimineții de la 6-8 (1972-1990) și Matinalul (1990). În 1990, a fost numit director de programe al Radiodifuziunii și membru în Consiliul de administrație, până în 1999. La reuniunea de la Helsinki a contribuit la afilierea României la FIJET. Între 1967-1989, a îndeplinit funcția de vicepreședinte al APSR.

GHIKA-COMĂNEȘTI, NICOLAE (1875–1921) n. în moșia Comănești a tatălui său Dimitrie jurist reputat, parlamentar, explorator și vânător renumit. Jurist. NG și-a făcut studiile în domeniul științelor juridice la Lausanne și Geneva. Pasionat turist și vânător. A efectuat stagiul militar ca voluntar într-o unitate de vânători de munte. În viața politică a activat în Partidul Conservator ca deputat cu mai multe mandate iar în 1918 a fost cooptat în cabinetul prezidat de Alexandru Marghiloman ca titular la Ministerul Lucrărilor Publice. Ca mare proprietar de moșii și ca președinte al Fondului Forestier a îndrăgit natura și a prețuit pădurile, devenind un vânător pasionat și un explorator neobosit alături de tatăl său pe care l-a secondat în expediția din „țara somalilor” din 1895-1896. În acea călătorie temerară în numeroasele acțiuni de vânătoare NCG și-a dovedit cunoștințele sale asupra florei și viețuitoarelor din ținuturile străbătute unele fiind considerate adevărate „el dorado-cinegetice”. Cu mult curaj a urmărit și înfruntat unele animale ajungând odată să fie trântit la picioarele unui rinocer iar altădată a fost atacat de un elefant pe care-l rănise, în timp ce ceilalți se îndreptau amenințatori spre el. Dar afară de recolta bogată de trofee importante din care unele au fost trimise la Londra și București sau la conacul său de la Comănești NCG a strâns cu discernământ de savant numeroase informații științifice a făcut fotografii și schițe, ridicări topografice, a fost primul străin care a escaladat un vârf din ținutul Ogaden. Toate informațiile sale au fost strânse în lucrarea *Cinq mons au pais des Somalie suivie de la faune de Somalie et de une liste de plantes decrites par G.Schwinfurth et G.Wolkens avec 1 carte et 27 illustrations da apres les photographies de la auteur*, 1897. În 1899 a revenit în Africa, depla-

sându-se de la Munții Atlas spre deșertul Sahara. Dar ca și unchiul său Eugen, frate geamăn al tatălui care în 1861 a plecat în America înrolându-se ca voluntar avansat la gradul de căpitan activând până în 1863, NCG s-a simțit atras de Lumea Noua în care s-a deplasat în 1910 și 1911 interesat să-i cunoască pădurile cu precădere multiplele posibilități de vânătoare oferite nu numai de Munții Stâncoși, de Munții Cascade dar și în întinsele preerii, ori malurile marilor cursuri de apă Mississippi și Missouri. În Alaska a vânat berbeci sălbatici, ursul american și cel mai mare cerb din lume - elanul de Alaska ajungând în apropierea Cercului Polar în urmărirea turmelor de mufloni. Pașii și i-a îndreptat și spre Canada și peste tot nu a fost doar un vânător împătimit după trofee cât mai diverse și valoroase dar și un observator fin avizat impresionat de măreția austeră a masivului MacKinley, de vastitatea bătrânului fluviu American și farmecul inefabil al parcului Yellowstone din Munții Stâncoși. După revenirea în țară a publicat *O călătorie în pădurile Americii de Nord*, în *Revista pădurilor*, XXVI, 1912. Numeroasele sale realizări în domeniile turismului și vânătorii reprezintă adevărate performanțe sportive și modele de urmat.

GINGĂRAȘ, GEORGIU (1959), n. în Brăila. Inginer și economist. Absolvent al Facultății de Geologie și Geografie (specialitatea inginerie geologică și geo-fizică) din cadrul Universității București, promoția 1984. În 1994, absolvă cursul de management industrial organizat, la Copenhaga, de Sindicatul Independent Danez (specialitatea relații industriale), iar în 2000, termină Facultatea de Științe Economice, specialitatea management financiar-contabil, a Universității din Craiova. A practicat atletismul de performanță la CS Unirea Brăila. În perioada 1992-1994, a fost lider de sindicat (în cadrul Federației Sindicale *Familia Construct Pitești*). De asemenea, începând din 1997, a desfășurat o intensă activitate politică (președinte al organiza-

ției județene PSDR Argeș; vicepreședinte al PSDR; membru al Camerei Deputaților). La 28 decembrie 2000, a fost numit ministru al Tineretului și Sportului, aflându-se în această funcție până în 2003, când MTS a fost reorganizat. A continuat reformele din mișcarea sportivă. În perioada mandatului său au fost finalizate lucrările de consolidare și modernizare a sediului MTS din str. Vasile Conta nr. 16. A sprijinit construirea sediului FR de Fotbal și publicarea primei ediții a *Enciclopediei educației fizice și sportului din România*. A condus delegațiile MTS la reuniunile Conferinței miniștrilor responsabili cu sportul din cadrul Consiliului Europei și ale Conferinței ministeriale a CONFESJES, a fost șef al delegației române la Conferința Mondială împotriva Dopajului, de la Copenhaga, din 3-5 martie 2003, în cadrul căreia a fost adoptat Codul Mondial Antidoping. A fost distins cu Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Cavaler (2002).

GIROVEANU, AUREL (1916-2001) n. în com. Girov, jud. Neamț, (nume purtat anterior Engelberg Aurel). Compozitor. Poate fi considerat un fenomen muzical, deosebit de fecund, cu sute de melodii, numeroase operete și spectacole de revistă, toate pe parcursul a jumătate de veac. De asemenea, a compus muzică de film și pentru copii. Hituri ce s-au înscris în repertoriile permanente ale celor mai îndrăgiți interpreți: *București-București*, *Vino pe aleea Trandafirilor*, *În amurg*, *Ochi frumoși – somn ușor*, *Am strâns toamnă după toamnă* și multe altele. În iunie 1972 i s-a acordat *Premiul Uniunii Compozitorilor*. Pe teme sportive a compus *Unu - zero pentru mine* pe versuri de Mircea Block.

GIURAN, GHEORGHE (1938–2006), n. în com. Lădești, jud. Vâlcea. Profesor de educației fizică și sport, absolvent al ICF din București, promoția 1961, având specializarea în handbal și fotbal. A funcționat ca profesor de specialitate la liceul teo-

retic din Drăgășani din 1961 până în 2002, când s-a pensionat. A avut gradul I didactic și apreciat cu titlul de profesor evidențiat. A introdus jocul de handbal în mediul școlar al orașului, obținând cu echipele de băieți mai multe titluri de campioni naționali școlari și juniori de-a lungul timpului și concurând în două finale. Dintre sportivii săi au fost selecționați mai mulți jucători în loturile naționale de seniori ai țării (Tâlvac Nicolae, Monef Mugurel, Ciobanu Marian – campion mondial universitar). Ca antrenor a promovat echipa de fotbal *Unirea Drăgășani* în divizia C în anul competițional 1963-1964. A înființat Asociația Sportivă *Olimpia* din Drăgășani a cărei echipă de handbal fete participă și în anul 2007/2008 în campionatul național. În paralel cu activitatea didactică și antrenorală a desfășurat o susținută activitate administrativ- organizatorică, fiind numit directorul Colegiului *Gib Mihăescu* din localitate în intervalul 1990-1996; a funcționat ca metodist al Inspectorului Școlar al județului Vâlcea în perioada 1999-2002, responsabil al Consiliului pedagogic al profesorilor de educație fizică și sport din sectorul Drăgășani și președinte al Comisiei orașenești de fotbal (1994-2000), vicepreședinte al Colegiului județean de arbitri din județul Vâlcea (1995-2001).

GLĂVAN, DINU-DORU (1946), n. în Timișoara. Ziarist, producător, reporter și comentator sportiv radio. În cei peste 50 de ani de prezență în mass – media a abordat toate formele jurnalismului – în presa scrisă, dar mai ales în radio, marea sa slăbiciune. Absolvent al liceului seral din Reșița (din motive politice, nu i s-a permis să urmeze cursurile liceului la zi și cursurile facultăților de Drept sau Jurnalistică). După 1960 începe să scrie la ziarele naționale pentru copii, iar după 1964 colaborează în presa locală și regională, ocupându-se în special de domeniul sportiv. A fost secretar de redacție al unei publicații din Reșița, apoi metodist la Consiliul Județean pentru Educație Fizică și Sport Caraș-Severin. Între anii 1958-

1963, a practicat la CSȘ Reșița atletismul de performanță și schiul, a jucat handbal, baschet și volei. Și-ar fi dorit să susțină probele practice ale IEFS, dar numeroase accidente l-au oprit. În 1965 a devenit corespondent al ziarului *Sportul popular* (ulterior *Gazeta sporturilor*). S-a dedicat statisticii sportive, fiind comentator sportiv al concursurilor desfășurate în săli și pe stadioane. A dovedit calități deosebite de statistician, pasionat pentru lumea cifrelor, atât de necesare pentru meseria sa, ceea ce a făcut ca emisiunile și comentariile prezentate să fie pline de substanță, mai ales la atletism, înot, gimnastică, sporturi de iarnă. În 1968 colaborează cu Redacția de sport a Radiodifuziunii Române. Din 1996 a condus postul public de radio (Radio Reșița), care aparținea de Societatea Română de Radiodifuziune. S-a dovedit un bun manager, reușind împreună cu colaboratorii săi, să facă din Radio Reșița un post performant, deosebit de apreciat și ascultat în țară și peste hotare. A fost altceva, un post cu originalitate, cu personalitate, care a știut să promoveze, cu mult profesionalism, specificul zonei, a meleagurilor cărășene. În 2012 s-a pensionat, dar a promis că va rămâne o persoană activă alături de marile probleme ale sportului românesc. S-a specializat în atletism, natație, gimnastică, tenis, box, fotbal și sporturilor de iarnă. A fost trimis special al postului Radio București și al *Gazetei sporturilor*, transmițând de la campionatele și cupele mondiale de atletism, natație și gimnastică, desfășurate în Europa, America, Asia și Australia, transmisii de la CE, JMU, JB și de la JO de iarnă (Sarajevo). A fost o persoană activă, permanent implicată în problematica sportului. Cu mijloacele ziaristice și ale radioului, a participat la realizare a numeroase acțiuni locale și naționale. Printre multiplele lucrări editate sub coordonarea sa, s-a aflat și periodicul de informație *Înotul*, apărut în iunie 1989, care timp de câțiva ani a adus servicii importante natației românești. Președinte al Filialei Caraș - Severin a Academiei Olimpice Române, calitate în care a realizat numeroase acțiuni, menite să promoveze spiritul olimpic. Printre acestea se numără și sesiunea științifică din anul 2007, cu participare națională și internațională.

Tot în anul 2007, a participat la cursurile Academiei Olimpice Internaționale din Grecia. Pentru realizările sale, pe parcursul anilor a primit numeroase trofee, premii și diplome personale, precum și pentru postul de radio Reșița. Tot ca o recunoaștere a capacității sale profesionale și a realizărilor sale, în anul 2012, Conferința Națională a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, l-a desemnat Președinte al UZP.

GOGA, ILIE (1925–2009), n. în Râmnicu Vâlcea. Scriitor, ziarist, traducător, cu activitate deosebită în domeniul presei sportive. Absolvent al Facultății de Litere și Filozofie, din București, promoția 1948. În 1948, a participat la înființarea Redacției *Sport Agerpres*, devenind redactor șef, funcție pe care a îndeplinit-o până în 2009. S-a preocupat permanent de perfecționarea conținutului, formatului și operativității difuzării știrilor și informațiilor sportive, acestea devenind o adevărată sursă de documentare, pentru istoria sportului românesc. În tinerețe, a tradus mai multe lucrări ale marilor poeți romantici francezi, autor a numeroase cărți, cu subiect sportiv, fiind considerat un adevărat poet al reportajului sportiv, cu realizări memorabile în beletristica sportivă românească. Ilie Goga a fost un pasionat al olimpiadelor și al curselor ciclistice, pe care le-a descris cu multă măiestrie în cărțile sale: *Il Campionissimo: Fausto Coppi*; *Așii pedalei: Un secol de ciclism*; *Eroii Olimpiadelor*; *Tokio - Olimpiada recordurilor* (împreună cu Romeo Vilara); *Olimpiada Mexicană* (împreună cu Emanuel Valeriu); *Jocurile Olimpice München 1972* (împreună cu Victor Bănciulescu); *Cupa Mondială (a X-a ediție a CM de fotbal – 1974)*. A colaborat consistent la ziarele și revistele de sport (*Sportul popular*; *Sportul*; *Sport*; *Sportul ilustrat*). Bun cunoscător al fenomenului sportiv, posesorul unei limbi române curate, bogate, plină de sensuri, al unei culturi enciclopedice, Ilie Goga s-a dedicat total profesiei,

muncii de jurnalist de agenție, cu modestie și demnitate. Prezent până în ultima zi de viață la serviciu, și-a redactat ultimele știri la suplimentul săptămânal al Agerpres, ajuns la aproape 1000 de ediții. Timp de șase decenii, a contribuit la formarea multor serii de gazetari sportivi români. Printre ziariștii sportivi cu care a conlucrat s-au numărat: Tudor Vornicu, Ion Ghițulescu, Paul Ochialbi, Adalbert Berger, Lucian Oprea, Adrian Ionescu și alții. A fost decorat cu Medalia *Muncii* în anul 1958. (Sursă: Teodora Oprea-agerpres).

GOLESCU DINICU-CONSTANTIN (1777–1830) n. în Golești, jud. Argeș, descendent al unei vechi familii boierești din Țara Românească. A făcut studiile la Academia grecească din București. A fost ispravnic, vel agă, hatman, iar din 1821, mare logofăt al Țării de Jos.

Este considerat un cărturar iluminist, un memorialist ale cărui scrieri și inițiative valoroase au contribuit la progresul Țării Românești. S-a numărat printre cei care, în 1822, au înființat, la Brașov, o societate literară, cu preocupări care depășeau sfera culturală. În 1826, pe moșia sa din Golești, a înființat o școală-internat cu două cursuri, „ghimnasticesc” și „filosoficesc”, la care puteau învăța gratuit tineri, indiferent de categoria socială din care proveneau. A alcătuit pentru uzul școlarilor un manual de etică *Adunări de pilde bisericești și filosoficești, de întâmplări vrednice de mirare, de bune gânduri și bune neravuri, de fapte istoricești și anecdote*. Includerea în programul acestei școli a cursului „ghimnasticesc” din care făceau parte exercițiile fizice, jocurile și plimbările în aer liber, indispensabile pentru însănătoșirea trupului (N. Postolache, *Istoria sportului în România*), a constituit o viziune progresistă, deschizătoare de drumuri pentru afirmarea acestui domeniu. DG a fost membru fondator al Societății Literare Române (1827). A adus o contribuție importantă la apariția primului ziar în limba română, editat în străinătate *Familia Lipschii* (1827). A obținut autorizația pentru editarea, în 1829, a ziaru-

lui *Curierul românesc*, al lui Heliade. Este considerat unul dintre primii autori al unui jurnal românesc de călătorie, realizat în opera sa reprezentativă, intitulată, *Însemnare a călătoriei mele* Constantin Radovici din Golești făcută în anul 1824, 1825, 1826 în care consemnează impresii privind realitățile sociale-economice din Ungaria, Austria, Elveția și Italia.

GOLESCU, IORDACHE - GHEORGHE (1768–1848), n. în Golești. Mare boier, a făcut parte din Eforia Școlilor din Țara Românească. Din 1829, a făcut parte din Divan, iar la 1831 a devenit membru în „Obșteasca Extraordinară Adunare”, menită să revizuiască

Regulamentul Organic. După ce a trecut prin mai multe dregătorii, a ajuns mare vornic. Poliglot, cunoscător al limbilor clasice, dar și al francezei și italienei, a făcut unele traduceri, dar a elaborat și *Băgări de seamă asupra canoanelor gramaticești* și lexiconul *Condica limbii românești*. Admirator al literaturii populare, a cules folclor în *Pilde, povătuiri* și cuvinte adevărate și povești *cu trebuincioase lămuriri*. În preocupările sale s-a aflat și prețuirea pentru dansurile populare și chiar balet, influențat de venirea din străinătate a unor trupe de gimnaști, acrobați și dansatori. Istoria baletului românesc îl menționează printre înaintași. Ca membru fondator al Școlii de la *Sfântul Sava*, inaugurată în 1818, care prelua tradiția Academiei Domnești, reorganizată în 1776, a susținut importanța educației fizice, regulamentul având între prevederile sale „exercițiile corporale zilnice” și excursiile în împrejurimi. Susținător al mișcării în formele ei multiple, a propovăduit importanța drumețiilor, atât prin contribuția lor la dezvoltarea fizică, dar și la lărgirea orizontului de cunoaștere, anticipând valoarea turismului zilelor noastre; despre care scria: „Umbletul pe jos, cel mai frumos, cel mai sănătos, cel mai cu folos, că toate le vezi, toate le cercetezi, toate le privești mai de aproape, ceea ce-ți aduce dulce plăcere și cea mai bună sănătate”.

GOMOIU, GHEORGHE (1928), n. în com. Olteni, jud Prahova. General locotenent. Absolvent al Academiei Militare și al Cursului post academic superior de pregătire militară. Începând din 1949, când a intrat în armată, a îndeplinit mai multe funcții printre

care: locțiitor al comandantului Armatei a doua (11 ani) și adjunct al Ministrului Apărării Naționale (12 ani). La începutul anului 1987 a fost detașat la CNEFS unde a îndeplinit funcția de președinte al acestui for și totodată și al COR, până în luna iulie 1989. A fost implicat în acțiunea de pregătire și participare a sportivilor români la JO de la Seul și a condus delegația țării la ediția respectivă a JO, unde au fost înregistrate rezultate remarcabile. A fost decorat cu mai multe ordine și medalii pentru realizările sale pe linie militară.

GRANCEA-NANOVEANU SIMONA (1957), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină din București, promoția 1982. Încadrată, prin concurs, ca medic secundar de medicină sportivă, la INMS, în 1990; examen de specialist în 1994 și medic primar în 1999. În 2008 director adjunct al INMS București. A activat ca medic al loturilor olimpice de handbal, canotaj, tenis de masă și medic șef laborator Monitorizare, control și asistență medicală la loturile olimpice. În 2000, absolventă a programului de studii de zi, tip master, organizat de Institutul de Management al Serviciilor de Sănătate în colaborare cu Universitatea din București-Facultatea de Sociologie, Psihologie și Pedagogie. Participantă la seminarii și cursuri internaționale de perfecționare privind medicina sportivă, managementul sanitar și administrația sportivă. Autoare a unor articole privind managementul sanitar apărute în revista *Management în sănătate și orizonturi medicale*. Coautoare în tratatul *Medicina sportivă* sub redacția acad. prof. dr. I. Drăgan, Editura Medicală, 2002 (capitolul Tenis de masă și hochei pe gheață).

GRAUR, DUMITRU (1947), n. în București. Ziarist, comentator sportiv, realizator de emisiuni TV, analist sportiv media. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, cu specializarea fotbal, promoția 1969. Antrenor de fotbal (1971). Provine dintr-o familie de inte-

lectuali, cu serioase rădăcini gazetărești. S-a angajat după absolvirea institutului la cotidianul *Sportul* (ulterior *Gazeta sporturilor*), unde a rămas până în 1973. A lucrat apoi 11 ani (1973-1984) la revista *Flacăra*, condusă de poetul Adrian Păunescu. Între 1984-1997 lucrează la TVR, iar în 1990 devine redactorul-șef al redacției sport a Televiziunii naționale, formând un colectiv redacțional tânăr și realizând programe și transmisii sportive apreciate. A fost realizatorul mai multor emisiuni de sport: *Sport magazin*, *Puls 180*, *Sport Club*, *Repriza a III-a*, *Nocturna sportivă*. A comentat câteva sute de transmisii în direct de la meciurile de fotbal, atletism, handbal și concursurile de automobilism. În octombrie 1997 (când părăsește postul național de televiziune), devine directorul departamentului sport al postului *Prima TV*. Din 1999 a fost șeful departamentului sportiv al postului *Antena 1*, iar în perioada 2001-2003, director al cotidianului *Gazeta sporturilor* și a diviziei Sport a Trustului de presă *Intact*. Din anul 2005 devine producător independent prin compania SC *Balkan Fotbal SRL*. În cariera sa a scris numeroase articole, anchete în presa scrisă, comentarii TV, organizarea mai multor redacții sportive de televiziune, coordonator al programului de reportaje *24 pentru 94*. În 2005 a devenit producător TV independent, Agenția de Publicitate Sportivă și Marketing *Balkan Football SRL* realizator al programului *Parfum de glorie* dedicat valorilor sportive românești, program desemnat de Asociația Profesioniștilor de Televiziune din România (APTR) drept cea mai bună emisiune sportivă a anului 2007. Alte distincții: Premiul *Sebastian Domozină* pentru cel mai bun gazetar sportiv al anului 2001. Premiul *Ioan Chirilă* (locul al II-lea) pentru presa scrisă în anul 2001, Premii de excelență în anii 1995 și 2000. *Premiul special* acordat în anul

2002 de Radio București pentru emisiunea *Ora lui Gaur*. În anul 2008 revine în cadrul redacției Sport a TVR. Continuă să colaboreze și la alte emisiuni TV, în 2012 comentând evenimente sportive inclusiv cele fotbalistice la TV Dolce. Președinte al Asociației presei Sportive din 10 Martie 2011. Participant la Revoluția din decembrie 1989.

GRĂDINESCU, EMIL (1959), n. în Focșani. Cibernetician. Absolvent al Facultății de Planificare și Cibernetică Economică din București (1983). Ziarist și comentator sportiv. A practicat sportul de performanță, fiind finalist al CN de gimnastică, categoria III-a (1973). După terminarea facultății s-a angajat la departamentul sportiv al postului public de televiziune. Din 1990 lucrează ca reporter, redactor și crainic sportiv al Televiziunii Române. A colaborat și la postul TV Eurosport. La sfârșitul anilor '90 a avut o scurtă perioadă în care a lucrat pentru postul Antena 1 (iulie 1999 - martie 2001). Partenerul său de comentariu la transmisiunile fotbalistice ale TVR a fost Vlad Enăchescu. A comentat numeroase evenimente sportive importante, dintre care pot fi amintite Campionatele Mondiale de fotbal din 1994, 1998, 2002 și 2006, Jocurile Olimpice din 1992, 1996 și 2004, precum și alte competiții interne și internaționale. A comentat Turneul olimpic de box de la Barcelona (1992), finalele CCE la fotbal (edițiile 1993, 1995 și meciul din semifinale CM de fotbal dintre Italia și Bulgaria, finala CE de fotbal din Anglia (1996), meciul de calificare a României cu Țara Galilor, diferite CM și CE de box, turnee olimpice și CM de hochei pe gheață, numeroase partide din CN și CR (1993). S-a remarcat în modul în care prezintă competițiile de gimnastică și tenis de masă. Activitatea sa a fost răsplătită atât de asociațiile jurnalistice specializate cât și de publicul telespectator. Astfel, Asociația Presei Sportive i-a decernat Premiul de televiziune în anii 2000 și 2002, iar cititorii revistei TV Mania l-au declarat trei ani la rând (2001-2003) cel mai

bun comentator sportiv. După 2010 a făcut parte din echipa de prezentatori a postului TV Dolce.

GRECU, DĂNUȚ (1950), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al IEFS din București, promoția 1980. Sportiv cu merite deosebite în afirmarea gimnasticii românești pe plan intern și peste hotare. Antrenor și arbitru internațional de gimnastică. Debutază în gimnastică la vârsta de 12 ani, la Iași, sub îndrumarea profesorului Octav Ungureanu. În 1963, este legitimat la Clubul *Viitorul* din București, de unde se transferă la Clubul *Dinamo*. La cele două cluburi, precum și la lotul național, s-a pregătit cu antrenorul Mircea Rădulescu. După ce obține, în 1966, primul său titlu de campion la juniori, va câștiga, de-a lungul carierei sale sportive, mai mult de 25 de titluri de campion național de gimnastică. În cei peste 10 ani de activitate competițională internațională, participă la 3 Olimpiade, 4 CM, 4 CE, 2 JMU și la 3 ediții ale Cupei Mondiale, cucerind, pentru gimnastica românească, primele titluri de campion mondial și european. Palmares: la CM – în 1970 (Ljubljana), locul VIII, cu echipa; în 1974 (Varna), medalia de aur și titlul mondial la inele, plus locul VI cu echipa și locul XVI la individual compus; în 1978 (Strasbourg), medalia de bronz la inele și locul VII cu echipa; în 1979 (Fort Worth), medalia de argint la inele; la CE – în 1971 (Madrid), locul XXI la individual compus; în 1973 (Grenoble), medalia de argint la inele și locul X la individual compus; în 1975 (Berna), medalia de aur și primul titlu continental la inele, plus locurile VI la individual compus și la bară; în 1977 (Praga), locul V la bară și locul XI la individual compus; la JO – în 1972 (München), locul VII cu echipa; în 1976 (Montreal) – medalia de bronz la inele, locul IV la sărituri, locul IX la individual compus și locul VI cu echipa; la Cupa Mondială – medalia de bronz, în 1975; medalia de argint, în 1978, și locul VI, în 1979, toate la inele. Bogata sa carte de vizită mai cuprinde: 2 titluri de campion mondial universitar,

6 titluri de campion balcanic și nenumărate medalii obținute la diverse concursuri internaționale. În 1974, este declarat cel mai bun sportiv al țării și al treilea din Balcani. După accidentul suferit (ruptură musculară) pe timpul executării exercițiului la inele, în cadrul JO din 1980 – care i-a întrerupt activitatea competițională la vârsta de 30 de ani – DG s-a dedicat muncii de antrenor la Clubul *Dinamo*. În 1984, a fost numit antrenor coordonator al colectivului de tehnicieni care avea să pregătească, la Centrul Olimpic din Reșița, lotul masculin de gimnastică, dedicându-se acestei munci timp de 24 de ani. Tot în această perioadă, este numit vicepreședinte în cadrul FRG, până în 2008, fiind numit apoi, supervisor pentru gimnastica masculină. Ca urmare a activității sale și a antrenorilor cu care a colaborat, în perioada 1984 - 2008, gimnaștii români (între care s-au evidențiat Marius Urzică, Marius Gherman, Dan Burincă, Cristinel Brezeanu, Cristian Leic, Nicu Stoica, Nicușor Pascu și Adrian Ianculescu) au cucerit, la JO, CM, 19 medalii (9 de aur, 6 argint, 4 bronz), la CE 42 medalii (16 aur, 12 argint, 14 bronz). În anul 2000, a realizat, cu sportivii pe care i-a pregătit, performanțe de prestigiu la CE de la Bremen – concretizate în cucerirea a trei medalii de aur (Marian Drăgulescu, la sol; Marius Urzică, la cal cu mânere; Ioan Suciu, la sărituri), una de argint, în proba pe echipe, și una de bronz, Marian Drăgulescu la individual compus – și la JO de la Sydney – prin titlul de campion olimpic, cucerit de Marius Urzică, la cal cu mânere. Antrenor federal pentru gimnastica masculină. Alături de el, în colectivul de tehnicieni, s-a aflat soția sa, Elena Grecu, fostă gimnastă, care a asigurat pregătirea coregrafică, latura artistică și compozițională a exercițiilor. Succesele repurtate i-au fost răsplătite prin acordarea titlurilor de Maestru al Sportului (1971), Maestru Emerit al Sportului (1974) și de Antrenor Emerit (1992). Decorații: Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (1976), Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (1977), Medalia *Meritul Sportiv* Clasa I (1981), Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler (2000), Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a cu 2 barete și Clasa a II-a cu 2 barete (2004).

GRIGORAȘ (MIHĂILESCU), ANCA GABRIELA (1957), n. în Comănești, jud. Bacău. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a IEFS din București cu specializarea gimnastică. Antrenoare de gimnastică. Din anul 1966, a activat în cadrul AS *Flacăra* din Onești,

iar din 1976, la secția de gimnastică a Clubului *Dinamo* din București. În procesul de formare și afirmare ca gimnastă, s-a pregătit cu mai mulți antrenori, printre care Marcel Duncan, Maria Simionescu, Gheorghe Gorgoi, Nicolae Covacs, iar la lot cu Martha și Bela Karoly. În anul 1972, la vârsta de 15 ani, obține prima performanță de prestigiu ca gimnastă – titlul de campioană națională, performanță pe care o repetă și în anul 1973. Debutează pe plan internațional în anul 1972 la Jocurile Olimpice de la München, unde se clasează pe locul al VI-lea cu echipa, iar la CE din 1973 (Londra), obține medalia de bronz la bârnă. În anii 1973 și 1975, cucerește titlul de campioană balcanică absolută. La JMU în 1977, câștigă medalia de argint la bârnă și pe echipe și o medalie de bronz la sărituri, iar la Cupa Mondială, din același an, obține medalia de bronz la bârnă. Participă la 2 ediții ale CM, în 1974 (Varna – locul IV cu echipa) și în 1978 (Strasbourg, medalie de argint cu echipa). La JO din 1976 (Montreal), a fost vicecampioană olimpică cu echipa. A făcut parte din colectivul de tehnicieni care a pregătit reprezentativa României pentru JMU din anul 1981, contribuind la realizarea unor performanțe de prestigiu. În perioada 1980-1990 a activat ca antrenor la secția de gimnastică a Clubului *Dinamo*, împărtășind din bogata sa experiență tinerelor gimnaste, contribuind la afirmarea și promovarea acestora în gimnastica de performanță. A desfășurat o bogată activitate ca arbitru internațional de gimnastică (1983), oficiind la toate competițiile europene, mondiale și JO, bucurându-se de un binemeritat prestigiu pentru competența sa. Din anul 1990, îndeplinește funcția de antrenor federal la FRG, având în coordonare gimnastica feminină, contribuind la afirmarea acesteia în continuare la JO,

CM și CE. Maestră Emerită a Sportului (1976). Antrenoare Emerită la gimnastică (1998). În perioada 1993-2005 a fost membră a Comitetului tehnic feminin al UEG, iar din 2004 membră a Comitetului tehnic feminin din cadrul FIG. Decorații: Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (1976); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (1982); Crucea Națională *Serviciul Credincios*, Clasa a II-a (2000).

GRIGORESCU, EREMIA TEOFIL (1863–1919), n. în Bujor, fostul ținut Covurlui, ulterior județul Galați. După studiile primare la Galați și cele liceale la Iași, ETG urmează Școala Militară din București (1884-1886), în urma căreia a dobândit gradul de sbl. de artilerie.

Este trimis la Paris unde urmează cursuri de matematici la Sorbona. General de brigadă (1915), de divizie (1917), de corp de armată (ian. 1918), supranumit eroul de la Oituz și Mărășești. ETG a fost fondatorul și conducătorul pulberăriei de la Dudești. Opera sa îi justifică, și ea, prezența și în această Enciclopedie: *Arma model* 1893, București 1902; *Studiul balistic al armei model* 1893, București, 1902; *Conferințe asupra studiului armei model 1893* (în colaborare cu I. Vlădescu), Craiova, 1904. Scrierile și conferințele sale au servit generațiilor următoare ca model sau temelie pentru edificarea tirului sportiv din țara noastră.

GRIGORESCU, LUCIAN (1924–1990), n. în Râmnicu Vâlcea. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF din București. Fost fotbalist și activist în cadrul FR de Fotbal (în perioada 1947- 1949), în 1950 devine secretar general al FR de Handbal, funcție pe care o deține

până în anul 1986, când se pensionează. Tot ceea ce s-a realizat în handbalul românesc, în acest lung interval de timp, este legat de numele său, de respectul permanent pe care l-a avut față de oamenii de handbal și regulamentele elaborate de ei, față de

munca și opiniile tehnicienilor, ca și față de abnegația, conștiinciozitatea și efortul sportivilor. Priceperea și perseverența sa l-au ajutat să creeze handbalului din țara noastră o bază organizatorică și tehnică perfecționată, model care a fost preluat și de alte federații sportive naționale și internaționale. A acordat însemnătatea cuvenită dezvoltării principalelor eșaloane ale handbalului românesc, rețeaua secțiilor de copii, juniori, tineret și seniori (cluburi și loturi). A fost preocupat de formarea și perfecționarea corpului de antrenori și arbitri, de stimularea activității comisiilor federației, de planificarea și evidența acesteia. Pentru toate aceste merite poate fi considerat drept ctitor al handbalului românesc modern și artizan al marilor lui performanțe (titluri mondiale și medalii olimpice). Ca o recunoaștere a activității sale deosebite, Federația Internațională de Handbal (IHF) l-a cooptat, în anul 1972, între membrii săi de bază (membru supleant al Consiliului IHF și membru al Comisiei de competiții și de organizări internaționale), introducând în propriile regulamente de specialitate o serie de lucruri izvorâte din experiența handbalului românesc. În memoria lui LG, una dintre importante sale de sport (fostă *Floreasca*) din București poartă, din 1994, numele *Lucian Grigorescu*. Decorat cu: Ordinul *Muncii* clasa a III-a (1961), clasa a II-a (1970), clasa I (1974); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III –a (1981).

GRIGORESCU, LUCIAN (1894–1965), n. în Medgidia. Pictor. După studii artistice la București cu G.D.Mirea, a plecat la Roma pentru specializare și perfecționare. Erou în Primul Război Mondial, fiind rănit, debutează, după terminarea acestuia, la Iași în 1918. Din

1924 se stabilește în Franța, la Paris, pentru o perioadă lungă de timp (până în 1939), intrând în legătură cu pictorii impresionisti de seamă ai vremii. A pictat la Cassis, având afinități spre A. Derain sau H. Rousseau, dar în special, Paul Cézanne. Opera sa conține peisaje și naturi statice cu o atmosferă aparte, au un ton subtil, în care formele finite se topesc într-o ambianță plină

de vibrație: *Peisaj de la Cassis, Piață din Cassis, Notre Dame, Balcic, Mangalia ș.a.* După 1950 compozițiile sale trec spre un realism romantic, distingându-se prin măreție și coloratură caldă: *Răsărit de soare, Peisaj la Neajlov, Comana*. Spre finele vieții, revine la stilul difuz ce-l caracteriza în tinerețe. A intrat și în lumea pescarilor sportivi și a vânătorilor, de unde și lucrări inspirate din aceste sporturi: *Pescari sportivi, ulei pe pânză, La Prepelite*, în aceeași tehnică. LG ocupă un loc deosebit în artele plastice, fiind unul dintre rarii impresionisti români. Pânzele sale se află în mari muzee și colecții particulare.

GRIGORESCU, NICOLAE (1838–1907), n. în Com. Pitaru, jud. Dâmbovița. Pictor. Născut într-o familie săracă, încă de la 10 ani își câștigă existența pictând icoane, iar la 16 ani biserici: *Căldărușani*, sub îndrumarea lui E. Lazăr, *Zamfira, Neamț*, ultima fiind *Agapia* în 1861. Este remar-

cat de Mihail Kogălniceanu care îi acordă o bursă și în 1861 pleacă în Franța unde se alătură școlii de pictură de la Barbizon. Aici petrece 3 ani și îi va cunoaște pe marii pictori ai timpului. Alături de ei va cunoaște arta peisajului: *Peisaj cu stânci la Fontainebleau, Stradă la Vitre*. La expoziția din 1867, împăratul Napoleon al III-lea îi va cumpăra 2 pânze. După alte călătorii în Franța, Italia și Grecia a revenit definitiv în țară, unde stă lungi perioade la Rucăr și Târgoviște, fiind de pe aceste meleaguri. NG este, alături de Th. Aman, fondator al Școlii române de pictură. A știut să folosească tehnica plein-airului și a impresionismului pentru transpunerea peisajelor noastre în capodoperele care l-au consacrat ca pictor național. Chemat de I.C. Brătianu să se documenteze asupra gloriosului Război de Independență de la 1877-1878, artistul s-a dus chiar pe linia frontului: *Atacul de la Smârdan, Vedeta, Santinela, Convoi de prizonieri*. Sursele de inspirație i-au fost contactele directe cu natura, ca urmare a numeroaselor călătorii făcute în țară și care au dus la realizarea unor lucrări remarcabile. Pictorul este, înainte de toate, bardul satului românesc. El dă viață peisajului rustic, adăugându-i figura umană: *Fete lucrând la poartă, Hanul de la*

Orăștii. Alternativ, a pictat oameni viguroși și optimiști, integrați în mediul lor: *Țărancă la muncă, Țărancă voioasă, Țărancă cu ulcior sau doar portrete: Bălăioara, Țărancă din Muscel, Țigăncușa ș.a.* Pe la 1877 se retrage să picteze la poalele Carpaților, mai întâi la Posada. În 1891 își construiește o casă la Câmpina. Aici pictează fără preget scene idilice, hore, care cu boi, ciobănași: *Luminișul, Printre dealuri și muscele, Primăvara*. Întreaga operă creată acum este de un românism atemporal. Numai despre ciobanii săi se pot scrie cărți întregi. Multe din călătoriile sale au fost făcute călare, dar mai ales pe jos, drumeții de unul singur sau însoțit de Dimitrie Grecescu, binecunoscutul savant botanist și de chimistul Alfred Bernath. Cu cei doi a pus bazale *Trinității vremelnice*, menită să-i stimuleze și pe alții la drumeții. Dintre nenumăratele drumuri întreprinse, cele din august 1876 din Bucegi, la Vârful cu Dor, Peștera Ialomiței și Strunga au fost surprinse de NG în șase crochiuri (schite): 1. *D. Grecescu excursionist*; 2. *Grecescu și Grigorescu rostogolindu-se pe un povârniș*; 3. *Aici să facem puțină herborizație* (culegere de plante pentru celebrele ierbare ale lui D. Grecescu); 4. *Acum să mai mergem și pe jos*; 5. *Dejunul, sub Vârful cu Dor*; 6. *După dejunul de la Vârful cu Dor*. Crochiurile și corespondența, grupate sub titlul *Letopiseții trinității vremelnice, 1869-1907*, sunt păstrate la Biblioteca Academiei Române. Tot cu temă sportivă el a realizat lucrarea *Jokei*, ulei pe pânză. A fost ales membru al Academiei Române în 1899. Pictorul are peste 4000 de tablouri și desene, care se află în mari muzee din țară și în colecții particulare. Vorbele sale răsună ca un testament: „*Avem o țară de aur, pe care nu știm să o prețuim*”.

GRIGORIU, IOAN (?-?). Ofițer de carieră, colonel, mentorul spiritual al schiului predelean. A urmat cursurile Liceului Militar din Iași și apoi Școala de Ofițeri din București. A devenit un ofițer al onoarei, sportul fiind o mare pasiune. A îndrăgit schiul, pe care l-a practicat și l-a introdus în pregătirea trupelor de munte. Pasiunea pentru schi a

fost puternic influențată de colegul său de liceu militar, generalul Virgil Bădulescu. Împreună au pus bazele schiului în arma vânătorilor de munte și implicit în armata română, odată cu înființarea trupelor de munte, în noiembrie 1916. Participă cu generalul V. Bădulescu la Primul Război Mondial, unde s-au distins prin bravură, iar la întoarcere reiau opera de pionierat a schiului, începută sub Cetatea Neamțului, în iarna anilor 1916-1917. În 1921, colonelului IG i se încredințează comanda Batalionului 4 Vânători de Munte, încartiruit în Predeal. Aici depune o stăruitoare activitate pentru dezvoltarea schiului. Începe cu învățarea schiului și practicarea lui de către soldații și ofițerii batalionului, copiii și tinerii din Predeal, asigurându-i cu schiuri și instructori. Din dorința de a dezvolta schiul predelean, în 1926 pune temelia primului club sportiv din istoria localității - *CS Predeal*. Este socotit „părintele” schiului din Predeal, fiind și primul președinte al *CS Predeal*. Pe lângă comanda militară a Batalionului 4 Vânători de Munte, a îndeplinit destul de mult timp și funcția de primar al Predealului. De numele său se leagă formarea unei generații valoroase de schiori, construirea trambulinei de pe Cioplea, instalarea primului schilift din țară, realizarea stadionului din oraș și a pârtiei de pe Clăbucet, precum și organizarea la Predeal a primului concurs internațional de schi și cucerirea primei medalii de aur din istoria schiului românesc într-o competiție internațională. Sub comanda sa, ajutat de maiorul C. Medeleanu, a existat și funcționat la Diham, Centrul de Schi al Vânătorilor de Munte, unde au fost calificați 300 de instructori și instruiți ca schiori 3000 de tineri recruți. A fost un ofițer cu o mare dragoste pentru schi și pentru performanță. Decorat cu: Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler* clasa a II –a (1931).

GRINȚESCU, ANATOLIE (1939), n. în Chișinău, azi în Republica Moldova. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF, promoția 1965. A început să joace polo la Clubul *Steaua*, din 1953, sub îndrumarea antrenorului Fr. Krișan, apoi la seniori, cu antrenorul Ad.

Balint, până în 1960. Din 1961 s-a transferat la Clubul *Dinamo* (antrenor C. Corcec), cu care a câștigat 10 titluri de campion național (1962-1971). Maestru al sportului și Maestru emerit al sportului. Din 1972 lucrează ca antrenor la Clubul *Dinamo*, reușind să obțină cu echipa de polo 2 titluri de campion, în 1973 și 1974. De asemenea, a obținut 2 titluri de campion național cu echipele de juniori I în 1979 și 1980, precum și un titlu la juniori II în 1979. Ca sportiv, participă cu echipa *Dinamo* la 3 ediții al CCE în 1965 și 1966 (calificați până în semifinale) și în 1967-1968 (locul II). Component al echipelor naționale, participă la 4 competiții internaționale oficiale: JO – 1960 (locul V) și 1964 (V); CE – 1962 (V) și 1966 (VI). A susținut cu echipa națională 131 de meciuri interțări, marcând 85 de goluri. A desfășurat o bogată activitate ca antrenor al loturilor naționale, pe care le-a pregătit pentru: JO din 1972, împreună cu N. Firoiu (locul VIII), 1976, împreună cu P. Niculescu (locul IV – cea mai bună performanță românească olimpică) și 1980 (IX); CM din 1973 (VII); CE din 1977 cu Șt. Kroner, 1981 (locul VII) și 1983 (VIII). Împreună cu Iuliu Kapșa, a pregătit lotul pentru JMU din 1981, unde a obținut medalia de bronz. Între 1980-1989, a îndeplinit funcția de antrenor federal pentru polo în cadrul FR de Natație. Antrenor emerit. Din 1990, de la înființarea FR Polo, a fost secretar general, apoi președinte al acestei federații. În 1998, a fost ales membru în Comitetul tehnic de polo al *Ligii Europene de Natație*. După 1990 a fost ales membru al Comitetului Executiv al COR. În anul 2000, i s-a conferit Crucea națională *Serviciul Credincios* clasa a II-a.

GROMAN, ANTON (1926–2011), n. în București. Antrenor. Absolvent al Școlii de antrenori organizate de CCFS (1953). A început să joace rugby la Liceul *Petru Rareș* și la *Locomotiva PTT* din București, ca senior la cluburile *Steaua*, *SS Armata*, *Pandurul* și *Dinamo* București. Paralel cu munca de antrenor,

a desfășurat o intensă activitate jurnalistică, în 1950 fiind colaborator extern al Redacției actualității de la Radioul național, Secția sport. Între 1951-1952 a fost dublu campion național al clubului *Dinamo*. Între 1954-1970 și-a desfășurat activitatea pedagogică, succesiv, la cluburile *Dinamo* București, *Tânărul dinamovist*, *Rapid* București și *CSS* București, pregătind unele echipe naționale, de juniori și tineret, pentru diferite acțiuni internaționale. Între 1971-1977 s-a angajat la TVR, Redacția actualității, Secția sport. După 1977 a continuat să fie colaborator al Redacției de sport din Radiodifuziunea Română, transmițând, printre altele, cronici și comentarii de la Turneul final de Rugby, World Cup, din Africa de Sud. S-a remarcat, în televiziune, ca un bun comentator și prezentator al emisiunilor sportive, al transmisiilor în direct din fotbalul intern și internațional, gimnastică, volei, baschet și, mai ales, din rugby. A participat la competiții de mare anvergură: Cupa Națiunilor FIRA (ulterior, Cupa Europei), Turneul celor 5 națiuni. În familia Groman a existat și o ziaristă, prima femeie-reporter sportiv din presa audio din România, Theodora-Dorina Groman, realizatoare a mai multor reportaje, comentarii, înregistrări (studio sau reportofon), colaboratoare a diferitelor publicații sportive, printre care și *La Roumanie Nouvelle*. Maestru al sportului (din prima generație).

GROSU, CRISTIAN (1906–1991). n. în com. Dorobanțu jud. Constanța. Sculptor. Absolvent al Academiei de Arte Frumoase din București, la clasa profesor Oscar Han, în anul 1933. Debutul său a avut loc la Salonul Oficial din 1934, după care a început să participe la expoziții de grup, la cele de la Școala Română din Roma și la expozițiile anuale de stat. Arta sa izvorâtă din realitatea înconjurătoare se distinge prin monumentalitate. Temele sunt variate, de la cele istorice la cele inspirate din cotidian și sunt transpuse în diferite materiale: piatră, bronz, lemn. Toate lucrările sale au la bază schițe și desene. Un asemenea desen *Aruncătorul de ciocan* surprinde momentul de tensiune maximă a sportivului.

GROZA, PETRU (1884–1958), n. în Băcia, jud. Hunedoara. Om politic și de stat. Jurist cu studii superioare la Budapesta, Berlin și Leipzig, cu doctorat în științe juridice. Încă din anii studenției, se manifestă pe plan politic ca militant pentru egalitatea în drepturi a națiunilor asuprite de monarhia austro-ungară, pentru eliberarea Transilvaniei și unirea ei cu România. Deputat de șase ori în Parlament (1919-1927), de două ori ministru în guvernele prezidate de Al. Averescu (1920-1921; 1926-1927). În 1933, a înființat organizația *Frontul Plugarilor*, al cărei președinte a fost până în anul 1953. În această calitate, a încheiat cu PCR, un acord având ca scop, *lupta împotriva fascismului și eliberarea patriei*. În 1943, a fost înțemnițat. După 1944, a fost vicepreședinte în guvernele Constantin Sănătescu (4 noiembrie-5 decembrie 1944) și Nicolae Rădescu (6 decembrie 1944-5 martie 1945), iar în perioada 6 martie 1945-2 iunie 1952 a îndeplinit funcția de președinte al Consiliului de Miniștri. Președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale (1952-1958). În cadrul multiplelor transformări și reforme efectuate, în perioada îndeplinirii acestor funcții, mișcarea sportivă din țara noastră s-a bucurat de atenție și sprijin înregistrând succese însemnate în dezvoltarea sportului de masă și în crearea premizelor pentru afirmarea în sportul de performanță. Dr. Petru Groza a fost un practicant, iubitor și sprijinitor al sportului. A practicat tenisul și a fost un apropiat al jucătorilor, pe care i-a sprijinit și ajutat în rezolvarea unor probleme. Chiar dacă unele acțiuni și inițiative au urmărit și scopuri politico-propagandistice, sportul a avut de câștigat. Printre contribuțiile sale importante s-au numărat: instituirea *Zilei Sporturilor* (15 septembrie 1945); sprijinirea reluării activității COR, ocazie cu care unii miniștri și înalți funcționari au intrat în componența acestui for, fiind însă păstrat și membrul CIO pentru România, George Plagino (1947); aprobarea ca unii miniștri să activeze în cadrul federațiilor sportive; aplicarea unor reduceri de 75% la transportul CFR, pentru delega-

țiile țării participante la competițiile internaționale; aprobarea unor fonduri pentru participarea sportivilor la competițiile internaționale, pentru pregătire, precum și pentru plata cotizațiilor la federațiile internaționale; aprobarea reluării tradiției acordării *Premiului Național pentru Sport* (în 1947, a înmănat personal acest Premiu Angelicăi Rozeanu). A acordat o atenție deosebită organizării campionatelor naționale, făcând parte, împreună cu alți membri ai guvernului, din juriile de onoare ale acestora. După meciul de tenis România-Italia, din cadrul *Cupei Davis*, din anul 1947, a făcut o declarație care exprima concepția sa despre domeniul sportului: *Voi accentua de fiecare dată că pe linia de dezvoltare a unui popor, sportul trebuie să figureze la un loc de cinste*. Cu toate acestea, în perioada mandatului său, în special după sovietizarea țării, au fost aplicate și politici în contradicție cu interesele sportului românesc. Impunerea unor norme discriminatorii, pe criterii politice, legate de apartenența de clasă, au produs multe victime, prin înlăturarea unor conducători, specialiști și chiar sportivi, cărora li s-a interzis accesul în cluburi, la facultăți sau participarea la competițiile din afara țării. Mulți dintre aceștia au făcut ani grei de închisoare. Reorganizarea activității sportive, din 1948, a condus la desființarea multor unități sportive de tradiție, în locul acestora apărând altele specifice noului regim. Toate acestea, umbresc personalitatea, activitatea și poziția Dr. Petru Groza de cunoscător și apropiat al sportului.

GRUIA, GHEORGHE (1940), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al IEFS, promoția 1968. În istoria handbalului a rămas ca unul dintre cei mai prolifici marcatori. La vârsta de 15 ani, ca elev al Liceului *D. Bolintineanu*, face atletism (aruncarea greutății și săritura în înălțime). În același timp, joacă în echipa școlii handbal în 11. Intrând apoi, în 1957, la școala militară de ofițeri, se face remarcat prin calitățile sale fizice. În aceeași perioadă, îl găsim jucând volei în campionatul orașului

București, la echipa *Tracțiune Depou-Triaj* remarcat și adus în București de antrenorul emerit N. Tărchilă. În anul 1958, este transferat la Clubul CCA (*Steaua*), în secția de volei, postură în care participă, în 1961, la Campionatul Armatelor Prietene, din R. P. Mongolă. Întâmplarea a făcut să fie observat, în același an, de antrenorul emerit prof. I. K. Ghermănescu, fapt care îl va determina pe GG să se dedice deplin și definitiv handbalului. În 1971, totalul golurilor marcate de el depășea cifra 500. În anul 1962, debutul în echipa națională de tineret, sub conducerea prof. Eugen Trofin, îi aduce și selecționarea pentru prima reprezentativă de handbal a României. Și performanțele nu întârzie să apară: la CMU din 1962-1963, la Lund (Suedia), urcă, împreună cu ceilalți handbaliști tricolori, pe locul III în clasamentul final al competiției; în 1963, câștigă cu echipa de handbal *Steaua* primul titlu de campion național; în 1964, trăiește bucuria câștigării, cu echipa României, pentru întâia oară, a finalei unui Campionat Mondial (Praga); în 1967, ocupă, cu coechipierii, locul II pe podiumul CM din Suedia (înscrind 34 de goluri); în 1968, alături de colegii de echipă de la *Steaua*, cucerește CCE (la Frankfurt pe Main); în același an, face parte din prima echipă a lumii (condusă de prof. I. K. Ghermănescu). În anul 1967, este declarat „cel mai bun handbalist al lumii”. Urmează, în 1970, la Paris, cucerirea, pentru a doua oară, de către echipa României, a titlului de campioană mondială. În 1972, obține împreună cu handbaliștii tricolori medalia de bronz la JO de la München. A fost căpitanul echipei de handbal a Clubului *Steaua* și al echipei reprezentative a României sub culorile căreia a evoluat 127 jocuri interțări, marcând 636 goluri în meciuri oficiale. În 1973 și-a încheiat activitatea competițională. În 1978, a fost inclus în grupul de specialiști români care, la solicitarea Institutului Național al Sportului din Mexic, s-a deplasat în această țară pentru a sprijini pregătirea sportivilor mexicani în vederea Universiadei Mexico – 1979. După expirarea contractului, s-a stabilit în Mexic, unde și-a continuat activitatea ca jucător și antrenor de handbal și de volei. În țara aztecilor, GG este

investit ca profesor în învățământul superior, la Universitatea Națională Autonomă din Mexic (UNAM), președintele Asociației Naționale de Handbal, antrenor-șef și coordonator tehnic al Centrului Național de Natație (CAAAN). A făcut eforturi deosebite pentru introducerea handbalului în școlile mexicane și a elaborat Programul de dezvoltare al handbalului mexican. A realizat programul de formare a antrenorilor de handbal pe 6 nivele, fiind coordonatorul acestui departament care funcționează în cadrul Ministerului Învățământului din Mexic. A lucrat și în fotbal doi ani ca preparator fizic al echipei Mexicului pregătită de celebrul antrenor Paulo Robereto Falcao. În anul 1968, i se acordă titlul de Maestru Emerit al Sportului. A fost distins cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (1970); Ordinul *Steaua României* clasa a III-a (1973); Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Cavaler (2000).

GUDJU, ION (1897–1984), n. în București. Inginer chimist. Doctor în chimie. Jucător înregistrat și propagandist remarcabil al șahului, între 1914 și 1932, în perioada de început a acestui sport în țara noastră. A participat, împreună cu alți 14 delegați din alte țări, la Conferința de la

Paris din 1924 și a semnat, în numele României, *Protocolul de înființare* a Federației Internaționale de Șah (FIDE). A fost numit delegat al FR Șah în FIDE. A fost inițiator și autor al primei reviste românești de șah, apărută în 1914. Ca jucător de șah, a participat la turneul de la Hastings din 1926-1927, iar în calitate de conducător de delegație, la Olimpiadele de șah din 1928 (Haga), 1930 (Hamburg) și din 1931 (Praga). A participat la mai multe congrese ale FIDE. A făcut parte din Comisia regulilor de joc și din Comisia de calificări ale FIDE. Cu ocazia celei de a 25-a Olimpiade de la Lucerna (1982), este ales vicepreședinte de onoare al FIDE. În 1971, este ales președinte de onoare al FR de Șah, când i se conferă și titlul de Maestru Emerit al Sportului. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1968).

GUIDEA, NICOLAE (1934), n. în com. Niscoreni, jud. Lăpușna (azi, în Republica Moldova). Profesor de educație fizică și sport. A urmat liceul la Bacău și a absolvit ICF în 1956. A debutat în cariera didactică la liceul din Bacău. Timp de 2 ani, a fost director la CSȘ Bacău și, apoi, 6 ani a îndeplinit funcția de inspector școlar de specialitate. Din anul 1964, și-a desfășurat neîntrerupt activitatea didactică la Institutul de învățământ superior din Bacău ca șef de catedră (1964-1972 și 1976-1991) și decan al Facultății de Educație Fizică (1972-1975). Timp de 15 ani, NG a pregătit, ca antrenor de handbal, echipa institutului, promovând-o din divizia B în prima divizie a Campionatului național. Director al filialei Bacău a AOR și membru al Comisiei naționale de educație fizică.

GURĂU, ANCA IULIANA (1942), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină, promoția 1960. Profesoară de educație fizică, absolventă IEFS, promoția 1976. A practicat atletismul, fiind legitimată la Clubul *Progresul* (1957). Campioană națională la proba de aruncare a greutății în sală (1969); deține recorduri la aceeași probă din perioada junioratului (1958). Componentă a lotului național de atletism la probele de aruncări – greutate și disc, în intervalul 1957-1969. Medic primar, specialist în medicină sportivă și balneo-fizioterapie. Încadrată la INMS, a funcționat ca medic la loturile olimpice și naționale de atletism, canotaj, culturism și popice. A publicat articole și comunicări privind valoarea biotipurilor somatice în vederea selecției și cu privire la elaborarea modelelor antropometrice, diferențiate pe ramurile și probele sportive incluse în programul olimpic. A fost decorată cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1977); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (1982 și 2004); Medalia *Națională Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000).

GURIEV, GHEORGHE (1918-1986), n. în Corpaci - raionul Bălți (azi în Republica Moldova). Susținător al sportului românesc, președinte al FR de Box, reprezentant în organele de conducere ale boxului internațional. A intrat în producție de tânăr ca mecanic la

Trustul extracție-foraj din Ploiești (august 1936-ianuarie 1938) și la Uzina Mecanică Ploiești (1938-1939). În perioada 1939-1942 este militar sub arme, cu gradul de sergent. După război, îndeplinește funcțiile de șef sector și director în Comitetul de Stat al Planificării (1948-1953) și cele de director adjunct și șef de secție în Ministerul Finanțelor (1953-1955). Începând din ianuarie 1955, a fost încadrat în diferite funcții de conducere în sistemul structurilor de stat ale loteriei: la IS *Loteria* – director adjunct, director tehnic, director general (1955-1958); la IS *Loto-Pronosport* – director general adjunct și director general (1958-1967); la Administrația de Stat *Loto-Pronosport* – director general (1967- 15 noiembrie 1986). În anul 1964, a absolvit Facultatea de Finanțe, Credit și Contabilitate, fiind diplomat în specialitatea finanțe-credit. A practicat mai multe ramuri de sport, printre care și boxul, sport de care a fost atașat și pe care l-a sprijinit până la sfârșitul vieții sale. În 1969 a fost ales președinte al FR de Box, funcție pe care a îndeplinit-o timp de 17 ani. A fost deosebit de activ, un bun organizator contribuind la dezvoltarea și afirmarea boxului românesc pe plan intern și internațional. A manifestat numeroase inițiative printre care și organizarea turneului internațional *Centura de Aur*, începând din 1972, competiție care s-a bucurat de un binemeritat prestigiu pe plan internațional, la care au participat cei mai valoroși boxeurii din peste 50 de țări. În perioada mandatului său boxerii români au cucerit 9 medalii la JO (3 de argint și 6 de bronz), 5 medalii la CM de seniori (2 de argint și 3 de bronz), 54 de medalii la CE de seniori (7 de aur, 16 de argint și 31 de bronz). A acordat o mare atenție pregătirii și afirmării juniorilor, aceștia cucerind, în perioada

amintită 13 medalii la CM (2 de aur, 5 de argint și 6 de bronz) și 39 medalii la CE (9 de aur, 13 de argint și 17 de bronz). În calitate de director general al AS *Loto-Pronosport* a contribuit la sprijinirea financiară și dezvoltarea bazei materiale a mișcării sportive, la organizarea unor competiții de masă și de performanță, a acordat diferite trofee și premii și a susținut unele acțiuni organizate de federațiile de box, atletism, natație, gimnastică, ciclism, lupte, patinaj, handbal, tenis de masă, fotbal și altele. În 1970, la Congresul EABA, de la Moscova, pentru prima dată, un reprezentant al boxului românesc – Gheorghe Guriev-a fost ales vicepreședinte al acestui for de conducere al boxului european și totodată președinte al Comisiei europene de tineret. În 1974, a fost ales membru al Comitetului Executiv AIBA, iar în 1978 - vicepreședinte al Comisiei de tineret a AIBA. A promovat numeroase inițiative privind activitatea pugilistică a tinerilor sub 17 ani, introducerea căștilor de protecție, organizarea competițiilor pentru juniori și altele. Tot din inițiativa sa, au fost organizate simpozioane științifice internaționale având ca tematică boxul juvenil (București, 1970, Rimini 1980, Schwerin 1982). În 1972, GG a îndeplinit funcția de președinte interimar al EABA. A făcut parte din juriile competițiilor de box la JO din 1976 și 1980, la CM se seniori din 1982, CM de juniori din 1979, la CE se seniori din 1979, 1981, 1983 și 1985, la CE de juniori din 1980, 1982, 1984 și 1986. A fost membru al CNEFS și al COR. Pentru rezultatele sale a fost recompensat cu diferite medalii, trofee și diplome de onoare.

GUSTI, DIMITRIE (1880–1955), n. în Iași. Sociolog, filosof și etician. Fondatorul Școlii Sociologice din București. Studiile universitare începute în orașul natal și le-a continuat la Berlin, Leipzig și Paris, în domeniul psihologiei, filosofiei, sociologiei, economiei politice și dreptului. Obține titlul de doctor în filosofie. Sub influența profesorului francez Emil

Durkheim, pune bazele învățământului sociologic modern din România. Profesor universitar, membru și, apoi, președinte al Academiei Române, DG a fost: director al Casei Culturii Poporului; președinte al Societății de Radiodifuziune; organizatorul pavilionului României la Expozițiile Internaționale de la Paris (1937) și de la New York (1939); creatorul Muzeului Satului Românesc; conducătorul cercetărilor pentru întocmirea monografiilor sociologice ale satelor și orașelor (începând din 1925). Cu ocazia elaborării și votării legii privind înființarea, în 1921, a Casei Culturii Poporului, DG, în calitate de ministru al Instrucțiunii Publice, Cultelor și Artelor și de om cu o viziune modernă asupra rolului educației în viața socială, a susținut ideea creării Oficiului Național și a Institutului Național de Educație Fizică, precum și a unei Secții de educație fizică și sanitară. Echipele studențești de cercetare sociologică pe care le-a condus au înregistrat profilul, rolul, locul și însemnătatea exercițiilor fizice și dansului popular în tradiția satului românesc.

HAGI, GHEORGHE (1965), n. în com. Săcele, jud. Constanța. Jucător de fotbal de mare performanță, cu realizări remarcabile pe plan intern și internațional. Antrenor de fotbal. Primii pași în fotbal i-a făcut la echipa *Farul* (FC Constanța), între 1978 și 1980,

după ce fusese descoperit de antrenorul Iosif Bukössi. A trecut apoi la echipa *Luceafărul* București, care era, de fapt, nucleul „naționalei” de juniori a României. În 1983, s-a transferat la echipa *Sportul Studențesc*, unde, pe parcursul a patru ani, și-a pus în evidență înclinațiile sportive și calitățile fotbalistice de excepție, îndeosebi, viteza de reacție și abilitatea paselor. În acest răstimp a participat, în 1984, la turneul final al CE din Franța. Junior fiind, a îmbrăcat tricoul primei reprezentative, după ce, tot ca junior, a promovat cu echipa *Farul* Constanța pe scena primei divizii. Din iarna anului 1987, a fost transferat la Clubul Sportiv al Armatei Steaua București, cu a cărei echipă de fotbal și-a înscris în

palmares primul său mare succes internațional – câștigarea Supercupei Europei, în 1987, el fiind autorul unicului gol în meciul cu echipa *Dinamo* Kiev. Cu *Steaua* a mai cucerit 3 titluri de campion național (în 1987, 1988 și 1989) și de două ori Cupa României (în 1987 și 1989), participând, de asemenea, la semifinale, în 1988, și la finala CCE, în 1989. Căpitan al echipei naționale, a „condus” fotbaliștii tricolori la 3 ediții ale turneului final al CM (din Italia – 1990, SUA – 1994 și Franța – 1998), precum și la turneul final al CE din Anglia, în 1996. A îmbrăcat de 125 ori (record depășit de Dorinel Munteanu) tricoul primei reprezentative de fotbal a României, întrecând, în 1998, recordul în materie deținut de Bölöni – și a marcat 35 de goluri pentru „națională” – depășind, în toamna anului 1997, recordul ce aparținea, de 58 de ani, lui I. Bodola. Numărul golurile înscrise de el în campionatul național, pe parcursul a 223 de meciuri jucate în Divizia A, s-a ridicat la 141. După 1989, a devenit jucător profesionist, activând la *Real Madrid*, între 1990 și 1992, la *Brescia*, între 1992 și 1994, și la *FC Barcelona* între 1994 și 1996. De două ori a fost golgeterul campionatului național de fotbal, în 1985 și 1986. „Ucenicul vrăjitor” - cum a fost poreclit Gh.H de presa sportivă, pentru arta „jonglării” balonului – este considerat ca fiind printre cele mai valoroase produse ale fotbalului românesc din toate timpurile. Dintre performanțele sale de excepție mai sunt de menționat câteva „recorduri” care-i aparțin: prezența în echipa națională vreme de 14 ani, 10 luni și 20 de zile; este fotbalistul român cu cele mai multe prezențe în cupele europene (57 de jocuri susținute, cu 22 de goluri marcate); de 55 ori purtător al banderolei de căpitan al echipei naționale; „cel mai bun fotbalist” al țării, desemnat în anii 1985, 1987, 1993, 1994 și 1997, și „cel mai bun sportiv” al României, în 1994, an în care canalul tv Eurosport i-a desemnat golul din meciul cu echipa Columbiei, la „World Cup” din 1994, „cea mai frumoasă reușită a anului”. Mai trebuie precizat că GhH a egalat recordul deținut, timp de 60 de ani, de fotbalistul român N. Kovacs, cu 3 participări consecutive la turneele finale ale CM (1990 – Italia, 1994 – SUA și 1998 – Franța),

evoluând în 12 meciuri din faza finală a competiției mondiale. Din 1996, a devenit component al echipei turce *Galatasaray* Istanbul, echipă la ale cărei reușite și performanțe notabile – câștigarea de trei ori consecutiv a campionatului național al Turciei (în 1997, 1998 și 1999), cucerirea Supercupei Turciei (în 1998), Cupei Turciei, Cupei UEFA și a Supercupei Europei (în 2000) – a contribuit considerabil. La vârsta de 33 de ani, după turneul final al CM din Franța – 1998, s-a retras din echipa națională. A revenit însă în 1999, având un aport decisiv la calificarea echipei naționale la turneul final al CE din Belgia-Olanda (la capătul căruia, în 2000, și-a încheiat definitiv activitatea competițională). La finele anului 1999, a fost declarat fotbalistul român al secolului. Membru în Comisia pentru fotbal a FIFA, din care fac parte cei mai mari foști și actuali fotbaliști ai lumii. De la 26 aprilie 2000, Stadionul *Farul* din Constanța îi poartă numele. La 24 aprilie 2001, cu ocazia retragerii sale din activitatea de jucător, la București, pe Stadionul *Lia Manoliu* a fost organizată *Gala Hagi*, în cadrul căreia s-a disputat un meci festiv de fotbal între o „națională” a României și o selecționată a lumii. În iulie 2001, GhH a fost investit selecționar al primei reprezentative de fotbal a țării, pe care, din păcate, nu a reușit să o califice la turneul final al CM din 2002, motiv pentru care a demisionat din funcție, la 20 noiembrie 2001, fiind înlocuit, ulterior, cu Anghel Iordănescu. A făcut parte din prima generație de antrenori din România, care a obținut, în 2005, licența PRO de antrenor, recunoscută de UEFA. Experiențele sale de antrenor n-au fost încununate de succes: *Bursaspor* (Turcia – 2004), *Galatasaray* Istanbul (Turcia – 2005-2006, când cucerește cupa Turciei), *FCU Politehnica* Timișoara (nov 2006-apr 2007), *Steaua* București (iunie-octombrie 2008), demisionând de fiecare dată. În toamna anului 2009 înființează la Constanța *Academia Gheorghe Hagi*, destinată creșterii de fotbaliști Drept recunoaștere a performanțelor sale în fotbalul românesc și internațional, i-a fost acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului. A fost decorat cu Ordinul *Național Serviciul Credincios* în grad de Comandor (2000) și Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (2008).

HAGI (HADJI), IOAN (1901–1977), n. în Enichioiu, jud. Ismail (azi în Ucraina). Profesor de educație fizică și sport, absolvent al primei promoții de 12 profesori de specialitate ai INEF (1926), instituție cu grad universitar, înființată în anul 1922. A desfășurat o activitate didactică, prestigioasă la Liceul Internat *Costache Negruzzi* din Iași, în perioada 1936-1962.

A îndeplinit și funcția de subdirector al acestui liceu, între 16 mai 1941 – 31 ianuarie 1943. A știut să însușească elevilor săi dragostea pentru educație fizică și sport, participarea acestora la activitățile sportive devenind o preocupare firească și atractivă. Printre sporturile promovate în cadrul liceului s-au aflat atletismul, oina, voleiul, baschetul, fotbalul, înotul, excursiile, în care *interniștii* s-au evidențiat și prin rezultate semnificative pe plan local și chiar național. Un rol însemnat, în organizarea activităților sportive, l-a avut CS al Liceului Internat (SKLI). Profesorului Hagi i s-a datorat organizarea înviorării de dimineață și spălătul cu apă rece ca mijloc de călire, trimiterea unor elevi în tabere de vară, învățarea înotului și pregătirea elevilor dotați pentru sportul de performanță. Cu profesorul Hagi, își amintește un fost elev al liceului, „...gimnastica nu era o simplă dexteritate, ci o invitație la ...dragostea de viață”. Competența, autoritatea și activitatea energicului profesor Hagi au depășit cadrul liceului, el numărându-se printre promotorii activităților sportive pe plan local și național. În 1941-1942, a făcut parte din Comitetul activ al Regionalei Moldova a OSR (care cuprindea 8 județe), în calitate de îndrumător tehnic și de președinte al Secțiunii volei și baschet. În 1942, a participat la un curs de perfecționare la tir, în Germania. Se manifestă activ și în anul 1943, înainte de plecarea în refugiu, participând la organizarea unor acțiuni printre care și tabăra sportivă pentru formarea instructorilor ajutători, necesari Regionalei Moldova, participarea cu expuneri privind „Sportul școlarilor”, în cadrul unui ciclu de conferințe asupra sportului, la Radio Moldova ș.a. Între 1950-1952, a funcționat ca

inspector pentru problemele de specialitate în cadrul Ministerului Învățământului. În această calitate, a condus cursul de perfecționare a profesorilor de educație fizică și sport, organizat în două serii, la Brașov în anul 1950. După 1952, și-a continuat activitatea didactică la Liceul internat, până în 1962, când s-a pensionat.

HAGIU, EUGENIA-GINA (1924) n. în Târgu Bujor jud. Galați. Pictoriță. Actriță de teatru până în 1958, convertită spre pictură de soțul său, pictorul Eugen Popa, profesor la IAP din București (1960-1976). Debutază în pictură la decesul poetului N. Labiș. În anii 1960-1962, împreună cu soțul ei, locuiește în China, unde studiază și în același timp predă pictura. Urmează o perioadă de studiu în Olanda și SUA. Aproape întreaga sa operă are înclinații spre fauvism, de factură rară în pictura românească. Întâlnim în preocupările lui EGH și ilustrație de carte. Împreună cu soțul ei, a organizat Muzeul de Artă de la Săvârșin. Din lucrările ei nu a lipsit nici tematica sportivă, una dintre acestea fiind intitulată *Cicliștii* – ulei pe pânză.

HANI, ANABELLA MARIA (1961), n. în București. Kinetoterapeut. Absolventă a Facultății de Kinetoterapie (2004) din cadrul ANEFS, masterat. A frecventat cursurile de administrație sportivă, organizate de COSR (2006). Încadrată la INCS (1995).

Cercetător științific gradul III (2002). Domeniul de investigație: măsurători bioritmice, antrenamente specifice efectuate cu aportul simulatoarelor de tip Eurosım și a platformelor de echilibru și MGM pentru evidențierea și cercetarea nivelului de dezvoltare biometrică a sportivilor de performanță de tip gimnastică artistică, ritmică, judo, natație, canotaj, kaidac-canoe, rugby, tenis de câmp, dans sportiv. A comunicat și a publicat 15 articole și lucrări în 5 simpozioane naționale și în 6 internaționale.

HANȚIU, IACOB (1947), n. în Năsăud, jud. Bistrița-Năsăud. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF/IEFS, promoția 1969 specializarea tir. Doctor în educație fizică și sport, titlu acordat de ANEFS, în anul 2002, cu teza *Optimizarea învățării și perfecționarea*

elementelor tehnice din tir; probele de pușcă. Absolvent al Cursului postuniversitar privind dezvoltarea și consolidarea performanțelor manageriale și administrative, organizat de MECT și UMF, din Cluj-Napoca (2004). Traseu profesional: antrenor la CS Universitar din Oradea (1969-1970); asistent universitar – FEFS, IP de 3 ani, Oradea (1970-1982); lector universitar FEFS, Universitatea Oradea (1982-1990); conferențiar universitar (1990-2003); profesor universitar – FEFS, Universitatea Oradea (2003-oct.2012); din oct. 2012, profesor universitar asociat la FEFS din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca și FEFS – Universitatea din Oradea – catedra de Discipline teoretice, medicale și kinetoterapie. În perioada studiilor la Liceul George Coșbuc din Năsăud, a practicat handbalul de performanță (medaliat cu bronz, în Campionatul fostei regiuni Cluj, în 1964). După admiterea la ICF a continuat să joace handbal la CS Rapid București (antrenor Ioan Bota), fiind selecționat și în secția de tir a Institutului (antrenor Teodor Paladescu), sport în care a obținut categoria I de clasificare. După absolvire, a continuat să practice tirul, dedicându-se și muncii de antrenor și de conducător al Clubului. A activat ca antrenor de tir (1969-2002) și apoi antrenor coordonator al secției de tir (2002-2013). În anumite perioade, a făcut parte din colectivele tehnice care au pregătit loturile naționale de juniori și cel de senioare. Ca antrenor de tir, a contribuit la selecția, pregătirea și afirmarea unor trăgători care au obținut medalii la CN, la Cupa Românie, la Campionatele Balcanice, clasarea echipei României pe locul al V-lea la CM din 1994 și altele. Mulți sportivi ai secției de tir au fost selecționați în loturile naționale de juniori și seniori contribuind la afirmarea tirului românesc pe plan internațional. Începând

din 1985, a îndeplinit și funcția de președinte/director al CS *Universitar – Oradea*. Deține calificarea de arbitru de tir, în 1983 obținând licența B de arbitru internațional. În cei peste 40 de ani de activitate didactică, prof. univ. dr. Iacob Hanțiu a contribuit la formarea a numeroase promoții de specialiști, predând mai multe discipline teoretice și practice pentru licență, pentru masterat și doctorat. A coordonat lucrări de licență și disertație. Conducător de doctorat la *Universitatea Babeș-Bolyai – Cluj-Napoca*. În perioada 1999-2012, a participat la 20 de mobilități-activități de profil din cadrul universității din Franța și Portugalia. Printre realizările deosebite ale prof.univ.dr. IH, se numără și activitatea publicistică: 7 cărți de specialitate; 19 cursuri universitare și de îndrumare; peste 45 de articole și lucrări de specialitate publicate în diferite reviste; 30 de articole apărute în reviste sau volume ale unor manifestări științifice interne și internaționale; alte 20 comunicări științifice nepublicate. Între multiplele sale preocupări în domeniul cercetării științifice se include și participarea la 5 proiecte importante, la unul, în calitate de director, referitor la *Studiul modalităților eficiente de atragere a tineretului pentru ocuparea timpului liber, prin practicarea sportului recreativ în vederea creșterii capacității de performanță ocupațională*. Referent la 5 reviste și publicații sportive și membru în colectivele de redacție la astfel de publicații editate în Polonia, Portugalia, Slovacia, Bacău, Cluj-Napoca, Oradea și București (Știința Sportului). Începând din 1994, a făcut parte din Biroul Federației Române de Tir. Director al Filialei Bihor a Academiei Olimpice Române. Director al Centrului de Cercetare pentru Performanță Umană de la *Universitatea din Oradea* și membru în Societatea Științei, Excelenței Umane și Sportului Universitar. A avut o contribuție însemnată în cadrul Consiliului Științei Sportului din România, în calitate de membru (2000-2005), președinte (2005-2010) și vicepreședinte (din 2010). Pentru contribuțiile și realizările sale a primit diferite distincții, diplome și medalii.

HARALAMBIE, GHEORGHE (1934–1984), n. în Câmpina, jud. Prahova. Chimist. Absolvent al

Facultății de Chimie din București, promoția 1954. Încadrat ca asistent la Catedra de fiziologie și biochimie de la ICF în 1958, va aborda pe lângă activitatea didactică și cercetarea biochimică. În 1962, va lua conducerea laboratorului de biochimie înființat în cadrul Complexului Olimpic Național 23 August (actualul Complex Sportiv Național *Lia Manoliu*), care, împreună cu laboratorul de biomotricie, va constitui un nucleu al viitorului Centru de Cercetări pentru Problemele Sportului (înființat în 1967). Aelaborat și publicat prima lucrare românească de biochimie a sportului, apărută, în 1957, la Editura UCFS. Dovadă a recunoașterii originalității cercetării și viziunii sale asupra domeniului abordat, a primit o bursă *Humboldt* și a plecat, în 1968, în RFG. Din 1969, a lucrat la Clinica Medicală Universitară din Freiburg, alături de reputatul savant dr. I. Keul, studiind, îndeosebi, rolul electroliților, enzimelor și modificărilor de echilibru acido-bazic în efort. Cele peste 50 de lucrări semnate, axate pe dirijarea antrenamentului sportivilor în funcție de tabloul biochimic, i-au conferit autoritate și recunoaștere internațională. De reținut, în acest sens, monografia sa apărută în limba germană, la Berlin, în 1982, la Editura Barteles Wernitz, sub titlul *Einleitung in die Sportbiochimie (Introducere în biochimia sportului)*.

HARET, MIHAI (1869–1940), n. în București. Publicist, botanist și reputat geolog în egală măsură. Promotor al turismului și al sportului. Membru al Societății Române de Geografie și al Institutului de Științe din România. MH a fost primul președinte al *Touring Clubului*

Român. În perioada interbelică a fost membru al *Touring Clubului* din Franța și din Italia. Din opera sa, consacrată în întregime descrierii munților noștri, a unor parcuri naturale, excursii și trasee turistice, se distinge prin valoarea științifică și documentară *Turismul și pregătirea turistică în apărarea națională*, apărută la București în anul 1930. Pentru meritele sale deosebite și realizările în domeniul

turismului a primit mai multe distincții printre care: Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1931); Medalia Răsplată Muncii pentru Învățământ (1931); Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler Clasa a II-a (1935).

HARET, SPIRU (1851–1912), n. în Iași. Matematician, sociolog, pedagog și om politic. Pe timpul cât și-a îndeplinit cele trei mandate de ministru al Instrucțiunii Publice (1897-1899; 1901-1904; 1907-1910), s-a remarcat ca un autentic reformator al școlii românești

de toate gradele. Studiile științifice, sociale și didactice, autoritatea sa profesională și morală l-au plasat în conștiința poporului român ca un ctitor de școală și cultură națională. Aflat aproape 10 ani în fruntea Departamentului Instrucțiunii, a reorganizat toate domeniile învățământului, acordând atenție deosebită problemelor educației fizice „...urmărind cu perseverență, organizarea și îmbunătățirea gimnasticii sub toate formele ei”. Printre măsurile adoptate și aplicate de Spiru Haret, sunt menționate: revizuirea și organizarea învățământului primar; elaborarea de regulamente, programe, instrucțiuni metodice, manuale. Încă din 1897 Spiru Haret a numit comisii care să elaboreze programele de gimnastică pentru școlile primare, secundare și normale. Cu toate că aceste programe erau discutabile, ele conținând o serie de elemente de împrumut din diferite școli străine, au constituit totuși un prim pas necesar pentru începerea modernizării acestui domeniu. Se apreciază că Spiru Haret, a fost cel care „...a stabilit obligativitatea, de fapt a gimnasticii în școală, despărțind-o de instrucția militară și atribuindu-i o oră pe săptămână în fiecare clasă” (sursa - C. Kirițescu, *Palestrica* – 1964, pag.532). În ce privește oina, Spiru Haret, poate fi considerat unul dintre cei mai de seamă susținători ai dezvoltării și practicării acestui joc național. A inițiat și a participat direct la numeroase acțiuni pentru introducerea oinei în școală. A numit o comisie formată din maeștri de gimnastică (D. Ionescu, R.S. Corbu, T. Berescu),

care în 1899 a elaborat un regulament al oinei. A inițiat și un concurs anual interșcolar – primul desfășurându-se în București în 1899, cu participarea a 18 echipe școlare. Tot SH a fost și inițiatorul serbărilor școlare de gimnastică, organizate anual în luna iunie și cu ocazia sărbătorilor naționale. Au fost organizate și conferințe, cu profesorii de gimnastică din întreaga țară (prima în aprilie 1904), adevărate consfătuiri și consultări cu dezbateri tehnico-organizatorice, vizând dezvoltarea și perfecționarea domeniului educației fizice. S-a aflat la originea înființării școlilor pentru pregătirea personalului didactic de pe lângă Societatea de gimnastică din Iași (1904 și 1907) și Societatea Înainte din București (1912) – vezi Capitolele *Formarea cadrelor* din Volumul IV. Situându-se printre cei care se declarau împotriva intervenției armatei în școală, SH în 1907, nu fără opoziții și greutate, a abrogat legea militarizării școlilor, exercițiile pur militare fiind scoase din programul școlar. Aflăm din diferite surse și intervențiile ferme ale lui Spiru Haret privind promovarea spiritului de sportivitate în întrecerile școlare, combaterea și eliminarea ori căror forme care viciază adevăratul spirit al întrecerii sportive. Printre ultimele măsuri luate de SH pentru dezvoltarea educației fizice, C. Kirițescu în *Palestrica*, menționează următoarele: „...introducerea jocurilor în aer liber la grădinițe (1910)”; „construirea și organizarea Sanatoriului din Predeal pentru coloniile de vară ale școlărilor debili fizicește”; „inițierea turismului școlar....”. N-a rămas indiferent nici față de sprijinirea unor instituții care promovau educația fizică și sportul din țara noastră, printre acestea aflându-se și *Societatea Tirul*, căreia în 1898, SH i-a acordat un sprijin material pentru construirea unui local mai încăpător și bine utilat, dar cu condiția înființării unor cursuri de pregătire de maeștri de gimnastică. În concluzie se poate afirma, că: formația sa intelectuală, influențată de curentele occidentale, l-a ajutat să acorde importanța cuvenită educației fizice și întrecerilor școlare, pe care le va introduce obligatoriu, atât pentru băieți, cât și pentru fete, în învățământul de toate gradele. A mărit numărul lecțiilor de profil în orarul săptămânal. A inițiat majoritatea asociațiilor sportive școlare, fiind socotit ca adevă-

ratul organizator al educației fizice școlare în România. Prin crearea *Casei Școalelor*, a pus bazele aprovizionării cu materiale, aparate și echipament sportiv pentru această activitate. Sub conducerea sa s-au publicat programele de studii și s-au organizat cursuri de formare și perfecționare a cadrelor care predau, la vremea respectivă, această disciplină (maiștri și profesori de specialitate). Pentru aceste merite incontestabile a fost ales, ca vicepreședinte, în Comitetul de conducere al Federației Societăților de Gimnastică din România, devenind, ulterior, membru de onoare.

HARTLEY, AUGUSTUS CHARLES (1825–1915), n. în Hedworth, Anglia. Inginer constructor hidrotehnic, absolvent al Înaltei Academii Navale *King's College* din Londra. A făcut parte din Ordinul nobiliar al Coroanei Britanice *Knight Commander of St. Michael and*

George. În 1845, s-a îmbarcat ca aspirant și a participat la Războiul Crimeei. A avut numeroase contribuții la soluționarea unor probleme privind navigația pe Dunăre și promovarea unor activități sportive în țara noastră. A fost prezent în 1854, la Sulina, când prietenul său, fiul șefului Amiralității Militare Britanice, a fost asasinat, de către un grup de pirați ionieni, la coborârea de pe nava pe care o comanda. Pentru organizarea bazei navale britanice, a fost nevoit să participe la anihilarea briganzilor ionieni și să amenajeze cimitirul marinarilor englezi. Datorită cunoștințelor sale bogate și temeinice în domeniul navigației, dar și a construcțiilor navale și maritime, în 1856, la Congresul de la Paris, a fost desemnat inginer șef al Comisiei Europene a Dunării. Timp de 15 ani a stat la Sulina coordonând lucrările de regularizare a apelor acesteia. A fost solicitat, tot mai frecvent, ca expert în amenajări hidrotehnice la cele mai ample proiecte din lume, continuând să activeze ca inginer consultant al Comisiei Europene a Dunării. În această calitate, a coordonat proiectul realizării Canalului Maritim, lucrare grandioasă pe brațul Sulinei prin reducerea celor două meandere, precum

și extinderea navigației pe Dunăre până la Brăila pentru nave cu destinație maritimă. Supranumit *The Father of the Danube*, Charles Hartley a fost solicitat și la coordonarea altor proiecte grandioase din întreaga lume, precum realizările de la South Pass de la Mississippi, de la Hugli spre Calcutta și Madras, de pe Don și Nistru. Porturile Constanța, Varna, Burgas, Durban, din Africa de Sud, zone din Marea Mediterană și a Caraibelor, Canalul de Suez și Panama au beneficiat de soluțiile sale competente care l-au impus ca „cel mai mare inginer constructor Hidrotehnic al omenirii”. „Părinte al Dunării”, Charles Hartley nu numai că a trezit-o la viață despotmolindu-i apele, dar i-a adus și liniștea stârpind pirații și instaurând disciplina și ordinea printr-un sistem de poliție exercitat cu eficiență de Comisia Europeană a Dunării. În lunga și fecunda sa activitate de la Sulina a avut în vedere buna desfășurare a tuturor activităților, inclusiv a acelor de ordin cultural și sportiv. Sub auspiciile Comisiei Europene a Dunării s-au organizat, în premieră, competiții nautice cu ambarcațiuni militare ori civile, străine sau românești.

HAȘDEU, BOGDAN PETRICEICU (1838–1907), n. în Cristinești, jud. Hotin, azi în R. Moldova. Descendent din neamul domnitorului Ștefan Petriceicu, și-a început studiile la colegii din Polonia, unde tatăl său era profesor; la Universitatea din Harkov a urmat dreptul,

studiile terminându-le după o întrerupere. În 1857, a fost magistrat la Cahul, de unde a fost adus în 1860 de Alexandru Ioan Cuza la Iași ca profesor și bibliotecar al Universității. Din 1863, a venit la București, unde a desfășurat o activitate vastă, care avea să-i atragă consacrarea de mare erudit cu renume european recunoscut în țară și străinătate. Parlamentul l-a proclamat la unison „geniu”; Academia Imperială din Petersburg, Academia Literelor Sârbești și Societatea Lingvistică din Paris, membru onorific. Profesor de istorie, geografie și statistică la Școala reală din Iași, de filologie comparată și lingvistică la Universitatea din București și de arheologie la Școala de belle-arte,

Bogdan Petriceicu Hașdeu a fost și director al Arhivelor Statului și un timp deputat în parlament. Ca publicist, a întemeiat *Arhiva istorică*, *Traian*, *Columna lui Traian* și *Revista nouă* în jurul căreia a creat și un valoros cerc literar. În domeniul literaturii a scris poezii, un roman *Ursita* și piese de teatru între care se detașează drama romantică *Răzvan și Vidra* considerată un succes incontestabil. Lucrările sale din domeniul istoriografiei, monografia *Ion Voda cel Cumplit* sau monumentală *Istoria critică a Românilor* reflectă preocupări foarte largi, dar și abordări cu accente retorice, uneori fanteziste. Ca filolog a început dicționarul *Magnum Etymologicum Romaniae*, proiect uriaș pe care nu l-a putut duce decât până la litera „C”, fiecare cuvânt fiind tratat ca o monografie și între timp a mai realizat și alte lucrări. Bogdan Petriceicu Hașdeu a practicat exercițiile fizice și diferite discipline sportive încă din adolescență, când putea ținti cu o arma de foc. Ca iuncăr, din 1854 într-un escadron al unui regiment de husari, a deprins călăria și mânăuirea armelor albe și de foc necesară în instruirea subordonaților, dar și în rezolvarea unor litigii de onoare. Contactele sale cu călăria și armele avea să le întrerupă la întoarcerea după campania din Războiul Crimeei, dar interesul pentru exercițiile fizice nu l-a părăsit nici atunci când a ajuns pe culmile științei. Erudit, personalitate enciclopedică, nu a rămas indiferent la încercările lui Gh. Moceanu de a promova gimnastica în cadrul învățământului național, *Cartea de gimnastică* din 1869, prim manual „pentru uzul școlar”, beneficiind de o recenzie în paginile publicației *Columna lui Traian*.

HATMANU, DAN (1926) n. în Scobinți, jud. Iași. Pictor. Discipol al lui Corneliu Baba, a studiat la Paris și Petersburg. Cariera de pictor expozant a început-o din studenție, mai târziu realizând cicluri legate de Paris apoi de Iași. De la peisaj a trecut la seriile de portrete de analiză, apropiindu-se mult de stilul maestrului său, care poartă același mesaj estetic. Întâlnim la artist și experimente suprarealiste: *Arborele vieții*, *Umbre-*

luța, simple jocuri ale inteligenței. Dragostea de viață și realismul psihologic rămân trăsăturile dominante ale artistului și pot fi văzute în ciclurile: *Mana*, *Iașul sentimental*. Seria de portrete cuprinde 16 primari, 40 oameni de știință de la Universitatea din Iași, oameni politici, înalți prelați de la Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Ion Heliade Rădulescu, academician. Deține premiul Academiei Române pe anul 1976 și al UAP pe anul 1985. Lumea mirifică a copilăriei a surprins-o în desenele *Bâza* și *Pionieri jucând șah*. Pânzele sale se află în muzee și colecții particulare din întreaga lume.

HATIEGANU, IULIU (1885–1959), n. în com. Dârja, jud. Cluj. Medic. Profesor universitar, decan și rector al Universității din Cluj. Membru al Academiei Române. Prin activitatea de clinician și, deopotrivă, prin cercetări științifice de înaltă ținută, a contribuit, timp de o jumătate de veac, la alinarea suferințelor bolnavilor și, respectiv, la progresul medicinei românești. Ca profesor dotat cu calități pedagogice remarcabile, a selecționat, îndrumat și promovat un mare număr de colaboratori, creând școala de medicină internă de la Cluj. A susținut permanent valoarea educației fizice pentru individ și națiune, considerând că „o națiune se perpetuează în prima linie prin vigoarea integrală a trupului și sufletului. Această vigoare se conservă și se sporește prin educație fizică”. A dat viață acestei convingeri mai ales ca președinte al Asociației Șoimii Carpaților, secția de educație fizică a renumitei asociații *Astra*. S-a ocupat direct de organizarea cursurilor de formare a cadrelor de specialitate pentru conducerea activității de educație fizică în mediile rurale și, respectiv, universitare și a sprijinit dotarea asociațiilor sătești și studențești cu materialele, instalațiile și terenurile sportive necesare. A fost factorul hotărâtor al înființării, în 1932, a Societății Medicale de Educație Fizică și Sport – secția Cluj, al organizării, în 1937, a primului curs de medicină sportivă din același oraș, precum și al dotării universității

clujene cu o bază sportivă complexă – *Parcul Sportiv*, căruia i s-a dat numele ilustrului său întemeietor. Prin întreaga activitate și prin realizările sale, IH se înscrie în rândul ctitorilor și mentorilor educației fizice din țara noastră. A fost prezent în diferite organisme de conducere ale sportului românesc. Între 1942-1943 a fost membru în Consiliul de îndrumare sportivă a OSR. Decorat cu: Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1933); Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1943); Ordinul *Muncii* clasa I (1955); Ordinul *Steaua României* clasa a II-a (1956).

HENȚ, PETRE (1934), n. în București. Ziarist. Absolvent al Facultății de Ziaristică din cadrul Universității București (1958). În perioada studiilor a colaborat la diverse ziare din Capitală și provincie. În 1958 s-a angajat la revista *Sport* ca redactor, devenind apoi și cola-

borator permanent al cotidianului *Sportul* (din 1990, *Gazeta sporturilor*), cronicar al mai multor sporturi (box, handbal, tenis de masă). S-a ocupat, îndeosebi, de „sportul cu mânuși”. Este autor a mai multor cărți, în colaborare cu P. Ochialbi, despre aventurile marilor campioni în „careul magic”: *Centura cu diamante*, *Ultima repriză*, *Careul magic*. A îndeplinit mai multe funcții profesionale, fiind reporter, redactor, șef de rubrică, secretar general de redacție (la revista ilustrată *Sport*), iar în ultima vreme, a fost șeful departamentului de sport de la *Gazeta sporturilor*. Coautor al Capitolului *Box*, din lucrarea enciclopedică, *România în lumea sportului*, București – Editis, 1995.

HEROLD, CONSTANTIN (1912-1984), n. în Moreni, jud. Prahova. Studiile le-a urmat la licee din Ploiești și Brașov. Încă de pe timpul când era elev, practica unele probe de atletism în împrejurimile Brașovului „...cu câteva probe de atletism cu mijloace improvizate (arun-

carea fierului, sărituri peste obstacole, întreceri în alergare”. La întrecerile din cadrul liceului s-a dovedit cel mai bun, câștigând toate probele de alergări, sărituri și aruncări. Juca și fotbal la o asociație muncitorească, B.M.T.E., la tineret, ca portar. După propriile lui mărturisiri „... în vara în care am reușit să câștig primul poliathlon școlar, atunci când abia împlinisem vârsta de 15 ani, am promovat în prima echipă, debutând în meci oficial împotriva puternicului „11” al Colței.” A frecventat cursurile ISEF din București, între 1931 și 1935, pe care le-a absolvit cu „Magna cum laudae”. Primele sporturi practicate au fost atletismul (de mai multe ori, a fost declarat campion și recordman național în probele de viteză și decatlon), fotbalul (titular în echipa *Astra Brașov, ICF* (1951-1955) și *Telefoane București*) și gimnastica (component al echipei model a INEF, participantă la tabăra studențească organizată cu prilejul JO din 1936, de la Berlin). În 1934, devine campion național la decatlon, cu un record ce va dura până în 1948. Din 1937, se dedică jocurilor sportive, în care se afirmă ca jucător și antrenor, component – timp de câțiva ani (1946-1952), în paralel, al reprezentativelor României de volei, handbal și de baschet. Baschetul îi va aduce consacrarea în cei 20 de ani (1948-1968) petrecuți ca jucător, apoi, ca antrenor, la echipa *CCA* (1951-1963, devenită, ulterior, *Steaua*) – campioană națională de seniori de 11 ori, în acest interval; participantă de 9 ori la CCE unde, în 1961, a ajuns până în semifinale (performanță neegalată în baschetul românesc). După retragerea din activitatea sportivă de performanță, între 1968 și 1972, a fost asistent și, apoi, lector universitar la Catedra de educație fizică a Institutului Pedagogic (1963-1967) ca șef de lucrări la Catedra de educație fizică a Universității din București. Până la sfârșitul vieții, a antrenat echipa de baschet de Divizia B a *AS Mine-Energie*. Presa sportivă românească l-a considerat „campionul polisportivității”. De-a lungul vieții, a practicat la nivel competițional și cu performanțe, de la meritorii la cele de vârf, 14 discipline sportive: atletism, baschet, canotaj, fotbal, gimnastică, handbal, polo pe apă, rugby, schi, scrimă, tenis de câmp, tenis de masă, tir, volei. Costi Herold,

poreclit cu admirație și respect „unchiul”, s-a bucurat de o simpatie publică aparte și de aprecieri elogioase unanime pentru valoarea performanțelor sportive, integritatea caracterului și spiritul de fair-play. În 1966, i se acordă titlul de Antrenor Emerit, primul de acest fel acordat unui antrenor român de baschet. Printre decorațiile care i-au fost conferite s-au numărat Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I și Medalia *Muncii* Clasa a II-a (1962).

HILLERIN, PIERRE JOSEPH DE (1949), n. în București. Biofizician, absolvent al Facultății de Fizică, secția de biofizică, din Universitatea București, promoția 1972. Doctor în știința educației fizice și sportului (specializarea psihologia sportului), la ANEFS

(1999). Cercetător principal, gradul I. S-a inițiat în scrimă și a practicat acest sport la Clubul *Viitorul* din București. A concurat până la categoria I de clasificare sportivă, între 1963 și 1972, fiind component al echipei care a obținut promovarea în Divizia națională. Dobândind calificarea necesară, a funcționat, ulterior, ca instructor sportiv, iar din 1974, ca antrenor. Încadrat, în 1972, prin concurs, ca biofizician la CCEFS, a lucrat în laboratorul de biomotricie. În 1990, a fost numit director al acestei instituții, transformată, în 2001, în Institut Național de Cercetare pentru Sport (INCS). Ulterior, a fost numit director general. Cercetările sale s-au orientat către conceperea de metode de măsurare a unor mărimi fizice caracteristice pentru volumul, intensitatea și tehnicitatea efortului specific în sport. A conceput metodele de măsurare inerțială a forței de lovire în box (în cazul „croșeelor” și al „directelor”) și, respectiv, de măsurare a forței și de determinare a poziției ramei în efortul specific al canotorilor; a preluat și convertit metoda dr. Miron Georgescu de măsurare a capacității de efort anaerob, pentru evaluarea calităților neuomotorii de forță – viteză – control, punând în evidență posibilitatea de precizare a stării și nivelului de antrenament al sportivului. A colaborat la realizarea sistemului „Ergosim”

– utilizat la pregătirea loturilor naționale de gimnastică, înot, canotaj, caiac-canoe, atletism ș.a. A obținut brevetul de invenție eliberat de OSIM, în 1994, pentru aparatul *Ergometru simulator*, care permite măsurarea efortului în regim specific sporturilor nautice, în timpul antrenamentelor. Profesor universitar doctor la universitățile din Pitești și Brașov, conducător de doctorat în cadrul IOSUD Universitatea din Pitești. Pe parcursul anilor, a participat la activitatea diferitelor foruri și organisme de conducere și asociații profesionale, printre care: membru al COR/COSR și al Comisiei Tehnice Olimpice (din 1990), și membru al Comitetului Executiv (1995-2004); membru în Consiliul Științei Sportului din România (vicepreședinte 1992-2010 și președinte din octombrie 2010); membru al Consiliului Internațional pentru Educație Fizică și Știința Sportului (CIEPSS) – din septembrie 2000 membru al Comitetului Executiv, coordonator regional pentru Europa de Est (2001-2004); director național pentru managementului sportului în cadrul Solidarității Olimpice (din 2001); membru al Comisiei de inginerie, informatică și biomecanică (din 1993); vicepreședinte al Fundației pentru Formarea prin Sport a Tineretului (FEST) – din 2000; membru al Comisiei de sancțiuni al Agenției Naționale Anti-Doping. De asemenea, multe organisme științifice internaționale l-au cooptat în rândul membrilor săi. În 1999, a participat la Conferința mondială pe probleme ale educației fizice, organizată de CIEPSS, sub patronajul CIO, UNESCO și al OMS. Autor al unor lucrări publicate în reviste de specialitate și a unor comunicări rezultate din studiile și cercetările efectuate. A prezentat comunicări la unele congrese științifice internaționale desfășurate sub egida CIEPSS și a altor organizații interne și internaționale. S-a îngrijit de organizarea cu regularitate și la nivelul cerut a conferințelor științifice naționale din domeniul științei sportului, desfășurate sub egida INCS și a Consiliului Științei Sportului. A participat la diferite cursuri și seminarii de perfecționare și specializare, în domeniul cercetării, informaticii, managementului. Absolvent al Seminarului „Sport Leadership in Management”, organizat sub egida CDDS-Consiliul Europei. În anul 1990, a participat

la un Stagiul de pregătire la Centrul de cercetări al Comitetului Olimpic al SUA. În perioada 1995-2011, a conlucrat cu colectivul de autori și colaboratori în elaborarea materialelor pentru cele două ediții ale Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România, contribuind la crearea cadrului, condițiilor, logisticii și procesării acestei lucrări de referință pentru mișcarea sportivă din țara noastră. În anul 2000, i s-a conferit Crucea Națională Serviciul Credincios Clasa I, iar în 2004 – Ordinul Meritul Sportiv Clasa a II-a.

HOFFMANN, ARTHUR-PIERRE (1949), în Ploiești. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al IEFS, promoția 1974, specializarea volei. Antrenor categoria I. Profesor gradul didactic I (1987). După absolvire, a fost repartizat ca profesor de educație fizică la

Liceul real umanist din Snagov și Casa Pionierilor din București (1974-1983). În perioada 1983-1990 a îndeplinit funcția de instructor în cadrul Secției sport de performanță și pregătire olimpică, din CNEFS. În această calitate, a participat la acțiunile de îndrumare și control desfășurate în unitățile sportive, la loturile naționale, federații sportive și județe. A coordonat activitatea cabinetelor metodice județene, a contribuit la realizarea programelor de cercetare științifică, a participat la elaborarea unor planuri și programe de dezvoltare a sportului de performanță și a unor ramuri de sport și a contribuit la realizarea acțiunilor de pregătire a loturilor olimpice pentru JO din 1984 și 1988. A fost promovat ca inspector și șef de serviciu în COR (1990-1997), fiind implicat în organizarea și participarea la JO din 1992 și 1996. În 1992 a fost ales membru al COR, iar din 1997, membru al Comitetului Executiv. Între 2000-2004 a fost președinte al Comisiei tehnice olimpice. Din octombrie 1997, îndeplinește funcția de Director general, în cadrul Direcției generale programe sportive, din Ministerul Tineretului și Sportului (1997-2003) și în continuare din iulie 2003 în Agenția Națională pentru Sport, contribuind

direct la elaborarea și aplicarea Strategiei generale de organizare și dezvoltare a activității de educație fizică și sport. În anul 2005, a fost ales în funcția de Director al Academiei Olimpice Române. Deține titlul de doctor în educație fizică, obținut la ANEFS, în anul 2006. În perioada 1993-2006, a urmat 6 cursuri în țară și unul în străinătate vizând perfecționarea și specializarea în administrația publică și în managementul domeniului educației fizice și sportului. Îndeplinește și funcția de cadru didactic – lector universitar dr. la FEFS din Universitatea Spiru Haret din București. A elaborat mai multe lucrări cu caracter metodic-științific, 11 dintre acestea fiind comunicate la diferite sesiuni științifice, din țară și străinătate. Printre studiile și comunicările sale se află: *Elemente de strategie olimpică; Educație și olimpism; Realități și perspective în selecția, pregătirea și orientarea socio-profesională a sportivilor de performanță; Competiția – perspectivă managerială; Structura, funcțiile și interacțiunea între elementele sistemului național de educație fizică și sport; Jocurile Olimpice – ediția XXIV* (în colaborare) și altele. De la 1 ianuarie 2009 îndeplinește funcția de secretar general adjunct al COSR. În anul 2000, i s-a conferit Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Cavaler, iar în anul 2004, Ordinul Meritul Sportiv Clasa I.

HOGAȘ, CALISTRAT (1847–1917), n. în Tecuci, jud. Galați. Scriitor român. Și-a făcut studiile la Iași (Academia Mihăileană, Liceul Național, Facultatea de Litere). Profesor de limba și literatura română și de limba latină. A fost profesor la Piatra Neamț, Tecuci, Roman

și Iași. Mare iubitor de mișcare și un practicant al drumețiilor, a prezentat în operele sale frumusețile turistice ale ținutului Neamț. A debutat cu versuri în 1874. A publicat foiletoane satirice, încercări de critică literară și note de drum, în diferite ziare și reviste. A fost colaborator la revista *Viața românească* (1906). S-a remarcat ca unul dintre cei mai înzestrați scriitori ai frumuseților țării, deopotrivă

atras de farmecul peisajului carpatin și de structura morală a oamenilor de munte întâlniți, dovedindu-se, în același timp, un critic necruțător al frivolității, al snobismului și sărăciei sufletești. Criticii literari apreciază că peisajul capătă, sub pana lui Hogaș, înfățișări fabuloase, iar drumeția devine o adevărată expediție eroică. În 1869, se înființează gimnaziul din Piatra Neamț (devenit ulterior Liceul *Petru Rareș*) care l-a avut ca director pe Calistrat Hogaș, profesor de „branșă literară”. Hogaș a fost nu numai profesorul de literatură, directorul de o puternică „integritate morală”, ci și îndrăgostitul de Piatra și de munții Neamțului. Pe aceștia din urmă i-a cutrierat cu Pisicuța sa- iepeșoara ce mergea fără salturi (în gebea)- și i-a cântat ca nimeni altul frumusețile sale... „Drumețul de la Piatra Neamț, cum i-a rămas porecla, era un sportiv de o calitate deosebită” (extrase din *Restituiri - Drumeția și fotbalul la Piatra-Neamț*)- prof. univ. dr. Ion Lipovanu - Universitatea București- text datat 1983- publicat în *Dicționarul performanței sportive din jud. Neamț*- Cristian Livescu - 2002). CH a fost un militant pentru promovarea educației fizice în învățământul gimnazial. La preluarea funcției de director al primului gimnaziu din ținutul Neamțului (27 noiembrie 1869) ilustrul scriitor și iubitor de mișcare Calistrat Hogaș rostește îndemnul: „vine, vine și rândul educației fizice...”, îndemn care reprezenta o viziune progresistă care a prins viață peste ani. În calitatea sa de profesor și director de școală, în afară de drumeții, Hogaș a fost preocupat și de bunul mers al educației fizice școlare. În acest scop, întocmește o listă de propuneri și măsuri pentru a se realiza o reformă de conținut și de disciplină în școlile secundare, ca răspuns la solicitările Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice. „Pentru gimnastică și sport să se consacre ore anumite, mai potrivit două de-amiezi pline. Gimnastica va ținti la forță și agilitate, iar sportul la destoinicie în anumite direcțiuni. Astfel, din gimnastică se vor suprima recul (bara fixă), trapezul, belciugele (inelele) și paralelele, rămânând greutatea, scara, funia cu noduri, catargul (prăjina)”. Dintre sporturi avea în vedere să rămână ca preferate tragerea la țintă, velocipedul, fuga, înotul și eventual călăria. De asemenea, susținea

excluderea unor jocuri importate din străinătate și reînnoirea jocurilor naționale ale copiilor: ticul, horul, oina și mingea sub toate formele. Propunerile sale se mai refereau la necesitatea de „înființare și reglementare a concursurilor nu numai pentru oină, ci și pentru celelalte jocuri copilărești internaționale.” Interesant se prezintă și modul cum definește CH drumețiile: „Orice călătorie, afară de cea pe jos, e după mine o călătorie pe picioare străine; a avea la îndemână cupeaua unui tren, roatele unei trăsuri sau picioarele unui cal, înseamnă a merge șezând și a vedea ceea ce ți se dă, nu însă și tot ce ai voi... a merge pe jos peste munți și răgaz, de la Piatra până la Dorna, lăsând la o parte drumul mare” (Informații cuprinse în lucrarea *Valori olimpice - Pagini din istoria educației fizice și sportului din județul Neamț*, autori Livia Marinela Nicolae și Constantin Țapu Nazare, Ed. Crigarx Piatra Neamț, 2008). În amintirile unor foști elevi ai Liceului Internat din Iași unde CH a fost profesor de română și de latină și director în anul 1905, aceștia îl caracterizează ca pe un veșnic răzvrătit, în conflict cu autoritățile și cu prejudecățile vremii, apropiat de elevi, nonconformist, familiar și certat cu programele analitice. Manifesta o atenție deosebită față de limba literară pe care o cultiva cu multă grijă printre elevi. Proza sa cuprinde ciclurile: *Amintiri dintr-o călătorie* (1914) și *În munții Neamțului* (editată după moartea sa în 1921). Critica și interpretările asupra operei sale au exprimat puncte de vedere foarte contradictorii. Din toate acestea reținem că opera lui CH reprezintă un mozaic de limbaje și stiluri, din care se degajă verva de povestitor, de scriitor satiric, umorul, darul de pictor a peisajului. A murit în 28 august 1917, la Roman unde locuia la una dintre fiicele sale, iar la 8 octombrie a aceluiași an a fost reînhumat, conform dorinței sale, în cimitirul *Eternitatea* din Piatra Neamț. În amintirea sa, casa în care a locuit în Piatra Neamț a devenit *Casa memorială Hogaș*. CH rămâne o personalitate importantă pentru scrierile sale, pentru modul în care și-a îndeplinit menirea de dascăl, pentru viziunea sa progresistă privind rolul școlii și pentru atitudinea și participarea sa activă față de promovarea educației fizice școlare.

HOLDEVICI, IRINA (1949), n. în București. Psiholog. Absolventă a Facultății de Psihologie din Universitatea București, promoția 1972. În 1980, obține titlul de doctor în psihologie. Cariera sa profesională s-a desfășurat în mai multe direcții: asistent universitar la IEFS și psiholog la loturile olimpice de tir, de gimnastică și de scrimă (1972-1982). Pentru participare, în calitate de expert științific, la experimentul cunoscut sub numele „Meditația Transcendentală” organizat la Institutul de științe psihologice și pedagogice, a fost sancționată și a funcționat la Plafar (1982-1983), apoi sociolog la Întreprinderea Textila Grivița (1983-1984), psiholog-logoped la Policlinica de copii Caraiman (1984-1986), psiholog clinician la Spitalul Dr. Gh. Marinescu (1986-1990). În continuare a mai activat ca: lector la Catedra de psihologie a Facultății de Sociologie, Psihologie și Pedagogie din Universitatea București (1990-1995); din 1995, profesor la Universitatea București și la Institutul Național de Informații. În perioada 1995- 2000, desfășoară o intensă activitate academică și de cercetare în domeniul psihoterapiei, psihologiei sportului și psihologiei clinice (în virtutea funcțiilor îndeplinite ca: președinte al Colegiului Român de Psihoterapie; vicepreședinte al Comisiei Române de Psihologia Sportului; președinte al Comisiei Române de Sugestie și Hipnoză; membru în Consiliul Director al Federației Europene de Psihologia Sportului și Activităților Corporale). A scris și publicat 15 cărți în domeniul psihologiei sportului, psihoterapiei, relaxării și hipnozei, printre care: *Compendiu de psihologie pentru antrenori* (în colaborare cu Mihai Epuran), Editura Sport-Turism, 1980; *Activitatea sportivă: decizie, autoreglare și performanță* (1987) și *Autodepășirea în sport* (1988), ambele scrise în colaborare cu I. P. Vasilescu și apărute la Editura Sport-Turism; *Psihologia succesului*, Editura Ceres, 1993; *Gândirea pozitivă*, Editura Știință și Tehnică, 1998. În perioada 2001-2010, a îndeplinit următoarele funcții: profesor universitar

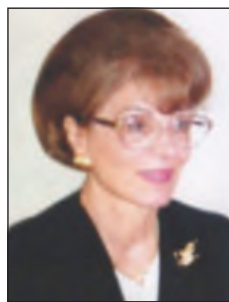
la Universitatea Titu Maiorescu, București, Facultatea de Psihologie; profesor universitar asociat la Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea București; psihoterapeut la Policlinica Med-As București; membră în Comisia de psihologie clinică și psihoterapie din cadrul Colegiului Psihologilor din România. În această perioadă a publicat: *Tratat de psihoterapie cognitiv-comportamentală*, Editura Trei, București, 2009 și *Curs de hipnoză clinică*, Editura Trei, București, 2010. Întreaga ei activitate cuprinde peste 100 de studii și articole și 25 de cărți în domeniul psihoterapie, hipnoză clinică și psihologia sportului. A urmat cursuri de specializare și perfecționare în Germania la Universitatea „Justus Liebig” în domeniile: Psihoterapii sugestive; Hipnoza clinică și experimentală (1987).

HOLENDER, IOAN (1935), n. în Timișoara. Inginer, muzician, interpret – actor de operă, impresar artistic muzical, director artistic. Și-a petrecut copilăria în Timișoara, unde a urmat și cursurile primare și liceale. După instaurarea noului regim politic în România, familia sa a fost nevoită să suporte o serie de nedreptăți începând cu naționalizarea fabricii pe care o avea în proprietate. Tânărul IH, în vârstă de 18 ani, a înfruntat și el numeroase restricții, însă în anul 1953 reușește să devină student la Politehnica din Timișoara – Facultatea de Mecanică Secția material rulant. În 1956, este însă exmatriculat pentru exprimarea unor opinii diferite de cele oficiale. În 1959, împreună cu tatăl său se stabilesc în Viena, unde se afla și mama sa. Aici își clădește o nouă carieră în domeniul muzical – artistic. Din 1960 începe cursurile Conservatorului de Stat din Viena, iar din 1962 începe să se afirme ca interpret – bariton la Teatrele de Operă din Viena, Klagenfurt și Sankt Polten. Timp de peste 22 de ani (1967-1989) se afirmă ca agent de impresariat artistic și manager muzical la Agenția de Teatru Starka, cunoscută mai târziu sub numele de Agenția de

impresariat *Holender*. Printre artiștii impresariați de IH, s-au aflat și voci celebre românești, cum au fost: Ludovic Spiess, Ileana Cotrubaș și alții. Realizările sale, unanim apreciate, îl promovează în funcția de secretar general (1988-1992) și apoi timp de peste 18 ani (1/04/1992-30/08/2010) în fruntea unei dintre cele mai prestigioase instituții muzicale din lume Opera de Stat din Viena, îndeplinind funcția de director general. Notorietatea sa i-a oferit și alte multe responsabilități de prestigiu, printre care și cele de consilier a Operei Metropolitane din New –York și Spring Festival Tokyo, lector al Universității din Viena și Danube University Krems, de director artistic al Festivalului *George Enescu*, continuând să se afle în conducerea artistică a acestei manifestări muzicale, care a căpătat un binemeritat respect internațional. Ioan Holender, prin toate realizările sale de durată, s-a dovedit un campion. Nu sunt de mirare, dârzenia, tenacitatea, rezistența, calități care l-au ajutat să devină cel mai longeviv în funcțiile pe care le-a îndeplinit și în creațiile sale. IH a fost un mare iubitor, practicant și susținător al sportului. Se poate mândri că, încă după ce a învățat să meargă a învățat să și înoate, că a fost membru al uneia dintre reputatele Asociației Sportive – ILSA – aparținând Fabricii Industria *Lânii SA*, alături de vestiți sportivi ai Timișoarei și ai României. A participat și în concursurile orașenești, sursele AS ILSA menționând câștigarea probei de 33m bras. A cochetat și cu fotbalul, (jucând în echipele de pitici și juniori), însă fără prea mare succes, dar și cu tenisul care, mai târziu, avea să devină o activitate importantă din viața sa. Într-un interviu, acordat lui Cristian Geambașu de la Gazeta Sporturilor, în 2011, aflăm interesante opinii, ale lui IH, privind practicarea sportului. Era cea de-a doua întâlnire a jurnalistului cu IH, prima având loc la Viena cu ocazia CE de fotbal (2008). Cristian Geambașu, titrează: *Are 76 de ani, aleargă ca un campion și gândește ca un adolescent care descoperă mereu ceva nou în lume*. Este un om convins că sportul ne întreține sănătatea mentală și bucuria de a trăi. Exprimându-și opinia despre sport, IH, declară: *Sportul este drogul meu. M-am obișnuit să fac mișcare - efort. ...efort mare peste*

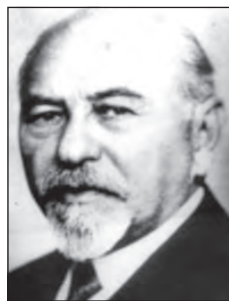
puterile mele. Efort și la mersul la munte, care rămâne drumul cel mai eficient și cel mai bun. Adevărat pasiunea pentru tenis, izvorâtă încă de când era în Timișoara s-a transformat într-o practică permanentă. Această pasiune l-a determinat să devină și antrenor de tenis. Joacă bine, printre partenerii săi aflându-se și unii foști fotbaliști ai Austriei, cu care organizează numeroase și interesante partide de dublu. Îi place să circule cu bicicleta și să înoată destul de des. Este convins că trebuie să te miști în fiecare zi. La întrebările jurnalistului, maestrul se dovedește un bun cunoscător și propagandist al practicării sportului. Distincții: Cetățean de Onoare al municipiilor Cluj –Napoca (1994) și Timișoara (2010); acordarea titlului de Dr. Honoris Causa al Instituțiilor Universitare din București, Sofia, Cluj – Napoca și Timișoara; Ofițer al Ordinului Artelor și Literelor Franța (1999); Medalia de Onoare, în aur a orașului Viena (2010); Crucea Austriacă de Onoare în Știință și Artă clasa I; Medalia de Aur a Republicii Austria; Medalia Klemes Crauss pentru Corul Operei de Stat din Viena; Medalia de Aur Franz Schalk a Filarmonicii din Viena; Marea Medalie de Merit de Aur a Republicii Austria (2002); Marea Medalie de Aur din Republica Italiană (2004). Cu ocazia împlinirii vârstei de 78 de ani, în decembrie 2013, Ioan Holender a primit Premiul pentru Merite deosebite în promovarea valorilor patrimoniului cultural al României. Festivitatea a avut loc în cadrul Galei anuale Aspen Leadersch

HORGHIDAN, VALENTINA (1936), n. în Biciulești, jud. Dâmbovița. Psiholog. Absolventă a Facultății de Filosofie, secția Psihologie, Universitatea București, promoția 1959. Doctor în Psihologie, București, 1980. Cadru didactic la ICF/IEFS între anii 1960-1982.

A parcurs toate gradele didactice, începând cu cel de preparator până la profesor universitar. În 1982 a fost îndepărtată din învățământ pentru participare la meditația transcendențială și reîncadrată în 1990,

de unde s-a pensionat în 2004. A predat următoarele cursuri: psihologia educației fizice; psihodiagnostic și psihoterapie; capacitatea psihomotrică-aNEFS, programul post universitar de studii aprofundate. De asemenea, a predat psihologia școlară la cursurile de perfecționare ale profesorilor de educație fizică. A condus lucrări de licență, lucrări pentru acordarea gradului didactic I în învățământul preuniversitar. A fost membră în comisiile pentru acordarea licenței în educație fizică, a gradului didactic I profesorilor de educație fizică și a titlului științific de doctor în educație fizică. A elaborat peste 70 de lucrări și comunicări științifice. A participat cu comunicări la Congresele de psihologia sportului, Washington, Varna, Praga, Kohn. A publicat diferite articole în revistele de specialitate și lucrări, precum *Psihologie normală și patologică-probleme de interes în Kinetoterapie*, *Metode de Psihodiagnostic cu aplicații pentru educație fizică și sport*, *Problematika Psihomotricității*, și *Psihologia Educației Fizice* (în colaborare). A avut preocupări în domeniul cercetării fundamentale. Contributii personale: *evidențierea structurii și evoluției motivației pentru mișcare, la copii și adolescenți; crearea conceptului interval optim de educabilitate și demonstrarea rolului fenomenului, astfel denumit, în evoluția aptitudinilor, definirea funcției psihomotrice, a capacității psihomotrice și a componentelor cointegrate*. Preocupările și studiile sale în acest domeniu, au contribuit la îmbunătățirea și definirea mai completă a conceptului privind psihomotricitatea în cadrul problematicii psihologice. În cadrul Federației Europene de Psihologie Sportului și a Activităților Corporale (FEPSAC) a făcut parte din comisia care, sub conducerea prof.dr.M.Epuran, a contribuit la elaborarea terminologiei de specialitate în domeniu. În cadrul comisiei, a dat accepțiunile, definițiile pentru o serie de termeni și a moderat o secțiune de dezbateri în cadrul unui Simpozion FEPSAC, ținut la București, în 1977. Distincții: Academia Olimpică Română a acordat premiul *ROMEO POENARU* pentru creație științifică, pentru cartea *Problematika psihomotricității*, în anul 2000.

HURMUZESCU, DRAGOMIR (1865–1954), n. în București. Fizician român, savant recunoscut pe plan internațional și dascăl strălucit. Specialist în domeniile electricității și fizicii razelor X. Pionier al radiofoniei românești. Membru corespondent al Academiei

Române. Profesor universitar la Iași și București. A construit un tip de electroscoap, care-i poartă numele, la care a folosit ca izolator dialectrina (invenție proprie). A mai construit unul dintre primele dinamuri cu voltaj mare. Absolvent al Universității din București, secția științe naturale, promoția 1887. A obținut prin concurs bursa *Iosif Niculescu* cu ajutorul căreia își continuă studiile la Paris. În 1890, ca șef de promoție, este acceptat să lucreze în Laboratorul de cercetări fizice de la Sorbona. Pentru activitatea sa, după susținerea tezei, primește titlul de doctor în științe, cu cea mai înaltă distincție. Renumiți oameni de știință din Franța, între care și soții Curie, foloseau în experimentele de radioactivitate, electroscoapul Hurmuzescu. Împreună cu G. Marinescu a luat parte la montarea primului aparat Röntgen din Franța și la efectuarea celor dintâi radiografii din lume în acromegalie. Până în 1897, DH publicase 17 lucrări științifice, care i-au adus consacrarea pe plan mondial. În 1897 este numit profesor de fizică și director al Liceului Internat în Iași. La 17 februarie 1900, trece profesor titular la catedra de *Gravitație, căldură și electricitate* de la Universitatea din Iași, unde are realizări deosebite în activitatea didactică și științifică. În 1913 este transferat la București, unde va continua activitatea științifică. A contribuit la introducerea radiofoniei în România, la organizarea primelor emisiuni radiofonice experimentale. În 1925, la Institutul Electrotehnic al Universității București, condus de DH, a fost construit și dat în folosință primul receptor radiofonic, care făcea posibile primele audiții publice, ținute de două ori pe săptămână. Împreună cu alți colaboratori, înființează, în martie 1925, Asociația *Prietenii Radiofoniei* care își propunea organizarea de cursuri de

radioamatori, editarea unei reviste de specialitate, instalarea unui post național de emisie, de la care să se audă în toate colțurile țării *muzica, cugetul și cuvântul românesc*. La 8 noiembrie 1925, prof. dr. DH a vorbit despre *Rolul Radiofoniei în țara noastră* în cadrul Adunării Amatorilor de Radiofonie, organizată la Universitatea din București. Devine colaborator la revista bilunară *Radiofonia* apărută în octombrie 1925. La 13 iunie 1926, prof. dr. DH împreună cu ing. Emil Petrașcu au prezentat rapoarte la primul Congres al Radiofoniștilor Români. A fost primul președinte al Consiliului de Administrație al Societății de Difuziune Radio-Telefonică din România, unde, după difuzarea în eter a primei emisiuni cu anunțul *Alo, alo, aici Radio București*, la 1 noiembrie 1928, DH a rostit un discurs. Ca o recunoaștere a realizărilor sale, în 1923, a fost ales membru corespondent al Societății Franceze de Fizică, iar în 1932 membru de onoare al Societății Franceze a Electricienilor. A avut contribuții deosebite la organizarea și dezvoltarea învățământului românesc de radiocomunicații. Prin realizările sale a contribuit esențial la dezvoltarea mișcării de radioamatori din țara noastră.

HUȚAN, RADU (1927–2004), n. în Gura Humorului, jud. Suceava. Ofițer superior MI. Antrenor de kaidac-canoe. A fost unul dintre principalii susținători și promotori ai kaidacului și canoei în țara noastră. Ca sportiv, a fost legitimat la cluburile AS *PTT, Telefoane* și

Dinamo din București. A cucerit 12 titluri de campion național. În 1953, renunță la activitatea competițională și se dedică muncii de antrenor. Îndeplinește funcția de antrenor coordonator al Secției de kaidac-canoe a Clubului *Dinamo*, cu echipajele acestui club cucerind 600 de titluri de campion național. Antrenor al loturilor naționale, timp de 33 de ani (1953–1986), a pregătit echipajele pentru JO – începând cu ediția din 1956, de la Melbourne, și până la cea din 1984, de la Los Angeles –, inclusiv pentru edițiile CE și CM des-

fășurate în această perioadă. Dintre sportivii pregătiți de el la clubul *Dinamo* au fost medaliați 35 (dintre care 11, cu aur), la JO; 133 (dintre care 42, cu aur), la CM; 80 (dintre care 29, cu aur), la CE. A realizat, cu „elevii” săi, o serie de performanțe românești în premieră: primele medalii cucerite la kaidac, la un CM (1954 – M. Anastasescu) și la un CE (1957 – M. Anastasescu, S. Teodorof); primii campioni europeni (1957) și mondiali (1958) la canoe (S. Ismailciuc și D. Alexe); primul campion european (1961) și mondial (1963) la kaidac simplu (A. Vernescu); primele medalii olimpice de aur obținute la canoe (JO din 1956 – L. Rotman, dublu campion olimpic, S. Ismailciuc și D. Alexe) și la kaidac (JO din 1976 – V. Dîba); 4 titluri de campion olimpic – Ivan Patzaichin). A reușit să impună pe plan internațional o serie de sportivi de excepție ca: I. Patzaichin – 30 de medalii (13 de aur) la JO, CM și la CE, 4 titluri olimpice, 8 mondiale și unul european; A. Vernescu – 30 medalii (13 de aur), 4 titluri mondiale și 9 europene; A. Sciotnic – 19 medalii (7 de aur), 4 titluri mondiale și 3 europene; V. Dîba – 11 medalii (6 de aur), 5 titluri mondiale și unul olimpic; M. Zafiu – 11 medalii; Maria Ștefan – 10 medalii; Viorica Dumitru – 11 medalii; S. Covaliov – 8 medalii; S. Ismailciuc – 7 medalii; A. Sidorov – 7 medalii; D. Alexe – 6 medalii; M. Țurcaș – 6 medalii. A adus, prin experiența sa, o contribuție practică deosebită la formarea școlii românești de kaidac-canoe, la perfecționarea procesului de selecție și pregătire a sportivilor de mare performanță. A fost membru al Biroului FR de Kaidac-Canoe și al Colegiului central al antrenorilor. S-a remarcat printr-o mare exigență și atitudine dărză față de problemele de pregătire și de asigurare a condițiilor organizatorice cerute de acest sport și cu mare autoritate în rândul celor care constituiau potențialul sportiv reprezentativ al țării. S-a bucurat de un binemeritat prestigiu pe plan internațional. I-au fost acordate titlurile de Maestru al sportului (1951) și de Antrenor emerit (1957). Decorat cu Ordinul *Muncii* Clasa I (1956), *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (1966) și Clasa I (1981) iar în 2001, cu Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Ofițer.

IACOB-RIDZI, MONICA MONA (1977) n. în orașul Petroșani, jud. Hunedoara. Economistă. Absolventă a Facultății de Științe, specializare Finanțe-Bănci a Universității din Petroșani, promoția 2000. Jurist, licențiată a Facultății de Drept, promoția 2003.

Doctor în științe ingineresti (2007). Deputat de Hunedoara, observator și apoi membru al Parlamentului European. Membră din partea PD-L a Comisiei pentru învățământ, știință, tineret și sport a Parlamentului României investită ca ministru al Tinerețului și Sportului la 22 dec. 2008. La data de 14 iulie 2009, a demisionat din funcție.

IACOBICI, IOSIF (1884–1952), n. în Aiud-Alba. Subofițer în armata austriacă în Primul Război Mondial, intră în armata română în 1918. Avansează până la gradul de general de armată și șef al Marelui Stat Major. Ministru de Război în două perioade: 17

noiembrie-28 decembrie 1937 și 27 ianuarie 1941-31 decembrie 1942. La declanșarea războiului, îl înlocuiește pe generalul N. Ciupercea, demis de la comanda Armatei a IV-a. Va rezista, ca și predecesorul său, la ideea mareșalului de a împinge armata română în interiorul URSS, după eliberarea Basarabiei. Acest fapt a provocat înlocuirea sa cu gen. Constantinescu-Klaps, demiterea de la conducerea Statului Major și apoi scoaterea sa chiar din armată. Încă din perioada de după anul 1920, s-a integrat în activitatea de educație fizică și sport, atât prin natura profesiei, ca militant pentru pregătirea fizică a ostașilor cât și cea din viața civilă ca practicant și conducător al mișcării sportive din perioada interbelică. Colonelul Adj. Regal Iosif Iacobici, în perioada 1929-1933, îl întâlnim ca președinte al FR de Tenis, organism nou înființat, pe filiera FSSR, fiind astfel primul președinte al tenisului românesc. Concomitent la 13 februarie

1929 s-a creat și o nouă structură organizatorică autonomă, sub denumirea de Uniunea Societăților Române de Tenis, care la 21 decembrie devine Federația Societăților Române de Tenis. În calitate sa de președinte I. Iacobici este ales la 16 februarie 1930, în CC al FSSR, funcție pe care o deține și în 1933 la înființarea UFSR-ului. În 1937 este ales vicepreședinte al UFSR, reales în 1939. În 1936 a fost ales membru iar în 1938 vicepreședinte al Comitetului Olimpic Român. În 1948 a fost arestat de regimul comunist, fiind acuzat că fusese un factor determinant la intrarea României în război, deși fusese în conflict cu mareșalul Ion Antonescu. În 1952 a decedat, grav bolnav fiind, în închisoarea de la Aiud, la doi pași de Alba Iulia, orașul în care s-a născut. Decorat cu: Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1932) - decorat de regele Carol al II-lea; Ordinul *Coroana României* în grad de Mare Ofițer (1939); Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1943).

IENCEC, EMIL (1911–1974), n. în București. Ziarist. Economist. Absolvent al Academiei Comerciale (ASE) București (1936) și al Academiei de Teatru (după război). În 1941, a debutat în presa sportivă în calitate de corespondent al diferitelor publicații, în mod

deosebit al ziarului *Gazeta sporturilor*. După 1945, continuă să fie redactor de specialitate la *Sportul popular*, concomitent cu practicarea ciclismului de performanță, sport în care s-a afirmat încă din anul 1933 pe pista velodromului bucureștean, reușind să obțină și titlul de campion național. Între 1960-1968 este actor al Teatrului de Stat din Constanța, apoi revine în presa și literatura sportivă, publicând mai multe cărți de succes: *În umbra lui* (roman), *Goana după glorie, Sfaturi pentru cicliști, Așii pedalei* (în colaborare cu I. Goga), *Tot pe drum, pe drum... cu N. Ion Țapu* (în colaborare cu G. Ștefănescu). A format promoții de ziariști, care au preluat ștafeta presei sportive în anii de după război.

IENEI, EMERIC ALEXANDRU (1937), n. în Arad. Profesor de educație fizică. Legitimă, la vârsta de 9 ani, la ITA. A activat la Arad până în 1956, când, component fiind al echipei naționale de juniori, s-a transferat inițial la echipa de club care reprezenta naționala de juniori,

Progresul CPCȘ București, iar apoi, în 1957, la Clubul CCA (*Steaua*), unde, până în 1969, a fost unul dintre fotbaliștii de bază ai formației militare cu care a câștigat de 3 ori (în 1960, 1961 și 1968) campionatul național și de 4 ori Cupa României (în 1962, 1966, 1967 și 1969), în același timp îmbrăcând și tricoul naționalei de 12 ori. A făcut parte din reprezentativa țării la JO din 1964 (Tokio). Între 1969 și 1970, a activat ca jucător profesionist în Turcia, la *Kaiseri*. Fotbalist de mare angajament, cu o mare capacitate de efort, s-a remarcat și printr-o ținută de înaltă sportivitate. După anul 1971, a lucrat ca antrenor în cadrul Clubului *Steaua*, pregătind mai întâi fotbaliștii juniori. Ca antrenor principal la echipa de seniori, realizează eventul campionat – cupă, în 1976, și, apoi, cucerește un nou titlu național în 1978. Între 1978 și 1983, activează la formații de fotbal de prim eșalon din provincie (*FC Bihor*, *CS Târgoviște*), după care revine la *Steaua*, reușind să realizeze performanțe de mare prestigiu pe plan intern – câștigarea Campionatului și a Cupei României, în 1985, apoi, din nou, a campionatului, în 1986 – și pe plan internațional – câștigarea Cupei Campionilor Europeni, ediția 1986, după victoria, în finala de la Sevilla, asupra echipei *FC Barcelona*. Din toamna anului 1986, preia conducerea tehnică a primei reprezentative a țării, pe care o califică la turneul final al CM din Italia în 1990 (unde avea să obțină cea mai bună performanță de până atunci din istoria fotbalului românesc – calificarea în optimile de finală ale competiției nr. 1 mondiale). După 1990, se retrage de la cârma echipei naționale și desfășoară o activitate profesională discontinuă, cu scurte perioade la conducerea tehnică a unor echipe din țară (*Steaua*, *FC Bihor*) sau din străinătate (*Parmalat* – Ungaria, și *Panionios* – Grecia). Cu *Steaua* își mai adaugă în

palmares, în calitate de director tehnic, cucerirea Cupei României, în 1992, și ca antrenor principal, obținerea unui nou titlu național, în ediția 1993-1994. După o scurtă perioadă la conducerea echipei *Universitatea Craiova*, la începutul anului 1997, este numit secretar de stat în MTS, funcție îndeplinită până în februarie 1998, când devine director tehnic în FR de Fotbal, pentru ca, din toamna anului 1998, să preia funcția de director tehnic al FC *Steaua*. De la 1 ianuarie 2000, a fost numit în funcția de antrenor al echipei naționale (care, la turneul final al CE din același an, a reușit să treacă de faza grupelor, calificându-se în sferturile de finală). După Euro 2000, EI a deținut funcția onorifică de director tehnic al echipelor naționale de fotbal și, ulterior, a devenit președintele Comisiei tehnice a FRF. În iulie 2010 a fost numit președinte al clubului FC *Steaua* București. Pentru rezultatele de excepție, ca sportiv și antrenor, i s-a conferit titlurile de Maestru Emerit al Sportului și cel de Antrenor Emerit. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (1986), Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Ofițer (2000), Ordinul *Meritul Sportiv*, Clasa a II-a cu o baretă (2008).

IFRIM, MIRCEA (1939) București. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, cu media generală 10, șef de promoție 1962. După absolvirea facultății a funcționat ca medic de circumscripție în comuna Răchițele, jud. Cluj. Din 1967 devine asistent, apoi șef de lucrări Institutul De Medicină a Facultății din Cluj. Între 1973-1990 a funcționat IEFS devine conferențiar universitar din 1978 și profesor universitar, din 1991, iar din anul 2001, academician. În perioada 1978-1989 a funcționat la IEFS ca șef al Catedrei de anatomie și antropologie. În această perioadă a publicat *Atlasul de anatomie umană* în trei volume, obținând cu aceste lucrări Premiul *Victor Babeș* al Academiei Române și *Anatomia și biomecanica educației fizice și sportului* (1982). În 1985, a contribuit la lucrarea *Medicina educației fizice și sportului, Selecția sportivă pe baze antropologice* sub redacția prof.dr. Ion

Drăgan și dr. Nicu Alexe. A publicat, în perioada cât a funcționat la IEFS, peste 100 articole științifice și a susținut peste 110 lucrări de cercetare, în diferite congrese de specialitate naționale sau internaționale. După 1990, a publicat *Morfologia și patologia țesutului conjunctiv*, *Anatomia umană* (cu versiune în limba engleză) și tradusă în Brazilia, China și Vietnam, *Antropologie motrică* ș.a. Din 1982 este membru al Asociației Internaționale de Antropologie și Genetică Aplicată în Sport, membru al Academiei de Știință și Cultură a Braziliei (1999) membru al Academiei Internaționale de Științe Medicale *Albert Schweitzer* (1988), membru al Academiei de Științe Medicale a Braziliei (2003), membru al Academiei de Medicină Tradițională din Taipei -Taiwan (2003). Este Doctor Honoris Causa a numeroase universități medicale printre care amintim cele din Beijing, Tai-Tsung, Kinshasa-Congo, Tokio, San-Paulo, New-York, ș.a. De asemenea, este membru de onoare al Academiei de Chirurgie Estetică America Latină, al Societății de Anatomie a SUA ș.a. Din anul 2000, deputat în Camera Deputaților, împlinind în două legislaturi consecutive funcția de președinte al Comisiei de sănătate și familie din acest organism legislativ. În această perioadă a elaborat 30 de legi. A contribuit direct la elaborarea *Legii medicinei sportive* (2007) din țara noastră dar și pe plan internațional, în special, la „organizația internațională a parlamentarilor medici”, care recent i-a acordat o distincție specială. Din 2006, este membru al Academiei de Știință a Senegalului, din 2007 membru al Academiei Oamenilor de Știință din România și din 1989, membru de Onoare al Asociației Revoluționarilor din România.

IGNAT, VIRGIL (1927), n. în com. Șeica Mare, jud. Sibiu. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, în 1954, și al cursului de specializare în medicina sportivă, în 1959; de asemenea, a urmat: cursul internațional de medicină sportivă (Roma, 1966), sub egida FIMS (devenind membru al acestei federații); cursul de perfecționare în urgențe medicale –

IMF (1971); stagiul de medicină sportivă – sub auspiciile Comisiei medicale CIO și ale Solidarității Olimpice (1989). Obține locul I la concursul de primariat din 1972. A fost: medic sportiv la Clubul CCA (1955-1960); medic specialist la Dispensarul Central pentru Sportivi, între 1960 și 1963; medic primar la IMS (CMS), între 1963 și 1991, când s-a pensionat. În cadrul acestei ultime instituții a îndeplinit mai multe funcții de răspundere, printre care și pe aceea de director adjunct (1966-1969 și 1980-1990). A asigurat asistență medico-sportivă la loturile naționale și olimpice de rugby, hochei pe gheață, schi fond, biatlon, bob, sanie, handbal, fotbal. A fost profesor la cursurile de perfecționare a medicilor sportivi și a antrenorilor din numeroase federații sportive. Participă la numeroase congrese internaționale de specialitate (București, Praga, Genova, Sofia, Palermo, Padova, Edinburg), cu lucrări care i-au fost publicate și apreciate. În 1990, este ales membru al Colegiului European de Traumatologie Sportivă (CETS). Membru în birourile federale ale mai multor federații ale MTS. A publicat 43 de lucrări de cercetare științifică în reviste de specialitate și le-a prezentat la diverse congrese. Amintim, în acest sens lucrările: *Selecția biologică în sport* (1986), *Cronobiologie și medicină*, *Tratat de medicină sportivă* (1974), *Patologie traumatică în rugby*. A fost și sportiv de performanță între anii 1947-1960, practicând schiul alpin și jucând rugby la *Sportul Studențesc* în divizia A. Decorat cu Medalia Muncii (1963).

ILASIEVICI, CONSTANTIN (1880–1955), n. în Dorohoi. General de armată. Promotor al sportului și călăriei în țara noastră. A participat la Primul Război Mondial, la campania din Transilvania. În timpul războiului, în 1918, este înaintat la gradul de general, iar în anul 1937 a ajuns la gradul de general de armată adjutant. La începutul anului 1918, pentru o perioadă scurtă, este numit ministru de Război. În guvernul Gheorghe Tătărăscu, din perioada 17 noiembrie – 28 decembrie 1937, este din nou ministru de Război. În anul 1940,

când a preluat puterea, Ion Antonescu l-a destituit din armată. Prin funcțiile pe care le-a avut, a încurajat și a creat condiții pentru practicarea călăriei, în special în rândul ofițerilor. În viața civilă a fost ales, în mai multe mandate, președintele FR Equestre, conducând în paralel și Comisia tehnică și de regulamente a federației. În timpul președinției sale, călărețul căpitan Henric Rang, la JO de la Berlin din 1936, s-a clasat pe locul al II-lea, fiind prima medalie de argint câștigată de un sportiv român la întrecerile olimpice. Membru al CC al UFSR. A fost decorat de regele Carol al II-lea cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* Clasa a II-a (1932) și Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1938). În 1950 a fost arestat cu lotul intelectualilor și demnitarilor, fiind încarcerat la închisoarea de la Sighet. Grav bolnav, a fost transportat la spitalul închisorii de la Văcărești, unde a decedat în anul 1955.

ILEANA DE HOHEN-ZOLLERN (1909–1991), n. în București. Participă la cursurile Institutului Național de Educație Fizică. Fiind înzestrată cu reale aptitudini pentru practicarea atletismului, schiului, înotului, gimnasticii, alpinismului și jocurilor populare, a luat parte,

efectiv, la demonstrații și concursuri împreună cu echipa reprezentativă a studenților INEF. În calitate de comandant al unei legiuni de cercetași, apoi ca președintă a Academiei Creștine a Femeilor Române, a desfășurat o susținută activitate cu conținut moral și de pregătire fizică în rândul tineretului.

ILIE, ADRIAN-MIHAI (1976), n. în Găești, jud. Dâmbovița. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEFS, din București, promoția 1998. Absolvent curs masterat la ANEFS, specializarea bio-psiho-sociomotricitate, promoția 2003. Antrenor de schi și de tir.

Absolvent al cursurilor (programelor) de perfecțio-

nare: Administrarea programelor sportive naționale (2005); Managementul prin obiective (2006); Managementul calității (2008). În 1998, a activat ca instructor voluntar în cadrul FR Sportul pentru Toți. În anul 2001, a fost încadrat ca profesor de educație fizică și sport la Școala nr. 131, din București. A mai îndeplinit funcțiile de: referent de specialitate la CNFPA (2001-2004), secretar general adjunct la FR de Tir Sportiv (2004-2005), director adjunct CNFPA (2005-2006), iar din octombrie 2006 a fost numit directorul acestui Centru. A practicat schiul, tirul sportiv și înotul. A obținut rezultate semnificative în perfecționarea activității CNFPA, pentru creșterea numărului de antrenori formați și a calității cursurilor, pentru implementarea, în țara noastră, a Convenției Europene *Revizuirea structurii pe 5 niveluri a UE pentru calificarea și recunoașterea calificărilor de antrenor*. Partener al proiectului Socrates-Comenius 2 al CE (2003-2006) și al proiectului AEHESIS (armonizarea unei structuri europene de educație în știința sportului), în 2007. Din 2006, a fost ales membru al Consiliului Internațional de Formare a Antrenorilor (ICCE), iar din 2007, membru al Consiliului European al Antrenorilor, un subcomitet al Rețelei Europene pentru Știința Sportului, Educație și Forță de muncă în Sport. A elaborat și a prezentat în cadrul Conferinței Mondiale a Antrenorilor, desfășurate în China (Beijing) în anul 2007, lucrarea *Standardul de pregătire profesională pentru meseria de antrenor și a sistemului de clasificare a antrenorilor din România*. În anul 2007, a fost ales în funcția de președinte al FR de Tir Sportiv. A îndeplinit funcțiile de președinte loțiitor și coordonator adjunct al unor subcomitete din cadrul Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților (2007 și 2009).

ILIE, M., GEORGE (1929), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. A urmat anul I la ICF (1949) și cursurile Institutului Central de cultură Fizică și Moscova, specializarea baschet și volei, absolvite cu Diplomă de Merit în anul 1953. Din septembrie 1953

până în mai 1954, a fost încadrat ca antrenor de stat pentru baschet la CCFS/CM. Concomitent, a devenit cadru didactic-asistent pentru volei la ICF. Din mai 1954 până în 1955 a fost transferat în Sectorul Sport al organului central de partid, iar în continuare până în 1963 în Secția sport a Organizației centrale de tineret. În aceste funcții a avut o contribuție semnificativă în organizarea unor acțiuni sportive de masă. Printre acțiunile mai importante, s-au numărat Spartachiadele de vară și de iarnă, care cuprindeau întreceri al mai multe ramuri de sport, organizarea unor întreceri, dotate cu cupe și diferite trofee, la atletism, trântă, tenis de masă, alte jocuri sportive, sporturi de iarnă, care au contribuit la dezvoltarea activității sportive în toate județele și la atragerea unui mare număr de tineri – elevi, studenți, muncitori. Din 1963, își continuă activitatea didactică la ICF/IEFS/ANEFS cu gradul de lector universitar, până în 1993 când se pensionează. În cei peste 30 de ani de activitate didactică a predat voleiul, tenisul, jocurile de mișcare, înotul, vâslitul, schiul, turismul și orientarea turistică. A condus mai multe grupe de studenți la practica pedagogică în mai multe școli obținând aprecieri foarte bune. A avut și alte responsabilități printre care: îndrumarea studenților în realizarea lucrărilor de licență; membru în comisiile pentru acordarea gradelor didactice. A fost membru în Senatul institutului, iar în intervalul 1971-1973, a îndeplinit funcția de prodecan. În perioada când a activat pe linie de baschet, a contribuit la adoptarea și aplicarea unor măsuri, vizând modernizarea jocului, a fost membru și vicepreședinte al Biroului federal, secretar al Colegiului central al arbitrilor, a oficiat ca arbitru, a participat la organizarea unor turnee și acțiuni interne și internaționale, a condus delegațiile țării noastre la diferite competiții internaționale. A avut preocupări pentru realizarea unor studii și cercetări, în unele domenii ale educației fizice și sportului, în special în activitatea voleibolistică. A elaborat lucrări de specialitate, privind domeniile tehnicii, biomecanicii, metodicii și predării voleiului. Prin activitatea sa desfășurată pe parcursul a peste 40 de ani, în sportul de masă și de performanță, a adus o contribuție însemnată, la promovarea educației fizice,

dezvoltarea și afirmarea unor ramuri de sport, precum și la formarea numeroaselor serii de profesori și specialiști în aceste domenii. Decorat cu *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1978).

ILIESCU-BRÂNCENI, NICOLAE (1887–....) n. în Brânceni jud. Teleorman. Inginer. Promotor al turismului. Fondator și membru ale primelor organizații sportive din România. După studii la Școala Politehnică din București și Școala Superioară de Electricitate din Paris, a deținut mai multe funcții printre care și pe cea de secretar general în Ministerul Industriei și Comerțului. În afara preocupărilor sale profesionale concretizate în lucrări, precum: *Cultura mecanică*, *Motorul în doi timpi aplicat la avioane*, *Posibilitățile industriale în România*, a îndrăgit ieșirile în natură, excursiile. În volumul *Vânt, valuri, stuf*, publicat în 1932, a descris o mică croazieră întreprinsă cu velierul *Pinguin* de 6 m, de la Mamaia, prin Gura Portița, în Razelm și înapoi. A făcut parte din grupul de intelectuali care, la începutul secolului al XX-lea, au pus bazele organizatorice ale sportului românesc. La 1 decembrie 1912 a fost printre cei care au fondat Federația Societăților Sportive din România (FSSR), iar la 27 martie 1914 îl întâlnim printre membri fondatori ai Comitetului Olimpic Român. A fost decorat cu *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport* în grad de cavalier clasa a II-a (1938).

ILIESCU, ION (1930), n. în Oltenița. Inginer hidro-energetician. Și-a început studiile superioare la Facultatea de Electrotehnică a Institutului Politehnic București, pe care le-a continuat la Institutul Energetic din Moscova, absolvindu-le în anul 1955. Practicant și mare iubitor al sportului încă din copilărie, a fost aproape de fenomenul sportiv și s-a implicat în tot ceea ce putea să ducă la dezvoltarea acestuia. Numărându-se printre fondatorii Uniunii Asociațiilor Elevilor din România (1948) și ai Uniunii Asociațiilor Studenților din România (1956), făcând

parte și din conducerea acestora, a promovat cu consecvență activitatea sportivă în rândul tineretului studios. De pe poziția funcțiilor pe care le-a îndeplinit în decursul anilor – ministru pentru problemele tineretului (1967-1971); vicepreședinte al Consiliului județean Timiș (1971-1974); președinte al Consiliului județean Iași (1974-1979); președinte al Consiliului Național al Apelor (1979-1984); director al Editurii Tehnice (1984-1989) ș.a., a continuat să sprijine activitatea sportivă și să contribuie la afirmarea sportului românesc pe plan intern și internațional. În perioada 1980-1989, a îndeplinit funcția de președinte al FR de Kaidac-Canoe. În această postură și-a consacrat eforturile și demersurile dezvoltării celor două ramuri sportive. A contribuit nemijlocit la realizarea noii baze sportive construită special pentru kaidac-canoe la Bascov (Pitești). A participat direct la evenimentele din decembrie 1989; a fost președintele Consiliului FSN și a condus Consiliul Provizoriu de Uniune Națională. A fost ales Președinte al României la 20 mai 1990 (o dată cu alegerile pentru Adunarea Constituantă) și apoi, după adoptarea noii Constituții, la 11 octombrie 1992 și la 10 decembrie 2000. În virtutea atribuțiilor conferite de calitatea de șef al statului, a acordat o atenție deosebită recunoașterii și aprecierii valorilor autentice ale sportului românesc, promovării lor pe plan național și internațional, acționând constant pentru acordarea cuvenitelor recompense de ordin moral și material celor mai buni sportivi ai țării. Decorat cu Ordinul Tudor Vladimirescu clasa a III-a (1966) și Ordinul Steaua României clasa I (1971).

ILIESCU, SANDA (1951), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1976. Medic primar, specialitatea medicină sportivă. Interesul pentru problemele medico-biologice ale sportului pe care îl practicase sistematic în timpul liceului și facultății, a determinat-o ca la absolvirea facultății să se îndrepte către medicina

sportivă. Și-a completat cunoștințele din acest domeniu prin cursuri de specializare și perfecționare și prin activitatea depusă în Dispensarul Policlinic pentru Sportivi al Municipiului București. Pentru bunele rezultate obținute, a fost promovată medic-șef al acestei instituții și aleasă în Comitetul de conducere al Societății de Medicină Sportivă din România.

ILIN, CORNELIU ION (1974), n. în Timișoara. Jurnalist sportiv. Absolvent al Facultății de Automatică și Calculatoare din cadrul Universității Politehnica Timișoara, în 1998. A debutat ca jurnalist sportiv în august 1993, la cotidianul *Timișoara*, la care a activat apoi până în anul 1998. Între 1996 și 1998 a fost și realizator al paginii sportive din revista lunară *Timișoara Internațional*. În perioada octombrie 1998 – martie 2007 a activat în cadrul redacției sportive a televiziunii *Analog* Timișoara. Principalul său domeniu de competență a fost realizarea știrilor sportive din cadrul emisiunilor informative. Ocazional a moderat și emisiuni de tip talk-show pe teme sportive (*Duminică sportivă*, *Sport la Analog*, *Săptămâna sportivă*). În perioada martie 2003 – martie 2007 a realizat emisiunea săptămânală *Auto Show Room*, dedicată lumii mașinilor și a sporturilor cu motor. A colaborat la diferite alte instituții de presă: radioul *Analog FM* Timișoara, săptămânalul *Fotbal Vest* Timișoara, *Revista de psihologie aplicată* Timișoara. Arbitru de baschet categoria B.

ILISEI, GRIGORE (1943), n. în com. Mălini, jud. Suceava. Scriitor, redactor, ziarist și comentator sportiv. Absolvent al Facultății de Filologie a Universității Al. I. Cuza din Iași (1966). A debutat în presă în 1961 la ziarul *Zori noi* din Suceava. Între 1966-1968 a fost redactor al Studioului de radio și televiziune Iași, corespondent al Radio București (1968-1973) și redactor-șef adjunct al Radio Iași (1973-1983). Între anii 1968-1983 a transmis pentru Radio București

și Televiziunea Română de la competiții naționale, continentale și mondiale de fotbal, atletism, handbal, volei și tenis de câmp. A lucrat, până în 1990, la redacția revistei *Convorbiri literare*. Din 1990 a îndeplinit funcția de director al Studioului TVR Iași. A publicat numeroase lucrări cu conținut beletristic la editurile *Eminescu*, *Junimea* și *Cugetarea* și a colaborat atât în presa românească, cât și la publicațiile din Rusia, Polonia, Germania, Franța și Republica Moldova. Experiența sa de crainic și reporter se regăsește în paginile cărții *Într-o cabină de transmisie*, apărută în 1972. Dintre aparițiile sale editoriale s-a remarcat romanul *Octavia* (1986). Membru al Consiliului de conducere al Asociației Scriitorilor din Moldova.

IOANIȚESCU, CONSTANTIN (1921), n. în com. Glodeanu Sărat, jud. Buzău. Profesor de educație fizică și sport. A urmat Școala Normală din Buzău (1941), apoi a absolvit SSEF, în 1945. Jurist. A absolvit Facultatea de Drept din Cluj, în 1956. Și-a început cariera de profesor de educație fizică la Liceul Industrial *Polizu* din Capitală, continuând-o la Școala Normală din Buzău (1945). În anul 1947 a îndeplinit funcția de secretar al OSP Buzău. Iar în 1950, a fost promovat în învățământul Universitar din Iași, ca responsabil pentru educația fizică. La înființarea Institutului Pedagogic din Iași, a fost încadrat la Facultatea de Educație Fizică, unde a predat disciplinele Teoria și metodică educației fizice și Volei. A elaborat mai multe cursuri de teorie și metodică a educației fizice, precum și un caiet de lucrări practice pentru volei. A condus activitatea de perfecționare a profesorilor de educație fizică din Moldova, timp de 21 de ani. A avut gradul didactic de lector universitar. A condus în calitate de președinte, Comisia județeană de volei Iași. A fost arbitru divizionar de volei. Întors la Buzău (din 1985), a condus, Comisia județeană de fotbal, (1986-1989) și apoi ca Președinte al Asociației Județene de Fotbal (1990-1995). După 1996 a activat în calitate de profesor universitar, fiind reprezentantul FEFS Iași la Secția de învățământ la distanță din Buzău. I-a fost acordată distincția *Merite Sportive*.

IOANIȚOAIA, TRAIAN OVIDIU (1945), n. în Periș, jud. Ilfov. Ziarist. Absolvă Liceul *Ion Maiorescu* din Giurgiu, în 1962, și Institutul de Limbi și Literaturi Străine, în 1967, ca șef de promoție, din Universitatea București, specializarea limba polonă. În 1967,

ocupă diferite funcții în cadrul ITB – departamentul de traduceri și tot din acest an colaborează la ziarul *Sportul popular*. După o perioadă de activitate în SUA (1972-1973), a ocupat diferite funcții printre care: corector, Șef secție știință, reportaj – Flacăra (1973 – 1986), remarcându-se ca unul dintre cei mai apreciați ziariști din presa sportivă și nu numai. În perioada 1986-1991 îndeplinește funcțiile de: redactor ziarul Sportul; redactor șef – Revista Olimpică; secretar general de redacție – Revista –Fotbal. În 1991, înființează primul ziar privat de sport *Sportul Românesc*. În 1997, înființează primul cotidian de sport color de factură occidentală *Pro Sport*, devenind directorul acestuia. Din anul 1994, susține emisiunile *Procesul etapei* (fotbalistice) pe *Canalul 31*- apoi *Pro TV* și *Sport show*, continuată din 2003 pe Europa FM. Din 2003 preia conducerea Gazetei Sporturilor. Profesor asociat la Școala Superioară de Jurnalistică – Catedra de reportaj, Cursul de presă sportivă (1997-2003). Profesor asociat Jurnalism Sportiv – Universitatea Media (2003-2005). Se poate aprecia că el a creat în România o școală de presă sportivă modernă, descoperind și valorificând o serie de veritabile talente în domeniu, precum: C. Tolontan, A. Vochin, Cr. Geambașu, E. Terzian, B. Stamatoiu, A. Niculescu, A. Buzărin, Elena Popa, Luminița Diculescu. A urmărit și a transmis de la fața locului întrecerile din cadrul CM de fotbal din Italia, 1990 (când a fost ofițerul de presă al lotului nostru național), din SUA, în 1994, și din Franța, în 1998. A fost, de asemenea, prezent, ca ziarist, la JO de la Moscova, din 1980, și de la Barcelona, din 1992, la multe alte mari competiții sportive: CM de gimnastică, Cupa Davis la tenis etc. Este autor al mai multor cărți de interviuri și reportaje, printre care: *Bărbați cu obicești de eroi* (distinsă, în 1981,

cu Marele premiu pentru reportaj), *Nimeni nu are nimic de ascuns, Întâmplări din realitatea imediată, Viața la 1000 km pe oră*. Aflându-se la conducerea Gazetei sporturilor, a reușit pe parcursul anilor, să realizeze o publicație de valoare căutată și apreciată de iubitorii sportului. A reușit să formeze un colectiv competent, mulți dintre ei tineri ziariști cu care abordează multe teme interesante, cu valoare documentar-istorică. Prin tabletele sale, de atitudine, publicate cu regularitate în Gazetă, a menținut în actualitate probleme importante pentru activitatea sportivă și în special cea fotbalistică. A fost o prezență activă în numeroase dezbateri la televiziune. Pe parcursul anilor a îndeplinit diferite funcții în organisme de specialitate printre care: APS, AIPS; Clubul Român de Presă; Asociația Producătorilor de televiziune. Distincții: a fost desemnat de 12 ori „cel mai bun ziarist sportiv al anului”- de către APS; Asociația Producătorilor de televiziune, Clubul Român de Presă; CNA; VIP.

IOAN, VIRGIL (1908–1970), n. în Focșani, jud. Vrancea. Scriitor și publicist. Sportiv de performanță, promotor al sportului românesc. Atras încă din timpul liceului de activitatea sportivă, practică cu talent rugby-ul și atletismul. Ca atlet, legitimat inițial la clubul Lice-

ului *Mihai Viteazul* și, apoi, la Clubul *Stadiul Român*, din București, a concurat, între 1920 și 1935, la probele de alergare pe distanța scurte: 100 m, 200 m, 400 m, 110 m garduri și la decatlon. A cucerit peste 20 titluri de campion național și a stabilit 4 recorduri ale țării, fiind selecționat și concurând de 4 ori în echipa de atletism a României. A fost, timp de 18 ani, membru al Biroului FR de Atletism, iar în perioada 1941-1948, președintele ales al acesteia. Generos, a avut la activ repetate acțiuni filantropice, a dăruit echipament celor 25 componenți ai reprezentativei naționale de atletism, care făceau deplasări la concursurile internaționale. La inițiativa și pe seama fondurilor sale, au fost invitați specialiști din Germania (antrenorii Lugel-

hard și Woitzer și doctorul Weimann), care au predat cursuri de inițiere și perfecționare, de tratamente și refacere tehnicienilor și atleților români. În susținuta sa activitate de publicist a popularizat atletismul. Având și o vocație de istoric s-a documentat la Biblioteca Academiei Române, strângând date referitoare la trecutul atletismului în spațiul românesc. Efectul acestei febrile și fecunde căutări s-a concretizat în elaborarea monografiei *Atletismul românesc*, pe care a editat-o pe cheltuiala sa și a distribuit-o gratuit iubitorilor acestei ramuri sportive, dorind ca „această carte să fie dezvoltată și completată de viitorii ziariști, statisticieni, profesori și atleți”. Jucător de rugby, pe postul de aripă trei sferturi. Multiplu campion național cu echipa Clubului (Asociației polisportive) *Stadiul Român*. Jucător internațional, de mare glorie al anilor 1927-1938 și mare realizator de eseuri. A ocupat funcția de secretar general al Federației Române de Rugby (1934-1944). Sprijinitor devotat al rugby-ului și apărător al intereselor acestuia în perioadele grele din punct de vedere material și al persecuțiilor politice din anii fascismului. A organizat și condus turnee de rugby, în țară și peste hotare. Președinte al Comisiei interimare a UFSR (1945-1946), membru al COR și al Comitetului permanent al COR (1947). În 1937, împreună cu Grigore Caracostea, a participat la Congresul FIRA. În 1945, a luat parte la Congresul IAAF, de la Praga. A fost un promotor și o figură proeminentă a mișcării sportive din România, din prima jumătate a secolului XX. A fost distins cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1933) și Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1943).

ION, CORNELIU (1951), n. în Focșani, jud. Vrancea. Ofițer MApN. Economist. Absolvent al Academiei de Studii Economice din București, promoția 1973. Sportiv de performanță, practicant al tirului de performanță. A început să practice tirul în 1969, în cadrul Clubului *Steaua București*, sub îndrumarea antrenorilor Gh.

Corbescu și T. Coldea (după 1976). Multiplu campion și recordman național, a înregistrat performanțe de excepție și în competițiile internaționale oficiale de tir. Selecționat în loturile naționale, a realizat, pe parcursul a peste 20 de ani, începând din 1970, performanțe maxime – 600 de puncte din 600 posibile în proba de pistol viteză; are la activ egalarea recordului mondial, 598 puncte, la proba de pistol viteză, în 1977, și un aport substanțial la stabilirea unui nou record mondial, în 1975, în proba de pistol viteză pe echipe, 2 370 puncte. Participant la 4 ediții ale JO, 3 CM și la 5 CE, a obținut 12 medalii – 4 de aur, 7 de argint și una de bronz. La CM din 1974, la Enschede (Olanda) obține medalia de argint la pistol cu aer comprimat, iar la Thun, medalia de bronz la pistol viteză, pe echipe, și locul XI, la individual. La CM de la Caracas, din 1982, face parte din echipa de pistol viteză care intră în posesia medaliei de argint. La JO din 1976, de la Montreal, se clasează pe locul V, după un baraj în 3 pentru medalia de bronz. La cea de-a XXII-a ediție a JO din 1980, de la Moscova, își demonstrează din plin calitățile tehnice, fizice și psihice, devenind campion olimpic la pistol viteză, în urma unui baraj desfășurat în 3 manșe (prima manșă în 3, între I. Corneliu, W. Jurgen – Republica Democrată Germană – și Petrisch Gerhard-austria; a doua, între I. Corneliu și W. Jurgen, care s-a terminat la egalitate, 147 p, a impus cea de-a treia, în care I. C. realizează 148 p, iar Jurgen 147 p). La JO de la Los Angeles, din 1984, devine vicecampion olimpic la aceeași probă. Înalta clasă în proba de pistol viteză este pusă în evidență și la CE, unde cucerește 3 titluri continentale: unul cu echipa, în 1975 (Madrid), și 2 la individual, în 1977 (București) – cu 598 p – record mondial egalat – și în 1985 (Osijek), precum și 4 medalii de argint – în 1975 și 1981 (Titograd), la individual, în 1983 (București) și 1985, în proba pe echipe. După ce și-a încheiat cariera ca sportiv, și-a continuat activitatea ca antrenor la Clubul *Steaua*, din 1989 fiind numit șeful Secției de tir din cadrul aceleiași grupări sportive. Din 1995, s-a ocupat de pregătirea unor trăgători de perspectivă, precum: I. Raicea (locul III, la Cupa Mondială), A. Todor (locul III pe echipe, la pistol

viteză, și locul IV în proba individuală, la CE de juniori din 1997), iar din 1997, a preluat și pregătirea sportivului Sorin Babii (medalie de bronz, în proba pistol cu aer comprimat, și medalie de argint, în proba pe echipe, la CE din 1997; locul II, la Cupa Mondială din 1997). În 1990, a fost ales în funcția de președinte al FR de Tir. În 1981, a participat, ca invitat, la sesiunea Academiei Internaționale Olimpice de la Olimpia. Membru în Biroul Executiv al COR, membru în Comitetul de pistoale al Federației Internaționale de Tir Sportiv (2002-2004). Pentru rezultatele sale de excepție și contribuția adusă la afirmarea tirului românesc, i s-au acordat titlurile de Maestru Emerit al Sportului și de Antrenor Emerit și a fost distins cu ordine și medalii. Decorat cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1976); *Meritul Sportiv* Clasa I (1981); Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Ofițer (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (2008).

IONESCU, ADRIAN (1904–1972), n. în com. Pătroaia, jud. Dâmbovița. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină, al ISEF (1930) și al Facultății de Filosofie din București (1932). În intervalul 1934-1936, a frecventat cursuri de perfecționare la: Institutul Central Regal de Gimnastică din Stockholm (la catedrele de gimnastică, ortopedie, fizioterapie și radiografie); la Paris (fizioterapie) la Hamburg (fizioterapie și fiziologie). În 1930, își susține teza de doctorat în medicină și chirurgie, sub îndrumarea prof. univ. dr. Fr. Reiner, iar în 1936, teza de doctorat în fiziologie musculară la Universitatea hanseatică din Hamburg. După revenirea în țară, desfășoară o bogată activitate didactică: asistent la Catedra de gimnastică medicală (1931), șef de lucrări (1948), conferențiar (1958), profesor universitar (1962). În 1968, devine doctor docent. A ținut cursuri: de igienă școlară; pe probleme medicale ale psihologiei practice; de cultură fizică medicală; de masaj, control medical și de prim-ajutor. Concomitent, a desfășurat o susținută activitate de cercetare științifică privind: efectele

exercițiului fizic în școală și în mediul profesional; examenul antropometric și fiziologic; problematica viciilor de atitudine și a deficiențelor fizice; aspectele fundamentale ale creșterii și dezvoltării fizice. A semnat o multitudine de lucrări de referință pentru domeniul culturii fizice medicale, printre care: *Scoliozele și tratamentul lor prin gimnastică medicală* (1940), *Masajul* (1950), *Gimnastica articulară* (1954), *Cultura fizică* (1964), *Cultura fizică a mamei și copilului* (1958), *Despre atitudinea corectă a corpului* (1961), *Automasajul* (1962), *Femeia și cultura fizică* (1964), *Cultura fizică pentru cei vârstnici* (1965), *Creșterea normală și dezvoltarea fizică* (1968). Pe plan organizatoric înființează, în colaborare cu dr. Ana Kiss Strugurescu, dr. Traian Dumitrescu și cu dr. Petre Radovici, Centrul de cercetare a deficiențelor fizice în cadrul Spitalului *Grigore Alexandrescu*. Elaborează și conduce, împreună cu dr. R. Ludu, primul curs de medicina culturii fizice. În anii '60, a fost președintele Comisiei Române de Bibliografie, afiliată la Biroul Internațional de Documentare și Informare (IASI), alcătuind, împreună cu membrii comisiei, bibliografiile în limbile franceză, engleză, germană și română ale lucrărilor din domeniul educației fizice și sportului apărute în țara noastră în prima jumătate a secolului XX.

IONESCU, ADRIAN (1930–1995), n. în com. Berdești-Horezu, jud. Vâlcea. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, șeful promoției din 1958. Repartizat ca profesor în Buzău, este numit directorul școlii sportive din oraș, înființată în 1957. În 1968, o dată cu înființarea Consiliului Județean Buzău pentru Educație Fizică și Sport, a fost numit președintele acestui for, în fruntea căruia s-a aflat până în 1980. În această perioadă, datorită tenacității și calităților sale de ordin managerial, baza sportivă a județului a sporit considerabil, prin construirea stadionului de fotbal și de atletism, a sălii CSȘ, a patinoarului artificial și a Sălii Polivalente a Sporturilor *Dacia*.

A desfășurat și o susținută activitate practică, în calitate de antrenor al echipelor de volei din Buzău și a CSȘ, cu care a obținut rezultate de prestigiu în CN de juniori și la campionatele școlare. A pregătit și promovat sportivi de valoare în reprezentativele de volei ale țării, precum: Corneliu Chifu – care, în 1979, cucerește, împreună cu naționala tricolorilor, locul III, la JO de la Moscova (1980) și la CE, iar cu echipa CS *Steaua*, locul II, la CCE (1979); Petrică Stancu, maestru emerit al sportului, participant la CM din Mexic (1974); Florian Sârbu – medalie de bronz, cu „naționala”, la CB din 1979; Adrian Dumitru – component al lotului medaliat cu bronz la JMU din 1981. În perioada 1963-1974, ca antrenor al echipei CSȘ Buzău, și-a calificat „elevii” de 11 ori în turneele finale, obținând cu ei 2 titluri de campion național.

IONESCU, ADRIAN (1940) n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF în 1962. Atlet în proba de săritură în înălțime și triplusalt la Clubul Știința București. Gazetar sportiv la *Sportul popular* la rubrica de atletism. A colaborat la elaborarea anuarelor și datelor statistice privitoare la atletism. Antrenor de atletism (l-a pregătit pe Bedros Bedrosian, campionul și vicecampionul României la triplusalt). Din 1969, a funcționat ca cercetător la CCPS în laboratorul de biomotrie, preocupat de problematica antrenamentului sportiv la atletism (sărituri) și de istoricul participării delegațiilor sportive ale României la JO (1988-1992).

IONESCU, ADRIAN (1956), n. în București. Ziarist. Absolvent al Facultății de Jurnalistică a Universității din București (1991). În 1980 a debutat în presa sportivă ca redactor al agenției *Agerpres*. Între 1990-1993 a fost redactor la *Curierul național*, apoi șeful secției de sport a ziarului *Cronica română* (1993-1994). Între 1994-1996 a fost corespondent, la Londra, al ziarelor *Ziua* și *Sportul românesc*. Din 1996 până în 1999 a fost șeful departamentului fotbal internațional al

cotidianului *Sportul românesc*, contribuția sa la fotbalul de pe mapamond reliefându-se prin materialele de specialitate, realizate cu profesionalism și competență. În 1997 a reprezentat „sportul rege” în structurile organizatorice, devenind ofițer de presă și purtător de cuvânt al Ligii Profesioniste de Fotbal.

IONESCU, ANCA-MIRELA (1957), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină *Carola Davila*, promoția 1983. A parcurs toate etapele formării profesionale: rezidențiat în medicina sportivă la INMS (1991-1994), medic specialist (1994), medic primar (1998), specializarea medicina sportivă. În anul 1999, a obținut titlul de doctor în medicină – cu teza *Contribuții privind validarea unor metode de evaluare a capacității anaerobe la sportivii de performanță*. Conferențiar universitar, disciplina medicină sportivă, Catedra recuperare medicală, Facultatea de Medicină, UMF *Carol Davila*. După absolvire, a efectuat stagiatura la Spitalul *Sf. Ioan* din București (1983-1986), iar apoi a funcționat ca medic de medicină generală la întreprinderea *Microelectronica* București (1986-1990). În 1991, a făcut un stagiu de 3 luni la Spitalul Clinic de Geriatrie din Geneva. A participat la numeroase cursuri de perfecționare, printre care: acupunctură (1991 și 1992); sportul de performanță, dopingul și medicația, actualități în medicina sportivă, organizate sub egida CIO (1992, 1998, 2001); inițiere în informatică ICI (1995); Windows și Internet medical (1999); laserterapie (2000); actualități în terapia cu vitamine și minerale (2003); *The Autumn School of Biophysics* (2003). Din 1999, a funcționat ca profesor pentru disciplinele medicale la Centrul Național pentru Formarea și Perfecționarea Antrenorilor. Prezentă la numeroase congrese, conferințe și simpozioane internaționale, printre care: congresele balcanice de medicină sportivă (1997, 1999, 2002, 2004); congresul internațional de medicină sportivă (Franța – 2000); congresul greco-cipriot de medicină sportivă (Nicosia – 2000); congresele europene de medicină sportivă (2001,

2003, 2005); congresul internațional FIMS de Medicină Sportivă (Oman – 2004); conferințe și simpozioane internaționale (1998, 2005). Publicații: 5 cărți de autor sau coautor; 24 articole în reviste de specialitate din țară și străinătate; 29 de studii în volumele unor manifestări științifice naționale și internaționale. A participat la 6 programe de cercetare de excelență, sub egida Academiei de Științe Medicale și la un program internațional. În anul 2005, a fost aleasă în funcția de președinte al Societății Române de Medicină Sportivă. Este membră a Federației Internaționale de Medicină Sportivă (FIMS), a Federației Europene de Medicină Sportivă (EFSMA) și a Comitetului Executiv al Asociației Balcanice de Medicină Sportivă. Secretar științific al revistei *Medicina sportivă*, membră în colectivele de redacție ale revistelor *Mileniului 3*, *Știința sportului*, *The Hellenic Sport Medicine Journal*.

IONESCU, ANTON (1910–2006), n. în com. Ciolănești, jud. Teleorman. Jurist și profesor de educație fizică și sport. Licențiat al Facultății de Drept (1934) și al ISEF din București (în 1935). A ales cariera didactică și a predat educația fizică, timp de 37 de ani, la Școala

Normală din Câmpulung Muscel și la Seminarul Pedagogic din București, apoi, 22 de ani neîntrerupți, la Liceul *Spiru Haret*. S-a remarcat printr-o activitate exemplară în pregătirea echipelor școlare cu care a cucerit, în întrecerile desfășurate în cadrul campionatelor naționale și al competițiilor organizate la nivelul Capitalei, locuri fruntașe și titluri de campioni (la gimnastică, atletism și baschet), în prezentarea demonstrațiilor de gimnastică și organizarea de tabere și excursii, în îndrumarea practicii pedagogice a studenților ICEF/IEFS. S-a aflat în conducerea FR de Lupte și Haltere (1946-1947) și al FR de Atletism (1947- 1953). A fost un exemplu ca practicant al exercițiilor fizice și sportului, fiind un participant la crosurile organizate în capitală și după vârsta de 80 de ani. I s-a acordat titlul de profesor fruntaș și Medalia *Merite Sportive*.

IONESCU, CONSTANTIN (1926–1997), n. în com. Pătroaia, jud. Dâmbovița. Ofițer MApN. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al IEF, promoția 1950. A lucrat, inițial, ca instructor în cadrul cursurilor de pregătire și formare a ofițerilor și subofițerilor care urmau

să desfășoare activități pe linia pregătirii fizice a personalului armatei. Ca sportiv categoria I, a practicat voleiul. A fost membru al FR de Volei. A condus primul curs de scafandri din armata română. A făcut parte din Comandamentul Forțelor Armate Unite ale Tratatului de la Varșovia, fiind însărcinat cu pregătirea fizică a ostașilor. Ca vicepreședinte al Clubului *Steaua*, a răspuns de îndrumarea tehnică a 12 secții, preponderent de jocuri sportive. Fiind un remarcabil organizator, a primit misiunea pregătirii cursurilor și convocărilor desfășurate la nivelul forțelor noastre armate. În perioada 1952-1965, a contribuit la elaborarea instrucțiunilor și regulamentelor privind pregătirea fizică a militarilor. A fost distins cu ordine și medalii militare.

IONESCU, CONSTANTIN (1929–2012), n. în com. Căpreni, jud. Gorj. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din Cluj, promoția 1954. Medic balneolog (1955-1957), apoi medic de medicină generală, specialist în medicină internă (1957-1961). Director la Dis-

pensarul Central pentru Sportivi din București (1963-1965). Medic primar coordonator în CNEFS (1979-1990). Medic al loturilor naționale de tir și haltere (juniori și seniori). Membru în Biroul FR de Rugby și al Comisiei antidoping. Organizator remarcabil, a contribuit la realizarea și dotarea laboratoarelor de control doping din cadrul CCPS/CNFS și la asigurarea asistenței medicale a loturilor olimpice, participante la edițiile JO din 1980 (Moscova), 1984 (Los Angeles), JMU de iarnă din 1981 (Hanca, Spania). În studiile sale, a abordat o tematică largă

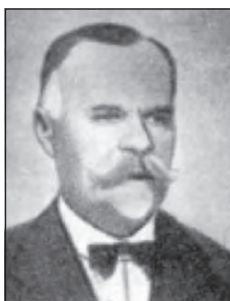
privind morbiditatea prin boli interne la sportivii participanți la JO din 1972, tratamentul afecțiunilor reumatismale la sportivi, reumatismul degenerativ la sportivii de performanță (1987-1988) etc. A participat la diverse sesiuni de comunicări și consfățuri internaționale, cu tematici din domeniul medicinei sportive (Budapesta–1982, Viena – 1988, Târnovo – 1985, Atena – 1986, București – 1988, Moscova – 1989, Nicosia – 1989). Distins cu Diplome de onoare din partea CNEFS. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (1981).

IONESCU, DAN CORNELIU (1942), n. în Iași. Inginer, absolvent al Facultății de Construcții Civile, promoția 1966. Între 1972-1974 a făcut specializare în IT (Tehnologie Informațională); expert ONUDI (Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială);

în perioada 1973-1976 conduce diferite centre de calcul (1976-1989); în 1991 își deschide propria sa firmă de software. A practicat la nivel de performanță gimnastica. Polisportiv – inițiat în rugby, patinaj, echitație, patinaj și jujitsu. Din 1977 începe să studieze Aikido, conduce primul Dojo neoficial de Aikido (1979). În anii 1981, 1984, 1990, 1992, 1996, 1999, 2002, 2005 primește centura neagră în Aikido și cele 8 grade de Dan Aikido. Înființează și conduce primul club de Aikido-aikirom (1990). Membru fondator al Federației Române de Arte Marțiale în 1990 și tot în acest an înființează și este președinte al Uniunii Române de Aikido (URA). Conduce delegația română la Stagiul Internațional al URA în Germania. În 1992 este numit Expert Internațional al Federației Franceze de Aikido Tradițional. Fondator al Confederației Europene de Aikido (CEA) în 1994, an în care acordă primele centuri negre pentru sportivii din R. Moldova. În intervalul 1995-2000 organizează cursuri de pregătire. Președinte al Confederației Europene de Aikido (1996-2005). În 1997 este ales președinte al Federației Române de Arte Marțiale de Contact (FRAMC). În 2005 Uniunea Română de Aikido se

transformă în Federația Română de Aikido, IDC este numit președintele Fed. Române de Aikido. Organizează primul campionat național de Aikido. În 2000 devine membru de onoare al Fed. Franceze de Aikido Tradițional, iar în 2002 al Federației Engleze de Aikido. Publică *Enciclopedia stilului Aikido*, vol. I și II în 2005. În 2003 stabilește și dezvoltă împreună cu maestrul Daniel Brun, tehnicile Katana din Aikido, pentru care organizează primul Campionat European de Katana, la care echipa României obține medalia de aur. În intervalele 2000-2005 conduce stagii internaționale în Franța și Anglia. În 2007 Fed. Română de Aikido este recunoscută oficial de MTS ca singura federație oficială de profil. În 2009 DCI primește al IV-lea mandat de Președinte al Federației Europene de Aikido, reconfirmat în 2010.

IONESCU, DIMITRIE (1864–1946), n. în București. Profesor și inspector școlar de educație fizică. Studiile și le-a făcut la Roma, la Școala Centrală de Gimnastică. În 1883, a fost numit profesor suplinitor la gimnaziul din Galați, fiind apoi, în 1886, transferat la Liceul Gh.

Lazăr din București. Predă, în paralel, la Școala Normală și la Liceul Sf. Gheorghe. În intervalele 1907-1912 și 1925-1939, a funcționat ca inspector școlar, pe problemele gimnasticii, la Ministerul Instrucțiunii Publice. Poate fi considerat ca pionier al gimnasticii din România și un demn continuator al operei și activității lui Gh. Moceanu. Ministrul Instrucțiunii Publice, Spiru Haret i-a acordat prețuirea sa și l-a însărcinat să conceapă și să coordoneze diverse acțiuni pe linia formării maeștrilor și profesorilor de gimnastică, să organizeze cursurile pentru perfecționarea lor în 1909 și 1910 ș.a.m.d. La inițiativa lui DI, se înființează, la București, în 1905, Societatea de gimnastică Înainte, care va impulsiona, pentru moment, activitatea în domeniu și va pregăti apariția primei federații sportive românești – Federația Societăților de Gimnastică din România (1906). Ca și predecesorul său Gh. Moceanu, DI era adeptul sistemului german de gimnastică, al lui L. Jahn,

impregnat de elemente ale sistemului francez de gimnastică al lui Demeny (acesta din urmă fiind invitat, în 1914, pentru a susține mai multe conferințe la București, Craiova, Iași și la Galați). Apărând eficiența și valoarea instructiv-educativă a sistemului hibrid germano-francez, DI a intrat într-o dispută spinoasă cu I. Bucovineanu, ardent susținător al sistemului suedez, animând, la o scară mai mică, așa-zisa „bătălie a sistemelor” purtată, în mai toate statele din Europa celei de-a doua jumătăți a sec. XIX, între discipolii diverșilor creatori ai sistemelor de gimnastică. Acceptând, în cele din urmă, teza că gimnasticii trebuie să i se alăture și activitățile sportive care înregistrau, la începutul sec. XX, o dezvoltare impetuoasă, consemnată prin apariția federațiilor naționale de bază, DI publică, pentru prima dată în România, un regulament de fotbal, încorporat în *Tratatul de jocuri școlare pentru uzul școalelor de ambele sexe*. Prin intermediul articolelor publicate în revista *Gimnasticul Român* (pe care a creat-o și condus-o în 1907) și în revista *Educațiunea* (1892), DI a contribuit esențial la răspândirea, organizarea și afirmarea gimnasticii în țara noastră. De asemenea, a semnat mai multe articole și lucrări de metodică și de istorie a gimnasticii, precum: *Instrucțiunea gimnasticii în școlile de băieți și fete, curs elementar* (1891); *Jocuri școlare* (1895), în colaborare cu Gh. Teodosiu; *Jocul oina* (1900), în colaborare cu N. Velescu; *Importanța unor sisteme de educație fizică* (1905); *Gimnastica. Studii critice*, editată în colaborare cu N. Velescu (1906); *Conducător pentru predarea gimnasticii în școlile primare, secundare și normale de băieți și fete* (1915); *Metodica gimnasticii* (1916); *Raport asupra Congresului de Educație Fizică de la Paris* (1913). O lucrare deosebit de valoroasă este *Istoricul gimnasticii și educației fizice la noi* (1939), una dintre primele lucrări care abordează apariția și evoluția educației fizice în țara noastră, având ca moto: „... Gimnastică înseamnă mișcare, mișcare e sănătate, iar sănătatea unei națiuni este cel mai mare bun, câștigat în folosul omenirii, umanității și civilizației”. Pentru meritele sale deosebite, a fost distins cu înalte distincții ale timpului: *Coroana României*, Ordinul Sf. Sofia, Răsplata Muncii Clasa I, Diploma

de Ofițer al *Instrucțiunii Publice* (acordată de statul francez), *Meritul Cultural*. A primit Diploma de *Ofițer al Instrucțiunii Publice*, Franța înainte de 1939.

IONESCU-STĂNESCU, DOINA (1958–2004), n. în București. Absolventă IEFS (1982). A jucat tenis (la simplu și la dublu), categoria I, participând la CN de copii și juniori. Componentă a loturilor naționale de junioare și senioare, a evoluat la cluburile *Cutezătorii*

și *Dinamo* București. Din martie 1979 a fost la revista *Lumea*, în calitate de corector de limbă engleză. În 1981 a debutat în presa sportivă cu prilejul Universiadei desfășurate la București. În octombrie 1983, s-a transferat la ziarul *Sportul*, iar din 1991, la *Sportul românesc*, fiind șef de secție. În 1995, în calitate de colaborator permanent al TVR, a realizat două documentare cu temă sportivă: *Prețul succesului* (despre patinaj artistic) și *Wimbledon, cel mai iubit turneu de tenis*. A participat la numeroase competiții sportive internaționale: JO de Iarnă de la Lillehammer, CE de patinaj artistic, Sofia (1991), CM de patinaj artistic, München (1991) și Birmingham (1995); la turneele de tenis de la Roland Garros (1992, 1993, 1994, 1995), de la Wimbledon (1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995), de la Stuttgart, Essen și München (1990, 1991, 1994). Din 1997 a fost director la *Eurosport*, filiala România.

IONESCU, EFTIMIE (1927–1997), n. în Pitești. Ziarist și comentator sportiv. Absolvent al Facultății de Filologie din București (1967), al Facultății de Ziaristică din cadrul Academiei de Științe Social-Politice Ștefan Gheorghiu (1983) și al Cursului

pentru perfecționarea cadrelor din domeniul presei (1974). După absolvirea Liceului *N. Bălcescu* din Pitești, în 1945, a intrat în presa

sportivă în calitate de corespondent al ziarului *Sportul popular* pentru județul Argeș. Venind, apoi, în Capitală, a îndeplinit, rând pe rând, atribuțiile specifice meseriei de gazetar: de la colaborator, reporter, până la șef de secție la ziarul *Sportul*. Încă din 1950, a început colaborarea cu secția de sport a Radiodifuziunii, numărându-se apoi printre reporterii care aduceau actualitatea sportivă în emisiunile nou înființatei Televiziuni naționale. În paralel, a colaborat la o serie de publicații din țară și din străinătate profilate pe problemele fotbalului. Între 1958 și 1967, și-a desfășurat activitatea în redacția *I. S. Loto-Pronosport*, de unde a trecut, prin transfer, la revista *Fotbal*, ca șef de secție. Din 1972, revine la ziarul *Sportul* (*Gazeta sporturilor*), unde va lucra ca publicist comentator până la pensionare, în 1994. Chiar și după ieșirea la pensie a continuat să semneze, în calitate de colaborator, articole despre fotbalul românesc și internațional. Ziarist prolific, deosebit de talentat, a susținut cu regularitate rubrici sportive nu doar în ziare și reviste de profil, ci și în paginile altor publicații, precum: *Magazinul*, *Contemporanul*, *România liberă*, *Ramuri*, *Cronica*, *Făclia*. A redactat, împreună cu alți colegi gazetari, primul almanah fotbalistic care a apărut în România după cel de-al Doilea Război Mondial. S-a numărat printre colaboratorii permanenți ai revistei FIFA *Fotball News*. În domeniul audiovizualului, a deținut rubrici permanente la Radio București și Radio Cluj și a realizat peste 200 de reportaje și transmisii tv de la tot atâtea meciuri de fotbal (el este autorul primei transmisiuni, în 1965, pentru telespectatorii români, a unui meci de fotbal internațional – finala CE disputată între echipele *Internazionale* Milano și *Benfica* Lisabona). A fost prezent la 4 ediții ale CM de fotbal: din Anglia, în 1966; din Mexic, în 1970; din Germania, în 1974; din Italia, în 1990. Este autorul mai multor volume de publicistică sportivă, printre care *Larma și gloria stadioanelor* și *Așii fotbalului românesc* (în colaborare cu George Ivașcu). A lăsat în manuscris cartea *De la Wembley la Bocca Juniors* – povestea a 4 campionate mondiale de fotbal. Este considerat, prin valoarea demersurilor profesionale și realizările sale remarcabile gazetărești, un veritabil as al presei sportive românești.

IONESCU, GEORGE (1925–1997), n. în București. Ziarist. A practicat rugby de performanță, jucând în divizia A la *Sportul Studențesc*, unde a făcut pereche cu fratele său Dumitru Titi Ionescu, la CS *Armata-Pandurul* București și PTT. A fost inițiatorul transmisiunilor sportive multiplex, *Sport și muzică* și *Fotbal minut cu minut*. În 1951, din inițiativa sa, a fost realizată și transmisă emisiunea *Cu microfonul printre sportivi* (prima, înregistrată pe bandă de magnetofon), care cuprindea comentariile principalelor evenimente sportive desfășurate de-a lungul unei săptămâni (mai târziu, aceasta își va schimba numele în *Magazin sportiv*). Între 1950-1955 a fost șeful secției de sport a radioului național. Vicepreședinte al Radioteleviziunii române și reprezentantul acestei instituții la Praga.

IONESCU, GHEORGHE (1929), n. în loc. Obrejița, jud. Vrancea. Ofițer superior, colonel în rezervă în MAPN. Licențiat în psihologie și știința conducerii al Facultății de psihologie din București (1965-1970). Absolvent al Școlii Militare de Ofițeri (Infanterie)

în 1950, al Cursului de ziaristică militară (*Apărarea Patriei*, 1951-1952) și al Cursului de perfecționare pentru comandanți de unități operative (1961-1962). Datorită pregătirii sale deosebite, ocupă diverse funcții militare, precum: locuitor al comandatului de batalion la Regimentul 15 Infanterie Buzău, șef secție de pregătire de luptă și sport la ziarul *Scutul Patriei* (*Orizont Militar*) al Regiunii a 3-a Militară Cluj-Napoca (1952), comandant al Clubului Sportiv ASA pentru sporturile de iarnă (Brașov 1977-1993). În cadrul acestui club are o grijă deosebită pentru cele 7 secții de performanță ale sporturilor de iarnă (schi alpin, biatlon, fond, sanie, bob, sărituri cu schiurile, alpinism), consolidându-le cu sportivi de nivel internațional și antrenori pe măsură. Înființează centre de copii pe lângă fiecare batalion al vânătorilor de munte; realizează pe lângă ASA Brașov structuri sportive pentru școlari, cu profil pe sporturile de iarnă la Predeal, Vatra Dornei, Bistrița,

Râșnov, Bușteni, Sinaia, M. Ciuc. Realizează un complex sportiv de nivel olimpic la Predeal (poligon de biatlon, pârtii-25 km, pista asfaltată pentru schi pe role, trambulină pentru sărituri - 70 m ș.a.). Activitatea secțiilor s-a materializat cu 375 titluri naționale și 125 de medalii în competițiile internaționale. În 1990, a condus delegația militară a României la concursurile mondiale de schi (CISM) Austria. Cu preocupări deosebite pentru ziaristică, pe lângă numeroasele publicații și articole cu tematică beletristică militară (peste 200) în presa centrală și militară (*Observatorul Militar*, *Viața Militară*, *România Eroică*, *Transilvania Expres*, *Gazeta de Transilvania*) a scris și publicat 14 cărți ca autor și coautor, cu tematică sportivă și militară: *Schiul aplicativ și de performanță din Armata Română* (ed. Ecran Magazin, 2002); *Predeal, istoria schiului* (ed. Ecran Magazin, 2005); *Râșnovul și schiul*; *A 45-a aniversare a CS Aplicativ Militar Bucegi*, *Predeal* (2011); *Întâlnire cu panteonul Unirii* (ed. Pastel 2008-2010) și altele. Ionescu Gheorghe reprezintă cadrele militare în rezervă, în retragere și veteranii de război în cadrul Uniunii Scriitorilor, filiala Brașov. În 2005, a participat ca ziarist la CM militar de schi al CISM de la Predeal, descriind evenimentul în presa locală și a centrelor militare. Pentru rodul muncii sale, a fost decorat cu peste 50 distincții militare, între care Ordinul *Meritul Militar* (toate cele 3 clase), diplome de merit și de excelență și aprobarea dreptului de a purta uniforma militară.

IONESCU, MIHAIL (1903–1986), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al INEF, promoția 1929. În calitate de inspector pentru educație fizică în Ministerul Învățământului (1955-1973), a avut o contribuție importantă la perfecționarea activității școlare și universitare, precum și la dezvoltarea structurilor organizatorice (școlile sportive de elevi, cluburile sportive școlare) care să contribuie la organizarea sportului de performanță în aceste domenii. În perioada mandatului său sportul

școlar și universitar, a înregistrat numeroase succese în realizarea unor performanțe de prestigiu pe plan intern și internațional. Șef al Catedrei de educație fizică și sport la Universitatea București (1958-1973). Decan al Facultății de Educație Fizică și Sport din Institutul Pedagogic de 3 ani (1968-1971). A predat gimnastica și tirul. A efectuat studii privind metodică predării educației fizice în învățământul preuniversitar și universitar. Pe parcursul anilor a sprijinit activitatea federațiilor sportive în realizarea unor acțiuni pentru dezvoltarea sportului școlar de performanță. A făcut parte din conducerea Federației Române de Sporturi Nautice (vicepreședinte).

IONESCU, V. MIHAI (1925–2003), n. în Ploiești. Absolvent al Colegiului Militar de la Mânăstirea Dealu, în 1944, și al Facultății de Istorie-Geografie din București, în 1969. Din 1946 și până în 1959, a fost ofițer activ MFA. A trecut în rezervă cu gradul de colonel. Între 1940

și 1950, activează ca jucător de fotbal la cluburile *Prahova Ploiești* și *AS Armata București*. Ca antrenor, în perioada 1959-1965, a lucrat în cadrul Centrului de copii și juniori al Clubului CCA (ulterior, *Steaua*). Din 1967, este prezent în presa sportivă ca redactor. Mai întâi scrie la revista *Fotbal* (până în 1974) și, apoi, la ziarul *Sportul*, până în 1982. Din octombrie 1982 până în februarie 1988, a îndeplinit funcția de secretar al FR de Fotbal, răspunzând de sectorul juniori – tineret – fotbal de masă. Între anii 1988 și 1990, este președinte al Comisiei de disciplină, vicepreședinte al Colegiului central al antrenorilor și vicepreședinte al Comisiei de apel a FR de Fotbal. În prima jumătate a anului 1990, este ales vicepreședinte al FR de Fotbal, calitate în care înființează Comisia de istorie și statistică a Federației. În același an, este numit consilier tehnic al echipei naționale participantă la *Coppa del Mondo* din Italia. Revine în presa sportivă în 1991, ca redactor și șef de departament la cotidianul *Sportul românesc*, de unde trece, în 1994, la *Gazeta sporturilor*. Din 1995, este redactor șef adjunct la revista *Fotbal Plus*. În

1997, devine vicepreședinte al Comisiei de competiții și disciplină iar, din 2001, este numit președinte al Comisiei Mass-Media a Ligii Profesioniste de Fotbal. A publicat 14 volume de publicistică, între care *La porțile fotbalului* (în colaborare cu Dragoș Cojocaru), *Constelația valorilor sportive* (în colaborare cu Ion Cupen), *Fotbal – Tehnică și Stil*, *Fotbal pe contraatac*, *Antrenori la ora confesiunilor*, *Confidențe la marginea gazonului*, *Fotbal de la A la Z* (fotbalul românesc și mondial de-a lungul anilor „monitorizat” în colaborare cu Mircea Tudoran), *Coppa del Mondo 1990* (în colaborare cu Cornel Drăgușin), *Fața nevăzută a fotbalului*, *Cu și fără crampoane*, *Un veac de fotbal românesc* (scrisă cu Ioan Chirilă) și *101 idoli ai gazonului*.

IONESCU M. MIRCEA (1945), n. în București. Dramaturg și publicist. Ziarist și comentator sportiv. Absolvent al Facultății de Filosofie din București (1968), și al cursului post-universitar de ziaristică de la Academia Ștefan Gheorghiu, 1979. În 1967 a debutat în jurnalistică la cotidianul *Munca*, unde realizează o

interesantă rubrică de sport, punând accent pe competițiile fotbalistice. S-a transferat la ziarul *Sportul* (*Gazeta sporturilor*), aflându-se printre gazetarii de frunte ai sportului românesc. În 1973, paralel cu activitatea din presa scrisă, a fost crainic sportiv la radio și televiziune (impunându-se în rândul celor mai apreciați). Activitatea în lumea sportului a fost completată de cea de arbitru de fotbal. În 1986 a părăsit țara, rămânând în Italia. Aici stă într-un lagăr, apoi se stabilește în SUA, la New York (unde a trăit 13 ani), unde va fonda ziarul *Lumea noastră, lumea sporturilor* (13 iunie, 1987). Publicația era, la început, un magazin de sport, în paginile căruia s-au găsit apoi și informații din cultură, politică și divertisment. Autor a 7 piese de teatru (jucate în țară), iar 3 dintre ele cu temă sportivă – *Centrul înaintaș s-a născut la miezul nopții*, *Pele și caii verzi*, *Adio Pele* – și 15 cărți, între care *asasinul acordă interviuri*, *Întâlniri care se uită*

greu, *Columb a descoperit America, Hagi a cucerit-o, Pierdut în New York*. Membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Asociației Comentarilor și Cronicarilor Sportivi Americani, al APSR și APSI. După 1990 a revenit în presa sportivă românească, participând la diferite emisiuni de televiziune cu tematici diferite dar în special cu cele fotbalistice. În anul 2010 a câștigat concursul pentru ocuparea postului de Director al Teatrului Valah din Giurgiu.

IONESCU, NAE (1890–1940), n. în Brăila. Profesor universitar, doctor în filozofie. Logician, și publicist. Studiază filosofia la universitatea din București obținând licența în țară (1912). Activitatea didactică și-a început-o ca profesor în învățământul secundar din București la Liceul

Matei Basarab și apoi, la Colegiul Militar de la Mânăstirea Dealu (1919), unde în 1920 a îndeplinit și funcția de director. A fost încadrat la Facultatea de Litere și Filozofie din București, ca asistent. La propunerea prof. său C. Rădulescu Motru, ministrul Instrucțiunii Publice, i-a acordat o bursă pentru specializare în Germania la Universitatea din Göttingen și apoi la cea din München, unde a obținut și titlul de doctor (1919). Înapoiat în țară a fost încadrat Conferențiar suplinitor la Facultatea de Litere Catedra de logică și la Catedra de psihologie. În 1925 el a fost doctor docent universitar de Istoria logicii și Metafizică. În anul 1923 la solicitarea prof. univ. dr. C. Rădulescu Motru, Nae Ionescu a predat la INEF cursul de psihologie generală și pedagogie teoretică, conceput ca o punere în contact cu viața spirituală și cu problemele culturii în general, pe latura psihologică a desfășurării lor (până în 1930 ca profesor suplinitor), iar între 1930-1938 a fost profesor titular. El urmărea, pe de o parte, familiarizarea studenților cu problematica generală a vieții sufletești, iar pe de alta parte, pregătirea lor pentru luarea de contact cu problemele tehnice ale psihologiei și pedagogiei cu trimitere expresă asupra sporturilor. Ulterior, în perimetrul aceluiași prestigios lăcaș de învățământ, NI îi va deveni un prețios sfetnic și prieten lui Octav Onicescu

(director ISEF 1930-1937; rector ANEF 1937-1938). Îmbinarea armonioasă a gândirii cuprinzătoare și profunde a unui filosof cu gândirea iscoditoare și rigoarea unui matematician a fost benefică atât vieții și activității profesorilor și studenților INEF, cât și pentru fundamentarea științifică, umanistă a educației fizice și sportului din România primei jumătăți a sec. XX. Între anii 1926-1934 și 1938, NI a condus editorialul *Cuvântul*, unde a publicat un mare număr de articole. A mai colaborat și la alte publicații printre care: *Noua Revistă Română*, *Revista de filozofie*, *Studii filozofice*, *Vestitorii*, *Buna –vestire*.

IONESCU, NICOLAE-TENE (1908). Sculptor. Absolvent al Academiei de *Arte Frumoase* din București, promoția anului 1939, la clasa profesorului Cornel Medrea. A fost prezent la Salonul Oficial din 1942, iar după război a expus cu regularitate la expozițiile anuale de stat. Este autorul unor numeroase lucrări de artă monumentală din care menționăm: *Teatrul și muzica* în piatră de la Arad 1960, *Monumentul Proclamației de la Islaz 1848*, în piatră - amplasat la Islaz, bustul *Al. Golescu* - instalat pe Câmpia Libertății de la Blaj 1973. Influențat de mentorul său Tene Ionescu, a practicat o sculptură cu net iz clasic. Apelând uneori la exprimări metaforice, artistul a reușit să confere lucrărilor sale un plus de plasticitate. Tematica variată cuprinde și latura legată de activități sportive. Lucrările *Gimnastă* în ghips și *Lupte* în bronz, sunt trimiteri directe la preocupări care țin de frumusețea fizică, de fair-play, de abnegație și de afirmare în competiții.

IONESCU (PETROVICI), MARIA RUXANDRA (1928), n. în Constanța. Profesoară de educație fizică și sport. Absolventă a Institutului Central de Educație Fizică și Sport din Moscova, specializarea scrimă, promoția 1954. Între 1954 și 1958, a fost antrenore federală de scrimă, iar în perioada 1961-1983, lector de educație fizică la Institutul de Construcții București. Timp de 26 de ani, a oficiat ca arbitru atât la compe-

țițiile interne, cât și la întrecerile internaționale de scrimă. A făcut parte din Biroul FR de Scrimă, timp de 28 de ani, ca președintă a Colegiului de antrenori. A scris și tradus numeroase lucrări de specialitate. În ideea de a reorienta metodologia predării scrimei și din dorința de a crea o terminologie autohtonă, publică manualul *Floreta electrică* (1968, ediția I, Editura CNEFS, 1979, ediția a II-a, Editura Sport-Turism). În colaborare cu publicistii Tiberiu Stama și Paul Slăvescu, a scris și publicat compendiul *Scrima de la A la Z* (1983, Editura Sport-Turism). În calitate de cadru didactic la Institutul de Construcții, a elaborat peste 100 de comunicări și referate pe probleme de statistică și metodologie în domeniul educației fizice și sportului, prezentate în cadrul unor sesiuni științifice sau publicate în *Buletinul sportiv* (pe care l-a redactat timp de 14 ani, la nivelul catedrei). Pentru activitatea desfășurată în cadrul FR de Scrimă, i s-au acordat *Diploma de onoare* (1968) și *Medalia Merite în activitatea sportivă* (1964, 1965 și 1967). A făcut parte din colectivul de autori a celor două ediții ale Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România.

IONESCU, MIRCEA QUINTUS (1917), n. în Herson (Kerson), din Ucraina. Jurist, avocat, absolvent al Facultății de Drept, din cadrul Universității București, promoția 1938. Avocat al Baroului Prahova (1940-1987). Profesor universitar de drept constituțional la Universitatea de Inventică, din Ploiești (1991-1993). Activitate politică: membru al Tineretului Liberal (din 1934); membru al PNL (din 1945); vicepreședinte al PNL (1990-1992); președinte al PNL (1993-2001); deputat PNL de Prahova (1990-1992); vicepreședinte al Camerei Deputaților (1990-1991); ministru al Justiției în guvernul condus de Theodor Stolojan (1991-1992); senator PNL de Prahova (1996-2000); vicepreședinte al Senatului (1996-1999); președinte al Senatului (1999-2000); senator PNL de Prahova (2000-2004). Ca deținut politic, de la începutul anilor '50 a lucrat la Canal. A fost declarat veteran de război

și a primit gradul de maior. Cu ocazia Zilei Veteranilor, președintele Traian Băsescu a semnat decretul de înaintare a sa în gradul de general de brigadă în retragere. Scriitor, poet, autor de versuri pentru muzica ușoară și, în mod deosebit, un cunoscut și valoros epigramist. Autor al mai multor volume de epigrame, nuvele și memorialistică. A fost și a rămas un pasionat al sportului. A jucat fotbal la echipa *Tricolorul* din Ploiești, care activa în divizia B. Încă înainte de 1940, a practicat voleiul, joc sportiv în care a fost calificat și ca arbitru. În 1942-1943 se afla pe lista arbitrilor oficiali de volei din Regiunea Ploiești, folosiți de FRBV la numeroase competiții. Tot în 1943 a îndeplinit funcția de vicepreședinte al conducerii Districtului Ploiești a FRBV, precum și cea de membru al Comisiei de arbitri din același district. O lungă perioadă, după 1960, a desfășurat o activitate susținută în calitate de corespondent voluntar din Prahova pentru ziarul de specialitate *Sportul popular*. Tematica sportivă a fost prezentă și în scrierile sale, inclusiv în epigrame. A fost un susținător înfocat al echipei de fotbal *Petrolul* Ploiești. Într-o epigramă intitulată *Răspuns*, scrisă în 1981, MIQ apreciind performanța spunea: *Îți mulțumesc și iarăși zic:/ Puteam mai sus să mă ridic,/ Da, fie vorba între noi,/ Nu este rău nici locul doi!* Membru al Uniunii Scriitorilor din România, președinte și președinte de onoare al mai multor fundații și asociații culturale. Cetățean de onoare al municipiilor Ploiești și Orșova. Decorat cu *Ordinul Coroana României* cu Spade și Panglică pentru Virtute Militară.

IONESCU, TACHE (1858–1922), n. în Ploiești. Licențiat și doctor în drept. A făcut o strălucită carieră ca om politic și de stat, fiind numit, rând pe rând, membru al guvernului, vicepreședinte și, chiar, președinte al Consiliului de miniștri. În perioada când a fost ministrul Instrucțiunii Publice și Cultelor a realizat reorganizarea învățământului primar, normal și seminarial, acțiune în care a fost cuprinsă și educația fizică, disciplină care a devenit obligatorie atât pentru băieți,

cât și pentru fete (1892). S-a interesat de conținutul și metodică predării educației fizice, diferențiată pe clase și sexe, de nivelul profesional al măștrilor încadrați în școlile secundare. Viziunea sa modernă despre rolul exercițiilor fizice, al excursiilor și plimbărilor zilnice cu o durată de 1-2 ore, rezultă din circularele emise în 1892 – privitoare la eliminarea efectelor sedentarismului din școli și, îndeosebi, din internate, „*prin practicarea cotidiană a exercițiilor fizice, a dansului, jocurilor de mișcare și preumblărilor*” – și în 1893-adresată cadrelor de specialitate din școlile secundare, pentru valorificarea exercițiilor de gimnastică atât de necesare sănătății și vigoriei corporale și intelectuale a elevilor.

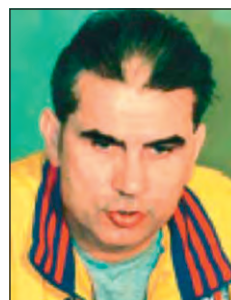
IONESCU, VASILE (1907–1985), n. în București. De formație tipograf, meserie pe care a practicat-o până în anul 1945, când aderă la Partidul Social-Democrat (Titel Petrescu), fapt care îi va schimba radical preocupările. Deține funcția de prefect al județului Caraș, în perioada 1945-1947, apoi ocupă diverse funcții importante în Ministerul Culturii (1950-1967), Ministerul Învățământului (1967-1969) și Consiliul Culturii și Educației Socialiste (1969- 1983). Deține funcția de președinte al FR de Scrimă (1957-1983), între 1969 și 1983 fiind și membru al Comitetului Executiv al FIE (ulterior, a devenit membru de onoare al FIE). În timpul mandatului său scrima românească a înregistrat performanțe de prestigiu pe plan internațional, scrimerii români cucerind numeroase medalii la JO, CM și CE.

IONIȚĂ, GABRIEL (1938), n. în Slatina, jud. Olt. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală, promoția 1961. A intrat, prin concurs de secundariat, în rețeaua de medicină sportivă în 1960 și a lucrat la CMS, în Serviciul diagnostic, timp de 25 de ani. În paralel, a funcționat ca medic

sportiv al loturilor de atletism juniori, box (14 ani), handbal masculin, haltere (12 ani), contribuind, prin dirijarea biologică a antrenamentului și acordarea asistenței medicale, la obținerea medaliilor și locurilor fruntașe de sportivi ai acestor loturi la JO, CM și la CE. Din 1980, medic primar în domeniul medicinei sportive. Are elaborate 16 lucrări, efectuate prin contract cu Academia de Științe Medicale. Decorat cu Ordinul Meritul Sportiv Clasa a III-a (2004).

IORDACHE, CONSTANTIN (1920–1994), n. în Brăila. Sculptor. Absolvent al Academiei de Arte Frumoase din București, promoția 1950, elev al maestrului Cornel Medrea. Preocupat de tematica sporturilor a executat numeroase sculpturi, dintre care majoritatea sunt expuse în aer liber, la diverse complexe sportive din Capitală și din țară, precum: *Gimnastă* (bronz, 1,60 m) și *Boxer* (bronz, 1,75 m)-ambele la Sala *Lucian Grigorescu*; *Sportivă* (piatră, 1,65 m) – la Palatul Copiilor din București; *Atlet* (gips) – la AS *Voința Iași*; *Alergător* (piatră artificială) – la Stadionul Național *Lia Manoliu* din București; *Sportiv* (bronz) – la baza sportivă de la Băneasa; *Boxerii* – la baza sportivă a Clubului *Metalul* din București; *Sportivă* – la CS CFR Timișoara; *Sportiv* – la ȘS nr. 2 Galați; *Fotbalist* – la Clubul Sportiv din Brăila; *Sportiv* – la Muzeul Sportului din Brașov; *Sportivă* – Muzeul Sportului din București; două basoreliefuri la baza sportivă a Clubului *Progresul* din București ș.a. A organizat expoziții personale, numai cu tematică sportivă, în anii 1957, 1966, 1968, 1970, 1971 și 1972. IC a participat la numeroase manifestări interne și internaționale, între care Bienala de pictură și sculptură sportivă de la Barcelona (1971-1973) și a XV-a Bienală a Federației Internaționale de Medalistică (Helsinki, 1973).

IORDĂNESCU, ANGHEL (1950), n. în București. Licențiat în științe economice. De la vârsta de 12 ani, când a fost legitimat ca jucător de fotbal, a activat numai la CS *Steaua* (timp de 20 de ani). A debutat în prima divizie a țării în 1968, adunând 318 prezențe în eșalonul de elită al fotbalului

nostru. Succesele obținute în această perioadă: a îmbrăcat de două ori tricoul de campion național (în 1976 și 1978); a câștigat de 4 ori, cu echipa sa de club, Cupa României (în 1970, 1971, 1976 și 1979); a cucerit titlul de golgeter al campionatului în 1982; a marcat 156 de goluri în meciurile din prima divizie; de 64 de ori a fost selecționat în echipa reprezentativă (dintre care 7 meciuri și 5 goluri pentru echipa olimpică), a purtat de 9 ori banderola de căpitan al „naționalei” și a marcat pentru România 26 de goluri. A făcut, de asemenea, parte din echipa României calificată în sferturile de finală ale CE din 1972. Posesor al unui dribling foarte derutant și maestru al loviturilor libere, AI se înscrie în categoria atacanților cu stil propriu, partizan al esteticii execuțiilor tehnice și al spectacolului fotbalistic, fiind socotit unul dintre cele mai valoroase produse ale fotbalului nostru postbelic. Între 1982-1984, a activat ca jucător profesionist la echipa *Heraklion* din insula Creta (Grecia). După întoarcerea în țară, a îmbrățișat profesiunea de antrenor, aceasta dovedindu-se la fel de bogată, poate chiar mai bogată în performanțe decât aceea de jucător. Astfel, ca „secund” la *Steaua* (1984-1986), a câștigat campionatul național și Cupa României, în anul 1985, și, din nou campionatul, în 1986, an în care cucerește, împreună cu fotbaliștii militari bucureșteni, la Sevilla, cel mai important trofeu continental de club, Cupa Campionilor Europeni. Ca antrenor principal la *Steaua* (1986-1990), cucerește Supercupa Europei (1987), încă trei titluri de campion național – în 1987 (la 15 puncte diferență – cea mai mare din istoria campionatului – de vicecampionă), 1988 și în 1989 – și Cupa României – în 1987, 1988 și în 1989, – reușind, în această perioadă, pe parcursul a trei campionate și mai bine, să nu cunoască înfrângerea în cele 104 partide disputate. După 1989, activează, doi ani (1990-1992), ca antrenor în Cipru. Revine la *Steaua* și, în anul competițional 1992-1993, mai adaugă în palmaresul său și al echipei un nou titlu de campion național. Din luna iunie 1993, preia conducerea tehnică a primei reprezentative de fotbal a țării, pe care reușește să o califice în turneul final al CM din SUA (1994), unde realizează cea mai bună performanță din istoria fotbalului nostru, clasarea în sferturile de finală și în primele opt echipe ale lumii. Continuă seria performanțelor internaționale cu o nouă calificare a naționalei la

turneul final al CE din Anglia (1996) și o alta la turneul final al CM din Franța (1998), unde fotbaliștii români s-au clasat în „optimile” de finală, conducând prima reprezentativă în 56 de partide – un adevărat record pentru antrenorul unei naționale de fotbal a României. Motiv pentru care, la propunerea Ministerului Apărării Naționale, lui AI i se acordă gradul de general, iar FRF îl declară, în 1999, *antrenorul cu cele mai mari performanțe internaționale-antrenorul secolului*. Membru al Comisiei tehnice și de dezvoltare a FIFA (2003-2007) și al Comisiei pentru dezvoltare tehnică a UEFA (1996-2006). Din vara lui 1998, a preluat conducerea tehnică a echipei naționale a Greciei, la care, după puțină vreme, renunță prin demisie. La începutul lui 2000, trece la cârma echipei *Al-Hillal* din Arabia Saudită, cu care, în luna mai același an, a cucerit Cupa Campionilor Asiei, Supercupa Asiei și Cupa Prințului. În ediția de campionat 2000-2001, preia conducerea tehnică a echipei *Rapid*, de la care se retrage după 10 etape, fără să fi obținut rezultatele așteptate. Din 2001, se întoarce în fotbalul arab, devenind antrenorul echipei *Al-Ain* din Emiratele Arabe Unite. Începând cu iarna lui 2002, a revenit la cârma reprezentativei de fotbal a României, având drept obiectiv calificarea la CE din 2004. Nu a reușit îndeplinirea obiectivului, iar în noiembrie 2004 i-a cedat locul la echipa națională lui Victor Pițurcă. Apoi antrenează numai echipe de club din zona Golfului Persic. Din 2007 renunță la orice activitate în domeniul antrenoratului, dedicându-se politicii, în calitate de senator PSD (apoi independent) și UNPR. I s-au acordat titlurile de Maestru Emerit al Sportului și de Antrenor Emerit. A fost decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (1986); Ordinul *Meritul sportiv* Clasa a II-a. (2000); Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Ofițer (2008)

IORGA, NICOLAE (1871–1940) n. în Botoșani. Istoric, om politic, prim ministru (1931-1932), scriitor, publicist. A fost profesor la Universitatea din București, Doctor Honoris Causa al mai multor universități străine, membru al Academiei Române și al mai multor

academii și societăți științifice din străinătate. Un adevărat gigant al culturii, a semnat peste 1 300 de titluri de carte și peste 25000 de articole de presă. Cu un asemenea volum de creații, este, probabil cel mai prolific istoric din întreaga lume. A fost rector al Universității București în anul 1929. A condus numeroase ziare și reviste, printre care *Semănătorul* 1903-1910, *Neamul Românesc* 1905-1940, etc. Marea performanță a vieții sale a fost monumentala lucrare, în 10 volume, *Istoria românilor*. A studiat și publicat documente istorice, ca de pilda: *Note pentru istoria cruciadelor* și *Studii și documente privitoare la istoria poporului nostru*. Prima lucrare a fost tipărită în 6 volume, iar a doua în 32 de volume! NI a fost și un îndrăgostit de sport și turism. Timp de 20 de ani a scris articole fermecătoare, din lumea sportului, preferând atletismul, natația, boxul, fotbalul, gimnastica, aviația, schiul și turismul. Le-a subliniat importanța educativă cuvenită și valoarea socială, l-a prețuit pe Alexandru Papană pe care l-a considerat prin evoluțiile sale aeriene, un adevărat ambasador al României, și a omagiat personalități ca Virgil Bădulescu și Gheorghe Moceanu pentru contribuțiile lor majore în promovarea educației fizice pe plan național. Memorabil a rămas articolul scris, în 1909, odată cu trecerea în neființă a profesorului Gheorghe Moceanu, părintele educației fizice românești, din următorul fragment care își are profunda sa semnificație : *"A murit gimnasticul Moceanu. De loc din Ardeal(...) el s-a așezat la noi pentru a îndeplini o opera pe care, după ideile și puterile lui, a și săvârșit-o. A dat o întreagă pleiadă de gimnaști, îndrăzneți, eroici, de artiști de echilibristica, și mândria lui era să-i poată arăta și străinătății, smulgându-i aplauzele. A înțeles și valoarea dansului popular și până la sfârșit avea o mare bucurie să-l joace în mijlocul tineretului pregătit de dânsul. Astfel învățământul lui are și o însemnătate actuală. Era acum un bătrân de 70 de ani care, ca un adevărat erou al gimnastice, nu se dădea. De cate ori era vorba ca, într-o serbare cu scopuri naționale, gimnastica să-și aibă partea, puteai fi sigur că-l ai pe Moceanu. Îl aveai fără plată. Și l-ai fi putut avea și fără multumiri. Bucuria lui era că nu l-ai uitat,*

că nu i-ai uitat arta." Dar Nicolae Iorga a exprimat și opinii discutabile în legătură cu unele laturi ale sportului. Poziția sa, considerată refractară față de sportul modern, primise replici pe măsură din partea unor personalități ale timpului. NI în *Neamul Românesc* afirmă referindu-se la sportivi „....cari se chinuiesc pe mașini, cari puflăie din motociclete, cari se balanțează în aer, când nu strivesc nasul și nu mută fălcile aproape în aplauzele unei mulțimi înnebunite”. Este de asemenea, cunoscută opinia lui NI, după Câștigarea Cupei Balcanice, în 1933, de către echipa națională a României, sintetizată în întrebarea „ .. de ce să ne bucurăm când am jignit un adversar?” . Interpretările, comentariile și considerațiile sale, ridicau serioase semne de întrebare. Printre acestea sunt de reținut: „...acest brutal domeniu, copilăresc și inferior, a echipei tricolore.” ; „...de ce nu înțeleg ceia ce mi se pare numai o imensă copilărie a unei lumi ușurate.” Dacă NI s-ar fi referit la excesele produse în desfășurarea actului sportiv, și atunci ca și acum, observațiile sale ar fi fost pertinente, dar savantul atacă unele laturi de fond ale menirii sportului. În replică, despre același eveniment (câștigarea Cupei Balcanice), scriitorul Mihail Sebastian, într-un articol intitulat *Între stadion și bibliotecă*, sintetizează „ instinctul de joc e necesitate de poezie” (vezi vol. III, fișa Sebastian Mihail). NI are marele merit că a pus în discuție și alte opinii față de cele omologate, contribuind astfel la o înțelegere mai profundă a rolului sportului în viața societății. În noiembrie 1940, NI a fost asasinat de legionari.

IOVAN, PAUL (1934–1996), n. în com. Băcleș, jud. Mehedinți. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al IEFS București. Ziarist. A practicat în anii junioratului atletismul, fără să obțină performanțe notabile. De timpuriu și-a îndreptat pașii către presa sportivă, colaborând la rubricile de sport ale unor publicații. Devine redactor al ziarului *Sportul* (ulterior *Gazeta sporturilor*) punându-și în valoare atât cunoștințele de specialitate, cât și talentul literar. A scris articole de atletism, baschet, schi, dar mai ales de box. A însoțit echipele reprezentative ale țării noastre la mari competiții inter-

naționale (CM, CE și JO). A făcut parte din generația de gazetari de prestigiu a presei românești, remarcându-se prin profesionalism și obiectivitate în prezentarea fenomenului sportiv. A fost soțul campioanei naționale de gimnastică Sonia Iovan.

IOVĂNESCU, CORNEL (1913-1981), n. în Lugoj. Absolvent al ISEF (1936). A început activitatea didactică la liceul din Caransebeș, ca profesor de educație fizică. După cel de-al Doilea Război Mondial este transferat la Liceul nr. 1 din Timișoara, oraș

unde se dedică nu doar activității de la catedră, ci și celei de antrenor de atletism. O dată cu înființarea *SMTCF* Timișoara, este numit director la această unitate școlară cu profil sportiv, unde funcționează până în 1955, când în oraș ia ființă o școală de antrenori, a cărei conducere i-a fost încredințată. În 1961, este solicitat să lucreze în București, la Centrul de Cercetări Științifice în domeniul Sportului de Performanță (viitorul CCPS). În 1963, este numit șef de catedră și, apoi, decan la Facultatea de Educație Fizică din cadrul Universității Timișoara, unde funcționează ca profesor universitar până în 1974, când se pensionează. Pe parcursul anilor a fost antrenor al atleților selecționați în loturile naționale. A descoperit și pregătit numeroși atleți care au devenit campioni și recordmeni ai României (Zeno Dragomir, Martin Belba, Ion Söter, Mihai Raica, Florica Oțel, Edith Treybel, Zoltan Vamoș ș.a). A elaborat peste 70 de comunicări și referate cu caracter științific și metodic, din care 12 au fost prezentate la sesiuni internaționale desfășurate în Austria, Belgia, Franța și Germania. Este considerat promotorul atletismului modern de pe meleagurile bănățene. Împreună cu I. Anastasiu în 1945 publică una dintre primele lucrări cu caracter statistic intitulată *Banatul sportiv – Cluburi, secții, conducători și sportivi. REALIZĂRI*. Pentru merite în sport a fost distins cu Medalia *Muncii* clasa a III-a (1957).

IRIMESCU, ION (1903–2005) n. în Prețuești, jud. Suceava. Sculptor. Elevul preferat al lui Dimitrie Paciurea, continuator al mentorului său. Studiile și le-a continuat în Franța în atmosfera lui Rodin și Bourdelle. De-a lungul carierei sale a fost

profesor la principalele Institute de Arte Plastice din țară, la Iași (1940-1950), la Cluj (1950-1955) și la București din 1966 până la pensionare. Specializat în portrete de oameni importanți, care printr-o anumită schematizare adâncesc personalitatea și dramatismul subiectului: *Cantemir*, *Iorga* în București, *Brâncuși* la Tg. Jiu, *Caragiale* la Cluj, *Eminescu* la Fălticeni. *Muncitori în fabrică* în diferite posturi. Lucrări de mare detaliu ca *Floarea*, *Centaure*. Monumente de proporții: *Lupeni 1929*, *Răscoala din 1907*. Monumentele sale în aer liber se apropie de barocul socialist dar, esențialmente ele rămân romantice. A primit cele mai mari premii ale UAP 1981 și ale Academiei Române 1943. A deținut demnitatea de președinte al Uniunii Artiștilor Plastici (1978-1990) și membru de onoare al Academiei Române. Printre lucrările sale, atât de numeroase, se află și un desen în tuș intitulat *Călare*. Remarcabil prin longevitate artistică și biologică.

IRIMESCU, RADU (1890–1975) n. în Galați, tatăl său fiind contraamiral. După Liceul Militar din Iași a început Școala Militară de Artilerie Geniu și Marină, plecând apoi la Academia Navală din Kiel și făcând stagiul în marina germană

(1908-1912). Noile studii la *Technische Hochschule* de la Charlottenburg le-a întrerupt în 1913 îmbarcându-se ca ofițer de bord pe crucișătorul *Elisabeta*, cu care a participat la protecția românilor din Turcia. În toamna anului 1915, a intrat în Școala de Aviație și apoi a fost repartizat la Esca-

drila Farman cu care a avut misiunea de supraveghe a Dunării de la Turnu Măgurele la Silistra. Din 15 noiembrie 1916, conduce Escadrila F5 din Corpul II A și sub comanda lui s-a efectuat primul reglaj de tir din avion contra unei baterii inamice; tot în premieră, a fost montat un aparat *TFF* pe aeroplanul său. Eforturile sale au fost remarcabile deoarece, cum se sublinia în *Dicționarul marinărilor romani* (comandor Dr. Marian Mosneagu, Editura Militară 2008), urmând exemplul comandantului lor, căpitanul RI, marinarii zburători au fost prezenți în misiunile de fotografierea liniilor și bateriilor inamice, reglare și control al tirului artileriei proprii. În vara anului 1917, RI a adus mari servicii în timpul operațiunilor de la Nămoaloasa și a bătăliei de la Mărășești, iar în ianuarie 1918 a contribuit la dezarmarea trupelor rusești de la Galați, care, răsculate, încitau contra autorităților române. Pentru eroismul său, RI a fost recompensat cu înalte distincții: Medalia *Avântul Țării* (1913), Ordinul *Steaua României* în grad de Cavaler (1917), Ordinul *Sf. Ana cu Spadă* și Fundă, Ordinul francez *Crucea de Război*, Ordinul *Coroana României*, în grad de Ofițer cu Spadă (1918), Ordinul *Virtutea Aeronautică* cu Spade în grad de Cavaler. În 1920 a devenit inginer al Școlii de Mine a Universității Columbia (SUA) și apoi director la sucursala Băncii Chrissoveloni la New York, la Uzinele Reșița și la Societatea Generală de Gaz și Electricitate. Senator, iar între 1932-1935, subsecretar de stat al Aerului în Ministerul Apărării Naționale. Titular la Ministerul Aerului și Marinei din 1 ianuarie 1937 până la 10 februarie 1938, când a demisionat; pentru scurt timp, ad-interim la Ministerul Apărării Naționale. Pilot avansat la gradul de general comandor de aviație, ministru de resort, a susținut latura sportivă a aviației noastre într-o perioadă în care s-au înregistrat rezultate memorabile prin diferite recorduri și raiduri intercontinentale. Trimis Extraordinar și Ministru Plenipotențiar la Washington, a susținut activitatea lui Alexandru Papană dincolo de Ocean, care dorea să transpună visul neîmplinit lui George Fernic de a ajunge cu un avion de construcție proprie de la New York la București.

IRIMIA, ȘTEFAN (1946), n. în București. Absolvent al Liceului Militar din Câmpulung Moldovenesc (1965). Medic specialist ortopedie și traumatologie. Absolvent al Institutului de Medicină și Farmacie din București, promoția 1972. Specialist în fizioterapie, în medicina sportivă și chirot terapie. După absolvire a activat ca medic medicină generală adulți în județul Tulcea (1972-1976) și ca medic ortopedie/traumatologie la Spitalul de Urgență din București (1976-1982). După 1982, s-a stabilit în Germania, unde și-a continuat activitatea de medic ortopedie. După anul 2000, a efectuat periodic consultații și operații la o clinică privată din București, unde este asociat. A fost și a rămas un mare iubitor și susținător al sportului. A practicat mai multe sporturi ca elev la Liceul Militar, unde s-a remarcat mai ales la gimnastică, sub îndrumarea profesorului Cristea, care l-a selecționat în echipa liceului participantă la CN. A continuat să practice gimnastica și în primii 2 ani ca student la IMF concurând la CN studențești. A făcut parte din echipa de volei a IMF participantă în Categoria *Onoare*. După absolvire, activitatea sa profesională s-a îmbinat armonios și cu contribuții semnificative în domeniul medicinei sportive. În perioada 1977-1982, a asigurat asistența medicală la CS *Metalul* București. Atât în țară, cât și în Germania, după 1982, a ajutat numeroși sportivi și tehnicieni din România, Germania și alte țări, cărora le-a acordat consultații, îngrijiri medicale, tratamente și intervenții chirurgicale, contribuind la refacerea, recuperarea și revenirea lor în circuitul performanței sportive. Printre pacienții săi s-au numărat foarte mulți fotbaliști, jucători de polo, gimnaști, handbaliști, dar mai ales jucători de tenis, sportul său preferat, pe care a continuat să-l practice și după 60 de ani. Printre jucătorii de tenis care au beneficiat de serviciile sale s-au aflat: Adrian Voinea, Andrei Pavel, Victor Hănescu, Victor Crivoi, Sorana Cârstea, Simona Halep și mulți alții. În anul 2009, la solicitarea lui Andrei Pavel, căpitanul

nejucător al echipei de Cupa Davis, doctorul Ștefan Irimia a devenit oficial medicul care asigură asistența de specialitate a acestei echipe. Preocupat constant de perfecționarea sa profesională, a participat la numeroase congrese, cursuri de specializare și sesiuni științifice. Autor al unor studii și lucrări de specialitate comunicate sau publicate.

ISĂRESCU, MUGUR (1949), n. în Drăgășani, jud. Vâlcea. Absolvent al ASE, Facultatea de Comerț Exterior, promoția 1971. Obține titlul de doctor în științe economice în 1989. După absolvire a fost încadrat pe post de cercetător principal la Institutul de Economie

Mondială din București (1971-1990). În paralel a desfășurat activitate didactică (1975-1989), ca asistent, lector, conferențiar și profesor (1995) la ASE. În 1990 este numit secretar cu probleme economice și monetare al Ambasadei României din Washington (martie-august). În septembrie 1990 devine guvernatorul BNR, funcție în care îl regăsim și în 2009, care se va dovedi un record de longevitate pe plan mondial. În 1993 va fi ales membru al *Clubului de la Roma*, o organizație internațională compusă din oameni de știință, economiști, șefi și foști șefi de stat. În 1998 este ales vicepreședintele Clubului Guvernatorilor Băncilor Centrale din Balcani, Marea Neagră și Asia Centrală, iar din 2002 este președinte. În plan politic, la 22 decembrie 1999, este numit prim-ministru al României, funcție pe care o deține până la 28 decembrie 2000, perioadă în care a deschis negocierile de aderare a României la Uniunea Europeană. Candidează în 2000 la Președinția țării. În 2001, este cooptat ca membru corespondent al Academiei Române, iar din anul 2006 este membru titular al acestui for. În 2008 va fi ales ca membru corespondent al Academiei Regale de Științe Economice și Financiare din Barcelona (Spania). Pasionat de șah, fapt ce i-a conferit președinția FRS în intervalul 1994-1998, și de onoare în 2001. În perioada 2006-2011, a fost

ales în funcția de președinte al AGVPS. A finanțat modernizarea CS BNR (*Progresul*), al cărui spațiu a devenit proprietatea BNR.

ISTRATE, ILIE (1921–1997), n. în com. Stoina, jud. Gorj. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ANEF/SSEF, promoția 1945. Ca student a fost secretarul Asociației Sportive de la ANEF, dublu campion universitar la tir, instructor de planorism la

aerocluburile din Brașov și Petroșani. A funcționat ca profesor la liceele *Gh. Lazăr* din București și *Traian* din Turnu Severin (1947-1948), *SSE nr. 1* București (1958-1959), apoi ca asistent universitar la ICF București și ca inspector general în Ministerul Învățământului (1957-1962). A fost responsabil tehnic al OSP – regionala Oltenia (1946- 1947); responsabil tehnic al OSP – filiala Mehedinți; șef secție la CNEFS; consilier al președintelui CNEFS; secretar general al COR; vicepreședinte al FR de Ciclism. A participat la pregătirea sportivilor olimpici români în perioada 1952-1982, făcând parte și din conducerea delegațiilor României la JO de la Roma, Tokyo, München, Montreal și Moscova. A condus loturile naționale la numeroase campionate balcanice, europene și mondiale de gimnastică, tir, ciclism ș.a. A coordonat programele de educație fizică pentru instituțiile de învățământ de toate gradele și a elaborat mai multe manuale de educație fizică pentru licee, școli generale și școli profesionale, în perioada 1950-1965. De asemenea, a colaborat cu articole la ziare și reviste de specialitate și a publicat cărți cu tematică sportivă. A participat, cu peste 20 de lucrări personale și în colaborare, la sesiuni și congrese științifice desfășurate în țară și peste hotare. Menționăm și contribuția sa la organizarea cabinetelor metodice județene, la promovarea activității metodice în cluburile sportive școlare și universitare. A fost distins cu numeroase medalii și diplome, în țară și străinătate. Decorat cu Ordinul *Merite Sportive* clasa a III-a (1976).

ISTRATI, I. CONSTANTIN (1850–1918), n. în Roman, jud. Bacău. Savant și om politic. Medic și chimist. Profesor de chimie organică la Facultatea de Științe din București. Membru al Academiei Române. Unul dintre fondatorii Școlii românești de chimie. A lucrat,

la început, ca medic în mediul rural și la spitalele din București. Pleacă, apoi, la specializare în Franța, dedicându-se chimiei, disciplină în care a avut realizări didactice și științifice de valoare deosebită. Lecturile, observațiile și experiența sa de medic l-au determinat să scrie, în anul 1880, lucrarea *Considerațiuni asupra importanței și necesității gimnasticii din punctul de vedere igienic și social*. În cele 135 de pagini ale acestei lucrări, tânărul medic trecea în revistă: evoluția gimnasticii de-a lungul vremii (inclusiv la români); influența benefică a acesteia asupra principalelor organe și sisteme ale corpului omenesc; importanța asocierii factorilor de mediu cu practicarea exercițiilor fizice și a respectării unor principii metodice-accesibilitatea, gradarea și individualizarea eforturilor. În concepția sa, jocurile populare tradiționale, având și o mare valoare morală și educativă, constituiau, împreună cu exercițiile militare, gimnastica și scrima, mijloace foarte importante pentru întărirea sănătății populației din țara noastră. I.C. Istrati atrăgea atenția că gimnastica nu trebuie practică numai de copii și tineri, ci și de adulți, ba chiar și de bătrâni, desigur cu adaptarea efortului la posibilitățile și necesitățile vârstei. Exercițiile fizice sistematice, susține I. C. Istrati prin numeroase studii, sunt cu deosebire recomandabile celor cu preocupări și activități intelectuale și sedentare. Capitolul *Gimnastica din punctul de vedere terapeutic* tratează, în lumina cunoștințelor de atunci, efectele profilactice și terapeutice ale exercițiilor fizice. ICI preconiza și crearea unui institut de gimnastică terapeutică, înzestrat cu personal calificat, cu instalații și aparatură complexă. A avut satisfacția de a-și vedea materializată ideea prin institutul înființat de prof. dr. Al. Marcovici, titu-

larul Catedrei de clinică medicală de la Facultatea de Medicină din București.

IVAN, DUMITRU (1932–1989), n. în Comuna Bordușani, județul Ialomița. Absolvent al Școlii Pedagogice din București (1951); a funcționat ca învățător. Profesor de educație fizică și sport. După stagiul militar, a absolvit Institutul de Cultură Fizică, la cursurile fără frec-

vență, pe care le-a absolvit în 1960. A practicat boxul, legitimat la clubul *Dinamo*. A fost încadrat, după un an de voluntariat la Consiliul regional UCFS Dobrogea, pe postul de șef al Sectorului tehnic, promovat în funcția de președinte al Consiliului regional (1961). În 1962, a fost ales membru al Consiliul General al UCFS, iar în 1965 a fost ales membru supleant al Comitetului Executiv al CNEFS. Ascensiunea sa profesională și administrativă a fost determinată de însușirile sale organizatorice, de priceperea sa în relațiile cu oamenii, din marea sa pasiune pentru sport. Constanța a devenit un centru sportiv de nivel național prin faptul că a selecționat, a „adus” în spațiul județului său specialiști reputați (C. Lisias, la haltere, Ofițerescu, la lupte, Veliciu și Floroiu, la atletism, antrenori de fotbal, de volei, rugby și handbal), care au produs performanțe de rang național și internațional. S-a îngrijit de baza materială și sportivă a județului (Stadionul *Farul*, Sala Polivalentă, Hotelul Sportivilor etc.), creând condiții pentru performanța de elită, istoria sportului românesc și dobrogean recunoscându-i rolul său de ctitor.

IVANOVICI, HORIA-CLAUDIU (1974), n. în București. Absolvent al Liceului *Dinicu Golescu*, cu profil electrotehnic, Câmpulung-Muscel, și al Facultății de Drept a Universității *Spiru Haret*. Între 1987-1990 a practicat fotbalul, ca junior, la

ARO Câmpulung-Muscel și FC Argeș. Între 1991-1995 debutează în presa sportivă ca redactor al departamentului sport la *Evenimentul zilei*. Se transferă la cotidianul *Național* (1995-1996), apoi la *Sportul românesc* (1996-1998), fiind redactor-șef adjunct. Redactor-șef adjunct la *Antena 1* (1998-2000), iar din anul 2000 devine redactor-șef la *Gazeta sporturilor*. A contribuit la organizarea unor emisiuni de radio și televiziune, remarcându-se (prin audiență) cu emisiunea *Contraatac* de la *Antena 1*. De aici a trecut la *TV Sport*, iar emisiunea a devenit *Fanatik Show*, continuând la *Prima TV*, *OTV*, *Telesport*, *OTV* și *Digi Sport* (din 15 august 2009).

JALEA, ION (1887-1983), n. în Casimcea, jud. Tulcea. Sculptor, considerat între clasic și romantic, s-a format lângă Ionescu-Valbudea și Dimitrie Paciurea cu specializare la Paris cu Antoine Bourdelle. Debut artistic în 1915. Erou la Mărășești, unde și-a pierdut un braț. A continuat să modeleze cu osârdie, introducând totuși unele simplificări ale formelor care, în realitate, s-au dovedit benefice pentru arta sa. Opera sa cuprinde sculptură mică, dar și de mari proporții, basoreliefuri și monumente de mare amploare. Ideea de forță, încheștarea efortului sau a luptei le-a redat în *Hercule* și *Centaurul*, lucrare din tinerețe amplasată în Parcul Herăstrău. Piese mici: *Săpătoarele*, *Lăptăreșele*, *Victoria*, *Arcaș în repaus*. Lucrări de proporții sau basoreliefuri: *Friza* - pentru Expoziția de la Paris, Împărat și proletar. Împreună cu C. Medrea, a executat basorelieful pentru *Monumentul Eroilor* de la Mărășești. Alte monumente: *Soldății francezi* - în Parcul Cișmigiu, Spiru Haret - în fața Universității din București, *Familia Amira* la Cimitirul Bellu. După 1944: *George Enescu* - amplasat în fața Operei Naționale, *Mircea cel Bătrân* la Tulcea, *Decebal* la Deva, *Monumentul Unirii* la Focșani, *Sf. Pantelimon* la Techirghiol, *Aruncătorul de ciocan*, gips. Artist neliniștit, plin de căutări și

contraste. A lăsat neamului o casă muzeu la Constanța. IJ a primit cele mai mari premii și i s-au acordat cele mai înalte demnități academice în cadrul artelor plastice. Ales membru corespondent al Academiei Române în 1946, este exclus printr-un decret din 1948, deoarece a refuzat să se alăture corului de denigratori ai lui Constantin Brâncuși. Readmis membru al Academiei în 1963.

JECU, EMIL (1924-2009), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ANEF, promoția 1947. De la 1 ianuarie 1947 și până la 1 noiembrie 1948, a frecventat, la Conservatorul de Stat, cursurile clasei de euritmie (unde a fost, ulterior, încadrat, pe post de asistent universitar, în baza diplomei de licență de la ANEF). Ca profesor, a predat educația fizică la Liceul *Al. Sahia* și *Comercial nr.3*, fost *Regele Carol I* din București. A fost: membru în Consiliul Central al AS *Progresul* București (1960-1967); secretar al Consiliului Municipal București de Educație Fizică și Sport (1967-1979); secretar al FR de Atletism (1979-1981). În sportul de performanță s-a remarcat ca alergător de viteză, pe distanțele de 100 m, 200 m, 400 m și 800 m, activând, între anii 1945 și 1952, la *Clubul Athletic Român*, la *Clubul Dinamo* și, în final, la *Clubul Progresul* București, avându-l ca antrenor pe prof. univ. Eugen Bran, de la ANEF. A participat la numeroase competiții sportive, interne și internaționale, la încheierea cărora a urcat de multe ori pe podiumul premianților, ocupând de pildă: locul II în proba de 400 m, la CN din 1945; locul I, la CN din 1947, la 400 m; locul I, la CN din 1948, tot la 400 m; locurile II și III, cu echipa României, în ștafeta de 800 - 400 - 200 - 100 m, respectiv, de 4 x 400 m, la JB din 1947. Pentru rezultatele obținute pe pista de atletism, la catedră și în activitatea de sprijinire a sportului de masă, i-a fost acordat titlul de Profesor fruntaș (1964) și a fost distins cu Medalia *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (1966).

JEFLEA, GENOVEVA (1938), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1961. După participarea la mai multe cursuri de specializare privind medicina și biochimia culturii fizice și sportului de performanță, prin concurs, începe să-și desfășoare activitatea la Facultatea de Igienă, Institutul de Medicină Sportivă și Centrul de Cercetări pentru Problemele Sportului (1968-1978). La această din urmă instituție, încadrată la laboratorul de biochimie, în calitate de responsabilă de colectiv, are o activitate științifică prodigioasă privind biochimia în sportul de performanță, ajungând cercetător științific principal gradul III. Împreună cu colaboratorii săi apropiați (G. Haralambie, Al. Partheniu, C. Tatu, E. Nenciu, A. Gagea), publică și prezintă la diverse congrese naționale și internaționale peste 30 de lucrări privitoare la comportamentul funcțional al organismului sportivilor de înaltă performanță, participanți la JO și CM; totodată, este prezentă prin acordarea asistenței științifice, precizarea modelelor de testare, stabilirea profilului excitabilității neuromusculare și informații asupra funcției biochimice și neuromusculare, la sportivii loturilor olimpice și naționale de atletism, bob, baschet, box, canotaj, caiac-canoe, gimnastică, handbal, haltere, lupte, scrimă și tir. În perioada 1978-1990, își desfășoară activitatea la Policlinica pentru Sportivi, ca medic principal în medicina culturii fizice.

KAROLY, BELA (1942), n. în Cluj. Absolvent al Institutului Pedagogic de 3 ani, Facultatea de Educație Fizică, promoția 1963. Inițial, a practicat atletismul și handbalul. După absolvirea facultății, a fost repartizat ca profesor la Secția de handbal din Vulcan, după care s-a transferat la CSȘ din Petroșani, la Secția de handbal, ca antrenor, funcție pe care a avut-o și în 1969, la Secția de handbal a CS Onești. Din 1971, este angajat ca

antrenor la Liceul cu program special de gimnastică înființat în Onești de profesoara Maria Simionescu și antrenorul Marcel Duncan (1969). Alături de soția sa, Martha Karoly, profesoară și antrenoare de gimnastică, va pregăti grupa de gimnaste selecționate dintre cele mai talentate eleve din clasele I-IV, grupă din care făcea parte și Nadia Comăneci. Datorită metodelor sale de pregătire și a rezultatelor promițătoare, este cooptat ca antrenor la lotul național feminin de gimnastică, pentru participarea la CE de la Skien (Norvegia), din 1975, competiție ce va deschide drumul consacrării mării gimnaste Nadia Comăneci, care cucerește, la cei 14 ani ai săi, 4 medalii de aur și una de argint. În anul următor, la JO de la Montreal, echipa feminină de gimnastică a României obține medalia de argint, iar Nadia Comăneci va străluci din nou obținând 3 medalii de aur și una de bronz. BK va conduce echipa feminină de gimnastică la CE din 1977 (Praga) și din 1979 (Copenhaga), la CM din 1978 (Strasbourg) și din 1979 (Fort Worth), unde va câștiga, cu echipa țării, titlul mondial și 2 medalii de aur, la sol și sărituri, prin E. Eberle și Dumitrița Turner. La JO din 1980, de la Moscova, echipa condusă de el va cuceri locul II, iar Nadia Comăneci va obține medalia de aur (sol și bârnă). În 1978, gimnastele vor fi aduse la Deva, unde, cu sprijinul FR de Gimnastică și al autorităților locale, se creează un nou centru de pregătire și un liceu de profil, care va continua tradiția de la Onești, prin rezultatele remarcabile obținute de gimnastele tricolore în perioada 1978-1981. După 1981, când părăsește România, BK își continuă, în SUA, strălucita carieră de antrenor, aplicând experiența școlii românești de gimnastică, formând campioane olimpice și mondiale. A pregătit lotul feminin de gimnastică al SUA pentru JO din 2000. În 1997, primește o înaltă apreciere internațională, prin intrarea în *Hall of Fame*. Ca o adâncă mulțumire a ceea ce a realizat pentru gimnastică românească, Fundația *Casa Campionilor* (condusă de Mariana Bitang), îi înmânează Trofeul *Antrenori de legendă*. Pentru rezultatele obținute și contribuția sa la dezvoltarea gimnasticii, i-a fost acordat titlul de Antrenor Emerit, fiind decorat cu ordine și medalii de stat, printre care Ordinul *Muncii* Clasa I, în 1976, iar în anul 2000, i

s-a conferit Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Ofițer.

KAROLY, MARTHA (1942), n. în Odorhei. Profesoară de educație fizică, absolventă a ICF, promoția 1963. Profesoară și antrenoare la ȘSE din Vulcan (1963-1966), apoi din Petroșani (1966-1968). Din 1968 s-a transferat la Onești, la *Liceul nr. 1*, devenit în 1969 *Liceu cu*

program de gimnastică, la care a activat până în 1978, când s-a mutat la Deva, la o școală generală și la CSȘ *Cetate*. În cadrul unităților școlare, devenite și centre de pregătire olimpică pentru gimnastică, precum și la loturile naționale și-a desfășurat activitatea profesională împreună cu soțul său, profesorul Bella Karoly și alți tehnicieni. Are mari merite și contribuții deosebite la selecția și pregătirea unor gimnaste de mare performanță. Cu sportivele pregătite de ea, au fost câștigate peste 150 de titluri naționale, începând de la categoria copii până la senioare, și peste 100 de locuri I în concursurile internaționale. A contribuit la pregătirea *generației de aur* a gimnasticii feminine românești, în frunte cu Nadia Comăneci, care a dominat CE, CM și JO în perioada 1975-1980, cucerind numeroase medalii. Gimnasta care s-a impus în mod strălucit a fost Nadia Comăneci cu 9 medalii de aur, 2 de argint și una de bronz la CE din 1975, 1977 și 1979, campioană mondială în 1978 (Strasbourg) la bârnă. Tot sub această conducere în 1979 (Fort Worth) se cucerește, prima medalie de aur de către echipa formată din Nadia Comăneci, Emilia Eberle, Melita Ruhn, Rodica Dunca, Dumitrița Turner și Marilena Vlădărău. Tot Nadiei Comăneci îi aparțin și cele 5 medalii de aur, 3 de argint și una de bronz, câștigate la JO din 1976 și 1980. Pentru contribuția și rezultatele obținute a primit numeroase diplome de onoare și ordine, iar în 1975 i s-a acordat titlul de Antrenoare Emerită. În 1981 s-a stabilit în SUA, unde a continuat să activeze în domeniul gimnasticii. La începutul anului 2001, Federația Americană de Gimnastică a oficializat numirea sa în funcția de

antrenoare coordonatoare a lotului feminin de gimnastică al SUA, pentru competițiile oficiale din perioada 2001-2008. În această activitate a colaborat și cu antrenorul Mihai Breștianu, originar tot din România. Fundația Casa Campionilor, i-a acordat în anul 2007, Trofeul *Antrenori de Legendă*. Decorată cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (1976).

KIRMIZIYAN, AGOP – VERTAKES (1931), n. în Ploiești. Om de afaceri, un mare iubitor și susținător al sportului. Practicant al baschetului. După susținerea examenului de capacitate la Liceul Dimitrie Cantemir, în 1948, și-a continuat studiile la SMTCF din Timișoara, sub

îndrumarea plină de recunoștință a prof. Cornel Iovănescu, iar din 1949 s-a transferat la SMTCF din București, până în 1952, când cu 3 luni înainte de absolvire a emigrat în Turcia. A practicat baschetul, de la 14 ani (1945), la AS “Educația Fizică Armeană” o grupare particulară cu contribuții la dezvoltarea baschetului din țara noastră, cu echipe în CN și campionatul regional. La “EFA”, unde l-a avut coleg de echipă pe renumitul Grigore Avachian, a activat până în 1948. În cadrul SMTCF, a practicat mai multe ramuri de sport, dar baschetul a ocupat în continuare primul loc. În 1951, a fost selecționat în lotul lărgit de juniori – tineret avându-i ca antrenori pe Grigore Avachian și Ioan Kunst. În 1952, se stabilește în Turcia, unde continuă să joace baschet. În perioada 1952 – 1956, susține 15 jocuri cu echipa națională de seniori a Turciei. A fost selecționat în lotul lărgit pentru JO de la Helsinki, fără a fi inclus în lotul definitiv. În 1956, se stabilește în Franța, la Paris, jucând la renumita grupare sportivă “PUC”, dar curând datorită lipsei mijloacelor materiale, se retrage din activitatea de performanță. A continuat să joace însă ca amator la “Stade Français” circa 25 de ani. Atras de lumea afacerilor, probabil influențat și de tradițiile familiei (tatăl său a fost croitor pentru confecții de damă, fratele sau inginer) fire ambițioasă și perseverentă, a pornit de la zero și a ajuns producător – fabricant de confecții pentru femei, produsele sale

fiind exportate pe toate continentele. Cerințele exercitării atribuțiilor sale profesionale l-au făcut să fie prezent în diferite orașe ale lumii și mai ales în țările care au influențat viața și activitatea sa – România, Franța, Armenia și Turcia – fiind și deținătorul cetățeniei acestor patru țări, cu care, datorită calităților sale manageriale, morale și umane, a știut și a reușit să păstreze relații corecte, de respect și avantaj reciproc. În 1966, revine în România desfășurând afaceri cu statul român, profitabile pentru ambele părți. Rămânând un apropiat al sportului pe care îl considera o parte inseparabilă a vieții sale, bine cunoscut în această lume, în care are mulți prieteni, a continuat să ajute, în principal material, acolo unde era nevoie. Generozitatea sa a fost evidențiată și în perioada 1992 – 2004 când a fost sponsorul oficial al COR. Pentru edițiile JO de vară și de iarnă, desfășurate în acest interval, a asigurat vestimentația oficială – de prezentare și cea de sat olimpic pentru 350 de persoane la JO de vară și pentru 50 de persoane la JO de iarnă. Tot din 1992 și în continuare a sponsorizat echipele olimpice ale Armeniei. Împreună cu fratele său, a construit din fonduri proprii, unicele două săli de gimnastică din Erevan. Agop Kirmiziyen, rămâne în istoria sportului românesc, pentru că a continuat să-și iubească și respecte țara în care s-a născut, pentru că a rămas un prieten apropiat al sportului și sportivilor din această țară, pentru faptele sale pline de umanism și contribuțiile la afirmarea sportului. În perioada 1992 – 2000, a fost membru al COR.

KIRILTESCU, CONSTANTIN

(1876–1965), n. în București, unde și-a făcut studiile medii și universitare. Și-a luat licența în științe naturale și, apoi, și-a susținut teza de doctorat la Iași (1930). A funcționat ca profesor secundar la mai multe licee, școli normale și seminare din

Capitală și din provincie, ca asistent și șef de lucrări la Institutul de Fiziologie și la Facultatea de Științe și, din 1930, ca profesor la ANEF din București. Paralel cu activitatea didactică, a desfășurat, vreme îndelungată, o susținută muncă organizatorică în

cadrul Ministerului Instrucțiunii, în intervalul 1907–1938 (de când a fost numit, de către ministrul Spiru Haret, ca inspector, și până când și-a dat demisia-aprobată de ministrul Armand Călinescu – din funcția de director general al învățământului superior). Activitatea și opera lui CK se disting prin vastitatea lor (câteva mii de lucrări publicate), prin multitudinea domeniilor abordate (științele naturii, istorie, literatură, pedagogie, memorialistică, critică socială, relații culturale internaționale, educație fizică și sport), precum și prin longevitatea perioadei afirmării, consacrării și recunoașterii depline a valorii lor (între 1898 și 1979, când i-au fost tipărite memoriile). Din bibliografia sa impresionantă se detașează valoroasa monografie *Palestrica* – dedicată istoriei universale a culturii fizice – și monumentalul opus *Istoria războiului pentru întregirea României* (1916–1919) – distins de Academia Română cu Premiul *Năsturel*. Prestigiul de care se bucurau personalitatea și opera lui CK explică decizia directorului ISEF, prof. univ. Fr. Rainer, de a-i încredința Catedra de istoria, teoria și organizarea educației fizice. Grație formației și pregătirii sale de excepție, prin profesiunea de credință ce acorda un rol determinant educației în formarea omului, prin viziunea enciclopedică asupra inter-relațiilor dintre fenomenele și procesele care influențează dezvoltarea ființei umane, a imprimat o necontestată autoritate abordării și valorizării educației fizice și sportului profesate și practicate în România în primele decenii ale secolului XX.

KOVACS, ȘTEFAN (1920–

1995), n. în Timișoara. Jucător și antrenor de fotbal. Începuturile sale fotbalistice sunt legate de CA *Timișoara* și CA Oradea, unde joacă până în 1938, când pleacă în străinătate, pentru a evolua ca jucător profesionist în Belgia, la *Olympique Charleroi*.

Revenit în țară în 1941, activează la o serie de echipe de fotbal fruntașe, ca *Ripensia* Timișoara, *CFR* Turnu Severin, *KAC (Ferar)*, *CFR* Cluj și *Universitatea Cluj*. Ca fotbalist, a excelat prin

tehnică individuală și intuiție tactică. Din 1949, a fost antrenor și, după o scurtă perioadă de pregătire a juniorilor Clubului CFR Cluj, preia conducerea tehnică a echipei de seniori a aceluiași club, precum și aceea a echipei *Universitatea Cluj*. În 1962, este cooptat ca antrenor federal. În urma eșecului (1-7) cu naționala Elveției, la Zürich, în mai 1967, în cadrul preliminariilor CE, este eliberat din funcție și preia echipa *Steaua București*. În perioada 1967-1971, izbuteste să obțină, an de an, câte o performanță de prestigiu cu fotbaliștii militari bucureșteni: câștigarea CN, în 1968, apoi, 3 ediții consecutive, cucerirea Cupei României. În vara anului 1971, a plecat în străinătate ca antrenor la *Ajax Amsterdam* și, 2 ani, cât a condus celebra formație olandeză, a colecționat un mănunchi de trofee care l-au impus în rândul celor mai reputați antrenori continentali: în 1972 și 1973, a câștigat campionatul și Cupa Olandei, Cupa Campionilor Europei și Cupa Intercontinentală. De la *Ajax*, a trecut, ca director tehnic, la Federația Franceză de Fotbal, reușind să pună bazele unei echipe reprezentative valoroase, care, ulterior, a obținut, în 1976, calificarea la JO de la Montreal și la turneul final, din 1978, al CM din Argentina. Revenit în țară, este numit vicepreședinte al FRF, director tehnic și, respectiv, antrenor al echipelor reprezentative de fotbal ale României: naționala A, olimpică și de tineret. După anul 1982, a activat ca instructor FIFA și membru în cadrul Comisiei internaționale a FRF, dar și ca antrenor și director tehnic al unor echipe de peste hotare, precum *Monaco* și *Panathinaikos* Atena. Bogata sa experiență profesională, unanim apreciată la nivel internațional, și-a împărtășit-o într-o valoroasă lucrare: *Fotbal total*. Pentru meritele sale deosebite i-au fost acordate titlul de Antrenor Emerit și calitatea de membru de onoare al FRF. A fost decorat cu Ordinul francez *Legiunea de Onoare* și Ordinul Olandez înmănat de Regina Angliei în anii '60.

KOVÁCS, ZOLTÁN (1913-1999) n. în Cluj. Pictor. Debutază la Salonul Oficial în 1946, după care va expune cu regularitate la expozițiile anuale de stat, la expoziții colective și la numeroase expoziții de artă românească, organizate în străinătate. A fost

declarat Maestrul Emerit al Artei, în 1964. Fiind un magician al culorii, un bun cunoscător al procedurii clar obscurului și ajutat de un desen bine gândit, Kovács Zoltán a reușit să dea compozițiilor sale vigoare și echilibru, peste care plutește un veritabil lirism. Lucrarea *Hochei* realizată în ulei pe pânză, probează capacitatea sa de a stăpâni legile compoziției, personajele reușind să întrețină o atmosferă tensionată plină de dinamism

KREMPEL-FAKNER, HILDEGARD (1933-2004) n. în Oravița jud. Caraș-Severin. Grafician. A urmat cursurile Institutului de Arte Plastice Nicolae Grigorescu din București în anul 1958. După absolvire, angrenată în viața artistică a Banatului, a expus gravură și ilustrații de carte la expoziții colective în Timișoara, Lugoj, Reșița, dar și la Craiova și Constanța. Este prezentă la expozițiile anuale de stat și la expozițiile românești organizate peste hotare. Participă la Bienala Internațională a Sportului de la Barcelona din 1971, cu gravura *Derby*.

KUMMER, ARNOLD (1914-1990), n. în Brașov. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ISEF, promoția 1935. În anul următor, face cursuri de specializare în Germania, la Leipzig și la Institutul Superior de Educație Fizică din Berlin. La întoarcerea în țară (1936), este numit asistent la catedra de gimnastică a ISEF, unde funcționează până în 1937. Ulterior, se mută în orașul natal, funcționând ca profesor la Liceul *Andrei Șaguna*. După reforma învățământului din 1948, este numit director al SMTCF din Brașov și, apoi, la liceul cu program de educație fizică și sport. În 1971, obține gradul I didactic. În 1982, a emigrat în Germania.

KUNST-GHERMĂNESCU, IOAN (1925-1997), n. în Lugoj. Profesor de educație fizică și sport. Licențiat al IEF din București (1948). În cariera universitară a parcurs, în intervalul 1951-1989, toate treptele de promovare, de la asistent la profesor. În paralel, a desfășurat,

ca sportiv, o intensă activitate competițională (1942-1952) în echipele de handbal ale cluburilor *Rapid* și *CCA*. Apoi, ca antrenor al echipei *CCA (Steaua)* și, respectiv, al reprezentativei naționale de handbal, a contribuit la obținerea mai multor titluri de campion al României și a patru titluri de campion mondial (1961, 1964, 1970 și 1974); a ocupat, cu echipele antrenate de el, locul II la CM din 1976, locul II la JO din 1976 (Montreal) și, de 3 ori, locul III la JO din 1972, 1980, 1984. De asemenea, a cucerit la 6 campionate universitare locul I. A mai îndeplinit, rând pe rând, funcțiile de: șef de catedră și rector al IEFS (1981-1989) și președinte al FR de Handbal. Sub semnătura sa, au văzut lumina tiparului 160 de lucrări monografice (printre care *Handbalul în 7*, *Handbalul – tehnica și tactica jocului*, *Teoria și metodica handbalului*), traduse în mai multe limbi (rusă, japoneză, franceză, sârbocroată, germană, engleză și spaniolă). A susținut, sub patronajul Federației Internaționale de Handbal, conferințe de specialitate în numeroase țări (Argentina, Brazilia, Spania, Elveția, Germania, Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria, Marea Britanie, Suedia, Danemarca, URSS, China, Japonia, Canada ș.a.) și a prezentat referate și comunicări la diverse simpozioane internaționale și naționale. A fost membru în Consiliul IHF, președinte al Comisiei de antrenori și metodică din IHF, membru al Comisiei de arbitri a IHF, membru de onoare al IHF. În perioada 1967-1982 a îndeplinit funcția de secretar al CNEFS având în răspundere secția – Jocuri sportive și alte compartimente, fiind și membru al Comitetului Executiv și al Biroului acestuia. A fost membru al COR (1970-1997) și al Comitetului Executiv al COR (1990-1997). Din însărcinarea IHF, a realizat filme metodice privind tehnica și tactica jocului de handbal, precum și filme de instruire tehnică pentru arbitri. S-a numărat printre inițiatorii introducerii mijloacelor electronice de cronometraj la competițiile oficiale de handbal. A fost numit delegat tehnic al IHF sau membru al juriilor la JO din anii 1972, 1976, 1980, 1984, 1988, 1992, la numeroase ediții ale CM, la alte competiții internaționale oficiale. A participat la 16 congrese ale IHF. A reprezentat mișcarea sportivă din România la conferințe internaționale cu tematică sportivă și la convorbiri cu conducători ai unor orga-

nizații sportive internaționale și cu reprezentanți ai unor organizații sportive naționale din alte țări. Prin întreaga sa carieră didactică universitară, sportivă, publicistică și organizatorică, poate fi considerat ca fondator al școlii românești de handbal și unul dintre specialiștii cu merite incontestabile în dezvoltarea handbalului internațional. În memoria lui IKG, Sala Polivalentă din Parcul Tineretului din Capitală îi poartă numele. I s-au acordat titlurile de Maestru al Sportului și de Antrenor Emerit. I-au fost decernate nenumărate distincții sportive românești și străine, printre care și *Ordinul Olimpic de Argint*, înmănat de președintele CIO, Juan Antonio Samaranch, la Adunarea festivă prilejuită de împlinirea a 75 de ani de la înființarea COR (1990). Decorat cu: *Medalia Muncii* (1961, 1962) *Ordinul Muncii* clasa a II-a (1962); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1970); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1974); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (1981).

LADOR, IOAN ION (1947), n. în Dej, jud. Cluj. Absolvent al Liceului Teoretic din Dej, promoția 1966. Profesor de educație fizică și sport, licențiat al IEFS, promoția 1972, doctor în educație fizică și sport (1998) la ANEFS. Absolvent al Cursului de perfecționare în management organizat de *Know, How Fund* din Marea Britanie și Centrul pentru Implementarea Managementului Performant – CIMP București, ambele absolvite în 1988. Între 1972-1975, a fost profesor de educație fizică și sport la Liceul Aeronautic din București, iar din 1975, profesor universitar dr. la Catedra de educație fizică a Universității de Medicină și Farmacie *Carol Davila* din capitală. Din 1999 până în prezent, este prof. univ. dr. asociat, conducător de doctorat la IOD în educație fizică și sport la Universitatea din Pitești. A îndeplinit pe plan național și internațional, o serie de funcții: președinte al Centrului de cercetări pentru sănătate și performanță prin sport în Universitatea de Medicină și Farmacie *Carol Davila*, consilier de specialitate în cadrul Direcției generale de învățământ superior din MECI, secretar general al FSSU din România, șef al

Catedrei de educație fizică și sport la UMF Carol Davila, membru în COSR, membru al Comisiei de evaluare al Consiliului Național de Atestare al titlurilor, diplomelor și certificatelor universitare, Comisia de psihologie și științele educației, membru corespondent al Comisiei internaționale pentru studiul sportului universitar/CFSN etc. În domeniul cercetării științifice, a condus sau a activat în diferite colective universitare sau de interes național, pe teme de management, marketing și legislație în sport. Amintim câteva dintre cele mai reprezentative: *Implementarea Procesului de la Bologna în sistemul educațional, model final*, materializat în înființarea primei *Specializări de educație fizică și management în sport – EFMS- din România* prin HG, *Evaluare și recunoaștere profesională bazată pe competiție științifică în domeniul fundamental al educației fizice și sportului*, *Contribuții la elaborarea, aplicarea și implementarea în România a Proiectului de reformă în sistem educațional în general, și în special în educație fizică și sport*, *Identificarea tehnicilor și metodelor de evaluare managerială, aplicarea și implementarea acestora în sistemul sportului de performanță universitar din România*, etc. A susținut 136 de comunicări și 123 conferințe cu subiecte de specialitate; în străinătate a participat activ, susținând 23 de comunicări în diferite congrese, conferințe sau reuniuni științifice, iar în domeniul activității editoriale a publicat în țară 7 cărți, 5 tratate sau monografii, 4 cursuri și 65 de articole sau analize de specialitate. În străinătate a publicat 16 materiale dedicate educației fizice și sportului universitar din țara noastră. Prin Ordin al MI, a condus delegațiile sportive studențești din România la 25 de CMU și universiade de vară și iarnă. A primit diferite distincții pe linie de învățământ.

LALESCU, TRAIAN (1882–1929), n. în București, fiul unui funcționar bănățean stabilit la București. Matematician. A studiat la Paris, la Sorbona, devenind doctor în matematici. După 1909, profesor la Universitatea din București, Facultatea de Științe. Din inițiativa sa, în

1920, s-a creat Institutul Politehnic din Timișoara, profesorul Lalescu fiind primul rector al acestuia. A fost unul dintre fondatorii teoriei integratelor și primul din lume care a scris o carte pe această temă (Paris, 1911). Cu toate că a avut o viață relativ scurtă a lăsat o serie de lucrări de valoare și în domeniile geometriei analitice, algebrei, geometriei lineare și fizicii matematice. Dezvoltă funcțiile spline (de tip polinom), o altă premieră pe plan mondial. Din familie prinde plăcerea de a practica gimnastica. O familie de bănățeni cu mentalitate modernă de a fi în rând cu cei care se preocupă de sănătatea lor, de practicare a unor exerciții de gimnastică pentru fortificarea organismului. Este un împătimit al mersului pe jos și al colindării pe potecile de munte. Numai astfel se explică prezența sa printre membrii fondatori ai Societății Turiștilor Români la 24 ianuarie 1903. Așa se face că este în relații de amiciție cu cei care au pus bazele Federațiunii Societăților Sportive din România (FSSR), fiind alături de aceștia, ca membru fondator, la 1 decembrie 1912, al acestei prime organizații sportive din țara noastră. S-a situat printre inițiatorii înființării, la 11 februarie 1916, a *Sporting Clubului Universitar Studențesc* (ulterior Clubul Sportiv Sportul Studențesc). A fost ales primul președinte al acestui club. Unitatea sportivă de la Orșova care pregătește sportivii de performanță la canotaj și kaidac-canoe, funcționează pe lângă Liceul care-i poartă numele – Liceul Traian Lalescu.

LAMOR, MIA (1953), n. în com. Crunți, jud. Ialomița. Biochimist. Absolventă a Facultății de Chimie în 1977. Doctor în chimie. După absolvire și până în 1983, lucrează ca biochimist-cercetător la Centrul de cercetare privind epurarea apelor reziduale din industria chimică. Din 1983, activează în cadrul CCPS, la laboratorul de cercetări farmacologice și control doping, ca cercetător științific principal gradul II. Urmează mai multe cursuri postuniversitare și cursuri de specializare în farmacologie și control doping,

precum și în gaz-cromatografie, la București, Köln, Paris, Madrid, Moscova, Praga. În cadrul CCPS, efectuează cercetări și control doping pentru federațiile olimpice (kaiac-canoe, canotaj, haltere, culturism, natație, atletism) prin metode computerizate de dozare a metaboliților metandienonei, precum și cercetări asupra influenței steroizilor anabolizanți în performanța sportivă. În 2003 a fost promovată adjunct șef Laborator control doping, responsabilă cu asigurarea calității în laboratorul respectiv. În 2005 a preluat Direcția Cercetare și laborator control doping (ANAD), obținând gradul I de cercetător științific. În același an, devine membru afiliat la *World Association of Anti-Doping Scientists*. Din 2004 este asimilată ca expert în cadrul grupului consultativ științific și al grupului de monitorizare al Convenției antidoping a Consiliului Europei. Participă, ca autor și referent, la simpozioane și congrese atât în țară, cât și în străinătate, cu peste 80 de lucrări științifice de specialitate. Decorată cu Ordinul *Național Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000) și Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (2004).

LASCĂR, TH. IOAN (1883–1959), n. în com. Reditu, jud. Neamț. Doctor în medicină și chirurgie. Profesor universitar. Absolvent al Facultății de Medicină Umană din București, frecventată ca elev, apoi ca ofițer al Institutului Sanitar Militar. A început să se preocupe de problemele educației fizice datorită lui Virgil Bădulescu, pe care l-a cunoscut și prețuit în perioada când amândoi lucrau la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu (1914-1916). Prietenia lor s-a consolidat pe front, în anii Primului Război Mondial, IL fiind medicul batalionului de vânători de munte comandat de Virgil Bădulescu. După război a rămas colaborator apropiat al lui Virgil Bădulescu la ONEF și INEF, precum și în Secția Militară (de Educație Fizică) din cadrul acestuia din urmă. A fost unul dintre cadrele de bază ale ONEF și INEF de la înființarea lor (1922) până în anul 1949, când a ieșit la pensie. S-a dedicat cu precădere gimnasticii medicale, integrării organice a acestei discipline în

procesul pregătirii viitorilor profesori de educație fizică. A militat pentru dezvoltarea cercetărilor științifice și practice în domeniul exercițiilor fizice, pentru buna organizare a acestor exerciții. A fost ales președinte al Societății Medicale de Educație Fizică, imediat după înființarea acesteia, în 1932. Concomitent cu activitatea didactică, IL și-a împlinit menirea și ca medic militar, avansând până la gradul de colonel (fiind, apoi, înaintat la gradul de general, după trecerea în rezervă).

LAZĂR, GHEORGHE (1958–2001), n. în București. Inginer constructor. Absolvent al Facultății de Căi Ferate, Drumuri și Poduri (1975). A practicat volei de performanță, mai întâi la *Școala sportivă nr. 2* din București (1965-1967). A evoluat la cluburile *Rapid* București (1970-1971), *Progresul* București (1971-1973) și *CFR* București (1974 - 1981). În 1966 a fost campion național la juniori și campion european școlar, în 1969. Debutază în presa sportivă în 1975, fiind corespondent al publicației *Sportul*, până în 1990. Între 1990-1991, este redactor la *Gazeta sporturilor*, redactor-șef adjunct la revista *Fotbal Plus* (1991- 1992 și 1994-1996), redactor-colaborator la aceeași publicație fotbalistică și corespondent al ziarului portughez *A Bola*. Se numără printre realizatorii a două anuare ale fotbalului românesc, volumul VI (1974 - 1990) și volumul VII (1990-1996). Membru al Comisiei de istorie și statistică a FR de Fotbal.

LAZĂR, FILIP (1894–1936) n. în Craiova. Pianist, compozitor. Elevul lui D. G. Kiriac și al lui A. Castaldi. S-a specializat la Leipzig. Concertist de talent, a întreprins concerte în străinătate și a predat pianul în Franța și Elveția. Compozițiile simfonice de început sunt legate de școala

națională: *Divertisment pentru orchestră*, *Țigani* ș.a. După primul război mondial s-a stabilit la Paris și a fost adânc implicat în viața artistică a Parisului. A început să compună muzică de cameră și simfonică pentru casa *Durand*. Cu ajutorul lui Jean Cocteau a intrat în mișcarea avangardistă și a impulsionat grupul *Triton*, ce va reuni compozitorii cei mai în vogă ai

muzicii contemporane europene, devenind „un fel de vitrină a noii muzici”. Odată cu trecerea sa în eternitate, prietenul său George Georgescu s-a ocupat de compozițiile sale pe care le-a reluat în sala *Pleyel* din Paris. FL nu a fost străin de lumea sportului, atmosfera partidelor de box fiindu-i cunoscută, încât a compus o lucrare simfonică intitulată *Ring*. Lucrarea caracterizată „printr-un tablou scurt cu o formă liberă în care se distinge un aspect ritmico-armonic, ce creează o ambianță aspră, sfâșietoare, trepidantă...” a fost dirijată în premieră de George Georgescu, în 10 ianuarie 1930, la Paris. O interpretare a ei se află în patrimoniul Societății Naționale de Radio.

LAZĂR, NICOLAE (1938–1989), n. în București. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1963. Medic primar cu specializare în medicină sportivă și balneo-fizioterapie. Doctor în științe medicale (1983). Traseul profesional: repartizat ca medic stagiar în com. Starchiojd (Văleni), transferat la Spitalul Militar Central (la secția de ortopedie), la Spitalul *Foișor* din Capitală, cu aceeași specializare, și apoi la Institutul Medico-Sportiv, ca medic sportiv al lotului de lupte libere (1970). Membru în Comisia medicală a Federației Internaționale de Lupte Asociate (FILA), ulterior secretar al acestei comisii. În această calitate, a contribuit la elaborarea *Manualului medical al FILA*. Dintre lucrările sale reținem *Filtrele organismului și sportul*. Decorat cu Ordinul Meritul Sportiv Clasa a III-a (1976) și Medalia Meritul Sportiv clasa I (1977).

LAZĂR, PETRE C. (1896–1987), n. în București. Ofițer cu gradul de general, profesor de educație fizică. A absolvit Școala Militară de Ofițeri de Infanterie și a fost încadrat la Batalionul I vânători de munte, de unde a fost selecționat de Ministerul de Război, pentru a-l

trimite să urmeze cursurile Școlii Militare de Educație Fizică de la Joinville le Pont (Franța), instituție de tradiție, creatoare de idei și sisteme ale educației fizice moderne. Revenind în țară, a frecventat cursurile proaspăt înființatului INEF, făcând parte, apoi, din prima promoție de absolvenți (1926) cu mențiunea „Magna cum laudae”. Reținut ca asistent, va fi trimis, de colonelul Virgil Bădulescu, la perfecționare la Viena și Geneva. Titlul de doctor în filosofie acordat de Universitatea din Geneva (1931), îi asigură primirea postului de conferențiar la Catedra de istoria, teoria și organizarea educației fizice, pe care a condus-o până în 1947, când a plecat în exil (la Londra). În ierarhia militară a urcat până la rangul de general. Lazăr Petre C. în studiul său *Contribuții la pedagogia educației fizice* publicat în ziarul *Universul* din anul 1933, demonstrează interesul său de a explica resursele instructive și educative ale educației fizice în formarea omului. Între ideile susținute în studiul său remarcăm: „Practicarea educației fizice de către elevi pe baza intereselor și aptitudinilor”. El este și un abil cercetător științific. Astfel, în 1928 realizează o serie de studii de antropometrie pe un lot de 22 de clase la trei școli primare din Geneva, unde ajunge la o serie de concluzii interesante pe care le publică în cartea *Educația fizică școlară*. În studiul *Folosința pedagogică a antropometriei* autorul precizează că „Antropometria nu mai este arta de a măsura pe om, ci știința care studiază omul prin măsurători”. Paleta preocupărilor științifice, în domeniul pedagogiei, sociologiei, igienei și medicinei, îl consacră pe prof. Lazăr Petre C. un mare pedagog și educator, reală personalitate universitară. Între anii 1937-1940 a funcționat ca inspector general pentru educație fizică din liceele militare și școlile de ofițeri. Grație vastei culturi și temeinicelor sale cunoștințe în cele mai diverse domenii (anatomie, fiziologie, filosofie, psihologie, pedagogie, știință militară), PL a pus bazele teoriei educației fizice și sportului în țara noastră. Contactul său cu cercetările savanților occidentali (printre care și psihologul Jean Piaget), valorificat printr-o mare putere de sinteză și de generalizare a tot ce însemnau date experimentale, aserțiuni teoretice și, nu în ultimul rând, observație

proprie, i-a asigurat premisele fundamentării teoriei pe care se va clădi știința domeniului în deceniile următoare. A publicat în paginile revistei *Educația fizică* idei interesante și originale despre omogenitatea somatică și motrică a elevilor claselor școlare, într-o polemică strălucitoare, purtată cu colegul său Gh. Zapan.

LĂCĂTUȘU, CONSTANTIN

- **TICU** (1961), n. în Piatra Neamț. Inginer geolog, absolvent al Facultății de Geologie și Geofizică din cadrul Universității București, promoția 1986. A început să practice alpinismul în 1981, pe timpul studenției, la Clubul *Universitatea* București,

continuând, apoi, la Alpin Club *Petrodava* Piatra Neamț. Până în 1990, a făcut ascensiuni numai pe traseele alpine din Munții Carpați, îndeplinind, în 1988, normele pentru categoria I de clasificare sportivă. În 1990, participă la prima expediție românească în Caucaz – escaladând mai multe vârfuri de peste 4 000 m: Chatân-Tauw (4 200 m), Sciurovski (4 259 m), Ușba de Nord (4 700 m), Elbrus (5 621 m) – și parcurge trasee de stâncă dificile în regiunea Elveția Saxonă din Germania. În 1991, organizează o expediție în Caucaz, în cadrul căreia urcă vârful Donguz Orun de 4 468 m și vârful Ullu Tau W de 4 200 m. În anul următor (1992), participă la o expediție internațională în Himalaya-Karakorum și, în echipă cu doi alpiști americani și trei alpiști spanioli, reușește atingerea vârfului Broad Peak de 8 047 m, fiind primul alpinist român care ajunge pe un „optmiar” (el stabilea, implicit, încă un record național de altitudine). Într-o nouă expediție în Caucaz, în 1993, escaladează vârfurile Nakra de 4 451 m și Keishi de 3 702 m, traversează Nakra-Donguz Orun, atinge vârful Elbrus de 5 642 m și realizează remarcabila parcurgere a traseului Herghiani, de gradul 5 B din peretele nordic al vârfului Sciurovski de 4 259 m. În 1994, este primul român care ia parte la o expediție internațională pentru cucerirea celui mai înalt vârf al lumii, Everest, de 8 848 m. S-a încercat ascensiunea pe un traseu în

premieră absolută, pe fața NE, dar vremea rea și nevoia de a interveni pentru salvarea unor alpiști aflați în dificultate au determinat retragerea expediției la altitudinea de 8 100 m. Pentru modul cum a acționat pe timpul operațiunilor de salvare, COR i-a acordat Trofeul *Fair-Play* al anului. În 1995, realizează ascensiuni în Africa, urcând cele mai înalte vârfuri ale „continentului negru”: Mt. Kenya, vârful Batian (5 199 m), Point Lenana (4 985 m) și Kili-manjaro (5 895 m). În lunile aprilie și mai același an, participă, pentru a doua oară, la o expediție pentru cucerirea celui mai înalt vârf al lumii, reușind, la 17 mai 1995, să devină primul român care atingea Everestul. Împreună cu Oliver Batâr, efectuează, în 1996, ascensiunea, pe fața SV, a vârfului Cerro Cuerno de 5 462 m și ascensiunea vârfului Aconcagua de 6 960 m, din America de Sud. În septembrie același an, organizează expediția românească în Himalaya, pentru cucerirea vârfului Dhaulagiri de 8 167 m, al 7-lea vârf al Terrei, atingând, împreună cu Lucian Bogdan, cota de 7 800 m pe creasta NE. În mai 1997, realizează, împreună cu Cornel Galescu, ascensiunea vârfului McKinley de 6 194 m, cel mai înalt vârf al Americii de Nord. În 1998, întreprinde, împreună cu Cornel Galescu, prima tentativă românească de cucerire a celui de al 6-lea vârf al lumii, Cho-Oyu de 8 201, din Himalaya, abordat pe versantul tibetan. Vremea rea îi obligă să se retragă de la 7 500. CL își ia revanșa în toamnă, când ajunge, la 24 septembrie, singur, pe Cho-Oyu, reușind astfel prima ascensiunea solitară a unui român pe un „optmiar”. În 1999, participă la o expediție internațională organizată pentru ascensiunea vârfului Dhaulagiri, de 8 167 m, din Himalaya, Nepal, și atinge cota aflată la altitudinea de 8 140 m, pe creasta de NE. În anul 2000, urcă Karstensz Pyramid, de 4.884 m, cel mai înalt masiv din Australia- Oceania. În luna aprilie 2008 LC a pornit într-o nouă expediție pentru cucerirea vârfului Lhotse (Nepal- 8516 m, al patrulea din lume după Everest, K2 și Kangchenjunga). Pentru a 12-a oară în Himalaya, CL este primul român care a cucerit Everestul în 1995 și singurul din elita mondială TOP 7 cu ascensiuni pe cele mai înalte vârfuri. CL și-a propus să ajungă la destinație singur, fără șerpași și fără tub cu oxigen, urmând traseul sudic,

dinspre Nepal. Refuză șerpășii pentru ca ascensiunea să fie cât mai naturală, cât mai puțin turistică. CL dorește să practice alpinismul nu sub o formă „industrializată” ci în forma lui frustă, fără oameni care să-i care echipamentul. Pentru a-și îndeplini proiectul TOP 7-ascensiunea celor mai înalte vârfuri de pe cele 7 continente – i-a rămas de urcat doar cel aflat în Antarctica. Lăcătușu Constantin și Coman Cornel ar putea intra în Cartea Recordurilor, după ce au traversat insula nordică Groenlanda de la est la est. Drumul până la insulă s-a dovedit dificil din cauza erupției vulcanului islandez Eyjafjallajökull. Expediția face parte din proiectul Eco-Greenland și s-a desfășurat în două etape. În 2009, CL a reușit să urce pe Gumbjornsfjeld (3700m), cel mai înalt munte din Groenlanda și alți trei munți mai mici: Peak Capuccino (3256m), Cane Peak (3669m) și Dome Peal (3682m). Tot în Groenlanda, alpinistul român, în 7 iunie 2009, a escaladat în premieră absolută în lume, Petra Peak (3300m). Traversarea insulei nordice pe linia Cercului Polar, efectuată în anul 2010, între Tasiilag și Kangerlussnag, în 37 de zile pe o distanță de peste 650 km, de către cei doi sportivi români, va putea intra în Cartea Recordurilor. Acest parcurs, efectuat între 1 mai și 6 iunie 2010, ar putea fi considerat cel mai lung traseu dintre toate expedițiile de până acum. Cu această ocazie cei doi alpiniști au atras atenția și asupra topirii calotelor glaciare. Membru al Comisiei de expediții, membru corespondent al Comisiei de acces și conservare ale UIAA. Pentru deosebitele performanțe realizate, i s-a acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului. În anul 2000, i s-a decernat Ordinul Național *Steaua României* în grad de Cavaler.

LĂZĂRESCU, ALEXANDRU (1935), n. în Petroșani, jud. Hunedoara. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF din București, promoția 1959. Legitimă ca junior în echipa de fotbal a Clubului *Jiul* din orașul natal, el și-a încheiat cariera în sportul de performanță ca baschetbalist, jucător în divizia națională la echipa ICF.

După absolvire, a funcționat, din 1959, ca asistent la Catedra de jocuri sportive, predând baschet și tenis până în 1964, când a fost numit secretar al FR de Tenis (funcție deținută până în 1984). Între 1994-1996 asistent la disciplina Management în sport – Universitatea *Dimitrie Cantemir* București, iar între 1996-1998, asistent universitar pentru aceeași disciplină la Universitatea *Spiru Haret*, între 1998-2002 șef de lucrări, la *Universitatea Ecologică* București. A absolvit cursul de perfecționare din cadrul Seminarului mobil *Conducere, legislație și management în sport*, organizat la București sub egida Consiliului Europei, în anii 1992 și 1993. A îndeplinit funcții importante în organele de conducere ale mișcării sportive din România: șef serviciu în cadrul Secției sport de performanță și pregătire olimpică din cadrul CNEFS (1984-1989), director al Direcției sport din Ministerul Sportului (1990), director general al Direcției generale sport din MTS (1991-1996), consilier al ministrului Tineretului și Sportului (1996), membru al Comitetului Executiv al COR/COSR (1993-2005). A fost ales membru al Comitetului Executiv al Consiliului Internațional pentru Educație Fizică și Știința Sportului (CIEPSS), membru al Comitetului de amatorism din cadrul Federației Internaționale de Tenis, membru al Comitetului Cupei Vasco Valerio pentru echipele de tenis-juniori din Europa. Arbitru internațional principal de Cupa Davis (1980-1984), în Austria, Israel, Turcia, Siria. De asemenea, a fost reprezentat în calitate reprezentant al MTS în Comitetul Director pentru Dezvoltarea Sportului (CDDS) din Consiliul Europei (1992-2002), membru al Biroului CDDS (1992-1993 și 1997-1999), răspunzând, printre altele, și de problematica cercetării științifice. În această calitate, a condus unele seminare europene și naționale de perfecționare a cadrelor sportive organizate sub egida Consiliului Europei în diferite țări, iar la reuniunea anuală a CDDS din 1999, a prezentat raportul privind cercetarea științifică în domeniul sportului în Europa. A colaborat la elaborarea *Enciclopediei tenisului*, editată de federația internațională de profil, la Londra, în 1974. A semnat lucrări cu caracter didactic, printre care *Tenis. Curs* (1984), *Management, legislație și deontologie în sport*

(1996), *Tenis. Tehnică, tactică, metodică* (1999, realizată în colaborare). A prezentat lucrări la sesiuni de comunicări științifice organizate în țară. Ca urmare a desemnării sale de către CIO, în perioada 1996-2006, a funcționat ca director național și coordonator al cursurilor de administrație sportivă organizate sub egida Solidarității Olimpice. A făcut parte din colectivul de conducere a delegațiilor sportive române la 7 ediții ale JO, îndeplinind funcția de șef de misiune la JO Los Angeles-1984, Seul-1988, Sydney-2000, Atena-2004 și la JO de Iarnă Nagano-1998 și de adjunct al șefului de misiune la JO din 1992 - Barcelona și 1996 - Atlanta. A fost numit de CIO, director național pentru cursurile de administrație sportivă. A participat în calitate de colaborator la elaborarea capitolului *Tenis de câmp* din cele două ediții ale *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România* Decorat cu Ordinul *Muncii* clasa a II-a (1986). În anul 2000, a fost distins cu Crucea Națională *Serviciul Credincios*, clasa a II-a. În 2004, i s-a conferit Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a, cu două barete.

LĂZĂROIU, ANGELICA (1916–1990), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Umană din București, promoția 1941 și a Cursului de specializare în medicina sportivă, organizat de Ministerul Sănătății în anul 1949. Medic primar. Asistent universitar. A lucrat până la pensionare (1977) la DCS și la CMS, remarcându-se prin activitatea profesională, organizatorică și didactică. A integrat cu pricepere datele medicale în programul de pregătire a sportivilor de performanță și, în special, a loturilor reprezentative de atletism ale României, pe care le-a însoțit în numeroase cantonamente și competiții. A desfășurat o susținută muncă organizatorică în DCS (unde a fost și director, timp de mai mulți ani) și în CMS, ca membră a echipei cu care și-a început activitatea această instituție. Ca asistent universitar la Facultatea de Specializare și Perfecționare a Medicilor, a contribuit la ridicarea nivelului profesional al medicilor sportivi. S-a implicat permanent și în activitatea Societății de Medicină Sportivă, participând la organizarea conferințelor și congreselor de specia-

litate și prezentând numeroase lucrări în cadrul acestora.

LEPĂDATU, DORU (1943), n. în București. Director de imagine la TVR. Absolvent al Academiei de Artă teatrală și cinematografică – secția operatorie, 1965. A practicat baschetul la cluburile *Progresul* și *Dinamo* din București. Din anul 1964, a lucrat în Televiziunea națională participând la numeroase transmisii sportive. Din 1968 a realizat transmisiile unor reportaje sportive, ce aveau în prim-plan personalități din lumea televiziunii: T. Vornicu, C. Țopescu, O. Vintilă, D. Graur, T. Coca-Cosma, I. Stoica. Printre pasiunile sale sportive se înscriu cursele de cai (organizate pe hipodromul de trap din Ploiești) și comentarea marilor reuniuni hipice internaționale. Pentru reușitele obținute, de-a lungul carierei sale a fost răsplătit cu mențiuni la Festivalurile de la Budapesta (1979) și Slovacia (1985), precum și cu premiul *ARS* pentru excelență, în imagine (1995).

LEU, CRISTIAN (1887–1964) n. în Constanța. Chimist, cu studii la Politehnica din Charlottenburg și la Universitatea din Berlin. A practicat șahul cu succes, devenind un animator al acestui sport în perioada interbelică. Membru și președinte al unor societăți sportive și culturale, Cristian Leu a deținut funcțiile de secretar (din 1924) și președinte (din 1934) al Federației Române de Șah. Delegat al FR Șah în FIDE (1926-1928 și 1933-1939), membru al Comisiei FIDE pentru atribuirea titlurilor (1926-1928). Din anul 1934, a început să editeze *Buletinul Federației Române de Șah* – periodic cu apariție lunară. Colaborator la numeroase reviste de șah românești și străine, el este între altele și coautorul iconografiei *25 de ani de activitate șahistă a maestrului Ion Gudju*, apărută la București în anul 1933.

LEU, STELIAN (1907–1994), n. în Brăila. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ISEF din București, promoția 1932. Datorită aptitudinilor sale, este selecționat în echipa de fotbal divizionară *Dacia-Unirea*. Dă curs, apoi, vocației sale pedagogice consacrându-se îndeplinirii nobilei misiuni de

profesor. Deosebit de exigent în lecțiile predate la clasă, acordă o atenție aparte și sporirii valorii educative, formative a activităților extrașcolare, acționând consecvent pentru cultivarea și permanentizarea excursiilor și drumețiilor în natură, a călătoriilor pe itinerare cuprinzând locuri istorice etc., îmbinate cu reprize de exerciții fizice și jocuri tematice de tabără ș.a. A antrenat sportivi și echipe care au ajuns în finalele pe țară la gimnastică, atletism și oină. A depistat talente pentru sportul de performanță, cum au fost campionii naționali și balcanici M. Budan (garduri), V. Manolescu (disc), S. Bălășescu (semifond). Are inițiative remarcabile pentru organizarea și desfășurarea activității metodice și științifice a profesorilor de educație fizică. În școală și în afara ei, prin exemplul personal și orientarea pedagogică pragmatică și anticipativă, a promovat adevărate norme de conduită morală și juridică, devenind, pentru elevi și colegii de cancelarie, un dascăl model. Munca și meritele sale de pedagog și animator al vieții sportive i-au fost răsplătite prin diplomele ce i-au fost acordate de Ministerul Învățământului și de CNEFS.

LEUCUȚA (LEUCUȚIA) AUREL (1894-1964), n. în com. Calacea jud. Timiș. Avocat, cu studii terminate la Budapesta, unde obține și titlul de doctor în drept. În decembrie 1913 este prezent în echipa de fotbal a Societății *Petru Maior*, în meciul contra Colegiului

Szent Imre. După 1922 s-a stabilit în București. Om politic, membru al PNT. Un apropiat al lui Iuliu Maniu, care obișnuia să locuiască în casa lui, în perioadele când trecea prin Capitală. Parlamentar din partea PNT. Încă dinainte de Primul Război Mondial este prezent în conducerea sportului românesc. În anul 1922, este ales în CC al FSSR, iar în 1923 face parte din Comitetul Olimpic Român până în anul 1940. Adunarea generală a FSSR din 5 aprilie 1925 îl alege membru supleant al Comitetului Central și președintele Comisiunii Centrale de Atletism. În urma unei aspre polemici, provoacă

excluderea din FSSR a lui Mario Gebauer, în decembrie 1923, pe care l-a acuzat de intenția fondării unei federațiuni independente de fotbal. Adunarea generală din 18 aprilie 1926 îl alege președintele Comisiunii Centrale de Fotbal, pe care o prezidează până în 1933. Între timp însă, în ziua de 16 februarie 1930, în conformitate cu noile prevederi ale Legii educației fizice, promulgată la 5 august 1929, Comisia Centrală de Fotbal se transformă în Federația Română de Fotbal Asociație (FRFA). Printre membri fondatori au fost aleși: Aurel Leucuția, președinte, Octav Luchide, secretar general etc. A avut merite deosebite în pregătirea și deplasarea echipei naționale la prima ediție a CM din 1930 de la Montevideo. De asemenea, la introducerea profesionismului în fotbalul românesc și a primului club cu statut de profesionism, FC *Ripensia* Timișoara. În ziua de 22 iunie 1933, participă la Adunarea generală de constituire a UFSR, unde este ales vicepreședinte. Iar în ședința Comitetului UFSR din 12 oct. 1933, se retrage din Comitet. Face parte din colectivul de redactare finală a *Legii educației fizice*. Prin decret regal este decorat, în 1930, cu Medalia *Răsplata Muncii pentru Învățământ* Clasa I și, în 1931, cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a. După 1933, nu mai este în grația camarilei regale și nu mai este ales la conducerea FRFA, fiind un persecutat al dictaturii regale și antonesciene, nevoit chiar la o perioadă de exil în SUA. Imediat după 1944, este numit ministru al Economiei în guvernele Sănătescu și Rădescu. Este arestat în celebrul complot de la Tămădău, la 14 august 1947. A fost eliberat în 1964, murind la scurt timp datorită deteriorării sănătății în urma celor 17 ani de detenție.

LEVÂRDĂ, RADU (1940), n. în București. Ziarist, editor, traducător. Absolvent al Facultății de limbi slave, din cadrul Universității București, promoția 1964. A debutat la bisăptămânalul *Novii Vik*, administrat de *România liberă*, perioadă în care a susținut și rubrica *Mari*

sportivi ai lumii răspund revistei *Magazin*. Până la Revoluția din decembrie 1989, a mai lucrat la *Satul socialist*, Redacția *Copii și Tineret Radio* a *Radio-difuziunii Române*, unde a făcut emisiunea *Student Club*, Editura *Ion Creangă* și Centrala Editorială. După 1990 a activat la *Rompres*, *Curierul Național*, *Meridian*, *Libertatea*, *Actualitatea*, *Independent*, săptămânalele *Top Sport* și *Sport Plus*, *Cronica Română*. Din 2010 este șeful Departamentului *Sport* la *Cronica Română* și editor coordonator la publicația lunară *Sport Revolution*. A fost trimis special la Jocurile Olimpice de vară din 2000 (Sydney), la mari competiții internaționale, printre care CM de handbal feminin din Croația, de caiac-canoe de la Duisburg, de scrimă, de la Kiriș-Turcia, de semimaraton de la Naning-China, de bob și skeleton de la Königssee, la întrecerile continentale de polo și atletism de la Budapesta, la Cupa Europei de canotaj de la Piediluco-Italia și altele.

LICHIARDOPOL, GHEORGHE (1913–1991), n. în București. Arhitect. Absolvent al Facultății de Arhitectură din București, promoția 1939. A practicat mai multe ramuri de sport, printre care înotul (campion de juniori, în timpul liceului), polo (campion național cu *Viforul Dacia*, în 1939), schiul (campion universitar), rugby-ul (component al echipei facultății) și vânătoarea. După ce împlinește 32 de ani, se dedică tirului sportiv. A găsit în sportul de performanță un aliat în efortul de a-și dezvolta dârzenia, voința, stăpânirea de sine și puterea de concentrare, calități care l-au ajutat să obțină rezultate deosebite pe linie sportivă. A activat ca sportiv la cluburile *Viforul Dacia*, *Godeanu*, *Dinamo*, *Constructorul* și *Progresul* din București. În tirul de performanță, a fost un sportiv multilateral, cucerind numeroase titluri de campion și vicecampion național la individual și pe echipe, la: pistol viteză, în 1946, 1948-1950, 1954, 1956; pistol liber, 1953; talere, 1952-1954; armă liberă, 1949; pistol calibru mare, 1957. A stabilit mai multe recorduri naționale la

pistol viteză, pistol pentatlon, dintre care unele de valoare mondială, cum au fost în: 1949, la pistol-duel, cu 199 puncte; 1952, la pistol viteză, cu 586 puncte ș.a. Campion internațional al României în 1952, în proba de pistol viteză. A participat la JO de la Helsinki, în 1952, unde a cucerit medalia de bronz (după un baraj cu sportivul ungar Kun Szillard), aceasta fiind prima medalie olimpică la pistol viteză pentru tirul românesc. De asemenea, GhL și Iosif Sârbu, au fost primii trăgători români care au cucerit medalii olimpice. Tot o medalie de bronz a obținut în proba de pistol viteză, la Olimpiada din 1956, de la Melbourne. La vârsta de 43 de ani, cea de-a doua medalie olimpică venea să-i încununeze valoroasa și exemplara carieră sportivă. La CE din 1955, de la București, ocupă locul IV. A îndeplinit diferite funcții, între care și acelea de secretar general al OSP (1946-1949) și de vicepreședinte al CCFS (1949-1952). În perioada 1947-1957, a fost membru al COR. A condus delegația sportivă a României la JO de Iarnă din 1948, de la St. Moritz. A făcut parte din conducerea FR de Tir contribuind la dezvoltarea și afirmarea acestui sport. După 1960, a coordonat, timp de peste două decenii, în calitate de arhitect șef al Institutului de Proiectare ISCAS din București, dezvoltarea urbană și arhitecturală a mai multor localități din țară, printre care orașele Galați și Onești, stațiunile Mamaia, Neptun ș.a. Membru al Comitetului de arbitri al Uniunii Internaționale de Tir (1973-1976). S-a numărat printre sportivii cărora li s-au acordat primele titluri de Maestru al Sportului (1951) și de Maestru Emerit al Sportului (1953). Decorat cu Medalia *Virtutea Militară* (1947) și Ordinul *Muncii* clasa a III-a (1956).

LIE, DOINA (1929) n. în Sebeș, jud. Alba. Sculptoriță. A studiat sculptura la Institutul de Arte Plastice *Nicolae Grigorescu* din București. A debutat în anul 1954 la expoziția anuală de stat, după care a expus frecvent la expozițiile colective, la saloanele de sculptură și la expozițiile românești organizate în străinătate. Abordând cu predilecție sculptura monumentală, artista a realizat compoziția *Maternitate*, amplasată la Bistrița Năsăud, bustul *Mihai Emi-*

nescu, amplasat în Piața Libertății din Alba Iulia, bustul *Aurel Vlaicu*, amplasat la Câmpina. Lucrarea în bronz cu temă sportivă Înotătoare amplasată în fața Teatrului de Vară din Mamaia, completează prin volumetrie și plasticitate ansamblul arhitectural și peisagistic din imediata apropiere.

LIPĂ (OLENIUC), ELISABETA (1964), n. în Siret, jud. Suceava. Ofițer în MAI cu gradul de chestor de poliție. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a FEFS din cadrul Universității Bacău. A urmat cursul de *Administrație sportivă* organizat de COR

(2001) și cursul postuniversitar *Dreptul Muncii* la Academia de Poliția *Al. I. Cuza* din București. Masterat în educație fizică și sport (2004) și doctorat cu tema *Cauzele și efectele longevității sportive în sporturile de rezistență*. A început să practice canotajul în anul 1980. A fost legitimată la cluburile *Olimpia* și *Dinamo* București. În activitatea competițională internă, a reușit să obțină peste 25 de titluri de campioană a României la schif simplu, 2 vâsle, 4 vâsle, 8+1, 4+1 vâsle și rame. În anul 1981, a cucerit medalia de bronz la CM de juniori, la 4+1 vâsle. În cei peste 20 de ani dedicați canotajului de înaltă performanță a participat la 6 ediții ale JO, cucerind 8 medalii (5 aur, 2 argint și 1 bronz). Performanțele sale de excepție la JO, respectiv cele 4 titluri de campioană olimpică ai fost realizate în 1984, la Los Angeles, la 2 vâsle, în 1992, la Barcelona, la schif simplu, în 1996, la Atlanta, și în 2000, la Sydney, în proba de 8+1 și în 2004, la Atena. Cele 2 medalii de argint au fost obținute în 1988, la Seul și în 1992 la Barcelona, iar cea de bronz - în 1988, la Seul. La CM de juniori și seniori a obținut 19 medalii din care 5 titluri de campioană mondială. S-a mai remarcat în concursurile pentru Cupa Mondială la schif simplu, unde a ocupat locul II în 1991 și 1993 și locul III în 1990 și 1992. Palmare-sul său mai cuprinde și un mare număr de titluri de campioană balcanică. Activitate profesională: chestor de poliție, director general adjunct

DGAERI-MIRA; comisar șef, consilier al ministrului Administrației și Internelor (2004); antrenor secund la lotul național masculin de canotaj (2001-2002); arbitru de canotaj președinte al CS *Dinamo* (2009). Tot din anul 2009, a devenit președinte al Federației Române de Canotaj. Membră a COSR și vicepreședinte a COSR. A avut preocupări pentru cercetarea științifică și problemele metodice ale pregătirii sportivilor de performanță, în special în canotaj. În perioada 2001-2003, a prezentat mai multe comunicări cu această tematică în cadrul unor sesiuni organizate de către Universitatea Ecologică și COSR. Maestră a Sportului în 1982 și Maestră Emerită a Sportului în 1995. *Sportiva sec XX*, desemnată de către Federația Internațională de Canotaj (2000). *Ordinul de Merit* pentru Contribuția la dezvoltarea mișcării olimpice, acordat de către Asociația Comitetelor Naționale Olimpice Europene (2001). Decorații: *Ordinul Național Serviciul Credincios* în grad de Comandor (2000), *Ordinul Național Steaua României* în grad de Comandor (2004) și *Ordinul Meritul Sportiv Clasa I* (2008).

LIVESCU, CRISTIAN (1945), n. în Focșani. Scriitor, doctor în științe filologice, publicist sportiv. După absolvirea Facultății de Filologie la *Universitatea* din București (1968) a lucrat redactor la ziarul *Ceahlăul* din Piatra Neamț începând cu anul 1968 până în 1990. Din

1971 până în 1977 a condus *Cenacul Calistrat Hogaș*, iar din 1983 *Cenacul Scriitorilor*, devenit din 1990 *Societatea Scriitorilor din județul Neamț*. În 1997 a fondat Editura Crigarux, (în care au fost realizate multe din lucrările cu tematică sportivă). De-a lungul anilor a elaborat diferite lucrări: *Introducere în opera lui Ion Pillat* (1980), *Scene din viața imaginată* (1983), *Voluptatea labirintului* (1995), *Întâiul Eminescu* (1999), *Ascuns într-o lojă. O istorie pe alocuri sentimentală a Teatrului Tineretului din Piatra Neamț* (2002), cărți care au îndreptățit primirea sa în rândul *Uniunii Scriitorilor*

și al Uniunii Artiștilor Plastici (critică). Activitatea gazetărească a desfășurat-o în continuare ca redactor șef al revistei *Antiteze*. Iubitor al sporturilor și mai ales al schiului, în 1970, ca redactor la *Ceahlăul*, a participat în reprezentativa României la CM de schi al Jurnaliștilor, la Verbier-Villars, în Elveția. De asemenea, a fost unul dintre inițiatorii Cupei ziarului *Ceahlăul* la schi. Preocupările sale în istoria sportului, informațiile strânse din cronicile și interviurile luate ca jurnalist le-a concretizat în *Dicționarul performanței sportive din județul Neamț. 235 de învingători din 27 discipline de competiție*, publicat în 2002 ca rod al unui proiect inedit la noi în țară. Consilier la Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național a județului Neamț, din 1990 a colaborat cu Direcția pentru Sport la realizarea lucrării *Enciclopedia Educației Fizice și Sportului în România, județul Neamț – origini, tradiții, cronologie*, al cărei coordonator a fost. Lucrările lui Cristian Livescu, au constituit o bogată bibliografie pentru realizarea Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România, numele său figurând printre autorii și colaboratorii acestei vaste lucrări.

LIȚĂ, COSMA V. (1925), n. în com. Bulbucata, jud. Giurgiu. Profesor de educație fizică și sport. Licențiat în educație fizică, specializarea jocuri sportive, promoția 1950. Ofițer MI. Component al echipelor de handbal ale CSU (Știința) și Clubului *Dinamo* București (1945- 1953). A fost selecționat în lotul național de handbal în 11. Cadru didactic la ICF, la Catedra de jocuri sportive (1959-1964). A avut diferite responsabilități în cadrul UCFS, pe probleme metodice și în jocurile sportive. A îndeplinit, la Clubul *Dinamo*, funcția de vicepreședinte cu problemele instruirii sportive, iar între 1971 și 1981, pe cea de președinte. A dovedit calități de bun organizator și conducător cu temeinice cunoștințe în domeniul sportului de performanță, fapt care explică rezultatele care au situat Clubul *Dinamo*, în perioada când CL s-a aflat

la conducerea sa, printre cele mai puternice unități sportive cu realizări de excepție pe plan internațional, la JO, CM și CE. A fost membru în COR și în CNEFS. A participat, ca membru al colectivelor de conducere a delegațiilor sportivilor români, la JO de la Tokyo (1964), Mexic (1968), München (1972) și Montreal (1976). Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (1976).

LOGIN (NICHITA), MARIA (1934), n. în Satu Mare. Profesoară de educație fizică, absolventă a Institutului de Cultură Fizică *P.F.Lesgaft* din Lenin-grad (azi Sankt Petersburg), promoția 1956. Sportivă de performanță la atletism. După absolvire a fost încadrată ca metodist-cercetător, în cadrul Secției tehnice din CCFS/CM. În 1961, este promovată ca șef de sector cu probleme de învățământ, ulterior adjunct șef secție în cadrul Consiliului General al UCFS (1962-1967), răspunzând de sporturile individuale. Pe parcursul anilor a contribuit la organizarea activității de formare și perfecționare a cadrelor de specialitate în educație fizică din învățământ și de îndrumarea sporturilor individuale. Din 1967, este detașată ca inspectoare și apoi directoare în Ministerul Învățământului, răspunzând de educația fizică și sportul școlar. În această perioadă a avut o contribuție importantă la dezvoltarea și afirmarea acestor domenii, sportul școlar înregistrând performanțe deosebite pe plan intern și internațional. Membră în Consiliul General al UCFS, din 1962, membră în Comitetul executiv UCFS, membră a CNEFS și a Comitetului executiv al CNEFS (1967), iar în 1975 și 1982, - membră a CNEFS. Din 1987, revine în CNEFS, fiind numită secretar general al FR de Gimnastică. În cadrul acestei federații a mai îndeplinit funcțiile de vicepreședinte și de președinte. A publicat mai multe lucrări de specialitate privind desfășurarea orelor de educație fizică în școlile generale și licee. Înainte de 1989 se pensionează și se retrage în regiunea natală, în Transilvania.

LOUKOTA, ERNEST (1890–1979) n. în Reșița. Reputat jucător de fotbal și tehnician de atletism. A jucat fotbal la MAK Miskolcz și la VTV Diosgyor, în Ungaria, după care se mută la Budapesta la F.O.V.T.V., apoi revine la Diosgyor. După o altă perioadă, mai scurtă, se stabi-

lește la Teplitz-Scönau, unde funcționează ca antrenor de fotbal. La data de 12 iunie 1921 se stabilește definitiv la Reșița unde se dedică în totalitate sportului, devenind unul dintre amatorii de frunte ai sportului reșițean, aplicând tot ceea ce a învățat din experiențele trăite prin străinătate. În 1922, înființează la Reșița, C.S. *Internațională* (devenit ulterior *AMEFR*) unde a fost atât antrenor cât și ispravnic până în anul 1926 când *AMEFR* fuzionează cu SS *UDR*. Om plin de energie, bun organizator, un pedagog talentat, pune bazele și altor sporturi în orașul Reșița. Astfel înființează începând cu 1925, secțiile de atletism, lupte, gimnastică, înot, motociclism și box. La solicitarea conducerii clubului *UDR*, devine antrenorul echipei de fotbal în 1929, iar în anul 1931 reușește să câștige cu echipa *UDR* titlul de campioană națională la fotbal. A fost una din cele mai mari performanțe ale vieții sale și ale sportivului reșițean din vremea respectivă. Disciplina pe care a slujit-o cu cea mai mare credință a fost însă atletismul. A format la clubul *UDR* o secție puternică de atletism, câștigând numeroase titluri de campioni naționali la cros cât și la mai multe probe clasice din atletism. În perioada de peste 50 de ani cât a slujit sportul reșițean a dat țării noastre numeroși campioni la diferite discipline sportive, dar cei mai mulți la atletism. Deviza vieții sale a fost: „Fără fumat, fără alcool, multă mișcare și o viață echilibrată”. La vârsta de 80 de ani „Loukota baci” încă mai venea pe terenurile de sport din Reșița ca antrenor și prieten de nădejde a tinerilor antrenori. A fost un om de rară frumusețe sufletească. Un model de prietenie și colaborare între români, unguri, germani și sârbi. În semn de prețuire, Inspectoratul școlar al județului Caraș-Severin și Direcția pentru Sport a Județului Caraș-Se-

verin, organizează anual Memorialul *Ernest Loukota* care în 2006 a ajuns la ediția a-X-a. Decorat cu Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1967).

LUCACI, CONSTANTIN (1923–1994) n. în Bocșa Română, jud. Timiș. Sculptor. Meserie pe care a deprins-o de la Cornel Medrea în canoanele ei obișnuite. Activitatea sa parcurge două etape: în prima, principala considerare artistică este reprezentarea corpului

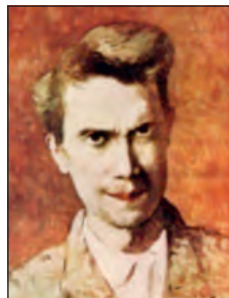
uman; a doua, este perioada în care trece la stilul constructivist, cu interferențe simbolic-metaforice, pe care l-a practicat în metal și mai ales în oțel inoxidabil. Din opera sa: *Monumentul eroilor mehedințeni* din Turnu Severin, *Fântâna monumentală* din Constanța, cea mai frumoasă fântână în stil modern creată în România. Rămâne un maestru al oțelului inoxidabil, pe care îl aduce la un luciu de oglindă, generând forme spațiale generoase, cum ar fi păsări sau fire de iarbă. Deține premiu al UAP. Din tematica sportivă a realizat în bronz lucrarea *Înotătorul*, aflată în patrimoniul Muzeului de Artă din Brașov.

LUCESCU, MIRCEA (1945), n. în București. Economist, absolvent al Academiei de Științe Economice. Ca fotbalist, a fost legitimat, în 1961, la ȘS nr. 2 din București, unde a activat 2 ani, după care s-a transferat la echipa de fotbal a Clubului *Dinamo* (pentru alți 2 ani), 1963-1965, perioadă în care debutează în prima divizie. Între 1965 și 1967, evoluează în eșalonul secund, la echipa Clubului Știința București, după care revine la *Dinamo*, unde joacă până în 1977, când trece la echipa de fotbal *Corvinul* Hunedoara. În cea de-a doua „etapă dinamovistă”, își definește personalitatea sportivă, profilul de atacant modern. Cu *Dinamo*, cucerește de 5 ori titlul național, în 1965, 1971, 1973, 1975 și 1977,

și câștigă Cupa României în 1968. A avut 360 de prezențe în prima divizie, marcând 78 de goluri. În 1966, debutează în echipa națională ca jucător în eșalonul secund. Este, apoi, unul dintre componenții de bază și căpitan al reprezentativei noastre participantă la CM din Mexic – 1970 și la CE din 1972, când fotbaliștii tricolori s-au calificat în sferturile de finală. În 1974, a doborât recordul celor 48 de prezențe în echipa națională (deținut, timp de 35 de ani, din 1939, de celebrul Iuliu Bodola), ajungând la 70 de selecții dintre care 6 la „olimpici”. În toamna anului 1981, se retrage din activitatea competițională, preluând conducerea tehnică a „naționalei”, pentru ca, un an mai târziu, să devină și director la FR de Fotbal, calitate în care a reușit calificarea tricolorilor la turneul final al CE din Franța (1984). A condus echipa națională în 58 de partide. Din anul 1986, trece ca antrenor la *Dinamo*, încununându-și munca cu un „event” campionat-cupă în sezonul 1989-1990. După această performanță remarcabilă, se stabilește temporar în Italia, lucrând ca antrenor al echipelor *Pisa*, *Brescia* și *Reggiana*, izbutind să le promoveze în prima divizie. Revenit în țară, a preluat conducerea tehnică a echipei *Rapid* București, ajutând-o să obțină titlul de vicecampioană și să câștige Cupa României în „stagiunea” 1997-1998. Din decembrie 1998, a devenit antrenor al celebrei echipe italiene *Internazionale* Milano. După o scurtă perioadă de timp, a revenit în țară pe banca tehnică a echipei *Rapid*, cu care a câștigat ediția 1998-1999 a campionatului național. Din 2000, a preluat conducerea tehnică a echipei *Galatasaray* Istanbul, campioana Turciei, cu care, în sezonul 2000-2001, a câștigat Supercupa Europei, apoi a recucerit titlul național. Între 2002 și 2004, antrenează echipa *Beşiktaş* Istanbul cu care câștigă titlul național în 2003. Din iunie 2004 semnează un contract cu echipa FC Șahtior Donețk, cu care pe parcursul anilor cucereste titlurile de campioană a Ucrainei și de 2 ori consecutiv și Cupa, ajungând în anul 2012 la 14 trofee obținute în 8 ani. În 2009 a obținut un mare triumf în Cupa UEFA. A fost membru al Comisiei tehnice a UEFA. Specialiștii îl consideră drept unul dintre cei mai valoroși tehnicieni din istoria fotba-

lului românesc. Este deținător al titlurilor de Maestru Emerit al Sportului și de Antrenor Emerit. A primit titlul de antrenor - licența PRO a UEFA, acordat la excepțional de comisia tehnică a FRF. În martie 2008 a fost decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a, iar în iulie 2009, cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I.

LUCHIAN, ȘTEFAN (1868–1916) n. în com. Ștefănești, jud. Botoșani. Pictor. Mare admirator și genial continuator al lui Nicolae Grigorescu, apreciat prea puțin în timpul scurtei sale vieți. S-a impus, după dispariție, ca un mare deschizător de drumuri. Era fiul unui ofițer gălățean, care se autoexilase în 1866, după abdicarea lui Al. I. Cuza, cu care fusese prieten. Vine în București, cu familia, în 1873, la vârsta de 5 ani, dovedind talent la desen încă de pe băncile liceului. După studiile de arte din București, petrece trei trimestre la München, unde efectuează copii după mari maeștri, care sunt foarte bine primite. Între 1890-1893 studiază la Paris, unde influența maestrului de la Barbizon, Jean Millet, va juca un rol determinant în formarea sa, după cum se vede în *Ciobanu cu oile*. Reîntors în țară, a fost pentru câțiva ani admirator al lui Nicolae Grigorescu, după care și-a deschis un drum propriu, mânuind cu măiestrie dozarea culorilor și distribuirea luminii. Deși expune activ, este marginalizat de pictorii academiști, așa încât este nevoit să picteze biserici ca să poată trăi. Interesul principal îi rămâne pentru peisaj, pentru care își va crea un stil propriu, lumina jucând un rol esențial: *Amurgul*, *Fântâna de la Brebu*, *Sălciile din Chiajna*, *Zăvoi*. Portrete de oameni simpli: *Zugrav*, *Țigancă*, *Safta florăreasa*, *Moș Nicolae*. Scene: *Lăutul*, *La împărțirea porumbului*. În ultima parte a vieții, atins de boală, s-a dedicat florilor realizând o creație de neegalat în pictura românească. În tinerețe a practicat drumețiile și călătoriile cu bicicleta, participând chiar la o cursă pe traseul București-Giurgiu. O pasiune deosebită a avut-o

pentru cursele de cai, pe care le-a redat prin pasteluri sau lucrări în ulei. Cea mai cunoscută lucrare a sa cu temă sportivă este *Ultima cursă de toamnă*, care înfățișează un grup de jochei călare, înainte de start. Această lucrare, în ulei pe pânză, se află în patrimoniul Muzeului Național de Artă din București. În semn de recunoștință pentru verișoara sa, care l-a îngrijit când a fost bolnav, i-a pictat tavanul unuia din saloanele vilei *Matilda*, cu o suită de flori, de o deosebită valoare în pictura românească. În această vilă, după 1980 până în 2005, a fost sediul Federației Române de Șah și al Comitetului Olimpic Român.

LUCHIDE, OCTAV (1901–1979), n. în București. Doctor în drept. Este unul dintre ctitorii fotbalului românesc. A practicat din 1915 fotbalul, rugby-ul și atletismul. Elev fiind, s-a numărat printre membrii fondatori ai Clubului *Sportul Studentesc*, în 1916. A jucat rugby în echipa *Sportul Studentesc*. În perioada 1920–1930, perioada în care a fost și secretarul literar al Operei Române, a îndeplinit diverse funcții în mișcarea sportivă din țara noastră: președinte al Districtului de fotbal București; președinte al Comisiei Centrale de Atletism și secretar al Comisiei Centrale de Fotbal, membru supleant al CC al FSSR. A făcut parte din conducerea delegației României la cea de a IX-a ediție a JO, din 1928 (Amsterdam), participând, totodată la Congresul IAAF, desfășurat cu aceeași ocazie. Membru fondator al Jocurilor Balcanice de Atletism (Atena, 1929), având o contribuție importantă la elaborarea statutului și regulamentului acestei competiții. Între februarie 1930 și septembrie 1939, a fost secretar general al FRFA (după ce fusese unul dintre membrii fondatori ai federației); în această calitate, a condus echipa națională de fotbal la cele trei ediții antebelice ale CM (1930 – Montevideo, 1934 – Roma și 1938 – Paris), a conceput și organizat sistemul divizionar ca formulă de desfășurare a campionatului național (în 1932 – Divizia A, în

1934 – Divizia B și în 1936 – Divizia C). A reprezentat F.R. Fotbal Asociație la unele congrese ale FIFA. La Congresul FIFA din 1931, de la Berlin, a prezentat propunerea privind calificarea jucătorilor de fotbal pentru meciurile interțări, care a fost aprobată de Congres. Reglementarea respectivă a rămas valabilă mult timp, ea figurând, într-o formă adaptată și în regulamentul FIFA în vigoare. A fost președinte al Comitetului Cupei Balcanice de Fotbal (1930–1932) și secretar-casier al acestei structuri (1932–1937), secretar al Comitetului de organizare al competiției de fotbal dotate cu Cupa *Eduard Beneș* (1937–1938), cenzor al Cupei Europei Centrale la Fotbal (1939–1940). S-a ocupat personal de vizitele efectuate în România de președintele FIFA, Jules Rimet, în anii 1932 și 1939. A condus prima reprezentativă a României la balcaniadele de fotbal și a îndrumat echipele de club românești participante în Cupa Europei Centrale. În toamna anului 1938 răspunde de echipa națională a României. Titulatura pe care a dorit-o el însuși a fost cea de „referent tehnic”. Revine la federație în septembrie 1940 având mari merite la organizarea campionatului național 1940–1941. După război, în 1945, este numit consilier al OSP și șef al Serviciului educație fizică din Ministerul Învățământului. Ulterior, va deveni, în cadrul CCFS, consilier tehnic pentru toate sporturile. Revenit la fotbal în 1962, activează în calitate de consilier al FRF până în 1974, când se retrage din motive de sănătate. Între iunie 1967 și până în 1974 a fost membru al biroului federal. Personalitate complexă, cu o remarcabilă și foarte diversă activitate în domeniul sportiv, OL a fost, la un moment dat, și arbitru de box, numărându-se printre primii oficiali ai acestui sport în țara noastră. În perioada 1947–1958 a îndeplinit funcția de secretar general al COR. Decorat cu *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport*, în grad de Cavaler, Clasa a II-a (1934) și cu *Ordinul Meritul Sportiv* Clasa a II-a (1967).

LUDU, REMUS (1914–1982), n. în Tg. Lăpuș, jud. Maramureș. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Umană din Cluj, promoția 1940. Doctor

în medicină și chirurgie. După 5 ani, în care a lucrat ca medic în diferite localități din Transilvania, se dedică medicinei culturii fizice, în virtutea pasiunii sale pentru sport (activitate în care obținuse performanțe de nivel național – la patinaj artistic – și internațional – la gimnastică, unde a lucrat și ca antrenor). A organizat primele servicii de medicina culturii fizice în cadrul policlinicilor Casei de Asigurări Sociale, între 1947 și 1949. Aceste servicii, împreună cu cele similare din OSP, erau singurele unități care asigurau controlul și asistența medicală a celor care desfășurau, în epoca respectivă, activități sportive. În 1949, când Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale a primit sarcina de a rezolva problemele medicale ale educației fizice și sportului, a fost numit șeful departamentului profilat pe medicina culturii fizice. În această funcție, deținută între 1949 și 1950, a contribuit în mod hotărâtor la înființarea primelor policlinici și servicii de medicina culturii fizice și la elaborarea regulamentelor de funcționare a acestora. Contribuții organizatorice remarcabile a avut, ulterior, ca director al Centrului medical pentru cultură fizică din București, ca secretar al Comisiei pentru medicina culturii fizice din Consiliul științific al Ministerului Sănătății și ca membru în Comitetul de conducere al Societății de Medicină Sportivă. A desfășurat o susținută activitate didactică la cursurile de inițiere și perfecționare, pe care le-a organizat pentru medicii încadrați în unitățile nou înființatei rețele de medicina culturii fizice, și la Facultatea de Medicină Umană din București, unde a predat, până în 1976, ca lector universitar, fiind numit șeful disciplinei *Medicina culturii fizice* (în 1952, anul introducerii acesteia în planul de studii). Înzestrat cu imaginație creatoare și cu o mare putere de muncă, a realizat numeroase aparate și tehnici de investigare omologate ca invenții și inovații și a elaborat un număr impresionant de lucrări metodice și de cercetare științifică, impunându-se ca unul dintre factorii importanți ai dezvoltării, după al doilea război mondial, a medicinei culturii fizice în țara noastră. Decorat cu Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1970).

LUDU, VIRGIL (1919–1997), n. în Bălți, în Basarabia (astăzi, Republica Moldova). Jurist și profesor de educație fizică. Absolvent al Facultății de Drept din București, promoția 1942, și al ANEF, promoția 1946 (cu teza de licență *Sportul în literatura română*). Atlet de performanță. Campion național la 110 m garduri și campion balcanic la 400 m garduri. Legitimă la *Atletic Club Român*. A fost: asistent universitar la ANEF, Catedra de istoria, teoria și organizarea educației fizice (1946-1947); inspector școlar; director adjunct al Liceului cu program special de educație fizică din Brașov; secretar al Consiliului județean Brașov de Educație Fizică și Sport; cercetător și muzeograf. Începând cu 1939, când făcea gazetărie la *Universul Sport*, pe parcursul anilor, a fost prezent în presa românească cu articole și comentarii sportive. Autor inspirat de eseuri și evocări din lumea sportului, și-a pus semnătura pe volume reprezentative precum: *Oameni și atletism*, *Ritmuri și performanțe*, *Cartea munților*, *Scriitorii români și lumea sportului*, *Performanță și personalități*, *Îndemânare*, *Fair-play*, *Cartea recordurilor*, *Olimpia* ș.a., care îl definesc ca personalitate complexă a culturii fizice și eticii sportive din deceniile '50 și '60. Remarcabil prin erudiția, forța polemică și comportamentul său discret și delicat pentru care a fost admirat, respectat și a rămas în memoria celor care l-au cunoscut și apreciat. I s-a acordat titlul de Maestru al Sportului. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (1967).

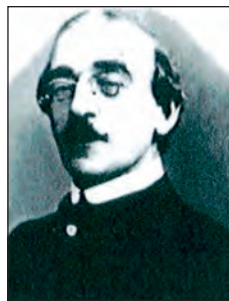

LUPESCU, ALEXANDRU I. (1867-?), n. în Botoșani. General și om politic. A absolvit Liceul Militar din Iași, apoi Școala Specială de Ofițeri de Artilerie și Școala de Război. La înființarea ONEF și INEF, i s-a încredințat funcția de președinte executiv al Comitetului de conducere al acestor două importante instituții,

postură în care a colaborat strâns cu colonelul Virgil I. Bădulescu (directorul general al ONEF) și a participat activ la toate acțiunile propice bunului mers al educației fizice și sportului în țara noastră.

LUPU-LUPULOV, PETRU (1808–1883), n. în Timișoara. Scriitor, traducător, promotor al educației fizice și sportului. Fiu de cojocar, a urmat școala primară în orașul natal, iar studiile superioare de filosofie și teologie le-a urmat la Universitatea din Verona, iar pe cele de drept la Universitatea din Pesta și la Viena. După terminarea studiilor se întoarce la Timișoara, unde deține, la început diferite funcții de conducere pe linie administrativă. Între 1843 și 1846 este declarat, prin concurs, profesor universitar la Universitatea din Zara, capitala Dalmației. Din anul 1851 până în 1857 ocupă postul de director al școlilor românești și sârbești din zona de graniță a Banatului. Personalitate erudită, patriot înflăcărat, propagator al ideilor progresiste din perioada respectivă, dar și al culturii românești și universale. Excelent cunoscător a șase limbi străine (greaca, latina, germana, franceza, italiana, sârba), a tradus peste 30 de lucrări din aceste limbi în limba română, urmărind îmbogățirea nivelului de cultură, educație, pedagogie și istorie al maselor de români din Banat și Transilvania. În egală măsură a popularizat și valorile culturii românești din Muntenia și Moldova. În 1845, a publicat la Buda o selecție de poezii scrise de Grigore Alexandrescu, Elena Văcărescu și Eliade Rădulescu. Operele lui sunt legate de teatru, poezie, politică, istorie, pedagogie, medicină, educație, morală, economie, dar și de educație fizică. În lucrarea „Omul povățuit de minte”, publicată la Buda în 1846, cu litere chirilice, autorul oferă cititorului îndrumări teoretice și practice în legătură cu ambiția, curajul, modestia și perseverența. LLP este considerat „pedagogul de frunce” al Banatului cu cea mai modernă concepție despre viață, cultură și educație fizică, intelectuală și socială apărută la Timișoara, în anul 1868. În această lucrare, pe care LLP o semnează doar *Petre Lupul*, autorul manifestă un interes deosebit pentru formarea și întreținerea unui corp sănătos, fiind de părere că atât „o mare avuție, cât și o minte îndelung

cultivată nu sunt de niciun ajutor dacă lipsește sănătatea”. Pentru călirea organismului, susține autorul, este necesară spălarea dimineța cu apă rece, iar băile calde să fie terminate cu băi reci. Omul nu trebuie să se ferească de vânt, zăpadă sau ger, fiindcă acestea contribuie la întărirea organismului. De asemenea, susține autorul, sănătatea se păstrează prin multă mișcare. Lipsa de mișcare duce după sine la o serie de boli. În scrierile sale el recomandă tinerilor și vârstnicilor practicarea înotului, călăriei, jocul cu mingea, excursiile în munți, precum și vânătoarea și pescuitul. În finalul lucrării, LLP are o serie de recomandări și pentru școlari. Pentru păstrarea unei ținute corecte în timpul scrisului și cititului, școlarul trebuie să stea în bancă cu pieptul drept și cât mai comod. O altă recomandare se referă la exercițiile fizice la domiciliu. Este vorba de *săltări* (sărituri pe loc), precum făcea Socrate până la bătrânețe.

MACEDONSKI, ALEXANDRU (1854–1920) n. în București. Poet, prozator, părintele simbolismului din literatura română. Studiază la Craiova, Viena, Geneva, în diferite orașe din Italia dar fără a obține o diplomă universitară. De-a lungul vieții sale a schimbat mai multe slujbe, fiind director de Prefectură la Cernavodă, administrator al Gurilor Dunării la Sulina, inspector al Monumentelor Istorice și gazetar. În 1874, a scos prima gazetă, căreia i-au urmat altele între care cea mai importantă a fost *Literatorul*, strâns legată de cenaclul său literar. S-a remarcat în primul rând ca mare poet cu mai multe volume de versuri între care: *Prima Verba*, *Poezii*, *Poezii alese*, *Cartea nestematelor*. Se remarcă poezia de factură romantică: *Prima verba*, *Ideș*, *Excelsior*, *Flori sacre*, *Cartea nestematelor*, *Bronzuri*, iar *Poemele de noapte* sunt o adevărată desfătare. Capodopere de rafinament, ele sunt închinare unor stări umane fundamentale: iubirea, bucuria, deznădejdea, moartea. Totodată, a scris nuvele și piese de teatru, dar fără a atinge valoarea poeziei ce

l-a consacrat. Fire foarte dinamică, dând dovadă de multă originalitate împinsă până la extravaganță, Alexandru Macedonski a manifestat interes și pentru sport, atât prin scris cât și la modul practic. În *Revista modernă. Publicațiune științifică, literară, sportivă și politică* ce a apărut între 20 iulie 1897-26 martie 1898 sub conducerea prietenului său Constantin Cantili, marele poet a publicat sub pseudonimul *MARȚIAL*. Între 21- 23 octombrie 1894, a participat, alături de Constantin Cantili, la o cursă ciclistă pe distanța București–Brașov și retur. Această călătorie a fost magistral evocată în poezia *Velocipedul: Smeț/Isteț,/Nervos,/Vânjos,/Fugar de fier,/Fii smeu/ Mereu:/La drum/Acum/În tine sper,/ Haiduci/Năluci/Răsar/ Dispar/ Ca un mister:/ Păduri/Obscure,/Și văi,/Și cai,/Sclipesc și pier/Cu nori/Ușori/Ce trec,/Mă-ntrec,/Sunt rândunea,/Pe rând,/Sunt gând,/Avânt,/Și cânt,/Uit soarta rea./ Mi-e-n van/ Dușman/ Suspîn/Și chin/Mă-ncred în trai/Căci el/Astfel/E blând/Oricând,/Oricând e rai,/ Voinic,/ Amic,/Scump cal,Rival,/Tu n-ai deloc,/Mergi lin/Și treci/Când pleci/Vârtej de foc!*

MACOVEI, CONSTANTIN (1932), n. în com. Hudești, jud. Botoșani. Absolvent al școlii normale de învățători din Sendriceni-Dorohoi, 1951 și al Institutului *Maxim Gorki* din București, 1955. În 1953 a debutat în presă la ziarul *Scântea tinerețului*, până în martie 1957. Din martie 1957 până în septembrie 1959, a fost șeful Secției internaționale a ziarului județean *Drumul socialismului*, Deva. Din 1959, lucrează la ziarul *Sportul (Gazeta sporturilor)* fiind reporter, redactor (de fotbal, volei, pentatlon modern și gimnastică), șeful Secției internaționale, secretar de redacție (adjunct și general). Din 8 ianuarie 1990 până în octombrie 1992, a fost redactor-șef, apoi redevine secretar-general de redacție, până în 1999. A fost prezent la CM de fotbal din Anglia (1966), la mai multe ediții ale CM și CE de gimnastică, la JO de la Moscova (1980). A fost unul din ziariștii cu o temeinică documentare în domeniul gimnasticii,

care a furnizat pe parcursul anilor informații importante privind dezvoltarea acestei ramuri pe plan intern și internațional, precum și asupra evoluției gimnastelor din țara noastră și alte țări. Coautor pentru capitolul Gimnastică, pentru lucrarea *România în lumea sportului*, Editis, 1995. Președinte al APSR (1990-1994).

MALTOPOL, VALERIU (1931–2009), n. în București. Diplomat în științe economice, absolvent al Academiei Comerciale din București, promoția 1955. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF promoția 1967. A debutat în activitatea sportivă în 1948, ca practicant al atletismului și rugby-ului. În 1950, este ales secretar al Comisiei de atletism din București. Din 1953 până în 1958, este angajat ca inspector adjunct la Inspekția de atletism din cadrul CCFS. În 1958, a fost numit economist în cadrul Direcției economice, iar după un an este promovat șef al Serviciului bugete federații. În perioada 1962-1967, a fost secretar al Comisiei centrale de revizie din cadrul UCFS. Între 1965-1966, este detașat în funcția de director al IEABS, iar între 1967 și 1972, îndeplinește funcția de consilier pe probleme economice al președintelui CNEFS. În 1972, este încadrat instructor de specialitate la Secția sport de performanță și pregătire olimpică. În perioada 1962-1978, a îndeplinit funcția onorifică de vicepreședinte al FR de Atletism, în 1972 fiind ales membru al Comisiei de cross-country din cadrul Federației Internaționale de Atletism, contribuind la aplicarea măsurilor de afirmare a acestei ramuri sportive și la elaborarea unor lucrări cu caracter documentar. În 1978, este promovat secretar general al FR de Natație, funcție pe care o îndeplinește până la sfârșitul anului 1982. Și-a adus contribuția la dezvoltarea și afirmarea centrelor olimpice de la Baia Mare, Reșița și Brăila, la editarea unor lucrări cu caracter tehnico-metodic și la cucerirea unor medalii la CE de juniori la înot și sărituri, precum și a primei medalii (argint), la CE de polo pentru juniori (1982) și a primei medalii

(bronz), la CM de înot (1982). Între 1983-1989, este încadrat ca instructor de specialitate la Secția sport de performanță și pregătire olimpică. În 1990, este numit secretar general adjunct al FR de Atletism, iar în august 1991, director al Direcției economice din cadrul MTS. Între 1994 și 1995, este consilier al ministrului Tineretului și Sportului, după care, până la sfârșitul anului 1996, este detașat în funcția de secretar general al FR de Box. Director executiv al Fundației Boxului Românesc. Membru al Comisiei tehnice a Asociației Europene de Box Amator (1995-1997). A fost distins cu numeroase diplome și medalii. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (2004); Ordinul Național *Crucea Națională Serviciul Credincios* în grad de Cavaler clasa a III-a (2002).

MANOILĂ (MANUILĂ), CAMIL (?-?), n. în Oradea. Profesor. Personalitate marcantă a vieții sportive românești din perioada interbelică: membru al Comitetului Central al FSSR (1924-1929), președinte al Comisiei Centrale de Gimnastică din cadrul FSSR (1924-1925), președinte al Comisiei Centrale de Fotbal (1925-1926), președinte al Comisiei Centrale de ping-pong (1928-1929). Din înfăptuirea FSSR, a participat la Congresul FIFA din 1928, de la Amsterdam. În 1930, devine membru al Comitetului Director al FSSR/UFSR, membru al CC al UFSR în mai multe legislaturi, iar între 1933-1934, vicepreședinte al UFSR. Reprezentant al UFSR pentru Regiunea Oradea (1933-1935) și pentru Regiunea Banat (1936-1940). În 1930, a fost ales președinte al nou-înființatei Federații Române de Lupte și Haltere („Altere”), pe care a afiliat-o la federațiile internaționale de profil. A deținut această funcție până în 1940. În primăvara anului 1945, pentru scurtă vreme, a îndeplinit funcția de președinte al Comisiei Interimare de Lupte. În 1939, a fost membru al conducerii delegației sportive române participante la Congresul Mondial de Gimnastică Suedeză (Lingiada), iar la înapoierea în țară, a

publicat în *Universul Sport* un ciclu de articole despre această amplă manifestare. Decorat cu Meritul *Răsplată Muncii pentru Învățământ* clasa I (1930) și cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1931). A fost distins cu *Medalia de Aur pentru Sport și Educație Fizică a Franței* (1935).

MANOLACHE, ANGHEL (1905–1993), n. în com. Scrioăștea, jud. Teleorman. Jurist, filozof și profesor. A absolvit Facultatea de Drept și Facultatea de Litere și Filosofie din București (1935). A avut o lungă carieră didactică, începută ca profesor de pedagogie la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu (1936-1948). Din 1948 până în 1962 a fost șeful Catedrei de pedagogie și psihologie a IEF/ICF. Între 1946-1962 a îndeplinit funcțiile de Secretar General și Director General, în cadrul Ministerului Educației și Învățământului. Între 1962 -1965 a fost Rectorul Institutului Pedagogic București, iar între 1965-1970 Prorectorul Universității București, de unde s-a pensionat. Dintre lucrările sale reținem: *Gândirea pedagogică* (1948) și *Dicționarul de pedagogie* (1970). S-a numărat printre primele cadre universitare care au abordat chestiunea fundamentării pedagogiei educației fizice și a sportului. A fost membru al Asociației Mondiale pentru Științele Pedagogice. În 1965 i s-a acordat titlul de Profesor Universitar Emerit.

**MANOLACHE, CONSTAN-
TIN** (1924–2008), n. în com. Comana, jud. Giurgiu. Aviator. Parașutist, pilot sportiv. Încă de elev a dovedit remarcabile calități motrice. În clasa a VII-a, sub îndrumarea renumitului profesor de educație fizică și sport Mateescu, de la liceul din Giurgiu, evoluează ca săritor, reușind performanțe de peste 6,50 m, la lungime, și 1,80 m, la înălțime. O

asemenea condiție athletică înăscută și, apoi, cultivată l-a ajutat să devină un pilot de elită al aviației române. A intrat în aviația militară în 1944, ca pilot de vânătoare, devenit, ulterior, comandant de escadrilă de vânătoare și, apoi, comandant de regiment. În 1952, a părăsit corpul cadrelor active ale Aviației Militare, obținând brevetul de pilot sportiv, care l-a consacrat pe plan național și internațional. Datele esențiale ale pilotului CM sunt remarcabile: a depășit cu mult 25 000 de ore de zbor; a zburat cu peste 80 de tipuri de avioane, planoare, elicoptere, hidroavioane; a reușit 21 de aterizări forțate și 7 salturi cu parașuta; deține numeroase recorduri naționale, internaționale și mondiale. La 72 de ani, a realizat o performanță remarcabilă: la 8 noiembrie 1996, într-un zbor simultan cu 2 aparate „Zlin – 142”, efectuat împreună cu piloții T. Gheorghiu și Gh. Militaru, stabilește un record mondial de viteză pe parcurs recunoscut, pe ruta București – Chișinău – București, înregistrându-se 210,35 km/h la dus și 220,87 km/h la întors. În 1997, într-un alt zbor simultan, dar de data aceasta cu 3 avioane „Zlin – 142”, CM și piloții cu care a făcut „echipă”, au stabilit 3 recorduri mondiale de viteză pe parcurs recunoscut pe rutele: București – Istanbul (203,71 km/h); Antalia – Istanbul (200,80 km/h) și Istanbul – București (195,04 km/h). În calitate de pilot recepționar de fabrică, a încercat 14 tipuri de avioane, plus un hidroavion, toate construite de Industria Aeronautică Română. La expozițiile internaționale de aviație de la Hanovra, Hamburg, Paris, Cannes, Viena, a prezentat în zbor avioanele construite în România. Din 1977, a antrenat lotul național de înaltă acrobație aeriană, participând cu elevii săi la 4 CM, 3 CE, 5 campionate internaționale și 3 CB, la care a obținut locul I și medaliile de aur. A format și a antrenat, în ultimii ani, *Patrula română* de înaltă acrobație aeriană, cu care a luat parte la diferite mitinguri aviatice internaționale în Elveția, Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria și, respectiv, în România. A introdus, pentru prima dată, zborul instrumental și de noapte în aviația sportivă. Este cel care a promovat și realizat cu elevii săi piloți, după 1944, primele recorduri naționale la zborul cu motor. În perioada 1959-1961, a înființat 6 aerocluburi teritoriale la Deva, Oradea, Satu Mare, Baia Mare,

Galați, Bacău. A deținut funcția de comandant al Aeroclubului Central Român. Membru al Comisiei internaționale de acrobație aeriană a FAI. Arbitru național și internațional. În 1992, cu un avion BN 2, fabricat la Întreprinderea de Reparat Material Aeronautic din București, a participat, în calitate de comandant de echipaj, la Raliul Aerian al Mării Egee (Grecia), ocupând locul II (din 28 de participanți). La 76 de ani, continua să piloteze și să facă acrobație aeriană joasă, ceea ce constituia o performanță singulară și de răsunet pe plan internațional. FAI i-a acordat Diploma *Paul Tissandier*, iar forurile sportive din țara noastră titlurile de Maestru Emerit al Sportului și de Antrenor Emerit. Decorat cu Ordinul Virtutea Aeronautică în grad de cavalier (2003).

MANOLESCU, ALEXANDRU (1880 - ?), n. în Sinaia.

Frate cu Ion Manolescu, marele actor al Teatrului Național din București. După terminarea liceului, a urmat Școala Militară de Ofițeri din București. Între 1912-1916, a activat ca ofițer instructor cu gradul de locotenent, la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu. În 1915 participă la Campionatul Național de atletism, reprezentând SSMD Târgoviște unde câștigă titlul de campion național la aruncarea discului. Tot în 1915 este ales membru în Comisiunea Atletismului. În această perioadă l-a cunoscut pe locotenentul Emil Pălăngeanu, pe profesorul de matematică Octav Onicescu (viitorul rector al ANEF și, ulterior, academician), pe locotenentul dr. Ion Lascăr (care a devenit profesor universitar și șef al Catedrei de gimnastică medicală de la INEF) și pe colonelul Virgil Bădulescu, cel care conducea procesul educativ și de pregătire fizică al elevilor-ostași. În primii ani după terminarea primului război mondial, AIM, la propunerea colonelului V. Bădulescu, a fost trimis de către conducerea Ministerului de Război, pentru perfecționarea în domeniul educației fizice, în Franța, apoi în Suedia, unde a absolvit Institutul Regal Central de Gimnastică de la Stockholm. Maiorul Alexandru Manolescu a fost desemnat

comandant al echipei militare române și unul din concurenții de seamă pentru atletism, care urmau să participe la Jocurile militare interaliatate din Franța. Din 1922 până în 1927, a funcționat ca director administrativ și cadru didactic la INEF, predând studenților Institutului și ofițerilor de la Secția Militară de Educație Fizică, gimnastica, jocurile educative și schiul. AIM a publicat o serie de articole de specialitate în *Buletinul educației fizice*, editat de ONEF; în 1927, Editura *Răsăritul* a Institutului de Arte Grafice i-a publicat lucrarea *Educația fizică a copiilor*, care trata probleme de pedagogie și de organizare necesare procesului instructiv profilat pe pregătirea fizică a școlarilor și elevilor. Între 1924-1931, maiorul AIM, a fost membru al Comisiunii Centrale de Schi, iar între 1939 - 1940 a îndeplinit funcția de președinte al acestei Federații, având gradul de colonel adjutant. În 1930 col. adj. AIM a făcut parte din Comisia constituită pentru a pregăti propunerile de modificare a Legii educației fizice, vizând organizarea activității sportive particulare și înființarea UFSR. După 1944, când s-a retras din activitatea sportivă, a fost ales președinte de onoare al aceleiași federații. AIM a urcat toate treptele ierarhiei militare, până la gradul de general. A fost aghiotant regal și administrator al Domeniilor Coroanei. A fost decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa I (1931) și Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1943).

MANOLESCU, GHEORGHE (1917 -), n. în com. Izvoarele, jud. Olt. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEF, promoția 1940. A avut numeroase responsabilități și funcții de conducere în mișcarea sportivă, printre care: profesor la Liceul comercial *Regele Mihai*,

la liceele *Mihai Viteazul* și *Matei Basarab* din București (1941-1947); director în OSP București (1945-1947); profesor la Liceul Comercial din Arad (1947-1948); secretar în Federația Sporturi de Munte (în care era inclus și schiul, 1940-1941); secretar în

aparatul FR de Schi și membru în Comisia de propagandă – 1941-1942. Din 1948 se stabilește în Galați, dedicându-se activității didactice specializate în formarea profesorilor și a cadrelor de specialitate. Este numit în funcția de director al nou înființate SMTCF Galați (1948-1955). În perioada (1955-1964) activează ca profesor la Liceul *Vasile Alecsandri*, după care este numit șef al catedrei la Institutul Pedagogic (1964-1969). După înființarea Institutului Pedagogic, ca urmare a creșterii necesarului de profesori calificați, cu contribuția unor profesori, printre care s-a aflat și GM, în 1969 se înființează Facultatea de Educație Fizică și Sport din Galați. Conf. universitar GM, a îndeplinit funcția de decan al FEFS, din cadrul Institutului Pedagogic de 3 ani (1969-1974), fiind și membru în Consiliul profesoral. Și-a continuat activitatea didactică la Universitatea din Galați până în 1982, când s-a pensionat. A publicat peste 20 de lucrări în domeniul educației fizice. A fost distins cu titlul de Profesor fruntaș.

MANOLESCU, ION (1869–1937), n. în Breaza, jud. Prahova. Ofițer. Absolvent al Școlii Militare Superioare de Ofițeri de Infanterie din București, a urcat în ierarhia militară până la gradul de general. A desfășurat o variată și remarcabilă activitate în domeniul educației tinerei generații, fiind, rând pe rând, comandantul adjunct al Marii Legiuni de Cercetași din România și vicepreședinte al Societății *Tinerimea Română*, secretar general la Ministerul de Război și, respectiv, la cel de Finanțe. În aceste funcții, ca și în calitate de ziarist și publicist, IM a susținut ideea practicării de către tineret a exercițiilor fizice, fapt pentru care a fost cooptat și în Comitetul de conducere al ONEF.

MANOLIU, LIA (1932–1998), n. în Chișinău (azi, capitala Republicii Moldova). Inginer. Absolventă a Institutului Politehnic București, Facultatea de Energetică, Secția electro-energetică, promoția 1956. Polisportivă. A început cu practicarea tenisului (1945) și a continuat

cu voleiul, baschetul (la *Start Club*) și tenisul de masă și de câmp. La toate aceste sporturi a depășit stadiul de „amatoare”, atingând nivelul de performeră. Astfel, cu echipele de volei și de baschet devine campioană națională, la tenis de masă ajunge a III-a jucătoare pe țară, iar la tenis de câmp este finalistă la CN de junioare. Sub îndrumarea profesoarei de educație fizică Angela Filip, de la Liceul Gh. Lazăr, începe să practice, în 1947, atletismul. Calitățile fizice au determinat-o să abordeze, după săritura în lungime, proba „aruncărilor”: mai întâi aruncarea greutății, apoi, a discului, probă care a consacrat-o în lumea sportului, aproape 25 de ani. A reprezentat în CN de atletism cluburile: Știința, Energia și Metalul București. În 1949, stabilește primele recorduri naționale de junioare. Până la retragerea sa din activitatea competițională, în 1972, a corectat de recordul național, de 28 de ori seniori „urcându-l” de la 41,44 m (1950) până la performanța de 59,48 m (29 august 1970) și 9 recorduri la juniori I (de la 32,49 m în 1949 la 41,44 m în 1950). Campioană națională de 13 ori (1952-1955 la Știința București, 1956 Energia, 1960, 1962-1964, 1966, 1968-1970 Metalul București) și campioană balcanică de 7 ori. Suprema consacrare i-au adus-o JO, participând la 6 ediții consecutive (între anii 1952 și 1972). La JO de la Helsinki 1952, ocupă locul VI, devenind prima atletă româncă finalistă la o Olimpiadă. De la o ediție la alta, performanțele sale la JO îi consolidează statutul de aruncătoare de disc de talie mondială. În această postură a cucerit: la JO de la Melbourne, în 1956 – locul IX; la JO de la Roma, în 1960 – medalia de bronz; la JO de la Tokyo, în 1964 – medalia de bronz; la JO de la Mexico-City, în 1968 – medalia de aur, stabilind un nou record olimpic din prima aruncare – 58,32 m; la JO de la München, în 1972 – locul IX. Cele 6 participări consecutive la JO au constituit un nou record în lumea atletelor (fapt menționat și în *Longest span* din *Guinness Book of Records*). Antrenorii emeriti care au contribuit la evoluția atletei LM au fost: E. L. Bran, T. Tatu, M. Raica, D. Serafim. După retragerea din arena mondială ca sportivă de performanță, uriașul său prestigiu și calitățile intelectuale și morale au impus alegerea sa, în 1973, ca vicepreșe-

dinte al COR. În 1990, a fost aleasă președinte al acestui for, funcție deținută până la 9 ianuarie 1998. A contribuit la reșezarea activității COR, ca for de conducere independent, la selecția și pregătirea sportivilor pentru JO din 1992 și 1996. Pe parcursul anilor a făcut parte din CNFS/ din Biroul Executiv al acestuia în calitate de vicepreședinte. Membră a Senatului României (1990-1992). Ca persoană oficială, începând cu anul 1952, a participat la toate edițiile JO până în 1996 (cu excepția anului 1984). A deținut numeroase funcții în organisme internaționale: președinte și membru al multor grupe de lucru ale Asociației Comitetelor Naționale Olimpice și Asociației Comitetelor Naționale Olimpice din Europa (ACNOE) (1976-1979); membru al Comitetului Executiv al ACNOE/COE (1974-1980 și 1985-1993); membru de onoare al ACNOE/COE (1993- 1998); membru al Comitetului feminin al IAAF (1976-1995); membru al Comisiei CIO pentru AIO și pentru educația olimpică (1995-1998); membru al Comitetului Internațional de Coordonare a Conferințelor Sportive Europene (din anii 1985, 1987 și 1989) ș.a. În calitate de membru al Grupei de lucru *Studii și proiecte* a reprezentanților CNO din Europa, a participat la elaborarea Statutului ACNOE, care a fost adoptat în 1974. A reprezentat COR, FR Atletism și mișcarea sportivă din România la zeci de congrese, conferințe și reuniuni internaționale. La invitația nominală a UNESCO, în anul 1977, a participat la reuniunea internațională a experților în sport, desfășurată la Washington, unde, în cadrul Secțiunii Europa, a prezentat intervenții la temele *Locul și rolul educației fizice și sportului în procesul educativ și Semnificația conceptuală și aplicarea practică a continuității educației fizice și sportului la toate nivelele în perspectiva educației permanente*. La congresele mondiale olimpice din 1973 (Varna) și 1981 (Baden-Baden), a prezentat alocuțiuni la tema *Femeia în sport*. A condus delegația COR la cel de al XII-lea Congres Olimpic (1994, Paris), în cadrul căruia a prezentat o intervenție la tema *Sportivul contemporan*. În ședința plenară a celei de a 50-a sesiuni a Adunării Generale a ONU, din 6 noiembrie 1995, a prezentat o apreciată intervenție la punctul de pe Ordinea de zi *Pentru*

edificarea unei lumi pașnice și mai bune prin sport și idealul olimpic. De asemenea, a participat, ca lector, la mai multe sesiuni ale Academiei Internaționale Olimpice și congrese ale IAAF și AEA. A militat pentru includerea de noi probe feminine în Programul JO, pentru perfecționarea Statutului IAAF. A fost numită delegat tehnic al IAAF/AEA sau membru al juriilor la mai multe ediții ale CM, CE și Cupei Europei. A publicat articole în publicațiile CIO. A fost recompensată cu distincții românești și internaționale de prestigiu: *Trofeul Internațional Fairplay* conferit de Comitetul Internațional pentru Fairplay (1974), *Ordinul Olimpic de Bronz*, decernat de CIO (1975), *Trofeul CIO Femeia în Sport* (1990), *Trofeul Centenarul CIO* (1994) ș.a. Decorată cu: *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1960); *Ordinul Meritul Sportiv* Clasa I (1968); *Ordinul Steaua României* clasa a III-a (1973); *Ordinul 23 August* clasa a IV-a (1976).

MARCU, VASILE (1947), n. în comă. Feneriș, jud. Bihor. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al IEFS, promoția 1968. Urmează, apoi, la Universitatea Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filosofie, specialitatea psihopedagogie, pe care o absolvă în 1974, iar în 1981, absolvă cursurile postuniversitare de cultură fizică medicală. Doctor în științe pedagogice (1983). În anul 1993, se înscrie, pentru susținerea masteratului în asistență socială, la Universitatea Cleveland, Ohio (SUA). Participă la schimburi de experiență peste hotare la: Eindhoven (Olanda), în 1991; Universitatea de Educație Fizică din Budapesta, în 1993 ș.a. În anul 1983, obține gradul didactic I. Din 1968, este încadrat asistent la Institutul Pedagogic din Oradea, Facultatea de Educație Fizică, după care, în 1976, este promovat, prin concurs, lector universitar. În perioada 1983-1989, datorită desființării Facultății de Educație Fizică, trece ca profesor la Liceul *Emanoil Gojdu* din Oradea. În 1990, este numit inspector școlar al jud. Bihor, după care, prin concurs, este încadrat confe-

rențiar la Universitatea din Oradea. Din anul 1994, prin concurs, obține gradul de profesor universitar la Facultatea de Educație Fizică, secția kinetoterapie. În paralel cu atribuțiile de cadru didactic universitar, îndeplinește, între altele, funcțiile de președinte al filialei județene Bihor a Societății Profesorilor de Educație Fizică și Sport din România și de vicepreședinte al FR a Sportului pentru Persoane cu Handicap. A publicat 11 cărți de specialitate, a elaborat 14 cursuri și are peste 40 de lucrări științifice susținute la congrese și sesiuni științifice desfășurate în țară și peste hotare.

MARIA ALEXANDRA VICTORIA (1875-1938), n. în East-Well-Park (Anglia). Regină a României, soția regelui Ferdinand I. A patronat diverse instituții culturale și sportive. A sprijinit acțiunea de realizare a Parcului Sportiv a FSSR, iar în 1915 participă la inaugurarea oficială a acestuia și asistă la desfășurarea Campionatelor anuale de atletism. Îi aparține inițiativa înființării Asociației Cercetașilor României (1929). În timpul Primului Război Mondial, la stăruința ei, s-a creat Asociația Creștină a Tinerilor din țara noastră, după modelul asociației mondiale YMCA, în a cărei activitate practicarea sporturilor ocupa un loc central (Vezi capitolul despre Familia Regală, Vol. IV).

MARINESCU, ST. FLORENTIN (1950), n. în București. În 1960, începe să practice judo la IOR (antrenor ing. Liviu Urmă), în același an se transferă la Institutul Agronomic București, avându-l ca antrenor pe profesorul Ioan Avram. Pe parcursul anilor a contribuit substanțial la dezvoltarea judo-ului în țara noastră: a fost membru fondator al FR de JUDO (1968) și a îndeplinit anumite funcții tehnice și de conducere în cadrul federației. Începând din anul 1964 practica și jujitsu,

apoi, din 1967 se inițiază în karatedo, fiind primul practicant de Karatedo din România. Devine instructor de judo, jujitsu, și karatedo și predă în unitățile specializate în misiuni de luptă antitero și cele de însoțire de persoane. Datorită practicării ca profesionist a mai multor Arte Martiale diferite, cât și a nivelului atins, este considerat Parintele Artelor Martiale din România. A contribuit la promovarea acestora în țara noastră, în special a karatedo-ului. Participă la mai multe stagii de pregătire în domeniul karatedo-lui, organizate în diferite țări. În 1975 participă pentru prima dată în Japonia, la un schimb de experiență pe probleme de Pregătire Specială, Karatedo și Arte Martiale, prilej cu care i-a cunoscut personal pe Masutatsu Oyama Sensei, G. Yamaguchi Sensei, F. Takagi Sensei și alții, unele dintre cele mai mari personalități ale budoului, cu care a întreținut relații până la moartea acestora. A reprezentat România în Uniunea Mondială a Organizațiilor de Karate, (WUKO). Este semnatarul, alături de toate membrele WUKO, a primei Scrisori de Intenție, către Comitetul Olimpic Internațional, pentru ca sportul Karate să devină sport olimpic. Predă primul curs oficial de karatedo din România, între anii 1976-1978, la Universitatea Științifică București, fiind și Directorul cursului. În anul 1983 este numit Coordonatorul Artelor Martiale din România, de către Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport, (CNEFS). După acest an, este varful de lance și principal promotor al acțiunilor de organizare a Artelor Martiale din țara noastră și înființarea unor structuri legale de specialitate. În 1984 a fost numit Instructor Federal de Karate, în Franța. Din 2005, trecut în Hall of Fame, la World Karate Union. Antrenorul anului, în California, USA, în 1992. Preda din anul 1968, prin mainile sale trecând, în decursul anilor, peste 30.000 de elevi. Antrenor emerit. În perioada 1998-2000, a îndeplinit funcția de vicepreședinte al Federației Române de Arte Martiale, FRAM, iar din anul 2001, fără întrerupere, pe cea de președinte al acestei federații, asigurând o bună coordonare a activității departamentelor și structurilor specifice. În perioada mandatului său, majoritatea ramurilor și stilurilor incluse în FRAM au obținut pe plan internațional rezultate de prestigiu, concretizate în

medalii de aur, argint și bronz la CM și CE.. Din anul 2010 este și vicepreședinte al F.R. de Judo. Președintele al Fundației Române de Arte Martiale. Profesor la Centrul Național de Formare și Perfecționare al Antrenorilor din România. Președinte pentru Europa în Asociația Internațională a Garzilor de Corp și a Serviciilor de Securitate, (IBSSA), între 1996 și 2002. Expert Internațional și Profesor Maestru pentru tir și conducere auto specială, autoaparare și tactică în Protecția Executivă. Membru de onoare în IBSSA. Membru în Asociația Internațională a Garzilor de Corp, (IBA). Datorită vastei experiențe, se ocupa, din 1985 și de pregătirea psiho-fizică a diverselor loturi, la nivel de club sau național-reprezentativ. În acest fel, aduce o parte din esența Artelor Martiale în alte sporturi, ca rugby, scrima, box, handbal, volei, fotbal, polo, baschet, cu rezultate de excepție. A fost prima experiență de acest gen, pe plan mondial. Astfel, în 1986, castiga cu echipa de fotbal "Steaua" București, Cupa Campionilor Europeni, iar în 1987 Super Cupa Europei. Apoi, în anul 2006, castiga locul 1 la Campionatul European de Baschet (under 19) și locul 4 la Campionatul European de Polo. În anul 2010 este ales Director Tehnic în organizația mondială a sporturilor, Sport Acord, pentru sporturile de luptă pe tatami (saltea), primul obiectiv fiind cea de a II-a ediție a Jocurilor Mondiale de Luptă, WCG, ce vor avea loc în anul 2013, la Sankt Petersburg. Kancho Florentin Marinescu este purtătorul centurii negre 10 Dan în Budo, 9 Dan în Jujitsu, 8 Dan în Kempo-Jitsu, 7 Dan în Karate și 5 Dan în Judo. A fost decorat cu Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a (1986), Medalia Meritul Sportiv clasa a III-a (2008) și Medalia Meritul Sportiv clasa I-a (2012).

MARINESCU, GABRIEL (1886–1940) n. în com. Tigveni, jud. Argeș. Ofițer. După studii de specialitate la Iași și București devine militar de carieră și avansat la gradul de căpitan. Cu acest grad a participat la Primul Război Mondial, remarcându-se în timpul operațiunilor militare

de la Mărășești. Susținător al revenirii principelui Carol în țară, a beneficiat de Restaurație, fiind foarte apropiat Suveranului. A fost un important membru al *camarilei regale*. În 1930, având gradul de colonel, a fost numit prefectul Poliției Capitalei. Ulterior, i s-a conferit gradul de general. Din 29 august 1936, a devenit subsecretar de stat la Ministerul de Interne, apoi, după asasinarea lui Armand Călinescu de către legionari, titular al acestui portofoliu. În această calitate comandă represalii sângeroase contra legionarilor din toată țara. Este la rândul lui asasinat, în masacrul de la Jilava din noaptea de 26/27 noiembrie 1940, unde au fost uciși 64 de demnitari și militari. Susținător înfocat al Clubului de fotbal *Venus*, căruia i-a devenit și proprietar. Nu a neglijat nici alte sporturi, clubul având și secții de baschet, volei, atletism, rugby, hochei și înot. De la 1 februarie 1939, după demisia lui Viorel Virgil Tilea, a devenit președintele FR de Fotbal Amator, rămânând în această funcție până la sfârșitul vieții. În 1939, este ales în Comitetului Central al UFSR. În 1939, cu ocazia vizitei efectuate în România, președintele FIFA, Jules Rimet, i-a remis o înaltă distincție a Franței. Decorat cu: Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1933) și Ordinul *Coroana României* clasa I (1939).

MARINESCU, JUSTIN (1881-1945), n. în București. Ofițer cu gradul de general. Între anii 1910 și 1913, având gradul de căpitan, a fost trimis, împreună cu locotenentul Virgil Bădulescu, de către Ministerul de Război, la Institutul Regal Central de Gimnastică de la Stockholm, pentru a studia sistemul lui Ling și modul de organizare a educației fizice din Suedia. La întoarcerea în țară, a fost numit directorul Biroului de educație fizică al Ministerului de Război. În această calitate, a înființat o secție de educație fizică experimentală pentru formarea primilor instructori în acest domeniu, care să fie repartizați regimentelor, îndeosebi ale vânătorilor de munte. În 1919, a întocmit proiectul de lege pentru înființarea Școlii Militare de Educație Fizică de la Iași, pe care a condus-o până în 1922, când a fost transferat, împreună cu școala respectivă, la Bucu-

rești; a preluat conducerea Biroului educației fizice al Marelui Stat Major. Tot în 1919, înființează prima revistă militară de educație fizică, intitulată *Viața sportivă*, pe care a condus-o până în 1921, când a apărut revista *Izvor de energie*, editată de Marele Stat Major (inițiată și condusă de V. Bădulescu). În 1926, a fost mutat la ONEF, în calitate de director tehnic, directorul Oficiului fiind prietenul și colegul său colonelul V. Bădulescu. A publicat mai multe lucrări, printre care *Spiritul educației fizice moderne* (1914), *Instrucțiuni pentru practica sporturilor* (1920), *Instrucțiuni asupra gimnasticii suedeze* (1914, în colaborare cu V. Bădulescu) și *Programe de gimnastică suedeză* (1919). A trecut în rezervă cu gradul de general.

MARINESCU (MEDEȘ), MARIA (1940), n. în Gheorgheni, jud. Harghita. Profesoară de educație fizică și sport. Absolventă a ICF din București, promoția 1960. Inițial, a funcționat ca profesor antrenor la Școala Sportivă de Atletism nr. 2 București. În 1982, s-a transferat la catedra de educație fizică și sport a Școlii Generale nr. 79 din București, unde a pregătit sportivii cu profil de atletism. După obținerea gradului didactic I, a lucrat la Liceul *I. L. Caragiale*, până în 1997. A practicat atletismul ca aruncătoare de disc și a câștigat titlurile de campioană națională de juniori și, ulterior, de campioană universitară. În 1991, străbate China și ajunge în Tibet, în zona munților Himalaya. În intervalul 1992-1996, străbate India, Nepalul și Sikkim, iar între 1997 și 1998, cu prilejul comemorării centenarului expediției vasului *Belgica*, la care participase marele savant român Emil Racoviță, MM este prima femeie din România care ajunge în Patagonia și Țara de Foc (unde fixează două plăci comemorative ale Academiei Române la Stația de cercetări științifice Almirante Brown și la Punta Arenas). Poposește, apoi, în Insula Paștelui. În anul 1999, traversează continentul african de la nord la sud, trecând, de una singură, prin 11 țări, fiind unica femeie din lume care reu-

șește o astfel de „aventură” solitară. În 2000, neobosita călătoare abordează un alt traseu, pornind spre Polul Nord, pe urmele vikingilor. Explorează peninsula Kola din Marea Barents, arhipelagul Svalbard, insula Moffe, fiordul Magdalena, Barentsburg și ajunge aproape de calota glaciară, la 85 grade altitudine nordică. La întoarcere, merge pe urmele vikingilor prin fiordurile Norvegiei, traversează Oceanul Atlantic, se oprește în insula Shetland și ajunge în Islanda. Încă o mare performanță a MM o constituie atingerea Polului Nord geografic, la 28 aprilie 2001, orele 15,40, devenind, astfel, prima româncă din istoria exploratorilor polari. Ea a purtat cu sine pentru a „planta”, acolo, departe de țară, drapelul tricolor al României. Membră a Academiei Olimpice Române, a FR de Alpinism și Escaladă, a FR de Atletism, a Societății Române de Geografie, a Clubului Alpin *Floare de Colț*. Declarată cetățean de onoare al orașelor Punta Arenas (Țara de Foc), Bizerte (Tunisia) și Whithorse (Yukon), MM a fost distinsă cu peste 40 de diplome acordate de foruri științifice de peste hotare, dintre care amintim Institutul Polar din Ny-Alesund (Svalbard) și Institutul Himalayan din Katmandu (diplomă de participare feminină la expediția din Himalaya). Între 2000-2004 a funcționat ca expert în cadrul Departamentului Educație Olimpică din COR. Decorată cu Ordinul Național *Pentru Merit*, în grad de Cavaler (2000) și cu Ordinul Național *Pentru Merit*, în grad de Ofițer (2002). În 2009, CIO i-a conferit Diploma *Sportul și Mediul înconjurător*.

MARGHILOMAN, ALEXANDRU (1854–1925) n. în Buzău. A fost un avocat de succes, absolvent al Facultății de Drept și Înalta Școală de Științe Politice din Paris. S-a retras din magistratură pentru a intra în viața politică, debutând în mișcarea junimistă, devenind din iunie 1914 președintele Partidului Conservator. În perioada 1888-1913 a fost de patru ori ministru (Justiției, Lucrărilor Publice, Interne și Finanțe). La izbucnirea Războiului Mondial, AM este factor

determinant în declararea neutralității României. În perioada martie-iunie 1918 a condus „guvernul de sacrificiu” și în calitate de prim-ministru primește în 27 martie 1918 „Declarația Sfatului Țării de Unire a Basarabiei cu România”. Va semna tratatul de pace cu Puterile Centrale la Buftea-București. În 1923 îl întâlnim în componenta COR în calitate de vicepreședinte. În afara vieții politice AM a avut o activitate îndrăgită consacrată creșterii cailor, fiind considerat „părintele” hipismului românesc, organizând primele curse cu pariuri pe hipodromul Floreasca din București (1874). A contribuit la amenajarea câmpului hipic de la Băneasa (1881), a înființat Jockey Clubul Român al cărui președinte a fost. În 1892 construiește la Buzău un hipodrom ce avea 42 ha. Tot la Buzău a organizat prima crescătorie de cai pur-sânge, numele calului său preferat, Albatros, fiind dat vilei principale din complexul Marghiloman. Caii din herghelia sa au câștigat 27 derby-uri prin „Albatros”, „Zori de zi”, „Frunzeta”, „Doina”, „Ghiaur”. Orator elegant, adversar de temut, politician subtil, perfect om de lume, bogat, curajos, acesta a fost AM.

MATACHE, CONSTANTIN (1939), n. în com. Ciofrângenii, jud. Argeș. Profesor, absolvent al Facultății de Limba și Literatură Rusă, promoția 1960. După absolvire, a fost repartizat ca preparator la Catedra de limba rusă, a Universității București. În decembrie 1965, a fost transferat la UCFS, în cadrul Secției relații sportive internaționale. Specializat în problematica domeniului, a activat în acest compartiment al organismului național de conducere a mișcării sportive (UCFS, CNEFS, COR, MS și MTS) până în anul 2001 când s-a pensionat, îndeplinind mai multe funcții de răspundere: referent, expert, consilier și șef al Serviciului în perioadele 1990-1997 și 1998-2001. Membru al COR (1987-1998). În cei peste 35 de ani de activitate, a adus o contribuție importantă la dezvoltarea și perfecționarea relațiilor sportive internaționale ale forurilor de conducere, federațiilor și altor structuri

sportive cu organisme de profil din alte țări și cu organizațiile și federațiile sportive internaționale. A contribuit direct la întocmirea și realizarea calendarului sportiv internațional și a acțiunilor convenite cu partenerii externi, a participat la pregătirea și negocierea unor acorduri de colaborare cu organisme sportive naționale din diferite țări, la elaborarea, pentru conducerea organismului sportiv național, a unor materiale documentare și intervenții privind poziția țării noastre la numeroase convorbiri bilaterale și conferințe internaționale, precum și pentru perfecționarea activității unor foruri sportive internaționale. A făcut parte din comitetele de organizare a unor CM și CE desfășurate în România. Membru al delegației sportive a României care a participat la JO Moscova - 1980. A absolvit cursurile de perfecționare din cadrul Seminarului *Conducere, legislație și management în sport*, organizat la București de CDDS/ Consiliul Europei (1992 și 1993). După pensionare, continuă să activeze în calitate de colaborator la Direcția integrare UE și relații internaționale a MTS/ANS. A făcut parte din colectivul de autori ai volumului *România în lumea sportului* (1995) precum și ale celor două ediții ale *Enciclopediei educației fizice și sportului din România*. Este autor al unei lucrări de referință *Prezențe românești în organizațiile sportive internaționale* (2006). A publicat mai multe articole și a susținut diferite comunicări științifice privind organizațiile sportive internaționale și activitatea reprezentanților țării noastre în aceste foruri. A fost distins cu *Diploma de Onoare a CNEFS* (1979), *Medalia Muncii* (1979), *Diploma de Excelență a MTS* (2001), *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2004) și *Medalia jubiliară Centenarul Automobil Clubului Român* (2004).

MATEESCU, NICOLAE (1908–1998), n. în București. Economist și jurnalist. Absolvent al Facultății de Științe Economice. A debutat în presă fiind corespondent al ziarelor *Universul*, *Libertatea*, *Sportul*. A arbitrat mai multe jocuri oficiale de volei, în diferite campii

onate orășenești și divizionare (A și B). În anul 1962 a obținut titlul de arbitru internațional. A colaborat cu Colegiul central de arbitri la redactarea primelor regulamente de volei, iar în anul 1977 a publicat, împreună cu Mircea Popescu, cartea *Voleiul românesc*. A fost casier general al Ministerului Agriculturii, până la pensionare. Primul membru al FR de Volei și președinte al Comisiei centrale de competiții o perioadă lungă de timp. Pe parcursul activității profesionale a primit diplome și distincții: *Diploma de monitor* (în aprilie, 1929), *Medalia Meritul Cultural pentru Sport*, ca ziarist (1943), *Crucea Serviciului Credincios* clasa a III-a (1935).

MATEESCU, TEODOR (1939), n. în București. Reporter, comentator și crainic sportiv. Absolvent al Facultății de Istorie-Filosofie a Universității Babeș-Bolyai, din Cluj (1968). A practicat diferite sporturi: handbal (în divizia școlară), fotbal (în divizia C la Clubul *Dunărea Călărași*) și tenis de câmp, ca amator. În 1969, își începe activitatea profesională ca redactor de sport la Radio Cluj. În 1972, s-a transferat la radio România Actualități, în calitate de reporter-crainic, realizând peste o mie de transmisii în direct de la competițiile (de fotbal, handbal, atletism, baschet și natație) interne și internaționale. Primul comentariu în direct, l-a realizat în 1973 cu ocazia meciului de fotbal, de divizia B, *Olimpia Satu-Mare - Minerul Moldova*. TM a relatat numeroase partide de fotbal din Cupa UEFA, UEFA Intertoto, Campionatul Mondial de fotbal din SUA și altele.

MATEEVICI, VICTOR (1924) n. în Chișinău, județul Lăpușna. De profesie inginer, absolvent al Institutului Politehnic, Facultatea de Electromecanică din București. În perioada 1971-1979, a fost președinte al Federației Române de Automobilism și Karting și vicepreșe-

dinte al ACR. A lucrat toată viața în sectorul auto, trecând prin toate treptele ierarhice, ajungând în final director general al transporturilor auto-publice din țară. În intervalul ianuarie 1966 - august 1986, acest sector al transporturilor, de care a răspuns direct și care includea transportul de mărfuri și călători, avea în dotare 15000 de autobuze, 36000 camioane și remorci și 20000 autobasculante. Ca iubitor și amator al sportului automobilistic sportiv, prin funcția pe care a avut-o, i-a ajutat, din punct de vedere tehnic, pe piloții automobiliști cu materiale, piese și depanare. Are merite deosebite în înregistrarea computerizată și evidențierea activității automobiliștilor participanți la competițiile internaționale. A sprijinit în mod substanțial kartingul prin procurarea de motoare Cz pentru echiparea mașinilor. În Ministerul Transporturilor, a sprijinit realizarea și construirea kartingurilor competiționale. De asemenea, a asigurat posturi de încadrare pentru sportivi în rețeaua sectorului auto public. A militat pentru organizarea și promovarea în țară a raliurilor automobilistice internaționale de categoria a-III-a (raliurile Dunării, Brașovului, Dacia ș.a.). A publicat numeroase lucrări în domeniul transporturilor, exploatarei, tehnicii și întreținerii auto. În 1986, este pensionat.

MATEI, T. ION (1930–2006), n. în Câmpulung, jud. Argeș. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF, promoția 1954. A desfășurat o largă și variată activitate în domeniul educației fizice și sportului: profesor gradul I, antrenor categoria I de schi alpin și bob, arbitru internațional la bob. Ca antrenor coordonator, a participat, cu loturile olimpice de schi alpin, bob și sanie, la 4 ediții ale JO de iarnă: 1964 – bob, 1968 și 1972 – schi alpin, 1980 – bob. A participat la 3 ediții ale CM și CE de bob-sanie și a cucerit, cu sportivii săi: o medalie de bronz, în 1968, la CE de bob; o medalie de bronz la CE de bob tineret și locurile 8 la CM de bob din 1978, 1979 și 1980. A fost antrenor federal al FRSB (1970-1980), director

al Liceului de Schi din Predeal (1973-1976); membru al unor comisii de specialitate ale Federației Internaționale de Bob (1976-1980); membru al Comitetului Executiv al COR (1993-1998); Director al Academiei Olimpice Române (1993) etc. Pe plan științific și metodic, s-a remarcat prin modul cum a organizat sesiunile anuale de comunicări ale Academiei Olimpice Române (de-a lungul anilor '91-'98). A susținut zeci de lucrări și conferințe; a elaborat cursuri de schi pentru studenți, fiind profesor asociat la Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității Ecologice. Este autorul a opt cărți, între care *Bob*, *Schi pentru copii*, *Însemnări din lumea sportului*, *Bob-sanie*, *Marea aventură a schiului*, *Ramul de măsline al Olimpiadei*, *Schi alpin modern*. A fost membru al Consiliului Științei Sportului din România. Dintre numeroasele distincții care i-au fost acordate amintim: Trofeul *Fairplay*, acordat de COR pentru merite personale și pentru activitatea AOR. În anul 2000, i s-a decernat Medalia Națională *Pentru Merit* clasa a III-a.

MATTY (MATEI), ASLAN, (1924–1995), n. în Ismail (azi în Ucraina). Grafician, caricaturist sportiv. Absolvent al Școlii Superioare de Arte Plastice din Iași, precum și al secției de regie a Școlii Populare de Artă Grafică și Convențională din București. Talent viguros în grafică și desen tehnic. A început să publice caricaturi de la vârsta de 22 ani la o serie de ziare cum ar fi: *România liberă*, *Gazeta sporturilor* și revista *Cinema*. AM a dat dovadă de intuiție și imaginație ieșite din comun. A creat un curent inovator cultivând umorul-poantă cu un evident pretext moral educativ. Domeniul care urma să-l consacre a fost caricatura cu tematică sportivă. A publicat peste 3000 de caricaturi sportive și turistice, adevărate opere în ziarul *Sportul popular* și *Sportul* precum și în revistele *Stadion* și *Sport*. La ziarul *România liberă* avea o rubrică permanentă cu o tematică variată intitulată *Una pe zi*. A realizat și o serie de filme de animație, în

calitate de regizor și care au rămas în memoria cititorilor. Amintim seriile *Formica*; *D-ale organigramei* (premiat pe plan internațional). Tristețea sau supărarea erau sentimente străine acestui „prînz” al rîsului, al bune dispoziții. A editat 5 albume dintre care *În deltă* a fost citat ca o creație sentimentală, prin caricatură, a mediului natural din Delta Dunării. Fiecare caricatură are în acest volum o poantă, dacă nu chiar mai multe în desenul respectiv. Una dintre caricaturile publicate în acest volum, a primit premiul Asociației Ziariștilor din România. Este vorba de un grup de 4 pescari înghesuiți într-o barcă, cu undițele aruncate în apă cu urechile la un radio-tranzistor de pe uscat care transmitea un meci de fotbal. Textul suna astfel: „În minutul 76, Steaua revine în atac, și după părerea mea (a comentatorului) dintr-o poziție clară de ofsaid Iordănescu introduce balonul în poartă”, în timp ce peștii se zbăteau în undițe! Pescarii erau cu spatele la undițe și cu fața la uscat, unde comentatorul analiza faza.

MAURER, ION GHEORGHE (1902–2000), n. în București. Avocat, magistrat, om politic, susținător al sportului. Tatăl său era german, iar mama de origine franceză. Liceul l-a urmat la Craiova. Pentru desăvârșirea studiilor a frecventat Liceul militar din Craiova, precum și științele juridice, devenind avocat și magistrat. Om politic și de stat. Președinte al COR (1947–1951). Prim-ministru timp de 13 ani. Înainte însă, a fost ministru al Industriilor (1948), în cabinetul lui Petru Groza și ministru de Externe 1957–1958, apoi președinte al Marii Adunări Naționale. Din 1961, este prim-ministru. În această calitate, militează pentru o economie de tip național-comunistă, care pe plan extern, prevedea dezvoltarea legăturilor economice, iar pe plan intern, o creștere uniformă și mai rațională a diverselor ramuri ale economiei. Neînțelegerile cu Nicolae Ceaușescu îl determină ca în 1974 să demisioneze din funcția de prim-ministru. Cu toate că, prin funcțiile deținute

era extrem de ocupat, găsea timpul necesar pentru mișcare în aer liber. Juca tenis. Și nu oricum. Cu pasiune, cu dăruire. Alerga după fiecare minge, chiar dacă uneori era în zadar. A fost un apropiat al marilor noștri jucători Ilie Năstase și Ion Țiriac, mai ales că ascensiunea sa politică și pe linie de stat a coincis cu marile rezultate ale acestora. De fiecare dată când Ilie Năstase și Ion Țiriac se întorceau în țară, după succesele lor de excepție, Ion Gheorghe Maurer îi primea, îi încuraja și le ura mult succes în viitoarele turnee. Este de menționat că în perioada de prim-ministru a lui IGM s-au construit marile săli polivalente din capitalele de județ, s-a dat în folosință Centrul Olimpic din Complexul Sportiv 23 August, azi *Lia Manoliu*, Centrul de Cercetări Științifice pentru Sport, Centrul de Medicină Sportivă, Complexul Olimpic de la Baza Nouă Snagov ș.a. A primit numeroase decorații pe linie de stat.

MAVROCORDAT (SAYN-WITTGENSTEIN), MARIA DESPINA (1917), n. în Iași. Jurist. Absolventă a Facultății de Drept, promoția 1943, și a Facultății de Științe din București, promoția 1949. Încă din copilărie și adolescență, se inițiază în diverse sporturi: la 8 ani, face gimnastică (la sala *Liedertafel*, din Capitală); la 10 ani, face echitație (în manejul regimentului din Escorta Regală); la 16 ani, face natație și patinaj. A debutat în sportul de performanță în 1934, jucând volei și baschet la Asociația Sportivă *Start Club* București, precum și hochei pe gheață la Asociația Sportivă *Telefon Club Român* și la *Sportul Studentesc*. În 1941, a făcut atletism la *Athletic Club Român* și tenis de masă (activând, apoi, în 1942, în campionatul universitar). În 1943, a practicat tirul la *Olimpic Club Român* și canotajul la *Yacht Club Român*. În 1951, participă la întrecerile de ciclism, ca reprezentantă a Asociației Sportive *Progresul*. A făcut parte din loturile naționale de tenis de masă (în 1943 și 1944), de volei (în 1946, 1947, 1949 și 1950) și de baschet (1951).

A participat la JB de la București (1946) și Tirana (1947). Campioană națională – cu echipele de volei *Start Club* și *Progresul* și campioană balcanică – împreună cu naționala de volei. De asemenea, campioană națională la tenis de masă la dublu și dublu mixt (cu Lia Manoliu și, respectiv, cu Ioan Pachel), sub culorile *Start Club*-ului. În 1935, este campioană națională la hochei pe gheață, cu echipa *Telefon Club Român*, iar în 1943, campioană națională la canotaj, la schif 4+1, cu echipajul *Yacht Club Român*. Va mai dobândi, în atletism, titlul de campioană națională la aruncarea greutății, în 1941 (pentru *Venus*), 1944 și 1945, legitimată fiind la ACR; câștigă cursa de ciclism fond – 30 km, concurând pentru *Progresul* (1951) și proba de 500 m cu start de pe loc, pe velodromul *Dinamo*. A fost căpitan al echipei naționale de tenis de masă (în 1943 și 1944) și al celei de volei (în 1946, 1947, 1949 și 1950). A deținut funcțiile de președinte al FR de Tenis de Masă (1946) și de membră în Comitetul de organizare a Federației de Baschet și Volei (1948). Antrenoare și arbitru de volei și tenis de masă. A emigrat în Germania, unde a lucrat ca antrenoare. Prin polivalența performanțelor sale și atitudinea de fair-play pe care a avut-o în arena sportivă, MDM poate fi considerată drept una dintre cele mai reprezentative sportive a sec. XX din țara noastră și, poate, din lume. Printre multele distincții sportive care i-au fost acordate, se numără *Medalia pentru merite sportive excepționale* clasa I și *Insigna de Onoare pentru merite sportive excepționale*. În 1945, a fost decorată cu Ordinul *Crucea României* cu panglici.

MAXY, MAX HERMAN (1895–1971) n. în Brăila. Pictor. Profesor la IAP din București (1949-1951). Studiile de pictură și le-a întrerupt, participând ca voluntar la Primul Război Mondial. În condițiile refugiului, și-a organizat o expoziție la Iași. Aici, Iosif Iser îl lansează sub pseudonimul *Maxy*. În 1922 pleacă pentru studii la Berlin, unde ia contact

cu noi forme de artă, lucrând cu A. Segall. După specializarea din Germania, își dovedește conversia la cubism și constructivism și colaborează la revistele de avangardă. A creat și artă decorativă pentru care și-a deschis un studio. În perioada de după 1945, îl sprijină pe Jules Perahim în acțiunea de epurare a artiștilor plastici care nu se conformau noii puteri politice. Pe plan artistic, trece la realismul socialist, păstrând o liniatură geometrică. Pictază naturi statice, peisaje urbane cu accente sociale, portrete de scriitori sau artiști, realizând în general lucrări semnificative comandamentului social. În *Triplu portret al unei zidărițe*, ulei pe pânză, una dintre ipostaze este cea sportivă. Altă lucrare cu temă sportivă, *Boxeri*, tot ulei pe pânză. Artist Emerit.

MAYER, IOSIF (1912 - 2005), n. în Timișoara. Absolvent al Școlii Tehnice Superioare a Facultății Electrotehnice din Viena. Atras de fenomenul sportiv, s-a încadrat ca specialist în gimnastică în Organizația Sportului Popular. Profesor de educație fizică și sport.

Absolvent al ICF, obținând licența în educație fizică în anul 1958, cursuri fără frecvență. A funcționat la Catedra de gimnastică între 1950-1961, cu delegație de cadru didactic (șef de lucrări) unde a predat lecții metodico-practice și cursuri teoretice. A activat în calitate de cercetător științific din anul 1961 la CCPS. Formația sa inițială tehnică, l-a ajutat să-i fie brevetate mai multe invenții și aparate, îndeosebi în perioada în care a lucrat ca cercetător la CCPS, unde a creat Laboratorul de biomotrie (care, ulterior, îi va purta numele). Printre aparatele proiectate și construite de el se numără înregistratorul scopic și grafic al șocurilor exercitate asupra solului în cazul diferitelor ramuri sportive și dispozitivul pentru cronofotografiere. S-a remarcat ca antrenor coordonator al primului lot național de gimnastică feminină, contribuind astfel la punerea bazelor, viitoarelor mari performanțe românești în acest sport. A făcut parte din

colectivul de antrenori care a pregătit lotul de gimnastică pentru JO de la Helsinki (1952) prima participare olimpică românească (menționat în lucrarea *Gimnastica românească 1906-2006 – un secol de aur*). Rezultatele cercetărilor și studiilor sale, au fost publicate în diferite reviste de specialitate și prezentate cu ocazia unor sesiuni de cercetări științifice.

MAZILU, TEODOR (1930–1980), n. în București. Scriitor, fără înalte studii. A debutat ca reporter la vârsta de 16 ani, scriind scurte cronică de la meciuri de fotbal în *Gazeta sporturilor* și *Sportul popular*. Tot din acei ani devine ziarist salariat la cotidienele: *Tinerețea* (1946-1947), *Tânărul muncitor* (1947-1949) și *Scânteia tineretului* (1949-1959), unde are o cronică de fotbal săptămânală. A scris povestiri având caracter moralizator-umoristic: *Insectar de buzunar*, *Galeria palavragiilor*, *O plimbare cu barca*, *Pălăria de pe noptieră*. Apreciate comedii negre: *Proștii sub clar de lună*, *Somnoroasa aventură*, *Don Juan moare ca toți ceilalți*, *Acești nebuni fățarnici* ș.a. Piese în care grotescul și absurdul se înmănunchiază. Autorul creionează o galerie de monștri și ticăloși, ce par să predominie lumea. Romane, note de călătorii, comentarii sportive. Intră în conflict cu cenzura acelor vremuri datorită stilului său caustic și este exclus din Uniunea Scriitorilor. În anul 2000 Philippe Loubière îi publică o culegere de 24 de piese A fost, alături de Ion Băieșu, singurul scriitor comic autentic, apărut în perioada anilor 1950-1970. Piese sale, îndeosebi *Proștii*, își păstrează acuitatea, caracterele imparate de el rămânând vii și actuale. A iubit cu pasiune fotbalul. Elev fiind, la Liceul *Regele Carol I* din București, a jucat în echipa liceului, în campionatul școlar inter-liceu, alături de Ozon, Alexandru Stoenescu, Iordan și alții. În 1972 publică o culegere de 218 pagini intitulată: *Fotbalul n-a fost creat de diavol*, iar în 1975, Eftimie Ionescu publică *Laura și gloria*

stadioanelor, *convorbiri cu Teodor Mazilu despre artă și sport*.

MAZILU, VIRGIL (1915–2000), n. în Azuga, jud. Prahova. Profesor de educație fizică. Absolvent al ANEF, promoția 1937. Grație rezultatelor sale strălucite este reținut ca asistent la Catedra de gimnastică 1937-1947 ca asistent și șef de lucrări, unde dovedește

calități remarcabile didactice și organizatorice. A mai predat atletism, schi și înot. A făcut parte din Echipa MODEL care a participat la JO din 1936 (Berlin), conducătorul delegației fiind prof.univ. g-ral Virgil Bădulescu și conducător și preparator tehnic – prof. Virgil Roșală precum și din Echipa MODEL participantă la Lingiada de la Stockholm (1939) sub aceeași conducere. Din motive politice, cariera universitară i-a fost întreruptă, fiind nevoit să lucreze în calitate de consilier tehnic la UCFS și la Consiliul Central al Sindicatelor și, apoi, ca cercetător științific la CCPS. Continuator al demersurilor științifice ale profesorilor săi – I. Mihăilă, Gh. Zapan și Petre Lazăr-a făcut înregistrări somatice și motrice pe contingente mari ale populației adulte, apoi ale generației în creștere (de la preșcolar până la absolventul de liceu), fiind unul dintre inițiatorii măsurării potențialului biomotric al populației școlare din România. Această cercetare, longitudinală și fundamentală, efectuată din 10 în 10 ani, constituie o importantă sursă de cunoaștere a evoluției condiției fizice a tineretului școlar din țara noastră. A semnat peste 50 de lucrări de specialitate.

MĂLINEANU, HENRY (1920 – 2000) n. în București. Compozitor cu o activitate de peste o jumătate de veac fructificată prin operete, muzică de film și foarte multe șlagăre. Cele mai cunoscute hituri: *Garofița*, *Cele mai frumoase fete*, *Mica serenadă* ș.a. A

compus, în tempo de marș, *Sportivi ai țării mele, înainte!* pe versuri de J. Fulga și H. Negrin. A fost o perioadă dirijor la Teatrul Evreiesc de Stat. Premiat în 1999 pentru întreaga activitate de muzician.

MĂNESCU, CORNELIU (1915–2000), n. în Ploiești. General. Doctor în drept. Fost ministru adjunct al Forțelor Armate (între 1950-1960) – cu gradul de general. Ambasador în Ungaria (1960- 1961) și ministru de Externe al României (1961- 1972), ales președinte al Adunării Generale ONU, în 1967. A practicat, în tinerețe, fotbalul și voleiul, iar, mai târziu, până la vârsta senectuții, tenisul de câmp și înotul. Personalitate de prim rang a vieții politice din țara noastră, a jucat un rol important și în activitatea sportivă de performanță, fiind unul dintre ctitorii actualului Club Sportiv al Armatei *Steaua*, născut în 1947, sub numele de CCA. Șef al CCA în perioada 1948-1950, CM s-a afirmat ca un conducător sportiv reprezentativ și pe plan național, îndeplinind, în răstimpul iulie 1958-august 1960, funcția de președinte al FRF. Inițiator al unor idei novatoare în domeniul fotbalului de performanță, a militat pentru o echipă națională capabilă să practice un stil de joc propriu și pentru o organizare a întregii activități competiționale interne care să susțină afirmarea fotbaliștilor tricolori pe plan internațional. A fost membru al Comitetului Olimpic Român în perioada 1954-1961 și vicepreședinte al acestui for, în perioada 1954-1959. După 1972, căzut în dizgrație, își restrânge activitatea politică, rămânând în continuare un prieten al sportului. După evenimentele din 1989, este ales în Parlamentul țării, ca senator și, respectiv, președinte al Comisiei senatoriale de politică externă (1990-1992). În același timp, este și președinte al Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale. Decorat cu ordine și medalii.

MĂNESCU, IOANA (1915–1961), n. în com. Aprozi, jud. Ilfov. Profesor de educație fizică și sport. În 1937, a absolvit, concomitent, ANEF și Institutul de Teatru și Facultatea de Litere și Filosofie. Între 1949-1961, a fost încadrată șefă de lucrări la Catedra de gimnastică, secția de ritmică, a ICF. Formația ei intelectuală, aptitudinile de ordin artistic și capacitatea de identificare emoțională cu esența dansului și cântecului național i-au fost de mare ajutor în pregătirea studentelor, distingându-se prin marea sa capacitate de creație artistică. A contribuit la pregătirea echipei feminine de gimnastică a României, care a obținut, la JO de la Melbourne, în 1956, locul III, la proba de ansamblu. Decorată cu *Medalia Muncii* (1956).

MĂRĂSCU, NICOLAE-NAE (1898–1938), n. în București. De profesie inginer în chimia industrială; a studiat în Franța la Lille. A jucat rugby în Franța la *Stade Française* și apoi la *Olimpique Lillois*. Are merite deosebite în istoria rugbyului românesc. NM apare pentru prima dată în anul 1914 într-un meci *Tenis Club Român-Sporting* pentru Cupa TCR. Avea 16 ani și juca pentru *Sporting*, sub conducerea lui George Iconomu, alături de Hens, Pontbriand, Polieni, Loga, Barzon, etc. S-a remarcat la atletism, figurând printre primii campioni naționali ai României, la CN din 1915 concurând la „categoria amatorilor”, unde obține titlurile de campion național la 1500 m, 2500 m obstacole, săritura în înălțime, reprezentând TCR și 4 titluri la „categoria școlarilor” la 110 m garduri, 1500 m, 2500 m obstacole, săritura în înălțime reprezentând Liceul Mihai Viteazul. Prin aceste performanțe, a contribuit esențial la cucerirea celor două cupe pe echipe-amatori pentru TCR și Școlari pentru Mihai Viteazul. NM, doctor inginer, este fondatorul clubului *Stadiul Român* în 1916, rugbyst și atlet de renume, sportiv pasionat, dedicat trup și

suflet clubului, un conducător acu mare viziune dar și foarte discutat pentru temperamentul său agitat și rebel. Deși fiu de boier oltean, nu suporta metodele de conducere, să le numim „aristocrate” ale lui Grigore Caracostea (și el jucător de rugby în prima selecționată a cluburilor din 1914). Din 1915, exact de ziua lui Nae Mărăscu adică la 6 decembrie, a fost înființat în casele părinților lui din str. Pitar Moș nr.21, clubul *Stadiul Român*, având ca prim președinte pe Constantin Severin, student la medicină, NM vice-președinte și Dumitru Volvoreanu casier. NM a devenit președinte în 1918. A stat în funcție până în 1938 cu mici întreruperi. A pus bazele noului club ca să se rupă de Caracostea. Se certa, mai mereu, cu toți ceilalți conducători ai *Stadiului* și mereu își dădea demisia. Acest „joc” a încetat când Virgil Ion, faimosul recordman al sutei de metri, mai târziu președinte al UFSR, a găsit soluția numirii lui NM ca președinte pe viață, fără drept de demisie. În calitate sa de președinte al *Stadiului* și mai târziu al Federației de Rugby, NM a fost unul din cei mai mari animatori ai rugbyului și atletismului. Ca director al fabricii Bragadiru a adus o mulțime de sportivi recrutați din rândurile țărânimii: atletul Dinu Cristea, rugbyștii C. Turuț, M. Slobozeanu, Gică Ionescu-Bizon, Ilie Dincă, toți componenți ai echipei naționale. NM a lansat ideea: „sportul pentru popor”, afirmând că cei citați mai sus pot juca foarte bine alături de profesorul Virgil Ion, avocatul Armand Gabay, arhitectul Ion Scarlat, contabilul Petre Bogos, economistul Alex Argeșiu, ziaristul Artur Vogel. *Stadiul Român* nu era un club bogat. Trăia din fondurile pe care le punea la dispoziție NM, dar a ajuns o forță a sportului românesc, o școală a educației cetățenești, un izvor nesecat de talente pentru rugby și atletism așa cum au fost de altfel *Tenis Club Român* și *Sportul Studențesc*. NM a fost un jucător de talie internațională pe postul de centru. Creator, alături de Mircea Sfetcu, al primei școli moderne în jocul liniei de trei sferturi, după modelul francez Borde-Crabos. A fost căpitan al echipei naționale și a selecționatei Bucureștiului din acea vreme. Decorat cu Medalia Răsplata Muncei pentru Învățământ clasa I (1924) și Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler clasa a II-a (1933).

MĂRĂȘESCU, NICOLAE

(1937), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1966. Senator în Parlamentul României, în anii 2007, 2008, secretar de stat, șeful Departamentului Sport din cadrul Ministerului Tineretului și

Sportului (între 1993 și 1996 și din 2000, până în 2003), secretar general al Federației Române de Atletism (1990-1993, 1997-2000, 2003-2005), consilier general la Primăria Capitalei (2000-2006), membru al Consiliului Federal al FRA, din 2009. Ca atlet, s-a specializat în probele de triplusalt și alergări. A practicat atletismul la nivel de performanță și a fost legitimat la CCA (1955-1961), ulterior *Steaua* (1962-1966). Pe parcursul anilor s-a pregătit cu antrenorii: Hariton Pașovschi (1955-1956); Ion Söter (1957-1963); Ion Vintilă (1964-1966). Cele mai bune performanțe personale: 100 m – 10.9/1965; 200 m – 22.5/1964; săritura în înălțime – 1.84/1957; săritura în lungime – 7.22/1962; triplu salt – 15.61/1965. În 1965, cucerește titlul de campion național, cu echipa de ștafetă de 4x100 m a CS „Steaua”. Participant la JB și la competiții inter-țări. După încheierea carierei de sportiv, timp de aproape 25 de ani (1967-1992), a funcționat ca antrenor de club (o perioadă îndelungată la CSM Craiova), antrenor federal de juniori și seniori (1967-1977), antrenor al loturilor naționale și olimpice de atletism (1978-1990). Atletii care s-au aflat în pregătirea sa (Doina Melinte, Fița Lovin, Cristiana Cojocaru, Natalia Andrei, Sorin Matei etc) sunt autorii a numeroase recorduri naționale, europene și mondiale, obținând 36 de medalii la JO, CM, CE și JMU. În clasamentul din anul 2001, privind aportul antrenorilor de atletism la pregătirea sportivilor medaliați la JO, CM și CE, NM ocupă locul întâi, la categoriile seniori și tineret (după numărul de medalii cucerite de către „elevii” săi). În anul 1962, împreună cu alți specialiști, contribuie la organizarea sistemului de informare, documentare și prelucrare statistică a datelor privind dinamica principalilor indicatori

ai activității sportive. Participă direct la elaborarea unor lucrări de sinteză și a edițiilor „*Anuarului Sportului*” (1963-1966), acțiune reluată, la inițiativa sa, în 1993, aceste publicații constituindu-se în documentele oficiale ale MTS și, deopotrivă, în surse guvernamentale de informații statistice, preluate și incluse, din 1996, în Anuarele Statistice al României. De asemenea, are o importantă contribuție la elaborarea și editarea Anuarelor și a celorlalte lucrări ale FRA. Autor a numeroase articole și a peste 20 de comunicări științifice pe teme de metodică a antrenamentului sportiv. A publicat lucrările *Decenii de aur, 1947-1967* (împreună cu Dan Gârleșteanu), Ed. CNEFS, 1968, *Atletismul românesc* (împreună cu L Vințan), Ed. Stadion, 1974, *Cum se antrenează campionii*, *Dinamica sportului mondial*, *Raportul de forțe în sportul mondial*, *Retrospectivă athletică europeană*. Preocupat de perfecționarea pregătirii atleților, în 1978, a introdus patru antrenamente zilnice, eveniment în metodică antrenamentului athletic. A conferențiat în diferite instituții de profil din Ungaria, Franța, Turcia, Rusia și Belgia. Specialist de elită, se bucură de notorietate națională și internațională, fiind cooptat, în calitate de membru, de multe organisme sportive de peste hotare: Asociația Mondială a Antrenorilor, Asociația Mondială a Statisticienilor de Atletism, Asociația Europeană de Atletism și Academia Româno-Americană de Educație Fizică. Pe parcursul activității sale a dovedit calități de bun conducător, organizator și administrator, demersurile pe care le-a întreprins reflectându-se pozitiv în perimetrul sportului și, îndeosebi, al atletismului. S-a aflat la originea inițiativelor și proiectelor privind elaborarea și editarea primei ediții a *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România*, la începutul anilor '90, precum și a realizării celei de-a doua ediții a acestei lucrări, începând din anul 2006, situându-se, cu contribuții concrete, alături de autorii, colaboratorii și cei care au sprijinit făurirea acestei cuprinzătoare istorii a educației fizice și sportului din țara noastră. În 1965, i s-a acordat titlul de Maestru al Sportului, iar în 1982, titlul de Antrenor Emerit. A fost distins cu numeroase medalii,

diplome și trofee: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1982), Ordinul național *Serviciul Credincios* în grad de Ofițer (2000), Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (2004).

MĂRCULESCU, CORNEL

MIHAI (1941), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al IEFS din București, promoția 1966. A jucat polo la echipele Știința și Dinamo București. Cu echipa Dinamo a câștigat 4 titluri de campion național și a participat

la CCE, unde s-a ajuns până în semifinale. A susținut cu echipa națională 107 jocuri interțări, marcând 49 de goluri. A participat la JO din 1964 (Tokio), unde s-a clasat pe locul V, precum și la CE din 1962 (V) și 1966 (VI). Între 1971-1980, a funcționat ca antrenor federal pentru polo, în cadrul FR de Natație, contribuind la afirmarea acestei ramuri de sport. Tot în această perioadă, a fost selecționat ca arbitru internațional, oficiind la JO, CM, CE, precum și la numeroase turnee internaționale; printre altele, a condus finalele turneele de polo din cadrul JO-1972 și CM-1973, finale ale CE de seniori și juniori, ale cupelor europene intercluburi, la Jocurile Panamericane ș.a., prestațiile sale fiind deosebit de apreciate. Într-un clasament inedit, figurează printre cei mai buni arbitri de polo din toate timpurile. Între 1973-1981, a fost membru al Biroului Asociației Internaționale a Arbitrilor de Polo (AIA). A fost membru al Comitetului tehnic de polo al Federației Internaționale de Natație (FINA) în perioadele 1976-1979 și 1980-1984. Între 1981 și 1986 a îndeplinit funcția de director tehnic al Federației Spaniole de Natație, obținând rezultate remarcabile în special la polo. Din 1986, ocupă înalta funcție de director executiv al FINA, având un rol deosebit de important în funcționarea acestei mari federații: printre altele, pregătește congresele FINA și ale Biroului FINA și urmărește ducerea la îndeplinire a hotărârilor acestor foruri; conduce activitatea FINA între ședințele Biroului FINA și congrese; se ocupă de organizarea și desfășurarea

tuturor manifestărilor oficiale ale FINA, inclusiv a întrecerilor de natație din cadrul JO și CM; inspectează locurile de desfășurare a competițiilor oficiale ale FINA, înainte de începerea competițiilor, urmărind ca bazinele și alte facilități să corespundă standardelor FINA; coordonează relațiile FINA cu organisme sale continentale; se ocupă de legăturile FINA cu CIO și cu alte organizații și federații internaționale; semnează corespondența emisă de FINA; coordonează activitatea Secretariatului FINA ș.a. A fost distins cu *Insigna de Aur* a Asociației Internaționale a Arbitrilor de Polo. În anul 2000, a fost ales membru al Comitetului Executiv al COR. Maestru al Sportului și Maestru Emerit al Sportului. Decorații: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1976), Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1977), Crucea Națională *Serviciul Credincios* clasa a II-a (2000) și Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a cu două barete (2004).

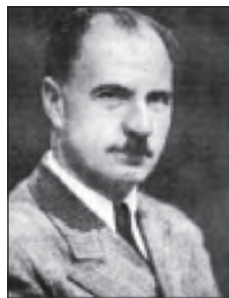
MĂRDĂRESCU, D. GHEORGHE (1854–1938), n. în Iași. Ofițer superior. În țară, a absolvit Școala de Ofițeri și Școala Superioară de Război din București, iar peste hotare, școlile militare din Austria (Bruck) și Germania (Sprendau). Experiența dobândită în

comanda diferitelor eșaloane, instituții și mari unități, i-au inspirat intervenții și contribuții hotărâtoare pentru așezarea și dezvoltarea învățământului superior de educație fizică și sport din România. În calitate sa de ministru de Război, a cedat cazarma *Al. I. Cuza* din Dealul Spirei, pentru a fi folosită de cele două instituții proaspăt înființate în 1922 – ONEF și INEF –, împreună cu un teren de sport, pe care se va construi stadionul ONEF (inaugurat în 1926). Conlucrând cu Ministerul Instrucției Publice, a dispus trimiterea la INEF a mai multor serii de ofițeri însărcinați cu pregătirea fizică a ostașilor. Pentru dotarea ONEF și INEF din punct de vedere didactic și științific, a alocat importante sume de bani din vistieria Ministerului de Război.

MĂRGINEAN, VIOREL (1933) n. în com. Cenad jud. Alba. Pictor, scenograf. Profesor universitar doctor la IAP București. După 1990, ministru al Culturii (1994-1996), Un timp director al Muzeului Național de Artă al României. Premiat de Uniunea Artiștilor

Plastici și de Academia Română. A lucrat mai mult în scenografie, afirmându-se ca pictor, mai târziu. A creat un stil ce se pretinde a fi popular-naiv, dar care ascunde, în realitate, impactul peisajului natal asupra artistului. Remarcabilă și suita de lucrări cu păsări de pădure. Are pânze în colecții particulare din țară și străinătate. Între lucrările sale, cu un stil orientat spre arta populară, se află și *Competiție*, ulei pe pânză. Pentru calitatea lucrărilor sale a fost răsplătit cu două premii ale Academiei Române și un premiu al Uniunii Artiștilor Plastici.

**MEDELEANU, CONSTAN-
TIN** (1895–1983), n. în com. Țapu, jud. Tecuci. Ofițer. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al INEF, promoția 1926 (prima promoția), cu „Magna cum laudae”. Polisportiv. A activat, ca sportiv, la Clubul *Brașovia* –

Trupele de Munte. A făcut parte din diferite organisme de conducere ale sportului românesc, printre care: membru supleant al CC al FSSR (1923-1927), membru al CC al FSSR (1928-1929), membru al Comisiei Centrale de Fotbal, din aprilie 1925. A fost președinte al primului Comitet al Cupei Balcanice de Fotbal (1929-1930). Între 1931 și 1932, a condus activitatea sportivă a militarilor Regimentului de Gardă 6 *Mihai Viteazul*. În perioada 1932 - 1945, a fost cadru didactic la ISEF/ANEF unde a predat gimnastică, atletism și schi. Multă vreme a făcut parte din Biroul FR de Atletism. În anii 1934, 1936 și 1937, a antrenat efectiv reprezentativele de cros ale Armatei române, participante la concursurile sportive ale

Micii Înțelegeri. A activat în mișcarea sportivă din anul 1923 până în 1958, ca polisportiv (la vârsta de 42 de ani, cucerea insigna de *Atlet complet militar*, iar la 57 de ani, brevetul și insigna *GMA*), precum și ca pedagog, organizator, metodist și ca antrenor. La 15 aprilie 1941-1 noiembrie 1942, CM este numit președinte al Organizării Sportului Românesc. În această calitate echivalentă cu rangul de ministru, a decretat atletismul „sport de interes național”, acordându-i tot sprijinul și subvențiile necesare. Între 1941 și 1942, a luat atitudine împotriva introducerii profesionismului în sportul de performanță, militând pentru moralitate și fair-play în activitatea sportivă. Are la activ și publicarea câtorva lucrări de specialitate: *Schiul în imagini*, 1929 (litografiat); *Educația fizică într-un regiment*, 1938, *Schiul de teren*, Ed. Eminescu, 1934; *Atletismul*, f. a.; *Cursa militară cu obstacole și concursurile militare*, 1939; *Schiul – metodă de învățământ*, Editura Bucovina, 1942. Decorat cu: Medalia Răsplata Muncei pentru Învățământ clasa a II-a (1930); Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler clasa a II-a (1931) și Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Ofițer (1943).

MEDREA, ADA GEO (1917–1992), n. în București. Sculptoriță. A urmat cursurile Academiei de Arte Frumoase din București avându-l ca profesor pe C. Medrea, cursuri pe care le-a absolvit în anul 1940, după care și-a desăvârșit studiile la Paris. Debutul său a avut loc la Salonul Oficial din 1940, iar după război a fost prezentă cu lucrări la expozițiile anuale de stat. Lucrează plastică mică, dar este atrasă de sculptura monumentală, afirmându-se cu lucrări în care pune în valoare frumusețea corpului uman. Maternitățile sale, compozițiile cu tematică sportivă precum și cele cu caracter decorativ amplasate mai ales pe litoralul românesc, au constituit accente plastice în raport cu arhitectura și cadrul natural înconjurător. Lucrările *Maternitate* în bronz, *Tinerețe* în piatră și *Joc* în bronz, amplasate la Constanța sau *Joc sportiv* în bronz și *Toboganul* în bronz, amplasate la Mamaia, reliefează preocuparea sa pentru frumusețea ana-

tomică a corpului uman și a menținerii ei prin sport.

MEDREA, CORNEL (1889–1964), n. în Miercurea, jud. Sibiu. Sculptor. Studiază la Budapesta și începe să expună la vârsta de 23 de ani, în 1912, mai întâi în Austria și Germania, după care revine în Ardeal, devenind cunoscut, în 1914, cu bustul lui *Coșbuc*, de la Sibiu.

În același an a trecut munții și se stabilește la București, unde a lucrat în spirit tradițional, fiind considerat cel mai influent artist în sculptura autohtonă. A expus mult în perioada interbelică, obținând medalii de aur, în 1937, la Paris cu lucrarea *Dragoș Vodă și Zimbrul* și la New-York, pentru *Cultura*. După 1944, vor trece ani până când va fi acceptat. În ansamblu, el a conceput opere de o viziune amplă, cu un simț clar al monumentalului. Pornește de la mici grupuri de persoane, busturi sau portrete, ca *Tors de fată*, *Copilul cu broasca* și ajunge până la lucrări de mari proporții: *Pornind în bejenie*, *Michelangelo*, *Ghimpele*, *Dans țărănesc*, *Monumentul 1907 de la Buzău*, *friza de la Mărășești* (în colaborare cu Ion Jalea). În general opera sa conține realizări monumentale, de la busturi sau portrete, la basoreliefuluri sau alte lucrări de o viziune amplă. Câteva din piesele sale înnobilează litoralul românesc. Unele dintre lucrări sunt masive și totuși elegante. Ele se desprind cu dezinvoltură în spațiu și sunt ușor de interpretat, deoarece evită exagerările expresioniste. Preocupat de mișcare, Cornel Medrea a surprins-o în desenul *Alergătorul* sau în lucrarea cu același nume realizată în gips, dar mai ales în *Dans țărănesc*, una dintre operele sale relevante și de mari proporții. Locuința sa este astăzi muzeu, ce-i poartă numele. Profesor la *Institutul de Arte Plastice* din București, câteva decenii, din 1933 până spre sfârșitul vieții. A fost ales membru corespondent al Academiei Române.

MELEȘCANU, TEODOR VIOREL - vezi **FR Polo**

MELINTE (BEȘLIU), DOINA OFELIA (1956), n. în Hudești, jud. Botoșani. Profesoară de educație fizică, Institutul pedagogic Suceava, Secția educație fizică și sport (1976-1979) ANEFS București (1993). Masterat în Administrația publică la Institutul Național de Administrație Publică.

Doctor în educație fizică. Antrenoare de atletism. Atletă de performanță specializată în probele de semifond, 800, 1500 și 3000m. Legitimată la CSM Bistrița, CSM Suceava și Universitatea Bacău. Printre antrenorii cu care s-a pregătit se numără Nicolae Mărășescu și Dorin Melinte. A cucerit 10 titluri de campioană națională și a stabilit 18 recorduri naționale. Selecționată de 40 de ori în loturile reprezentative de atletism ale României. Palmares internațional: participantă la 4 Olimpiade; campioană olimpică la 800 m (1984); vicecampioană olimpică la 1 500 m (1984); dublă campioană mondială la 1 500 m, în sală (1987 și 1989); medalie de bronz, în 1987, la CM în aer liber, la 1 500 m; clasată pe primul loc în topul mondial și european la 800 m (1982 și 1986) și la 1 500 m (1986 și 1990); 4 medalii la JMU din 1981 și 1983 (1 aur, 2 argint, 1 bronz); 5 titluri de campioană europeană în sală la 800 m (1982 și 1989) și la 1 500 m (1985, 1988 și 1990); medalie de argint la CE în sală la 800 m (1984); medalie de bronz la CE în aer liber la 1 500 m (1986); cel mai mare punctaj în concursurile de Grand Prix (8 ediții) organizate în perioada 1985-1992 (31 de locuri I; 13 locuri II; 8 locuri III). La concursurile organizate în sală a stabilit: 1 record mondial la 1 500 m pe cea mai scurtă pistă (1988), 1500m și o milă (1990) fiind antrenată de Dorin Melinte; 4 recorduri europene în sală - 1500 m (1985) și la 1 500 m, două la 1 milă (1988); 1 500 m și o milă (1990). Un rezultat la 1000 yarzi (1985) considerat cea mai bună performanță europeană în sală neomologată ca record. Cupa Europei -6 medalii de aur și 1 de argint. Antrenoare la CS Știința Bacău, obținând cu sportivii săi rezultate de prestigiu la concursurile interne și internaționale. Director adjunct DJTS 1993, Directoare a DSJ

Bacău din 1997. Membru al Biroului FR de Atletism, din luna mai 2006 vicepreședinte al acestei federații. Deputat în Parlamentul României 1990-1992. Consilier local Bacău (legislaturile 1996-2000 și 2000-2004). A fost declarată *cel mai bun sportiv al anului* în județul Bacău (în 1982, 1983, 1984, 1987, 1989, 1990). Cetățean de onoare al municipiului Bacău în 1993 și a județului Bacău în 2008. Maestră a Sportului (1978) și Maestră Emerită a Sportului (1994). Antrenoare Emerită. Decorată cu: Ordinul Meritul Sportiv Clasa I (1982); Ordinul Național Pentru Merit în grad de Comandor (2000); Ordinul Meritul Sportiv Clasa I (2004). Între 2010-2012, a îndeplinit funcția de președinte a Autorității Naționale pentru Tineret și Sport.

MEREANU, EMIL (1903–1991) n. în Roșiorii de Vede, jud. Teleorman. Sculptor. A absolvit Academia de Arte Frumoase din București în anul 1934. A debutat la Salonul Oficial din 1932, făcând parte din grupurile Tinerimea Artistică și grupul Luchian Paciurea. A obținut premiul Anastase Simu și Tinerimea Artistică, în anul 1936 și premiul Ministerului Artelor, în anul 1937. După 1948, expune la expozițiile anuale de stat și la cele românești din străinătate. Artistul a practicat în activitatea sa plastică, o varietate de creații sculpturale. Busturi evocatoare al unor figuri reprezentative din istorie, compoziții statuare de proporții monumentale și basoreliefuri cu teme științifice și culturale. Artist de factură lirică, atacă în compozițiile sale suplețea și armonia anatomică a corpului uman pe care le pune în valoare în compozițiile cu tematică sportivă, intitulate Canotor, Baschetbaliști și Fotbaliști.

MERSCHI, ANTON (1946), n. în Roman, jud. Neamț. Economist, absolvent al Facultății de Studii Economice, din cadrul Universității Timișoara, promoția 1972. A practicat mai multe sporturi, dar cel în care s-a afirmat a fost rugby-ul. A fost legitimat la Politehnica Iași, jucând în divizia A. A fost un apropiat al sportului

și s-a manifestat activ în acest domeniu. A îndeplinit în cadrul MTS/ANS următoarele funcții: Director general și director economic (1991-1999 și 2003-2005), Secretar general adjunct (1999-2003). În cadrul Fundației Atletismul Românesc, înființată în 1993, a fost ales în funcția de trezorier, pe care a îndeplinit-o în mod voluntar. Din anul 2004 este secretar general adjunct la Ministerul Apărării Naționale. A fost distins cu Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Cavaler (2000) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

**MICHĂILESCU, CONSTAN-
TIN** (1881-1965), n. în com. Vânătorii-Mici, jud. Ilfov. General. Medic. Doctor docent în fiziologie (1913). Profesor universitar. Absolvent al Facultății de Medicină Umană din București (1906). Se specializează apoi în fiziologie la Paris,

unde își ia și licența în științe (1909) cu specializare în fiziologie generală și chimie biologică. În perioada decembrie 1907 – octombrie 1910 își desfășoară activitatea ca medic intern și secundar la Spitalul N.D. du Perpetuel Secours din Paris. Revenind în țară, la Facultatea de Medicină Umană din București este numit șef de lucrări (1913), apoi conferențiar – suplinitor în 1920 și definitiv în 1924. În 1927 devine director al Laboratorului de fizică biologică al Facultății de Medicină. Începând din 1922 ca profesor suplinitor predă la Catedra de fiziologie de la Institutul Național de Educație Fizică, suplinindu-l pe prof. dr. N. Paulescu, care era șeful catedrei. Din 1929 până la pensionare (1944), ocupă postul de profesor titular la ISEF/ ANEF/ SSEF. Între anii 1938-1941 și, pentru scurt timp între 1943 și 1944, a fost rectorul institutului devenit, în această ultimă perioadă, Școala Superioară de Educație Fizică. A avut preocupări remarcabile în domeniul cercetării științifice, elaborând și publicând mai multe lucrări personale și în colaborare, ca rezultat al finalizării unor lucrări din domeniile fiziologiei, al fizicii și chimiei biologice. A fost membru în numeroase foruri de conducere ale

structurilor organizatorice cu profil medical și sportiv.

MICOȘ, FRED (1907–1995) n. în Cernăuți. Gravor. Studiază artele frumoase la Cracovia în Polonia și artele decorative și gravura la Academia de Arte Frumoase din București. Debutul de la Academia din Cracovia din 1933 se soldează cu un premiu pentru compoziția *Nud*. După război participă cu regularitate la expozițiile anuale de stat, dar și la expozițiile românești internaționale. Desăvârșit practicant al xilogravurii, Micoș Fred dă forță lucrărilor sale încercând să transmită printr-o compoziție elaborată în care mișcarea predomină, ca în gravurile cu tematică sportivă - *Cicliști* și *Gol* o stare tensionată, dar finalizată prin momentul victoriei.

**MIHAI I DE HOHEN-
ZOLLERN** (1921), n. în Sinaia. Rege al României (1927-1930 și 1940-1947). Pe lângă practicarea, cu pasiune și talent, a automobilismului și a zborului cu motor (care, după abdicare, îi va asigura o sursă de existență), a demonstrat

aptitudini reale pentru schi și înot. Vârsta, dar și îndatoririle sale regale în privința *Străzii Țării* (organizație bazată pe pregătirea fizică, morală și patriotică a tineretului) l-au determinat să fie un promotor și un protector al activității sportive, pe care a stimulat-o și a susținut-o cu legitimă autoritate. Bunăoară, în 1945, a parafat *Legea educației fizice*, referitoare, între altele, la reînființarea Academiei Naționale de Educație Fizică și, de asemenea, la instituirea și susținerea doctoratului în educație fizică. De înțelegerea și voința sa au beneficiat înființarea *Organizării Sportului Românesc* (1940-1944) și lupta susținută a Uniunii Federațiilor Sportive Române (1929-1946) pentru supraviețuire, la apariția Organizației Sportului Popular (1944-1949), impusă de autoritățile politice instaurate după 23 august 1944 (vezi capitolul Familia Regală, Vol. IV).

MIHALACHE, GEORGE (1925–2009), n. în București. Scriitor, ziarist și comentator sportiv. Între 1939-1941 a jucat fotbal în echipa *Distribuția* din București (ulterior, *Juventus*). Din 1941 a scris la revista *Cortina* cronici de teatru și articole despre viața artiștilor. În

presa sportivă a debutat în 1951 la cotidianul de specialitate *Sportul popular*, până în 1958. A avut o activitate profesională bogată, fiind colaborator la diferite publicații, la radio și televiziune, a scris scenarii de teatru cu caracter sportiv, cum ar fi *Bujor al 12-lea* (în care a apărut fotbalistul Titus Ozon, piesa jucându-se la Teatrul *Savoi*, în 300 de spectacole, cu casa închisă), a compus muzică pentru spectacolele de revistă. La radio și la televiziune a colaborat la realizarea emisiunilor de varietăți introducând momente din viața sportivilor. Cu ocazia participării echipei naționale la turneul final al CM de fotbal (Mexic) a scris, împreună cu Ciupi Rădulescu, spectacolul de revistă *Fotbal – Mexico, 1970* (spectacolul s-a jucat la Sala Palatului). După întoarcerea tricolorilor de la CM a realizat o altă revistă-așa a fost *la Mexico*. Autorul a 20 de cărți, cele mai multe fiind inspirate din fotbal și box: *Il dio și diavoli din fața porții* (viața lui Mircea David, portarul echipei naționale); *De ți-ar spune poarta mea*; *Antrenorul e de vină*; *Minunea blondă* (despre Iuliu Baratki); *Îngeri cu fețe murdare*; *Guralivul Clay* (fostul campion mondial, Cassius Clay). La acestea se mai adaugă peste 150 de emisiuni *Unda veselă*, realizate la radio.

MIHĂICĂ, ION (1924 –...?), n. în Buzău. Fotoreporter. Absolvent al liceului și al Cursului de perfecționare a fotoreporterilor, organizat de Academia Ștefan Gheorghiu (1974). A debutat în presa sportivă în 1948, ca fotograf sportiv amator. A lucrat la ziarele *Sportul popular*, *Sportul*

și la revista ilustrată *Stadion* (ulterior, *Sport*). S-a numărat printre cei mai valoroși fotoreporteri sportivi

din țara noastră. Multe din fotografiile sale au fost folosite la realizarea unor cărți (*România în lumea sportului*). Autor al unor albume fotografice cu tematică sportivă, unele dintre acestea cu un pronunțat caracter artistic, surprinzând momente originale din diferite ramuri de sport. În cei peste 50 de ani dăruți sportului a realizat mii de fotografii, uneori în condiții foarte vitrege, care ilustrează istoria sportului românesc. A organizat câteva expoziții de fotografie sportivă, care s-au bucurat de un real succes. Pasionat al artei fotografice IM a fost un slujitor devotat și împătimit al acestui domeniu, având pe lângă realizările sale sportive și numeroase capodopere din majoritatea domeniilor vieții și activității umane. A fost medaliat la concursul de fotografii organizat cu prilejul JO de la Roma (1960). În Albumul său În obiectiv sportul, apărut în 1968 în editura CNEFS, poetul Dan Deșliu în prefața intitulată Între tehnică și artă, înfățișează, calitățile și realizările artistului fotograf. „...Cartea cu imagini a lui Ion Mihăică, -apreciază autorul, tinde în mod consecvent către zona superioară, în care tehnica încetează să predomină, subordonându-se efectului estetic”. „.....fotograful-artist relevă plastica mișcării, ideile sau sensurile implicate de diverse ipostaze, elanul individual sau colectiv, încordarea concurenților și a spectatorilor – întreaga ambianță a Sportului...” „..... privitorul va întrezări..... această operație vrăjitoarească; cei familiarizați cu circumstanțele se vor minuna, adesea, cum de n-au observat că stadionul poate arăta și așa, că alergarea, saltul, sau lupta pentru balon includ și asemenea secvențe; la rândul lor, cei refractari la ideea de competiție își vor modifica, măcar în parte, optica prestabilită, convenind că spectacolul sportiv nu se rezumă la goana după cifre sau locuri în clasament. Apreciind tehnica artistului, și unii și alții, vor distinge, dincolo de aspectul imediat vibrația poetică a volumului de față, atât de zgârcit în explicații” Sunt doar câteva aprecieri care definesc opera artistului fotograf Ion Mihăică, care merită cu prisosință să rămână în istoria sportului românesc, operă din care au de învățat și mai ales de aplicat toți actorii participanți la actul sportiv. Încununarea distincțiilor în domeniul artei fotografice a fost decernarea titlului și a insignei de artist FIAP în 1969.

MIHAILĂ, IACOB (1902–1982), n. în com. Grid, jud. Făgăraș. Profesor universitar doctor docent. Profesor de educație fizică și sport. A făcut parte din prima promoție de absolvenți ai Institutului Național de Educație Fizică (1926) – după ce participase ca student

la cercetările și studiile sociologice inițiate la scară națională de prof. Dimitrie Gusti. A fost reținut, ca asistent, la Catedra de gimnastică a INEF (1926–1934). În paralel, a urmat cursurile Facultății de Științe Secția Științe Naturale din București, la terminarea căreia (1934) a primit o bursă pentru continuarea studiilor asupra fiziologiei efortului, la Universitatea din Hamburg (unde și-a luat doctoratul în biologie). A activat timp de 25 de ani la INEF, ISEF, ANEF și SSEF la Catedra de Istoria, Teoria și Organizarea Educației Fizice pe care a condus-o până în 1951. A desfășurat o vastă activitate, a răspuns de practica pedagogică a studenților; a condus lucrările de licență ale multor absolvenți; a scris/tradus articole și studii consacrate tratării unor teme de specialitate, precum: terminologia gimnasticii suedeze; efectele educației fizice raționale; performanțele fizice ale recrutului; educația fizică în grădinițele de copii; variații ale performanței fizice în funcție de talie și greutate; dezvoltarea performanțelor fizice după configurația geografică etc. În 1951 a fost nevoit să se transfere la Institutul de igienă din București unde a activat până în anul 1973 ca cercetător științific. Concomitent cu activitatea didactică s-a implicat în acțiunile întreprinse pe diferite planuri pentru ridicarea culturală și îmbunătățirea vieții celor care trăiau în satele românești. După întoarcerea în țară de la doctorat, a fost cooptat ca membru al Institutului Social Român – condus de către profesorul Dimitrie Gusti, activând onorific în timpul vacanțelor la organizarea și desfășurare școlilor de cadre ale Căminelor culturale. A fost director al Direcției Tineretului din cadrul Serviciului Social, a contribuit la organizarea a 31 de școli pregătitoare ale tineretului universitar pentru munca culturală la sate (1939), întrerupte de

începerea celui de-al doilea război mondial. A mai contribuit și la organizarea altor acțiuni, cursuri școli în scopul realizării obiectivului menționat. Erudiția, probitatea științifică și valoarea lucrărilor sale au contribuit la alegerea prof. univ. dr. doc. Iacob Mihailă în 15 organisme științifice naționale și internaționale. Cercetările sale fundamentale au fost realizate în cadrul Institutului de Igienă (1951–1973) și sunt cuprinse în tratatul *Bazele științifice și aplicațiile ergonomiei*, publicat în 1982. Decorat cu: Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1940 și 1943).

MIHĂILESCU, CORNELIU (1940–2005) n. în com. Panciu, jud. Vrancea. Reporter radio. Absolvent al Institutului Pedagogic Galați și al Facultății de Filologie (1967). A practicat atletism de performanță, la proba de semifond și schi. Din 1960 a debutat în presa sportivă colaborând la rubrica de sport a ziarului *Viața nouă* din Galați. În 1970 se transferă la Radio România, în calitate de crainic (până în anul 2001 a făcut peste 1000 de transmisii de la competițiile interne sau internaționale la care au participat reprezentativele României). A transmis primul meci în care a jucat Gheorghe Hagi, în divizia A, la clubul *Farul* Constanța (1982). Profesionist competent, permanent bine documentat și obiectiv în relatarea fenomenului sportiv, s-a înscris în rândurile celor mai valoroși jurnaliști mass-media din țara noastră.

MIKLOSSY, GAVRIL (1912–1980) n. în Oradea, jud. Bihor. Pictor, cu studii în Ungaria și Austria s-a stabilit la Cluj unde a fost profesor de pictură la Institutul de Arte Plastice. A expus în țară și în străinătate, în 1942 primind un premiu la Roma. Numeroasele sale lucrări

tratează tema portretului, a peisajului precum și a compoziției de proporții ample. Printre lucrările sale cu tematică sportivă se află și cea intitulată - *Sport nautic*, ulei pe pânză, ca o dovadă a prețurii sale pentru mișcare.

MILCU, ȘTEFAN M. (1903-1997), n. în Craiova. Medic. Profesor universitar. Membru al Academiei Române. Figură proeminentă a medicinei românești. A desfășurat, timp de mai multe decenii, o activitate complexă ca profesor, clinician și cercetător. Este considerat creatorul școlii moderne de endocrinologie din țara noastră și se bucură de o deosebită recunoaștere internațională. În România, face parte dintre pionierii medicinei aplicate la educație fizică și sport, fiind adeptul și promotorul avizat al ideii că mișcarea organizată constituie un mijloc important pentru sănătatea și perfecționarea fizică și morală a individului și colectivităților. A sprijinit permanent formarea cadrelor necesare medicinei sportive, participând direct la organizarea și desfășurarea, la București, a cursurilor de inițiere și de perfecționare în domeniu, încă înainte de al Doilea Război Mondial. Îi revin mari merite în orientarea și desfășurarea cercetării științifice de medicină sportivă (începută în anii '30). A efectuat, împreună cu prof. F. Covaciu-Ulmeanu cercetări medico-sportive la Balcaniada din 1937, de la București, privind tipul constituțional al atleților. De asemenea, a contribuit la buna organizare atât a forurilor de conducere a medicinei sportive românești, cât și a manifestărilor științifice importante, de profil, în cadrul cărora a fost mereu prezent prin lucrări personale și ale colectivelor formate din numeroșii săi colaboratori. Decorat cu Ordinul *Muncii* clasa I (1956).

MINOIU, GHEORGHE (1932-1990), n. în Drăgășani, jud. Vâlcea. Reporter-radio. Absolvent al Facultății de Zootehnie (1957) și de Ziaristică a Universității din București (1975). Din 1965 s-a angajat la Radiodifuziunea Română. A

avut o bogată activitate redacțională, mai puțin de reporter. A fost în mod deosebit realizator, comentator și prezentator al emisiunilor sportive. A realizat reportaje și emisiuni complexe, abordând subiecte din toate sporturile. Din 1970 a coordonat, după I. Ghițulescu și G. Ionescu, emisiunea *Sport și muzică* (ulterior *Fotbal minut cu*

minut). S-a bucurat de o mare popularitate în rândurile ascultătorilor, datorită profesionalismului său de excepție, spiritului de obiectivitate și promptitudinii cu care a răspuns celor mai diverse preferințe ale iubitorilor sportului din țara noastră.

MIOC, MIHAELA (1956), n. în București. Absolventă a Facultății de Limbi Străine, secția germană a Universității București (1979). Doctor în economie, domeniul managementul sportului (ASE, 2001). A mai urmat: Cursul de vară al AOI (Olimpia, Grecia, 1989),

Seminarul *Conducere, legislație și management în sport*, organizat de Consiliul Europei, în București (1992-1993) și Masteratul european în managementul organizațiilor sportive (Lyon, 2001-2002). După absolvirea facultății, lucrează ca referent de specialitate relații internaționale la Întreprinderea de Comerț Exterior Chimimportexport București (1979-1983). În 1983, se transferă la CNEFS, ocupând funcția de expert în Serviciul relații internaționale din cadrul Secției sport de performanță și pregătire olimpică (1983-1989). În continuare, tot în domeniul relațiilor internaționale, a ocupat următoarele posturi: referent de specialitate în Ministerul Sportului (1989-1990); director în MTS (1990-1997). Din 1998, ocupă funcția de director al Direcției relații internaționale din COR/COSR. Membră a COR/COSR, din 1998. Reprezentantă a MTS în Comitetul pentru Dezvoltarea Sportului (CDDS) din Consiliul Europei (1992-1997), expert al Consiliului Europei în managementul sportiv pentru țările din Estul Europei (1994-1997), membră a grupelor de lucru *Europa și lumea în schimbare* (1991-1993) și *Femeile și Sportul* (1993-1995) din cadrul Conferinței Sportive Europene. Conferențiar la disciplina management la ANEFS București (2002-2003). A condus cursuri de perfecționare a cadrelor sportive desfășurate sub egida Consiliului Europei sau a Solidarității Olimpice a CIO în Republica Moldova, Albania și România. A participat la numeroase adunări generale, conferințe, congrese, reuniuni și

seminare ale organismelor Consiliului Europei și a celor desfășurate sub egida CIO, ACNO, EOC/COE, la cel de al XIII-lea Congres Olimpic din 2009 ș.a. De asemenea, a participat, ca oficial de echipă, la JO Barcelona-1992 și JO Atlanta-1996, iar ca membră a Secretariatului COSR, la JO Atena-2004 și la JO Beijing-2008. A fost decorată cu Ordinul *Meritul Sportiv*, clasa a III-a (2004).

MIRCESCU, LUDOVIC (1872–1930), n. în București. General. A făcut parte din Comitetul Permanent al Armatei pentru Educația Fizică. Pe timpul cât a fost ministru de Război (1926-1930), a avut sub autoritatea sa ONEF și INEF. În 1929, a aprobat înființarea Insti-

tutului Militar de Educație Fizică în cadrul INEF, care, potrivit prevederilor noii Legi a educației fizice, promulgată în același an, a devenit Institutul Superior de Educație Fizică. Urmând să pregătească specialiști pentru armată, IMEF rămânea în subordinea Ministerului de Război, care îi asigura baza materială și selecționarea ofițerilor cursanți, pe când procesul de învățământ pentru specialitatea educație fizică rămânea în sarcina Ministerului Instrucțiunii Publice. Pentru conducerea IMEF în calitate de comandant, din partea Ministerului de Război, a fost numit, cu aprobarea generalului LM, maiorul Emil Pălăngeanu. A fost implicat în numeroase acțiuni de dezvoltare a sportului românesc. În acest sens, Comitetul Central al FSSR, în ședința sa din 11 iunie 1922, stabilește numărul, reședința și circumscripțiunile Comitetelor regionale, atribuindu-i generalului Ludovic Mircescu funcția de președinte al Comitetului Regional Cernăuți, care cuprindea districtele: C-Lungul Bucovinei, Gura Humorului, Rădăuți, Vișnița, Storojineț, Suceava, Dorohoi și Hotin.

MIRESCU, IOAN (1894–1969), n. în București. Nu se cunosc datele sigure privind studiile efectuate până a ajuns un ziarist binecunoscut în perioada interbelică. IM a fost secretar general al Confederației Generale a Muncii, membru de frunte al Parti-

dului Social-Democrat și deputat în perioada 1928-1933. A participat ca delegat al României la Conferința Internațională a Muncii de la Geneva. În anii 1927, a înființat Institutul Muncitoresc pentru Sport și Educație din România – o societate cooperative pe acțiuni – instituție centrală educativă și cultural-sportivă a muncitorilor din România, pe care a îndrumat-o și a condus-o până în anul 1938 (vezi IMSER). Scrieri: *Sindicatelor muncitorești și legislația muncii*, 1928; *Marile probleme muncitorești*, 1929; *Bilanțul unei false democrații*, 1930; *Abuzurile de la Poliția Capitalei*, 1932; *După muncă. Trei ani de activitate a IMSER*, 1930-1932, Editura IMSER, București, 1932 și altele.

MIRONESCU, VALERIU (1926–1993), n. în Cahul, Republica Moldova. Absolvent al Liceului Aron Pumnul din Cernăuți, cu studii de ziaristică în Franța și în cadrul Academiei Ștefan Gheorghiu (1969). În 1965 a debutat în presa sportivă, la publicația *Flacăra Iașului*. Între 1970-1990 lucrează la secția de sport a ziarului *Scânteia*, publicând articole de ținută și de o remarcabilă valoare profesională. A făcut parte din generația jurnaliștilor sportivi de excepție, articolele sale referindu-se la fenomenul sportiv în ansamblul său. Adeseori, s-a implicat în soluționarea problemelor din sportul românesc oferind soluții viabile atât prin metoda scrisului, cât prin funcțiile pe care le deținea în organisme de conducere ale mișcării sportive. După 1990, a colaborat la revista *Fotbal* și a susținut rubrica de sport a revistei *Economistul*.

MIRONOV, ALEXANDRU (1942), n. în com. Vertujeni, jud. Soroca (în prezent, în Republica Moldova). Profesor de matematică. Studiile liceale le-a făcut la Craiova, iar pe cele superioare la Facultatea de Matematică a Universității București, promoția 1966.

Primii pași în practicarea scrimei i-a făcut la Craiova, în sala antrenorului italian Alfredo Bachelli. Întâiul contact cu planșa de concurs l-a luat la Sibiu, la

Cupa Orașelor, ca floretist. Mai târziu, sub îndrumarea antrenorilor Raul Dristoreanu și Paul Ghinju, se va profila pe spadă, aflându-se constant în finalele CN de scrimă ale anilor '60. Strălucirea medaliilor a apărut treptat: de bronz, la CN juniori (1962); de argint, la CN seniori (1969) și de aur la CR (1970). În perioada anilor '60-'70, a făcut parte și din lotul național de spadă. Spre deosebire de fratele său, Mihai Mironov, care a optat pentru profesia de antrenor de scrimă, AM, fără a se despărți complet de lumea scrimei, a urmat și alte căi. Interesul și vocația sa se îndreaptă spre literatură (este primit în rândul membrilor Uniunii Scriitorilor din România, ocupând, la un moment dat, funcția de secretar al Secției de literatură pentru copii și tineret). Este autor a peste 2 000 de emisiuni de radio și tv, cărora li se adaugă articole de revistă și ziar (pentru care a primit două premii, unul național, în 1992, și altul internațional, în 1983). Multilateralitatea preocupărilor îi este ilustrată, deopotrivă, de mandatarea sa în calitate de consilier UNESCO și, respectiv, de vicepreședinte al Societății Europene Science Fiction. Ca om politic, a fost consilier prezidențial (între 1991 și 1993) și a îndeplinit, în perioada 1993-1996, funcția de ministru al Tineretului și Sportului. În această calitate, a obținut integrarea în patrimoniul sportului a hotelului Caraiman din Poiana Brașov, a apărut patrimoniul sportului, a sprijinit acțiunea de modernizare a bazelor de pregătire a loturilor naționale, a acționat pentru adaptarea legislației privind activitatea sportivă la cerințe moderne. A sprijinit modernizarea Sălii de scrimă din cadrul Complexului Sportiv *Floreasca* din Capitală și construirea hotelului *Floreta de Aur* din cadrul aceluiași complex, precum și a sediului F.R. Scrimă. A condus delegațiile sportive ale României la JO de Iarnă Lillehammer-1994 și la JO Atlanta - 1996, a participat la conferințe ale miniștrilor europeni responsabili cu sportul, la cel de al XII-lea Congres Olimpic (1994, Paris), la reuniuni cu profil sportiv organizate sub egida UNESCO, la alte conferințe sportive internaționale. A inițiat organizarea Jocurilor Mării Negre, obținând pentru această manifestare aprobarea și sprijinul președintelui CIO, Juan Antonio Samaranch. A avut un rol important în

reintegrarea Nadiei Comănești în mișcarea sportivă românească. A acționat pentru crearea și lărgirea cadrului juridic al relațiilor sportive internaționale ale României prin semnarea unor acorduri de colaborare pe termen lung și a unor protocoale anuale de schimburi sportive cu organizații guvernamentale de profil din țări cu sport dezvoltat. După încheierea mandatului de ministru, o lungă perioadă a fost secretar al Comisiei Naționale a României pentru UNESCO. La cea de a 33-a Conferință Generală a UNESCO (Paris, 2005), în baza mandatului primit de la ANS, a votat pentru adoptarea *Convenției internaționale împotriva dopajului în sport*. Între 1990 și 1996, a fost președintele FR de Scrimă, ulterior președinte de onoare al FR Scrimă. A participat la unele congrese ale FIE.

MITA, PETRE (1937), n. în București. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1960 și al Cursului de specializare cu dublu profil, de medic sportiv și de antrenor, organizat în cadrul Facultății de Specializare și Perfecționare a Medicilor și ICF

din București. Medic primar de medicină sportivă. Antrenor de baschet. A participat, de asemenea, la Cursul de perfecționare organizat de Federația Internațională de Medicină Sportivă (FIMS) în 1977 și la cel organizat de CIO în 1991. Activitatea profesională principală a desfășurat-o în domeniul scrimei. Timp de peste trei decenii a fost medicul lotului național, contribuind la succesele sportivilor din această disciplină la cele 20 de CM și 5 ediții ale JO pentru care a lucrat în mod nemijlocit. A abordat importante probleme medico-biologice ale scrimei în referate și lucrări de cercetare științifică. Contribuția adusă la succesele scrimei pe plan național și internațional a fost recompensată prin decorarea de două ori cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I, alegerea în organele de conducere ale FR de Scrimă și ca membru al Comisiei medicale a FIE. Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1976); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (1977 și 1982); Medalia Națională *Serviciul*

Credincios clasa a III-a (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (2004).

MITRA, GHEORGHE (1920), n. în Cheriu, jud. Bihor. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al SSEF, promoția 1944. Încă din timpul studenției, a obținut brevetele de instructor de schi, de înot și de zbor fără motor. Din 1945, a funcționat ca secretar al resor-

tului școlar în Organizația Sportului Popular, până în 1949, când a fost numit director al Serviciului metodic al CCFS (aceeași funcție a avut-o și la UCFS, în 1957). În calitate de antrenor al naționalei de schi (1948-1957) și antrenor federal FR de Schi în perioadele 1945-1949 și 1953-1956, i-a însoțit pe schiorii români la JO – din 1948, la Saint Moritz; din 1952, la Oslo; din 1956, la Cortina D'Ampezo –, precum și la CM din Suedia (1954). În perioada 1958-1980, își reia activitatea didactică, funcționând ca profesor la licee bucureștene, dar și ca asistent la ICF/IEFS (1944-1948) pentru schi și scrimă. Director al Departamentului de Studii ICF (1952-1953), coordonând activitatea primei secții fără frecvență. Între 1969-1979, lector la Institutul Central pentru Perfecționarea Personalului Didactic. Lector la Catedra de teorie și metodică 1979-1980. Autor și coautor a numeroase lucrări de specialitate: 16 cărți; 2 filme didactice; 80 de lucrări și articole publicate în reviste sau prezentate în sesiuni științifice. Una din lucrările sale importante realizată în colaborare cu Al. Mogoș (1972) a fost *Metodica educației fizice școlare*. A fost distins cu diferite diplome și medalii.

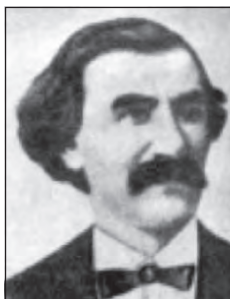

MITROI, GHEORGHE (1933), n. în București. Ziarist. Absolvent al Facultății de Limbă și Literatură Română a Universității București (1957). A debutat în presă în anul 1957, desfășurându-și activitatea timp de 40 de ani (dintre care 31 numai în presa spor-

tivă). A îndeplinit mai multe funcții de răspundere: redactor-șef adjunct la revista *Viața studențească* (1957- 1973), șef de secție la ziarele *Scânteia* și *Adevărul* (1973-1997); secretar general și apoi vicepreședinte în Consiliul APS (1967-1994). A publicat cartea *Cronicile microbistului* (Ed. Stadion, 1970). A însoțit echipa națională de fotbal, ca ziarist sportiv, la turneele finale ale CM, la numeroase concursuri internaționale la care românii au reprezentat diferite ramuri sportive, popularizând marile performanțe ale acestora. Pentru merite deosebite în domeniul presei sportive, a obținut premiul APS (1992) pentru cea mai longevivă rubrică din presa română (*Cronica microbistului*, apărută fără întrerupere din anul 1968) și *Placheta de Onoare* a Uniunii Balcanice a Presei Sportive (1996), pentru îndelungata contribuție la dezvoltarea presei sportive și sprijinirea sportului balcanic.

MITRU, ALEXANDRU, pseudonimul lui Alexandru Pârâianul (1914) n. în Craiova. Scriitor, absolvent al Liceului *Frații Buzești* din Craiova. A scris numeroase basme și legende printre care și *Legendele Olimpului*, apărute în trei ediții (1960, 1966 și 1968).

MOCANU, GHEORGHE (1904–1986), n. în Constanța. Ofițer de marină, promotor al sporturilor nautice. De-a lungul anilor 1924-1941 a absolvit Școala Navală, Școala Specială și Școala Superioară de Război, avansând de la gradul de sublocotenent la cel de comandor. Cariera a început-o la Divizia de Mare de unde a trecut la Corpul Depozitelor Maritime, Marele Stat Major, Baza Navală Maritimă, Direcția personal din Ministerul Aerului și Marinei. După ce a fost pe frontul din Cehoslovacia, a revenit în marină. În 1947 a fost condamnat pe 7 ani la Aiud pentru „complot împotriva răzvrătirii”. În cadrul activității sale la Corpul Echipajelor Maritime sau la Școala Navală (1930-1935), în diferitele ziare la care a colaborat, a popularizat și sporturile nautice, fiind trecut la loc de cinste între membrii federației și asociațiilor sportive, care au fost citați la ordinea de zi a FRSN.

MOCEANU, GHEORGHE

(1831–1909), n. în com. Orman, fostul jud. Someș. După ce a terminat Seminarul din Blaj, a dat un alt curs vieții sale, optând pentru profesia de maestru de gimnastică. Stabilindu-se la Cluj, a predat gimnastica la liceele confesionale

catolic, reformat și unitarian. În 1862, încurajat de istoricul V. A. Ureche și de generalii Emanoil Florescu și dr. Carol Davila, vine la București și, prin examen, ocupă postul de maestru de gimnastică și scrimă la liceele *Matei Basarab*, *Sf. Sava* și *Sf. Gheorghe*. Predă aceleași discipline la Școala Militară de Ofițeri și la Societatea Română de Arme, Gimnastică și Dare la Semn din București, unde va forma peste 40 de maeștri pentru școlile statului. Pe lângă gimnastică și alte discipline sportive, a mai predat dansurile populare. După concepția sa, practicarea exercițiilor fizice, trebuie să înceapă din cea mai fragedă vârstă și să contribuie la dezvoltarea fizică generală și multilaterală a copilului, prin exerciții sistematice care să ducă la fortificarea organismului și la o dezvoltare armonioasă. Gheorghe Moceanu vedea exercițiul fizic în folosul interesului social de menținere și întărire a sănătății. În studiile sale sublinia deseori rolul exercițiilor fizice asupra dezvoltării fizicului, dar și influența lor asupra psihicului, cum ar fi: voința, perseverența, spiritul de colectiv, curajul, stăpânirea de sine. Ca profesor, Gheorghe Moceanu își popularizează și dezvoltă concepția sa pedagogică și psihologică într-o serie de lucrări, în care, pe lângă faptul că prezintă un bogat și variat material de exerciții fizice și indicații metodice, își expune principiile sale pedagogice înaintate pentru respectiva perioadă, ca principiul accesibilității, principiul particularităților de vârstă și sex, al gradării eforturilor și al trăinicieii însușirilor lor. A fost un adept al practicării gimnasticii lui Jahn, poziție pe care o explică personal în lucrarea *Istoria gimnasticii în Țara Românească*, arătând că în cariera sa de profesor, a fost ajutat și de sistemul Jahn și mai ales de gimnastică la aparate. Această gimnastică atrăgea, în mod special, copii

care activau cu plăcere, în ciuda dificultăților pricinuite de lipsa aparatelor, dar mai ales de mentalitatea părinților. Concomitent cu strălucita sa carieră didactică și organizatorică în domeniul gimnasticii, dansurilor populare, înotului, tirului, patinajului, el a elaborat mai multe lucrări menite să-i fundamenteze și să-i propage ideile și materializarea lor: *Cartea de gimnastică cu figuri în text* (1869) – cu prefață de B. P. Hașdeu; *Istoria, anatomia și igiena gimnasticii* (1887); *Școala de patinaj și înot* (1892); *Cartea de gimnastică pentru uzul școlilor primare și secundare de fete* (1882); *Gimnastica populară și rațională pentru uzul școlilor primare, secundare și superioare*, semnată în colaborare cu N. Velescu (1887); *Memoriile mele asupra gimnasticii în România și asupra călătoriilor mele în întreaga lume 1863-1895* (1895). GM era considerat și regele coregrafiei dansului popular românesc. Avea o vitalitate ieșită din comun. Dansa ca un balerin, era sprinten, scriitor de inteligent, bun la suflet, zâmbitor și încrezător. Așa îl caracteriză în anul 1929 scriitorul Gala Galaction, fost elev al maestrului GM. La data de 8 august 1893 cu ocazia unui turneu cu trupa lui de dansatori în SUA, primește drept răsplată pentru succesele obținute pe scenele lumii, din partea *Societății de gimnastică* din New York, *Medalia de Aur* și *Diploma de gimnast.* GM este considerat, pe drept cuvânt, promotorul gimnasticii și dansurilor populare în școala românească. Numele lui Gh. Moceanu apare și în *Istoria baletului* (de Tilde Urseanu, Ion Ianegic și Liviu Ionescu) ca autor al *Sărbătorii în sat*, - mare balet într-un act – pentru Expoziția din Chicago din 1893. Dansul popular îl atrăsese pe GM cu mult înainte, încă de pe vremea scurtei lui activități de actor, când concepușe și regizase *Dansul mateloților din Corabia salamandra*. Talentul și cunoștințele sale în acest domeniu îl determinase pe istoricul V.A. Urechia să-i încredințeze partea coregrafică a piesei sale *Banu Mărăcine*. La numeroasele serbări și spectacole organizate în țară, dar mai ales în turneele făcute în străinătate, GM s-a dovedit același inegalabil propagandist al frumuseții dansului nostru popular, dornic să arate *lumii întregi* că în mica Românie există tot atâta iubire de artă ca în toate

statele civilizate, ba poate chiar mai mult. Aprecierile asupra activității și contribuțiilor sale deosebite se regăsesc și în calificativele acordate acestui mare specialist și patriot, printre care: „Gheorghe Moceanu, întâiul profesor de educație fizică din țara noastră”; „Gheorghe Moceanu – primul educator fizic român”; „cu Moceanu începe o nouă etapă a organizării învățământului, gimnasticii în școli și armată, a pregătirii de profesori și societăți” (Constantin Kirîțescu); „...apostol al gimnasticii în școală, în timp de peste 40 de ani ...” (*Gimnasticul român* -1904). Despre personalitatea și realizările lui GM în domeniul educației fizice și sportului, scrie elogios marele savant Nicolae Iorga, în cartea sa *Oameni care au fost*, numindu-l *Gimnasticul Moceanu*. Decorat cu Medalia *Răsplata Muncii pentru Învățămant* clasa I (1901).

MOCIANI, VICTOR (1934), n. în Beiuș, jud. Bihor. Profesor de educație fizică și sport, gradul I didactic. Absolvent al ICF, promoția 1956, specializarea sporturi nautice. Antrenor de canotaj, absolvent a mai multor cursuri de perfecționare și specializare. A practicat

canotajul în cadrul Clubului Știința ICF. Campion național în proba de 2+1, în 1955. În perioada (1957-1968) a activat pe linia canotajului, ca profesor la *ȘSE nr. 1* din București, aducându-și contribuția, alături de alte cadre didactice, la selecția și pregătirea unui număr mare de juniori care au obținut peste 125 de titluri de campioni naționali. Peste 120 de canotori au devenit campioni naționali de juniori, promovată, în loturile naționale de tineret și seniori, peste 44 de sportivi. În 1969, a fost numit antrenor federal în cadrul FR de Canotaj, unde a activat până în 1995. În perioada 1977-1984, a fost desemnat antrenor principal la lotul olimpic feminin, iar între 1989 și 1995, antrenor principal la loturile olimpice masculin și feminin. În acești 26 de ani de activitate tehnică, desfășurată alături de cei mai valoroși antrenori români de profil, s-au realizat performanțe care au

impus canotajul românesc pe plan internațional, cucerindu-se la CM și JO, 113 medalii, dintre care 35 de aur, 37 de argint și 41 de bronz. Numai în cei 13 ani, când a răspuns direct, ca antrenor principal, de pregătirea loturilor naționale de canotaj au fost obținute 54 de medalii – 19 de aur, 18 de argint și 17 de bronz – din care 38 la CM și 16 la JO. La această înaltă școală a performanței au reușit să se formeze și să se afirme marii noștri canotori, printre care: Sanda Toma, Valeria Răcilă, Olga Homeghi, Elisabeta Lipă, Rodica Arba, Constanța Burcă-Pipotă, Dimitrie Popescu, Iulică Ruican, Nicolae Țaga și Dorin Alupei. Preocupat de cercetarea și tratarea problemelor ce țin de metodologia canotajului, a publicat, în calitate de autor sau de coautor, 17 lucrări și publicații. A participat la numeroase lectorate și seminare organizate la nivel național și internațional. Între 1961-1989, a prezentat peste 45 de expuneri la diferite cursuri de perfecționare, sesiuni de comunicări, activități ale cabinetelor metodice, seminarii naționale și internaționale. A editat, împreună cu Cornel Florescu, una dintre cele mai bune monografii ale metodologiei antrenamentului în canotaj. Din 1969, a primit licența națională de arbitru de canotaj, iar din 1985, pe cea internațională (reconfirmată până în anul 1999). A îndeplinit funcțiile de președinte al Colegiului central al antrenorilor din FR de Canotaj și al Comisiei de canotaj a Municipiului București. În 1996 se numără printre membrii fondatori și președinte al Fundației pentru Sporturile Nautice. În 1997, a fost ales președinte al FR de Canotaj și în 2001 a devenit președinte onorific. În 2005 a fost ales ca președinte al Comisiei de disciplină a FR de Canotaj. Distincții: Diploma – *Merite în activitatea sportivă* (1966); *Diploma de Onoare a CNFS* (1981); *Antrenorul anului – declarat de Asociația Presei Sportive* (1992); *Cavaler de onoare* al orașului Mannheim, din Germania (1995). Antrenor Emerit (1979). Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (1981); Medalia comemorativă-a 40-a Aniversare a Eliberării (1984); Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (2004).

MOGOȘ, ALEXANDRU (1930), n. în Orșova, jud. Mehedinți. Profesor de educație fizică și sport. Licențiat în educație fizică și sport, ICF, promoția 1954. Lector universitar la Catedra de teoria și metodică educației fizice și sportului și la cea de jocuri

sportive din ICF (1954-1958). A participat la înființarea CS *Universitar ICF* și a făcut parte din conducerea acestuia. În anul 1958 a fost selecționat și promovat în funcția de inspector general în cadrul Ministerului Învățământului, unde timp de 12 ani a acționat pentru perfecționarea educației fizice, dezvoltarea și afirmarea sportului școlar, perfecționarea structurilor organizatorice specifice - școlile sportive și liceele cu program sportiv. În anul 1964, a fost cooptat în corpul de control al Ministerului Învățământului. În anul 1970 a fost transferat la CNEFS unde a îndeplinit mai multe funcții. A acționat, în principal, în structurile sportului de performanță, remarcându-se în calitate de președinte al Comisiei centrale pentru selecția, pregătirea și promovarea juniorilor, contribuind la perfecționarea activității centrelor naționale olimpice de pregătire a juniorilor, precum și la organizarea și îndrumarea pregătirii loturilor naționale olimpice. În perioada 1984-1989, a fost ales secretar general adjunct al COR, iar între 1990-1995 a îndeplinit funcția de secretar general al COR. În această perioadă, a făcut parte din colectivele tehnice care au coordonat pregătirea sportivilor români în vederea participării la JO. A fost numit șef de misiune la JO Barcelona-1992 și Atlanta-1996. A participat la numeroase ediții ale CM și CE de gimnastică. A reprezentat și a susținut interesele COR la numeroase reuniuni și în relațiile cu organisme olimpice și sportive internaționale. În perioada 1997-2008, a activat în cadrul CS *Dinamo* București, în calitate de consilier, contribuind în mod semnificativ, la menținerea acestei structuri organizatorice de elită a sportului românesc pe primele poziții în activitatea competițională internă și internațională. A elaborat și editat, în colaborare cu prof. Gheorghe Mitra, 6

lucrări care au tratat problematica metodologiei activității de educație fizică și sport, între care și două lucrări de referință pentru bibliografia de specialitate: *Metodica educației fizice școlare* (1972) și *Metodica dezvoltării calităților motrice* (1975). În toată activitatea sa, s-a remarcat ca un bun cunoscător a problematicii educației fizice și sportului școlar și universitar, a problemelor sportului de performanță, manifestându-se activ prin inițiative și soluții organizatorice și metodice. A contribuit la elaborarea a numeroase programe de dezvoltare a sportului de performanță, a unor ramuri de sport, a sistemului național de selecție, a unor lucrări privind metodică sportivilor de performanță. Profesor Emerit din anul 1968. Decorat cu: Medalia *Muncii* (1967); Ordinul *Muncii* Clasa a III-a (1969); Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a III-a (1976) și Clasa a II-a (2004); Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler (2002).

MOINA, ION (1921-1990), n. în satul Nimigea, jud. Cluj, de unde așa cum ne povestește chiar el, a plecat timpuriu, a locuit vremelnice la Cluj, iar când avea 7 ani, părinții săi s-au stabilit în Mociu. De aici i se trage și porecla *Moci*, care l-a însoțit toată viața. Profesor de

educație fizică și sport. Absolvent al SSEF/ANEF, promoția 1945. Inițial, profesor secundar, va intra, ulterior, în rândul cadrelor didactice din învățământul superior, la catedra de profil a Institutului Politehnic din Cluj, promovând până la gradul de profesor universitar. Atlet de elită, va domina sprintul românesc în anii '40-'50, cucerind 26 de titluri de campion național. În 1940 obține primul său titlu pentru pe 100m pentru Șoimii Cluj cu 10.8; în 1941 pentru Universitatea Sibiu; în 1942 și 1943 pentru Stadiul Român -București; în 1944 pentru Universitatea Sibiu; 1946 Universitatea Cluj. În proba de 200m plat, obține de asemenea 6 titluri care repetă situația de la 100 m. În proba de 400m plat, obține titlurile de campion național în 1943, 1946, 1950 (Clubul Universitar Cluj). Devine

campion și cu ștafeta 4x100m plat în 1940, 1941, 1944, 1946, iar la 4x400m plat în 1943, 1944, 1953 (Știința –Cluj). În proba de lungime a devenit campion în 1943 (6,91m) și 1944. La pentatlon (variante B) 1942 și 1943. La 100m plat (cronometraj manual) a stabilit 5 recorduri naționale de la 15.1a 10.4 (între 1942-1948). La 200m plat are 5 recorduri (între 1942 și 1948) de la 21.9 la 21.3. La 400m plat deține 2 recorduri 1946 (49.0) și 1947 (47.8). Recorduri la 4x400m cu echipa națională în 1942, 1943, 1947. La ce 15 recorduri oficiale se mai adaugă încă 18 recorduri realizate în diferite probe neoficiale. Recordul său de 10,4 pe 100 m, stabilit la Predeal, pe zgură, cu cronometraj manual, în 1946, va dăinui 21 ani (1946-1967). De asemenea, recordurile sale, obținute în aceeași perioadă, de 21,3 pe 200 m și 47,8 pe 400 m, vor fi de referință pentru atletismul românesc. Multă vreme a fost nr. 1 în topul sprinterilor europeni: în 1943, la 200 m; în 1945 și 1946, la 100 m; în 1947, la 400 m; în 1948, la 100 m și 200 m. S-a pregătit cu antrenorul doctor Ion Arnăutu. Participant la 70 de concursuri internaționale, din care de 38 de ori s-a situat pe primul loc. Între aceste se află și rezultatele de la Campionatele Balcanice a obținut 4 titluri (100, 200, 400m și lungime) în 1946 (Tirana) și 3 titluri (100, 200 și 400m) în 1947 (București). La Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților din 1947 (Praga) s-a clasat pe primul loc la 100 și 200m. Va fi socotit, la vremea sa, drept unul dintre cei mai buni alergători de viteză ai Europei. Pentru cariera sa athletică strălucită, i s-a acordat titlul de Maestru Emerit al sportului. În anul 1943 i s-a acordat *Premiul Național pentru Sport*. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1969).

MOLDOVAN, ION (1945), n. în Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud. Jurist. Absolvent al Facultății de Drept din Cluj. Ministru al Tineretului și Sportului, din septembrie 1991 până în octombrie 1992. A condus delegația sportivilor români participanți la JO de la Barcelona (1992).

După semnarea de către România, la 19 decembrie 1991, a Convenției Culturale Europene, în 1992, MTS a aderat la structurile sportive ale Consiliului Europei. A inaugurat participarea României la Conferința miniștrilor europeni responsabili cu sportul din cadrul Consiliului Europei (Rhodos, 1992). Ulterior, și-a desfășurat activitatea în cadrul Direcției Naționale Anticorupție (DNA).

MOLDOVAN, IULIUS (1882-1966), n. în com. Bogata de Mureș, jud. Mureș. Igienist. Profesor universitar la Facultatea de Medicină din Cluj. Membru corespondent al Academiei Române. A depus o muncă îndelungată și eficientă pentru cunoașterea și îmbunătățirea condițiilor de igienă ale populației din Transilvania, acțiune amplă, la organizarea și desfășurarea căreia a antrenat un mare număr de elevi și colaboratori. A militat permanent pentru răspândirea practicării raționale a exercițiilor fizice, pe care le considera un factor important de întărire a sănătății și de prevenire a îmbolnăvirilor. În calitate de președinte al Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA), a sprijinit continuu organizarea și dezvoltarea secției cultural sportive Șoimii Carpaților a acesteia și pe președintele ei, prof. Iuliu Hațieganu. Decorat cu Medalia Răsplată Muncii pentru Învățământ clasa I (1930).

MORARIU, ALBIN (1905–1974), n. în Kosice, în Slovacia, într-o familie de români originari din Ardeal. Înainte de a se stabili, în 1919, la Cluj, el și cei trei frați ai săi au făcut parte din organizația *Sokolilor*, care le-a stimulat pasiunea pentru gimnastică. Ulterior, tânărul AM s-a antrenat și perfecționat în cadrul Asociației Angajaților Comerciali, pentru care a concurat la tradiționalele întreceri sportive școlare de la Blaj (1922-1923), Cluj, Cristuru Secuiesc, Belgrad și Praga. La inițiativa prof. Iuliu Hațieganu, va participa la un lung turneu de demonstrații susținute în orașele ardelene, alături de Istvan Pelle, campionul

olimpic de gimnastică (Los Angeles, 1932), și de A. Văndor, campionul Ungariei. Exercițiile lui AM, mai ales cele executate la inele, au egalat măiestria campionului olimpic. Satisfacția consacrării în elita sportivă a timpului i-o va oferi pregătirea și conducerea echipelor masculine și feminine de tenis de masă ale țării, câștigătoare ale medaliilor de argint, la CM de la Praga (1936), și de bronz, la CM din 1939. A fost un bun patinator, înotător și săritor de la trambulină. În paralel cu activitățile competiționale, AM fiind unul dintre colaboratorii prof. Iuliu Hațieganu, și-a consacrat eforturile și energia demersurilor de stimulare a educației fizice și sportului în lumea satelor, considerându-le ca surse ale regenerării morale, spirituale și fizice a populației rurale. În acest sens, a înființat, în 1928, AS Șoimii Carpaților, al cărei președinte a fost ales prof. Iuliu Hațieganu. Succesele obținute de formațiile țărănești la serbările anuale organizate de ASTRA, la serbările din București, precum și la demonstrațiile sokolilor de la Praga (1938) i-au conferit notorietate publică. Alături de același mare animator care a fost prof. Iuliu Hațieganu, AM a construit și amenajat pentru studenții Universității din Cluj, în 1928, *Parcul Sportiv*, unic în Europa, ale cărui fotografii și schițe vor primi, la Congresul Preolimpic al Muzeelor, în 1936, *Medalia de bronz*. Publică, în anii 1968 și 1969, două lucrări cu caracter istoric și memorialistic: *50 de ani de sport și Iuliu Hațieganu și ideea educației fizice în România*. Pentru activitatea sa prodigioasă a fost distins, între altele, cu titlul de Maestru Emerit al Sportului (1963).

MORARIU, OCTAVIAN (1961), n. în București. Inginer, absolvent al Facultății de Căi Ferate, Drumuri și Poduri, ca șef promoție (1986). Între 1986-1987, inginer stagiar INCERTRANS; 1988-1989, inginer stagiar CITRA (Franța); 1989-1991, inginer proiectare în construcții (Franța); 1991-1993, responsabil de proiect EUROPE ETUDES GECTI (Franța); 1993-1994, responsabil de țară (România, Moldova)

Grupul FREYSSINET; 1994-1999, director adjunct delegat FREYROM (filiala română); 1999-2000, director de dezvoltare Europa de Nord și Centrală (Grupul FREYSSINET INTERNATIONAL STUP – Grup VINCI); 2000-2002, director internațional Divizia Franța (Europa Centrală - Grupul FREYSSINET INTERNATIONAL STUP – Grup VINCI); 2002-2003, director de proiect –VEOLIA Environnement – responsabil cu dirijarea proiectului Crivina; 2003-2004, secretar de stat, președintele ANS; 2004-2006, general manager –VIAROM Construct, din 2006, președinte administrator – Optimal Activ. Pe linie profesională, a mai îndeplinit și funcția de consilier în cadrul Consiliului Comerțului Exterior al Franței (1997-2001). Debutază în rugby în 1968, ca junior, la Clubul *Grivița Roșie* (1974-1987) avându-i antrenori pe Alexandru Pop și Ion Teodorescu. Imediat trece în echipa de seniori, unde joacă până în 1987, sub supravegherea antrenorilor V. Morariu și R. Demian. A fost selecționat în echipe naționale de juniori FIRA (7), tineret (10) și de 4 ori în echipa de seniori, avându-i antrenori pe Al. Pop, V. Irimescu, M. Naca. În 1987 a făcut parte din selecționata *Barbarians*, evoluând contra echipelor *Cardiff* și *Swansea*. Din 1988 activează în Franța la AS PTT Paris, echipă din divizia I, grupa B, unde timp de trei ani este antrenat de I. Chareyre și G. Nogier, cucerind cu această echipă campionatul diviziei a II-a, în 1990. A activat și ca antrenor la *Paris Saint-Germain* (1991-1993). În Franța, pe lângă activitatea sportivă, a practicat și profesiunea sa de inginer. În perioada 2001-2003 a fost ales președinte al FR de Rugby, în 2002 membru în Consiliul de Administrație al Asociației Europene de Rugby (FIRA-AER), iar în 2004, vicepreședinte al FIRA-AER. Între 2003 și 2004 a fost președinte al ANS. În această calitate, pe plan internațional a participat ca șef al delegației române la Conferința miniștrilor europeni responsabili cu sportul din Consiliul Europei (2003-2004) și la Conferința Ministerială CONFESJES. Tot în 2004 a fost ales președinte al COSR. A participat la JO de la Atena, din 2004, în calitate de președinte al ANS. A condus delegația României la JO de la Beijing, din 2008. A avut contribuții importante la perfecți-

onarea activității COSR, la atragerea de fonduri pentru pregătirea sportivilor, stimularea lor și a cadrelor tehnice cu rezultate deosebite, la finalizarea construcției Complexului Olimpic de la Izvorani și la intensificarea preocupărilor pentru revigorarea sporturilor de iarnă și organizarea FOTE în 2013 în Brașov și pe valea Prahovei. A avut mai multe întâlniri cu președinte CIO, Jacques Rogge, la Lausanne și în România, în anii 2008 și 2010, ocazii cu care președintelui CIO, Jacques Rogge, i s-au acordat titlurile de *Doctor Honoris Causa*, de către ANEFS și respectiv, Universitatea din Oradea. În 2009, a fost ales membru al Comitetului Executiv al Asociației Comitetelor Olimpice Europene. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (2004).

MORARU, VIOREL (1931), n. în com. Cuciulata, jud. Brașov. Inginer, promoția 1956 a Institutului de Căi Ferate (Construcții). Cercetător științific gr. I. A practicat rugbyul de performanță, sport în care debutează la 15 ani, în echipa Liceului *D. Cantemir*. În anul

1947, a fost legitimat la Clubul *Grivița Roșie*, avându-i ca antrenori pe Nicu Ionescu și Gheorghe Pârcălăbescu, acesta din urmă fiindu-i adevăratul formator. Rămâne în acest club timp de 40 de ani, cu care a obținut 10 titluri de campion național. Cu aceeași echipă – pe postul de joc linia a III-a, flanker – joacă finala CCE în 1961, împotriva lui *AS Beziers* și cucerește CCE în 1964 (10 - 0, cu *St. Montois*). Profesiunea de antrenor-jucător o începe în 1958, tot la „Grivița Roșie”. Ca jucător în echipa națională debutează la vârsta de 20 de ani. Timp de 14 ani, a avut 37 de prezențe și a participat la confruntările cu echipa de rugby a Franței (2 victorii, 2 jocuri egale și 3 înfrângeri). Din 1964, se dedică exclusiv activității de antrenor. În perioada 1965-1968, este antrenor la echipa națională de rugby. Din anul 1990 până în 1998, a fost președintele FR de Rugby. Vicepreședinte al FIRA (responsabil cu problemele de dezvoltare și pregătire sportivă); reprezentant FIRA în *Internațional Rugby Board* (1995-2000);

președinte al Comisiei tehnice a FIRA (1990-2000); ales, în 2000, președinte al Comisiei de formare tehnică și dezvoltare a FIRA-AER. În anul 2000, a fost ales președinte de onoare al FRR. I-au fost acordate titlurile de Maestru Emerit al Sportului și Antrenor Emerit. A fost decorat cu Ordinul *Muncii* Clasa a III-a (1963).

MORARU, VLADIMIR (1946), n. în București. Profesor de educație fizică și ziarist. Absolvent al IEFS, specializarea atletism (1968). Între 1968-1972, a predat la Grupul Școlar *Vulcan* din București. Între 1972 și 1984, a fost redactor al ziarului *Sportul*, unde începuse să colaboreze din 1970. A scris articole de atletism, kaiac-canoe și a realizat rubrica *Comentariul săptămânii*, la pagina externă. După JO de la Los Angeles, din SUA (1984), la care a fost invitat de ziarul *San Diego Union*, a cerut azil politic. În America, din 1985, a fost coordonator al informațiilor sportive la publicația *Los Angeles Unified School District* (responsabil cu propaganda sportivă a celor 49 de licee ale districtului școlar Los Angeles), până în 1988. Între 1985-1990 a fost editor sportiv la *Northeast Newspapers*, între 1991-1995, director de public-relations la compania de marketing *Franken Enterprises*. Editor sportiv la *Herald Tribune* (săptămânal în Pasadena Calif), între 1995-1998. Din 1998 devine vicepreședinte comunicații la *Franken Enterprises*. A semnat volumul *Legende Olimpului Athletic*, apărut la Editura Sport-Turism, 1983. A păstrat legătura cu țara, din 1998 fiind colaborator și corespondent al ziarului *Pro Sport*. Membru TAFWA (Track and Field Writers of America), asociația scriitorilor de atletism, în 1988.

MORTUN, CAMIL (1908–1992), n. în Târgu Ocna, jud. Bacău. Profesor de educație fizică și sport. A absolvit ISEF, promoția 1932. După absolvire, a fost încadrat ca profesor de educație fizică la Liceul *Titu Maiorescu* (devenit, ulterior, *I. L. Caragiale*) din

București, de unde a ieșit la pensie în 1970. Concomitent cu activitatea didactică și sportivă, pe care a desfășurat-o cu elevii săi, CM a îndeplinit și o serie de funcții ce i-au fost încredințate în cadrul unor federații, precum: președinte al Comisiei interșcolare din cadrul FRR (1943); membru în Comitetul FR de Schi (1944), iar în 1939 a îndeplinit și funcția de secretar al FR de Schi; membru în Comisia interimară UFSR – OSP (1944); secretar general al FR de Atletism (1941–1944). Membru în Comitetul Director al Asociației Internaționale a Presei Sportive (1936–1940). A fost membru al delegației Uniunii Naționale a Studenților Creștini din România (UNSCR) participante la cel de al 13-lea Congres al Confederației Internaționale a Studenților (CIE), care a avut loc la București și Sinaia, în 1931. Fiind desemnat să ia parte la lucrările Secțiunii Sport a congresului, CM a propus introducerea probelor feminine de atletism și a rugby-ului în programul Jocurilor Internaționale Universitare, în paralel cu menținerea în program a turneului de fotbal. A participat la JO Berlin – 1936 în calitate de trimis special al *Gazetei sporturilor*. Începând din 1938, a colaborat la nou-înființatul cotidian *Universul Sport*. În septembrie 1943, în cadrul Congresului Sportului Românesc, prof. Camil Morțun a prezentat Referatul asupra sportului școlar, în care a subliniat necesitatea unor preocupări sportive, pentru organizarea educației fizice și mișcării sportive școlare, deoarece școala a făcut prea puțin pentru sport. În concluziile prezentate Congresului, prof. C. Morțun sublinia necesitatea ca sportul să preocupe mai mult pe conducătorii școlii, să aibă îndrumători de specialitate, terenuri, instalații și să sprijine acțiunea de înființare a societăților sportive și de organizare a concursurilor școlare. A primit *Insigna de Onoare a UFSR* (1939). Pentru contribuția remarcabilă pe care a adus-o la organizarea și dezvoltarea activității de educație fizică și sport, a fost decorat cu: Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1933), Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1943) și Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1967).

MOTROC, ION (1937), n. în București. Profesor universitar. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF (1960). Din chiar anul absolvirii, lucrează ca asistent universitar. Activitatea sportivă de performanță și-a început-o în 1950, la echipa de fotbal a Clubului

Rapid. În 1953, trece la Știința București, în 1955, la *Progresul CPCS*, și în 1957, la *Dinamo* București, cu ai cărei jucători de fotbal câștigă CR (ediția 1958-1959). Din 1959, revine la *Rapid*, echipă ale cărei culori le va reprezenta timp de un deceniu. Chiar dacă, împreună cu colegii săi fotbaliști rapidiști, ratează câștigarea a 3 finale ale CR (1961, 1962 și 1968), reușește, în schimb, să îmbrace o dată tricoul de campion național, în 1967. În anul 1969, pleacă peste hotare, în Turcia, unde joacă, vreme de un singur campionat, la echipa de fotbal *Altay Izmir*. Ca jucător a fost selecționat de 2 ori în reprezentativa de fotbal a României. În urma unui accident, este obligat să renunțe la activitatea de jucător, dedicându-se profesiei de antrenor. Ajuns la cârma tehnică a echipei *Sportul Studentesc*, reușește, în 1972, să-și promoveze „elevii” din *Regie* în primul eșalon divizionar. Între 1972 și 1973, îndeplinește funcția de vicepreședinte al FC *Sportul Studentesc*. Întors la munca de antrenor, preia conducerea tehnică a echipei *Rapid*, cu care, la finele anului 1975, reușește o dublă performanță: promovarea în prima divizie și câștigarea CR. Din 1980, își reia activitatea la Catedra de fotbal a IEFS, unde se afirmă ca un cadru didactic de valoare. În trei rânduri revine la activitatea de antrenor, dar numai în străinătate: în 1983, în Maroc; în 1993, în Egipt; în 1997, în Sudan. În perioada februarie-august 1990, este vicepreședinte al FRF și consilier tehnic al echipei naționale participantă la *Coppa del Mondo '90*. Din anul 1995, este profesor universitar, șeful Catedrei de fotbal a ANEFS. Prezent în literatura tehnică de specialitate cu o lucrare consacrată pregătirii și antrenării sportivilor copii și juniori. În 2001, obține titlul de doctor în educația fizică.

MOTET, DUMITRU (1934), n. în Bacău. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1956. Încadrat la Laboratorul de Psihologie al Academiei în cadrul Școlii Ajutătoare nr.1, București, apoi la Centrul Experimental Logopedic, de unde s-a transfe-

rat la UCFS – Comisia de învățământ superior. În 1957, ocupă prin concurs postul de cercetător la Institutul de Științe Pedagogice, iar din 1968 este numit director la Palatul Pionierilor, unde contribuie la înființarea CS *Cutezătorii*. Transferat la Catedra de educație fizică și sport a Liceului G. Călinescu din București, contribuie la dotarea bazelor sportive și la organizarea unor competiții rezervate elevilor. A mai activat la Școala Ajutătoare nr. 10, având în atenție organizarea activității sportive cu elevii cu diferite tipuri de handicap. Cercetător științific la Institutul Național pentru Recuperare și Educație Specială a Persoanelor Handicapate (1990). Cadru didactic la catedrele de kinetoterapie de la Universitățile din Bacău și Oradea. Din 1992, a ocupat postul de profesor universitar și șef al Secției de kinetoterapie la Universitatea din Bacău. Vicepreședinte al FR a Sportului pentru Persoane cu Handicap. Șef al Comisiei de competiții a FRG (1971-1983). A condus cu multă competență concursurile de gimnastică. Cercetările sale au vizat recuperarea kinetoterapeutică a copiilor cu handicapuri neuromotorii și asociate, elaborarea programelor de recuperare a tulburărilor de psihomotricitate la persoanele cu diferite handicapuri. Printre lucrările elaborate și publicate în colaborare cu alți specialiști în domeniu, se numără *Corectarea deficiențelor fizice la copiii de vârstă școlară*, apărută în 1964, la Editura Didactică și Pedagogică (coautor: prof. dr. A. Ionescu). A elaborat un *Îndrumător terminologic pentru studenții secțiilor de kinetoterapie*, apărut la Editura Deșteptarea din Bacău, în 1997. Ultima sa lucrare importantă a fost *Enciclopedia de kinetoterapie* în două volume. A realizat și susținut numeroase cursuri pentru uzul studenților, privitoare, în principal, la psihomotrici-

tate, la metodologii terapeutice folosite în recuperarea handicapului. A publicat peste 50 de articole în reviste de specialitate din țară și de peste hotare (Germania și Italia).

MUNTEANU-MURGOCI GHEORGHE (1872–1925) n.

în Măcin jud. Tulcea. Geolog, geograf și pedolog. Profesor doctor, membru corespondent la Academiei Române (1923), primul doctor în geologie din țara noastră (1903). Profesor la Școala națională de poduri și

șosele devenită Școala Politehnică din București. Profesor la Facultatea de Științe a Universității din București. A fost primul român care a fundamentat teoretic pedologia, ramură a științei legată de cunoașterea solului. În 1910, a întocmit prima hartă pedologică a României. A publicat peste 230 de lucrări. A fost Președinte a Comisiei internaționale de cartografierea solului (1923). A fost deosebit de apreciat pentru descoperirile sale de noi minerale și zăcăminte, precum și pentru teoriile sale care au devenit un bun al științei mondiale. Prin munca sa a creat, în jurul său, un centru de excelență în studiile geologice. Prin natura profesiei, a colindat o bună parte din teritoriul României, luând cunoștință de multe din secretele solului și subsolului munților, dealurilor și câmpiilor meleagurilor noastre. De aceea, a avut un cult pentru mersul pe jos, recomandând, cu căldură, practicarea turismului și nu numai. A iubit mișcarea în aer liber, practicarea gimnasticii și diversele sporturi apărute în țara noastră la începutul secolului al XX-lea. Nu întâmplător, este prezent printre membrii fondatori ai primului Comitet al Societății Turiștilor Români la 24 ianuarie 1903, ai Federației Societăților Sportive din România (FSSR) la 1 decembrie 1912 și ai Comitetului Olimpic Român (COR) la 27 martie 1914. Face parte, alături de ing. Iliescu Brânceni, Carol Davila, Ion Nicolaescu și Dinu Cesianu, din delegația de conducători sportivi din țara noastră, avându-l în frunte pe George A. Plagino, membru al CIO pentru România, delegație participantă la Congresul

Olimpic de la Paris, din iunie 1914. A fost membru al COR până în 1923.

MURAFĂ, NICOLAE (1921–1998), n. în com. Mihăileni, jud. Bălți (din actuala Republică Moldova). Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al SSEF, promoția 1945. După ce a lucrat la Serviciul școlar al OSP și, concomitent, ca profesor la Liceul *Gh. Lazăr*

și la SMTCF din București, începând cu anul 1949 a funcționat la Catedra de jocuri sportive de la ICF/IEFS până în 1989, când s-a pensionat, cu gradul didactic de conferențiar universitar. Și-a canalizat preocupările de ordin profesional în două direcții principale: activitatea didactică, întregită de cercetare științifică, și munca de antrenor în voleiul de performanță. Realizările obținute în ambele domenii atestă faptul că NM s-a remarcat ca una dintre personalitățile de referință atât ale voleiului, cât și ale învățământului superior românesc de specialitate. Bogata sa activitate, reușitele dobândite în aproape toate sectoarele voleiului, concură la susținerea aprecierii că a fost promotor și coautor al introducerii și dezvoltării pe baze științifice a teoriei și practicii acestui joc la nivel de performanță. Rezultatele obținute ca antrenor al unor echipe fruntașe (CSU București/Știința ICF – campioană națională în 1954 și CCA – campioană națională în 1951 și 1952), ca și în postura de antrenor al loturilor naționale plasate, de asemenea, în elita voleiului mondial, l-au impus și l-au făcut remarcat și pe plan internațional. Mulți dintre jucătorii pregătiți de el au ajuns maeștri ai sportului, antrenori emeriti și maeștri emeriti ai sportului. A activat în Turcia, în mai multe rânduri, unde a condus diferite cursuri de antrenori; tot acolo a pregătit echipele naționale ale acestei țări. Deopotrivă, ca pedagog de înaltă ținută academică, a format specialiști bine pregătiți, nu numai pentru țara noastră, a elaborat și publicat, inclusiv în străinătate, articole și lucrări științifice, a conceput și susținut cursuri, a tradus din literatura de specialitate materiale tratând probleme de

maximă actualitate și importanță teoretică și practică. A îndrumat un grup de specialiști din Israel, care au venit special în România pentru a se documenta și perfecționa în domeniul voleiului. A reprezentat țara la o serie de consfătuiri și conferințe internaționale consacrate problematicii specifice jocului de volei. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit (1971). A fost decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1972).

MURARU, ANTON (1940), n. în com. Hînești, jud. Argeș. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1963. Ca sportiv, a practicat canotajul, fiind campion național de juniori și vicecampion la seniori. Apoi a început să practice și judo-ul, obținând o

dublă specializare ca antrenor de canotaj (1964) și de judo (1968). Activitate profesională: referent la Editura de Stat pentru Literatură și Artă (1956-1959); profesor la CSS *Pionierul* București (1963-1965); secretar general al FR de Judo (1968-1990); inspector, șef serviciu, director în MTS (1991-1999); director al Centrului Național de Formare și Perfecționare a Antrenorilor - Școala Națională de Antrenori (1999-2006). În calitate de secretar general al FR de Judo, a contribuit la extinderea ariei de practicare a acestui sport, a activității competiționale interne și internaționale și la afirmarea practicanților acestei ramuri de sport în competițiile oficiale. În perioada mandatului sau judoka români au obținut la CM și CE de seniori și juniori 47 de medalii (6 de aur, 8 de argint și 33 de bronz). În intervalul 1982-1984, a fost solicitat în calitate de cadru didactic la Academia Italiană de Judo, iar în anul 1985 a participat la un curs de judo în Japonia, unde a obținut centura neagră 8 Dani la Judo și 6 Dani la Ju-Jitsu. A îndeplinit funcția de secretar al Uniunii Balcanice de Judo (1976-1989), iar în perioada 1991-1993 pe cea de președinte al FR de Judo. Pe plan internațional, ca o recunoaștere a activității sale în domeniul formării și perfecționării antrenorilor, a fost membru al

Grupului de Coordonare al Antrenorilor REISS-Uniunea Europeană (1996-2006); membru în Comitetul executiv al Consiliului Internațional pentru Formarea Antrenorilor (1999-2006) și expert pentru proiectul Comenius, inițiat de Consiliul Europei (2003-2006). A elaborat și publicat mai multe lucrări, în special în domeniul judo-ului, printre care: *Judo* (1971); *Judo pentru copii* (1974); *Lecții de judo* (1975); *Judo, formarea juniorilor* (1985); *Manual de judo* (1988); *Judo-bazele performanței* (1994); *Ghidul antrenorului* (5 volume) (2004-2006). A semnat mai multe articole de specialitate în revistele *Educație fizică și sport* (1975-1986) și *Arte Marțiale* (1974-2003). În perioada 2005-2006, a fost director general al SC *General System Protection SA*, între 2006-2007, director de imagine în cadrul Patronatului Societăților de Securitate, iar din 2007, director la Fundația Română Universconsult. În anul 2008, a inițiat un proiect pentru organizarea unei școli de antrenori în sistem privat, în cadrul Fundației Umanitare *Universconsult*. În anul 1996, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit la judo. Decorat cu Medalia Națională *Serviciul Credincios* Clasa a II-a (2000) și Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a (2004).

MUREȘAN, GHEORGHE-ALEXANDRU (1934), n. în com. Craidorolț, jud. Satu Mare. Profesor de educație fizică și sport, absovent al ICF cu *Diplomă de merit*, promoția 1959. În perioada 1959-1968, a condus Departamentul Sport din cadrul Organizației naționale a studenților, având ca principale obiective

extinderea ariei de practicare și afirmarea sportului de performanță universitar. A contribuit la organizarea a numeroase concursuri și campionate universitare, unele cu finale pe țară la atletism, gimnastică, înot, șah, tenis de masă, schi și jocuri sportive, precum și la creșterea valorică a performanțelor cluburilor sportive *Știința* din centrele universitare. Au fost înființate competiții specifice cum a fost: B studențească la baschet, handbal,

volei și rugby. Sportul de performanță studențesc a început să se afirme puternic și la marea competiție studențească JMU (Universiada), unde au fost cucerite numeroase medalii de aur, argint și bronz (Sofia 1961 și Budapesta 1965). Au fost amenajate baze sportive studențești, s-au construit săli de sport și terenuri și s-au asigurat burse pentru sprijinirea studenților sportivi. În perioada 1969-1972, a condus Secția de Sport a Tineretului, contribuind la lărgirea ariei de practicare a sportului în rândul tineretului, în mediul școlar, în întrepinderi, la sate, la organizarea unor cuprinzătoare acțiuni și întreceri sportive cum au fost: *Crosul tineretului*, *Cupa tineretului de la sate*, *Pentatlonul athletic școlar* și alte concursuri de trântă, oină, sanie. A făcut parte din conducerea delegațiilor sportive ale studenților și tineretului la diferite competiții internaționale, congrese, la CMU de handbal (1962), la universiadele de la Sofia (1961) și Budapesta (1965), la Jocurile Mondiale GANEFO, din Indonezia (1963), Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la Sofia (1968). A contribuit la organizarea Campionatului Mondial de Șah (Sinaia -1965). Din 1959 până în 2011 a fost cadru didactic în învățământul superior din București: asistent la Universitatea Tehnică și de Construcții, lector, conferențiar și profesor universitar la ASE, iar în ultimii 12 ani la Universitatea *Spiru Haret*, unde a îndeplinit și funcția de prorector. În cei 52 de ani de activitate didactică, a efectuat numeroase studii cu caracter metodic-științific elaborând peste 120 de lucrări, din care peste 60 au fost editate sau publicate în presă și reviste de specialitate. În perioada 1974-1978, a fost cadru didactic cooperator la Universitatea din Oran (Algeria), unde a contribuit la un club universitar și a pregătit echipele de volei, participante în sistemul competițional divizionar. Ca reprezentant al sportului universitar și de tineret, a fost membru în Comitetul General al UCFS și în Comitetul Executiv al acestui for (1962-1967), precum și membru al COR (1961-1970). Pentru contribuția și realizările sale în activitatea profesională, obștească și managerială, i s-au acordat 11 diplome de onoare, 17 distincții internaționale și 5 decorații naționale.

MUREȘANU, IOAN (1925–2007), n. în Balș, jud. Olt. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al Institutului Militar de Educație Fizică, promoția 1948, și al Institutului de Cultură Fizică din București, promoția 1962. Sportiv de performanță, decatlonist, fost

jucător în echipa de rugby a Clubului CCA (1949–1950). Antrenor de atletism și, ulterior, de pentatlon modern. Membru fondator al FR de Pentatlon Modern (1953). Între 1968 și 1992, a fost membru al Comitetului tehnic pentru Pentatlon Modern al UIPMB, în intervalul 1980–1988, îndeplinind, timp de două mandate, funcția de președinte al acestui comitet, membru al Consiliului de Administrație al UIPMB. În 1993, o dată cu constituirea a două organisme internaționale distincte pentru pentatlon modern și, respectiv, pentru biatlon, IM a fost ales membru al Comitetului pentru elaborarea statutului nou createi UIPM, calitate deținută până în 1997. Membru al Comitetului Executiv al Confederației Europene de Pentatlon Modern (CEPM) în intervalul 1993–2000. A avut contribuții importante la perfecționarea statutului UIPMB, la elaborarea statutului UIPM și al CEPM, la perfecționarea regulamentelor concursurilor oficiale de pentatlon modern. A antrenat echipa națională de pentatlon modern a României, care a ocupat locul VI, la JO din 1956, de la Melbourne, și de 3 ori locul VII, la CM. A câștigat, cu sportivii săi, mai multe concursuri internaționale. Delegat tehnic din partea UIPM la două JO consecutive (1984, la Los Angeles, și 1988, la Seul), la mai multe ediții ale JO, CM și cupelor mondiale. Autor al mai multor lucrări de bază în domeniu, printre care: *Pentatlon modern* (1983) și *Pentatlon modern – organizarea concursurilor* (1993), traduse în multe limbi de circulație. A contribuit la realizarea volumului *Le livre d'or de la Commission Nationale de Pentathlon Moderne de la France, 1912–1924–2004*, apărut la Paris în anul 2004. A condus cursuri de perfecționare a antrenorilor organizate sub egida UIPMB în numeroase țări (Republica Coreea, Egipt, Franța, Grecia, Italia, Mexic ș.a.). s-a acordat titlul

de Antrenor Emerit. A fost distins cu mai multe ordine și medalii, printre care Medalia *Muncii* clasa a III-a (1956). Pe plan internațional, a fost distins cu *Medalia de Aur de Onoare a UIPMB* (1978) și cu *Medalia de Aur de Onoare a UIPM* (1998).

MUREȘANU-MOALFĂ, ION (1931–1985), n. în București. Reporter radio. Absolvent al Facultății de Filologie a Universității din București (1969). În 1950 s-a angajat la Radiodifuziunea Română. A lucrat, mai întâi, la serviciul economic, apoi ca reporter al redacției *Actualități*, al emisiunilor politice interne. Între 1950–1985, a lucrat exclusiv la Secția de sport, fiind redactor-șef, reporter și crainic sportiv. Împreună cu I. Ghițulescu a fost corespondent al radioului românesc la JO de la München (1972). A transmis de la CM și CE, de la Campionatele internaționale de atletism ale României și de la CN de box, rugby (el însuși a jucat rugby), ciclism, volei și, mai ales, fotbal. A realizat rubricile săptămânale și retrospective, prezentând numeroase reportaje și interviuri din lumea sportului.

MUȘATESCU, TUDOR (1903–1970) n. în Mățău, Câmpulung Muscel, jud. Argeș. Scriitor. După studii de Drept, neterminate, revine de la Paris apucându-se de scris piese de teatru și numeroase adaptări. A scris și versuri, schițe, un roman *Mica publicitate* și aforisme, celebrele *mușatisme* publicate în *Contemporanul* și reunite în volumul *Fiecare cu părerea lui*. Succesul literar l-a dobândit de tânăr, iar piesele sale *Titanic vals*, *Escu*, *Visul unei nopți de iarnă* prezintă interes și în zilele noastre. Deși marele scriitor a fost departe de a preamări importanța sportului, l-a considerat ca un factor necesar la „împlinirea fizică prin practicarea lui în școală, în armată, în societățile de educație fizică”, în speranța că generațiile viitoare vor avea organisme mai rezistente. De altfel, Tudor Mușatescu, potrivit

unui interviu luat în 2 mai 1935, se declara cunoscător a tuturor sporturilor, mondene și nemondene, pe care le practică pe toate *după dispoziție și împrejurări*. În timpul războiului de întregire a neamului jucase extremă în echipa de fotbal a *Liceului Refugiaților* din Iași. Mai târziu a făcut scrimă, croquet, a pescuit păstrăvi. Zilnic a făcut gimnastică suedeză și adesea a jucat „*bridge sau biliard cu prieteni cărora le acorda handicap dar...îi bătea de îi năucea*”.

NAUM, HRISTACHE (1931–1986), n. în Tecuci, jud. Galați. Ziarist. Absolvent al liceului teoretic, al Universității serale sindicale (1953) și al Cursului pentru perfecționarea pregătirii cadrelor din domeniul presei de la Academia Ștefan Gheorghiu (1974). A debutat în presa sportivă în 1951, slujind sportul de performanță. Realizările sale profesionale s-au evidențiat, în special, în handbal, ciclism și atletism. Fiind specialist în ciclism, a fost primul ziarist din Estul Europei care, în 1968, a fost prezent la Turul Franței. A însoțit, în calitate de comentator radio-tv, echipele de handbal masculin și feminin la numeroase competiții internaționale, organizate în țară și peste hotare: la mai multe ediții ale CM, la Universiada din Canada (1983). A redactat, singur sau împreună cu alți colegi, mai multe cărți cu tematică sportivă: *Sportul în România* (1963); *Două decenii de avânt sportiv* (1964); *Infernul gloriei* (1981); *Ultimul apărător*, Cornel Penu (1983); *Handbal de la A la Z* (1986). Decesul său a lăsat, la vremea respectivă, un gol în presa sportivă de specialitate.

NAUM, RADU (1967), n. în București. Crainic și reporter TV. Jurnalist sportiv. Absolvent al Facultății de Utilaj Tehnologic din cadrul Institutului de Construcții București (1994) și École Spéciale des Travaux Publics et du Bâtiment, Paris (1990-1991, bursă de studii). A practicat, ca amator, baschetul, înotul și schiul la *CSS nr. 2*

București. Din 1991, a debutat în presa sportivă ca redactor la ziarul *Sportul românesc*. În 1994 a ocupat, prin concurs, postul de redactor al redacției de sport a TVR. Fiul regretatului publicist Hristache Naum. A participat, în calitate de ziarist, la CM de handbal masculin (1993) și la finala Cupei Federației de handbal (ediția 1993). În calitate de comentator al Televiziunii naționale, s-a aflat la CM de handbal feminin (1993, 1995, 1997, 1999) și la CE de handbal feminin (1994 și 1996). În aceeași calitate s-a aflat la JO de vară -1996, de la Atlanta – SUA, 2000 - Sydney; 2004 –Atena și a celor de iarnă din 2002 -Salt Lake City și 2006 -Torino. A realizat un reportaj de la finala Cupei Africii la fotbal, din Tunisia (1994), și programul Turului de ciclism al Franței (începând din 1995). Împreună cu V. Bonifaciu a comentat CM de automobilism Formula 1 (edițiile 1994 și 1995). Realizatorul emisiunii de televiziune *Time-out* și coautor (cu Modesto Ferrarini) al cărții *Formula 1, dansul cu moartea*. A colaborat cu articole la publicațiile *Dilema Veche* și *Cultura*. A mai realizat emisiuni la mai multe posturi de televiziune (și EUROSPORT) și a rămas un consecvent colaborator la Gazeta Sporturilor, unde îl găsim prezent și în anii 2010-2012 cu rubrica sa permanentă în care abordează într-un stil original diferite teme sportive, între care fotbalul are o oarecare prioritate. Membru în Comisia de handbal a Asociației Internaționale a Presei Sportive. Distincții: în 1994, în cadrul unei festivități APSR, i-a fost decernată *Cupa și Diploma pentru debut*; *Premiul Cristian Țopescu – TV Mania* (2004); *Premiul pentru comentariul sportiv – Ioan Chirilă* (2005):

NAGY, ALBERT (1902 –1970) n. în Turda, jud. Cluj. Pictor cu studii la Budapesta. De la 15 ani, el copia tablouri de mari clasici. A debutat în pictură la Roma, unde a locuit mai mult de un deceniu (1926-1937). După 1944 s-a stabilit la București, unde este prezent până la sfârșitul vieții. Toată creația lui se concentrează asupra omului, cu atitudini și poziție de ansamblu în societate, într-un stil expresionist și sobru. A realizat portrete și compoziții între care și nu a lipsit și tema sportivă reprezentată de lucrarea - Învingătorul, ulei pe pânză.

NAGY, BELA-ABODI (1918) n. în com. Eliseni, jud. Harghita. Pictor. A urmat Academia de Arte Frumoase din București în intervalul 1936 – 1940 și și-a completat studiile la Budapesta în perioada 1941–1942. Debutul său are loc la București, în anul 1940. În perioada războiului,

expune în Transilvania la Cluj, Tg.Mureș, Miercurea Ciuc, Odorhei, dar și la Budapesta. Participă la Salonul Oficial din 1946. După 1948 îl găsim prezent la expozițiile anuale de stat și la expozițiile românești organizate în străinătate. În 1955 obține *Premiul de Stat*. Observator fin al realității înconjurătoare, artistul se afundă în analize tipologice, portretele sale fiind rezultatul unor studii care scot în prim plan frumusețea interioară a personajului. În compoziția *Concurs de motociclist* transpare spiritul de competiție, voința de a învinge.

NĂSTASE, ADRIAN (1950), n. în București. Profesor universitar și om politic. Absolvent al Facultății de Drept (1973) și al Facultății de Istorie-Filozofie, secția sociologie (1978). Doctor în drept, specialitatea drept internațional public (1987). În perioada 1973-1990, lucrează în

calitate de cercetător la Institutul de Cercetări Juridice din București. În paralel, cu intermitențe (1977-1979, 1984-1985), predă ca profesor asociat la Academia de Studii Economice din București. Din 1990, funcționează ca profesor, specialitatea drept internațional public, la facultățile de Drept din cadrul Universității București, Universității Titu Maiorescu, Universității Dimitrie Cantemir și Universității Nicolae Titulescu (1992). În 1994, este cooptat ca profesor asociat la Universitatea Sorbona Paris I – Panthéon. În decursul anilor s-a implicat în activitatea diverselor organisme specializate din țară și de peste hotare în calitate de: vicepreședinte al Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale (1977); membru al Societății Franceze de Drept Internațional; director de studii la

Institutul Internațional pentru Drepturile Omului de la Strasbourg (1984), membru al Comitetului director al Institutului pentru Studii de Securitate Est-Vest din New York (1991-1996); vicepreședinte al Consiliului mondial al foștilor miniștri ai afacerilor externe (1993). Autor al unui număr apreciabil de studii de drept internațional (150), printre care *Ideea politică a schimbării* (1996), *Drept economic internațional* (1996) etc. Își începe cariera politică în 1990, când este ales membru al Camerei Deputaților (din partea FSN), fiind, apoi, numit ministru de Externe al României (mandat îndeplinit între 28 iunie 1990 și 16 octombrie 1992). În perioada 1992-1996, este președinte al Camerei Deputaților, iar în intervalul 1993-1997, deține funcția de președinte executiv al Partidului Democrației Sociale din România. În decembrie 2000, este ales președinte interimar al PDSR, iar din 18 iunie 2001, președinte al Partidului Social Democrat. În 28 decembrie 2000, este investit în funcția de prim-ministru al României. Ca iubitor și prieten al sportului – el însuși practică tenisul și vânătoarea-aN a fost ales președinte de onoare al FR Tenis (1993-1996). Din 1993, conduce, în calitate de președinte, Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor din România. La 19 decembrie 1991, din împuternicirea Guvernului României, a semnat *Convenția Culturală Europeană* a Consiliului Europei, document care, printre altele, reglementează și activitățile Consiliului Europei în domeniul sportului. Ca urmare, a fost deschisă calea participării structurilor sportive din România la activitățile de profil ale Consiliului Europei. În perioada mandatului de prim-ministru, la inițiativa personală, s-au construit 400 de săli de sport pe lângă licee și școli generale de pe întreg teritoriul țării.

NĂSTASE, ILIE (1946), n. în București. Prestigios tenisman de renume internațional. Și-a început cariera sportivă, ca junior, la Clubul CCA (astăzi, *Steaua*) București, după ce fusese descoperit, printre copiii de minge, de antrenorul C. Chivaru. Dotat cu un deosebit

simț al mingii, cu o uimitoare viteză de deplasare și de execuție a elementelor fundamentale ale jocului de tenis (serviciul, voleul, reverul, lobul, smeciul, stopurile), la fel de eficient în jocul de așteptare (pe fundul terenului), ca și în cel de atac și de provocare (la fileu), adoptând procedee imprevizibile și soluții tactice spectaculoase (lungul de linie, returul în cruce, punerea mingii lângă fileu etc.), ÎN și-a creat reputația de jucător original care îl situează în galeria marilor tenismeni ai lumii. Fișa performanțelor sale este impresionantă: campion național de copii, în 1959, și de juniori, în 1962; campion național de seniori (1967-1968); component al echipei României, făcând cuplul celebru în țară și în lume cu Ion Țiriac. A susținut în Cupa Davis 146 de jocuri, dintre care a câștigat 109(74 la simplu și 35 la dublu) și a jucat 3 finale (1969, 1971 și în 1972). Are nenumărate succese în marile competiții internaționale – la Forest Hills, în 1972, și Roland Garros, în 1973, la concursurile indoor din SUA și de la Roma; finalist la Wimbledon, în 1972 – unde, în confruntarea cu Stan Smith a făcut un joc antologic (6-4, 3-6, 6-7, 5-7) – și în 1976; câștigător de 3 ori, la dublu mixt, la Wimbledon; câștigător al Cupei Challenge WCT (1976-1977) ș.a. De 4 ori câștigător al Marelui Premiu FILT (1971, 1972, 1973, 1975), devine nr. 1 în clasamentul mondial al anului 1973. Este cotelat drept cel mai bun tenisman european al anilor '70. Desemnat de 4 ori *Cel mai bun sportiv român al anului* (în 1969, 1972, 1973 și 1974). Participările sale în turnee open s-au soldat cu 57 victorii la simplu (în 38 finale) și 51 victorii la dublu (în 41 finale). Ultimele turnee câștigate au fost, în 1981, la Nancy și Bologna. A fost ales președinte al FR Tenis, funcție îndeplinită până în anul 2007 inclusiv. A fost vicepreședinte și membru în Consiliul de administrație al Clubului de fotbal *Steaua*. După încheierea activității competiționale, a participat la diverse jocuri demonstrative, continuând să uimească prin tehnica strălucită și imprevizibilul jocului său. A creat diverse școli și fundații în scop umanitar, asigurând, de asemenea, sponsorizarea unor acțiuni de binefacere. A înființat Academia de Tenis *Ilie Năstase*, pentru a selecta și pregăti copii și juniorii care să redea strălucirea

tenisului românesc din anii '60 și '70. Are gradul de general. S-a implicat ca om de afaceri în mai multe domenii, printre care, transportul feroviar de mărfuri, mass-media – posturi de radio, produse de lux, lanțuri comerciale și altele. Printre funcțiile sale importante, figurează și cea de Președinte al Europe Development International – Romania, companie pe care acest trust a creat-o pentru a gestiona afacerile din România. Este Maestru Emerit al Sportului. Până în 1989, a fost distins cu înalte ordine de stat, între care și Ordinul *Muncii* Clasa I (1971). În anul 2000, i s-a conferit Ordinul Național *Steaua României* în grad de Ofițer. Guvernul Franței i-a conferit Ordinul *Legiunea de Onoare*.

NAVASART, NICOLAE (1929–1984), n. în Bazargic, jud. Caliacra (astăzi, în Bulgaria). Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF din București. Ca sportiv, a activat în mai toate sporturile nautice practicate la cluburile *Metalul*, *Dinamo*, *Constructorul* și *CCA*,

în perioada 1948-1957. A câștigat: 15 titluri de campion național la yachting, 2 titluri la canotaj academic și 8 titluri la kaiac. Și-a dedicat întreaga viață muncii de antrenor de kaiac-canoe, sub „culorile” cluburilor *Dinamo* (1949-1952), *Constructorul* (1952- 1955) și *CCA/Steaua*, între 1955 și 1984. A avut o contribuție esențială la descoperirea, pregătirea și promovarea a numeroase talente care s-au afirmat, ulterior, în sportul kaiacului și canoei. În calitate de coordonator al colectivului de tehnicieni de la Clubul *CCA/Steaua*, și-a adus efectiv contribuția la pregătirea unor sportivi valoroși care au cucerit numeroase titluri de campioni naționali. Mulți dintre „elevii” săi promovați în loturile naționale și olimpice au confirmat prin performanțele lor de prestigiu realizate la CE, CM și la JO. În perioada 1951-1984, a făcut parte din colectivele de tehnicieni ale loturilor naționale și olimpice, unde, alături de alți reputați antrenori, a contribuit direct la afirmarea kaiaciștilor și canoiștilor români pe plan internațional. Între aceștia s-au remarcat, în mod

deosebit, prin numeroasele medalii europene, mondiale și olimpice cucerite: V. Nicoară, H. Ivanov, A. Conțolenco, A. Igorov, C. Coșniță, V. Simiocenco, I. Dragulschi, P. Erast, Gh. Simionov, Gh. Danielov, N. Eșanu, I. Bîrlădeanu, T. Simionov, Hilde Lauer ș.a. În perioada 1956-1984, echipajele formate din sportivii Clubului CCA/Steaua au fost de peste 160 de ori medaliat la JO, CM și CE, din care, de peste 50 de ori, cu medalii de aur. A fost membru al Biroului FRKC și al Colegiului de antrenori, contribuind la elaborarea unor materiale metodice, planuri și programe de pregătire, precum și la formarea unor noi generații de antrenori. A desfășurat o activitate prestigioasă și apreciată pe plan internațional. În 1960 a fost ales membru în Comisia Tehnică a ICF, iar din 1972 a fost membru al Biroului ICF și președinte al Comisiei tehnice a Federației Internaționale de Canoe (ICF), funcții în care a fost pe parcursul anilor reale până la decesul său din anul 1984. Ca președinte al Comisiei tehnice a prezentat numeroase propuneri privind perfecționarea regulamentelor ICF, a condus cursuri de perfecționare a antrenorilor în mai multe țări -Japonia, R.P. Chineză, Spania, Italia, Republica Coreea, Mexic, Malaezia ș.a. A fost desemnat delegat tehnic al ICF la JO din 1968, 1972, 1976 și 1980, la toate edițiile CM și CE din perioada mandatului său. A sprijinit dezvoltarea kaiacului și canoelor în diferite țări, printre care și Japonia, și a contribuit la pregătirea sportivilor acestei țări, în anumite perioade din intervalul '60-'70. A fost membru COR. În 1985 Federația Spaniolă de Kaiac -canoe a organizat o Regată internațională în memoria lui Nicolae Navasart. În 1975 a fost ales membru al Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport. Pentru rezultatele sportive, în 1951, a primit titlul de Maestru al Sportului, iar pentru contribuția adusă în calitate de tehnician, în 1965, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. Ca o recunoaștere a meritelor sale la dezvoltarea și afirmarea sporturilor nautice, Centrul Național de Kaiac-Canoe, de la Snagov, îi poartă numele. Decorat cu: *Medalia Muncii* (1962); *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1963); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (1973); *Ordinul Muncii* clasa I (1976); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1981).

NEACȘU, CONSTANTIN (1930), n. în București. Chimist, medic. Absolvent al Facultății de Chimie din București (1952) și al Facultății de Medicină IMF (1960). Doctor în științe chimice (1970), doctor în științe medicale (1980), membru al Academiei de Științe din New York (1995), membru al American Biographical Institut (1998), colaborator al laboratorului de cercetare IEFS (1961-1973) și ANEFS (1990-1999), secretar al Comisiei de Medicina Culturii Fizice din cadrul Academiei de Științe Medicale (1971), secretar al Subcomisiei neuro-endocrine și musculare din FIMS (1960). Tematica științifică abordată a vizat corelațiile neuro-endocrine-metabolice ale sportului de performanță și problematica metabolismului. A semnat mai multe capitole din monografii privind: *Medicina sportivă* (1974, 1976), publicate sub coordonarea prof. dr. I. Drăgan la Editura Stadion; *Patologia sportivă* (1973), *Problemele actuale ale medicinei educației fizice și sportului* (1975), *Glandele endocrine în efortul de performanță* (2000). A publicat în țară și în străinătate peste 30 de lucrări științifice și a prezentat la congrese naționale și internaționale numeroase comunicări și studii privind investigația neuro-endocrino-metabolică a problematicii adaptării și refacerii sportivilor de performanță. Pentru contribuția sa la dezvoltarea cercetărilor în domeniul medicinei sportive, a primit numeroase distincții.

NEAGU, AUREL C. (1921–1995), n. în București. Jurist, ziarist. A absolvit cursurile Facultății de Drept din București. În 1941, a îmbrățișat meseria de ziarist, devenind redactor la *Gazeta sporturilor*. În 1943, este mobilizat și trimis pe front. Sfârșitul celei de-a doua conflagrații mondiale l-a găsit în Cehoslovacia, de unde a revenit în țară parcurgând pe jos întregul drum al întoarcerii. Întors „acasă”, în 1946,

se angajează la redacția ziarului *Sportul popular*, devenind, ulterior (între anii 1949 și 1950) redactor-șef adjunct și chiar redactor-șef. Concomitent, ca sportiv de performanță, a făcut parte din echipa de baschet a României la primul CE (1947-Praga) organizat după război (era perioada când juca în echipa *Sportul Studențesc*). În 1950, din cauza unei greșeli de corectură (*Merelele Lenin* în loc de *Marele Lenin*), a fost îndepărtat de la *Sportul popular*. A lucrat, în continuare, la ziarul *Universul*, apoi la *Informația Bucureștiului*, la care, timp de 12 ani, a susținut rubrica de fotbal, semnând cu pseudonimele Dan Olteanu sau Radu Negoescu. În 1966, este numit redactor șef al revistei săptămânale *Fotbal*, iar în 1970 devine redactorul șef al cotidianului *Sportul*. Ca reporter sportiv, a participat la 6 ediții ale JO de vară, din 1968 până în 1988, și la două ediții ale JO de Iarnă, în 1968 și 1972. A fost prezent, de asemenea, la CM și la CE de fotbal, dar și la multe alte competiții sportive internaționale de anvergură. În 1968, a fost ales președinte al Asociației Presei Sportive din România și a organizat, la București, al 32-lea Congres al Asociației Internaționale a Presei Sportive (AIPS). La următorul congres al AIPS, a fost ales membru în Comitetul Director al acestui organism, funcție pe care a deținut-o până între 1973-1989, când s-a pensionat. A continuat să activeze în presă și după pensionare. Printre inițiativele și realizările sale se numără revista (24 pag.) intitulată *CRONICA SECOLULUI XX*, în care se prezintă principalele evenimente din toate domeniile inclus cel sportiv. Primul număr a fost dedicat anului 1939, după care fiecare număr era dedicat prezentării unui an. Revistă realizată de redacția Cronpres, din colectivul redacțional au făcut parte: Aurel Neagu – președinte și redactor-șef; Gheorghe Brătescu – director executiv; Aura Anghel – secretar general de redacție; Constantin Tatu; Radu Voia; Alfred Dumitrescu – redactor precum și alți specialiști. Din păcate acest proiect deosebit de interesant nu a putut continua, datorită faptului că inițiatorul său principal a decedat. AIPS l-a declarat membru de onoare pe viață. Decorat cu Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a (1976)

NEAGU, DRAGOȘ–AUREL (1928), n. în București. A început activitatea sportivă în 1946, apoi s-a încadrat la Clubul *Dinamo* București (1956) când a fost trecut în rezervă. Primii pași în sport i-a făcut în atletism, apoi s-a dedicat, în exclusivitate, tirului-armă liberă și pistol viteză, – realizând 13 titluri de campion național, la individual și echipe. Cea mai valoroasă performanță a sa a realizat-o la CE din 1955 București, unde a cucerit medalia de argint în proba țință mișcătoare pe echipe. În 1963 a debutat în presa sportivă ca fotoreporter la *Sportul* (ulterior *Gazeta sporturilor*). Momentele imortalizate, de o deosebită ținută artistică, reprezintă rodul unei activități profesionale îndeplinite cu pasiune (timp de 3 decenii), în condiții tehnice modeste, care l-au impus în lumea artei fotografice sportive ca un lider de necontestat. A realizat numeroase fotografii din toate ramurile de sport, care au ilustrat numeroase albume și lucrări privind educația fizică și sportul. Ca o recunoaștere a creațiilor sale multe fotografii au ilustrat consistent cele două ediții ale *Enciclopediei educației fizice și sportului din România*. Maestru al Sportului.

NEAGU, FĂNUȘ (1932–2011), n. în com. Grădiștea, jud. Brăila. Scriitor și ziarist. Absolvent al Liceului Militar din Iași (1948), al Școlii Pedagogice *Costache Negri* din Galați (1952), al Școlii de literatură *Mihai Eminescu* (1952-1953). Între 1954 și 1957, urmează cursurile Facultății de Filologie din București, fără a le finaliza. Între 1953 și 1954, predă, ca profesor suplinitor, la Școala Generală din com. Largu, jud. Brăila. A debutat ca redactor la *Scânteia tineretului* (1954-1956), iar în 1954 a scris povestirea *Dușman cu lumea*. În 1959 a debutat cu volumul de povestiri *Ningea în Bărăgan* (pentru care i s-a decernat Premiul Uniunii Scriitorilor). Își publică primul roman – *Îngerul a strigat* – în 1968. Anul 1977 îi aduce cel de al II-lea premiu al Uniunii Scriitorilor, pentru romanul *Frumoșii nebuni ai marilor orașe*. În același an, îi apare volumul de publicistică *Cronici*

afurisite, care cuprinde toate tabletele semnate în rubricile de sport ale ziarelor *Scânteia tineretului* și *Luceafărul*. Astfel, prin scris a devenit un fervent susținător mai ales al mișcării fotbalistice din țara noastră. Implicat în viața de zi cu zi a „sportului-rege”, a însoțit echipa națională sau echipele diferitelor cluburi la marile competiții internaționale. În 1990 a devenit directorul săptămânalului *Țara*, în paginile căruia a publicat o tabletă cu subiect sportiv (foarte apreciată la acea vreme), care pune în discuție principalele probleme ale sportului românesc. În decembrie 1993, a fost numit director general al Teatrului Național *I.L. Caragiale*, din București. A semnat și 10 scenarii de film. După un debut ca actor în filmul *Casa de la miezul nopții*, va avea o prestație stranie în filmul *Crucea de piatră*, cu un scenariu semnat de Titus Popovici, în regia lui Andrei Blaier. În noiembrie 1993, a fost ales membru corespondent al Academiei Române. Din anul 2001, a fost președintele Consiliului de administrație al cotidianului *Cronica română*.

NEDEF, MIHAI (1931), n. în București. Ofițer MAPN cu gradul de colonel. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1955. Polisportiv, MN a mai practicat atletismul, voleiul, handbalul și schiul la nivel de performanță (a fost campion național școlar la schi și a jucat de 9 ori în echipa națională de handbal în 7). S-a remarcat în baschet ca jucător de elită. Debutul, ca jucător legitimat, se produce în 1946, la clubul bucureștean de cartier SC 44. Ca elev al *SMTCF*, joacă în echipa de baschet a acestei școli, în perioada 1948-1951. Își continuă „traseul”, evoluând în echipa *ICF* (1951-1955), consacrarea definitivă cunoscând-o la Clubul *CCA/Steaua*, între 1955 și 1967, cu antrenorul C. Herold. Cu această echipă cucerește 10 titluri naționale. De asemenea se clasează pe locul al III-lea cu echipa CSA Steaua în CCE. A fost timp de 15 ani selecționat în echipa națională a României în perioada 1951-1966, susținând 258 de meciuri internaționale. A debutat în

1951 în meciul cu Ungaria la Budapesta și a participat la 7 ediții ale CE ocupând de două ori locul V. A fost selecționat de 3 ori în echipa Europei (1955-Budapesta, 1957- Sofia și 1963- Belgrad). În 1964, echipa de baschet a României a întâlnit selecționata *All Stars* (SUA) – cu acest prilej, celebrul Bob Coussy îl remarcă pe MN drept singurul jucător român apt să evolueze în NBA. A fost primul baschetbalist român care a folosit procedeul de aruncare la coș din săritură. Permanent, a avut preocupări pentru o tehnică modernă în pregătire, model fiindu-i baschetul din SUA, cu care a luat contact în 1952, la JO de la Helsinki. Ca antrenor a pregătit echipele de baschet *ICF* (1973-1974), *Steaua* (1974-1977), cu care a cucerit 7 titluri naționale. În această calitate a promovat în echipa națională numeroși jucători valoroși care au reprezentat baschetul românesc în competițiile internaționale. Ca antrenor al primei reprezentative de baschet a României (8 ani), în 1975, a promovat-o în turneul final al CE de la Hagen (Germania). A activat ca antrenor în Franța la Clubul *Stade Français* Paris (1971-1972) unde a pregătit echipa masculină cu care s-a clasat pe locul al III-lea, iar în 1972 a pregătit și echipa feminină pe care a promovat-o în prima Ligă. Tot în anul 1971, (la Avignon), a contribuit la pregătirea lotului de baschet speranțe a Franței. A fost cadru didactic 1958-1974 la ICF, la Catedra de jocuri sportive, secția baschet. Co-autor al primului *Curs de zi și specializare de baschet* pentru studenții de la institut și a *Monografiei jocului de baschet*. A participat, ca lector, la diferite cursuri de specializare organizate în Franța și Grecia. Din 1998 a activat până în 2004 în cadrul Comisiei Tehnice Olimpice a COR, contribuind la îndrumarea și coordonarea pregătirii sportivilor pentru JO din această perioadă. Maestru Emerit al sportului și Antrenor Emerit. Pentru realizările sale ca jucător și antrenor de baschet a fost distins cu numeroase trofee, diplome și medalii, acordate de către forurile de conducere a activității sportive FR de Baschet și CSA Steaua. Clubul la care și-a desfășurat activitatea ca jucător și antrenor i-a acordat Diploma de excelență. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (2004 și 2006).

NEDEF, NICOLAE (1928), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1955. Inițial, a practicat baschetul de performanță la Clubul SC 44, un club de cartier din Capitală, apoi la Clubul CCA. Va abandona baschetul, pentru a se dăru

handbalului, fiind, până în 1956, jucător al clubului militar bucureștean. În 1956, este numit antrenor federal al FR de Handbal. Delegat la conducerea tehnică a loturilor naționale, timp de peste trei decenii, împreună cu alți specialiști de prestigiu, contribuie la cucerirea de către handbalul românesc a 7 titluri de campioni mondiali – 3 titluri la feminin, dintre care 2 la handbal în 11 (în 1956 și 1960) și 1 la handbal în 7, în 1962, plus alte 4 titluri „de aur” obținute de echipa masculină de handbal în 7, la CM din: 1961, Germania; 1964, Cehoslovacia; 1970, Franța; 1974, RD Germană. În anul 1983, aduce în țară Supercupa Mondială. Parteneri la aceste realizări i-au fost renumiții tehnicieni C. Popescu, G. Zugrăvescu, I. K. Ghermănescu, E. Trofin, O. Vlase și R. Voina. La această bogată zestre de titluri mondiale se mai adaugă 4 medalii obținute la JO: 3 de bronz, în 1972, 1980 și în 1984, și una de argint, în 1976. Sunt demne de menționat și cele peste 10 medalii de aur obținute la CMU. De asemenea, a pregătit cu succes în Franța, între anii 1988 și 1991, echipele *Dunkerque* și *Antibes*, iar în anul 1994, a activat ca antrenor în Germania. Membru al Biroului federal și al Colegiului central de antrenori al FR Handbal. Din 1998 până în 2004 a făcut parte din Comisia tehnică a COR. Pentru realizările sale remarcabile, în 1961, i-a fost acordat titlul de Antrenor Emerit. Decorat cu: *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1961); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1970, 1974); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (1976); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (1981); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1982, 1983); *Crucea Națională Serviciul Credincios* clasa a II-a (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (2004); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2009).

NEDELCOVICI, PAUL (1899– ?). De profesie avocat. Provenea dintr-o școală rugbystică de mare faimă, cea a *Sportului Studențesc*. Titular în echipa României care a cucerit medalia de bronz la JO de la Paris, din 1924, jucând împotriva echipei Franței și USA. În

intervalul 1945-1946, a fost președinte al FRR, contribuind la crearea și consolidarea unor noi echipe, precum cele de la *Malaxa* și *ASA*. Apropiat de jucătorii tineri, a fost un sprijinitor al elevilor de la Liceul *Petru Rareș*, considerată pepinieră a rugbyului. A susținut ideea că rugbyul trebuie să pătrundă în întreaga rețea a învățământului nostru, această inițiativă fiind preluată și materializată de succesorii săi. În deceniul al III-lea, a fost membru al Comitetului regional Muntenia al FSSR și membru al Comisiei de judecată a FSSR. Membru al primei Comisii interimare a UFSR (noiembrie 1944-februarie 1945), numită la 31 octombrie 1944, de Președinția Consiliului de Miniștri. În tot deceniul al IV-lea al veacului trecut a făcut parte și din conducerea clubului Sportul Studențesc la fotbal. Cu ocazia ședinței de constituire a Federației Române de Football-Asociație, la 16 februarie 1930, prin transformarea Comisiei Centrale de Football-Asociație din cadrul FSSR, avocatul Paul Nedelcovici se află printre membrii fondatori ai noului for de conducere a fotbalului românesc. Ulterior a fost ales vicepreședinte și apoi președinte al Biroului al FRFA. În această calitate, este numit șeful delegației echipei naționale de fotbal a României, care participă în iulie-august 1930 la Campionatul Mondial din Uruguay. Funcționează ca președinte al Biroului FRFA până la 19 august 1933, când este înlocuit de maiorul Theodor Davilla. A mai activat în Federația de Fotbal între ianuarie –august 1939. La 2 martie 1945, cu ocazia Adunării Generale extraordinare a FRFA (cu o participare restrânsă), desfășurată la sediul său din strada Batiștei nr. 4, se desfășoară alegeri. În unanimitate, avocatul Paul Nedelcovici a fost ales președintele FRFA, funcție pe care a îndeplinește până în 7 martie 1945, când a fost instalat

Sever Slătineanu. În legătură cu această măsură Paul Nedelcovici, a înaintat un memoriu, ministrului Educației Naționale de atunci Ștefan Voitec. Avocatul PN, a fost membru fondator ca redactor și martor pentru identitate, la întocmirea Actului Constitutiv de înființare a Clubului Alpin Român (CAR) din 1936. Decorat cu Medalia *Răsplata Muncii pentru Învățământ* clasa a II-a (1930) și Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1940).

NEGOIȚĂ, TEODOR GHEORGHE (1946–2011), n. în Săscut, jud. Bacău. Absolvent al Facultății de Chimie Industrială din Iași în 1973. Doctor în științe chimice. Inițiatorul Programului Român de Cercetări Polare, participant la 15 expediții în Arctica și Antarctica, românul

care a atins Polul Nord (1995). Directorul Institutului Român de Cercetări Polare (din 1994) și președintele Fundației Antarctica Română (din 1996); reprezentantul României la Tratatul Antarctic (din 1997); din 1998 face parte din Comitetul Științific de Cercetări Antarctice din Consiliul Managerilor Programelor Naționale Antarctice. A fost liderul stației române *Law-Racoviță* (din 2006). A publicat 60 de lucrări științifice și politice în domeniul cercetărilor arctice și antarctice, 53 de lucrări publicate în volumele unor manifestări științifice internaționale, 4 volume în limba engleză *Antarctic and Arctic Research*, 3 cărți publicate în limba română Știință pe gheață, *Cu chinezii în Antarctica* (2004) și *Ambasada României în Antarctica- stația Law-Racoviță*. Înființează prima stație românească de cercetări științifice polare *Law-Racoviță*, Australia-România (Dealurile Larsemann, Antarctica de est 69°21'16"S, 76°22'47" E). Pentru prima dată în istoria țării noastre tricolorul și numele României figurează pe noua hartă a unui continent. Cercetător, explorator și speolog, a fost ispitit de misterul lumilor neumblate. Are preocupări etnografice și mai ales de speologie solitară în explorarea peșterilor verticale. În 1988, elaborează primul program românesc de cercetare polară; era un program interdisciplinar ce prevedea

începutul cercetării românești în zonele polare în mai toate domeniile: geografie, chimie, sport, medicină, dar și atingerea polilor pentru a ne face mai bine cunoscuți și a înființa stații. Stația *Law-Racoviță* este prima stație românească permanentă de cercetare și exploatare din Antarctica, inaugurată pe data de 13 ianuarie 2006 pe amplasamentul unei stații construite în 1986 de Australia și donată României. Poartă numele primului cercetător al Antarcticii de Est și al românului Emil Racoviță, primul biolog din lume care a cercetat viața antarctică în cadrul expediției Belgica (1897-1899). Demersurile inaugurării unei baze românești în Antarctica au început din 1997, când GTN a început să prezinte lucrări la *Tratatul Antarctic* la care România aderase încă din anul 1971. După mai mulți ani de negocieri cu prilejul întâlnirii anuale a Tratatului Antarctic (2005, Stockholm-Suedia) s-a semnat un acord prin care Australia a cedat Fundației Antarctice Române și Institutului de Cercetări Polare, conduse de GTN, una dintre bazele sale de cercetare de pe coasta de est a Antarcticii (stația Law). Scopul cercetării a fost de a preleva probe de sol, sedimente și microorganisme de pe continentul înghețat. Studiile sunt multiple și diverse, iar probele recoltate sunt trimise pentru a fi analizate în laboratoarele din România. Visul acestui cercetător neobosit a fost ca Statul Român să preia baza de cercetare și să fie alături de câteva mari puteri (Rusia, China, India, Australia), urmând ca împreună să se poată elabora proiecte de colaborare în domeniul cercetării. Participă la expediții științifice organizate și conduce mai multe expediții românești, în zonele înghețate din apropiere de Polul Nord: în Groenlanda, în nordul extrem al Canadei, în arhipelagul Spitsbergen (Svalbard). Putem menționa: Insula Spitsbergen (1990,1991,1994,1996); nordul extrem al Canadei; Insula Bylot și Baffin (1992); Groenlanda de Nord-Vest (1994); expediții solitare efectuate în Groenlanda de Nord-Vest Qaanaaq (1995); Insula Spitsbergen (300 km pe schiuri atingând ghețarul Lomonosov -2002). A participat și la expediții științifice internaționale, precum cea efectuată pe schiuri dintre nordul Siberiei și Polul Nord (1995), a 43-a expediție rusă în Antarctica (1998), a 19-a expediție chineză în

Antarctica (2002-2003), a 52-a expediție rusă în Antarctica (2007). Pentru meritele sale de explorator, a fost distins cu Ordinul Național *Steaua României* în grad de Ofițer (2000) și cu Ordinul Național *Steaua României* în grad de Comandor (2008). Expedițiile sale numeroase și activitățile de explorare și cercetare în condiții extrem de solicitante, au dovedit gradul înalt de pregătire fizică, morală și de voință, calitățile de rezistență și adaptabilitate la condițiile polare, îl includ pe Teodor Negoită printre realizatorii unor înalte performanțe. Toată activitatea desfășurată timp de peste 20 de ani, de către Gheorghe Teodor Negoită echivalează, în plan sportiv, cu performanțele realizate la o competiție de nivel mondial, ceea ce justifică pe deplin includerea acestei personalități a științei românești în *Enciclopedia Educației Fizice și Sportului din România*. Decorat cu Ordinul Național *Steaua României* în grad de Ofițer în 2000.

NEGREA, GHEORGHE – GELU (1945), n. în com. Orodel, jud. Dolj. Profesor și ziarist. Absolvent al Facultății de Limbă și Literatură Română a Universității din București (1969) și al Academiei de Teatru și Film (1994). A practicat boxul, fotbalul și șahul, participând la competițiile interne. Din 1969, a debutat în presă ca redactor la ziarul *Viitorul*, din Turnu Severin, până în 1990. Între 1990-1992, a fost directorul publicației *Dimineața* din Turnu Severin, redactor-șef la cotidianul *Universul românesc* (1992-1993), șef de departament la *Sportul românesc* (1993), secretar general de redacție la *Vocea României* (1992-1996) și redactor-șef adjunct la *Sportul românesc* (1997-1999). După 1990, a colaborat la mai multe publicații, precum: *Dilema*, 22, *Ramuri*, *Orizont*, *Cronica română*.

NEGREANU, NICOLAE (1875–1935), n. în com. Preajba, fostul jud. Romanați. Ofițer. A absolvit Școala Militară de Ofițeri din București. A fost președintele Comitetului permanent de educație fizică al armatei pentru sprijinirea ONEF și INEF. Preocupat de instituirea pregătirii premilitare a tinerilor, a publicat, în 1924, lucrarea *Pregătirea preregimentară*.

NEGRUȚI, VASILE (1842-1917), n. în Iași. Maestru de gimnastică. Promotor al gimnasticii și educației fizice în țara noastră. Va desfășura o susținută activitate practică, teoretică și organizatorică pentru propagarea gimnasticii în Moldova. Absolvent, în 1885, a cursului de tip *Turnverein*, pentru formarea profesorilor și măștrilor de gimnastică. Există și alte informații publicate de rector univ Eugenia Raicu-Bancea în Revista Educație fizică și sport, nr.12, dec.1968, în care se menționează că prof. Vasile Negruzzi s-ar fi născut în 1847, se pensionează în 1923 după care continuă să mai activeze. De asemenea în articol se arată că VN, ar fi absolvit Școala de măștri de gimnastică de pe lângă Societatea Tirul. A activat ca maestru de gimnastică la Liceul Militar din Iași (1 aprilie 1880), de unde a fost destituit în anul 1884, de unde a fost destituit din cauza unor neînțelegeri cu comandantul școlii, a fost reîncadrat la același liceu la 1 octombrie 1886 până la 7 octombrie 1915 când a demisionat. A mai activat la Seminarul Pedagogic de pe lângă Universitate (octombrie 1899) având ca responsabilitate conducerea practicii pedagogice a studenților, iar prin cumul la *Liceul Internat* (1902-1904) și la *Liceul Național* (1909-1914). Având în vedere lipsa de cadre de specialitate și cerințele practice, Vasile Negruzzi organizează folosind fonduri proprii o școală privată de formare a profesorilor și măștrilor de gimnastică. În legătură cu acest eveniment, fondatorul acestei școli adresează primăriei municipiului Iași, din care rezultă concepția sa, privind formarea cadrelor de specialitate:„.... Subsemnatul, profesor de gimnastică și arme, văzând că în țară lipsește o școală specială, am deschis o asemenea școală încă din anul 1884, martie 15, cu scopul de a da țării buni profesori în această artă și care profesori să nu fie scoși decât din mijlocul copiilor săraci și orfani, fără nici o plată din partea lor sau a părinților”. În cadrul școlii Negruzzi, reușește să formeze o trupă puternică de gimnaști acrobați, cu care susține numeroase turnee în țară și peste hotare. Printre „ tinerii gimnastici” care făceau parte din această trupă, sunt menționați, Chirilescu, Vinograschi, T.H. Berescu, Neculau și Scriban. A prezentat spectacolul său în foarte multe

orașe ale țării. Presa vremii menționează că într-un singur turneu a dat spectacole în 21 de orașe, bucurându-se de aprecieri deosebite. În 1893, a făcut cunoscută arta mișcărilor din jocuri și gimnastică, precum și frumusețea costumelor populare românești la Chicago, iar în 1902 la Paris. și la Liceul Militar, maestrul Negruzzi a reușit să formeze o trupă de gimnaști acrobați, din care făcea parte la acea vreme și viitorul savant Henry Coandă (vezi fișa H. Coandă – Vol. III). În 1893, la inițiativa sa și a colegilor de profesie – C. Constantiniu și D. Ionescu, din București, și R. S. Corbu, din Brăila, pun bazele Societății Profesorilor de Gimnastică și Arme din România. Pe VN, îl găsim prezent și în 1902 alături de renumite personalități ale Iașului a înființarea Societății de Gimnastică și Muzică devenită din 1904 „și de sport”. În cadrul acestei societăți, VN va activa ca antrenor al secției de gimnastică. Echipele pregătite de el participă la toate concursurile anuale ale Federației de Gimnastică, fiind considerat unul dintre tehnicienii care au pus bazele gimnasticii sportive în orașul Iași. În 1910 câștigă medalia de aur pentru Societatea de sport și muzică. VN va conduce, în cadrul Societății de Muzică și Gimnastică din Iași, o școală cu durata de 2 ani (care a funcționat în perioada 1903-1924), autorizată de Ministerul Instrucțiunii să pregătească maeștri de gimnastică. În cei peste 20 de ani de activitate, această școală a dat învățământului secundar 56 de profesori titulari și 18 profesori suplinitori. În activitatea didactică VN, s-a remarcat ca un bun pedagog, un priceput organizator, al serbărilor școlare, al activităților sportive și al excursiilor în țară și peste hotare. Se numără printre primii specialiști care promovează principiile pedagogice și metodice ale învățării. VN a avut și o contribuție deosebită la îmbogățirea literaturii de specialitate. În 1892, publică un *Manual de gimnastică teoretică și practică (cu figuri)* pentru clasele a II-a – școlile militare și civile din Iași, iar în 1908, un *Manual de gimnastică rațională de exerciții executate cu cântece naționale și patriotice*. În primul său manual autorul prezintă și unele desene și descrieri de exerciții din alte ramuri de sport – lupte, alergări, înot și etc. cel de-a doua publicație Negruzzi o

dedică lui Spiru Haret, Ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice, considerat „....primul om din țara noastră care s-a ocupat în mod serios de educațiunea fizică”. Activitatea pe multiple planuri a lui VN îl recomandă drept precursor al gimnasticii ieșene și naționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. (Surse – D. Ionescu- *Istoricul gimnasticii și educației fizice la noi*; C. Kirițescu – *Palestrica*; Eugenia Raicu-Bancea – *Profesorul Vasile Negruzzi*; N. Oloieru – *Figuri proeminente de profesori ai Colegiului Național*).

NEGULESCU, C. AUREL (1879–1946), n. în Gălățeni, jud. Teleorman. Ofițer de marină-contraamiral. Scriitor și jurnalist. Promotor al sporturilor nautice. După ce a absolvit Liceul *Matei Basarab* din București, a urmat Școala Militară de Artilerie, Geniu și Marină din București și apoi Școala de Torpile din Pola. În 1899 era la Școlile Marinei ambarcat pe nava-școală Ștefan cel Mare, iar pe urmă a trecut pe bricul *Mircea*, apoi director de studii la Școala de Marină din Constanța și comandant al Școlii de Pilotaj și Hidrografie. A comandat o vedetă torpiloare, un cargou și nava de pasageri *Principesa Maria* (1914). În 1916, a comandat șalupa *Rândunica* și a participat la acțiunile privind realizarea podului de la Flămânda pentru trecerea Dunării de către militarii noștri. S-a aflat la comanda Sectorului fluvial Zimnicea, a monitorului *Mihail Kogălniceanu* și crucișătorului *Regele Carol I*. În 1920, a preluat conducerea Institutului de Marină. În afara carierei sale militare, contraamiralul AN a fost și o personalitate hărăzită spre știință și cultură, fiind pasionat de matematică, astronomie, zoologie și literatură. Preocupările sale atât de diverse, călătoriile pe mările și oceanele lumii ajungând până pe Missisipi, sunt reflectate în lucrările tot atât de diversificate ca temă: *Războiul sub apă pe înțelesul tuturor* (1915), *Povestea calendarului* (1929), *Văzute și trăite în viața meșteșugarilor de aiurea, La răscruce. Întrăurirea strâmtorilor asupra trecutului neamului nostru* (1941), *Divina armonie universală. Puterea rugăciunii în fața științei* (1944), *Între cer și apă*. Din viața marinarilor noștri, *Cea mai puternică armă din lume, O călătorie cerească*.

Cu o planșă a constelațiilor vizibile pe cerul nostru. Totodată a scris sub pseudonime ca Moș Delamare sau B.B. Delamare și Bebe Delamare la diferite jurnale importante și a condus *Ziarul științelor și călătoriilor* și *Marea noastră pentru tineret*. Importanța sporturilor nautice în rândul tineretului a propagat-o atât ca profesor la Școlile Marinei sau la conducerea Institutului de Marină, cât și prin călătoriile întreprinse cu elevii săi cu Bricul *Mircea* sau cu altele, în numeroase articole de presă, ori în activitățile stimulative pe care le-a întreprins ca secretar general al Ligii Navale Române.

NEGULESCU, P. PETRE (1872–1951), n. în Ploiești. Filosof și om politic. Profesor universitar. Membru al Academiei Române. A frecventat cursurile de filosofie ale Universității din București, Berlin, Leipzig și Paris, obținând licența în litere și filosofie. A

fost profesor de logică și istoria filozofiei la Universitățile din Iași și București. Critic al empirismului subiectivist și al apriorismului, determinist convins, adept al evoluționismului. În plan social-politic, a fost un adversar al rasismului și fascismului. Principalele sale opere: *Filozofia Renașterii* (3 volume, 1910-1914); *Geneza formelor culturii* (1934); *Destinul omenirii* (4 volume, 1938-1944); *Istoria filozofiei contemporane* (5 volume, 1941-1945). În calitate de ministru al Instrucțiunii și Cultelor (1921-1922), a acționat pentru îmbunătățirea conținutului educației fizice (inclusă în programele prevăzute pentru învățământul primar și secundar) și, respectiv, de repartizarea judicioasă, în orarele școlilor, a timpului afectat lecțiilor de gimnastică. În acest context, în 1922 în timpul ministeriatului lui P.P. Negulescu, se încearcă *o nouă reformă a întregului învățământ de stat* (D. Ionescu – „istoricul gimnasticii și educației fizice la noi” – 1939 – pag.116-117). Proiectul era foarte generos cu normele ce se preconizau pentru educația fizică vizând toate treptele învățământului. Erau concretizate obiectivele, conținutul, mijloacele și formele

educației fizice în: *grădinele de copii; școlile primare începătoare; școlilor normale de învățători și învățătoare; învățământul secundar; cursul superior*. În capitolul III al proiectului, erau concretizate, modalitățile de recrutare și activitatea corpului didactic pentru fiecare treaptă de învățământ. În legătură cu învățământul superior, ministrul P.P. Negulescu, preciza că acesta se va preda: a) în universități și institute tehnice universitare și b) în școli superioare speciale cu caracter universitar. În această ultimă categorie, se specifică următoarele în legătură cu Institutele de educație fizică: „...art.102 – Pe lângă fiecare universitate se va înființa câte un institut de educație fizică, în scopul de a prepara, pe viitorii maeștri de gimnastică din învățământul secundar și asimilat”. Sunt concretizate și alte aspecte privind durata, organizarea, conducerea, cadrele didactice, retribuirea corpului didactic și altele. Proiectul mai cuprindea și o serie de reglementări deosebit de valoroase, care însă la acea dată, depășeau posibilitățile de realizare. Cu toate acestea, *Proiectul* apreciat ca bine conceput, a reprezentat o încercare coerentă, modernă, de așezare a educației fizice, pe toate treptele învățământului. Chiar dacă acest proiect, nu a putut fi pus în practică în forma concepută, datorită schimbării guvernului, el a constituit un model care a început să se regăsească în legiferările, măsurile și acțiunile adoptate pe parcursul anilor următori. În acest sens, un merit important a revenit ministrului instrucțiunii și cultelor P.P. Negulescu. De asemenea, grație demersurilor întreprinse de el, nou înființatului INEF i-a fost conferit rangul de institut de învățământ superior, investit cu dreptul și autoritatea de a acorda absolvenților săi diploma de licență în educație fizică.

NERTEA, GHEORGHE (1934), n. în București. Ziarist sportiv. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF, specializarea fotbal (1965). A jucat fotbal, ca junior, la Clubul *Constructorul* București (1951-1953). Apoi a devenit jucător divizionar în primul eșalon,

activând la IC Oradea, divizia B bucureșteană, Știința (1961-1964). După retragerea de pe gazon, a debutat ca ziarist sportiv. Mai întâi, a fost redactor al revistei *Fotbal* (1966-1974), apoi al cotidianului *Sportul* (după 1990, *Gazeta sporturilor*). Din 1999, s-a aflat la *Cronica română* și din 2001, la *Independent*. În activitatea sa gazetărească (de peste 3 decenii), s-a făcut remarcat prin stilul concis de relatare a evenimentelor fotbalistice și prin pasiunea cu care a slujit această profesie.

NEȚA, GHEORGHE (1933), n. în Ocna Mureș, jud. Alba. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF București, specializarea fotbal, promoția 1956. Specialist în fotbal, jocuri sportive și schi. Traseu profesional: metodist în

Consiliul Regional pentru Educație Fizică și Sport Cluj (1956-1957); asistent universitar pentru educație fizică și sport la Institutul de Medicină și Farmacie (1957-1962); asistent universitar la Institutul Politehnic din Cluj - Napoca (1962-1967); asistent universitar la Universitatea Babeș - Bolyai (1967 - 1969); lector universitar - predare Fotbal și metodica jocurilor sportive (1969 - 1990), conferențiar universitar pentru predarea Istoriei educației fizice și sportului și a fotbalului (1990 - 1993), profesor universitar pentru aceleași obiecte, toate la Universitatea Babeș - Bolyai; prof. univ., pentru aceleași obiecte, la Universitatea Bogdan Vodă din Cluj - Napoca (din 1998 în continuare). Pe parcursul anilor, a avut mai multe responsabilități și funcții de conducere, printre care: șef de catedră la Universitatea Babeș - Bolyai (1972-1974; 1982-1985); vicepreședinte cu probleme tehnice la Clubul U (1982-1987); membru în Comisia Națională pentru coordonarea activității de cercetare științifică în domeniul educației fizice și sportului din cadrul Ministerului Învățământului (1982 - 1989); director al Parcului Sportiv al Universității (1982 - 1990); șef de catedră - Centrul Universitar Cluj - Napoca (1987 - 1990); șef de catedră UBB (1987

- 1990); președinte al Clubului Sportiv Universitar (1988 - 1990); șeful secției de educație fizică și sport UBB (1990 - 1992); membru în consiliul profesoral al FEFS și în Senatul Universității (1990 - 1996); președinte de onoare al CSU (1992-1995); președinte al Consiliului de administrație al Parcului sportiv universitar *dr. Iuliu Hațeganu* (1992 -1996); Decan al FEFS -UBB (1992- 1996); vicepreședinte al Consiliului de administrație FC U - Cluj - Napoca (1993 - 1997); inspector general, șef al Departamentului de educație fizică și sport din MEN (1997 - 1999); Decan al FEF și Management în sport (1997 - 2000); Rector - Universitatea Bogdan - Vodă , Cluj Napoca (2000-2004); Decan al FEFS Universitatea Bogdan - Vodă (2004 - 2011). Membru în Asociația Balcanică de Istoria Educației Fizice și Sportului (1995). Pe lângă activitatea didactică universitară, a desfășurat muncă de antrenor de fotbal (la echipele Știința Babeș-Bolyai și Universitatea Cluj). Este autorul a 76 de articole științifice și studii în domeniul cercetării științifice de specialitate, 14 lucrări comunicate în sesiuni științifice internaționale, 3 proiecte de cercetare - dezvoltare - inovare, îndrumător de lucrări de licență și disertație. Participant la cea de-a XX-a Universiadă și la Congresul CESU - Spania (1999). Distincții: Lector universitar evidențiat (1988); *Diplomă de Onoare* Jubiliară 75 și 80 a Clubului Sportiv Universitatea; *Diplomă de Onoare* Jubiliară 75-a NEFS București; *Medalie* oferită de Ministerul Educației Naționale din Franța (1995); *Diplomă de merit* a Institutului European de Cercetări - Mannheim - Germania (2000, 2001, 2002); *Diplomă de Onoare* din parte Federației Sportul pentru Toți.

NICOLAE DE HOHEN-ZOLLERN (1903-1977), n. în Sinaia, fiind al patrulea copil al regelui Ferdinand și al reginei Maria. Studiile făcute în țară și în Anglia l-au pregătit pentru cariera navală și aeronautică. Pe plan sportiv, s-a dovedit cel mai talentat dintre membrii familiei

regale, în special pentru practicarea sporturilor de viteză. A participat, în calitate de concurent, la întrecerile de schi (în proba de coborâre), precum și la cele de automobilism și de pilotaj. În anul 1933, a fost desemnat președinte de onoare al Aeroclubului Olteniei. Este și autorul unui manual de schi. A fost desemnat președinte de onoare al Comitetului de conducere al Oficiului Național de Educație Fizică și, respectiv, al Federației Societăților Sportive din România. A fost, de asemenea, comandantul Organizației de Cercetași. Pentru prezența activă în viața sportivă a timpului său, a primit numeroase distincții.

NICOLAE, LIVIA MARINELA (1967). Profesoară de educație fizică și sport, gr. I, absolventă a ANEFS și masterat *Management și marketing în sport* la Universitatea Alex. I. Cuza, Iași. Șef de catedră, membră în Consiliul Județean al Sindicatului Liber din Învățământ Neamț; responsabilă a Cercului Pedagogic al profesorilor de educație fizică din Piatra-Neamț și Roznov; șef al Comisiei Județene a ISJ; președinte al Asociației Județene a Sportului pentru persoane cu handicap. Membră în Consiliul Director al filialei Neamț a Academiei Olimpice Române și director al Cercului Olimpic „Gh. Cartianu”. Profesor asociat la Facultatea de Educație Fizică din Iași. A publicat articole de specialitate în Revista Școlară și Anuarul Colegiului Tehnic Gh. Cartianu. A prezentat lucrări în simpozioane și sesiuni de comunicări științifice: *Ion Creangă, precursor al metodicii educației fizice moderne; Contribuția lui C. Hogaș la legislația școlară; Istoricul apariției unor ramuri sportive în Județul Neamț; Dezvoltarea calităților motrice (viteza) la elevele din două grupe gimnaziale; Scurt istoric al JO moderne*. Împreună cu prof. Constantin Țapu-Nazare a scris și publicat lucrarea *Valori Olimpice* (pagini din istoria educației fizice și sportului în județul Neamț), publicată în Editura Crigarux, 2008.

șef de catedră, membră în Consiliul Județean al Sindicatului Liber din Învățământ Neamț; responsabilă a Cercului Pedagogic al profesorilor de educație fizică din Piatra-Neamț și Roznov; șef al Comisiei Județene a ISJ; președinte al Asociației Județene a Sportului pentru persoane cu handicap. Membră în Consiliul Director al filialei Neamț a Academiei Olimpice Române și director al Cercului Olimpic „Gh. Cartianu”. Profesor asociat la Facultatea de Educație Fizică din Iași. A publicat articole de specialitate în Revista Școlară și Anuarul Colegiului Tehnic Gh. Cartianu. A prezentat lucrări în simpozioane și sesiuni de comunicări științifice: *Ion Creangă, precursor al metodicii educației fizice moderne; Contribuția lui C. Hogaș la legislația școlară; Istoricul apariției unor ramuri sportive în Județul Neamț; Dezvoltarea calităților motrice (viteza) la elevele din două grupe gimnaziale; Scurt istoric al JO moderne*. Împreună cu prof. Constantin Țapu-Nazare a scris și publicat lucrarea *Valori Olimpice* (pagini din istoria educației fizice și sportului în județul Neamț), publicată în Editura Crigarux, 2008.

NICOLAESCU, FLORIN SERGIU (1930), n. în Tg. Jiu. Cineast și om politic. Absolvent al Facultății de Mecanică a Institutului Politehnic din București (1952). Regizor și actor de film. A realizat 65 de filme artistice (de inspirație istorică, de acțiune ș.a.). Este și

autorul volumelor *Un senator acuză* (1996), *Recviem pentru adevăr* (1999) și *Cartea Revoluției Române* (2000). Participant la Revoluția din decembrie 1989. Membru fondator al Consiliului Frontului Salvării Naționale și al Consiliului Provizoriu de Unitate Națională (1990), senator de Brașov (1990-1992), de Vrancea (1996-2000) și de Arad (2000). La nivelul Senatului, a îndeplinit funcțiile de: președinte al Comisiei de politică externă; președinte al Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională și vicepreședinte al Comisiei pentru cultură, culte, artă și mijloace de informare în masă. Este cunoscut și apreciat drept un pasionat iubitor și practicant al câtorva discipline sportive: rugby, tir, automobilism, călărie și altele care l-au ajutat în rolurile pe care le-a interpretat în multe din filmele sale. În perioada 1993-1997 a îndeplinit funcția de președinte al FR de Călărie.

NICOLAESCU, GHEORGHE (1929), n. în București. Ziarist sportiv. Absolvent al Facultății de Filologie din București (licențiat -1966). A jucat fotbal la clubul *Piticii Rapidului* (1946) și la *Sport Club Amator* în campionatul districtual București. A câștigat *Cupa*

ziarelor în 1966, ca jucător la *Sportul popular*. Este autorul cărților: *Mingea, o copie a soarelui* (1990), *Cu Hagi et comp. de la Roma la New York* (via Cardiff -1994) și *Hagi* (2000). A fost prezent la toate CM de fotbal, din 1966 (Anglia) și până în 1994 (SUA), ca reprezentant al ziarului *Sportul popular* (1954-1999) ca redactor, șef de secție, publicist comentator și reporter special al *Gazetei*

sporturilor. După retragerea din activitate (1999) s-a dedicat în continuare scrisului, remarcându-se prin reportaje și beletristică sportivă. În anul 2000, a publicat o carte de mare succes, *Hagi, unic într-un secol*.

NICOLESCU, F. CONSTANTIN (1899–1980), n. în București. Jurist. Ofițer și publicist. A absolvit Facultatea de Drept. Profesor de educație fizică absolvent al ISEF, promoția 1930. A fost încadrat la ONEF, ca șef al serviciului de propagandă, unde i s-a încredințat și conducerea revistei *Buletinul educației fizice*, în care, timp de 4 ani, a publicat diverse articole de specialitate. În paralel, și-a valorificat temeinica pregătire profesională și harul gazetăresc în postura de redactor al paginilor de sport ale ziarului *Frontul Românesc* și, respectiv, revistei *Pregătirea premilitară*. De asemenea, elaborează și pune la îndemâna profesorilor de specialitate din învățământul primar și secundar o serie de lucrări, dintre care amintim: *Manual de educație fizică*. Gimnastica Suerdeză, ski, înot, atletism, salvarea de la înec, tenis, football, rugby, volley (cu o prefață de general Ionescu Fotache) apărută în București -1927. Interesant că în cadrul acestei lucrări se prezintă și recomandări privind datele antropometrice inclusiv o fișă individuală cu principalele date care urmează să fie înregistrate; Skiul, tehnica mișcărilor și modul lor de întrebuințare, Brașov- 1932; *Educația fizică ca factor al educației intelectuale și morale*, București, - Tip. I.C.Văcărescu1934; *Educația fizică în Polonia*, 1934; Colecții de legi pentru ofițeri, București – 1935; *Contribuții la istoria educației fizice*, 1936.

NICU, ALEXE (1927), n. în Drăgășani. Profesor de educație fizică și sport și jurist, absolvent al ICF și al Facultății de Drept din București în 1951, doctor în pedagogie, titlu obținut la Institutul de Cultură Fizică și Sport *P. F. Lesgaft* din Leningrad (azi, Sankt Petersburg), în 1955. A contribuit la fondarea pri-

mului centru de cercetări în domeniul educației fizice și sportului (ian. 1957-ian. 1959) și, ulterior, a pus bazele CCPS (1967). A condus CCPS până în 1982. A dobândit titlul de cercetător științific gradul I. În acest context, a inițiat și a elaborat, împreună cu o echipă de cercetători ai CCPS, studiul privind evaluarea potențialului biometric al populației școlare din România, pe baza măsurărilor efectuate în trei etape (1970, 1980 și 1990); a realizat, împreună cu colaboratorii săi, *Sistemul unitar de verificare și apreciere (SUVA)* a evoluției motrice a elevilor din învățământul de toate gradele; a elaborat *Sistemul național de selectare și pregătire a copiilor și juniorilor pentru sportul de performanță*. Împreună cu cercetătorii CCPS, a acordat asistență loturilor naționale ale României care s-au pregătit pentru JO din 1972, 1976, 1980, 1984 și 1988. În urma acestei „cercetări olimpice longitudinale” a cules date necesare fundamentării teoriei originale românești a antrenamentului sportiv modern (bazat pe modelare, programare, planificare, standardizare, algoritmizare și simulare). În 1993, sub redacția sa a apărut monografia *Antrenamentul sportiv modern*. În plan didactic a urcat treptele ierarhiei universitare – de la preparator, lector și până la conferențiar, – funcționând alternativ sau paralel la IEFS, Institutul Pedagogic și, respectiv, la facultățile cu profil sportiv ale universităților *Ecologică*, *Spiru Haret*, *George Barițiu* și *Dimitrie Cantemir*. Între 1983 și 1990, a condus Centrul de perfecționare a cadrelor din sistemul sportiv național. A organizat și condus cursul de Educație fizică și sport în cadrul Universității Cultural-Științifice din București (1970-1991). A fost președintele FRH (1972-1992). A condus Comisia de terminologie a Asociației Internaționale de Informație Sportivă, elaborând și redactând, împreună cu specialiștii români în domeniu, *Terminologia educației fizice și sportului*, un dicționar în șase limbi (română, franceză, spaniolă, germană, engleză și rusă). Între 1962 și 1992, a organizat și condus, la nivelul CCPS, serviciul de documentare și informare didactică și științifică. Timp de trei decenii a reușit să suplinească, prin bibliografiile și celelalte materiale redactate, împreună cu colaboratorii săi, și difuzate periodic – lipsa de carte și de

publicații din străinătate. Are la activ 160 de articole și lucrări (realizate, unele, în colaborare) publicate în țară și străinătate. A scris scenariile pentru 11 filme didactice și de propagandă a educației fizice și sportului. În perioada 1995-2010, a coordonat activitatea de redactare a celor două ediții ale *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România* contribuind și în calitate de autor. În anul 2002 în cadrul Galei Laureatilor Sportului Românesc, i s-a acordat Premiul de excelență, în calitate de coordonator a echipei de autori a *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România*. Decorat cu *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (1976) și cu *Medalia Națională Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000).

NICU, DANIEL - OCTAVIAN (1960), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS (1982-1985). Diplomă de licență obținută la ANEFS (1994). Masterat - Managementul activităților sportive la Universitatea *Spiru Haret*

(2006-2008). Sportiv de performanță la atletism, în cadrul CS *Dinamo*, în perioada 1976-1982. Multiplu campion național de juniori și tineret cu ștafeta 4x400 m (1978-1982), dublu campion național de tineret la 400 m plat și 4x400 m (1980), locul I la CN de seniori, cu ștafeta 4x400 m, în anul 1981. Traseu profesional: profesor de educație fizică la Școala nr. 5 din Fetești – jud. Ialomița (1985-1988); antrenor de atletism la CSȘ 7 *Dinamo* (1988-1989); instructor sportiv (1989-1990); profesor de educație fizică la școli din sectorul 1 București (1990-1992); profesor de educație fizică la Școala generală 170 Geo Bogza (1992-1997); director adjunct la aceeași școală (1997-1998); inspector de specialitate în MTS – cu atribuții de coordonare, îndrumare și control în unitățile aparținând MTS (1998-2001); șef serviciu în MTS – coordonarea activității complexelor sportive naționale (2001-2003); Consilier în cadrul MTS/ANS/ANST cu atribuții de coordonare, îndrumare și control în unitățile aparținătoare

(2003-2010). În perioada mai 2010 - februarie 2011, a îndeplinit, în cadrul ANST, funcția de director pentru relațiile cu federațiile, cluburile subordonate și complexe sportive naționale. În anul 2000, a fost numit secretar general interimar al Federației Române de Aeronautică și Federației Ecvestre Române. În intervalul 1998-2010, și-a adus contribuția la soluționarea unor probleme importante ale activității sportive în calitate de membru în: Comisia de disciplină a instituției; Comisia Națională de Acțiune împotriva Violenței în Sport; Comisia pentru analiza și verificarea documentației prin care se solicită recunoașterea oficială a practicării unei ramuri de sport în România și altele. Cursuri de perfecționare: *Managementul sportiv* (2002- MTS); *Modul de pregătire Produse Software pentru Birotică* (2004- Centrul de Pregătire Economică și Administrativă din Universitatea București); *Managementul prin obiective* (2006 – Centrul Regional de Formare Continuă Timișoara); *Managementul proiectelor* (2007) și *Managementul calității* (2008)-ambele organizate de Societatea pentru excelență în Administrația Publică. Decorat cu *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

NICULESCU, ANGELO (1921), n. în Craiova. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1952. A activat ca jucător de fotbal timp de 12 ani, începând din 1937 și trecând pe la diverse echipe – *Rovine Grivița* și *FC Craiova* (1940-1945), înainte de război, apoi *Carmen* (1945-1947), *Ciocanul* (1947-1948), și *Dinamo* (1948) din București.

s-a retras din activitatea competițională în 1949. Din 1952, ca antrenor, a lucrat, un an, la eșalonul de juniori al Clubului *Dinamo* (1952-1953), după care a preluat conducerea tehnică a fotbaliștilor seniori care, în 1955, au câștigat titlul de campioni naționali. În 1958-1959 a funcționat ca antrenor la CCA și la divizionara B – *Tractorul Brașov*. Între 1959 și 1962, a funcționat ca antrenor federal la

FRF. Între 1963-1967 revine ca antrenor la echipa *Dinamo*, aducându-și o contribuție importantă la realizarea a două performanțe notabile: câștigarea Cupei României, în 1964, și a CN, în 1965. Din 1967, ca antrenor federal, contribuie, de pe banca tehnică a primei reprezentative de fotbal a țării, la calificarea acesteia la turneul final al CM din Mexic (1970), unde „naționala” noastră a avut o prestație mai mult decât onorabilă. Doi ani mai târziu, cu aceeași valoroasă *generație mexicană*, reușește calificarea în sferturile de finală ale CE (însă, după o triplă confruntare cu Ungaria: 1-1, la Budapesta; 2-2, la București, și 1-2, la Belgrad, ratează intrarea în semifinală). AN a activat ca antrenor al echipei naționale până în ianuarie 1973 când această funcție a fost preluată de antrenorul Valentin Stănescu. AN a preluat și antrenat o serie de echipe din primul eșalon: *Sportul Studențesc* București (1973-1977); *Politehnica* Timișoara (1977-1979); *Dinamo* București (1979-1980); *SC Bacău* (1980-1981); *Universitatea Cluj-Napoca* (1981-1982); *Oțelul Galați* (1983-1984). Pe unde a trecut, a reușit să impună o idee de joc realistă, bazată pe echilibru tactic și angajament moral. Paralel cu activitatea de antrenor, a desfășurat și o susținută muncă didactică, în calitate de conferențiar la secția de fotbal a catedrei de jocuri sportive IEFS (1972-1974). Pe parcursul anilor a fost membru al Biroului FRF, președinte al Colegiului central al antrenorilor. Președinte de onoare al Școlii Naționale de Antrenori. S-a afirmat și în domeniul editorial, ca autor al cărții *Corabia cu 11 pasageri* și coautor (alături de prof. Ion V. Ionescu) al lucrării de specialitate *Fotbal - metode și mijloace de antrenament*. Pentru activitatea sa îndelungată și contribuția la dezvoltarea fotbalului românesc, i s-a acordat calitatea de Membru de Onoare al FRF. A primit, la excepțional, licența de antrenor PRO a UEFA. A fost lector la cursurile pentru licența PRO și ale Școlii de antrenori a FRF. S-a remarcat printr-o participare activă cu articole, interviuri, opinii în legătură cu activitatea fotbalistică, în special în problemele tehnice. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. În martie 2008, a fost decorat cu ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a.

NICULESCU, CONSTANTIN

(1940), n. în Râmnicu Vâlcea. Inginer, absolvent al Facultății de Mecanică (secția automobile și tractoare) din Brașov, promoția 1966. Secretar (1989-1993) și, apoi, președinte al Automobil Clubului Român pentru mai multe mandate, începând din

1993, deputat în Parlamentul României (2000-2004). În decursul anilor, lucrează, în paralel, ca profesor de mecanică și desen tehnic la Liceul *Dr. Meșotă* din Brașov și în calitate de cadru didactic la *Wilkas University* (SUA). A fost, de asemenea: expert tehnic auto (1985), membru în Comitetul director al Societății Inginerilor de Automobile din România (SIAR); membru în Consiliul Consultativ al Turismului din România, membru fondator al Uniunii Naționale a Industriașilor de Mentenanță a Autovehiculelor din România (UNIMAR) și, ulterior, membru în Consiliul de conducere al UNIMAR. Prodigioasa lui activitate în domeniu îl proiectează în organisme internaționale de resort, acordându-i-se statutul de: membru al Comisiei tehnice internaționale a Federației Internaționale a Automobilului (FIA), în intervalul 1985-1995; membru, din 1993, în Consiliul Mondial de Turism și Automobilism al FIA și în Comitetul Executiv al FIA, membru al Comisiei internaționale de circulație a FIA, reprezentant al ACR în Comitetul Director al Alianței Internaționale de Turism (AIT) între 1993 și 2005; președinte al Grupului de lucru al Organizațiilor Automobilistice din Europa Centrală și de Est (1995-1997). Membru fondator al Fundației FIA pentru Automobil și Societate (2001) și al Institutului FIA pentru Siguranța Sportului Auto (2004). În 1997, a organizat la București Adunarea Plenară Anuală a Regiunii I din cadrul AIT. A creat și condus Partidul Național al Automobilistilor, în numele căruia a candidat la funcția de Președinte al României, la alegerile din 1996. Este autor de lucrări teoretice în domeniile turismului auto, exploatării automobilelor și al fiabilității mijloacelor auto, coordonator al colectivului de autori ai volumului *Automobil Clubul Român. Cronica Centenarului*

1904-2004. A susținut comunicări la congrese și alte reuniuni științifice naționale și internaționale. A fost distins cu Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler (2004). În anul 1993, i s-a conferit *Insigna de Aur* a Automobil Clubului American (AAA).

NICULESCU-DUVĂZ, BOGDAN (1938), n. în București. Arhitect. Om politic. Absolvent al Facultății de Arhitectură din București, promoția 1973. A fost ministrul Tineretului și Sportului, în perioada iunie 1990-septembrie 1991. În mandatul său a început

acțiunea de elaborare a legislației privind adaptarea activității sportive la condițiile economiei de piață. A condus delegația MTS la întâlnirea miniștrilor responsabili cu sportul din țările foste comuniste cu președintele CIO, Juan Antonio Samaranch (Varna, noiembrie 1990), în cadrul căreia s-a decis renunțarea la colaborarea cu caracter închis dintre organizațiile sportive naționale respective și aderarea lor la activitățile cu tematică sportivă derulate sub egida Consiliului Europei și ale altor organizații internaționale.

NICULESCU, MARIAN (1944), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Psiholog. Absolvent ICF. Profesor din 1966 la ȘSE nr. 1 București. În 1973 a absolvit și Facultatea de Filosofie, secția Psihologie, iar în 1998 devine doctor în educație fizică, speciali-

alitatea psihologia sportului. În 1972, se transferă la CCPS, unde lucrează până în 1994. Conferențiar universitar la Catedra de discipline teoretice a ANEFS din București. Ca sportiv, a obținut titlul de campion național la gimnastică sportivă în 1962 (antrenor Șt. Hărgălaș), cu echipa ȘS nr. 2 București. Ca antrenor de gimnastică, a obținut cu echipa de juniori a ȘS nr. 1 București mai multe titluri de

campion național la diferite aparate, în perioada 1968-1971. În calitate de cercetător științific, a investigat în plan psihologic mulți sportivi din loturile naționale și olimpice de atletism, canotaj, gimnastică, volei etc. Această activitate s-a valorificat prin susținerea de lucrări științifice la diferite simpozioane de psihologia sportului. De asemenea, a publicat multe articole de specialitate în revista *Educație fizică și sport*, precum și o serie de lucrări, dintre care se menționează: *Elemente de psihologia sportului de performanță și mare performanță* (1999) și *Personalitatea sportivilor de performanță* (2000), ambele la Editura Didactică și Pedagogică, București.

NOVAC, PAUL MIHAIL (1941) n. în București. Absolvent al Școlii Tehnice Sanitare (1963), absolvent al FEF (1966) București și absolvent al IEFS (1972). Profesor de educație fizică cu specializare fotbal. Jucător de fotbal la CS *Progresul* București, Știința București,

Luptătorul Lipova, *Ceahlăul* Piatra Neamț, *TBIB* București, *UCR* București ș.a. (1953-1975). A funcționat ca profesor la 2 școli din București în perioada 1967-1975; apoi ca instructor la Organizația Pionierilor (1975-1979) și ca Președinte al Consiliului pentru Educație Fizică și sport din sectorul 5 București (1979-1980); Secretar al Consiliului pentru educație fizică și sport al Municipiului București (1980-1990); Director al Direcției Municipale pentru tineret și sport București (1990-1992); Director în Ministerul Tineretului și Sportului (1992-1995); Secretar General al FR de Box (1997-1999); Secretar General al FR de Scrimă (din 1999). Între anii 1975- 1979 a activat ca antrenor de fotbal; membru fondator și președinte al Asociației municipale de fotbal (1990-1999); președinte al CS Olimpia București (1992). A participat la elaborarea strategiei generale privind sportul de performanță, în calitate de: Director general în M.T.S. A fost membru în Comisia tehnică a Federației Europene de Box (EABA), membru în Comitetul Executiv al

C.O.R., membru al delegației României la J.O de la Barcelona, Atlanta, Sydney și Atena. A contribuit la obținerea de medalii la JO, CM, și CE în calitate de Secretar general al federațiilor de: box-27 medalii dintre care 9 de aur; scrimă - 43 medalii, din care 1 de aur la JO de la Sydney și 7 medalii de aur la CM și CE. A fost distins cu Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa II-a (2000) și Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I-a (2004).

OANĂ, IOACHIM (1939), n. în localitatea Răhău, jud. Alba. Absolvind cursurile Școlii Tehnice Sanitare din Sibiu (1953-1957), este încadrat ca felcer la Sanepid Deva (1957-1959). Medic absolvent al Facultății de Medicină Generală, din cadrul IMF București, promoția 1965. Încă din timpul studiilor activează ca medic extern, prin concurs, la Spitalul *Clinic Panduri și IMF* București (1963-1964). După absolvire, a funcționat ca medic generalist la dispensarele din localitățile Ribița (jud. Hunedoara), Răhău, Ohaba și Sebeș (jud. Alba), asigurând concomitent și asistența medicală la 3 unități industriale din Sebeș (1966-1971). A efectuat cursul de secundariat și stagiul practic la Spitalul Clinic de Balneofizioterapie *Brâncovenesc* din București (1971-1974). În această perioadă, a fost încadrat ca medic secundar - specialitatea balneofizioterapie (BFT), la Policlinica Hunedoara. Din 1978, dr. IO a îndeplinit numeroase funcții „la Dispensarul, Policlinica și Spitalul – Deva”, printre care – medic specialist BFT, șef laborator și recuperare medicală, șef Policlinică, medic primar (din 1981), director adjunct, director, șef secție. A mai îndeplinit de: Director adjunct al Direcției Sanitare Deva (1998-1999), președinte – director general al Casei Județene de Asigurări de Sănătate Deva 1999-2000, medic șef secție recuperare Spitalul Județean Deva din 2001 până în 2004 când se pensionează. În 1999, deschide propriul său cabinet medical privat. După pensionare și-a continuat activitatea profesională în cabinetul medical

propriu, precum și colaborarea cu alte unități din sistemul asigurărilor de sănătate – CARP Hunedoara și Clinica Euromedica Deva. Dr. IO s-a dovedit și un mare iubitor și sprijinitor al activității sportive, fiind implicat în viața sportivă a județului. Ca președinte al Comisiei județene de handbal (1972-1985), a contribuit la înființarea echipei feminine de handbal *Sănătatea Deva* (ulterior sub alte denumiri), care a reușit să promoveze în eșaloanele superioare. A fost membru al Comitetului Federației Române de Handbal, în calitate de reprezentant al jud. Hunedoara. S-a remarcat prin contribuția sa ca medic, la pregătirea lotului național și olimpic de gimnastică. Ca membru al colectivelor tehnice, a colaborat cu renumiții antrenori Marta și Bella Karoly, începând din 1978 când lotul feminin de gimnastică se mută la Deva, cu Adrian Goreac, Octavian Bellu, Mariana Bitang, Maria Cosma, Leana Sima, Nicolae Forminte. Activitatea sa, desfășurată cu multă responsabilitate și profesionalism, a contribuit la afirmarea celor mai valoroase gimnaste ale României. Astfel, la cele 12 ediții ale CE (1979-2000), au fost obținute 71 de medalii (24 de aur, 26 de argint și 21 de bronz), iar la cele 15 ediții ale CM (1978-1999) – 83 de medalii (31-25-27). În perioada 1980-2000, la cele 6 ediții ale JO, gimnastele țării noastre au cucerit 41 de medalii (15-12-14). Medicul IO a reușit să se implice și în viața socială cu importante contribuții și realizări, printre care: în calitate de coordonator al rețelei județene de balneofizioterapie și recuperare medicală, a contribuit la realizarea unor structuri funcționale între spitale și cele două stațiuni balneare (Geoagiu și Vața); deputat al mun. Deva (1976) – contribuții la construirea bazei materiale pentru compartimentele de recuperare ale Spitalului județean; introducerea unor noi metode și tehnici de recuperare a bolnavilor cu sechele neuromotorii; renovarea unor clădiri (fostul Hotel Bulevard), în scopul asigurării unor servicii medicale și farmaceutice de calitate. Responsabilități: Vicepreședinte al USSM Hunedoara (1982-1989); membru în Comisia Națională de Balneofizioterapie (1986-1994); președinte al CJAS Hunedoara (1999); deputat în Consiliul local (1976); Consilier

județean și președinte al Comisiei de Sănătate (2000-2004). În perioada 1987-1990, a parcurs opt stagii post-universitare în scopul perfecționării sale în reumatologie. A avut preocupări constante pentru studii și cercetări în domeniile sale de specialitate, printre realizări putând fi menționate: organizarea celor trei conferințe naționale, pe teme de fizioterapie și kinetoterapie, la Deva, Vața și Geoagiu; participarea la congresele, conferințele și sesiunile științifice naționale și la cele internaționale, cu 18 lucrări științifice – 6 publicații pe plan național, două dintre acestea având caracter internațional (coautor). După o întrerupere nedorită (2000-2007), în anul 2008 a revenit ca medic, la lotul național de gimnastică. Pentru bogata sa activitate, contribuțiile și realizările sale, din cei peste 50 de ani, i-au fost acordate numeroase diplome, titluri și distincții, printre care: apreciat printre cei mai buni medici sportivi din România (1997-1999); pentru activitatea profesională, socială și sportivă – titlul de Cetățean de Onoare al municipiului Deva (1998) și al orașului Sebeș (2009); *Diploma de Excelență* pentru întreaga activitate, acordată de Societatea *Medica Academica*. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* cl a II-a (1982) și cu Medalia *Meritul Sportiv* cl a III-a (2009).

OBERTH, JULIUS - HERMANN (1894–1989), n. în Sibiu. Medic, fizician, savant-pionier al științei rachetelor și astronauticii. Încă din copilărie, influențat și de literatură, a manifestat atracție și preocupare pentru zborul cosmic. Este menționat faptul

că Hermann, elev fiind, la vârsta de 14 ani, a construit primul model de rachetă, numărându-se, astfel, printre primii constructori rachetomodeliști din țara noastră. A urmat liceul la Sighișoara. În 1912, a studiat medicina la Universitatea din München. Este menționată prezența sa ca medic militar în Primul Război Mondial. Nefiind atras de profesia de medic, după război, studiază fizica,

după unele surse, tot la Universitatea din München, după altele mai întâi la Cluj și apoi în Germania (Göttingen și Heidelberg). Considerat ca unul dintre întemeietorii astronauticii, prin cercetările, experimentările și realizarea proiectului unui zbor spre lună – care avea la bază calcule matematice precise – proiect întocmit în anul 1922 ca teză de doctorat intitulată *Rachetele interplanetare* a fost însă respins de către Universitatea din Heidelberg ca fiind prea utopic. Proiectul este totuși acceptat de Universitatea din Cluj, în 1923, ca teză pentru examenul de licență, devenind profesor de fizică. Lucrarea sa prezintă, în premieră, o rachetă pentru pasageri, funcționând cu combustibil lichid, cu referiri concrete la elementele constructive, traiectoriile de zbor și problematica pilotării. În 1928-1929, a lucrat la Berlin în calitate de consultant științific la primul film de acțiune care se desfășura în spațiu, intitulat *Femeile de pe lună* (regizor Fritz Lang), film care a avut un succes deosebit în popularizarea noii științe a rachetelor. În toamna lui 1929, HO a lansat prima sa rachetă cu combustibil lichid, numită *Kegeldüse*, la realizarea ei fiind asistat de studenții de la Universitatea Tehnică din Berlin. Tot în 1929, publică cea de-a doua lucrare intitulată *Căile navigației spațiale*, premiată de Societatea Franceză de Astronautică, în care dezvoltă o teorie modernă a rachetelor și a zborului cosmic, considerată de cercetători și savanți drept „biblia astronauticii” sau „fundamentul științific al astronauticii”. Unele surse menționează faptul că a avut o perioadă în care a activat în Mediaș și Sibiu, iar în 1935 realizează, în Mediaș, un zbor al unei mici rachete, echipată cu un motor cu combustibil lichid, invenție care fusese înregistrată încă din 1931. După 1938, s-a mutat din Sibiu în Austria – la Colegiul Tehnic din Viena, în Germania – la Colegiul Tehnic din Dresda, apoi în Pennemünde (angajat sub numele de Fritz Hann), unde unul dintre foștii săi elevi W. von Braun construisese racheta V2. Unele surse susțin că HO a colaborat la construirea rachetelor V1 și V2, care au fost lansate contra Angliei. Către sfârșitul războiului lucra la complexul WASAG, care se afla lângă Wittenberg, participând la crearea rachetelor cu

combustibil solid pentru apărarea aeriană. După război, s-a mutat cu familia în Feucht. În perioada următoare a activat în Elveția (1948) îndeplinind funcția de consultant independent, în Italia unde, în 1950, finalizează acțiunile începute anterior, iar din 1953 s-a reîntors în Feucht, unde participă la publicarea uneia dintre cele mai cunoscute cărți ale sale *Oameni în spațiul cosmic*. În această lucrare evidențiază folosirea judicioasă a spațiului cosmic pentru rezolvarea unor probleme vitale pentru omenire (energia, materia primă, alimentația, supra-populația etc.). După 1958, în Feucht publică ideile sale în legătură cu posibilitățile tehnologice de realizare a unui vehicul lunar, a unei catapulte lunare, a unui elicopter, a unui avion silențios, precum și a altor creații ale acestei minți iscoditoare și active. În perioada 1955-1958, a colaborat cu fostul său elev, W. von Braun, la centrul NASA de la Huntsville, la dezvoltarea programului spațial american. În anul 1960, devine consultant tehnic la Convair, pe perioada dezvoltării rachetelor *Atlas* în SUA. În 1962, s-a retras din activitate, însă a continuat să se preocupe de domeniul filozofiei, scriind și câteva cărți cu acest subiect. În 1977, în perioada crizei petrolului, a studiat problema surselor alternative, contribuind la conturarea concepției privind realizarea unei centrale eoliene. Hermann Oberth, cu ajutorul cifrelor și formulelor, a calculat și proiectat, pentru prima dată în lume, o rachetă cu două trepte, în cele mai mici amănunte, precum variantele denumite modelele B și E, unul pentru cercetarea straturilor superioare ale atmosferei, celălalt pentru zborul omului în Univers. Realizările lui HO ocupă un loc de cinste în Istoria Științei și Tehnicii. Ele au deschis căile progresului în domeniu construirii rachetelor și a realizării zborului cosmic, constituind și un mijloc de inspirație pentru sportivii constructori și practicanți ai rachetomodelismului, care s-au folosit de datele științifice furnizate de acesta. Recunoașterea activității sale se reflectă și în numeroasele titluri, medalii și premii științifice acordate de către universități și organizații din întreaga lume, fiind membru de onoare a 15 asociații naționale de astronautică din Europa și America, precum și membru al Academiei Internaționale de Astronau-

tică. În 1972, Academia Română a organizat, în onoarea sa, o sesiune jubiliară, iar Universitatea din Cluj-Napoca i-a conferit titlul de *Doctor Honoris Causa*. În 1974, i s-a acordat ordinul *Meritul Științific* clasa I. Bianual s-au conferit medalia și premiul *Hermann Oberth*, pentru contribuții deosebite în știința și tehnica navigației spațiale. Realizările sale sunt evidențiate sub diferite forme în multe țări ale lumii. Spre exemplu, astfel de recunoașteri găsim în Muzeul Spațial din Washington, Muzeul Spațial *Hermann Oberth* din Feucht, Muzeul din Sighișoara și în alte muzee din diferite țări. Busturile lui HO au fost amplasate în Sibiu și Sighișoara. Facultatea de Inginerie din cadrul Universității *Lucian Blaga*, din Sibiu, îi poartă numele. (Surse – Dicționarul panoramic al personalităților România secolul XX și Enciclopedia libera Wikipedia).

OLINESCU, RADU (1889–1943), n. în Dorohoi, jud. Botoșani. Doctor în medicină și chirurgie (1915). Profesor universitar. Membru corespondent al Academiei de Medicină (1937). A absolvit Facultatea de Medicină Umană din Iași.

În anii studenției, a fost preocupat de aprofundarea problemelor de igienă. În perioada 1916-1918 a fost secundar la Spitalul de contagioși nr.1 de sub conducerea prof.dr. I. Bruckner. A lucrat, la București, sub îndrumarea renumiților profesori Victor Babeș și Dumitru Mezincescu. Și-a continuat studiile de profil, timp de doi ani (1929-1930), ca bursier al Fundației *Rockefeller*, la Baltimore, în SUA. A fost cadru didactic al INEF, între anii 1923 și 1931, ca suplinitor al prof. Dumitru Mezincescu, apoi, ca profesor titular, la Catedra de igienă, în perioada 1932-1943. S-a remarcat prin valoarea lucrărilor elaborate atât în domeniul igienei generale, cât și în cel al igienei aplicate la specificul educației fizice și sportului. A contribuit la formarea mai multor generații de igienisti, în special după înființarea Institutului de Igienă și Sănătate Publică. A fost premiat de Academia Română pentru studiul

Malaria ca factor de degenerare și debilitare fizică a populației rurale românești (1942). Din cele 61 de lucrări cu caracter de cercetare științifică, un număr de 11 au ca tematică domeniul activității de educație fizică. Printre acestea se află și lucrarea *Igiena sporturilor*, publicată în 1942, contribuind la fundamentarea, promovarea și accentuarea importanței domeniului respectiv pentru practicarea științifică a sportului în țara noastră.

OLTEAN, MARIUS (1969), n. în Cluj-Napoca. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al Facultății de Educație Fizică și Sport a Universității „Babeș Bolyai” din Cluj Napoca, specializarea înot și arte marțiale (1996). A frecventat și a terminat cursurile Școlii

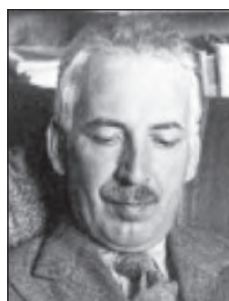
Naționale de antrenori, specializare judo. Lector universitar al Facultății de Educație Fizică și Sport din Cluj-Napoca. A practicat în copilărie (8 ani) și în adolescență mai multe ramuri sportive: înot, patinaj viteză, tenis de câmp, fotbal, judo, taekwon-do ITF. A fost legitimat la secția de fotbal a clubului „Universitatea” (1980-1989) având ca antrenori pe I. Băgăreanu, iar din 1995 la clubul de taekwon-do „Ardealul”. Rezultatele sale ca sportiv sunt medii: 2 titluri de campion național la seniori și locul III la Campionatul Internațional de Taekwon-do WTF din Cipru din 1993. Deține gradul de 6 dan din 2005. Ca antrenor de lot a pregătit mulți campioni naționali, balcanici, europeni și mondiali în perioada 1994-2010. A prezentat cea mai buna echipă masculină de seniori la CE din Slovacia și Spania. Antrenor Emerit (2002). Președintele Federației Române de Taekwon-do ITF (concomitent a îndeplinit și funcțiile de antrenor federal și antrenor tehnic), președinte al Federației de Sud-Est a Europei Taekwondo ITF. Arbitru internațional. Vicepreședinte al Federației Balcanice de Taekwondo ITF (1999). A susținut la sesiuni și a editat peste 20 lucrări de metodică. Are merite deosebite în promovarea artelor marțiale și în mod deosebit al ramurei taekwondo ITF, la care s-au

înregistrat în ultimii ani rezultate importante. Distins cu Medalia „Meritul Sportiv” cls I (2004).

OLTEANU (OLTEAN), MIRON (1923-1994), n. în com. Mănărade, județul Alba. În perioada 1940-1948, a lucrat ca electrician-instalator la Uzinele IC Frimu din Sinaia. Între 1948-1959 a activat în cadrul organizațiilor de tineret din Ploiești, Fălticeni, Iași,

București și pe plan central. În 1959, a fost promovat în Consiliul General al UCFS (ulterior CNEFS), îndeplinind funcțiile de vicepreședinte (1959-1967) și de secretar (1967-1977), în conducerea acestor organizații ale mișcării sportive. În 1978, s-a transferat la Ministerul Comerțului Interior. În conducerea mișcării sportive, a avut responsabilități pe linia educației fizice și sportului de masă, în domeniul economic și al bazei materiale. A fost membru al COR (1970-1974) și vicepreședinte (1974-1978). O lungă perioadă de timp, a fost președintele FR de Lupte, contribuind semnificativ la afirmarea acestui sport pe plan intern și internațional. În perioada 1962-1963 a îndeplinit funcția de președinte al FR de Fotbal. A fost distins cu diferite trofee și diplome de onoare și a fost decorat cu mai multe ordine și medalii. Decorat cu Ordinul *Muncii* clasa I (1976).

ONICESCU, OCTAV (1892–1983), n. în Botoșani. Licențiat al Facultății de Matematică din București (1911-1913). Cursant al Universității din Paris. Doctor în matematică al Universității din Roma și al Facultății de Litere și Filozofie din București. Membru corespondent al Academiei Române (1938) și Membru titular

(1965). Numit profesor de matematică la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu (1913-1916) îndeplinind și funcția de profesor de matematică și apoi, la solicitarea colonelului Virgil Bădulescu, preia conducerea Catedrei de mecanică și statistică de la

INEF/ISEF/ANEF (vreme de 4 ani, între 1934 și 1938, va rămâne atașat acestei instituții de învățământ, în care va fi promovat profesor universitar. A fost director al ISEF între 1930-1937. În perioada 1916-1917 a participat la Primul Război Mondial. Între 1917-1918 își reia activitatea de profesor de matematică la Mănăstirea Dealu. În 1919 obține o bursă de stat cu care pleacă la perfecționare în Italia la Torino și apoi la Roma, pentru pregătirea doctoratului în matematică (1920). Către sfârșitul anului 1920 pleacă din nou la studii în Franța la Paris. În 1922 obține titlul docent la Facultatea de Științe din București, iar în 1923 devine conferențiar pentru mecanică la secția de fizică și chimie din cadrul acestei facultăți. Din 1924 a fost numit profesor de mecanică la INEF și ca profesor titular din 1930 și va activa până în 1938., când rămâne cu activitatea de profesor numai la Facultatea de Științe. Datorită prestigiului și demersurilor sale, INEF/ISEF va fi ridicat la rangul de Academie Națională de Educație Fizică (1937). Numit rector în 1938. Pe timpul cât s-a aflat la conducerea INEF/ANEF, s-au continuat lucrările de construcție la tribuna principală și la copertina stadionului ANEF – cu o dimensiune fără egal, la vremea respectivă, în centrul și sud-estul Europei, – la căminul de fete, la bazinul olimpic de înot și la poligoanele de tir de la Eforie și București. Mărturii ale dragostei, răspunderii și competenței profesionale prin care viitorul savant a onorat instituția centrală de formare, în România, a specialiștilor în educație fizică, le găsim consemnate în cele două volume de memorii, apărute între 1982 și 1984. În anul 1930, OO a înființat prima Școală de Statistică, Actuarial și Calcul din țara noastră, ulterior transformat în Institut. Membru al Institutului Național de Statistică de la Haga. Decorat cu: Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler clasa a II-a (1933); Ordinul Meritul Științific clasa I (1983).

OPREA, ALEXANDRU (1953), n. în Timișoara. Fizician, ziarist sportiv. Absolvent al Facultății de Fizică, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj (1977). Debutază în gazetărie în anul 1973 ca redactor responsabil al publicației *Physis* (presa virtuală) din

Cluj. În perioada 1979-1984 a fost colaborator pentru rubrica sport la cotidianul timișorean *Szabad Szo*. Între anii 1991-2001 și 2004-2007 a fost colaborator și redactor, tot pentru rubrica Sport, la ziarul *Timișoara*. În perioada anilor 1995-2000 a fost corespondentul Timișoarei pentru *Gazeta sporturilor*, *Pro Sport*, *Rugbi Magazin*, *Info Rugby*. Din anul 1991 a fost colaborator permanent al Diviziei Sport de la Radio Timișoara. Din 2006 a fost ales membru al Academiei Olimpice Române-filiala Timișoara și răspunde de Comisia de cercetare a fenomenului olimpic.

OPREA, LUCIAN (1950), n. în Craiova. Jurist, publicist și comentator sportiv. Absolvent al Facultății de Drept din București (1979). Ca publicist – comentator la *Agerpres*, Secția sport, din 1972 până în 2003, a acoperit în redacție 19 ediții ale JO (9 de vară și 10 de iarnă), a fost prezent la zeci de CM, de unde a transmis reportaje și analize pentru *Agerpres*, radio, presă și televiziune (gimnastică, box, tir, lupte, popice, hochei pe gheață, karate, atletism ș.a.). Tot în această perioadă a fost prezent la 20 de ediții ale Turului Ciclist al României. Între 1990 și 1998, a fost membru titular în Comitetul executiv al Asociației Presei Sportive. Între 2003-2006, a publicat 8 cărți de reportaje sportive, dintre care amintim: *Atena 2004*, *Bicicleta*, *dragostea mea*, *Pilde olimpice*, *Premiere pe acoperișul lumii*, *Cercuri de foc și gheață*. Pe parcursul activității sale profesionale, de peste un sfert de veac, a semnat rubricile permanente la revistele *Viața studentescă* și *Flacăra* (până în 1990). A lucrat în presa audio-vizuală, la televiziunile *Amerom* și *Soti*, la Radio România și *Total*. A fost redactor la agențiile *Agerpres* și *Rompres*, publicist comentator la ziarul *Tineretul liber*, 1991, 1992-1995, responsabil al paginilor de sport la *Expres magazin*, șef de departament la revista *Privirea*. A colaborat la numeroase publicații din provincie, iar din 1997 devine reporter special la *Gazeta sporturilor*. S-a remarcat în mass-media

prin spiritul critic, acid, de abordare a subiectelor, dar, în același timp, dominat de obiectivitate.

OPRESCU GEORGE (1881–1969) n. în Câmpulung Muscel jud. Argeș. Istoric și critic de artă, profesor universitar, dr. docent în litere. Academician. A publicat numeroase studii printre care: *Arta țărănească la români*, *Pictura și grafica română din sec. al XIX-lea*, *Scurtă istorie a*

artelor plastice în România și multe altele. Profesor de liceu, profesor universitar, șef de catedră, decan al Facultății de Literatură a Universității din București, profesor de istoria artei la Institutul de Arte Plastice etc. Elev fiind, la Liceul *Matei Basarab* din București, a fost un bun jucător de oină. A făcut parte din reductabila echipă a liceului, cea mai bună echipă de oină din București de la sfârșitul sec. al XIX-lea. A fost elevul vestiților Moceanu și Velescu, fiind unul dintre gimnaștii de nădejde, mlădios și riguros în execuție. „...Mă dovedisem, cum declară academicianul, și un strașnic alergător pe distanțe scurte. Un sprinter cum i se spune astăzi unui asemenea alergător”. Ceea ce l-a atras în mod deosebit au fost săriturile și chiar săritura cu prăjina. A avut o talie mică și cu toate acestea a sărit în proba de înălțime 1,60 m, ceea ce trebuie să recunoaștem a fost o performanță notabilă pentru anii 1895-1900. Cel mai mult l-a pasionat pe renumitul critic de artă turismul. „...Am bătut toate coastele muscelene, locul meu de naștere, începând cu dealul Mițăului și al Gruului, pe potecile abrupte, cunoscute în nomenclatorul folcloric drept Cărarea Ursului și Vama Cucului. Am străbătut Cheile Dâmbovicioarei, Bicazului și multe altele”. Dragostea pentru gimnastică, pentru exercițiu fizic insuflată de profesorii Moceanu și Velescu, a avut urmări mai târziu când profesor de limba franceză fiind la Liceul *Ioan Maiorescu* din Giurgiu, se alătură elevilor la ora de gimnastică și execută, laolaltă cu ei, exercițiile din programul lecției respective. „...Așadar, eu sunt pentru sport, dacă sport înseamnă exercițiul fizic, care oțelește organismul, întărește mintea, ajută la formarea caracterelor”.

OPRIȚA CONSTANTIN (1927), n. în comuna Ghioroiu, jud. Vâlcea. General locotenent, absolvent al Școlii de Ofițeri de Tancuri și Auto și a Academiei Militare. A îndeplinit diferite funcții în cadrul armatei, printre care: comandant de subunități; șef de servicii în organele cen-

trale din Ministerul Apărării; locțiitor al comandantului Academiei Militare; șef al Direcției învățământului militar din Ministerul Apărării; adjunct al ministrului Apărării. În perioada iulie-decembrie 1989, a îndeplinit funcțiile de președinte al CNEFS și al COR. A participat la Conferința Sportivă Europeană (Sofia, 1989) și la Adunarea Generală a Asociației Comitetelor Naționale Olimpice din Europa (Atena). A fost decorat cu ordine și medalii pe linie militară.

ORĂȘANU, VALENTIN (1901–1970), n. în Turda, jud. Cluj. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ISEF din București, promoția 1931. În 1935, înființează Asociația Sportivă *Vulturășul*, pe care o afiliază la FR de Atletism. Numeroasele locuri I ocupate, la campionatele școlare, de echipele de atletism în care evoluau elevii săi sunt remarcate și elogiare de ziarele și revistele vremii, punându-se în evidență personalitatea lui VO. De asemenea, a fost apreciat pentru modul exemplar în care organiza și conducea, an de an, taberele de vacanță ale elevilor. Pe parcursul carierei sale, a deținut funcții de răspundere și coordonare, precum: director de liceu, inspector-metodist, secretar general al FR de Gimnastică și FR de Oină, membru în Biroul FRA. La baza întregii sale activități au stat dragostea nemărginită pentru profesie, pasiunea împletită cu exigența pentru muncă, modul exemplar de comportare cu elevii și părinții acestora, cu colegii de cancelarie. Grație meritelor și rezultatelor sale deosebite, i-au fost conferite importante distincții. Decorat cu: Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1943); Medalia *Muncii* (1957); Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1967).

ORBAN, IULIU (1909– ?), n. în Cluj. Absolvent al Școlii Superioare de Comerț din Cluj. A făcut parte din organismele de conducere ale OSP. A îndeplinit funcția de secretar general al OSP (1945-1946). În această calitate, în ianuarie 1945, a prezentat, într-o conferință de presă, schița Programului de activitate a OSP. În luna martie 1945 a fost numit ca reprezentant al OSP în Comisia interimară UFSR-OSP. În perioada martie-octombrie 1946 a îndeplinit funcția de președinte al OSP. A avut o contribuție semnificativă în acțiunile de intensificare a activității sportive internaționale, desfășurate în anii 1945, 1946. În scopul dezvoltării schimburilor sportive bilaterale a avut convorbiri cu conducerea delegațiilor din Ungaria și Iugoslavia, prezente la manifestările legate de sărbătorirea *Zilei sporturilor* din România (15 septembrie 1945). Cu această ocazie s-a semnat *Convenția de amicitie sportivă româno-ungară*. A condus delegațiile României la convorbirile cu Organizația Sportului Popular din Bulgaria (Sofia, nov-dec. 1945), convenindu-se asupra schimburilor sportive bilaterale pe anul 1946 și la prima Conferință balcanică de educație fizică (Sofia 12-13 ian. 1946), unde s-a stabilit reluarea competițiilor sportive balcanice. A fost conducătorul delegației sportive a României la convorbirile cu conducerea sportului din Cehoslovacia (Praga- iunie-iulie 1946) unde s-a semnat *Procesul-verbal* al convorbirilor care au pus bazele raporturilor sportive bilaterale româno-cehoslovace. Cu ocazia Zilei sporturilor din URSS, a condus delegația sportivă a României care a avut convorbiri cu reprezentanți ai conducerii sportului din această țară convenindu-se asupra organizării de tratative în scopul stabilirii unor schimburi sportive între cele două state. În anul 1951 a fost arestat de securitate pe considerente politice. O perioadă a lucrat ca șef al bazei de tenis Doherty. La 1 iunie 1957, a fost angajat la Întreprinderea de Exploatare a Bazelor Sportive (IEBS) în funcția de șef al Complexului Sportiv *Tineretului* din București, iar din 1964 s-a transferat ca șef bază

la Centrul de navomodels Băneasa, care aparținea Federației Române de Aviație.

ORMOLU, MIHAIL (1875–1945), n. în Râmnicu Vâlcea, în familia unui funcționar comercial. După licența luată la Paris, în drept, a studiat și la München, filozofia și literatura. Magistrat și avocat al statului, prefect de Dolj și deputat din partea Partidului Conservator. După Războiul Întregirii Neamului, a intrat în Partidul Conservator Democrat și în guvernul format de Take Ionescu, ca ministru al Industriei și Comerțului. De la 1 ianuarie 1922 până la 28 decembrie 1926, a fost guvernatorul Băncii Naționale a României, fiind menținut în această funcție și în timpul mării guvernări liberale, integrându-se demersurilor pentru restabilirea echilibrului financiar al țării. Apoi a deținut un rol important în Creditul Industrial și în Consiliul Superior al Agriculturii. Ca guvernator al BNR, mergând pe linia generoasă a mecenatismului acestei instituții, s-a preocupat de asigurarea fondurilor și definitivarea planurilor și finalizarea lucrărilor la Academia Română de la Roma, al cărui imobil l-a trecut în, 1924, în patrimoniul național. Probabil că atitudinea înțeleaptă a BNR de a sprijini știința și cultura națională a fost avută în vedere de Comitetul Olimpic Român, în noiembrie 1923, când s-a decis ca guvernatorul BNR să facă parte din acest for. Astfel, MO a devenit membru al COR în virtutea mandatului de guvernator BNR. MO a fost și președinte al *Asociației Amicii Americii*.

OSTAP, ANDREI (1921-1995) n. în Chișinău (R. Moldova). Sculptor. Absolvent al Institutului de Arte Plastice *Nicolae Grigorescu* din București, secția sculptură, în anul 1950. A studiat cu prof. Cornel Medrea și Boris Caragea. Debutul l-a făcut în București în 1952. După această dată a început să expună la expozițiile anuale de stat și la alte manifestări din țară și străinătate. S-a remarcat în arta monumentală realizând, în 1960, *Monumentul ostașului român* amplasat la Baia Mare sau compoziția în altorelief de pe frontonul Teatrului Național din Galați din 1958, conceput în colaborare cu Mac Constantinescu. Temele istorice sau cele de inspirație contemporană sunt interpretate cu un oarecare romantism

reflectându-se și în compozițiile cu tematică sportivă, precum *Patinatorii* sau în grupul sculptural *Sportivii*, ambele expuse în Pitești.

OȚELEA, CORNEL (1940), n. în com. Șeica, jud. Sibiu. Ofițer MAPN cu grad de general. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1965. A debutat în sport ca jucător de volei la echipa Liceului I. L. Caragiale și la *Tânărul dinamovist*, în perioada 1954-

1957. Începe să practice handbalul în 1958, cu antrenorul Eugen Trofin, la Centrul de pregătire al Consiliului Municipal București pentru Educație Fizică și Sport. În 1959, se transferă la Clubul CCA/Steaua, unde îi are antrenori pe I. K. Ghermănescu, Octavian Nițescu, Olimpiu Nodea și pe Otto Tellman. Este personalitatea care, într-un sport ca handbalul, unde nu există recorduri, a adunat totuși cele mai multe titluri și medalii de campion. Socotit, poate, cel mai mare handbalist pe care l-a avut țara noastră până în prezent, CO este deținătorul a 3 medalii de campion mondial cucerite cu echipa națională la CM de handbal în 7 din: 1961 - Dortmund; 1964 - Praga; 1970 - Paris. Palmaresului său, unicat în handbalul masculin românesc, i se mai adaugă o medalie de argint, cucerită la CM de handbal în 7 desfășurat, în 1967, la Vasteras. De asemenea, mai deține o performanță remarcabilă, și anume, cucerirea CCE, în 1968, cu echipa *Steaua*, ca jucător (succesul s-a repetat în 1977, cu aceeași echipă militară, dar, de această dată, cu OC ca antrenor). Din anul 1970, devine antrenor la *Steaua*, la a cărei conducere tehnică rămâne până în 1981. Tot ca antrenor pregătește și conduce și echipa națională, în perioada 1985-1990, obținând, cu handbaliștii tricolori, o medalie de bronz, în 1990, la CM din Cehoslovacia. Acest jucător de excepție, care a avut 92 de prezențe în naționala de handbal, pentru care a marcat 147 de goluri, mai deține un record, și anume acela că a fost cel dintâi sportiv care a devenit conducătorul celui mai glorios club din țară, *Steaua* (în 1991), după ce, între 1981 și 1984, fusese vicepreședinte, apoi pre-

ședintele aceleiași grupări sportive. În anul 1992, tot el este primul dintre handbaliști care este avansat la gradul de general. În perioada 1984-1991, a fost conferențiar și șef al Catedrei de pregătire fizică la Academia Militară; între 1994 și 1995, a fost președintele FR Handbal. „Cartea de vizită” a lui CO mai cuprinde funcția de vicepreședinte al COR și calitatea de membru al Comitetului executiv al acestui for. În perioada 2002-2004, a fost numit selecționerul lotului național de handbal feminin. Între anii 1990-2008, a îndeplinit funcțiile de președinte al Comisiei tehnice olimpice a COR/COSR. De numele lui Cornel Oțelea se leagă, în mare parte, și rezultatele obținute de sportivii noștri la Jocurile Olimpice de la Sydney (2000), Atena (2004) și Beijing (2008). Tot în această perioadă a mai îndeplinit și funcția de președinte al Comisiei tehnice a FRH, iar între anii 2005-2008 a funcționat ca director tehnic al CSA *Steaua*, Secția handbal masculin și director tehnic al Clubului Sportiv Municipal București. I-au fost acordate titlurile de Maestru Emerit al sportului, în 1964, și de Antrenor Emerit, în 1977. Între anii 1993 și 1994, a fost declarat *cel mai bun conducător de club sportiv din țară*. Decorat cu: Ordinul Muncii clasa a III-a (1961); Ordinul Meritul Sportiv clasa I (1970); Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a (1974); Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Cavaler (2002); Ordinul Meritul Sportiv clasa I (2009). În anul 2003 cadrul Galei Laureatilor Sportului Românesc, i s-a acordat de către COR, Premiul pentru carieră sportivă.

OȚELEANU, NICOLAE (1911-?), n. în Brăila. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ANEF, promoția 1937. A debutat în ciclism la 15 ani, la clubul de profil din orașul natal, participând în competițiile de șosea și de velodrom din 1926. Doi ani mai

târziu, cucerește placheta de bronz la CN de ciclism, proba de viteză, și locul I la Concursul internațional de la Rusciuc (Bulgaria), în proba de semifond (100 ture velodrom). Ca student, a activat în cadrul FR

Ciclism, ajutând la organizarea primelor ediții ale Turului Ciclist al României (1934, 1935 și 1936). A predat, vreme de aproape două decenii, ca profesor de educație fizică, la liceele *Gh. Șincai*, *N. Bălcescu* și de *Construcții civile și edilitare*. Din 1956, a funcționat ca antrenor federal, până în 1969, când a fost numit director adjunct la ȘSE nr. 1 din București. A fost membru al Biroului federal al FR de Ciclism. Pe lângă elaborarea de manuale, NO a publicat, în ziare și reviste, o serie de articole dedicate problemelor perfecționării și antrenamentului în ciclismul de performanță. A fost membru al Asociației Internaționale pentru Organizarea Cursei de Ciclism (amatori). Coautor pentru capitolul Ciclism, din ediția I a *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România* – editura ARAMIS, 2002. Decorat cu *Medalia Muncii* clasa I (1966).

PACEA, ION (1924–1999) n. în Horopani, Salonic, Grecia. Pictor. Încurajat de Henri Catargi. S-a impus în pofida lipsei de înțelegere din partea autorităților. Pornind de la experiență modernistă, el a definit ansambluri structurale în jurul unor linii de forță. Luând ca pretext motivele scoarțelor moldovenești, artistul dă coloritului rolul de purtător al unui mesaj cu evoluție spre expresionism. Are și lucrări formaliste impuse de rigorile timpului. Apreciat prin premii acordate de Uniunea Artiștilor Plastici și Academia Română, care l-a avut ca membru de onoare. Din lumea sportului a realizat *Jucătorul de tenis*, ulei pe pânză. Creația sa se află prin muzee și colecții particulare.

PACIUREA, DIMITRIE (1873–1932) n. în București. Sculptor. Își începe studiul la Școala de Arte și Meserii unde îl are ca profesor pe Hegel. Văzându-i talentul, acesta îl ajută să obțină o bursă de studii la Paris, după care vizitează Italia. *Cap de copil*, realizat în

1898 este reprezentativ pentru această perioadă, în care se resimte influența lui Rodin. Suflul lui Bourdelle sau Medardo Rosso va putea fi regăsit în alte faze ale creației. Revenind în țară, se raliază grupării *Tinerimea Artistică*, cu care ocazie realizează o serie de busturi care cuprind o vibrație psihologică ce le desprind de convențional: *Luchian*, *Hașdeu*, *Iancu Brezeanu*, *Ibsen*, *Beethoven*. Cel mai distinctiv grup este cel alegoric, creat în mare parte după 1920. Piese pline de un tragism enigmatic-apocaliptic, ce nu-și pot găsi un egal în altă parte: *Sfinx*, *Zeul războiului*, *Cugetarea*. Dintre ele, ciclul de *Himere* domină secvența lucrărilor de mici dimensiuni. *Himera apelor* este cea mai impresionantă: o suprafață de bronz netedă la perfecțiune, amintind suprafața unei ape. Din ea, răsar detaliile unei fețe ce pare umană. Realizează lucrări de trăiri intense, portrete, alegorii. Profesor la Institutul de Arte Plastice din București a pregătit mari artiști, printre care se numără C. Medrea, I. Jalea sau O. Han. Opera sa reprezintă momentul pătrunderii avangardismului în artele române, fiind considerat, alături de Constantin Brâncuși, ctitorul școlii românești de sculptură modernă. În afara lucrărilor menționate mai sus, mai trebuie amintite *Adormirea Maicii Domnului*, un bronz excepțional în stil bizantin, de la cavoul familiei Brătianu din Cimitirul *Bellu* și mica piesă intitulată *Durere*, în care geniul artistului atinge tehnica maximă. Una din capodoperele sculpturii românești se detașează. *Gigantul*, din ciment și piatră, amintește de *David* de Michelangelo. Statuile ce împodobeau intrarea în grotă construită în 1906 în Parcul *Carol* din București, reprezintă prin încordarea extraordinară a personajului, o sinteză a energiei umane transpusă la un nivel artistic de excepție.

PALLADY, THEODOR (1871–1956), n. în Iași. Pictor român, maestru emerit al artei, unul dintre reprezentanții importanți ai picturii românești din prima jumătate a secolului al XX-lea. Și-a început studiile la Școala de Poduri și Șosele din București, pe care le-a

continuat la Politehnica din Dresda. Concomitent cu ingineria, începe să studieze pictura cu Erwin Oehme. Din 1891 lucrează la Paris în atelierul lui Aman –Jean, an în care intră la École des Beaux Arts, unde se dedică exclusiv picturii sub îndrumarea lui Gustave Moreau, alături de alți viitori renumiți pictori francezi, între care și Henri Matisse, cu care a devenit foarte bun prieten. Își expune lucrările la Expoziția Universală de la Paris, în 1900 și în continuare devine un participant activ la numeroase expoziții personale în țară și peste hotare și la saloanele oficiale (Franța, Italia, Spania, Anglia). Specialiștii apreciază pictura lui TP caracterizându-l prin noblețe și rafinament, prin severa disciplină a desenului și prin deosebit de nuanțata substanță cromatică. TP, un excelent desenator, a lăsat numeroase lucrări remarcabile printre care: peisaje (*Peisaj la Bucium*; *Pod pe Sena*); naturi moarte (*Natură statică cu pălărie*; *Natură statică cu ceas*); scene de interior și nuduri (*Citind din Baudelaire*; *În fața șemineului*; *Nud în fotoliu*; *Femeia în gri*); numeroase autoportrete. Influențat și de mediul existent la Paris, TP a fost un mare iubitor și practicant al sportului. Informațiile vremii îl prezintă pe TP, alături de alți sportivi, între care și Dinu Cesianu (viitorul ministru), concurând la turneul de scrimă organizat la Timișoara, Arad și Cluj, în perioada 14-17 mai 1919, de către federația de specialitate (Surse: *Dicționar enciclopedic român* (vol III), B, 1965; *Mic dicționar enciclopedic*, B., 1972; N. Postolache, *Istoria sportului în România*, B., 1995).

PALADE, GEORGE EMIL (1912– 2008) n. în Iași. La vârsta de 8 ani s-a mutat cu părinții, de la Iași la Buzău, unde a continuat școala primară, apoi Liceul *Bogdan Petriceicu Hașdeu* din Buzău. În toamna anului 1929, eminentul elev GEP, intră la Facultatea de Medicină din București, fără examen de admitere. În anii studenției a dat dovadă de reale calități intelectuale, uimind corpul profesoral. Se impune ca un excelent student, prin perseverență, exigență și

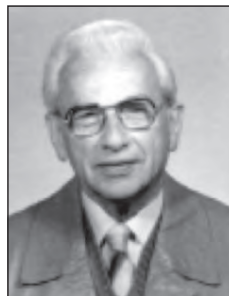
pasiune pentru studiu. Dimineța era prezent la cursuri, iar după masă lucra în spital. Imediat după terminarea facultății își susține lucrarea de doctorat sub conducerea științifică a prof. univ. dr. Francisc Rainer. Între anii 1933-1939 a activat ca rezident la Asociația *Spitalului Civil* din București, iar între anii 1935-1946, a fost asistent universitar și preparator pentru disecții la Facultatea de Medicină și Institutul de Anatomie al Universității din București și apoi asistent și profesor asociat la Institutul de Anatomie. În anul 1945, a suplinat timp de un semestru pe prof. univ. dr. Dumitru Vereanu, de la Catedra de anatomie de la *ANEFS*. În perioada când a predat anatomia la *ANEFS*, s-a remarcat prin susținerea unor cursuri atractive, cu implicații directe în atletism, gimnastică, înot sau schi. A fost extrem de iubit și apreciat de studenți. Avea un suflet mare. Îi placea să împărtășească studenților cât mai multe date și informații din vasta lui cultura științifică. În toamna anului 1945, pleaca la Istanbul, de unde împreună cu familia, emigrează în SUA. Din 1946, lucrează în lumea biologiei. Începuturile vieții și activităților profesionale au fost grele. Datorită calităților sale, de om ambițios, dotat intelectual, receptiv, dornic de instruire și perfecționare în lumea științelor medicale și biologice, reușește în timp să se impună și să devină un celebru om de știință și cultură, cunoscut azi pe toate meridianele pământului. În 1952 este naturalizat american. Între 1973-1983, este profesor universitar titular și președinte al Secției de biologie celulară de la Universitatea Yale. Între 1983-1990, este cercetător principal la Departamentul de biologie celulară de la Universitatea de Medicina Yale, New Haven, etc. După 1980 a fost rector al Institutului de Medicină din San-Diego-California. Revine pentru prima oară în țară, în 1975, când i se acordă titlul de *Membru de Onoare al Academiei Române*. În 1979, cu ocazia inaugurării Institutului de Biologie și Patologie Celulară din București, Facultatea de Medicină și Farmacie din Capitală, i-a acordat titlul de președinte de onoare. A fost membru al Academiei de Știință a SUA din 1961. În 1986, președintele SUA, Ronald Reagan, i-a acordat decorația *Medalia Națională*. Este primul și unicul

om de știință român, cu cetățenie americană, care a obținut *Premiul Nobel*. În 1974 a obținut acest premiu internațional, împreună cu dr. Albert Claude (SUA) și cu Christian De Duve (Belgia). În decursul vieții a obținut zece titluri de doctor în știință și trei titluri de doctor în medicină de la prestigioase instituții academice din lume.

PANDULE ION (1950), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, din București, promoția 1973. A practicat atletismul, la nivel național, fiind legitimat la *CS Rapid*. A fost campion național în 1963 și vicecampion în 1964, la CN de juniori, în proba de aruncare a greutății. După absolvire, a activat ca profesor de educație fizică (1973-1974), iar în continuare a fost încadrat, ca instructor, la Consiliul pentru Educația Fizică și Sport al Municipiului București. În perioada 1978-1981, a îndeplinit funcția de președinte al Consiliului pentru Educația Fizică și Sport al sectorului I din București, de unde este promovat, ca instructor, la CNEFS (1981-1982). Timp de peste 9 ani (1982-1991), este ales ca vicepreședinte al *CS Rapid* București, contribuind efectiv la afirmarea acestei unități sportive de performanță. În 1991, este promovat în organismele centrale de conducere ale mișcării sportive, îndeplinind următoarele funcții: inspector, șef birou, șef serviciu în MS și MTS (1991-1997); director al Direcției coordonare a structurilor sportive, în MTS (1997-2000); director general al Direcției generale de coordonare direcții pentru tineret și sport județene și cluburi, în MTS (2000-2003); director al Direcției programe ale instituțiilor publice pentru sport, în ANS, începând din 2003. De pe aceste poziții, a adus o contribuție semnificativă la aplicarea în practică a legislației și reglementărilor privind dezvoltarea pe baze noi, în concordanță cu cerințele actuale și de perspectivă, a mișcării sportive din țara noastră. A participat la diferite cursuri de specializare și perfecționare, între care și cel de master în domeniul administrației publice. A fost desemnat în

calitate de vicepreședinte al Comisiei Antidoping și membru al Comisiei de audieri din cadrul ANAD. Membru în Comisia tehnică olimpică. Din anul 2010 activează ca secretar general al FR de Judo. A fost decorat cu Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler (2000) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I (2004).

PANETH, FARKAȘ (1917–2009), n. în Cluj. Reputat jucător și tehnician specializat în tenisul de masă. A activat la Asociația Sportivă *Haggibor* din Cluj (1932-1937), apoi, începând din 1945, evoluează la mai multe grupări sportive din Cluj (*KKASE*, *CSFPS*, *SSCC*, *Spartac*), din 1949, la *Progresul* Cluj și *Progresul* București, iar din 1959, la *CS Muncitoresc* (devenit, ulterior, *CS Municipal*) din Cluj, până în 1987, când s-a pensionat. În perioada 1935-1953, ca sportiv, câștigă: CR (în 1935 și 1947), 9 titluri de campion național, în probele pe echipe, la „dublu bărbați” și „dublu mixt”, precum și numeroase titluri de vicecampion la „simplu”. În perioada 1934-1954, a fost selecționat, de mai multe ori, în echipa națională. În această postură, cucerește, la numai 19 ani, medalia de argint, în proba pe echipe (alături de V. Vladone și M. V. Goldberger), la CM din 1936, de la Praga. Era prima medalie obținută de tenisul de masă românesc. În proba de simplu, FP participă la turneul de consolare, clasându-se pe locul I. Tot la „mondialele” din 1936, mai realizează un „record” în meciul cu polonezul Ehrlich, în care prima minge, conform aprecierilor sportivului nostru, s-a jucat 2 ore și 15 minute (în *Guinness Book* s-a consemnat 1 oră și 58 de minute). La CM din 1937, de la Baden (Austria), ajunge până în sferturile de finală, iar la ediția din 1952, de la Bombay, la vârsta de 35 de ani, se clasează între primii 16 jucători. Din 1949, deși a continuat să mai joace până în 1953, și-a început și cariera de antrenor la echipele *Progresul* și *CSM* Cluj. În anul 1953, se retrage din activitatea competițională, dedicându-se în exclusivitate muncii de antrenor la *CSM* Cluj. La club, și-a consacrat eforturile selecției și

pregătirii celor mai buni sportivi, pentru a da tenisului de masă adevărate valori. A pregătit 57 de tenismeni care au cucerit peste 129 de titluri de campion național. Valoarea jucătorilor de la CSM Cluj a mai fost demonstrată de: cele 5 victorii repurtate în ediția CCE, din 1961 și apoi, consecutiv, în edițiile desfășurate între 1964 și 1967; locul III ocupat în 1962 și locul II, în 1963, la aceeași competiție. Dintre sportivii pregătiți de FP la CSM Cluj care s-au afirmat pe plan internațional reținem pe: Dorin Giurgiuță, Radu Negulescu, Gh. Cobârzan, Adalbert Rethi, Gh. Bozga, Șerban Doboși, Adrian Crișan, Carmen Crișan. Deopotrivă, a urmărit și sprijinit generos formarea profesională a jucătorilor săi, 6 dintre aceștia devenind medici, 3 ingineri, 2 juriști și, cei mai mulți, profesori de educație fizică și antrenori. Din 1949 până în 1951, este instructor-jucător, apoi, în continuare, antrenor principal și coordonator la echipa națională (până în 1986). Se numără printre primii tehnicieni care introduc în tenisul de masă antrenamentul metodic, planificat. De numele și contribuția antrenorului FP se leagă cucerirea a 16 titluri mondiale și a 32 de titluri europene (la seniori și juniori). Printre autorii acestor performanțe se numără: Angelica Rozeanu, Sari Szasz, Ella Zeller, Maria Alexandru, Luci Slăvescu, Geta Pitică, Liana Mihuț, Eleonora Mihalca, Toma Reiter, Matei Gantner, Tiberiu Harasztosi, Paul Pesch, Mircea Popescu, Dorin Giurgiuță, Radu Negulescu ș.a. Fiind un specialist recunoscut pe plan internațional, a fost solicitat să pregătească tenismeni din Belgia, Italia, Germania, Grecia, Ungaria ș.a. În 1994, este declarat cetățean de onoare al Municipiului Cluj-Napoca. După 1950, a publicat, în ziarele și revistele de specialitate, numeroase articole cu caracter tehnico-metodic. A mai colaborat la revistele de sport din Germania, Anglia, Japonia, Ungaria. În 1997, a publicat cartea *Paleta și planeta*. În 1951, i s-a acordat titlul de Antrenor emerit. În 1936, prin Înalt Decret Regal, a fost decorat cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* Clasa a II-a. Federația Internațională de Tenis de Masă (ITTF) i-a decernat, în 1993, cea mai înaltă distincție *ITTF Merit Award*. Decorat cu: *Ordinul Muncii* clasa a III (1961); *Medalia Națională Pentru Merit* clasa a III-a (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (2004).

PANȚURU, ION (1934), n. în Comarnic, jud. Prahova. Sportiv de performanță și antrenor de bob. Maestru-profesor de strungărie la Școala profesională a Uzinei de Mecanică Fină din Sinaia. A practicat, încă din copilărie, fotbalul și schiul. Ca junior, a jucat fotbal la *Tractorul* Brașov, evoluând, apoi, la echipa *Carpați* Sinaia, pe postul de portar. În 1959, face primele coborări cu bobul pe pârtia din Poiana Brașov. FR de Schi-Bob îl include în lotul de tineret. I-a avut ca îndrumători, mai întâi, pe Constantin Dragomir și Ion Staicu, apoi pe antrenorii Heinrich Enea și Hariton Pașovschi și pe profesorii Ion Matei și Constantin Iovan. Rezultate: în 1963, câștigă, împreună cu Gh. Maței (bob 2 persoane), *Cupa Mondială a Tineretului* (Igls, Austria); în 1966, ocupă locul V la CM de la Cortina d'Ampezzo, Italia (bob 2 persoane), în echipaj cu Nicolae Neagoe; în același an, ocupă locul VI la CE de la Garmisch-Partenkirchen, RFG (bob 2 persoane), avându-l coechipier pe Nicolae Neagoe; în 1967, cucerește titlul de campion european (bob 4 persoane) la Igls, Austria, având coechipieri pe Gh. Maței, Petre Hristovici și Nicolae Neagoe; ocupă locul II (bob 2 persoane), împreună cu Nicolae Neagoe, la CE; se clasează pe locul V la CM de la Alpe d'Huez (bob 2 persoane), cu Nicolae Neagoe; în 1968, cucerește medalia de bronz (bob 2 persoane), la JO de la Grenoble, Franța, împreună cu Nicolae Neagoe singura medalie olimpică la sporturile de iarnă. În aceeași competiție, ocupă locul IV (bob 4 persoane) avându-i coechipieri pe Petre Hristovici, Gh. Maței și Nicolae Neagoe; în 1969, ocupă locul II la CE de la Cervinia, Italia (bob 2 persoane), în echipaj cu Dumitru Focșeneanu; de asemenea, la Cervinia, ocupă locul II (bob 4 persoane), coechipieri fiindu-i Raimond Țancov, Dumitru Focșeneanu și Nicolae Neagoe. Ocupă locul II la CM de la Lake Placid, SUA (bob 2 persoane), în echipaj cu Dumitru Focșeneanu, iar la bob 4 persoane, obține locul V, coechipieri fiindu-i Nicolae Pușcaș, Nicolae Neagoe și Dumitru Focșeneanu. În 1970, obține medalia de bronz la CE de la Cortina d'Ampezzo, Italia (bob 4

persoane), alături de Nicolae Neagoe, Dumitru Pascu și Ion Zangor; iar în 1971, cucerește medalia de aur la CE de la Igls, Austria (bob 4 persoane), împreună cu Dumitru Pascu, Ion Zangor și Dumitru Focșeneanu. La JO din 1972, Saporro - Japonia, ocupă locul V (bob 2 persoane), împreună cu Ion Zangor, și locul X (bob 4 persoane), coechipieri fiindu-i Dumitru Focșeneanu, Ion Zangor, Dumitru Pascu; în 1973, obține medalia de bronz la CM de la Lake Placid, SUA (bob 2 persoane), avându-i coechipieri pe Dumitru Focșeneanu. În continuare la JO din 1976 - Innsbruck, Austria, ocupă locul XI (bob 2 persoane), coechipieri - Gh. Lixandru, și locul XIV (bob 4 persoane), cu Constantin Romaniuc, Gr. Tănăsescu și Mihai Nicolau. A avut o contribuție prestigioasă și în calitate de antrenor. A activat la cluburile *Carpați* și *CSO Sinaia*, precum și la loturile naționale. A avut și calitatea de arbitru oficiind la competiții interne și internaționale. În întreaga sa activitate a dovedit multă competență și probitate profesională contribuind la dezvoltarea și afirmarea acestei ramuri de sport. A fost membru al Subcomisiei de echipamente pentru pârtii, din cadrul FIBT. În calitate de membru al Biroului FR de Schi-Bob, s-a remarcat prin inițiativele sale. I s-a acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului. Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv clasa a III-a* (1967); Medalia Națională *Pentru Merit clasa a II-a* (2000).

PAPANĂ, I. ALEXANDRU-CONSTANTIN (1900–1946), n. în București. Polisportiv de excepție. Pilot și inginer constructor de avioane, as al aviației române. A absolvit Liceul *Gh. Lazăr* din București, apoi Școala Pregătitoare de Ofițeri de Aviație de la Cotroceni (1927), cu gradul de sublocotenent. A obținut brevetul de pilot, în urma absolvirii Școlii de Aviație de la Tecuci, ca șef de promoție (1928). Obține brevetul de pilot de vânătoare, în urma absolvirii Școlii de perfecționare. Este absolvent al Școlii speciale de Aeronautică de la Versailles (Franța). În 1937, este avansat la gradul de căpitan. Se perfecționează, ca pilot essayor (de încer-

care), la *IAR Brașov*, profesie pe care o va exercita la Uzinele *Northrop* și la altele asemănătoare ca profil din SUA. Tot în SUA, va obține brevete de pilot essayor și de instructor de acrobație aeriană. Absolvă Institutul de Tehnologie Superioară din San Francisco și obține diploma de inginer specialist în construcția celulelor de avion. Își va desfășura activitatea de inginer de aviație până în 1946, când un accident, petrecut pe timpul testării unui avion de concepție originală, îi întrerupe tragic firul vieții. A fost membru al aerocluburilor din România, Germania, Franța și SUA. În această calitate, i se acordă *Insigna de Aur* a Aeroclubului German, iar din partea Aeroclubului American i s-a propus să devină aviator militar, cu grad de colonel (propunere pe care a refuzat-o). În paralel cu activitatea desfășurată în domeniul aviației, el practică și o bogată paletă de discipline sportive, dovedind adevărate aptitudini de performer. Clubul *Colțea* îl include în echipa reprezentativă de fotbal și tot el îi conferă prima distincție sportivă, Diploma *Sacrificiul pentru Club*. Joacă tenis la *Tenis-Club* și ia startul în toate cursele de motociclism din Capitală; înoată, joacă polo și rugby. Debutază în întrecerile de bob în 1927, la CN (în proba de bob 2 persoane) de la Sinaia, unde, sub culorile AS *Aeronautica*, cucerește Cupa *Pentru cel mai cutezător și destoinic bober* (avându-l coechipier, frânar, pe Dumitru Hubert). În 1928, devine campion național (la bob 2 persoane), cu același frânar. Participă și la prima ediție a unui tur aerian al României. Anul 1931 este prolific și în activități aviatice, și în cele extra-aviatice: ia parte la mitinguri demonstrative de acrobație aeriană și la un raliu internațional, unde se clasează pe locul VI; în același an, se ocupă de pregătirea Smarandei Brăescu pentru doborârea recordului mondial de salt cu parașuta și pilotează el însuși avionul care-i va permite sportivei să sară de la 7 233 m; devine, pentru a doua oară, campion național la bob 2 persoane, împreună cu Dumitru Hubert. În 1932, reprezintă România la JO de Iarnă de la Lake Placid (SUA), alături de Dumitru Hubert, Alexandru Ionescu și Ulise Petrescu. La bob 2 persoane, împreună cu Dumitru Hubert, se clasează pe locul IV, iar la bob 4 persoane pe locul VI. Invitați, după JO, la Campionatele SUA, cei patru boberi români se cla-

sează pe locul II, performanță repetată și la Cupa Americii de Nord, unde vor bate și recordul părții. Tot în 1932, AIP participă la un raliu aviatic european, unde scapă ca prin minune de la moarte, sărind din avionul care se defectase. În anul 1933, vara, parcurge distanța București-Brașov cu un avion *Lockeed-Orion*, echipat cu un motor IAR-K-9, în numai 23 de minute. Iarna, participă la CM de la Oberschreiberhau (Germania), unde obține, împreună cu Dumitru Hubert, titlul de campion mondial (bob 2 persoane) – era primul titlu mondial cucerit de bobul românesc. La CN de la Sinaia, câștigă, împreună cu Dumitru Hubert (bob 2 persoane), toate cele 10 „cupe” puse în joc și titlul de campion național. În același an, i se atribuie *Premiul Național pentru Sport*, ediția I, conferit de UFSR. În anul 1934, ia parte la CM de la Engelberg (Elveția), unde se clasează pe locul III (bob 2 persoane; coechipier: Dumitru Hubert). În anul 1935, câștigă raliul transcontinental București-Saigon-București, dotat cu Cupa *Ionel Ghika*, pilotând un avion IAR- 16. În același an, el stabilește și un nou record național de înălțime, zburând, tot cu un IAR-16, la altitudinea de 11 631 m (vechiul record, 10 512 m, aparținea căpitanului Romeo Popescu). Realizează, apoi, un raid aviatic București – Tel Aviv, după care pleacă în cursa București – Tokyo – București. Din păcate, imediat după decolare, avionul ia foc, iar el se salvează sărind cu parașuta. Participă la concursurile internaționale de bob de la St. Moritz (Elveția), alături de coechipierii Ionescu-Becu, Ulise Petrescu și Gh. Ostapov, unde se numără printre primii șase clasati. În 1936, este prezent la Berlin, în timpul JO, cu ocazia unui *meting* aviatic. La întrecerile de acrobație aeriană pentru titlul de campion mondial, care s-au desfășurat în paralel cu concursurile oficiale, AIP se clasează pe locul XII pilotând un avion *Bucker Jungmeister*. În același an, ia parte la JO de Iarnă de la Garmisch-Partenkirchen (Germania). Din păcate, la bob 4 persoane, iese de pe părție și își fracturează un picior. Pentru a participa la o serie de concursuri și mitinguri de acrobație aeriană organizate în SUA, își cumpără un minuscul *Bucker* (pe care-l botează *YR-PAX*), se îmbarcă la bordul dirijabilului *Von Hindenburg* și traversează Atlanticul. În America, cunoaște un imens

succes, învingând, în concursuri și mitinguri aviatice, elita piloților acrobați. Astfel, ocupă locul I la concursul de la Los Angeles, câștigă cursa de viteză pe distanța Miami-Havana și devine campion al celor două Americi la acrobație aeriană. Iată cum îl caracteriza pe AIP, în decembrie 1936, în ziarul *Neamul românesc*, Nicolae Iorga: „*Acest îndrăzneț ostaș (...) e stăpânul indiscutabil, cu neputință de a fi bătut, al mașinii cu care zboară*”. Decorat cu Medalia Meritul Cultural pentru Sport clasa a II-a (1932).

PARASCHIV, VERGINIA (1945–1994), n. în București. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a IEFS, promoția 1970. A practicat atletismul de performanță. După o perioadă scurtă de activitate în învățământ (cadru didactic cu gradul I), a fost încadrată la CCPS în anul 1988, ca cercetător științific principal, ocupând funcțiile de șef al Laboratorului de metodologie și de director adjunct. În cadrul Laboratorului de educație fizică școlară și universitară (unde a funcționat cel mai mult), a avut ca preocupări principale: studierea bugetului de timp alocat educației fizice și sportului la elevi și studenți; studiul comparativ privind potențialul biomotric al școlarilor și elevilor, pe cicluri de învățământ (clasele I-IV și V-VIII), în urma aplicării programei de studii; probleme de selecție în școlile generale și pe ramuri de sport în activitatea de performanță. De asemenea, a avut preocupări privind studierea potențialului biomotric al tineretului nostru școlar, în comparație cu normele adoptate de Consiliul Europei, precum și în domeniul managementului sportiv.

PARIZESCU, VASILE (1925) n. în Brăila. Pictor. Absolvent al Academiei Militare și al Institutului Politehnic din București, studiind mecanica. A fost pensionat, cu gradul de general, după o lungă carieră militară. Pasiunea pentru pictură l-a îndreptat spre Școala de Arte pe care a absolvit-o în 1974. Creația sa îi devine apreciată doar spre atingerea unei vârste înaintate. A pictat peisaje autentice, mult apreciate, pe care le

construiește cu pasiune, într-o manieră expresionistă, iar pânzele sale cu naturi statice sunt mult căutate. Toată viața a rămas un constant colecționar. Această pasiune a sa a fost suficient de convingătoare în alegerea sa ca președinte a Asociației Colecționarilor din România. Printre lucrările se află și o frumoasă pictură, *Bărți cu vele*, realizată în ulei pe pânză.

PARTHENIU, ALEXANDRU (1915–1991), n. în București. Medic, matematician, cercetător. Doctor în științe medicale. Absolvent al Facultății de Fizico-Matematici a Universității din București (1944) și al Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1945.

Încadrat inițial ca medic de circumscripție de medicină generală până în 1956. A fost colaborator al Spitalului Brâncovenesc (1960). A desfășurat o activitate susținută în medicina sportivă, în special în domeniul cercetării cu contribuții semnificative la perfecționarea conținutului pregătirii sportivilor de performanță. A activat în nucleele de cercetare din cadrul UCFS și ale ICF. A proiectat și a construit, împreună cu talentatul inginer electronist Mihai Demetrescu, aparatele de producere a curenților diadinamici și de măsurare a reflexului de impedanță. Cercetător științific la catedra de Fiziologie Prof. Ulmeanu din cadrul ICF. Fondator al Centrului de Cercetări Interdisciplinare - 1968. A avut preocupări importante în studierea efectului veninului de albine, colaborând la *AP Terapie*, pentru combaterea afecțiunilor reumatice, aterosclerozei, obținând rezultate notabile, preocupare care avea să-i dezvăluie aptitudinile de cercetător tenace, dublate de vocația de medic, mai ales în domeniul fizioterapiei. În intervalul 1970-1973, s-a preocupat de studiul relațiilor sistemului nervos și muscular specifice omului sănătos. A elaborat mai multe lucrări de medicină formativă, de prevenire și tratare a afecțiunilor care tulbură starea de homeostazie, studiu premiat în Italia (problematika fiziologică a mușchilor tonici și fazici). Spirit

interdisciplinar, elaborează cercetări în acest sens (peste 200 lucrări științifice publicate sau comunicate). A avut o prezență constantă timp de peste 30 de ani în medicina sportivă.

PASAT, GHEORGHE – vezi **FR de Tir Sportiv**

PASCAL, PAMFIL-PACO (1968), n. Oradea-Bihor. Licențiat al Academiei de Muzică, Facultatea de Interpretare Muzicală, secția Flaut în 1997 din București, și un master în fotografie sportivă (program în cadrul ziaurului „The Times”

Londra, stagiul practic „Sports Photographer” Londra 1991). Profesia de bază este de fotoreporter la COSR și de solist instrumentist. În calitatea de fotoreporter sportiv, activitatea sa deosebită a fost materializată în imaginile imortalizate la marile și diversele competiții sportive internaționale precum (1990 Campionatul Mondial FIFA '90, Italia, acreditare prin FIFA pentru „Gazeta Sporturilor” și colaborare „Romania Libera”, 1994 Campionatul Mondial FIFA '94, SUA, acreditare prin FIFA pentru „Fotbal Plus”, 1994-98 Fotoreporter acreditat la cele patru editii ale Turneului „Romanian Open Tennis”, respectiv „Open Tennis” București și meciurile de Cupa „Davis” ale echipei României, 1996 Campionatul European UEFA '96, Anglia acreditare UEFA pentru „Fotbal Plus”, 1997 Corespondent permanent al Agenției „Reuters”, din anul 1991, 1998 Campionatul Mondial FIFA'98, Franța acreditare FIFA „Sports Graphic Number”, 1998 Fotoreporter, corespondent permanent al revistei „Sports Graphic Number” Japonia Tokio, din 1991, 1999 Campionatul Mondial FIFA '99, FRANTA, pentru „Sports Graphic Number”, 2000 Campionatul European de Fotbal UEFA 2000, 2000 Jocurile Olimpice Sydney, pentru COR, 2003 Campionatul Mondial de atletism IAAF, Paris pentru FRA, 2004 Jocurile Olimpice Atena, pentru COR; Foto coperta album „L'Equipe” editat de Muzeul Olimpic, Lausanne-Elvetia și Gazeta Sporturilor-România, 2010 Festivalul Olimpic al Tineretului

European, Cehia, 2012 Jocurile Olimpice Londra, pentru COSR. Colaborări: 1986-2005 Fotoreportaj sportiv la ziarul „Sportul” și Clubul „Steaua” – Federațiile Române de Atletism, Gimnastică, Kaiac-Canoe și Yachting; 1986-1997 Fotoreportaj Sportiv pentru departamentul de relații internaționale al FR de Fotbal; 1990-1997 Fotoreportaj Sportiv „Sportul Românesc” și „România Liberă”. În domeniul fotoreportajului news-fashion-art: 1984-2012 numeroase materiale publicate asupra evenimentelor politice, culturale, interne și internaționale; diverse lucrări foto-advertising, prezentări de moda, festivaluri internaționale de muzica, teatru, balet, etc. O mare parte din fotografiile și ilustrațiile datorite de P.P. au fost valorificate în realizarea Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România.

PASCU (ENE), ANA (1944), n. în București. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a ICF București, promoția 1966. Profesor gradul I. Doctor în educație fizică și sport (2001). Doctor Honoris Causa a Universității Vasile Goldiș din Arad. A practicat scrima de

performanță. Inițierea ei în această ramură de sport a avut loc, în anul 1957, sub îndrumarea reputatului sabrer Ghiță Man, iar perfecționarea și-o face cu antrenorul emerit Angelo Pelegrini, la Clubul *Progresul* București (1958-1971), apoi cu antrenorul emerit Andrei Vâlcea, la Clubul *Steaua* și la lotul național (1971-1976). Performanțe pe plan intern: 3 titluri de campioană națională de juniori (1960, 1961, 1962) și 1 titlu de campioană națională de seniori (1972); cu echipa *Steaua*, de 6 ori campioană națională (1971-1976) și de 2 ori câștigătoare a Cupei României (1971, 1975). În arena internațională, debutează la JMU de la Sofia (1961), cucerind cu echipa (Olga Szabo, Maria Vicol, Denisa Varvarichi) medalia de aur. Timp de 16 ani, a participat la numeroase competiții internaționale. Cucerește titlul de campioană mondială de juniori la Gand (1963). A participat la 12 ediții ale CM și la 5 ale JO unde,

individual sau cu echipa, a obținut următoarele rezultate: medalie de aur la CM de la Havana (1969), cu echipa de floretă a României (Olga Szabo, Maria Vicol, Ecaterina Stahl, Ileana Ienei); medalii de argint la CM de la Paris (1965) și la CM de la Ankara (1970); medalie de bronz la CM de la Viena (1971), la individual; 5 medalii de bronz la CM de la Torino (1961), Montreal (1967), Göteborg (1973), Grenoble (1974), Budapesta (1975); 2 medalii de bronz la JO din Mexic (1968) și München (1972). A cucerit la CCE, cu echipa *Steaua*, la 3 ediții consecutive (fapt care determină rămânerea trofeului competiției, pentru totdeauna, în posesia echipei militare bucureștene). Participările la alte întreceri internaționale (de categoria A) s-au soldat, de asemenea, cu rezultate remarcabile: la Minsk – locul I și Berlin – locul II (1970); la Istanbul – locul I (1972), la Minsk – locul I (1974) ș.a. În perioada 1980-1982, lucrează ca profesor-antrenor la CSȘ nr. 1 București. Din 1982, deține funcția de președinte, din 1983, pe cea de secretar general, iar din 1994, pe cea de președinte executiv al FR de Scrimă. Pe timpul exercitării funcției de secretar general și președinte al FRS, sportivii din această ramură de sport au obținut (până în 2008) 109 medalii la JO, CM și CE, dintre care: 8 medalii olimpice (2 aur, 3 argint, 3 bronz); 25 medalii la CM seniori (6 aur); 36 medalii la CE seniori (8 aur); 14 medalii la CM de juniori (3 aur); 26 de medalii la alte competiții internaționale oficiale. Rezultate de prestigiu au fost obținute și în perioada 2008-2010). Membră a Comisiei de organizare (din 1983), a Comisiei de regulament (1984-1996), a Comisiei de competiții (din 1996) și a Comisiei de arbitraj (1996-2004) din cadrul Federației Internaționale de Scrimă (FIE). Din anul 2000, este membră în Comitetul Executiv FIE și fiind aleasă ulterior vicepreședinte. În această calitate s-a implicat în acțiunile de luptă împotriva dopajului, având în coordonare și activitatea Comisiei medicale. În 1963, i se acordă titlul de Maestră a Sportului, iar în 1971, cel de Maestră Emerită a Sportului. Membru COR și vicepreședinte al COSR. A elaborat mai multe lucrări privind activitatea de performanță, în special în domeniul scrimei, printre care: *Priorități actuale privind perfecționarea și*

autoperfecționarea antrenorului, prin prisma factorului psihologic (Constanța, 1981); *Femeia în sport* (Aman, Iordania); *Strategia valorificării pregătirii sportive în competiții* (Teză de doctorat, 2001). În perioada mandatului său a avut mai multe contribuții importante, care au determinat, menținerea acestei ramuri de sport, la un nivel superior, în competițiile internaționale oficiale. Printre aceste realizări se află: modernizarea Complexului de Scrimă Floreasca; dotarea cu instalații și aparatură modernă de scrimă; perfecționarea procesului de selecție și pregătire, începând de la copii, juniori, seniori și loturile reprezentative; calificarea și perfecționarea antrenorilor și arbitrilor; valorificarea superioară a studiilor și cercetării științifice, medicinei, informaticii; atragerea și valorificarea superioară a contribuției sponsorilor. Decorată cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1968 și 1973); Ordinul *Național Pentru Merit în grad de Ofițer* (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (2004).

PASCU, IOAN MIRCEA – vezi FR de Polo

PASCU, MIRCEA – vezi FR de Fotbal

PATZAICHIN (POTZAI-CHIN), IVAN (1949), n. în Mila 23, jud. Tulcea. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, (promoția 1983) și al Facultății de Management în Educație Fizică și Sport din cadrul Universității *Spiru Haret*, unde a susținut

lucrarea de dizertație la masterul *Educație fizică și managementul structurilor și activităților sportive*. Ofițer MI înaintat la gradul de general de brigadă, în rezervă. Primul său contact cu ambarcațiunea și cu apa s-a produs la 16 ani când devenise ajutorul tatălui său la pescuit. În 1967, ajunge în secția de kaiac-canoe a Clubului *Dinamo* București, unde va realiza o carieră sportivă remarcabilă, care îl situează între cei mai valoroși canoști din România și din lume. Atât în cadrul secției de kaiac-canoe de la CS *Dinamo* cât și la lotul național, IP s-a pregătit cu

antrenorul emerit Radu Huțan. În cei peste 17 ani dăruți sportului de performanță, datorită talentului său deosebit și perseverenței în pregătire, va domina activitatea competițională internă și internațională, obținând rezultate de excepție, unele dintre ele adevărate unicate. A câștigat peste 40 de titluri de campion național. Peste 30 de titluri de campion balcanic. Medaliat cu aur la CE, 1969 (C2-1 000m). Prezent la 5 olimpiade, deține recordul de participare în sportul kaiacului și canoei și se situează în grupul primilor 6 sportivi ai țării, iar cu cele 4 medalii de aur și 3 de argint, se clasează pe locul I în ramură și pe locul II în ierarhia medaliaților de la toate ramurile sportive. Primul său titlu olimpic a fost obținut, la nici 19 ani, după aproape un an de pregătire, la JO din Mexic, în 1968 (C2-1000m). Următoarele titluri de campion olimpic, au fost obținute în: 1972 (C1-1 000m); 1980 (C2-1 000m); 1984 (C2-1 000m) și trei titluri de vicecampion olimpic – 1972 (C2-1 000m); 1980 (C2-500m); 1984 (C2-500m). A luat parte la 11 campionate mondiale, câștigând 22 de medalii (8aur, 7 argint, 7 bronz). Titlurile de campion mondial, au fost cucerite în – 1970 (C2-1 000m); 1973 (C1-1 000m); 1977 (C1-1 000m); 1978 (C1-10 000m); 1979 (C2-500m); 1981 (C2-1 000m); 1982 (C2-10 000m); 1983 (C2-1 000m) . În probele de canoe dublu, a concurat alături de Serghei Covaliov, Petre Capusta și Toma Simionov. După 1984, se retrage din activitatea competițională, dedicându-se muncii de antrenor în cadrul Clubului *Dinamo*, unde va acționa pentru refacerea potențialului secției kaiac-canoe și continuarea afirmării sportivilor ei pe plan intern și internațional. A contribuit la obținerea a 150 de medalii la CM, CE și JO cu sportivii dinamoviști. În perioada 1987-1993 a fost antrenor al lotului (grupa de canoe). Din 1994 până în 2009 a fost antrenorul principal al lotului de kaiac – canoe. Deși lotul se afla în plin proces de pregătire a unei noi generații de sportivi, totuși, în perioada 1990-1998, prin munca colectivului tehnic și a coordonatorului său, au fost obținute: 2 medalii la JO; 23 la CM; 10 la CE. În anul 2000, a contribuit la îmbogățirea palmaresului canoei românești cu 3 medalii de argint, la CE de la Poznan, și cu o medalie de aur și

alta de bronz, la JO de la Sydney. Pe parcursul activității sale a avut preocupări pentru studiu și cercetare, valorificând și activitatea sa la loturile reprezentative, realizând mai multe lucrări publicate sau susținute în carul unor sesiuni științifice. Printre lucrările realizate, sunt de reținut: *Perfecționarea sistemului de pregătire a sportivilor de înaltă performanță* (1994); *Concepția, programarea, optimizarea și evaluarea activității lotului olimpic de kaidac-canoe* (1994); *Studii privind efectele ergogonice ale Power Lean la sportivii de nivel înalt* (1995). Din 1990, a fost vicepreședinte al FR de Kaidac-Canoe și vicepreședinte al COR. La Conferințele pe țară ale mișcării sportive din 1975 și 1982 a fost ales membru al Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport. I s-au acordat titlurile de Maestru Emerit al Sportului (1968) și de Antrenor Emerit (1991). În 1990, CIO, prin președintele său, Juan Antonio Samaranch, i-a conferit *Ordinul Olimpic de Argint*. COR i-a acordat *Colanul de Platină*. După întreruperea activității ca antrenor la loturile reprezentative, IP a continuat să se manifeste activ în domeniul sporturilor nautice, lansând acțiunea intitulată *Canotca*, o ambarcațiune creație proprie, accesibilă iubitorilor practicării sporturilor pe apă. A fost decorat cu ordine și medalii militare, precum și cu: *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1968, 1981); *Ordinul Muncii* (1973); *Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Ofițer* (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2008).

PAULESCU, NICOLAE (1869-1931), n. în București. Profesor universitar, doctor docent în științe al Facultății de Științe și al Universității din Paris. Membru post mortem al Academiei Române (1990). Medic fiziolog. Descoperitorul insulinei. Absolvent al Facultății de Medicină din Paris (începe în 1888). Încadrat de renumitul profesor Laucereaux, ca intern la Spitalul *Notre Dame*, unde va rămâne 6 ani. În 1894 este selecționat ca medic intern. Obține titlul de doctor în medicină în 1897, pentru calități și merite

deosebite a fost numit și medic adjunct al spitalului. În paralel cu activitatea de la spital, frecventează, la Facultatea de Științe de la Sorbona, cursurile de fiziologie generală, comparată și vegetală, cele de chimie organică și cele de botanică, pe care le încheie în 1898. În 1901, Universitatea din Paris îi acordă titlul de doctor. După 12 ani de studii temeinice teoretice și practice în Franța, se întoarce în țară pentru a prelua postul de profesor la Catedra de fiziologie a Facultății de Medicină din București, fiind numit profesor universitar (până în 1931). Între 1923 și 1930 această catedră asigură predarea cursurilor de fiziologie studenților INEF (până la înființarea unei catedre proprii de fiziologie și numirea la conducerea ei a generalului dr. C. Micăilescu). A avut o contribuție importantă prin participarea sa la reorganizarea învățământului medical românesc. În activitatea sa de cercetare științifică se înscrie și descoperirea insulinei și întrebuintarea ei în combaterea diabetului, rezultatele acestei descoperiri fiind comunicate în 1921, ceea ce dovedește și prioritatea acestei descoperiri. Datorită unor erori de informație, în 1923 Premiul Nobel pentru descoperirea insulinei a fost acordat canadienilor Bating și Mac –Leosl de la Universitatea din Toronto, făcându-se o mare nedreptate savantului român Nicolae Paulescu.

PAVELESCU, CINCINAT (1872–1954) n. în Milcov, Rm. Sărat, jud. Vrancea. Poet. De profesie magistrat. A rămas cunoscut și faimos prin epigramele și catrenele umoristice la adresa personalităților timpului. În tinerețe a scris poezie romantică de mare frumusețe. A primit

Premiul Național pentru poezie în anul 1934. O perioadă îndelungată a fost redactor șef al revistei *Convorbiri literare*. În 1908, împreună cu Emil Gârleanu, a înființat Societatea Scriitorilor Români, după 1944 Uniunea Scriitorilor. A fost un colaborator permanent la *Revista modernă*, subintitulată științifică, literară și în special sportivă, editată de scriitorul și ciclistul C. Cantilli. A scris articole

despre activitatea sportivă, importanța practicării exercițiilor fizice.

PĂCURARU (MICLESCU), LETIȚIA (1949), n. în Caransebeș, jud. Caraș-Severin. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a IEFS, promoția 1972, specializarea-patinaj. Îndrumător la IEFS al Cursului opțional cu specializarea patinaj (1972-1981). Începe

să patineze în iarna anului 1960, în București, pe patinoarul din Complexul sportiv 23 August. A fost legitimată la CS *Dinamo*, CSS nr. 2, Clubul Universitar IEFS. În 1963 a fost selecționată în lotul național constituit, pentru a se pregăti la proba de perechi, alături de seniorul Carol Hertl. Câștigă titlul la categoria de juniori. Ulterior participă la proba de perechi cu Radu Ionian (1964-1967) și cu Dan Săveanu, perioadă în care a obținut 4 titluri de campioană națională 1969-1972. Împotriva puținului sprijin oficial, trebuie remarcată și contribuția sa, alături de celelalte câteva perechi de a da viață acestei probe din patinajul artistic. A contribuit pe parcursul anilor, având diferite responsabilități la acțiunile organizate pentru dezvoltarea patinajului și afirmarea sportivilor noștri pe plan intern și internațional. Împreună cu partenerul Dan Săveanu au fost inițiați de către perechea campioană a Cehoslovaciei, frații Skotnitsky în tainele dansului pe ghiță, pe care l-au prezentat în demonstrații în țară. Din 1972 până în 1984 a activat ca antrenor de patinaj la Asociația Sportivă a Primăriei Municipiului București și la secția de patinaj a CSU IEFS. A pregătit mulți patinatori care au cucerit titluri de campioni la toate categoriile, remarcându-se multipla campioană de seniori Doina Mitricică și Adrian Vasile, care a câștigat pentru prima dată Concursul Internațional de juniori din Miercurea Ciuc (1976) și prin clasarea pe locul VI la Universiada de la Sofia (1983) îndeplinind și norma de maestru al sportului. A coordonat activitatea lotului național la patinaj artistic, între anii 1973-1983. A fost președinta a Colegiului Central al antrenorilor de patinaj

artistic (1974-1983). Arbitru de patinaj artistic. Membră în Biroul FR de Patinaj (1976-1994). În perioada 1985-1989 a îndeplinit funcția de vicepreședinte al Clubului *Olimpia* București, iar între 1989-1994 a fost încadrată ca secretar general al FR de Patinaj. Din 1994 până în 2009 a activat la CCPS (Centrul Național de Cercetare pentru Sport) și respectiv la INCS (Institutul Național de Cercetare pentru Sport din 2001) ca cercetător principal gradul III și a participat la numeroase cercetări în domeniul potențialului biomotric al elevilor din clasele V-VIII și IX-XII, a bateriei de teste *EUROFIT* pentru elevii între 7-18 ani, a altor lucrări din programul *Orizont 2000*, Experiment pilot pentru studiul dezvoltării motrice la copii de 4-6 ani. A colaborat la elaborarea *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România*. Membru COR în perioada 1992-1994.

PĂDURARU, DENIS-MUGUR (1958), n. în București. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1984. Medic cu specializarea medicină sportivă (secundar 1991; specialist 1994; medic primar 1999). Încadrat în INMS din anul 1991. Doctor în medicină în 2007 (Teza de doctorat cu titlul: *Biotipul somatic la sporturile cu categorii de greutate și jocuri sportive*). A activat ca medic al loturilor de baseball (juniori), handbal (juniori și tineret), rugby (seniori). Preocupări în domeniul antropologiei sportive. Din anul 2001, este șeful Laboratorului de cercetare, învățământ și testarea capacității de efort din INMS București. Absolvent de Master în sănătate publică și management sanitar, UMF *Carol Davila* București (1998-2000). Licențiat al Facultății de Fiziokinetoterapie din UMF *Carol Davila* București (1997-2002). A absolvit cursuri de specializare-perfecționare în medicina sportivă și competențe în acupunctură, homeopatie, fitoterapie și management sanitar. Participă la programul de obținere a celei de-a doua specializări medicale: Recuperare, medicină fizică și balneologie, UMF *Carol Davila*. Desfășoară o bogată și utilă activitate de cercetare, având studii publicate în domeniile: medicină sportivă (13), management sanitar și sănătate publică (20), medicină alternativă (5). Coautor în tratatul: *Medicină*

sportivă sub redacția acad. prof. dr. I. Drăgan, Editura Medicală, 2002, București (badminton, baseball, hochei pe iarbă, volei).

PĂIȘ NICOLAE (1886–1952), n. în București. Om politic și de stat. Contraamiral. Studii: Școala militară de artilerie, geniu și marină Galați (1905-1907); Școala navală (1913-1914); Școala de război a marinei franceze (1919-1920); stagii de perfecționare la Cher-

bourg și Toulon. A absolvit și facultatea de Științe juridice din București. Adjutant al Curții Regale, mai întâi la Regele Ferdinand și apoi pe lângă Consiliul de regență și principele Nicolae. În 1936 își dă demisia din armată și revine în guvernele civile din 1940 și numai pentru o lună, în 1943, în cabinetul lui Ion Antonescu. Pe parcursul activității sale a fost un mare admirator și susținător al sportului, fiind prezent în numeroase organisme de conducere ale acestei activități, acordând un sprijin substanțial sportului și în mod deosebit sporturilor nautice. Administrator delegat al Societății salvamar 1937. A fost președintele Ligii Navale Române în 1940. La 1 octombrie 1937, se constituie FR de Sporturi Nautice (FRSN), din vechea federație de canotaj. Cu această ocazie, sediul federației s-a mutat de la Arad la București. *Anuarul UFSR* din 1938/1939 îl consemnează ca președinte al federației pe fostul contraamiral adjutant Nicolae Păiș. Aceeași componență a federației este înregistrată și în *Anuarul UFSR* pe anul 1939/1940. În perioada 1942-1944 a făcut parte din Consiliul de Îndrumare Sportivă a OSR, consiliu condus de generalul Virgil Bădulescu. A fost casier general, membru în comitetul de conducere al UFSR și membru al Biroului permanent al Comitetului Central al UFSR (1939-1940). Pentru contribuția sa la dezvoltarea sporturilor nautice i s-a acordat titlul de Președinte de Onoare al acestei federații. După război, face parte din grupul de intelectuali arestați și întemnițați. În 1952, declară greva foamei, decedând după 40 de zile de tratament inuman. În anul 1939 i s-a acordat

Insigna de Onoare a UFSR: Decorat cu Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler clasa a II-a (1943).

PĂLĂNGEANU, EMIL (1891-1953), n. în Piatra Neamț. Ofițer cu grad de general. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al Școlii Militare de Ofițeri de Infanterie, promoția 1911. Tânăr locotenent, a fost încadrat la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu (1912-

1916), pentru a se ocupa de pregătirea fizică a elevilor. Asemenea camarazilor săi de arme V. Bădulescu și Al. Manolescu, era adeptul virtuților instructiv-educative și, deopotrivă, profilactice și igienice ale practicării sistematice a exercițiilor fizice în școală și în armată. După război, Marele Stat Major al Armatei îl trimite în Suedia, pentru a frecventa cursurile Institutului Regal Central de Gimnastică din Stockholm (1923). La revenirea în țară a fost numit asistent la INEF, pentru a preda atletismul, schiul, gimnastica, tenisul și înotul. A practicat schiul și a fost campion național (1936). După înființarea Institutului Militar de Educație Fizică (transformat din Secția Militară-1929), a preluat comanda acestuia până în 1942. A participat cu patrula militară, fiind rezervă, la JO de la Saint Moritz, din anul 1928. A urcat toate treptele ierarhiei militare până la gradul de general. A fost președintele FR de Atletism (între 1933-1935 și 1939-1940). Președinte al FR de Schi (ales în 1937), membru al CC al UFSR (1938-1940). Numit aghiotant regal, a fost însărcinat cu pregătirea fizică și sportivă, în perioada copilăriei și adolescenței, a regelui Mihai. După plecarea regelui din țară din 1947, a fost arestat și trimis la canalul Dunăre-Marea Neagră ca deținut politic, unde a fost ucis pe data de 23 ianuarie 1953. A semnat articole de specialitate în revista *Educația fizică* a INEF, între anii 1925 și 1935. A luptat în Primul Război Mondial fiind decorat cu Ordinul Mihai Viteazul. A mai fost decorat cu: Medalia Răsplată Muncii pentru Învățământ clasa I (1924); Ordinul Meritul Sportiv în grad de Cavaler

clasa I (1931); Ordinul *Meritul Sportiv în grad de Ofițer* (1943).

PĂTRAȘCU, DAN (1937), n. în București. Absolvent al Liceului *Mihai Eminescu* (1955) și al Facultății de Ziaristică (1959). A fost dat afară din UTC și din facultate (după ce o absolvise), dar mai târziu i s-a dat dreptul de a se prezenta la examenul de stat. Între 1961-

1966, a semnat articole în *Gazeta cooperăției*, apoi, până în 1989, în ziarul *Steagul roșu* (acolo a avut primul contact cu presa sportivă). Din 1968 până în septembrie 1995, a făcut parte din redacția ziarului *Informația Bucureștiului* (devenit, din decembrie 1989, *Libertatea*), apoi s-a transferat la *Cronica română*. Între 1995-1996 a fost redactor-șef la *Actualitatea*, între 1996-1998, redactor-șef adjunct la *Sportul românesc* și la revista *Fotbal Plus*, până în 2002. A participat la mai multe turnee ale CM de fotbal: Mexic (1970), Germania (1974), Italia (1990), SUA (1994). În 1992 a fost prezent la JO de la Barcelona.

PĂUN, ION (1922–2004), n. în comuna Balta Doamnei, jud. Prahova. După absolvirea Facultății de Relații Internaționale, a activat o perioadă în Secția relații externe a Consiliului General al UGSR. În perioada 1963-1982 a fost șef al Secției (Serviciului) relații sportive

internaționale din UCFS și CNEFS. În intervalele 1963-1974 și 1977-1982 a îndeplinit și funcția de secretar general adjunct al COR. În perioada mandatului său, UCFS, CNEFS, COR și federațiile sportive române și-au lărgit considerabil aria relațiilor cu organisme similare din numeroase țări, precum și cu organizațiile internaționale de profil. A avut o contribuție importantă la elaborarea propunerilor CNEFS, COR și ale federațiilor române vizând perfecționarea activității CIO, a statutelor și regulamentelor unor

organizații și federații sportive internaționale, care au fost acceptate de forurile de conducere ale structurilor respective. A reprezentat COR la reuniunea de constituire a ACNOE (Versailles, 1986), a participat la mai multe reuniuni ale ACNO și ACNOE, militând pentru o strânsă colaborare a acestora cu CIO. A reprezentat mișcarea sportivă din România la mai multe congrese și conferințe sportive internaționale, precum și la convorbiri cu reprezentanți ai organismelor sportive naționale din diverse țări. A participat efectiv la elaborarea și realizarea calendarelor sportive internaționale anuale, precum și la deplasarea delegațiilor țării noastre la competițiile oficiale internaționale. A făcut parte din delegațiile României participante la JO din anii 1964, 1968, 1972, 1976. Membru al CNEFS (1967-1975), membru al COR (1961-1982). Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1976).

PĂUNESCU, ADRIAN (1943-2010), n. în com. Copăcenii, jud. Bălți (azi, în Republica Moldova). Poet și publicist. Absolvent al Facultății de Filologie a Universității din București (1968), al Universității Iowa – SUA, ca bursier (1970-1971). A practicat, ca amator,

fotbalul, tenisul, biliardul, tenisul de masă, popicele și șahul. În 1960, a debutat în literatură, semnând un poem în revista *Luceafărul*. În 1962 devine redactor al publicației *Crișana* din Oradea, apoi participă la înființarea revistei *Amfiteatru*. Între 1968-1971 semnează materiale în revistele *România literară* și *Luceafărul*, este redactor-șef al revistei *Flacăra* (avea un tiraj de peste 500 000 de exemplare), de unde va fi destituit în 1985, pe motiv că *Flacăra* devenise revista nemulțumiților din regimul comunist. A fost publicist-comentator la *Contemporanul*. Opera sa literară cuprinde un număr de 30 de cărți publicate, cele mai multe fiind poezii. Mare iubitor de sport și, în mod deosebit, de fotbal, a oferit deseori, prin operele sale, soluții pentru revitalizarea mișcării sportive din țara noastră, promovând ideea corectitudinii și a fair-play-ului în lupta

pentru rezultat. Numeroși sportivi au fost premiați de revista *Flacăra* (G. Hagi, N. Vlad, I. Patzaichin, L. Bălăni), dar și numeroase echipe (de fotbal, de handbal masculin, de gimnastică fete și canotaj feminin). După 1989 a intrat în viața politică, fiind membru al PSM (1992) și senator de Dolj. După alegerile parlamentare din 2000, devine senator PDSR (PSD). În perioada august 1999- ianuarie 2000, a fost directorul cotidianului *Sportul românesc*. A primit premii și distincții: *Premiul Uniunii Scriitorilor din România* (1968 și 1971), *Ordinul Crucea Germaniei* (1973), *Premiul Academiei Române* (1983).

PĂUNESCU, ALIN-CĂTĂLIN (1964), n. în com. Roești, jud. Vâlcea. Profesor de educație fizică și sport. În 1992 devine licențiat al ANEFS cu specializarea atletism. În anul 2007, obține titlul de doctor în educație fizică și sport. Între anii 1980-1990, a practicat atletismul de performanță la CSȘ Rm. Vâlcea, CS *Steaua* București, CS *Chimia* Rm. Vâlcea și CS *IEFS* București. În perioada anilor 1987-1990, a funcționat ca profesor de educație fizică și sport la clasele I-VIII din com. Boișoara, jud. Vâlcea. În anul 1990, este numit, prin concurs, pe postul de profesor la Liceul industrial nr. 4 și la Liceul industrial n. 7 din Rm. Vâlcea. În perioada 1990-1991, deține postul de profesor-antrenor, dar și pe cel de șef al Catedrei metodice de atletism la CSS Rm. Vâlcea. Între anii 1991-1998, a fost titularul postului de profesor la Liceul teoretic *Mircea cel Bătrân* din aceeași localitate, îndeplinind mai multe funcții pe linia comisiei metodice. În perioada 1998-1999, a îndeplinit funcția de inspector școlar de specialitate la Inspectoratul Școlar al jud. Vâlcea. Între anii 1999-2000 - inspector școlar general adjunct, iar din 2004 - inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar județean Vâlcea. În 2004, este numit inspector general de educație fizică și sport în MECT. Principala sa activitate de cercetare științifică constă în îmbunătățirea sistemului de selecție secundară în atletism-fete și băieți 15-16 ani. O altă lucrare de cercetare științifică se referă la unele aspecte particulare ale selecției și învățării probelor de sărituri la începători, în cadrul claselor cu

program de atletism. Teza de doctorat a cuprins un proiect laborios de selecție de cercetare pilot – pe un lot reprezentativ de elevi. Pe plan național, a fost prezent cu peste 50 de referate și comunicări științifice la sesiuni de comunicări organizate în teritoriu prin inspectoratele școlare județene sau de MECT/DGMÎP. Majoritatea lucrărilor se refereau la orientarea viitoare a lecțiilor de educație fizică, la parteneriatul educațional prezent și perspective. O altă temă distinctă - *Aptitudini, talent sportiv – dimensiuni ale performanței sportive*.

PĂUNESCU, VALENTIN (1933–2005), n. în com. Valea cu Apă, jud. Gorj. Absolvent al Facultății de Filosofie a Universității din București (1955). A lucrat, succesiv, la mai multe publicații: *Steagul roșu* (1955-1957), *Sportul popular* (1958-1967), *Libertatea* (1967-1968); ca redactor și reporter la *Scânteia* (1968-1989), redactor de rubrică, corespondent în America Latină și comentator-publicist al ziarului *Adevărul* (1989-1990). În 1990, a fost reporter special, editor general și director general la *Curierul național*. În presa sportivă a activat, în calitate de corespondent voluntar, la *Sportul popular* (1950-1955) și ca redactor la *Sportul* (1958-1967), *Libertatea* (1967-1968) și *Scânteia* (1968-1971). După 1971 a trecut, la fel ca alți ziariști sportivi români sau străini, în zona problematicei internaționale: T. Vornicu, I. Mărgineanu, I. Jukov, frații Alsop (SUA). Între 1972-1977, a fost acreditat din partea FRF pe lângă federațiile de fotbal din Brazilia și Argentina. Ca ziarist sportiv, a comentat de la unele turnee finale ale CM de fotbal. A colaborat la publicații din străinătate: *Nep Sport* (Ungaria), *Naroden Sport* (Bulgaria), *Sport Zürich* (la cea din urmă, fiind corespondent în România, apoi în America Latină, între 1967-1977). În America de Sud a colaborat la publicațiile: *Nacional* (Ciudad de Mexico), *Cronica* (Buenos Aires), *Journal do Brasil* (Rio de Janeiro) și *Folha la Tarde* (Sao Paulo). Între 1968-1970, a fost membru al Comitetului FRF. Membru executiv al Federației

Internațională a Editorilor de Ziare, membru fondator al Congresului Mondial al Directorilor de Ziare, membru de onoare al Societății Interamericane a Presei și Clubului *Primera Plana* din Ciudad de Mexico. A primit, printre alte ordine obținute, una dintre cele mai înalte distincții braziliene – Ordinul *Rio Branco*.

PÂRCĂLĂBESCU, GHEORGHE (1920–2004), n. în București. Inginer agronom. Debutază în rugby în 1933, la vârsta de 13 ani, la Clubul *Sportul Studentesc*, unde joacă până în 1945, când se transferă la Clubul *Grivița Roșie*, unde activează ca jucător și antrenor

până în 1957. Cu echipa *Grivița Roșie*, cucerește 4 titluri de campion național și două Cupe ale României, în 1947 și 1948. Din 1937 până în 1960, joacă în echipa națională (până la vârsta de 40 de ani), având la activ 25 de prezențe în confruntările internaționale ale rugbiștilor tricolori. Figură legendară, pe postul de „stâlp”, a generației tinere din anii 1940-1950, căpitan de prestigiu al echipei naționale, GhP este socotit creator în fapt al școlii rugbystice grivițene moderne. Este primul rugbyst român căruia i-a fost acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului.

PÂRVULESCU, ODISIE-ODISEU (1898–1970), n. în Craiova. Grafician, sportiv din vechea gardă, conducător al mișcării sportive. S-a implicat de tânăr în activitatea sportivă atât ca practicant cât și ca membru în diferite organisme sportive. Ca reprezentant al

OSP a făcut parte din Comisia interimară de conducere UFSR-OSP, numită în februarie 1945. În luna iunie 1945, în cadrul Confederației Generale a Muncii (CGM), se constituie Comisia centrală sportivă sub președenția lui Odisie Pârvulescu, delegat în conducerea UFSR. În perioada 1946-

1948, OP a îndeplinit funcția de secretar general și membru al Biroului Executiv permanent al OSP. Ca delegat al CGM, a făcut parte din delegația sportivă a României la convorbirile cu Organizația Sportului Popular din Bulgaria (Sofia- noimebrie-decembrie 1945), care a convenit schimburile sportive bilaterale pe anul 1946. De asemenea a fost membru al delegației române la cea de-a doua Conferință Sportivă Balcanică, Belgrad, martie 1946. A avut o contribuție semnificativă la dezvoltarea sportului sindical și la îndeplinirea obiectivelor OSP, această organizație sportivă care era investită prin lege ca organ unic de conducere și control în toate domeniile sportului. Demisionează din OSP la jumătatea anului 1948. Decorat cu Ordinul *Virtutea Militară*, cls a III-a (1947).

PECURARIU, I. OVIDIU (1936), n. în Brașov. Medic primar cu specializarea medicină sportivă. Arbitru și antrenor de haltere. După absolvirea facultății și terminarea stagiului obligatoriu la circumscripția rurală, a ocupat prin concurs, în 1965, postul de medic secundar

la Dispensarul pentru Sportivi din Brașov. A absolvit Cursul de specializare în medicina sportivă din cadrul Facultății de Specializare și Perfecționare a Medicilor din București, în 1965-1966. Preocupat permanent de îmbogățirea cunoștințelor, a participat după aceea la cursuri de perfecționare în medicina sportivă, organizate de Institutul de Medicină și Farmacie din București, de COR și de CIO, precum și la Cursul de electrocardiografie și cardiopatie ischemică, organizat de Clinica de cardiologie de la Spitalul *Colțea* din București. A menținut, concomitent, o strânsă legătură cu munca practică din cabinet și din activitatea sportivă. A lucrat ca medic al lotului național de haltere, disciplină în care fusese sportiv de performanță, și în cadrul cluburilor din Brașov, la secțiile de haltere, rugby, alpinism și fotbal (inclusiv la echipa feminină a Clubului ICIM, care a obținut două titluri de campion național). A fost promovat ca medic șef al Dispensarului pentru

Sportivi din Brașov, membru în Comitetul de conducere al Societății de Medicină Sportivă din România, cadru didactic al Facultății de Educație Fizică din Brașov și președintele Comisiei județene de Haltere din Brașov și al Societății sportive *Sănătatea* din același oraș.

PELICAN, DUMITRU (1957), n., în Ceamurlia de Sus, com. Baia, jud. Tulcea. Biolog, licențiat al Facultății de Biologie, din cadrul Universității București, promoția 1983. Absolvent al SNSPA, Facultatea de Administrație Publică (2006). Publicist

comentator radio, colaborator și realizator de emisiuni TV, realizator, comentator și crainic sportiv. Membru al UZPR (certificat de atestare 1991), Carte internațională de ziarist (1994). A abordat ca jurnalist, cronicar și critic majoritatea domeniilor mass-media. În presa scrisă, a publicat articole cu tematică din medicină, în revista „Magazin”, în diferite ziare și reviste a fost prezent cu cronici asupra unor evenimente cultural - teatrale. A colaborat la publicațiile „Munca” și la „Comerțul Socialist”, unde a îndeplinit și funcția de redactor șef adjunct. Peste 20 de ani, a activat în radio, începând din anii studenției, în calitate de colaborator, ulterior ca redactor, publicist și comentator, iar la 24 de ani ca director. O parte importantă a activității sale a fost dedicată problematicei sportive. Specializat pe transmiterea meciurilor de fotbal, DP a realizat comentarii și de la alte ramuri de sport printre care s-au aflat handbalul, boxul, hocheiul și altele. Împreună cu alți reputați comentatori sportivi, DP a contribuit la realizarea emisiunii de succes a radioului „Fotbal minut cu minut”. Au rămas memorabile competițiile și meciurile comentate de DP, pline de vervă, de obiectivitate și mobilizatoare. La 39 de ani, la cerere, s-a retras de la radio, dorind să-și încerce puterile și capacitățile și în alte domenii. După ‘90, timp de 12 ani, a intrat în afaceri cu investiții în unele domenii, inclusiv în fotbal, ca acționar și

președinte la CS „Șoimii Sibiu”, de unde după un campionat, constatând neregulile și corupția din fotbal, s-a retras, cubul desființându-se în 2001 datorită unor activități ilegale ale patronului. A devenit membru al Partidului Conservator, unde în perioada 2010-2011, a îndeplinit funcția de secretar executiv. Din partea PC, în 2012 a fost ales senator în Circumscripția electorală nr.42 București. Intrat în politică și ales ca senator a declarat că va acționa pentru a ajuta sportul românesc, printre obiectivele sale aflându-se și modificarea legii sportului, în vederea adaptării acesteia la cerințele etapei pe care o parcurgem. În 2001, îndeplinește funcția de consilier pe probleme de muncă, presă și asistență socială la Ministerul Muncii, promovat ca director executiv, ulterior director general executiv, la Agenția Municipală pentru Ocuparea Forței de Muncă București. Cu toate preocupările sale multiple, a rămas un fidel colaborator și participant activ la numeroase emisiuni radio și TV, dezbateri și interviuri în presă abordând o tematică diversificată privind activitatea, din diferite domenii, având ca obiectiv principal îmbunătățirea vieții oamenilor. Tematica sportivă a rămas, în continuare, în atenția sa, fiind prezent la numeroase emisiuni cu opinii critice, dar și constructive, cu propuneri pentru depășirea unor stări necorespunzătoare de lucruri din activitatea sportivă și din fotbal. Își păstrează pe deplin actualitatea opiniile sale privind finanțarea corespunzătoare a activității sportive, realizarea unui management de calitate în toate verigile organizatorice, sporirea substanțială a bazei materiale, perfecționarea sistemului de formare și specializare a cadrelor tehnice, asigurarea condițiilor pentru largirea considerabilă a activității la nivelul copiilor și juniorilor, iar pentru fotbal sublinierile sale privind necesitatea sporirii eforturilor tuturor factorilor pentru creșterea nivelului fotbalistic, a competitivității acestuia pe plan internațional, stabilitatea antrenorilor, îmbunătățirea calității arbitrajelor, realizarea unei atmosfere constructive, de colaborare, înlăturarea mahalagismelor, jignirilor, bălăcăreliei, crearea unui cadru propice care să determine progresul fotbalului. Începând din 1993, a fost realizator și colaborator

la emisiuni TV la: Prima TV; Antena 1; Realitatea TV; Flux TV; EVR; TVR Cultural; TVR Internațional; TVRM; Cosmos TV precum și la posturile TV specializate pe emisiunile sportive. În perioada 2007-2010, a fost membru în Consiliul de Administrație al Televiziunii Române. S-a aflat la conducerea Cenaclului literar „Miron Radu Paraschivescu” și a Cenaclului „Fair-Play”. În cadrul celei de-a XV-a ediții a Galei Fotbalului Românesc, Dumitru Pelican a primit Premiul de Excelență, pentru întreaga activitate de jurnalist.

PENCIU, ALEXANDRU (1932), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al Institutului Pedagogic, promoția 1969. Debutază în rugby în 1947, la Clubul *Petro-lul* București, avându-l antrenor pe Traian Picu. Postul pe care s-a specializat era cel de

„fundaș”-a fost cel mai bun „fundaș ofensiv”, – dar juca excelent și pe postul de „centru”. În 1947, se transferă la Clubul *PTT* (antrenor Francisc Covaci), unde activează până în 1952 (cu echipa acestui club cucerește și un titlu național de juniori). În 1952, trece la Clubul *CCA*, unde cunoaște adevărata consacrare. Până în 1968, a cucerit, cu colegii de echipă steliști, 5 titluri naționale, sub îndrumarea antrenorilor Al. Argeșiu, P. Cosmănescu și N. Gheondea. Selecționat, în 1957, în echipa reprezentativă de rugby a României, a participat (până în 1967) la 31 de meciuri internaționale; a jucat de 8 ori împotriva echipei Franței, învinsă de două ori (11-5 și 3-0, la București), iar în două rânduri, partidele terminându-se la egalitate (6-6 și 5-5, la Toulouse și Bayonne). În 1954, la Cardiff, AIP a jucat magistral în meciul susținut de naționala României cu formația reprezentativă de rugby a Angliei, presa și lumea rugbystică denumindu-l, atunci, „Alexandru cel Mare”. Din 1968, a activat ca antrenor la Centrul de copii al Clubului *Steaua*. În 1969, s-a stabilit în Italia, unde și-a continuat activitatea ca jucător-antrenor, timp de 4 ani și jumătate, la clubul de divizie A, *Rovigo*.

În 1973, și-a încheiat definitiv cariera de jucător. În 1974, era angajat ca director al unui centru de reabilitare a copiilor handicapați motric, din Rovigo. În 1976, în Canada, la Montreal, i s-a oferit un post într-o policlinică de fizioterapie. În 1977, a fost antrenor la echipa *Oyenaux* din divizia B a Franței. Timp de 1 an, a făcut un stagiul de calificare INS. În Italia a antrenat, în 1978, la Mantova, o echipă din divizia C, în 1979, la Rovigo, o echipă din divizia B, iar între 1981 și 1983, la Belluno, o echipă din divizia B. În perioada 1983-1991, a fost coordonatorul Centrului de sport din Belluno; în 1995, a început o acțiune de selecție pentru rugby în rândul elevilor școlilor primare din Belluno, în paralel desfășurându-și și activitatea de antrenor la echipe de copii. În 1962, i s-a acordat titlul Maestru Emerit al Sportului. Valoarea sa recunoscută pe plan internațional a fost onorată și prin faptul că tricoul său de joc cu nr. 15 se află în holul stadionului Armspark (Cardiff) iar la Johannesburg (Africa de Sud) la clubul *Wanderers*, portretul său este situat la *Hall of Fame*. I-au fost conferite *Steaua Republicii* clasa a V-a (1962) și Ordinul *Muncii* clasa a III-a (1963).

PENEȘ (BRANDSDÖRFER, LIPETZ), MIHAELA (1947), n. în București. Profesor de educație fizică și sport,absolventă a IEFȘ, promoția 1970. Din copilărie practică mai multe discipline sportive (înot, handbal, baschet), dar, la îndemnul mamei sale (fostă sportivă),

va opta, în final, pentru atletism, proba de aruncare a suliței. Legitimată la CSS *Triumf* București (1961-1965) și CS *Dinamo* București (1966-1972). S-a pregătit cu antrenorii Lixandru Pandele (1961-1966) , Tatu Titus (1967-1972). În 1963, sub îndrumarea prof. Lixandru Pandele, devine recordmană și campioană națională de juniori. O medalie de aur la Concursul european de juniori (1964) în același an stabilind și un record european de juniori – 60,54m. Campioană națională în 1965 Clubul Sportiv Școlar *Triumf* iar în 1966,1967, 1968 campioană pentru CS

Dinamo București. A stabilit 2 recorduri naționale în anul 1963. A fost selecționată de 20 de ori în lotul național, participând la: 2 ediții ale JO; 1 la CE; 1 la Cupa Europei; 5 la JB; 11 la JMU și competiții interțări. În primăvara lui 1964, debutează în competiții cu o aruncare de 58 m, iar în toamna aceluiași an, la JO de la Tokyo, cucerește titlul de campioană olimpică cu 60,54 m, considerat al III-lea rezultat mondial, la senioare. A fost printre cele mai tinere campioane olimpice. La JO din Mexic (1968), devine vicecampioană olimpică. Prin asimilare JO cu CM mai deține o medalie de aur la aruncarea suliței în 1964 și a unei medalii de argint în 1968. A obținut o medalie de argint la CE (1966) de la Budapesta. Obține de 4 ori titlurile de campioană balcanică (1965 – 1968) și o medalie de argint în 1964. În 1965 (JMU – Budapesta), devine campioană mondială universitară. În anii studenției, se antrenează cu prof. Titus Tatu. După absolvirea IEFȘ este repartizată la *Dinamo*, clubul unde s-a pregătit o perioadă cu antrenorul prof. Ioan Benga. În 1973, se transferă la CCPEFS, unde contribuie substanțial la optimizarea metodologiei pregătirii atleților pentru probele de aruncări. În perioada 1981- 1990, funcționează ca antrenor federal (1982-1984) și apoi, ca secretar general adjunct la FR de Atletism (1985-1989). În 1990, a fost angajată la COR; din 1995, a deținut funcția de șef al Compartimentului internațional, iar în perioada ianuarie-aprilie 1999, a fost secretar general al COR, după care a fost numită în funcția de Director al Departamentului de Educație Olimpică (1990-1998). Director al Academiei Olimpice Române (2000-2004). A fost invitată de onoare la JO de la Moscova (1980), Barcelona (1992) și de la Atlanta (1996). În calitate de reprezentantă a FR de Atletism, apoi a COR, a participat la numeroase competiții, congrese, seminarii și alte reuniuni internaționale. Membră a Grupului de lucru *Femeile și Sportul*, din cadrul Conferinței Sportive Europene (1991-1993). Ambasador Național pentru sport, toleranță și fairplay la Consiliul Europei (1994-1999). I s-a acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului în anul 1964, Maestră Emerită a Sportului (1965). Decorată cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1968); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1968);

Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Ofițer (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (2004).

PETRACHE, ADRIAN ALIN

(1976) n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent ANEFS în 1999. Doctor în domeniul educației fizice și sportului (2004). În perioada 2001-2002 urmează cursurile postuniversitare ale ASE, obținând o diplomă în managementul

aprovizionării și desfacerii. Intervalul 2003-2004 îi este ocupat în MAI (Institutul Național de Administrație) unde dobândește diploma de formare specializată în administrație publică. Între anii 2001-2005 funcționează ca director adjunct la CSN Lia Manoliu în probleme de management. În anul 2005 activează în cadrul COSR ca secretar general adjunct, cu responsabilități în activitatea complexelor olimpice naționale. Din 2005 este cadru didactic universitar (lector) la Universitatea Națională de Apărare Carol I; în 2007 în cadrul acestei universități obține o diplomă de master în domeniul securității și apărării naționale. În anul 2009 este ales președintele FR Rugby. Jucător de rugby, sport pe care îl practica de la vârsta de 15 ani la clubul *Locomotiva* București (1992-1995) realizând un titlu național de juniori. Din 1995 este legitimat la clubul *Dinamo* unde își găsește consacrarea. Aici câștigă titlurile naționale în anii 1998, 2001, 2002 la rugby în 15, două titluri la rugby în 7 (1995 și 1996). Câștigă 4 cupe ale României și participă cu echipa *Dinamo* în Conferința Europeană a cluburilor în 1996, 1998 și 2001. Ca activitate sportivă internațională realizează un loc V la CM de juniori în 1995 la rugby în 15; în 1996 este selecționat în echipa națională U21 jucând împotriva Franței. Prezent în prima echipa de rugby în 15 și rugby în 7 participă cu aceste echipe la CM (1996 și 1997 – Dubai, Paris, Hong Kong – rugby în 7), CM în 15 din 1999 jucând împotriva Țării Galilor, turneu în Argentina, Irlanda; în 1998 este selecționat în echipa FIRA pentru turneul din Uruguay la rugby în 7. În anii 2000 și 2002 câștigă Cupa Europei evoluând împo-

triva Marocului, Olandei, Spaniei, Portugaliei și Georgiei. Realizează în 2004 o victorie împotriva Italiei după 14 ani (25-23). În 2005 realizează la rugby în 15 o victorie împotriva Japoniei. Începând din 1999 devine jucător profesionist la cluburile franceze Racing Club de France, Begles – Bordeaux, Rugby Club Toulon și Beziers, participând cu ultimile două echipe la competiția europeană Heineken Cup. La toate echipele franceze a pregătit echipele de juniori ale acestora. Este antrenor de rugby și tenis. Din iunie 2012 este numit vicepreședinte al ANST. Maestru Emerit al Sportului.

PETRAȘCU, MILIȚA (1892–1976) n. în Chișinău, R. Moldova. Sculptoriță. A studiat artele plastice la Moscova și la Paris cu H. Matisse, A. Bourdelle și Constantin Brâncuși. La Sankt Petersburg, filozofia. În tinerețe, a fost căsătorită cu renumitul savant francez Pierre Curie, pe care l-a întâlnit în Crimeea și al cărui nume l-a purtat în perioada ei pariziană. Un timp a fost sub influența lui C. Brâncuși, ca apoi să se îndrepte spre lucrări cu o viziune avangardistă, de concepție proprie. A creat o vastă serie de portrete ale unor personalități ale timpului, care se caracterizează prin precizia de observație, adâncă intuiție a caracterului subiectului și printr-o impecabilă prezentare cu o înaltă spiritualizare. Până în 1940 a practicat și sculptură animalieră. Lucrări monumentale: *Fântâna Miorița* (în colaborare cu Dorin Pavel și Octav Doicescu), *Ecaterina Teodorescu* din Tg. Jiu, Monumentul funerar de la Cimitirul Bellu al *Agepsinei Macri*. În 1972, a primit premiul Uniunii Artiștilor Plastici, pentru întreaga activitate. În ansamblu, opera sa, nu numai că o situează în topul artistelor de gen, dar o așează, la paritate, cu cei mai mari sculptori români. Are piese în marile muzee din țară, precum și în cele de la Amsterdam. Între lucrările de ceramică, realizate de marea sculptoriță, se află și lucrarea cu tematică sportivă, intitulată - *Călăreții*.

PETRESCU, CAMIL (1894–1957) n. în București. Scriitor. Orfan, a fost crescut de o femeie simplă. După studii liceale la Sf. Sava și *Gheorghe Lazăr* a terminat Facultatea de Litere din București în 1919 iar în 1938 și-a luat doctoratul în filozofie. În 1916, înrolat ca sublocotenent,

a participat la luptele din Transilvania, fiind rănit la Cincu. În august, anul următor, după luptele de la Cașin și Oituz, a fost dus prizonier în Ungaria până în aprilie 1918. Odată cu demobilizarea, a lucrat ca profesor de liceu în Timișoara și jurnalist, colaborând la ziarul local *Banatul* sau conducând mai multe publicații între care *Revista Fundațiilor*. Revine în București în 1924, unde se implică în publicistică. Scrie piesa *Mioara*, care nu este prea bine primită de public. O altă, *Mitică Popescu*, are o soartă mai bună. Scoate periodicele *Săptămâna muncii intelectuale* și *Cetatea literară*. Conduce în același timp și *Universul literar*. A creat poezii cu implicații filozofice: *Versuri*, *Transcedentalia*. Romane: *Ultima noapte de dragoste – întâia noapte de război*, *Patul lui Procust*, *Un om între oameni*. Drame: *Danton*, *Jocul ielelor*, *Suflete tari*, *Act venețian*, *Bălcescu*. Eseuri literare: *Teze și antiteze*, *Modalitatea estetică a teatrului*. Eseul filozofic: *Doctrina substanței*. A încercat mai toate genurile literare, reușind în toate. Opera sa, romanele, lucrările dramatice, i-au creat un binemeritat prestigiu ce a determinat numirea sa ca director al Teatrului Național. Considerat *om de o rară mobilitate a spiritului și de inteligență artistică*, marele scriitor a reușit să stabilească o legătură strânsă între preocupările sale literare și cele sportive. De fiecare dată când obligațiile scrisului nu-l rețineau la masa de lucru, s-a îndreptat spre lumea sportului pe care, prin firea sa dinamică, l-a practicat ca amator sau l-a slujit ca jurnalist de fotbal. Verile se simțea atras în special de înot, putând fi văzut în piscinele de la Lido, Kisseleff sau Snagov dar și printre talazurile mării la Constanța, Eforie sau Balcic, evoluând pe distanțe apreciabile. Arenele de fotbal au avut asupra sa o atracție profundă, îndreptându-se spre ele cu interes major, deoarece vedea în întrecerea sportivă o manifestare a

măestriei, exprimată în condiții de dăruire și franchețe. De aici și caracterul uneori grav al cronicilor sale de fotbal, rezultat al unor observații calificate și profunde, publicate în cele două reviste pe care le-a întemeiet și condus. În *Foot-ball național*, considerată singura revistă consacrată exclusiv foot-ball-ului și care a apărut la București între 27 mai – 3 iunie 1933, deși a avut doar 2 numere, toate articolele au fost scrise de el sub pseudonime. Cealaltă, *Foot-ball, revistă săptămânală pentru deprinderea jocului curat în sport, artă, literatură, viață socială*, a fost editată tot la București între 14 octombrie – 27 noiembrie 1937. Din majoritatea articolelor semnate *N. Grămătic*, răzbate marea sa pasiune pentru sportul atât de îndrăgit și o grijă pe măsură, ca acesta să fie ferit cât mai mult de viciile ce-l puteau atinge. Astfel, dramaturgul marilor idealuri de cinste și franchețe nu s-a dezmințit nici prin paginile cronicarului sportiv. Lui Camil Petrescu nu i-au fost indiferente nici alte sporturi, despre care a făcut referiri în opera sa. De altfel, a și fost considerat un *atlet al tinereții fără bătrânețe*. Membru titular al Academiei Române, din 1948. Semna și cronicile sportive din *Gazeta de seară*. Scriitorul analiza cu multă competență jocul lui Bodola, Baratkî, Bindea, Covaci, ca și al echipelor *Sportul Studentesc*, *Gloria*, *AMEFA*, *Ripensia* și *Chinezul*. Trecând la alte sporturi, Camil Petrescu remarcă de fiecare dată, succesele călăreților români la concursurile internaționale. A publicat o serie de articole corecte și obiective privind meciurile divizionare din etapele respective, nescăpând din vedere, să atace prețul exagerat al билетelor de intrare pe stadionul *Venus*, adică 92 de lei la tribună. Scrisul acestui neobișnuit de sever comentator, exprima totuși încrederea puternică în viitorul fotbalului românesc.

PETRESCU, CEZAR (1892–1961) n. în Hodora-Cotnari, jud. Iași. Romancier. După studii de drept la Universitatea din Iași, a început o foarte bogată activitate publicistică, punând la Cluj bazele revistei *Gândirea*, lucrând apoi la *Curentul* și la alte ziare și reviste literare. Debutul ca pro-

zator în 1922 cu *Scrisorile unui răzeș* i-a fost de bun augur, aducându-i premiul AR și al Societății Scriitorilor Români. Palmaresul său bibliografic a crescut de la an la an.. Gazetar de excepție, Cezar Petrescu a colaborat la unele publicații dedicate sporturilor, chiar la acelea cu profil tehnic, semnând în *Aero Sport Magazin*. O activitate mult mai fecundă a desfășurat-o la publicațiile de turism, conducând *România*, revistă a Oficiului Național de Turism sau semnând articole în *Turism și sport*, revistă de informație și propagandă turistică cu existență scurtă, dar cu colaboratori de elită. Prin articolele sale a făcut o propagandă excelentă turismului și sporturilor înrudite alpinismului și schiului. Fascinația muntelui a simțit-o din plin, încât și-a ales ca loc de odihnă o vilă din Bușteni aproape de baza abruptului prahovean al Bucegilor, poartă a alpiștilor spre înălțimile Caraimanului sau Coștilei, ori temuta *Fisură Albastră*.

PETRESCU, GEORGE-GHEORGHE (1919–2008), n. în Monteoru, jud. Buzău. Inginer, absolvent al Școlii Politehnice (Construcții), promoția 1942. A practicat jocurile sportive încă din liceu, devenind component al echipelor de volei, baschet și handbal de la

Clubul *Telefoane* București. Cucerește 4 titluri de campion național de volei, cu echipele de la *Telefon Club* (1938) și *CS Bonaparte* (1941), precum și cu echipa *Locomotiva C.F.R.* București (1949 și 1950). Cu loturile naționale de volei (în care a fost selecționat de 17 ori), ocupă locul IV la CM din 1949 (Praga), și locul II la CMU din 1950 (Praga). La baschet, cucerește titlul național în 1941, cu echipa Clubului *Bonaparte*, și titlul de campion național universitar, cu *Politehnica* București. Joacă la fel de bine și handbal în 11, evoluând de două ori în echipa reprezentativă, în 1939. Pentru performanțele realizate cu echipele reprezentative de volei și, respectiv, de handbal, a fost distins, în 1938, cu o *Diplomă de Onoare*. Ca antrenor de volei cucerește titlul național de 7 ori, cu echipa *Rapid* (1950-1962), echipă cu care câștigă și CCE, în 1961 (în 1960 și 1962,

ocupă locul II). Ca antrenor al echipei României, ocupă locul II la CM din 1956 (Paris) și la CE din 1955 (București) și din 1958 (Praga). Mai câștigă un loc III la CM din 1962 de la Moscova. I-a fost acordat titlul de Antrenor Emerit. În anul 2000, i s-a conferit Medalia Națională *Pentru Merit* Clasa a II-a, iar în anul 2003 Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Cavaler.

PETRESCU, EUGEN (1940), n. în București. Inginer și ziarist. Absolvent al Institutului Politehnic din București (1961). A jucat fotbal, ca junior, la clubul *Voința* din București, iar în timpul studiilor universitare, baschet. În presă a colaborat la publicațiile *Fotbal* (până în 1974) și *Sportul* (până în 1980). În 1991 devine membru fondator al revistei *Fotbal Plus*. S-a impus în domeniul statisticii și al organizării muncii redacționale, în calitate de publicist comentator și în virtutea unei strânse legături cu presa sportivă străină de specialitate. A lucrat într-un colectiv al FR de Fotbal, contribuind la realizarea a două anuare (1974-1990 și 1990-1996), precum și la *Anuarul Ligii Profesioniște de Fotbal* (1993-1994). În paralel se ocupă și de presa economică.

PETRESCU, MARIN (1936–1995), n. în București. Asistent sanitar, absolvent al Școlii Medii Tehnice Sanitare, promoția 1954. A lucrat în diferite unități sanitare în perioada 1954-1957 și după satisfacerea stagiului militar (1959-1964). Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS, promoția 1968. A activat la Consiliul Central al UGSR, în funcția de instructor la Comisia sport - turism. În 1974 a fost promovat în cadrul CNEFS, ca instructor sportiv, în Secția sport de performanță și pregătire olimpică. În perioada 1978-1983, a îndeplinit funcția de secretar general al Federației Române de Volei. Între rezultatele deosebite obținute în acest interval se află medalia de bronz cucerită la JO din 1980 de la Moscova, prima medalie olimpică a voleiului românesc. În continuare, până în 1989, a lucrat ca referent de specialitate în cadrul

CNEFS, iar din 1990 până în 1995, când a decedat, a îndeplinit funcția de șef serviciu în MS și MTS. A avut contribuții semnificative la reorganizarea mișcării sportive după 1989. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1981).

PETRESCU-COMNEN, NICOLAE (1881–1958) n. în București. Jurist. Ambasador. După studiile efectuate la Paris, unde și-a luat doctoratul în științe juridice, s-a întors în țară funcționând ca magistrat dar practicând și avocatura. Pe lângă poeziile scrise în tinerețe publică și unele lucrări pe teme juridice și sociale. În timpul Războiului de Întregire a Neamului, aflat la Lausanne, face propagandă pe cont propriu publicând alte lucrări prin care susține cauza românească. La scurt timp, a fost cooptat în cadrul delegației țării noastre pentru Conferința Păcii de la Paris. Pentru lucrarea sa *La Dobroudja* a fost desemnat în 1919 deputat în Parlamentul României Mari, urmând a fi reales în 1922. Ca urmare a misiunii îndeplinite în 1919 în Ungaria, din 1922 s-a consacrat activității diplomatice, participând ca delegat la Conferința Internațională a Muncii (1922 - 1927) și mai ales ca reprezentant permanent la Societatea Națiunilor până în 1928. În același timp a fost și trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României la Berna. Din 1928 până în 1938, cu o întrerupere între 1930-1932, a fost în misiune la Berlin cu același grad diplomatic. Între 30 martie și 21 decembrie 1938, a fost ministru de Externe al României, după care a fost acreditat la Vatican până în 1941. Membru în conducerea Crucii Roșii Internaționale, autor al unor lucrări importante legate de relațiile internaționale și foarte agreat în cercurile diplomatice, a reușit să salveze patrimoniul cultural de excepție al Florenței prin declararea ei ca „oraș deschis”, din care cauză Consiliul Municipal l-a declarat „cetățean de onoare”. Ca trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Berlin, Nicolae Petrescu-Comnen a prins atmosfera atât de agitată a crizei provocate de intrarea trupelor hitleriste în

zona demilitarizată a Renaniei ce putea să periclitizeze desfășurarea Jocurilor Olimpice de vară. Asemenea lui Nicolae Titulescu care, în sesiunea Consiliului Societății Națiunilor atrăgea atenția asupra gravității situației create, la fel și Nicolae Petrescu-Comnen a făcut apel la luciditate spre a se depăși criza. Analizând propaganda nazistă din prima jumătate a anului 1936, el a insistat asupra importanței pe care aceasta o acordă sporturilor în contextul Jocurilor Olimpice de Iarnă de la Garmisch Partenkirchen și a celor de vară cât și a Expoziției Automobiliste Internaționale. Deși a dezaprobat această propagandă, a sprijinit ideea desfășurării marii întreceri de la Berlin precum și participarea sportivilor noștri. În acest sens, a facilitat contactele forurilor organizatoare, Consulul german la București participând la ședința Comitetului Olympic Român care a stabilit lotul pentru Berlin. Prezența sportivilor noștri a însemnat prima participare olimpică efectivă, o reprezentare largă ce privea numărul disciplinelor și al sportivilor. Însuși marele diplomat a fost surprins în tribună de fotoreporterii prezenți la competițiile de la Berlin. În semn de recunoaștere a serviciilor aduse marii competiții, lui Nicolae Popescu-Comnen i s-a conferit *Crucea Olimpică*, Prima Clasă.

PETRESCU, NICOLAE (1940), n. în comuna Baciș-Purani, județul Teleorman. Istoric. Directorul Muzeului Sportului. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității din București, promoția 1962. Studii postuniversitare de muzeografie. A practicat lupte clasice și rugby, la nivel de echipe de tineret. Legitimă la secția de lupte a clubului Știința și de rugby a Clubului *Progresul* și *Progresul Combinatul Poligrafic*, toate din București. Vicecampion în campionatul liceelor și al Capitalei în rugby cu echipele Liceului Sf. Sava și ale *Progresului* (1958-1960). Director al Muzeului Sportului (1994), membru al Academiei Olimpice, filiala București (2005), membru al Fundației Europene Nicolae Titulescu, membru al

Asociației Jurnaliștilor și Scriitorilor de Turism din România, profesor la Școala de ghizi de turism de la Universitatea Culturală Dalles. Inițiator și coordonator al reînființării expoziției de bază a Muzeului Sportului. Ca muzeograf, șef de secție și director adjunct la Muzeul Național de Istorie, a realizat numeroase expoziții în București și diferite capitale de județ (Constanța, Galați, Rm. Vâlcea, Slatina, etc.), a achiziționat valori de patrimoniu ale sportului românesc. A elaborat și comunicat la sesiuni științifice articole și studii despre istoria modernă și contemporană a României și lucrări dedicate unor diplomați și sportului național. Mai importante sunt: *Legături sportive româno-franceze*, *Afinități și întâlniri româno-braziliene*, *Familia regală, susținătoare a mișcării sportive din România*, *Inițiative sportive în orașele românești, sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX ș.a.* Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv*, Clasa a II-a (2004).

PETRESCU, ȘTEFAN (1905-1993) n. în București. Tipograf, director tehnic la Monitorul Oficial. Antrenor de haltere. Sportiv de performanță, practicant al ridicărilor de greutate și al halterelor. Unul dintre cei mai reprezentativi promotori ai halterelor din țara noastră,

considerat părintele acestei ramuri de sport. A contribuit la punerea bazelor unei școli românești de haltere, care s-a consolidat pe parcursul anilor și s-a afirmat cu rezultate remarcabile pe plan internațional. În 1922, la numai 17 ani, se remarcă la Societatea *Tirul*, cu calități deosebite de gimnast, care executa corect și în mod repetat *crucea* la inele, după care continua cu exerciții de ridicare a greutăților. Pe parcursul anilor a practicat această metodă și a acționat pentru introducerea ei în pregătirea sportivilor de la mai multe ramuri de sport. A dovedit o forță deosebită, s-a pregătit în sala Societății *Tirul* alături de renumiții Jean Chirtop, Petre Sonda, Jean Dociulescu și alții. Ulterior a activat la CS *Monitorul Oficial*. A participat la numeroase demonstrații de ridicare a greutăților. În 1932, la

întâlnirea de lupte dintre CFR București și CFR Timișoara, Ștefan Petrescu a făcut o frumoasă demonstrație de ridicare a greutăților. A cucerit titlurile de campion național în 1947 (categoria 67, 5 kg) și 1948 (82,5 kg). A fost atras și a practicat cu pasiune munca de antrenor, atât la nivelul clubului, cât și la lotul național. În 1947, echipa de haltere a Societății *Tirul*, antrenată de Ștefan Petrescu, a câștigat titlul de campioană națională. A fost antrenorul echipei naționale timp de peste 20 de ani. În calitate de antrenor federal și de antrenor al lotului național, a contribuit la pregătirea unor halterofili și a unei echipe reprezentative puternice care s-au afirmat pe plan internațional, deschizând calea viitoarelor rezultate de prestigiu obținute de sportivii români la JO, CM și CE. În 1952, a însoțit ca antrenor delegația de halterofili la JO de la Helsinki. Aproape toți halterofili și antrenorii de frunte ai acestei ramuri de sport au trecut, într-un fel sau altul, prin *mâna* lui Ștefan Petrescu, până prin anii '60. În anul 1950, a fost directorul primului curs de antrenori de haltere, organizat în țara noastră, care s-a soldat cu rezultate pozitive în formarea tehnicienilor pentru impulsivitatea dezvoltării acestei ramuri de sport. Rezultatele acestui curs s-au reflectat în dezvoltarea pe care a cunoscut-o halterele în foarte multe centre din țară, în activitatea deosebită a unor antrenori și în rezultatele obținute pe plan intern și internațional. Implicarea lui ȘP în halterele românești rezultă și din numeroasele funcții pe care le-a îndeplinit, pe parcursul anilor, în cadrul diferitelor structuri organizatorice, printre care: responsabil tehnic pentru haltere, în cadrul FR de Lupte și Haltere (1946-1949); antrenor de stat în cadrul CCFS/CM (1950-1957); Secretar General al FR de Haltere (1957-1960); vicepreședinte al FR de Haltere; președintele primei Comisii de Culturism din cadrul FR de Haltere (1970). A fost prezent la 50 de ediții ale CN (1934-1984). Considerat unul dintre cei mai buni arbitri internaționali, au fost apreciate și participările sale la diferitele acțiuni și contribuția sa calificată în această calitate. Meritele sale incontestabile în dezvoltarea halterelor și cultivarea interesului pentru oamenii de forță și ridicătorii de greutăți, îl impun în rândul pionierilor

acestui sport din țara noastră. În anul 1956, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. Între 1959-1966 a fost ales membru al COR. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a în 1967.

PETRICĂ, NICOLAE

(1942–1996), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al Institutului Pedagogic de 3 ani, cu specializare handbal, în 1968. Cadru didactic cu gradul I. A fost profesor la catedra de handbal din cadrul CSS nr.2 din București în perioada

1969 – 1975, fiind promovat în funcțiile de director adjunct la același club sportiv (1975–1976) și apoi în cea de director (1976–1989). În anul 1982 a fost ales membru al CNEFS. În aceste funcții a sprijinit cadrele didactice și antrenorii în activitatea de pregătire a tinerilor sportivi, pentru creșterea performanțelor sportive, reușind ca toate secțiile CSS nr. 2 să se situeze pe primele poziții în CN de juniori și competițiile școlare. În cei 13 ani în care a funcționat ca director al clubului, a asigurat o îndrumare de specialitate a celor 18 ramuri de sport, care au funcționat în cadrul clubului, toate acestea au participat în CN de juniori și chiar de seniori, în diviziile școlare și campionatele municipale. În acești ani, au fost câștigate titluri de campioni naționali, școlari și municipali și au fost stabilite numeroase recorduri naționale de juniori. Foarte mulți sportivi au obținut clasificări sportive, inclusiv titluri de maeștri ai sportului și au fost selecționați în loturile naționale de seniori, tineret și junior, participând la diferite CM, CE și CB. A selecționat unele dintre cele mai valoroase cadre tehnice care au contribuit la afirmarea elevilor acestei unități sportive școlare. Mulți dintre acești tehnicieni au fost promovați ca antrenori ai loturilor naționale, printre aceștia aflându-se: Gliga Nicolae (patinaj artistic la lot de seniori); Dârjan Costică (baschet la lotul de junioare); Bianu Remus (antrenor emerit, hochei pe gheață la loturile de juniori și tineret); Serafim Dan (atletism la lotul de senioare); Demețrescu Rodica (gimnastică ritmică, lotul de senioare)

și alții. Printre sportivii nominalizați în loturile naționale s-au aflat: Târnoveanu Mihaela, Cordoș Dorina, Drăgan Alina (gimnastică ritmică, lot de senioare); Băbeanu Elisabeta (kaiac, lotul de juniore și de senioare); Ionescu Eugen, Geambașu Bogdan (polo, lot de seniori); Stănici Ion (hochei, lot de juniori); Golea Eugenia (gimnastică sportivă, lot olimpic 1988). După 1989 a funcționat ca director în Ministerul Tineretului și Sportului, și apoi ca Director al Oficiului pentru Sport și Tineret București (1992-1995). Pe parcursul anilor, a participat la numeroase acțiuni privind dezvoltarea și afirmarea sportului școlar și la cele menite să contribuie la perfecționarea activității handbalistice din țara noastră.

PETROVICI, IOAN (1882–1972), n. în Tecuci. Profesor universitar. Membru al Academiei Române. După efectuarea studiilor superioare în țară și în Germania, și-a luat licența în drept și în filosofie și, apoi, doctoratul în filosofie. A îmbrățișat cariera didactică universitară, îmbinând-o cu activitatea politică și publicistică. Ministru al Instrucției Publice, în trei scurte legislaturi, a fost preocupat de reforma învățământului, de așezarea acestuia pe temeiuri științifice. În acest context, educației fizice i-a recunoscut și apreciat efectele educaționale, formative. A sprijinit dotarea școlilor cu material didactic specific și mărirea numărului orelor de pregătire fizică în orarul săptămânal, atât pentru ciclul gimnazial, cât și pentru cel liceal. Opinia sa despre rostul acestei discipline în sistemul de instruire a tineretului este exprimată în însemnarea făcută de el, în 1927, în calitate de ministru în *Cartea de aur* a ONEF: „*Vizitat Institutul de Educație Fizică, astăzi, 11 martie, și am plecat cu două regrete: primul, de ce nu sunt mai tânăr cu 20 de ani, ca să-mi refac educația, și al doilea, că nu sunt, măcar ministru de Finanțe, ca să pot îndes-tula această instituție meritorie cu subvenții cât mai mari*”.

PETROVICI, SERGIU (1891–1965), n. în Giurgiu. A fost un promotor și susținător al sportului, îndeplinind diferite funcții în cadrul unor organizații sportive și în FSSR, UFSR, OSP și COR. În anul 1923, a fost președinte al *Triumf Fotbal Club* București și al Comisiei financi-

are a Regiunii FSSR București. Adunarea generală a FSSR, din aprilie 1924 l-a ales ca membru în Comisia de cenzori, iar cea din aprilie 1925 în calitate de președinte al acestei comisii. În anul 1927 a fost ales membru în Comisia Centrală de Fotbal. În perioada 1933-1935, SP a fost reprezentantul UFSR pentru regiunea Chișinău. A făcut parte din Comisia interimară a UFSR, numită în februarie 1945, care avea misiunea de a aplica prevederile Legii nr. 563/1944 privind reînființarea UFSR. Din octombrie 1946, până la desființare în 1949, a îndeplinit funcția de președinte al OSP. În această calitate, a condus lucrările celei de-a 3-a Conferințe Balcanice (București-dec. 1946), care a făcut bilanțul competițiilor balcanice din anul 1946, a stabilit calendarul acestora pe anul 1947 și a decis admiterea Ungariei în sistemul competițional balcanic. A condus delegațiile OSP la convorbirile cu conducerea Comitetului Național al Sporturilor din Ungaria (Arad, aprilie 1947) și la Conferința sportivă balcanică de la Budapesta (mai 1947). A fost implicat în acțiunile de reorganizare și reluare a activității Comitetului Olimpic Român. În luna mai 1947 a fost ales membru al acestui for. La ședința COR din 16 octombrie 1947, în cadrul căreia a fost ales Biroul Permanent, Sergiu Petrovici a devenit președintele acestui for. Prezidează ședința COR din octombrie 1947, în care s-a decis participarea României la JO de Iarnă din anul 1948. Prin activitatea desfășurată în cadrul organismelor din care a făcut parte SP a avut o contribuție însemnată la dezvoltarea sportului românesc. Decorat cu Medalia *Răsplata Muncii Pentru Învățământ* (1930), cu Ordinul *Virtutea Militară* clasa a II-a (1947).

PETROVICI, TITUS (1927-2006), n. în Timișoara. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Gene-

rală a IMF Timișoara, promoția 1951. Încadrat în 1951 la Spitalul Unificat, Secția boli interne, și la Cabinetul de medicină sportivă Reșița. În 1952-1953, face un curs de perfecționare și specializare la București. În 1956, este numit director la Dispensarul Regional pentru Sportivi din Timișoara și medic șef la Policlinica pentru Sportivi din același oraș. Va funcționa ca director al DCS până în 1996. În paralel, în 1954, este numit asistent la IMF Timișoara și va deveni lector în 1956, funcționând la Catedra de medicină sportivă. Din 1960, este ales membru al Federației Internaționale de Medicină Sportivă. Participă și comunică studii și cercetări la congrese, simpozioane și consfătuiri europene, balcanice și naționale. A comunicat peste 100 de titluri de referate cu tematică din medicina sportivă. Coautor la 2 cărți publicate. Inventator și inovator, activitate în care a brevetat miotonometrul electronic. Și-a susținut teza de doctorat în 1974. Bun organizator, el a înființat primul dispensar din țară de medicină sportivă regională. În 1954, a elaborat primul regulament al rețelei de medicină sportivă din România.

PETRUȚ, EDITH (1926–1998), n. în Târgu Mureș. Absolventă a Facultății de Medicină din Târgu Mureș, promoția 1959. A fost încadrată la Dispensarul Central pentru Sportivi din Capitală, unde a funcționat ca directoare, în perioada 1969-1976. Activitatea ei profesională s-a desfășurat în domeniul gimnasticii medicale.

PHEREKYDE, MIHAIL (1842–1926), n. în București. Studiile le-a făcut la Colegiul Sfântul Sava din București și Liceul *Louis le Grand* din Paris unde și-a luat și doctoratul în drept și litere, la Sorbona. Procuror la Tribunalul Ilfov, avocat și membru în consiliile mai multor societati. În 1876, devine deputat și senator, fiind ales vicepreședinte și președinte al Adunării Deputaților sau conducător al Senatului, cu cinci mandate consecutive, între anii 1922-1926. Activi-

tatea guvernamentală a început-o încă de la înființarea Partidului Național Liberal (1875) ca ministru al Justiției, apoi al Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor Publice, al Afacerilor Străine. Între 31 martie 1897 - 30 martie 1899 a deținut portofoliul de la Ministerul de Interne, precum și între 15 decembrie 1909 – 6 februarie 1910, când I.C.Brătianu, titularul departamentului, era plecat în Italia spre a se reface după atentatul asupra lui. În toate mandatele ce i-au fost încredințate s-a afirmat ca „unul dintre cei mai distinși parlamentari și oameni de guvern”, care „s-a remarcat întotdeauna prin fermitatea vederilor sale și prin vigilența ce o punea în apărarea și afirmarea intereselor de stat”. Ca „om de societate, distins, cu statura lui înaltă” Mihail Pherekyde s-a implicat și în mișcarea sportivă și în aceea de tineret. În cadrul *Jockey Clubului* era o prezență remarcabilă, iar ca președinte al Adunării Deputaților a condus în 1914 ședința prin care s-a adoptat Legea pentru înființarea *Cercetașiei*. În iunie 1905, la câțiva ani de când își făcuseră prezență cu timiditate tramvaiul și „căruța fără cai” Mihail și Maria Pherekyde s-au alăturat lui George Valentin Bibescu și soției acestuia, Martha care, împreună cu scriitorul francez Claude Anet, au pornit cu automobilele spre Ispahan, una din capitalele fostului stat persan, deschizând drumul turismului automobilistic intercontinental, isprava fiind evocată în lucrarea *Les huit Paradis* premiată de Academia Franceză. MP a fost și un bun cunoscător al armelor, fie albe sau de foc, fiind considerat unul din marii „specialiști” asupra duelurilor. În Parlament, s-a remarcat ca „prezidentul fără de pereche și fără precedent, autoritar, dar nepărtinitor, oprind o furtună printr-un gest sau printr-o dibăcie neașteptată” a reușit să aplaneze multe conflicte de onoare, să preîntâmpine unele evenimente care, dintr-o perspectivă tragică le aducea la o simplă chestiune de „bon ton” sau în ultimă instanță duelurile să se desfășoare cu toată corectitudinea. Până la sfârșitul vieții MP a rămas un bărbat energic, unul dintre prieteni socotindu-l „vânătorul iubitor al naturii și îndrăgostit de câmpiile Bărăganului, care până la 82 de ani alerga cu o surprinzătoare tinerețe după prepelițe și după dropii”.

PIERSIC, FLORIN (1936), n. în Cluj. Actor care a realizat roluri memorabile în teatru și filme, recitator și povestitor remarcabil, interpret original al multor cântece. Absolvent al Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică, promoția 1957. A realizat o carieră artis-

tică deosebită la Teatrul Național I.L. Caragiale în numeroase piese, printre care: *Zbor deasupra unui cuib de cuci*, *Logodnicele aterizează la Paris*, *Gaițele*, *Idiotul*, *Oameni și șoareci*, *Dulcea pasăre a tinereții*, *Orfeu* și multe altele. Din 2007 joacă cu succes în piesa *Străini în noapte*. Prezență activă pe marele și micul ecran, a realizat peste 50 de filme printre care: *Ciulinii Băraganului*, *Harap Alb*, *Haiducii*, *Zestrea Domniței Ralu*, *Stăpâna nebunilor*, *Mihai Viteazul*, *Neamul Șoimăreștilor*, *Frații Jderi*, *Tufă de Veneția*, *Drumul Oaselor*, *Misterele Bucureștilor*, *Colierul de turcoaze* ș.a. După 1989, a mai realizat *Ultima haltă în Paradis* - TV (2002); *Donau*, *Duna*, *Dunaj*, *Dunav*, *Dunărea* (2003); *Lacrimi de iubire* (serial TV, 2005); *Fix Alert* și *Eminescu versus Eminem* (2005), *Rating* (2007). În domeniul muzical, la 30 septembrie 2009, a lansat oficial albumul complet cu melodiile dedicate de către compozitorul Dan Iagnov, pe care artistul le interpretează într-o manieră inconfundabilă. FP a fost un apropiat și un practicant al sportului. Polisportivul FP apare în rolurile sale ca un veritabil atlet caracterizat prin curaj, rezistență fizică, îndemânare, agilitate, dezinvoltură, ca un neînfricat cascador în postură de călăreț, luptător, pilot de avion, parașutist, spadasin, marinar, haiduc, roluri pe care le-a realizat cu măiestrie. Dragostea sa pentru sport a început încă de pe timpul când era elev de liceu, la Cluj. A jucat fotbal în echipa de juniori a *Universității* (*Șepcile roșii*) și apoi în echipa de baschet a aceluiași club. Sportul și în mod deosebit înotul și scrima au făcut parte din pregătirea sa, în perioada studenției la IATC. Acestea, declară artistul, i-au rămas de mare folos în toată cariera sa de actor pe scena teatrului sau pe platoul de filmare, de la sportivi însuindu-și foarte multe cunoștințe referi-

toare la tehnica bătăliilor și a victoriilor. Actorul FP a considerat că între teatru și sport există o legătură directă, în ceea ce privește pregătirea, exprimarea și realizarea spectacolului. A fost un mare susținător al echipei de fotbal *U. Cluj* și al renumiților săi jucători, pasiune pe care și-a manifestat-o și la București asupra echipei CS *Progresul*, împreună cu alți mari actori. A avut cuvinte de laudă și respect față de marile realizări ale sportivilor români și în mod deosebit ale gimnastei Nadia Comăneci. Nu poți ajunge pe cel mai înalt podium al artei și al gimnasticii (care este tot artă) fără muncă aspră, fără efort continuu și fără dăruire totală, declară într-un interviu marele actor FP. Pe parcursul anilor, realizările sale au fost răsplătite cu numeroase titluri, trofee, premii și decorații. În anul 2005, s-a clasat pe locul I, la categoria actori, în sondajul *10 pentru România*, realizat de *Cotidianul*. În iunie 2009, FP a primit *Premiul pentru întreaga sa carieră*, la Festivalul Internațional de Film *Transilvania*. Tot în anul 2009, pe baza sondajului *Curs*, a fost declarat cel mai apreciat actor în topul personalităților publice, din ultimii 20 de ani.

PINTILIEȘCU, TRAIAN-OVIDIU (1953), n. în Brăila.

Profesor de educație fizică, absolvent al Universității din Galați, Facultatea de Învățământ Pedagogic, secția educație fizică. În perioada 1992-1995 își completează studiile la ANEFS. Predă această disciplină în diferite unități de învățământ din județul și municipiul Brăila, pornind de la școala generală până la licee de prestigiu din această localitate (Școala generală nr.1, comuna Tufești, jud. Brăila, 1975-1976; Casa de Cultură a Științei și Tehnicii pentru Tineret Brăila 1976-1983; Școala generală nr. 1 *Vlaicu Vodă*, Brăila, 1983-1990; Grupul Școlar *Mihail Sebastian*, Brăila, 1990; din 1990 - Colegiul Național *Nicolae Bălcescu*, Brăila). Este profesor gradul I. Din 2006, este director adjunct al Colegiului Național *Nicolae Bălcescu*, primul liceu cu profil real din România. S-a preocupat de pregătirea sa

profesională fiind absolvent a două masterate cel de *management sportiv* la Universitatea *Dunărea de Jos* din Galați și cel al *managementului afacerilor publice* la Școala Națională de Studii Politice și Administrative - Facultatea de Administrație Publică din București. Colaborează cu conducerile structurilor sportive locale în organizarea și dezvoltarea activității de educație fizică și sport în municipiul și județul Brăila. Are un merit deosebit în cercetarea și aprofundarea contribuției renumitului profesor Radu S. Corbu la promovarea sportului național, oina. În acest proces de studiere a arhivei liceului și a unor documente de familie, a descoperit unele înscrisuri, însemnări și fotografii importante pentru întregirea cunoștințelor privind istoria oinei din țara noastră. Din experiența personală a elaborat mai multe lucrări cu caracter de studii și cercetări, scrise și comunicate cu ocazia obținerii gradelor didactice sau la sesiuni metodic-științifice.

PLAGINO, GEORGE ALEX-ANDRU (1878–1949), n. în Focșani, jud. Vrancea. Descendent al unei familii boierești din Moldova. Și-a făcut studiile la Paris. Prezența sa la Paris, se datorește, după unii istorici, următoarelor împrejurări. Plagino George Alexandru era

fiul lui Alexandru Plagino, care în anii 1891-1893 a fost diplomat român în Marea Britanie și, temporar, în Spania și Franța. Pe de altă parte, Plagino George Alexandru a devenit ginerele lui Emanoil Alexandru Lahovari, ambasador al României la Paris în perioada anilor 1908-1917. Aflându-se, probabil, ocazional la Paris, în anul 1900, în timpul Jocurilor Olimpice, cunoscut ca un trăgător de elită, s-a înscris la concursurile de tir, cu statutul de participant individual, potrivit regulilor acelei epoci, când Jocurile Olimpice erau considerate întreceri între individualități. Deoarece Comitetul Olimpic Român nu dispunea la data respectivă de recunoașterea CIO, presupunem că acesta este motivul pentru care România nu apare între cele 22 de țări menționate îndeobște. Concursul de tir la talere a avut loc în

ziua de 15 iulie 1900, la un poligon improvizat pe insula Seguin (pe Sena) din apropierea Parisului. La întrecerile de tir s-au înscris 51 de concurenți din 4 țări, majoritatea francezi, doar 8 străini din trei țări. Proba se numea, la vremea respectivă *ball-traps*. Fiecare concurent avea dreptul la 20 de talere. Rezultatele, conform operei de statistică Olimpică (autori: Kamper, Kluge, Mezö, Berliot, etc.) au fost următoarele: locul I Roger de Barbarin (Franța) cu 17 puncte, etc. Pentru locul 13, cu 11 talere lovite s-au înfruntat Amedee Aubry și George Alexandru Plagino. În final locul 13 este ocupat de român. De altfel, a practicat, mulți ani, tirul „la porumbei”, participând, din 1905, constant în competițiile de gen și cucerind titluri de campion național sau câștigând *cupe omagiale*, pe care Federația de Tir (al cărei președinte a devenit în 1925) le pune în joc. În 1904, devine membru fondator al Automobil Clubului Român. După crearea, în 1914, a Comitetului Olimpic Român, este ales vicepreședintele acestui organism. Membru al Comitetului Central al FSSR, președinte al Comisiei Centrale de Tir din cadrul FSSR și al Comisiei financiare a FSSR. De asemenea, a fost membru fondator al Uniunii Federațiilor Sportive din România (al cărei președinte a fost ales în 1930), președinte al FR de Tir. După prințul George Bibescu, GAP a fost al doilea român care a devenit membru al CIO, în perioada 1908-1949. Pe lista CIO el apare înregistrat cu nr. 57 (membru cooptat, prin vot postal, în 1908), înlocuindu-l pe G. Bibescu, decedat în 1902. A participat la 7 dintre cele 32 sesiuni ale CIO și a rămas, vreme de mai bine de 40 de ani, membru al acestui organism. Membru fondator al Federației Internaționale de Tir cu Arme Sportive de Vânătoare (FITASC), Lausanne, 1921, membru fondator al Consiliului Internațional de Vânătoare și Protecția Vânatului (CIC), Paris, 1930, vicepreședinte al CIC (anii '30), membru al Comitetului Director al FITASC (ales în 1939), președinte fondator al Comitetului Interbalcanic de Tir (anii '30). A fost membru al Senatului României. S-a remarcat în calitatea sa de conducător al activității sportive din țara noastră, cu contribuții deosebite la rezolvarea diferitelor probleme ale începutului dezvoltării acestui domeniu. Forurile

abilitate din Franța i-au conferit *Medalia de Aur pentru Sport și Educație Fizică* (1938). A fost distins cu: Ordinul Steaua României în grad de Ofițer (1922); Medalia Răsplata Muncii Pentru Învățământ clasa I (1930); Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa I (1931); Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1938).

PLACINTĂ, SORINA (1965) n. în Focșani. Absolventă a Facultății de Tehnologie a Chimiei Textile din Iași. Ulterior, se înscrie și urmează cursurile Facultății de Drept a Universității *Danubius* din Galați. În perioada 1989-1993 a fost încadrată pe post de inginer

la Fabrica de Filatură de Lână Pieptanată din Focșani. După aceea, până în 1994 a funcționat ca asistent manager la SC ARUSCO SRL din București. Din 1994 până în 2008 a fost administratorul firmei familiei sale, SC ARTIFEX SRL. A debutat în politică, fiind aleasă senator în Parlamentul României. Face parte din Comisia pentru afaceri europene. Vicepreședintă a Comisiei pentru agricultură, silvicultură și dezvoltare rurală. A fost numită ministru al MTS în 14 iulie 2009, funcție deținută până în 2010, când MTS a fost transformat în Autoritatea Națională pentru Tineret și Sport din cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

PLOȘTEANU, NICOLAE (1936), n. în Timișoara. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din Timișoara, promoția 1961, și al Cursului de specializare cu dublu profil, de medic sportiv și de antrenor, din București, 1967. Doctor în științe medicale. Antrenor. Și-a dedicat activitatea profesională

problemelor medico-sportive specifice luptelor greco-romane și libere. Timp de mai multe decenii, a participat direct la pregătirea loturilor reprezenta-

tive ale țării noastre din aceste două stiluri din lupte, aducându-și o contribuție importantă la obținerea marilor succese ale sportivilor români la CE, CM și JO. Concomitent, a sprijinit ridicarea nivelului profesional al tehnicienilor FRL, prin lecții și referate prezentate la cursurile și reuniunile organizate de această federație. A elaborat numeroase lucrări bazate pe date de cercetare științifică și fapte de observație, care s-au bucurat de aprecieri favorabile la reuniunile interne și internaționale unde au fost susținute. Pentru activitatea depusă, a primit importante dovezi de prețuire, ca: președinte al Comisiei medicale și membru în conducerea FRL, membru al Comisiei medicale a Federației Internaționale de Lupte (FILA), medic al loturilor reprezentative ale României la competiții internaționale de nivelul cel mai înalt. Decorat cu: *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1973); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (1976); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1977); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (1981); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1982); *Crucea Națională Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

POLIHRONIADE, ELISABETA (1935), n. în București. Licențiată a Facultății de Filosofie a Universității din București. Este una dintre cele mai reprezentative jucătoare de șah din România. Reputația câștigată i-a fost recunoscută și confirmată și prin numeroasele

invitații primite de a participa la cele mai importante turnee naționale și internaționale. A cucerit 7 titluri naționale (1966, 1970, 1971, 1972, 1975, 1976, 1977). Este singura șahist din România posesoare a 9 medalii la Olimpiadele de șah, cucerite individual pe mese și cu echipa, în anii 1966 (Oberhausen-Germania), 1972 (Skoplije-Igoslavia), 1974 (Medelin-Columbia), 1982 (Lucerna-Elveția), Salonic-Grecia și 1986 (Dubai-Emiratele Arabe Unite). A participat la 10 ediții ale Olimpiadelor de șah, ca jucătoare și la 8 ediții, ca arbitru internațională. În 1973, în Iugoslavia, obține titlul de campioană

europăeană, la egalitate de puncte cu Nona Gaprindașvili (URSS) și Maria Ivanka (Ungaria). În 1987, obține titlul de campioană internațională a Australiei, la egalitate de puncte cu Zsuzsa Polgar. De asemenea, joacă la interzonalul de la Rio de Janeiro și în 3 turnee ale candidatelor pentru titlul mondial (de la Vrnjacka Banja, Ohrid și Menorca). A jucat în peste 150 de competiții, pe toate continentele, în foarte multe ieșind învingătoare. Ocupă locul IV la edițiile din perioada 1972-1977 ale CM de șah feminin prin corespondență (cea mai bună performanță românească la feminin). Ca arbitră internațională a fost foarte apreciată, oficiind la 8 ediții ale Olimpiadelor de șah și la peste 60 de CM și CE. S-a impus și în postura de autoare a 10 cărți de specialitate, adresându-se iubitorilor șahului în diferite domenii de activitate (cu caracter literar, pentru începători, pentru avansați, cu conținut istoric). A realizat și susținut rubrici de șah în presa scrisă, la radio și pe micul ecran (1960-1997). La TVR, timp de 21 de ani, a conceput și prezentat o emisiune de autor consacrată actualității din lumea șahului național și mondial. Din 1994, conduce și editează *Revista română de șah – Gambit*. În 1994, la Linares (Spania), a fost aleasă secretar general al Asociației Mondiale a Scriitorilor de Șah (ICWA). În perioada 1995-2001, a fost vicepreședintă a FR de Șah. În 1999, a înființat Fundația de Șah *Gambit – Elisabeta Polihroniade* iar în 1992 Editura „EPOLI”. Împreună cu Anatoli Karpov, înființează *Școala Internațională de Șah*, care le poartă numele. Este membră activă în trei comisii (șahul în școală; șahul feminin; șahul de presă) ale FIDE. În 1998, i-a fost decernat titlul de Membru de Onoare al FIDE, pentru merite deosebite în dezvoltarea șahului în lume. Cu ocazia congresului organizat la a 75-a aniversare a Federației Internaționale de Șah (Paris, 20 noiembrie 1999), numele, EP a fost înscris în ediția inaugurală a *Golden Book FIDE*, alături de numele unor președinți de stat, miniștri și ale altor înalte oficialități de pe mapamond, „ca recunoștință și apreciere pentru excelentele contribuții la dezvoltarea șahului în lume”. (Este singura personalitate din România inclusă în Cartea de aur a FIDE). În ancheta Internet 2000-chess.ro., a fost declarată „șahista română a

secolului”. Ca o recunoaștere a valorii sale în șah, i s-au acordat titlurile de: Maestră și Maestră Emerită a Sportului, precum și cel de Mare Maestră Internațională. Decorată cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1967) și Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000).

PONTA, VICTOR (1972), n. în București. Avocat. Om politic. Absolvent al Facultății de Drept din cadrul Universității București, promoția 1995. Masterat în Drept penal internațional la Universitatea din Catania, Sicilia (2000). Absolvent al Colegiului Național de Apărare (2002). Doctor în Drept penal internațional – Universitatea București (2003). Masterat Management politic la Institutul Social Democrat (2003). Absolvent al cursului Summer Programme in History, Politics and Society, Exeter College, Universitatea Oxford, Anglia (2004). A debutat în activitatea profesională ca procuror la Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului I (până în 1998), procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție – Secția anticorupție, urmărire penală și criminalistică (1998-2002), coordonator al Biroului de combatere a spălării banilor (2000-2001). Activitate didactică: lector universitar la catedra de Drept penal a Universității Româno – Americane (2002-2007), din martie 2007 conferențiar. Din 2003, a devenit membru al Asociației de Drept Internațional și Relații Internaționale. Activitatea politică: secretar de stat și șeful Corpului de Control al guvernului Adrian Năstase (2001-2004); președinte al Organizației Tineretului Social Democrat (2003-2006); vicepreședinte al PSD (2003-2004); ministru delegat pentru Controlul implementării programelor de finanțare internațională și urmărirea aplicării acquis-ului comunitar (martie-decembrie 2004); deputat PSD de Gorj (2000-2008); reales în 2008 vicepreședinte al Biroului Permanent al Camerei Deputaților (2006-2008); vicepreședinte al PSD (dec.2006-feb.2008); ministru pentru Relația cu Parlamentul în Guvernul

Boc (dec2008-oct2009); președinte PSD (din feb.2010). În luna mai 2012, a fost investit în funcția de Prim-ministru al României. VP este un cunoscător, iubitor, susținător și practicant al sportului. Una dintre primele măsuri în calitate de prim-ministru a fost numirea în funcția de președinte al ANST a fostei baschetbaliste și conducător al FR de Baschet Carmen Tocală, având în vedere calitățile și realizările manageriale ale acesteia. VP a practicat mai multe ramuri de sport, cele mai îndrăgite fiind baschetul și automobilismul. Din relatările sale rezultă că în perioada junioratului a practicat baschetul de performanță, fiind legitimat la CSA Steaua București, cu echipa căruia a câștigat titlul de campion național de juniori în 1989. Pilot, copilot, participant în probele de raliuri, de viteză în coastă, viteză pe circuit. Mentor, C. Aur. A urmat cursurile școlii de pilotaj. Legitimat la clubul Prodrive Bârlad. A participat inițial în r. Sibiului în 2007, ocupând locul XI și apoi în r. Rânca Abrud. În 2008 este înregistrat în CNR, în r. Bucureștiului situându-se pe locul IX, gr. A, clasa 2. În 2009 în r. României cucerește locul X gr. A, clasa 7. A avut coechipier pe Edwin Keleti și a concurat pe mașinile: Dacia Logan, Renault Clio R3 Max Evo. În 2010, în etapa ieșeană, nu au reușit să finalizeze cursa datorită unei răsturnări. A participat la aceeași etapă a CN și în anul 2001.

POP, VASILE (1911–1994), n. în com. Săliștea, jud. Maramureș. Profesor de educație fizică și sport. Ca absolvent al ANEF, a obținut, în 1941, diploma de licență în educația fizică. Între anii 1941 și 1945, a fost secretar al FR de Fotbal și Handbal. Profesează, apoi, ca profesor la Institutul Militar de Educație Fizică și asistent la Catedra de gimnastică (condusă de profesorul Virgil Roșală) de la IEF. Între 1945 și 1947, a fost director tehnic în cadrul OSP. În perioada 1948-1960, a activat ca profesor titular de educație fizică la câteva instituții școlare din țară (Liceul Gh. Șincai din Baia Mare, Liceul Industrial Polizu din București, Școala Pedagogică de Educație Fizică din Predeal și Liceul Gh. Șincai din Cluj). În același interval de timp, a îndeplinit și funcția de inspector metodist de educația fizică la

Inspectoratul Școlar al fostei regiuni Maramureș, precum și funcția de director al Școlii Pedagogice de Educația Fizică din Predeal. Stabilit la Cluj, în perioada 1960-1973, și-a desfășurat activitatea la Facultatea de Educație Fizică a Institutului Pedagogic de 3 ani, unde a fost încadrat, inițial, pe post de asistent universitar, și promovat, în anul 1962, la gradul de șef de lucrări. A fost un polisportiv, remarcându-se în fotbal (cu predilecție), atletism, tenis de câmp și în tenisul de masă. Pretutindeni unde a lucrat, a fost un exemplu de muncă și conștiinciozitate.

POPA, ELENA (1964), n. în Dăbuleni, jud. Dolj. Ziaristă. A practicat, ca amatoare, tenisul de câmp. A debutat în presă în anul 1990, semnând articole la rubrica de sport a ziarului *Dreptatea*. În 1991, s-a transferat la cotidianul *Sportul românesc*, afirmându-se ca un veritabil talent, prin prezentarea unor reportaje din viața intimă a personalităților sportive și prin spiritul său critic de abordare a problemelor din sport, în special din fotbal. Este, de altfel, prima femeie care face cronicile unor meciuri de fotbal din campionatul primei divizii. În 1998, este redactor al Departamentului jocuri sportive de la cotidianul *Pro Sport*. În 2000 s-a transferat la *Gazeta sporturilor*.

POPA, EMILIAN (1950–2002), n. în Iași. Absolvent al Facultății de Matematică-Mecanică a Universității din Iași, promoția 1973. A fost încadrat în 1983 la CCPS, la Oficiul de calcul. Este promovat ca cercetător principal gradul II, în cadrul laboratorului de biomotricie. Inițial, a elaborat *Fișa sportivului olimpic*. În continuare, preocupările principale s-au axat pe două direcții: simularea pe modele matematice pentru unele aspecte din activitatea sportivă de performanță (sporturi nautice, atletism-sărituri etc.); achiziționarea în timp real, prelucrarea și interpretarea ulterioară a informațiilor obținute de pe simulatoarele de condiții (ergosim, plan înclinat,

platformă de echilibru etc.). A publicat peste 75 de lucrări și a prezentat referate științifice la congrese naționale și internaționale. Membru fondator al Societății de Biomecanică din cadrul Consiliului Științei Sportului și membru al Societății Europene de Biomecanică. Decorat cu Medalia Națională Pentru Merit clasa a III-a (2000).

POPA, EUGEN (1926), n. în Tg. Bujor, jud. Galați. Inginer, absolvent al Facultății de Construcții-Topografie din Iași. Cadru didactic - profesor universitar, doctor inginer la Institutul Politehnic-Iași. Practică jocul de volei în 1948-1949, făcând parte din selecți-

onata Iașului. Are preocupări intense privind activitatea rugbystică alăturată celei fotbalistice. În 1952, asistentul universitar EP devine membru al Comitetului Asociației Sportive Politehnica Iași, iar în același an - președinte al secției de rugby. Titular al Catedrei de topografie din 1956, are peste 80 de lucrări științifice comunicate în țară și străinătate, peste 200 de studii topografice pentru producție și 60 de studii privind comportamentul construcțiilor (poduri, blocuri, silozuri, săli de sport, etc.). Dedicat trup și suflet rugbyului, își revărsă dragostea sa asupra trăirii și performanțelor echipei de rugby ieșene, Știința, Politehnica, CSMS, Poli Nera, Poli Agrounirea Iași, de-a lungul vremii pe plan intern și pe plan internațional (cu echipe din Italia, Polonia, Anglia, Irlanda, Cehoslovacia, Ungaria, Franța) ca și selecționarea a peste 25 de jucători în loturile naționale. De fapt lucru, cu care, „profesorul”, se mândrește, este și faptul că mai mult de 95% dintre sportivii care au făcut parte din echipa de rugby sunt absolvenți cu studii superioare, iar în viață au ajuns profesori, doctori, ingineri, militari, oameni de afaceri. Este și firesc ca rugbystii să calce pe urmele președintelui de onoare din anul 2002 al secției lor. Păstorește această secție de 55 de ani, fiind și autorul (în colaborare cu Gh. Șoană) a cărții documentare - 55 de ani de rugby la Iași.

POPA, IOAN (1933–2000), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al Școlii Medii Tehnice de Cultură Fizică, promoția 1953. Arhitect, absolvent al Institutului de Arhitectură Ion Mincu din București, promoția 1959. A activat ca profesor de educație fizică la Grupul Școlar Poligrafic D. Marinescu (1951-1953), unde echipa de gimnastică fete pregătită de el s-a clasat pe locul al-III-lea, în finala pe țară. A lucrat direct în construcții, la Întreprinderea de Construcții Montaj nr.3 București (1959-1960), apoi în proiectare la MIU-IRIC (1960) și la Institutul Proiect București (1961-1962). Începând din 1962, timp de 32 de ani, a fost încadrat ca arhitect principal în UCFS, CNEFS, MS și MTS, până în 1994 când s-a pensionat. În 1993 și 1994, a îndeplinit funcția de șef de serviciu. A fost unul dintre principalii specialiști, în forurile centrale de conducere a activității sportive, care a contribuit substanțial la realizarea programelor de dezvoltare și dotare a bazei materiale a mișcării sportive. A participat direct la întocmirea temelor de proiectare și realizare unor importante construcții: 33 săli polivalente, 20 de patinoare (din care 3 acoperite); 18 piscine olimpice (din care 7 acoperite); numeroase terenuri de sport și stadioane, poligoane de tir, trambuline, pârtii și piste pentru schi, bob și sanie, baze nautice, popicării (din care 2 au găzduit CM) pavilioane de cazare și cantine pentru sportivi etc. În 1981, a contribuit la realizarea acțiunii de amenajare a celor 18 baze sportive care au găzduit concursurile din cadrul JMU, îndeplinind funcția de șef al colectivului „sistem informațional”. A participat direct la realizarea unor lucrări de proiectare în cadrul serviciului de investiții, precum și la organizarea a 3 expoziții de materiale sportive. Coautor la editarea lucrării *Terenuri de sport*, Ed. Stadion, 1970. Consultant de specialitate la lucrările *Terenuri de joc și sport*, 1986 și *Săli de sport cu 1000-6000 de locuri* – Libia, concurs internațional 1980. A participat la numeroase seminarii, congrese și întâlniri de specialitate în orașele: Köln, Moscova, Praga, Bordeaux, Minsk, München și altele. A luat parte la mai multe congrese ale Grupului Internațional de Lucru pentru Echipament de Sport și Agreement (IAKS).

POPA, ION (1918-1998), n. în com. Comani, jud. Olt. Tipograf. Boxer. Inițierea în box a făcut-o la Clubul YMCA din Slatina, sub îndrumarea antrenorului emerit Cristian Panaitescu. Ca boxer amator, a disputat 50 de meciuri, iar ca profesionist (din 1942), 55 de meciuri, din care a pierdut 5. Legitimă la Clubul Tirul din București. Multiplu campion național la amatori până în 1939; în 1940, devine campion național la categoria semimijlocie, iar în 1943, dublu campion la profesionism, categoriile semimijlocie și mijlocie. A boxat și în Franța. Absolvent al Cursului de antrenori organizat la FR de Box în 1948; a funcționat, până în 1984, ca antrenor al loturilor naționale. A asistat echipa de box a României la 8 ediții ale JO în: 1952, 1956, 1960, 1968, 1972, 1976, 1980 și 1984. La CE, boxerii antrenati de el – Gh. Negrea, S. Cuțov, C. Cuțov, C. Ciucă, A. Dumitrescu și I. Alexe, -au cucerit medalii și titluri de campioni. Membru al Comisiei de antrenori a EABA (1979-1984). A mai lucrat ca antrenor în Turcia și Indonezia. A fost membru al Biroului FR de Box și a îndeplinit funcția de antrenor federal. În perioada mandatului său boxul românesc s-a afirmat pe plan internațional prin numeroasele titluri și medalii cucerite la competițiile internaționale oficiale. A contribuit la pregătirea unor noi promoții de antrenori din rândul foștilor boxeri de performanță. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. A fost distins cu Ordinul *Muncii* clasa a III-a (1956); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1968); *Ordinul Muncii* clasa I (1976).

POPA POPA'S ȘTEFAN (1955), n. în Caransebeș, jud. Caraș Severin. Caricaturist. Studii: Liceul de Arte și Școala Specială de Matematică; Institutul Politehnic *Traian Vuia* din Timișoara (1980); Academia de Arte Vizuale din Poitiers-Franța. Atracția pentru desen s-a mani-

festat de la vârsta de 5 ani, iar la 7 ani i se publică prima caricatură într-un ziar local. Ceea ce a urmat nu a fost decât împlinirea aspirațiilor sale, a vocației și talentului său. La 14 ani publică prima caricatură într-o revistă umoristică. La 19 ani, stimulat și încurajat în afirmarea sa de primul președinte al UNESCO – Henri Coursaget. Urmează participarea la numeroase festivaluri naționale și internaționale, contacte cu această lume specială, cu caricatura profesionistă. În 1980, devine caricaturist oficial al Festivalului Confolens și al altor festivaluri internaționale. Operele sale create în acești ani, îi permit în 1990, să publice primul său album. S-a întâlnit și a lucrat cu mari desenatori ai lumii. A organizat saloanele profesionale din țară, se află la originea înființării Muzeului Caricaturii la Castelul din Macea-arad. Lucrările sale au fost expuse în saloanele organizate pe toate continentele. A avut legături directe cu marile evenimente politice, economice, culturale și sportive, printre care și calitatea de caricaturist oficial la JO din 1996 (Atlanta), la Olimpiada de Șah din 2002 (Bled), la târgurile internaționale de la Berlin, Bruxelles, Paris, Veneția, Praga și altele, la sumitele NATO de la București și Praga, precum și ca invitat la diferite festivaluri organizate în diferite țări. Ștefan Popa Popa's a fost și a rămas un mare iubitor al sportului pe care îl cunoaște foarte bine. A practicat atletismul și handbalul (a jucat pe postul de portar). Arta caricaturii l-a apropiat și mai mult de sport, mai ales de cei care au devenit personaje de legendă. Față de acestea are numai cuvinte de apreciere. Am menționat, în principal, realizările celebrului caricaturist în domeniul sportului având în vedere tematica enciclopediei. Dar preocupările sale îmbracă toate domeniile importante în care își desfășoară activitatea oamenii. Arta sa l-a pus față în față cu sute de sportivi din țara noastră și cu foarte mulți reprezentanți de seamă ai sportului din numeroase țări ale lumii. El lasă moștenire generațiilor viitoare și istoriei, culturii și sportului românesc galerii, săli, expoziții încărcate cu imaginile celor care au contribuit la scrierea istoriei sportului. Ce poate fi mai minunat decât să-i poți admira peste ani, în viziunea lui Șt.P.P., pe Nadia Comăneci, Ilie Năstase, Gheorghe Hagi, Lucian Bute, Adrian Mutu și mulți, foarte mulți sportivi români și

din alte țări. În activitatea sa, Șt.P.P. se comportă ca un veritabil sportiv. El se află într-o permanentă luptă pentru atingerea de noi performanțe, pentru calitate, pentru stabilirea de noi recorduri. Printre performanțele și recordurile sale semnificative este suficient să amintim doar câteva pentru a ilustra realizările și personalitatea acestui mare artist. A realizat caricaturi pentru peste 200 de șefi de stat și de guvern. În 1995, a stabilit un nou record mondial realizând 1772 de caricaturi colorate în 10 zile și 10 nopți, performanță cu care a intrat în Guinness Book (vechiul record îi aparținea cu 1527 portrete colorate). Tot în 1995 stabilește un nou record – 131 caricaturi într-o singură oră, cu persoanele care urmau să fie desemnate în fața sa. Și acest record a fost înscris în Cartea recordurilor. Este membru al Fundației pentru Știință și Arte a Academiei *Cita di Roma* și al Asociației Artiștilor Plastici (UNESCO), al Asociației Artiștilor Plastici Profesioniști al Uniunii Artiștilor Plastici din România, al Asociației Caricaturiști Profesioniști și al altor asociații și instituții internaționale. Fondatorul Academiei Popa's, Școala românească de caricatură. Distincții: Cavaler de Onoare pentru merite culturale - distincție culturală acordată de Academia Română (2001); Cetățean de Onoare – titlu acordat de 26 orașe din România; peste 100 de premii acordate în țară și 58 internaționale, printre care și Marele Premiu UNESCO (1979).

POPA, TEMISTOCLE (1921), n. în Galați. Compozitor foarte talentat, încurajat și sprijinit de Maria Tănase și Ion Vasilescu, a creat muzică pentru un număr de peste 50 de spectacole de revistă și pentru mai multe filme, printre care: *Cerul începe la etajul trei*, *Tinerețe fără bătrânețe*, *Veronica* etc. Melodiile de muzică ușoară, dintre care foarte multe hituri: *Lalele*, *Margarete*, *Totu-n jurul meu*, *Să cântăm, chitara mea*, *Poiana cu flori*, *Trecea fanfara militară*, toate acestea i-au consolidat renumele, recunoscut și printr-un *Premiu Special* al Uniunii Compozitorilor, decernat în 1999. A mai obținut un Premiu, decernat de Uniunea pentru

Cultură Fizică și Sport, la Festivalul de la Mamaia din 1966, pentru *Olimpiada tinereții* compusă în tempo de marș – shake și cha-cha, pe versuri proprii. Tot pe teme sportive a mai creat, pe versuri de Aurel Storin, *Hai băieții*, în tempo de marș – fox și *Succese! Melodii! Victorii!*, tot în ritm de marș pe versuri de Eugen Mirea. Multe dintre melodiile sale au fost interpretate de Dan Spătaru profesor de educație fizică, cu care a avut o colaborare îndelungată.

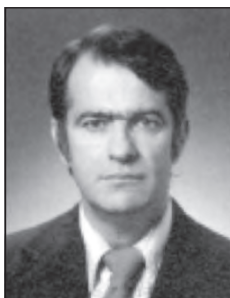

POPA, VICTOR - ION (1895 –1946), n. în Bârlad, jud. Vaslui. Scriitor, regizor. După absolvirea Liceului Internat din Iași a început Conservatorul din localitate pe care nu l-a terminat dar și-a făcut prezența pe scena Teatrului Național. Ofițer în Războiul de Întregire al Neamului. A revenit după război la teatru, ca autor dramatic, director de scenă, director al Teatrului Național din Cernăuți și al altor teatre din București. Binecunoscutul dramaturg n-a stat prea departe de lumea sportului pe care l-a practicat încă din timpul liceului, unde cartea se îmbina armonios cu vremea liberă petrecută folositor. În ultima clasă de liceu a primit o medalie de aur la săritura în înălțime, la un concurs interșcolar. Pe lângă atletism a mai făcut ciclism, înot, a jucat oină, tenis și șah. Ca jurnalist, Victor Ion Popa a colaborat și la publicații cu profil turistic-sportiv, printre care: *Voiaj*, *Aerosport magazin* ș.a.. Aviația, sportul miraculos de la începutul veacului trecut, l-a îndemnat să scrie romanele *Sfârlează cu Fofează* și *Maistorașul Aurel*, ucenicul lui Dumnezeu, ultimul fiind o evocare a lui Aurel Vlaicu.

POPESCU, ALIN NICOLAE (1974), n. în Câmpina, jud. Prahova. Este de profesie medic specialist, fiind absolvent al UMF dr. C. Davila, facultatea de medicină generală în anul 2000. În cadrul FR Rugby, funcționează ca medic coordonator la toate loturile naționale.

Este licențiat în fizică (1991, Universitatea București, facultatea chimie-fizică; în 2003 este licențiat în psiho-sociologie la Universitatea *Hyperion*; absolvă un masterat în managementul antrenamentului sportiv (2006, Universitatea *Spiru Haret*); absolvent al masteratului în managementul sănătății publice și al serviciilor de sănătate (UMF, 2004). Are peste 25 de lucrări științifice publicate și prezentate în sesiuni de specialitate privind traumatismele sportive în rugby; lucrări despre managementul organizațiilor sanitare din România; despre corelațiile între prognoza biologică și performanța sportivă; elaborarea de cursuri pentru învățământul post universitar; despre incidența traumatismelor sportive cu echipele naționale de rugby, s.a

POPESCU, CONSTANTIN-PILICĂ (1928), n. în București. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF în 1951, specializarea handbal. Fost jucător de handbal în 11. Își începe activitatea de antrenor în handbal feminin la 21 de ani la echipele *CSU Flamura Roșie*, *Steagul*

Roșu, *Cetatea Bucur* și *Progresul* - toate din București câștigând titluri naționale – între anii 1957 și 1958 cu *Steagul Roșu* și între 1961 și 1962 cu *Progresul*. Urcă pe podiumul CN și echipa de handbal în 7 *Universitatea* București. A mai antrenat echipele *Știința* București, *Chimistul* Rm. Vâlcea, *Constructorul* Baia Mare și *Rapid CFR* București. Are la activ câștigarea medaliei de aur în trei competiții internaționale de Cupă cu echipa *Știința* (1961 – CCE), cu *Chimistul* Rm. Vâlcea (1983-Cupa IHF) și cu *Rapid* București (2000 – Cupa orașelor) alături de antrenorul V. Mărgulescu). Timp de 17 ani a fost antrenorul principal al echipei naționale de senioare (1953-1965 și 1973-1976). În anul 1956, aduce, cu sportivele pregătite de el, prima medalie de campion mondial din istoria handbalului românesc în 11, pentru ca în 1960, să câștige al doilea titlu mondial. În 1962, la CM de handbal în 7, cucerește, cu echipa feminină, un nou titlu mondial (alături de colegul său N. Nedef). La ediția din 1973, cu handbalistele tricolore obține

medalia de argint. În 1976, la JO de la Montreal, realizează un loc IV. Timp de 17 ani, a fost directrul *SSE nr. 2* din București, furnizând mulți sportivi echipelor naționale. Membru al CNEFS și al Biroului FR de Handbal. Președinte al Colegiului centrul de antrenori și al Comisiei de istorie și statistică. Preocupările sale pe plan științific s-au concretizat în elaborarea a peste 80 de lucrări de specialitate și publicarea a 7 cărți, cât și prin prezența sa cu lucrări, comunicări, lectorate și cursuri la sesiunile metodologice interne și internaționale. Decan de vârstă al antrenorilor, se retrage de pe banca tehnică la 78 de ani (în 2006, de la *Rapid*), dar în 2009 găsește puterea și dârzenia să publice o mare și importantă lucrare, *Istoria handbalului românesc* de la geneză până în zilele noastre (1921-2009), în 2 volume, retrospectiva cronologică, în 1104 pagini a activității handbalistice românești interne și internaționale. La vârsta de 32 de ani (1960) a fost primul și cel mai tânăr tehnician de handbal căruia i-a fost acordat titlul de Antrenor Emerit. Decorat cu: *Ordinul Muncii* clasa a II-a (1961); *Medalia Națională Serviciul Credincios* (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2009).

POPESCU-COLIBAȘI, DUMITRU (1912-1992), n. în com. Afumați, jud. Ilfov. Profesor de educație fizică. Chiar dacă, între anii 1939 și 1941, a activat ca jucător de rugby (legitim la *Tenis Club Român*, cu care a și cucerit mai multe titluri de campion național), el și-a

dedicat întreaga viață handbalului. A fost, timp de peste 50 de ani, dascăl și antrenor de handbal. A lucrat cu echipa de junioare a ȘS Brașov și cu echipa feminină a Clubului *Steagul Roșu*, tot din Brașov. A antrenat și loturile naționale de handbal cucerind, împreună cu Fr. Spier, medalia de aur la CM de juniori – tineret din 1967 (Olanda). A participat, ca lector, la multe cursuri de perfecționare ale antrenorilor și arbitrilor din țara noastră, prelegerile sale remarcându-se printr-o ținută didactică, pedagogică și de specialitate deosebită. A fost preocupat să surprindă și să redea, mai cu seamă din punct de vedere statistic,

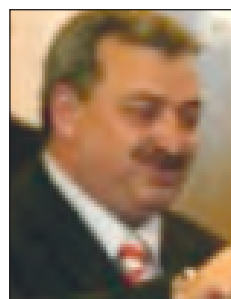
evoluția fenomenului handbalistic din țara noastră. Așa s-a născut și a fost scris – documentat și nuanțat – *Hronicul handbalului românesc* (1981). În memoria lui DCP, la Brașov, Sala Polivalentă îi poartă numele. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit (1971).

POPESCU, GHEORGHE (1919–2001), n. în București. Colonel MAPN. Jucător și antrenor de fotbal. Legitimă, la vârsta de 9 ani, la echipa *Gloria* București, promovează în echipa de seniori la 14 ani. La 17 ani, jucător la *Sportul Studențesc*. Debutază în prima

reprezentativă a țării, în meciul cu echipa Belgiei. Mai are 5 selecții în „națională”, după care își întrerupe activitatea competițională pe perioada în care a fost pe front în cel de al Doilea Război Mondial. Revenind pe gazon, a fost component al echipelor *Carmen* și *CCA*, de la aceasta din urmă retrăgându-se după câștigarea Cupei României, în momentul încheierii carierei de jucător (1949). Ca antrenor, din 1951, și-a înscris în palmares o serie de performanțe remarcabile realizate cu echipa *CCA*, precum: câștigarea de 3 ori consecutiv a titlului național, în 1951, 1952 și 1953, precum și de două ori a Cupei României, în 1951 și 1952. În perioada 1953-1958, a activat ca antrenor federal, după care, revenind la *CCA*, a mai câștigat cu aceasta încă 2 campionate naționale, în 1960 și 1961, și Cupa României, în 1962. Încă din anul 1962, desfășoară o intensă și prodigioasă activitate pentru redimensionarea calitativă a cadrului organizatoric al fotbalului românesc de performanță și de masă. Printre măsurile adoptate, în acest sens, de o deosebită importanță se dovedesc înființarea primelor 12 centre de copii și juniori subvenționate, precum și apariția revistei *Fotbal*. După insuccesul echipei naționale de fotbal în meciul cu Elveția (1-7, la Zürich, la 24 mai 1967), revine la *CCA* (devenită *Steaua*) ca vicepreședinte al clubului militar. Până în 1973, împreună cu fotbaliștii steliști, mai câștigă o dată CN, în 1968, și de 3 ori Cupa României, în 1969, 1970 și 1971. Personalitate

remarcabilă, bucurându-se de prestigiu și pe plan internațional, a fost membru al Comisiei UEFA de organizare a campionatelor europene. I-au fost acordate titlul de Antrenor Emerit și, ulterior, calitatea de membru de onoare al FR de Fotbal.

POPESCU MARCEL (1949), n. în București, de profesie jurist, absolvent al Facultății de Drept, Universitatea București, promoția 1974. Jurnalist. Absolvent al Școlii de Ofițeri a MI (1971). Studii postuniversitare, Facultatea de ziaristică 1985-1987, specialitatea jurist și ziarist. Titlu

profesional: chestor de poliție. A fost ofițer la Serviciul de pază și protecție al Inspectoratului București (1972-1979). Redactor șef de secție la revista *În slujba patriei* (1979-1989), șef de grup de presă, director, redactor șef la mai multe publicații ale MIRA (1990-2000). A practicat câteva probe din atletism la SSE nr. 2 București, handball și fotbal la *Tânărul dinamovist*, fotbal la *Dinamo Victoria* București. Președintele CS *Dinamo* București din anul 2000, vicepreședinte al COSR din 2004-2009). Membru în Comitetele FR de Baschet și FR de Box, FR de Tenis. Membru al Uniunii Sportive a MI, membru în conducerea executivă a Asociației Române a Editorilor de Presă (1995-1997), membru al Uniunii ziariștilor profesioniști și al Asociației Presei Sportive din România (1997-1999); Membru în Consiliul Director la FC *Dinamo*. În anul 1998 a publicat lucrarea *Mirajul arenei în alb-roșu* (o istorie a realizărilor sportivilor dinamoviști la cea de-a 50-a aniversare). Alte lucrări: *Rolul informației în sport*; *Managementul sportiv în unitățile MAI*; *Campionii (1995-1997)*; *Dinamo*, 35. A fost decorat cu Ordinul Meritul Sportiv clasa I (2004); Medalia Meritul Sportiv clasa I (2004); Ordinul Meritul Militar clasa I.

POPESCU, MARIUS (1935), n. în Oradea. Jurist, ziarist sportiv. Absolvent al Facultății de Drept din București (1960). A practicat fotbalul la *Constructorul* București (s-a retras, în 1954, după ce a obținut premiul I la Olimpiada de chimie și în urma unui

accident, care i-a provocat ruptură de menisc la ambii genunchi) și natația, fără însă să obțină performanțe. A debutat în presă între anii 1957-1958, fiind colaborator la diverse publicații. În 1960, a fost redactor (revista *Albina*) și, în același timp, colaborator la rubrica de sport a ziarului *Scânteia*. În 1966 s-a angajat la *Sportul popular* ca redactor, iar în 1968, la revista de specialitate *Fotbal*. A revenit la *Sportul popular*, fiind șeful Secției de fotbal, apoi a fost secretar general al revistei *Flacăra* (timp de 3 ani). Între anii 1977-1986, a fost redactor-șef adjunct al ziarului *Sportul*, între 1986-1989 reporter special al ziarului *Munca*, apoi secretar general al revistei *Eco*. După 1990, s-a angajat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și a fost trimis ca atașat de presă și cultură la Ambasada României în Elveția. În 1995, a revenit în țară continuând să scrie presă sportivă și cărți (12 lucrări, 9 dintre acestea având subiect sportiv). Este autorul biografiilor unor mari sportivi ai țării, profesorul Gheorghe Constantin, Nicolae Dobrin, Ion Oblemenco și Cristian Gațu.

POPESCU, MIHAI-GABRIEL (1939), n. în Corabia, jud. Olt. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, șeful promoției 1966, specializarea jocuri sportive. A realizat o carieră profesională în diferite sectoare ale mișcării sportive, orientată pe activitatea managerială. În perioada 1977-1983, a îndeplinit funcția de secretar general al FR de Baschet, contribuind la dinamizarea secțiilor și echipelor de baschet, a activității competiționale și la perfecționarea selecției și pregătirii jucătorilor. Pe plan internațional, a fost secretar general al Campionatelor Balcanice de Baschet (1978-1980) și membru al Comisiei de junioare, din cadrul FIBA (1980-1984). În anul 1983, a fost promovat ca șef adjunct al Secției sport de performanță și pregătire olimpică, din cadrul CNEFS. După 1989, a fost numit director (1990-1995) și director general (1995-1997) în Departamentul Sport, din cadrul MTS. Printre atribuțiile sale în perioada 1983-1997, s-au aflat coordonarea activității unor ramuri de sport (lupte, gimnastică, scrimă, tir, judo, fotbal) și a sporturilor

olimpice de iarnă. Din 1997, până în anul 2005, a îndeplinit funcția de director programe în cadrul FR de Fotbal. În anul 1998, a fost directorul turneului final al Campionatului European de fotbal pentru tineret, sub 21 de ani, organizat în București. A fost președinte al Federației Române de Bob și Sanie (2000-2006), iar ca reprezentant al federațiilor sporturilor olimpice de iarnă, a fost ales membru al Comitetului Executiv al COSR (2002-2008). Pe parcursul anilor, i s-a încredințat responsabilitatea de a conduce mai multe delegații sportive ale țării noastre participante la CE și CM (1977-1997), a participat la 5 ediții ale JO de iarnă, fiind șef de misiune la JO din 1984 și 1988, atașat olimpic în 1992 și 1994 și conducător al delegației de bob și sanie la JO din 2006 (Torino). În anul 2000, i s-a conferit Crucea Națională *Serviciul Credincios* clasa a II-a.

POPESCU, MIRCEA (1940-2012), n. în Boteni, jud. Argeș. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al Institutului de Cultură Fizică, promoția 1965. În 1975, a absolvit cursurile Facultății de Comerț din cadrul ASE. A practicat mai multe ramuri de sport în perioada când era elev la Liceul *Dinicu Golescu* din Câmpulung Muscel și la ICF. După absolvire, s-a dedicat activității didactice și organizării acțiunilor de dezvoltare și afirmare a sportului universitar, atât la nivelul municipiului București, cât și pe plan național. Peste 10 ani a contribuit la organizarea activităților sportive specifice în rândul studenților, având responsabilități, în cadrul Organizației Studenților (1965-1966) și apoi în calitate de inspector de specialitate în Ministerul Învățământului (1967-1976). A fost o perioadă cu schimbări și realizări semnificative în organizarea, extinderea și desfășurarea orelor de educație fizică pentru studenți, dar și în afirmarea structurilor organizatorice de performanță ale sportului universitar, pe plan intern și internațional. Începând de la gradul didactic de asistent universitar, până la cel de profesor universitar, a activat peste 30 de ani (1976-2009), în cadrul catedrei/departamentului de educație fizică din

Academia de Studii Economice. Alături de colegii săi, educația fizică și sportul de performanță din ASE au cunoscut realizări importante. În paralel, a continuat să participe și la alte acțiuni de interes general pentru dezvoltarea sportului universitar. A răspuns de activitatea de cercetare științifică și de atletismul universitar din ASE. A publicat 4 cărți de specialitate și a realizat peste 20 de studii și lucrări de cercetare științifică, susținute în sesiuni de comunicări organizate pe plan național și internațional. A coordonat activitatea colectivelor care au elaborat peste 20 de Anuare ale sportului universitar. Au fost premiate lucrările sale: *România între realitatea economică și sportivă, în ultimii 50 de ani*; *Potențialul biometric al studenților din România, în ultimii 50 de ani*. În calitate de colaborator, a contribuit la elaborarea capitolului referitor la Activitatea sportivă școlară și universitară, inclus în ediția I a Enciclopediei Educației Fizice și a Sportului din România, publicată în anul 2002, date și informații preluate, dezvoltate și actualizate pentru ediția a II-a a acestei lucrări. În anul 2011, în conformitate cu legea nr 1/2011 a Educației Naționale i s-a acordat pentru excelență didactică în domeniul educației fizice și sportului Diploma de Profesor Emerit.

POPESCU, OCTAVIAN

(1920), n. în com. Segarcea, jud. Dolj. Medic sportiv. Absolvent al Facultății de Medicină Umană din București, profesor la Școala medie nr. 35 cu program de educație fizică la disciplina educația sanitară, promoția 1946. Și-a dedicat

întreaga activitate profesională problemelor medico-biologice ale activității sportive. Încă din 1948 a sprijinit acțiunile întreprinse de sindicate pentru popularizarea sportului, implicându-se în organizarea a numeroase manifestări recreative (excursii, drumeții montane) și concursuri (alpinism, curse nautice pe Dunăre ș.a.). A absolvit primul curs de specializare în medicină sportivă organizat de Ministerul Sănătății în 1950. Din acel an, a lucrat ca medic al FR de Sporturi Nautice și a contribuit

timp de peste patru decenii la selecția și pregătirea sportivilor care au obținut, în toată această perioadă, rezultate strălucite la CE, CM și JO. A imaginat metode de investigație și de intervenție medico-pedagogică, specifice sporturilor nautice, ca de exemplu: măsurători somatice expresive pentru cerințele performanței în aceste sporturi, metode optime de dozare a efortului în timpul cursei, procedee cu acțiune rapidă de dezobosire intra- și post-competițională ș.a. A avut timp de câțiva ani și activitate didactică, lucrând ca profesor la clasele de medicină sportivă de la Școala Tehnică Sanitară din București, ca asistent la Catedra de fiziologie din ICF și la disciplina medicină sportivă de la Facultatea de Specializare și Perfecționare a Medicilor din București. Pentru activitatea depusă, a fost ales în organele de conducere ale FR de Sporturi Nautice, președinte al Comisiei medicale a acestei federații și primul președinte al Comisiei Medicale a Federației Internaționale de Kaidac-Canoe, înființată la inițiativa sa, în România, la 15 noiembrie 1965. A fost distins cu numeroase diplome de onoare și medalii sportive și sanitare. Decorat cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1966); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1973); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

POPESCU, POMPILIU

(1951), n. în București. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1977. Specialist în medicina internă, cu atestare în acupunctură și medicină sportivă. În perioada junioratului, a jucat fotbal la *Progresul* București,

1965-1968. Din 1977, a devenit medic al Clubului *Progresul* București, ocupându-se în mod deosebit de echipa de fotbal din prima divizie. În 1985, a fost solicitat la loturile naționale de juniori, unde a activat cu foarte bune rezultate până în 1990, contribuția sa remarcându-se atât pe planul asigurării stării de sănătate și al dezvoltării tinerilor jucători în perspectiva marii performanțe, cât și în privința obiectivizării procesului de selecție. Din 1990, a

promovat în colectivul medical al primei reprezentative de fotbal. Astfel, în 1994 la CM din SUA, în 1996 la CE din Anglia și în 1998 la CM din Franța, a fost prezent în calitate de medic principal al echipei naționale, aducându-și o contribuție importantă la comportarea remarcabilă a fotbaliștilor tricolori, atât în preliminariile competițiilor, cât și în cadrul turneele finale ale acestora. În cariera sa îndelungată la lotul național de fotbal seniori și-a demonstrat competența, rezolvând foarte multe probleme ale jucătorilor accidentați, contribuind prin asistența medico-sportivă la refacerea și recuperarea jucătorilor, la buna desfășurare a programului de pregătire și participare la jocuri. A fost distins cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (2008).

POPESCU, SĂCELE ADRIAN

(1951), n. în Focșani. Inginer, absolvent al Facultății de Tehnologia Construcțiilor de Mașini (1976). A urmat cursurile Școlii Naționale de Antrenori (1990). A funcționat ca antrenor la ASKD Brașov, *Dinamo Brașov* și la loturile naționale (1997-2009). În această calitate, a obținut 120 titluri naționale și 22 medalii la CE. Printre sportivii pregătiți de ASP consemnăm pe: Sandu Ștefania, Vlaic Iuliana, Boga Adriana, Hainagiu Ionela, Constantin Cristian, Pamfil Cătălin, Tomososchi Rafael, Tomososchi Bogdan. Vicepreședinte al Federației Române de Arte Marțiale și director tehnic karate fmk (1990-1997). Din 1998-anul înființării FR Karate Modern (din 2010 FR de Karate) a îndeplinit funcția de președinte al acestui for și pe cea de președinte al Comisiei de omologare grade superioare în karate. După ,90 a făcut parte din colectivele tehnice în calitate de antrenor și coordonator al unor stiluri din karate. În calitate de președinte, a desfășurat o activitate organizatorică și tehnică susținută, reușind împreună cu activul federației să asigure pregătirea și participarea sportivilor practicanți ai stilurilor karate la competițiile internaționale oficiale. În perioada 1998-2009, sportivii practicanți ai karatelor, care își desfășoară activitatea în cadrul FRK, au reușit să cucerească:

326 de medalii la CM și CE de seniori, tineret, juniori și cadeți. Pe plan intern, karatele a cunoscut o dezvoltare semnificativă, fiind practicate în majoritatea județelor, peste 20 dintre acestea reușind să obțină puncte în clasamentele campionatelor naționale. Președinte al Federației Europene de Karate Modern (1997-2009), vicepreședinte al Asociației Europene de Karate Shotokan (ESKU), în perioada 2003-2009. Fondator al stilului Shotokan în țara noastră, respectiv al Ligii cluburilor Shoran-Rudokan (1990). A predat la peste 50 de cursuri internaționale de Karate-Judokane. Antrenor Emerit (2002).

POPESCU, STELIAN (1874-

1954), n. în com. Balta Doamnei jud. Prahova. Fiu de preot. Publicist, scriitor politic, magistrat și avocat. Ministru de justiție în 1921, prim-ministru fiind Take Ionescu și în anii 1927-1928 când prim-ministrii au fost Barbu Știrbei, Ion și Vintilă

I.C.Brătianu. În 1914, preia conducerea influentului cotidian *Universul*, iar fondat în anul 1888 de Luigi Cazzavillan. Înființează publicațiile *Universul copiilor* și *Biblioteca Universul*, iar în anul 1925 devine proprietar majoritar al ziarului *Universul*. În anul 1947 a fost interzis. Ziarul *Universul* a avut una dintre cele mai interesante și documentate pagini de sport din România, redactorii rubricilor de sport fiind încurajați și stimulați de patron să scrie cât mai mult, obiectiv și corect despre evenimentul sportiv. După ziarul de specialitate *Gazeta sporturilor*, pagina și uneori paginile de sport ale ziarului *Universul* erau cele mai citite și apreciate scrieri despre acest domeniu. A scris și câteva editoriale despre sport, deosebit de interesante. A fost decorat de Regele Carol al II-lea cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1933). A publicat nenumărate studii pe teme juridice și interesante memorii editate după 1990. Evenimentele de la 23 august 1944 l-au prins în Elveția, unde era la tratament medical. A rămas în exil și a locuit la Geneva, unde a decedat în anul 1954. Regimul comunist l-a condamnat, declarându-l criminal de război.

POPESCU, VASILE (1941), n. în com. Mateești, jud. Vâlcea. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1969. În tinerețe a cochetat cu sportul, jucând între 1960-1964 handbal la *Dinamo București* și *Medicina București*. Activitatea profesio-

nală a început-o ca medic secundar la Spitalul *Brâncovenesc*, sub îndrumarea unor mari personalități medicale, cum au fost: prof. Denisch, Medrea, Antonescu, Dinulescu. Între 1977-1981, a lucrat la Spitalul din Buzău, revenind în Capitală prin concurs, în 1981, ca medic primar (ortopedie-traumatologie) la Centrul de Medicină Sportivă și la Spitalul de Urgență. Legătura cu sportul datează din 1974, când a intervenit cu profesionalism și promptitudine în urma accidentului de pe Valea Oltului, înregistrat de echipa *Sportul Studențesc*. A efectuat numeroase operații reușite unor sportivi de mare performanță, devenind cu timpul și medic al loturilor naționale de fotbal astfel: în 1989, al reprezentativei de juniori la Coverciano, apoi al naționalei de seniori la turneele finale ale CM din Italia, 1990 și SUA, 1994.

POPESCU, VASILE (1894–1944) n. în București. Pictor. Ca urmare a unor călătorii de studii în Grecia și Franța a realizat multe peisaje cu o cromatică încântătoare și executate cu multă iscusință. Opera sa cuprinde de asemenea naturi statice dar și secvențe în mișcare, ca cele două desenecuri tematică sportivă, intitulate: *Curse de cai* și *Obstacole*.

POPOVICI, ALEXANDRA (1923-2000), n. în com. Șaba, jud. Medic. Cetatea Albă, azi în Ucraina. Absolventă a Facultății de Medicină Umană din București. Medic primar cu specializarea medicină sportivă. A activat în medicina sportivă de la începutul carierei sale medicale, specializându-se în acest domeniu prin participarea la primul curs de medicină sportivă ținut la București după cel de-al Doilea Război Mondial, în 1949. A lucrat mai întâi în Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale, contribuind la organizarea rețelei de medicină spor-

tivă, nou înființate în cadrul acestui minister. S-a dedicat studierii problemelor de creștere și dezvoltare fizică, conducând timp de peste trei decenii serviciile cu acest profil în Dispensarul Central pentru Sportivi și în CMS. A participat în calitate de asistent universitar la Facultatea de Specializare a Medicilor și Farmaciștilor, la pregătirea unui număr mare de medici sportivi. A elaborat numeroase lucrări de cercetare științifică, în care a abordat cu precădere teme referitoare la dezvoltarea fizică și starea de nutriție a sportivilor de performanță. A colaborat împreună cu specialiști din cadrul CCPS la realizarea unor studii și măsurători a elevilor, cât și în depistarea unor deficiențe de atitudine (1994-1995). Coautoare la lucrarea *Medicina culturii fizice*, ediția I, București 1958, în care a redactat capitolul *Controlul medical al sportivilor*.

POPOVICI, MUGUREL (1959), n. în Constanța. Economist, jurnalist, redactor și reporter sportiv. Doctor în științe economice. Absolvent al Facultății de Cibernetică Economică a ASE din București. Studii postuniversitare la Facultatea de Ziaristică. A jucat fotbal în echipa de copii a clubului *Steaua*, polo, ca junior, la *Dinamo*, handbal și tenis de masă în campionatul universitar. În 1989 își începe activitatea în presă la publicațiile *Sportul*, *Fotbal*, *Sportul ilustrat* și *Sport magazin*. Participant la o sesiune a Academiei Internaționale Olimpice (Grecia). Din 1990, devine șeful Departamentului sporturi la *Gazeta sporturilor* și redactor-șef adjunct (1996). A participat la redactarea mai multor lucrări de specialitate și studii din cadrul MTS, COR și al unor federații. Din 1997 devine vicepreședintele FR de Ciclism și membru al unor comisii din FR de Handbal și de Polo. În 1999 a fost redactorul-șef adjunct al publicației *Sportul românesc*, apoi purtătorul de cuvânt la FC *Rapid* București, iar din 2001, șeful Departamentului sport al postului de televiziune *Tele 7 abc* până în 2003. Din 2003: redactor șef și director la Televiziunea TVRM, răspunzând direct

de emisiunile sportive, precum și de cele educative și didactice pentru elevi, studenți și tineret. În întreaga sa activitate a realizat peste 1000 de emisiuni la TVRM și la postul de radio *Student Fm*. A realizat mai multe emisiuni la postul TVRM privind apariția primei ediții a *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului*, cât și prezentarea diferitelor etape pe parcursul elaborării celei de-a doua ediții. Din 2003 este conferențiar dr. la facultățile de Management și Jurnalism Sportiv din cadrul Universității Spiru Haret din București.

POPPER, DAN (1938), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1961. Jucător de baschet legitimat la cluburile *Dinamo* și Știința. După absolvirea Institutului, a îndeplinit diferite funcții în cadrul unor structuri ale activității sportive:

secretar tehnic și antrenor de atletism la ȘS Viitorul (1961-1963); cercetător la CCPEFS (1965-1966); instructor central de specialitate și metodist în UCFS (1965-1966) și în CNEFS (1967-1973; 1973-1976 și 1983-1986). A funcționat, timp de 16 ani, ca secretar general adjunct (1976-1983) și ca secretar general (1986-1995) al FR de Canotaj. În acest interval, canotajul românesc a dobândit, prin echipajele naționale feminine și masculine, un prestigiu internațional unanim recunoscut, confirmat de numărul mare de distincții cucerite: 36 de medalii (18 de aur, 12 de argint și 6 de bronz) la JO; 63 de medalii (20 de aur, 20 de argint și 23 de bronz) la CM. Din 1995, ca o recunoaștere a aptitudinilor organizatorice și priceperii profesionale, a fost numit secretar general al COR, funcție pe care a deținut-o până în 2004. În perioada mandatului său a realizat o bună colaborare cu Maestrul Emerit al Sportului Ion Țiriac care a îndeplinit funcția de președinte al COR. A avut o contribuție semnificativă la organizarea activității din cadrul Comitetului Olimpic, la creșterea rolului acestui for important al mișcării sportive, la stimularea interesului structurilor sportive în selecția și pregătirea

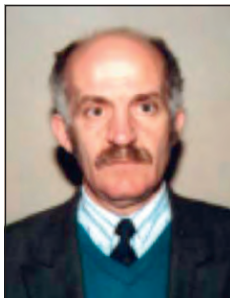
sportivilor pentru Olimpiade, la organizarea selecției și pregătirii sportivilor pentru fiecare ediție a JO din perioada 1996-2004. A contribuit la buna reprezentare a sportului românesc la JO din 1996 (Atlanta) și 2000 (Sydney). În anul 2001, a fost ales președinte al FR de Canotaj. Este coautor la lucrarea intitulată *”România la Jocurile Olimpice”*. A colaborat la realizarea celor două ediții ale *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România*. A fost distins cu *Diploma de onoare a CNEFS*, cu Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler (2000), Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (2004). În 2003, CIO i-a conferit *Trofeul Pentru excelență sportivă*.

POSTOLACHE, NICOLAE (1939-2012), n. în Independența, jud. Galați. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF (promoția 1963) și istoric, absolvent al Facultății de Istorie a Universității București (1975). Doctor în istorie în 1986. Și-a desfășurat activitatea pe trei planuri: *muzeograf* – el amenajând primul Muzeu al Sportului din România (1971), Muzeul Sporturilor de Iarnă, din Miercurea Ciuc (1973), Muzeul Sportului din Bistrița (1974); cercetător metodolog în cadrul Centrului de Cercetări pentru Sport al CNEFS și inspector în cadrul CNEFS; profesor de educație fizică la Școala Normală – București (1990-1993) și apoi de istorie la Colegiul Național Sf. Sava și la facultățile de Istorie, Educație Fizică și Sport ale universităților *Dunărea de Jos- Galați*, *Ecologică și Spiru Haret – București*. A fost președinte al Comisiilor de licență, masterat și bacalaureat. Membru fondator și membru în conducerea Academiei Olimpice Române, Societății Române de Educație Fizică și Sport și Ligii pentru Renașterea Daciei. De asemenea, a fost membru al Asociației Presei Sportive din România și membru titular al Comitetului român de istoria și filosofia științei și tehnicii al Academiei Române. Autor a peste 200 de studii și cărți publicate în intervalul 1969 – 2010, dintre

care se rețin în mod deosebit pentru originalitatea lor: *Tradițiile sportive ale românilor* (1969), *Istoria mișcării sportive muncitorești și de masă* (1975), *Istoria sportului românesc în date cronologice* (două ediții: în 1980 și 1995), *Bibliografia educației fizice și sportului* (1982), *Onoare lui Evanghelie Zappa* (două ediții: 1996 și 2004), *Presa sportivă din România* (1997), *Olimpismul în istoria civilizației* (2004), *Istoria universală a kinetoterapiei* (2007), *Handbal în școală* (2006), *Didactica istoriei* (2008), *Istoria educației fizice, sportului și olimpismului* (2009), *Fascinația oinei. Jocul românilor de pretutindeni* (2010) și altele. A făcut parte din colectivul de autori ai celor două ediții ale *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România*, iar majoritatea lucrărilor sale au fost cuprinse în bibliografia folosită la elaborarea acesteia. A fost distins cu diplome de onoare din partea CNEFS (1972), ANEFS, Academiei Olimpice Internaționale (1971).

PREDESCU, VLADIMIR (1929) n. în com. Albești jud. Buzău. Sculptor. Absolvent al Institutului de Arte Plastice Nicolae Grigorescu din București, în anul 1957. Studiază cu prof. Constantin Medrea și Constantin Baraschi. Debutază la București în 1957, după care începe să expună la anualele de stat, la bienale și la manifestări expoziționale românești organizate în țară și străinătate. Lucrează în piatră și metal, busturi, basoreliefuri, compoziții sculpturale cu tematică diversă de la cea social-istorică la aceea de actualitate. S-a apropiat și de sport realizând sculptura: Înotător.

PREDOSANU, ION (1949), n. în com. Peștișani, jud. Gorj. Ziarist sportiv. Absolvent al Facultății de Matematică-Mecanică din Cluj (1972). A practicat handbalul. A debutat în presă la revista *Viața studentescă* (1970); între 1972-1981 s-a angajat la revista *Flacăra*, ca redactor, fotoreporter și secretar de redacție. În perioada 1981-1990, a fost secretarul general de

redacție al publicației *Comerțul socialist* (redactor-șef, între anii 1987-1990). Între 1990-1991 devine secretar general la ziarul *Azi*, apoi se transferă la *Sportul românesc*, ca reporter special, până în 1996. Între 1996-1997, a fost șeful departamentului fotbal intern al cotidianului *Sport XXI*, iar între 1997-1999, reporter special și șef de secție la *Jurnalul național*. Din iulie 1999 a revenit la *Sportul românesc* în calitate de reporter special, apoi s-a transferat la *Cronica română*, unde a desfășurat o activitate laborioasă, susținută de competență și profesionalism.

PREOTEASA GRIGORE (1925–1957), n. în București. Avocat sociolog și ziarist, a jucat și rugby la cluburile R.C. București și Stadiul Român. Înainte de 1944 a fost unul dintre șefii Frontului Studentesc Democrat. Redactor șef la *România Liberă* în perioada 1944-1946. Președintele FR de Rugby între 1953 și 1956. Era prezent la toate competițiile de rugby începând de la nivelul juniorilor. Numit ministru de externe (1956-1957), a căutat prin noua sa poziție să lărgască aria de dezvoltare către țările cu un rugby evoluat. Această idee a rămas în stadiul de proiect, deoarece Preoteasa Grigore a sfârșit în mod tragic într-un accident de avion la Moscova. În cinstea memoriei sale s-a instituit, devenind tradițională, *Cupa Grigore Preoteasa*, competiție ce avea loc în fiecare an înaintea începerii CN.

PRINCIPESA MARIA (1890–1961), n. în Gotha, (Germania), a fost alintată Mignon, după eroina operei lui Ambroise Thomas, sau mai degrabă Mărioara, spre a putea fi deosebită de mama sa, regina Maria. Tânăra principesă a fost crescută pentru o viață activă. Regina Maria era deosebit de încântată că fiica sa, deși avea numai 17 ani, începuse să lucreze într-un

spital din apropierea frontului unde muncea alături de alte infirmiere, făcând și unele treburi dintre cele mai umile. Uneori, în timpul războiului, a însoțit-o pe regina Maria în deplasările sale, unele dintre ele la Oituz, în verile anilor 1917 și 1918. A practicat hipismul, mai ales în măsura în care era îndemnată să-și însoțească mama călare, iar cu celelalte sporturi mai mult a cochetat, atât în București, cât și la școala pe care a frecventat-o la Eton, în Marea Britanie. După căsătoria sa la 8 iunie 1922 la Belgrad, cu Alexandru I, suveranul Regatului Sârb-Croato-Sloven, regina Mărioara va contribui la dezvoltarea legăturilor sportive dintre cele două țări vecine, devenind un simbol al acestor relații. Astfel, la 9 aprilie 1922, în perioada dintre logodna desfășurată la Castelul Pelișor pe 9 ianuarie și căsătoria anunțată pentru 8 iunie același an, a avut loc o partidă de fotbal între selecționata Belgradului și a Bucureștilor, terminată cu scorul de 2 – 2. Această primă întâlnire a fost urmată de alte întâlniri între selecționatele capitalelor celor două țări, în joc fiind pus un trofeu - *Cupa Regina Mărioara*. În 7 – 8 iunie 1922, au avut loc la Belgrad și alte competiții sportive cu prilejul împlinirii unui an de la semnarea, la 7 iunie 1921, a *Convenției de alianță defensivă Româno – Iugoslavă* care, alături de cele cu Cehoslovacia, a stat la baza *Micii Înțelegeri*. Competițiile s-au desfășurat la atletism și la fotbal, la nivel de echipe naționale, România câștigând cu 46 – 32, respectiv 2- 1 la fotbal, adjudecându-și astfel *Cupa Prieteniei*, trofeu ce va fi disputat și în anii următori. În cadrul întâlnirilor dintre selecționatele celor două capitale, partida din 11 octombrie 1925, desfășurată la Belgrad, a fost câștigată de echipa din București care și-a însușit trofeul. Întrecerile dintre selecționatele capitalelor și reprezentativele celor două țări s-au disputat până în 1939, victoriile fiind în general împărțite. Legături strânse au fost și în domeniul automobilismului, regele Alexandru și regina Mărioara fiind și membri de onoare ai *Automobil Clubului Regal Român*. Președinte de Onoare al *Automobil Clubului Iugoslav*, regele Alexandru a înființat *Marele Premiu* al orașului Belgrad, câștigat în anul 1939 de către Jean Calcianu, care a reușit să învingă piloți de elită

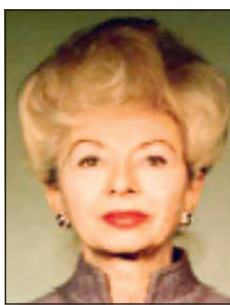
germani și francezi. După invadarea Iugoslaviei de trupele hitleriste în 1941, regina Mărioara și cei trei fii ai săi s-au stabilit în Marea Britanie, unde a stat până la sfârșitul vieții.

PRUNARIU, DUMITRU DORIN (1952), n. în Brașov. Cosmonaut. General de flotilă aeriană. Doctor în științe. Absolvent, în 1976, al Institutului Politehnic din București, specialitatea inginerie aerospațială. Și-a început activitatea profesională ca inginer la IAR

– Brașov. În 1978, este selecționat pentru a se pregăti și antrena în URSS, în cadrul Programului *Intercosmos*. În mai 1981, pe parcursul a 7 zile 20 h 41'52'', a îndeplinit, împreună cu cosmonautul sovietic Leonid Popov, o misiune în spațiul cosmic la bordul navei *Soiuz-40* și al laboratorului spațial *Saliut-6*, pe timpul căreia a făcut mai multe experiențe în domeniile radiațiilor spațiale, astrofizicii, tehnologiilor spațiale, medicinei și biologiei spațiale. După acest zbor în spațiul cosmic, – primul realizat de un român!,-a lucrat ca inspector în cadrul Forțelor Aeriene și profesor la Institutul Politehnic din București – Secția de inginerie aerospațială, unde a predat Teoria zborului în cosmos. În ianuarie 1990, a fost investit secretar de stat la Ministerul Transporturilor și șef al Departamentului de Aviație Civilă. În 1991, a absolvit Institutul de Management în domeniul aviației (IAMTI-IIFGA) din Montreal (Canada). În 1992, fusese desemnat membru în Consiliul de conducere, iar în 1998, a fost numit președinte-director general al Agenției Spațiale din România. În 1995, este ales vicepreședinte al Institutului Internațional pentru Risc, Securitate și Managementul Comunicațiilor (EURISC). Din 1992, este membru corespondent al Academiei Internaționale de Astronautică și, din 1994, membru al Comitetului Național Român COSPAR. A fost membru al Comisiei de astronautică din cadrul FAI. În 1985, a fost primit în rândul membrilor Asociației Exploratorilor Spațiali (ASE), „familia” celor 270 de astronauți din 27 de țări ale

lumii. Ulterior, a devenit membru permanent al Comitetului Executiv al ASE. Din 1992, reprezintă Guvernul României la sesiunile Comitetului ONU pentru folosirea spațiului cosmic în scopuri pașnice (UN COPUOS). Ca autor sau coautor a semnat și publicat șapte cărți în domeniile tehnologiei spațiale și zborului cosmic. A prezentat un mare număr de comunicări și referate la diferite sesiuni științifice. După întoarcerea din Cosmos, i s-a decernat distincția *Erou al Republicii Socialiste România*. În 1984, Societatea Germană de Rachete Hermann Oberth- Wernher von Braun i-a conferit Medalia de aur *Hermann Oberth*.

PUFULETE, ELISABETA (1938), n. în Târgu Ocna, jud. Bacău. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină din Institutul de Medicină și Farmacie din București, promoția 1961. În 1966 a ocupat, prin concurs, postul de medic primar în medicină sportivă la CMS. A lucrat,

mai bine de 3 decenii, în serviciul de cardiologie al Laboratorului de explorări funcționale. În acest lung interval, a efectuat schimburi de experiență în străinătate (Polonia, Ungaria, RD Germană, Cehoslovacia, URSS) și a participat la congresele de cardiologie sportivă de la Roma (1980), din Franța (1992), din Iugoslavia (1995), la Granada în Spania (1996), la Dallas (SUA), în Portugalia (1997) și la Congresul mondial de medicină sportivă de la Orlando, Florida (SUA). Pe lângă activitatea prodigioasă depusă în serviciul de cardiologie, dr. EP a desfășurat o susținută muncă în domeniul elaborării unor lucrări științifice: coautoare la 3 tratate de medicină sportivă, sub redacția prof. dr. Ion Drăgan; coautoare la lucrarea *Cordul și sportul de performanță* (1979), împreună cu dr. Carmen Dumitru și dr. Adalbert Szögy; coautoare la mai multe tratate editate sub redacția prof. dr. Traian Pop. A avut peste 25 de comunicări la congrese, conferințe, simpozioane în țară și peste hotare. În anul 2000, i s-a decernat Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a III-a, iar în 2004, Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a.

PUICĂ, ION (1930), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1959. Debutază în atletism în 1945, la Clubul *Stadiul Român* (ulterior devenit *Constructorul, Olimpia*), sub îndrumarea antrenorilor A. Ardeleanu și Al. Mazilu. A mai

concurat sub culorile cluburilor: CCA, *Constructorul* și CSU din București. A fost selecționat în echipa națională încă din perioada junioratului, unde rămâne și ca senior, în probele de pistă și cros, din 1954 până în 1959. În această perioadă, a deținut recordul national în proba de 1 000 m obstacole (juniori) și la ștafetele de 4x800 m și 4x1 500 m. În afară de atletism, a jucat și rugby la Clubul *Stadiul Român* și a facut pentatlon modern sub conducerea lui I. Mureșan. A fost directorul LPS *M. Eminescu* din Iași, având preocupări deosebite pentru îmbunătățirea bazei materiale. Peste 20 de elevi care au practicat atletismul sub îndrumarea sa au fost selecționați în loturile naționale de atletism. Aici a descoperit-o și antrenat-o pe Maricica Puică (Luca), recordmană mondială și campioană olimpică. Din 1969 se transferă la ȘSE din București, de unde promovează pe Antoneta Iacob, campioană mondială cu echipa de cros în 1978. Profesiunea de antrenor îl consacră definitiv în galeria marilor antrenori ai țării noastre și ai Europei. A obținut rezultate excepționale cu atleții pe care i-a pregătit: 5 medalii olimpice (2 de aur; 2 de argint, 1 de bronz); 9 medalii la CM în probele de pistă, sală și cros (5 de aur, 3 de argint și 1 de bronz); 7 medalii la CE în aer liber și în sală (1 de aur, 4 de argint și 2 de bronz); 4 medalii la CMU (2 de aur, 1 de argint și 1 de bronz); 3 medalii la Cupa Mondială (1 de aur și 2 de argint); 7 medalii la Cupa Europei (5 de aur și 2 de argint); 11 medalii în Grand Prix (8 de aur, 2 de argint și 1 de bronz). Ion Puică mai realizează cu sportivii săi 12 recorduri: 3 olimpice (2 la 3000 m la JO din 1984 cu Maricica Puică și 1 la 1500 m la JO din 1988- Paula Ivan); 7 mondiale în aer liber și în sală și 2 recorduri europene în aer liber. Pe plan regional și național a realizat 30 de titluri balcanice (pe pistă și cros), 41

titluri naționale (pe pistă, cros – juniori și seniori); a mai contribuit la câștigarea titlurilor naționale pe echipe și la stabilirea a 20 de recorduri naționale (aer liber și sală – juniori și seniori). În toată activitatea sa de antrenor IP a realizat 46 de medalii: 24 de aur, 16 de argint și 6 de bronz. Pentru aceste rezultate deosebite, este numit antrenorul echipei Europei în Cupa Mondială desfășurată la Barcelona în 1986 (semifond, fond). În perioada 1990-1993, activează în Spania ca director tehnic al Școlii de Atletism din insulele Baleare, împreună cu soția sa. Are preocupări deosebite privind metodologia atletismului, participând la Simpozioanele de la Cluj și Iași cu comunicări științifice pe teme metodico-sportive. A publicat 3 cărți: *Alergările de rezistență la copii și juniori*, Editura Stadion, 1972; *Ștafeta de aur*, Editura Sport-Turism, 1988; *Alergările de semifond și fond la fete*, Editura Editis, 1994. În 1997 – 1998, a fost consilier în Guvernul României în probleme de sport și turism. Antrenor Emerit din anul 1984. Decorat cu: Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a (1982); Crucea Națională Serviciul Credincios clasa a II-a (2000); Ordinul Meritul Sportiv clasa I (2004).

PUICĂ MARICICA (vezi FR Atletism)

RACOVITĂ, EMIL (1868-1947), n. în Iași. Biolog român, academician, profesor universitar la Cluj. Autor a numeroase studii și cercetări științifice în domeniul biospeologiei. A luat parte la expediția antarctică a navei *Belgica* (1897-1899), de unde a cules un bogat material științific. A pus bazele biospeologiei și a înființat la Cluj primul Institut de speologie din lume (1920). A avut contribuții deosebite în zoologie și în biologia teoretică. Dintre lucrările sale sunt menționate: *Studii asupra problemelor biospeologiei* (1907) și *Evoluția și problemele ei* (1929). Renumitul speolog ER a fost un apropiat al sportului. În anul 1921, ia ființă la Cluj Societatea *Frăția Munteană* - societate de turism fondată și condusă de ER. În același timp, ER era și președintele Oficiului de Turism pentru Ardeal,

care-și avea sediul tot la Cluj. Se poate aprecia că savantul român Emil Racoviță, creatorul biospeologiei, este și părintele speologiei ca ramură de sport care s-a dezvoltat în România. Speologia reunește un număr mare de iubitori, adevărați cercetători ai peșterilor care, prin activitatea lor, pun în valoare aceste adevărate comori. Din 1967, FR de Turism și Alpinism includea și speologia, după 1990 această ramură de sport a căpătat o organizare proprie.

RADOVICI, PETRU PAVEL (1922–2006), n. în Turnu Măgurele. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1947. Profesor de educație fizică și sport, licențiat al ICF, promoția 1952. Preparator, asistent și șef de lucrări la Catedra de medicina culturii fizice. Discipol al prof. univ. dr. A. Ionescu. În paralel, este șeful serviciului de recuperare din Dispensarul Policlinic pentru Sportivi. Medicul lotului național de box timp de 49 de ani (1953-1992). Membru în Comisia medicală a Asociației Internaționale de Box Amator (AIBA). O dată cu înființarea Ligii Profesioniștii de Box, a fost numit șeful Comisiei medicale. Cursuri și lucrări în manuscris: *Drenajul limfatic*, *Tehnica masajului*, *Tehnici complementare de masaj*. A prezentat mai multe conferințe la Uniunea Societăților Științifice Medicale. Decorat cu: Ordinul Meritul Sportiv, clasa a II-a (1976 și 2004) și Ordinul Meritul Sportiv clasa a III-a (1981).

RADULIAN, VIRGIL-DAN (1964), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS/ANEFS (1987-1992). Antrenor de volei (1989). Cursuri de perfecționare profesională: managementul activității sportive (2005); administrarea Programelor sportive (2005); managementul prin obiective (2006); Administrația publică europeană (2006); comunicare și

relații publice (2007); managementul calității (2008). A practicat voleiul, obținând titlul de campion național în 1980 și de vicecampion în 1981-1982, la juniori. A activat ca profesor de educație fizică și sport la Colegiul Național *Dimitrie Cantemir* (1990-1993) și la Colegiul Național *Gheorghe Șincai* (1993-2002). În anul 2002, a fost promovat în funcția de Director al Direcției Sport al jud. Ilfov, responsabilitate îndeplinită până în anul 2010. O scurtă perioadă, la începutul anului 2011, a îndeplinit unele atribuții în cadrul ANST, iar din 20 mai a revenit în cadrul județului Ilfov, unde îndeplinește funcția de consilier în Direcția pentru Sport și Tineret. În perioada mandatului său, activitatea sportivă din județul Ilfov a cunoscut o dezvoltare semnificativă, printre care: în mai multe localități s-a dezvoltat o bază modernă și bine dotată; au apărut mai mulți sportivi și echipe care s-au afirmat în sportul de performanță; s-a asigurat finanțarea mai multor programe sportive ale Asociațiilor județene și cluburilor, pe bază de contracte; au fost realizate proiecte sportive pentru elevii din 14 licee și 120 școli generale; a fost sprijinită activitatea celor 51 ramuri sportive practicate pe teritoriul județului; s-a acordat o mai mare atenție managementului activității sportive, din punct de vedere tehnico-metodic și de specialitate, preocupare care s-a reflectat pozitiv în selecția și promovarea mai multor sportivi și echipe, care s-au afirmat pe plan național și internațional.

RAEȚCHI, GHEORGHE-GEO (1952), n. în București. Absolvent al Facultății de Drept a Universității din București (1980). În 1970, debutează în presă în calitate de corespondent și colaborator, apoi ca redactor al Secției jocuri sportive la ziarul *Sportul*, având specialitatea rugby. Treptat, s-a ocupat și de alte discipline sportive: gimnastica, atletismul și fotbalul. În 1991, devine prim redactor - șef adjunct al ziarului *Sportul românesc*, fiind unul dintre fondatorii acestei publicații, iar între 1996-1997 – redactorul-șef al ziarului *Sport XXI*. În perioada

1997-2005 a fost realizator de emisiuni și producător la *Antena 1*. În 2006 este director de programe la *Prima TV*. A mai funcționat în perioada 1992-1995 la *Radio Contact* (emisiuni sportive) etc. Ca jurnalist a participat la mari competiții sportive în Europa, Australia, Africa de Sud, SUA, Japonia, etc. Secretar general al Asociației Presei Sportive între anii 1990-1995. Membru al Biroului Federației Române de Polo. În perioada 2006-2007 a fost secretarul Secției se rugby a Clubului *Dinamo*, iar din 2007 - consilier la FR Haltere.

RAINER, FRANCISC (1874-1944), n. în com. Rohozna, din Bucovina (pe vremea când acest ținut aparținea Austro-Ungariei). Medic și anatomist. Profesor universitar la facultățile de Medicină din Iași și București (1896), la Facultatea de Arte Plastice și la INEF din București. Membru de onoare al Academiei Române. Își face studiile liceale și universitare la București. În anul 1900, primește cetățenie română. Anatomist reputat, dascăl și pedagog strălucit, dotat și cu un dezvoltat spirit organizatoric, selecționează și îndrumă un număr mare de colaboratori, creând școala românească de anatomie și antropologie. Pentru aprofundarea și interpretarea temeiurilor științifice ale acestor două domenii înființează Institutul de Anatomie (1920, l-a condus până în 1942) și Institutul de Antropologie. Convinși de importanța exercițiilor fizice (pe care le practica el însuși, sistematic, sub forma turismului și a scrimei), a sprijinit cu căldură ideea înființării INEF și, în primii ani de activitate a acestuia, a oferit spațiul și dotarea Catedrei de anatomie de la Facultatea de Medicină pentru desfășurarea cursurilor cu acest profil prevăzute în programa nou creatului lăcaș de învățământ. În perioada 1921-1938, a predat Cursul de anatomie plastică, studenților de la arte plastice. A funcționat ca șef al Catedrei de anatomie din INEF, din chiar primul an de existență a acestuia (1922), până în 1930, în acest ultim an deținând și postul de director al institutului. Rector al Institutu-

lui Superior de Educație Fizică între 1 ianuarie 1930 și 1 noiembrie 1930, înlocuindu-l pe generalul Virgil Bădulescu. În 1937, a organizat, la București, primul Congres Internațional de Antropologie și Arheologie Preistorică. În iunie 1940, a înființat Institutul Român de Antropologie, fiind numit directorul acestui așezământ. În 1943, a fost ales membru de onoare al Academiei Române. FR făcea parte dintre specialiștii care considerau că „*anatomia este știința formei vii*” și, ca atare, cunoștințele privitoare la dimensiunile, forma și structura organelor corpului omenesc sunt mai corect înțelese și mai bine reținute din unghiul anatomiei funcționale, decât din cel al anatomiei descriptive. Conținutul prelegerilor sale ținute la INEF a constituit, în epocă, un model de felul cum trebuiau adaptate datele teoretice și aplicațiile practice ale unei științe, cum era anatomia, la cerințele instruirii și formării profesorului de educație fizică. Om de mare cultură, s-a distins nu numai ca anatomist, ci și ca un cunoscător avizat al problemelor de biologie, filosofie și de artă. Prestigiul și autoritatea sa la catedră s-au reflectat pozitiv în faima dobândită de INEF, aflat abia la începuturile sale, iar modul cum își concepea și expunea cursurile a influențat puternic întregul proces didactic din institut, ridicându-l la nivelul cerut unei instituții academice.

RALEA, MIHAI (1896–1964) n. în Huși și a făcut liceul la Iași, apoi Facultatea de Drept și Facultatea de Litere. Sociolog, psiholog, eseist și om politic. La Sorbona și-a luat doctoratul cu *Ideea de revoluție în doctrinele socialiste*, apoi a fost conferențiar de pedagogie

socială, profesor de psihologie și estetică la universitățile din Iași și din București. În viața politică s-a deplasat din rândurile Partidului Național-Țărănesc spre regimul carlist, devenind ministru al Muncii și al Asigurărilor Sociale (1938-1939). Șef al Partidului Țărănesc Radical în 1944, s-a orientat apoi spre regimul comunist, devenind ministru al Artelor (1945-1946), apoi ambasador în S.U.A. și în Franța.

Pe lângă acestea, a fost și un mason de frunte. Opera sa cuprinde numeroase lucrări de psihologie și sociologie, între care *Explicarea omului* (1946) și *Sociologia succesului* (1962). În publicistică s-a evidențiat ca prim redactor la *Viața românească* (1948-1964), unde a fost considerat cel mai apreciat colaborator al lui Garabet Ibrăileanu. În literatură s-a manifestat ca traducător, critic literar și autor al unor note de călătorie. În perioada ieșeană de la *Viața românească* nu a rămas străin de unele îndeletniciri sportive, pescuitul și descinderile vânătoarești fiind practicate în general de întreaga redacție. Între diferitele subiecte abordate în paginile binecunoscutelor reviste, au fost și cele legate de sport. În *Sport și literatură*, publicat în numărul din 4 aprilie 1924 constata că o parte din scriitorii mai tineri din Occident, deveniți glasul reprezentativ al epocii, sunt înainte de toate pătimași sportmeni, sportul devenind astfel o nouă religie. În viziunea sa, prin prisma activismului febril, sportul contribuia la „o sporire a individualității...întovărășită de sentimentul puterii, de voința de a învinge și reuși”. Membru titular al Academiei Române din 1948. A primit *Premiul de stat*.

RANG, HENRI (1902-1946), n. în Timișoara. Ofițer de cavalerie. Component al echipei naționale de echitație a României, în perioada 1931-1946. Între competițiile din această perioadă se află cele de la Nisa, Roma și Viena, unde echipa română (H.Rang, Vl. Constantinescu, I. Vulturescu, P. Kirculescu și Gh. Maghirescu) a cucerit locurile III în Cupa Națiunilor, locul I la Nisa și Viena. Obține prima medalie (de argint) pentru țara noastră la JO de la Berlin (1936), cu calul *Delfis*, în Premiul Națiunilor, cea mai importantă probă de obstacole (înalte de 1,30-1,60 m). Pentru desemnarea câștigătorului locului I, a fost necesar să se facă o cursă de baraj la care HR s-a întrecut cu locotenentul Kurt Hasse, din Germania, care călărea calul *Tora*. La egalitate de puncte, ambii doborând un oxer, dar, având timp de parcurs mai bun – 59''02,

față de cel realizat de călărețul nostru – 72''08, ofițerul german cucerește medalia de aur. În afara acestei performanțe memorabile, HR a obținut, între 1936 și 1937 – perioada sa cea mai bogată în realizări sportive, – 13 locuri I la concursurile internaționale de la Varșovia, Düsseldorf, Aachen, Paris, Bruxelles, Londra ș.a. În 1937, UFSR îi conferă *Premiul Național pentru Sport* pentru meritele sale sportive de excepție. Decorat cu: Medalia *Meritul Cultural Pentru Sport* clasa a II-a (1936) și *Ordinul Coroana României în grad Cavaler* (1939).

**RĂDULESCU, CONSTAN-
TIN – COSTEL** (1896–1981),
n. în București. Ofițer. Fotbalist
– jucător, antrenor, arbitru și
manager. Și-a început cariera
sportivă pe terenul de la *Bolta
Rece*, unde, între anii 1908 și
1914, s-au pus bazele fotbalului
românesc. A fost membru fon-

dator al uneia dintre cele mai vechi echipe din țara noastră – *Tricolorul*, din Obor – înființată în anul 1914, câștigătoare, un an mai târziu, a primului campionat de fotbal de categoria a II-a și a Cupei *Harvester*. Pe front, în Primul Război Mondial, a luat parte, ca ofițer, la bătălia de la Mărășești, a fost rănit la brațul drept, de unde i s-a tras și porecla de „Ciungu” (și, multă vreme după aceea, revenit pe terenul de fotbal ca portar, a apărat numai cu mâna stângă!). A luat parte la Jocurile Interaliat de la Paris din 1919, jucând în toate cele 4 partide susținute de reprezentativa țării noastre. În 1921, echipa sa de club, *Tricolorul* București, a câștigat *Cupa Jean Luca P. Niculescu* și aviator Zorileanu, asimilată ulterior campionatului național. După 1923, când se retrage din viața de jucător, până în 1943, depune o activitate laborioasă ca arbitru, antrenor și conducător de echipă, remarcându-se ca una dintre personalitățile cele mai de seamă din întreaga istorie a fotbalului românesc. Ca arbitru, între anii 1923 și 1943, a condus 200 de meciuri în campionatul intern, 100 de jocuri internaționale intercluburi și 11 partide inter-țări. De asemenea, a fost primul arbitru român care a oficiat la un CM – în Uruguay (1930),

ca tușier, a arbitrat partidele Argentina–Franța și Argentina–Mexic. Ca antrenor și manager, a condus evoluțiile echipei noastre de fotbal pe parcursul a nu mai puțin de 50 de meciuri internaționale în anii 1923, 1929-1934 și 1935-1937, care includ și două participări ale primei reprezentative de fotbal a României la turneele finale ale Campionatului Mondial din Uruguay – 1930 și Italia – 1934 (ca manager, antrenor fiind austriacul Josef Urridil). În anul 1930, a fost unul dintre fondatorii FR de Fotbal-Asociație, iar în 1932, a contribuit efectiv la organizarea Campionatului Național în sistemul divizionar. Între 1930 și 1934, a fost președintele Comisiei de arbitri a FRFA, iar în 1939 a fost președinte al Comisiei centrale de juniori și al Comisiei centrale de seniori. În 1939, a organizat, împreună cu C. Braun și M. Cruțescu, prima tabără națională de juniori, la Brașov, creând astfel o valoroasă pepinieră de jucători, din care fotbalul nostru și-a îmborsătat forțele ani în șir. Decorat cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1934).

**RĂDULESCU-MOTRU,
CONSTANTIN** (1868–1956),
n. în satul Butoiești, jud. Mehe-
dinți. Membru al Academiei
Române și ulterior președinte al
Academiei Române (1938-
1941). Filosof și psiholog.
Absolvent al Facultății de Drept
(1888) și al Facultății de Litere

și Filozofie (1889) și cursant itinerant al unor instituții universitare de prestigiu de la Paris (1889 la Facultatea de Drept), în 1890 se transferă în Germania la Facultatea de Filozofie din Universitatea Heidelberg, apoi München (1891) și Leipzig, unde obține și titlul de doctor în filozofie (iulie 1893). Puternic influențat de personalitatea lui Titu Maiorescu, va cumula o erudiție pe care se va întemeia prodigioasă și multilaterală sa carieră: judecător de pace la Ocolul II de Galben, București; bibliotecar la Fundația Universitară Carol I (1895-1898); profesor la Seminarul Pedagogic Universitar (1898-1900); director al Teatrului Național (1918-1919). Senator de câțva ori în Parlamentul României,

redactor al Revistei *Idei europene* și al Revistei de *filozofie*. Ca scriitor a avut și preocupări în domeniul literar, între care și două lucrări pentru teatru - *Domnul Luca*, (prezentată pe scena Teatrului Național 1909-1910) și drama *Păr de lup* (prezentată în stagiunea 1910-1911), precum și lucrarea memorialistică intitulată *Mărturisiri*. Între 1922- 1923, a fost primul șef al Catedrei de psihologie, pedagogie și logică a INEF. Abordarea și tratarea, în cursurile sale, a problemelor educației fizice din perspectivă psihopedagogică și filosofică au contribuit la crearea unei viziuni moderne și complexe, profund umaniste asupra domeniului pentru care se pregăteau viitorii absolvenți ai INEF.

RĂDULESCU, NEAGU (1912–1972), n. în București. Scriitor, caricaturist, jurnalist, grafician. Absolvent al Academiei de Arte Frumoase și al Facultății de Litere din București, promoția 1932. NR a reușit să se impună în lumea artelor și a literaturii încă de la

vârsta de 24 ani. A scris romane, piese de teatru, reportaje, gazetărie, dar cea mai mare performanță o realizează în domeniul caricaturii. Operele sale erau pline de semnificații, de critici virulente la adresa oamenilor cu defecte morale sau aspecte negative ale societății, toate cu intenții moralizatoare, educaționale. În 1935 primește premiul Societății Scriitorilor Români pentru volumul de proză *Dragostea noastră cea de toate zilele*. După război, devine un apreciat cronicar și caricaturist sportiv. Publică peste 2000 de caricaturi cu tematică turistică și sportivă în *Gazeta sporturilor*, *Sportul popular*, *Sportul*, revistele *Stadion*, *Sport*, *Educație fizică și sport*, în *Sport*, *România liberă*, *Munca*, *Scânteia tineretului* ș.a. NR a fost o personalitate aparte. Posedă o imaginație ieșită din comun, un condei care dădea viață subiectelor tratate de el. A scris 12 cărți (dintre care *Turnul Babel* -1941 și *Paiațele* -1947), a editat 7 albume și a realizat sute de afișe cu diferite tematici. Lucrarea *Fotbal pe pâine* rămâne una dintre cele mai valoroase creații

literare ale lui Neagu Rădulescu. A primit zeci de premii și distincții, naționale și internaționale, în special pentru caricaturile sportive.

RĂDUȚ, CORNELIU (1931–1993), n. în com. Săsciori, jud. Alba. Profesor de educație fizică și sport. După un prim an în care a frecventat cursurile Institutului Politehnic Timișoara, a intrat la ICF, pe care l-a absolvit în 1956. Ca sportiv, s-a inițiat în fotbal, fiind portar

junior la echipa UTA din Arad, după care a concurat la kaiac-canoe, fără a se consacra. Încadrat ca instructor la secția tehnică a UCFS, numit apoi secretar general al FR de Natație (1964-1967). Având preocupări pentru gazetărie, ulterior a fost angajat ca redactor-șef adjunct la ziarul *Sportul popular* (1968-1969). A avut responsabilități în problematica invențiilor și inovațiilor în sport, serviciu inclus în secția tehnică a UCFS. După înființarea CCPS (1967), în care a fost încadrat ca cercetător principal gradul III, a abordat problematica antrenamentului în canotaj. În această calitate, de cercetător metodolog, a contribuit la elaborarea modelelor de pregătire a canotorilor și a canotoarelor din lotul național, pe care i-a asistat din punct de vedere metodico-științific, timp de 20 de ani, interval în care a cules o bogată informație despre selecția și pregătirea acestor sportivi. În intervalul 1968-1970, a fost director adjunct al CCPS. Preocupat de consemnarea și de obiectivizarea pregătirii și concursului, a elaborat peste 25 de articole publicate în revista *Educație fizică și sport*, în perioada 1962-1980, cu o tematică axată pe problematica selecției, tratată în lucrarea intitulată *Criterii de selecție în sport* (1967). Articolele au abordat problemele modelării în canotaj, a studiilor statistice privind cunoașterea vârstelor optime pentru obținerea marilor performanțe de-a lungul edițiilor JO (1896-1984) și a datelor antropometrice definitorii pentru tipul constituțional al campionilor olimpici în canotaj. A făcut parte din Colegiul de redacție a publicației *Caiete de natație și sporturi nautice*. A

dobândit în activitatea sa diversă distincții și diplome sportive.

RĂȘCANU, IOAN (1874–1952). n. în Cahul (azi R. Moldova). General, distins în Marele Război pentru întregirea neamului. După 1919, ministru de Război în cabinetele Văitoianu, Vaida-Voivod și Averescu. În această calitate, inițiază și promovează un Ordin potrivit căruia „toate corpurile de trupă trebuie să-și amenajeze câte un câmp de sporturi (stadion) după modelul prezentat de Școala Militară de Educație Fizică”. Ministru de Stat în Cabinetul Iorga, comisar cu grad de ministru pentru Bucovina și Basarabia, 1927–1931, responsabil cu întărirea frontierei de est. Și în această calitate nu a uitat de ordinul din perioada când a fost ministru de Război și a verificat la unitățile militare pe care le-a vizitat, dacă acest Ordin s-a pus în aplicare, insistând pentru ca amenajările sportive să fie cât mai utile. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial a fost însărcinat cu apărarea pasivă, îndeosebi protecția câmpurilor petrolifere de la Ploiești. După 1944 a fost arestat și închis la Sighet, unde a și decedat.

REBREANU, LIVIU (1885–1944) n. în Târlișua-Rebreanu, jud. Bistrița Năsăud. Roman-cier. Susținător al unor idei progresiste, moderne în legătură cu rolul sportului în viața oamenilor și a societății. A absolvit liceul în Sopron și Academia Militară în Budapesta, devenind

sublocotenent în Armata austro-ungară până în 1906. Din 1909, s-a stabilit în România, dedicându-se gazetăriei și literaturii, romanele sale consacându-i celebritatea. Pentru opera sa remarcabilă și în special pentru romanul *Ion*, capodoperă a prozei române, a fost premiat de Academia Română și desemnat președinte al Societății Scriitorilor Români. Legături strânse a avut și cu viața teatrală, în 1911 fiind secretar literar al Teatrului Național din Craiova iar mai târziu director general al Teatrelor din România. Ca urmare a studiilor militare întreprinse, Liviu Rebreanu avea deplină cunoștință

despre importanța educației fizice și practicarea ei. Importanța educației fizice și a sportului a subliniat-o de câte ori a avut posibilitatea să o facă. În 1933, cu ocazia întemeierii *Asociației Sportive a Funcționarilor Municipali*, în primul număr al organului acesteia, *Buletinul Sportiv*, a semnat un articol pe prima pagină intitulat, *Civilizația sportivă*. În rândurile acestuia concluzionează că „Educația sportivă adevărată se împacă perfect cu educația intelectuală. Una completează pe cealaltă. Spectacolul sportiv e corolarul natural al educației și binevenit ca atare”. De altfel, surprinzător, marele scriitor, director general al Teatrului Național, își declara preferința mai degrabă pentru o civilizație sportivă decât pentru una teatrală! La scurt timp, în *Gazeta sporturilor* arăta: „Manifestarea cea mai modernă a virtuților individuale și colective ale unui popor, sporturile sunt mijlocul cel mai expresiv al unei propagande naționale inteligente”. Și, convins că „românul are aptitudini sportive”, spera că „vom face aceeași dovadă și dincolo de granițele țării, în fața lumii întregi”. Membru titular al Academiei Române.

REGINA-MAMĂ ELENA (1896–1982) n. în Atena, fiică a regelui Constantin al Greciei. După căsătoria cu Principele moștenitor Carol, a luat cunoștință de mișcarea sportivă încă de la venirea sa în România. Pe 11 mai 1921, dr. Ion Costinescu, Dinu Cesianu și Neagu Boerescu s-au prezentat la Palatul Regal în numele

Federației Societăților Sportive din România și a Comitetului Olimpic Român spre a prezenta Altețelor Lor Regale felicitări cu ocazia căsătoriei. La Brăila, în anul 1921, s-a creat Centrul Cultural – Sportiv *Principesa Elena* care, cu concursul comunității elene din localitate, va organiza diferite competiții în cinstea sa. La Sinaia, Principele Carol a instituit *Cupa Principesa Elena*, un challenge *perpetuu* pentru câștigătorul CN de schi care întrunea media cea mai mare la schi fond și sărituri. Cupa a fost câștigată la prima ediție de căpitanul

Emil Pălăngeanu, cunoscut polisportiv și multirecordman. După a treia renunțare a principelui Carol la Tronul României și plecarea lui în străinătate, Principesa Elena și-a îndreptat întreaga atenție asupra educației fiului său, regele Mihai. Legăturile cu mișcarea sportivă din țară le-a păstrat prin principele Nicolae, înalt regent al României, care alături de trofee cu numele său pentru diferite competiții, le asocia și pe cele ale Principesei Elena. Alteori, Principesa Elena decerna singură trofee sportivilor învingători. O frumoasă cupă de argint a fost oferită de către Principesa Elena drept Premiul I locotenentului Gh. Niculescu din Regimentul 6 Călărași, la Campionatul *Calului de Arme* din 1928. După abdicarea forțată a Regelui Mihai, Regina - mamă Elena a trăit la Florența și a decedat la Lausanne.

RINDERIU, ION (1937), n. în Craiova. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF, specializarea atletism, promoția 1959. Încadrat, inițial, la ȘS Craiova, a fost transferat, ulterior, la secția cu program special de educație fizică din cadrul Colegiului *Nicolae Bălcescu*,

unde a selecționat și pregătit viitori atleți de mare valoare: Virginia Bonci, recordmană la săritura în înălțime (care, în 1973, la JMU de la Moscova, a ocupat locul I cu o săritură de 1,86 m, reușind apoi, în 1974, la Triumghiularul athletic România – RFG – Italia de la București, să doboare, cu o săritură de 1,92 m, recordul deținut de Iolanda Balaș); Argentina Menis, recordmană mondială și vicecampionă olimpică, în 1972, la aruncarea discului; Marian Georgescu, Doru Boboc și Mariana Bonci – la săritura în lungime; Liviu Boboc – la aruncarea suliței; Ovidiu Drașcă – la aruncarea greutății. În 1975, a fost numit președinte al Consiliului Județean Dolj pentru Educație Fizică și Sport, până în 1989. A contribuit la realizarea unor performanțe deosebite a sportului doljan și la construirea Sălii Polivalente și a Sediului organizației sportive județene. În 1990, este titularizat conferențiar la Universitatea din Craiova (unde a înființat și dezvoltat Secția de educație fizică și sport, devenită,

în 1995, Facultatea de Educație Fizică și Sport). A îndeplinit funcția de decan al FEFS (1990-2004). A elaborat lucrările: *Metodica predării exercițiilor de atletism* și *Predarea atractivă a atletismului prin folosirea jocurilor*; a exercițiilor pregătitoare cu caracter de întrecere. Arbitru internațional. Membru al Consiliului Federației Române de Atletism. A fost directorul Filialei Academiei Olimpice Române din județului Dolj. I-au fost acordate titlurile de Profesor universitar Emerit și de Antrenor Emerit. A fost distins cu Ordinul *Tudor Vladimirescu* clasa a IV-a și cu Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1973).

RITTER, SAMUIL (? - ?). Medic. Personalitate de seamă a sportului brașovean și românesc în primele decenii ale sec. XX. Președinte al Comitetului Regional Brașov al FSSR, membru supleant al Comitetului Central al FSSR (1925), președinte al Comisiei Centrale de Sporturi pe Apă din cadrul FSSR (1924-1927), președinte al Comisiei feminine a FSSR (1928) ș.a. A avut un rol important în organizarea de început a natației românești în plan național. A fost distins cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1935).

ROIBU, TEODOR (1933) n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Ziarist, fotoreporter. În 1955 absolvă Școala Superioară de Ziariști și, în 1967, Institutul de Cultură Fizică din București. Între anii 1948-1951, a practicat atletismul și handbalul de performanță la

nivelul juniorilor, la cluburile sportive *Vulturii* Lugoj și *Metalul* Reșița. În 1949 urmează cursurile de presă sportivă organizate la Reșița și devine corespondentul ziarului *Sportul popular* pentru județele Severin și Caraș. Din 1951 și până în 1953, este numit, prin concurs, președinte al CCFS raion Caransebeș, regiunea Banat. Din primăvara anului 1953, este transferat, prin concurs, în redacția ziarului *Sportul popular*, ulterior *Sportul*, până în anul 1968. Aici activează ca redactor și fotoreporter. Din 1968, este transferat, tot prin concurs, la Institutul de Educație Fizică și Sport,

în cadrul Catedrei de jocuri sportive, disciplina Tehnici cine-foto în sport. Timp de 33 de ani cât a activat la IEFS a predat și alte discipline didactice, ca de pildă Istoria educației fizice și sportului, Organizarea științifică a sportului, Managementul și legislația educației fizice și sportului, Metodologia cercetării științifice ș.a.. În anul 2001 a ieșit la pensie cu gradul didactic de conferențiar universitar. A scris 14 cursuri și manuale cu tematică didactică, metodică, de cercetare și olimpism. A realizat 21 de filme didactice de scurt metraj pentru procesul de învățământ. A publicat, în țară, peste 1000 de articole, iar în străinătate, peste 80. În același timp a publicat peste 1500 de fotografii în ziarele *Sportul popular*, *Sportul*, *România liberă*, *Scânteia tineretului*, revista *Sport Uj Sport*, *Munca*, *Viața studentască* etc. A participat la concursurile de fotografii sportive de la JO de la Mexico (1968), München (1972), Montreal (1976) și Moscova (1980), obținând trei distincții, printre care și o medalie de bronz. Din 1959 și până în 1988 a fost membru activ al Asociației Fotoreporterilor din România și al Asociației Artiștilor Fotografi din România. În anul 1994 obține Diploma de absolvent al Academiei Olimpice Internaționale de la Olimpia-Peloponez, Grecia. În anul 1998, a absolvit cursurile de management administrativ și economic la Universitatea Marie și Pierre Curie din Paris și la Universitatea din Arras (Franța), în cadrul programului Phare. În perioada 1994-1996, a fost vice președinte al Asociației Balcanice de Istoria Educației Fizice și Sportului, iar între anii 1996-2004 a făcut parte, ca membru fondator, din Comitetul European de Istoria Sportului (Roma). În perioada 1998-2001 a fost director general administrativ la ANEFS. Între anii 1997-2002, a fost membru al COR, iar între 1994-2005 a fost directorul filialei AOR București. A susținut 180 de comunicări științifice, dintre care 18 în străinătate (Sofia, Atena, Salonic, Belgrad, Berlin, Roma, Chișinău, Kiev, Novi Sad, ș.a.) pe teme de educație fizică, sport școlar și universitar, sport de performanță, studii privind folosirea mijloacelor audio vizuale în obiectivizarea antrenamentului sportiv. În anul 2007, Comitetul Internațional Olimpic i-a acordat trofeul *Sport și promovarea Olimpismului*. A făcut parte din

colectivul de elaborare a *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului*, ediția a II-a.

ROMAN, ELLY (1905–1996) n. în București. Compozitor. A studiat la Conservatorul din Berlin. În 1929, a fost angajat, de către Constantin Tănase, ca șef de orchestră și compozitor pentru spectacolele de revistă de la renumitul teatru *Cărăbuș*. Compozitorul va asigura parti-

turi pentru numeroase spectacole de revistă. Până la emigrarea sa în Israel (în anii '70), a compus foarte multe operete (cca. 40). A fost și un prolific autor de muzică ușoară, cu cca. 3000 de cântece, compuse pe parcursul a cinci decenii. Printre compozițiile sale de muzică ușoară, întâlnim și melodii cu subiecte sportive, cum sunt: *Gol și încă-un gol* pe versuri, de Ștefan Tita și *Cântăm Victoria*, cu text de Aurel Felea.

ROMAN, EUGEN – TRAIAN (1954-2007), n. în Arad. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al FEFS din cadrul *Universității de Vest* Timișoara, promoția 1978. Fost sportiv de performanță, practicant al atletismului în probele de alergări lungi. Între 1980 și 1990 a fost

încadrat ca instructor sportiv la Consiliul Județean pentru Educație Fizică și Sport Arad. În perioada 1990-2000, a îndeplinit funcția de președinte al CSM Arad, iar din 2000 a fost numit director general al aceluiași club. Pentru dezvoltarea sportului de performanță din municipiul Arad a inițiat și realizat mai multe programe și proiecte sportive. Unul dintre aceste programe a vizat - dezvoltarea patrimoniului CSM Arad, toate bazele sportive fiind în administrarea clubului pe o perioadă de 99 de ani. Au fost realizate importante modernizări și dotări la Sala de jocuri, Poligonul de tir sportiv *Sorin Babii*, Complexul de tenis de masa *Emil Procopecz*, Cantina sportivă, Sala de fitness și Sala de gimnastică aéro-

bică. Sunt de menționat meritele și contribuția sa la continuarea tradițiilor și amplificarea realizărilor acestui club pe plan intern și internațional. A reușit să legitimizeze valori recunoscute prin performanțele obținute, care și-au continuat activitatea la CSM Arad, reprezentându-l în competițiile oficiale. Din această categorie fac parte: Iulian Raicea, care a intrat în posesia medaliei de bronz, în proba de pistol viteză, la JO din anul 2000 (Sydney); Ionela Țârlea medaliată cu argint în proba de 400mg la JO din 2004 (Atena); Marian Oprea medaliat cu argint la triplu salt tot la JO din 2004. De asemenea, este de menționat contribuția sa la continuarea eforturilor acestui club pentru realizarea unor performanțe de prestigiu la tenis de masă. Reușind să mobilizeze cele mai valoroase jucătoare – Otilia Bădescu, Mihaela Șteff, Adriana Năstase Zamfir – componente ale lotului național, care au cucerit medalii de aur, argint și bronz la CE. Între acestea se află și Daniela Dodean, una dintre cele mai valoroase sportive a clubului, care a reușit performanțe deosebite. Printre contribuțiile sale importante se numără și realizarea unor parteneriate privind dezvoltarea sportului de performanță, cu: *West Petrom* Arad (1993-1995); *Conar* Arad (197-2001); *PAB* România (2001-2005). Între 2002 -2005, CSM Arad în colaborare cu PAB România s-a poziționat în topul clasamentelor structurilor sportive din țara noastră, ca urmare a realizărilor remarcabile din competițiile internaționale. TER a făcut parte din Biroul FR de Tenis de Masă, în funcția de vicepreședinte în intervalul 2001-2005. Pentru realizările sale, în anul 2004, a fost decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I. Din nefericire o boală nemiloasă l-a răpus prea devreme în anul 2007, lăsând mișcarea sportivă arădeană mai săracă.

ROMANESCU, ION (1895–1918) n. în Craiova. Constructor și pilot de planoare. În 1908, elev fiind la Liceul *Carol I* din Craiova, construiește în atelierile Școlii de Meserii din Bănie un planor cu două aripi cu care execută reușite zboruri pe Hipodromul din Parcul Romanescu,

care poartă numele tatălui său. Totodată, desenele și fotografiile planorului au fost trimise la Paris, la Federația Aeronautică Internațională. Secretarul general al acestui for internațional, căpitanul Ferber, îi răspunde subliniind, printre altele: „... Până la ora actuală sunteți cel mai tânăr zburător din lume...!” În 1911, construiește un alt planor cu care, la Eforie Sud, realizează zboruri de succes. În 1912, elev fiind la Liceul *Costache Negruzzi* din Iași, construiește, cu ajutorul savantului Horia Hulubei, un al treilea planor. În 1913, se înrolează voluntar în aviația franceză și participă la misiuni de luptă în Primul Război Mondial. În 1918, moare eroic în timpul unui atac aerian. Ministrul de Război al Franței îi atribuie postmortem *Crucea de Război cu Distincție*, prin Decretul din 24 martie 1920. În același timp, Ministrul de Război al României, generalul Rășcanu, îi atribuie, tot postmortem, *Virtutea Militară de Război* clasa a II-a.

ROSETTI, ANCA MARIA ELENA (1934), n. în București. Medic. Absolventă a Institutului de Medicină și Farmacie, promoția 1959. În timpul studenției a practicat călăria, concurând în probele de dresaj, având calificarea de sportivă categoria a II-a. A intrat în rețeaua de medicină sportivă ca secundar în 1964 și a devenit medic specialist în 1967. S-a specializat în ergonometrie, în cadrul Laboratorului de explorări funcționale cardio-respiratorii a INMS din București. Ocupând din 1992 postul de șef al Laboratorului de cercetare științifică, învățământ și îndrumare metodică a acestui for, iar din 1993 a fost promovată cercetător științific principal gradul I. În paralel cu activitatea de laborator, a desfășurat o susținută muncă didactică, în calitate de șef de lucrări la Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității *Spiru Haret*. A elaborat și comunicat peste 40 de lucrări la simpozioane și a fost coautor prin capitole la diferite monografii editate de colective ale INMS, cu tematica vizând efortul fizic (respirație și ergonometrie). A fost medic la diferite loturi, printre care cel de călărie și handbal. Decorată cu Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1976) și Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000).

ROSETTI, HORIA (1881–1937). Doctor în drept. Inițiat în scrimă de maestrul Henry Pipart și de tatăl său (Horia C. A. Rosetti). A debutat la Gala de scrimă din București, la care a fost invitat și celebrul scrimer Kirchoffer. Mare animator al scrimei românești, membru fondator al primei societăți sportive din țara noastră (*Tirul*). Participant la aproape toate concursurile de scrimă organizate în epocă, cucerind numeroase medalii și titluri sportive. Campion național la spadă (1922), la sabie (1923) și la ambele arme (1927). A fost ales vicepreședinte în aproape toate forurile românești ale scrimei din perioada 1914-1937. A contribuit la oficializarea FR de Scrimă (1932) și la afilierea acesteia la UFSR (1934). Decorat cu: *Medalia Răsplata Muncii Pentru Învățământ* clasa I (1930) și *Ordinul Meritul Cultural Pentru Sport în Grad de Cavaler* clasa a II-a (1933).

ROSETTI, HORIA C. A. (1857-1913), n. în Paris. Doctor în drept. A fost inițiat în scrimă la Paris, în sala ilustrului maestru scrimer Kirchoffer. Venit în țară, încurajează practicarea scrimei, participând personal la câteva gale organizate pentru iubitorii

acestui sport. Se numără printre primii autori de lucrări românești consacrate problemelor scrimei, publicând, în 1901, *Teoria sau alfabetul scrimei* și *Codul duelului*. Aduce în țară maeștri de scrimă francezi; înființează Cercul *Floreta*; organizează numeroase gale și asalturi; arbitrează întâlniri internaționale. A fost membru onorific al Academiei de Arme din Paris (1899). Ca delegat, prezintă activitățile sportive din România la Expoziția Internațională de la Paris (1900). A oficiat ca arbitru la întrecerile de scrimă din cadrul JO Paris-1900, fiind pentru prima dată când un oficial român primea o astfel de numire la JO. Meritele sale în serviciul culturii, artelor și sportului, i-au fost răsplătite de statul francez prin acordarea distincției și titlului de *Cavaler al Legiunii de Onoare*.

ROȘALĂ, VIRGIL (1903-1988), n. în satul Căciulata, com. Vaida-Recea, jud. Făgăraș. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al INEF, cu distincția *Magna cum laudae*, promoția 1926. A făcut parte din prima serie de studenți a proaspătului Institut înființat.

După absolvire, a fost oprit ca asistent la Catedra de gimnastică, având ca șef. de catedră pe gen. V. Bădulescu, unde pe parcursul anilor a ajuns până la gradul de profesor universitar. A fost trimis, apoi, pentru perfecționare, la Institutul Regal Central de Gimnastică din Stockholm, Institutul de Gimnastică din Copenhaga și la Școala Superioară de Gimnastică din Ollernup (Danemarca), Institutul De Gimnastică de la Silkeborg (Norvegia) și la un curs de vară Școala Superioară de Gimnastică din Lund (Suedia). În perioada 1932-1936, desfășoară o activitate deosebită, pe plan teoretic, practic și publicistic. Revenit în țară, își continuă studiile universitare, obținând, în 1937, licența în filosofie și pedagogie la Universitatea din București. Împreună cu cei mai buni gimnaști din rândul studenților de la INEF/ISEF, pregătiți anume de el, a participat la amplele demonstrații de gimnastică desfășurate în cadrul JO din 1936, de la Berlin, și la ediția 1939 a Lingiaedei de la Stockholm – organizată cu ocazia comemorării centenarului morții lui Per Henrik Ling (1776-1839), creatorul gimnasticii suedeze. Prin formație (grație, mai cu seamă studiilor sale peste hotare), VR a fost promotorul sistemului suedez de gimnastică, sistem adoptat oficial de învățământul românesc până în 1947. A avut o activitate didactică și științifică bogată, concretizată în peste 115 lucrări și articole publicate, printre care: *Sisteme și metode de educație fizică*, *Gimnastică pentru copii*, *Organizarea educației fizice în mediul urban și rural*. Decorat cu: *Ordinul Meritul Cultural Pentru Sport în grad de Cavaler* clasa a II-a (1943) și *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III – a (1967).

ROȘCULEȚ, NICOLAE (1912–1971), n. în Constanța. Profesor de educație fizică și sport. Antrenor

și jucător de fotbal. A jucat fotbal la *Victoria* Constanța (1928-1932) și la *Rapid* București (1932-1940). Component de bază al echipei din Giulești, apărător cu o bună tehnică și orientare tactică, și-a adus o importantă contribuție la câștigarea, de 4 ori, de către fotbaliștii rapidiști, a Cupei României, la edițiile 1934-1935, 1936-1937, 1937-1938 și 1938-1939. După război, se dedică activității didactice, lucrând, timp de 23 de ani (1948-1971), în cadrul IEF/ICF/IEFS. Conferențiar universitar și șef al disciplinei fotbal din cadrul catedrei Jocuri sportive în perioada 1952-1971. Reputat teoretician și pedagog, are un substanțială contribuție la formarea unor valoroși profesori de sport și antrenori. Concomitent, a lucrat, cu bune rezultate, ca antrenor la *Rapid* București (1962- 1963) și la Știința București. În calitate de antrenor coordonator, a participat la diferite tabere pentru pregătirea juniorilor. De asemenea, a desfășurat o susținută muncă pe plan metodic, ca lector în cadrul școlilor și cursurilor de antrenori. A făcut parte din colectivul de tehnicieni al FRF (1963-1967), răspunzând, în diferite perioade, de pregătirea loturilor reprezentative de fotbal. Membru al Biroului FRF și al Colegiului central al antrenorilor. S-a impus și în domeniul elaborării unor lucrări și cursuri de specialitate. A publicat numeroase articole cu caracter tehnico-metodic, în revista de specialitate *Cultură Fizică și Sport* și în ziarul *Sportul popular*. Dintre lucrările publicate sunt de reținut: *Curs de fotbal* (1963 - Editura Didactică și pedagogică); *Curs de fotbal - ICF*; *Curs de specializare IEFS* (1969- EDP); *Fotbal - Probleme de joc și antrenament* (ed. UCFS -1966); *Pregătirea fizică a arbitrilor de fotbal* (1968-ed. CNFS); *Lecții de fotbal* (1970-ed. CNFS) împreună cu Ion Voica. Antrenor Emerit.

ROȘOIU, CONSTANȚA (1978) n. în București. Ziaristă. Absolventă a Facultății de Ziaristică a Universității Hyperion (2001). A practicat, ca amatoare, handbalul și voleiul. În anul 1998 și-a început activitatea în presă, fiind redactor principal la revista *Fotbal Plus*. A publicat articole de sinteză, reportaje, cronici și analize de specialitate, foarte apreciate pentru profesionalismul lor. Considerată ca fiind

unul dintre liderii generației de ziariști afirmați în perioada de după revoluție.

ROTARU, GEORGE (1948), n. în Bârlad. Absolvent al Facultății de Litere din București. Ziarist. A activat ca junior la cluburile Știința și *Dinamo*, din Galați. În 1969, a debutat în presa culturală, iar în 1986 s-a îndreptat către presa sportivă semnând articole în cotidianul *Sportul* (din 1990, *Gazeta sporturilor*). A scris numeroase cronici de fotbal, remarcându-se printr-o activitate laborioasă în domeniul statisticii. Soția sa, Marilena Rotaru, s-a remarcat prin talentul jurnalistic manifestat în televiziune.

ROZEANU (ADELSTEIN), ANGELICA (1921–2006), n. în București. De profesie ziaristă și antrenoare de tenis de masă. În 1958, a îndeplinit funcția de antrenoare federală. Una dintre cele mai reprezentative jucătoare de tenis de masă din România și din lume. A

activat la numeroase cluburi sportive, printre care s-au aflat *Godeanu*, *Aurora*, *Macabi* și *Progresul*. A câștigat 40 de titluri de campioană națională la simplu (1936-1940; 1945-1956; 1958); la dublu feminin (1936 – cu I. Marez; 1938 – cu E. Mihalfy; 1939 și 1946-1948 – cu Sari Szasz; 1953-1956 și 1958 – cu Ella Constantinescu); mixt (1938 – cu M. Schapira; 1939-1940; 1946-1948 – cu Nicu Naumescu; 1950-1951 – cu Mircea Popescu; 1953- 1954 – cu Tiberiu Harasztosi; 1955 – cu Mircea Popescu), la care se adaugă și titlurile cucerite la nivel de echipe. Prima participare la un CM, la vârsta de numai 15 ani, s-a soldat cu ajungerea până în sferurile de finală, la simplu (1936). În cei peste 20 de ani de activitate competițională internațională de excepție (1936-1960), a obținut 29 de medalii la edițiile CM (17 de aur, 5 de argint și 7 de bronz) și 7 medalii la cele două ediții ale CE. La 11 ediții ale CM, a cucerit: 6 titluri de campioană, la simplu (1950-1955); 3 titluri de dublu feminin (1953, cu G. Farkas din Ungaria; 1955 și 1956, cu Ella Constan-

tinescu); 3 titluri la dublu mixt (1951, cu Vana din Cehoslovacia; 1952 și 1953, cu Sido din Ungaria); 5 titluri pe echipe (1950, 1951, 1953, 1955, 1956); cinci titluri de vicecampionă mondială, la dublu feminin (1939 cu Sari Szasz; 1950, cu G. Farkas din Ungaria; 1951, cu Sari Szasz) și pe echipe (1952 și 1957); șapte medalii de bronz, la simplu (1948), dublu feminin (1957, cu Ella Constantinescu), dublu mixt (1937, cu G. Erös din Ungaria; 1948, cu Sido din Ungaria; 1950, cu Stipek din Cehoslovacia) și pe echipe (1939, 1948). La CE, a obținut: două titluri de campioană la dublu feminin (1958, cu Ella Constantinescu, și 1960, cu Maria Alexandru); două medalii de argint (1958, pe echipe, și la dublu mixt, cu Radu Negulescu) și 3 medalii de bronz (1958, la simplu și la dublu mixt, cu Tiberiu Harasztosi, și 1960, pe echipe). A fost prima sportivă care a cucerit, pentru tenisul de masă din țara noastră, titlul de campioană internațională a României în 1940 (la simplu și dublu mixt, cu G. Erös din Ungaria), titlul mondial, în 1950 (în probele de simplu și pe echipe), și titlul european, în 1958 (la dublu feminin, cu Ella Constantinescu). Cele 17 titluri de campioană mondială reprezintă performanța care o situează pe locul II în topul celor mai valoroase jucătoare, ea fiind inclusă și în *Guinness Book of Records*. Din 1962, s-a stabilit în Israel. A fost membră în conducerea *Swaythling Club* (constituit în 1967), care cuprinde peste 300 de jucători și căpitani de echipă care au participat la CM. În anul 1953 a primit titlul de Maestru emerit al sportului, fiind printre primii sportivi din România, căruia i s-a decernat acest titlu. Decorată cu: *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1950), *Ordinul Muncii* clasa a II-a (1952, 1954), *Ordinul Muncii* clasa I (1955); *Crucea Națională Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2004).

RUSU, MIHAI OCTAVIAN (1948), n. în București. Ziarist. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al IEFȘ (1974). A practicat tenisul de câmp de performanță, primii pași în lumea sportului alb făcându-i, în 1959, la Centrul de antrenament nr. 2 (Doherty). A fost multiplu campion la simplu și dublu, secția copii, iar la 14 ani devine

vicecampion național. În anii 1965, 1966 și 1967 s-a clasat și menținut între primii 16 jucători ai țării. După efectuarea stagiului militar și în timpul studiilor universitare a fost cooptat în lotul național al țării, făcând prima deplasare în China. În 1974 a făcut parte din Clubul *Steaua* și a evoluat alături de Ilie Năstase, la dublu în finala Campionatului național. Până în 1977 este triplu campion național al clubului *Steaua* și semifinalist în proba de simplu (1976), la care i s-a adăugat titlul republican de sală, la dublu (1977). În 1979, s-a stabilit în Germania, la München. Aici practică tenisul ca profesionist și, ulterior, devine antrenor și antrenor federal (ocupându-se de campioana germană Silvia Hanika). Din 1983 a fost colaborator extern la emisiunile de radio ale postului *Europa liberă*, iar din 1988, redactor-șef al emisiunilor sportive. Până în 1995 (când postul s-a mutat la Praga), a însoțit permanent cele mai importante echipe românești (mai ales pe cea de fotbal *Steaua*), la competițiile internaționale (CM, CE, JO). Dublu campion mondial de tenis, în 1993 și 1994, la competițiile desfășurate între ziariști, în Slovacia și Austria. Câștigător al Cupei Națiunilor (în Germania), performanță care îi completează cartea de vizită ca sportiv și reprezentant al massmediei. În 1990 devine membru al Asociației Ziariștilor Germani și membru al AIPS. Între anii 1996-1999, a fost șeful de presă al Open-ului România. Și după această dată a continuat să fie prezent cu comentarii sportive la diferite competiții, în mod deosebit la cele de tenis.

SABĂU, IOAN (1937), n. în com. Opișani, jud. Cluj. Profesor universitar, doctor în educație fizică. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF, promoția 1961. Ca junior a practicat atletismul, fiind selecționat și în lotul național, pentru proba de aruncare a suliței. Apoi, evoluează în lotul național de tineret, pentru canotaj. A activat la cluburile *Industria Sârmei Câmpia Turzii* și *Știința București*. A

lucrat, ca asistent, la Catedra de atletism a ICF din 1961, parcurgând, ulterior, fazele de promovare didactică până la treapta de profesor universitar (1994), doctor în educație fizică (1997). În perioada 1992-1996 a îndeplinit funcția de șef al Catedrei de atletism-natație-sporturi nautice-sporturi de iarnă. Pe lângă atletism a predat schiul (15 ani) și înotul (10 ani). În 1996, a fost ales rector al ANEFS. Paralel cu cariera didactică, a desfășurat, timp de 30 de ani (1961-1991), o susținută activitate de antrenor, la nivelul loturilor naționale de seniori. Sportivii de elită pregătiți de el (Mihaela Loghin, Nicu Roată, Corina Gârbea, Elisabeta Neamțu, Constantin Miclea) au realizat 30 de recorduri naționale și tot atâtea titluri de campioni. Un exemplu concludent îl reprezintă aruncătoarea de greutate Mihaela Loghin, care a cucerit medalia de argint la JO din 1984, de la Los Angeles. IS a colaborat la elaborarea a 8 cursuri universitare, a scris articole și a prezentat comunicări la numeroase reuniuni științifice de profil. Pentru rezultatele sale remarcabile, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit (1990) și i-au fost decernate decorații și distincții. Decorat cu Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a (2004).

SADOVEANU, ION MARIN (1893–1964), n. în București. Numele anterior Iancu Leonte Marinescu. După studii de drept a deținut unele funcții până la aceea de director al Teatrului Național din București și conducător de programe la TVR. Ca scriitor, după câteva drame

uite repede, s-a impus prin *Sfârșit de veac în București* la care a mai adăugat câteva volume din ciclul *Ion Sântu*. În timpul copilăriei petrecută la Constanța a deprins plăcerile vieții sportive la mare. Mai târziu a devenit un spectator frecvent al marilor manifestații sportive. Sportului i-a acordat un loc important în moștenirea spirituală a veacului, pentru că a văzut în el o necesitate absolută și „...un compliment de echilibru în întreținerea personalității umane”.

SADOVEANU, MIHAIL (1880-1961), n. în Pașcani, jud. Iași. Scriitor. Academician. Om politic. Personalitate marcantă a vieții culturale românești. Membru al Academiei Române (din 1921). Absolvent al gimnaziului *Alecu Alexandru Donici* din Fălțiceni și a Liceului

Național din Iași. Studiază Dreptul în București. Debutază în revista bucureșteană *Dracul* în 1897, iar din 1898 colaborează la foaia *Viața Nouă*, unde mai colaborau printre alții și renumiții Gala Galaction, Tudor Arghezi și N.D. Cocea. În 1904 debutează cu patru volume: *Povestiri*; *Dureri înăbușite*; *Crâșma lui Moș Precu*; *Șoimii*. În 1910 funcționează ca director la Teatrul Național din Iași, iar ca scriitor publică lucrările: *Povestiri de seară*; *Genoveva de Brabant*; broșura – *Cum putem scăpa de nevoi, și cum putem dobândi pământ și altele*. Se află printre colaboratorii la revista *Semănătorul*, dar mai ales la revista Iașului – *Viața Românească*. A mai fost redactor la *Cumpăna*, *Însemnări literare*, *Însemnări ieșene*. Director al ziarelor *Adevărul* și *Dimineața*. Opera sa literară a însumat peste 100 de titluri apreciindu-se ca reprezentând o multilaterală monografie epică a poporului român. În perioada 1946-1948, a fost președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale și vicepreședinte până în 1961. În 1949 a fost ales Președinte al Uniunii Scriitorilor. Animator și susținător fervent al șahului românesc încă de la începuturile sale, din 1913. De acest joc s-a atașat mai cu seamă în timpul când a participat, ca ofițer al armatei române, la cel de-al doilea război balcanic. În 1923, împreună cu alți iubitori ai sportului minții, a contribuit la înființarea, la Iași, a unui cerc de șah. În 1926 se oficializează actul de constituire al FR de Șah, prin adeziunea a 26 Cercuri de șah, este ales primul comitet de conducere prezidat de scriitorul Mihail Sadoveanu. În perioadele 1926-1929 și 1950-1958, este președintele Federației Române de Șah. După apariția în 1926 la Soroca a *Revistei de Șah* la direcția acesteia vine Mihail Sadoveanu. Din 1930 titulatura acesteia se schimbă în *Revista Română de Șah*, sediul acesteia mutân-

du-se succesiv la Iași, Brăila și București. Șahul, vânătoarea și pescuitul au fost marile sale pasiuni, împletite armonios cu harul și măiestria scrisului. În articolul său *Biruința lui Alehin*, publicat în 1928, prezice explozia pe care o va cunoaște șahul modern. Ca pasionat vânător, în perioada 1945-1948, i se încredințează funcția de președinte al Uniunii Generale a Vânătorilor din România. Distincții: *Premiul Național* (1924); titlul de *Erou al Muncii Socialiste* (1955); *Premiul Lenin pentru pace* (1961); *Premiul de Stat*.

SALVANU, VIRGIL (1890–1983), n. în satul Ceaba, jud. Cluj. Absolvent al Facultății de Arhitectură de la Politehnica din Budapesta. Dornic să se dedice luptelor greco-romane, el se inițiază în box la secția de profil care funcționa în cadrul Societății Sportive Studentești,

sub conducerea unui faimos boxer de culoare, Bobby Dobs (fost campion al Americii, angajat anume de Politehnica budapestană). În 1912, la Campionatul Internațional de Box al orașului Budapesta, VS cucerește primul loc la categoria ușoară, iar în 1914, devine campion al Ungariei. El nu-și va uita însă, nici o clipă, obârșia de român. De aceea, ca membru al Societății Academice *Petru Maior*, participă la multe acțiuni ce aveau ca scop promovarea valorilor naționale – culturale și sportive –, culminând cu „manifestările românești” de la Orăștie, din 1914, care au cuprins întreceri de box, lupte și fotbal. Pe timpul Primului Război Mondial, luptă ca aviator, este doborât și luat prizonier în Italia. Revine la Cluj, se înscrie în Garda Națională – organizație militară a ofițerilor și soldaților români din Transilvania – și participă activ la înfăptuirea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918. Ulterior, se va integra în sportul românesc al vremii. În 1919, participă, împreună cu alți sportivi din România Mare, la Jocurile Interaliatelor de la Paris, în cadrul cărora reprezentanți ai organismelor sportive din 26 de țări s-au întrecut la atletism, box, călărie, fotbal, scrimă și înot. VS a cucerit medalia de bronz

la categ. 72 kg. A boxat până pe la vârsta de 40 de ani, cucerind mai multe titluri de campion național. Din 1923, se dedică activității de arbitru de box. De numele și demersurile sale ca mare animator al mișcării sportive clujene, în perioada interbelică, se leagă înființarea Clubului Sportiv *Dacia* (1919) și a Asociației Sportive *Victoria*, devenită, ulterior, *România* (1921). Ca arhitect șef al orașului Cluj, a contribuit la dezvoltarea zestrei edilitare, participând la construcția cartierelor *Andrei Mureșan* și *Dâmbul Rotund*, la înălțarea unor impresionante edificii – Catedrala Ortodoxă, Casa Armatei, Politehnica și altele. Și-a adus contribuția și la amenajarea a numeroase terenuri de sport. Decorat cu *Medalia Răsplata Muncii Pentru Învățământ* clasa a II-a (1930) și *Medalia Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a (1934).

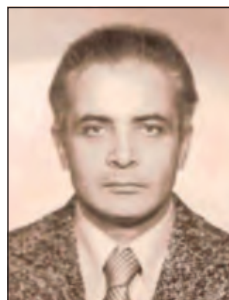

SANDU, TRAIAN MIRCEA (1952), n. în București. Economist. Absolvent al ASE - Facultatea de Comerț Exterior. Produs al *ȘSE nr. 2* sub îndrumarea profesorului Traian Tomescu (1966). Din 1968 până 1971, component al Clubul *Progresul* cu care a

debutat ca fotbalist, în prima divizie. Din 1972 până în 1986, a fost component al echipei *Sportul Studentesc*, unde se afirmă ca unul din jucătorii valoroși ai atacului acestei echipe. Și-a încheiat cariera la *Gloria Buzău* în sezonul 1986-1987. În cariera sa fotbalistică, a adunat 408 prezențe în primul eșalon, a marcat 167 goluri și a îmbrăcat de 18 ori tricoul echipei naționale pentru care a înscris 6 goluri. S-a afirmat ca unul dintre vârfurile de atac cele mai eficace ale Campionatului Național. Din 1987 și până în 1989, a îndeplinit funcții administrative în cadrul Clubului *Sportul Studentesc*. Din august 1989, a ocupat funcția de secretar general adjunct în cadrul FRF. În februarie 1990, este ales secretar general, iar din august devine președinte executiv al FRF, funcție pe care o ocupă și în 2010, după realegeri succesive în 1994, 1998, 2002, 2005 și 2010. Contribuie la calificarea la

Turneele finale ale CM ale echipei naționale în 1990 (prezență în optimi), în 1994 (calificare în sferturi) și în 1998 (unde România a fost din nou în optimi). Performanțe la fel de notabile s-au obținut și în CE: calificarea primei reprezentative de fotbal a României la turneele finale din Anglia (1996), la cel din Belgia–Olanda (2000, unde România s-a calificat în sferturi de finală, eliminând Germania și Anglia) și cel din Austria-Elveția (2008). Ca președinte al FRF, după 1990, are meritul de a fi condus procesul de introducere a unui nou Statut precum și a regulamentelor specifice diverselor domenii de activitate, care printre altele au reglementat trecerea fotbalului nostru la profesionism. În mandatele sale, România a găzduit Turneul final al CE de tineret sub 21 ani, în 1998. Din inițiativa sa, FRF a primit în organizare Turneul final al CE juniori sub 19 ani, în 2011 și finala competiției continentale *Europa League*, în 2012. MS a fost inițiatorul construirii noului și modernului Stadion *Național* din București, obiectiv realizat cu efortul semnificativ al Instituțiilor statului nostru, al Primăriei Municipiului București și cu sprijinul financiar al FIFA și UEFA. Tot în mandatul lui MS, FRF a mai realizat și alte obiective: noul sediu al federației, numit și *Casa Fotbalului*, inaugurat în 2002, Centrul național de pregătire (cele două terenuri și anexele lor au fost date în folosință tot în 2002) și Academia de Fotbal de la Mogoșoaia (cuprinzând hotelul și modernele sale dotări, terminate în 2005), precum și Centrul de pregătire Buftea, finalizat în 2011. Pe plan internațional, MS a desfășurat o prodigioasă activitate atât la UEFA cât și la FIFA. Începând cu 1992 până în 2007 a fost membru în Comisia echipelor naționale, iar în perioada 1999-2007, vicepreședinte al acestei comisii. În urma alegerilor din februarie 2007, devine membru al Comitetului Executiv al UEFA (primul român din istorie care obține această funcție). În această calitate, în cadrul UEFA, a fost numit președinte al Comisiei fotbalului feminin, președinte al Comisiei pentru mass-media (2007-2009), prim-vicepreședinte al Comisiei fotbalului (2007-2009), vicepreședinte al Comisiei pentru competițiile echipelor naționale

(din 2009). La FIFA, MS a fost membru al Comisiei de organizare a Cupei Mondiale FIFA (între 1998 și 2006), iar din 2008 până în 2012, este membru al Comisiei de organizare a turneelor olimpice de fotbal. Este observator atât al UEFA (din 1992) cât și al FIFA (din 1998). Este Maestru Emerit al Sportului. Decorat cu: Ordinul *Național Pentru Merit în grad de Ofițer* (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (2008).

SARAFOLEANU, DORIN (1936), n. în Timișoara. Profesor universitar. Medic primar ORL. Absolvent al Facultății de Medicină din Timișoara, promoția 1959. Doctor în științe medicale. Membru al Academiei de Științe Medicale din România. Membru în

Biroul Uniunii Europene de Otorinolaringologie, al Societății Franceze de ORL și al altor societăți medicale de prestigiu din lume. Prezent în *Dicționarul de personalități* al Institutului Biografic American, fiind inclus între primele 5 000 de personalități mondiale ale anului 1987 și printre primele 2 000 de personalități științifice mondiale ale lui 1993, când a și fost declarat *Omul internațional al anului*. Personalitate de marcă a vieții medicale, DS a avut o implicare directă și benefică și în viața sportivă a țării. Mai întâi, ca sportiv de performanță – component al echipei de canoe a Clubului *CFR Timișoara*; jucător de tenis și, ulterior, membru în Biroul FR de Tenis. A fost și medicul echipelor de fotbal *Rapid* și *Sportul Studentesc* din București, dar și al loturilor naționale de tineret și juniori. Concomitent, a acordat asistență medicală de specialitate unui mare număr de sportivi și tehnicieni din alte ramuri sportive. A înființat Clinica ORL *Sfânta Maria* a Facultății de Medicină Dentară (1994), autor principal al unui număr de 127 lucrări științifice comunicate și publicate și coautor la 199 lucrări științifice, posesor al unui brevet de invenții la OSIM, intitulat *Metodă și aparat pentru drenajul transtimpanic al urechii mijlocii*, autor principal al unui număr

de 10 monografii de specialitate. Distincții: Ordinul *Meritul Sanitar* în grad de Mare Ofițer (2004). Funcții administrative și manageriale: director de spital (1973-1990), director al Direcției Sanitare București (1993-1994), consilier al ministrului Sănătății (1992-1993), vicepreședinte al AMR (1996-2005), președinte al Comisiei de acordare a bursei în străinătate (2000-2003).

SAVA, ȘTEFAN (1943), n. în Cernăuți. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICEF București, specializarea schi. Cadru didactic universitar, asistent la IEFS, în perioada 1971-1978. În intervalul 1978-1988, s-a transferat la CNEFS, fiind numit în funcția

de secretar general adjunct, la FR de Schi – Biatlon, iar între 1988 – 1992, în funcția de secretar general al FR de Schi – Bob – Sanie. În aceste funcții a contribuit la dezvoltarea ramurilor sportive de iarnă cuprinse în federație, a unor centre care promovează aceste sporturi, a activității competiționale și în mod deosebit la perfecționarea selecției și pregătirea sportivilor. S-a dovedit un bun specialist în domeniul metodologiei schiului de performanță, împărtășind din experiența sa tehnicienilor din acest domeniu. Autor a numeroase lucrări și articole de specialitate, prezent cu o serie de comunicări științifice în cadrul unor lectorate, sesiuni științifice organizate în țară și în străinătate. În perioada 1992 – 2003, a fost promovat în funcția de inspector de specialitate, în MTS/ ANS. A fost apreciat și pe plan internațional, fiind ales în cadrul FIS membru în Comitetul Internațional de schi alpin (1981 – 1992) și în subcomitetul pentru clasamente a schiului alpin (1988 – 1994). A făcut parte din colectivele care au contribuit la elaborarea Anuarelor sportului. Începând cu anul 2001, a avut o contribuție însemnată la elaborarea și aplicarea Registrului Sportiv. Antrenor Emerit la schi. Decorat cu Medalia Națională *Serviciul Credincios* în anul 2000 și cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I în 2004.

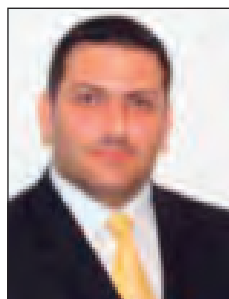

SAVU, MIHAIL (1884-1968), n. în Vânători (Hasfalău). Jurist-avocat. Promotor al activității sportive din țara noastră. Polisportiv. Părinții săi, după ce au trecut Carpații, s-au stabilit la București. Clasele primare le-a făcut la Sf. Visarion, liceul la Sf. Sava, manifestând încă de

pe băncile școlii aptitudini deosebite pentru diferite sporturi, făcându-se remarcat de celebri profesori Moceanu și Velescu. Aceștia l-au cooptat pentru diferite turnee, mai ales că pe lângă calitățile de gimnast, atlet și acrobat, avea o voce foarte frumoasă de tenor și calități de dansator. În afară de gimnastică, a mai practicat scrima, înotul, tenisul, rugby-ul. Triplu campion național la floretă (1921, 1923, 1925), vicecampion național la spadă (1922, 1923), câștigător al Trofeului internațional *Jeanne d'Arc*, de la Uriages-des-Bains (Franța, 1914), câștigător al altor concursuri internaționale de scrimă. A urmat studii de drept. Devenind avocat, i-a cunoscut îndeaproape pe Tache Ionescu, Nicolae Titulescu sau Istrate Micescu. Avocat al lui George Valentin Bibescu. MS a fost introdus în aviație în 1911 și, un an mai târziu, a absolvit Școala de Pilotaj de la Băneasa, creată și condusă de prințul George Valentin Bibescu, apoi a urmat cursuri de perfecționare în Franța. Ulterior a devenit instructor de zbor. Federația Aeronautică Internațională i-a acordat un brevet în noiembrie 1913, iar celebrul Blériot l-a elogiât pentru loopingul executat la Paris, pe 29 martie 1914. În timpul Primului Război Mondial s-a deplasat cu Școala de pilotaj la Bârlad, Botoșani, Iași, ajungând până la Odesa în 1917. În 1919, participă, în Franța, la un concurs internațional de scrimă dotat cu trofeul *La Renomé*. Tot aici a revenit pentru intervalul 30 noiembrie 1919/10 aprilie 1920 spre a recepționa unele comenzi de aeronautică. Acest sejur nu l-a ținut departe de activitatea sportivă, participând la antrenamente, instruiri și asalturi de scrimă chiar la Campionatul Parizian de Floretă din martie 1920 sau la concursuri de trageri cu pistoale de duel. Anii următori, până în 1940 când a ieșit la pensie, a fost avocat la Minis-

terul Cultelor și Inspector la Teatrul Național unde și-a atras stima marilor noștri actori și titlul de Societar al prestigioasei instituții. După 1947, a fost retrogradat ca „rupător de bilete”, iar pensia insuficientă l-a silit să lucreze ca șofer, hamal sau figurant la teatru. În afara îndeletnicirilor profesionale și artistice, Mihail Savu a desfășurat o activitate benevolă timp de o jumătate de veac în mișcarea sportivă: membru fondator al FSSR (1912), președinte al Comisiei Centrale de Box a FSSR (1922, 1923, 1926, 1928), președinte al Comisiei Centrale de Gimnastică (1923), membru al Comisiei financiare a FSSR (1924), președinte al Comisiei Centrale de Lupte (1925), membru al Comitetului Central al FSSR (1927), component al echipei de scrimă a României la JO-1928, de la Amsterdam. Împreună cu Nicolae Caranfil și Neagu Boerescu, a participat la Congresul FIE, din 1928, de la Amsterdam. În 1930, a fost ales în Comitetul de Direcție al FSSR/UFSR și președinte al FR de Box, ulterior membru al Comitetului Central al UFSR, membru al Biroului permanent al CC al UFSR, secretar general al UFSR, vicepreședinte al UFSR. Pe 21 decembrie 1930, a pus bazele Federației Române de Natație, fiind ales în funcția de președinte al acesteia. În 1936 a participat la JO de la Berlin. Membru al COR de la înființare în 1914, în 1936, a fost ales membru al COR și secretar gen. ad-interim al COR. Membru al Comisiei interimare a UFSR (noiembrie 1944-februarie 1945). În 1945, pentru scurt timp, a fost președinte al FR de Scrimă. În anii '50 - '60, era o prezență activă pe planșele Clubului *Finanțe-Bănci*, ulterior *Progresul*, alături de cei mai tineri trăgători. În memoria sa, în 1969, FR de Scrimă a inițiat *Memorialul Mihail Savu*, competiție internațională de spadă, care s-a derulat 15 ani consecutiv. Activitatea sa atât de bogată, complexă și devotată a fost recompensată cu numeroase distincții și decorații: Ordinele *Coroana României*, *Steaua României* în grad de Ofițer, *Legiunea de Onoare* în grad de Cavaler, insigna *Internațional clasa a I-a* pentru participare la concursuri de scrimă, conferită de OSR, Însemnul Onorific Olimpic acordat de Germania, Medalia *Răsplata Muncii pentru Învățământ* clasa I (1924); *Ordinul Meritul Cultural*

pentru Sport în grad de Cavaler Clasa I (1931); *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Ofițer (1940).

SĂNDULACHE, STEFAN-CRISTIAN (1977), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al FEFS (1999-2003) și al programului de masterat Managementul activităților sportive (2003-2005) din cadrul Universității Spiru Haret București.

Doctor în educație fizică și sport, titlu obținut la ANEFS (2005-2005). Activități pentru perfecționare profesională: participarea la acțiunile internaționale pe liniile de baschet organizate în Iugoslavia (2001 și 2002), în Slovenia și Grecia (2007); participare cu lucrări în domeniul baschetului la 5 congrese internaționale și 3 naționale (2007-2008); participarea la diferite acțiuni internaționale având ca tematică educația fizică (2008-2009). A practicat baschetul, participând la CN de juniori, unde a obținut titlul de campion național și s-a clasat pe locurile II și III, în perioada 1988-1995, reprezentând CSS 4 și CSS 6 din București. În perioada 2003-2008, a desfășurat o bogată activitate ca profesor-antrenor de baschet, în special la nivelul juniorilor. În această calitate s-a clasat cu echipele sale pe primele 3 locuri la diferite competiții de baschet fete și băieți, reprezentând CSS 4, *Baschet club '97*. Funcții și atribuții desfășurate pe parcursul anilor: colaborator pe linia pregătirii de baschet juniori la CS Dinamo (1996-1998), la *Baschet club '97* București (din 2000) și CSS 4 (2003-2005); profesor suplinitor la Colegiul Tehnic Petru Rareș (2002-2003); profesor-antrenor la *Baschet club Star* (2003-2005); antrenor second la lotul național U14 masculin (2004), la U16 și U14 (2005); antrenor principal la lotul național U15 și U16 masculin și la U17 feminin (2005-2008); antrenor principal la echipa feminină de divizia A *Sportul Studențesc-ANEFS* (2008-2009); antrenor la *Centrul de Excelență al FR de Baschet* (2008-2009); vicepreședinte *Baschet club '97* București (din 2000);

președinte al Comisiei Naționale Universitare de Baschet din cadrul Federației Sportul universitar (din 2009). În perioada 2003-2009 a fost asistent universitar la FEFS din cadrul Universității *Spiru Haret*. Din noiembrie 2009 până în februarie 2011 a îndeplinit funcțiile de director coordonator și apoi de director executiv al Direcției pentru Sport, respectiv al Direcției pentru Sport și Tineret al Municipiului București. În februarie 2011, a fost promovat în funcția de secretar general al Autorității Naționale pentru Sport și Tineret. În anul 2009, a publicat în Editura Fundația România de Măine *Baschet lucrări practice*.

SĂVESCU, ANDREI (1926–2004), n. în Brașov. S-a remarcat prin contribuțiile sale semnificative la dezvoltarea și afirmarea sportului românesc, precum și pe linia asigurării condițiilor tehnico-materiale pentru pregătirea loturilor naționale și olimpice. După termi-

narea studiilor liceale și efectuarea stagiului militar, începând din 1948, a activat pe linie de tineret și în organizațiile sportive din orașul Sibiu, de unde a fost promovat în cadrul OSP, ca instructor sportiv. În continuare, a îndeplinit funcțiile de șef serviciu Planificare, director adjunct și instructor central (1949-1954), inspector general pentru atletism (1954-1957) în cadrul CCFS/CM. În 1958, a fost ales secretar general, iar din 1959 până în 1961 secretar tehnic în cadrul FR de Atletism. În traseul său profesional mai sunt consemnate următoarele funcții: instructor principal în Sectorul metodic din UCFS (1961-1962); director adjunct al Centrului de Pregătire a Loturilor Naționale (1962-1964); director adjunct în Întreprinderea de Exploatare a Bazelor Sportive (1965-1966 și 1967-1970); instructor sportiv la CS *Progresul* (1967); economist principal în compartimentul economic din CNEFS (1970-1975); secretar general adjunct al FR de Tir (1975-1978); instructor sportiv principal în CNEFS (1978-1987). Și-a completat studiile superioare, devenind profesor de educație fizică, prin absolvirea

în 1965 a cursurilor ICF. A avut contribuții deosebite la organizarea primelor ediții ale Campionatelor Internaționale de Atletism. În 1987 s-a pensionat. În perioada când a lucrat în atletism a fost membru al unor comitete IAAF, iar în perioada 1976-1978 în Comitetul de arbitri al UIT. La 15 ianuarie 1958, a participat la fondarea Asociației Automobilistilor din RPR. Din 1990 s-a stabilit în Germania.

SĂVINESCU, CONSTANTIN (1931), n. în Bacău. Profesor de educație fizică, gradul didactic I, absolvent al ICF din București, specializarea schi, șeful promoției 1957. A practicat voleiul și baschetul în competiții de nivel local și schiul (legitimat la CS Știința

ICF) participând la diferite campionate universitare și naționale. După absolvire, în intervalul 1957-1958, a îndeplinit funcția de președinte al Consiliului orașenesc UCFS Piatra Neamț. Din septembrie 1958, a fost profesor de educație fizică la Liceul *Petru Rareș* (director adjunct între 1964-1968) unde înființează secția de baschet-schi. Pregătește o echipă de baschet cu care obține rezultate notabile în perioada 1961-1964 (locul al II-lea în CN școlar și în concursul ȘSE). Schiorii, pregătiți de CS se afirmă în CN școlare (locul al II-lea la schi-coborâre-1963, locurile IV și VI la slalom-1964) confirmând existența unui centru puternic de schi la Piatra Neamț (1963-1965). Având legături puternice cu ȘSE, în 1968 devine directorul acestei structuri sportive (ulterior CSȘ), funcție pe care o îndeplinește până în anul 1993. În această perioadă, CSȘ Piatra Neamț s-a impus ca una dintre unitățile sportive școlare puternice, considerată etalon, care a selecționat și pregătit un mare număr de juniori, în majoritatea ramurilor de sport, valori care au fost promovate în secțiile de performanță ale cluburilor și asociațiilor sportive. Susținător și promotor al sportului de performanță nemțean, a contribuit și a susținut dezvoltarea și modernizarea bazei materiale între care și realizarea unui complex sportiv model al CSȘ din zona Obor. Preocupările sale pentru

studiu și cercetare, manifestate încă din perioada studenției, au fost concretizate prin realizarea a numeroase lucrări și comunicări (peste 20) bine apreciate, susținute la diferite sesiuni organizate în județe (Iași, Bacău, Cluj, București), pe plan național și internațional. A organizat prima sesiune științifică din istoria sportului nemțean, în 1968, având ca temă *Pregătirea sportivă la copii și juniori*. În 1969, a participat la Congresul Mondial de pregătire sportivă a tineretului, de la Bratislava, cu o comunicare originală. În calitate de președinte al Cabinetului metodic, al județului Neamț (1977-1992) a organizat numeroase acțiuni de perfecționare a tehnicienilor, schimburi de experiență, dezbateri metodice și sesiuni științifice. Printre multiplele funcții obștești pe care le-a deținut, pot fi reținute: membru al Comisiei învățământului de cultură generală, din Ministerul Învățământului (1958-1964); membru al Biroului CJEFS Neamț (1970-1986); membru al Comitetului FR de Baschet (1972-1976). A fost ales deputat în administrația locală (2 mandate 1958-1964). Împreună cu soția sa, antrenoarea emerită Maria Săvinescu, au creat în cadrul Bibliotecii județene *G.T. Kirileanu* „Fondul documentar și de carte sportivă Maria și Constantin Săvinescu”. Pentru prodigioasa sa activitate, a primit numeroase distincții printre care: profesor evidențiat (1976); *Diploma de Onoare* a CNEFS (1983); *Meritul Sportiv* (1964-1969); *Diploma de Onoare* a Consiliului Județean Neamț (1999).

SĂVULESCU, EUGENIU (1901-1964), n. în București. Ofițer de marină. Promotor al sporturilor pe apă. După absolvirea Gimnaziului *Gheorghe Șincai* din Capitală, a urmat Liceul Militar din Iași, Școala Navală Constanța, Școala de Pilotaj Tecuci (la observatori aeriene). Școala Superioară de Război a terminat-o în 1932 ca șef de promoție, după care a urmat Școala Navală de Război din Paris (1935) și un stagiu în Flota Iugoslaviei. Cariera a început-o în

1921, ca sublocotenent pe monitorul *Brătianu*, trecând mai târziu pe torpilorul *Vârtejul* de sub comanda cpt. Horia Măcelaru, pe distrugătorul *Mărăști* și apoi la Apărarea Fixă Maritimă la comanda a doua canioane și a distrugătorului *Regina Maria*. Cu această navă a îndeplinit cu succes mai multe misiuni de luptă. Întreaga sa activitate din acei ani atât de tumultuoși, a fost sintetizată într-un bilanț lapidar, dar cu câtă încărcătură de eroism: „...În cursul a 43 operațiuni de război, la care a luat parte, străbătând 13700 mile prin zone infectate de mine și supravegheate de inamic, a reușit să respingă 11 atacuri submarine, fiind, prin sângele său rece și disprețul de moarte, un continuu și viu exemplu pentru ofițerii și echipajul de sub comanda sa”. „Ca ofițer de clasă” la Școala Navală (1926) ori la bordul canonierei *Căpitan Dumitrescu*, ori la comanda Școlii Navale din Constanța și a navei-școală *Mircea*, a insuflat tineretului dragostea pentru mare și sporturile nautice. Secretar federal al FRSN (1938-1940), a făcut parte din Comitetul organizator și juriul CN de vele din 1938, iar în mai 1939 a vizitat cluburile regiunii București. Între 1942-1943 a fost președintele Federației Române de Sporturi pe apă. În această responsabilitate din cadrul federației, a realizat o serie de acțiuni importante menite să contribuie la dezvoltarea înotului în mod deosebit. Deși în an de război, s-a apreciat că realizările au depășit chiar așteptările. Au fost organizate tabere de instructori de înot, au fost organizate campionatele naționale. Se poate aprecia că și în canotaj și vele au fost realizate unele succese, în special în ceea ce privește organizarea campionatelor naționale. Pe 16 iunie 1945, a devenit conducătorul Direcției educație, cultură și propagandă, din noiembrie 1946 a fost numit șeful Statului Major de Marină și la scurt timp comandantul Marinei, iar în 1952 a fost trecut în rezervă cu gradul de comandor. Odată cu înființarea Organizației Sportului Românesc a militat „pentru propaganda intensă, dusă în sprijinul răspândirii sporturilor nautice în masele largi populare”. A primit Ordinul *Mihai Viteazul* clasa a III-a, Ordinul *Meritul Cultural Pentru Sport în grad de Cavaler* clasa a II-a (1943).

SÂMBOTEANU, ULYSSE (1885–1960), n. în Turnu Severin. Ofițer. A urmat, în București, Școala Superioară Militară, pe care a absolvit-o în 1908, cu gradul de sublocotenent. Avansat la gradul de locotenent în 1911, a fost încadrat ca ofițer instructor și profesor la Școala Militară de Ofițeri de Infanterie din București. Apoi, cu gradul de maior, a fost numit director adjunct la ONEF. Între 1927 și 1930, a îndeplinit funcția de director al Asociației *Cercetașii României* (organizație al cărei comandant era principele Nicolae de Hohenzollern). În 1929, a participat, cu o delegație a comandanților de „cohorte” din România, la cea de-a III-a Jamboree Mondială a Cercetașilor, organizată în Anglia, la Birchenhaed. După revenirea din exil a prințului Carol și încoronarea sa ca rege al României (1930), acesta preluând și conducerea Asociației Cercetașilor, US și-a continuat activitatea în cadrul „cercetășiei”, până la desființarea ei, în anul 1937 (când a fost înlocuită cu *Straja Țării*). Decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1931).

SCHMETAU, RUDOLF. Polisportiv, practicant și promotor al atletismului și rugby-ului, considerat unul dintre pionierii atletismului românesc din perioada 1912-1920, cu contribuții importante în diferite funcții de conducere pe care le-a îndeplinit între 1919-1940. Reprezentând

Școala de Arte și Meserii, RS se remarcă în concursurile de atletism începând din 1912. La Campionatele interșcolare, din acel an, câștigă probele de 500, 1000, 1500 m.p. și 200m.g., iar Școala de Arte și Meserii a fost declarată prima campioană a sporturilor atletice din România. În 14 mai 1913, echipa acestei școli, compusă din 8 elevi, între care se afla și RS, câștigă locul I la Campionatul pedestru (marș pe 14km), intrând în posesia Cupei *Dr. Ion Costinescu*, iar la individual RS, ocupă locul I la egalitate cu un elev de la Liceul *Lazăr*. În 21 mai 1913, se clasează pe locul al II-lea în proba de lungime cu elan, la Campionatul General de Atletism al Școlilor. Tot în 1913, debutează în rugby, numărându-se

printre primii jucători care au contribuit la introducerea acestui joc sportiv în țara noastră. În 8 septembrie 1913, primele două echipe care se consideră că au pus bazele jocului de rugby în țara noastră – *TCR* (formată din mulți jucători reînțorși de la studii din Franța) și *Sporting Club Român* (din care, alături de alți jucători valoroși, făcea parte și RS), au susținut și primul joc oficial. În 9 martie 1914, câștigă *Sporting Club* jocul contra *TCR* (16-3), cu ocazia inaugurării terenului FSSR, de la șosea. În meciul revanșă (16 martie) *TCR*, învinge cu 6-3 echipa *Sporting Club* –ului. În 30 martie *TCR* învinge cu 6-3, în Campionatul de categoria I, pe *Sporting Club*. RS face parte și din selecționata școlarilor care, în 10 mai 1914, învinge echipa celor mai valoroși jucători amatori. Tot în 1914, la Concursurile generale de atletism, considerate criteriul pentru campionatul României, RS, reprezentând Școala de Meserii, câștigă 1500m.p, 200m.g, lungimea cu elan, sulită, iar înălțimea cu elan la egalitate. La Campionatul de atletism pentru amatori, din 8 iunie 1914, RS, reprezentând *Sporting Club*, câștigă probele de 800mp, lungimea cu elan și sulită, iar la ediția din 1916, concurând pentru *BFC* (Bukarester Football Club) câștigă proba de 1500mp. La CN de Atletism din 1920, RS (Școala Militară de Educație Fizică) se clasează pe locul I la 110mg. Din bogata sa activitate competițională, în Cartea de Aur a Atletismului, RS figurează cu 6 titluri de campion național, în tot atâtea probe diferite: de 4 ori fiind primul campion al României în probele de 800mp, 200mg, lungime și sulită – toate obținute în 1914; al treilea titlu de campion al probei de 1500mp – obținut în 1916; al treilea titlu de campion al probei de 110mg - obținut în 1920. RS a stabilit și 9 recorduri naționale, în 5 probe diferite: primele trei recorduri naționale la 1500mp (unul în 1912 și 2 în 1914); primele două recorduri la sulită și primul record la 800mp, toate stabilite în 1914; două recorduri la înălțime și un record la lungime (toate în 1914). Anul 1919 îi aduce consacrarea și în rugby, devenind jucător internațional. Este selecționat în echipa reprezentativă de rugby a României, care participă la Jocurile Militare Interaliatate (Paris –Franța), care au însemnat și debutul rugby-ului nostru pe plan internațional.

Începând din 1919, RS contribuie și pe plan organizatoric la dezvoltarea sportului, fiind ales în diferite foruri de conducere. Din 1919, până în 1934, a fost membru în Comisiile de Atletism, din cadrul FSSR. Din 1934, până în 7 aprilie 1940, a îndeplinit funcția de Secretar federal în toate structurile organizatorice ale atletismului. Rudy Schmetau a fost și un mare iubitor al patinajului, pe care l-a practicat și pentru care s-a implicat direct în acțiunile de promovare și organizare. Încă din 1922, sprijină inițiativele lui N. Carabatescu și ale *Cercului Athletic Bucureștean* privind activitatea Comisiei de patinaj și organizarea primei ediții a CN din 1924. În 1933, se află printre principalii susținători ai înființării *Cercului de patinaj* București, menit să relanseze patinajul în capitală. A fost președinte al Regiunii București pentru patinaj și membru supleant în Comitetul FR de Patinaj (din 1937). A avut și calificarea de arbitru pentru *patinajul de figuri*. Rudolf Schmetau a făcut parte din Biroul Permanent al UFSR, desemnat, de către Comitetul Central și reales în 1936. Tot din 1936 a făcut parte din Comisia de Disciplină și de Judecată, instituită de către Comitetul Central al UFSR. În perioada 26 noiembrie 1939 – 1 mai 1940, a îndeplinit și funcția de președinte al Federației Române de Tenis de Masă. Pentru bogata și prestigioasă sa activitate, Rudolf Schmetau a fost decorat cu Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler clasa a II-a în 1933 și cu cel în grad de Cavaler clasa I în 1940 (Surse: George Costescu – Două zeci și cinci de ani de viață sportivă în România; Anuarul sportiv UFSR 1938-1939; Anuarul sporturilor UFSR 1939-19

SCHMIDT, ARNULF-CUCU (1911–1989) n. în Brașov. Antrenor de tenis. Jucător de tenis de performanță. A activat în tenis la mai multe unități sportive. În ultima parte a activității sale competiționale a reprezentat CS Știința (1950); CS *Progresul* (1951); CS *Progresul ITB* (1952). A fost o prezență activă în CN de tenis, timp de 21 de ani (1932-1953), perioadă în care

a câștigat 34 de titluri naționale. Campion la simplu (1935, 1936), la dublu masculin cu: T. Reti (1932), cu C. Caralulis (1935-1937), cu C. Tănăsescu (1938-1944 și 1946), cu C. Caralulis (1947-1948, 1950-1953), la dublu mixt cu N. Caracostea (1934), cu C. Somogy (1934-1937), cu m. Berescu-Rurac (1938-1939, 1941, 1944), cu E. Stăncescu (1947-1950, 1952-1953). Component al echipei României pentru Cupa Davis, alcătuit cu C. Caralulis un cuplu valoros. În Cupa Davis a jucat în 1938 cu Marea Britanie și în 1939 cu Ungaria. A participat la Campionatele internaționale ale României, în proba de dublu în 1936, 1937, 1947 și 1953. A fost căpitan ne jucător al echipei României la Campionatele Balcanice. În perioada 1952-1986, a activat ca antrenor de tenis la CS *Progresul*. În cei peste 30 de ani, a inițiat și format foarte mulți jucători care s-au afirmat în tenisul de performanță. A fost un foarte bun organizator de competiții, el fiind acela care, pe parcursul anilor a avut în răspundere acest compartiment. A fost membru al Biroului FR de Tenis (1960-1985), președinte al Comisiei centrale de competiții și membru al Colegiului central al antrenorilor. În 1986, a emigrat în Austria, unde era stabilită fiica sa. Antrenor Emerit. Decorat cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a, în anul 1938.

SCHMIDT, S. VICTOR (1892- ?), n. în Brașov. Din 1906 până în septembrie 1915 a activat în Marina Austro-Ungară, după care s-a înrolat în Marina Română. A urmat Școala de Informații și Contrainformații, iar cariera și-a desfășurat-o la Canoniere, Divizia de Mare, Baza Navală Maritimă, Forța Navală Maritimă, comandând Apărarea Fixă Maritimă, Distrugătorul *Mărășești*, Escadrila de distrugătoare, Baza Navală Fluvială, Direcția Serviciilor Marinei Regale Galați. În 1935-1936 a fost președintele Comisiei de recepție a submarinului *Delfinul* ce se construise la Fiume. Comandant al Corpului Echipaje la Baza Navală Maritimă, al Școlilor Marinei (1935-1936) și al Forței Navale Maritime (1936-1939), contraamiralul Victor Schmidt a susținut popularizarea și dezvoltarea sporturilor nautice, fiind citat la ordinea de zi în rândul membrilor FRSN. La CN militare și străje-

rești desfășurate pe 25 august 1939 la Constanța, a oferit o cupă la înot pentru ștafeta 4 x 200 m. A primit diferite ordine și medalii.

SCHOR, VLADIMIR (1949), n. în București. Absolvent al Institutului Politehnic din București, licențiat în inginerie mecanică (1972) și în matematică (1983). După un stagiul de 3 ani de inginer proiectant la Institutul de Cercetări pentru Mașini Agricole, a ocupat

postul de cercetător în Laboratorul de biomotricitate al CCPS. În cei peste 20 de ani în această activitate, a lucrat la proiectarea simulatoarelor pentru sportivi ce practică efortul de pregătire și de concurs în medii ambiante cu caracteristici variabile (temperatură, apă, vânt, gheață etc.), cum sunt: canotajul, kaiacul, canoea, schiful, înotul etc. Exploatarea simulatoarelor, din punct de vedere științific și metodic, l-a condus la elaborarea unor metode de testare și interpretare a efortului specific al loturilor naționale, la studiul materiei și cercetării tehnicilor sportive, folosind posibilitățile de biofeedback ale acestor aparate. Și-a adus contribuția la dezvoltarea tehnologiilor de investigare complexă în sport. A fost ales membru al Comisiei de cibernetică a Academiei, secția Cibernetică sistemelor vii.

SCHUSTER, IOAN (1929-2011), n. în Reșița. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF din București, promoția 1954. A activat ca profesor și antrenor la CSS din Reșița, unde a îndeplinit și funcția de șef al Catedrei de înot. Dorind să ducă mai departe tradițiile și realizările în

domeniul înotului (existente în Reșița, la vremea respectivă, de peste 30 de ani), și-a propus un proiect deosebit de ambițios – de a crea un puternic și modern centru de înot pentru copii. Are meritul incontestabil de a fi știut să atragă oamenii capabili să ajute la realizarea acestui proiect. Cu discreție și

modestie, a reușit să dinamizeze preocupările pentru dezvoltarea unei baze de natație unică în țară, cuprinzând: din 1957 – primul bazin acoperit de 25 m; din 1968 – bazinul olimpic descoperit; din 1976-al doilea bazin acoperit de 25 m; din 1983 – bazinul olimpic acoperit, înzestrat cu dotări moderne, inclusiv instalația de cronometraj electronic. Având o asemenea bază materială, a creat un sistem organizat de inițiere, selecție și practicare a înotului, în care au fost cuprinși elevii din clasele primare. Din 1974, au fost constituite clasele speciale de elevi înotători. Zilnic erau angajați în această activitate circa 800 de copii, ajungându-se ca numărul celor care au învățat astfel să înoate să depășească 30000. Și-a constituit un puternic colectiv de tehnicieni, mulți dintre aceștia provenind chiar dintre foștii săi elevi-înotători. Ca rezultat al acestor eforturi, după 1985, majoritatea competițiilor naționale ale copiilor i-au avut în prim plan pe micuții înotători din Reșița. În 1984, s-a organizat un Centru olimpic de pregătire, în care, pe lângă înotătorii reșițeni, s-au pregătit și colegi ai lor din alte secții similare din țară. IS a îndeplinit funcția de antrenor coordonator al acestui centru, acordând o atenție deosebită problemelor tehnico-metodice și perfecționării procesului de pregătire în concordanță cu cerințele moderne. Nu au întârziat să apară și performanțele: 1964 – stabilirea primului record național de seniori; 1969 – câștigarea primului titlu balcanic de seniori (H. Schier, cu ștafeta de 4 x 100 m liber); cucerirea titlurilor de campioni ai țării și stabilirea de recorduri naționale; participarea înotătorilor reșițeni în competițiile oficiale și afirmarea lor pe plan internațional. Dintre realizările înotului reșițean, obținute până în anul 1989, se detașează: 111 titluri de campioni naționali, la seniori; 145 titluri naționale, la juniori, și peste 800 de locuri I, la copii; 146 recorduri naționale, la seniori, peste 1 000, la juniori și copii; peste 20 titluri balcanice la seniori și 28 la juniori; numeroși sportivi selectați și promovați în loturile naționale. În competițiile oficiale, înotătorii și înotătoarele din Reșița și-au constituit un palmares edificator: la edițiile CE de juniori – în 1982, Gabriela Baka, 2 medalii de argint; în 1986, Luminița Dobrescu, o medalie de argint și 2 de bronz; la edițiile CE de seniori: Luminița

Dobrescu, medalii de argint și bronz (1987), bronz (1991) și de argint (1993). Înotătorii reșițeni au participat la 6 ediții ale JO (1968-1996), cele mai bune rezultate fiind obținute de: Brigitte Prass – locul VI, cu ștafeta 4 x 100 m mixt (1980); Luminița Dobrescu – locul V, la 200 m liber (1992), locul VII, la 4 x 200 m liber, și locul VIII, la 200 m liber (1996). De asemenea, la edițiile CM se înregistrează numeroase calificări în finalele din 1986, 1994 și din 1997. Mai sunt de semnalat performanța lui Ovidiu Băcuietși – care, în 1986, „bate” recordul stabilit de Ladislau Costa, în 1968, la 100 m bras – și recordul stabilit, la 100 m bras, de reșițeanca Brigitte Prass, în 1980 (1'13''34), care a fost „bătut” abia în 1993. Peste 20 de înotători din Reșița au primit titlul de Maestru al sportului, iar Luminița Dobrescu pe cel de Maestru emerit al sportului. Pentru merite deosebite, în anul 1983, i s-a acordat titlul de Antrenor emerit. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1967), Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1982), Medalia *Națională Pentru Merit* clasa a II-a (2000). Prin hotărârea din 28 martie 2006 Consiliul Municipiului Reșița i-a acordat titlul de Cetățean de Onoare.

SCHWARTZ-BART, RAUL (1926-1960), n. în București. Reporter – crainic radio. Studii liceale. În 1948, devine reporter de radio la Radiodifuziunea Română. A comentat meciuri de fotbal și box și a transmis în direct de la mai multe competiții sportive. În 1956, a cerut azil politic în Australia, după ce a transmis, pentru Radio România, competițiile sportive de la Olimpiada de la Melbourne. Ulterior, s-a stabilit în Germania, apoi în Anglia. A decedat în condiții necunoscute.

SCRECIU, VIOREL (1954) n. în Timișoara, jud. Timiș. Ziarist. Absolvent al Facultății de Istorie și Filosofie a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. În perioada 1973-1977 a colaborat la revista *Forum studențesc*. Din 1982 până în 1985 a realizat materiale pentru Radio Timi-

șoara, colaborare reîncepută în 1990 și încheiată în 2000. Din 1990 este redactor la *Televiziunea Liberă Timișoara*, primul post local TV din țară. Anul 1994 este momentul lansării primului post comercial de radio în Timișoara, post la care se află printre membri fondatori. La *Radio Vest* îndeplinește funcția de redactor șef și realizează rubricile de sport din emisiunile informative, precum și un talk-show săptămânal cu tematică sportivă. În paralel colaborează cu *Radio Romania Tineret* în calitate de corespondent local. În 1997, încheie colaborarea cu *Radio Vest* și se transferă la postul de televiziune *Analog TV*. Ocupă funcția de director la postul de radio *Analog FM* Timișoara, de la înființare (1998) și până în anul 2001. La *Analog TV* este realizator al emisiunii *Săptămâna sportivă* între 1997-2007 și redactor de sport în cadrul Departamentului știri. Între martie 2003 și mai 2007 este și realizator al emisiunii săptămânale *Auto Show Room*. Din 2007 este producătorul știrilor sportive de la *Analog TV*, iar din martie 2008 producătorul emisiunii *Joia sportivă*.

SEBASTIAN, MIHAIL (1907-1945) n. în Brăila. Nume anterior: Iosif Hechter. Gazetar, dramaturg și romancier. Licențiat în drept și economie la Paris. A fost un foiletonist de mare ascuțime intelectuală la *Revista fundațiilor* și redactor la cotidianul de teatru *Rampa*.

A publicat romane de succes, cu un profund caracter de analiză: *Femei*, *Cum am devenit huligan*, *Orașul cu salcâmi*. Cu totul neobișnuit, fiind de origine evreu, a deplâns sionismul și rezistența acestuia la integrarea evreilor cu lumea creștină, în romanul său apărut în 1934, *De două mii de ani*, prefătat de Nae Ionescu, deloc filosemit și nici obiectiv. Poate injust, este mai bine cunoscut pentru teatru: comedia *Jocul de-a vacanța*, drama *Steaua fără nume*, satira *Ultima oră*, piese inspirate din cotidian, care dețin un mesaj de un profund umanism, plin de finețe și candoare. *Steaua...*, care a fost jucată pentru prima dată în stagiunea 1943-1944 este considerată una dintre cele mai bune piese din dramaturgia română

modernă. Valoros este și *Jurnalul*, un important document al vieții culturale din anii '30, apărut după 1990. Cu toate satisfacțiile pe care le-a cunoscut prin marile sale succese teatrale, Mihail Sebastian s-a îndreptat și spre lumea sportului, în special spre schi, despre care declara că-i dă o bucurie mai mare decât literatura. A reușit să le îmbine într-un mod fericit, mărturie rămânând *Accidentul*, considerat *Romanul schiului*. A fost și cronicar sportiv la *Cuvântul*, un cunoscut cotidian din perioada interbelică, unde a deținut rubrica *Aspecte*. Din tribunele stadionului *ONEF* a urmărit cu însuflețire și competență numeroase partide de fotbal din campionatul intern sau confruntările internaționale. În iunie 1933, în timpul Balcaniadei de fotbal, a dat chiar o replică profesorului Nicolae Iorga care încercase să diminueze importanța acelei competiții. În articolul publicat la 14 iunie 1933, marele scriitor arăta: „*Sportul este manifestarea de viață modernă cea mai apropiată de instinctul maselor și de orientarea timpului nostru, care, eliberat de nenumărate prejudecăți și ipocrizii, se îndreaptă spre o viață completă, tânără, spontană. Nimic nu răspunde mai direct bucuriei omului în mulțime, curiozității lui, naivității lui creatoare, este o dezlegare a instinctului său de joc și libertate. Sunt în această pasiune admirabile rezerve de energie, pe care acțiunea le poate capta și le poate face fertile pentru colectivitate. Rezerve de energie care trebuie disciplinate, stimulate, ordonate*”. A decedat în 1945, la vârsta de 38 de ani, într-un stupid accident, strivit de o mașină pe Calea Griviței. Greu de înțeles, numele său a fost obliterated în primii ani de după terminarea războiului. În 1962 au apărut două volume de *Opere alese*, ediție îngrijită și prefată de V. Mândra.

SECOȘAN, NICOLAE (1945), n. în Timișoara. Publicist-comentator la Radio. Absolvent al Academiei de Studii Economice din București (1968). A practicat, ca amator, fotbalul la juniorii Științei Timișoara și baschetul la Școala Sportivă și *Utilajul* Timișoara. A fost

publicist-comentator la Radio Timișoara, ulterior, șeful Diviziei *Sport* Radio Timișoara. Prima transmisie radio a făcut-o de la meciul de fotbal *Steaua-Universitatea Craiova* (31 martie 1969). Dintre transmisiunile realizate de el s-au remarcat cele care au prezentat Universiada de la București (1981), și turneul final al CM din Italia (1990), precum și meciurile echipei timișorene *Politehnica* în cadrul competițiilor europene de fotbal. NS a primit în 1989 Premiul *Sebastian Domozină*, decernat de Asociația Presei Sportive din România, celui mai bun comentator radio. În anul 2005 i-a fost acordat Trofeul *Ioan Chirilă* pentru cel mai bun comentator de radio. După pensionare a rămas activ la *Radio Timișoara*. S-a impus prin profesionalism și spirit de obiectivitate, fiind unul dintre cei mai valoroși comentatori ai meciurilor de fotbal din campionatul divizionar intern.

SETTELIN, FERDINAND (1841-1896), n. în Prosnitz (Moravia). Profesor de gimnastică și scrimă. Din copilărie a avut înclinații spre practicarea diferitelor exerciții fizice, care-l vesteau pe viitorul profesor de gimnastică. După terminarea Școlii Militare de Ofițeri din Neuburg, de lângă Viena (1858), a urmat cursurile Școlii Speciale de Gimnastică și Scrimă din Wiener-Neustadt, pe care a absolvit-o, cu distincție, în 1862, când a fost numit profesor de gimnastică și scrimă la Școala Militară din Heinburg. În 1867, autoritățile nou createi Austro-Ungarii îl propun ca profesor de gimnastică și scrimă pentru școala divizionară ce urma să se înființeze la Budapesta. După ce a demisionat din armată, a venit, în 1869, în România, stabilindu-se la Craiova, cu gândul să dea viață, la noi în țară, aspirațiilor și concepției sale referitoare la educația corporală. Pentru început, a organizat un curs de scrimă destinat ofițerilor din garnizoana Craiova. Activitatea desfășurată pentru popularizarea și cultivarea exercițiilor fizice îl recomandă spre a fi numit, în anul 1872, profesor de gimnastică la Liceul *Carol I* din oraș. Preocupat de educația tineretului școlar, reușește să înființeze, în 1877, un institut privat, pe care l-a condus până în 1887. Pregătirea sa de specialitate și rezultatele activității

sale au fost apreciate și de conducerea Ministerului Instrucțiunii Publice, fapt pentru care ministrul Spiru Haret i-a solicitat colaborarea pentru îmbunătățirea conținutului educației fizice școlare, încredințându-i întocmirea programei de gimnastică destinată băieților și, îndeosebi, fetelor, prevăzută pentru cursul primar și, respectiv, pentru cursul secundar. A fost primul profesor de gimnastică cu pregătire superioară din Craiova. Activitatea sa de pionierat în domeniul educației fizice s-a bucurat de unanimă recunoaștere și prețuire.

SIDEA, VASILE (1927-1996), n. în Oradea. Inginer. Absolvent al Institutului Politehnic din Timișoara. Începe, din anul 1947, să joace handbal în 11 la echipa *Politehnica* din Timișoara, ca portar, pentru ca anii '50 să-l găsească în poarta echipei *CCA/Steaua*. După încheierea activității competiționale, se dedică muncii de arbitru, devenind, ulterior, președintele Comisiei de arbitri a FR de Handbal. A fost membru în Comisia de arbitri a Federației Internaționale de Handbal și, ca observator al aceluiași for sportiv, participă la marile competiții oficiale de handbal. Arbitru internațional, a oficiat, la centru, în peste 200 de întâlniri (la ediții de CM și JO). Membru al Biroului FR de Handbal.

SIDERI ION (1937) n. în Constanța. Sculptor. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al Institutului de Educație Fizică și Sport, promoția 1968. Între anii 1957-1964 a practicat kaiacul de înaltă performanță la Clubul sportiv *Dinamo* București. A făcut parte în mod permanent, în această perioadă, din loturile naționale de kaiac pentru campionatele europene, mondiale și jocurile olimpice. În 1960, la JO de la Roma, a fost finalist, în ștafeta de kaiac 4x 500m, împreună cu Aurel Vernescu, Mircea Anasta-

sescu și Stavru Teodorof, ocupând locul VI. A fost de 8 ori campion național și a câștigat 11 titluri de campion internațional la diferite probe de kaiac. În 1961, la CE de la Poznan a ocupat locul IV cu Vernescu, Nicoară și Anastasescu. În 1984, se pensionează medical și se dedică sculpturii în lemn. Multe din operele sale sunt din lumea sporturilor. A organizat în țară 19 expoziții personale, cu peste 50 de lucrări. În anul 1996, la Bienala sportivilor olimpici în artă de la Barcelona, a obținut medalia de bronz cu lucrarea *Candoarea campioanei*, inspirată din viața gimnastei Nadia Comăneci. Doi ani mai târziu, tot la aceeași Bienală, a obținut Marele Premiu, medalia de aur (din 117 țări participante) pentru sculptura în lemn de nuc *Torsul campioanei*, inspirat de bustul atletei Lia Manoliu. Are lucrări răspândite în 42 de țări ale lumii, din 5 continente. Multe dintre acestea se găsesc în muzee, expoziții, saloane de artă sau în posesia unor mari colecționari de artă. Cele două lucrări premiate sunt expuse în Muzeul Olimpic de la Lausanne. În timpul Jocurilor Olimpice de la Atena din anul 2004 o parte din creațiile sale, cu tematică sportivă, au fost expuse la *Casa României*.

SIMION, IONEL (1929-1977), n. în Buzău. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEF, promoția 1946. A îndeplinit numeroase funcții în mișcarea sportivă, contribuind la dezvoltarea și afirmarea sportului românesc. Și-a început activitatea, ca profesor de educație fizică, la Liceul Industrial nr.1 din București, în anul 1946. În același an, se transferă, ca instructor în cadrul OSP, de unde, în primul trimestru al anului 1947, a fost angajat în Compartimentul sport al Consiliului Central al Sindicatelor. În 1957 a fost ales în conducerea UCFS, în calitate de vicepreședinte. În continuare a fost încadrat în următoarele unități: CS *Progresul*, în calitate de secretar (1959-1963); Consiliul Municipal București al UCFS, ca șef al Comisiei pregătire și perfecționare cadre (1963-1965). A urmat o perioadă foarte prolifică în domeniul cărții sportive ca redactor șef al Editurii UCFS și director la editurile CNEFS și Stadion (1965-1975). În intervalul 1975-1977, a fost instructor principal, în cadrul

Secției sport de performanță și pregătire olimpică din CNEFS. Pe parcursul anilor a îndeplinit și alte atribuții obștești în cadrul unor organisme ale mișcării sportive, printre care și cea de președinte al Federației Române de Natație (1967-1973). A decedat la cutremurul din anul 1977. A fost distins cu diferite plachete, medalii și diplome de onoare.

SIMIONESCU (RUSE), CLAUDIA (1932-2011), n. în București. Cercetător. Profesor de educație fizică și sport. Absolventă a Institutului de Cultură Fizică din București, promoția 1959. A practicat atletismul de performanță. A debutat în atletism în 1947 la

15 ani, fiind inițial legitimată la *Atletic Club Român* (ACR). În același an, a obținut locul II la CN de seniori la săritura în lungime și locul IV la alergare în proba de 100 m. A fost selecționată în lotul național și olimpic în intervalul 1947-1958. În cariera sa sportivă, în care a concurat la probele de viteză (100 m, 200 m și ștafetele 4 x 100 m și 4 x 200 m), a fost de 2 ori campioană națională și s-a clasat de mai multe ori pe locurile II și III. La seniori a stabilit 9 recorduri naționale (câte 3 la 100, 200 și 4x100m) în perioada 1950-1954, la junioare I și II, are 17 recorduri (14 la 100m, 3 la 200m), perioada 1947-1951. După desființarea Clubului ACR, a fost transferată la Clubul *Metalul*, ale cărui culori le-a purtat până la retragerea sa din activitatea competițională (1958). A fost antrenată de Silviu Dumitrescu, antrenor emerit. A fost antrenore la Centrul olimpic al CNEFS, pentru probele de viteză la băieți și apoi la fete. Membră a Biroului federal al FR de Atletism (1968-1988). În 1968, a ocupat prin concurs postul de cercetător la CCPS al CNEFS, unde a efectuat cercetări multidisciplinare privind antrenamentul în probele de semifond și fond și a elaborat modele de antrenament și de selecție a atleților specializați în aceste probe, contribuind împreună cu alți specialiști și antrenori la crearea școlii românești, care se va afirma pe plan internațional în intervalul 1968-1992. A elaborat peste 45

de lucrări și comunicări, participând la sesiuni naționale și internaționale. Cercetător științific principal gradul II, în intervalul 1983-1989, a deținut funcția de director al CCPS al CNEFS. În ambele funcții a desfășurat o activitate susținută contribuind prin cadrele acestei instituții la realizarea unei selecții și pregătiri științifice a loturilor naționale și olimpice, activitate care s-a soldat și cu rezultate de prestigiu în competițiile internaționale oficiale. Maestră a Sportului (1951).

SIMIONESCU (PETRESCU), MARIA (1927-2012), n. în București. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a ICF, specializarea gimnastică, promoția 1953. A lucrat ca asistentă la Catedra de gimnastică a ICF, până în 1956, când a fost numită antrenore federală,

funcție pe care a îndeplinit-o până la ieșirea la pensie. A antrenat echipele naționale care au participat la 3 ediții consecutive ale JO: Melbourne – 1956, Roma – 1960 și Tokyo – 1964. A fost vicepreședintă a FR de Gimnastică. MS cu Marcel Duncan au fost tehnicienii cu sprijinul organelor centrale și locale au pus bazele organizatorice ale gimnasticii din Onești. Ei au condus și primul nucleu de gimnastică, care a stat la baza structurilor organizatorice ulterioare din acest oraș. Împreună cu soțul ei, Gh. Simionescu, a organizat și asigurat conducerea *Liceului de Gimnastică* de la Onești, creând, pentru prima dată în lume, o școală cu acest profil. Astfel, a luat naștere o instituție distinctă de învățământ, dispunând de bază materială și obiective didactice proprii, de inițiere, instruire și de perfecționare sportivă. Exemplul și modelul ei a fost preluat de nenumărate școli din lume, care au reconfirmat posibilitatea învățării și specializării timpurii în diferitele ramuri și probe sportive. În cei peste 40 de ani de activitate, prin funcțiile îndeplinite, MS a contribuit direct la înregistrarea unui bilanț remarcabil de către gimnastica feminină românească, prin cele 234 de medalii cucerite la edițiile JO, CM și CE. Dintre acestea, 52 de medalii

au fost obținute la JO (18 de aur, 15 de argint, 19 de bronz), 85 la CM (32 de aur, 25 de argint, 28 de bronz) și 97 la CE (32 de aur, 35 de argint, 30 de bronz). Plus cele 80 de medalii cucerite la edițiile CE de junioare. Impunându-se ca o specialistă de marcă, a fost aleasă, în 1972, membră în Comitetul tehnic al FIG și, ulterior, promovată în funcția de vicepreședintă a acestuia pentru mai multe mandate. Cooptată în Comisia de arbitri a FIG, oficiază la edițiile CM și CE de gimnastică și la întrecerile gimnastelor din cadrul JO, începând cu cea de la München din 1972 și până la cea de la Atlanta, din 1996. A avut contribuții importante la îmbunătățirea și punerea în aplicare a regulamentelor tehnice ale FIG pentru concursurile feminine. A condus cursuri de arbitre organizate sub egida FIG în numeroase țări (Algeria, Egipt, Elveția, Israel, Italia, Franța, Germania, Kazahstan, Marea Britanie, Siria ș.a.). A fost distinsă cu *Diploma de Onoare* a FIG. În anul 2000, a fost numită membră de onoare pe viață a FIG. Pentru meritele sale deosebite, i s-a acordat titlul de Antrenoare Emerită (1970). A primit numeroase distincții pe plan național și internațional. Decorată cu: *Medalia Muncii* (1956); *Ordinul Muncii* clasa I (1976); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1981); *Crucea Națională Serviciul Credincios* clasa I (2000).

SIMIONESCU, VLADIMIR (1930-2001), n. în com. Rădăuți-Prut, jud. Botoșani. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF, ca șef de promoție, în 1955. A fost numit asistent la Catedra de istoria, teoria și organizarea educației fizice. În 1957, a fost transferat

la Ministerul Învățământului și numit inspector general, funcție deținută până în 1979. Anii de pensie l-au găsit pe post de director al *CSS nr. 5* din București. S-a atașat puternic de atletism. În 1955, a fost ales membru în Biroul FR de Atletism, îndeplinind, în timp, rând pe rând, atribuțiile de președinte al Comisiilor de juniori și, respectiv, de competiții; președinte al Comisiei centrale de

atletism; vicepreședinte al FR de Atletism (1990). În calitate de inspector general în Ministerul Învățământului, a contribuit la înființarea liceelor cu program de atletism la Timișoara, București, Brașov, Galați și, mai târziu, la Iași, Cluj-Napoca și Tg. Mureș, precum și a unor clase speciale de atletism. A stimulat dezvoltarea secțiilor de atletism din școlile sportive (în număr de 124, în 1979). A elaborat programele didactice ale acestor unități, ca și ale secțiilor de atletism din cluburile și asociațiile sportive din rețeaua sindicatelor, cooperației etc. A susținut inițiativa organizării campionatelor europene de juniori și, mai târziu, a celor mondiale destinate aceleiași categorii de sportivi. A realizat, în colaborare, lucrările *Educația fizică în școlile profesionale, iar cu Nicolae Alex. Boriga a publicat două importante lucrări intitulate: Campionii României 1914 -1998 și Evoluția recordurilor naționale ale României, ambele pentru atletism*. A publicat 121 de articole în revistele de specialitate și a prezentat 11 comunicări la simpozioane științifice internaționale. A întocmit 10 anuare ale atletismului românesc. I-a fost acordat titlul de profesor Emerit. I s-au conferit mai multe distincții, printre care și *Merite în activitatea sportivă* și decorat cu *Medalia Meritul Sportiv* clasa I (1967).

SIMU, ZINA-OLIVIA (1931), n. în Dej, jud. Cluj. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din cadrul IMF Cluj, promoția 1953. A practicat atletismul, fiind campioană de junioare (1948-1949) și medaliată senioare. A absolvit cursul de 2 ani (1959-1961), organizat de MS și UCFS de specializare postuniversitară pentru problemele medicinei sportive și ale antrenamentului sportiv. Medic al lotului național de atletism juniori (1961-1962) și al lotului olimpic de atletism (1962-1976), precum și al lotului de patinaj viteză (1980-1983) și echipei feminine de baschet a Universității Cluj (campioană națională de 13 ori, între 1984 și 1996). Președinta Cabinetului metodico-științific al Direcției Județene pentru Sport din Cluj. În intervalul 1960-1993, susține și publică 56 de lucrări pe probleme de traumatologie, de refacere și recuperare. În 1990,

participă, sub egida ONU, la Geneva, la lucrările Federației Aboliționiste Internaționale, unde prezintă două lucrări. Maestră a Sportului.

SIRIOPOL, TELEMACH (1935–2002) n. în Bârlad, jud. Vaslui. Absolvent al Facultății de Ziaristică din cadrul Academiei Ștefan Gheorghiu, București. A fost colaborator permanent și șeful subredacției ziarului *Gazeta sporturilor* (timp de 42 de ani). A mai colaborat la televiziunea din Galați și la publicația *Viața liberă*, din același oraș. A transmis reportaje pentru publicația *Gazeta sporturilor* de la CM și CE de fotbal, baschet, judo, box și volei, de la JO (Moscova și Barcelona), precum și de la alte competiții internaționale, desfășurate în Grecia, Turcia, Germania, Cipru, Bulgaria, Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, Iugoslavia. Între 1990-1994, a editat ziarul *Sportul gălățean*. Este autorul mai multor volume cu tematică sportivă: *Fluier final*, apărut în 1981 (reeditat în 1996), *Profiluri gălățene* (1983), *Itinerare sportive* (1985).

ȘIRBU, IOSIF (1925-1964), n. în Șibot, jud. Alba. Reprezentant de seamă al tirului de performanță, național și internațional. Antrenor de tir. A frecventat, 2 ani, cursurile Academiei Comerciale. A început să practice tirul de timpuriu, sub îndrumarea tatălui său, Dănilă Șirbu, armurier la poligonul de tir al ANEF. La 14 ani, în 1939, se clasează pe locul I, în *Cupa orașului București*, la proba de armă sport, 5 focuri, poziția culcat, realizând 49 de puncte. În continuare, se remarcă la numeroase concursuri organizate pe plan local. A activat ca sportiv la CCA/Steaua (1952-1964). La primul CN organizat după război, în 1946, câștigă titlul național la armă liberă, poziția în picioare; în 1949, cucerește 4 titluri de campion național, realizând și o performanță deosebită – totalizează 399 puncte din 400 posibile. În 1957, cucerește 8 titluri naționale; în 1963, își încheie activitatea competițională cu un nou titlu național. În total a obținut 80 de

titluri de campion național, din care 42 individuale și 38 cu echipa. De asemenea stabilit numeroase recorduri naționale. Prima mare performanță a tirului și a sportului românesc este obținută de IS, în 1952, la JO de la Helsinki, unde cucerește medalia de aur și titlul de campion olimpic în proba de armă liberă, calibru redus, 40 focuri, poziția culcat, cu 400 de puncte (nou record olimpic și record mondial egalat). Mai deține un record mondial în 1958 (Moscova) cu echipa în proba armă liberă calibru redus 40 f. culcat (1959 pct.). După Olimpiadă, medicii îl sfătuiesc să renunțe la tir datorită unei afecțiuni la ochiul drept. Fără să cedeze, fire inventivă cum era, a realizat un sistem prin care deplasa vizarea de la ochiul drept la ochiul stâng. Această soluție ingenioasă (brevetată, în 1955, de americani) i-a permis să revină în competițiile de tir. La JO din 1956 (Melbourne), ocupă locul V în proba sa predilectă, cu 598 p., iar la ediția din 1960 (Roma), locul XII. În 1958, la CM de la Moscova, cucerește titlul de vicecampion mondial, cu echipa, în proba de pușcă, poziția culcat și 1962 (Cairo) două locuri IV la individual și cu echipa, pușcă liberă 60 f. culcat. La CE în 1955 (București) – două locul V cu echipa (pușcă liberă 40 f. genunchi și pușcă liberă 3x40 f.). Concomitent cu pregătirea și participarea la competiții, a desfășurat și o susținută activitate de instructor și antrenor de tir. Între 1949 și 1964, a făcut parte din colectivul de antrenori ai secției de tir a Clubului CCA/Steaua, pentru probele de pușcă și probele militare, iar 1957-1964, a răspuns și de pregătirea juniorilor la probele de pușcă. A contribuit alături de ceilalți tehnicieni la câștigarea unui număr de 154 de titluri de campioni naționali (95 la individual și 59 la echipe), precum și la pregătirea unor trăgători valoroși, printre care: Nicolae Rotaru, Valentin Enea, Dinu Vidrașcu și alții. De asemenea, lucrând în cadrul Catedrei de tir, a împărtășit din cunoștințele și experiența sa studenților de la ICF. După 1946, a făcut parte din activul obștesc al OSP. I s-au acordat titlurile de Maestru al Sportului (1951) și Maestru Emerit al Sportului (1953). A fost decorat cu numeroase ordine și medalii. Decorat cu *Medalia Muncii* în 1949 și în 1956.

SLAVICI, IOAN (1848–1925) n. în Șiria, jud. Arad. Prozator. După studii liceale în Arad și Timișoara a început dreptul la Pesta, continuându-l la Viena, în timp ce își satisfacea stagiul militar cu termen redus. La Viena frecventează cercul *România jună*, unde îl întâlnește pe Mihai Eminescu, cu care leagă o frumoasă prietenie. Împreună se vor deplasa la sărbătoarea de la Putna din 15 august 1871, unde, Ioan Slavici a ținut o alocuțiune. Ca urmare a colaborării la *Convorbiri literare*, în 1874, o perioadă, s-a stabilit la Iași, de unde a plecat la București, la ziarul *Timpul*, fiind alături de Eminescu și Caragiale. În 1884 a trecut dincolo de munți, unde înființează faimosul ziar *Tribuna* din Sibiu, primul cotidian românesc din Transilvania. Conduce acest ziar în calitate de director până în 1894. În această perioadă a avut cinci procese de presă intentate de autoritățile maghiare, din care cauză, pentru a nu fi arestat și condamnat, a revenit la București. A fost directorul *Institutului Oteteleșeanu* al Academiei Române și în 1908 conducătorul ziarului *Minerva*. Orientarea sa progermană din timpul Primului Război Mondial i-a produs necazuri prin arestarea sa, la bătrânețe (70 de ani), de data aceasta, de către autoritățile române, fiind închis timp de un an, la Văcărești. După acest episod din viața sa, a părăsit Bucureștiul retrăgându-se la Panciu, la fiica sa, unde și-a trăit ultimele zile. Cu toate vicisitudinile prin care a trecut, a scris mult, în toate genurile, afară de poezie: basme, nuvele, romane, memorii, teatru: *Mara*, *Din bătrâni*, *Nuvelele din popor*, schițe, piese de teatru, povești, amintiri ca *Închisorile mele* și alte lucrări. Pe lângă activitatea sa de gazetar și scriitor, Ioan Slavici a fost și un pedagog pasionat. Încă din timpul studiilor de la Viena s-a simțit atras de cursul de anatomie al lui Hirtl și cel de fiziologie al lui Brucke, mai mult decât de materiile legate de științele juridice. Ca profesor la Liceul *Matei Basarab*, la Azilul *Elena Doamna* sau la Institutul *Manliu*, iar apoi ca director al *Așezământului de studii pentru fete* de la Măgurele, Ioan Slavici, pe lângă manualul de literatură populară pe care l-a realizat, și-a amintit și de cunoștințele de anatomie și fiziologie pe care le însușise la Viena și pe care le-a utilizat

în lucrarea *Educațiunea fizică*. Aceasta a apărut în 1904 în *Biblioteca Minerva* și a constituit un prilej pentru a populariza legătura strânsă dintre educația fizică și cea intelectuală.

SLĂTINEANU, ELENA-MARILENA (1933), n. în com. Ruptura, jud. Mehedinți. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală, promoția 1959. Medic secundar în Medicina culturii fizice (1964), medic specialist în MCF (1967) și cercetător științific (1975-1991). A participat la elaborarea programelor de pregătire biologică a sportivilor din loturile olimpice. Medic de lot timp de 10 ani (1981-1991). A funcționat în Policlinica Municipală din Galați, în Centrul de Cercetări pentru Problemele Sportului, la Centrul de Medicină Sportivă, în Centrul de Acupunctură și Homeopatie și la *CSȘ nr. 2*.

SLĂVESCU (SCHLESINGER), LEOPOLD- PAUL (1932-...?), n. în București. Ziarist. Absolvent al Facultății de Filosofie a Universității din București, secția ziaristică (1957), al Cursului pentru perfecționarea pregătirii cadrelor din domeniul presei de la Academia Ștefan Gheorghiu (1974). În 1952, a debutat în presa sportivă, fiind colaborator. În 1966 a fost redactor la revista *Fotbal*, iar din 1968, la ziarul *Sportul* (din 1990, *Gazeta sporturilor*). După 1990, a fost corespondentul *Gazetei sporturilor* în SUA și Canada. A scris articole despre fotbal, tenis de masă, atletism și reportaje despre toate celelalte sporturi. Este coautor, împreună cu M. Tudoran, al cărții *Fotbalul un univers* și autorul lucrării *Umbra performerului* (1979). Părăsește definitiv țara stabilindu-se în Canada.

SOARE, NICOLAE (1932), n. în București. Ziarist. Crainic, reporter. Absolvent al Facultății de Ziaristică din București (1975). A practicat fotbalul la cluburile ARUGC din București, *FC Olt* Rm. Vâlcea (1954-1955) și la *Avântul 1 Mai* (1961). Ca elev, a activat la cluburile de box *Flacăra* București și *Voința*, fiind antrenat de maestrul Fulea. În perioada 1955-1959 a lucrat, ca

tehnician, la Atelierele 9 Mai din București. În anul 1959, a debutat în presă, la Radiodifuziunea Română, cu un reportaj înregistrat la Fabrica de ciment *Titan* din Capitală. A activat în această instituție până în 1990 (între 1966-1967 a demisionat, dar a revenit la insistențele vicepreședintelui Mircea Manea). Și-a început activitatea, mai întâi, la secția economică, apoi s-a transferat la cea sportivă. În 1963, a comentat primul meci de fotbal *Rapid – UTA*. Pe lângă alte emisiuni curente și transmisii de meciuri de fotbal, a realizat, împreună cu Ilie Dobre și Dumitru Pelican, prin anii '70, emisiunea *Magazin sportiv*. Dintre realizările sale s-au remarcat: reportajul despre parașutismul sportiv, conceput împreună cu maestrul emerit al sportului V. Sebe (materialul a intrat în fonoteca de aur a Radioului); relatările de la Olimpiada de la Moscova (1980), Turneul final al CE de Fotbal din Franța (1984), transmisiunile în direct de la CN (handbal, volei, baschet, hochei), CM și CE și ediții ale *Centurii de Aur*. A colaborat la emisiunea *Sport și muzică*, inițiată de I. Ghițulescu, și a scris, ocazional, articole pentru diverse publicații de sport (*Fotbal*). Pentru activitatea desfășurată în radio, a primit Placheta *Centenar Marconi*, Casa Radio, octombrie 1995.

SOCOLESCU, GRIGORE

(1905-1995), n. în București. Inginer, absolvent al Școlii Politehnice din București, promoția 1927. După absolvire, își începe activitatea profesională la Lupeni, în cadrul Societății Miniere Petroșani. Are realizări deosebite pe plan profesional,

printre care: proiectarea și construirea fabricilor de ameliorare a lignitului de la Doicești și Schitu Golești; construirea și punerea în funcțiune a Fabricii de fulminat de mercur și apoi a celei de mine anticar, pe baza unor tehnologii originale, brevetate în țară și străinătate; desfășurarea unei intense activități de cercetare științifică în cadrul Ministerului Metalurgiei și Industriei Chimice - Direcția neferoase - domeniu în care obține 34 de brevete de invenție în țară și în străinătate (SUA, Germania). A fost un polisportiv,

practicant, promotor și conducător în diferite organisme ale activității sportive. A practicat atletismul, schiul, tenisul, bobul și rugby-ul. A fost un mare iubitor al muntelui și al drumețiilor făcute împreună cu soția sa. Găsește un loc fermecător în Retezat, unde pune să se construiască cabana *Bucura Dumbrava* (astăzi cabana *Straja*). A fost președintele Asociației Vânătorilor și Pescarilor din Valea Jiului. S-a remarcat în sportul de performanță la bob și rugby. A practicat bobul și a reprezentat în competiții AS *Politehnica*. Frații Grigore și Mircea Socolescu au făcut parte din bobul care, în 1927 a câștigat titlul de campion național. A jucat rugby în Campionatul României și a susținut mai multe jocuri internaționale cu diferite combinate ale cluburilor, remarcându-se ca un jucător foarte puternic, fiind poreclit „Omul de fier”. Mare iubitor și sprijinitor al rugbyului, înființează în 1927 echipa de rugby a AS *Jiul*. Implicat în activitatea acestei asociații, în 1931 devine președinte executiv. A făcut parte din bobul de 5 persoane (Grigore Socolescu-pilot, Mirecea Socolescu-frânar, Iulian Gavăț, Toma Petre Ghițulescu, Traian Nițescu) care, la prima participare oficială la JO de Iarna (St. Moritz – 1928), s-a clasat pe un onorabil loc VII. Toate cheltuielile de participare și cele necesare pentru închirierea bobului au fost suportate de către sportivi. S-a aflat printre cei care au contribuit la continuarea lucrărilor pentru realizarea și dotarea părții din Sinaia, inițiate în 1935. În perioada 1938-1941, a îndeplinit funcția de vicepreședinte al Federației Române de Bobsleigh, Tobogganing și Ski-Kjøring. Prin decizia Nr.1 din 26 aprilie 1941, locotenent colonel C-tin Medeleanu, șeful Sportului Românesc, l-a numit pe ing. Gr. Socolescu președinte al Federației Sporturilor de Iarnă, care cuprindea: hochei, patinaj, bobsleigh. În cuvântul introductiv din *Hronicul Sportului Românesc 1940-1942*, Gr. Socolescu subliniază necesitatea constituirii a numeroase și noi grupări, procurarea de materiale și realizarea amenajărilor necesare în practica fiecărui sport în parte, asigurarea personalului tehnic – ca norme și directive pentru activitatea federației. S-a numărat printre primii specialiști care a inițiat folosirea zgurii roșii pentru terenurile de sport (tenis, atletism etc.), realizând primele terenuri cu o astfel de suprafață în

provincie. Metoda s-a extins atât în țară, cât și în străinătate. Pentru realizările sale profesionale i s-au acordat diferite ordine și medalii, iar pentru rezultatele sale și contribuția la dezvoltarea sporturilor de iarnă, în 1933 i s-a conferit Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a în grad de Cavaler.

SOCOLESCU, MIRCEA (1902-1993), n. în București. Geolog și geofizician, absolvent al Facultății de Mine și Mineralogie din București. După terminarea facultății, cu rezultate strălucite, a fost trimis de statul român în Franța pentru specializare în cercetarea geologică a acumulărilor de sare și săruri de potasiu (Alsacia) și a zăcămintelor de cărbuni (Moselle). Personalitate de referință, a desfășurat o bogată activitate științifică și organizatorică în domeniul geologiei și geofizicii, elaborând numeroase lucrări care au deschis noi căi de investigare a subsolului țării noastre. A fost primul cercetător român care a contribuit la fundamentarea unor noi teorii în domeniu și la introducerea unor metode și tehnici moderne de prospectare și exploatare a zăcămintelor. Se remarcă lucrarea sa privind minereurile polimetalice de la Baia Borșa, pentru care i se acordă în 1952, *Premiul de Stat*, iar ca o recunoaștere a meritelor sale, una din lucrările miniere din acest sector îi poartă numele. A avut un rol important în alegerea amplasamentului pentru Observatorul Electromagnetic Căldărușani. A fost șeful Secției de Gravimetrie din cadrul Întreprinderii de Prospekțiuni și Laboratoare. A desfășurat o bogată activitate în domeniul explorării geologice, în funcția de geolog șef al Trustului de Prospekțiuni și Explorări Miniere. În această calitate, a contribuit la elaborarea unor programe pentru creșterea rezervelor geologice și punerea în valoare a ariilor mineralizate în zona Baia Mare, munții Țibles, în Carpații Orientali și în Banat. În anul 1970, a fost ales membru al Comisiei Republicane de Rezerve Geologice, funcție pe care a deținut-o până la pensionare. În paralel cu activitatea profesională, Mircea Socolescu a funcționat timp de 25 de ani și în învățământul superior ca profesor la

Facultatea de Geologie și Geografie din București, unde a predat Cursul de geofizică generală. A lucrat, în anumite perioade, cu contract în Egipt și în Iugoslavia. Adunarea generală a Academiei Române, întrunită în sesiune în ziua de 31 mai 1993, a hotărât alegerea sa ca Membru de Onoare al Academiei Române. A fost pasionat de pictură, realizând numeroase lucrări. A practicat sportul încă din timpul studiilor liceale și universitare, dovedind o pregătire fizică remarcabilă, care i-a servit specificului activității sale profesionale de geolog-geofizician, care a străbătut toți munții noștri. S-a remarcat și în sportul de performanță atât pe plan intern, cât și internațional. Campion național la bob și component al echipajului de bob 5 persoane, care a reprezentat pentru prima dată România la JO din 1928 (St. Moritz). Prima participare oficială la JO a fost asigurată de frații Socolescu Grigore (pilot) și Socolescu Mircea (frănar) și coechipierii Gavăț Iulian, Ghițulescu Toma Petre și Nițescu Traian și s-a soldat cu un onorabil loc VII. Cheltuielile de participare și cele necesare pentru închirierea bobului au fost suportate de către sportivi. A reprezentat în competițiile interne AS *Politehnica*, Mircea și Grigore Socolescu făcând parte din echipajul care în 1927 a câștigat titlul național la Sinaia. A jucat rugby la TCR - campion național în 1927 și internațional de rugby. A făcut parte din selecționata, formată din jucători de la *Stadiul Român*, *Sportul Studentesc* și TCR, care a susținut două jocuri cu selecționata Poloniei (14 și 16 septembrie 1924). Ambele partide au fost câștigate de către selecționata cluburilor din România. Component al echipei naționale a armatei care a jucat contra echipei militare din Franța în 1926 (cu ocazia inaugurării Stadionului ONEF), iar în 1927 contra echipelor Franței și Cehoslovaciei. Trei dintre componenții bobului care au reprezentat România la JO – Mircea Socolescu, Iulian Gavăț și Toma Petre Ghițulescu au continuat să colaboreze pe plan profesional, devenind personalități de referință ale Școlii românești de geofizică. În decembrie 1995, Comitetul Român de Geodezie și Geofizică și Societatea Română de Geofizică, sub egida Academiei Române, au acordat *Diploma Jubiliară* de 70 de ani de prospekțiuni geofizice românești, având tipărite fotografiile a patru reprezentanți de seamă ai dome-

niului, trei dintre aceștia fiind chiar „bobeuri olimpici”. Pentru activitatea sa profesională de excepție, Mircea Socolescu a primit numeroase ordine și medalii, iar pentru rezultatele sportive obținute în sporturile de iarnă, în 1930, i s-a acordat Medalia *Răsplata Muncii Pentru Învățământ* clasa a II-a.

SÖTER, ION (1927-1987), n. în Timișoara. Colonel MAPA. Profesor de educație fizică și sport. Chimist. Antrenor. Atlet de performanță. Multiplu campion și recordman național la săritura în înălțime. Absolvent al Institutului de Chimie din București (1958) și al ICF (1967). Legitimă, inițial, la Prima Banat – Timișoara (1945-1947), Clubul *Electrică (Progresul)* din Timișoara (1948-1949), a fost, ulterior, transferat la Clubul *CCA/Steaua* (1950-1957) din Capitală. Selecționat de 17 ori în lotul național (1 la JO, 3 la JB, 1 la competiții inter-țări). În anii '50, s-a numărat printre cei mai buni săritori în înălțime de pe continent (în țară, el a fost autorul recordului obținut printr-o săritură de 2,05 m). În 1952, își înscrie, în palmaresul celor mai frumoase reușite repurtate în concursurile atletice internaționale, calificarea, la JO de la Helsinki, în finala probei de săritură în înălțime, locul VI la săritura în înălțime – 1,95 m, realizând prima calificare a unui atlet român într-o finală olimpică. La JB-are o medalie de argint și una de bronz, precum și o medalie de aur la JBEC (Jocurile Balcanice și ale Europei Centrale). În 1947 (Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților) – o medalie de aur. Apoi, în 1953, cu o săritură de 2,00 m, se numără printre sportivii învingători în întrecerile atletice organizate cu prilejul Festivalului Mondial al Tinerețului și Studenților de la București. A obținut 8 titluri de campion național (1948-1956) și 17 recorduri naționale (1947-1956). Primul atlet român care a sărit peste 2 m la înălțime – 2,02 m Cluj 25.05.1952. S-a evidențiat, deopotrivă, și ca antrenor la secția de profil a Clubului *CCA/Steaua* (1957-1987) și șef al secției de atletism, cât și la lotul național de atletism (1954-1987). Dintre atleții pregătiți de IS s-au impus și au strălucit în concursurile naționale și internaționale,

bunăoară, Iolanda Balaș (multiplă campioană a României, continentală, olimpică și a lumii; celebra deținătoare a 14 recorduri naționale, mondiale și europene obținute în aer liber și a celei mai bune performanțe realizate în sală, la săritura în înălțime); Viorica Viscoleanu (campioană olimpică, în 1968, la săritura în lungime); Virginia Bonci Ioan; Maria Bolea Salamon, Alina Popescu – Gheorghiu; Aura Petrescu – Mărășescu; Carol Corbu (campion la triplu salt); Șerban Ioan, Constantin Militaru; Nicolae Perțea; George Boroș (campioni la cursa de 110 m garduri); Nicolae Popovschi, Adrian Samungi; Ion Buligă; Cornel Porumb și Adrian Preoteasa (campioni la săritura în înălțime). În total sportivii pregătiți de antrenorul Ioan Soter au cucerit 3 medalii de aur la JO, 19 medalii (5 aur-6 argint-8 bronz) la CE și au stabilit 6 recorduri olimpice, câte 16 recorduri mondiale și europene, 4 cele mai bune performanțe mondiale. A publicat lucrări de specialitate - tehnică, metodică, statistică cât și beletristică, în domeniul atletismului. Membru al Biroului Federației Române de Atletism. Membru al Asociației Internaționale a Statisticienilor de atletism (1950-1987). I s-au acordat titlurile de Maestru Sportului (1951) și de Antrenor Emerit (1968). Decorat cu: Ordinul *Muncii* clasa a III-a (1960) și Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1968).

SOTIR, NICOLAE (1916-1992), n. în București. Antrenor și jucător de volei. A debutat în volei la echipa *Petrolul* București. A jucat, apoi, la echipele *Viforul Dacia*, *Taifun*, *ITE*, *Marina* și *Progresul* București. Și-a încheiat activitatea de jucător în 1955. S-a remarcat ca antrenor, a echipelor reprezentative masculine de volei, timp de peste 17 ani, între 1955 - 1957, 1959 - 1960, 1963 - 1964, 1969 - 1970, 1971 - 1972, 1978 - 1982. De asemenea, a funcționat ca antrenor în Turcia, în 1958, și în Franța, în perioada 1965-1968, bucurându-se de unanime aprecieri. Cât s-a aflat pe banca tehnică a naționalei României, a izbutit o serie de performanțe, concretizate în cucerirea unor locuri fruntașe la competițiile internaționale unde au evoluat voleibaliștii tricolori: la CM din 1960 (locul III);

la CE – din 1955 (locul II), din 1963 (locul I) și din 1971 (locul III); la JO din 1964 și 1972 (locul IV și, respectiv, locul V) etc. În îndelungata sa activitate, a deținut funcții importante în cadrul FR de Volei, fiind membru al Biroului federal, al Colegiului central de antrenori și al Colegiului de arbitri. De asemenea, a fost antrenor federal. Pe plan internațional, a fost membru al Comisiei de antrenori a FIVB (1968-1976); purtător al ecusonului de arbitru internațional (1951-1960) și membru al Comisiei de arbitri a FIVB (1957-1961). A publicat lucrarea *Volei – regulament comentat*, la Editura Tineretului – Cultură Fizică și Sport, București, 1955 (în colaborare cu C. Florescu). În activitatea sa pe plan internațional a fost foarte apreciat pentru realizările sale. Prin măsurile luate i activitatea sa în ceea ce privește selecția și pregătirea sportivilor și a cadrelor tehnice, la încheierea misiunii sale în Franța Nicolae Sotir a fost distins cu *Medalia de Argint* a orașului Paris (1968). De asemenea în legătură cu activitatea acestuia, Jean Louis Vigier, fost primar a Parisului a declarat „.....Nicolae Sotir, este un demn slujitor al sportului, un ambasador al prieteniei franco-române, un frumos exemplu de cooperare latină”. Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1981) și clasa I (1982) .

SPIER, FRANCISC (1924-1980), n. în com. Recaş, jud. Timiș. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF în 1950. Ca jucător (portar) de handbal în 11, a fost legitimat la cluburile CSU și *Dinamo* București. Ca antrenor, a funcționat la cluburile *Rapid* și *ȘSE nr. 2* București, cu echipa

căreia a și câștigat titlul național la junioare. A fost antrenor federal al FR de Handbal și antrenor coordonator al echipei naționale de senioare, cu care a cucerit, la CM de tineret din 1967, medalia de aur, iar în 1977, medalia de bronz. A avut preocupări în domeniul teoriei antrenamentului sportiv adaptat la cerințele jocului de handbal. Ca tehnician, și-a adus o contribuție deosebită la elaborarea concepției de joc a echipelor feminine românești. Printre numeroasele sale articole cu caracter tehnico-metodic, publicate în ziarele și revistele de specialitate, se află și lucrarea – *Concepția de joc în handbal* Ed. CFS, 1957.

Excepțional tehnician și pedagog, a format sportive de mare valoare pentru handbalul românesc. I-a fost acordat titlul de Antrenor Emerit.

SPIRESCU, ROMULUS (1914-1990), n. în Ploiești. Avocat. A urmat cursurile Facultății de Drept din București, pe care o absolvă în 1938. În paralel, a audiat și cursurile Seminarului de sociologie, pe care le-a încheiat tot în 1938. În perioada 1938-1943 a fost implicat în numeroase

acțiuni privind dezvoltarea voleiului și baschetului în Districtul Ploiești. A fost inițiatorul acestei activități în 1938, prezent în organismele de conducere ale districtului – cenzor 1938-1939 și 1943, membru în colectivul de conducere 1938-1943, președintele comisiei de arbitri, arbitru de volei categoria I. În 1939, a frecventat, timp de 6 luni, cursurile Institutului Militar de Educație Fizică. Pentru o vreme, face parte din echipele de cercetare sociologică inițiate și conduse de Dimitrie Gusti. Între 1952 și 1958, a funcționat ca profesor la Liceul *N. Kretzulescu* din București, unde (în baza pregătirii sale ca sportiv cu aptitudini pentru handbal, baschet și volei) a predat și ore de educație fizică. Apoi, în perioada 1958-1971, lucrează ca director adjunct la *ȘSE nr. 2* din București. Între 1972 și 1976, a fost încadrat la CS *IEFS*, îndeplinind funcția de vicepreședinte, când s-a pensionat. Personalitate cu o minte ageră și laborioasă, cu o bogată activitate practică în domeniul educației fizice și sportului, RS a scris o serie de lucrări și articole, pe care le-a publicat în presa de specialitate în țară, unele dintre ele văzând lumina tiparului și în reviste și la edituri de peste hotare. În perioada 1968-1980 a fost membru corespondent al Comisiei de sociologie sportivă din cadrul CIEPS. I-a fost decernat Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport*, în 1943 (pentru activitatea intensă pe care a depus-o, ca membru al FR de Handbal, pentru promovarea handbalului, dar și a baschetului și voleiului), la care se adaugă ordinele *Coroana României* și *Steaua României*, care i-au fost conferite pentru faptele de arme săvârșite pe front în cel de al Doilea Război Mondial.

STAMA, TIBERIU (1926), n. în București. Ziarist. Absolvent al Facultății de Istorie - Geografie și al Facultății de Ziaristică (1960). În 1948 a debutat în presă, fiind corespondent al ziarului *Sportul popular*. A jucat rugby la Clubul Constructorul București, oină și fotbal la echipele Liceului Gh.

Șincai. A scris cronici despre lupte, popice, fotbal, scrimă, șah, baschet, oină. Este unul dintre fondatorii FR de Baseball. Rămâne fidel rubricilor de rugby și scrimă (primele cronici despre rugby realizându-le în 1950). A fost reporter sportiv (1948-1965) până în 1975, redactor, iar până în 1999, publicist-comentator. A colaborat la Redacția sport a Radioului național, între 1967-1983, realizând o emisiune permanentă pentru tineret, cu profil sportiv. A colaborat la TVR și la televiziunea *Amerom*. Din 2001 a fost colaborator la cotidianul *Cronica română*. Membru al Asociației Internaționale a Presei Sportive, al FR de Scrimă și al FR de Rugby. A publicat numeroase articole cu caracter organizatoric și tehnico-metodic în ziarele și revistele de specialitate. Autor pentru badminton, baseball, oină, rugby și scrimă în volumul – *România în lumea sportului*, publicat în 1995, editura EDITIS. A mai publicat, împreună cu Nicolae Postolache și Liviu Samoilă lucrarea – *Dăruire*, editura Stadion, 1975; cu Emanuel Fântâneau, *Vivat sportul studentesc (60 de ani de rugby universitar)*, editura Sport -Turism, 1978; cu Aurel Barbu – *File din istoria rugby-ului românesc*, editura CNEFS, 1969. Pentru susținerea deosebită a activităților sportive de rugby și scrimă a primit, din partea Franței, Diploma *De Recunoștință*.

STAMATIN, MIHAI (1875-1922), n. în Mălini, județul Suceava. Și-a început studiile la Fălticeni, terminând ultimii ani la Liceul Național din Iași. După absolvirea Facultății de Științe Naturale a Universității din Iași a predat la unele așezăminte școlare din orașul de pe Bahlui și din Fălticeni. În 1909 s-a stabilit la Piatra Neamț

devenind director al Liceului *Petru Rareș* (1909-1911; 1914-1922). În bogata sa activitate desfășurată în fruntea acestei prestigioase instituții s-a condus și după principiul că „...Sporturile sunt o necesitate pentru viață! Iar pentru viața elevilor cu atât mai mult”. În ideea complementarității dintre școală și sport în 1919 împreună cu alte cadre didactice și elevi s-a înființat *Ceahlău Foot-Ball Club*, el a avut inspirația să integreze echipa alcătuită din elevi în structura legală a liceului unde era și locul ei firesc. Directorul liceului, devenind și primul președinte de onoare al clubului, definea ca principal obiectiv al grupării: „...practicarea și dezvoltarea diferitelor sporturi: fotbal, oina, atletism, box, scrimă”. În anul 1922, a acționat pentru afilierea Clubului la FSSR. Ca urmare a acestor merite, chipul său, cu privire de vizionar, a rămas încrustat în bronzul nepieritor alături de Calistrat Hogaș și Ion Negre în basorelieful lui M. Onofrei de la intrarea în Liceul *Petru Rareș* din Piatra Neamț.

STANCA, GEORGE (1947), n. în Buftea, jud. Ilfov. Inginer constructor, absolvent al Facultății de Construcții Civile, promoția 1973 și al unui curs post universitar de sistematizare, în 1983. Din 2001, funcționează ca lector la secția de jurnalism a Universității *Constantin Brâncoveanu* din București. În anul 2010 obține titlul de Doctor, la Universitatea *Valahia* din Târgoviște, cu teza „Pamfil Șeicaru analistul politic”. Poet, scriitor, publicist, interpret, animator și promotor al muzicii folk. În scrierile sale își recunoaște cele câteva „mari slăbiciuni”- „literatura – poezia – muzica folk – sportul și Clubul *Rapid*”. Legătura sa cu sportul și cu *Rapidul* s-a produs la vârsta de 12 ani, după propriile sale declarații, fără succes la fotbal, dar cu oarecare satisfacții la lupte ca junior unde reușește un titlu de vicecampion. În schimb microbul sportului și al fotbalului, în special, i-a rămas în suflet și preocupări toată viața, iar pentru *Rapid* a devenit un susținător model. Pe pan profesional, a funcționat ca inginer, abordând mai multe domenii – execuție,

investiții, proiectare, sistematizare teritoriu. Încă din perioada studiilor, este atras de muzică, ca solist vocal într-o formație rock (1969-1971), domeniu în care se va manifesta activ, sub diferite forme pe tot parcursul activității sale. Îl aflăm ca organizator și prezentator de spectacole, participant la turneele unor formații unde recită propriile creații, realizator de emisiuni radiofonice, cronici și articole de presă referitoare la fenomenul rock, membru în juriile unor festivaluri muzicale, realizator al textelor pentru compozițiile unor interpreți de pop-folk, secretar la *Cenacul Flacăra* (până în 1975) și altele. A debutat ca gazetar la *Săptămâna* (până în 1973), iar ca poet publică în revista *Luceafărul*, începând din 1976, sub semnătura GG Crăciun. A avut numeroase colaborări la ziare și reviste: *Flacăra* (redactor al paginii de *Muzică tânără*); *România Literară*, *Scânteia Tineretului*, *Contemporanul*. Activitatea sa în presă, după 1989, înregistrează numeroase realizări, printre care: *Independentul* Deva (1990-redactor șef); *Fair – Play* (1990-1991); *Politichia și România* (1991); *Expres Magazin* (1991-1992); *Telegraful de Prahova* (1997-1998); *Obiectiv* (Brașov – 2003). A colaborat, de asemenea la mai multe publicații, printre care: *Zigzag*; *Cotidianul*; *Jurnalul de Transilvania*; *Curierul zilei*; *Gazeta de Sud* și altele. A înființat revista *Viața mondenă*, a îndeplinit funcția de director la VIP, a fost fondatorul revistei *Supervip*, director la *Vocea Valahiei* (din 2000), și la publicația *Ro-Coop*. În 1994, înființează propria sa editură, sub denumirea semnificativă *Giuleștino*. A realizat emisiuni la *Radio Contact*, *Canalul 38*, *Antena 1*, colaborator și participant la diferite emisiuni TV. În 1981, apare prima sa carte de versuri intitulată *Tandrețe maximă*. Printre lucrările sale se mai află: *Poeme pricinose* – București 1983; *Excursie cu liftul* – București 1988; *Angel radios* – București 1994; *Un an sub Ciorbea* – București 1998; *De la marea schimbare la marea dezamăgire* – București 2001; *Stare de gr(e)ație* – București 2001; *Giuleștina și ai mei* – București 2003; *Ești mică Bocșă* – București 2003 (Culegere realizată în colaborare cu Lena Stanca). Tematica sportivă și bineînțeles *Rapidul* s-au aflat constant în preocupările sale în *Scrisorile lui Stanca* din Click; din Suplimentul Click TV, sub titulatura

Te văd; Gool! Fotbaliada și *Gool Giuleștina* din Click, precum și în numeroase articole dedicate problematicii specifice acestui domeniu. GS se află prezent în rubricile sale, în fiecare săptămână, cu opinii privind problematica curentă și de perspectivă a activității sportive în care evidențiază talentul și realizările unor valori naționale dar și aspectele mai puțin plăcute. Din multitudinea intervențiilor sale sunt de reținut: atitudinea consecventă pentru corectitudinea limbii române (*Limbaajul folosit în fotbal, pe media, e tot mai nociv*); necesitatea prezentării corecte a informațiilor, împotriva speculațiilor în presă; legătura directă și influența negativă a sistemului politic, social, a stării economiei, culturii, învățământului, credinței și a altor lucruri nespecifice asupra dezvoltării sportului; apelul la guvernanți pentru susținerea sportului. A continuat să publice mai multe lucrări printre care: Culegeri cuprinzând *Scrisorile lui Stanca*; *Volumul de poezii* cu creațiile sale de-o viață, majoritatea fiind dedicate *femeii ideale*, sursa sa principală de inspirație; 4 cărți apărute pe internet; 3 lucrări culese de soția sa. Pe parcursul anilor, pentru realizările sale, a primit medalii, diplome și premii. În 2013, la *Gala Premiilor VIP*, la Festivalul Calatis de la Mangalia, a fost premiat la categoria literatură pentru volumul de poezii *Cu tandrețe*, iar *CS Rapid* i-a acordat o *Diplomă* cu ocazia aniversării celor 80 de ani de existență (Sursa Scrisorile lui Stanca; Interviuul acordat ziaristei Anca Bejan)

STANCIU, DUMITRU (1931-1997), n. în Babadag, jud. Tulcea. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al SMTCF din Galați (1950) și al ICF București (1950-1954). În cadrul SMTCF și la ICF a practicat mai multe ramuri de sport, dedicându-se însă baschetului de performanță. A jucat ca titular în echipa ICF care activa în prima divizie. După absolvire, și-a continuat activitatea în echipa de baschet de Divizia A, a AS *Torentul* Galați, cu care în ediția 1957-1958 se clasează pe locul I în

Divizia B promovând în Divizia A, sub îndrumarea prof. Petrică Vasiliu. În continuare, a mai jucat la CSM(în Divizia B 1958-1959 și în Divizia A în următoarele 2 ediții). Pe linie profesională, a fost repartizat ca profesor de educație fizică la Liceul Nr. 4 din Galați, până în 1960, când se transferă în învățământul superior ca asistent la Institutul Pedagogic. Din 1969, a funcționat la FEF din cadrul IP, ca lector și ulterior cu gradul de conferențiar. Începând din anul 1962, a îndeplinit mai multe funcții de răspundere în activitatea sportivă gălățeană, printre care: vicepreședinte al Consiliului Județean pentru Educație Fizică și Sport; inspector școlar în cadrul Inspectoratului județean; președinte al Clubului Sportiv Universitar Galați (1992-1997). A rămas în istoria sportului gălățean ca un promotor și susținător al dezvoltării și afirmării unor ramuri de sport și sportivi, contribuind la menținerea județului Galați, printre structurile cu realizări deosebite pe plan intern și internațional.

STANCU, NICOLAE (1937), n. în București. Istoric. Doctor în științele de istorie social-economice. Absolvent al Facultății de Istorie din Universitatea București, promoția 1972. A practicat fotbalul, atletismul și tenisul de masă. În perioada 1970-1990 a îndeplinit o serie

de funcții în mișcarea sportivă din Capitală. A fost președinte al Consiliului Municipal de Educație Fizică și Sport București și respectiv director al Direcției Municipale de Tineret și Sport București (1974-1990) membru al Biroului FR de Fotbal (1976-1991) și al Biroului FR de Atletism (1975-1990), membru în Senatul IEFS (1974-1978), director al ACR (1983-1989). A coordonat 10 programe de cercetare științifică la gimnastică sportivă pe Capitală, a introdus în programele anuale competiționale, concursuri de ciclism, crosuri pe teren variat, orientare turistică, toate cu caracter de masă. A contribuit, în această perioadă la construirea sau amenajarea a peste 100 de baze

sportive simple și 12 bazine de înot, la nivelul orașului București. În 1986, a organizat *Crosul tineretului*, la care au participat peste 30000 de concurenți, startul fiind dat de președintele CIO, marchizul Juan Antonio Samaranch. A realizat un ciclu de conferințe științifice pentru dezvoltarea sportului în rândurile tineretului, în perioada 1980-1990, în sala Dalles din Capitală. În această perioadă a condus peste 30 de delegații sportive în străinătate. A contribuit la organizarea raliurilor cu mașini de epocă, în perioada 1985-1986. În perioada 1980-1990, a inițiat 10 programe de cercetare în domeniul gimnasticii la locul de muncă. A organizat în perioada 1970-1985 printr-un program educațional, o serie de conferințe și mese rotunde, la nivelul cluburilor și asociațiilor sportive, pe tema *Combaterea folosirii dopajului în sport, a actelor de violență, huliganism și vandalism pe terenurile de sport, dar și în afara lor*, a tipărit și difuzat materiale dedicate spiritului de fair-play în rândurile sportivilor, spectatorilor și oficialilor. Pentru realizările sale i s-a acordat *Diploma de Excelență* conferită de Ministerul Sporturilor, în 1990, iar pe linie de stat a fost decorat cu diferite ordine și medalii.

STAVRACHE, ION (1919-1983), n. în Botoșani. Medic. Medic primar ortoped. Absolvent al Facultății de Medicină din București. Doctor în științe medicale (1971). Preparador la Facultatea de Medicină, la Catedra de ortopedie, condusă de acad. prof. Al. Rădulescu. A lucrat la Spitalul Brâncovenesc, la Spitalul de Urgență, la Dispensarul Central pentru Sportivi, la IMS, unde a funcționat la Secția de ortopedie și ca medic al lotului de tineret (fotbal) în perioada 1976- 1980. A elaborat și a susținut peste 103 lucrări și comunicări, prezentate în țară și în străinătate. Dintre acestea menționăm: *Afecțiuni rare de menisc* (1955), *Procedeu propriu pentru luxație habituală de rotulă* (1959), *Două procedee pentru luxații recidivante scapulohumerale* (1957), *Aspecte de fiziopatologie și terapeutică în traumatologia sportivă* (1962), *Artroplastia genunchiului* (1957), *Tratamentul neoperator și operator al traumatismelor gleznei la sportivi* (1960), *Aspecte de traumato-*

logie sportivă la juniorii de rugby. A luat parte la cel de-al Doilea Război Mondial pe frontul de Est, fiind decorat cu Ordinul *Crucea Reginei Maria*.

STĂNCULESCU, VALERIU DUMITRU (1929), n. în Constanța. Ziarist. Absolvent al cursurilor Școlii de ziariști sportivi de la ANEF (1947). A rămas credincios gazetăriei sportive, lucrând doar în cadrul unei singure redacții, *Sportul popular* (devenită *Sportul*, iar

după 1990, *Gazeta sporturilor*). A răspuns de rubricile de baschet, volei, înot, polo, sărituri în apă, schi, bob-sanie și biatlon. Ca ziarist sportiv s-a dedicat scrisului timp de peste o jumătate de secol, fiind totodată un exemplu de profesionalism pentru generațiile mai tinere de ziariști. A fost cunoscut în lumea presei sportive și sub porecla de „Biță”, dată de reputatul profesor de educație fizică Camil Morțun. A fost membru al biroului FR de Baschet. Autor pentru sărituri în apă și sporturi de iarnă, în volumul *România în lumea sportului*, publicată în 1995, în EDITIS. Sub coordonarea sa și cu contribuții la elaborarea textelor, a fost editat Albumul Comitetului Olimpic Român, intitulat *România la Jocurile Olimpice – ediția a XXVII-a SYDNEY, 2000*. În vara anului 1999 s-a retras din activitatea de ziarist, an în care a devenit purtător de cuvânt al COR. A primit din partea APS, Trofeul *Aurel C. Neagu*, pentru longevitate și fidelitate profesională.

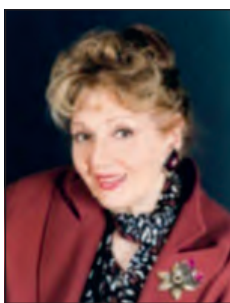
STĂNCULESCU, DUMITRU –TITI (1936), n. în comuna Strejești, jud. Olt. De profesie medic, absolvent al Facultății de Medicină Generală București, în anul 1961. Absolvă toate gradele de specializare medicală: secundar în anestezie, terapie intensivă (1966), ortopedie-traumatologie (1971), medic primar gr. III ortopedie-traumatologie (1979), doctor în medicină

(1985), conferențiar la Catedra de ortopedie-traumatologie și șeful clinicii (din 1994), profesor la Catedra de ortopedie și traumatologie a Spitalului Universitar de Urgență București, începând din 1999 (șef de clinică). În activitatea sa a abordat toată gama de intervenții chirurgicale pe aparatul locomotor, introducând 6 tehnici chirurgicale cu prioritate națională. Activitatea didactică e reprezentată de cursurile, lucrările practice, lucrări de diplomă cu studenții, cu rezidenții și cursuri de perfecționare cu medicii specialiști și primari din teritoriu. Este membru a numeroase societăți de ortopedie și traumatologie (naționale și internaționale) cu funcții și responsabilități în Europa și America de Nord și Sud. Este prezent cu peste 180 de comunicări și lucrări publicate (39), monografii și tratate de ortopedie și traumatologie susținute la numeroase sesiuni științifice, congrese și cursuri internaționale, în special în Europa. A practicat jocul de rugby ca junior și senior la cluburile *Progresul* și *Știința* din București în anii '50-'60. Sportivii de marcă, în special rugbiști din România beneficiază în continuare de cunoștințele de specialitate și în același timp de bunătatea medicului și sportivului Titi Stănculescu.

STĂNEL, GHEORGHE (1933-2009) Atlet de performanță, antrenor de atletism. În perioada 1979-1996, a îndeplinit funcții de conducere în cadrul federațiilor de haltere și ciclism. A fost legitimat la: AS „Locomotiva” Timișoara (1952-1953); „Locomotiva” (1954-1955); CS „Locomotiva” București (1956-1957); CS „Rapid” București (1958-1961). A concurat în probele de alergări, în special în cele de garduri. S-a remarcat începând din 1952, la 400m.g., la CN, cu 56.6 (54.6 în 1953; 53.4 în 1954 și 53.3 în 1955), iar la 100m.g. în 1955 cu 14.9. În 1952 se clasează pe locul I la campionatul republican al școlilor medii, în proba de 400m plat. A cucerit 2 titluri de campion național la 200m.g. (cu 24.3, în 1955) și la 100m.g. cu 15.0, 1956. A mai concurat și în probele de alergări pe 200m.p (22.4 în 1957) și 400 m. p.

(50.4 în 1953). Autor a 5 recorduri naționale în aer liber: 3 la 100m.g. și 2 cu ștafeta 4x400m., toate în 1955 și 1956. GS a fost selecționat de 14 ori în lotul național cu: 1 prezență la CE în aer liber; 5 la JB în aer liber; 8 la competițiile internaționale inter-țări. Medaliat în proba de 400m.g. la JB din 1956 cu argint și la ediția din 1957 cu bronz. Câștigă aceeași probă, în 1952, la concursul internațional Ungaria-România. După retragerea din activitatea competițională a funcționat ca antrenor la CS „Rapid”, unde a pregătit mai mulți atleți campioni naționali și componenți ai loturilor naționale, printre care: Antoinette Dragomirescu –Prodea, Leontina Frunză, Doina –Alexandrina Bădescu –Casian, Gheorghe Ene, Gheorghe Cefan, Horia Ștef, Ilie Cioca și alții. Pentru rezultatele sale, obținute ca atlet, i s-au acordat titlurile de Maestru al Sportului (1955) și Maestru Emerit al Sportului (1971). În perioada 1979-1983, a funcționat ca secretar adjunct la FR de Haltere, contribuind la sprijinirea colectivului tehnic la realizarea unor performanțe de prestigiu la JO, CM și CE. În anul 1983, a fost promovat în funcția de secretar general al FR de Ciclism. În cei 13 ani cât a activat în domeniul ciclismului, a reușit, cu toate dificultățile de ordin material, să mențină această ramură la un nivel satisfăcător. Una dintre realizările sale importante a fost organizarea celor 13 tururi ciclistice ale României. În anul 1996 s-a pensionat.

STĂNESCU, CARMEN (1925), n. în București. Actriță. Absolventă a Liceului *Regina Maria* și al Conservatorului din București (1945). Artistă Emerită. Încă din primii ani de facultate (secția actorie) presa de specialitate remarcă: „...se întrevade în Stănescu Carmen

o actriță mare, cu un viitor de excepție”. Era în primul an universitar când celebra profesoară Mărioara Voiculescu i-a încredințat rolul Ecaterinei Ianova, care dădea replici Grusencăi. Presa a reacționat imediat. Iată ce scria marele gazetar Virgil Stoenescu : „...Marea surpriză, adevărată

revelație a stagiunii, ca să vorbesc în termeni teatrali - a fost Carmen Stănescu, menționată modest în program ca fiind în anul de încercare (anul I era considerat an de probă). Tânăra aceasta i-a băgat, pe toți, în cofă și a sărit dintr-o dată în anul de consacrare ! Dacă și-ar fi dat examenul de producție (licență) l-ar fi luat, desigur, cu magna cum laudae!”. Aici a fost momentul când studenta Carmen Stănescu a impresionat, de la primele replici, printr-o ținută scenică impecabilă, prin distincție și expresivitate în ton și mimică, pe care le-a relevat în momentele culminante ale dramei. Așa a început drumul vieții în artă. A cunoscut succese după succese. Actrița Carmen Stănescu a devenit repede, în opinia gazetarilor și specialiștilor „regina teatrului”, „diva divelor din arta scenei românești” și cinematografiei, a realizat opere de neegalat. Iată doar câteva dintre ele; *Prometeu*, *Apus de soare*, *O scrisoare pierdută*, *D’ale carnavalului*, *Patima Roșie*, *O femeie cu bani*, *Al patrulea anotimp*, *Dulcea pasăre a tinereții*, *Părinții teribili*, *Călătorii cu mătușa mea* etc. Puțină lume știe că marea noastră actriță a practicat și sportul. Chiar și unul de performanță. În 1942, la vârstă de 17 ani, a practicat înotul la AS *Viforul Dacia*. În scurt timp a devenit campioană a regiunii Muntenia în proba de 100 m. În 1945, când a intrat la Teatrul *Național*, a fost selecționată în echipa de volei *Progresul*. În anul următor, alături de artiste Lia Sahighian și Doina Tuțescu, s-a înscris la această disciplină, tot la Clubul *Progresul*. Peste numai un an de antrenamente, toate trei, au devenit trăgătoare de elită, membre titulare ale lotului național de tir. A iubit acest sport, conform propriei declarații, fiindcă beneficia de condiții optime de antrenament, precum și de un excelent antrenor. A practicat tirul de performanță timp de cinci ani, perioadă în care a câștigat, pe plan național și internațional, numeroase premii, distincții, medalii și diplome. În 1946, *Gazeta sporturilor* menționa la rubrica tir: „...Dintre rezultatele înregistrate duminică, merită remarcată performanța obținută de Carmen Stănescu. Ea a realizat 394 puncte, fiind considerată cea mai valoroasă trăgătoare din țara noastră”. Între anii 1949-1954, a cucerit mai

multe titluri de campioană națională în probele pe echipe și individual. În concursurile internaționale de tir a fost, de cele mai multe ori, pe unul din cele trei locuri de pe podiumul medaliatelor. Carmen Stănescu a fost o mare iubitoare de sport, natură, turism. Cantonamentele de la Poligonul *Tunari*, baza sportivă în mijlocul unei fermecătoare păduri, o făcea să nu simtă oboseala, să iubească mai mult sportul. Devenise această activitate în aer liber, o nouă pasiune, iar poligonul de tir a doua scena a vieții ei. În 1954 a primit, drept răsplată pentru activitatea sportivă de performanță la tir, titlul de *Maestru al Sportului*.

STĂNESCU, MIHAI SORIN (1948), n. în București. Jurist. Absolvent al Facultății de Drept din București, promoția 1972. A îndeplinit mandatul de ministru al Tineretului și Sportului, între 12 decembrie 1996 și 4 decembrie 1997.

STĂNESCU, MONICA IULIA (1970) n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolventă ANEFS, promoția 1993. În perioada 1994-2008, a predat la ANEFS disciplinele: Teoria și metoda educației fizice, Didactica educației fizice, Managementul educațional etc. Tot în această perioadă a îndeplinit și funcția de director DPPD din ANEFS. În perioada 1998-2001 a obținut licența și în psihologie și științele educației, precum și titlul de doctor în educație fizică și sport. Între anii 2005-2007, a urmat cursurile de masterat în psihologia sportului de performanță. A publicat șase cărți de specialitate în colaborare cu alți colegi de catedră. Între anii 2001-2010, a susținut și publicat în țară și străinătate peste 50 de lucrări și studii de specialitate, printre care: *Particularități ale predării intensive și extensive a conținutului programei de educație fizică; Activități motrice pentru copii instituționalizați – posibilități de organizare și finanțare*; *Strategii de instruire motrică destinate educației morale a copiilor*

instituționalizați; Profesorul de educație fizică – statut și rol în perspectiva integrării europene; Exerciții fizice pentru sănătatea mentală ș.a. Membră AOR și a CSSR. Din anul 2008, este conferențiar universitar doctor, obținând numeroase diplome și distincții în activitatea didactică și de cercetare științifică.

STIHI, GEORGE EMIL EUGEN (1947), n. în București. Fizician, cercetător, promotor al jocului de GO. Absolvent al Facultății de Fizică, specialitatea fizică teoretică, a Universității din București, promoția 1971. Inițiat în go la Clubul Casei de

Cultură a Studenților din București, a concurat la diferite concursuri naționale (CR, CN echipe) și internaționale (CE, GP). Cel mai bun rezultat – campion național cu echipa *Sănătatea* în 1991. Contribuie la organizarea, în 1990, FR de Go, fiind și primul ei secretar general între 1990-1992. Este ales vicepreședinte al FR de Go în anul 1997, funcție pe care a deținut-o mulți ani. Încadrat, prin concurs, în 1992, ca biofizician la CCPS, a lucrat în cadrul laboratorului de biometrie. Cercetările sale s-au orientat către: raționalizarea și obiectivizarea antrenamentului la atletism-aruncări; posibilitatea de creștere a eficienței pregătirii fizice specifice și de corectare a tehnicii jucătorilor de tenis; modelare și simulare în scopul obiectivizării probelor de control; obiectivizarea în plan biomecanic și al controlului neuro-muscular al pregătirii de forță specifică în probele de atletism-aruncări; descrierea desfășurării fazelor interacțiunilor biometrice – consecințe în optimizarea comenzilor și a controlului neuromuscular; variabilitatea controlului neuro-muscular al mișcărilor complexe aciclice în sportul de performanță; facilități ale simulatorului de condiții *Ergosim* în accelerarea recuperării controlului motric al forței musculare; sinteza asupra posibilităților de selecție, prin teste de motricitate și reactivitate neuro-motorie, la nivelul centrelor olimpice de tineret – juniori etc.

Este cercetător principal gradul II în cadrul Laboratorului de biomotrie. A publicat peste 100 de lucrări. Decorat cu Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

STOENESCU (CHIRIAC), GEORGETA-GINETA (1928-2002), n. în Bârlad, jud. Vaslui. Profesoară de educație fizică și sport, specializarea gimnastică, absolventă a IEF, promoția 1950. Repartizată și încadrată ca asistentă la Catedra de educație fizică și

sport a Institutului Politehnic. În 1964, este promovată lector universitar, iar în 1980, conferențiar universitar. În 1990, a fost încadrată la Facultatea de Educație Fizică a Universității Ecologice unde, în 1999, devine profesor universitar. În anii '50, a lucrat la Dispensarul Central pentru Sportivi, specializându-se în gimnastica medicală. A fost componentă a mai multor ansambluri de gimnastică ritmică. Antrenoare de dans sportiv. Brevetată, ulterior, și ca arbitru internațional de sport aerobio. A condus cursuri de gimnastică ritmică în țară și în străinătate (Spania). În intervalul de timp cât a fost președinta Comisiei Naționale de Sport Aerobic (1994-1999), sportivii români practicanți ai acestei discipline au obținut, la CM, 4 medalii de aur, 4 de argint și 6 de bronz. GS este autoarea a 16 lucrări și coautoare a altor 4 cărți de specialitate. De asemenea, a scris și publicat peste 20 de articole în reviste de specialitate din țară și din străinătate. Temele abordate vizează gimnastica ritmică, aerobică și medicală, expresia corporală și dansul sportiv. Dintre lucrările publicate în domeniul gimnasticii, menționăm următoarele: *Exerciții de echilibru*, Ed. UCFS, 1961; *Programe de gimnastică ritmică modernă și dans*, Ed. Sport-Turism, 1975; *Gimnastica ritmică modernă*, Ed. Sport-Turism, 1978. În memoria sa s-a organizat Memorialul Gineta Stoenescu. Antrenor Emerit (1997). Decorată cu: Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1966); Medalia Națională Pentru Merit clasa a II-a (2000).

STOIAN, AUREL-AURICĂ (1925-1996), n. în com. Isverna, jud. Mehedinți. Economist. A urmat cursurile Școlii Normale de învățători, din Caransebeș, pe care le-a absolvit în anul 1945, obținând calificarea de învățător. Licențiat în științe economice, absolvent al Acade-

miei Comerciale, din București, promoția 1949. Paralel cu studiile, între 1947-1948, îndeplinește funcția de adjunct al șefului Comisiei asistență economică din cadrul Uniunii Naționale a Studenților din România (UASR), iar în 1949 este numit vicepreședinte al Cooperativei *Solidaritatea studenților*. În 1950, este ales secretar al CS *Universitar*, care se transformă în AS Știința, unde va îndeplini funcția de președinte al Consiliului Central până în anul 1956, când este transferat la UASR, ca șef al Comisiei economice. În perioada 1960-1965, este numit contabil șef la întreprinderea *Teleconstrucția* din MTTC. Din anul 1965, și-a desfășurat activitatea în cadrul UCFS și apoi CNEFS, inițial ca șef serviciu, având atribuții pe linia îndrumării sportului universitar, iar din 1973 ca adjunct șef-secție, având în răspundere directă domeniul economic. După 1990, a îndeplinit funcția de director economic în cadrul MS și MTS. Pe parcursul activității sale a avut o contribuție semnificativă în sprijinirea dezvoltării sportului universitar și afirmarea acestuia pe plan intern și internațional. În anul 1975, a fost ales vicepreședinte al Federației Române de Șah, având o contribuție deosebită la organizarea unor competiții și turnee importante, printre care și CM de copii și juniori și reuniunea Comitetului Executiv al Federației Internaționale de Șah (FIDE), care au avut loc la Timișoara în 1988. În perioada 1987-1995 a fost cenzor al FIDE. A fost implicat direct în acțiunea de introducere în România a jocului de baseball în 1990, devenind primul președinte al FR de Baseball, funcție pe care a îndeplinit-o până în 1996. În calitate de șef al compartimentului economic, a participat efectiv și a sprijinit dezvoltarea sportului de masă și de performanță, asigurând condițiile materiale și financiare pentru pregătirea

sportivilor români în vederea participării la CE, CM și în special la JO. A fost prezent la JO din 1976, 1980 și 1984, având în răspundere asigurarea condițiilor financiare pentru buna participare a sportivilor români la aceste competiții. Pentru contribuția sa la afirmarea sportului românesc a fost distins cu diferite diplome, ordine și medalii. În 1976, a fost decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a.

STOIAN, IOAN (1952), n. în Ploiești. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1978. Specializare: medic primar medicină sportivă. Doctor în științe medicale-medicină sportivă (2000). Între 1978-1980 funcționează ca stagiar la Spitalul Clinic *Dr. C. Davila* din București, secția Dializă renală, iar între 1980-1986, ca medic de medicină generală la DMC Luncăvița, jud. Tulcea. Doi ani mai târziu (1986-1988) revine ca medic de medicină generală la DM *Timpuri Noi* din Capitală, Spitalul Construcții București. În 1988 este încadrat medic de medicină generală în IMS (INMS), apoi ca medic secundar de medicină sportivă (1991-1994) și ca medic specialist medicină sportivă și cercetător științific (1994-1998). Din 1998 devine medic primar în medicină sportivă și medic al lotului național și olimpic de kajak-canoe. În această calitate, a participat la numeroase CE și CM, precum și la JO Barcelona (1992), JO Atlanta (1996), JO Sydney (2000), JO Atena (2004) și JO Beijing (2008). A efectuat și publicat numeroase cercetări în țară și străinătate în domeniul medicinei sportive. A desfășurat o activitate semnificativă pe linia medicinei sportive, a realizării unor studii și cercetări în domeniul kajakului și canoei. Prezent cu comunicare la Congresul Științific preolimpic de la Barcelona (1992). Distincții – în anul 2002 în cadrul Galei Sportului Românesc, i s-a acordat distincția *Medicul laureat al anului*, iar în anul 2008 a fost laureat al Sportului Românesc la categoria cadre medicale, în calitate de medic șef al colectivului medical pentru JO de la Beijing.

STOICA, ADRIAN (1950), n. în Aiud, jud. Alba. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS din București, specializarea gimnastică. A practicat gimnastica la CSȘ *Triumf*. Sportiv categoria I. A obținut în 1967 titlul de campion național la individual compus. În perioada 1973-1975, funcționează la CS *Steaua*, ca antrenor, apoi, între 1975-1990, ca antrenor federal și, ulterior, ca secretar general al FR de Gimnastică (1990-2005). În 2006, a fost ales președinte al FR de Gimnastică. De asemenea, a fost ales membru al Comitetului Executiv al COSR. A activat ca antrenor la lotul olimpic masculin al țării noastre (1979-1980) și la cel care se pregătea pentru JMU (1981). În 1969, devine arbitru federal, iar în 1976 - arbitru internațional, calitate în care a oficiat la 17 ediții de CM, 8 de CE, 5 de JO și la peste alte 150 de competiții internaționale. A avut o contribuție importantă la rezultatele remarcabile obținute de gimnastica românească în perioada 1990-2009: la gimnastica artistică – 33 de medalii la JO (11 de aur, 10 de argint și 12 de bronz); 82 de medalii la CM (31 de aur, 27 de argint și 24 de bronz); 96 de medalii la CE (33 de aur, 30 de argint și 33 de bronz); 95 de medalii (36 de aur, 35 de argint și 24 de bronz) la CE de juniori. La Congresul Federației Internaționale de Gimnastică de la Barcelona, a fost ales vicepreședinte al Comitetului tehnic masculin al FIG (pentru perioada 1992-1996). În anul 2000, la Congresul de la Marrakech, a fost ales președinte al Comitetului tehnic masculin al FIG și membru al Comitetului Executiv al acestui înalt for. A fost reales în aceste funcții și pentru perioadele 2005-2008 și 2009-2012. Conform atribuțiilor funcției sale, a fost președinte al Juriului superior la toate competițiile internaționale oficiale de gimnastică masculină desfășurate sub egida FIG, inclusiv JO și CM; responsabil cu aplicarea Codului de punctaj masculin al FIG, responsabil cu formarea și controlul arbitrilor internaționali de gimnastică masculină în întreaga lume ș.a. A condus nenumărate cursuri de formare a arbitrilor internaționali. În 1998, a fost

distins cu Diploma de onoare a FIG. Decorat cu: Ordinul *Național Pentru Merit* în grad de Cavaler (2000) și Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a cu 2 barete (2004).

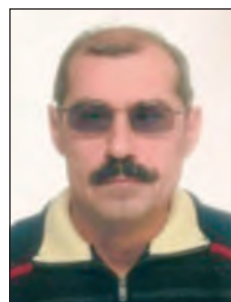
STOICA, IONEL (1950), n. în București. Ziarist, redactor sportiv. Absolvent al Facultății de Ziaristică din București și al Cursului postuniversitar de sociologie-jurnalism. A studiat 3 ani Dreptul. În copilărie a „cochetat” cu ciclismul, la SC nr. 3, și cu fotbalul, la Clubul *Tânărul Pétrolist*, din Moreni. Între 1980-1990, lucrează în televiziune, ca redactor al emisiunilor pentru tineret. A adus în prim-plan personalități din lumea sportului, modele pentru generațiile tinere: I. Patzachin, Nadia Comăneci, Gh. Berceanu, rugbiști din prima generație de aur al anilor '80. După 1990 a fost unul dintre primii realizatori de emisiuni sportive ai TVR. A inițiat și a realizat o lungă perioadă de timp cea mai veche emisiune de actualități și analiză fotbalistică, intitulată *Repriza a III-a*, precum și o emisiune-spectacol, *Artă – Sport*. A încercat prin activitatea profesională să prezinte sportul ca pe un fascinant spectacol.

STOICESCU, CONSTANTIN (1881-1944), n. în București. Jurist. Doctor în drept la Paris, profesor de drept roman la Universitatea din București, decan al Facultății de Drept în 1934, iar din 1939 rector al Universității din București. O perioadă a fost ministru de

Justiție în diferite guverne, iar din 20 ianuarie 1941, după înăbușirea rebeliunii legionare, până în 1943, a făcut parte din guvernul condus de generalul Ion Antonescu, ca ministru de Justiție. Mare amator de sport și mișcare în aer liber, în tinerețe practicând cu mare plăcere turismul montan. A făcut parte din grupul de intelectuali care a condus mișcarea sportivă în perioada interbelică și nu numai. În anii

1938-1939, îl întâlnim ca președinte al Federației Române de Gimnastică și membru în Comitetul Central al UFSR. În perioada 1942-1943, se implică și participă la înființarea organizației *Sportul Universitar Român*, fiind desemnat vicepreședinte și conducătorul Centrului Sportiv Universitar București. În același timp, se preocupă de destinele boxului românesc în calitate de președinte al Federației Române de Box. Pentru merite deosebite a fost decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a (1943).

STOICIU, GHEORGHE CRISTIAN (1951), n. în București. Absolvent al Facultății de Medicină Generală, promoția 1977. Medic medicină generală, repartizat în comuna Galbenu, din jud. Brăila (1977-1983); medic secundar în specialitatea medicină sportivă, balneofizio-

terapie și recuperare medicală; medic specialist din 1983 până în 1987, încadrat la Centrul de Medicină Sportivă din București. În perioada 1980-1987 a funcționat ca medic de lot la următoarele sporturi: atletism (1981); lupte libere (1982-1984); gimnastică seniori și juniori (1984-1986); box juniori (1987). În 1987, se transferă la Policlinica *Iancului*, București, ca medic specialist balneofizioterapie și recuperare medicală, unde va funcționa până în anul 2000. Din anul 1988 își continuă activitatea de medic la lotul masculin de gimnastică. În această calitate a contribuit alături de colectivul de tehnicieni la obținerea a 22 de medalii de aur, 14 medalii de argint și 9 de bronz la CE și CM. Printre realizatorii acestor performanțe s-au aflat Marius Urzică, Marian Drăgulescu, Ioan Suciu și alții. A participat la două Olimpiade: Sydney- 2000 și Atena- 2004, unde au fost obținute: o medalie de aur, 2 de argint și 2 de bronz. În anul 2000, a fost ales membru în Comisia medicală a Federației Române de Gimnastică. Din anul 2000 este titular al Cabinetului medical individual *Dr. Stoiciu Gheorghe Cristian*. În anul 2004, a fost decorat cu medaliile *Meritul Sportiv* clasa a I-a și clasa a III-a.

STORCK, FREDERIC (1872-1942), n. în București. Sculptor. Fiul sculptorului germano-român Karl (Carol) Storck, din a doua căsătorie. A fost elevul lui Ion Georgescu, după care pleacă în Germania și se specializează la München în atelierul lui von Rümmer. În

1900 primește, la Paris, *Trofeul de Argint* pentru una din lucrările sale. A fost un animator și mentor al grupului *Tinerimea Artistică*. Profesor la IAP București (1906-1937), unde a îndrumat nu numai sculptori ca *I. Jalea* sau *B. Caragea*, dar și pictori ca *I. Grigorescu* sau *A. Ciucurencu*. Vasta sa operă a fost rodul eclectismului clasic, exprimat în compoziții de mare rafinament neoclasic cu elemente gotice. Dincolo de statuetele de marmură sau bronz s-au impus în timp, mari lucrări ca: *Războiul Independenței*, *Mihai Eminescu*, *Ion Heliade-Rădulescu*, *Carol I*, *Macedonski* și alte mari statui - *Gigantul său*, din Parcul Carol, replica lucrării lui Dimitrie Paciurea, a reprezentat o continuare a preocupărilor sale din tinerețe pentru redarea forței, prima încercare izbutită fiind *Aruncătorul de pietre*, gips patinat, ce se păstrează în Casa Memorială Storck. Se mai impun: grupul statuar în bronz *Cei patru evangheliști*, din capela familiei Gheorghieff de la Cimitirul Bellu și monumentul funerar al Familiei Alexandrescu de la Craiova. Compoziții de mare rafinament: *Sărutul*. Statuete în marmură sau bronz, pe care le denumeste, după o modă mai veche: *Spre infinit*, *Mister*, *În contemplație*, *Adolescență*. Mare parte din lucrări se află expuse la Pinacoteca din Constanța, la Muzeul Național de Artă și la Casa muzeu a familiei.

STORCK KARL (1826-1887), n. în Hanau, în Germania. Venit în București în anul 1849, unde s-a stabilit definitiv. Sculptorul K.S., este autorul busturilor domnitorului Alexandru Ioan Cuza, Doamnei Elena Cuza, regelui Carol I ș.a. A fost profesor la catedra de sculptură și perspectivă a Școlii de Belle-Arte din București (1865-1887), la fondarea căreia

contribuise, împreună cu Theodor Aman și Gh. Tătărescu. KS înființează *prima societate de gimnastică (Turnverein)* a iubitorilor acestui sport din rândul populației germane din București (1864). *Bukarester Turnverein* își avea sediul pe strada Brezoianu 49, săli bine dotate și secții puternice de gimnastică, scrimă, popice, înot, turism, tenis, cu un bogat calendar de manifestări, inclusiv pentru copii și femei. Sub auspiciile societății *Turnverein* au apărut periodicele *Kegelzeitung* (nov.1878, cinci numere) și *Jahresbericht des Bukarester Turn-Vereins* (1883-1935). Același KS a mai fondat în București Societatea de Cânt și Teatru *Liedertafel*. Fiul său, Carol, n. în București și nepotul Fritz Storck au realizat și lucrări cu tematică sportivă. Cele mai reușite sunt plachetele cu subiect automobilistic realizate în anii 1913-1914 de nepotul marelui sculptor KS.

STRATULAT, IOAN (1929-2012), n. în Caransebeș. Ofițer MAI. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ICF din București, promoția 1951, specializare atletism. A practicat atletismul de la 14 ani, îndrumat de profesorul de educație fizică Ioan Drinca, la

Liceul *Coriolan Brediceanu* din Lugoj. Ca student, a fost legitimat la *Clubul Athletic Român*, unde, sub îndrumarea cunoscutului profesor Andrei Șimu, a practicat probele de semifond (800 m. și 1500m.). După absolvirea institutului, a fost repartizat la Facultatea de Cărbune din Petroșani (1951). În același an, a fost transferat la Clubul *Dinamo* București și încadrat ca ofițer la Secția de atletism. Ulterior (în 1952), a fost mutat la Comandamentul Trupelor MAI având în responsabilitate pregătirea fizică a ostașilor acestui minister. Timp de peste 25 de ani a răspuns de regulamente de concurs, de implementarea exercițiilor fizice în instruirea ostașilor, de organizarea ansamblurilor trupelor respective. A fost promovat în gradul de colonel. Decorat cu Ordinul *Meritul Militar* clasa I și alte medalii civile și ostășești.

STROE, CONSTANTIN (1942), n. în Hulubești, jud. Dâmbovița. Inginer, absolvent al Universității Politehnice București. Fost director general și ulterior vice-președinte al Consiliului de Administrație al Companiei Dacia Automobile S.A. Și-a început cariera în

industria auto în 1968, când s-a angajat ca inginer la Uzina de Automobile Pitești. În decursul celor peste 30 de ani de activitate, Constantin Stroe a avansat treptat în cadrul companiei, ocupând succesiv funcțiile de șef de atelier, inginer șef și director tehnic. În noiembrie 1987, la două săptămâni de la Revolta de la Brașov, Constantin Stroe a fost dat afară de la Dacia deoarece a refuzat să preia conducerea fabricii de autocamioane, în ciuda faptului că propunerea a fost făcută de primul-ministru Constantin Dăscălescu la inițiativa lui Nicolae Ceaușescu. A lucrat apoi o perioadă la turnătoria din Slatina, apoi la Întreprinderea de Piese și Subansamble Auto din Scornicești și la Olcit Craiova. În 1988 a fost numit director la Întreprinderea de Autoturisme Timișoara, conducând colectivul care a produs autoturismul Dacia Lăstun. La începutul anului 1990 s-a întors la Pitești, în funcția de Director General al uzinelor Dacia, funcție pe care și-a păstrat-o și după privatizarea societății. A devenit Vice-Președinte al Consiliului de Administrație în 2002. O legendă a industriei românești de automobile, Constantin Stroe este specialistul care a participat la realizarea primului autoturism Dacia, în 1968. Este cel care a contribuit decisiv la această poveste de succes, reușind în 1999, după nouă ani de tatonări și negocieri, privatizarea cu francezii de la Renault. Tot el a „asistat” nașterea modelelor Dacia Nova, Super Nova și, mai recent, Dacia Logan. Având la bază și contribuțiile lui C. Stroe Uzina Automobile Dacia este în plin avânt. Pe lângă poziția de la Dacia, Constantin Stroe este Președintele Asociației Constructorilor Români de Automobile și Vice-Președinte al Uniunii Generale a Industriașilor din România. Din Consiliul Director al ACAROM, condus de Stroe, fac parte reprezentanți ai construc-

torilor de automobile, precum și ai principalilor furnizori de componente auto și ai cercetării universitare. Realizările sale în construcția de automobile s-au reflectat pozitiv și în dezvoltarea sportului automobilistic din țara noastră. Uzina de Automobile Dacia și C. Stroe s-au aflat la originea a numeroase inițiative de organizare a unor acțiuni și competiții automobilistice. Chiar automobilele din producția proprie au participat cu bune rezultate în astfel de întreceri. De asemenea, UADP a patronat activitatea CS Dacia, un club în care s-a stimulat și s-a acționat pentru dezvoltarea și afirmarea mai multor ramuri de sport. În 2004, Constantin Stroe a fost decorat de către statul francez cu distincția *Cavaler al Ordinului Național al Legiunii de Onoare*.

STROICI, MANOLE-EMAIL (1897-1990), n. în Botoșani. Descendent al mării familii de boieri moldoveni Stroici, atestată documentar la 12 mai 1425, prin Hrisov, emis de Alexandru Vodă cel Bun. Printre cei mai reprezentativi membri ai acestei familii s-a

aflat și Luca Stroici (Lupu), mare logofăt (1580-1591 și 1595-1610), boier cărturar, unul dintre ctitorii mănăstirii Dragomirna, primul dregător, din țările române, care semna documentele cu litere latine. MS urmează cursurile școlii primare și liceale în Botoșani, petrecându-și vacanțele la conacul Stroici din localitatea Manoleasa, pe malul drept al Prutului. A absolvit cursurile Școlii de Ofițeri (1914-1916) și a participat ca ofițer, în campania 1917-1918, având gradul de sublocotenent. S-a retras din armată în anul 1921. Între 1921-1930, duce o viață mondenă și se dedică muzicii, descoperindu-și talentul de solist vocal. Sunt informații că a imprimat discuri cu muzică ușoară la Deutsche Gramofon și că a lansat unele cântece ale lui Ionel Fernic, devenite șlagăre, în perioada 1925-1930, MS fiind unul dintre idolii saloanelor din Iași și București. După unele surse, în 1923, s-a implicat în activitatea echipei de fotbal *Colțea*. În 1930, a înființat ziarul

Chemarea, care a apărut până în 1932. Începând din 1935, devine un pasionant al tirului sportiv, în probele de talere și trageri la porumbei (tir-au-pigeons), afirmându-se prin performanțe deosebite, fiind considerat unul dintre cei mai buni trăgători de talere. Multiplu campion național la aceste trageri, a cucerit Trofeul oferit de regele Ferdinand I, în 1926. Câștigând trei ani consecutiv (1930, 1931, 1932), acest trofeu a intrat definitiv în posesia sa. În 1936, a fost deținătorul *Cupei Majestății Sale Regele Carol al II-lea*. În perioada 1935-1940, a participat la concursurile internaționale de la Ruse, Atena, Sofia, Budapesta, Berlin și Paris. Campion internațional al Ungariei la tir, proba de porumbei, în anii 1937, 1938, 1939 și câștigător al Concursului internațional *Grand Prix* de la Budapesta. Clasat pe locul I și la Concursurile *Grand Prix* de la Paris (1938 și 1939). În 1939, cucerește *Cupa de Cristal* la Concursul internațional din Germania. Printre recordurile naționale, omologate de FR de Tir, în 1939, se află și cele realizate de MS la armă de vânătoare-porumbei 25/25 și armă de vânătoare-talere 50/50. A fost câștigător al unor cupe balcanice. *Gazeta sporturilor*, din 7 mai 1936, menționează faptul că MS a fost campion balcanic, în anii 1933 și 1935 (Ruse) la porumbei și talere. Unele surse semnaleză prezența sa la CE și CM. Spre exemplu, în presa din 1938 sunt menționate cele trei trofee și locul IV, la general, obținute cu ocazia CM, CE și Campionatelor internaționale organizate concomitent, la Luhakovice (Cehoslovacia). Din informațiile prezentate de *Universul Sport* (24 iulie 1939) rezultă ca MS, deși nu fusese înscris inițial, a fost acceptat, de organizatori, să participe la CM de tir de la Deauville, unde s-a clasat pe un loc de cinste (la egalitate de puncte cu campionul mondial din 1938, clasat pe locul al III-lea). Se face și mențiunea că MS a participat, cu această ocazie, la Congresul Federației Internaționale de Tir cu Arme Sportive de Vânătoare (FITASC), unde a prezentat propunerea privind „adoptarea unor caracteristici tehnice pentru terenurile de tir”, care a fost acceptată de Congres. Tot la propunerea sa, G. Plagino a fost ales în Consiliul FITASC. În 1936, i-au fost acordate *Medalia UFSR* pentru merite

sportive excepționale și Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* Clasa a II-a, iar în 1938 *Premiul Național pentru Sport*. În perioada 14 octombrie 1940-15 aprilie 1941, a fost „conducător” al sportului românesc (OSR) și al Directoratului de Tir (formă de organizare a FR de Tir). Cu această ocazie și-a propus un Program de activitate democratic și progresist, dar care, datorită evenimentelor, nu a putut fi tradus în practică. În 1941, este transferat ca antrenor principal al Aviației de vânătoare (asimilat cu funcția de secretar de stat). A făcut parte din Comitetul de Onoare al FR de Tir (1943). După 1945, a fost arestat de mai multe ori, ca fost demnitar în Guvernul Antonescu, însă nu i se găsesc fapte pentru a fi pus în inculpare. Din anul 1960, pentru a-și câștiga existența, s-a angajat la cooperativa *Metalica* la secția de mase plastice, unde producea miniaturi artistice, între care și piese de șah. În 1980 (la 83 de ani) participă la un concurs demonstrativ de talere, organizat de CS *Dinamo*, realizând o performanță uluitoare, din 30 de focuri, lovește 29 de talere. Până în 1990, a dus o viață retrasă și modestă, decedând în mod absurd în februarie 1990, asfixiat de fumul degajat de un incendiu. Rămășițele pământești au fost depuse în cavoul familiei din localitatea Sadoveni (fostă Stroici), jud. Botoșani. (Informații furnizate de ing. Ilie Mihăescu, descendent colateral al familiei Stroici, însemnările lui Mihai Maxim din *Historia* nr.11/2005, date privind activitatea lui MS, culese de C. Matache, alte materiale documentare).

STROESCU, ADRIANA-ADINA (1914-1991), n. în Șimand, jud. Arad. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a ISEF, promoția 1935. A practicat gimnastica de performanță. Cadru didactic în învățământul secundar și, apoi, în învățământul superior de profil.

A fost cadru didactic în Catedra de gimnastică a ANEF/IEF/ICF și IEFS în perioada 1950-1974, cu gradul de profesor universitar (din 1969) și din 1956 după pensionarea prof. Virgil Roșală, a preluat con-

ducerea catedrei. Pe parcursul anilor, a contribuit cu îndrumările sale la pregătirea loturilor naționale feminine. A avut o activitate susținută în calitate de arbitru internațional la gimnastică sportivă și ritmică oficiind la numeroase competiții interne și internaționale. Membră a Biroului FR de Gimnastică. A desfășurat o susținută activitate de cercetare și a publicat peste 65 de articole și lucrări cu caracter metodic. Împreună cu un colectiv de autori, elaborează lucrările *Gimnastica* – (în 1968), un manual foarte bine sistematizat și documentat – și *Terminologia gimnasticii* – un îndreptar prețios pentru cei care se ocupau de acest domeniu, sursă de inspirație și de documentare și pentru alte discipline sportive. Decorată cu: Ordinul Meritul Sportiv clasa a III-a (1972).

STUPARU, DAN (1951), n. în Râmnicu Vâlcea, județul Vâlcea. Absolvent în anul 1971 al Liceului N.Bălcescu, din Pitești. Inginer, absolvent al Facultății de Mecanică Fină din Brașov, promoția 1976. A îndeplinit următoarele funcții inginer stagiar la SMA Spătarrești (jud. Suceava) (1976-1977); inginer proiectant ICPITMUA Brașov (1977-1986); vicepreședinte FC Olt (1987-1989); antrenor federal al FR de Arte Marțiale (1990-1993) și președinte al FR Karate Tradițional (din 1993). Începe să practice karate - do tradițional din 1972, în Brașov cu instructorul Dorel Negrea. Din 1974, devine elevul direct al profesorului Ilija Iorga, iar în 1976 obține 1 dan. În 1978, în urma examenului obține 6 dan, în orașul Prohercinski, din Iugoslavia. În perioada 1976-1990, DS duce o bogată activitate de propagare a artei marțiale karate, prin înființarea mai multor cluburi (în Fălticeni, Iași, Brașov, București și în alte localități) și prin organizarea a numeroase concursuri. Absolvent al Școlii Naționale de Antrenori din San Diego, SUA. Este unul dintre cei care participă, în 1990, la înființarea FRAM. În 1993, ia naștere FRKT; DS este ales președinte executiv, funcție pe care o deține în continuare fără întrerupere. Din 1996, este ales președinte al Federației Balcanice de Karate Tradi-

țional. Dan Stuparu este membru al Comisiei Tehnice a ITKF (din 1992) și antrenor al selecționatei de Karate Tradițional a Europei, împreună cu profesorul Wlodzimierz din Polonia. Are calificarea de arbitru internațional ITKF categoria A Kata și Kumite. Pe plan european a fost ales vicepreședinte al Federației Europene de Karate Tradițional Fudo-kan-Shotokan (1995-2004). Antrenor principal al lotului național, a pregătit multe promoții care s-au afirmat pe plan intern și internațional, în toate probele practicate în această ramură a artelor marțiale. Autor al lucrării *Manualul antrenorului de karate tradițional*. Pentru rezultatele sale deosebite, în 1995, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. Decorat cu *Medalia Națională Serviciul Credincios clasa a III-a* (2000).

STUPINEANU, ILIE (1930), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1954. Cercetător. După absolvire a funcționat ca profesor de liceu și apoi ca salariat al organismului de conducere a mișcării sportive (UCFS și CNEFS). Din 1970, se transferă pe post de cercetător la CCPS, în cadrul Laboratorului de biomotricitate, creat la începutul anilor '60 de Iosif Mayer. Devenit șef de laborator, îi lărgeste sfera de preocupări, valorificând, în abordarea esenței și tehnicii efortului, informații din domeniul biofizicii, electronicii, automatizării, matematicii și ingineriei mecanice. Împreună cu colaboratorii săi creează mai multe instalații și metode de investigare a comportamentului motric al sportivilor de performanță, necesare obiectivizării parametrilor de mișcare în diferite sporturi: atletism, box, canotaj, caiac-canoe, haltere, handbal, înot, lupte, scrimă, schi-fond etc. Împreună cu cercetătorii Pierre de Hillerin și Vladimir Schör, fundamentează în sportul românesc conceptul de „simulare de condiții”, concretizat în realizarea simulatorului *Ergosim*, care a fost brevetat ca invenție în 1994. Simulatorul, asistat de calculator, a fost folosit eficient în pregătirea și corectarea tehnicilor din sporturile amintite,

în pregătirea și perfecționarea sportivilor pentru concurs. Multitudinea informațiilor furnizate obiectiv și adecvat, în condiții similare concursului, au constituit sursa judecăților de valoare despre nivelul intermediar și final al formei sportivului. În anul 2000, i s-a acordat *Medalia Națională Pentru Merit* clasa a III-a, iar în 2004, - *Medalia Meritul Sportiv* clasa a III-a.

STURDZA, DUMITRU –TIM (1938), n. în Iași. Descendent dintr-o familie princiară, originară din Moldova, atestată încă din sec.XV. Fiul prințului Gheorghe – Georges Sturdza și al Margaretei – Greta Kvaal, norvegiancă. Inginer, specializat în fizica atomică. Absolvent al

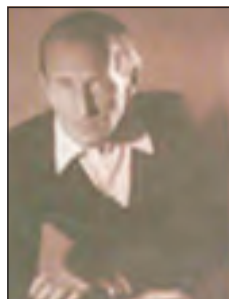
Universității din Lausanne și al unui masterat în fizică atomică. Datorită situației politice din țară, în anul 1948, Dumitru Sturdza, părăsește România, împreună cu mama sa și cu cei doi frați, stabilindu-se în Norvegia, unde și-a finalizat studiile liceale. După 1958, familia Sturdza, s-a stabilit în Franța, iar după 1960 DS devine student la Politehnica din Elveția. DS s-a dovedit un mare pasionat și practicant al sportului. În Elveția la Zumikon a practicat mai multe ramuri de sport, printre care schiul, squash-ul și în mod deosebit tenisul. Pasiunea sa pentru sport a căpătat o dimensiune deosebită, în perioada studiilor liceale în Norvegia, unde la 14 ani se situa printre primii 10 sportivi juniori ai acestei țări. Un eveniment semnificativ s-a petrecut peste câțiva ani, când tânărul DS, împreună cu mama sa (fostă campioană de junioare a Norvegiei) au jucat în proba de dublu mixt, câștigând titlul de campioni naționali. După absolvirea facultății, sportul – respectiv tenisul a devenit principala sa preocupare, reușind performanțe deosebite. A câștigat peste 32 de titluri de campion național al Elveției, în probele de simplu, dublu și dublu mixt. Participant la Openul Franței de la Roland Garros și la Wimbledon. A înregistrat victorii importante asupra unor jucători de valoare, printre care: Wilhelm Bungert, Neale Fraser, Zeljko Franulovici, Georges Goven. A făcut parte din echipa

Elveției, susținând în cadrul Cupei Davis 26 de meciuri la simplu, din care a câștigat 10 și 16 în proba de dublu, din care a câștigat 7, în perioada 1964-1978. De asemenea, a fost desemnat căpitan ne jucător și a condus echipa Elveției, în Cupa Davis în 1992 și 1993. Prin performanțele sale, s-a clasat pe primul loc în topul celor mai buni jucători de tenis din Elveția, iar în topul internațional pe locul 32. DS s-a dovedit un foarte iscusit și prosper om de afaceri. A dezvoltat o firmă producătoare de cosmetice în Elveția, cu sucursale în peste 20 de țări, precum și alte afaceri în diferite domenii. S-a implicat și în domeniul sportiv, între altele fiind coproprietar cu Guillermo Vilas și Ion Țiriac a unui club de tenis Vitis Tennis Club. Pe tot parcursul activității sale a păstrat legătura cu România, față de care manifestă un deosebit respect. După 1989, relațiile sale amicale, cu diferite organizații și instituții din țara noastră, inclusiv cele sportive, s-au amplificat și au căpătat rezolvări foarte concrete. A ajutat România în momentele grele, a trimis ajutoare, constând în alimente, medicamente și îmbrăcăminte. S-a dovedit un foarte bun susținător, în stimularea relațiilor economice ale României cu oameni de afaceri din alte țări. A oferit generos sprijinul său, sponsorizarea unor acțiuni inclusiv sportive, acordarea unor burse anuale unor elevi și studenți, sprijin moral și material *Fundației Culturale Magazin Istoric*, premiera unor lucrări cu caracter istoric, finanțarea participării la unele reuniuni internaționale, călătorii de studii și multe altele. Ca o recunoaștere a meritelor și contribuției sale, mai multe instituții și organizații din România, i-au acordat numeroase distincții. Printre acestea se află: titlul de Președinte de Onoare al *Fundației Culturale Magazin Istoric* (martie 1997); Cetățean de Onoare al Iașului (octombrie 2004); Președinte al Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Iași (iulie 2008). Contribuțiile sale, în domeniul tenisului, au fost recunoscute și pe plan internațional, fiind prezentat în lucrarea americană, dedicată personalităților din tenis, intitulată *International Who's who in tennis!* – SUA 1983. Surse: Dumitru Graur – *Interviu cu Greta Sturdza* – 2009; Marius Popescu „5 ani cu Dumitru Sturdza”; *Interviuri acordate de DS – mass mediei.*

STURZA, DIMITRIE ALEX-ANDRU (1833- 1914), n. în Miclăușeni, jud. Roman. Om politic și istoric. Academician. Președinte al Partidului Național Liberal (1892-1908). Studiile făcute la Bonn și Berlin i-au oferit temeliile pentru o bogată cultură și informație politică,

istorică, economică ș.a. pe care se sprijină polivalența activității sale publice desfășurate pe vremea domnitorului Al. I. Cuza și Regelui Carol I – în ipostazele de senator, de titular al diverselor departamente și ministere, de prim-ministru (1895-1896, 1897-1899, 1901-1904, 1907-1908), de membru, secretar și președinte al Academiei Române, de orator strălucit. A scris și publicat (în limbile română, franceză și germană) peste o sută de lucrări în cele mai diverse domenii. În timpul exercitării atribuțiilor sale în cadrul Academiei Române, a contribuit la îmbogățirea colecțiilor acestei instituții, printre care și colecția „...acte și documente relative la istoria renașterii României”. A publicat numeroase studii istorice. Ca ministru al Departamentului Instrucțiunii Publice și al Cultelor, a întreprins o serie de reforme vizând alcătuirea de programe școlare, pregătirea cadrelor didactice și îmbunătățirea stării materiale a școlilor. Înființând Școala Normală pentru pregătirea institutorilor, a restructurat profund programa acestui tip de instituție de învățământ, educației fizice fiindu-i stabilite drept obiective „...predarea de cunoștințe despre organele mișcării, despre schimbările după vârstă ale lumii școlare și acomodarea cu aparatele de gimnastică”. Conform normelor stabilite de el, lecțiile de educație fizică erau predate de două ori în cursul unei săptămâni, sub forma exercițiilor de gimnastică analitică, a jocurilor dinamice și mișcării în aer liber. Lecțiile aveau și caracter metodologic, pregătindu-i pe viitorii institutori să predea sistematic educația fizică la clasele primare. Conceptele sale și modalitățile de predare a educației fizice, au constituit o pledoarie asupra necesității practicării exercițiilor fizice în mod organizat și științific.

SUCHIANU, D. IOAN (1895-1985), n. în București, pe numele adevărat Ion Dumitru. Om de cultură, gazetar, scriitor, expert în arta cinematografică. A beneficiat de o pregătire intelectuală deosebită, care i-a permis o mobilitate pe măsură în domenii diferite, ca filosofie,

sociologie, psihologie, științe juridice, literatură și mai cu seamă, în filmologie. Cea mai mare parte a activității sale a dedicat-o filmului, atât criticii cât și sprijinirii producției cinematografice naționale. Expert în istoria filmului și estetica ecranului, a realizat lucrări memorabile: *Filme de neuitat*, în colaborare cu Constantin Popescu, *Metamorfoze cinematografice sau arta ecranizării*, *Vedetele filmului de odinioară*, *Nestemate cinematografice*. Firea sa iscoditoare, pasionată, l-a îndemnat și spre sport, pe care l-a practicat din adolescență și cu real succes în mai multe discipline: campion școlar la patinaj artistic, înotător și săritor de la trambulină, jucător de tenis deosebit de longeviv și mai ales, un împătimit al schiului pe care l-a practicat la un nivel calificat, având în vedere brevetul său de instructor al școlii din Predeal. Ca scriitor și gazetar care a publicat volumul *Foste adevăruri literare* și *Cronici*, în *Revista Fundațiilor Regale* și în alte publicații, a abordat și teme sportive. Sportul în general l-a elogiat ca pe o sursă permanentă de fericire, „fiindcă dă sentimentul desăvârșirii proprii”. Fără a fi interesat de performanță ci de stil, IDS a făcut referiri inspirate la frumusețea diferitelor sporturi, extaziindu-se asupra satisfacțiilor ce le dau figurile la patinajul artistic sau aplecându-se cu temeinicia expertului asupra schiului, analizând diferitele stiluri și școli. Deși considera schiul „jucărie de copii mari”, într-un articol *Emil Allais și doctrina franceză*, publicat în *Revista Fundațiilor Regale* nr. 3 din 1 martie 1939, analiza cu profunzime progresele înregistrate prin aplicarea gândirii creatoare a cunoștințelor de mecanică și a viziunii în spațiu. Astfel, sportului bazat pe cercetări științifice aplicate îi vedea un rol important și nu de „cenușăreasă în cultura europeană” iar despre evenimentul sportiv

concluziona că „...poate intra în nobila categorie a actualităților culturale”.

SZABO, GABRIELA (1975), n. în Bistrița. După absolvirea LPS din Bistrița, urmează cursurile Facultății de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității Babeș-Bolyai Cluj Napoca, obținând diploma în 1999. Absolvă masteratul Antropologie Motrică din cadrul ANEFS (2004-2006). De asemenea, obține titlul de doctor în cadrul ANEFS, în anul 2010. A fost descoperită de către Zsolt Gyöngyössi, antrenor emerit – devenit și soțul atletei, care o va pregăti de-a lungul prodigioasei sale cariere internaționale. Campioană națională la 3 000 m în 1983. A stabilit 9 recorduri naționale: 7 în aer liber și 2 în sală (1995-2001). Încă de la juniorat, a obținut rezultate remarcabile în proba de 3000 m plat: în 1991, la 15 ani, devine campioană europeană la Salonic, în 1992 vicecampioană mondială la Seul, în 1993 ocupă locul I la CE de la San Sebastian, pentru ca în 1994 la Lisabona, la CM, să cucerească medalia de aur. În același an, stabilește la Helsinki un nou record european de junioare pe distanța de 3000 m (8:40,08), ocupând la CE de senioare locul III. Ca senioară, continuă seria marilor performanțe: la CM de sală în 1995, pe aceeași distanță (3000 m), ocupă locul I. La JO din 1996 la Atlanta obține medalia de argint (1500 m). În 1997 la Paris, tot în sală, la CM cucerește locul I și devine campioană mondială. De asemenea, în 1997, la Atena, devine campioană mondială la 5000 m. În 1998 în CE de sală de la Valencia, obține medalia de aur la 3000m, și locul II la CE în aer liber de la Budapesta la 5000m. În 1999 cucerește 3 titluri de campioană mondială (la Maebashi în sală la 1500 și 3000 m și la Sevilla – în aer liber – la 5000 m), locul I în Golden Ligue și în Grand Prix la 3000 m. În anul 2000, obține un nou titlu de campioană europeană de sală la Gent, la JO de la Sydney din același an, câștigă titlul de campioană olimpică la 5000 m, iar la proba de 1500 m obține bronzul. La CM de la Edmonton din 2001, a

luat medalia de aur la 1500 m, iar la CM de sală de la Lisabona medalie de argint. În cadrul JMU a reușit să câștige trei titluri: în 1995 la 1500 m și 3000m, iar în 1997 la 1500 m. Cariera excepțională a GS a fost încununată și de numeroase recorduri: 1 record olimpic la 5000 m, 2 recorduri la CM de sală (5000 m și 3000 m), 1 record european în aer liber (5000 m), 2 recorduri europene în sală (5000 m și 3000 m) și spectaculosul record european obținut la Monaco pe 3000 m de 8:21,42. În total, a cucerit 25 de medalii (16 de aur, 6 de argint și 3 de bronz), din care: 17 la JO, CM și CE de seniori (10-4-3); 5 la CM și CE de juniori (3-2-0) și 3 de aur la JMU. Reprezentanta țării noastre a stabilit, cu această ocazie și un record, fiind aleasă cu peste 100 de voturi și încă din primul tur (din 198 țări). Este fără îndoială, o recunoaștere a performanțelor sale la CE, CM și la JO. Vicepreședintă a FRA (din 2005), având în subordine Comisia de Femei și Comisia de Marketing și Relații Publice. Membră a Comisiei atleților din cadrul Asociației Europene de Atletism (2000-2002). Membră a Comisiei de Reflecție din cadrul AEA (2009). Membră a Comisiei de Femei din cadrul IAAF (2007). Membră a Comitetului Olimpic Român (2002-2004). Distincții: acordarea Premiului Național pentru Sport de către MTS (1999); desemnarea de către FRA ca *Cel mai bun atlet al anului*, atât la categoria femei, cât și la general de 5 ori (1996-2000); declarată de către Asociația Mondială a Presei Sportive drept cea mai bună sportivă a anului (1999); desemnarea de către IAAF ca Atletă Europeană a Anului (1999) și Femeia Anului a României (1999); primirea Trofeului *Campion de legendă* din partea Fundației Casa Campionilor; Cetățean de Onoare al municipiilor Bistrița, Cluj-Napoca și București. Pentru realizările sale, COSR i-a acordat Colanul de Aur. Maestră a Sportului (1992) și Maestră Emerită a Sportului (1995). Decorată cu: Ordinul Național Serviciul Credincios în grad de Comandor (2000) și Ordinul Meritul Sportiv clasa I (2004).

SZERVATIUS, EUGEN – JENŐ (1903 – 1983) n. în Cluj. Sculptor, autodidact la începuturi. A muncit ca rotar. Când și-a descoperit vocația artistică, a

avut șansa să studieze la Paris, în perioada 1925-1927. Revenit în țară, se face remarcant cu mici nuduri în lemn. Câștigă premiul *Simu* pentru bustul pictorului *Tasso Marchini*. Filonul inspirației sale l-a constituit viața simplă și folclorul, temele tratându-le cu expresivitate, în lucrări de la sculptură mică la basoreliefuri, statui și realizări monumentale: Țăran din Rodna, Mama cu copiii, Trecutul, Amintiri din trecut, Badea ș.a. A abordat și teme sportive, una din lucrările sale, executată în lemn, fiind intitulată: Șahist. Este prezent în muzee din țară și străinătate.

SZÖCS, LADISLAU (1929), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1964. Antrenor de popice categoria I. A practicat proba athletică de marș, pe distanțele de 5km și 10km, până la nivelul categoriei I de clasificare. Legitimat la secția de profil a Clubului CCA. În anul 1952 a câștigat *Cursa munților* – Comarnic-Predeal (35km). În paralel, a practicat popicele la AS Bere Grivița. A activat pe linie de sport în sistemul cooperăției și în organizațiile sportive centrale și ale municipiului București. În perioada 1957-1983, cât a îndeplinit funcția de secretar al FR de Popice, reprezentații țării noastre au obținut, pe plan internațional, cele mai valoroase performanțe din istoria acestui sport în România. Astfel, s-au cucerit 61 de medalii, din care 27 de aur, la edițiile CM de seniori (bărbați și femei) și de juniori. De asemenea, în calitate de secretar al FR de Popice, LS a organizat în România 2 ediții ale CM de seniori (în 1966 și 1980) și un CM de juniori (1971), precum și un congres al Federației Internaționale de Popice, în 1969, la Mamaia, unde au participat reprezentanți din 63 de țări. Grație meritelor sale în domeniul organizării și managementului activităților sportive de profil, a fost ales în organele de conducere ale Federației Internaționale de Popice (FIQ) (vicepreședinte, în 1981; membru în Comisia de cenzori; președinte al Comisiei tehnice). În anul 1998, devine președinte

al Asociației Internaționale de Popice Clasice. După încetarea mandatului său de secretar general al FR de Popice, a fost numit președintele Clubului *Voința* București. Datorită demersurilor sale s-au îmbunătățit atât zestrea bazei sportive, cât și performanțele sportivilor clubului. A elaborat lucrarea *Metodica învățării și perfecționării jocului de popice*, apărută la Editura Sport-Turism, în 2 ediții (1968 și 1975). I s-au decernat *Diploma de onoare* a CNEFS, *Diploma de onoare* a FIQ. A fost decorat cu: *Medalia Muncii* clasa I (1966); *Medalia Națională Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2004).

SZÖGY, ADALBERT CAROL LUDOVIC (1933-1987), n. în Reșița. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din Timișoara. A funcționat ca medic de circă în jud. Caraș-Severin, practicând în paralel și sportul de performanță (polo pe apă) în Timișoara. A absolvit cursul de medici sportivi-antrenori (1959-1961), obținând calificarea de medic sportiv și de antrenor la polo pe apă. Medic de lot (1961-1963), iar din 1964 a lucrat la Laboratorul de spiroergometrie din cadrul Centrului de Medicină Sportivă. În 1971, împreună cu dr. Gabriel Ghimpețeanu, publică un test original de evaluare a capacității de efort anaerob (TTR – 5s, 10s, 20s, 60s), care a intrat în practica curentă, fiind recunoscut pe plan mondial și purtându-i numele. Coautor la numeroase publicații de specialitate și de cercetare. Din 1980 se stabilește cu familia în Germania, continuându-și activitatea la Laboratorul de spiroergometrie din Institutul de Medicină Sportivă din Frankfurt.

ȘEICARU, PAMFIL (1894-1980), n. în comuna Beceni jud. Buzău. Ziarist, scriitor politic. Erou în Primul Război Mondial, decorat de Regele Ferdinand cu *Ordinul Mihai Viteazul* în grad de Cavaler. Fondator al ziarului *Curentul*, unul dintre cele mai citite și importante cotidiane din perioada interbelică. Între 1934-1944 pune bazele și conduce ziarul *Evenimentul zilei*. Deputat

independent în mai multe legislaturi. Pamfletist de prestigiu, scrierile sale având un conținut extrem de virulent. Editorialele sale la fel de tăioase, atacând problematica de actualitate într-un stil propriu, deosebit de sugestiv. Ziarist de mare succes, fapt reflectat în tirajele foarte mari, fără precedent în istoria presei românești, dar în creștere și a numărului adversarilor, în special din mediul politic și al afacerilor. Nu întâmplătoare i s-a adus invecitiva jignitoare „șantajul și etajul” de către cei care nu-l agreeau, care erau atacați în pamfletele sale. De asemenea, se pare că, nedreaptă, a fost și aprecierea lui E. Lovinescu care i-a atribuit folosirea în pamfletele sale, a unui limbaj de mahala. De fapt era mai mult o exprimare pe înțelesul și la nivelul marii mase de cititori din cartierele orașelor țării, de la sate. Cu toate că era extrem de ocupat, solicitat la nenumărate acțiuni și evenimente cu caracter național sau de protocol, își făcea timp pentru a urmări și fenomenul sportiv din țara noastră, în continuă creștere, în deceniul al patrulea al secolului al XX-lea. În nenumărate sale editoriale a elogiat succesele de prestigiu ale unor sportivi români, campioni mondiali și europeni: Papană, Frim, Hubert, Petrescu, Rădulescu Tita de la bob, Rang vicecampion olimpic la călărie, boxerii Lucian Popescu și Toma Aurel. Era nelipsit de la meciurile de fotbal ale echipei naționale și ale echipei de suflători care era *Venus*. A rămas celebră formula 8+3, inclusă într-un editorial al său despre componența echipei naționale (8 români și 3 maghiari). Această sugestie a venit după incidentul petrecut în tunelul stadionului din Budapesta, când Bindea, renumita externă dreaptă a echipei reprezentative a României, a fost bătut bestial de jucători ai echipei naționale a Ungariei. În același timp, ziarul pe care-l conducea, a scos în evidență, atât în editoriale, cât și în paginile de sport din interiorul cotidianului, nepăsarea autorităților față de baza materială precară, slaba răspândire a sportului în mediul școlar și studentesc, etc. După anul 1944 a trăit în Spania și Germania. Era foarte apreciat de conducerea diasporei românești și de cercurile politice, sociale și culturale occidentale. A făcut parte din elita intelectualității române, scriind pamflete și articole analitice împotriva

regimului comunist din România, atât la ziare de limba română cât și în presa occidentală de mare tiraj. Pentru contribuțiile sale în domeniul sportului a fost decorat de regele Carol al II-lea, în anul 1936, cu Medalia *Meritul Cultural pentru Sport* clasa a II-a.

ȘELARU, NARCIS (1970), n. în București. Economist. Ziarist, redactor și comentator sportiv. Absolvent al ASE din București (1997). A practicat voleiul de performanță la *Steaua* București, remarcându-se ca un talentat conducător de joc. A obținut titlul de campion național. A mai jucat la ASA Buzău (*Electra*– divizia A) și la IOR București. În 1995, a debutat în presa sportivă ca redactor al revistei *Fotbal Plus* și colaborator al emisiunii de televiziune *Repriza a III-a*. Din 1996 devine redactor și comentator TV, realizând emisiuni și transmisii de la competițiile de fotbal intern și internațional (Liga campionilor: Manchester United–Internazionale Milano), de la întrecerile CE de volei, desfășurate la Brno. A continuat să se remarce în transmisiile jocurilor de volei.

ȘERBAN (PREDESCU), MARIA (1943), n. în București. Psiholog. Profesor de educație fizică și sport. Absolventă a Universității *Babeș-Bolyai* Cluj, Facultatea de Istorie-Filosofie, Psihopedagogie specială (secundar, limba și literatura română), Institutul Pedagogic București – Facultatea de Educație Fizică și Sport. A urmat apoi cursul de specializare în psihodiagnoză și psihoterapie. De asemenea, este antrenore de gimnastică sportivă (cat. a III-a). În perioada 1970-1989, a funcționat în CCPS ca cercetător științific principal gradul III în laboratorul de psihologie performanțială, având sub observație loturile naționale de înot, haltere, kaidac-canoe,

canotaj, schi-fond, scrimă și lupte libere, punând accentul pe tehnicile sugestive și de relaxare. Cu preocupare intensă pentru publicistică, are 4 cărți publicate în Editura Sport-Turism, peste 50 de lucrări de cercetare în domeniul psihologiei sportive sub egida CCPS, peste 3 000 de articole, interviuri, reportaje și anchete apărute în mass-media: revista *Educație fizică și sport*, ziarul *Sportul*, *Dosarul psihologiei sportive* – 1983. A elaborat lucrarea de cercetare științifică despre bioritmurile și rolul acestora în evoluția sportivilor români la JO Moscova 1980 (premieră românească). Editor, redactor șef al revistei *Sănătatea*, director al Editurii *Med Contact Press*, redactor șef al revistelor *Femeia*, *Românul*, *Doina*, *Curierul sănătății*, *Flagrant* (perioada 1990-1998). A apărut de peste 30 de ori pe posturile: Prima TV, PRO TV, Tele 7 abc, ca specialist în dezbaterile unor teme de sănătate, educație pentru familie, cuplu, copii. Peste 300 de pacienți au primit consiliere din partea ei în probleme de adaptare, integrare în profesie, școală, familie, viață.

ȘERBĂNESCU, NICOLAE (1944), n. în București. Istoric, jurnalist sportiv. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității București (1969). Și-a început activitatea jurnalistică colaborând la diferite publicații sportive. Între 1977-1981, a fost directorul Muzeului Sportului (de la fostul stadion 23 August), reușind, în această calitate, să realizeze o importantă bază de date, utilă în conceperea unor lucrări de specialitate.

A semnat articole la revista *Educație fizică și sport*, la ziarul *Sportul* și, împreună cu E. Fântâneau, a editat o istorie a călăriei românești, *Calul prietenul meu*. Între 1980-1990, a fost colaborator sportiv la postul Radio România. După 1990 s-a angajat la *Gazeta sporturilor*, la *Sportul românesc* (1991-1993), apoi la ziarele *Ora*, *Ziua* și la cotidianul *Sport XXI*. Între 1999-2000, a fost secretarul general al FR de Box. După anul 2000, și-a continuat activitatea în calitate de consilier în cadrul MTS/ANS.

Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a. Și-a adus contribuția la realizarea celor 2 ediții ale Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România.

ȘERBESCU, IOAN (1940), n. în comuna Luncăvița, jud. Caraș-Severin. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din Timișoara, în 1971. Medic secundar medicină sportivă 1974; specialist din 1977 și medic primar medicină sportivă din 1984. A acordat asistență

medicală sportivilor fruntași din înot, fotbal, box, gimnastică, lupte, judo. A activat mulți ani ca medic al echipei de fotbal *FCMR*, iar apoi a fost numit medicul echipei *Gloria Bistrița*. Din 1984 până în 2004, a fost medicul lotului olimpic masculin de gimnastică care s-a pregătit la Reșița, sub îndrumarea profesorului Dănuț Grecu. A însoțit echipa de gimnastică a țării la CE desfășurate în perioada 1992-1998. În anul 1998 a participat la Sabae, Japonia la Supercupa de gimnastică. Din anul 2008, lucrează la CSS Reșița și asigură asistența medicală la lotul feminin de lupte, care se pregătește la Reșița. În martie 2007, Consiliul Local al Municipiului Reșița i-a acordat titlul de *Cetățean de Onoare*. În anul 2004, ca semn de apreciere pentru întreaga activitate desfășurată și contribuția la obținerea unor performanțe de prestigiu ale sportivilor din județul Caraș-Severin i s-a conferit Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a.

ȘERBESCU, IOAN (1946), n. în Chișineu-Criș, jud. Arad. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală, promoția 1974. Activitate profesională: medic specialist medicină generală (1980); medic specialist medicină sportivă (1996), medic primar medicină sportivă

(2001). A activat ca medic coordonator al Ambulatoriului de specialitate pentru sportivi din Timișoara,

din anul 2005. Competențe: acupunctura, ca urmare a cursurilor efectuate în Centrul Universitar Timișoara, în perioada 1984-1987. Membru în Societatea Română de Medicină Sportivă, în Colegiul Medicilor din România și în Societatea Română de Acupunctură. A publicat 6 studii, între 1993 și 2006, cu aplicativitate în domeniul medicinei sportive și al recuperării medicale la sportivi. A acordat asistență medicală unor echipe de fotbal, care activează pe plan local.

ȘERPE, CONSTANTIN (1928-1993), n. în com. Păstrăveni, jud. Neamț. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1955. A funcționat ca medic specialist în medicină generală și sportivă. Repartizat pe lângă loturile naționale și olimpice de handbal feminin și masculin, în perioada 1955-1980, a răspuns de starea generală de sănătate și de terapia sportivilor, aducându-și contribuția la realizarea a 5 titluri mondiale (3 la fete și 2 la băieți). De asemenea a asigurat asistența medicală la loturile olimpice și universitare, care au realizat performanțe de prestigiu pe plan internațional. Preocupat și de partea teoretică a eforturilor de antrenament și competiționale, a scris numeroase lucrări pe teme de specialitate, unele dintre ele susținute în cadrul simpozioanelor interne și internaționale. Decorat cu: *Medalia Muncii* (1962); *Ordinul Muncii* clasa a II-a (1974); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (1981); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1982).

ȘICLOVAN, ION (1921-1985), n. în Arad. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ANEF/SSEF, promoția 1945. În 1965, a fost promovat la gradul didactic de profesor universitar. Jucător de fotbal în divizia națională (la *Gloria* Arad-1932-1940, *Carmen* 1940-1947, *Ciocanul* 1947-1948 și *Dinamo* 1948-1950) și de 4 ori component al echipei reprezentative a României. Începând din 1946, a îndeplinit o serie de funcții în mișcarea sportivă și în învățământul superior de

profil: 1946-1948 secretar general al FR de Fotbal; 1948-1950 director al Direcției tehnice din CCFS; 1954-1957 director adjunct al ICF; 1956-1965 rector al ICF; 1965-1973 șef de catedră la IEFS (Istoria, teoria și organizarea educației fizice), în aceeași perioadă și vicepreședinte al FRF. Începând din 1962 până în 1982, a fost membru al Forurilor de conducere ale sportului românesc, și membru al comitetului Executiv al UCFS, al CNFS, în această perioadă fiind și vicepreședinte. Între 1973-1980 rector al IEFS. În perioada 1960-1966 a îndeplinit funcția obștească de Președinte al FR de Gimnastică. Din prezentarea rectorilor Institutului, cu ocazia aniversării a 80 de ani de la înființare, se menționează că în prima perioadă când a fost rector a dezvoltat învățământul mărinind numărul catedrelor, al studenților și al cadrelor didactice favorizând și extinderea vieții cultural-sportive în cadrul institutului, față de cel de-al doilea mandat, când din dispoziții superioare au fost luate o serie de măsuri în defavoarea activității institutului, precum: reducerea duratei studiilor la 3 ani; reducerea numărului de cadre didactice și implicit a catedrelor precum și o serie de pierderi materiale. În perioada 1968-1980 a fost membru al Comitetului Director al Federației Internaționale de Educație Fizică (FIEP). A condus delegația CNEFS la reuniunea inaugurală a Conferinței Sportive Europene (Viena, 1973). A participat, ca șef al unor delegații ale CNEFS, la convorbiri cu delegații ale organismelor sportive naționale din mai multe țări. Printre lucrările intrate, sub semnătura sa, în bibliografia domeniului, se numără: *Planificarea activității de instruire sportivă* (1950); *Bazele antrenamentului sportiv* (1961); *Bazele generale ale teoriei educației fizice* (1962); *Metodica educației fizice în verigile sistemului nostru de educație fizică* (1966); *Teoria educației fizice și sportului* (1970, ediția a II-a 1972); *Fotbal la copii împreună cu Constantin Ardeleanu* (1971); *Teoria antrenamentului sportiv* (1977) și altele. A coordonat numeroase colective de specialiști care au elaborat programele de educație fizică, structurate pe cicluri de învățământ și ani de studii. A contribuit la fundamentarea metodologiilor de perfecționare a profesorilor și antrenorilor de educație fizică, dar și la dezvoltarea

disciplinelor teoretice predate în cadrul IEFS. Pe lângă realizările sale incontestabile, a avut o serie de acțiuni și decizii care au fost contestate. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1972).

ȘICLOVAN, HORIA (1954-2008), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al IEFS, promoția 1978, specializare handbal. Până în anul 1979 a fost profesor-antrenor la *CSȘ nr. 1* din Constanța, la catedra de handbal. În perioada 1979-1983, ca antrenor (cat. a II-a) pregătește echipa feminină a Clubului *Progresul* București, furnizând numeroase sportive echipelor divizionare A. Din 1983 și în continuare, activează în cadrul Cabinetului metodic al Clubului *Steaua*, ca cercetător și metodolog documentarist. Publică 20 de articole în revista *Educație fizică și sport*; participă la comunicări și simpozioane naționale și internaționale; elaborează istoricul Clubului *Steaua*. Cea mai importantă și valoroasă lucrare a sa, o reprezintă istoria tuturor ramurilor de sport care a funcționat în cadrul CCA/CSA *Steaua* (înființare, evoluție, realizări, rezultate, sportivi, antrenori și club).

ȘICLOVAN RODICA – vezi **FR Volei**

ȘINTIE, ANA-MARIA (1967), n. în București. Profesoară de educație fizică și sport, absolventă a IEFS (AEF) București, specializarea volei, promoția 1991. Profesor gradul didactic 2, antrenor de volei (1998). Cercetător științific (1991). Studii de master (2005) - Școala

Națională de Studii Politice și Administrative, Facultatea de Comunicare și Relații Publice, Master – Managementul proiectelor internaționale. Studii de doctorat la ANEFS, titlu obținut în anul 2010. Sportivă de performanță, jucătoare de volei legitimată la: *CSȘ Semănătoarea* București, nivel de

juniori 1981 – 1986; *CS Rapid* divizia A, cu dublă legitimare 1985-1986 (antrenor Nicolae Humă); *CS Confecția* București, divizia B, 1986 – 1987; *CS IEFS* 1987-1989 (antrenor Ștefan Roman) și 1990-1991 (antrenor Stelian Tudor); *CS Sportul Studențesc* 1989-1990; *AS ITB* 1991-1992. În perioada 1991-1997, a activat ca profesoară la catedra de volei a *CSȘ nr.6* București cu rezultate semnificative în selecția și pregătirea copiilor și juniorilor (2 sportive promovate în lotul național de cadeți (1995) și o jucătoare transferată la *CS Dinamo*. Tot în intervalul 1991-1997 a fost încadrată ca cercetător științific la CNCS – Laboratorul de metodologie și sport școlar, printre realizările și contribuțiile sale aflându-se: Studiu comparativ privind potențialul biometric al elevilor din clasele I-IV – coautor (1992); Metodă și sistem de înregistrare și analiză a jocurilor sportive, cu aplicație în volei – coordonator și autor (1993-1995); Studiu comparativ al potențialului biometric al elevilor din clasele V-VIII – coordonator și autor (1994); Stația pilot de aplicare a bateriei de teste Eurofit la copii între 7-18 ani - coautor (1995). Alte funcții și activități profesionale: șef serviciu în MTS (1998-2003); director cu delegație (1999) la Direcția pentru Tineret și Sport a municipiului București; cadru didactic asociat la ANEFS, Catedra de jocuri sportive, disciplina volei (1999-2003); expert ANS (2003-2005); consilier în cadrul MTS, ANS, Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret (din 2005). Coordonator al unor programe naționale în perioada 2004-2010. A contribuit, în calitate de coordonator, la elaborarea și editarea Anualelor sportului din 1997, 1998, 1999 și 2008. Începând cu 1994, a îndeplinit numeroase funcții obștești în diferite domenii ale activităților sportive. În intervalul 2000-2002, a fost membru al Grupului de experți ai Consiliului Europei privind *Accesul copiilor și tinerilor la educație fizică și sport*. A susținut peste 20 de lucrări de specialitate în sesiuni și conferințe științifice. A sprijinit, în calitate de împuternicit al MTS, Colectivul de autori și Comisia de referenți în elaborarea și editarea primei ediții a *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului*, apărută în 2002. Autor și colaborator la elaborarea celei de-a doua ediții a acestei Enciclo-

pedii. Decorată cu Medalia Națională Serviciul Credincios clasa I (2000) și cu Ordinul Meritul Sportiv clasa a II-a (2004).

ȘIPERCO, ALEXANDRU (1920-1998), n. în com. Tatar Bunar din Basarabia (azi, în Ucraina). Scriitor, promotor al sportului românesc și al Olimpismului, membru al CIO cu un mandat de 44 de ani. Absolvent al Facultății de Limbi Străine a Universității din București, promoția 1959. A îndeplinit funcțiile de: secretar al OSP (1948-1949); vicepreședinte al CCFS (1949-1957); președinte al FR de Volei (1951); vicepreședinte al FIVB (1951-1961); președinte al COR (1953-1959); vicepreședinte al COR (1951-1953 și 1970-1998). În afară de statutul de membru al CIO începând din 1955 până în 1999, AIȘ a mai îndeplinit la nivelul forului internațional olimpic atribuțiile de: vicepreședinte al CIO (1982-1986); membru al Comisiei Executive (1979-1986); membru al Comisiei de ajutor olimpic (1962-1967); membru al Comisiei juridice și de revizuire a Chartei Olimpice (1982-1990); membru în Comisia de pregătire a celui de-al XII-lea Congres Olimpic (1994-1996) etc. A mai deținut și funcțiile de: vicepreședinte al Comisiei de admitere (1980-1990); președinte al Biroului Mișcării Olimpice (1982-1998) și membru al Academiei Internaționale Olimpice (1967-1980), copreședinte al Biroului de coordonare a relațiilor CIO cu UNESCO (1984-1994), delegat prezidențial pentru relațiile CIO cu CNO (1986-1998). AIȘ a contribuit la elaborarea unui nou text al Regulii nr. 26, privind admiterea sportivilor la Jocurile Olimpice (aprobat de Sesiunea CIO din 1971) și la elaborarea noii Charte Olimpice (aprobată de Sesiunea CIO din 1990). La cel de al XI-lea Congres Olimpic (1981, Baden-Baden), în numele CIO, a prezentat raportul principal la tema *Mișcarea Olimpică în viitor*. A prezentat rapoarte în mai multe sesiuni ale CIO. La sesiunile AIO a ținut prelegeri pe teme privind problemele structurale ale olimpismului, regula eligibilității, amatorismul, valorile educative ale spectacolelor olimpice ș.a. De asemenea, din însărcinarea CIO, a

negociat problema reintegrării RP Chineze în mișcarea olimpică (aprobată de Comisia Executivă a CIO, în 1979, și de Sesiunea CIO de la Calgary, în 1980) și, peste șase ani, a mediat tratativele dintre Comitetul de Organizare a ediției XXIV a JO de la Seul și Comitetul Național Olimpic al RPD Coreene (pentru atragerea acestuia din urmă la pregătirea Olimpiadei din 1988 și, implicit, pentru participarea sportivilor nord-coreeni la amplele competiții ce aveau să fie găzduite de capitala Republicii Coreea. Membru al Uniunii Scriitorilor. A publicat: două romane, două volume cu *Note de călătorii*, *Culegere de nuvele*, două scenarii pentru filme de lung metraj, numeroase studii, traduceri și articole în presa de specialitate. AIȘ semnează și eseul *Olimpismul, mișcarea olimpică, Jocurile Olimpice* (București, 1974). Autor al unor articole publicate în revistele CIO, printre care studiul *Les enseignements de l'oeuvre de Coubertin*, apărut în revista *Message Olympique* nr. 15/1986. Academia Sportivă din SUA i-a conferit *Medalia pentru Servicii Deosebite* (1984). Decorat cu: Ordinul *Apărarea Patriei* clasa a III-a (1961) și Ordinul *Tudor Vladimirescu* clasa a II-a (1971).

negociat problema reintegrării RP Chineze în mișcarea olimpică (aprobată de Comisia Executivă a CIO, în 1979, și de Sesiunea CIO de la Calgary, în 1980) și, peste șase ani, a mediat tratativele dintre Comitetul de Organizare a ediției XXIV a JO de la Seul și Comitetul Național Olimpic al RPD Coreene (pentru atragerea acestuia din urmă la pregătirea Olimpiadei din 1988 și, implicit, pentru participarea sportivilor nord-coreeni la amplele competiții ce aveau să fie găzduite de capitala Republicii Coreea. Membru al Uniunii Scriitorilor. A publicat: două romane, două volume cu *Note de călătorii*, *Culegere de nuvele*, două scenarii pentru filme de lung metraj, numeroase studii, traduceri și articole în presa de specialitate. AIȘ semnează și eseul *Olimpismul, mișcarea olimpică, Jocurile Olimpice* (București, 1974). Autor al unor articole publicate în revistele CIO, printre care studiul *Les enseignements de l'oeuvre de Coubertin*, apărut în revista *Message Olympique* nr. 15/1986. Academia Sportivă din SUA i-a conferit *Medalia pentru Servicii Deosebite* (1984). Decorat cu: Ordinul *Apărarea Patriei* clasa a III-a (1961) și Ordinul *Tudor Vladimirescu* clasa a II-a (1971).

ȘTEFANOV, CEZARA (1929), n. în București. Medic. Absolventă a Facultății de Medicină Generală din București, promoția 1953. Medic primar oftalmolog. Traseul său de medic oftalmolog trece prin mai multe unități sanitare de profil din țară. În urma concursului de intrare în București (1974, specialitate oftalmologie) și a concursului de medic primar (1976), având la bază pregătirea clinică de oftalmologie în Spitalul Militar Central, începe să-și desfășoare activitatea de medic primar la Institutul de Medicină Sportivă. În intervalul 1979-1996, la IMS desfășoară pe lângă asistența medicală și medico-chirurgicală de specialitate, activitate de învățământ (cursuri de medicină sportivă cu secundari) și de cercetare științifică. Este prezentă cu lucrări de specialitate, bunăoară la diferite congrese internaționale (1979, Budapesta; cu *Lentilele de contact în sportul de performanță*;

1980, Viterbo–Italia). În cadrul USSM, secțiunea medicină sportivă, a susținut mai multe lucrări, dintre care: *Analizorul vizual și practicarea sportului de performanță*, *Viciile de refracție și corectarea lor în activitatea sportivă*, *Urgențele medico-chirurgicale oftalmologice în sportul de performanță*. Toate acestea și multe alte lucrări sunt cuprinse în cartea *Selecția și sportul de performanță*. Ieșită la pensie în 1996, continuă să se ocupe, într-o clinică particulară, de viciile de refracție și de corectarea lor prin folosirea mijloacelor computerizate.

ȘTEFĂNESCU, DAN (1948), n. în Roșiorii de Vede, jud. Reporter și crainic sportiv. Teleorman. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București (1972). Ca student, a colaborat la revista *Simpozion* din Iași și la publicațiile *Medicinistul* și *Viața studentască*

din București. În lumea sportivă a fost cunoscut ca reporter și crainic sportiv. În 1966 a avut contact cu presa sportivă, la Iași, în primii ani de facultate (începută la IMF). În 1970 a realizat prima emisiune de sport în direct, la Radio-București, transmițând meciul *Dinamo – FC Liverpool*, din CCE. În calitate de crainic-radio realiza aproximativ 30 de transmisii în direct pe an. Secretar al Consiliului județean al Colegiului Medicilor din România. Membru al Asociației Române de Sănătate Publică și Management Sanitar, membru APSR și al Societății Medicilor Scriitori și Publiciști din România.

ȘTEFĂNESCU, GHEORGHE (1923-1995), n. în orașul Bălți (azi în Republica Moldova). Ziarist sportiv. În 1947 a debutat în presa sportivă fiind corespondent, colaborator și redactor al ziarului *Sportul popular (Gazeta sporturilor)*. S-a remarcat prin articole de specialitate, de motociclism, ciclism, hochei pe gheață și patinaj artistic. Un timp, s-a aflat printre redactorii publicației ilustrate *Stadion*, dovădind talent în arta fotografică. În anul 1973, împreună cu Dorin Șteflea, a publicat o lucrare valoroasă, intitulată „100 de ani pe patine (1872-1972), o

veritabilă istorie a patinajului, de asemenea a publicat, împreună cu Emil Iencic *Tot pe drum, pe drum... cu N. Ion Țapu* dedicată valorosului ciclist român.

ȘUTZU, C. MIHAIL (1841-1933), n. în București. Inginer. După absolvirea Liceului *Bona-parte* din Franța, și-a luat în 1864 licența ca inginer al Școlii Centrale de Arte și Manufacturi din Paris. La întoarcerea în țară, a lucrat la Ministerul Domeniilor, apoi director general al

Poștei și Telegrafului, consilier la Curtea de Conturi, director și guvernator al Băncii Naționale. Studiile întreprinse, în 1870, la muzeele din Egipt, l-au consacrat ca pe un pasionat colecționar de antichități și reputat numismat. Ulterior a fost numit președinte al Societății Numismatice Române (1903). Din 1909 a fost ales membru al Academiei Române. Cu înclinații de polisportiv, a făcut parte din diferite societăți și asociații, fiind președintele Societății Vânătorilor, membru al Societății de scrimă a Jockey Clubului. În 1896, când s-a înființat *Turing-Clubul Velocipedic*, a fost desemnat președinte de onoare al acestuia.

ȘUTZU, MIHAIL (1891-1942), n. în București. Ofițer. După studii militare, de-a lungul carierei sale, a avansat până la gradul de colonel, viața fiindu-i curmată, în cel de al Doilea Război Mondial. Vitejia și-o dovedise deja din timpul Războiului Întregirii printre militarii săi din Regimentul 22 artilerie și un crâmpiei din zilele lor, „învălmășite și amare” a fost surprins de camaradul său C. Rosetti - Bălănescu în scrierea intitulată *Dedemult*. De C. Rosetti-Bălănescu, cu care era și văr, l-a legat o lungă și strașnică prietenie la care a contribuit într-o foarte mare măsură pasiunea comună pentru vânătoare și pescuit. Împreună au făcut foarte interesante incursiuni cinegetice în diferite zone ale țării și cărora C. Rosetti-Bălănescu le-a consacrat pagini inspirate, MȘ fiind „personajul cel mai pitoresc” sub numele de „Barba-Lata”. Deși pasiunea lui era balta „ca pescar și vânător” o dată cu trecerea sa la *Vânătorii de munte* s-a avântat cu același elan spre vânatul mare și peștii râurilor iuți.

Puternica sa personalitate, caracterul lui ferm s-au repercutat benefic și în coordonarea activităților cinegetice în fruntea cărora s-a aflat, asigurând societății pe care a condus-o în sudul Basarabiei, o organizare model. general de brigadă post-mortem, decedat la Sevastopol, Ucraina.

TATU, CORNEL (1944), n. în Sibiu. Cercetător, biochimist. Absolvent al Facultății de Chimie (secția biochimie) în 1967. Profesor. A practicat atletismul de performanță (proba de 1 500 m), fiind în lotul național de juniori. Antrenori i-au fost prof. V. Răileanu (Sibiu) și

Maria Simion. A mai practicat tenisul, șahul și orientarea turistică. În 1985, participă la maratonul de la New York. Ca biochimist, a fost încadrat, în 1967, în laboratorul CCPS, unde a funcționat până în 1982. A acordat asistență științifică loturilor olimpice de atletism (semifond și fond), box, canotaj, kaiac-canoe, handbal, stabilind pragul aerob-anaerob și transformând informațiile biochimice în rezultate, în date de antrenament consemnate în planurile de antrenament. A fost primul discipol al prof. Gh. Haralambie. A luat parte la mai multe sesiuni științifice lucrările sale fiind difuzate tehnicienilor sau publicate în revistele de specialitate. Din 1983 se stabilește în SUA, unde absolvă Facultatea de Terapie Fizică, în 1990; lucrează în spitalul *Saint Barnabas* din New York, fiind șeful Departamentului de terapie fizică. Publică în revista *P. T. Advance* lucrări despre bioenergie și alte teme specifice. Are în continuare preocupări pentru cercetarea științifică.

TATU, NICOLAE-TITUS (1927), n. în com. Turnișor, jud. Sibiu. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEF/ICF, promoția 1952. A debutat în cariera didactică, ca asistent la Catedra de atletism a ICF (1952). În 1962, este promovat în funcția de șef de lucrări; în

1970 ocupă, prin concurs, postul de conferențiar, iar în 1991, cel de profesor universitar. La nivelul ICF/IEFS, a îndeplinit următoarele funcții de conducere: șef de catedră (1976-1984), decan (1966-1976 și 1984-1990), prorector (1992). După 1994, anul pensionării sale, își continuă activitatea didactică, în calitate de profesor asociat, la ANEFS și la Facultatea de Educație Fizică și Sport de la Universitatea *Spiru Haret* București. A elaborat, singur sau în colaborare, peste 70 de lucrări (cărți, cursuri, studii ș.a.), dintre care 30 au caracter didactic, fiind destinate studenților (10 cursuri și 20 lucrări de metodică), publicate de editurile: *Didactică și Pedagogică*, *Stadion*, *Sport-Turism și Omnia-Uni din Brașov*, precum și de către *Fundația România de mâine*. În paralel cu activitatea didactică, a avut prestații cu rezultate remarcabile în cadrul FR de Atletism (ca membru al Biroului federal, președinte al Colegiului central al antrenorilor și coordonator – director tehnic-al pregătirii loturilor olimpice). Ca antrenor specializat în probele de aruncări, a studiat caracteristicile aerodinamice ale suliței moderne (sulița „planor”) și a confecționat, cu mijloace proprii, un prototip care, probat în practica competițională a anilor 1957-1960, a avut succes atât pe plan intern, cât și la Jocurile Balcanice; a experimentat și introdus, pentru prima dată în țara noastră, antrenamentul de dezvoltare a forței cu haltere la fete-aruncătoare de performanță (1955- 1958); a contribuit nemijlocit, timp de mai mulți ani, la conceperea și aplicarea metodologiei de pregătire și de concurs destinată atleților din loturile național și olimpic. A pregătit și promovat numeroși atleți, care au stabilit, 15 recorduri naționale, și au obținut 21 de titluri de campioni naționali, 14 titluri de campioni balcanici și s-au clasat pe podium la CM, CE, JO . A pregătit atleți de înaltă valoare (precum Lia Manoliu, Mihaela Peneș, Alexandru Bizim ș.a.) pentru trei ediții consecutive ale JO – 1960, 1964, 1968 și a sporit, grație succeselor lor, zestrea de medalii olimpice a sportului românesc. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit (1990). A fost decorat cu: Medalia *Muncii* (1960) și cu Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1968).

TAUS, LAURIAN (1926), n. în Brașov. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1952. Paralel cu studiile liceale și universitare, a desfășurat o intensă activitate sportivă, obținând rezultate de valoare națională la schi și internațională la atletism. Deține 3 titluri de campion național: 1948 la lungime (6,71m) și 1949 la decatlon, legitimat la Clubul Sportiv Universitar Cluj; 1953 pentatlon „A” pentru CCA- București; S-a dedicat medicinei sportive încă de la începutul muncii sale profesionale și i-a rămas credincios până la pensionare. A lucrat ca medic în unitățile rețelei de specialitate, implicându-se și în rezolvarea problemelor organizatorice ale acesteia. A contribuit, concomitent, la formarea cadrelor de specialitate și la progresul științific al domeniului. A păstrat în permanență contactul nemijlocit cu activitatea sportivă, funcționând ca medic al loturilor reprezentative de atletism ale României la competițiile internaționale de înalt nivel și ca medic al echipei de fotbal din Brașov în CN. Prin munca didactică, a contribuit la formarea de: antrenori în cadrul Școlii Postliceale de Antrenori din Brașov; specialiști în domeniu pentru armată (Institutul Militar de Educație Fizică) și profesori de educație fizică și sport (Facultatea de Educație Fizică din Brașov). Rezultatele cercetărilor științifice întreprinse și al observațiilor din îndelungata sa activitate practică au fost sintetizate într-un număr mare de lucrări prezentate la congrese naționale și internaționale și în articole publicate în reviste române și străine. Recunoașterea oficială a rezultatelor obținute a constat pe plan național în: primirea de medalii și diplome de onoare; promovarea ca medic-șef al Dispensarului pentru Sportivi din Brașov; alegerea ca membru în Comitetul de Conducere al Societății de Medicină Sportivă; includerea printre cadrele didactice din învățământul superior de educație fizică și sport și printre specialiștii trimiși de România să sprijine activitatea de medicină sportivă din alte țări (Indonezia, 1962; Liban, 1992).

Pe plan internațional a fost ales: Fellow of FIMS; membru corespondent al Federației Franceze de Psihologie Sportivă – secția medicală; vicepreședinte și apoi președinte al Grupului Latin de Medicină Sportivă; membru al Comitetului Director, al Comisiei științifice și al Comisiei de propagandă ale Grupului Latin și Mediteranean de Medicină Sportivă.

TĂNASE, CONSTANTIN (1880-1945), n. în Huși, jud. Vaslui. Artist. Monstru sacru al teatrului românesc de revistă. Destinat carierei de învățător, calitățile sale naturale l-au îndreptat spre actorie. A absolvit Conservatorul de Artă Dramatică, clasa maestrului

C.I. Notara. În 1919 înființează Teatrul de varieteu *Cărăbuș*, care se impune, în special în deceniul al patrulea, ca o adevărată instituție cu spectacole de o deosebită valoare artistică. A răs mult de politicienii timpului, deplângând practicile lor și starea omului de rând. Voinic și cu o fire energică, a iubit de mic sportul, i-a plăcut mișcarea, fiind campion la oină, la gimnastică, a practicat și boxul. Dintre jocurile sportive, a practicat voleiul și mai ales fotbalul, declarând peste ani că, dacă nu era prins cu activitățile de la *Cărăbuș* „ajungeam un Bodola sau Baratky”. Totuși, cu artiștii de la *Cărăbuș* și *Savoy*, a încropit o echipă ce folosea echipament de la clubul *Venus* și cine altul putea să-i fie antrenor decât Constantin Tănase? Pasionat atât de mult de fotbal, încât, nu pierdea nici un meci al echipei *Venus*, prezența sa în loja lui Gabriel Marinescu, prefectul Capitalei și patronul echipei fiind ovaționată de către galerie. A pledat întotdeauna pentru *fair-play*, devenind celebră intervenția sa vehementă pe lângă G. Marinescu de a elibera din arest pe Baratky, Auer, Vintilă și Rafinschi, reținuți după meciul pierdut de *Venus*, pe Giulești, în 1938, în semifinala Cupei României.

TĂNASE, DAN FLORIN (1958), n. în Sinaia, jud. Prahova. Medic. Absolvent al Facultății de

Medicină Generală în 1983. Specializări în chirurgie plastică și reparatorie (1990) și ortopedie (1998). Profesează la Spitalul Clinic de Urgență *Floreasca* (secția ortopedie). De asemenea, este medicul secției de rugby seniori din 1998. Are o activitate științifică foarte bogată, realizând peste 40 de lucrări de specialitate, prezentate la diverse congrese naționale și internaționale: Congresul Balcanic de Ortopedie (Salonic – 1997); Congresul medicilor sportivi argentinieni (Rosario – 1998); Congresul Balcanic de Ortopedie (Iași – 1999); Congresul Italo-Român de Ortopedie (Lipari – 2000). Unul din obiectivele de cercetare abordat a fost *Specificul traumatologiei sportive în rugbyul românesc*.

TĂNĂSESCU, CONSTANTIN (1912-1997), n. în com. Independența, fostul jud. Covurlui. Unul dintre cei mai reprezentativi jucători români de tenis din preajma ultimului război mondial. Se inițiază în tenisul de câmp la vârsta de 12 ani, la Galați, cu antrenorul Ilie Ivan.

Va continua să joace la Brăila (sprijinit fiind de unul din conducătorii sportului românesc Polydor Lichiardopol). La 20 de ani devenind jucător profesionist, antrenor la TC *Juventus* din București. Campion național profesionist (1932, 1934, 1935, 1936, 1937). Revenit la statutul de jucător amator, în 1938, cucerește 9 titluri de campion național de simplu, care la timpul respectiv reprezenta un record. În 1939, obține rezultate remarcabile la întâlnirile internaționale desfășurate în Franța (Nisa, Beaulieu, Cannes) și în Italia (Palermo, Messina, Taormina, Capri). Face parte din echipa de tenis a României care, în 1942, repurtează două victorii în fața echipei Germaniei (5-2, la București, și 4-2, la Berlin). S-a remarcat prin loviturile sale foarte eficiente de pe linia de fund și atacurile sale spectaculoase la fileu. A câștigat proba de simplu din cadrul Campionatelor Internaționale ale României (1947). Și tot în 1947 a câștigat proba de dublu masculin cu A. Schmidt.

TĂNĂSESCU, DAN-CLAUDIU (1938), n. în com. Mogoșoaia. Medic și ziarist. Absolvent al cursurilor Școlii sanitare de pe str. Pitar Moș din București, 1951, și al Facultății de Medicină din Cluj (1964). A practicat baschetul de performanță. În anii 1990, 1992 și

1996 a fost ales primarul comunei Mogoșoaia. A fost redactor-șef al revistei *Săptămâna* și a colaborat la ziarului *Sportul românesc*. De-a lungul anilor a scris 11 cărți, cele mai dragi dintre ele fiindu-i *Iapa pierdută* și *Câmpia singuratică*. Bun cunoscător al fenomenului sportiv și comentator de fotbal, a realizat, din 1997, la postul de televiziune *Tele 7 abc*, un program săptămânal dedicat analizei meciurilor din campionatul divizionar, precum și problemelor cu care s-a confruntat sportul românesc.

TĂNĂSESCU, DUMITRU-DIMITRIE. După legislatura îndelungată la președinția FR Rugby a lui Gr. Caracostea (1913-1940) în 1941 noul președinte federal a fost numit în persoana lui DT. Fost jucător în Franța, a făcut parte din prima echipă federală a fondatorului

Grigore Caracostea, având calitatea de vicepreședinte – delegat (1938-1940) numit de Straja Țării, inițial, la Comisia de Football-Rugby. DT îndeplinea funcțiile de vice-președinte în Comitetul FR de Rugby și pe cea de președinte al Biroului federal. A jucat și a fost președintele secției de Rugby de la Societatea Universitară *Sportul Studențesc*. S-a preocupat de stabilitatea structurii echipelor, misiune deloc ușoară în condițiile în care România se afla în plin război, cu jucători concentrați periodic sau mobilizați și trimiși pe front. Așa stând lucrurile și DT și-a îndreptat atenția în principal către tinerii din școli, cei din perimetrul Bucureștiului și unele participări la jocuri demonstrative în sprijinul popularizării rugbyului, cum a fost cea de la Pitești, cu participarea a două selecționate A și B. Tănăsescu

D. are meritul de a fi fost alături de foștii jucători, acum antrenori, care și-au unit eforturile pentru a descoperi și modela noi rugbyști: Eugen Sfetescu la CFR, Șt. Bârsan la TCR, Theo Krantz la Vișorul Dacia și Mișu Vardala la Stadiul Român. Sub președinția sa se aflau aproape 30 de echipe de elevi, care peste ani se vor înscrie în prim planul scenei rugbystice românești. Decorat cu Medalia Răsplata Muncii pentru Învățământ clasa a II-a (1930).

TĂRCHILĂ, NICOLAE (1929), n. în Ploiești. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1953. A făcut primii pași în volei la echipa SK-38 și, apoi, la echipa Liceului Sf. Petru și Pavel (actualmente, Colegiul Național) din Ploiești, cucerind

locul I la primul CN al elevilor, în 1948. În același an, se transferă la Clubul SK-44, apoi la Clubul Godeanu și, în final, la Clubul Știința al ICF, toate din București. În perioada 1948-1950, a fost selecționat în reprezentativa de volei a României, participând cu echipa națională la meciurile cu formațiile Ungariei și Poloniei, în 1949 și 1950. A lucrat în calitate de asistent la ICF (Catedra de jocuri sportive – volei) din 1953 și până în 1964 și la Institutul Pedagogic (lector), între 1965 și 1966. Ca antrenor activează la cluburile Constructorul (promovând cu echipa masculină de volei într-o categorie superioară) și Progresul, al Combinatului Poligrafic Casa Scânteii (cucerind de două ori, cu echipa feminină de volei, titlul național în divizia A, în 1955 și 1956). De asemenea, a antrenat și echipa masculină de volei a Clubului CCA, cu care a cucerit locuri fruntașe în CN al diviziei A. Din echipele Progresul CPCS și CCA au fost selecționați numeroși sportivi pentru loturile naționale masculine și feminine de volei, unora dintre ei fiindu-le acordat titlul de Maestru emerit al sportului. Din 1954, a activat ca antrenor în colectivul de tehnicieni ai loturilor naționale de volei. În această postură, a contribuit nemijlocit la cucerirea: locului IV, cu echipa feminină, la CE din 1955; locului IV, la JO

din 1964; locului II, la CM din 1966, cu echipa masculină; locului II, cu echipa feminină, la CE de junioare din 1971; locului III, cu echipa masculină, la CE de juniori în 1969; locurilor II și III, la CM al Surzilor, cu echipa națională feminină și, respectiv, masculină în 1977. Între anii 1966 și 1977, a funcționat ca antrenor federal la FR de Volei, iar în perioada 1978-1984, a activat ca profesor și antrenor în Mexic și Venezuela atât la echipe de club, cât și la reprezentativele naționale. În 1963, a devenit arbitru internațional. Paralel cu bogata activitate de antrenor, a desfășurat și o intensă muncă pe linie metodică. A publicat peste 50 de articole și cărți de specialitate în țară și străinătate, dintre care se detașează: *Volei (curs)*, Editura Didactică și Pedagogică, 1963; *Volei, antrenament, exerciții, jocuri*, Editura UCFS, ediția I (1966) și ediția a II-a (1968); *Volei pentru juniori*, Editura CNEFS, ediția I (1970) și ediția a II-a (1975) etc. În țară și peste hotare, a predat cursuri de metodica voleiului, teoria antrenamentului sportiv și de psiho-pedagogie sportivă. Pe parcursul îndelungatei sale activități, a deținut funcțiile de: președinte al Colegiului central de antrenori, membru al Biroului federal și secretar al Comisiei de apel din FR de Volei. În 1995, i s-a acordat titlul de Antrenor Emerit. În anul 2000, a fost decorat cu Medalia Națională Pentru Merit clasa a II-a.

TĂRICEANU POPESCU, CĂLIN (1952), n. în București. Om politic. Inginer hidrotehnician, absolvent al Facultății de Hidrotehnică din cadrul Institutului de Construcții, devenit ulterior - Universitatea Tehnică de Construcții, București (1976). Masterat în Matematică

și Informatică, la Universitatea București (1981). După absolvirea facultății, a îndeplinit funcția de inginer la Filiala Argeș a Consiliului Național al Apelor (1976-1977) și apoi la Trustul de Construcții Industriale București (1977-1979). În perioada 1980-1991, a fost încadrat ca asistent universitar la Facultatea de Hidrotehnică din București. După

1990, desfășoară o susținută activitate politică. Membru fondator al PNL, încredințându-i-se apoi funcția de secretar executiv (1990-1992). Deputat de Arad (1990-1992), devenind membru în Comisia Economică și în Comisia pentru Învățământ, Știință, Tineret și Sport a Camerei Deputaților. Pentru o scurtă perioadă lider a aripii PNL – Aripa Tânără, apoi vicepreședinte al PNL (1993-2004). Deputat de București (1996-2000, 2000-2004 și din nou din 2004). Din 2004, Președinte interimar, iar din februarie 2005, Președinte al PNL. În perioada 12 dec 1996 – 5.dec.1997 a fost ministru de stat, ministrul Industriei și Comerțului în Guvernul Victor Ciorbea. Prim – ministru al României (28.dec.2004-22.dec.2008). printre realizările sale politice și economice sunt realizate: restructurarea sectorului petrolier și înființarea PETROM; restructurarea sectorului minier; restructurarea Companiei Naționale Electrica; elaborarea proiectelor de restructurare a industriei oțelului și producției de automobile; liberalizarea comerțului exterior. CPT este un mare iubitor, susținător și practicant al sportului și în special al sporturilor cu motor – automobilism și motociclism. Din 2003 - președinte de onoare al Asociației Producătorilor și Importatorilor de Automobile (APIA), 2001-2003, președinte-Asociația Producătorilor și Importatorilor de Automobile (APIA), 1994-1997, membru fondator și președinte al APIA, 1993-2007, partener asociat Automobile Trading Services, importator oficial Citroen, 1990 - fondator al primul post de radio privat din România, 1992-1996 director general - Radio Contact România. Membru fondator și vicepreședinte al Federației Române de Automobilism. Ca practicant al automobilismului participă la raliurile din :1979-1982 la Campionatele Naționale de Viteză în Coastă, Viteză pe Circuit, Raliuri; Viteză în coastă: 2001 locul VII grupa A; Viteză în coastă-automobile istorice de competiții:2010 locul II la grupa I, clasa 1, 2010 locul IV la grupa I, 2011 locul II la grupa I, clasa 1. Ca pasionat al mașinii și-a însușit și abilitățile în conducerea motoarelor de avion. S-a hotărât să obțină licența de pilot privat urmând cursurile Școlii de Aviație Civilă, Cursurile Practice fiind efectuate pe aeroportul Strejnic din

Ploiești, după care a continuat să se perfecționeze la Băneasa. Presa a relatat informația, că în luna mai 2012 CTP a pilotat un avion de agrement la Mitigul Aviatic de la Strejnic într-o formație de cinci avioane. Dragostea pentru sport a transmis-o și fiilor săi - cel mare - Călin practicând sportul și participând la Campionatele Naționale de Karting din 2004 obținând numeroase victorii. Fiul cel mic-Mihai a debutat în Campionatul Național de Karting în 2011. Ca prim ministru a aprobat și sprijinit numeroase acțiuni ale forurilor de conducere ale mișcării sportive, vizând dezvoltarea și afirmarea sportului românesc, dezvoltarea bazei materiale, pregătirea sportivilor români pentru participarea la JO și la competițiile internaționale oficiale. A participat, alături de Președintele României Traian Băsescu și de Președintele CIO Jaque Rogge, la inaugurarea Complexului Olimpic de la Izvorani. În august 2008, ca o recunoaștere a contribuției sportivilor la reprezentarea țării pe plan internațional a aprobat, dublarea premiilor pentru medaliații și pentru cei clasati pe locurile IV, V și VI la JO de la Beijing.

TĂTĂRANU, GHEORGHE

(1896-1975), n. în com. Măicănești, din fostul jud. Râmnicu-Sărat (astăzi Vrancea). Medic. Voluntar în Primul Război Mondial, este selecționat pentru Școala de Ofițeri de Geniu, pe care a absolvit-o în anul 1920. Se înscrie, apoi, la

Facultatea de Medicină Umană din București (absolvită în 1925), pe care o frecventează ca student și, apoi, ca ofițer al Institutului Sanitar Militar. S-a dedicat studiului problemelor de igienă, pe care le aprofundează sub conducerea prof. dr. Dumitru Mezincescu, la Facultatea de Medicină Umană și la Institutul de Igienă din București precum și a prof. Radu Olinescu, la INEF (devenit ISEF și, ulterior, ANEF, în 1937), dar și prin specializarea făcută în Italia. Doctor în medicină și chirurgie. Profesor universitar. În 1946 demisionează din armată pe motiv de boală, cu gradul de colonel-medic. Între 1929-1930 a suplinit la Catedra de igienă a ISEF și

la Facultatea de Farmacie pe prof. dr. Radu Olinescu. Profesor la Secția militară a ONEF – devenită, în 1937, Institutul Militar de Educație Fizică (1929-1942) – și profesor suplinitor la Facultatea de Medicină Umană din București (1945-1947). Șef de catedră la ANEF/IEF/ICF (1944-1952). A efectuat lucrări de cercetare științifică în domeniul igienei generale și al malariei. A publicat 37 de lucrări de cercetare științifică, realizate personal și în colaborare cu alți autori. Dintre lucrările publicate, 7 abordează teme din domeniul educației fizice. În anul 1945, a fost ales președinte al Societății Medicale de Educație Fizică.

TĂTĂRĂSCU, MIHAI (1928-2000), n. în com. Ciorani, jud. Prahova. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1953, specializarea fotbal. Jucător de divizia B la echipele CFR Tg. Mureș și Știința București, precum și la echipa Ciocanul. Din 1961, a fost promovat ca șef de catedră la Institutul Agronomic Nicolae Bălcescu din București. În 1971, a obținut gradul de conferențiar universitar. S-a implicat în construirea Complexului sportiv studentesc *Agronomia* (format din stadion, pistă de atletism de dimensiuni olimpice, sală polivalentă pentru jocuri – cu 1000 de locuri –, o popicărie dublă și alte terenuri și instalații de profil). După 1990, și-a continuat cariera didactică, predând la Facultatea de Educație Fizică a Universității Ecologice din București. A fost decorat cu Medalia *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1966).

TĂUȘAN, GRIGORE (1874-1952). Filozof, ziarist. Director al Casei de Credit și Ajutor al Corpului Didactic din București. În calitate de ziarist, și-a desfășurat activitatea mai mult la *Viitorul*, unde semna aproape zilnic cu *Petronius*. Ca filosof, a publicat mai multe studii, remarcabile la vremea respectivă: *Tăria adevărului*, *Morala lui Kant și adversarii ei*, *Evoluția sistemelor de morală*, *Cugetări asupra lumii*, etc. În contextul cugetărilor sale, filosoful a abordat și importanța educației fizice și sportului, într-un articolul *Între musculatură și cugetare*, publicat în *Viitorul* din 11 decembrie 1933

și reluat în *Gazeta sporturilor*. În acest articol, publicat într-un moment în care unele personalități invocau o așa-zisă dihotomie între sport și cultură, autorul face o pledoarie pentru îmbinarea celor două domenii, având în vedere că oamenii sunt „...o sinteză a sufletului prins într-o coajă materială, și de aceea nici sportul singur, nici biblioteca în sine, nu pot trăi fără o echilibrată dezvoltare”. Membru de onoare al Academiei Române (1939).

TEACĂ, EMILIAN (1897-1984), n. în com. Brețcu, jud. Covasna (fost județul Trei-Scaune). Ofițer. Profesor de educație fizică și sport. A urmat cursurile Școlii Militare de Ofițeri. După înființarea în 1922 a INEF, a fost solicitat de gen. V. Bădulescu să predea schiul la INEF și IMEF. Component al Catedrei de gimnastică pentru disciplinele schi și lupte (greco - romane, judo, și jiu-jitsu) în perioada 1925-1947. Jiu-jits-ul și l-a însușit de la un specialist japonez chemat, prin contract, în 1930, să-i inițieze pe studenții români în artele marțiale. A urmat, apoi, cursurile ISEF, pe care le-a absolvit în 1935. Caracterizat prin sobrietate și exigență cumpanită, a imprimat cursurilor sale un pronunțat caracter aplicativ, efectuând cu studenții și ofițerii Institutului Militar de Educație Fizică, deplasări în teren variat, pe spații întinse. Pentru cunoștințele și priceperea sa în ceea ce privea practicarea jiu-jitsului, ET a fost solicitat de Ministerul de Interne pentru a colabora la organizarea și desfășurarea activităților de învățare și utilizare a tehnicilor și procedeele speciale de atac și autoapărare. Decorat cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler* clasa a II-a (1933).

TEAȘCĂ, CONSTANTIN (1922-1996), n. în Giurgiu. Antrenor și jucător de fotbal. Activitatea fotbalistică a început-o în 1932, la echipa Acvila Giurgiu. Din 1946 și până în 1950, este component al diviziunii *Concordia* Prahova - Ploiești din eșalonul secund, după care, de foarte timpuriu, la 28 de ani, se dedică

muncii de antrenor. Lucrează, mai întâi, cu „schimbul de mâine” la Ploiești, până în 1955, când este promovat ca antrenor de stat pentru juniori, conducând în această calitate echipa națională la turneele UEFA din Italia (1955) și din Ungaria (1956), unde elevii săi au ocupat primul loc în grupele respective. În continuare, antrenează numai la nivelul seniorilor, trecând succesiv pe la echipele *Dinamo* Bacău, *Dinamo* Obor (pe care o califică în finala Cupei României, în 1960), *Dinamo* București, *Universitatea* Cluj-Napoca, *CSMS* (Politehnica) Iași, *Dinamo* Bacău (pe care o promovează, în 1967, în primul eșalon), *Universitatea* Cluj-Napoca, *FC Argeș*, *Fenerbahce* Istanbul (vicecampionă a Turciei, în 1971), *FCM* Galați, *Steaua*, Șoimii Sibiu, *Universitatea* Craiova (câștigătoare a Cupei României, în 1977), *FC* Brașov, *FCM* Galați, *Dinamo* Victoria etc. În scurte perioade, în toamna anului 1962 și în vara anului 1967, a îndeplinit funcțiile de antrenor federal și, respectiv, de selecționar unic, de fiecare dată fiind înlocuit după eșecuri internaționale ale naționalei – coincidență, la același scor (0-6) și în aceeași lună (noiembrie), dar în ani diferiți – cu selecționata Spaniei, la CE de la Madrid, și, respectiv, cu selecționata divizionară a Ungariei, la Budapesta. Considerat ca unul dintre cei mai de seamă specialiști din fotbalul nostru, s-a remarcat și pe plan editorial, ca autor al mai multor cărți de tehnică și publicistică fotbalistică. La întrebarea din titlul volumului său *Ce rău v-am făcut?* s-ar putea răspunde că, de fapt, a făcut mai mult bine, contribuind la progresul fotbalului românesc. După anul 1986, pensionar fiind, s-a rezumat la activitatea de observator federal și de lector la Școala Națională de Antrenori. Membru de onoare al FR de Fotbal. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit (1980).

TEICĂ, DUMITRU (1900-?), n. în com. Negoii, jud. Dolj. La scurt timp după nașterea sa, părinții au emigrat în Statele Unite în Statul Ohio, orașul Cleveland. Aici, copil fiind, a vizionat mai multe partide de box. Mai târziu, tânăr adolescent, îndrăgind nobila artă, a prins curaj să încrucișeze mânușile, pe podeaua fierbinte a ringului. Întâm-

plarea și pasiunea au făcut ca el să deschidă seria românilor care au boxat de-a lungul timpului peste Ocean. În Statele Unite a locuit în perioada 1907-1921. La vârsta încorporării a revenit în țară și după eliberare s-a prezentat la sala *TIR*, beneficiind de îndrumarea maestrului Petre Alexandrescu. În scurt timp, a devenit și antrenor secund. Deși ocupat cu antrenamente, demonstrații și întreceri, originea sa oltenească nu s-a dezmințit, îndreptându-l spre Craiova, unde, începând din 1923 a contribuit, împreună cu Marin Crăciunescu, la organizarea primelor gale de box. Ascensiunea sa ca boxer avea să fie confirmată rapid. Peste câteva luni a devenit campion regional și surmontând un handicap de greutate, el, *semi-mijlociul* încă amator, l-a învins pe un semigreu italian profesionist, cu cotă europeană. În 1925 și 1927 a câștigat titlurile de campion național. Șirul victoriilor sale a continuat fiind întrerupt doar de Constantin Nour și Umberto Lancia, în fața cărora a fost nevoit să se încline. Ca antrenor, a reușit să formeze boxeri de valoare, de la Cristian Panaitescu, până la multiplul Campion European, Lucian Popescu. În 1932 se afla la Geneva cu o bursă YMCA. Cu această ocazie a participat la reuniunea de înființare a Federației Internaționale de Baschet (FIBA).

TEODORESCU, ANDREI BOGDAN (1957-2008), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al IEFS promoția 1989. Doctor în științe, specializarea educație fizică și sport (ANEFS, 1999). Sportiv de performanță și antrenor cat. I la schi alpin.

După absolvire a funcționat ca profesor, de educație fizică la Liceul Industrial nr 2 București (1989-1991). Concomitent și-a început activitatea de cercetător științific, în cadrul CCPS (1990-1999), în ultimii 4 ani șef al Secției Metodologia sportului de performanță. A desfășurat și activitate didactică ca lector universitar la Facultățile de educație fizică și sport din Universitatea *Spiru Haret* București (1993-1999) și Universitatea *Jiul de Sus* din

Târgu Jiu (din 2000); din 2001 a îndeplinit funcția de prodecan. Încadrat în 1999 ca analist - statistician în MTS, a îndeplinit funcțiile de șef de birou, ulterior șef al Serviciului Sinteză-documentare. Publică în țară și străinătate peste 70 de studii și comunicări științifice. Redactor și editor al versiunilor românești ale lucrărilor de sinteză: *Activitatea Consiliului Europei în sport – Texte politice despre sport* (1998) și *Structurile sportului în Europa* (1999). Începând din anul 2000 până în 2008, a răspuns în calitate de editor, de realizarea *Anualelor sportului*, reușind să introducă îmbunătățiri importante, care au sporit gradul de atractivitate și interes, prin publicarea unor materiale reprezentative cu numeroase date și informații. Multe dintre aceste materiale i-au aparținut în calitate de autor. A mai publicat, în anul 2005, *Almanahul – cine, când și de ce – în sportul de înaltă performanță românesc*. A contribuit la realizarea versiunii în limba română a unui *Dicționar multilingv* făcând parte dintr-un colectiv de specialiști organizat pe plan internațional. În activitatea sa a mai avut și alte realizări, unele în premieră, în domeniul documentării și informării. Redactor șef al publicațiilor CCPS, al revistei *Știința sportului* (1999) și al *Buletinului Academiei Olimpice Române*. Participant la două cursuri de specializare în probleme de management în sport, organizate de Consiliul Europei (1992; 1993). Membru în Consiliul de conducere al Academiei Olimpice Române. Ales, în 1992, membru în Asociația Internațională de Informație Sportivă (IASI), în 1997, în Comitetul Executiv al acestui for, iar în 2005 – vicepreședinte al IASI. Din 1999, membru în Grupul internațional de lucru pentru Știința Computerelor în Sport. Reprezintă România, pe lângă Comitetul Director pentru Dezvoltarea Sportului (CDDS) al Consiliului Europei, în problemele privind informarea sportivă și cercetarea științifică de profil. A participat în calitate de autor și colaborator la elaborarea celor două ediții ale Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România. Decorat cu Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a II-a (2000) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (2004).

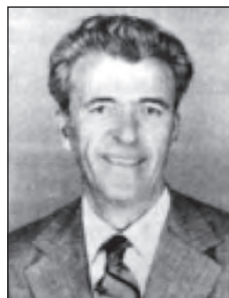
TEODORESCU, GHEORGHE (1922-1978), n. la București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al ANEF, promoția 1947. Jucător de baschet și de volei. Legitimat la gruparea sportivă *Viforul Dacia*, fiind selecționat, ulterior, în lotul național de baschet. Participant la JB din 1946 București, medaliat cu argint. A participat de asemenea la CE din 1947 Praga. Conferențiar la disciplina *Istoria educației fizice*, a fost numit, în anul 1951, rector al ICF. În perioada mandatului său, în anul școlar 1952-1953 a contribuit la mărirea cifrei de școlarizare la peste 150 de studenți/an de studii. În 1956 s-a transferat de la ICF.

TEODOREANU, IONEL (1897-1954), n. în Iași. Scriitor-romancier și ziarist. Dintr-o familie de avocați și muzicieni, el însuși un celebru avocat în Iașul interbelic, oraș unde a preferat să locuiască, departe de agitația capitalei. A studiat la *Liceul Internat* din Iași și la *Facultatea de Drept*. A debutat în 1923 cu cartea de povestiri *Ulița copilăriei*, care imediat a produs admirație și surprindere. Ca scriitor, a publicat nuvele și romane, *La Medeleni* impunându-l ca autor de mare succes în librării. O sagă de familie, compusă din trei romane: *Hotarul nestatornic*, *Drumuri*, *Între vânturi*. Este povestea unei generații, începând de la copilărie până la maturitate, acțiunea desfășurându-se în jurul unei moșii fictive, *Medeleni*, într-o zonă pitorească a Moldovei. După unii critici, *Hotarul* este cel mai frumos roman al copilăriei din literatura românească. Alte romane, al căror cuprins variază de la sentimental la fantastic, toate încântătoare: *Lorelei*, *Turnul Milenei*, *Bal mascat*, *Crăciunul de la Silvestri*, ș.a. Amintiri din copilăria petrecută într-un mediu patriarhal: În casa bunicilor, Masa umbrelor. Director al Teatrului Național din Iași, în 1928, la vârsta de numai 31 de

ani. Premiul Academiei Române în 1940, pentru întreaga operă. În 1941 primește un alt mare premiu pentru romanul *Prăvale Baba*, un clișeu din viața unui molcom oraș moldovenesc. Încă din copilărie a manifestat o pasiune deosebită pentru sport, care l-a însoțit toată viața. De altfel, privind legătura dintre el și opera sa, s-a considerat că autorul «reconstruiește în ton idilic acea vârstă a exuberanței». S-a inițiat în diverse sporturi, de la tenis și călărie, la patinaj iarna și pe role vara. În timpul liceului s-a dovedit un talentat polisportiv, un adevărat campion, cu evoluții remarcabile atât la gimnastică dar și la fotbal, fără a neglija oina – sportul național pe care l-a îndrăgit din toată inima ca întreaga sa generație. Ca jurnalist a păstrat legătura cu lumea arenelor, colaborând la *România literară*, la rubricile *Cronica sportivă* și *Sportul în câteva linii* ori la *Gazeta sporturilor* cât și la alte publicații, fiind plăcut impresionat de atmosfera din redacțiile lor. Evocarea unor personalități din lumea sportivă internă sau internațională, l-a condus spre adevărate portrete literare reunite în lucrarea *Iarbă*. Sportul l-a văzut într-o strânsă legătură cu arta, de unde și gruparea cronicilor în lucrarea *Literatura sportivă*. Competiției sportive i-a acordat importanța cuvenită, ridicând-o la nivelul meritat al unui spectacol fascinant. „*Deasupra-i cerul. Cerul zeilor... Dedesubt, pământul. Pământul baladelor, pământul epopeelor. Și între cer și pământ, o minge eroică, o poruncă. A intrat sau n-a intrat.*” Măiestria sportivilor din arenă a privit-o cu aceeași admirație pe care o avea pentru marile creații ale lumii. Ionel Teodoreanu a fost activ și în pregătirea sau desfășurarea unor competiții. În decembrie 1936 părăsea pentru scurt timp activitatea sa de avocat pentru ringul din Galați, ca arbitru la Campionatul Național de Box. De boxeri se simțea legat de mult timp, nu numai prin cronicile dedicate unor cavaleri ai nobilei arte dar și prin excelenta prefață la lucrarea lui Costin Păun – Pikomar, *101 portrete din boxul românesc*. Pe 15 noiembrie 1939 i s-a decernat *Insigna de Onoare* a UFSR, în perioada respectivă fiind președintele Comisiei de judecată a Federației Române de Ciclism. Arestat în 1948, ignorat după aceea, minunata sa creație a rămas într-un con de umbră.

A decedat subit în urma viscolului din 1954, în timp ce stătea la coadă la pâine.

TEODORESCU, LEON (1917-1994), n. în Iași. Profesor universitar. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEF, promoția 1939. Doctor în științe pedagogice, titlu obținut la Institutul de Educație Fizică și Sport din Leipzig (1970). A luptat pe frontul de est

în cel de-al Doilea Război Mondial, de unde a fost luat prizonier. După întoarcerea în țară, a îndeplinit mai multe funcții în mișcarea sportivă. În 1946 a fost secretar general al FR de Baschet -Volei. În 1948 a fost avansat la gradul de profesor universitar și șef al Catedrei jocuri sportive al ANEF/IEF. În perioada 1948-1950 a îndeplinit funcția de decan - ca șef al IEF. În perioada 1950-1951 îndeplinește primul său mandat de rector al institutului. În 1958 a activat în cadrul Ministerului Învățământului, la Direcția – educație fizică. În intervalul 1965-1973, revine în funcția de rector la ICF/IEFS. În 1967 a fost ales membru al CNEFS, al Comitetului Executiv și al Biroului acestuia, îndeplinind și funcția de vicepreședinte. În 1975 a fost ales vicepreședinte al FR de Baschet. A introdus specializarea studenților din anii III și IV într-o ramură sportivă, acțiune cu efecte contradictorii în practica școlară a ultimelor patru-cinci decenii ale sec. XX. A militat pentru sportivizarea educației fizice din învățământul secundar din România. A și creat, în acest sens, conceptul de „educație sportivă”, acceptat de teoria și practica domeniului. Ca sportiv de performanță a participat la meciurile disputate în Campionatul Național de baschet. O vreme, a activat și ca antrenor de baschet. LT și-a valorificat îndelungata carieră sportivă, didactică și științifică, experiența acumulată pe timpul cât a condus, cu autoritate profesională, Catedra de jocuri sportive din cadrul ICF și, deopotrivă, reala sa aplecare către sinteză și eseu, publicând numeroase articole și lucrări de specialitate. Una dintre lucrările sale de referință – *Orientări și tendințe în teoria și metodologia antrenamentului*

modern în jocurile sportive colective-a fost tradusă și tipărită peste hotare, în Italia și Franța. Ca rector a reușit să impulsioneze activitatea de cercetare științifică, a cadrelor didactice și a studenților. S-a îngrijit de patrimoniul institutului și a îmbogățit baza materială cu o nouă sală de jocuri sportive și baza didactică de la Parâng. După 1989, când s-a stabilit dreptul de organizare a studiilor de doctorat în domeniul educației fizice și a sportului, prof. univ. dr. Leon Teodorescu, a fost primul conducător de doctorat. Antrenor Emerit (1992). Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1967) și Ordinul *Steaua României* clasa a III-a (1972).

TEODORESCU, PAUL (1887-1981), n. în Bacău. General, cu studii la Lyon. În Franța, efectuează o excursie în Munții Alpi, fiind primul român care participă la o ascensiune pe Mont Blanc, atingând cel mai înalt pisc: 4807 m. A avut merite militare deosebite în

Primul Război Mondial decorat atât de români cât și de francezi. Suporter al revenirii lui Carol al II-lea la tron care-l avansează la gradul de general. Comandant al Academiei Militare (Școala de Război) și ministru al Aerului și Marinei în guvernul *carlist* 1938-1940. În această calitate a introdus examenul fizic obligatoriu la admiterea în școlile militare de ofițeri activi. Această reformă a fost impusă de starea generală a pregătirii fizice constatată în rândurile ofițerilor activi. Probele de examen și baremurile prevăzute prin Ordinul ministrului Teodorescu erau următoarele: 100 m – 14 sec., 1000 m – 3'40", lungime cu elan – 4 m, înălțime 1,30 m și aruncarea grenadei – 30 m. Acest *Pentatlon Teodorescu* se desfășura pe Stadionul ANEF. A scris lucrări de specialitate printre care *Cartea de teorie militară Divizia în război în mișcare*. A fost premiat de Academia Română al cărui membru corespondent era din 1938, exclus în 1948. Demis din armată de Ion Antonescu, în 1940, arestat și condamnat în 1948 cu sentință majorată în 1950, stă închis la Jilava și Aiud. După ce a fost eliberat, bolnav și

deprimat se retrage la Mănăstirea *Dintr-un Lemn* unde a decedat la vârsta de 94 de ani. A făcut parte din grupul de personalități care s-a implicat în propășirea sportului românesc în perioada interbelică. Pentru merite deosebite și servicii excepționale, în 1939 a fost distins cu *Diploma de Onoare UFSR*.

TEODORESCU, VASILE (1933), n. în com. Leordeni, jud. Argeș. Ofițer - colonel în rezervă. A absolvit Școala Militară de Ofițeri de Geniu, promoția 1955. În intervalul 1963-1968, a urmat cursurile ICF. A lucrat ca ofițer cu pregătirea fizică la Școala Militară de Ofițeri de Tancuri și

Auto *Mihai Viteazul* din Pitești. A fost numit, apoi, la București, instructor șef la Cursul de Calificare pentru Ofițeri cu pregătirea fizică. Între anii 1980 și 1990, a îndeplinit funcția de comandant al CPOEF, iar între 1991 și 1993 a fost comandat Facultății Militare de Educație Fizică (înființată, în 1991, la inițiativa și stăruințele lui). Bun organizator și administrator, a pregătit mai multe Spartachiade sportive militare și a contribuit la dotarea unor unități ale armatei cu aparate și instalații necesare pregătirii fizice a soldaților. A elaborat regulamente de pregătire fizică și complexe de exerciții destinate corectării deficiențelor fizice în cadrul Centrului de Cultură Fizică Medicală din Pitești (centru creat datorită demersurilor și eforturilor sale). A scris broșura *ANEFs și IMEF, la ora de bilanț*. Pe scara ierarhiei militare a ajuns până la gradul de colonel. A fost decorat cu Medalia *Meritul Militar* clasa a II-a și clasa I, și cu Ordinul *Meritul Militar* clasa III-a, clasa a II-a și clasa I.

TEODORESCU, VERGIL (1924-1999), n. în București. A urmat cursurile Facultății de Medicină Umană din București (1944-1948). Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEF (din 1950, ICF) promoția 1952, obținând diploma de licență în educație fizică, cu

specializarea în sporturile de iarnă. Ca sportiv de performanță a practicat atletismul, schiul, handbalul și voleiul. A urcat, rând pe rând, toate treptele ierarhiei didactice universitare-asistent (1952), șef de lucrări (1954), conferențiar (1967), profesor (1991). Începând cu 1953, și-a desfășurat activitatea ca șef al Catedrei de schi (la organizarea căreia a contribuit direct) din cadrul ICF/IEFS. Între 1969 și 1973, a fost prorector al IEFS. În 1993, a funcționat ca profesor universitar la Facultatea de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității *Spiru Haret*, responsabil al disciplinelor schi, turism și orientare sportivă, iar între 1994 și 1997, a deținut funcția de decan al acestei facultăți. Ca antrenor și coordonator tehnic (1963-1984), precum și în calitate de consultant științific (1985-1996), s-a implicat direct în pregătirea loturilor naționale de biatlon, combinată nordică și sărituri, pentru JO, CM și alte competiții, contribuind, astfel, la afirmarea, prin rezultatele lor de prestigiu, a unor sportivi valoroși, printre care: Gh. Vilmoș, Ion Cimpoea, Ion Brăbășescu, Gh. Gîrniță. A contribuit decisiv la proiectarea și construirea, între 1959 și 1974, a Complexului didactico-sportiv al ICF (IEFS) din Munții Parâng, complex care, începând din 1997 (prin hotărârea Senatului ANEFS), îi poartă numele. În perioada 1953-1996, a îndeplinit diferite atribuții în cadrul FR de Schi (Bob): membru al Biroului federal, vicepreședinte și, ulterior, președintele Colegiului central al antrenorilor. A desfășurat o bogată activitate și pe plan internațional, în calitate de: membru în Comisia de sărituri a FIS (1961-1993); arbitru internațional la sărituri (1970-1993); delegat tehnic al FIS la numeroase CM și competiții internaționale de schi (1973-1993). Preocupat permanent de problemele specifice metodicii, dar și de cercetările științifice în domeniu, VT a publicat: lucrarea *Schiul*, Ed. UCFS, 1967; 7 cursuri universitare; 60 de lucrări cu caracter științifico-metodic; 18 traduceri ale unor lucrări de specialitate apărute în străinătate. I-au fost acordate: certificatul de inovator (1959) și titlul de Antrenor Emerit (1997). A fost decorat cu Ordinul *Steaua Republicii Socialiste România* clasa a V-a (1972).

TEȘAN, DIONISIE (1932), n. com. Șivița, jud. Vrancea. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al Institutului de Educație Fizică și Sport *P. F. Lesgaft* din Leningrad (astăzi, Sankt Petersburg), specializarea scrimă, promoția 1955. După absolvire, este numit asistent la

ICF (1956-1959), apoi, în 1959, secretar general al FR de Scrimă, unde va activa până în 1982. De-a lungul celor 23 de ani cât a fost în conducerea federației, scrima românească a realizat numeroase succese pe multiple planuri: s-au cucerit medalii și titluri de campioni la edițiile CM, JO, CCE, CB și CMU, la turnee și cupe internaționale tradiționale etc.; a sporit numărul secțiilor, antrenorilor și scrimerilor din țară și s-au diversificat activitățile de profil; întrecerile interne și internaționale au putut fi organizate la standardele cerute de FIE, datorită strădaniilor de a achiziționa materiale adecvate și, mai ales, construcției și amenajării unor săli speciale pentru scrimă (la București, Satu-Mare); au fost create premise pentru înființarea a 4 centre de pregătire. În calitate de arbitru internațional a avut prestații deosebit de apreciate la JO și CM. În 1965, DT a tradus, împreună cu Ruxandra Ionescu, manualul de *Scrimă* (autor: V. Arkadiev). A făcut parte din Comisia de regulamente a FIE (1970-1984). În anul 2000, i s-a decernat Medalia *Națională Pentru Merit* clasa I.

THOMAS (PETRESCU), LIVIA (1915– ?), n. în Poiana Mărului, jud. Brașov. Profesor de educație fizică și sport, Absolventă a ANEF, promoția 1937, a fost oprită ca asistentă, la Catedra de gimnastică (1939-1949). A predat: gimnastică, jocuri, schi, înot, atletism și tenis

de câmp, manifestând aptitudini atât pentru activitatea didactică, cât și pentru cea sportivă de performanță. A fost multiplă campioană națională la schi și a făcut parte din loturile naționale feminine de volei și de baschet. La baschet a numărat 22 de selecții pentru

echipa României. A fost legitimată la 5 cluburi: *Telefoane*, *Caraiman*, *Start*, *Știința* și *Progresul*. A jucat baschet la formația *Caraiman* cu care a câștigat Cupa FRBV pentru campionatul feminin din 1939. Participă la CB din 1946 (București), 1947 (Tirana) și 1948 la JB și ale Europei Centrale, unde pentru prima dată obține medalia de bronz. În 1949 se transferă la *CSU*, devenit din 1950 *Știința*. Participă pentru prima oară la CE din 1950 (Budapesta), unde se clasează pe locul VII. Cu echipa *Știința*, unde era căpitan al echipei (antrenor C. Rigler), câștigă în 1950 titlul de campioană. A funcționat ca profesor de educație fizică pe lângă Comitetul FRBV în intervalul 1939 – 1940. În 1960, este nevoită să-și continue activitatea didactică la Catedra de educație fizică a Institutului Politehnic din București, de unde s-a și pensionat, ca șefă de lucrări. În cei peste 37 de ani de activitate didactică universitară, a scris o serie de articole și lucrări cu caracter metodologic.

TIBACU, VICTOR (1916–2003), n. în Constanța. Profesor de educație fizică și sport, licențiat în educație fizică, promoția 1942. După absolvire a activat ca asistent în cadrul Catedrei de gimnastică (1943-1949) și apoi catedra de jocuri sportive (până în 1951). Cu o formație și pregătire

multiplă de gimnast și jucător de volei și baschet, dotat și cu un dezvoltat tact pedagogic și stăpânind o gamă diversă de metode și tehnici de predare, a făcut o strălucită carieră didactică și, deopotrivă, de antrenor, pe parcursul a peste o jumătate de veac. Antrenor de volei la Clubul *CCA/Steaua* și la echipa națională (responsabil cu pregătirea fizică, între 1949 și 1950). Șef de catedră la Liceul *Gh. Șincai*. Lecțiile sale rămân un model de imaginație și echilibru motric, fiziologic și emoțional, de trăire și exteriorizare. A publicat o lucrare de referință în domeniu – *Circuitul lecției de educație fizică* (1973). A colaborat la efectuarea mai multor filme documentare și didactice. A conceput și a condus ample demonstrații sportive realizate cu concursul elevilor. I-a fost acordat titlul de Profesor Emerit. În 2004, i s-a conferit, post-mor-

tem, *Distincția oficială a UNESCO* pentru servicii aduse educației fizice și sportului. Decorat cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a (1966).

TICAN-RUMANO, MIHAI (1895-1967), n. în com. Berevoiești, jud. Argeș. Scriitor, călător. Istoric de antichități, arheolog. După o tinerețe aventuroasă, în 1927 se stabilește la Barcelona și apoi în 1936 în țară. În Spania și în România publică numeroase cărți despre

călătoriile întreprinse în numeroase țări din toate continentele, satisfacându-și pasiunea pentru vânătoare. L-a preocupat un vânat mai deosebit, care să-i suscite interesul și îndemânarea. Pedestru, călare sau pe diferite ambarcațiuni, care i-au solicitat cunoștințe și de yahting, un adevărat globtrotter, a străbătut cele două Americi, Australia, Noua Zeelandă și mai ales Africa. Continentul negru a avut asupra lui o atracție irezistibilă, revenind de mai multe ori, parcurgând țările cu păduri virgine și numeroase sălbăticiuni, rodul acestor călătorii fiind trofee vânat și cărțile scrise. Deși a ajuns până în inima pădurilor virgine, totuși nu și-a uitat patria, revenind în țară de mai multe ori și apoi definitiv. A călătorit mult pe cărările munților noștri, pe plaiurile mioritice, prin pădurile seculare, hoinărind în lungul și latul țării, apreciind vânatul întâlnit. Rezultatul acestor peripluri, în afara trofeelor vânătoarești, sunt cărțile scrise: *Mănăstirile noastre*, *Hoinărind prin țară*, *Icoane dunărene*.

TILEA, V. VIOREL – VIRGIL (1896-1973), n. în Galați. Om politic. A urmat studii superioare în drept și economie la Bratislava, Viena și Londra. După 1919, membru al Partidului Național Țărănesc. A fost secretar personal al lui Iuliu Maniu. În anii 1930 a fost președintele

Consiliului Presei și ministru la Londra. Face parte din grupul de oameni de afaceri și intelectuali, mari iubitori ai sportului care, în perioada interbelică, au

pus bazele organizatorice ale sportului românesc. În 1936, la Adunarea generală a UFSR, este ales vicepreședinte al forumului de conducere al activității sportive din țara noastră, membru în Comitetul Central. Tot în perioada interbelică, până la plecarea la Londra, în misiune diplomatică, este la conducerea Federației Române de Fotbal, în calitate de președinte sau vicepreședinte. În anul 1935, prin Înaltul Decret Regal nr. 2966 din 27 noiembrie este decorat de regele Carol al II-lea cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a. În 1941, când România s-a alăturat puterilor Axei, intrând în război, personalul Ambasadei cere „în corpore”, azil politic în Marea Britanie. Tilea a trăit la Londra tot restul vieții, fiind unul din liderii exilului anticomunist. A fost unchiul lui Ion Rațiu.

TIMOFTE, RADU (1943), n. în com. Stulpicani, jud. Suceava. Ziarist. Absolvent al Facultății de Limbă și Literatură Română a Universității București (1971). Absolvent al cursului postuniversitar al Academiei Ștefan Gheorghiu, în 1975. A debutat în presa sportivă în anul 1971, ca redactor al secției tehnice, scriind la rubricile de tir, schi, la *Sportul* (ulterior *Gazeta sporturilor*). Unul dintre membrii fondatori ai revistei de specialitate *Fotbal Plus*, înființată în august 1991. Între anii 1992 și 1995 a îndeplinit funcția de ofițer de presă și purtător de cuvânt al FRF, calitate în care a fost prezent în staff-ul de conducere al fotbalului nostru, la turneul final al CM din SUA. În 1984, a activat ca ziarist comentator al ziarului *Gazeta sporturilor*.

TIRON, CONSTANTIN - vezi **FR de Schi Biatlon**.

TITULESCU, NICOLAE (1882–1941), n. în Craiova. Om politic și diplomat. Academician, profesor universitar. Președinte al Academiei Diplomatice Internaționale. După doctoratul în drept luat la Paris a fost profesor la Universitățile din Iași și București, parlamentar și minis-

tru de Finanțe, prim - delegat la Conferința Păcii de la Paris, ministru al României la Londra. Delegat permanent (1920-1936) al României la Liga Națiunilor (al cărei președinte a fost în 1930 și 1931). A desfășurat o activitate diplomatică de excepție continuată prin portofoliile deținute ca ministru de Externe al României (1927-1928 și 1932-1936) și participarea sa la numeroasele conferințe internaționale. Pentru activitatea sa atât de vastă și strălucită a fost considerat unul dintre cei mai mari diplomați al lumii între cele două războaie mondiale. Deși avea o sănătate șubredă a practicat diferite sporturi, înotând în apele din apropierea Tituleștilor sau vâslind alături de nepoții săi într-o barcă numită simbolic *Dacia*. A participat ca spectator la partide de tenis, fiind suporter fidel colaboratorului său Nicolae Mișu, protagonist celebru în epocă. Adversar neîmpăcat al oricăror forme de agresiune, jocurile sportive le concepea în cel mai desăvârșit spirit de fair-play. Marea sa pasiune a fost schiul deoarece „... Atunci, ești cuprins de amețeală, cauți să te ții pe picioare, terenul îți iese înaintea, mereu te cuprinde un simțământ de încordare-aidoma cu politica europeană”. După demiterea sa, la 29 august 1936, din funcția de ministru de Externe, ca urmare a presiunilor exercitate de forțele fasciste externe, Nicolae Titulescu a fost marcat de o puternică suferință care i-a atras compasiunea celor mai largi cercuri democratice mondiale. După ce a învins boala, în semn de recunoștință pentru localitatea Saint Moritz, care i-a facilitat recăpătarea sănătății, a organizat între anii 1937 – 1939 Cursa internațională de schi (slalom) dotată cu *Titulescu Chalange Cup* în colaborare cu *Sky Club Alpina* și Administrația stațiunii. Marele diplomat care vedea în sport un mijloc important de apropiere între popoare și de propagare a păcii a manifestat un interes deosebit în selectarea elitei schiului mondial ca o „condiție esențială pentru a asigura o competiție de prim ordin și interes internațional”. Întrecerea s-a desfășurat anual în două manșe atât la bărbați cât și la femei. Competiția a respectat regulamentul Federației Internaționale de Schi. Ea s-a bucurat de la prima ediție de un mare succes de participare, având asigurată o organizare tehnică ireproșabilă. Astfel, în 1937, pe listele de concurs au

apărut numele faimoase a 136 de sportive din întreaga lume, iar succesul întrecerii s-a amplificat în anii următori. Din nefericire, peste doi ani Nicolae Titulescu intră în eternitate la Cannes.

TIȚĂ, VASILE (21/02/1928 -), n. în București. Sportiv de performanță – vicecampion olimpic la box. Antrenor de box. Provenit din zona Oborului, unde a îndrăgit boxul, VT era numit „Prințul din Obor”. Ajunge la CS CCA, unde va cunoaște deplina afirmare pe plan intern

și internațional, începând din 1950. Cucereste 7 titluri de campion național, 6 la categoria 71kg (1951,1952,1953,1955, 1956, 1957) și 1 la categ.75 kg (1954). În 1951, se clasează pe locul I în topul celor mai buni zece boxeri, la categoria mijlocie, iar în 1951 de asemenea pe locul I în topul celor mai valoroși șase boxeri. În 1951, câștigă și finala la mijlocie în Cupa României, iar în 1955, a contribuit la clasarea pe locul I a CS CCA, în campionatul pe echipe. Anul 1950 a însemnat și debutul său în boxul internațional. Component al lotului național, timp de 7 ani, participă la diferite turnee, întâlniri bilaterale și competiții oficiale, în perioada de început a afirmării boxului românesc. S-a numărat printre puținii boxeri care, încă de la primele întreceri, să întâlnească cei mai puternici adversari ca de exemplu Laszlo Papp – campion olimpic (1948) și european (1949), Julius Torma – campion olimpic (1948); Floyd Patterson – devenit campion mondial la profesioniști. Participă, în 1950, la marele turneu internațional aniversar, de la Varșovia, ajungând până în semifinale, unde a fost învins de marele Laszlo Papp. Tot în acest an, la întâlnirea bilaterală România –Cehoslovacia, VT aplaudat de cei 15 000 de spectatori, de pe stadionul „Republicii”, pentru evoluția sa, inclusiv trimiterea la „podea” a adversarului în repriza a doua, nu primește decizia juriului preferându-l pe cehul Torma, probabil influențat și de cartea de vizită a acestuia. După evoluția sa la puternicul turneu din 1952, de la Moscova, este selecționat în lotul olimpic care a participat la JO de la Helsinki.

Aici obține cea mai valoroasă performanță a sa cucerind medalia de argint. Până la finală, VT câștigă la puncte 4 meciuri cu W.B. Dugan (Irlanda), Paulo Andrade (Brazilia), W. Sentimenti (Italia) și B. Nicolov (Bulgaria). În finala cu Floyd Patterson (SUA), după un avertisment acordat ambilor boxeri, pentru lipsă de combativitate, ca urmare a unei lovituri puternice la arcadă, a abandonat și ca măsură de protecție, realizând prima performanță olimpică valoroasă pentru boxul românesc – medalie de argint în premieră. A participat la 3 ediții ale CE în 1953 (Varșovia), 1955 (Berlinul de Vest –RFG) și 1957 (Praga) fără a reuși să se califice în fazele superioare. La lotul național s-a pregătit cu antrenorul Ion Popa, pe parcursul anilor din colectivul tehnic făcând parte și antrenorii Aurel Weintraub și Eustațiu Mărgărit. După retragerea din activitatea competițională, a activat în unele perioade, ca antrenor contribuind la îndrumarea și inițierea unor tineri. După anul 2000, cu sănătatea șubredă, a fost afectat de unele suferințe între acestea boala Alzheimer și imobilizarea, situații care i-au influențat puternic starea sa fizică și psihică. Pentru realizările sale, pe plan sportiv, i s-au acordat titlurile de Maestru al Sportului (1951) și Maestru Emerit al Sportului (1992), iar în anul 2004 a fost decorat cu *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a.

TOCALĂ, CARMEN EMILIA (1962) n. în Pitești. A absolvit Institutul Politehnic București, unde între 1987-1990 a îndeplinit funcția de asistent cercetare. A absolvit un Masterat în educație fizică și manageriat sportiv la Universitatea Spiru Haret. A urmat un program de speciali-

zare în domeniul relațiilor internaționale la Institutul Diplomatic Român. În anul 1991 a absolvit Școala de antrenori, specializându-se în baschet. Jucătoare de baschet de performanță. A început să practice baschetul la Tulcea în anul 1974, cu antrenorul Dumitru Andreev. A activat în perioada 1977-1999 la CS *Politehnica*, cu care obține un titlu de campion național și 5 de vicecampion și la CS *Rapid* din București, apoi la Bayern Leverkusen din Germania și la

Someșul Dej. A fost selecționată în loturile naționale de cadeți, juniori și seniori, 1977-1994. Prima selecție la echipa națională de cadete a avut loc în 1977, cu care obține locul IV la Campionatele Europene. Campioană balcanică de junioare în 1979 și 1980. Medalie de argint la Campionatul Mondial Universitar din 1983. Componentă a echipei naționale până în 1994, totalizând peste 220 de selecționări. În sezonul 1993-1994 a jucat în Bundesliga 1 la Bayern Leverkusen. Din anul 1997 antrenor la echipa *Sportul Studențesc*. Între anii 2000 și 2002 antrenor la echipa națională de tineret, apoi la cea de senioare. În 2004 ocupă postul de secretar general, apoi pe cel de președinte interimar al FRB. În anul 2005 este aleasă președinte al FRB. Din anul 2006 membru al Comisiei Feminine a FIBA Europa, iar din 2008 membru în Consiliul Director ANAD. Din 2010, devine primul român ales ca membru în Board-ul FIBA-Europe. În anul 2010 este numită membru în comisia feminină a FIBA-World. A fost reporter special la *Cotidianul Sport 21* (1995-1997) și redactor șef adjunct la revista *Vedete* (1996-2004). Din 2000 a îndeplinit funcția de președinte a Fundației *PRO Baschet Omnilogic*. Din 2004 a îndeplinit funcția de manager coordonator al revistei *FR Baschet magazin*. Maestru al sportului din 1983, Maestru Emerit din 1997. În anul 2012 a fost numită în funcția de Președinte al Autorității Naționale pentru Sport.

TOCITU, DOREL (1956), n. în Târgu Mureș. Absolvent al Facultății de Biologie, specializarea Biochimie din cadrul Universității București, promoția 1981. Curs postuniversitar de biochimie (Universitatea București -1984). Doctor în biologie, specializarea biochimie (mai 1993-ianuarie 2002). Cercetător științific, gradul II. După absolvire a activat ca Șef de laborator, stație epurare la Combinatul chimic Victoria (1981-1983), cercetător științific – Laboratorul de epurare biologică la Institutul de Cercetări și Proiectări pentru Epurarea Apelor Reziduale (1983-1985). Cercetător științific, șef laborator biochimie – INCS, începând din 1985.

A efectuat studii, asistență științifică și consultanță în intervalul 1986-2012 la loturile naționale și olimpice de: natație, atletism, box, canotaj, lupte, judo, ciclism, kaiac-canoe, schi-fond, biatlon, handbal, rugby, tenis, fotbal (la cluburile *Steaua* și *Dinamo*). În cadrul INCS avut responsabilități pentru realizarea programelor: Orizont 2000 (1996-1999); INFRAS (2002-2004); CEEX (2006-2008). A colaborat pentru efectuarea lucrărilor practice pentru biochimia efortului, în cadrul IEFS/ANEFS (1989, 1991-1992). Cadru didactic pe probleme de fiziologie, igienă, nutriție, la Centrul Național de Formare și Perfecționare al Antrenorilor, începând din anul 2005. Pe parcursul anilor a făcut parte în calitate de membru în: Consiliul Științific al INCS; în Comisia de avizare a contractelor de cercetare științifică; Colectivele tehnice la loturile Naționale și olimpice la care a asigurat asistența științifică; Consiliul Științei Sporturilor din România. Specializări și calificări: Moscova - probleme de nutriție (1987); Bulgaria – atletism, capacitate de efort, prag aerob-anaerob, probleme de refacere (1989); Simpozion internațional Leningrad-alimentație și efort (1990); Bursier CIO, Congresul științific olimpic – Malaga (1992); Stagiu pregătire și schimb de experiență la INSEP – Franța (1993, 2002); stagiu de pregătire Danemarca (2007); schimb de experiență – Mexic (2007). Tematica abordată a vizat *Aspectele biochimice ale proceselor de refacere și posibilități exogene de influențare a acestora* (1997) și *Acidoza metabolică la sportul de înaltă performanță* (1996). Pe baza studiilor și cercetărilor efectuate, a elaborat lucrări de sinteză vizând modalitățile de valorificare a concluziilor acestora. În anul 2000, i s-a decernat Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a II-a, iar în 2004, - Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa a II-a.

TODAN, ION (1933-2003), n. în Timișoara. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1956. A lucrat, mai întâi, ca preparator la Catedra de teoria și metodică educației fizice și sportului. A devenit asistent și, apoi, ca lector, a trecut la Catedra de

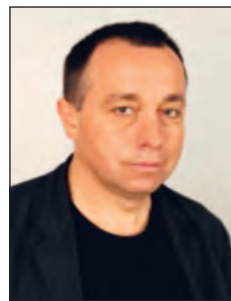
istoria și organizarea educației fizice și sportului unde, în urma lucrărilor elaborate, a fost titularizat conferențiar. Din 1980 este numit șeful disciplinei Istoria și organizarea educației fizice, unde s-a afirmat prin publicarea a peste 140 de lucrări (5 în sesiuni internaționale). A fost director al Filialei București a Academiei Olimpice Române, până în 1995. Împreună cu conf. dr. Emil Ghibu, a scris monografiile *Sportul românesc de-a lungul anilor* (1970, Editura Stadion) și *Anii de aur ai sportului românesc* (1972, Editura Stadion). Împreună cu lector T. Roibu a scris, în 1998, lucrarea *Management și legislație sportivă*. În același an, a publicat și un curs de istoria educației fizice. A colaborat la realizarea unei lucrări editate în limba germană și dedicate istoriei sportului european (lui IT revenindu-i sarcina de a consemna, în context, contribuțiile sportivilor și forurilor sportive din România). A mai elaborat 11 cursuri de organizare a educației fizice și sportului, pentru uzul studenților. Membru al Academiei Balcanice de Istorie a Educației Fizice și Sportului (din 1992).

TODEA, SEPTIMIU FLORIAN (1940), n. în Hunedoara. Doctor în pedagogie (1989). Profesor de educație fizică și spor, absolvent al ICF, șeful promoției 1963. Sportiv de performanță, component al loturilor naționale de atletism ale României. Încadrat ca pre-

parator și, apoi, ca asistent la Catedra de atletism a ICF (devenit, în 1968, IEFS) desfășoară, timp de două decenii (1963-1982) o intensă activitate didactică. În 1982, a fost numit secretar al CNEFS, având în responsabilitate, printre altele, activitatea sportivă de performanță și cercetarea științifică în domeniul sportului. În același an, a fost ales secretar general al COR, deținând ambele funcții până în 1989. În virtutea funcțiilor deținute, a coordonat elaborarea programelor de pregătire a delegațiilor sportive ale României pentru JO din 1984 și 1988, pentru JMU și numeroase CM și CE; a contribuit la materializarea deciziilor privind participarea delegației sportive

a României la JO 1984-Los Angeles, a participat la convorbiri cu delegații ale COJO – Los Angeles, a coordonat activitatea comitetelor de organizare a CM și CE desfășurate în România, a condus departamentul tehnic din cadrul Comitetului de Organizare a Universiadei București-1981. A condus delegații române la numeroase reuniuni internaționale, printre care: Adunarea Generală a ACNO (Mexic, 1984), reuniunile periodice ale secretarilor generali ai CNO din Europa, Conferința reprezentanților conducerilor organizațiilor sportive din țările balcanice (Atena, 4-5 februarie 1985), care a adoptat direcțiile colaborării sportive balcanice pe o perioadă de 5 ani ș.a. Din 1990 până în 1999, a fost directorul Direcției pentru Tineret și Sport a Municipiului București. În acest interval, în paralel, a predat ca lector la facultățile cu profil de educație fizică și sport ale Universității de Științe și Arte Gh. Cristea și Universității Spiru Haret (la cea din urmă, a fost promovat conferențiar, din 2000 - profesor universitar, conducător de doctorat). În 1999, a fost numit decan al Facultății de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității Spiru Haret. Președinte al Forumului Național al Decanilor Facultăților de Educație Fizică și Sport din România (2004-2008). A condus departamentul tehnic al delegațiilor sportive ale țării la JO de la Los Angeles (1984) și Seul (1988), precum și la JMU din Canada, Japonia și Iugoslavia. A elaborat 81 de lucrări și comunicări științifice și metodice, semnând 20 cărți de specialitate, ca autor sau coautor. I-a fost acordat titlul de Maestru al Sportului. A fost distins cu diplome de onoare de către forurile sportive din țară și de peste hotare. În anul 2002, i s-a conferit Ordinul *Crucea Națională Serviciul Credincios* clasa a III-a.

TOLONTAN, CĂTĂLIN (1968), n. în București. Absolvent al Academiei de Studii Economice, Facultatea de Comerț -Turism (1995). A fost prezent în presa sportivă încă din 1990-1991 ca redactor la revista studentescă „NOI-NU”, 1991-1993 în calitate de cola-

borator al revistei *Studentul*. În 1990-1994, s-a angajat la cotidianul *Azi* (șef dep/redactor șef), apoi, în 1993 și 1994, a lucrat ca redactor la *Gazeta sporturilor*. În a doua parte a anului 1994 s-a transferat la *Sportul românesc*, iar din 1997 a devenit redactor-șef al cotidianului *PRO Sport*. Din 2003 a devenit redactor șef la *Gazeta sporturilor*. S-a remarcat ca unul dintre cei mai talentați jurnaliști ai perioadei postdecembriste și unul dintre cei mai valoroși gazetari sportivi. În anul 2012 a fost acreditat la JO de la Londra, a cincea sa participare la JO (1996-Atlanta, 2000-Sydney, 2004-Atena, 2008-Beijing). I s-a acordat premiul APSR în 1994, pentru debutul în presă; „Ziaristul anului în Mediapro” (2001), Marele Premiu *Ioan Chirilă* -2005,2008, 2009. Membru al unor organisme de conducere din presă. Apare în calitate de comentator la diferite emisiuni Radio și TV.

TOMA (PETRICĂ), NANA (1947), n. în București. Biolog. Cercetător. Absolventă a Universității din București, Facultatea de Biologie, promoția 1970. După absolvire, până în 1979, a fost cadru didactic la școli generale din Oltenița și București și a funcționat până

în 1982 ca biolog la Fabrica *Antrefrig*. În intervalul 1982-1999, a lucrat ca biolog la CCPS, în laboratorul de fiziologie unde, în 1994, devine cercetător științific principal gradul II. Preocuparea sa de bază în cadrul acestui laborator a fost îndreptată spre determinările excitabilității neuro-musculare (perfecționate) ale sportivilor de înaltă performanță din loturile olimpice și naționale de atletism, haltere, box, sporturi de iarnă. Asistența științifică pe care a acordat-o acestor loturi (sportivi) s-a transpus în întocmirea planurilor lor de pregătire și a vizat forma sportivă, anticiparea și protejarea față de accidente, selecție, toți indicatorii fiind încadrați în etapa respectivă de pregătire. Din 1982, participă la toate sesiunile de comunicări cu lucrări de specialitate, dintre care amintim: *Eficiența interpretării valorilor excitabilității neuromusculare pentru*

diversificarea procesului de pregătire a sportivilor de performanță (1997) și *Dinamica valorilor excitabilității neuro-musculare și obiectivizarea supra-compensării la momentul planificat*. De asemenea, își prezintă lucrările la un schimb de experiență organizat, în 1992, la Moscova. În 1985, a primit din partea conducerii CNEFS distincția *Merite în activitatea sportivă*.

TOMA, RĂZVAN (1964), n. în București. Inginer tehnolog și ziarist. Absolvent al Institutului Politehnic București, Facultatea TCM Mașini Unelte, 1989. A practicat, ca amator, fotbalul, tenisul de masă și judo. Din 1986 a fost colaborator la ziarul *Sportul*. Un an după absolvirea

facultății a lucrat la Reșița, ca inginer. În 1990 a fost angajat la *Gazeta sporturilor* ca redactor la Secția internațională. Membru fondator al revistei *Fotbal Plus*, a lucrat la această publicație în perioada 1991-1994 ca redactor și apoi ca redactor-șef adjunct. Între anii 1994 și 1996 a fost redactor la *Sportul românesc* și, o scurtă perioadă de timp, redactor-șef adjunct la cotidianul *Sport XXI*. Din luna august a anului 1996 a revenit la *Gazeta sporturilor*, ca referent la Secția internațională. Bun statistician, a realizat două lucrări de specialitate: *High-life-ul fotbalului european 1997-1998*; coautor la lucrarea *Fotbal de la A la Z*, ediția a II-a, și la *Anuarele fotbalului românesc*, volumele VI și VII.

TOMESCU, DUMITRU (1924-1988), n. în Buzău. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1949. Ortoped, cu specialitatea secundară medic sportiv, doctor în științe medicale. A practicat: fotbalul la CFR Buzău (1935-1942) voleiul

– component al echipei bucureștene *Medicina* (1943-1945) și atletismul – în proba de aruncare a greutății. Pe linie medico-sportivă, a activat la

Asociația *Flamura Roșie* -UT Arad, 1951-1961 și *Dinamo* București, la Secția fotbal, între 1961-1963 și 1983-1985. Timp de aproape 21 de ani, a funcționat ca medic al primei reprezentative de fotbal a țării, 1953- 1954, 1957-1962, 1967-1981. Din 1962 până în 1967, a asigurat asistența medicală a loturilor de fotbal de tineret și olimpic. În cadrul FRF a îndeplinit o serie de funcții importante, ca: vicepreședinte și președinte al Comisiei medicale centrale (din 1951), membru al Comitetului FRF (1967-1985), și în Biroul FRF (1967-1974). A desfășurat o bogată activitate științifică legată nemijlocit de „fenomenul” fotbalistic, fiind prezent în publicistica de specialitate ca redactor la fosta revistă cu profil tehnic *Fotbal*, precum și prin comunicările susținute la primul Congres al Medicilor de Fotbal, ținut în 1981 la Roma. În cei peste 35 de ani de activitate chirurgicală, a operat circa 10 000 de sportivi, dintre care mai bine de 6 000 de fotbaliști. Meniscotomia – operație frecventă în sport, - a practicat-o la peste 2500 de cazuri din fotbal, din totalul celor 4000 de asemenea operații realizate, cifră care reprezintă statistic locul 3 în Europa și locul 5 în lume. Este considerat medicul cu cea mai prodigioasă activitate în domeniul fotbalului de performanță, prezența sa îndelungată în peste 100 de meciuri, alături de componenții loturilor naționale, însemnând de fapt și o importantă contribuție la realizarea unor performanțe internaționale de prestigiu, printre care se numără și participarea României la turneul final al CM din Mexic, 1970.

TOMIȚĂ, PAUL (1914-2004), n. Cel mai reprezentativ jucător de golf din România. În satul Pianu de Jos, jud. Alba. La 15 ani părăsește satul natal pentru a veni la București unde devine copilul de mingi și învățacelul profesorului francez de golf J.B. Lammaison. În 1932 a devenit asistentul lui J.T. Baker profesor de golf. În toamna anului 1937 i se decerne la Londra titlul de profesor de golf în urma pregătirii efectuate la Asociația Profesioniștilor de Golf „St. Andrew”.

Diploma o primește chiar din mâna ministrului de externe al Angliei lordul Halifax. Întorcându-se în România la București devine profesor de golf apoi administrator general și ulterior director al Cercului de Sporturi Băneasa „Country Club”. Aici îi are ca discipoli pe membrii familiei regale și a familiilor Ghica, Cantacuzino, Bibescu sau Știrbei. Este singurul jucător profesionist din istoria României și cel care dă numele clubului de golf de la Pianu. Este supranumit „lordul ardelean cu pipă și crosă”. În palmaresul internațional al lui P.T. stau la loc de cinste cele 6 Campionate Mondiale și 2 turnee Open la care a participat. A cucerit lumea golfului nu numai din postura de jucător sau antrenor ci și prin cea de documentarist. La vârsta de 61 de ani se retrage din activitate, după ce devenise un adevărat globe trotter întorcându-se în localitatea natală Pianu, unde încheagă un club privat de golf. Se stinge din viață la vârsta de 90 de ani (23 iulie 2004) și este îngropat la Pianu împreună cu șapca de golf și crosa lui.

TOTESCU, MARIA ANTOA-NETA (1933), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Cercetător. Absolventă SMTCF din București, promoția 1951, și a ICF, promoția 1955. Membră a Ansamblului de dansuri naționale UTM și încadrată ca documentarist principal la ICF (1959-1967). Transferată în 1967 la Sectorul de documentare al CCPS, pe care l-a condus până în 1991. A contribuit la îmbunătățirea informației și documentației specialiștilor prin redactarea diferitelor periodice de educație fizică și sport: *Educația fizică în școală*, *Sportul la copii și juniori*, *Sportul de performanță* etc. și prin sinteze metodologice profilate pe specificul mai multor ramuri sportive (atletism, canotaj, kaiac-canoe, handbal). În anii '70 a fost secretara Comisiei Naționale de Terminologie și s-a ocupat de apariția în 1974 a dicționarului enciclopedic, tradus în cinci limbi (engleză, franceză, germană, spaniolă, rusă), care a definit și a stabilit raporturile de subordonare

și relațiile dintre 200 de concepte fundamentale în educație fizică și sport. Ca documentarist, a introdus indexarea coordonată la bibliotecile ICF și CCPS. A participat în calitate de „autor și colaborator” la elaborarea volumului al IV-lea *Dicționar de termeni și noțiuni a Enciclopediei educației fizice și Sportului din România ediția I*, 2002.

TRANCĂ, MIHAI - vezi **FR Box**

TRANDAFIRESCU, STELIAN (1928), n. în com. Pietroșița, jud. Prahova. Ziarist. Absolvent al Facultății de Ziaristică din București. Cariera jurnalistică a început-o ca redactor sportiv în anii 1953-1966 la ziarul *Viața sindicală* (*Munca*). Între anii 1966-1974 a

fost redactor-șef adjunct la revista *Fotbal*, numărându-se printre fondatorii acestei publicații. După 1974, o dată cu unificarea redacțiilor de sport, a deținut funcția de secretar-general al redacției nou create *Sportul*, până în 1980, apoi a fost redactor principal sau șef de rubrică în cadrul aceluiasi ziar, depunând o activitate susținută în relatarea, cu obiectivitate și talent, a fenomenului fotbalistic din țara noastră. După 1990 a continuat activitatea în cadrul cotidianului *Gazeta sporturilor*, scriind cronici sportive.

TRINCĂ, MARIN (1912-2002), n. în com. Băbiciu, jud. Olt. Profesor de educație fizică și sport. A absolvit ISEF în anul 1935. A avut o bogată activitate didactică și organizatorică, desfășurată la Chișinău (azi, în Republica Moldova), Piatra Neamț, Timișoara și, îndeosebi,

la Liceul *Al. Lahovari* din Rm. Vâlcea. Fiind un model de disciplină și competență, a susținut consecvent și cu argumente solide ideea potrivit căreia, educația fizică și sportul practicate în școală să fie considerate și tratate drept discipline de sine stătătoare, cu rol important instructiv-educativ, iar nu ca

simple dexterități. El a creat prima formă de asociere a sportivilor din rândul elevilor intitulată *Societatea sportivă de gimnastică și turism* și constituită la nivelul Liceului *Al. Lahovari*, precedând, cu mai mulți ani, structura organizatorică a asociațiilor și cluburilor sportive școlare înființate, în țara noastră, după model sovietic. Echipele de gimnastică, de fotbal, de baschet și de atletism ale acestei societăți au dominat campionatele naționale școlare ale sfârșitului anilor '40. MT a organizat tabere și excursii, a modernizat baza sportivă amenajată în parcul *Zăvoi* al orașului Rm. Vâlcea. I s-a acordat titlul de Profesor Emerit. Decorat cu Medalia *Meritul Sportiv* clasa I (1967).

TROFIN, EUGEN (1931-2009), n. în Leordeni, jud. Argeș. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF, în anul 1955. A fost repartizat la CSȘ București, unde a funcționat ca profesor-antrenor, în perioada 1958-1963. În 1963, a fost numit antrenor de handbal la

Clubul Știința (*Universitatea*) București. Are marele merit de a fi pregătit și promovat în handbalul de performanță sportivi de valoare, precum Gațu, Samungi, Voina, Marinescu, Orban, Tale, Oțelea. A făcut parte din colectivele de tehnicieni care au antrenat și condus echipele care au adus handbalului românesc titlurile mondiale, în 1964 (Cehoslovacia) și 1970 (Franța). Ani în șir, antrenor titular al echipei naționale studențești, cu care a cucerit de nenumărate ori locul I și medaliile de aur la edițiile CMU. Cadru didactic universitar (conferențiar la Catedra de educație fizică a Universității București) și membru al Biroului FR de Handbal, ET s-a remarcat și prin lucrările de metodică și studiile sale de specialitate. A funcționat ca antrenor peste hotare, pregătind echipele naționale de handbal ale Canadei și Israelului, precum și echipa portugheză de club *Benfica* Lisabona. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit (1970). Decorat cu: *Medalia Muncii* (1961); *Ordinul Muncii* (1962 și 1970); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (1967) și clasa a II-a (1974);

Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa I (2000).

TUDOR, CORNELIU VADIM (1949), n. în București. Scriitor, sociolog, doctor în istorie și teologie, ziarist. Om politic. Absolvent al Facultății de Filozofie, Secția sociologie a Universității din București (1967-1971). 1978-1979 cu o *Bursă Herder*, Universitatea din

Viena. Doctor în istorie - Universitatea Craiova (2003). Doctor în teologie - Universitatea Ovidiu din Constanța. În anii tinereții a practicat cu bune rezultate atletismul. Ca sportiv a fost aruncător de suliță, care după propriile afirmații, intenționa să participe la JO din 1968, însă a fost nevoit să renunțe în 1966 din cauza durerilor de spate. A mai practicat și halterele. Din 1972 a activat în presă, ziarist la *România Liberă*, *Magazin* și tot din acest an redactor la *Agerpers*. Redactor la revista *Săptămâna*, publicând materiale editoriale și comentarii sportive, în mod deosebit de fotbal. În această calitate, a însoțit echipa națională de fotbal și unele echipe de club la competițiile internaționale. După 1989 a înființat revistele *România Mare*, *Politica*, *Tricolorul* și *Editura Fundației România Mare*, fiind redactor șef al acestora. În același timp a intrat în viața politică devenind președinte al Partidului România Mare, înființat în 1991, iar din 1992 a avut mai multe mandate de senator (1992-1996, 1996-2000, 2000-2004, 2004-2008), îndeplinind și diferite funcții, printre care: președintele grupului parlamentar PRM; membru al Comisiei de Apărare, Ordine Publică și Siguranță Națională; membru al Comisiei de Politică Externă; președintele Grupului Parlamentar de Prietenie România-Italia; membru al Delegației Permanente a Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei; vicepreședinte al Senatului. În anul 2000, a candidat la funcția de președinte al României. În anul 2009 a fost ales europarlamentar. A inițiat și realizat numeroase acțiuni umanitare, printre care: susținerea persoanelor vârstnice, a celor cu dizabilități, și

altele. Președinte al Fundației Umaniste România Mare. Autor a numeroase eseuri, studii istorice, publicistică, scenarii de filme, piese de teatru, poezii. Printre lucrările sale figurează și: *Saturnalii*; *Istorie și civilizație*; *101 poezii*, *Îngerul rănit*, *Cartea de Aur*, *Aforisme*, *Carte românească de învățătură*. Păstrând o strânsă legătură cu sportul, a acordat o mare atenție acestuia în publicațiile pe care le-a condus. Acestea au abordat permanent tematica sportivă, oferind rubrici generoase, prezentării principalelor probleme ale sportului românesc. A fost ale ca președinte de onoare și membru a numeroase instituții internaționale de prestigiu. A primit numeroase diplome și medalii printre care și Medalia de Aur a *Academiei Mondiale Albert Schweitzer*-2000. Decorat cu *Steaua României* (2004).

TUDOR, VASILE (1921-2003), n. în com. Vlad Țepeș, jud. Ialomița. Până în anul 1941, urmează cursul primar și 7 clase de liceu comercial. În ultimii ani de liceu, a lucrat ca practicant comercial la diferite firme. În perioada 1942-1944, își satisface stagiul militar. A activat ca jucător de fotbal, la echipele de pitici, juniori și seniori de la *Unirea Tricolor* (1935-1936), *Vergu* (1936-1939), *Voinea* (1939), *Energia* (1940-1941). După 1944, a îndeplinit numeroase funcții în mișcarea sportivă, printre care: secretar al AS *Energia* (1941); responsabil cu sportul în organizația *Tineretul Progresist* (1945); secretar general al sectorului rural-urban, din cadrul OSP (1945-1947); secretar general al FRF (1948-1950); președintele CS *Dinamo* (1950-1955); director al Direcției Fotbal din CCFS (1956-1958); director IEABS (1958); șeful Secției jocuri sportive din UCFS (1959-1967); președintele CMEFS București (1967-1974); șeful Serviciului personal, propagandă și învățământ (1975-1979); secretar general al FR de Hochei (1979). Între 1974-1976, a fost vicepreședinte al FRF. În 1966, a absolvit cursurile ICF (secția fără frecvență) devenind profesor de educație

fizică. Autor al publicațiilor *Prin arhipelagul nipon* și *Un secol de fotbal*. A fost decorat cu Ordinul *Muncii* clasa a II-a (1961) și Ordinul *Tudor Vladimirescu* clasa a III-a (1971).

TUDORAN, MIRCEA ALEXANDRU (1931-2007), n. în Caracal. Economist. Ziarist. Absolvent al Academiei de Studii Economice, Facultatea de Planificare (1955), al Universității serale marxist-leniniste (1964) și al Cursului pentru perfecționarea pregătirii cadrelor din domeniul presei de la Academia Ștefan Gheorghiu (1974). A colaborat din anii de liceu (1946) la *Sportul popular*, în calitate de corespondent, din Caracal, iar din 1953, a lucrat permanent la același ziar, la rubricile: alpinism, turism, baschet, tenis de masă, hochei și fotbal, acestuia din urmă rămânându-i credincios. Din 1967, a fost redactor și șef de secție la revista *Fotbal*, iar din 1974, a făcut parte din redacția ziarului *Sportul*, până în 1987, când a părăsit România stabilindu-se în RF Germania, la Mannheim. A continuat să desfășoare o activitate ziaristică susținută: după 1987, la *Radio Europa Liberă*, până în 1996, la diverse publicații din diaspora română (*Lumea sporturilor*, de la New York, *Lupta*, de la Paris, *Universul*, de la Hollywood, *Curentul*, din München), iar din 1996 a devenit corespondent al unor reviste din România: *Cotidianul*, *Gazeta sporturilor*, *Fotbal Plus* și *Tinerama*. În paralel a lucrat și pentru Institutul Român de Cercetări din Mannheim, afiliat la Academia Româno-Americană, institut cu profil istoric și sportiv. A scris mai multe cărți, în perioada în care se afla în țară: *Iarna drumețind în munți*, *Anuarul fotbalului românesc*, *Fotbalul un univers* (în colaborare cu P. Slăvescu), lucrarea enciclopedică în două volume *Fotbal de la A la Z*, (în colaborare cu M. Ionescu). Ca secretar al Institutului de Cercetări din Mannheim, a publicat numeroase articole în diverse reviste și ziare; a realizat o serie de broșuri cu conținut politic și sportiv (de la manifestările sportive internaționale).

Ziarist cu vocație de statistician, s-a remarcat prin numeroase articole, inspirate mai ales din lumea fotbalului și a voleiului.

TZIGARA-SAMURCAȘ, ALEXANDRU (1872-1952), n. în București. Istoric de artă, profesor la Institutul de Arte Plastice din București și la Universitatea din Cernăuți în perioada 1900-1937. Promotor al dezvoltării sportului în țara noastră. După 1920, îl întâlnim și ca redactor șef la *Convorbiri literare*. A organizat pavilionul României la Expoziția Internațională de la Barcelona, 1936. A amenajat cu grijă Muzeul de Artă Populară din București, în fosta clădire a Monetăriei Naționale de pe șos. Kiseleff, evacuat în 1947, în clădirea respectivă instalându-se Muzeul de istorie a PCR. În 1938 a fost primit membru corespondent al Academiei Române, exclus prin Decret în 1948. Prin studiile întreprinse asupra artei populare și portului popular la români, a pătruns prin satele de la șes și de la munte pentru a studia comportamentul țăranului român, datinile și obiceiurile sale. A văzut cum tinerii de la țară joacă oina, se dau în scrânciob, se întrec la fugă, joacă popice, etc. Uneori chiar participa la aceste jocuri și întreceri. Dintr-un simplu practicant al acestor jocuri, devine un fervent povătuitor al practicării exercițiilor de mișcare, de petrecere a timpului liber în aerul curat al pădurilor și al cărărilor de munte. Este în contact cu marii iubitori ai gimnasticii de la începutul secolului al XX-lea. Face parte dintre pionierii organizării sportului din țara noastră, fiind membru fondator al primei Societăți a Turiștilor din România, al Federațiunii Societăților de Sport din România (FSSR) în anul 1912 și al Comitetului Olimpic Român, la 27 martie 1914, unde rămâne membru până în anul 1920. A fost inițiatorul și susținătorul a numeroase acțiuni menite să contribuie, la dezvoltarea sportului din țara noastră. În 1938, Regele Carol al II-lea îl decorează cu Ordinul *Meritul Cultural pentru Sport* în grad de Cavaler clasa a II-a.

ȚAPU NAZARE, CONSTANTIN (1935), n. în Piatra Neamț. Profesor de educație fizică, inspector școlar de specialitate, antrenor de fotbal. În 1950a urmat cursurile Școlii Pedagogice de Educație Fizică din Predeal. Urmează cursurile de la ICF din București. Ca

junior practică atletismul, devenind campion național la aruncarea discului și săritura în înălțime. Până în 1969 este profesor la Pașcani de unde revine la Piatra Neamț ca antrenor coordonator al centrului de fotbal pentru juniori *Ceahlăul*. În intervalul 1969-1973 este președintele Consiliului Județean al antrenorilor de fotbal; președinte al Comisiei județene de atletism între 1982-1985; membru al Comitetului Federației Române de Atletism și vicepreședinte al CJEFS Neamț. În perioada 1974-1986 ocupă funcția de inspector școlar de specialitate, revenind mai apoi la catedră la actualul Colegiu Tehnic *Gh. Cartianu*. În intervalul 1990-1998 ocupă din nou funcția de inspector școlar, dar pensionându-se devine colaboratorul Facultății de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași, ca profesor asociat. A contribuit la dezvoltarea jocului de baseball în cadrul structurilor organizatorice din Piatra Neamț. A experimentat introducerea fotbalului în programa de educație fizică în școală, care a fost oficializată de Ministerul Învățământului. A descoperit și lansat spre performanță numeroși sportivi: Teodor Coasă – handbal, Ion Rățoi-atletism, Emil Lupulescu, Vasile Panait, Dan Sălceanu, Iulius Nemțeanu – fotbal. În 1979 înființează CSS nr.2 Olimpia Piatra Neamț. Tot datorită lui apar CSS Tg-Neamț, LPS Piatra Neamț, CSS Roman. A avut mai multe contribuții teoretice comunicate în sesiuni științifice organizate la Iași și București, dintre care amintim: *Rolul educației fizice în dezvoltarea ontogenetică a ființei umane*, *Moderizarea procesului de educație fizică într-o nouă structură metodică a lecției*. A înființat Academia Olimpică filiala Neamț al cărei director este. Împreună cu prof. Livia Marinela Nicolae a publicat în 2008, lucrarea *Valori Olimpice* (pagini din istoria

educației fizice și sportului în Județul Neamț). Pentru realizările sale și contribuția la dezvoltarea sportului pe plan local și național i s-au acordat Diplome de Onoare de către organisme sportive și de învățământ centrale și locale.

ȚIRIAC, ION (1939), n. în Brașov. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1965. Ca sportiv de performanță, a fost legitimat, pentru început, la echipa de hochei pe gheață a Clubului *Steagul Roșu* Brașov. A făcut parte, de asemenea, din lotul

național de hochei pe gheață care a reprezentat România la CM din 1961 și la JO de Iarnă de la Innsbruck (1964). Ulterior, s-a dedicat tenisului de câmp, transferându-se la secția de profil a Clubului *Dinamo* București. „Sportul alb” a avut darul să-l consacre deplin atât pe plan național, cât și pe plan internațional în anii ‘60-‘70. A cucerit de 8 ori titlul de campion de tenis al României (1957-1966). Finalist, în 1957, cu echipa țării noastre, în Cupa Galea (CE de tenis pe echipe, la tineret). Component al echipei de tenis a României în trei finale ale Cupei Davis (1969, 1971 și 1972), formează, cu tenismanul Ilie Năstase, un celebru cuplu de jucători de talie mondială. A susținut 109 meciuri în Cupa Davis, fiind clasat pe locul al cincilea în istoria acestei prestigioase competiții, după numărul partidelor jucate. Câștigător, finalist sau semifinalist în meciurile de simplu, dublu sau dublu mixt la Roland Garros, Wimbledon, Roma, Monte Carlo, Hamburg, Madrid, Salzburg, New Delhi, Bangalore, Cairo, Alexandria, Calgary, Barcelona ș.a. (1966-1975). Are în palmares 27 de victorii în partidele de dublu susținute în turneele open la care a luat parte. După retragerea din activitatea competițională, a desfășurat, peste hotare, o intensă și rodnică activitate de antrenor și manager al unor renumiți jucători de tenis, precum Ilie Năstase, Guillermo Villas, Henri Laconte, Boris Becker, Mary Joe Fernandez, Anke Huber și Goran Ivanisevici. Manager al turneele ATP și WTA – Eurocard Open, Austrian Open,

Hannover Open, Faber Grand Prix, Open România. Organizator al marilor turnee internaționale de tenis de la Stuttgart, München, Kitzbühel și Madrid. La 11 mai 1998, a fost ales, iar în 2002, reales președinte al COR. În calitate de președinte al COR a avut contribuții deosebite în atragerea unor sponsori și asigurarea fondurilor necesare pentru organizarea pregătirii sportivilor pentru JO și stimularea corespunzătoare a rezultatelor deosebite. A inițiat și susținut construirea Complexului Național Olimpic *Sydney 2000*, la Izvorani. Este un prosper om de afaceri. Președinte de onoare al FR de Tenis. În anul 1973 a fost ales Director al ATP. Președinte al Fundației Olimpice (din 1998). Maestru al Sportului. I-a fost acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului. În anul 2004 a primit din partea CIO Trofeul *Silver Plate*, și *Placheta ACON*. Decorat cu: Ordinul *Muncii* Clasa I (1966 și 1968); Ordinul *Muncii* clasa I (1971); Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Mare Ofițer (2000); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (2004); Ordinul Național *Steaua României* în grad de Comandor (2004).

TOPESCU, CRISTIAN (1937), n. în București. Ofițer. Profesor de educație fizică și sport. A absolvit Școala Militară de Ofițeri, în 1957, și ICF/IEFS, cursuri fără frecvență, promoția 1970. Ca sportiv de performanță, a cucerit 2 titluri de campion național la călărie, la

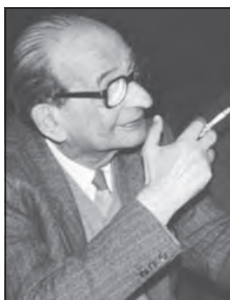
proba de sărituri peste obstacole, în anii 1960 și 1962. Între 1964 și 1967, a fost colaborator al emisiunilor de sport difuzate de posturile naționale de radio și de televiziune. Din anul 1967, când a devenit angajat al Televiziunii, a îndeplinit, până în 1983, funcțiile de reporter-comentator și realizator de emisiuni sportive. Între 1983 și 1990, a fost șeful Biroului de presă și metodist la Clubul Sportiv al Armatei *Steaua*. După 1990, a redevenit realizator de emisiuni sportive la TVR (până în 1994), apoi a fost numit redactor șef al Redacției sport a Televiziunii Române. Din 1997, a fost director general adjunct la Televiziunea Română. Ca reporter comen-

tator, a prezentat, în direct, pentru telespectatorii români, aspecte de la: 5 ediții ale JO de vară (München – 1972; Montreal – 1976; Moscova – 1980; Barcelona – 1992; Atlanta – 1996); 4 ediții ale JO de iarnă (Grenoble – 1968; Albertville – 1992, Lillehammer – 1994, Nagano – 1998); 5 finale ale CM de handbal – din 1970, 1974, 1978, 1990 și 1994; 4 finale ale CM de fotbal (Mexic – 1970; Argentina – 1978; Italia – 1990; SUA – 1994); diferite competiții majore de atletism, tenis, gimnastică și patinaj artistic. După plecarea din TVR a fost reporter sportiv la Radio *Europa FM*, director de relații publice, imagine și mass-media la Fotbal Club *Steaua*, director la ziarul *Pro Sport*, senior editor la ziarul *Adevarul*. Din 2008 senator în Parlamentul României, din partea PNL; senior editor la postul de radio *Total FM* și comentator de specialitate la *Eurosport*. Membru fondator al Academiei Olimpice Române, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, membru al Asociației Presei Sportive din România, membru al Comitetului Olimpic și Sportiv Român. Prezent și în literatura, *CT* a publicat, împreună cu Octavian Vintilă, cartea de evocări *Steaua. Performanță și prestigiu* (Editura Militară, București, 1988). Pentru realizările sale în domeniul promovării fenomenului sportiv și a performanței sportive a primit numeroase diplome și distincții: *Diploma de Onoare* din partea CIO (1994) și *Ordinul Olimpic*, decernat de CIO, în 1998, *Colanul de Aur*. A fost decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv*, clasele I și a II-a (1970, 1974).

ȚIȚEICA, GHEORGHE (1873-1939), n. în Turnu Severin. Liceul l-a făcut la Craiova, apoi a urmat în București Școala Normală și Facultatea de Științe, iar la Paris Școala Normală Superioară și Facultatea de Științe luând doctoratul la Sorbona în matematici. Profesor la Universitatea și Politehnica din București a ținut prelegeri și la Sorbona, Bruxelles și Roma. Activitatea sa, foarte bogată, s-a concretizat în unele publicații al căror fondator a fost și în numeroase lucrări

în care a introdus „noi clase de suprafețe curbe și rețele, care îi poartă numele, fiind considerat pe plan mondial unul dintre fondatorii geometriei diferențiale centro-afine”. Membru corespondent al Academiei Române (1909) și titular (1913) i-a fost și secretar general (1929-1939) și vicepreședinte (1924-1925). Academia de Științe din Maryland (SUA) și Societățile de Științe din Liège și Varșovia l-au cooptat printre membrii lor. Cu toate că cercetările ca „deschizător de drumuri în geometria diferențială” i-au luat mult timp nu și-a neglijat pasiunea pentru munte și renunțând uneori la studierea „curbelor” care i-au adus consacrarea mondială pornea pe traseele șerpuite ale Bucegilor. Pentru a fi lângă munte, și-a cumpărat în 1908 o casă în Bușteni, de unde pornea în ascensiuni însoțit de fii săi Șerban și Radu. Cu ei s-a încumetat să pornească pe cel mai greu drum din Bucegi cel de pe Valea Seacă a Caraimanului pe care nu mulți cutezaseră să-l străbată. Pasiunea și experiența montană i-au asigurat locul de onoare ca membru al Societății Turiștilor din România și al Turing-Clubului.

ȚIȚEICA, ȘERBAN (1908-1986), n. în București. Fizician, matematician. Academician. Promotor al turismului. Studiile le-a început la Liceul „Mihai Viteazul” și le-a continuat la Universitatea din București și Leipzig devenind doctor în fizică. A predat matematica și

fizica la Politehnica din București și la Universitățile din Iași și Capitală. Ascensiunea carierei sale științifice a atins-o ca vicedirector la Institutul Unificat de Cercetări Nucleare de la Dubna. Întemeietor al școlii române de fizică teoretică a elaborat lucrări valoroase legate de mecanica ondulatorie, de cea cuantică și statică, de termodinamică sau interdisciplinaritatea în domeniul atomic și nuclear. Palmare-sul său științific l-a așezat în rândul nemuritorilor devenind, în 1955, titular al Academiei Române, apoi vicepreședinte și președinte cu delegație al înaltului for. Dragostea sa pentru munte însoțită de părinte l-a însoțit întreaga viață. De la casa părin-

tească din Bușteni, poartă a Bucegilor, a pornit cu fratele său Radu în numeroase ascensiuni reușind să cunoască atât de bine masivul încât Radu Țițeica a putut să publice în „Anuarul Bucegilor” editat de Turing-Clubul Român o hartă a abruptului prahovean al Bucegilor. Șerban Țițeica a publicat și el în repetate rânduri cunoștințele și mărturiile sale de dragoste pentru munte. Ultimele gânduri le-a așternut în prefața cărții lui Niculae Baticu, *Amintirile unui alpinist* (1981).

ȚUNDREA (SCHWEIGER)

DOINA MARIA (1945), n. în Reșița, jud. Caraș-Severin. Profesoară de educație fizică, absolventă a ICF București, promoția 1967, specializarea schi. A practicat atletismul și schiul fond fiind legitimată la SSE din Reșița și CS Știința din

București. Medaliată la CN de atletism juniori (1961-1963) și la Concursul Școlilor Sportive (1963) la 100, 200 și 400m, locul I cu ștafa 4x100m la Campionatul Republican Școlar de atletism (1961). Profesor gradul I, a lucrat cu grupe de începători și avansați la schi alpin (1978-1998). A activat ca profesor metodic la educație fizică în cadrul Inspectoratului Școlar județean Caraș-Severin. În perioada 1975-1978, a îndeplinit funcția de director adjunct al CSS Reșița, iar din 1978, până în 1998 pe cea de director al acestei unități sportive școlare. Cu sprijinul organelor locale și centrale a reușit să asigure o bază materială corespunzătoare care a determinat îmbunătățirea activității de performanță și creșterea rezultatelor sportivilor, în special la gimnastică masculină și înot. S-au dat în folosință: sala de gimnastică, bazinul olimpic de înot, sala de atletism, terenurile de tenis, cabana de pe muntele Semenici, căminul și cantina sportivilor, garsoniere pentru lotul olimpic de gimnastică masculină și centrul olimpic de juniori la înot, structuri care au funcționat pe lângă CSS Reșița. Datorită activității desfășurate, în cadrul clubului, în calitate de director, administrator și organizator, CSS Reșița a devenit o unitate sportivă reprezentativă care s-a afirmat cu rezultate de prestigiu, pe plan local,

național și internațional. Pe baza acestor rezultate, în clasamentele întocmite de MTS, în anii 1993, 1994 și 1995, CSS Reșița a ocupat locul III, după CSA „Steaua” și „CS Dinamo” și locul I în clasamentul cluburilor sportive școlare. An de an, această unitate sportivă și centrele care au funcționat pe lângă ea, au promovat în loturile naționale și olimpice, în special la gimnastică și înot, sportivi care au obținut medalii la CN, CB, JMU, CE, CM și JO. Printre sportivii cu rezultate deosebite s-au aflat: Luminița Dobrescu, Brigitte Prass, Gabriela Baka, Carla Negrea la înot; Ancuța Goia la gimnastică ritmică; Marius Tobă, Marian Stoican, Vasile Cioană, Florentin Pescaru, Ion Suci, Dorin Petcu, Răzvan Șelaru, Alin Jivan și Daniel Popescu la gimnastică artistică. Tot la această unitate sportivă școlară și-a început activitatea și fotbalistul Cristian Chivu, de unde a trecut la CSM Reșița. În decursul anilor, Doina Țundrea a făcut parte din birourile federațiilor de schi, gimnastică și natație, cu care a avut o bună colaborare și care au sprijinit activitatea CSS Reșița. Aceeași bună colaborare avut-o și cu organele de resort ale Ministerului Învățământului și cu cele locale. DT a făcut parte din Comisia pentru schi fond feminin, din cadrul Federației Internaționale de Schi. A participat cu lucrări de specialitate la diferite consfătuiri și simpozioane. Pentru rezultatele sale deosebite, a fost distinsă cu diferite trofee, medalii și diplome de onoare.

ULTIMESCU, VASILE (1904-1974), n. în com. Oroftiana, fostul jud. Dorohoi. După absolvirea liceului la Bacău, urmează cursurile Școlii de gimnastică a Societății de Muzică și de Gimnastică (din 1904, și de Sport), școală autorizată de Ministerul

Instrucțiunii Publice spre a pregăti profesori de educație fizică pentru învățământul secundar. După câțiva ani de profesorat la Fălticeni, în 1929, se transferă la Liceul Național din Iași. Din ianuarie 1933, urmează cursurile de 2 ani, de la École Normale de l'Éducation Physique, care funcționa pe lângă Facultatea de Medicină din Paris. În 1934, devine membru al Cercului literar *Lutèce* din

Paris, dar înclinațiile sale spre literatură nu-l îndepărtează de prima dragoste – sportul. Întors în țară, își reia activitatea ca profesor de educație fizică la *Liceul Național* și *Liceul M. Kogălniceanu* din Iași, punându-și în valoare cunoștințele și pregătirea în domeniul educației fizice și sportului, îmbogățite și desăvârșite pe timpul studiilor în Franța. El însuși un bun gimnast, înotător, tenisman și schior, profesorul și antrenorul VU a fost un animator fervent al mișcării sportive ieșene. A fost profesor, antrenor, arbitru și conducător, un valoros promotor și animator al sportului ieșean. S-a remarcat în toate aceste domenii, ca un specialist veritabil, care acționa din interior fiind alături de participanții la acțiunile inițiate și organizate de către el. Pe plan local îl regăsim în diferite organisme, printre care: 1939-1940 vicepreședinte a Ligii Regionale Prut a FR de Baschet și Volei; 1942-1943, președintele Secțiunii Atletism din cadrul comitetului activ al Regionalei OSR Moldova; 15 august 1943 prezent în lotul de tenis al Iașului, participant la concursului de tenis de la Cernăuți (Gh. Sturza, Nonel Racovitză, V. Ultimescu și Dna G. Sturza). În cei peste 40 de ani de activitate didactică, echipele și elevii liceului Național, pregătiți de prof. V. Ultimescu au fost prezenți în competițiile orașului Iași cu formații de gimnastică, echipe de baschet, volei, concursuri de atletism, meciuri de hochei, tenis și altele.

UNGUREANU, OCTAVIAN (1933), n. în Iași. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF București, promoția 1957, specializarea gimnastică. A practicat gimnastica, de la vârsta de 10 ani, sub îndrumarea instructorului Constantin Todică și prof. Vasile Ultimescu. A fost

legitimă la Țesătura Iași. Selecționat în reprezentativa departamentală *Textila* (UT Arad), antrenor Mihai Botez (1950-1953). Din 1954, legitimă la CS ICF, clasificat categoria I, selecționat în lotul național de tineret (antrenori Robert Podlaha, Iosif Hidi, Carol Bedö). Cadru didactic la Universitatea *Al.I.Cuza* din Iași, Facultatea de Educație Fizică,

unde a trecut prin toate gradele didactice: asistent (1958-1966), lector (1967), conferențiar (1991), profesor universitar (1993). În intervalul de doi ani didactici (1982-1984) a activat în Algeria. În 1999 s-a pensionat. Paralel cu munca didactică universitară, a desfășurat o bogată și rodnică activitate organizatorică și tehnică în domeniul gimnasticii de performanță, fiind calificat antrenor categoria I. În 1957, înființează *Centrul de gimnastică Iași* pe lângă CSM. A fost primul antrenor al gimnastului Dănuț Grecu, elev în clasa a III-a la o școală elementară din Iași, pe care l-a inițiat și pregătit în perioada 1958-1962, după care sportivul s-a transferat la CS *Dinamo* București. A fost și contribuția sa la realizările acestui sportiv de excepție: vicecampion european (1973), campion mondial (1974), campion european (1975), medaliat cu bronz la JO (1976), maestru emerit al sportului, antrenor emerit. A promovat în loturile reprezentative de juniori 4 sportivi, de tineret 3 și de seniori 1. A făcut parte din colectivele de antrenori în taberele naționale de juniori-tineret, organizate de FRG și la loturile naționale pentru juniori-tineret (1962-1972). A oficiat ca arbitru în competițiile interne și internaționale la juniori și tineret (1960-1977). A îndeplinit funcțiile de președinte al Comisiei județene de gimnastică (1958-1959) și al Cabinetului metodic al CJEFIS Iași. Pe linie de învățământ, a făcut parte din Comisia pentru îndrumarea și evaluarea periodică a FEFS (1967-1982) și din Comisia pentru educație fizică a Consiliului Național de Evaluare Academică și Acreditare (1996-2000). A participat la sesiunile de comunicări științifice ale Centrului, ulterior Institutului de Cercetare pentru Sport (1990-2007). Membru în Consiliul Științei Sportului din România (1990-2001) și în Biroul acestuia din 1996. În anul 2001, i s-a conferit Diploma și titlul de *Membru de onoare* al acestui consiliu. Pe linia cercetării științifice, a elaborat peste 70 de lucrări, unele susținute în cadrul sesiunilor de comunicări, altele publicate în revistele de specialitate sau în sintezele simpozioanelor. S-a preocupat de cercetarea, proiectarea și realizarea unor aparate și instalații pentru îmbunătățirea procesului de pregătire a sportivilor și pentru practicarea exercițiilor fizice. A publicat: *Metodica*

dezvoltării mobilității la gimnaști, 1968 (autor); *Îndrumătorul profesorului de educație fizică*, 1973 (autor); *Cap.13 Performanța sportivă* din lucrarea *Performanța- interferențe-sinergii-confluente*, 1996 (autor); *Activitatea sportiv-turistică pionierească*, 1971 (coautor). Pentru rezultatele și contribuția sa, a fost distins cu medalii, trofee și diplome de onoare.

UNTEA, GHEORGHE (1935-2002), n. în com. Ceamurlia de Jos, jud. Tulcea. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1960. Doctor în medicină. A practicat, la nivel de performanță, baschetul la CSU *Medicina* București și la *Farul* Constanța, între 1962-1968. Din 1970 a devenit medicul echipei de fotbal CS *Târgoviște*, până în 1979, când s-a transferat, prin concurs, la Centrul de Medicină Sportivă din București, preluând, din punct de vedere medical, echipa națională de tineret (calitate în care a participat la numeroase întâlniri internaționale, printre care, turneul final al CM din Australia -1981, când tricolorii noștri au câștigat medalia de bronz, turneele din RP Chineză și Thailanda, din 1985). Prezent alături de speranțele fotbalului nostru, și-a adus o importantă contribuție la formarea acestora. Din 1979, a fost șeful Laboratorului traumatologie și recuperare sportivă în cadrul Centrului de Medicină Sportivă. A fost membru al Comitetului Executiv al Federației Europene de Medicină Sportivă (1997-2001). A participat cu lucrări de specialitate la 3 congrese științifice europene, 2 mondiale și 2 olimpice. Este autorul lucrării *Aspecte medico-biologice în fotbal*, apărută în Editura Sport-Turism, 1984. În anul 2000, i s-a decernat Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a III-a.

URDĂREANU, ERNEST (1897-1984). Ofițer. Automobilist. După terminarea școlii, în 1915, devine sublocotenent de cavalerie, avansând până în 1933 la gradul de locotenent-colonel, la care a fost înaintat ca urmare a funcției sale de adjutant regal. Susținut de regele Carol al II-lea, a devenit prefect al Pala-

tului, vicemareșal, mareșal, mare șambelan și din 27 martie 1938, ministrul Casei Regale. Din iunie 1940, a fost și șef de stat major al Partidului Națiunii și ministru de Stat. Membru de frunte al Camarilei, EU a fost un factor destabilizator al vieții politice, susținându-l pe Carol al II-lea în impunerea regimului Monarhiei autoritare. În septembrie 1940, când Carol al II-lea a părăsit țara, l-a însoțit în cadrul „suitei” restrânse, urmându-l în Spania, Portugalia, Cuba, Mexic, Brazilia, ocupându-se uneori și de operațiuni financiare discutabile. Bine dotat fizic, pasionat de mișcare încă din copilărie, EU a fost un sportiv foarte apreciat, nefiindu-i greu să treacă de la caii escadronului pe care-l avea sub comandă la caii putere ai automobilelor, pentru care a manifestat aptitudini deosebite. În 1929, la ediția inaugurală a celebrului raliu de la San Remo, luând startul din București pe un *Fiat* a parcurs 3057 km, clasându-se pe primul loc în zona a doua de performanță, pentru care i s-a conferit *Marea Medalie* de către Automobil Clubul Italian. O performanță de valoare a înregistrat, în același an, în raliul automobilistic de la Viena, în care s-a clasat al doilea. În 1933, alături de Marin Butculescu, contribuie la stabilirea unui nou record automobilistic pe distanța București-Paris. Decorat cu *Medalia Meritul Cultural Pentru Sport* clasa a II-a (1931).

URECHIA, VASILE ALEX-ANDRESCU (1834-1901), n. în Piatra Neamț. Istoric, scriitor și om politic. Academician, profesor universitar la Iași și București. Urmează cursurile Școlii Normale de la *Trei Ierarhi* și apoi cele ale *Academiei Mihăilene* din Iași. La

școală fusese înmatriculat sub numele Vasile Alexandrescu, după pronumele tatălui său (clucerul Alexandru Popovici). Peste mai mulți ani, atribuindu-și o descendență din familia cronicarului Grigore Ureche, va prelua și numele Urechia (aflat în diferite surse și cu numele Urechia și Ureche). Obține o bursă la Paris, unde susține bacalaureatul în 1856 și se înscrie la Facultatea de Litere din Paris

(1856-1857), iar în paralel frecventează cursurile de filozofie și literatură de la *Sorbona*. În 1858, după diferite activități desfășurate în Franța, revine în Iași, ca profesor la Gimnaziul Central și apoi la Universitatea din Iași, iar din 1864 la Universitatea din București, unde într-o anumită perioadă a îndeplinit și funcția de decan al Facultății de Litere și Filozofie. Începând din 1859, îndeplinește mai multe funcții pe linie de învățământ (director) ministru ad-interim în guvernul lui Mihail Kogălniceanu, ministru în guvernul I.C. Brătianu (1881-1882), senator și deputat de Covurlui. Este prezent „ca fondator” la înființarea și activitatea unor importante instituții, societăți și publicații (Societatea și Revista *Ateneul Român* – Iași 1860-1861; *Ateneul Român* -1865; Academia Română - 1866). A fost vicepreședinte și președinte al Secției istorice, președinte al Secției Literare și vicepreședinte al Academiei Române. A fost președinte al Ligii pentru Unitatea Culturală a Tuturor Românilor. A participat activ la înființarea unor școli, așezăminte culturale în care scop a făcut numeroase donații. Printre acestea este cunoscută și donația sa făcută în 1890 către Liceul din Galați, căruia i-a atribuit biblioteca și colecția sa de documente și obiecte muzeistice. Sunt cunoscute de asemenea preocupările și realizările sale scriitoricești, publicând în toate domeniile – versuri, proză, teatru, lucrări cu caracter istoric și critică literară. Printre lucrările sale importante, sunt menționate: *Istoria românilor* – 14 volume; *Istoria școalelor*; romane istorice și sociale, piese de teatru, studii de literatură română și multe alte lucrări. Domeniul educației fizice și sportului nu a rămas înafara preocupărilor istoricului V.A. Urechia. Chiar Constantin Kirițescu, în vestita sa lucrare *Palestrica*, menționează că – „indicații referitoare la începuturile educației fizice școlare se găsesc și în scrierile cercetătorilor trecutului școlii românești VA Urechia și Gheorghe Adamescu”. VAU l-a remarcat, l-a sprijinit și a avut o colaborare fructuoasă cu Gheorghe Moceanu, după venirea acestuia în București. Acesta i-a încredințat profesorului Gh. Moceanu sarcina de a compune partea coregrafică din piesa *Banul Mărăcine*, misiune de care Moceanu s-a achitat cu succes, compunând în stil național –

popular *Bătuta* și *Brâul* – compoziții care au fost prezente și în demonstrațiile organizate de Moceanu în țară și peste hotare. Moceanu a găsit în VAU, un important sprijin pentru realizarea proiectelor sale. VA Ureche, a făcut parte din „...grupul de buni români...” care „...au pus bazele unei asociațiuni cu scopul de a obișnui cetățenii să tragă la țintă cu pistolul, carabina și cu pușca, sub denumirea de *Societatea Culturală Română de Arme*”. Evoluția, obiectivele, acțiunile și specialiștii care au activat la *Societatea Tirul* se prezintă în capitolul *Foruri de conducere* din Volumul al IV-lea al Enciclopediei. „La 1 iulie 1866, promulgându-se Constituția, asociațiunea la 2-16 octombrie 1867 ia forma definitivă, votându-și statutele și alegându-și președintele în persoana profesorului și marelui istoric V. Alexandrescu – Ureche”. Această funcție în fruntea primului for de conducere din mișcarea sportivă românească a îndeplinit-o până în 1871. Istoria educației fizice din țara noastră îl păstrează în „memoria” sa pe acest eminent om de cultură și de acțiune și pentru stăruința prin care, în calitate de titular al Departamentului Instrucțiunii Publice (10 aprilie 1881 – 1 august 1882) și în întreaga sa activitate, a susținut sporirea numărului orelor de gimnastică în programul săptămânal al școlilor românești și promovarea unor ramuri de sport. Proiectele avansate și susținute de către VAU, au contribuit la adoptarea unor măsuri în anii care au urmat, pentru îmbunătățirea activității educației fizice școlare. A primit premiul *H. Rădulescu* al Academiei Române (1890). Distincții: *Marea Medalie de Broz* a Institutului Etnografic din Paris (1880). Brevetul de ofițer al Ordinului *Legiunea de Onoare* acordat de președintele Republicii Franceze.

URMUZESCU, AUREL DAN (1932-2002), n. în București. Profesor de educație fizică și sport, specializarea natație, absolvent al ICF, promoția 1956. Cercetător științific. În perioada 1957-1963, a lucrat ca: antrenor la filiala UCFS Argeș; profesor de educație

fizică la Preventoriul Școlar Voila – Câmpina; instructor în compartimentul de pregătire a cadrelor din UCFS. Din 1964 și până în 1974, a activat ca antrenor federal pentru înot la FR de Natație. A adus o contribuție însemnată la perfecționarea pregătirii înotătorilor, dovadă cucerirea primelor medalii pentru sportul românesc în competițiile internaționale oficiale. În 1974, a fost încadrat cercetător științific principal la CCPS, continuând să studieze și să aprofundeze problematica selecției și pregătirii înotătorilor de performanță. În strânsă conlucrare cu antrenorii loturilor naționale și cu FR de Natație, a reușit să ofere specialiștilor o serie de soluții tehnico-metodice. Dintre contribuțiile sale cele mai importante, pot fi menționate: organizarea activității competiționale și începerea antrenamentelor de performanță la nivelul copiilor; introducerea sistemului de pregătire cu 3 cicluri competiționale pe an; perfecționarea metodei de antrenament pe intervale; gruparea exercițiilor de antrenament pe zone de efort; îmbunătățirea conținutului ciclurilor de antrenament și refacere; creșterea eficienței tehnicii „întoarcerilor” în diferite procedee de înot ș.a. Toate acestea au conlucrat la pregătirea superioară a înotătorilor români și la afirmarea lor pe plan internațional. ADU a publicat cărțile: *În ajutorul instructorului sportiv* (1969); *Înotul pentru toți* (1973); *Criterii, probe și norme pentru selecția în înot* (1986 – în colaborare). De asemenea, a elaborat 24 de sinteze anuale privind metodologia pregătirii înotătorilor de performanță, editate de CCPS pentru uzul specialiștilor și a publicat numeroase articole tehnico-metodice în revistele de profil.

URZICEANU, RADU (1927-1998), n. în Târgoviște, jud. Jurist, ziarist sportiv. Dâmbovița. A absolvit Facultatea de Drept din București în 1950. În anul 1948, și-a făcut debutul în presă la ziarul *Sportul popular*, unde a îndeplinit, rând pe rând, diverse funcții redacționale, până la cea de redactor șef adjunct. În anul 1966, a fost numit secretar general de redacție la revista

Fotbal, funcție pe care o va îndeplini, apoi, și la revista *Sport*. A fost colaborator permanent al Radiodifuziunii și al Televiziunii Române. A participat, ca reporter sportiv, la trei ediții ale JO: Helsinki – 1952, Melbourne – 1956 și Roma – 1960. A mai fost prezent la CM de fotbal din Mexic, în 1970, și din RF Germania, în 1974. Împreună cu Tudor Vornicu, a scris și publicat primele două cărți consacrate, în țara noastră, prezentării olimpiadelor: *Cu sportivii români la Melbourne* și *Jocurile Olimpice de la Roma*. Face parte din „galeria de aur” pe care și-a creat-o, de-a lungul vremii, mass-media cu profil sportiv din România. Decorat cu *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1967).

VALERIU, EMANUEL (1925 - 2012), n. în București. Jurist, ziarist, reporter. Absolvent al Facultății de Drept din București, promoția 1949. A practicat atletismul, tenisul și rugby-ul, începând cu echipa *Stadiul Român*, continuând cu *Sportul Studențesc*, apoi cu *CSCA*

(*Steaua*, de mai târziu) și, în final, jucând la *Grivița Roșie*, echipă cu care cucerește titlul național în 1950. Încă din anii liceului, îndrăgește gazetăria și începe, în 1940, să scrie în coloanele ziarului *Universul Sport*. Își publică, apoi, articolele în *Gazeta sporturilor* (unde, inițial, îndeplinește funcția de „ascar”, aducător de știri), formându-se în preajma unor reputați ziaariști ai vremii. În 1943, a fost angajat la *Gazeta sporturilor*, iar în 1945, la Radiodifuziunea Română unde, ca reporter, l-a urmat, la microfonul emisiunilor sportive, pe celebrul Radu Vasilescu. Spre deosebire de predecesorul său, EV a făcut transmisiuni nu numai de la partidele de fotbal, ci și de la întrecerile de atletism, rugby, gimnastică, box și de ciclism. În 1947, a înființat prima Școală de ziaariști sportivi, frecventată, printre alții, de T. Vornicu, R. Iliescu, M. Godeanu. A transmis, pentru TVR, aspecte din desfășurarea JO de la Tokyo (1964), dar nu de la fața locului, ci din Berlinul răsăritean, prin intermediul Interviziunii. În 1968, a realizat reportaje de la JO din Mexic, pentru mai

multe publicații și agenții de știri din străinătate, printre care *Lo Stadio*, din Bologna, și *Sport Information Dienst (SID)*, din Düsseldorf. A transmis, de asemenea, finala Cupei Davis din 1969 de la Cleveland, dintre echipele tenismenilor din SUA și România. De-a lungul carierei sale, a fost concediat în câteva rânduri „din rațiuni politice” fie de la radio, fie de la TVR, unde a revenit, de fiecare dată, la solicitarea acestor instituții. Între 1967 și 1970, a îndeplinit funcția de redactor-șef la ziarul *Sportul popular*, pe care îl transformă în cotidian, cu format mare și un tiraj mediu de 600 000 de exemplare, cu ediție de magazin, duminica. A fost „eliberat” din funcție în momentul în care urma să plece la turneul final al CM de fotbal din Mexic, în 1970. De la *Sportul popular* a trecut la revista *Flacăra*, unde a deținut, până în 1976, o rubrică permanentă de sport. Revenit în Televiziune după 1989, mai întâi, la Redacția *Sport*, a fost numit, apoi, director general al TVR, funcție pe care a îndeplinit-o până în 1992. Și-a continuat activitatea de ziarist, având rubrici permanente în coloanele publicațiilor *România liberă*, *Magazin*, *Cronica română*, *Evenimentul zilei*, *Sportul românesc* și *Pro Sport*. În 1995, și-a publicat volumul *Politica fără anestezie*, cuprinzând un număr de 41 de interviuri cu marile personalități politice ale vremii. În paralel cu propria activitate pe frontul presei scrise și audiovizuale, EV s-a preocupat în permanență de formarea unor noi ziaariști sportivi valoroși, printre aceștia numărându-se Ovidiu Ioanițoaia, Dumitru Gaur, Emanuel Fântăneanu, Radu Timofte, precum și Cristian Țopescu, cel care i-a devenit succesor în transmisiile televizate de la marile competiții naționale și internaționale.

VASICI-UNGUREANU, PAVEL (1806-1881), n. în Timișoara. Medic român. Academician. Unul dintre primii români doctori în medicină. Personalitate multilaterală a secolului al XIX-lea, publicist, gânditor, luptător pașoptist, propagator al darwinismului,

membru de prestigiu al *Astrei* și al Academiei

Române din București, și-a câștigat pe merit un loc de seamă în istoria culturii românești, militând peste o jumătate de secol pentru propășirea economică, socială, culturală, sanitară a românilor din Transilvania, acordând importanță deosebită rolului determinant pe care îl are educația fizică, gimnastica și jocurile organizate științific, pentru formarea sănătoasă a tinerei generații. A înființat și redactat prima revistă românească de medicină din Transilvania *Higiene și Școala* (1876-1882). Medicul transilvănean VP, într-o vreme când, în multe țări europene avansate nu se puneau astfel de probleme, el și alții ca el, cereau introducerea educației fizice în programa obligatorie din școlile transilvănene. În anii 1844-1845, VP tipărește la Brașov cele două volume de lucrări *Macro-Biotica*, traducerea îmbunătățită prin contribuții originale după Hufeland. Problemele educației fizice le este consacrat un întreg capitol din volumul II, teza esențială fiind formulată cu cuvintele: „Mai folositoare este mișcarea atunci când nu numai trupul ci și sufletul se mișcă și trăiește asemenea”. Între anii 1853-1856, doctorul Vasici Pavel, în calitate de redactor al ziarului *Telegraful Român* din Sibiu, va dezbate și va căuta să impulsioneze problema educației fizice și a gimnasticii. În pledoaria sa, VP apelează la istoria jocurilor olimpice elene, la istoria românilor, căutând să demonstreze necesitatea introducerii educației fizice, a gimnasticii în gimnaziu. „Cultura fizică” – scrie VP – are nevoie de o nouă reformă în interesul statului și în folosul lui”, propunând ca statul să înființeze un „Institut pentru deprinderi trupesti”, cu întreprinzători retribuiți, care să tipărească cărți, „să le împartă poporului pentru ca acesta să înțeleagă menirea unui atare așezământ”. Consilier și inspector școlar în Transilvania timp de 25 de ani, dr. VP a militat pentru a populariza și familiariza pe elevi, studenți, învățători, profesori, intelectuali, cu metode prin care se poate dobândi sănătatea și fortificarea fizică și intelectuală a tineretului. Vasici Pavel avea în vedere existența, încă din anii de după 1840, a unor asemenea institute de formare și pregătire a profesorilor de gimnastică, în orașele germane Berlin, Dresda, Stuttgart, München. În anul școlar 1866-1867, se reînființează și *Societatea junimii studioase din Cluj*, animată și

sprijinită de inspectorul școlar dr. Vasici Pavel, care trăia în acel timp la Cluj. Un rol deosebit în promovarea ideilor și practicarea educației fizice, a gimnasticii și jocurilor printre românii Transilvaniei, l-au avut, alături de VP și P. Pipaș, V. Petri, I. Tuducescu, V. Dumbravă, P. Roșca, I. Aron, I.E. Prodan, V. Stan, V. Onițiu, ș.a. consilieri și inspectori școlari, profesori, învățători și pedagogi. În articolul *Mișcarea - comoțiunea* apărut în iunie 1876, în revista *Higiene și Școala*, care în anii 1876-1878, apare la Gherla, dr. VP arată importanța gimnasticii și a înotului în școală, pentru că „nu s-a introdus dară fără rațiune gimnastica și în școlile populare, care bine întrebuințată, mai ales în aer liber folosește mult dezvoltării și întăririi corpului”. Dr. VP recomandă, printre altele, învățătorilor, „gimnastica susținătoare de sănătate”, ce putea fi exercitată după manualul ardeleanului G. Moceanu, „care e și prescris pentru gimnastica școlară”. Într-un alt articol din această revistă, în 1878 dr. VP semnala cu bucurie că la *Preparandia* din Arad s-au introdus însușirea practică a gimnasticii dar și unele cunoștințe teoretice legate de studierea anatomiei, fiziologiei și antropologiei în pregătirea viitorilor învățători. El îndemna fetele să facă gimnastică alături de băieți, sub supravegherea atentă a învățătorilor, care „vor bine-merita de omenire și mai vârtos de noțiunea sa dacă vor da cea mai mare atențiune gimnasticii care este oarecum chemată a ține echilibrul între ocupațiunile mintale și cele corporale”. Dr. Vasici Pavel rămâne unul dintre precursorii învățământului gimnastic transilvănean.

VASILE, RADU (1942), n. în Sibiu. Profesor universitar și om politic. Absolvent al Facultății de Istorie a Universității din București (1967). Doctor în științe economice (1977). A lucrat ca istoric la Muzeul Satului din București (1967-1969), ulterior fiind numit cercetător la Institutul de Istorie *Nicolae Iorga* al Academiei Române (1969-1972). În 1972, ocupă, prin concurs, postul de asistent universitar la Aca-

mia de Studii Economice din București, promovând, apoi, până la gradul didactic de profesor (în 1992). Publică, în perioada 1987-2000, 4 lucrări de specialitate în domeniile istoriei și teoriei economice, macroeconomiei, 5 cursuri universitare, un volum de poezii și un roman. A prezentat peste 100 de comunicări în cadrul unor simpozioane și conferințe științifice din țară și de peste hotare. Director al ziarului *Dreptatea* (1992-1994). Ca om politic a îndeplinit, după 1990, funcțiile și atribuțiile de: secretar general al PNȚCD (1998); vicepreședinte al Senatului (1993-1998); prim-ministru (1998-1999); senator din partea Partidului Democrat (2000). A fost un apropiat al sportului și a promovat măsuri menite să contribuie la dezvoltarea acestui domeniu. După 1990 a sprijinit activitatea unor federații, îndeplinind și unele funcții printre care: președinte de onoare al FR de Ciclism (1997-2000) și președinte al FR de Arte Marțiale (1998-2000). A fost decorat cu *Ordinul Național* al Republicii Franceze.

VASILESCU, RADU (1906-1966), n. în București. A fost primul crainic de fotbal din istoria radioului românesc. Angajat al Radiodifuziunii Române (de la 10 iunie 1936 până la 9 februarie 1946), a transmis în direct marile derbiuri românești de fotbal ale vremii: *Venus-Rapid*, *Venus-Ripensia*, *Rapid-Unirea Tricolor*, de pe stadioanele *Giulești*, *Venus*, *Obor* și *ANEF*, precum și meciurile fotbaliștilor naționali României în cadrul Campionatului Balcanic. El a transmis și prima întâlnire internațională de fotbal: România-Iugoslavia. A fost foarte apreciat și simpatizat de ascultători, datorită debitului său verbal deosebit. A colaborat intens cu omul de fotbal V. Economu, fost președinte al FRF.

VASILIU, ADRIAN (1924-1998), n. în Focșani, jud. Vrancea. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină din București, promoția 1949. După absolvire, lucrează la Spitalul Județean din Galați și apoi la Spitalul TBC Tunari din București. În perioada 1967- 1986,

activează ca medic primar și șef de laborator la CMS București. În colaborare cu biochimista Elena Georgescu și sub coordonarea dr. Ioan Drăgan, a pus bazele Laboratorului de control doping, pentru identificarea stimulentele folosite în sport prin metode cromatografice (1978). A participat la redactarea a numeroase lucrări științifice (în colaborare cu alte cabinete din CMS și alte instituții medicale), cum ar fi: *Cercetări experimentale privind efectele produsului Power Back asupra calității de efort*. Redactează capitolul *Sângele și organele hematopoietice* (1989). A ținut cursuri de perfecționare cu medicii de loturi pe probleme de laborator chimic și doping. A participat la simpozioane și schimburi de experiență cu teme de specialitate, atât în țară, cât și în străinătate.

VASILIU, ADRIAN (1935-2006), n. în București. Elev al Colegiului Național Militar din Predeal timp de doi ani, și absolvent al Liceului *Mihai Viteazul* din București. A urmat, un an, cursurile Institutului de limba rusă *Maxim Gorki*, apoi a absolvit Faculta-

tea de Ziaristică din cadrul Universității București (1959). Din anul 1959 a debutat în presă la ziarul *Sportul* (în anii de liceu și facultate fusese corespondent la *Sportul popular*). A scris la început cronici de baschet (sport pe care l-a practicat în perioada studiilor școlare și universitare) și handbal. A preluat definitiv rubrica de natație a ziarului *Sportul* (înot și polo), colaborând și la rubricile de atletism și canotaj (între 1960-1970), deținând și funcția de șef al Secției sporturi. După 1990, în cadrul Departamentului internațional, s-a ocupat și de ciclism și sporturi de iarnă (schi, patinaj, hochei). A lucrat ca redactor la *Sportul* (până în 1982), când a fost transferat la Întreprinderea de Administrare a Bazelor Sportive, din motive politice. Între 1982-1990 i s-a interzis să publice articole în ziare. În martie 1990, a revenit la *Gazeta sporturilor* ca publicist-comentator. În lunga sa activitate profesională a luat parte la 4

ediții ale CM de înot, la 3 ediții ale CM de atletism, la 5 ediții ale CE de înot, la 2 ediții ale CE de atletism și la o ediție a CE de baschet. A colaborat la TVR, din 1968 până în 1988, prezentând cele 6 ediții ale JO. Autor unor lucrări de specialitate cu temă sportivă, printre care: *POLO de la A la Z* (lucrare cu caracter enciclopedic, Imprimeria de vest RA, Oradea, 1998); *Steaua Snagovului* (dedicată reputatei canotoare Sanda Toma, singura sportivă din lume care nu a cunoscut înfrângerea de-a lungul carierei sale); autor al capitolului *Natație - înot și polo* din lucrarea *România în lumea sportului*, 1995, EDITIS.

VASILIU-NĂSTUREL, PETRE (1854 –1920), n. în București. Istoric, heraldist. După ce a urmat școala primară și liceul în București, și-a continuat studiile în Franța la Fontainebleau, devenind militar de carieră. A luptat în Războiul de Independență. Având o

bogată experiență practică și pregătire teoretică dobândită în special în Școala militară, a fost profesor de artilerie la Academia Militară, cu gradul de general. După anul 1880 se implică în studii de heraldică, având lucrări despre steagul țării, decorații și medalii. A pus bazele școlii române de heraldică. Are numeroase scrieri de tehnică și istorie militară. A fost nepotul generalului Constantin Năsturel-Herescu (1796-1874) cel care a lăsat prin testament, o mare donație Academiei Române, din care s-a creat și un premiu al Academiei Române, desființat după 1944. Istoricul, a fost un mare iubitor al mișcării, al practicării drumeției și ca majoritatea militarilor de carieră, a gimnasticii în aer liber, a pregătirii fizice a militarilor. Având aceste înclinații, face parte din grupul de intelectuali de la începutul secolului al XX-lea care se implică în organizarea educației fizice și sportului din țara noastră. Astfel, în 1906 devine primul președinte al al Federațiunii Societăților de Gimnastică din România (FSGR). A deținut această funcție până în anul 1922. În 1910, a fost ales

membru al Biroului Federației Europene de Gimnastică, transformată ulterior în Federația Internațională de Gimnastică. A fost conducătorul echipei române de gimnastică, care a participat la Concurusul internațional de gimnastică de la Torino (11-14 mai 1911), echipă formată din 7 gimnaști, reprezentanți ai Societăților Înainte –București și *Viitorul* – Craiova, care pe baza rezultatelor obținute a fost premiată cu Cupa de argint. Din conducerea delegației au mai făcut parte: D. Ionescu (Înainte – București) și T. Georgescu (*Viitorul* – Craiova). A fost printre primii reprezentanți ai țării noastre într-un organism sportiv internațional.

VĂCĂROIU, NICOLAE (1943), n. în Cetatea Albă (în prezent, în Ucraina). Economist. Absolvent al ASE București, Facultatea de Finanțe, specializarea finanțe-credit (1969). În perioada 1969-1990, a lucrat în Comitetul de Stat al Planificării, ajungând, în 1987,

director general. Între 1975-1985, - profesor asociat la ASE București, Facultatea de Economie Tehnologică. Începând din 1990, a îndeplinit diferite funcții de conducere în domeniul financiar: adjunct al ministrului Economiei Naționale (1990), secretar de stat în Ministerul Finanțelor (1990-1992), șef al Departamentului impozite și taxe (1991-1992), președinte al Comitetului Interministerial de Garanții și Credite de Comerț Exterior (1992). Prim-Ministru al României (1992-1996). Între 1996-1997, a fost vicepreședinte al Băncii Comerciale Române. În 1996, se înscrie în PSD și este ales senator de Argeș, menținându-și această calitate până în 2008. Președinte al Comisiei de privatizare din Senat (1997-1999), vicepreședinte al Senatului (1999-2000), președinte al Senatului României (2000-2008), președinte interimar al României (30.04.2007 – 23.05.2007). În 2008, ca urmare a alegerii sale în funcția de președinte al Curții de Conturi, renunță la calitatea de senator. Deși în perioada mandatului său de prim-ministru economia României, aflată la începutul tranziției spre economia de piață, întâm-

pina numeroase dificultăți de ordin financiar, guvernul condus de NV a găsit soluții pentru a susține activitatea sportivă, în special pregătirea olimpică: a sprijinit propunerile MTS privind păstrarea în patrimoniul sportului a bazelor sportive existente; a emis hotărâri ale Guvernului, în baza cărora hotelul *Caraiman* din Poiana Brașov și Complexul sportiv *Piatra Arsă*, inclusiv suprafața de teren aferentă, au intrat în patrimoniul MTS; a susținut propunerile MTS privind adoptarea unei legislații care să permită îmbunătățirea salarizării antrenorilor, a alocației de hrană pentru sportivi și a stimulentele materiale pentru sportivii care se clasează pe locuri fruntașe la JO, CM, CE și la alte competiții oficiale; a aprobat alocarea de fonduri bugetare destinate renovării și modernizării unor obiective de importanță majoră pentru pregătirea olimpică a sportivilor, printre care bazele sportive din Poiana Brașov, inclusiv hotelul *Caraiman*, Complexul sportiv *Piatra Arsă*, hotelul, restaurantul, baza de refacere și recuperare, sala de gimnastică – toate aflate în perimetrul CSN *Lia Manoliu* din Capitală ș.a., a susținut adoptarea legislației privind reorganizarea activității sportive din țară în conformitate cu normele europene. S-a întâlnit, la hotelul proaspăt renovat din incinta CSN *Lia Manoliu*, cu delegația sportivă a României înainte de plecarea acesteia la JO din 1996, de la Atlanta. NV practică tenisul ca agrement; cunoscut ca admirator al echipei de fotbal *Rapid* București, deseori a fost văzut în tribunele stadioanelor asistând la meciurile echipei favorite. Autor a numeroase articole din domeniile economic, financiar și monetar apărute în publicații de specialitate. A semnat volumul *România – jocuri de interese* (Ed. Intact, 1998).

VÂJIALĂ, GRAZIELA ELENA (1947), n. în București. Absolventă, în 1970, a Facultății de Chimie din București, la care se mai adaugă participarea și absolvirea a diferite cursuri de specializare: în 1973-1974, cursul postuniversitar de matematici superi-

oare; în 1975, la Münster (Germania), la Institutul de Biochimie și Tehnologia Grăsimilor, cursul postuniversitar de utilizare a izotopilor radioactivi. După absolvire, își desfășoară activitatea de bază la Academia de Științe Agricole și Silvicultură (1971-1979) și la Institutul de Epurare a Apelor Reziduale (1979-1983). În 1983, a ocupat, prin concurs, postul de șef al Laboratorului doping din cadrul CCPS, având preocupări pentru cercetare și asistență științifică în domeniul dopingului la federațiile de haltere, culturism, atletism, caiac-canoe, canotaj, natație etc. În 1998, obține doctoratul în biologie, cu specializarea biochimie. În paralel, desfășoară și activitate didactică universitară la Universitatea *Spiru Haret* în probleme de biochimia efortului. De asemenea, este membră în Comisia Națională Antidoping. Preluând conducerea Laboratorului doping, a contribuit esențial la acceptarea laboratorului de către Agenția Mondială Antidoping, în efectuarea cercetărilor internaționale ale domeniului. În 2005, s-a înființat Agenția Națională Antidoping (ANAD), unitate independentă de orice structură sportivă, dar aflată în subordinea primului-ministru, iar GEV este numită președinte al ANAD, cu rang de secretar de stat. În calitate de cercetător științific (gradul I), a susținut 193 lucrări științifice, a publicat 105 lucrări și a semnat 10 cărți: *Curs de biochimia efortului* (1993), *Cercetări farmacologice privind influența utilizării anabolizantelor asupra profilului hormonilor androgeni*, *Degradarea testosteronului și a steroizilor anabolici androgeni în organismul uman*, lucrare introdusă în revista *Chemical Abstract*, *Analiza substanțelor interzise utilizate în sport* (2005), *Doping-Antidoping* (în colaborare); *Dopingul în sport, prevenire și combatere* (coordonator) 2007. Din 2004, - membră a Grupului de monitorizare a Convenției europene împotriva dopajului adoptată de Consiliul Europei. Pentru realizările și contribuția sa la dezvoltarea acestui domeniu, i s-au acordat *Medalia și Diploma de excelență* în cercetarea științifică. În anul 2000, i s-a decernat *Medalia Națională Serviciul Credincios* Clasa a II-a, iar în 2004, *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a.

VÂJIALĂ, ILEANA (1959), n. în București. Inginer chimist. A absolvit Institutul Politehnic București, Facultatea de Tehnologie Chimică Organică, promoția 1985. Încadrată ca inginer chimist, în 2002, la Laboratorul de control doping pe post de cercetător științific gradul III, având funcția de director adjunct științific. Domeniul de activitate în acest laborator îl constituie aplicarea și perfecționarea metodologiilor de analiză pentru substanțele interzise în sport, în special pentru depistarea steroizilor anabolici androgeni prin spectrometria de masă de înaltă rezoluție. A semnat 23 articole științifice publicate în reviste și volume de specialitate (2003-2008). Doctorand în chimie analitică la Universitatea Politehnică din București. Decorată cu *Medalia Meritul Sportiv* clasa I (2004).

VÂLVOI, MARIAN (1952), n. în București. Ziarist. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al IEFS (1977). Între anii 1977 și 1990, a funcționat la catedră ca profesor și antrenor de înot și volei la *Clubul Sportiv Școlar* Constanța. După 1990, a lucrat în presă, la ziarul *Dimineața*, apoi la cotidianul *Sportul românesc* (1991-1992), la *Curierul național* (1991-1992), după care a trecut ca șef al Departamentului sportiv la ziarul *Cronica română*. A colaborat la diferite reviste și cotidiane: *Flacăra*, *Fotbal Plus*, *Gazeta sporturilor*. Din 2001 a activat în Departamentul de sport al cotidianului *Independent*.

VELESCU, NICOLAE (1859-1916), n. în București. NV este fiul artistului dramatic Ștefan Velescu (1836-1903), care a predat la Școala de Muzică și Declamații din București, fondată în anul 1864, din inițiativa lui Alexandru Ioan Cuza. NV a urmat Liceul *Sf. Sava*, unde predă gimnastica profesorul Gh. Moceanu încă

din anul 1863, când Ministerul Instrucțiunii îi crease anume o catedră la această disciplină (completată la Liceul *Matei Basarab*). NV este unul dintre cele mai valoroase produse ale lui Gh. Moceanu în materie de gimnastică și dansuri. Elev talentat al școlii acestuia, împreună cu care a efectuat numeroase turnee în Europa, America și Orient, NV este deținătorul medaliei de aur la concursul de gimnastică din anul 1876, desfășurat în Capitală. După această dată NV a absolvit (1877) cursurile de maestru și a dobândit diploma de profesor de gimnastică, numărându-se printre absolvenții primei promoții pregătită de Gh. Moceanu. Aflat în echipa acestuia, participă la numeroase turnee în țară și peste hotare, ca gimnast și dansator: 1878 – Paris; 1882 – Roma; 1884 – Madrid; 1886 – Calcuta. A fost un susținător al opiniei lui Gh. Moceanu, care prin demonstrațiile sale, urmărea să arate lumii „...că în micul stat România, există tot atâta iubire de artă ca în toate statele civilizate”. Nicolae Velescu a făcut o carieră didactică semnificativă, inițial la Gimnaziul *D. Cantemir* București și apoi la Liceul *Matei Basarab*. Pe parcursul anilor a publicat în calitate de autor sau coautor numeroase articole și lucrări de specialitate, printre care: Gh. Moceanu și N. Velescu – *Gimnastica populară și rațională pentru uzul școalelor primare, secundare și superioare*, 1887; N. Velescu – *Scrima cu floreta și sabia*, 1892; N. Velescu și N. Dumitrescu-Țăranu – *Gimnastica, influențele exercițiilor fizice*, 1899; D. Ionescu și N. Velescu – *Jocul oina*, 1900. NV și-a onorat cu gloria performanțelor și harul său didactic activitatea până la moarte.

VELOVAN, ȘTEFAN (1852-1932). Reputat pedagog cu studii la Viena și Gotha. Profesor și director al Școlii Normale din Craiova. Iubitor al sportului promotor al activităților sportive, cu concepții înaintate privind rolul și locul educației fizice în complexul mijloacelor educative. Rămâne în istoria mișcării sportive, pentru tratatul său de *Pedagogia*, în care sublinia rolul educației fizice între mijloacele „...privind

sănătatea și realizare educațiunii prin deprinderi gimnastice”. Apreciindu-se rolul și locul pedagogului Ștefan Velovan, organisme locale au realizat un bust al acestuia, care a fost amplasat în fața clădirii Facultății de mecanică din Craiova.

VERNESCU, AUREL (1939-2008), n. în București. Ofițer MI. Profesor de educație fizică, absolvent al IEFS. A început să practice caiacul în 1952, la *Tânărul dinamovist*. Din 1953 până în 1960, și-a continuat activitatea în Secția de caiac-canoe a Clubului *Dinamo*, iar între 1960 și 1962, la Clubul *Olimpia*. În 1962, revine la *Dinamo*, unde activează până în 1972, când se retrage din activitatea competițională, dedicându-se muncii de antrenor. În cariera sa de sportiv, a cucerit 42 de titluri de campion național. Primul concurs internațional la care a participat a fost Regata de la Grunau, din 1956. În cei 20 de ani dedicați sportului de performanță, a participat la: 4 ediții ale JO, 4 ediții ale CM și 5 ediții ale CE, cucerind 30 de medalii (13 de aur, 14 de argint și 3 de bronz). La acest bilanț remarcabil se adaugă și numeroasele medalii obținute la regatele internaționale. Debutul în competițiile olimpice și-l face la JO din 1960 (Roma), unde se clasează pe locul VI în proba de ștafetă. La JO din 1964 (Tokyo), își înscrie în palmares primele 2 medalii olimpice (bronz, la K1 – 1 000 m și la K4 – 1 000 m). În 1968, la JO de la Mexico, ocupă locul VI (K2 – 1 000 m), iar la JO din 1972 (München) – ultima competiție oficială la care a participat în calitate de concurent –, a devenit vicecampion olimpic (la K4 – 1 000 m). La cele 4 ediții ale CM, la care a concurat între 1963 și 1971, cucerește 11 medalii, din care: 4 de aur (în 1963, la K1 – 500 m, primul titlu de campion mondial pentru kaiacul românesc, și la K1 – 4 x 500 m; în 1966, la K1 – 500 m și K2 – 500 m), 6 medalii de argint (în 1963, la K – 1 000 m și K2 – 500 m; în 1966, la K2 – 1 000 m; în 1970 la K2 – 500 m și K1 – 4 x 500 m; în 1971, la K1 – 4 x 500 m) și o medalie de bronz (în 1966, la K1 – 4 x 500 m). Participările la edițiile CE (1961-

1969) se soldează cu obținerea a 16 medalii, dintre care: 9 de aur (în 1961, la K1 – 500 m, primul titlu de campion european pentru kaiacul românesc; în 1963, la K1 – 500 m și K1 – 4 x 500 m; în 1965, la K – 500 m și K1 – 4 x 500 m; în 1967, la K1 – 500 m, K2 – 1 000 m și K1 – 4 x 500 m; în 1969, la K2 – 500 m) și 7 de argint (în 1963, la K1 – 1 000 m și K2 – 500 m; în 1965, la K2 – 1 000 m și K4 – 1 000 m; în 1967, la K2 – 500 m; în 1969, la K1 – 500 m și K1 – 4 x 500 m). Considerat cel mai bun kaiacist român din toate timpurile. AV ocupă locul III în clasamentul mondial alcătuit la nivelul sporturilor nautice. Ca antrenor de kaiac a activat la Clubul *Dinamo* (1972-1981), la *ȘS Viitorul* (1982-1986); între 1987 și 1996, ca antrenor federal, a răspuns de grupele de kaiac băieți și fete. Din 1997, a îndeplinit numai funcția de antrenor federal în cadrul FR de Kaiac-Canoe. În toată această perioadă, a avut partea sa de contribuție la pregătirea și promovarea unor sportivi valoroși – kaiaciștii componenți ai loturilor naționale și olimpice care au cucerit medalii la JO și CM. I-au fost acordate titlurile de Maestru al Sportului (pe când avea 16 ani!), Maestru Emerit al Sportului și, respectiv, de Antrenor Emerit (1991). Decorat cu: *Ordinul Muncii* clasa a III-a (1963); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (1966); *Ordinul Steaua României* clasa a III-a (1973); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a III-a (1981) ; *Crucea Națională Serviciul Credincios* clasa a III-a (2000); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa a II-a cu două barete (2004).

VESA, MIHAIL (1942) n. în București. Ziarist. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al Institutului de Cultură Fizică și Sport (1964). A practicat, între anii 1956-1967, atletismul, baschetul, fotbalul și handbalul (a fost handbalist în Divizia A la cluburile *Universitatea* și *Voința* din București). Din 1967, a activat în presa sportivă (ziarul *Sportul*, revista de *Cultură fizică și sport*, până în anul 1991). A colaborat în presa scrisă ca ziarist sportiv la publicațiile *Ultimul cuvânt*, *Cronica română*, *Azi*. Între anii 1996 și 1998, a fost ofițer de

presă la Ministerul Tineretului și Sportului, iar din 1998, a condus Biroul de presă al CS *Steaua*.

VEȘTEA, MIHAI (1958), n. în Predeal. Inginer electronist. Primar al Predealului. Promotor al dezvoltării schiului. Avea 32 de ani când a fost ales primar, funcție datorată calităților de bun gospodar și preocupărilor permanente puse în slujba orașului. Realizările sale sunt

numeroase, dar pasiunea pentru schi a devenit proverbială, constituind o moștenire lăsată de familia sa, care a contribuit imens la dezvoltarea schiului pe aceste meleaguri, fapt probat de pârtia de schi *Veștea*, primele trambuline de sărituri și cel dintâi teleschi din zonă. MV n-a rămas mai prejos: cât timp a păstorit acest oraș, stațiunea a căpătat renume european în schi. Implicarea sa în schi nu se limitează doar la dezvoltarea și modernizarea infrastructurii, ci s-a proiectat și asupra îndrumării activității structurilor sportive: CSAM, Clubul Școlar, și *Schi Club*, ultimul înființat la inițiativa sa și a președintelui comisiei Sport-Turism, Dan Mălușel. MV este o autentică personalitate în istoria schiului predelean, la propunerile sale organizându-se schimburi de experiență cu oameni implicați în industria schiului din Austria și Italia, lărgirea spațiului schiabil, amenajarea și construirea Complexului sportiv de biatlon de pe valea Râșnoavei și multe alte inițiative care s-au materializat. A dorit să facă din stațiunea Predeal, inima schiului românesc, aplicarea proiectului – program *Superschi în Predeal* fiind lăudabilă și apreciată. Primarul Predealului (1992-2004).

VIANU, TUDOR (1897-1964), n. în Giurgiu. Critic literar. Tatăl său, Alex. Weinberg-Vianu, medic și primar de Giurgiu, a fost românizat după 1877. Studiile le-a făcut la Facultatea de Filozofie și Drept din București, precum și la Seminarul Pedagogic Universitar. Își per-

fecționează pregătirea în Germania, după care intră suplinitor la Universitatea București, predând cursul de estetică. În paralel a colaborat la cele mai importante reviste literare. În palmaresul său bibliografic alături de numeroase studii și lucrări și-au găsit, loc de cinste, opere fundamentale rămase de referință în cultura românească: *Estetica*, *Filozofia poeziei*, *Arta prozatorilor români*, *Introducere în teoria valorilor*, *Arta și frumosul*, *Problemele metaforei* ș.a. De-a lungul vieții a fost și director al Teatrului Național din București, Ambasador la Belgrad (1946 – 1947), Ambasador la UNESCO (1964). Firea iscoditoare a filozofului aflat în căutarea „*Idealului clasic*” l-a împins să se aplece și asupra sportului. Studiile aprofundate asupra lui Schiller, căruia i-a consacrat o monografie, l-au făcut să rețină din *Scrisorile despre educația estetică a omului* celebra apreciere „*Omul nu este cu adevărat om decât în măsura în care se joacă*”. Din *Jocurile oamenilor*, lucrarea psihologului german Karl Groos, a aflat „*câte câștiguri fizice și morale sunt de așteptat de la educația sportivă a maselor moderne*”, iar din *Olimpicele* lui Henry de Montherland a remarcat apropierea dintre sport și religie. Cu toate acestea, deși el însuși într-un articol din *Gândirea* din 8 mai 1931, recunoștea că „*Sportul face în adevăr parte din marile realități constructive ale lumii moderne*”, analizându-l într-o perioadă de plină expansiune a profesionismului în box, denunța „*antinomia dintre sportivitate și spiritualitate*”, diferențele dintre „*sportivitatea antică și modernă*”, deoarece cea dintâi se asocia în chip armonios cu cele mai variate valori ale spiritului, cea din urmă pare a le respinge. O revenire asupra sportului, a făcut-o marele savant, dintr-un unghi total favorabil, spre sfârșitul anului 1956 sub frenezia produsă de succesele remarcabile obținute la Jocurile Olimpice de la Melbourne, când întâmplarea fericită a făcut să se întoarcă dintr-o călătorie din India în același avion cu laureații noștri. Întâlnirea a consemnat-o, în termeni elogioși, în ziarul *Sportul popular* din 29 decembrie 1956: „*Foarte plăcută societate. Oameni tineri, veseli și politicoși, puternici fără aroganța puterii. Reprezentau virtualitatea poporului nostru, pe care în competiția universală îl impuseseră printre primele*

popoare ale lumii prin forța și măiestria lor”. Despre Jocurile Olimpice moderne are, de asemenea, frumoase aprecieri. „*La câțiva ani odată, întregul tineret al lumii, partea lui cea mai frumoasă și mai îndemânată se adună pentru a arăta forța, disciplina, magistralitatea națiilor pe care le reprezintă. Se produce atunci ceva pilduitor pentru întreaga lume. Energiile naționale, în loc să se opună și să se combată, se desfășoară paralel și, în loc să se nimicească reciproc doresc să se întreacă. Așa ar trebui să se petreacă lucrurile în domeniul tuturor legăturilor dintre popoare. Emulația în locul opoziției este lozincă de care se anină toate speranțele lumii. Sportivii o realizează de pe acum. În mâinile lor arde una din făcliile păcii*”. Membru corespondent al Academiei Române (1935), trece cu bine peste mișcarea antisemită din deceniul al patrulea însă, în 1948, este exclus din rândul membrilor Academiei Române, împreună cu alți savanți care și-au păstrat demnitatea. Ulterior, îi sunt recunoscute meritele și în 1955 este reprimat.

VIDRAȘCU, GHEORGHE (1905-1986), n. în comuna Străoanele de Jos, jud. Vrancea. Mecanic agricol. Om politic. Conducător în activitatea sportivă. Termină clasele primare în preajma Primului Război Mondial. La vârsta de 16 ani urmează cursurile de 2 ani ale unei Școli de motonautică, obținând calificarea de mecanic agricol. După satisfacerea stagiului militar s-a angajat ca mecanic la stația de dezbenzinare din Moreni. A activat în mișcarea sindicală. În anul 1933, a fost arestat și închis la Doftana, de unde a fost transferat în lagărele de la Tg. Jiu și Caracal. După 23 august 1944, a lucrat pe linie de partid în Ploiești. A îndeplinit funcția de prefect al județului Prahova. În perioada 1949-1952, a fost numit președinte al CCFS/CM, organizație care îmbina conducerea de către stat a educației fizice cu unele forme sindicale organizate de către Consiliul Central al Sindicatelor (vezi CCFS/CM la capitolul *Structuri organizatorice*). În calitate de președinte a contribuit

la dezvoltarea bazei materiale, la promovarea unor noi forme de dezvoltare a sportului de masă și de performanță, la introducerea sistemului de pregătire și calificare a cadrelor, a clasificării sportivilor și instituirea titlurilor de Maestru și Maestru emerit al sportului, la lărgirea considerabilă a calendarului competițional intern și internațional ș.a. Această perioadă a coincis și cu reluarea participărilor sportivilor români la JO, în 1952, la Helsinki, sportivul Iosif Sârbu cucerind la tir, prima medalie de aur pentru sportul românesc. În 1952, a fost ales deputat în Marea Adunare Națională, iar în 1956 a fost numit ambasador al României în Cehoslovacia. A fost decorat cu numeroase ordine și medalii. (Surse: ziarul *Sportul popular* din 20/11/1952; Anuarele sportului).

VIDRAȘCU, PAUL ION (1901-1987), n. în Glasgow, Scoția. Inginer. Fiu al unui faimos inginer, a făcut studii la Politehnica din București. Ca inginer s-a remarcat la unele proiecte unice în lume, la acea dată, ca în digurile de pe Mississippi, în China și în alte zone ale lumii. Studiile le-a împletit într-un mod armonios cu activitatea sportivă, anii petrecuți în Scoția chemându-l irezistibil spre terenul de rugby pentru care întrunea calități remarcabile de jucător puternic și rapid cu un grad sporit de îndemânare și inteligență. În țară a jucat rugby la echipa *Tenis Club Român (TCR)*, al cărui căpitan a fost și cu care a câștigat în 1928 Campionatul României, respectiv Cupa *C. Alimănișteanu* pe care TCR, unul dintre cele mai vechi și performante cluburi și-a adjudecat-o de mai multe ori în perioada interbelică. Pe 8 aprilie 1923, a făcut parte din selecționata București, evoluând în partida cu Ruder Gesellschaft Heidelberg, pierdută cu 3-9 pe Stadionul Federației. La Jocurile Olimpice desfășurate pe Stadionul Colombes la Paris a jucat atât împotriva Franței cât și contra Statelor Unite ale Americii câștigând alături de coechipierii săi medalia de bronz, prima obținută de țara noastră la Jocurile Olimpice. Pe 14 septembrie 1924, în partida naționalei cu *Vulturul Alb*, la Varșovia, a înscris 3 încercări, iar în 1927, în confruntarea de la Paris cu echipa secundă a Franței din nou a reușit o încercare,

colegii și admiratorii începând să i se adreseze cu apelativul „fabrica de eseurii”. Ultima evoluție în echipa națională a avut-o în 1927 în partida cu Cehoslovacia. O dată cu trecerea timpului fiind solicitat pentru proiecte tehnice de valoare mondială s-a îndepărtat de reprezentativa națională și de echipa de la *Tenis Club Român*. După instalarea regimului comunist a fost trimis spre „reeducare”, pornind de la muncitor șantierist. Pasiunea pentru rugby i-a rămas intactă deoarece, ajuns la senectute, mai putea fi văzut în tribune ca o prezență inconfundabilă. Cu ocazia întâlnirii dintre Scoția și România din 1983 televiziunea scoțiană i-a consacrat o amplă emisiune, iar Poșta Română un timbru în amintirea turneului de la JO de la Paris fiind singurul supraviețuitor al „XV – ului” medaliat cu bronz.

VIERU, NICOLAE (1932), n. în Buhuși, jud. Bacău. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1956. Gimnast, component al lotului de tineret, campion național universitar (1953). După absolvirea institutului a funcționat ca antrenor metodist

la UCFS, regiunea Argeș, apoi ca profesor la Catedra de gimnastică a Liceului nr. 35 cu program de educație fizică, în perioada 1957-1964. A făcut parte din colectivul de antrenori care a pregătit lotul național masculin de gimnastică (1962-1964), contribuind la afirmarea unor gimnaști valoroși printre care: Frederic Orendi, Petre Miclăuș, Gheorghe Tohăneanu, Anton Cadar, Gheorghe Condovici. Între 1965-1967, a activat ca antrenor federal, iar apoi, ca secretar general al FR de Gimnastică (1967-1983). A îndeplinit funcția de președinte executiv la FRG în perioada 1990-1999. În anul 2000, este reales în fruntea FRG din care se retrage în anul 2005. Pe timpul îndelungatei sale activități în cadrul federației, a avut o contribuție însemnată la afirmarea gimnasticii românești, sportivii noștri cucerind, în perioada respectivă, peste 320 de medalii, din care peste 120 de aur, la edițiile JO, CM și ale CE. A mai îndeplinit funcția de expert al Centrului de perfec-

ționare a cadrelor din CNEFS (1983-1990). Din 1997, a predat, în calitate de conferențiar, la Universitatea Ecologică (1997-2002). În 1976, a fost ales membru al Comitetului executiv al Federației Internaționale de Gimnastică, iar apoi, vicepreședinte al acestui for, în mai multe legislaturi (1980, 1984, 1988, 1996, 2000). După 32 de ani de activitate în FIG, s-a retras în anul 2008, când a fost ales vicepreședinte de onoare. În cadrul FIG, a răspuns de activitatea mai multor comisii de specialitate (competiții; statut și regulamente; științifică; de antrenori). A funcționat ca arbitru internațional 8 cicluri olimpice, în perioada 1963-1995. A fost prezent la 11 ediții ale JO începând din 1964 până în 2008 având diferite responsabilități (antrenor, arbitru, membru al juriului de apel). În 1967, scrie în colaborare și publică lucrarea *Pregătirea copiilor și juniorilor în gimnastică*, iar în 1997, publică în Editura Driada un *Manual de gimnastică sportivă*. Coautor al volumului *Meridians de gymnastique*, editat de FIG în 1981. A semnat articole în revista *FIG World Gymnastics* și în publicații de specialitate din Franța și SUA. A publicat numeroase articole de specialitate în țară și străinătate și a condus simpozioane internaționale pe probleme tehnico-metodice și de arbitraj. Coautor la realizarea celor 2 ediții ale *Enciclopediei educației fizice și sportului din România*. În 2001, i s-a conferit *Diploma CIO – pentru contribuții valoroase la dezvoltarea sportului și olimpismului, la promovarea prieteniei și solidarității între popoare*, iar în 2002 a primit titlul de Antrenor Emerit. Decorat cu: Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1976); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (1981 și 2004); Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa I (2000); Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler (2002). În anul 2006, a fost ales președinte de onoare al Federației Române de Gimnastică.

VIIȘOREANU, GABRIEL CRISTIAN (1970), n. în Filipeștii de Târg, jud. Prahova. Medic chirurg, doctor în oncologie, competență ecografie generală. Absolvent în 1998 a Universității de Medicină și Farmacie *Carol Davila*, Facultatea de Medicină Generală. În 1995 termină cursul de Medicină de

urgență și prim ajutor. În 2006 obține titlul de doctor la UMF din București. Obține diploma ASE în *Managementul afacerilor prin proiecte*. Urmează cursurile pentru atestat de studii complementare în ecografia generală. Din 2007 realizează un Master în managementul sanitar și protecție socială la Universitatea București. Din 2009, participă la reuniunea internațională de la Poitiers *International Workshop*. În intervalul 1998-2006, ca medic stagiar și doctorand în cadrul Institutului Oncologic București, participă la peste 4000 de intervenții chirurgicale, în colaborare cu Clinica *Proestetica*, realizează consultații, intervenții chirurgicale și optimizarea evidenței pacienților; are o bogată și fructuoasă colaborare pentru prestatori servicii medicale în cadrul Spitalului Euroclinic București; ca medic specialist în medicină și ecografie generală își aduce contribuția la Hyperclinica MedLife București; din 2007 deține postul de medic în chirurgie generală la Spitalul Sf. Maria din București. La această clinică a operat și redat activității de performanță numeroși sportivi din handbal, baschet, volei, rugby, jucători de club sau ai echipelor naționale. Are peste 130 de lucrări, comunicate și publicate în țară și străinătate (Turcia, Italia, Austria, Grecia, Spania, Ungaria). Participă activ la peste 100 congrese, conferințe și simpozioane și 10 cursuri post universitare în România și străinătate.

VILARA, ROMEO ALEXANDRU-GABRIEL (1961), n. în București. Inginer. Ziarist, reporter și comentator sportiv. Absolvent al Liceului *Mihai Viteazul* și al Facultății de Instalații din București. A fost corespondent de presă, iar din 1989 s-a angajat la ziarul *Sportul*. Din 1992, a lucrat în TVR la Redacția de sport. Din 1995 a fost redactor-șef al Redacției de știri internaționale. După 2010 îndeplinea funcția de redactor șef, al Departamentului Sport la TVR. A participat la competițiile, de la: JO de vară – Barcelona; JO de iarnă de la Albertville și Lillehammer. De asemenea a comentat competițiile de atletism la

CM: (în aer liber)- de la Tokyo (1991); Stuttgart (1993) și de la Göteborg (1995) și CM (în sală) desfășurate la Sevilla (1992), Toronto (1993), Barcelona (1995) etc. A avut numeroase inițiative, privind presa de specialitate, în acest scop înființând *Sport Total*, care și-a propus să prezinte problema din toate ramurile de sport. Inițiativa sa fără a primi sprijinul necesar, a avut o apariție de scurtă durată. A prezentat numeroase competiții internaționale, pentru mai multe ramuri de sport, dar în special pentru atletism, la Eurosport și la alte televiziuni. Deși a făcut prezentări ale mai multor ramuri sportive, a rămas credincios atletismului, ducând mai departe pasiunea de o viață a tatălui său, Romeo Vilara. În anul 2003 Asociația Ziariștilor Sportivi din România i-a acordat *Premiul pentru Jurnalism Sportiv*.

VILARA, ROMEO MIHAIL AUREL (1927-1997), n. în Corabia, jud. Olt. Farmacist. Ziarist sportiv. Absolvent al Liceului Militar *General de divizie G. V. Makarovici* din Iași, în 1945. În 1951, a absolvit Facultatea de Farmacie din București, subiectul tezei sale

de licență fiind *Controlul toxicologic al substanțelor favorizante ale efortului muscular*. Din 1943, a avut primul contact cu ziaristica sportivă, în calitate de colaborator al *Gazetei sporturilor* din București. Din 1945, a lucrat în redacția ziarului *Sportul popular* (devenit, ulterior *Gazeta sporturilor*) până la pensionare, în 1989 (a fost, rând pe rând, reporter, redactor, șef al Secției tehnice și al celei internaționale, iar între 1967 și 1972, redactor șef adjunct). Membru al Asociației Internaționale a Statisticienilor de Atletism, din 1955. A fost corespondent sportiv, în România, al Agenției *France Presse*, din 1956. Din 1966 până în 1987, a fost membru în Comisia de atletism a Asociației Internaționale a Presei Sportive, iar în 1987, Fundația *Jesse Owens* din New York l-a primit în rândul membrilor săi. Opt dintre edițiile anuale ale Almanahului *Sportul* l-au avut redactor responsabil. A redactat mai multe

lucrări de statistică athletică și a elaborat câteva cărți de publicistică sportivă, printre care: *De patru ori înconjurul pământului; Tokyo – Olimpiada recordurilor* (în colaborare cu Ilie Goga); *Montreal 1976, Olimpiada Nadiei Comănescu; Athlos – Povestiri despre atletism*, Ed. Sport -Turism, 1975. Autor al capitolului *Atletism* – din lucrarea intitulată – *România în Lumea sportului*, Editis, 1995. A colaborat la peste 20 de publicații din țară și din străinătate (11 țări). Ca ziarist, a fost prezent la edițiile CE de atletism, din 1962 până în 1990, și la 5 ediții ale CM de hochei pe gheață, grupele A, B și C. Din 1947 până în 1989, a fost membru al Biroului FR de Atletism, iar din 1995, a fost membru al Fundației *Atletismul Românesc*. În toamna anului 1994, Asociația Presei Sportive din România i-a acordat Premiul pentru longevitate ziaristică. A fost decorat cu Medalia *Muncii* (1955) și cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a.

VINTILĂ, OCTAVIAN (1938), n. în Ploiești. Ziarist, reporter și comentator sportiv. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, (1965) și al Facultății de Ziaristică din București (1979). A urmat cursurile Academiei Internaționale Olimpice. A fost realizator de emisiuni

sportive și al *Matinalului* la Radio România Actualități. A practicat sportul de performanță la Clubul *Steaua*, Secția scrimă, proba de sabie. A fost campion al României (1960-1971); campion al Jocurilor Panamericane (1965), semifinalist la JO de la München 1972, câștigător al CCE din partea Clubului *Steaua*. Ca profesionist în domeniul presei sportive, a debutat în presa scrisă în 1965 ca redactor la *Scânteia tineretului*, în 1967 la radio, cu ocazia campionatelor internaționale de scrimă. A efectuat transmisii în direct de la mai multe manifestări sportive: JO de la München (1972), Montreal (1976), Moscova (1980), Albertville și Barcelona (1992), Atlanta (1996). A transmis, de asemenea, de la numeroase competiții internaționale de scrimă, gimnastică, atletism, caiac-canoe, canotaj, tir,

natație, pentatlon modern. Împreună cu C. Țopescu a scris două cărți: *Stelele „Stelei” și Steaua – performanță și prestigiu*. A fost prezentator a numeroase emisiuni sportive radiofonice, coordonator al emisiunii *Fotbal minut cu minut*. A prezentat emisiunea *Duminica în familie*, de la Antena 1, înfățișând aspecte semnificative din viața unor mari sportivi ai țării. În 1996 a primit Premiul Olimpic *Fair-play*. În perioada 2007-2011 a fost președintele APS. A primit din partea CIO, Trofeul – *Sportul și universalitate* (2000). A fost distins cu Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a cu două barete (2004).

VIȘAN, DOREL (1937) n. în Tăușeni, jud. Cluj. Profesor de educație fizică, actor la Teatrul *Lucian Blaga* din Cluj Napoca, poet. Absolvent al Școlii Pedagogice din Cluj Napoca, promoția 1955 și al Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică *I.L. Caragiale* din București

(1965). A urmat un curs de specializare în management, în cadrul Programului Phare (Danemarca 1995). În anul 2004, a obținut titlul de doctor în arte teatrale. A fost profesor la Universitatea *Babeș-Bolyai*. În perioada 1993-2000, a îndeplinit funcția de director general al Teatrului *Lucian Blaga*. În 1965, și-a început activitatea de actor, având realizări remarcabile: peste 60 de roluri în diverse filme; peste 40 de roluri jucate într-o mare diversitate de piese. A fost și a rămas un practicant convins și un mare iubitor al sportului, care i-a fost de mare ajutor în cariera sa artistică, considerând că un artist trebuie să aibă o foarte bună pregătire fizică, să fie permanent în formă, să aibă rezistența necesară pentru a putea face față solicitărilor specifice profesiei. A îndrăgit sportul încă din Școala Pedagogică, unde a avut pe unul dintre cei mai apreciați profesori de educație fizică – Gheorghe Comănar, care i-a insuflat dragostea pentru gimnastică. A practicat acest sport, cochetând cu performanța, însă un accident la bara fixă, care a necesitat operație, i-a întrerupt această pasiune. În continuare, a jucat handbal, iar pentru sănătate și menținerea pregătirii

fizice a practicat un program zilnic de gimnastică. Având o pregătire pedagogică, prima sa profesie a fost cea de profesor de educație fizică la Școala din Surduc, jud. Sălaj (1956-1960). Cunoscător al fenomenului sportiv, în intervențiile sale publice (ultimul interviu, consemnat de Alin Fornade a apărut în *Gazeta sporturilor*, din 24 iulie 2009), ca și în întreaga sa activitate, ne dezvăluie concepțiile și aprecierile sale asupra unor probleme importante ale activității sportive, inclusiv în ceea ce privește frumusețea unor sporturi, printre care și boxul, care, făcute cu știință, pot deveni artă. DV, această voce credibilă s-a pronunțat categoric împotriva violenței și a actelor de huliganism pe terenurile de sport, împotriva „dictaturii suporterilor”. A fost căsătorit din 1964 cu Maria Vișan, profesoară de educație fizică (decedată în 1993). Pasionat de poezie, a publicat mai multe lucrări, printre care: *De vorbă cu Domnul* (1997); *Vremea cireșelor amare* (1998); *Păcate* (2000); *Psalmi* (2003). Pentru prestigioasa sa activitate a primit numeroase distincții și premii, printre care: *Cel mai bun actor al anului* (1987); *Premiul pentru cea mai bună interpretare masculină a anului* (1988); *Premiul de interpretare masculină din filmul Senatorul melcilor* (1995); premiul Asociației Umoriștilor și alte premii la diferite festivaluri ale filmului organizate în țară și pe plan internațional; *Premiul de Excelență* pentru contribuția deosebită la filmul românesc; Cetățean de Onoare al municipiului Cluj-Napoca; Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de Cavaler. Membru al Uniunii Cineaștilor, al Uniunii Oamenilor de Teatru și al Uniunii Scriitorilor. Președinte al Societății de Caritate, al Societății *Avram Iancu* și al Asociației de Revoluționari 22 Decembrie din Cluj Napoca.

VIȘAN, DUMITRU (1947), n. în com. Corbii Mari, jud. Dâmbovița. Ziarist. Absolvent al Academiei de Studii Economice din București. A practicat fotbalul la Clubul *Petrolul Videle*. Activitatea în presă a început-o în anul 1965, în calitate de corespondent al ziarului *Sportul*. A colaborat la cotidianul *Sportul* până în anul 1973, când scriitorul Eugen Barbu i-a oferit o rubrică de știri și de „Can-can-uri”, la revista *Săptămâna* (aici a semnat cu pseudonimul Car-

touche, inspirat dintr-un film al actorului Belmondo). Concomitent cu activitatea publicistică, s-a implicat și în conducerea unor cluburi divizionare ca președinte: Șoimii Sibiu, *Drobeta* Tr. Severin și *Aversa* București. Din 1989 a scris la revista *Fotbal*, iar la 3 februarie 1990, a înființat *Săptămâna fotbalistică*, al cărui director a fost până în 1995. Publicația și-a propus să scoată la iveală fața nevăzută a fotbalului și a atins un tiraj record de 75 000 de exemplare. În 1995, a renunțat la scris și s-a ocupat de organizarea Ligii de Fotbal a Ziariștilor și de Clubul Sportiv al Jurnaliștilor, al cărui președinte a fost ales, conducând reprezentativa națională de fotbal a oamenilor din presă la 3 ediții ale Campionatului Mondial al ziariștilor, unde echipa românilor a obținut de două ori titlul suprem (1996 – Tunisia și 1998 – Grecia) și o dată titlul de vicecampionă mondială în anul 2000 – Belgia. Din anul 2000, a fost director de imagine la Clubul *Universitatea Craiova*.

VIZER, LADISLAU-MARIUS (1958), n. în com. Tinca, jud. Bihor. Absolvent al Liceului militar din Câmpulung Moldovenesc. A practicat judo-ul, fiind inițiat de antrenorul emerit Dan Buzic. A fost legitimat la CS *Universitatea*, din Cluj-Napoca, unde s-a pregătit cu antrenorul Ștefan Vodă. A debutat ca antrenor de judo, în anul 1985, la grupele și centrele din Tinca și Salonta, iar ulterior la CSS Oradea. Printre sportivii pe care i-a selecționat și pregătit s-a aflat și judoka Alexandru Lungu, care în 1994, a devenit campion mondial și european de juniori. MLV a avut rol deosebit în promovarea și dezvoltarea judo-ului românesc. A fost fondatorul SC *Liberty* Oradea, unitate sportivă de elită a judo-ului care în 1999 câștigă Cupa Campionilor Europeni. În perioada 1998-2000, a fost președintele FR de Judo, iar din anul 2000 a fost ales președintele de onoare al acestei federații. A inițiat numeroase acțiuni pentru pregătirea și participarea la competițiile internaționale, sprijinirea și stimularea sportivilor și antrenorilor. Rezultatele acestor preocupări au fost

concretizate în realizarea unor performanțe de excepție obținute, în ultimii ani, în competițiile internaționale oficiale. Cunoscut și apreciat pe plan internațional MLV, își depune, în anul 2000, candidatura la funcția de președinte al Uniunii Europene de Judo (UEJ), for pe care îl va conduce până în anul 2007. Din anul 2007, a fost ales președinte al Federației Internaționale de Judo (IJF). Doctor Honoris Causa - titluri acordate de către Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport din Republica Moldova și de către UNEFS București. Posesor al Centurii negre 6 Dan. Antrenor Emerit. Pentru activitatea sa a primit numeroase distincții din partea UEJ, CISM, IJF și CIO. Decorat cu Medalia Națională Serviciul Credincios clasa I (2000). Prin activitatea și funcțiile îndeplinite s-a dovedit un ambasador incontestabil a judo-ului din România și al judo-ului internațional.

VLAD, ION (1920–1992), n. în Fetești, jud. Ialomița. Sculptor. Obținând în 1947 o bursă din partea guvernului francez, nu poate beneficia de ea decât în 1965, când s-a stabilit la Paris, ca profesor și a predat sculptura la Centrul American, după care își deschide un studio la Nisa.

Înainte însă, pentru o scurtă perioadă, a fost lector la Institutul de Arte Plastice din București. În țară a realizat *Monumentul eliberării* din Timișoara, *basorelieful* de pe fațada Operei Române. La Paris, un monument al lui *Mihai Eminescu*, amplasat în fața bisericii române, la Tokio grupul statuar intitulat *Vânturile*. Materialele sale preferate, piatra și bronzul, poartă un mesaj robust, vigoarea și vitalitatea fiind principalele sale surse de inspirație. Aceste senzații te încearcă, privind portretul lui *Luchian*, care degajă un sentiment de profundă concentrare artistică. Interesantă este compoziția *Mandragora*, care deține aceeași concentrare de frumusețe, exprimată de marele Brâncuși. Laureat cu mai multe premii în Franța și Italia. În 1991 a fost ales Membru de onoare al Academiei Române. Pe temă sportivă a realizat în gips lucrarea *Hocheist*.

VLAD, NICU (1963), n. în com. Piscu, jud. Galați. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ANEFS (2001), specialitatea haltere. Descoperit de antrenorul Gh. Gospodinov, a fost legitimat la secția de haltere a Școlii Sportive din Galați, apoi s-a transferat la Clubul *Dunărea*

din Galați. Consacrarea a cunoscut-o la Clubul *Rapid* București, cu același antrenor, dar, mai ales, la Clubul *Steaua*. Către sfârșitul carierei de sportiv, a concurat pentru Clubul *Astra* Arad, apoi a emigrat în Australia, țară pe care a reprezentat-o în competițiile internaționale de haltere. De-a lungul evoluției sale, ca junior, cadet și senior, a concurat la mai multe categorii - 90 kg, 100 kg și 108 kg -, realizând performanțe de prestigiu mondial. A obținut peste 20 de titluri de campion național și balcanic. A fost campion național la juniori, în 1981, 1982 și în 1983, și la seniori, între 1983 și 1990; a fost și campion balcanic; a cucerit 1 medalie de aur, la total, la JO din 1984, de la Los Angeles, și 1 medalie de argint, la JO din 1988, de la Seul; a ocupat locul IV, la JO din 1992, de la Barcelona (110kg), iar la JO din 1996, de la Atlanta, a obținut 1 medalie de bronz (108kg). La CM a cucerit 17 medalii (11 de aur, 4 de argint și 2 de bronz). La CE a câștigat 17 medalii (9 de aur, 6 de argint și 2 de bronz), la total sau la stilul smuls. A fost, de asemenea, campion și recordman al Commonwealth-ului, în 1993-1994. Din anul 1997, a fost ales președinte al FR de Haltere. A fost antrenor principal al lotului național pentru CM al României (1997-2008), perioadă în care au fost obținute 134 de medalii din care: 33 de aur, 53 de argint, 48 de bronz. Din 2004, vicepreședinte al COSR. Pe plan internațional: membru al Comitetului tehnic al IWF (2000-2009), vicepreședinte al IWF (ales în 2009), membru al Comisiei tehnice a EWF (1999-2009), membru al CE al Federației Europene de Haltere 2004-2008, reales până în 2012. Arbitru internațional. I s-a acordat titlul de Maestru Emerit al Sportului. Antrenor Emerit. Decorat cu Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de Comandor (2000) și cu Medalia *Meritul Sportiv* Clasa I (2004).

VLADONE, VICTOR (1911-2006), n. în București. Economist. Absolvent al Academiei Comerciale. Jucător și antrenor de tenis de masă. S-a aflat printre cei mai buni jucători care, după 1930, s-au implicat în tenisul de masă de performanță. A jucat la mai multe grupări sportive: *YMCA* București (1928-1931); *România, din Cluj* (1932); *Uzinele Electrice Cluj* (1933-1938); *Sporting* (1939-1940); *Constructorul* (1946-1948) și *SFIPIA* (1949-1953), toate din București. A cucerit numeroase titluri de campion național, printre care: la dublu mixt, cu Marez (1935, 1936) și cu Fiala (1949); la simplu (1936, 1950, 1952); la dublu, cu Schapira (1938, 1940) și cu Lucian (1950). A avut mai multe selecții în echipa națională. Împreună cu Farkaș Paneth, Marin Vasile Goldberger, a făcut parte din echipa care, în 1936, la CM de la Praga, a ocupat locul II, cucerind astfel prima medalie de argint din istoria tenisului de masă românesc. La CM din 1939 (Cairo), se clasează pe locul V, în proba pe echipe, și între primii 16 jucători din 149 de participanți, în proba de simplu. Participă la întâlniri internaționale, până în 1950. Între 1950 și 1970, a avut diferite responsabilități în cadrul colectivelor tehnice de pregătire a tenismenilor români pentru CM și CE, inclusiv pe acelea de antrenor principal și de antrenor-jucător. „Misiunea” de partener de joc al unor sportivi de nivel mondial a considerat-o ca fiind una dintre cele mai dificile. Încă din 1950, a avut preocupări concrete pentru fabricarea, în țară, a meselor de joc și a părții lemnoase a paletelor de tenis. S-a preocupat, de asemenea, de organizarea și perfecționare procesului de selecție a jucătorilor, precum și de studiul biomecanicii loviturilor. Prin Înalt Decret Regal, în 1936, i s-a decernat Ordinul *Meritul Cultural* pentru *Sport* clasa a II-a, iar în 1938, a fost citat pe *Ordinea de zi a Sportului Românesc* pentru „răsplătirea faptelor deosebit de meritorii”. I s-a acordat titlul de Antrenor Emerit.

VLADU (SIMA), CRISTINA MARIA (1958), n. în București. Economist. Antrenoare și practicantă a gimnasticii ritmice. Ziaristă. Absolventă a ASE-Facultatea de Planificare și Cibernetică Economică, București, promoția 1981. Practică gimnastica ritmică, fiind campioană națională absolută a României, la toate categoriile de vârstă, de două ori la categoria Maestre (1969-1975). În anul 1972, cucerește trei medalii de aur (individual compus și pe obiecte - junioare) la Cupa Interviziunii, varianta viitoarelor CE. Între anii 1979-1991, funcționează ca antrenor de gimnastică la cluburile *Triumf*, *Flacăra Roșie*, ȘSE 2 și CSȘ 7 *Dinamo*. Din anul 1991, se dedică activității de ziarist, inițial în prima echipă a *Sportului Românesc*, ulterior la *Ora* (1992-1993), *Ultimul Cuvânt*-șef de departament Sport (1993-1994), *Ziua* – șef secție sport (1994-2010). Corespondent de specialitate la patru ediții ale JO: Atlanta-1996, Sydney-2000, Atena-2004 și Beijing-2008. Purtător de cuvânt al FR Atletism (2001-2005, 2007-în continuare), șefa Comisiei mass media a FRA (din 2007). Publică două cărți: *Gabi Szabo*, ediția I (1999) și a II-a (2000), Editura PIN; *Jocurile Olimpice de acasă*, în colaborare cu Tiberiu Rist, Editura Tehno Print, 2004. Din anul 2009, devine colaborator oficial al Departamentului Media și Comunicare din cadrul Federației Internaționale de Atletism. Continuă să publice la diferite ziare și reviste, printre care și la *Sport Revolution*. Articolele sale abordează tematica diferitelor ramuri de sport în mod deosebit gimnastica și atletismul. Maestru al Sportului (1974).

VLAHUȚĂ, ALEXANDRU (1858-1919), n. în Ploiești, scriitor. A scris poezii, proză, nuvele, schițe, amintiri, polemici, romane. Un loc aparte îl ocupă cele două opere peisagiste: *Din trecutul nostru* și *România pitorească*. Prima este o frescă a istoriei neamului, iar

a doua, o lucrare cu totul deosebită, de o frumusețe rară. A cutreierat țara de la Porțile de Fier, toată Oltenia, Muntenia și Moldova, ajungând la granița Bucovinei. A scris o monografie consacrată lui Nicolae Grigorescu, pe care l-a admirat ca pe artistul desăvârșit al naturii și al pământurilor românești. A fondat, în 1901, împreună cu G. Coșbuc, periodicele *Sămănătorul*, prin care a promovat o literatură legată de satul românesc, de glia strămoșească. În peregrinările sale a mers mult pe jos. Îi plăcea mișcarea în aer liber, în natură. Recomanda prietenilor și cunoscuților acest mijloc de menținere și îmbunătățire a sănătății, de reconfortare fizică, mai ales a celor cu preocupări sedentare. Îl vedem alături de Grigore Antipa și Simion Mehedinți, în conducerea Societății Turiștilor din România, de la înființare, în 1903, până în 1915. Un mare iubitor de mișcare îl găsim printre primii posesori ai unei biciclete, când acestea au fost aduse în premieră în București.

VLAICU, AUREL (1883-1913), n. în satul Bințiși (azi, Aurel Vlaicu), jud. Hunedoara. Inginer, constructor de avioane și pilot. Între 1909 și 1910, construiește aparatul de zbor *Vlaicu 1*, echipat cu 2 elice coaxiale, contrarotative, acționate de un motor rotativ *Gnome*

de 50 CP, pe care i l-a recomandat Traian Vuia. În ziua de 17 iulie 1910, avionul *Vlaicu 1*, pilotat de inventatorul și constructorul său, după un rulaj de cca 40 m pe Câmpul Cotrocenilor, s-a ridicat de la sol la înălțimea de 304 m și a zburat aproximativ 50 m, după care s-a așezat lin pe sol. Era momentul nașterii aviației românești. În 1910, Ministerul de Război organizează „marele miting al aviațiunii” la Băneasa, pentru demonstrațiile celui dintâi aeroplan românesc inventat și construit de un inginer român. În toamna anului 1910 și primăvara lui 1911, susținut de un grup de admiratori entuziaști printre care Octavian Goga, Zaharia Bârsan, Șt. O. Iosif, Duiliu Zamfirescu, Nicolae Iorga, Victor Eftimiu, Aristizza Romanescu, Alexandru Vlahuță, Emil Gârleanu,

Mihail Sadoveanu, AV construiește avionul *Vlaicu 2*, cu care face demonstrații la Blaj, Sibiu, Brașov, Iași, Cernăuți, Arad, Lugoj, Alba Iulia, Tg. Mureș și la Dumbrăveni. În 27 august 1911, cu ocazia serbărilor organizate de către ASTRA, Aurel Vlaicu, realizează un spectaculos zbor (29 de minute) deasupra Câmpiei Libertății de la Blaj, fiind aplaudat de 30000 mii de spectatori, printre care se aflau și scriitorii: I.L. Caragiale, George Coșbuc, Victor Eftimiu, Octavian Goga, Șt. O. Iosif, I. Bianu. În zilele de 19 și 20 iunie 1912, a executat două zboruri de încercare cu avionul *Vlaicu 2* pe Câmpul de la Aspern (Austria), teren pe care pilotul român l-a inaugurat ca aerodrom destinat concursurilor. După acest zbor, AV primește brevetul de pilot nr. 52, eliberat de FAI. Între 22 și 30 iunie 1912, pe același aerodrom are loc un miting (în fața a 200 000 de spectatori), la care participă 43 de piloți din 8 țări. AV câștigă, cu avionul său 3 premii dintre principalele probe disputate atunci, printre care Premiul I, la viraje strânse, cu aruncarea proiectilului la țintă de la înălțimea de 300 m, și Premiul II, la aterizare la punct fix (clasându-se alături de aviatorul francez de reputație mondială, Roland Garros). În ziua de 13 septembrie 1913, AV se prăbușește lângă Bănești (din cauze necunoscute până astăzi), într-o tentativă de a zbura peste Carpați, pentru a participa la serbările organizate de ASTRA la Orăștie.

VLAICU, MARCEL (1914-1994), n. în Buzău. Absolvent al Facultății de Drept din București, promoția 1942. Polisportiv, a practicat voleiul, baschetul, atletismul, fotbalul, tirul și, mai cu seamă, tenisul de masă, concurând pentru Clubul *Aurora* din București. În

1946, a fost numit director administrativ în OSP, unde, în scurt timp, a fost promovat ca secretar al acestui for central. În această calitate, a susținut dezvoltarea nu doar a sportului de performanță, ci și a sportului de masă, motiv pentru care a inițiat o amplă campanie vizând între altele: construirea sălii de jocuri sportive *Floreasca* (numită, ulterior,

Lucian Grigorescu); reconstrucția stadionului ANEF; realizarea complexului pentru sporturile de iarnă de la Poiana Brașov. La 9 august 1949, a fost numit vicepreședinte al CCFS, funcție deținută până în 1957, când această formă organizatorică de conducere, coordonare și îndrumare a sportului românesc va fi înlocuită cu UCFS. În calitate de vicepreședinte al CCFS, a răspuns de sectorul tehnic, fiind însărcinat cu pregătirea delegațiilor de sportivi ai României pentru JO de la Helsinki (1952) și de la Melbourne (1956), precum și pentru edițiile Festivalului Internațional al Tineretului și Studenților de la Varșovia, Budapesta și București. A mai îndeplinit, de asemenea, funcțiile de vicepreședinte al COR și de membru al FR de Baschet și Volei, precum și de vicepreședinte al Federației Internaționale de Volei.

VLASE, OPREA (1927-2011), n. în Buzău. Profesor de educație fizică, absolvent al ICF, promoția 1952. A fost jucător de handbal. Este considerat, pe drept cuvânt, unul dintre tehnicienii de legendă ai handbalului românesc, sport pe care l-a slujit cu devotament vreme

îndelungată. Datorită modestiei sale excesive, cel care a condus echipa masculină de handbal a României la primul succes mondial în 1961, după ce, alături de N. Nedef, a pregătit-o ca nimeni altul, a rămas un cvasinecunoscut pentru marele public. Împreună cu alți tehnicieni de marcă a cules laurii victoriei și, în anii 1970 și 1974, a cucerit, cu loturile naționale de handbal, 3 cupe mondiale, performanță puțin obișnuită în sportul internațional. La Clubul *Dinamo* București, OV semnează actul de naștere al echipei de handbal, fiind prezent fie ca jucător, în teren, fie ca antrenor, pe banca tehnică. Și-a slujit, cu exemplară credință, timp de aproape 40 de ani, clubul și echipa, sporindu-i palmaresul cu 8 titluri naționale de handbal, iar în anul 1965, cu trofeul CCE. Minte iscoditoare, neobosită, OV a adus permanente înnoiri, atât la club, cât și la echipa națională, deschizând, alături de alți mari tehnicieni,

porțile afirmării handbalului românesc în lume. Introduce, în țara noastră, antrenamentul specializat al portarilor de handbal, individualizarea celorlalte posturi de joc specializate și practicarea unui sistem defensiv-agresiv avansat. Federația Internațională de Handbal l-a premiat cu titlul de Antrenor Internațional de Excelență, fiind considerat unul dintre creatorii handbalului în 7. Din 1997, i s-a încredințat, din nou, conducerea echipei de handbal a Clubului *Dinamo*. În anul 1961, i-a fost acordat titlul de Antrenor Emerit. Decorat cu: Ordinul *Muncii* clasa a II-a (1961); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa I (1968, 1970, 1974, 2009); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa III-a (1973); Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a (1976); Medalia *Națională Serviciul Credincios* clasa I (2000).

VLĂDICA, GHEORGHE

(1928) n. în com. Podeni, jud. Mehedinți. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF (1954). Economist licențiat al ASE (1982). A practicat fotbalul, handbalul și atletismul (probe de semifond) la clubul sportiv *Vulturii* din Lugoj. În

perioada 1945-1948, a câștigat numeroase crosuri de masă, școlare și militare. A debutat în activitatea organizatorică a mișcării sportive ca membru în organul local OSP din Lugoj și corespondent al ziarului central *Sportul popular*, responsabil sportiv de sector pe Șantierul Național Bumbești-Livezeni. În decembrie 1948, este cooptat în aparatul central al OSP. Este numit în Direcția educației fizice, secretar al colectivului pentru elaborarea regulamentelor, competițiilor, campionatelor de masă și indicatorilor medii de apreciere a capacității fizice a populației. În perioada anilor 1949-1950, a fost instructor în cadrul Consiliului Central al Asociației sportive *Dinamo*. În continuare, la Clubul Sportiv *Dinamo* București a îndeplinit funcții de metodist, șef de birou la jocuri sportive, responsabil al Colectivului *Tânărul dinamovist*. Din 1960 până în 1963 este ales vicepreședinte cu problemele tehnice al Consiliului municipiului București al UCFS. În

intervalul 1964-1978 a îndeplinit funcția de instructor și consilier, pentru educație fizică și sport, în organele centrale. Participă cu contribuții personale la elaborarea unor hotărâri, documente, proiecte legislative menite să dezvolte și perfecționeze, pe plan național, activitatea de educație fizică și sport. Din 1978 a fost membru în CNEFS, al Comitetului Executiv și a îndeplinit funcția de șef al Secției sport de masă și economică. A avut contribuții deosebite la elaborarea și aplicarea unor planuri și programe de dezvoltare a activității de educație fizică și sport, promovarea sportului pentru toți; perfecționarea organizării activității în structurile mișcării sportive, asigurarea bazei materiale prin dezvoltarea producției interne de materiale sportive, construcții de baze sportive și finanțarea mișcării sportive. În paralel, în unele perioade de timp, a desfășurat activitate didactică, ca asistent la catedra de educație fizică și sport a Universității București. A publicat peste 300 de articole în presa centrală și de specialitate, a scris două cărți: *Asociația sportivă* (1970) și *Educația fizică și sportul de masă* (1972), apărute la Editura Stadion. A reprezentat CNEFS-ul la numeroase consfătuiri și congrese internaționale privind educația fizică și sportul de masă, dezvoltarea producției și schimbul de mărfuri sportive. A participat, în conducerea delegațiilor sportive, la JO de la München (1972), Montreal (1976), Moscova (1980). Este veteran de război. Între anii 1940-1947, a fost copil de trupă în Regimentul 17 Infanterie și 5 Roșiori din Lugoj, decorat cu *Crucea Comemorativă a celui de al Doilea Război Mondial*. Are gradul de locotenent colonel (r). A fost decorat cu Medalia *Muncii*, Ordinul *Muncii* clasa a III-a, Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a II-a, *Steaua Republicii* clasa a IV-a.

VOCHIN, ANDREI (1968), n. la București. Absolvent al Liceului *Spiru Haret* (1986) și al Facultății de Mecanică a Institutului Politehnic București (1992). A debutat în presă în anul 1990, la ziarul *Tineretul liber*. În anul 1991, s-a angajat la *Sportul românesc*, unde a

fost șef al Departamentului de fotbal. De-a lungul anilor a colaborat la opt publicații din capitală și din provincie. Împreună cu Ovidiu Ioanițoaia și Cătălin Tolontan a realizat emisiunea fotbalistică *Procesul etapei*, difuzată la *Pro TV*. În 1994 a urmărit la fața locului partide ale CM din SUA. Din 1997 a lucrat la publicația *Pro Sport*, ca redactor-șef adjunct. Și-a continuat activitatea la *Gazeta Sporturilor*, realizând articole și comentarii pe diverse teme din diferite ramuri de sport, în 2012 regăsindu-l în paginile *Gazetei*, împreună cu Dan Bâra în „serialul” *Mergeți pe mâna noastră*.

VOIA, RADU (1922-2007), n. în Chișinău (azi în Republica Moldova). Jurist. Ziarist. Scriitor. A urmat cursurile Liceului *B.P. Hașdeu* din localitate, până la cedarea Basarabiei (în 1940), când s-a mutat cu familia la Ploiești. A absolvit Liceul Sf. *Petru și Pavel* (1941) și Facultatea de Drept din București. A debutat în presă în anul 1943, fiind colaborator la publicații cu specific sportiv, iar din 1950 a devenit redactor la *Sportul popular* (ulterior *Sportul*). A scris reportaje, interviuri, comentarii externe, traduceri din presa internațională. A susținut rubrica de șah a ziarului, fiind component al echipei de șah a României (laureată a CM pe probleme de șah, 1948) și a obținut două titluri de campion național (1951-1952). Teoretician de subtilitate, a elaborat peste 60 de studii, dintre care 25 au fost premiate. A scris diferite lucrări ce aveau ca temă șahul, apărute în țară și străinătate. A fost citat în volumele de antologie: *Compoziția șahistă în România*, de Em. Dobrescu și V. Nestorescu (1973), *The Endgame Studies*, de H. Lommer (1975), *Razvitie etiudnîh idei*, de G. Kasparian (1979), *Planeta-șah* (vol. IV, 1985-1990). A susținut și rubrici de patinaj artistic și tenis. A fost un comentator autorizat al tenisului, prin prezentarea a numeroase articole, privind evoluția acestei ramuri de sport, organizarea și rezultatele jucătorilor de tenis atât pe plan intern cât și pe plan internațional. Una din lucrările sale importate din lumea tenisului

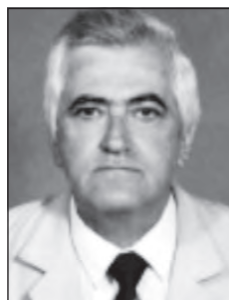
Tenis de la A la Z, în două ediții, ultima revăzută și completată apărută în 1987, Editura Sport-Turism, constituie o bogată sursă de informare și documentare. În 1981 a publicat și *Top tenis*. În 1991, a fost participat la realizarea unui proiect, avându-l ca președinte și redactor-șef pe Aurel Neagu, intitulat *Cronica secolului XX*, o retrospectivă interesantă a evenimentelor din perioada 1900-2000 în foiletoane. Între anii 1982-1990 a lucrat în televiziune, efectuând prima transmisie în direct de la un meci de tenis. A semnat articole în *Buletinul olimpic român* (1961-1968), ziarul *Deșteptarea* (1990-1991), *C.N.M.*, *Gazeta sporturilor*, *Sport Star*, *Divers Magazin* și alte publicații.

VOGL, EMERICH (1905-1971), n. în Timișoara. Antrenor și jucător de fotbal de performanță. Legitimat, în 1921, la echipa de fotbal *Chinezul* Timișoara, a promovat, un an mai târziu, în echipa de seniori, cu care câștigă, cinci ediții la rând, CN (între 1922 și 1927). Din

1929, este component al echipei *Juventus* București, cu care, în 1930, mai câștigă un titlu național. Dotat cu calități tehnico-tactice deosebite, a fost unul dintre jucătorii de bază-atât ca half centru, cât și ca fundaș lateral-al primei reprezentative de fotbal a României, în cadrul căreia a evoluat de 29 de ori. A participat și la două ediții ale CM, din 1930, în Uruguay, și din 1934, în Italia. În 1942, abandonează activitatea de jucător și începe să lucreze ca antrenor la *Juventus*, până în 1949, apoi, în cadrul FRF, ca antrenor federal, între 1949 și 1963, după care devine consilier tehnic al Clubului *Rapid* București (1963-1967). Din 1967, revine pe banca tehnică a echipei naționale, aducându-și o importantă contribuție la calificarea reprezentativei noastre la turneul final al CM din Mexic, în 1970. Înzestrat cu un dezvoltat spirit analitic, ingenios și permanent în căutarea modalităților de a înnoi și a perfecționa, a fost una dintre personalitățile de prim rang ale fotbalului românesc, pe care l-a slujit cu abnegație, pricepere și pasiune, atât ca jucător, cât și ca antrenor. Exemplu de corectitudine, seriozitate în muncă și fair-play, a îndeplinit con-

diția sportivului și tehnicianului model. A fost primul tehnician din fotbalul nostru căruia i s-a conferit titlul de Antrenor Emerit. Decorat cu *Medalia Meritul Cultural Pentru Sport* clasa a II-a (1933).

VOICILĂ, DAN (1936), n. în Ploiești. Ziarist. Crainic, reporter sportiv. Absolvent al Facultății de Litere din cadrul Universității București și al Facultății de Ziaristică, București (1967). S-a angajat la Radio, în calitate de crainic-reporter (1968), ulterior a fost publicist-comentator. A realizat

reportaje și comentarii din toate sporturile. A transmis în direct de la CM de caiac-canoe, Finlanda, de la CE de baschet și lupte, de la turneele finale ale CM de handbal, de fotbal SUA (1994), CE din Anglia (1996). A prezentat și numeroase meciuri din campionatul intern în emisiunea *Fotbal minut cu minut*. A colaborat la publicațiile sportive de specialitate *Gazeta sporturilor* și revista *Fotbal*, înscriindu-se în rândul profesioniștilor de primă mărime, prin competența și spiritul de obiectivitate de care a dat dovadă, fiind în același timp și un model de profesionalism pentru generațiile mai tinere, cărora le-a dedicat o bună parte din activitatea sa.

VOICU, I. PETRE (1941), n. în Timișoara. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF, promoția 1964. Inițial, încadrat ca metodist al Clubului *Dinamo* București (1966-1972). Prin concurs, a fost transferat la CCPS, ca cercetător principal, unde a funcționat până la pensionare. Tematica pe care a cercetat-o a vizat obiectivizarea jocurilor sportive (handbal, polo, fotbal) și a judo-ului în vederea stabilirii graficului concursului și a modelului acestuia. Unul dintre studiile sale originale, efectuate împreună cu cercetătorul Pierre de Hillerin, permite o evaluare mult mai exactă a procentelor pregătirii fizice, tehnice și tactice în antrenamentul jocurilor sportive. Cercetând antrenamentele loturilor sportive naționale (1972-1996), ale jocurilor sportive, inclusiv ale echipei reprezentative de judo, a elaborat mai multe studii care au contribuit la îmbunătățirea metodologiei pregătirii acestora.

VORNICU, TUDOR (1926-1989), n. în satul Anghelești, comuna Ruginești, jud. Vrancea. A absolvit Academia Comercială din București (1950). Cu vocație de polisportiv, a practicat rugby la echipa *Pandurii Tudor Vladimirescu* București, atletismul, în probele de viteză și obstacole, și tirul. Din 1948, a intrat în presa sportivă colaborând la *Sportul popular* și, în același timp, la emisiunile de profil ale Radiodifuziunii Române. După satisfacerea stagiului militar, în 1953, scrie la revista *Stadion*. În 1955, ca urmare a seriei de articole realizate pe timpul unui turneu internațional de fotbal pentru juniori, desfășurat în Spania, este acreditat corespondent al Agerpres la Paris (de unde transmite, pentru radio, numeroase întâlniri, rămase memorabile, de rugby). În 1960, însoțește delegația României la turneul final al JO de la Roma, iar din 1964, este angajat la Televiziunea Română. În cadrul acestei instituții desfășoară o prodigioasă activitate ca: redactor-șef al Redacției emisiunilor culturale; director adjunct al TVR; director de programe. A realizat și coordonat emisiuni de toate genurile, afirmându-se ca unul dintre cei mai apreciați, competenți și prodigioși profesioniști ai audiovizualului, ca un veritabil maestru, greu de egalat în meseria sa – transformată de el în adevărată artă. Membru al COR ales în 1960. Împreună cu Radu Urziceanu, a publicat în 1962 lucrarea *Jocurile Olimpice de la Roma*, editura UCFS.

VRABIE, ANGHEL (1930), n. în București. Profesor de educație fizică și sport. Absolvent al Institutului de Cultură Fizică PF *Lesgaft* din Leningrad (azi, Sankt Petersburg), promoția 1954. A practicat schiul și șahul. Revenit în țară, a lucrat, inițial, ca antrenor federal (1954-1956) și, apoi, ca secretar general la FR de Schi (1956-1958). Ulterior, a activat ca metodist la Secția tehnică a UCFS. Membru al COR începând din 1962 -2002, iar în intervalul 1962-1974, a îndeplinit funcția de

secretar general al COR. Secretar general al FR de Șah (1975-1982 și 1990-1992). A făcut parte din corpul de experți ai Centrului de perfecționare a cadrelor din CNEFS (1983-1989). A semnat 68 de articole cu tematică specifică metodologiei antrenamentului și pregătirii în probele de schi fond, precum și pe probleme proprii șahului. A semnat, împreună cu prof. Gh. Mitra, lucrarea *Jocuri pentru copii pe zăpadă* (apărută în 1966). A contribuit la elaborarea mai multor lucrări cu tematică olimpică, printre care: *România la Jocurile Olimpice* (coordonator la cele trei ediții – în 1976, 1986 și 2002); *Filatelie la Jocurile Olimpice* (1981); *Comitetul Olimpic Român - 90 de ani (1914 -2004)*, Monitorul Oficial, 2004; lucrări privind prezentarea și rezultatele la Jocurile Olimpice. A făcut parte din conducerea delegației României la JO de la Roma (1960), Tokyo (1964), Innsbruck (1964), Mexico (1968), München (1972). A condus colectivele care au organizat și asigurat trecerea Flăcării olimpice prin România, în anii 1972 și 1980. A condus delegațiile României la Olimpiadele de șah de la Buenos Aires (1978), Lucerna (1982), Salonic (1984), Dubai (1988) și Novi Sad (1990). În perioada 1995-2011, a participat la redactarea celor două ediții ale *Enciclopediei Educației Fizice și Sportului din România*. Decorat cu: *Medalia Muncii* (1960); *Ordinul Muncii* clasa a V-a (1966); *Ordinul Meritul Sportiv* clasa I (2004).

VRACA, GEORGE (1896 – 1964), n. în București într-o familie de aromâni cu un erou căzut alături de Lord Byron la Missolonghi pentru eliberarea Greciei. Actor de teatru și film. Studiile le-a făcut în agronomie, apoi a luptat în Războiul Întregirii Neamului, după care a urmat cursuri de actorie, în 1919 având debutul scenic. Cu calități fizice, de o eleganță incontestabilă și o voce de excepție, GV s-a impus publicului larg, dar și celor mai exigenți critici, ca unul dintre cei mai de seamă actori de teatru și film de la noi din țară. Numeroasele roluri din repertoriul național și internațional interpretate în mod uimitor cu simpli-

tate dar și cu adâncă profunzime au rămas creații de referință în paginile de aur ale istoriei teatrului național. Anul 1919 nu a însemnat numai debutul lui GV în teatru, dar și în viața sportivă, în echipa națională de rugby. Acest sport începuse să-l practice la Clubul *Stadiul Român*, și în 1919 a fost selecționat în lotul național pentru Jocurile Interluate, evoluând pentru Cupa *Pershing* în partidele cu SUA și Franța. În acest fel a devenit jucător de rugby internațional, figurând pe lista internaționalilor rugbiști. Debutul său sportiv la Paris a coincis cu cel artistic, parizian, al Marioarei Ventura pe scena Comediei Franceze, căreia avea să-i devină societară. Cu marea doamnă a teatrului a avut o colaborare fructuoasă în cadrul companiei *Marioara Ventura* pe care a frecventat-o pe lângă prestațiile sale la Teatrul Național. Cu toată gloria sa artistică, GV a rămas, potrivit propriei sale mărturii, „un vechi prieten al rugbiștilor”. Dintre realizările sale actricești, rămân memorabile rolurile din: *Faust*, *Oedip*, *Romeo și Julieta*, *Hamlet*, *Richard al III-lea*, *Vlaicu Vodă*, *Fântâna Blanduziei* precum și rolul din filmul *Tudor*. Artist al poporului. Laureat al Premiului de Stat.

VUIA, TRAIAN (1872-1950), n. în Surducul Mic, azi com. Traian Vuia, jud. Timiș. Doctor în științe juridice, inventator român cu contribuții remarcabile la dezvoltarea aviației mondiale. TV s-a impus, pentru prima oară în lume, prin soluții tehnice și constructive ale zborului

mecanic esențiale pentru progresul aviației, realizări de care a beneficiat, peste ani, și aviația sportivă. A urmat cursurile primare în comunele Bujor și Făget, iar pe cele secundare la Liceul de Stat din Lugoj, pe care le-a absolvit în anul 1892. Tot în 1892, urmează, ca student, cursurile Școlii Politehnice din Budapesta, la care renunță, după un an, din motive financiare. S-a înscris la Facultatea de Drept din Budapesta, obținând în anul 1901 titlul științific de doctor în științe juridice. Fiind interesat de problemele realizării zborului mecanic, a plecat, în 1902, la Paris unde a studiat construcția aeronavelor mai grele decât aerul

(*Jurnalul RoIAS* 2006-29 iulie 2006, pag.11). Între 1903-1906, TV s-a preocupat de proiectarea și construcția unui avion monoplan cu cadrul din țevi de oțel, cu aripi din pânză de in impregnată, echipat cu motor cu anhidridă carbonică, cu o singură elice și cu tren de aterizare prevăzut cu roți pneumatice. La 18 februarie 1903, TV prezintă Academiei de Științe din Paris proiectul său *Aeroplan-Automobil*, care este luat în evidență. La 17 august 1903, Oficiul Național al Proprietății Industriale din Franța, înregistrează proiectul prezentat de TV și-i eliberează *Brevetul de invenție* nr. 332106, care se publică oficial la 16 octombrie 1903. Tot în 1903, își brevetează invenția și în Anglia cu nr. 11181. În decembrie 1905, TV începe experiențele de zbor cu aeroplanul denumit *Vuia 1*. Realizarea proiectului a întâmpinat mari greutăți materiale care au putut fi depășite cu ajutorul lugojenilor și a lui Coriolan Brediceanu (au adunat 1800 de coroane austriece). La 18 martie 1906, la Montesson (lângă Paris), TV, cu aeroplanul conceput, proiectat, construit și pilotat de el, un monoplan cu aripa sus (construcție originală) realizează o performanță istorică. După o rulare de circa 50m. aparatul a decolat și a parcurs în zbor 12m. la o înălțime de un metru. La acest zbor au fost prezenți mecanicul și doi prieteni ai lui Vuia. Din cauza faptului că nu au fost de față persoane oficiale, performanța n-a fost omologată de vreo organizație aeronautică. TV a mai zburat cu *Vuia nr.1* la Issy-les-Moulineaux în 12 august 1906 (10m) și 19 august 1906 (24m), după care a transformat aparatul care a primit denumirea de *Vuia nr.1 bis*. Între 1918 și 1922, TV a conceput și construit două tipuri de elicoptere, iar în 1925 a realizat un generator de abur original cu circulație forțată unică. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, TV a fost președintele Frontului Național Român al luptătorilor antifasciști din Franța (*Jurnalul RoIAS* 2006-29 iulie 2006, pag.11). Confruntarea cu diferitele concepții și aprecieri, uneori ostile, lupta cu greutățile financiare și materiale, munca de pionierat, entuziasmul, perseverența, voința și riscurile asumate, participarea nemijlocită la experimente și zboruri în întrecerea pentru cucerirea înălțimilor și distanțelor, reprezintă realizări unicate ce pot fi incluse în aria performanțelor deosebite. TV și-a câștigat, pe deplin

meritat, dreptul de a face parte din marea familie a personalităților de referință care au contribuit la dezvoltarea aviației sportive.

VULCĂNEANU, VOICU-IOAN (1931-1993), n. în Brașov. Profesor de educație fizică și sport, absolvent al SMTCF din Brașov și al ICF București, promoția 1955. Jucător de fotbal. Ca junior, a practicat fotbalul la Clubul „Ardealul”, fiind de mai multe

ori selecționat în echipa reprezentativă a Brașovului. În perioada studiilor 1951-1955, a jucat la cluburile „Progresul” și „Metalul” din București și la CS „Petroilul” Ploiești. După absolvire și-a continuat activitatea de jucător la CS „Tractorul” din Brașov. După retragerea din activitatea competițională, a funcționat ca antrenor la echipa de fotbal juniori a CSS „Luceafărul” din Brașov, la echipa de juniori a Întreprinderii de Transporturi Brașov și ulterior ca antrenor secund la echipa, din Divizia B, CS „Tractorul” Brașov. A realizat un parcurs profesional cu rezultate deosebite pentru sportul brașovean și național. Debutază în activitatea profesională, în 1955, ca profesor de educație fizică la Școala Profesională Tractorul Brașov. În 1968, este transferat la Liceul de Construcții Brașov, unde îndeplinește și funcția de director adjunct, numit la Secția sportivă, care ulterior s-a constituit în unitate independentă sub denumirea de Școala Sportivă Energia Brașov. Datorită activității deosebite a directorului acestei școli, în persoana lui IVV, precum și a rezultatelor obținute, cu concursul colectivului de profesori antrenori, în 1970, aceasta devine „Școala Sportivă Brașovia”, iar în 1977 Clubul Sportiv Brașovia, recunoscut prin Ordinul Ministrului Educației și Învățământului. Ca urmare a rezultatelor obținute în activitatea didactică și de conducere, prof. Ioan Voicu Vulcănescu, obține în 1973, gradul didactic I. Pe parcursul anilor, a îndeplinit diferite funcții obștești, a făcut parte din mai multe organisme de conducere ale sportului brașovean, a elaborat unele lucrări și materiale de specialitate contribuind la dezvoltarea și afirmarea

activității sportive. Printre acestea sunt de reținut: membru în Consiliul județean pentru Educație Fizică și Sport Brașov; vicepreședinte și metodist în comisia județeană de fotbal; metodist la Inspectoratul Școlar Județean. A desfășurat o activitate prodigioasă în cadrul Cabinetului metodico-științific al CJEFS, susținând numeroase lucrări de specialitate. În calitate de cadru didactic, la CSS Brașovia, a pregătit numeroase grupe de copii o mare parte dintre aceștia, fiind promovați în echipele de fotbal juniori. Printre aceștia s-a aflat și fostul portar al echipei „Steaua” și al echipei național Carol Huidu. Pentru realizările sale deosebite, a fost recompensat cu numeroase distincții, printre care: „Profesor evidențiat” (MEI -1982); „Merite în activitatea sportivă”(1969); Diploma FRF -50 de ani de activitate – 1930-1980; Diploma de onoare pentru rezultatele excepționale obținute – acordată – post-mortem (25/10/2003). În semn de prețuire, din 1994, baza sportivă poartă numele de Ioan Voicu Vulcăneanu, iar anual CSS Brașovia organizează Cupa Ioan Voicu Vulcăneanu.

WAGNER, WILHELM (1933-1992), n. în București. Medic. Absolvent al Facultății de Medicină Generală din București. În intervalul 1950-1960, a fost medic la spitalul Cotroceni și la Dispensarul medical din Fetești. În 1960 ocupă prin concurs postul de medic la

Policlinica pentru Sportivi din București, unde își face specializarea și devine medic primar. Din 1977 până în 1990, este medic șef al Policlinicii Sportive. A fost medic la loturile naționale de atletism, box, rugby, ciclism, tir, haltere. A fost membru al Comitetului medical al Confederației Europene de Tir (1983-1989). În anii tinereții a practicat sportul de performanță în volei, baschet și handbal. A participat cu echipa de baschet a IMF-ului la diferite competiții, printre care și la Cupa Centenarului în 1957. Arbitru de handbal. Pe lângă activitatea organizatorică și medico-sportivă, a publicat mai multe lucrări și cercetări, participând la congrese naționale și internaționale.

WALLMEN, ANCA (1974), n. în Oradea. Absolventă a Facultății de Științe Economice din Oradea, promoția 1997. Începe să practice artele marțiale la o vârstă fragedă, sub îndrumarea tatălui său, Alexandru Chirilă. Se antrenează în judo de la 8 ani, iar la 14 ani începe să practice karate kyokushin. Anca Wallmen a fost un sportiv cu un palmares de excepție. Urcă prima dată pe podiumul Campionatului European în 1997, în Berlin. Până la sfârșitul carierei de sportivă totalizează: 6 titluri de campioană europeană, atât la kata, cât și la kumite, 3 titluri de vicecampioană europeană și un loc III, locul IV la primul CM pentru senioare din Tokyo în 1996, locul IV și premiul pentru cea mai tehnică luptătoare la Cupa Mondială din Osaka, în 2005. Sportiv emerit din 1996. Din 2001 este președinte al Organizației Române de Karate Kyokushin și din 2002 al Federației Române de Karate Kyokushin. Prin alegerea ei, a devenit primul branch-chief femeie în cadrul World Karate Organization. Deține danul 3 în karate kyokushin.

WEISSMULLER, JOHNNY (1904–1984), n. în Timișoara (atunci Freidorf, jud. Temeș, regiunea Banatului unguresc). JW a fost declarat în 1950, de către Associated Press și cronicarii sportivi „Cel mai mare înotător din ultimii cinci zeci de ani”. A desfășurat o activitate prodi-

gioasă ca actor, dând viață personajului atât de îndrăgit *Tarzan*. În filmografia lui JW sunt înscrise 31 de filme ale lui *Tarzan* și 26 de episoade din *Jungle Jim*. A avut contracte cu cele mai renumite studiouri de filmare: MGM; RKO Pathe; Columbia. Primele sale contacte cu apa, au avut loc după vârsta de 8 ani, pe Lacul Michigan, de pe plaja Fullerton, în Lincoln Park. Despre învățarea înotului JW considera că i-a fost mai ușor să învețe să înoate, decât sa meargă. A început să frecventeze școala de înot. A fost membru al echipei de înot a *Asociației Tinerilor Creștini*

(YMCA), din 1916. Este acceptat de Bill Bachrach, antrenorul principal al înotătorilor Clubului *Atletic Illinois* din Chicago, cu care începe să se antreneze oficial în anul 1920. Între 1921-1924, se remarcă câștigând toate competițiile și stabilind noi recorduri. După unele greutăți privind participarea la concursurile de selecție și participare la JO din 1924, din cauza naționalității, problemă soluționată printr-o șmecherie (vezi capitolul *Lucrări de referință*), a fost inclus în lotul olimpic american. Realizează performanțe deosebite la JO din 1924, unde cucerește două medalii de aur la 100 și 400 m liber și una în proba de ștafetă, iar la ediția din 1928 o medalie de aur la 100 m liber și alta în proba de ștafetă. Pe plan național, JW a câștigat 16 titluri de campion național, în bazin descoperit și 22 de titluri în bazin acoperit, în perioada 1921-1928. A stabilit 94 de recorduri americane în probele individuale și a făcut parte din 13 echipe americane de ștafetă care au stabilit noi recorduri naționale. A fost component al echipelor naționale de polo în 1924 și 1927. Pe plan mondial, a stabilit 67 de recorduri. A câștigat de 2 ori Maratonul din Chicago. Pentru activitatea sa deosebită, ca sportiv de mare performanță și rezultatele obținute a primit numeroase distincții și premii: Premiul mondial pentru înot – *Sports men's World, Award for Swimming*, în 1968; Premiul *American Patriot Award*, 1971; Premiul *Dewars Merit Award for Sports Immortal*, în 1971; Medaliiile olimpice speciale, de argint la JO de la Munchen, în 1972. A primit de 3 ori medalia *Galeriei Celebrităților* a Fundației *Helm*. A fost declarat *Regele neînvins al înotului* de către Palatul Internațional al Sportului, în 1974. A fost inclus în Galeria Celebrităților Olimpice Americane, în 1983. A primit titlul de președinte fondator al Galeriei Celebrităților Înotului Internațional din Fort Lauderdale, Florida. (Informații preluate din lucrarea *Tarzan Tatăl meu*, autor J. Weissmuller junior).

ZAHARIA, GHEORGHE (1879–1927), n. în Turnu Severin. Medic veterinar la Institutul Antirabic din București, asistent al profesorului și savantului Victor Babeș. Doctor în medicină veterinară. GhZ a condus herghelia de la Anadolchioi (Constanța), iar după Primul Război Mondial, - pe cea

de la Bonțida. Din opera sa, referitoare la creșterea, îngrijirea și tratamentul cailor, face parte și cartea *Instrucțiuni pentru călăreții depozitelor de armăsari*, apărută la Constanța, în anul 1926.

ZAHARIA, VALENTIN AMATTO (1966), n. în București. Absolvent al Facultății de Instalații din București (1986-1990). Instructor și antrenor de arte marțiale, specializat în ramura sportivă kempo (Școala Națională de Antrenori). Promotor al artelor marțiale, în

1990, aflându-se printre fondatorii FRAM, structură menită să contribuie la dezvoltarea artelor marțiale. Unul dintre principalii susținători și organizatori cu contribuții deosebite la introducerea, dezvoltarea și afirmarea kempo-ului în țara noastră. În anul 2000 reușește, și cu sprijinul altor specialiști din arte marțiale, să obțină recunoașterea oficială de către MTS a kempo-ului ca ramură practică în România. Din 2001, AVZ devine membru al Biroului FRAM și președinte al Comisiei tehnice de kempo, ramură care a funcționat ca department în cadrul FRAM până în 2008. Sportiv de performanță, practicant al judo-ului și al unor sporturi de luptă din domeniul artelor marțiale (box, karate, wushu, kick box, kendo). A debutat ca practicant al judo-ului la CS Dinamo în 1978 (antrenor Viorel Mihăilă) și apoi al boxului, sub îndrumarea antrenorilor Gheorghe Fiat și Nicolae Vîju, de la CSA Steaua. S-a inițiat în karate la *Casa de Cultură Turturele* și la *Universal Club*. După 6 ani. În 1984, obține în Ungaria centura neagră 1 dan. În perioada 1984-1990 organizează o serie de cursuri de autoapărare, deschide mai multe dojo-uri în școli generale, licee, asociații sportive, case de cultură, cluburi sportive, unde realizează inițierea în diferite tehnici de luptă, cu caracter mixt, sub denumirea de karate kung-fu, acțiuni care au constituit și o foarte bună popularizare pentru atragerea tineretului în practicarea artelor marțiale. Ca sportiv a participat la diferite competiții internaționale în sisteme full contact/free fight, reușind să se facă remarcat prin rezultatele

obținute, printre acestea aflându-se o medalie de aur cucerită la CM din 2003 (București) la light contact și 2 în 2005 (Geneva) la semicontact și full contact categ. -67,5kg; 3 medalii de aur și una de argint la CM masters (semicontact, full contact și kempo k1) și o medalie de argint knockdown la -68 kg, toate la CM din 2008 (Portugalia). Palmaresul său mai cuprinde și clasarea pe locul I la CE masters din 2004 (Betzdorf) la semicontact, full contact și pe locul al II-lea în proba pe echipe la self defence. A mai participat la numeroase cupe și campionate internaționale în Elveția (1990), Austria (1991), Franța (1992), Germania (1992, 1993), Cupa Budokan Tokyo (1993), Kempo-Free Fight Challenge Germania (1995). E efectuat un stagiul de pregătire de 3 luni în Japonia, finalizat cu participarea la Open karate kempo Cup – Tokyo, unde câștigă toate cele 6 întreceri susținute. În 2002, este numit de către kancho Yoshiji Soieno, în calitate de reprezentant oficial al WKA SHIDOKAN în România. Apreciat pe plan internațional pentru realizările sale ca sportiv, antrenor și organizator, în 2003 este ales vicepreședinte al Federației Internaționale de Kempo, iar în 2007 președinte executiv al acestei federații. A desfășurat o activitate deosebită pentru dezvoltarea kempo-ului în toate zonele lumii. În perioada 2003-2010 a organizat gale profesionale în mai multe țări din Europa, inclusive în România, în Japonia, SUA și în alte țări. În perioada 2000-2009, concomitent cu activitatea organizatorică a contribuit ca antrenor principal al loturilor naționale, la realizarea unor performanțe remarcabile la CM și CE, reprezentanții țării noastre cucerind numeroase medalii și locul I pe națiuni. A realizat mai multe emisiuni de televiziune și alte acțiuni cu caracter de popularizare a artelor marțiale. Din 2009, kempo capătă un statut propriu prin organizare FR Kempo, iar AVZ devine președintele acestei structuri organizatorice. Distincții: acordarea de către Federația Internațională de Kempo a titlului de *Cel mai valoros instructor de kempo al anului* (2003, 2004, 2005); Laureat al Galei Sportului Românesc (2007, 2008); Maestru Emerit al Sportului; Antreno Emerit. Posesor al centurii negre în grad kempo 7 dan.

ZAMFIR, CONSTANTIN (1940), n. în București. Ziarist. Inginer electronist. Absolvent al Institutului Politehnic (1964). A practicat atletismul la Clubul *Locomotiva* (1955), rugby-ul (antrenat de T. George) la Clubul *Locomotiva Grivița Roșie* și *Arhitectura*. Din 1991, s-a dedicat gazetăriei sportive (articole despre rugby), scriind pentru cotidienele *Curierul național*, *Țara*, *Ziua*, *Săptămâna*. A publicat peste 150 de articole, a lucrat în TVR (1993-1998), realizând o rubrică de filatelie (realizează 85 de ștampile cu tematică din rugby, 15 plicuri și 20 plicuri speciale). În 1984, a fost ales membru al Asociației Internaționale a Ziariștilor, iar în 1992, membru al Comisiei de disciplină a FR de Rugby. A colaborat la lucrarea *Palmaresul activității internaționale a echipei naționale de rugby seniori în perioada 1919-2001*.

ZAPAN, GHEORGHE (1897-1979), n. în Dorohoi. Absolvent al Facultății de Drept din Iași, după care a urmat cursurile Facultății de Matematică din București. Și-a continuat studiile în Germania, la Berlin, fiind, timp de doi ani, student la Școala Superioară de Educație Fizică și, 4 ani, la Facultatea de Filosofie a Universității din Berlin, de unde s-a întors în țară cu titlul de doctor în filosofie și științe. Această pregătire polivalentă i-a permis să realizeze o bogată și variată activitate didactică, între 1923 și 1938, desfășurată, cu precădere, în instituțiile de învățământ cu profil de educație fizică: conferențiar la INEF/ANEF (predă pedagogia și psihologia experimentală și statistica aplicată problematicei exercițiilor fizice, între 1923 și 1938); director de studii la același institut (1923-1926); profesor la Institutul Militar de Educație Fizică (1932-1940); profesor de matematică, pedagogie și educație fizică la Colegiul Militar de la Mănăstirea Dealu; conferențiar și profesor (disciplina psihologie) la Universitatea București (1957). În

1959, își ia doctoratul în psihologie. S-a impus ca unul dintre specialiștii de prestigiu în psihologia românească. În memoriile sale, acad. Octav Onicescu îl elogiază pentru atașamentul constant, timp de 15 ani (1923-1938), față de „Institutul Academic din Dealul Spirii” (INEF/ANEF) și pentru erudiția sa atât în domeniul științelor umanistice, cât și în cel al științelor exacte. Împreună, cei doi oameni de știință au realizat, se pare, pentru prima oară, un curs de statistică matematică cu aplicații la problematica exercițiilor fizice, ținut într-o instituție de învățământ superior de profil. Semnătura lui GhZ o întâlnim frecvent în colecția revistei ONEF, *Educația fizică*, articolele sale distingându-se prin forța argumentației, caracterul polemic și stilul elegant.

ZAPPA, EVANGHELIE (1800-1865), n. în Lamporo, în regiunea Epir (conform altor surse documentare, s-ar fi născut în com. Labova, lângă Ianina), aflată pe teritoriul de azi al Greciei. Diverși biografi i-au atribuit o dublă și, chiar, triplă origine etnică (albaneză, greacă și aromână), el însă declara că era grec. Venit în Țara Românească în jurul anului 1833, s-a stabilit în com. Broștenii Noi, jud. Ialomița, la cca 60 km de București, și a primit cetățenia română în 1844. Deținător al unor întinse moșii, el realizează o avere considerabilă, mai ales pe seama negoțului cu cereale. Bună parte din avere a investit-o în acțiuni filantropice, de notorietate fiind, în acest sens, sprijinul financiar acordat pentru fondarea Societății Literare Române – nucleul Societății Academice Române (1867), devenită, în 1879, Academia Română – și pentru construirea Ateneului Român, precum și cei 5 000 de galbeni donați în 1860 (sumă sporită cu încă 1 000 de galbeni, prin dispoziție testamentară), pentru redactarea unei gramatici și a unui dicționar, ambele ale limbii române. În puținele însemnări rămase de la EZ (risipite în coloanele gazetelor românești ale vremii), el a condamnat trândăvia, lipsa de activitate fizică și intelectuală a unora dintre contemporanii lui, arătând că aceasta era cel mai mare dușman al vieții, sănătății

și vigorii trupului și minții. Adept al ideilor moderne privitoare la rolul determinant al exercițiilor atletice și de gimnastică în dezvoltarea armonioasă a tinerilor, dar și admirator împătimit al întrecerilor agonistice practicate în antica Eladă, EZ a înaintat, în 1856, un memoriu regelui Othon al Greciei, căruia îi propunea restaurarea Jocurilor Olimpice, „după învățăturile vechilor greci, strămoșii noștri”. Pentru înfăptuirea acestui proiect, el și-a oferit întregul sprijin material și bănesc (oferită reafirmată expres și în testamentul său din 18 octombrie/30 noiembrie 1860, referitor la *Epitropia*, căreia îi încredința averea și sarcina continuării demersului său generos), sprijin destinat organizării și desfășurării în capitala patriei sale natale, din patru în patru ani, a așa-numitelor „Olympii”, inclusiv construirii, în centrul Atenei, a unui edificiu impunător (numit, după numele ctitorului său, *Zappeion*), care să cuprindă săli și dotări multifuncționale spre a putea să găzduiască atât acțiuni culturale și sportive, cât și expoziții și târguri de produse agro-industriale. A avut satisfacția să-și vadă înțelese și împlinite gândurile nobile, printr-o primă „Olympie”, organizată (cu fondurile donate de el) la Atena, în 1859 (căreia aveau să-i urmeze alte patru ediții ale acestor jocuri sportive pelenice, desfășurate, din varii motive, la intervale inegale de timp, în 1870, 1875, 1888 și în 1889). Marele său merit constă în faptul că el a avut ideea și viziunea reluării jocurilor din străvechea Olympie, într-o vreme când nimeni din lume (nici măcar grecii înșiși!) nu se gândea la așa ceva. Argument pentru publicistul V. Bănciulescu să considere, pe drept cuvânt, că grație acestui proiect care a prins contur pe meleagurile românești, EZ își merită locul în *Pantheonul olimpic*.

ZEGA, NICOLAE (1922), n. în București. De origine aromână. Este medic primar specialist, fiind absolvent al Facultății de Medicină în 1946. În 1950, prin concurs absolvă și cursurile de medicină sportivă. În 1975, devine doctor în științe medicale. A practicat voleiul la clubul *Medicina* între anii 1944-1950. Profesiunea

sa de bază are următorul traseu: 1952-1957 este șeful Serviciului de medicină a culturii fizice din Ministerul Sănătății; secretarul Societății de Medicina culturii fizice din cadrul USSM din România; șeful Catedrei de medicina culturii fizice din cadrul Institutului de Perfecționare a Medicilor; medic sportiv al loturilor reprezentative de hochei (Budapesta), polo (Torino), baschet (Moscova) și al Turului ciclist al României în 1951; șeful Serviciului medical sportiv la Festivalul Mondial al Tineretului (1953). De asemenea, a colaborat la introducerea culturii fizice medicale în sanatoriile balneare și spitalele clinice. Împreună cu prof. Ulmeanu, a reafiliat Societatea de Medicină Sportivă Română la FIMS (Federația Internațională de Medicină Sportivă). Începând cu 1956, scrie și publică numeroase lucrări științifice printre care: *Tratatul de medicină internă* (1956) sub redactarea prof. dr. N. Lupu (capitolul de cultură fizică medicală); *Tratatul de medicina culturii fizice*; 20 de comunicări științifice clinice și organizatorice; 4 lucrări de clinică sportivă; 11 monografii din specialitatea medicinei sportive și interne; comunicări, publicații și dezbateri publice pentru precizarea noțiunilor de medicina culturii fizice. După desființarea serviciului CFM din Ministerul Sănătății se dedică în special medicinei interne, ocupând în perioada 1957-1992 funcții clinice (director al Spitalului *Sahia* și al Policlinicii *13 Septembrie*). Pentru meritele sale este distins cu *Diploma de Merit* acordată de Comitetul Internațional al celui de-al IV-lea Festival Mondial al Tinerețului și Studenților, *Diploma de Merit în activitatea sportivă* (CNEFS, 1974), *Diploma de Onoare* (CNEFS, 1982), *Diploma de Excelență* acordată de Asociația Medicilor Pensionari din România (2002).

ZELINSKI, SERGIU (1930), n. în orașul Bălți, în Basarabia (astăzi, Republica Moldova). Profesor de educație fizică și sport, absolvent al ICF din București, specializarea *sporturi nautice* (1953). Din anul obținerii licenței în educație fizică și până în 1998, când s-a pensio-

nat, a lucrat, fără întrerupere, în calitate de cadru didactic (asistent, până în 1962, apoi, șef de lucrări (1966), lector, conferențiar universitar din 1990), la Catedra de natație și sporturi nautice din ICF/IEFS/ANEFS. Mulți ani, a îndeplinit funcția de șef de disciplină și, apoi, pe aceea de șef de catedră. Din 1990, membru al Senatului IEF/ANEFS și al Biroului acestuia. Secretar științific al ANEFS (1991-1992). Din 1996 șeful Catedrei de atletism, natație, sporturi nautice și sporturi de iarnă. Înzestrat cu reale calități pedagogice, dar având și o temeinică pregătire profesională și științifică de specialitate, reușește să obțină, an de an, rezultate remarcabile pe plan didactic, contribuind nemijlocit la formarea unor specialiști și antrenori de elită în domeniul sporturilor nautice. A elaborat 3 cursuri universitare destinate studenților și antrenorilor, precum și peste 40 de lucrări de specialitate, teoretice și metodice, un număr însemnat dintre acestea fiind prezentate în cadrul unor sesiuni de comunicări științifice. Ca sportiv de performanță a practicat canotajul la Clubul CFR Arad (1946-1950), apoi la Clubul CCA (1951-1953), cucerind 7 titluri de campion național și 2 medalii la Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților de la Budapesta (1949). Între 1953-1980, a fost numit antrenor la lotul național de canotaj, cu care a obținut 2 titluri mondiale (1964) și o medalie de bronz la JO din 1976. După obținerea licenței de arbitru internațional, oficiază, în această calitate, la numeroase ediții ale CM și JO, precum și la alte concursuri nautice internaționale. Din 1957, membru al Biroului FR de Sporturi Nautice, a îndeplinit, mulți ani, funcția de președinte al Colegiului central al antrenorilor. Din 1991 până în 1996, a fost președintele FR de Canotaj. Membru al COR. A condus cursuri de perfecționare a antrenorilor organizate în diferite țări sub egida Solidarității Olimpice a CIO. A avut în preocupări activitatea de cercetări științifice, în special în domeniul sporturilor nautice și a canotajului. Autor a 3 cursuri pentru studenții institutului, peste 50 de articole tehnico-metodice, 40 de comunicări la sesiuni științifice și simpozioane. Coautor la numeroase programe și materiale metodice ale FR de Canotaj. I-au fost acordate, în 1951, titlul de Maestru al Sportului

(1951) și, ulterior, titlul de Antrenor Emerit. În 1976, i-a fost conferit Ordinul *Meritul Sportiv* clasa a III-a. În anul 2000, a fost decorat cu Medalia Națională *Pentru Merit* clasa a II-a, iar în 2004, cu Ordinul *Meritul Sportiv* Clasa I.

ZUAF-DAVID, LELLYA (1923) n. în București. Sculptoriță. Elevă a lui C. Medrea și Maxy a lucrat compoziții monumentale amplasate în aer liber în parcurile din București. În 1972 a emigrat în Israel unde și-a continuat activitatea, înfrumusețând clădiri guvernamentale, din Ierusalim și Haifa. A proiectat monede israeliene. În anul 1959 a realizat în bronz, având înălțimea de 247 cm, o lucrare cu tematică sportivă, intitulată - *Alergătorul*, pentru Stadionul *Dinamo*.

ZUGRĂVESCU, ALEXANDRA (1925), n. în Cetatea Albă (azi Belgorod, în Ucraina). Medic. Absolventă a Facultății de Medicină în 1949, specializarea pediatrie. Profesoară de educație fizică, specializarea atletism și cultură fizică medicală, absolventă a ICF, promoția 1952. Din 1952 și până în 1980, funcționează la spitalele Brâncovenesc, Colțea și Giulești, ca medic principal pediatru. Din anul 1990 și până în 2001, ocupă funcții de răspundere în organisme românești și internaționale de ocrotire a copilului și a familiei: Observator European al Dezvoltării Copilului (ODEE), Médecins du Monde (MDM), Comitetul Român pentru Protecția Copilului și pentru Adopții (CNPC, CRA), Fundația Internațională pentru Copil și Familie, Comitetul de Coordonare a Ajutoarelor Umanitare (CCAU) etc. Are intense preocupări în sfera legislației domeniului. De asemenea, participă activ la consultări, schimburi și acțiuni internaționale (organizate la Chișinău, München, Paris, Luxemburg, Haga, Israel și SUA); prezintă referate și rapoarte în Parlamentul European, UNICEF, Conferința de la Haga și Euradopt, privind adopția din Europa, Copilul și familia și solidaritatea internațională în aceste domenii.

RELAȚIILE SPORTIVE INTERNATIONALE ALE ROMÂNIEI

PARTICIPARE, IMPLICARE, CONLUCRARE

România este cunoscută în lume ca o țară cu potențial sportiv considerabil. De peste o jumătate de secol, sportivii români se numără în mod constant printre protagoniștii Jocurilor Olimpice (JO), campionatelor mondiale (CM), campionatelor europene (CE), ai altor competiții internaționale desfășurate pe toate continentele, făurind prin măiestria lor o excepțională imagine sportivă a țării.

Totodată, România și-a dovedit vocația constructivă în viața sportivă internațională, contribuind la dezvoltarea relațiilor sportive între națiuni, la progresul diferitelor domenii ale sportului contemporan, la întărirea unității Mișcării Olimpice și sportive internaționale. Acest fapt l-a determinat pe președintele CIO, Juan Antonio Samaranch, să afirme, în 1994, că „sportivii și oficialii români au constituit întotdeauna un pilon puternic al Mișcării Olimpice”.

ÎNCEPUTURILE

Relațiile și schimburile internaționale, studierea experienței altor țări au jucat un rol important în organizarea și dezvoltarea activității de educație fizică și sport în România. În legătură cu acest aspect, C. Kirițescu arăta că „în curgerea secolelor, educația fizică a urmat în țara noastră procesul general de dezvoltare a culturii românești. Pe fundalul autohton s-au grefat, cu timpul, elemente aduse din afară: unele din aceste elemente au fost asimilate și s-au adaptat firii și cerințelor poporului, în timp ce altele s-au păstrat mai departe în patrimoniul nostru cultural sub forma lor inițială” (*Palestrica*, ed. 1964, pag. 497).

Demersurile timpurii întreprinse de autoritățile statului privind organizarea învățământului au

cuprins, treptat, printre altele, și problematica introducerii gimnasticii în școli conform experienței din alte țări.

Printre momentele incipiente, de inspirație străină, care într-o anumită măsură au contribuit la conturarea importanței introducerii gimnasticii în școala românească se află hrisovul cu privire la reorganizarea școlilor, dat la 1776 de domnitorul fanariot al Țării Românești, Alexandru Ipsilanti, care conține unele referiri la exercițiile corporale. De asemenea, în Regulamentul Organic, emis la 1832 de guvernatorul rus al Țărilor Române, generalul Pavel Kiseleff, erau abordate unele aspecte privind practicarea exercițiilor de gimnastică în școli spre „a întări trupul elevilor” (Ibid., pag. 526, 527).

Legea asupra instrucțiunii, adoptată în 1863, în baza căreia gimnastica a fost introdusă ca obiect obligatoriu în programele școlilor medii din România, era redactată în conformitate cu standardele europene ale timpului, fiind inspirată de modelul francez. Metoda germană de predare a gimnasticii, predominantă la acea dată în multe țări europene (Franța, Italia, Elveția ș.a.), a fost adoptată și pentru școlile din România.

Dar dirigitorii învățământului românesc din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea și prima parte a secolului al XX-lea nu s-au limitat la aplicarea mecanică a unui model de predare a gimnasticii consacrat în plan european. Dimpotrivă, ei au continuat să studieze experiența dobândită de alte țări în acest domeniu, pentru a folosi în România un sistem care să fie în concordanță cu realitățile concrete din țara noastră. Stau mărturie în acest sens traducerea în limba română a unor lucrări de specialitate ale unor autori străini consacrați, cu precădere germani, acțiune începută de Gheorghe Moceanu în

1869, precum și publicarea unor manuale ale unor autori străini și a unor rapoarte asupra situației învățământului în unele țări europene, primele rapoarte datând din 1886-1887. Fără îndoială, astfel de lucrări au fost luate în considerare de autorii reformei învățământului primar și normal-primar din 1893, în baza căreia gimnastica a fost introdusă în școlile primare din România. Continuând această reformă, ministrul Instrucțiunii Publice, Spiru Haret, încă din 1897, a constituit comisii însărcinate cu alcătuirea programelor de gimnastică pentru școlile primare, secundare și normale. Conținutul acestor programe era influențat atât de școala franceză a lui Georges Demény, cât și de cea germană a lui Jahn și Spiess.

Preocupările pentru perfecționarea conținutului programelor școlare de gimnastică, a sistematizării materiei de predat și pentru crearea terminologiei specifice în limba română au cunoscut în perioada 1893-1908 influențe pozitive din practica internațională (Franța, Germania, Austria, Italia, Elveția ș.a.). În acest fel, modelele, căile de perfecționare a gimnasticii și educației fizice, aplicate în alte țări, au fost preluate și adaptate, în mod creator, la condițiile școlii românești.

În paralel, în țara noastră, ca de altfel și în alte țări europene, a început să se facă propagandă în favoarea introducerii în școli a gimnasticii suedeze. A apărut, astfel, o dispută cu adepții școlilor germană și franceză, asemănătoare, într-o anumită măsură, cu „bătălia sistemelor”, desfășurată în Germania și Franța. În final, la noi a avut câștig de cauză sistemul gimnasticii suedeze, care a fost introdus în programele școlare treptat, începând din 1909, fiind înlocuit, astfel, vechiul sistem. În 1911, gimnastica suedeză a fost introdusă și în pregătirea fizică a ostașilor. Atenția care se acorda în perioada respectivă introducerii la noi a sistemului suedez de gimnastică este ilustrată și de faptul că mai mulți tineri români au urmat studiile superioare la Institutul Regal Central de Gimnastică din Stockholm. Printre aceștia s-au aflat Virgil Bădulescu și Justin Marinescu (ambii între 1910-1913), iar mai târziu, Emil Pălăngeanu (1923), Ana Strugurescu (1928-1930), Virgil Roșală (1929-

1931), Adrian Ionescu (1934-1936) ș.a., care, reveniți în țară, au ocupat poziții importante în structurile de conducere ale instituțiilor sportive românești, ori s-au afirmat la catedrele ISEF/ANEF. Ca urmare a studiilor și experiențelor întreprinse de prof. I. Athanasiu, susținător al gimnasticii suedeze, în țara noastră s-a conturat un sistem de gimnastică propriu, cu caracter național.

După Primul Război Mondial, cu prilejul reorganizării învățământului secundar, metoda suedeză a fost adoptată integral în învățământ sub influența ONEF care, între timp, devenise organizatorul în România al acestei metode și îndrumătorul educației fizice din țară (C. Kirițescu, *Palestrica*, pag. 534).

O altă cale de pătrundere în România a ideilor privind practicarea, în cadru organizat, a exercițiilor fizice, semnalată, de asemenea, de C. Kirițescu (Ibid., pag. 527), a reprezentat-o angajarea, începând de la mijlocul secolului al XIX-lea, a unor măștri/profesori străini, de regulă francezi, italieni, elvețieni, germani pentru a preda gimnastica, scrima și dansul în școli de stat sau private. Unii dintre acești specialiști au fost angajați de domnitorul Alexandru Ioan Cuza.

Un domeniu major în care relațiile cu străinătatea au contribuit la dezvoltarea activității sportive în România l-a constituit înființarea, din inițiativă particulară, a societăților sportive având scopul de a promova gimnastica și alte sporturi. Acest proces a început în Transilvania, în prima parte a secolului al XIX-lea. Tinerii sași care își făceau studiile în Germania au adus în Transilvania modelul Turnverein-urilor (asociațiilor de gimnastică) germane înființate de Jahn și Eiselen. Este atestată înființarea, la Mediaș, în 1822, de către Stephan Ludwig Roth, a unui Turnverein al sașilor. A urmat constituirea altor asociații de gimnastică ale populației germane (săsești) la Bistrița, Brașov, Sibiu, Sighișoara, Sebeș ș.a. Ulterior, acestea s-au federalizat, stabilindu-și centrul la Brașov. În unele perioade, aici au funcționat specialiști din Germania. În afara asociațiilor de gimnastică săsești, din inițiative locale au fost înființate societăți sportive și în alte orașe transilvănene. Coloniștii germani originari din Transilvania, stabiliți în Regatul României începând

din deceniul 7 al secolului al XIX-lea, au înființat Turnverein-uri în București și în alte orașe (Iași, Galați, Azuga ș.a.) în care se practica gimnastica la aparate specifică sistemului Jahn-Eiselen și alte sporturi (tirul cu pistolul, scrima, înotul). Ulterior, asociațiile de gimnastică săsești din România s-au federalizat, formând Deutscher Turner-Bund în Rumänien (Uniunea Germană de Gimnastică din România).

În Regatul României, independent de activitatea Turnverein-urilor, dar urmându-se modelele europene, asociațiile sportive create din inițiativă particulară și-au făcut apariția începând cu deceniul 7 al secolului al XIX-lea. În scurt timp, astfel de societăți s-au înființat în numeroase orașe ale țării, scopul lor fiind acela de a promova diferite sporturi.

Un rol important în organizarea și practicarea gimnasticii la standardele europene ale timpului, în pregătirea cadrelor de specialitate, în efectuarea schimburilor sportive cu alte țări l-a jucat ardeleanul Gheorghe Moceanu. Format în tradițiile școlii transilvănene aflate în strânsă legătură cu curente culturale europene și urmând studiile superioare la Viena, Gh. Moceanu cunoștea sistemul de gimnastică promovat de Jahn și devenise adeptul acestuia. Sosit la București în 1862, Gh. Moceanu a acționat pe mai multe căi pentru dezvoltarea gimnasticii în conformitate cu doctrina amintită. Pe lângă activitatea didactică, el a înființat trupe de gimnastică și de dansuri populare. S-a numărat printre personalitățile care, în 1867, au fondat Societatea Centrală Română de Arme, Gimnastică și Dare la Semn și a desfășurat o susținută activitate publicistică. În 1869, a publicat *Carte de gimnastică*, aceasta fiind, de fapt, o prelucrare după *Deutsche Turnkunst* a lui Jahn și Eiselen (*Palestrica*, pag. 528). Lucrarea lui Gh. Moceanu a jucat un rol important în practicarea la noi a gimnasticii în conformitate cu regulamentele în vigoare pe plan internațional și în răspândirea acestui sport în România. Ulterior, el a realizat și alte traduceri din lucrări sportive ale unor autori germani. Lui Gh. Moceanu îi revine marele merit de a fi făcut cunoscute peste hotare gimnastica, coregrafia română și dansurile populare românești. Trupele sale de gimnastică și dansuri populare au

efectuat mai multe turnee în străinătate – Paris (1878), Roma (1882), Madrid (1884), Calcutta (1886) ș.a. (Ibid., pag. 528-529). Gh. Moceanu a fost, probabil, primul specialist român care a participat la un congres sportiv internațional – Congresul internațional al profesorilor și maeștrilor de gimnastică, Chicago, 1883.

Sub auspiciile societăților sportive, ale unor instituții, precum și din inițiativă particulară, începând din deceniul 8 al secolului al XIX-lea s-a inaugurat participarea reprezentanților români la întreceri sportive internaționale. În afara turneelor efectuate de trupele de gimnastică și dansuri populare ale lui Gh. Moceanu, arătate mai sus, în perioada amintită au mai fost consemnate participări românești la competiții internaționale în străinătate la tir (cu arme de vânătoare), hipism, șah, gimnastică, ciclism ș.a. Din aceeași etapă datează organizarea în țara noastră a primelor manifestări sportive cu participări din străinătate (hipism, ciclism, lupte). De asemenea, au fost menționate participarea, din inițiativă personală, a lui George Plagino, la concursul de tir din cadrul JO Paris-1900 și desemnarea lui Horia C. A. Rosetti, în calitate de arbitru, la concursul de scrimă din cadrul aceleiași ediții a JO.

Ca urmare a legăturilor din ce în ce mai diversificate dintre România și țările Europei Occidentale, începând din ultimul deceniu al secolului al XIX-lea, în țara noastră au început să pătrundă sporturile moderne. O contribuție importantă la introducerea și dezvoltarea noilor sporturi au avut-o tinerii români care și-au făcut studiile în țări occidentale, unde unii dintre ei au practicat diferite sporturi și au intrat în contact cu organizații sportive naționale și internaționale. Reveniți în țară, ei au contribuit la înființarea unor societăți sportive după modelul celor din țările occidentale, la promovarea unor sporturi care se afirmă cu putere în plan internațional și la dezvoltarea legăturilor cu cluburi, organisme sportive naționale din diferite țări, precum și cu federațiile sportive internaționale care începuseră să se constituie. La introducerea în România a unor sporturi au contribuit și unele societăți comerciale străine care operau în țara noastră și care au creat

asociații în care salariații proprii practicau diferite sporturi în scop recreativ.

În primele două decenii ale secolului al XX-lea s-a intensificat participarea reprezentanților români la competiții sportive internaționale desfășurate peste hotare la un număr din ce în ce mai mare de sporturi, a crescut și s-a diversificat gama ramurilor sportive la care se organizau în țară manifestări internaționale. S-au creat astfel premisele integrării tinerei mișcări sportive românești în marea familie a sportului internațional.

AFILIEREA LA ORGANIZAȚIILE SPORTIVE INTERNAȚIONALE

România este prezentă în întreaga gamă de organizații sportive internaționale (OSI). Sunt afiliate la OSI diverse instituții, organizații și structuri ale sportului românesc: organismul guvernamental responsabil cu sportul și unități din subordinea sa, Comitetul Olimpic și Sportiv Român (COSR), federațiile sportive naționale, asociații și uniuni sportive departamentale, asociații profesionale din variate domenii aflate în slujba fenomenului sportiv.

În anul 2008, federațiile și organizațiile sportive din România care dispuneau de certificat de identitate sportivă, erau afiliate la peste 115 federații și organizații sportive mondiale, la mai mult de 75 de federații și organizații sportive europene, la 40 de organizații sportive regionale și la 7 OSI cu vocație particulară (ale țărilor francofone, latine sau membre ale UE). Totodată, mai mulți specialiști erau membri cu titlu individual în circa 15 OSI.

Unul din primele contacte oficiale ale României cu o organizație sportivă internațională l-a reprezentat alegerea, în anul 1899, a membrului CIO pentru România în persoana prințului George Gh. Bibescu (fiul domnitorului Gheorghe Bibescu), deși la acea dată Comitetul Olimpic Român încă nu era constituit.

Calea afilierii structurilor sportive românești la organizațiile sportive internaționale **neguvernamentale** a fost deschisă de Automobil Clubul Român (ACR), înființat în 1904 care, un an mai târziu, a aderat la Asociația Internațională a Automobil Cluburilor Recunoscute (AIACR) (ulterior, AIACR

și-a luat denumirea de Federația Internațională a Automobilului – FIA). Aderarea ACR la această structură internațională a fost aprobată de AIACR la din 18 decembrie 1905. În anul 1907, Federația Societăților Române de Gimnastică, Arme și Dare la semn s-a afiliat la Federația Europeană de Gimnastică, transformată în anul 1921 în Federația Internațională de Gimnastică (FIG). Tot în 1907, România a aderat, în calitate de membru asociat, la Uniunea Internațională a Federațiilor și Asociațiilor Naționale de Tir (UIFANT), înființată la 17 iulie 1907 (în perioada 1920-1998, această organizație mondială a funcționat sub denumirea de Uniunea Internațională de Tir – UIT, iar în 1997, la Adunarea sa generală de la Barcelona, ea și-a adoptat denumirea de Federația Internațională de Tir Sportiv – ISSF). *Revista Automobilă* din 15 august 1909 anunța că *Secția Aeriană a Automobil Clubului Român s-a afiliat la Comisia Auto Aeriană din Paris*.

COR, constituit în 1914, a fost recunoscut de CIO în același an, forul olimpic român fiind, în ordine cronologică, al 22-lea CNO din lume care dobânda această recunoaștere.

În anul 1923, FSSR și-a afiliat comisiile sale de atletism, fotbal, rugby și tenis la IAAF, FIFA, IRB și, respectiv, FILT; în același an, România devenea membră a FAI, FINA și a Federației Internaționale de Gimnastică Educativă (FIGE) care, în 1953, s-a reorganizat sub denumirea de Federația Internațională de Educație Fizică (FIEP). Surse de arhivă, neconfirmate de un document oficial, indică afilierea Comisiei Centrale de Ciclism din cadrul FSSR la UCI, în anul 1923. Cu ocazia JO Paris-1924, s-a realizat afilierea structurilor de resort din România la FIBT, FIS, LIHG, FIE, CISS, AIPS. Acțiunea de afiliere a organismelor sportive naționale din România la organizațiile internaționale de profil a continuat pe întreaga durată a deceniilor 3 și 4 ale secolului al XX-lea.

În cursul deceniului 4 al secolului al XX-lea s-a desăvârșit procesul de afiliere a structurilor sportive naționale la organisme sportive internaționale. La sfârșitul acestui deceniu, federațiile și alte organisme naționale pe ramuri de sport din România erau afiliate la federațiile internaționale de aere-

utică, alpinism, atletism, automobilism, baschet, bob, box amator, box profesionist, canotaj, călărie, ciclism, fotbal, gimnastică, haltere, handbal, hochei pe gheață, kaiac-canoe, lupte, motociclism, natație, patinaj, popice, radioamatorism, rugby, schi, scrimă, șah, șah prin corespondență, tenis, tenis de masă, tir, tir cu arme sportive de vânătoare, turism, yachting, iar Comitetul Olimpic Român se situa printre CNO recunoscute de CIO.

La sfârșitul anilor '30, alte structuri care activau în domeniul sportului erau afiliate la Federația Internațională Sportivă Feminină (FISF), Alianța Internațională de Turism (AIT), Asociația Internațională Medico-Sportivă (AIMS) (devenită ulterior Federația Internațională de Medicină Sportivă - FIMS), Confederația Internațională a Studenților (CIE), Consiliul Central al Turismului Internațional (CCTI), Consiliul Internațional de Vânătoare (CIC), Internaționala Sportivă și Socialistă Muncitorească, precum și la Uniunea Mondială Macabi (MWU), Asociația Creștină a Tinerilor (YMCA) și, din 1933, la Telefon Club (Asociația sportivă internațională a salariaților din societățile de telefoane).

Totodată, câțiva pasionați ai șahului figurau ca membri cu titlu individual în FIDE și în Federația Internațională de Șah prin Corespondență (IFSB).

În timpul celui de al Doilea Război Mondial, majoritatea OSI și FI au fost nevoite să-și suspende activitatea, iar altele au fost dizolvate. Printre acestea din urmă s-au aflat Uniunea Internațională de Box (IBU), Federația Internațională de Box Amator (FIBA), Federația Internațională de Handbal Amator (FIHA) ș.a., care, după război, s-au reorganizat sub noi denumiri.

Încă din primii ani de pace, majoritatea federațiilor române și-au reînnoit afilierea la vechile FI și, după caz, au participat la constituirea unor noi FI sau au aderat la cele nou înființate. În primăvara anului 1948, România era afiliată la 19 FI. În plan departamental, în 1946, o delegație a studenților români a participat, la Praga, la congresul de constituire a Uniunii Internaționale a Studenților (UIS/IUS), în cadrul căreia funcționa un departament al sporturilor, iar în ianuarie 1947, Comisia Sportivă

Centrală din cadrul Confederației Generale a Muncii (CGM) a aderat la Federația Internațională Sportivă a Muncii, cu sediul la Londra.

Crearea, în 1949, a Comitetului pentru Cultură Fizică și Sport de pe lângă Consiliul de Miniștri (Decretul nr. 329/1949) și transformarea, în anul 1950, a federațiilor în comisii centrale pe ramuri de sport trecute în subordinea CCFS/CM a impus confirmarea afilierii noilor structuri la FI de profil. Cu această ocazie, nu s-au mai confirmat afilierile la FI din domeniul boxului profesionist (care fusese interzis în România în 1948), precum și la cele de alpinism și turism. De asemenea, nu s-au reînnoit afilierile la Uniunea Mondială Macabi (MWU), YMCA și Telefon Club.

În anii '50-'60, structurile de resort din România și-au reactualizat afilierile la CISS, FIA, FITASC, FIMS, AIPS, FIEP, AIT, Federația Internațională de Șah prin Corespondență (ICCF), realizându-se, totodată, noi afilieri la Federația Internațională de Hochei (pe Iarbă) (FIH), Comitetul Internațional al Șahului pentru Surzi (ICSC), Uniunea Internațională de Pentatlon Modern și Biatlon (UIPMB), Uniunea Sportivă Internațională a Feroviarilor (USIC), Federația Internațională a Sportului Universitar (FISU), Organizația Mondială pentru Construcții de Navomodele și Sportul cu Navomodele (NAVIGA), Uniunea Europeană de Judo (EJU), Federația Internațională de Judo (IJF), Asociația Comitetelor Naționale Olimpice (ACNO) iar ulterior – la Federația Internațională de Sanie (FIL), Federația Internațională de Tir cu Arcul (FITA).

Înființarea organizațiilor internaționale din domeniul științei sportului începând din anii '50-'60 a condus la afilierea UCFS la Consiliul Internațional pentru Educație Fizică și Sport (CIEPS, din 1983: CIEPSS/ICSSPE), Federația Internațională de Educație Fizică (FIEP), Biroul Internațional pentru Informație Sportivă (BIDI, ulterior IASI), Consiliul Internațional pentru Sănătate, Educație Fizică și Recreere (ICHPER), Societatea Internațională de Psihologie a Sportului (ISSP), Federația Europeană de Psihologie a Sportului și a Activităților Corporale (FEPSAC), Asociația Internațională a Școlilor

Superioare de Educație Fizică (AIESEP), Societatea Internațională de Biomecanică (ISB), Asociația Internațională pentru Educație Fizică și Sport în rândul Fetelor și Femeilor (IAPESGW), Grupul Internațional de Lucru pentru Echipament de Sport și de Acordament (IAKS) ș.a.

Începând cu aceeași perioadă, mai mulți specialiști și, în unele cazuri, sportivi au aderat, cu titlu individual, la unele OSI cu profil profesional, printre care Asociația Internațională a Antrenorilor de Atletism (ITFCA), Asociația Europeană a Antrenorilor de Atletism (ETFCA), Asociația Internațională a Statisticienilor de Atletism (ATFS), Asociația Internațională a Arbitrilor de Polo (AIAWP, ulterior AIA), Asociația Mondială a Antrenorilor de Sărituri în Apă (WDCA), Asociația Internațională a Medicilor Olimpici (IAOMO), Comitetul Internațional Pierre de Coubertin (CIPC), Asociația Internațională a Tenismenilor (ATP), Asociația Internațională a Marilor Maeștri (GMA) (la șah), Comitetul Internațional pentru Istoria Educației Fizice și Sportului (ICOSH), Asociația Internațională a Ziariștilor de Echitație ș.a.

La mijlocul deceniului 6 al secolului al XX-lea a început să se contureze procesul de constituire, în cadrul marilor FI, a asociațiilor și uniunilor continentale pe ramuri de sport, proces care s-a desfășurat pe parcursul câtorva decenii. De regulă, federațiile sportive române, având calitatea de membre ale FI, au aderat la structurile europene chiar din momentul înființării acestora. În mai multe cazuri, federațiile române au jucat un rol activ în constituirea asociațiilor europene din sportul lor: Confederația Europeană de Volei (1963), Asociația Europeană de Atletism (1969), Federația Europeană de Haltere (1969), Confederația Europeană de Tir (1969), Asociația Europeană de Box Amator (1970) ș.a.

În anul 1966, structurile sportive din România erau afiliate la 47 de organizații sportive mondiale și europene, iar în 1980 – la 70 de astfel de structuri. În perioada 1981-1989, în condițiile reducerii fondurilor pentru plata cotizațiilor anuale, unele organizații sportive din România și-au pierdut calitatea de membre în mai multe OSI, printre care FIEP,

AIESEP, IAPESGW, ISSP ș.a., astfel că în 1989, structurile sportive românești mai figurau ca membre în 63 de organizații sportive mondiale și europene.

După decembrie 1989 s-au creat condiții deosebit de favorabile pentru afilierea tuturor organizațiilor sportive românești la OSI de profil, lărgindu-se aria prezențelor românești în activitatea sportivă internațională. Structurile sportive care în etapa precedentă fuseseră nevoite să-și suspende afilierea la OSI au putut să-și restabilească calitatea de membre în forurile respective, iar federațiile sportive naționale nou înființate au aderat la federațiile internaționale/europene de alpinism, arte marțiale, badminton, baseball, biliard, box profesionist, bridge, culturism, dans sportiv, fotbal-tenis, fotbal de masă, go, golf, modelism, orientare, scrabble, snooker, softball. Totodată, organismele de profil din România s-au afiliat la Consiliul Internațional al Sportului Militar (CISM), Uniunea Sportivă Internațională a Polițiilor (USIP), la forurile internaționale din domeniile sportului pentru toți, sportului pentru persoane cu handicap. Prin Legea nr. 153/2001, a fost reactualizată afilierea României, prin MTS, la CIEPSS/ICSSPE și la IASI.

În această etapă, toate federațiile române au aderat la asociațiile și confederațiile europene pe ramuri de sport, iar alte structuri sportive naționale - la organismele europene de profil - Asociația Europeană a Sportului Universitar (AESU/EUSA), Uniunea Sportivă a Polițiilor din Europa (USPE), Federația Europeană de Medicină Sportivă (FEMS) ș.a.

A crescut numărul OSI în care specialiștii români erau membri cu titlu individual, la cele vechi adăugându-se altele noi, printre care Consiliul Internațional pentru Educație Fizică și Știința Sportului (CIEPSS/ICSSPE), Consiliul Internațional pentru Sănătate, Educație Fizică, Recreere, Sport și Dans (ICHPER-SD), Societatea Internațională pentru Istoria Educației Fizice și Sportului (ISHPES), Comitetul European pentru Istoria Sportului (CESH), Asociația Internațională a Scriitorilor de Șah (ICWA) ș.a.

În anul 2000, România, prin MTS și COR, a confirmat decizia sa de a coopera cu Agenția

Mondială Antidoping (AMA/WADA), creată de CIO la 10 noiembrie 1999. Cu ocazia Conferinței Mondiale împotriva Dopajului, de la Copenhaga, din 3-5 martie 2003, MTS a acceptat Codul Mondial Antidoping elaborat de AMA/WADA. Agenția Națională Antidoping (ANAD) din România, înființată în anul 2005, a aderat, în 2006, la Asociația Organizațiilor Naționale Antidoping (ANADO) și la Reuniunea Organizațiilor Naționale Antidoping din Europa Centrală (CEADO).

În plan **guvernamental**, organismul național responsabil cu sportul a aderat la inițiativele privind educația fizică și sportul inițiate de ONU și de UNESCO. Prin Legea nr. 367/2006, România a acceptat *Convenția internațională împotriva dopajului în sport*, adoptată de cea de a 33-a Conferință Generală a UNESCO (2005).

Aderarea României la *Convenția Culturală Europeană*, în anul 1991 (Legea nr. 77/1991) și la *Statutul Consiliului Europei*, în 1993 (Legea nr. 64/1993), a creat premisele necesare pentru participarea structurilor sportive din România la activitățile din domeniul sportului inițiate de organisme de specialitate ale Consiliului Europei. Totodată, România a ratificat documentele din domeniul sportului adoptate de Consiliul Europei și supuse ratificării de către statele membre: *Convenția internațională privind violența și ieșirile necontrolate ale spectatorilor cu ocazia manifestărilor sportive, în special la meciurile de fotbal* (Legea nr. 53/1998), *Convenția împotriva dopajului* (Legea nr. 171/1998) și *Protocolul adițional la Convenția împotriva dopajului* (Legea nr. 302/2006).

În anul 1993, România a semnat *Tratatul de asociere cu Uniunea Europeană* (Legea nr. 20/1993), fapt ce a permis structurilor sportive naționale să ia parte la unele activități din domeniul sportului organizate de acest for. Semnarea, în 2005, a *Tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană* (Legea nr. 157/2005) a condus la participarea, cu drepturi depline, a reprezentanților sportului românesc la întreaga gamă de activități din domeniul sportului desfășurate sub egida Uniunii Europene (UE).

Primirea României, cu drepturi depline, în

Mișcarea Francofonă, în 1993, a creat posibilitatea participării sportivilor români la Jocurile Francofoniei, începând cu ediția a doua a acestei manifestări (1994). Totodată, MTS a primit statutul de invitat special la activitățile Conferinței miniștrilor tineretului și sportului din țările având în comun limba franceză (CONFESJES). În anul 2001, organismul guvernamental responsabil cu sportul din România a devenit membru cu drepturi depline al CONFESJES (Legea nr. 153/2001).

MEMBRI FONDATORI AI UNOR ORGANIZAȚII SPORTIVE INTERNAȚIONALE

În diferite etape, organizații și personalități din România au participat la înființarea unor organizații și federații sportive internaționale, printre care (citarea se face în ordine cronologică, indicându-se, între paranteze, acolo unde se cunoaște, numele organizației sau persoanei din România participante la actul fondării): Federația Internațională de **Tir cu Arme Sportive de Vânătoare (FITASC)**, înființată la Lausanne, la 4 iunie 1921, sub denumirea inițială de **Uniunea Internațională de Vânătoare (UIC)** (George A. Plagino, membru al CIO pentru România); Federația Internațională de **Schi (FIS)**, Chamonix, 2 februarie 1924 (Iorgu Arsenie, cunoscut promotor al sporturilor de iarnă în România); Asociația Internațională a **Presei Sportive (AIPS)**, Paris, 3 iulie 1924 (A. Keppich); Federația Internațională de Șah (FIDE), Paris, 20 iulie 1924 (Ion Gudju, căpitan al echipei naționale de șah a României participantă la Turneul Națiunilor, de la Paris - 1924); Comitetul Internațional al **Sportului pentru Surzi (CISS)**, Paris, 16 august 1924 (J. Mendelsohn); Consiliul Central al **Turismului Internațional (CCTI)**, Paris, 1925 (delegație a ACRR); Consiliul Internațional de **Vânătoare** și de Protecție a Vânatului (**CIC**), înființat la Paris, în anul 1930 (George Plagino, membru al CIO, președintele FSSR și al F.R.Tir); Federația Internațională de **Baschet (FIBA)**, Geneva, 18 iunie 1932 (D.D. Teică, reputat boxer, aflat la Geneva ca bursier YMCA); Federația Internațională de **Rugby Amator (FIRA)**,

din 1999 - **FIRA-AER**), creată în cadrul a două reuniuni internaționale: Paris, 2 ianuarie 1934 (din România: Petre Cionga, reprezentant al F.R. Rugby) și Hanovra, 24 martie 1934 (Grigore Caracostea, președintele F.R. Rugby); Federația Internațională de **Volei (FIVB)**, Paris, 20 aprilie 1947 (Ion Gruia, reprezentant al OSP); **Asociația Comitetelor Naționale Olimpice din Europa (COE/EOC)**, Versailles, 7 septembrie 1968 (Ion Păun, secretar general adjunct al COR); Federația Europeană de **Psihologia Sportului** și a Activităților Corporale (**FEPSAC**), Vittel (Franța), 4 iunie 1969 (prof. univ. dr. Mihai Epuran); **Conferința Sportivă Europeană (ESC)**, înființată în 1973, ca for de cooperare sportivă între țările din Estul și Vestul Europei, având menirea de a contribui la îndeplinirea scopurilor Conferinței pentru cooperare și securitate în Europa (delegația română participantă la reuniunea inaugurală a ESC, de la Viena, din 1973, a fost condusă de prof. univ. Ion Șiclovan, vicepreședinte al CNEFS); Societatea Internațională de **Biomecanică (ISB)**, 1973 (prof. univ. dr. Andrei Demeter și dr. Adrian Gagea); **Asociația Comitetelor Naționale Olimpice (ACNO)**, Porto Rico, 1979 (dr. Emil Ghibu, secretar general al COR); Federația Internațională de **Filatelic Olimpice (FIPO)**, Lausanne, 1982 (Dan Vintilă, președintele Asociației de Filatelie Tematică *Sport Olimpic* din România); Uniunea Internațională de **Biatlon (IBU)**, Londra, 2 iulie 1993 (Constantin Arghiropol, antrenor federal, F.R. Schi-Biatlon); Confederația Europeană de **Aikido (CEA)**, Snagov, 20 septembrie 1994 (Corneliu Dan Ionescu, reprezentant al F.R. Arte Marțiale); Institutul FIA pentru **Siguranța Sportului Auto** (Paris, octombrie 2004, Constantin Niculescu, președintele ACR).

De asemenea, România figurează printre fondatorii organizațiilor mondiale studențești, în componența cărora s-au creat departamente ale sportului universitar: Confederația Internațională a Studenților (CIE), înființată la Strasbourg, în anul 1919, care a fost dizolvată în 1940, și Uniunea Internațională a Studenților (UIE/IUS), constituită la Praga, în locul CIE, la 27 august 1946. În 1979, timișoreanul Andras Ventzel a participat, în Japonia, la Primul Campionat Mondial de Go Amator, manifestare care

a avut un rol principal în înființarea, la 18 martie 1982, a Federației Internaționale de Go (IGF).

ADERAREA LA SISTEMELE COMPETIȚIILOR SPORTIVE INTERNAȚIONALE

Afilierea structurilor sportive din România la organisme internaționale de profil, inclusiv recunoașterea COR de către CIO, au dat posibilitatea forurilor române să dezvolte ramurile de sport în conformitate cu regulamentele internaționale, să-și formeze cadre de specialitate (antrenori, arbitri, medici sportivi, cercetători științifici ș.a.) și să-și construiască baze sportive regulamentare. În felul acesta s-a creat un cadru propice pentru participarea sportivilor români la JO, CM, CE și la alte competiții internaționale oficiale sau amicale, pentru participarea oficialilor români la activitățile forurilor sportive internaționale.

Începuturile participării sportivilor români la competițiile internaționale oficiale datează din deceniile 2-4 ale secolului al XX-lea, după afilierea structurilor sportive naționale la OSI. În 1911, o delegație sportivă reprezentând Federația Societăților Române de Gimnastică și Dare la Semn, condusă de președintele federației, gen. Petre Vasiliu Năsturel, a luat parte la Concursul internațional de gimnastică de la Torino, desfășurat sub egida FIG, cu participarea unor delegații din 16 țări (în analele FIG, competiția este înscrisă în lista cronologică a competițiilor oficiale de gimnastică artistică masculină ale FIG). Delegația română a avut o prestație foarte bună, fiind distinsă cu Cupa de argint a competiției. Referindu-se la acest eveniment, C. Kirițescu afirmă că „a fost pentru prima oară în istoria sportului din țara noastră când o echipă română a luat parte cu succes la o mare competiție internațională” (*Palestrica*, pag. 567). Ulterior, gimnaștii români au participat la concursuri și festivaluri internaționale organizate de FIG la Leipzig (1913), Ljubljana (1922) ș.a. În anul 1924, România a debutat în mod oficial la JO de Vară, iar în anul 1928 – la JO de Iarnă, țara noastră fiind, în continuare, o prezență activă în întrecerile olimpice.

Din perioada interbelică datează debutul sportivilor români la CM (lupte greco-romane, tenis de masă, fotbal, hochei pe gheață, bob, schi, tir), la CE (atletism, baschet, înot, box amator, box profesionist, canotaj, hochei pe gheață, patinaj artistic, rugby, scrimă), în Cupa Davis la tenis, la olimpiadele de șah, la competițiile internaționale studențești organizate sub egida CIE, la Jocurile Mondiale ale Surzilor. În etapa amintită, sportivii români au obținut primele medalii la JO (la rugby, în 1924 și la călărie, în 1936), primele titluri de campioni mondiali (bob), de campioni europeni (box) și de vicecampioni mondiali (tenis de masă), au stabilit primele recorduri mondiale (parașutism, zbor cu motor), ei afirmându-se, totodată, la unele mari manifestări internaționale de aviație, automobilism, călărie ș.a. În aceeași perioadă, sportivii români s-au prezentat la startul altor mari competiții internaționale, precum Jocurile Militare Interaliat (Paris, 1919), Jocurile Mondiale ale Surzilor, Jocurile Mondiale Macabi, competițiile regionale (balcanice și ale Europei Centrale), competițiile internaționale desfășurate sub egida YMCA și Telefon Club, olimpiadele muncitorești ș.a.

După al Doilea Război Mondial, cu deosebire în deceniile 6 – 9, România a devenit o prezență constantă la JO, JMU și în întregul sistem competițional desfășurat sub egida FI și FE, care pe parcurs a cunoscut o mare diversificare: CM și CE pentru seniori, tineret și juniori, cupe, ligi și superligi mondiale și europene, competiții din sistemul *Grand Prix*, cupe europene intercluburi, competiții oficiale ale sportivilor cu handicap de auz sau de vedere ș.a. În această etapă sportivii români au aderat la noi competiții internaționale de amploare, precum campionatele mondiale universitare pe ramuri de sport desfășurate sub egida FISU, Cupa Țărilor Latine, la competiții regionale (balcanice și ale țărilor dunărene), la cele ale sportivilor feroviari desfășurate sub egidaUSIC, la întrecerile sportive din cadrul festivalurilor mondiale ale tineretului și studenților ș.a.

În strânsă legătură cu participarea la marile competiții internaționale, federațiile sportive române au manifestat o preocupare constantă pentru forma-

rea și perfecționarea arbitrilor internaționali. Ca urmare, încă din deceniile 6-7 ale secolului al XX-lea, România dispunea de un valoros corp de arbitri internaționali, mulți dintre ei fiind numiți de FI să officieze la JO, CM, CE și alte mari întreceri sportive internaționale.

În perioada anilor 1950-1989, sportivii români au participat la întrecerile sportivilor din țările socialiste, care se desfășurau conform regulamentelelor FI: competiții internaționale pe ramuri de sport, spartachiadele militare organizate prin rotație în țările membre sub egida Comitetului Sportiv al Armatei Prietene (CSAP) cu sediul la Moscova, spartachiadele sportivilor aparținând ministerelor de Interne, numite și Dinamoviade, spartachiade ale sportivilor aparținând cluburilor din sistemul cooperăției meșteșugărești, competiții ale cluburilor sindicale și, la sfârșitul anilor '50 – prima parte a anilor '60 – la întreceri ale tineretului sătesc.

În etapa respectivă, sportivii români au participat la competiții internaționale tradiționale sau la serbări cultural-sportive ale organizațiilor sportive muncitorești din Austria (organizate de ziarul *Volksstimme*), Franța (organizate de Federația Sportivă și de Gimnastică a Muncii – FSGT și de ziarul *l'Humanité*), Finlanda (Uniunea Sportivă Muncitorească – TUL), Italia (Uniunea Italiană a Sportului Popular – UISP), Israel (Jocurile Sportive Hapoel). De asemenea, ei au participat, pe bază de invitații, la unele ediții ale spartachiadelor cehoslovace și ale spartachiadelor popoarelor din URSS.

În perioada 1986-2001, sportivii români au participat, pe bază de invitații nominale, alături de cei mai buni sportivi ai lumii, la Jocurile Bunăvoinței, - competiție multisport între SUA și URSS (Rusia), desfășurată din patru în patru ani, prin rotație, la jumătatea ciclului olimpic. Ca urmare a sistării finanțării, după anul 2001, Jocurile Binăvoinței și-au încetat existența.

În ultimul deceniu al secolului al XX-lea și în primul deceniu al secolului al XXI-lea, s-a extins aria prezențelor sportivilor români în sistemul competițional internațional. Pe lângă competițiile oficiale amintite mai sus, sportivii români au aderat la noi manifestări: Festivalul Olimpic al Tineretului

European (începând din anii lansării sale: 1991 la sporturi de vară și 1993 la sporturi de iarnă), Jocurile Paralimpice (începând din 1992), Jocurile Europene ale Nevăzătorilor (începând din 1992), Jocurile Mondiale ale Polițiștilor (începând din 1992), Jocurile Francofoniei (1994), Jocurile Mondiale Militare (începând cu ediția inaugurală - 1995) și campionate mondiale militare pe sporturi, Jocurile Mondiale Special Olympics (începând din 1995 la sporturi de vară și din 2005 - la sporturi de iarnă), Jocurile Europene la sporturi neolimpice (2007) ș.a. După o întrerupere de 58 de ani, în 1993, sportivii din România și-au reluat participările la Jocurile Mondiale Macabi.

Începând cu anii '50, România a fost prezentă și la alte manifestări internaționale cu tematică sportivă sau olimpică: concursuri de desene pentru copii pe teme olimpice, expoziții filatelice olimpice organizate de CIO sau de Federația Internațională de Filatelie Olimpică (FIPO), festivaluri de film sportiv, expoziții și concursuri de fotografii sportive, expoziții de afișe sportive ș.a.

COLABORAREA SPORTIVĂ REGIONALĂ

În contextul vast al competițiilor și colaborării sportive internaționale, România a acordat o atenție sporită întrecerilor și cooperării sportive regionale. În luna martie 1922, COR a lansat inițiativa organizării, în toamna aceluiași an, la Sinaia, a unui „congres olimpic”, la care au fost invitați reprezentanți ai CNO din Cehoslovacia, Grecia, Iugoslavia și Polonia „în vederea strângerii relațiilor sportive ale acestor țări și a pregătirii participării la Jocurile Olimpice Internaționale”. COR își propunea ca la această reuniune să se adopte o decizie referitoare la organizarea unei „interolimpiade” a sportivilor din țările menționate și, totodată, să se convină asupra unor puncte de vedere comune în legătură cu unele probleme actuale ale JO, făcându-se referire la programul olimpic și la noțiunea de amatorism. La solicitarea COR, CIO a comunicat acordul său cu această inițiativă.

În zilele de 23-24 septembrie 1923, la Timișoara s-a desfășurat concursul de atletism intitulat

Olimpiada Micii Antante și Poloniei, la care au participat sportivi din Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia și România. În anii ulteriori, concursurile Micii Înțelegeri (Cehoslovacia, Iugoslavia, România) sau ale Micii Înțelegeri și Poloniei, rezervate cu precădere sportivilor militari, au avut loc în țările menționate la unele discipline de vară și de iarnă. În acest cadru, România a găzduit concursurile de aviație (1928, 1929, 1930 și 1938), schi (1929, 1931), fotbal (1933), Olimpiada Intermilitară de Iarnă a Micii Antante și Poloniei (Predeal, 1934), Campionatele Militare ale Micii Înțelegeri și Poloniei la cros militar, patrulare călare, înot, fotbal și scrimă (Eforie, 1934), turneul de box amator (Timișoara, 1937), etapa România a Raliului de automobilism și motociclism (1937). În anii 1935-1938, sportivii români au participat la întreceri triumphiulare de atletism ale capitalelor țărilor membre ale Micii Înțelegeri (Belgrad, București, Praga), capitala României găzduind ediția a 2-a a acestei manifestări, în 1936. Ultimele competiții ale Micii Înțelegeri au avut loc în 1938, când alianța respectivă și-a încetat existența.

Un loc important în sistemul competițiilor regionale cu participarea României îl ocupă competițiile sportive balcanice (v. art. *Competițiile sportive balcanice. Contribuția României*).

De asemenea, în perioada interbelică, sportivii români au luat parte la competițiile din cadrul Cupei Europei Centrale (CEC) la Fotbal (echipa națională de amatori și echipe de club) și, sporadic, la unele competiții pentru CEC la schi, hochei pe gheață și tenis.

Ca urmare a sistării activității Cupei Balcanice la Fotbal (începând din 1937), în anii 1937 și 1938, echipa națională de fotbal a României a participat, alături de echipele Cehoslovaciei și Iugoslaviei, la competiția dotată cu Cupa Eduard Beneș (la data respectivă președinte al Cehoslovaciei), competiția fiind aprobată de Congresul FIFA din 1936, de la Berlin. În postul de secretar al Comisiei de organizare a Cupei Eduard Beneș a fost ales secretarul general al FR Fotbal Asociație, Octav Luchide.

La începutul anului 1940, CEC la Fotbal a fost transformată în Cupa Dunării la Fotbal, cu participarea echipelor reprezentative ale Iugoslaviei,

României și Ungariei (meciurile s-au desfășurat numai în 1940, competiția fiind sistată din cauza războiului). În etapa respectivă, și echipa națională de tenis de masă a participat la unele competiții pentru Cupa Dunării.

În partea a doua a deceniului 6, a apărut inițiativa reluării competițiilor dotate cu Cupa Dunării la diferite sporturi rezervate sportivilor din țările situate în bazinul acestui fluviu. Se avea în vedere aducerea la startul unei competiții cu caracter permanent a sportivilor din țările dunărene cu sistem politic comunist (Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, România, Ungaria și URSS) și a sportivilor din țările dunărene vest-europene (Austria și R.F. Germania). În 1958, s-a desfășurat Cupa Dunării la fotbal pentru echipe de club la care, din România, au participat echipele CCA și Știința Timișoara. În anii care au urmat, această competiție nu a mai continuat. Dar ideea organizării unor întreceri sportive dunărene nu a dispărut. În anul 1961, a demarat Cupa Dunării la haltere pentru echipele reprezentative de seniori, cu organizare anuală, prin rotație, în una din țările riverane participante. Ulterior a luat ființă Cupa Dunării la haltere și pentru echipele naționale de juniori. FR Haltere a aderat de la bun început la Cupa Dunării, preluând în organizare mai multe ediții ale acestei manifestări. În 1962, a demarat Cupa Dunării la hochei pe gheață (echipe de club din Bulgaria, Iugoslavia, România și Ungaria), care s-a desfășurat pe parcursul unui deceniu; în 1962, s-a organizat Cupa Dunării la popice (echipe naționale); în 1964, cluburile naționale de automobilism din Austria, RF Germania, România (ACR) și Ungaria au inițiat organizarea Raliului Dunării, competiție care ulterior în România s-a desfășurat sub denumirile de Raliul Dunării-Castrol sau Raliul Dunării-Dacia; în continuare, competiții pentru Cupa Dunării (echipe naționale) s-au organizat la handbal, motociclism, radioamatorism, tenis de masă, iar pentru echipe de club – la atletism (deceniul 8) și la baschet (deceniul 9). Dintre toate competițiile menționate, Cupa Dunării la radioamatorism s-a desfășurat numai în România, manifestarea fiind înscrisă în calendarul internațional al Regiunii I a IARU. Din diferite

rațiuni, la începutul anilor '90, competițiile pentru Cupa Dunării în formatul lor tradițional au fost suspendate.

În anii '70, forurile sportive din România au participat la înființarea și funcționarea competiției polisportive interorașe Cupa Mării Negre, care se organiza anual, prin rotație în unul din orașele-port Constanța, Istanbul, Odessa și Varna. La începutul deceniului 9, această manifestare a fost sistată. În 1994, din inițiativa ministrului Tineretului și Sportului, Alexandru Mironov, MTS din România a propus organismelor sportive naționale ale țărilor riverane la Marea Neagră reluarea competiției polisportive tradiționale Cupa Mării Negre cu participarea echipelor din orașele-port. La 8 mai 1998, miniștrii sportului din Bulgaria, Georgia, Republica Moldova, România (ministrul Tineretului și Sportului, Crin Antonescu), Rusia, Turcia și Ucraina, întruniți la Istanbul, au adoptat Statutul Jocurilor Sportive ale Mării Negre, competiția fiind rezervată echipelor naționale. Prima ediție a manifestării, prevăzută să se desfășoare în Turcia, la Trabzon, în luna septembrie 1999, a fost anulată din cauza puternicului cutremur de pământ care a lovit acest oraș în luna august a aceluiași an. În urma consultărilor ulterioare, Conferința de la Istanbul, din 8-10 iunie 2006, a miniștrilor responsabili cu sportul din Albania, Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Grecia, România (președintele A.N.S., Florian Gheorghe), Federația Rusă, Serbia, Turcia și Ucraina a decis instituirea Jocurilor Mării Negre (JMN) pentru echipele reprezentative de juniori ale țărilor din această zonă geografică, la un număr redus de sporturi. Prima ediție a manifestării a avut loc la Trabzon (Turcia), în 2007 (v. Dicționar). În ultimul deceniu al secolului al XX-lea, au luat ființă asociații ale unor federații sportive naționale din țările zonei Mării Negre (gimnastică, șah, yachting).

În anul 2006, miniștrii responsabili cu sportul din Albania, Bosnia-Herțegovina, Croația, Grecia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, România (președintele ANS, Florian Gheorghe), Serbia și Turcia, întruniți la Istanbul, au convenit înființarea Jocurilor Europei de Sud-Est (JESE), pentru sportivii juniori, la un număr redus de sporturi. Prima

ediție a competiției a avut loc în 2007, în Grecia (v. *Dicționar*).

O formă recentă de colaborare sportivă regională o reprezintă Jocurile Interministeriale de Crăciun, manifestare pentru amatori organizată începând din 1991, cu participarea delegațiilor sportive ale salariaților instituțiilor naționale responsabile cu sportul din Republica Cehă, Croația, Republica Moldova, Polonia, România (începând din 1993), Slovacia, Slovenia, Ucraina și Ungaria. De regulă, la manifestare au participat și reprezentanți ai Consiliului Europei și ai Uniunii Europene. Cu această ocazie, între delegații au avut loc întreceri sportive, schimburi de experiență și convorbiri bilaterale finalizate cu semnarea unor protocoale de colaborare.

PREZENȚE LA CONGRESE ALE FORURILOR SPORTIVE INTERNAȚIONALE

Primele prezențe românești la congrese sportive internaționale datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea. În acest sens se semnalează participarea întemeietorului școlii românești de gimnastică, Gheorghe Moceanu, la Congresul internațional al profesorilor și maeștrilor de gimnastică, de la Chicago, din 1883 și a prof. R.S. Corbu, la Congresul internațional de gimnastică, de la Breslau, din 1894 (N. Postolache, 1995, pag. 50-51).

Aderarea structurilor sportive naționale la organizațiile și federațiile sportive internaționale în primele decenii ale secolului al XX-lea a condus la intensificarea participării reprezentanților români la congresele organizațiilor internaționale respective. În cele mai multe cazuri, astfel de misiuni erau încredințate reprezentanților conducătorilor FSSR, COR, ai comisiilor centrale pe ramuri de sport din cadrul FSSR, iar ulterior - conducătorilor federațiilor sportive naționale. Participarea delegațiilor români la aceste manifestări a contribuit la integrarea tinerei mișcări sportive românești în mișcarea sportivă internațională care se afirma cu putere, la desfășurarea activității sportive din țară în conformitate cu cerințele internaționale, la dezvoltarea relațiilor

structurilor sportive românești cu organizații sportive naționale din alte țări. Vom consemna, în continuare, conform datelor din documentele și presa vremii, numele acestor adevărați deschizători de drumuri în relațiile sportive internaționale ale țării.

Printre personalitățile care în primele decenii ale secolului al XX-lea au luat parte la reuniuni ale organismelor sportive internaționale s-au aflat reprezentanții COR la congresele olimpice internaționale - prof. univ. Gheorghe Murgoci, ing. N. Iliescu-Brânceni, Carol Davila, Ion Nicolaescu și Dinu Cesianu - la Congresul Olimpic din 1914, George Plagino și Dinu Cesianu - la congresul olimpic din 1921, iar Dinu Cesianu - la congresele olimpice din 1925 și 1930 (*România la JO*, B., 2002, pag. 169, 177); George Plagino - la sesiuni ale CIO; prințul George Valentin Bibescu, la Congresul Asociației Internaționale a Automobil Cluburilor Recunoscute (AIACR), Paris, 1906 și la alte congrese ale AIACR (la Congresul AIACR, din 1921, el a fost însoțit de reprezentanți ai Ministerului Lucrărilor Publice, Ministerului de Interne, ai Direcției Generale a Vămirilor și de ministrul (ambasadorul) României în Franța, prințul Dimitrie Ghica); Scarlat Mitilineu, la Congresul AIACR, din 1909; gen. Petre Vasiliu Năsturel, la Congresul Federației Europene de Gimnastică, din 1910; Nicolae Mișu - la Adunarea Generală a Federației Internaționale de Tenis de Câmp (FILT), din 1922, de la Paris, deși la data respectivă România nu era afiliată la FILT (afilierea s-a realizat în 1923); prințul George Valentin Bibescu - la Conferința Generală a FAI, din 1923, cu care ocazie România a fost confirmată ca membră a acestei federații mondiale (în continuare, prințul G.V. Bibescu va fi o prezență constantă la conferințele generale ale FAI); Theodor Rosetti-Solescu, Emil Pălăngeanu și Gheorghe Leurzeanu - la Congresul Internațional al Sporturilor de Iarnă, de la Praga, din februarie 1923; președintele Comisiei Centrale de Fotbal din cadrul FSSR, Mario Gebauer - la Congresul FIFA din 1923, de la Geneva, în cadrul căruia a fost confirmată afilierea României la FIFA (la congresul respectiv, delegatul român a reprezentat și interesele Federației Lituaniei de Fotbal care, cu aceeași ocazie, a fost

primită în FIFA); George Plagino și Dinu Cesianu – la Congresul FIFA, din 1925.

România a avut o prezență activă la congresele FI desfășurate cu ocazia JO de Iarnă și de Vară din 1924. Iorgu Arsenie a participat la congresele FIBT, LIHG și FIS, de la Chamonix, din 1924, în cadrul cărora s-a realizat afilierea României la aceste trei FI (în Congresul FIBT, delegatul român a luat parte la dezbaterile pe marginea regulamentului tehnic de bob și a fost numit membru în Juriul concursului olimpic de bob din cadrul primei ediții a JO de Iarnă); la congresele FI desfășurate la Paris, cu ocazia celei de a 8-a ediții a JO, au participat Adrian Suci (FIFA), Dinu Cesianu (IAAF, FIE), Mircea Iconomu (FINA).

O delegație formată din col. Virgil Bădulescu, directorul ONEF și dr. I. Lascăr a participat la Congresul Federației Internaționale de Gimnastică Educativă (FIGE), din 1924, de la Paris, în cadrul căruia col. Virgil Bădulescu a fost ales secretar al congresului, iar dr. I. Lascăr a prezentat o infomare despre activitatea din domeniul gimnasticii educative în România.

În contextul prezențelor la congresele internaționale se înscriu și participările unor reprezentanți români la înființarea unor organizații și federații sportive internaționale din epoca amintită (v. subcapitolul de mai sus *Membri fondatori ai unor organizații sportive internaționale*).

Conform deciziilor Comitetului Central al FSSR, la congresele FI desfășurate cu ocazia JO de Iarnă (St. Moritz) și a JO de Vară (Amsterdam), din 1928, au participat Dinu Cesianu și Theodor Rosetti-Solescu (FIS), Camil Manuilă (FIFA), Grigore Caracostea, Octav Luchide și Vintilă Cristescu (IAAF), Neagu Boerescu, Nicolae Caranfil și Mihail Savu (FIE) (*Buletinul oficial al FSSR*, nr. 2, 7 și 15/1928). Întrucât nu și-a putut desemna delegați proprii la congresele unor FI, din 1928, de la Amsterdam, FSSR a transmis împuterniciri de a fi reprezentată de delegația Elveției – la Congresul FISA și de delegația Franței – la Congresul Federației Internaționale Sportive Feminine. La înapoierea în țară, delegații români au prezentat Comitetului Central al FSSR rapoarte asupra parti-

cipării lor la congresele la care au fost delegați (*Buletinul oficial al FSSR*, nr. 20 și 21/1928). Printre participanții români la congresele FI din deceniul 4 s-au aflat: Octav Luchide (FIFA, 1931, 1932 și 1936), Dinu Cesianu (FILT, 1931) (la data respectivă, Dinu Cesianu era ambasador al României în Franța), Nicolae Papagheorghe (IBU, 1931), generalul Cosmănescu (FEI, 1937), Vasile Canarache (UCI, 1938), Constantin Aureliu (IBU, 1938), Manole Stroici (FITASC, 1939). România a avut o prezență activă la congresele FIDE din deceniile 3 și 4 (Ion Gudju și Cristian Leu), precum și la congresele FIRA din deceniul 4 (Grigore Caracostea). La Congresul FIRA din 1937, Grigore Caracostea a fost însoțit de Virgil Ioan.

La conferințele generale ale FAI din deceniul 4, delegațiile române, care, de regulă, erau conduse de prințul George Valentin Bibescu, au avut în componența lor și alte personalități, printre care secretarul general al Aeroclubului Regal al României, comandorul Gheorghe Bănciulescu, reputatul pilot și polisportiv Băzu Cantacuzino, comandorul Gheorghe Negrescu, reprezentanți ai Subsecretariatului de Stat al Aerului ș.a.

Se semnalează prezența unei delegații reprezentative conduse de col. Virgil Bădulescu la cea de a 19-a Conferință mondială a YMCA (Helsinki, august 1926), a ing. P. Dumitrașcu – la lucrările Secțiunii *Sport universitar* din cadrul Congresului CIE, de la Paris, din 1928 și a lui Camil Morțun la lucrările aceleiași secțiuni în cadrul unor congrese ale CIE, în deceniul 4. În 1936, Camil Morțun s-a numărat printre participanții la Congresul AIPS, de la Berlin.

Totodată, în deceniile 3 și 4 s-au înregistrat mai multe participări, cu lucrări originale, ale unor specialiști români la manifestări internaționale din domeniul științei și medicinei sportului, printre care col. Virgil Bădulescu, dr. C. Michăilescu și dr. I. Lascăr – la cel de al 5-lea Congres internațional de fizioterapie, de la Liège, din 1930 (*Buletinul educației fizice*, nr. 11-12/1930), prof. univ.dr. Radu Olinescu, dr. Florian Covaciu Ulmeanu, dr. A. Ionescu și dr. Ana Strugurescu – la Congresul internațional de medicină a sportului, desfășurat la Torino și Roma (1933), sub auspiciile

Asociației Internaționale Medico-Sportive (*Buletinul educației fizice*, nr.9/1933); prof. univ. dr. Adrian Ionescu, - la Congresul internațional de educație fizică, Bruxelles, iulie 1935 (N. Postolache, 1995, pag. 164) ș.a. În perioada amintită, mai multe cadre didactice universitare, printre care Leonida Alexiu, Horia Dumitrescu, Adrian Ionescu, Constantin Petre Lazăr, C. Michăilescu, Florian Covaciu Ulmeanu, M. Zapan ș.a. au publicat lucrări științifice în prestigioase reviste de specialitate din Franța și alte țări vest-europene.

În primii ani ai etapei de după încheierea celui de al Doilea Război Mondial, printre prezențele românești la reuniunile FI sunt consemnate participarea prințesei Martha Bibescu la ședința Comitetului Director al FAI (septembrie 1945, Paris), în cadrul căreia ea a propus adoptarea unor măsuri de omagiere a fostului președinte al FAI, prințul George Valentin Bibescu, decedat în 1941; participarea președintelui F.R. Atletism, Virgil Ioan, la Congresul IAAF, din 1947, de la Praga și a reprezentantului OSP, Ion Gruia, la Congresul de constituire a FIVB (Paris, 1947). La unele congrese ale FI, la care delegații români nu au putut lua parte, s-au transmis împuterniciri de reprezentare către federațiile din unele țări prietene (de pildă, la Congresul LIHG, din 1946 și la Congresul FIRA din 1948, interesele federațiilor române au fost reprezentate de delegațiile federațiilor de specialitate din Cehoslovacia).

Cu ocazia participării la JO de Iarnă, din 1948, de la St. Moritz, șeful delegației sportive a României, Gheorghe Lichiardopol, vicepreședinte al OSP și membru al Biroului COR, a luat parte la unele congrese ale FI desfășurate în timpul JO.

Începând cu JO din 1952, de la Helsinki, delegații români au participat cu regularitate la congresele FI ale sporturilor olimpice de vară și de iarnă desfășurate cu ocazia JO. La alcătuirea delegațiilor pentru fiecare ediție a JO se stabileau și participanții la congresele FI (președinți, secretari generali ai federațiilor sau alți membri ai COR) și se aprobau mandatele acestora. În egală măsură se trata cu atenție și participările la congresele FI ale sporturilor neolimpice, acordându-se prioritate FI ale sporturilor care se bucurau de popularitate în

România. În deceniile 6-9 ale secolului al XX-lea (cu unele excepții în anii 1980), organismul național responsabil cu sportul a sprijinit financiar și logistic participarea reprezentanților români la congresele numeroaselor FI și OSI la care România era afiliată.

În etapa de după 1989, federațiile sportive naționale, dispunând de autonomie, decid asupra participării reprezentanților lor la reuniunile FI și FE la care sunt afiliate (în ultimul deceniu al secolului al XX-lea, participarea reprezentanților federațiilor la congresele organismelor sportive internaționale s-a realizat cu suportul financiar și logistic al MTS).

COR a abordat cu atenție participarea la congresele olimpice care au avut loc în a doua jumătate a secolului al XX-lea: delegațiile române care au luat parte la congresele olimpice din această perioadă au fost conduse de președinții COR, generalul Marin Dragnea (1973, Varna și 1981, Baden-Baden) și Lia Manoliu (1994, Paris). Din delegația română participantă la cel de al XII-lea Congres Olimpic (1994), a făcut parte și ministrul Tineretului și Sportului, Alexandru Mironov. În ședințele plenare ale congreselor olimpice din anii 1973 și 1981, Lia Manoliu, la data respectivă vicepreședinte al COR, a prezentat expuneri la tema privind rolul femeii în Mișcarea Olimpică, iar intervenția sa la cel de al XII-lea Congres Olimpic (1994), încadrată la tema *Sportivul contemporan*, s-a axat pe locul și rolul sportivului de performanță la JO și în Mișcarea Olimpică. La cel de al XI-lea Congres Olimpic (1981), Alexandru Șiperco, membru al CIO pentru România, a prezentat, în numele CIO, raportul principal la tema *Mișcarea Olimpică în viitor*.

COR a fost reprezentat la nivel înalt la toate adunările generale ale ACNO, ACNOE/COE/EOC începând cu datele instituirii lor, iar reprezentanți ai COR/COSR au luat parte la diferite reuniuni organizate sub egida acestor foruri, la sesiunile Academiei Internaționale Olimpice, la congresele mondiale inițiate de CIO pe probleme privind combaterea dopajului în sport, sportul pentru toți, femeia și sportul, sportul și mediul înconjurător ș.a.

Delegațiile CNEFS/MTS/ANS s-au numărat printre participanții constanți și activi la sesiunile

Conferinței Sportive Europene (ESC), înființată în 1973, care se desfășurau la fiecare doi ani. La cea de a VI-a sesiune a ESC (1983), Lia Manoliu a prezentat raportul principal la tema *Contribuția sportului la cooperarea europeană*.

De asemenea, specialiștii români au prezentat lucrări originale la congresele mondiale de știință a sportului organizate de CIEPS/CIEPSS/ICSSPE sub auspiciile CIO începând cu data inițierii acestor manifestări (1964), la congresele mondiale și europene de medicină a sportului organizate de FIMS și FEMS, la congrese și manifestări sub egida altor organizații internaționale din domeniul științei sportului (IASI, ISSP, ISB, FEPSAC ș.a.) și ale unor FI (FINA, UIT, EABA ș.a.).

PARTICIPAREA LA ACTIVITĂȚILE CU TEMATICĂ SPORTIVĂ ALE ORGANIZAȚIILOR INTERSTATALE

Marile organizații interstatale create după cel de al Doilea Război Mondial (ONU, UNESCO, Consiliul Europei, Uniunea Europeană), recunoscând rolul crescând al educației fizice și sportului în societatea modernă, și-au îndreptat atenția și către acest domeniu, adoptând o serie de recomandări, rezoluții și alte decizii. România, ca stat membru al organizațiilor menționate, a luat parte la elaborarea multora din documentele respective și a acționat pentru punerea lor în aplicare.

România este coautoare a mai multor rezoluții ale Adunării Generale a ONU cu privire la activitatea sportivă, printre care Rezoluția nr. 34/15.1/1979 privind proclamarea anului 1985 ca *An Internațional al Tineretului: Participare, Dezvoltare, Pace* care, printre altele, a evidențiat rolul educației fizice și sportului în formarea tineretului (în cadrul manifestărilor dedicate acestui eveniment, ONU a proclamat *Săptămâna mondială a condiției fizice* și sportului, care a fost marcată în întreaga lume, inclusiv în România, prin manifestări specifice, în luna iunie 1985); Rezoluția nr. 48/10/1993 privind proclamarea anului 1994 ca *An internațional al sportului și idealului olimpic* (evenimentul a fost marcat în România pe baza unui program inițiat de MTS în

coaborare cu COR și cu alte organizații și instituții având atribuții în domeniul sportului); Rezoluția nr. 48/11/1993, intitulată *Pentru edificarea unei lumi pașnice și mai bune prin sport și idealul olimpic*, prin care statele au fost invitate să respecte Armistițiul olimpic pe durata desfășurării JO, această rezoluție fiind ulterior reînnoită de Adunarea Generală a ONU cu un an înaintea fiecărei ediții a JO (la dezbaterile din cadrul celei de a 50-a sesiuni a Adunării Generale a ONU, din 1995, la punctul de pe ordinea de zi intitulat *Pentru edificarea unei lumi pașnice și mai bune prin sport și idealul olimpic* a rostit o alocuțiune și președintele COR, Lia Manoliu); Rezoluția nr. 58/5/2003 intitulată *Sportul ca mijloc de promovare a educației, sănătății, dezvoltării și păcii*, care pune în evidență rolul important al sportului și educației fizice în dezvoltarea economică, socială și culturală a societății moderne și ca instrument de comunicare și mobilizare socială. Totodată, rezoluția de mai sus a proclamat anul 2005 ca *An internațional al sportului și educației fizice* și a invitat guvernele să organizeze manifestări pentru a marca angajamentul lor în această direcție.

Dând curs apelului conținut în această din urmă rezoluție, ANS a inițiat Programul național 2005, *Anul internațional al sportului și educației fizice*, care a fost înfăptuit în colaborare cu COSR, Comisia Națională a României pentru UNESCO, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Apărării Naționale, cu alte instituții guvernamentale și organizații neguvernamentale prevăzute cu atribuții în domeniul educației fizice și sportului. În finalul manifestărilor mondiale consacrate Anului Internațional al Sportului și Educației Fizice, președintele ANS, Florian Gheorghe, participând la Conferința internațională *Sportul și Pacea*, desfășurată sub auspiciile ONU, la Moscova, în luna octombrie 2005, a prezentat modul în care România a pus în aplicare rezoluția menționată mai sus.

La rândul său, UNESCO a adoptat mai multe decizii cu privire la activitatea de educație fizică și sport. Cea de a 18-a sesiune a Conferinței Generale a UNESCO (1974) a decis instituirea *Conferinței internaționale a miniștrilor și înalților funcționari responsabili cu educația fizică și sportul* (MINEPS),

care se convoacă de directorul general al UNESCO în funcție de necesități (până în anul 2008, MINEPS a fost convocată de patru ori). Delegațiile române participante la sesiunile MINEPS au fost conduse de dr. Emil Ghibu, secretar al CNEFS (1976, Paris), generalul Gheorghe Gomoiu, președintele CNEFS (1988, Moscova), prof. Ioan Dobrescu, secretar de stat în MTS (1999, Punta del Este, Uruguay) și ing. Constantin Diaconu, președintele ANS (2004, Atena).

Cea de a 20-a sesiune a Conferinței Generale a UNESCO (1978) a adoptat *Carta internațională a educației fizice și sportului*, care a fost promovată pe larg în România. Aceeași sesiune a decis instituirea Comitetului Interguvernamental pentru Educație Fizică și Sport (CIGEPS), ca organism reprezentativ de specialitate plasat sub autoritatea directorului general al UNESCO (v. *Dicționar*). Conform hotărârii celei de a 30-a sesiuni a Conferinței Generale a UNESCO (1999), România a fost aleasă membră a CIGEPS pentru perioada 1999-2003, în postul respectiv fiind desemnat secretarul de stat în MTS, Ioan Dobrescu, ales ulterior vicepreședinte al CIGEPS.

Delegații ale organismului guvernamental responsabil cu sportul din România au luat parte și la alte manifestări internaționale organizate de UNESCO la sfârșitul secolului al XX-lea - începutul secolului al XXI-lea, în care tematica sportului a fost analizată în contextul interacțiunilor sale cu alte domenii majore ale societății moderne, cum sunt educația și cultura.

Aderarea României la Convenția Culturală Europeană (1991) și la Statutul Consiliului Europei (1993) a deschis calea spre stabilirea relațiilor între structurile sportive românești și cele ale Consiliului Europei. Ca urmare, începând din 1992, miniștrii români ai Tineretului și Sportului, ulterior președinții ANS au participat la conferințele miniștrilor europeni responsabili cu sportul desfășurate sub egida Consiliului Europei, iar alți reprezentanți ai organismului guvernamental responsabil cu sportul – la diverse activități din domeniul sportului derulate sub egida acestui for. Totodată, reprezentanții români desemnați în

structurile sportive ale Consiliului Europei au luat parte la lucrările organismelor respective: Comitetul pentru dezvoltarea sportului (CDDS), Grupul de monitorizare a Convenției împotriva dopajului, Comitetul permanent pentru implementarea Convenției europene privind violența și ieșirile necontrolate ale spectatorilor cu ocazia manifestărilor sportive, în special la meciurile de fotbal ș.a. În 1997, România și-a numit ambasadorul național pentru toleranță și spirit sportiv pe lângă Consiliul Europei (v. subcapitolul de mai jos *Reprezentanți români în organisme sportive mondiale și europene*).

Sub conducerea unor experți ai Consiliului Europei, în România au avut loc seminare pe teme precum: *Conducere, legislație și management în sport* (1992 și 1993); *Planificarea, construirea și întreținerea instalațiilor sportive* (1994); *Dreptul în sport* (1997); *Combaterea violenței în sport* (2001). În 1999, România a găzduit reuniunea anuală a ambasadurilor naționale pentru toleranță și spirit sportiv. De asemenea, specialiști ai MTS/ANS au participat la seminare desfășurate în diverse țări pe teme privind legislația sportului, combaterea dopajului, promovarea democrației, medicina sportivă, sportul pentru copii și juniori, informația sportivă, sportul pentru toți, voluntariatul ș.a.

Reprezentanți ai MTS/ANS au contribuit la realizarea unor activități din domeniul sportului organizate sub egida Consiliului Europei: la Conferința miniștrilor europeni responsabili cu sportul din 1998, ministrul român al Tineretului și Sportului, Crin Antonescu, a prezentat raportul principal la tema *Probleme ale eticii în sport*; la reuniunea anuală a CDDS din 1999, Alexandru Lăzărescu, membru al Biroului acestui organism, a susținut raportul privind cercetarea științifică în domeniul sportului în Europa; în ultimul deceniu al secolului al XX-lea, Alexandru Lăzărescu și Mihaela Mioc, directori în MTS, având calitatea de experți ai Consiliului Europei în domeniul sportului, au condus seminare pentru perfecționarea cadrelor sportive naționale organizate sub egida CDDS în unele țări est-europene. Ca urmare a unor restructurări intervenite în Consiliul Europei, în anul

2007, CDDS și-a încetat existența, în locul său fiind creat Acordul Parțial Extins privind Sportul (fr. APES, engl. EPAS), la activitățile căruia a aderat și organismul guvernamental responsabil cu sportul din România.

Semnarea, în 1993, a Tratatului de asociere a României cu Uniunea Europeană (UE) și intrarea în vigoare a acestui Tratat au condus la stabilirea relațiilor între MTS și Direcția Generală Educație și Cultură din cadrul Comisiei Europene, în componența căreia funcționează Serviciul sport. Un prim demers l-a constituit participarea reprezentanților români la Forumul European al Sportului (v. *Dicționar*).

Organismele responsabile cu sportul din România au pus în aplicare Decizia Parlamentului European și a Consiliului UE nr. 291/2003/CE din 6 februarie 2003 privind proclamarea anului 2004 ca *An european al educației prin sport*.

La 25 aprilie 2005, România a semnat Tratatul de aderare la UE, acest fapt deschizând calea participării structurilor sportive românești la activitățile din domeniul sportului derulate de structurile de specialitate ale UE. În perioada în care Tratatul de aderare s-a aflat în procedura ratificării de către statele membre (25 aprilie 2005 – 31 decembrie 2006), președintele ANS, Florian Gheorghe, a participat, cu statut de observator, la sesiunile semestriale ale Conferinței miniștrilor responsabili cu sportul din țările membre ale UE, același statut avându-l și reprezentanții români participanți la alte reuniuni cu conținut sportiv în cadrul UE.

Ca urmare a intrării în vigoare, la 1 ianuarie 2007, a Tratatului de aderare a României la UE, reprezentanții sportului românesc au participat cu drepturi depline la întreaga gamă de activități din domeniul sportului inițiate de UE. În acest context, în primăvara anului 2007, președintele ANS, Octavian Bellu, a inaugurat participarea, cu drepturi depline, a României la reuniunile semestriale ale Conferinței miniștrilor responsabili cu sportul din țările membre ale UE. În egală măsură, reprezentanți ai altor sectoare din sportul românesc au luat parte, deasemenea, cu drepturi depline, la diverse activități specifice derulate sub egida UE (reuniunile directo-

rilor de sport, grupul de lucru *Economia și sportul*, grupul de lucru pentru implementarea *Cărții Albe privind sportul* ș.a.).

În plan neguvernamental, în anul 2003, FR Box a devenit membră a Asociației federațiilor de Box ale Țărilor UE și participă, începând din 2004, la competițiile internaționale derulate sub egida acestui for. De asemenea, și alte federații române au stabilit raporturi cu structurile de profil ale țărilor membre ale UE.

Relațiile sportive ale României cu Organizația Internațională a Francofoniei (OIF) datează din 1994, după ce, cu un an înainte, țara noastră dobândește calitatea de membru cu drepturi depline al Mișcării Francofone. Sportivii români au luat parte, în premieră, la Jocurile Francofoniei (JF), desfășurate la Paris, în 1994, ei numărându-se, în continuare, printre participanții constanți și la edițiile ulterioare ale acestei manifestări: 1997 (Tananarive, Madagascar), 2001 (Ottawa, Canada), 2005 (Niamey, Niger). În 1994, s-au stabilit raporturi între MTS și structurile sportive ale CONFESJES, la activitățile căruia, în intervalul 1994-2000, delegațiile române au avut statut de invitat special. Începând din 1995, MTS/ANS au organizat, în fiecare an, manifestări dedicate Zilei Internaționale a Francofoniei, care se sărbătorește la 20 martie, cu scopul de a contribui la promovarea solidarității și a dialogului cultural în spațiul francofon. Dobândirea de către MTS, în anul 2001, a calității de membru cu drepturi depline al CONFESJES a condus la lărgirea cadrului participărilor românești la activitățile din domeniul sportului ale acestui for, inclusiv la conferințele ministeriale (care se organizează din doi în doi ani), la ședințe ale Biroului Executiv (în 2007, România a fost aleasă membră a Biroului Executiv al CONFESJES, pentru o perioadă de doi ani), la ședințe ale Comisiei experților, la reuniuni ale Comitetului Internațional al Jocurilor Francofoniei ș.a. În 2006, sub egida CONFESJES, la București a avut loc Masa rotundă cu tema *Cooperarea sportivă în spațiul francofon*, iar în 2008 – Cursul de perfecționare a specialiștilor în controlul doping din statele francofone ale Africii de Nord și de Vest.

REPREZENTANȚI ROMÂNI ÎN ORGANISME SPORTIVE MONDIALE ȘI EUROPENE

O contribuție importantă la afirmarea sportului românesc în lume au adus-o reprezentanții aleși în organele de conducere și în comisiile unor organizații sportive mondiale și europene. Conform statisticilor existente, în perioada cuprinsă între anul 1899, anul alegerii primului român într-un organism sportiv internațional (prințul George Gh. Bibescu, membru al CIO), și sfârșitul anului 2009, peste 430 de specialiști români au fost aleși în diferite funcții în circa 130 de organizații sportive mondiale și europene. În acest interval de timp, României i-au revenit 3 posturi de președinți ai FI, postul de vicepreședinte al CIO (1982-1986), 4 posturi de președinți ai FE, peste 40 de posturi de vicepreședinți ai OSI, două posturi de secretari generali ai FI, peste 80 de posturi în comitetele executive, peste 40 de posturi de președinți de comisii, numeroase alte posturi de vicepreședinți sau secretari ai unor comisii.

În intervalul cuprins între 1899 și cel de al Doilea Război Mondial, o serie de personalități de marcă ale sportului românesc au fost alese în funcții importante în mai multe OSI. Printre acestea s-au aflat prințul George Gh. Bibescu și George A. Plagino (CIO), prințul George Valentin Bibescu (FAI), Grigore Caracostea (FIRA), prințul Petre Al. Ghica (AIACR), col. Virgil Bădulescu (FIGE), Ion Gudju (FIDE), Alexandru Cantunari (IBU), A. Keppich și Nicolae Papagheorghe (AIPS) ș.a. (v. mai jos lista nominală, cu funcțiile deținute).

În perioada de după cel de al Doilea Război Mondial, organismele naționale de conducere a sportului – OSP, CCFS/CM, UCFS și CNEFS, dispunând de prerogativele necesare, au manifestat o preocupare constantă pentru reprezentarea țării în organele de conducere și în comisiile OSI. Federațiile sportive erau îndrumate și sprijinite să participe la activitatea FI și să-și promoveze reprezentanții în organismele acestora, cu precădere în comitetele executive și în comisiile tehnice ale FI olimpice. S-a acordat atenție selecționării și pregătirii candidaților

propuși pentru organismele sportive internaționale, dându-se prioritate specialiștilor cu o temeinică pregătire profesională. În același timp, cei aleși erau sprijiniți să-și îndeplinescă obligațiile care le reveleau. Ca urmare, într-un timp relativ scurt, de la jumătatea anilor '60 până la începutul anilor '80, a crescut semnificativ numărul reprezentanților români aleși în OSI, cu precădere în organele de conducere.

În 1966 (primul an pentru care în arhive s-au găsit situații statistice privind reprezentanții români în OSI), România avea 31 de reprezentanți în comitetele de conducere și comisiile FI. Trei ani mai târziu, în 1969, un număr de 40 de specialiști români dețineau 52 de posturi în OSI, între care 14 posturi de membri ai comitetelor executive și 4 – de președinți de comisii.

Potrivit raportului prezentat la Conferința pe țară a mișcării sportive din 1975, în acel an, 75 de specialiști români dețineau peste 90 de posturi în circa 40 de organizații sportive mondiale și europene; dintre aceștia, 19 specialiști ocupau 25 de posturi de membri ai comitetelor executive, iar 11 persoane dețineau 12 posturi de președinți de comisii.

În deceniul 8 al secolului al XX-lea, s-a înregistrat o foarte bună reprezentare, din punct de vedere calitativ, a României în OSI. De pildă, în 1978, un număr de 75 de specialiști români dețineau peste 100 de posturi în 41 de OSI, dintre care 26 de posturi de membri în comitetele executive și 13 posturi de președinți de comisii. În perioada anilor 1970-1980, România a deținut, pe durata mai multor mandate, funcțiile de membru în comitetele executive ale FI și/sau FE de automobilism, bob, box, gimnastică, handbal, haltere, lupte, canoe, pentatlon modern, popice, rugby, scrimă, tenis de masă, șah, șah prin corespondență, tir, volei, de asemenea în organizații internaționale influente precum CIO, ACNO, CIEPS/CIEPSS, FIMS, IASI, FEPSAC, FIEP, FISU, CISS, AIPS. La sfârșitul anului 1980, România deținea președinția comisiilor tehnice ale FI de bob, canoe, haltere, pentatlon modern și popice, precum și președinția comisiilor de antrenori ale FI de handbal și de lupte.

Începând cu anul 1981, România a început să piardă poziții importante în OSI. În 1989, un număr de 67 de reprezentanți români dețineau 76 de posturi

în 35 de OSI, dintre care 16 posturi de membri în comitetele executive și 8 posturi de președinți de comisii.

În ultimul deceniu al secolului al XX-lea și în primul deceniu al secolului al XXI-lea, a crescut vizibil numărul reprezentanților români aleși în OSI. Unii din foștii mari sportivi ai țării, ocupând diferite funcții în cadrul federațiilor sportive naționale, au fost aleși în organele de conducere și în comisiile unor FI și FE. Printre aceștia se află campioni olimpici, mondiali și europeni, foști componenți ai loturilor naționale din mai multe sporturi (v., în continuare, lista nominală). În această etapă, mai mulți reprezentanți români au făcut parte din structurile sportive ale unor organizații interstatale (UNESCO, Consiliul Europei, Uniunea Europeană, CONFEJES). În anul 2000, peste 95 de specialiști din România ocupau peste 120 de posturi în 58 de OSI, între care: un post de președinte de FI (popice clasice), două posturi de președinți ai FE (judo și aikido), 4 posturi de vicepreședinți ai unor OSI (CIGEPS-UNESCO, FAI, FIG, FIRA-AER), 5 posturi de vicepreședinți ai unor FE (box, haltere, canoe, goju, karate fudokan), 16 posturi de membri în comitetele executive ale unor organizații sportive mondiale/europene (CDDS/Consiliul Europei, automobilism, box, box thailandez, haltere, gimnastică, pentatlon modern, popice, rugby, turism auto, medicină sportivă, psihologia sportului, sportul pentru persoane cu handicap, presa sportivă, sportul pentru toți, sport și sănătate), 5 posturi de președinți de comisii (halter, kick box, rugby, presa sportivă, sport și sănătate), 2 funcționari internaționali în posturile de directori ai unor FI (FINA, FIE).

În anul 2008, circa 115 specialiști români dețineau peste 130 de posturi în peste 65 de organizații sportive mondiale și europene, între care posturile de președinți ai IJF și SKDUN, trei posturi de președinți ai unor organizații sportive europene (CEA, ETFSKF, Fundația Europeană de Judo), 10 posturi de vicepreședinți ai OSI (FIE, FIRA-AER, EABA, IASI, SOI, WTFSKF, IKF (kempo), EJJU, ESKU, WUKO), 14 posturi de membri în comitetele executive (CONFEJES, FIG, AIBA, UEFA, EWF, UIAA, EWuF, EKO, FISpT, AETF (taekwondo ITF), Wadokai Europa, WUKO,

CISM, AIPS) și 13 posturi de președinți de comisii, în FIG, UEFA, FIL, EJU, UQKD, IKF (kempo), FIFTA, WTFSKF, WUKO, CISM (trei posturi), AIPS, 2 posturi de directori ai FI (FINA, FIE) și două posturi de directori în FE (EJU, EHF). După 2009, a crescut numărul posturilor de conducere deținute de reprezentanții români în FI și OSI, însă nu toate acestea au putut fi cuprinse în situația statistică de față.

Printre reprezentanții români care în intervalul 1899-2009 au făcut parte din organele de conducere sau comisiile OSI, FI și FE s-au aflat:

I. Reprezentanți în organizații olimpice și sportive internaționale:

CIO. Membri ai CIO: prințul George Gh. Bibescu (1899-1901), George A. Plagino (1908-1949), Alexandru Șiperco - vicepreședinte (v/p.) al CIO (1983-1986), membru (mb.) al Comisiei Executive a CIO (1979-1983), mb. al CIO în intervalul 1955-1998, președinte (președ.) al Comisiei mixte CIO-CNO pentru amatorism, al Biroului pentru Mișcarea Olimpică, copreședinte al Comitetului (Comit.) pentru coordonarea relațiilor CIO-UNESCO, președ. al Grupului de lucru pentru acreditarea FI la JO, v/p. al Comisiei de admitere, mb. în mai multe comisii ale CIO; membri în comisiile CIO: Nadia Comănesci – Comisia sportivilor (1984-1988), Lia Manoliu – Comisia pentru AIO și Educație Olimpică (1995-1998); Emil Ghibu – director de cursuri în cadrul Solidarității Olimpice a CIO (1987-1992); mb. în grupele (gr.) de lucru ale CIO: Ion Țiriac (expert al Comisiei de marketing - 1998, mb. în Gr. de lucru pentru pregătirea primei Conferințe Mondiale Antidoping - 1999), Emanuel Fântâneau (informatică la JO Sydney).

ACNO. Lia Manoliu – președ. al Gr. de lucru pentru problemele sportivilor de performanță, mb. în alte comisii.

COE/EOC (fostă ACNOE). Lia Manoliu – mb. în Comitetul Executiv (CEx.) (1974-1993), președ. al Gr. de lucru *Jocurile Olimpice – jocurile sportivilor*, președ. al Gr. de lucru *Tineretul*, mb. în alte comisii/gr. de lucru; Octavian Morariu – mb. al CEx. (ales în 2009), v/p. al Comisiei pentru relațiile cu Uniunea Europeană; Ion Corneliu – mb. al Comisiei sportivilor (1998-1990).

Comitetul Internațional Pierre de Coubertin. Victor Bănciulescu – membru (1980-1990).

UNESCO. România – mb. a CIGEPS pentru intervalul 1999-2003; în postul respectiv a fost desemnat Ioan Dobrescu, devenit v/p. al CIGEPS pentru perioada 2001-2003 și coordonator al Programului antidoping al CIGEPS.

Consiliul Europei. Șefi ai delegațiilor române la Conferința miniștrilor europeni responsabili cu sportul: Ioan Moldovan (1992), Gheorghe Angheliescu (1993), Alexandru Mironov (1994-1996), Sorin Mihai Stănescu (1997), Crin Antonescu (1998-2000), Georgiu Gingăraș (2001-2003), Octavian Morariu (2003), Constantin Diaconu (2004), Florian Gheorghe (2005-2006), Octavian Bellu (2007-2008), Monica Iacob Ridzi (2009), Doina Melinte (2010); reprezentanți ai MTS/ANS în CDDS: Alexandru Lăzărescu (1992-2002), mb. al Biroului CDDS în perioadele 1992-1993 și 1997-1999, Mihaela Mioc (1992-1997), Alexandru Paraschivescu (1998-2007); ambasadori naționali pentru sport, toleranță și spirit sportiv pe lângă Consiliul Europei: Maricica Puică (1997-2004), Laura Badea Cârlescu (numită în 2004); membri în comitete și gr. de lucru: Ioan Drăgan, Graziela Vâjială (monitorizarea Convenției europene împotriva dopajului), Constantin Diaconu, Alexandru Paraschivescu, Adriana Ciorbaru (implementarea Convenției europene privind violența și ieșirile necontrolate ale spectatorilor cu ocazia manifestărilor sportive, în special la meciurile de fotbal), Dorin Lăncrăjan (informația sportivă), Andrei Bogdan Teodorescu (informația sportivă, cercetarea științifică), Ana Maria Șintie (accesul copiilor și tinerilor la educație fizică și sport); experți ai Consiliului Europei în domeniul sportului: Alexandru Lăzărescu, Mihaela Mioc.

Uniunea Europeană. Șefi ai delegațiilor române la Conferința miniștrilor sportului din țările membre ale UE: Florian Gheorghe (2005-2006), Octavian Bellu (2007-2008), Monica Iacob Ridzi (2009), Doina Melinte (2010); membru în Gr. de lucru Economia și Sportul: Andrei Bogdan Teodorescu (2007-2008).

CONFESJES. Șefi ai delegației române la Conferința Ministerială: Georgiu Gingăraș (2001-2003), Octavian Morariu (2003-2004), Florian

Gheorghe (2005-2006), Octavian Bellu (2007-2008), Monica Iacob Ridzi (2009), Doina Melinte (2010); România – membră a Biroului Executiv al CONFESJES pentru intervalul 2007-2009 (în anii 2007-2008, în postul respectiv s-a aflat președintele ANS, Octavian Bellu, iar în 2009 – ministrul Tineretului și Sportului, Monica Iacob Ridzi).

Conferința Sportivă Europeană (ESC). Lia Manoliu – mb. a Comitetului (Comit.) Internațional de Coordonare a ESC (1985-1989); membri ai CEx.: Octavian Morariu (2003-2004), Florian Gheorghe (2005-2006), Octavian Bellu (2007); mb. în gr. de lucru: Mihaela Peneș (Femeile și Sportul), Mihaela Mioc (Europa și lumea în schimbare, Femeile și Sportul).

CIEPS/CIEPSS/ICSSPE. Membri ai CEx.: Emil Ghibu (1972-1988), Alexandru Lăzărescu (1992-1998), Pierre Joseph de Hillerin (2000-2004); mb. în comisii: Efreem Cherteș (sport și muncă), Ilie Istrate (cercetare științifică), Romulus Spirescu (sociologie sportivă), Anghel Vrabie (cercetare științifică).

Asociația Internațională pentru Informație Sportivă (IASI). Alexe (Alexie) Nicu – mb. al Biroului Ex. (1972-1988), președ. al Comisiei de terminologie (1963-1981), Andrei Bogdan Teodorescu – v/p. al IASI (2005-2008), mb. al CEx. (2001-2005); mb. în comisii: Adrian Ionescu (bibliografie), Teodor Roibu (mijloace audio-vizuale).

Federația Internațională de Gimnastică Educativă (FIGE). Col. Virgil Bădulescu – mb. al Comisiei pentru controlul finanțelor (ales în anul 1924).

Federația Internațională de Educație Fizică (FIEP). Ion Șiclovan – mb. al Comit. Director (1968-1980), Aurel Encuțescu – mb. al Comisiei pentru formarea cadrelor.

Asociația Internațională pentru Educație Fizică și Sport în rândul Fetelor și Femeilor (IAPESGW). Lia Manoliu – mb. în Consiliul (Cons.) Reprezentanților (1977-1981).

Federația Internațională de Medicină Sportivă (FIMS) (în intervalul 1928-1934, această organizație a funcționat sub denumirea de *Asociația Internațională Medico-Sportivă – AIMS*). Florian Covaciu Ulmeanu – delegat permanent al României în AIMS (anii '30), v/p. al FIMS (1968-1973), mb.

al CEx. al FIMS (1964-1968), Andrei Demeter – mb. al CEx. (1976-1982), președ. al Comisiei pentru cadrele medii (1976-1986), Laurian Taus – președ. al Gr. Latin și Mediteranean de Medicină Sportivă (1983-1986), v/p. al acestui grup (1981-1983); Miron Georgescu - mb. individual al FIMS (anii '60); Constantin Neacșu – secretar al Comisiei neuro-endocrine și musculare (anii '60), Ioan Drăgan – mb. al Comisiei științifice (1974-1986), mb. de onoare al FIMS.

Federația Europeană de Medicină Sportivă (FEMS). Gheorghe Untea – mb. al CEx. (1997-2001).

Societatea Internațională de Psihologie a Sportului (ISSP). Mihai Epuran – mb. al Comit. de Conducere (1973-1977), mb. al Colegiului de redacție al revistei *International Journal of Sport Psychology*.

Federația Europeană de Psihologie a Sportului și a Activităților Corporale (FEPSAC). Mihai Epuran – mb. al Comit. de Conducere și președ. al Comisiei științifice (1969-1979); Irina Holdevici – mb. a CEx. (1999-2003).

Consiliul Internațional pentru Sănătate, Educație Fizică, Recreere, Sport și Dans (ICHPER-SD). Alexandru Paraschivescu – mb. al CEx. (ales în 2005, cu titlu individual).

Asociația Internațională a Școlilor Superioare de Educație Fizică (AIESEP). Aurel Encuțescu – mb. al Comisiei pentru echivalarea diplomelor (1974-1978).

Asociația Internațională de Istoria Educației Fizice și Sportului. Membri în comisii: Teodor Roibu (Statistică și documentare, Europa Centrală și de Est), Mona Popescu (Europa Centrală și de Est).

Rețeaua Europeană pentru Știința Sportului, Învățământul Sportiv și Angajarea în Sport (ENSSEE/REISSE). Anton Muraru – mb. asociat al Gr. de lucru pentru antrenori (1995- 2003).

Consiliul Internațional pentru Formarea Antrenorilor (ICCE). Anton Muraru – mb. al Gr. de pilotaj „A” (2000-2005).

Asociația Internațională pentru echipament de Sport și de Agrement (IAKS). Adelin Bălan – membră a Gr. de lucru pentru arhitectura instalațiilor sportive (aleasă în anul 2005).

II. Reprezentanți în federații sportive mondiale și europene:

Aeronautică. *Federația Aeronautică Internațională (FAI):* prințul George Valentin Bibescu – președ. al FAI (1930-1941), v/p. al FAI (1927-1930), delegat al României în FAI (numit în 1923); vicepreședinți ai FAI: Ovidiu Corneanu (1990-1992), Constantin Voicu (1992-1995 și 1998-2005), Adriana Dumitru (1995-1997); mb. în Cons. FAI: Ovidiu Corneanu (1990-1992), Adriana Dumitru (1992-1997); mb. în comisiile FAI: Gheorghe Enescu (turism, anii '30), Gheorghe Negrescu (Tribunalul de Apel al FAI – anii '30); Petre Istrate, Gheorghe Iancu, gen. Grigore Baștan, Chiril Alexandru, Vasile Marin, Ilie Gheorghe, Valerica Popescu (parașutism), Mircea Frusina, Nicolae Făgădaru, Aurel Caloianu, gen. Aurel Răican, Vasile Sabău, Romulus Bozeșan, Adriana Dumitru (aeronautică sportivă), Florea Rain, Mihai Toma, Constantin Voicu (aviație generală), Mircea Finescu, Gheorghe Georgescu (planorism), Gheorghe Contu, Constantin Manolache, Ioan Trucmel (acrobație aeriană), Benjamin Weiss, Ștefan Ardelea (aeronave construite de amatori), Petre Botezatu, Valeriu Mitrescu, Adriana Dumitru (educație aerospațială), Maurică Stoian (medico-biologică), pilot-cosmonaut Dumitru Prunariu (astronautică), Leonard Grigorescu (v/p. al Comisiei de zbor liber), Anton Policek, Tiberiu Nedelescu (zbor liber), Jean Marinescu (zbor cu motorul), Ilie Mihai (aerostate).

Aikido. *Confederația Europeană de Aikido (CEA):* Dan Claudiu Ionescu – președ. CEA (ales în 1996, ulterior reales pentru mai multe mandate), Alexandra Vasilescu – trezorier.

Alpinism și Escaladă. *Uniunea Internațională de Alpinism (UIAA):* Mihail Pupezee – mb. al Comit. de Management al UIAA (ales în 2008) și v/p. al Comisiei de protecție alpină, Sanda Badralexe – secretar al Comisiei de tineret (1997-2006); mb. în comisii: Constantin Lăcătușu (expediții, acces și conservare), Lucian Clinciu (schi-alpinism), Mihnea Rădulescu (competiții pe gheață).

Arte Marțiale. *Uniunea Internațională de Qwan Ki Do (UQKD):* Ovidiu Covaci – responsabil al Comisiei de arbitraj tehnic; *Asociația*

Internațională de Karate-do Shotokan (SKDUN): Aurel Pătru – președ. al SKDUN (ales în 2003); *Federația Internațională de Wushu (IWuF)*: Petru Grindeanu – v/p. al Comisiei de marketing și dezvoltare; *Federația Europeană de Wushu (EWuF)*: Petru Grindeanu – mb. al CEx. (ales în 2002), trezorier EWuF; mb. în comisii: Cezar Cula (taolu), Dan Ene (shanshou); *Federația Internațională de Kempo (IKF)*: Valentin Amatto Zaharia – v/p. IKF (ales în 2001), Răzvan Vovcenco – președ. al Comisiei de arbitri; *Uniunea Europeană de Ju-Jitsu (EJJU)*: Robert Manole – v/p. al EJJU (ales în 1998); *Federația Europeană de Karate Goju Ryu (EGKF)*: Florin Mageriu – v/p. al EGKF (1995-2001); *Federația de Wadokai Europa*: Sabino Frederico Da Luz Tavares – mb. al Comit. Director (ales în 2005);

Arte Marțiale de Contact. *Asociația Mondială a Organizațiilor de Kick Box (WAKO)*: Mircea Boldea – mb. al Adunării Generale; *Federația Internațională de Muai Thai Amator (IFMA)*: Mircea Boldea – mb. al Comisiei tehnice de arbitraj; Argentina Boldea – mb. a Adunării Generale a IFMA; *Federația Internațională de Kick Box (IKBF)*: Mircea Boldea – președ. al Comisiei de arbitraj (1995-2004); *Federația Mondială de Muai Thai (WMF)* (până în anul 2004: Federația Internațională de Muai Thai - IMTF): Argentina Boldea – mb. a CEx. (1999-2001), v/p. IMTF (2001-2004); Mircea Boldea – mb. al Comisiei tehnice; *Confederația Europeană de Muai Thai (CME)*: Argentina Boldea – v/p. a CME (aleasă în 2008); Mircea Boldea – mb. al Comisiei tehnice;

Atletism. *Asociația Internațională a Federațiilor de Atletism (IAAF)*: Dumitru Chiose, Ion Ionescu, Andrei Săvescu – mb. în comitete ale IAAF; Valeriu Maltopol, Victor Firea (Comit. de cros), Lia Manoliu, Iolanda Balaș-Söter, Gabriela Szabo (Comit. fem.); *Asociația Europeană de Atletism (AEA)*: mb. în comisii: Ioan Drăgan (medicală), Iolanda Balaș-Söter (competiții), Gabriela Szabo (sportivi).

Baschet. *Federația Internațională de Baschet (FIBA)*: mb. în comisii: Octav Dimitriu (feminină, organizări), Aurel Predescu (organizarea cupelor europene), Ion Tulpan (transferuri), Stelian Gheorghiu (minibaschet), Alexandru Popescu

(antrenori/Europa), George Chiraleu, Gabriel Popescu (junioare); *Federația Internațională de Baschet pentru Europa (FIBA Europe)*: mb. în comisii: Constantin Radu Drăgănescu (tineret), Emilia Carmen Tocală (feminină).

Bob - Sanie. *Federația Internațională de Bob și Skeleton (FIBT)*: Petre Focșeneanu – v/p. al Comit. Director, președ. al Comisiei sportive (1976-1984); mb. în comisii: Dragoș Panaitescu (tehnică), Ion Panțuru (echipamente pentru pârtii), Ion Matei (sportivă, relații internaționale), Horia Ilieșu (calendar), Dumitru Focșeneanu (competiții), Haralambie Vlad (medicală); *Federația Internațională de Sanie (FIL)*: Ioan Apostol - mb. al Comisiei tehnice, director pentru Programele de dezvoltare ale FIL, antrenor FIL.

Box. *Uniunea Internațională de Box (IBU)*: mb. în Comit. de Urgență al IBU: F.R. Box, reprezentată de Alexandru Cantuniari (1938-1940) (în toamna anului 1940, Guvernul legionar l-a retras pe Al. Catuniari din IBU, existând intenția de a-l înlocui cu o altă persoană; în decembrie 1940 sau la începutul anului 1941, IBU a fost dizolvată de Puterile Axei); *Asociația Europeană de Box Profesionist (APPE)*: Constantin Murgășanu – mb. al Comit. Director (1941-1944) (APPE, care fusese înființată în anul 1941, și-a încetat existența în anul 1944); *Asociația Internațională de Box (AIBA)*: mb. în CEx.: Gheorghe Guriev (1974-1982), Dumitru Banciu (1990-1991), Gabriel Danciu (1992-2001), Iosif Armaș (2002-2004), Rudel Obreja - președ. al Comisiei tehnice și de regulamente, mb. al Comit. de reformă AIBA (2004-2008); mb. în comisii: Ionel Stănescu, Petre Radovici (medicală), Cristea Petroseneanu, Mihai Trancă, Gabriel Danciu (tehnică), Tudor Stănică (juridică), Paul Novac (tineret), Gabriel Danciu (arbitri), Ion Șerban (afaceri), Petre Dulgheru (echipament); *Asociația Europeană de Box Amator (EABA)*: Gheorghe Guriev - președ. interimar EABA (1979), v/p. EABA (1970-1986), președ. al Comisiei de tineret (1970-1986), Rudel Obreja – v/p. EABA (2006-2008); mb. în CEx.: Mihai Bădescu (1986-1990), Dumitru Banciu (1990-1991), Gabriel Danciu (1992-2001), Rudel Obreja (2001-2002 și 2004-2006), Iosif Armaș (2003-2004);

mb. în comisii: Cristea Petroșeneanu, Mihai Bădescu, Dumitru Ciobotaru, Valeriu Maltopol, Nicolae Constantinescu (tehnică), Alexandru Vladar, Ion Popa, Eustațiu Mărgărit, Francisc Vaștag (antrenori), Constantin Kiriac, Dumitru Banciu, Gabriel Danciu, Ioan Pop (arbitri), Petre Radovici, Gabriel Ioniță (medicală), Tudor Stănică, Paul Novac, Nicolae Șerbănescu (tineret), Ion Șerban, Iosif Armaș (afaceri), Adrian Fetecău (mass-media), Viorel Zamfir, Petre Dulgheru (echipament), Dumitru Guiță, Nicolae Bud (financiară); *Grupul Federațiilor de Box din Țările Uniunii Europene*: Iosif Armaș – v/p. al Grupului (2003-2004).

Canotaj. *Federația Internațională a Societăților de Canotaj (FISA)*: Gavrilă Barani – v/p. al FISA (anii '50); mb. în comisii: Gheorghe Giurcăneanu (sportul de performanță), Elisabeta Lipă (sportivi).

Ciclism. *Uniunea Internațională de Ciclism (UCI)*: Valeriu Andoniu – instructor pentru comisari (ales în 2006); *Federația Internațională Amatoare de Ciclism (FIAC)* (a funcționat în perioada 1965-1992): Nicolae Oțleanu – mb. al Comisiei de organizare a curselor de ciclism (1968-1972).

Fotbal. *Federația Internațională de Fotbal Asociație (FIFA)*: mb. în comisii: Mircea Angelescu (amatori, organizarea Turneului olimpic), Ștefan Kovacs (consilier tehnic), Mircea Pascu (protocol), Cristian Bivolaru (tehnică), Mircea Sandu (organizarea CuM, organizarea Turneului olimpic de fotbal), Gheorghe Hagi (fotbal), Anghel Iordănescu, Ioan Angelo Lupescu (tehnică și dezvoltare), Liana Stoicescu (fotbal fem., organizarea CuM de fotbal fem., organizarea CuM de fotbal tin. fem. U-20 și a CuM de fotbal jun. fem. U-17); *Uniunea Asociațiilor Europene de Fotbal (UEFA)*: Mircea Sandu – mb. al CEx. (ales în 2007), președ. al Comisiei pentru fotbalul fem., v/p. al Comisiei pentru competiții ale echipelor naționale, anterior mb. al Comisiei pentru organizarea CE, președ. al Gr. de lucru pentru delegații la meciuri; mb. în comisii sau gr. de lucru: Gheorghe Popescu (organizarea CE), Ion Balaș (financiară, mb. de onoare UEFA), Ștefan Kovacs, Mircea Lucescu (tehnică), Andrei Rădulescu (arbitri, competiții UEFA intercluburi, Juriul de apel), Nicolae

Irimie (Juriul de apel), Mircea Pascu (competiții UEFA intercluburi, fairplay, mb. de onoare UEFA), Anghel Iordănescu (dezvoltare tehnică), Cristian Bivolaru (fotbal nonamator, fotbal fem., Gr. de lucru pentru directorii de stadioane, arbitri, delegații la meciuri și fotbal în sală), Adalbert Kassai (competiții UEFA intercluburi, Comisia asociațiilor naționale, Gr. de lucru pentru fairplay și etică, delegații la meciuri), Dan Petrescu (arbitri), Ioan Angelo Lupescu (control și disciplină), Daniel Claudiu Prodan (dezvoltare și asistență tehnică), Miodrag Belodedici (Comisia pentru fotbal), Nicolae Pantea (Gr. de lucru pentru copii și juniori), Ionel Piscanu (CE tineret sub 21 ani, Gr. de lucru pentru securitatea pe stadioane, delegații la meciuri), Liana Stoicescu (Gr. de lucru pentru fotbal în rândul fetelor și femeilor, delegații la meciuri), Mircea Salomir, Ion Crăciunescu, Adrian Porumboiu, Nicolae Grigorescu, Nicolae Rainea (Gr. de lucru pentru arbitri și observatori), Sorin Satmari (Gr. de lucru pentru mass-media).

Fotbal-Tenis. *Federația Internațională de Fotbal-Tenis Asociație (FIFTA)*: Ion Zarna – v/p. FIFTA (ales în 2007), Sabino Frederico Da Luz Tavares – președ. al Comisiei de arbitraj, Constantin Turcea – mb. în Comisia de arbitraj:

Gimnastică. *Federația Europeană de Gimnastică (FEG)*: gen. Petre Vasiliu Năsturel – mb. al Biroului (ales în anul 1910); *Federația Internațională de Gimnastică (FIG)*: Nicolae Vieru – v/p. al CEx. (1980-1988 și 1996-2004), mb. al CEx., președ. al Comit. pentru gimnastica generală, președ. al comisiilor de competiții, de statut și regulamente, de aparate, mb. în alte comisii ale FIG (1976-2008), Adrian Stoica – mb. al CEx., președ. al Comit. tehnic masc. (ales în 2000), Maria Simionescu – v/p. sau mb. a Comit. tehnic fem. (1976-2000), mb. de onoare FIG; mb. în comitetele FIG: Carmen Dumitru (medical), Maria Fumea (aerobică), Anca Grigoraș Mihăilescu (tehnic fem.); *Uniunea Europeană de Gimnastică (UEG)*: mb. în comitete: Anca Grigoraș Mihăilescu (tehnic fem., membră de onoare a UEG), Mircea Apolzan (tehnic masc.).

Go. *Federația Europeană de Go (EGF)*: George Stihl – mb. al Comisiei legislative și de regulamente (1990-1992).

Haltere. *Federația Internațională de Haltere (IWF)*: Nicu Vlad – v/p. al IWF (ales în 2009), mb. al CEx. (2003-2009), Lazăr Baroga – mb. al CEx., președ. al Comit. tehnic (1972-2000); mb. în alte comitete: Lazăr Baroga, Nicu Vlad (tehnic), Mihail Dumitru (cenzori), Marta Baroga (medical); *Federația Europeană de Haltere (EWF)*: Lazăr Baroga – v/p. EWF (1995-2000), mb. al CEx. (1969-1995), Nicu Vlad – mb. al CEx. (ales în 2003); mb. în comisii: Nicu Vlad (tehnică), Marta Baroga (medicală).

Handbal. *Federația Internațională de Handbal Amator (FIHA)*: D. Schussing – mb. în FIHA (1939 sau 1940) (în timpul celui de al Doilea Război Mondial, FIHA a fost desființată); *Federația Internațională de Handbal (IHF)*: Ioan Kunst-Ghermănescu – mb. al Cons. IHF (1972-1992), președ. al Comisiei metodice și de antrenori (1972-1992), mb. de onoare IHF (1992-1997), mb. în comisiile de arbitri și tehnică, Lucian Grigorescu – mb. supleant al Cons. IHF (1962-1972); mb. în comisii: Lucian Grigorescu (competiții și organizări internaționale), Vasile Sidea (reguli de joc, arbitri); *Federația Europeană de Handbal (EHF)*: mb. în comisii: Bogdan Macovei (Juriul de apel, metodică, lector EHF), Doru Simion (arbitraj); *Cupa Țărilor Latine la Handbal*: Lucian Grigorescu – mb. al Biroului Comit. Director, ulterior s/g. al acestui for (1973-1979).

Hochei pe gheață. *Federația Internațională de Hochei pe Gheață (IIHF)*: mb. în comisii: Alexandru Teodorescu (statute, statistică), Vasile Militaru (juniori), Eduard Pană (dezvoltare).

Hochei pe iarbă. *Federația Internațională de Hochei (FIH)*: mb. în comisii: Dumitru Iliescu (medicală), Lazăr Enciu (disciplină); *Federația Europeană de Hochei*: mb. în comisii: Lazăr Enciu (indoor, dezvoltare – Zona Mediteraneană), Dan Codreanu (dezvoltare).

Judo. *Federația Internațională de Judo (IJF)*: Marius Vizer – președ. al IJF (ales în anul 2007), v/p. al IJF (2000-2007); Vlad Marinescu - asistent al președ. IJF (ales în 2007); Florin Daniel Lacău – mb. al Comisiei sportive (ales în 2007); *Uniunea Europeană de Judo (EJU)*: Marius Vizer – președ.

al EJU (2000-2007); Florin Daniel Lascău – v/p. al EJU (ales în 2009), până în 2009 - director tehnic al EJU; Andrei Bondor – președ. al Comit. de veterani; mb. în comisii: Anton Muraru (îmbunătățirea sistemului de punctaj, tehnică), Dan Constantinescu (medicală), Corina Savu (IT); *Fundația Europeană de Judo*: Liviu Luca – președ. al Fundației (ales în anul 2000); *Cupa Țărilor Latine la Judo*: Anton Muraru – secretar al Comit. Cupei Țărilor Latine (1971-1983).

Kaiac-Canoe. *Federația Internațională de Canoe (ICF)*: Nicolae Navasart – mb. al Biroului ICF, președ. al Comisiei. de curse în linie (tehnice) (1972-1984); Octavian Popescu – președ. interimar al Comisiei medicale (1965-1966); mb. în comisii: Nicolae Navasart (curse în linie), Octavian Popescu, Ion Artenescu (medicală), Corneliu Bârsănescu (turism), Jean Zamfir (propagandă și informare), Dorin Lăncrăjan (propagandă și promovare); *Asociația Europeană de Canoe (ECA)*: Corneliu Bârsănescu – v/p., ulterior prim-v/p. ECA (1993-2001).

Karate kyokushin (IKO-2). *Organizația Internațională de Karate (WKO)*: șefi de comisii: Anca Walmen, Alexandru Chirilă; *Organizația Europeană de Karate Kyokushin Kaikan (EKO)*: Anca Walmen – mb. a Biroului (aleasă în 2004); Grigore Petruț, Zoltan Dezsı, Radu Sângeorzan (arbitraj).

Karate modern. *Uniunea Europeană de Karate-do Shotokan (ESKU)*: Adrian Popescu Săcele – v/p. al ESKU (ales în 2004); *Uniunea Europeană de Karate Shito-Ryu Shukokai (EUSS)*: Vasile Manea – mb. al Comit. tehnic; *Federația Europeană de Wadokai*: Dan Puicea – mb. al Comisiei tehnice; *Federația Mondială de Karate-do Shotokan (WSKF)*: Mircea Ungureanu – mb. al Comisiei tehnice.

Karate tradițional. *Federația Internațională de Karate Tradițional (ITKF)*: mb. în comisii: Dan Stuparu (tehnică); *Federația Mondială de Karate Tradițional Fudokan Shotokan (WTF SKF)*: Dan Stuparu – v/p. al Comit. Director, mb. al acestui comitet din 2004, președ. al Comisiei de arbitraj (1993-2004), mb. al Comit. pentru atribuirea titlu-

rilor; mb. în comisii: Constantin Dimitriu, Attila Mehes (marketing), Pavel Vancea (tehnică), Roxana Cruher (disciplină), Nicolae Dumitrescu (antrenori), Nicolae Mărăndici (inspecție), Dragoș Cozmăciuc, Nicolae Aurelian și Teodor Telembici (arbitri); *Federația Europeană de Karate Tradițional Fudokan Shotokan (ETFSKF)*: Dan Stuparu – președ. ETFSKF (ales în 2004), prim-v/p. ETFSKF (1995-2004); Roxana Cruher – președ. a Comisiei de disciplină și a Curtii de Apel; mb. în comisii: Nicolae Dumitrescu (antrenori, tehnică), Ștefan Timofte (inspecție), Constantin Adăscăliței (antrenori), Paul Pintilie (arbitri).

Karate WKC. *Uniunea Mondială a Organizațiilor de Karate Do (WUKO)*: Liviu Crișan – v/p. al WUKO – (2005-2007), s/g. al WUKO (ales în 2007), președ. al Comisiei Europene de Wuko (ales în 2007); Sever Cucu – mb. al Biroului WUKO, v/p. al Comisiei superioare de arbitraj (ales în 2007); Nicolae Crăciun – mb. al Comisiei superioare de arbitraj.

Lupte. *Federația Internațională de Lupte Asociate (FILA)*: Ion Cornianu (Corneanu) – v/p. al FILA (1978-1984), mb. al Biroului FILA (1962-1992), președ. al Comisiei de antrenori, secretar al Departamentului tehnic (1982-1992), mb. al Colegiului de redacție al revistei FILA *Teoria și practica luptelor*, mb. în alte comisii (medicală, asistență tehnică, cercetări științifice, calendar internațional), Nicolae Lazăr – secretar al Comisiei medicale (1982-1990); mb. în comisii: Valentin Bati și Constantin Bușoi (arbitri), Ion Cernea (arbitri, sportivi), Gheorghe Iacobini (calendar), Nicolae Ploșteanu (medicală), Gheorghe Cismaș (cercetări științifice), Vasile Andrei (sportivi), Victor Dolipschi (organizare și calendar), Cristian Poteraș (marketing).

Modelism: *Comisia Internațională de Aeromodele (CIAM) din cadrul FAI*: mb. în subcomisii: Mihail Zanciu (zbor liber, modele spațiale), George Arghir (zbor liber), Marius Conu (aeromodele machete, educație); *Organizația Mondială pentru Construcții de Navomodele și Sportul cu Navomodele (NAVIGA)*: viceamiral Gheorghe Sandu – mb. al Comisiei de revizie.

Motociclism. *Federația Internațională de Motociclism (FIM)*: mb. în comisii: Alexandru Suhală (tehnică), Georgiu Mormocea (tehnică, motocros și trial); *Uniunea Europeană de Motociclism (UEM)*: mb. în comisii sau gr. de lucru: Gabriel Olariu (mediul înconjurător), Sergiu Morariu (enduro), Melania Nicoleta Olariu (motocros), Sabin Olariu (supermoto).

Natație - Polo. *Federația Internațională de Natație (FINA)*: Cornel Mărculescu – secretar al Comit. tehnic de polo (1980-1981), mb. al acestui comitet (1976-1980), director ex. al comisiilor de dezvoltare și de marketing ale FINA (1996-2005), coordonator al Cons. pentru Liga Mondială de Polo (ales în anul 2005); mb. în comitete: Nicolae Nicolaescu, Cornel Mărculescu (tehnic/polo), Ioan Drăgan (medical); *Liga Europeană de Natație (LEN)*: Anatol Grințescu – mb. al Comit. tehnic de polo, Marian Angelescu – membru, ulterior secretar al Comit. medical.

Pentatlon modern. *Uniunea Internațională de Pentatlon Modern (UIPM)* (până în anul 1993: *Uniunea Internațională de Pentatlon Modern și Biatlon - UIPMB*): Ioan Mureșanu – mb. al Cons. de Administrație al UIPMB, președ. al Comit. tehnic de pentatlon modern (1980-1988), mb. al Comisiei de statute; *Confederația Europeană de Pentatlon Modern (CEPM)*: Ioan Mureșanu – mb. al CEx. (1991-2000).

Popice. *Federația Internațională de Popice (FIQ)*: Ladislau Szöcs – mb. al CEx. al FIQ (1998-2001), președ. al WNBA/NBC (1998-2001), v/p. al WNBA/NBC (1981-1998), mb. al Prezidiului WNBA/NBC (1972-1982), președ. al Comisiei tehnice (1972-1982).

Radioamatorism. *Uniunea Internațională a Radioamatorilor (IARU), Regiunea I*: Gheorghe Craiu – coordonator al Gr. de lucru pentru telegrafie de sală (1975-1987); mb. în comisii sau gr. de lucru: Silviu Marfievici (radiogoniometrie amatori), Gheorghe Drăgulescu (telegrafie de sală), Carol Szabo (radiogoniometrie amatori), Gheorghe Paisa (telegrafie viteză).

Rugby. *Asociația Europeană de Rugby (FIRA-AER)*, creată în 1999, fiind succesoarea Federației

Internațional de Rugby Amator (FIRA) (1934-1999): Grigore Caracostea – mb. al Cons. FIRA (1934-1939); *Federația Internațională de Rugby Amator (FIRA)* (din 1999: *Asociația Europeană de Rugby (FIRA-AER)*: vicepreședinți ai FIRA sau ai FIRA-AER: Alexandru Gruia (1956-1959), Mihai Niculescu (1959-1968), Ion Isvoranu (1968-1974), Valeriu Irimescu (1974-1987), Viorel Morariu (1990-2004), Octavian Morariu (ales în 2004); membri ai CEx.: Viorel Morariu, reprezentant al FIRA-AER în IRB (1995-1999), Radu Demian – s/g. adj. al FIRA (1990-1998); membri în Cons. de Administrație: Octavian Morariu, Sorin Fuicu, Dumitru Mihalache, George Straton; președinți de comisii: Viorel Morariu (tehnică, formare tehnică și dezvoltare), Radu Demian (gestiune administrativă); membri în comisii: Emil Drăgănescu (inclusiunea rugbyului în Programul JO), Nicolae Pădureanu, Aurel Barbu, Ion Isvoranu, Valeriu Irimescu, Ovidiu Marcu, Cristache Mitrea (tehnică), Ovidiu Marcu (administrativă), Octavian Morariu (relații internaționale), Sorin Fuicu (disciplină), Dumitru Mihalache (juridică), Daniel Mitrea (formare tehnică și dezvoltare).

Schi-Biatlon. *Federația Internațională de Schi (FIS)*: membri în comitete, subcomitete și gr. de experți: Vergil Teodorescu (sărituri), Petre Focșeneanu (slalom, clasamentele schiorilor alpini), Anghel Vrabie, Alexandru Forțu, Costică Tiron, Nicolae Dudu, Constantin Arghiropol (schi fond), Mihai Bără (schi alpin, juridic, omologarea părților), Mihai Dragomirescu (calificări), Ștefan Sava, Liviu Predeleanu, Elena Neagoe, Dan Cristea (schi alpin), Gheorghe Dunărințu (amatori), Alexandru Wagner (calificări), Mihai Bără jr. (instruire și antrenament în schiul alpin), Mihai Sulică (copii și juniori), Doina Țundrea (Schweiger) (schi fond pentru femei), Vasile Cârstocea (instruire și perfecționare în schiul alpin), Mihai Ungureranu (schi alpin pentru copii și juniori), Paul Ivănescu, Florin Pelin (competiții universitare), Codru Popescu, Dan Ștefănescu (snowboard), *Uniunea Internațională de Biatlon (IBU)*: Constantin Arghiropol – mb. al Comit. de dezvoltare (2002-2004).

Scrabble. *Federația Internațională de Scrabble Francofon (FISF)*: Alexandru Petrescu – mb. al Comit. Director și al Cons. de Administrație (1994-

1998); mb. în comisii: Ștefan Pall (scrabble școlar, tineret), Matei Gall (regulamente).

Scrimă. *Federația Internațională de Scrimă (FIE)*: Ana Pascu – v/p. a FIE (aleasă în anul 2005), mb. a CEx. (2000-2005), anterior mb. a comisiilor de regulamente și de arbitraj, Vasile Ionescu – mb. al CEx. (1968-1983); mb. în comisii: Vasile Ionescu, Dan Apostol (baremuri de vot.), Petre Mita (medicală), Tănase Mureșan (arbitraj), Dionisie Teșan, Laura Badea Cârlescu (regulamente), Alexandru Mironov (radio și TV), Ioana Ionescu (juridică); lector FIE: Octavian Zidaru; experți FIE: Petru Kuki, Emil Oancea.

Softball. *Federația Europeană de Softball (ESF)*: Alexandru Calciu – mb. al Comisiei pentru distincții (2003-2005).

Sportul pentru persoane cu handicap. *Comitetul Internațional al Sportului pentru Surzi (CISS)*: Gheorghe Miclea – mb. al Biroului Ex. (1973-1981); *Federația Internațională a Sportului pentru Persoane cu Intelect Afectat (INAS-FID)*: Maria Milea – mb. a CEx. (1997-2001); *Special Olympics Inc. (SOI)*: Nadia Comănești – v/p. a SOI (aflată în exercițiu în 2008), anterior mb. a Comit. Director SOI.

Sportul pentru toți. *Federația Internațională Sportul pentru Toți (FISpT)*: Aurelia Suciu – mb. a Cons. Directorilor (1995-2008); *Uniunea Europeană Sportul pentru Toți (UESpT)*: Aurel Gherghel – mb. al Biroului Ex. (1995-2002).

Șah. *Federația Internațională de Șah (FIDE)*: Ion Gudju – mb. fondator af FIDE (1924), delegat permanent al FR Șah în FIDE (1924-1935), mb. al Comit. Central al FIDE, v/p. de onoare al FIDE, Gheorghe Erdeuș – mb. al Comit. Central al FIDE, preș. al Zonei Europa IV (1994-1998), Aurică Stoian – cenzor al FIDE (1987-1995); delegați ai FR Șah în FIDE: Cristian Leu (1926-1928 și 1933-1939), Aurel Lernovici (1928-1933); mb. în comisii: Ion Gudju (reguli de joc) (1925-1928 și 1964-1982), Cristian Leu (atribuirea titlurilor FIDE) (1926-1928), Sergiu Samarian (secretar al Comisiei fem.), Virgil Nestorescu, Dinu Ioan Nicula (compoziție șahistă), Anghel Vrabie, Radu Cătălin Chirilă (arbitri), Elisabeta Polihroniade (feminină, șahul în școală, informații, presă și statistică, mb. de onoare FIDE),

Dolphi Drimer, Margareta Perevoznic (șahul în școală), Daniel Savin (regulile de joc), Gheorghe Candea (șahul în școală, titluri și rating), Cristian Dan Ionescu (șah computer, relații cu organismele internaționale, filatelie șahistă, juniori și tineret), Margareta Juncu (șah computer, feminină, informații, presă și statistică, organizarea CM), Valentin Stoica, Teodor Ghițescu, Vasile Manole (antrenori), Radu Pompiliu Șofran (informații, publicații și statistică), Mircea Manolescu (compoziție șahistă), Neboișa Illijin (arta șahului, filatelie și manifestări șahiste), Ion Murărașu (calificări), Doru Ionescu (organizări), Mariana Ioniță (șah fem.), Mihail Marin (șah prin internet și computer), Ștefan Baci (informații și presă), *Asociația Marilor Maeștri (GMA)*: Margareta Juncu – mb. a Comit. Director (1990-1992); *Federația Internațională de Șah prin Corespondență (ICCF)*: Paul Diaconescu – v/p. al ICCF (1972-1987), s/g. al ICCF (1987-1995), v/p. al Comit. Internațional pentru Cupa Ervard Delauney (1964-1978); mb. în comisii: Paul Diaconescu (reguli de joc, calificări și clasificări), Radu Vasilescu (documentare).

Taekwondo ITF (TKD-ITF). *Federația Europeană de Taekwondo ITF (AETF)*: Marius Oltean – mb. al Biroului AETF (ales în anul 2004).

Taekwondo WTF. *Federația Mondială de Taekwondo (WTF)*: Cristian Apostol – mb. al Comisiei juridice; *Uniunea Europeană de Taekwondo (ETU)*: mb. în comisii: Dan Macoveanu (științifică), Cristian Apostol (organizare competiții, relații publice).

Tenis. *Federația Internațională de Tenis (ITF)*: Alexandru Lăzărescu – mb. al Comit. de amatorism și al Comit. pentru Cupa Vasco Valerio; *Asociația Europeană de Tenis (ETA)*: Florența Mihai – mb. în Comisia fem. (1996-2000); *Asociația Tenismenilor Profesioniști (ATP)*: Ion Țiriac – director al ATP (1971-1973).

Tenis de masă. *Federația Internațională de Tenis de Masă (ITTF)*: Sever Dăneț – mb. al Cons. ITF (1971-1983), președ. al Comisiei de juniori (1973-1979), Ella Constantinescu – mb. a CEx. (1989-1993); mb. în comisii: Sever Dăneț (juniori, echipament, tehnică), Ella Constantinescu (tehnică, propagandă și publicitate), Constantin Comarnischi

(propagandă și publicitate), Gheorghe Enache (echipament); Andi Ardeleanu – mb. al Academiei de Tenis de Masă din cadrul ITTF (1991-2000); Beatrice Romanescu – mb. a Forumului Mondial al Femeilor din cadrul ITTF; *Uniunea Europeană de Tenis de Masă (ETTU)*: Sever Dăneț – mb. al Comit. Director (1964-1982), președ. al Comisiei de juniori (1972-1982), Ella Constantinescu – v/p. ETTU (1988-1992), mb. a Comit. Director și președ. al Comisiei de clasamente (1982-1988), mb. de onoare ETTU; mb. în comisii: Sever Dăneț (juniori), Ella Constantinescu (clasamente, tehnică, instruire și antrenament), Gheorghe Enache (competiții, juniori), Nicolae Angelescu, Laurențiu Gheorghiu (instruire și antrenament), Teodor Gheorghe (juniori), Emanuel Fântâneau (media), Cristinel Romanescu (tehnică).

Tir. *Federația Internațională de Tir Sportiv (ISSF)* (până în anul 1998: *Uniunea Internațională de Tir – UIT*): Gavrilă Barani – prim-v/p. UIT (1960-1990), mb. al CEx. și al Cons. de Administrație, președ. al Comit. European din cadrul UIT, mb. de onoare UIT; mb. în comitete: Gavrilă Barani (statute, amatorism), Petre Cișmigi (tehnic), Arpad Ambruș, Ion Ștefan, Andrei Demeter (medical), Gheorghe Lichiardopol, Andrei Săvescu, Dan Iuga (arbitri), Ion Corneliu (pistoale); *Confederația Europeană de Tir Sportiv (ESC)*: Gavrilă Barani – președ. fondator al ESC (1969-1988), președ. de onoare al ESC (1988-1998); Niculina Predescu – președ. al Comit. fem. (1973-1993); mb. în comitete: Dan Iuga (pistoale), Ion Ștefan, Wilhelm Wagner (medical), Mircea Horneț, Eugen Stan (juniori), Aurel Encuțescu (științific), Aurel Dobincă - vp. al Comit. de arbitri/talere; Radu Timofte (presă); *Federația Internațională de Tir cu Arme Sportive de Vânătoare (FITASC)*: George A. Plagino – mb. al Comit. Director, Secțiunea a 3-a (1939), Ion Dumitrescu – mb. al Comisiei tehnice (1963-1970).

Tir cu arc. *Uniunea Europeană și Mediteraneană de Tir cu Arcul (EMAU)*: Victor Stănescu – mb. al Comisiei permanente de arbitri (2004).

Volei. *Federația Internațională de Volei (FIVB)*: v/p. ai FIVB: Marcel Vlaicu (1947-1949),

Alexandru Gruia (1949-1951), Alexandru Șiperco (1951-1961), Gheorghe Turbuțiu (1961-1966), gen. Petre Dumitrescu (1966-1972); mb. în Cons. de Administrație: gen. Petre Dumitrescu (1972-1976); președ. al Comisiei medicale: Gabriel Cherebețiu (1972-1988); președ. al Comisiei de cenzori: Aurel Dobincă (1961-1972); mb. în comisii: Constantin Armășescu (arbitri), Gabriel Cherebețiu (documentare și cercetare științifică, medicală), Nicolae Sotir (arbitri, antrenori); *Confederația Europeană de Volei (CEV)*: v/p. ai CEV: Gheorghe Turbuțiu (1965-1967), gen. Petre Dumitrescu (1967-1973); mb. în Comit. Director: Gheorghe Turbuțiu (1963-1965), Corneliu Băjenaru (1973-1983); mb. în comisii: Rodica Șiclovan (antrenori), Cornel Oros (organizări sportive), Laurențiu Dumănoiu (financiară), Viorel Manole (cupele europene)

III. Reprezentanți în alte organizații sportive internaționale:

Automobilism. *Asociația Internațională a Automobil Cluburilor Recunoscute (AIACR)*: prințul Petru Al. Ghica – mb. al Comit. Director, v/p. al Comisiei internaționale de circulație și vămi (anii '30); *Federația Internațională a Automobilului (FIA)*: Constantin Niculescu – mb. al CEx., mb. al Cons. Mondial de Turism și Automobilism din cadrul FIA (1993-2005), președ. al Gr. de lucru al Organizațiilor Automobilistice din Europa Centrală și de Est (1996-1997), Ion Olaru – mb. supleant al CEx., mb. supleant al Cons. Mondial de Turism și Automobilism (1997-2005), Otto Reindl – președ. al Comisiei juridice (deceniul 7), Constantin Florescu – v/p. al Comisiei juridice (1992-1993); mb. în comisii/subcomisii: Constantin Aramă, Gheorghe Vasiliu, Dumitru Rusănescu (tehnică), Cristian Jelea (vămi), Călin Herăscu (circuit și securitate a competițiilor de karting), Marius Stoian (regulamente sportive/karting). *Alianța Internațională de Turism (AIT)*: mb. în Cons. de Administrație AIT: ACR, reprezentat de Vasile Iordăchescu (1972-1975); mb. în Cons. Director al AIT și în Comit. Director al Regiunii I a AIT: ACR, reprezentat de Neagu Cosma (1976-1985) și de Constantin Niculescu (1995-2001); președ. al Comisiei de turism a AIT: Vasile Iordăchescu (1972-1975); *Consiliul Central al*

Turismului Internațional (CCTI): delegat al Guvernului României: D. N. Cantacuzino, ambasador al României în Franța; delegat al ACRR: Dumitru Bănescu (ambii între 1925-1928).

Sportul universitar. *Confederația Internațională a Studenților (CIE)*: P. Dumitrașcu – mb. al Comisiei sportului universitar (ales în anul 1928); *Federația Internațională a Sportului Universitar (FISU)*: mb. în CEx.: Titus Deac (1969-1975), Constantin Nicolae (1975-1983), George Copos (1983-1991); auditor FISU: Adrian Gagea (ales în anul 1991); mb. în comisii: Cornel Burtică (competiții), Vasile Vlad (control), Alexandru Mureșan (tehnică), Lucian Vasilescu, Alexandru Niculescu, Mihai Vârtosu, Grigore Sichitiu, Adrian Dragnea (cercetare științifică); mb. de onoare ai FISU: Constantin Nicolae (1983-2005), George Copos (din 1991).

Sportul pentru militari. *Consiliul Internațional al Sportului Militar (CISM)*: col. Ștefan Mărginean – mb. al Comit. Directorilor (ales în anul 2005); președinți ai Comisiei tehnice de scrimă: lt.-col. Laura Badea Cârlescu (2005-2008) și mr. Petre Ducu (ales în 2008); președ. al Comisiei tehnice de handbal: lt.-col. Teodor Popa (ales în anul 2005); președ. al Comisiei tehnice de judo: lt.-col. Viorel Ceascai (ales în 2008); secretari ai Comisiei de handbal: lt.-col. Vasile Bota (2005-2008), mr. Claudiu Sofron Stan (ales în 2008); secretar al Comisiei tehnice de judo: lt.-col. Ion Andrei (ales în 2008); mb. în Comisia de scrimă: mr. Marius Florea, mr. Florin Gheorghe.

Sportul pentru polițiști. *Uniunea Sportivă Internațională a Polițiștilor (USIP)*: Elisabeta Lipă – președ. a Comit. tehnic; Monica Iagăr – președ. a Comisiei de atletism (maraton); *Uniunea Sportivă a Polițiștilor din Europa (USPE)*: Marius Căta Chițiga – mb. al Comisiei tehnice, ulterior președ. al comisiilor de lupte și ciclism.

Sportul pentru feroviar. *Uniunea Sportivă Internațională a Feroviarilor (USIC)*: mb. în comisii: Mihai Vâlceanu, Florian Ștefănescu (tehnică), Ioan Lup (probleme generale).

Uniunea Mondială Macabi (MWU). Robert Weinberg-Verea – membru al Comisiei tehnice sportive (anii '30).

Presa sportivă. *Asociația Internațională a Presei Sportive (AIPS)*: mb. ai Comit. Director: A. Keppich (1924-1928), Nicolae Papagheorghe (1936-1939), Aurel Neagu (1973-1989), mb. de onoare al AIPS (1989-1995); Emanuel Fântâneau – mb. al CEx. (ales în 2005), președ. al Comisiei de tenis de masă (ales în anul 1984); *Uniunea Europeană a Presei Sportive (UEPS)*: Emanuel Fântâneau – mb. al CEx. (ales în anul 1998).

IV. Alte organizații internaționale:

Asociația Internațională a Scriitorilor de Șah (ICWA): Elisabeta Polihroniade – s/g. al ICWA (aleasă în anul 1995). *Uniunea Internațională a Arhitecților (UIA)*: Adelin Bălan – mb. în Gr. de lucru pentru programe de sport (aleasă în anul 2005).

Confederația Europeană Sport și Sănătate (CESS): Adrian Mioc - mb. al CEx. (ales, cu titlu individual, în anul 1995), președ. al Comisiei de management.

V. Funcționari internaționali:

Cornel Mărculescu – director executiv al FINA (numit în anul 1986), Gabriel Cherebețiu – director tehnic al FIVB (1988-1991), Ioan Pop – director tehnic al FIE (numit în anul 1997), Doru Simion – director în cadrul Secretariatului Federației Europene de Handbal (EHF) (numit în anul 1998), Florin Daniel Lascău – director administrativ al Uniunii Europene de Judo (EJU) (ales în 2001), ulterior, până în 2009 - director tehnic al (EJU). (Surse principale: 1. MTS/ANS. *Anuarul sportului, 1993-2007*; 2. Constantin Matache. *Prezențe românești în organizațiile sportive internaționale*, B., 2006).

CONTRIBUȚII ROMÂNEȘTI LA PERFECTIONAREA ACTIVITĂȚII ORGANIZAȚIILOR SPORTIVE INTERNAȚIONALE

Participarea activă a României la viața sportivă internațională s-a manifestat și prin preocuparea organismelor sportive naționale pentru îmbunătățirea și perfecționarea activității OSI. Pe parcursul anilor, forurile sportive din România au înaintat conducerilor organizațiilor și federațiilor sportive internaționale numeroase propuneri vizând perfecționarea

statutelor și a regulamentelor, precum și a programelor marilor competiții sportive internaționale.

COR este autorul mai multor propuneri referitoare la perfecționarea activității CIO, care, la momentul respectiv, au fost adoptate și însușite de forul olimpic mondial. Printre acestea s-a aflat următoarele: consultarea, de către CIO, a CNO înainte de a lua hotărâri referitoare la activitatea CNO (1968); lansarea de către CIO a unui apel către guverne și popoare cu chemarea de a pune în aplicare Armistițiul olimpic pe perioada desfășurării JO (1970); înscrierea în Carta Olimpică a prevederii referitoare la organizarea cu regularitate a congreselor olimpice, de preferință la fiecare 8 ani (1973) (această prevedere, înscrisă în Carta Olimpică, a fost aplicată numai până în anul 1981); acordarea de diplome sportivilor clasati pe locurile IV, V și VI în finalele olimpice (1977); rezervarea de locuri în tribune pentru sportivi la programul cultural al ceremoniilor de deschidere și de închidere a JO (1980) ș.a.

În diverse etape, COR a propus includerea în Programul JO a noi ramuri sau probe sportive, printre care volei, handbal, gimnastică ritmică, probele atletice feminine de 3.000 m. și 400 m./garduri, probele de caiac-canoe pe distanța de 500 m., proba de înot pe distanța de 50 m. ș.a.

În perioada cuprinsă între anul 1965 și pe parcursul deceniului 8, când s-au pus bazele ACNO, numită inițial Adunarea Generală Permanentă a CNO (AGP a CNO) și ale Asociației Comitetelor Naționale Olimpice din Europa (ACNOE, ulterior COE/EOC), COR a acționat cu conștientă și cu bune rezultate pentru includerea în statutele acestor foruri a unor prevederi care să le orienteze activitatea spre întărirea unității Mișcării Olimpice, creșterea prestigiului JO, consolidarea autorității CIO, sprijinirea CNO în dezvoltarea ramurilor de sport olimpice, stimularea colaborării între CNO.

UCFS și CNEFS au manifestat preocupări pentru sporirea contribuțiilor românești la creșterea eficienței activității organizațiilor internaționale din domeniul sportului. Câteva propuneri ale UCFS, în special cele referitoare la sportul în școală, au fost luate în considerare la redactarea *Manifestului pentru sport*, adoptat de Adunarea generală a CIEPS din 1964, de

la Tokio. De asemenea, o serie de sugestii formulate în expunerea secretarului CNEFS, dr. Emil Ghibu, la prima reuniune a MINEPS (Paris, 1976), și-au găsit reflectarea în *Carta internațională a educației fizice și sportului*, adoptată de cea de a XX-a sesiune a UNESCO (1978). Acestea se referă la rolul educației fizice și sportului în formarea tineretului din perspectiva educației permanente (art. 2), îmbunătățirea conținutului educativ al programelor de educație fizică din școli (art. 3), asigurarea unei pregătiri adecvate a personalului care își desfășoară activitatea în domeniul educației fizice și sportului (art. 4), cooperarea internațională în domeniul educației fizice și sportului ca factor de menținere a păcii și de dezvoltare a prieteniei între popoare (art. 10).

Alexe (Alexie) Nicu, fost director al Centrului de Cercetări Științifice și Documentare al CNEFS, este coautor al propunerii privind înființarea Băncii internaționale de date pentru literatura sportivă, elaborată împreună cu S. Lachenicht (R.F. Germania) și Jan Broeckhoff (SUA), la reuniunea specialiștilor din domeniul sportului organizată de UNESCO, la Paris, în anul 1979.

Pe parcursul timpului, numeroase propuneri ale federațiilor și ale altor organizații pe ramuri de sport din România au fost adoptate de congresele FI. La propunerea Aeroclubului Regal al României, Conferința Generală a FAI din 1931 a adoptat decizia privind instituirea carnetelor internaționale de trecere prin vamă a aviatorilor sportivi, fapt ce a contribuit la simplificarea procedurilor de trecere a frontierelor de către personalul navigant participant la manifestările aeronautice internaționale desfășurate sub egida FAI. Ulterior, la Conferința de la Mogoșoaia a miniștrilor Aerului sau împuterniciților acestora din Franța, Marea Britanie, Italia și Germania (octombrie 1931), președintele FAI, prințul George Valentin Bibescu, a obținut aprobarea guvernelor țărilor respective pentru punerea în aplicare a deciziei menționate mai sus.

Printre propunerile FR Atletism adoptate de congresele IAAF, se află următoarele: lista materialelor de concurs omologate pentru competițiile oficiale să fie publicată de IAAF cu doi ani înaintea JO, pentru a se da posibilitatea concurenților din

toate țările să aibă acces la ele; includerea probelor pentru junioare în Programul CM de cros (1974); stabilirea egalității de voturi între toate FN afiliate la IAAF după principiul „o țară – un vot”. Această din urmă propunere, prezentată de FR Atletism la mai multe congrese ale IAAF, a fost adoptată de Congresul IAAF din 1987.

Congresul AIBA din 1998 a aprobat propunerea FR Box privind întocmirea și publicarea clasamentelor oficiale ale AIBA cu includerea primilor opt sportivi clasți la JO, CM și la campionatele continentale.

Congresul FIBT din 1974 a aprobat propunerea înaintată de FR Schi-Bob încă din anul 1971 referitoare la constituirea, în cadrul FIBT, a unei comisii tehnice pentru părți și materiale de concurs.

Congresul FIFA din 1931 a adoptat reglementarea privind calificarea jucătorilor de fotbal pentru meciurile interțări conform propunerii FR Fotbal Asociație, având următorul conținut: jucătorii selecționați pentru echipele naționale trebuie să aibă cetățenia țării pe care o reprezintă; jucătorii care au participat la meciuri interțări pentru o asociație națională nu pot reprezenta o altă asociație națională în astfel de meciuri, chiar dacă au devenit între timp cetățeni ai țării celei de a doua asociații naționale, decât după trei ani de la data ultimului meci disputat sub culorile primei asociații naționale (ulterior, FIFA a stabilit că dacă un fotbalist a susținut chiar și un singur meci pentru o echipă națională într-o competiție oficială, el rămâne definitiv jucătorul acelei echipe). De asemenea, organizarea CE pentru echipe de tineret sub 21 de ani se face pe baza unei inițiative a FR Fotbal prezentată la Congresul UEFA din 1970 și reluată la Congresul UEFA din 1972.

Între numeroasele propuneri formulate de FR Gimnastică în partea a doua a secolului al XX-lea și aprobate de congresele FIG se află cele de mai jos: modificările aduse Statutului și regulamentelor FIG cu privire la competiții și arbitraj vor intra în vigoare la un an după publicarea lor în Buletinul oficial al FIG, pentru a se da posibilitatea federațiilor naționale să și le însușească; limitarea participării în finalele concursurilor pe aparate la JO, CM și campionatele continentale a câte doi sportivi de

națiune și, respectiv, a câte trei sportivi de națiune în finalele concursurilor individual compus; eliminarea contestațiilor FN față de deciziile arbitrilor; eliminarea exercițiilor impuse din programul competițiilor oficiale ale FIG; tragerile la sorti pentru JO, CM și campionatele continentale se fac manual și deschis, la vedere ș.a.

În cadrul unor congrese ale IWF au fost aprobat propunerile FR Haltere referitoare la stabilirea limitei de vârstă a juniorilor, a duratei timpului de cântărire a sportivilor la competițiile oficiale și la stabilirea timpului de intrare în concurs a sportivilor pentru ridicarea barei.

Congresul IJF din 1980 a aprobat propunerea FR Judo ca la JO, CM și campionatele continentale să se acorde medalii de bronz ambilor câștigători ai finalelor mici clasări pe locurile 3, de asemenea, să se acorde diplome și sportivilor clasări pe locurile 5.

Congresul FINA din 1980 a aprobat următoarele propuneri formulate de FR Natație: jocul de polo se desfășoară în patru reprize, fiecare pe durata a câte șapte minute de joc efectiv; la probele individuale de înot și la cele de sărituri din cadrul JO, CM și campioanelor continentale fiecare federație națională poate înscrie maximum câte doi sportivi în loc de trei, cum se permitea până la acea dată; la finalele concursurilor de sărituri din cadrul JO, CM și campionatelor continentale participă câte 12 sportivi în loc de 8 sportivi, cum se prevedea până la acea dată.

Sistemul de desfășurare a Cupei Campionilor Europeni la popice a fost elaborat de FR Popice și aprobat de Congresul WNBA/NBC din 1978.

Congresul FIRA din 1961 a aprobat propunerea FR Rugby privind organizarea Cupei Campionilor Europeni intercluburi. Pe baza unei propuneri a FR Rugby, în anul 1969 a demarat Cupa FIRA pentru echipele naționale de juniori, care ulterior a fost transformată în Campionatul Mondial de Rugby pentru juniori (proiectul de regulament al competiției a fost elaborat de FR Rugby).

La solicitarea IARU, FR Radioamatorism a elaborat regulamentul competiției de telegrafie de sală intitulată *Cupa Dunării*, care a fost aprobat de Conferința Regiunii I-a a IARU, din 1978. De asemenea, FR Radioamatorism este autoarea proiectu-

lui de regulament al CE de radiogoniometrie, care a fost aprobat de Conferința Regiunii I-a a IARU, în 1981.

Cel de al XI-lea Congres al FIDE (1934) a adoptat propunerea FR Șah privind dezvoltarea șahului în rândul elevilor, acest demers fiind comentat favorabil de presa timpului. În cea de a doua jumătate a secolului al XX-lea, FIDE a acceptat și alte propuneri ale FR Șah, printre care: Olimpiadele feminine de șah să se desfășoare simultan cu Olimpiadele masculine, dar ținând seama și de posibilitățile organizatorilor; organizarea CM de șah pentru copii pe categorii de vârstă: 10 ani, 12 ani, 14 ani, 16 ani.

În 1969, FR Tenis de Masă a propus ITTF un nou sistem de desfășurare a CM pe echipe, prin stabilirea unor criterii valorice, cu posibilități de promovare în eșaloanele superioare și de retrogradare. Congresul ITTF, din 1971, a aprobat această propunere, numită *sistemul românesc*, stabilind ca aceasta să fie aplicată, cu titlu experimental, la CM din 1973. Întrucât experimentul a dat rezultate bune, noul sistem de desfășurare a CM a fost aprobat definitiv.

În 1958, FR Volei a propus organizarea Cupei Campionilor Europeni pentru echipele masculine de club. FIVB a aprobat propunerea de mai sus și a pus-o în aplicare începând din 1960. Congresul FIVB din 1980 a adoptat ca oficială foaia de arbitraj a meciurilor internaționale de volei elaborată și propusă de FR Volei în anul 1972 și experimentată pe plan mondial pe parcursul a 8 ani.

Și alte FI au acceptat numeroase propuneri înaintate de federațiile române cu privire la îmbunătățirea statutelor, regulamentelor și a activității competiționale internaționale (baschet, handbal, hochei pe gheață, lupte, patinaj, pentatlon modern, tir ș.a.).

CONTACTE CU CIO ȘI CU ALTE ORGANISME SPORTIVE INTERNAȚIONALE

Participarea sportivilor români la JO și la marile competiții internaționale, participarea organizațiilor

și federațiilor sportive din România la cele mai importante acțiuni ale organismelor internaționale, contribuția lor la îndeplinirea obiectivelor stabilite de congresele acestor organizații, propunerile vizând perfecționarea activității OSI, nivelul înalt de pregătire a cadrelor tehnice și măsurile de ordin intern menite să ducă la ridicarea nivelului activității sportive în țară au sporit prestigiul organismelor sportive din România ca factori activi ai vieții sportive internaționale.

Pe acest fundal favorabil a fost posibilă realizarea a numeroase contacte ale conducerii sportului din România cu conducerile celor mai importante organizații și federații sportive internaționale. Demersuri în acest sens au fost făcute încă din perioada interbelică. Prin Înaltul Decret Regal din 30 iunie 1925, baronul Pierre de Coubertin, președintele CIO și totodată un cunoscut istoric și promotor al pieteniei franco-române, a fost distins cu Ordinul Coroana României în grad de Mare Ofițer. Ulterior, și alte personalități din CIO și din conducerile unor FI au fost distinse cu ordine și medalii românești (v.art. *Personalități străine decorate cu distincții ale statului român*). În perioada interbelică, România a fost vizitată de președintele FAI, contele de la Vaulx, și, de două ori, de președintele FIFA, Jules Rimet; de asemenea, în România s-au aflat președintele de onoare al Uniunii Mondiale Macabi (MWU), lordul Melchett, care a fost primit de regele Carol al II-lea (1933), președintele executiv al MWU, H. Lelewer (1933) și președintele YMCA, Laurence Dogget (1937).

Începând cu partea a doua a secolului al XX-lea, a crescut frecvența contactelor forurilor sportive românești cu conducerile marilor OSI. În 1957, ne-a vizitat țara președintele CIO, Avery Brundage, aceasta fiind prima vizită a unui președinte al CIO în România.

Lordul Michael Killanin, președinte al CIO, a vizitat România în 1974 cu dublu scop: de a cunoaște mișcarea sportivă românească și de a purta tratative confidentiale, pe teren neutru, cu președintele CNO al URSS înainte ca CIO să ia o decizie în privința candidaturii orașului Moscova pentru organizarea JO din anul 1980 (convorbirile dintre

președintele CIO, Michael Killanin și președintele CNO al URSS, Serghei Pavlov, au avut loc la București, în ultima decadă a lunii iunie 1974). În cadrul întrevederii pe care a avut-o cu șeful statului, lordul Michael Killanin a relevat sprijinul permanent acordat de România în activitatea CIO, prezența activă a sportivilor români, a organizațiilor sportive din România în cadrul Mișcării Olimpice.

Prin politica sa de menținere a unor contacte directe și permanente cu CNO din întreaga lume, marchizul Juan Antonio Samaranch, președinte al CIO în perioada 1980-2001, a vizitat România de mai multe ori, fiecare din aceste vizite constituind un puternic sprijin moral pentru sportul românesc. În vara anului 1981, Juan Antonio Samaranch a sosit la București pentru a asista la festivitatea de deschidere a Jocurilor Mondiale Universitare. În 1984, președintele CIO a participat la festivitatea retragerii Nadiei Comăneci din activitatea competițională, înmânându-i marii campioane *Ordinul Olimpic de Argint*; în 1985, Juan Antonio Samaranch a sosit în România pentru a înmâna șefului statului *Ordinul Olimpic de Aur*, în semn de apreciere a contribuției COR și a organizațiilor sportive din România la dezvoltarea olimpismului, la întărirea unității Mișcării Olimpice și sportive internaționale și, totodată, pentru participările strălucite ale sportivilor români la JO; la 2 mai 1986, Juan Antonio Samaranch a dat startul Crosului Tineretului, desfășurat în București, și a înmânat Comitetului Olimpic Român, *Drapelul CIO*; în anii 1990 și 1994, președintele CIO a participat la cea de a 75-a și, respectiv, la cea de a 80-a aniversare a COR, elogiind de fiecare dată contribuția remarcabilă a României la dezvoltarea Mișcării Olimpice.

Președintele CIO, Jacques Rogge, a vizitat România în 2004, pentru a participa la cea de a 90-a aniversare a COR și în anul 2008, pentru a asista la inaugurarea oficială a Complexului olimpic de la Izvorani.

Juan Antonio Samaranch i-a primit la sediul CIO pe președinții COR și ai CNEFS, gen. Marin Dragnea (1973) și Haralambie Alexa (1985), cărora le-a înmânat *Ordinul Olimpic de Argint*, pe președintele COR și al CNEFS, gen. Gheorghe Gomoiu

(1987). De asemenea, președintele CIO i-a primit pe ministrul Sporturilor, Mircea Angelescu (1990), pe miniștrii Tineretului și Sportului, Ioan Moldovan (1992), Alexandru Mironov (1993) și Crin Antonescu (1998). Juan Antonio Samaranch a avut numeroase convorbiri cu Lia Manoliu, vicepreședinte, ulterior președinte al COR.

În anii 2007 și 2009, președintele CIO, Jacques Rogge, l-a primit la sediul CIO din Lausanne pe președintele COSR, Octavian Morariu.

În a doua jumătate a secolului al XX-lea și în primul deceniu al secolului al XXI-lea, România a fost vizitată de președinții a numeroase organizații și federații sportive internaționale, printre care președintele ACNO, Mario Vasquez Raña și președinții COE/EOC, Jacques Rogge și Mario Pescante; președinții FI: Josef Gaisbacher (FAI), Max Mosley (FIA), Paul Nouwen (AIT), Adriaan Paulen și Primo Nebiolo (IAAF), Amilcare Rotta (FIBT), H. Russel, N.A. Nikiforov-Denisov, Donald Hull și Ching Kuo Wu (AIBA), Hein Verbruggen (UCI), Ben Weider (IFBB), Stanley Rous, João Havelange și Joseph Blatter (FIFA), Iuri Titov și Bruno Grandi (FIG), Hasan Moustafa (IHF), J.F. Ahearne și René Fasel (IIHF), Charles de Coquereamont (ICF), Roger Coulon și Milan Ercegan (FILA), Ante Lambaša, Robert Helmick și Mustafa Larfaoui (FINA), Heinz Tschudin (IOF), Sven Thofelt (UIPMB), Adolf Oesch (FIQ), Noel B. Eaton (IARU), Ewart Bell (IRB), Marcel Batigne și Albert Ferasse (FIRA), Rolland Boitelle și René Roch (FIE), Marc Hodler (FIS), Max Euwe și Florencio Campomanes (FIDE), Ivor Montague și Roy Evans (ITTF), Erik Carlsson, George Vichos, Kurt Hasler și Olegario Vasquez Raña (UIT), Paul Libaud (FIVB), Yu Zaiqing (IWuF) ș.a.

Ne-au mai vizitat țara președinți, vicepreședinți și/sau secretari generali ai federațiilor internaționale/europene de aeronautică, atletism, automobilism, baschet, fotbal, haltere, handbal, hochei pe gheață, hochei pe iarbă, judo, motociclism, pentatlon modern, tenis de masă, volei ș.a.

În plan guvernamental, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea, au vizitat România delegații ale Consiliului Europei conduse de șeful Departamentului Sport, John Walker și de președintele CDDS,

Viktor Hotocikin, precum și o delegație a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, iar miniștrii români ai Tineretului și Sportului, Gheorghe Angelescu, Alexandru Mironov, Sorin Stănescu și Crin Antonescu au efectuat vizite la Consiliul Europei, având convorbiri cu înalți responsabili din acest organism. La 18 mai 2004, s-a aflat în România consilierul special al secretarului general al ONU pentru sport în serviciul dezvoltării și păcii, Adolf Oggi.

SCHIMBURI SPORTIVE CU ALTE ȚĂRI

Una din principalele preocupări ale organizațiilor sportive din România a constat în stabilirea de contacte cu organizații și grupări sportive din străinătate, în vederea participării la competiții internaționale și pentru organizarea unor astfel de manifestări în țară. Într-o primă fază, unele acțiuni cu partenerii externi erau inițiate și organizate de salariații unor societăți străine care funcționau în țara noastră și care făceau parte din cluburi și asociații sportive locale, acțiunile realizându-se, de regulă, cu grupări din țările de origine ale firmelor respective sau de la firme similare din alte țări. Alteori, participările la astfel de manifestări se făceau pe baza unor invitații personale.

Primele prezențe românești la acțiuni sportive peste hotare datează din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, fiind consemnată participerea unor reprezentanți români la competiții internaționale de șah și hipism la Paris, de tir și gimnastică în Germania, de ciclism în Franța, Bulgaria și Ungaria ș.a. Organizarea în România a unor competiții cu participarea unor sportivi străini datează, de asemenea, din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, când la noi au avut loc întreceri de tir, hipism, gimnastică și ciclism cu participarea unor invitați din Austria, Bulgaria, Franța, Germania, Italia, Ungaria.

Desfășurarea primelor ediții ale JO moderne și intensă activitate sportivă din țările occidentale au stimulat interesul opiniei publice din România față de fenomenul sportiv, inclusiv față de întrecerile sportive internaționale. În primele două decenii ale secolului al XX-lea, în România au avut loc demon-

strații sau întreceri cu participarea unor sportivi din țări europene (Austria, Bulgaria, Franța, Italia, Turcia, Ungaria) la aviație, box, ciclism, fotbal, lupte, scrimă.

În deceniile 3 și 4 ale secolului al XX-lea, pe măsura afilierii forurilor sportive naționale la FI, schimburile sportive internaționale ale României au cunoscut o largă dezvoltare și diversificare atât la nivelul cluburilor, precum și la nivelul comisiilor sportive centrale din cadrul FSSR și, ulterior, al federațiilor, această activitate cuprinzând aproape toate ramurile de sport practicate în țară și având corespondență pe plan extern: atletism, automobilism, aviație, baschet, box (amator și profesionist), călărie, ciclism, fotbal, gimnastică, handbal, hochei pe gheață, lupte, motociclism, natație, patinaj, rugby, schi, scrimă, șah, tenis, tenis de masă, tir, tir cu arme sportive de vânătoare, yachting ș.a. În deceniul 3, cele mai multe acțiuni internaționale s-au desfășurat sub egida FSSR. În etapa menționată, România a efectuat schimburi sportive cu aproape toate țările Europei: Albania, Austria, Belgia, Bulgaria, Cehoslovacia, Danemarca, Elveția, Estonia, Franța, Germania, Grecia, Italia, Iugoslavia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Marea Britanie, Olanda, Polonia, Portugalia, Spania, Suedia, Turcia, Ungaria.

Un loc aparte în ansamblul relațiilor externe ale organizațiilor sportive din România în prima parte a secolului al XX-lea a revenit raporturilor sportive cu Franța. Însăși crearea, în 1912, a FSSR s-a făcut după modelul francez, iar în activitatea sa, FSSR a adoptat regulamentele tehnice ale Uniunii Societăților Franceze de Sporturi Atletice (USFSA). Multe din personalitățile care au participat la actul fondării FSSR și care ulterior au fost alese în conducerea acestui organism și-au făcut studiile în Franța, și-au format cultura sportivă la înalta școală a sportului francez și se aflau în raporturi de prietenie cu oficiali din sportul francez; în tinerețe, unii dintre liderii FSSR au evoluat la cunoscute grupări sportive franceze (Grigore Caracostea, Mircea Iconomu ș.a.), iar Ion Cămărășescu a fost campion național al Franței la atletism școlar. De asemenea, în perioada interbelică, mai mulți tineri români au urmat studiile superioare ori și-au susținut tezele de

doctorat la universități de elită din Franța, iar alții au absolvit cursuri de specializare sau de perfecționare la prestigioase instituții franceze de profil. Printre aceștia s-au aflat viitorii profesori universitari de la INEF/ANEF Leonida Alexiu, Florian Covaciu-Ulmeanu, Nicolae Horia Dumitrescu, Adrian Ionescu, Constantin Petre Lazăr, automobilistul Marin Butculescu, aviatorii Alexandru Papană, Mihai Pantazi, Mircea Zorileanu ș.a. Unele sporturi (scrimă, rugby) s-au dezvoltat la noi preponderent sub influență franceză, sub îndrumarea tehnică a unor specialiști francezi. Aderarea României la marile competiții sportive internaționale s-a produs în Franța: participarea, individuală, a lui George Plagino la concursul de tir din cadrul JO Paris-1900, desemnarea lui Horia C.A. Rosetti, membru al Academiei de Arme din Paris, în juriul concursului de floretă din cadrul aceleiași ediții a JO; participarea delegațiilor României la Jocurile Militare Interluate din 1919, de la Paris, și la cea de a 8-a ediție a JO Paris-1924; desemnarea lui Iorgu Arsenie în juriul concursului de bob din cadrul JO de Iarnă de la Chamonix - 1924 ș.a. În 1919, la Paris, FSSR și USFSA au semnat o convenție sportivă privind recunoașterea lor reciprocă, fapt ce a contribuit la întărirea prestigiului internațional al FSSR: la momentul respectiv, când majoritatea structurilor sportive naționale din România nu erau afiliate la FI, acest document a facilitat participarea sportivilor români membri ai FSSR la competiții internaționale în alte țări.

În cursul deceniilor 3 și 4, schimburile româno-franceze s-au desfășurat la numeroase sporturi, printre care atletism, automobilism, aviație, bob, box, călărie, ciclism, fotbal, hochei pe gheață, lupte, rugby, schi, scrimă, tenis, tir ș.a.; în aceeași etapă, antrenori francezi au funcționat la unele cluburi din România, iar printre cadrele didactice de la INEF s-au aflat și specialiști francezi. Reprezentanți ai organizațiilor sportive din România s-au alăturat inițiativelor franceze privind înființarea unor federații și organizații sportive internaționale, iar ulterior colaborarea româno-franceză în astfel de foruri a fost fructuoasă. Deseori, FSSR și alte structuri sportive din România, neavând posibilitatea să trimită parti-

cipanți la congresele unor FI, au transmis împruturările lor de reprezentare către forurile similare franceze. Numeroase momente indică faptul că pentru oficialitățile din România și Franța relațiile sportive erau luate în considerare și apreciate: în 1930, în funcția de ministru (ambasador) al României în Franța a fost numit Dinu Cesianu, membru fondator al COR și mulți ani secretar general al FSSR/UFSR; guvernul Franței a conferit Ordinul *Legiunea de Onoare* unor personalități din conducerea sportului românesc, printre care prințul George Valentin Bibescu, Grigore Caracostea, Nicolae Caranfil, Mihai Savu ș.a., iar *Medalia de Aur a Educației Fizice și Sportului* din Franța a fost conferită FSSR, de asemenea lui Grigore Caracostea, Camil Manuilă, George Plagino; președintele FIFA, Jules Rimet, aflat la București în 1932 cu ocazia meciului dintre echipele naționale de fotbal ale României și Franței, a fost primit de regele Carol al II-lea și a făcut declarații elogioase cu privire la relațiile sportive franco-române (de altfel, Jules Rimet a apreciat în mod elogios relațiile franco-române și în timpul JO Paris-1924); în 1939, cu ocazia unei noi vizite în România, Jules Rimet, care fusese decorat cu *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport*, a înmănat înalte distincții ale Franței președintelui și secretarului general al FR Fotbal Asociație, Gabriel Marinescu și, respectiv, Octav Luchide.

Schimburile sportive româno-britanice s-au desfășurat, cu precădere, la atletism, aviație, box, călărie, fotbal, tenis, tenis de masă ș.a. Printre acțiunile cu impact la public realizate în această perioadă se menționează turneele efectuate în România de echipele de fotbal *F.C. Liverpool* (1936), *Leicester City* (1937) și de câștigătoarea Cupei Angliei în 1938, *Preston North End*; participarea echipei militare de călărie a României la C.H.I. de la Londra din 1937, în cadrul căruia cpt. Henri Rang a câștigat *Cupa de Aur* a regelui George al VI-lea; meciul dintre echipele naționale de fotbal ale României și Angliei, desfășurat la București în 1939 (unele ziare ale vremii scriau că în perfectarea acestui meci s-ar fi implicat și regele Carol al II-lea). În deceniile 3-4, o serie de tineri, care ulterior s-au afirmat în sportul românesc, au urmat studiile superioare sau de speci-

alitate în Marea Britanie (Nicolae Caranfil, Șerban Ghica, Coloman Braun-Bogdan ș.a.).

Raporturile sportive româno-germane, timide în primele trei decenii ale secolului al XX-lea, s-au dezvoltat în cursul deceniului 4, s-au lărgit în preajma JO din 1936, de la Berlin și s-au amplificat, devenind consistente, în perioada care a urmat acestei manifestări. Totodată, o serie de specialiști români, printre care unele viitoare cadre didactice de la INEF/ANEF, și-au făcut studiile superioare ori și-au susținut tezele de doctorat în Germania (Constantin Calavrezzo, Adrian Ionescu, Iacob Mihăilă, Gheorghe Zapan, Vera Proca-Ciortea), iar alții, printre care parașutista Smaranda Brăescu, au urmat cursuri de specializare în această țară.

Au avut loc participări la competiții internaționale în cele două țări la atletism, automobilism, bob, box, călărie, ciclism, lupte, handbal, hochei pe gheață, motociclism, patinaj, rugby, schi, șah, tenis, tenis de masă, tir, yachting ș.a. De asemenea, au avut loc meciuri interțări la atletism, box, fotbal, rugby ș.a. În România au evoluat echipele reprezentative de gimnastică masculină (1937) și de handbal (1938) ale Germaniei, campioane olimpice. La solicitarea forurilor sportive românești, antrenori germani au acordat asistență tehnică în România la mai multe ramuri de sport, printre care atletism (Stürck, în 1938, dr. Gottfried Weimann și Hermann Engelhard, în 1941), înot (Winkling, în 1935), sărituri în apă (Sommer, în 1936), patinaj (Rudolf Möbius, în 1940), planorism (Ernst Philipp, în 1937). În 1942, un grup de specialiști români în tir a urmat un curs de perfecționare în Germania. În 1943, antrenorul german J. Weitzer, aflat în România, a condus Cursul de perfecționare a antrenorilor români de atletism și un curs redus de perfecționare a profesorilor de educație fizică.

S-au realizat contacte la nivelul organismelor naționale de conducere a sportului și alte activități cu impact mediativ: în noiembrie 1939, șeful Sportului German, Hans von Tschammer und Osten, însoțit de șeful Direcției Relații internaționale a Sportului German, dr. Carl Diem, a efectuat o vizită în România, demnitarul german fiind primit de regele Carol al II-lea; anterior, în februarie 1939, cunoscuta cineastă

Leni Riefenstahl, realizatoarea filmului JO Berlin-1936, aflându-se în România, a efectuat o vizită la ANEF, unde a asistat la demonstrații ale echipei de gimnastică și ale ansamblului de dansuri populare ale studenților. Înalte distincții sportive românești au fost conferite unor personalități din conducerea sportului german: în 1936, Teodor Lewald, membru al CIO, președintele CNO al Germaniei și președinte al COJO Berlin-1936, a fost distins cu *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler, Clasa I*, iar dr. Carl Diem, secretar general al CNO al Germaniei și secretar general al COJO Berlin-1936, – cu *Ordinul Meritul Cultural pentru Sport în grad de Cavaler Clasa a II-a*; în 1939, șeful Sportului German, Hans von Tshammer und Osten, a fost distins cu *Insigna de onoare a UFSR Clasa I*, iar dr. Carl Diem – cu *Insigna de onoare a UFSR Clasa a II-a*.

Organizațiile sportive din România au întreținut intense schimburi cu organizațiile de profil din țările vecine Cehoslovacia, Iugoslavia și Polonia atât în cadrul competițiilor Micii Înțelegeri și Poloniei, precum și în plan bilateral. În egală măsură s-au dezvoltat legăturile sportive cu Bulgaria, Grecia și Turcia (v. art. *Competițiile sportive balcanice. Contribuția României*).

Schimburile sportive ale României cu Austria au fost, de asemenea, active, în special la fotbal, dar și la alte discipline (atletism, automobilism, aviație, box, ciclism, handbal, schi, tenis, motociclism ș.a.). Cooperarea sportivă româno-austriacă s-a manifestat cu bune rezultate în plan regional, în cadrul competițiilor pentru Cupa Europei Centrale. Având în vedere volumul schimburilor sportive cu țara noastră, în 1935, Guvernul Austriei și-a numit un reprezentant (dr. Heinz Heim) în funcția de consilier al sportului austriac pentru România. În decembrie 1937, în România a sosit antrenorul de schi austriac Schnabl pentru a sprijini pregătirea lotului național. În 1938, alpiniștii români Niculae Baticu și Dan Popescu au urmat cursurile Școlii de instructori de alpinism organizate în Masivul Wilder Kaiser (Alpii austrieci).

În această etapă, relațiile sportive ale României cu Ungaria au fost vaste și diversificate, cuprinzând o largă gamă de sporturi: atletism, box, canotaj, călărie, ciclism, fotbal, hochei pe gheață, lupte,

motociclism, natație, popice, scrimă, tenis, tenis de masă, tir ș.a. Au avut loc meciuri bilaterale de atletism, box, fotbal ș.a. Ziarul *Gazeta sporturilor* din 14 noiembrie 1932 arăta că „20 de echipe din Ungaria vin anual în România”, ceea ce demonstrează amploarea schimburilor sportive româno-ungare din acea epocă. Pe lângă frecvențele competiții de club sau la nivelul echipelor naționale, în România au fost angajați antrenori unguri pentru unele sporturi (fotbal, atletism, natație). În vederea reglementării raporturilor sportive bilaterale, la 5 mai 1936, Oficiul pentru Educația Tineretului Român (OETR) și Consiliul Național de Educație Fizică (OTT) din Ungaria au semnat un acord bilateral de colaborare sportivă, valabil pe o perioadă de trei ani, care, în 1939, a fost reînnoit cu un nou acord valabil pe un an.

În perioada de referință, peste 50 de personalități din mai multe țări europene care au contribuit la dezvoltarea relațiilor sportive cu țara noastră au fost distinse cu ordine și medalii sportive românești (v. art. *Personalități străine decorate cu distincții ale statului român*).

În 1935, s-au realizat primele contacte sportive între România și URSS prin vizita la Moscova, în luna iunie, a președintelui FAI, prințul George Valentin Bibescu (deplasarea s-a realizat pe calea aerului, cu un avion pilotat de Băzu Cantacuzino) și prin participarea unui echipaj sovietic la mitingul aviatic de la București, din octombrie același an.

În aceeași etapă, România a stabilit contacte sportive cu mai multe țări din afara Europei, un loc aparte revenind relațiilor sportive cu SUA. Delegația sportivă română participantă la Jocurile Militare Interaliat, din 1919, de la Paris, a fost cazată în spațiul de încartiruire al Corpului expediționar american. Printre cadrele didactice angajate de col. Virgil Bădulescu la INEF s-au aflat și profesori americani. În anii '20, câțiva tineri români, printre care C.A. Botez și Ioan Dimăncescu, au absolvit școli superioare de educație fizică din SUA, iar în perioada 1929-1930, dr. Radu Olinescu, beneficiind de o bursă din partea Fundației Rockefeller, a urmat cursuri de specializare în igiena practică și bacteriologică, la Baltimore. Prin intermediul YMCA, specialiștii americani au contribuit la introducerea

și dezvoltarea în România a voleiului și baschetului. În cursul deceniului 4, câțiva sportivi români de mare performanță s-au afirmat la competiții în SUA: echipajele de bob ale României conduse de Alexandru Papană, care au participat la JO de Iarnă Lake Placid-1932; în același an, la Sacramento, California, Smaranda Brăescu a stabilit un record mondial la parașutism; Alexandru Papană a avut evoluții strălucite în concursurile internaționale de acrobație aeriană, desfășurate în SUA, în anii 1936 și 1937; în SUA au evoluat boxerii Toma Aurel (1937) și Milică Teodorescu (1938) ș.a. Este semnalată prezența unor sportivi din SUA la concursul internațional de lupte profesionale de la București, din 1935. Cu ocazia Conferinței Generale a FAI din 1934, de la Washington, prințul George Valentin Bibescu a fost primit, la Casa Albă, de președintele SUA, Franklin D. Roosevelt.

În ianuarie 1935, de echipa de hochei pe gheață *Winnipeg Monarchs*, din Canada, a efectuat un turneu în România. În același an, antrenorul canadian Bill Watters a fost angajat la echipa de hochei pe gheață *Telefon Club* și a condus această echipă în meciurile din cadrul Cupei Europei Centrale din 1935.

Din deceniul 3, datează începuturile relațiilor sportive româno-japoneze: la invitația lui Virgil Bădulescu, în anii 1928 și 1929, specialistul japonez Ishiguro Keishichi a predat la ONEF un curs complet de judo.

Ziarul *Gazeta sporturilor*, din 1 februarie 1939, relatează despre participarea luptătorului brașovean Gheorghe Zeines la turnee internaționale demonstrative de lupte libere desfășurate în India, la Bombay, Calcutta și în alte orașe.

În cursul deceniului 4, prințul George Valentin Bibescu, având calitatea de președinte al FAI și, totodată, pe cea de reprezentant al ARR în acest for, s-a întâlnit cu numeroase personalități ale vieții politice și sportive internaționale, iar piloții români participanți la marile raiduri aviatice internaționale au atins unele din cele mai îndepărtate puncte de pe glob (Cairo, Capetown, Bombay, Saigon ș.a.).

La începutul anilor '30, autoritățile statului au luat o serie de măsuri vizând sprijinirea sportului, inclusiv a activității de relații sportive internaționale.

Legea din 5 mai 1933, promulgată prin Înalțul Decret Regal nr. 1310/1933, prevedea că „statul sprijină sportul, turismul și educația fizică din inițiativă particulară”. Printre formele de sprijin având tangență cu activitatea de relații internaționale era menționată și cea referitoare la eliberarea pașapoartelor colective pentru echipele sportive care se deplasează în străinătate, făcându-se precizarea că aceste documente se eliberează „prin derogare de la Legea pașapoartelor, numai în baza unei adrese a UFSR, plătindu-se o singură taxă de timbru indiferent de numărul celor care figurează în pașaport”. Statutul UFSR, adoptat în 1934, a fost redactat cu luarea în considerare a dispozițiilor cuprinse în legea de mai sus.

În 1934, a fost înființat Oficiul de Educație a Tineretului Român (OETR), iar UFSR și federațiile au fost trecute în subordinea acestuia.

Legea Străjii Țării, publicată la 15 decembrie 1938, stabilea că UFSR și federațiile sportive trec în subordinea acestui nou organism, care a primit atribuții și în domeniul relațiilor internaționale ale organizațiilor din subordine. Dacă până la această dată implicarea UFSR în relațiile internaționale ale federațiilor se limita, de regulă, la aprobarea participării la competițiile internaționale importante, la congresele FI și la acordarea sprijinului logistic arătat mai sus, în noua etapă, autoritățile statului adoptă decizii vizând reglementarea schimburilor sportive internaționale. În articolul 69 al legii se făcea precizarea că „nici o grupare a organizațiilor subordonate nu se va putea deplasa în străinătate fără autorizația prealabilă a Străjii Țării”. În aplicarea prevederilor acestei legi, s-au elaborat *Instrucțiuni pentru eșirea din țară a sportivilor români (echipe și individual) și intrarea în țară a echipelor și sportivilor individuali străini*. Instrucțiunile menționau că autorizația pentru o acțiune sportivă internațională se acordă numai în urma aprobării date de federația de specialitate și a avizului favorabil al UFSR. Totodată, se preciza obligația șefilor de delegații ca, la înapoierea în țară, să prezinte Străjii Țării și UFSR rapoarte asupra deplasării. De asemenea, se solicita raport și organizatorilor de competiții asupra desfășurării acțiunilor internaționale din țară. Instrucțiunile

menționau că „cei care nu vor trimite dări de seamă nu vor mai dobândi din partea Străzii Țării autorizația de deplasare”. Darea de seamă a UFSR asupra activității pe anul 1939 arăta că în perioada de referință s-au dat avize favorabile pentru intrarea în țară a 27 de echipe străine și pentru ieșirea din țară a 32 de echipe românești.

Prin Legea nr. 729 din 30 octombrie 1940, UFSR și federațiile sportive române au fost desființate, iar coordonarea activității sportive, inclusiv responsabilitatea desfășurării schimburilor sportive cu străinătatea, au fost încredințate Organizării Sportului Românesc (OSR). În luna mai 1941, șeful Sportului Românesc, Constantin Medeleanu, a emis o decizie care stabilea că „participarea la competițiile sportive internaționale se face la propunerea federațiilor și cu aprobarea președintelui OSR”.

În octombrie 1943, în cadrul OSR a fost înființată Direcțiunea relațiilor cu străinătatea. În funcția, onorifică, de șef al direcției a fost numit Gheorghe Darie, director cu protocolul în cadrul Președinției Consiliului de Miniștri. Totodată, a fost emisă o nouă decizie privind reglementarea relațiilor sportive cu străinătatea, în care se arăta: „Orice tratative sau angajamente cu străinătatea vor fi făcute numai prin Direcțiunea relațiilor cu străinătatea, condusă de dl. Gh. Darie. Conducătorii de grupări și federațiile pot angaja discuțiuni și tratative cu echipe sau federații străine numai în principiu. Încheierea angajamentelor va fi făcută numai prin Direcțiunea relațiilor cu străinătatea, în urma aprobării OSR”.

În timpul celui de al Doilea Război Mondial, volumul schimburilor internaționale a fost scăzut. Sub îndrumarea și controlul OSR, s-au realizat, totuși, unele competiții în țară sau în deplasare la atletism, baschet, box, fotbal, hochei pe gheață, patinaj artistic, tenis, tenis de masă și schi cu parteneri din Bulgaria, Croația, Elveția, Germania, Italia, Portugalia, Slovacia, Spania, Suedia, Ungaria. În 1943, reputatul specialist german dr. Carl Diem, aflat în vizită la București, a ținut prelegeri în fața unor specialiști români din domeniul sportului.

În toamna lui 1944, OSR a fost desființată, iar UFSR a fost repusă în drepturi (Legea nr. 563/ 1944). Dar, după lunga perioadă de inactivitate și lipsită de

sprijin politic, în împrejurările existente la acea dată, UFSR nu a avut capacitatea necesară pentru a se organiza și, cu atât mai mult, de a se implica în activitatea de relații sportive internaționale.

În acele condiții, Organizația Sportului Popular (OSP), care fusese creată în toamna anului 1944 și beneficia de sprijin politic, a luat inițiativa stabilirii de raporturi oficiale cu organizațiile de profil din țările vecine. Deși ostilitățile celui de al Doilea Război Mondial nu încetaseră, în primele luni ale anului 1945, o delegație condusă de secretarul general al OSP, Iuliu Orban, a avut întâlniri, la București, cu o delegație a Organizației Narodni Sport (Sportul Popular) din Bulgaria și, la Belgrad, cu conducerea sportului iugoslav. În cursul ambelor vizite s-a convenit realizarea unor schimburi sportive bilaterale în a doua parte a aceluiași an. La sfârșitul lui martie 1945, OSP a organizat *Săptămâna ajutorării sportului iugoslav*, iar un grup de sportivi iugoslavi răniți în război a fost primit, pentru tratament și refacere, la sanatorii în România. Tot în prima parte a anului 1945, OSP a stabilit relații cu organisme de profil din Albania, Cehoslovacia, Polonia și Ungaria.

În aprilie 1945, OSP a anunțat că obiectivele sale în plan extern constau în restabilirea relațiilor sportive internaționale ale României începând cu Sud-Estul Europei și în transformarea Bucureștiului într-un centru important de schimburi sportive internaționale (*Sportul popular*, 14 aprilie 1945).

La manifestările dedicate Zilei sportului din România, din 15 septembrie 1945, au participat echipa de fotbal *Steaua Roșie* Belgrad și echipa de polo *MTK* Budapesta, care au evoluat în compania unor formații românești. De asemenea, au fost prezente delegații ale conducerilor sportive din Iugoslavia și Ungaria. Cu acest prilej, OSP a semnat o *convenție de amicitie sportivă* cu Comitetul Național pentru Sport din Ungaria, prin care cele două părți s-au angajat „să mențină relații strânse, de prietenie, conlucrare și solidaritate, în folosul ambelor țări” (*Sportul popular*, 25 decembrie 1945). Ca urmare a semnării acestui document, în anii care au urmat s-au realizat schimburi bilaterale de echipe la mai multe sporturi, iar antrenori unguri de atletism, fotbal și natație au fost angajați în România pentru asistență tehnică.

În toamna anului 1945, la București a mai evoluat echipa de fotbal a orașului Sofia, în timp ce echipa națională de fotbal a României și echipa de lupte CFR Timișoara au susținut întâlniri la Budapesta.

La 3 decembrie 1945, la Sofia, s-a semnat *Acordul de colaborare sportivă* între OSP din România și Organizația Narodn Sport din Bulgaria și s-a convenit lista schimburilor sportive româno-bulgare pe anul 1946 (atletism, box, baschet, fotbal, natație, tir, șah, tenis, volei), cu intența declarată ca manifestările respective să constituie un punct de plecare pentru viitoarele bclaniade.

La mijlocul lunii decembrie 1945, OSP a stabilit relații oficiale cu Comitetul pentru Cultură Fizică și Sport din URSS, momentul fiind prilejuit de turneul efectuat în România de echipa de fotbal *Dinamo* Tbilisi. Cu această ocazie, o delegație condusă de secretarul general al OSP, Iuliu Orban, a avut convorbiri cu reprezentanții conducerii forului sportiv din URSS care însoțeau echipa, ambele părți convenind ca în viitor să dezvolte raporturi de strânsă colaborare.

Anul 1946 a adus clarificări în peisajul sportiv al țării: prin Legea nr. 135/1946, OSP a fost confirmată ca singurul organ investit cu conducerea și controlul sportului, în timp ce UFSR a fost desființată. Printre atribuțiile OSP prevăzute de legea amintită figura și „crearea și păstrarea, direct sau prin federațiuni, a relațiunilor cu forurile sportive internaționale, avizând asupra deplasării sportivilor peste hotare” (art. 5, al. h). În consecință, în componența OSP a fost creat Serviciul de relații cu străinătatea (de acum înainte, toate organismele naționale responsabile cu sportul din România, indiferent de forma lor de organizare, vor avea în structura lor compartimente de relații cu străinătatea).

În cursul anului 1946, OSP a întreprins mai multe demersuri vizând dezvoltarea relațiilor sportive internaționale ale țării, printre care: participarea unor delegații ale conducerii OSP la conferințele sportive balcanice de la Sofia (ianuarie 1946) și Belgrad (martie 1946); semnarea, la Praga, la 27 iunie 1946, a *Procesului-verbal al convorbirilor dintre delegația OSP din România și delegația Ministerului Instrucțiunii Publice din Cehoslovacia*,

prin care s-au pus bazele dezvoltării durabile a raporturilor sportive dintre cele două țări; vizita la Moscova a unei delegații conduse de președintele OSP, Iuliu Orban (august 1946); stabilirea de raporturi cu Federația Sportivă și de Gimnastică a Muncii (FSGT) din Franța, cu care în etapa respectivă și ulterior s-au realizat schimburi de echipe sportive; participarea sportivilor români la competițiile balcanice planificate și organizarea în România a competițiilor balcanice asumate (baschet, volei, schi); organizarea, la București, în perioada 1-8 decembrie 1946, a celei de a 3-a Conferințe sportive balcanice; sprijinirea relațiilor federațiilor române cu FI la care acestea erau afiliate ș.a. În interviul acordat postului de radio București-România, la 23 ianuarie 1947, președintele OSP, Sergiu Petrovici, arăta că în cursul anului 1946, sportivii români au participat la competiții în Albania, Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia și Ungaria, iar în România au concurat sportivi din țările arătate mai sus, precum și echipe muncitorești franceze de fotbal, rugby și ciclism afiliate la FSGT. Pe lângă competițiile balcanice, aflate „în centrul activității sportive internaționale a OSP”, era anunțată intenția ca în 1947, sportivii români să participe la unele CE și CM (bob, box, baschet, hochei pe gheață, tenis de masă, volei ș.a.), deziderat care s-a realizat doar parțial.

În anii 1947-1948, schimburile sportive internaționale ale țării au continuat să se dezvolte, lărgindu-se, totodată, și aria țărilor cu care OSP întreținea relații. Conform Raportului de activitate al OSP pe anul 1948 (*Sportul popular*, 30 decembrie 1948), în anul respectiv s-au efectuat 110 deplasări la competiții în alte țări, la care au participat 530 de sportivi, iar în România au avut loc 68 de competiții internaționale, la care au luat parte 636 de sportivi străini.

CCFS/CM, înființat în baza Decretului nr. 329/1949, avea printre atribuțiile sale și pe aceea de „a se ocupa de stabilirea și menținerea legăturilor sportive cu străinătatea și de reprezentarea țării, în chestiunile sportive, în forurile și la conferințele internaționale de specialitate”. În perioada 1949-1952, schimburile sportive ale României s-au realizat, cu precădere, cu parteneri din țările socialiste,

exceptând Iugoslavia. Clarificarea raporturilor cu FI, aderarea la activitățile unora dintre acestea, și, în special, participarea sportivilor români la JO de la Helsinki, din 1952, au contribuit la lărgirea ariei organizațiilor naționale cu care România efectua schimburi sportive.

CCFS/CM, precum și organizațiile care i-au succedat la conducerea sportului, adică UCFS (1957-1967) și CNEFS (1967-1989), conform atribuțiilor care le-au revenit, s-au ocupat în mod efectiv de coordonarea și înfăptuirea activității de relații internaționale a federațiilor și cluburilor.

Trecerea activității de relații internaționale a federațiilor și cluburilor sub controlul organismului național de conducere a sportului a fost însoțită de un sprijin substanțial acordat acestora de către compartimentele de resort ale organismelor menționate, care a constat în asigurarea îndrumărilor tehnico-metodice pentru pregătire în vederea competițiilor internaționale, perfectarea acțiunilor cu partenerii din alte țări, traducerea și expedierea corespondenței cu aceștia, obținerea pașapoartelor, a vizelor consulare și a biletelor de transport internațional, plata cotizațiilor și taxelor către FI, asigurarea valutei pentru participarea la acțiunile internaționale, achiziționarea echipamentului sportiv, sprijin efectiv și multilateral în organizarea acțiunilor internaționale în țară ș.a.

Încă de la începutul anilor '50, participarea sportivilor români la activitatea internațională a dobândit un caracter planificat, desfășurându-se pe baza calendarului sportiv internațional anual al mișcării sportive și a protocoalelor anuale de schimburi sportive încheiate cu principalii parteneri externi. În funcție de fondurile alocate, în anii '70-'80, calendarul cuprindea între 1400 și 1800 de acțiuni competiționale, iar în ultima parte a deceniului 9, - circa 1200 de acțiuni pe an. Cu toate acestea, la solicitările federațiilor, cluburilor și ale partenerilor externi se efectuau acțiuni suplimentare, ceea ce făcea ca numărul acțiunilor realizate în fiecare an să depășească cifrele de mai sus.

Cluburile sportive sindicale, militare, studențești, teritoriale, ale elevilor, cele din sistemul cooperăției meșteșugărești, ale feroviarilor, asociațiile

sportivilor cu handicap își aveau propriile calendare sportive internaționale, care erau puse în concordanță cu calendarul sportiv internațional central. Pe această bază, ele realizau un vast sistem de relații cu cluburile și asociațiile partenere din străinătate.

Începând cu anii '60, mai beneficiau de poziții în calendarul internațional și alte structuri sportive, printre care: cluburile și asociațiile sportive din localitățile aflate în apropierea frontierei de stat, care organizau întreceri cu prilejul sărbătorilor naționale cu grupări din localități limitrofe ale țărilor vecine; Consiliul Municipal București pentru Educație Fizică și Sport, care efectua schimburi de echipe cu organisme de profil ale capitalelor Belgrad, Berlin, Budapesta, Praga, Moscova și Varșovia; consiliile de educație fizică și sport ale județelor și municipiilor din România care erau înfrățite cu localități din alte țări.

La dezvoltarea și diversificarea relațiilor sportive internaționale ale țării în această perioadă au contribuit, de asemenea, Automobil Clubul Român și Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România.

Pe parcursul anilor, în etapa analizată, sportul a beneficiat de unele succese obținute pe planul politicii externe a României, dar, totodată, el a contribuit la realizarea unor contacte internaționale ale țării. În urma conflictului arabo-israelian din 1967, România nu a rupt relațiile diplomatice cu Israelul, iar acest fapt a dus la intensificarea raporturilor sportive româno-israeliene în beneficiul ambelor părți (la sfârșitul deceniului 7 și în prima parte a deceniului 8, România era singura țară din Europa de Est cu care Israelul efectua schimburi sportive); echipa de tenis a României, care în 1969 a susținut finala Cupei Davis cu echipa SUA, a fost primită la Casă Albă de președintele SUA, Richard Nixon; la începutul anilor '70, stabilirea relațiilor diplomatice între România și RF Germania (Germania Occidentală) a prilejuit un intens și diversificat schimb de delegații sportive între cele două state, volumul schimburilor sportive româno-vest-germane continuând să rămână ridicat și în deceniile ulterioare.

Ținând seama de orientările politicii externe a

României din perioada respectivă, relațiile sportive internaționale ale țării aveau stabilite următoarele direcții: dezvoltarea pe multiple planuri a legăturilor cu organizațiile sportive din țările socialiste; dezvoltarea relațiilor cu țările vecine și, în acest context, amplificarea raporturilor cu organizațiile sportive din țările balcanice; dezvoltarea relațiilor și schimburilor cu organizațiile sportive din țările occidentale cu sport puternic și cu cele din țările de expresie latină; intensificarea raporturilor cu organizațiile sportive din țările în curs de dezvoltare și din alte țări care manifestau deschidere și interes față de sportul din România. De asemenea, se acorda atenție deosebită relațiilor cu organizațiile și federațiile sportive internaționale. Trebuie însă făcută precizarea că la aprecierea oportunității unei competiții sportive internaționale preleva, cu rare excepții, aspectul tehnico-sportiv stabilit de federația de specialitate și nu cel rezultat din orientările de mai sus.

Această strategie flexibilă a dat posibilitatea sportivilor români să se întâlnească în competiții cu sportivi din toate țările europene și din numeroase alte state ale lumii. Raportul la Conferința pe țară a mișcării sportive din 1975 arăta că la acea dată România întreținea relații sportive și făcea schimburi de informații și de publicații de specialitate cu organizații sportive din 129 de țări.

O pondere importantă, care uneori ajungea la aproape 70% din ansamblul schimburilor sportive ale României cu străinătatea revenea țărilor socialiste (Albania, Bulgaria, Cehoslovacia, RP Chineză, RPD Coreeană, Cuba, RD Germană, Iugoslavia, Mongolia, Polonia, URSS, Ungaria și Vietnam).

În plan bilateral, CCFS/CM, UCFS și CNEFS încheiau protocoale anuale de schimburi sportive cu organizațiile parteneri din țările menționate mai sus, care cuprindeau o multitudine de activități: competiții între echipe reprezentative de seniori, tineret și juniori; antrenamente comune sau stagii de pregătire; meciuri de verificare; participări ale sportivilor din loturile naționale la campionatele și turneele internaționale tradiționale organizate de părțile semnatare (într-o primă etapă, în aceste protocoale erau prevăzute și competițiile dintre cluburi); schim-

buri de antrenori, de cercetători științifici și de specialiști în diverse domenii ale activității sportive; schimburi de materiale documentare, de literatură tehnică de specialitate, de publicații sportive ș.a. Prin conținutul lor și prin decizia semnatarilor de a duce la îndeplinire acțiunile prevăzute, aceste protocoale dădeau un înalt grad de certitudine calenrelor internaționale ale federațiilor.

Cluburile sportive departamentale încheiau și ele protocoale anuale de schimburi cu cluburile sau asociațiile de profil din țările socialiste, ceea ce a condus, pe ansamblu, la realizarea unui amplu și diversificat volum de activități competiționale cu țările amintite.

Aceste raporturi sportive, ample și diversificate, au fost stimulate, pe de o parte, de larga colaborare politică și economică a României cu țările respective, iar pe de alta, de o serie de factori favorizanți, printre care nivelul înalt de dezvoltare a sportului în majoritatea țărilor menționate, apropierea geografică de multe din aceste țări, condițiile financiare – de reciprocitate – în care se realizau acțiunile convenite, costurile scăzute la transportul internațional, inexistența vizelor consulare, tradițiile în relațiile sportive bilaterale ș.a. În perioada de referință, volumul mediu al schimburilor sportive ale României cu țările socialiste era următorul: cu Bulgaria 120-250 de acțiuni/an, cu Cehoslovacia 70-150 de acțiuni/an, cu RD Germană 70-120 de acțiuni/an, cu Iugoslavia 80-150 de acțiuni/an, cu Polonia 80-250 de acțiuni/an, cu Ungaria 70-120 de acțiuni/an, cu URSS 100-150 de acțiuni/an. Cu R.P. Chineză se realizau între 10 acțiuni în 1972 și 15 acțiuni în 1985. Media schimburilor cu Cuba era de 15-20 de acțiuni/an, cu RPD Coreeană - de 5-10 acțiuni /an, cu Mongolia – de 3-6 acțiuni/an. Schimburile cu Albania s-au limitat, de regulă, la competițiile balcanice, iar schimburile cu RD Vietnam au fost sporadice.

În unele etape, volumul și calitatea schimburilor au fost influențate de nivelul raporturilor politice ale României cu fiecare din țările menționate. În acest sens, a fost elocventă linia relațiilor sportive cu Iugoslavia, acestea mergând de la absența totală a schimburilor bilaterale din timpul schismei comu-

niste (iulie 1948 – 1955) până la nivelul de larg parteneriat din deceniile 8-9 ale secolului al XX-lea.

În anii 1973 și 1974, CNEFS a încheiat înțelegeri de colaborare pe termen lung, de regulă pe durata unui ciclu olimpic, cu organismele centrale de conducere a sportului din Bulgaria, Cehoslovacia, Cuba, RD Germană, Iugoslavia, Polonia, Ungaria și URSS. Ulterior, documente asemănătoare s-au semnat și cu organizații sportive naționale din alte țări (v. Anexa nr. 1). În baza înțelegerilor menționate, cu organizațiile sportive din Bulgaria, Cehoslovacia, RD Germană, Polonia, Ungaria și URSS s-au constituit comisii mixte de colaborare bilaterală conduse de vicepreședinți ai organizațiilor sportive centrale, care aveau misiunea de a elabora planurile anuale de schimburi, de a rezolva problemele curente ale relațiilor bilaterale și de a face bilanțul anual al colaborării sportive.

În ansamblul relațiilor sportive externe ale României din perioada analizată, legăturile sportive cu URSS, țară care începând cu JO din 1952, de la Helsinki, se număra printre principalele puteri sportive ale lumii, au ocupat un loc important. Însăși organizarea, în 1949, a CCFS/CM și ulterior a UCFS, precum și a altor instituții sportive naționale s-a făcut sub influența modelului sovietic, dar cu luarea în considerare a experienței și specificului românesc. Organizarea procesului de instruire sportivă și de antrenament, a selecției sportivilor, precum și a sistemului de învățământ sportiv s-a făcut, de asemenea, sub influența modelului sovietic (după 1964, sistemul de organizare și conducere a sportului din România, precum și a sistemului de instruire și antrenament au fost adaptate la condițiile și tradițiile românești). Cu deosebire în anii '50, mai mulți tineri au urmat studiile superioare la prestigioase institute de cultură fizică și sport din URSS. Colaborarea sportivă dintre România și URSS s-a desfășurat pe baza protocoalelor anuale de schimburi semnate de președinții organizațiilor sportive centrale. Deseori, la competițiile și antrenamentele prevăzute în protocoalele semnate, din partea URSS participau puternicele echipe reprezentative ale unor republici sovietice (Federația Rusă, Ucraina, Belorusia, Armenia, Azerbaidjan, Georgia ș.a.),

precum și ale orașelor Moscova și Leningrad. La unele din activitățile convenite luau parte și sportivi din R.S.S. Moldovenească. Participarea sportivilor din URSS la competițiile internaționale din România și participarea sportivilor români la competiții și stagii de antrenamente în URSS contribuia, într-o bună măsură, la ridicarea nivelului lor de pregătire și la atingerea obiectivelor stabilite de federațiile române. La rândul lor, federațiile române erau interesate să trimită sportivi din loturile reprezentative la competiții internaționale în URSS, întrucât acestea se desfășurau la un înalt nivel tehnic. Au avut loc frecvente schimburi de experiență între antrenori și specialiști. La unele sporturi au fost angajați antrenori sovietici care au activat în România pe perioade de 1-2 ani. Printre aceștia s-au aflat fostul antrenor al lotului olimpic de haltere al URSS, A. Boiko, multiplul campion olimpic, mondial și european de hochei pe gheață Boris Maiorov, Oleg Braghin (probele atletice de demifond masculin), A. Șuvalov (hochei pe gheață), Alfred Korâtek (patinaj artistic) ș.a. Colaborarea cu organismele sportive din URSS a fost benefică pentru ridicarea nivelului unor sporturi în România: atletism (unele probe), biatlon, box, gimnastică, haltere, hochei pe gheață, lupte, patinaj, schi fond, scrimă, unele probe din tir ș.a. La rândul său, partea română a pus la dispoziția forurilor sportive din URSS reputați specialiști pentru a face expuneri în fața antrenorilor sovietici: Ștefan Kovacs (fotbal), Ioan Kunst-Ghermănescu (handbal), Alexandru Teofilovici (rugby). Consecvent poziției sale principiale de respectare a prevederilor Cartei Olimpice, conform căreia JO reprezintă cea mai importantă manifestare a tineretului sportiv al lumii, COR a susținut decizia CIO privind organizarea la Moscova, în anul 1980, a celei de a XX-a ediții a JO și a organizat trecerea prin România a ștefetei Flăcării respectivei ediții a JO. Au avut loc frecvente întâlniri între președinții organismelor naționale responsabile cu sportul din cele două state.

Totodată, organizațiile sportive din România au participat la colaborarea sportivă multilaterală dintre organizațiile sportive ale țărilor socialiste. Această formă de colaborare a început în anul 1951 și s-a

manifestat pe multiple planuri, în special prin organizarea de competiții la nivelul echipelor naționale și departamentale, iar în unele etape și între selecționate ale capitalelor, de asemenea prin organizarea de conferințe și efectuarea de schimburi de experiență între specialiști și între reprezentanți ai organizațiilor sportive naționale. Printre formele eficiente ale colaborării multilaterale s-au aflat concursurile internaționale *Prietenia* ale juniorilor din unele țări socialiste, desfășurate anual, începând din 1966, la sporturi olimpice de vară și de iarnă, care au contribuit la lansarea în circuitul sportiv internațional a numeroși sportivi talentați. O formă principală a colaborării multilaterale au reprezentat-o consfătuirile anuale desfășurate inițial la nivelul președinților, iar ulterior și al vicepreședinților organizațiilor sportive centrale, al diverselor compartimente, precum și al reprezentanților federațiilor, în cadrul cărora se efectuau schimburi de opinii și de informații pe probleme de interes reciproc și se rezolvau probleme curente ale calendarului sportiv internațional. De asemenea, se efectuau schimburi de păreri pe probleme actuale ale mișcării sportive internaționale. Într-o primă etapă, până în anii 1964-1965, aceste consfătuiri se încheiau prin adoptarea, în unanimitate sau cu majoritate de voturi, a unor hotărâri sau recomandări pe probleme privind activitatea sportivă internațională, care se semnav de șefii delegațiilor, documentele respective fiind obligatorii pentru organizațiile semnate. Întrucât astfel de abordări încălcau principiul suveranității naționale, începând cu anii 1964-1965, ca urmare a demersurilor consecvente ale delegațiilor române și după lungi dezbateri, consfătuirile amintite nu au mai adoptat hotărâri sau recomandări semnate, ci ele se încheiau cu adoptarea, prin consens, a unor procese verbale sau documente finale în care erau consemnate punctele de vedere exprimate de delegațiile participante. Tot din aceeași perioadă, de asemenea ca urmare a poziției delegațiilor române, în astfel de documente nu au mai fost incluse critici la adresa unor organizații sportive naționale sau internaționale și nici la adresa unor personalități din sportul internațional, așa cum propuneau unele delegații. Se cuvine precizat că cercul participanților

la consfătuirile menționate și la alte forme de colaborare multilaterală nu a fost întotdeauna același, ci el a depins, în principal, de nivelul raporturilor dintre partidele comuniste, de guvernământ, ale unor țări. A existat un nucleu constant de participanți format din organizațiile sportive din Bulgaria, Cehoslovacia, RPD Coreeană, Cuba, RD Germană, Mongolia, Polonia, România, Ungaria, URSS și Vietnam; organizațiile sportive din R.P. Chineză și Albania s-au retras la începutul anilor '60, iar cele din Iugoslavia, care aderaseră la sfârșitul anilor '50 – începutul anilor '60, s-au retras în 1968; la sfârșitul anilor '70 - începutul anilor '80, la aceste consfătuiri au aderat organizațiile sportive din Cambodgia și Laos, iar în cursul anilor '80 - cele din Afganistan, Angola, Etiopia, Mozambic și Yemen. Din aceste considerente, după retragerea unor țări din formele respective de colaborare, organizațiile sportive din România, atunci când se refereau la consfătuiri și la colaborarea multilaterală în cadrul sistemului socialist, foloseau sintagma „din unele țări socialiste”.

În intervalul 1982-1989, președintele CIO, Juan Antonio Samaranch, a participat, în calitate de invitat special, la consfătuirile anuale ale președinților organizațiilor sportive centrale din unele țări socialiste. De altfel, președintele CIO a fost prezent și la reuniunea din noiembrie 1990, de la Varna, a miniștrilor responsabili cu sportul din Bulgaria, Cehoslovacia, RPD Coreeană, Cuba, Mongolia, Polonia, România, Ungaria, Vietnam și URSS, în cadrul căreia s-a decis renunțarea la forma respectivă de colaborare sportivă multilaterală și aderarea la formele de colaborare sportivă multilaterală derulate sub egida Consiliului Europei și a altor organizații sportive internaționale. La reuniunea menționată, din România au participat ministrul Tineretului și Sportului, Bogdan Niculescu-Duvăz și secretarul de stat pentru Sport, Cornel Dinu.

În perioada de referință, România a dezvoltat o amplă colaborare sportivă cu R.P. Chineză. Inaugurarea schimburilor sportive dintre cele două țări s-a produs în anul 1950, prin turneul efectuat în România de echipa de baschet a Armatei Populare Chineze de Eliberare, evenimentul având loc la câteva

luni după stabilirea, în 1949, a relațiilor diplomatice dintre România și R.P. Chineză. Pe parcurs, schimburile sportive româno-chineze s-au dezvoltat în mod constant, ajungând în deceniile 8-9 ale secolului al XX-lea la un larg parteneriat. S-au realizat competiții bilaterale, antrenamente comune, participări la concursuri și turnee internaționale în cele două țări la atletism, baschet, canotaj, ciclism, fotbal, gimnastică, haltere, handbal, hochei pe gheață, natație (înot, sărituri, polo), patinaj, scrimă, șah, tenis, tenis de masă, tir, tir cu arcul, volei; s-au efectuat schimburi de experiență între specialiști în diverse domenii ale sportului și între antrenori; un antrenor chinez de tenis de masă (Lao Tzen) a pregătit loturile naționale ale României timp de un an, iar antrenorul de canotaj Dan Toma a activat, pe o perioadă similară, în R.P. Chineză; medici de la Centrul de Medicină Sportivă din București au fost primiți în R.P. Chineză pentru perfecționare în domeniul acupuncturii. Cluburile sportive militare din cele două țări au realizat numeroase concursuri bilaterale. În deceniul 8, organizațiile sportive din România au sprijinit reintegrarea organizațiilor și federațiilor sportive din R.P. Chineză în Mișcarea Olimpică și sportivă internațională. Au avut loc frecvente întâlniri între președinții organizațiilor sportive centrale sau între alți reprezentanți ai conducerilor sportive din cele două țări, în cadrul cărora se semnavă protocoalele anuale de schimburi sportive.

Ca și în perioada interbelică, în etapa amintită, România a întreținut un vast sistem de relații sportive cu țările balcanice. În intervalul 1945 – mijlocul deceniului 6, aceste relații au fost puternic afectate de scindarea Peninsulei Balcanice în zone de influență diferite ale Marilor Puteri, de declanșarea Războiului Rece, iar în perioada iulie 1948 – mijlocul deceniului 6 – de decizia Biroului Informativ al Partidelor Comuniste (Kominformbiuro), din iunie 1948, de a aplica sancțiuni Iugoslaviei și de a o izola pe plan internațional, inclusiv prin sistarea oricăror legături între țările socialiste și acest stat. Destinderea intervenită în situația internațională începând cu mijlocul deceniului 6 a contribuit la restabilirea legăturilor între țările din regiune, participarea la competițiile sportive internaționale reprezentând un mijloc eficient de comunicare. Pe

acest fundal, în scurt timp, schimburile sportive ale României cu țările din această zonă au cunoscut o dezvoltare constantă. Statisticile CNEFS indicau următorul volum de acțiuni ale federațiilor din România cu federațiile din țările balcanice în anii 1967 și 1978:

Țara	Anul 1967	Anul 1978
Albania	7 acțiuni	8 acțiuni
Bulgaria	124 acțiuni	249 acțiuni
Grecia	14 acțiuni	28 acțiuni
Iugoslavia	83 acțiuni	149 acțiuni
Turcia	25 acțiuni	37 acțiuni

În deceniul 9, volumul schimburilor sportive ale României cu țările menționate s-a stabilizat în jurul cifrelor din anul 1978.

În deceniile 7-9, relațiile sportive ale României cu Bulgaria și Iugoslavia au fost deosebit de ample și diversificate. Pe lângă intensul schimb la nivelul federațiilor, anual se realizau numeroase competiții pe baza înțelegerilor dintre cluburile și asociațiile sportive departamentale și teritoriale, precum și între unitățile sportive din localitățile aflate în apropierea frontierei de stat cu aceste țări sau din localitățile înfrățite.

România a acordat sprijin tehnic în ridicarea nivelului unor ramuri sportive în țările balcanice prin perfectarea de competiții, antrenamente comune și trimiterea de antrenori. Frecvențele întâlniri ale reprezentanților conducerii sportive din România cu reprezentanți ai conducerilor sportive din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia și Turcia au contribuit la dezvoltarea și aprofundarea raporturilor sportive cu aceste state.

În toată această perioadă, dar cu deosebire începând din anii '60, conducerea sportului din România a acordat o atenție sporită relațiilor cu organizațiile și federațiile sportive din țările occidentale și cu cele din țările latine, realizându-se acțiuni cu mare impact la public și utile din punct de vedere tehnic. Schimburile cu aceste țări au fost stimulate, în primul rând, de performanțele excepționale obținute de sportivii români la JO, CM, CE și la alte mari competiții internaționale.

În anii '70, în Marea Britanie au funcționat

Clubul fanilor lui Ilie Năstase și Clubul fanilor Nadiei Comănești. În aceeași perioadă, în mai multe țări occidentale au apărut albume și postere cu Nadia Comănești. Performanțele sportivilor români și/sau relațiile sportive bilaterale erau amintite și în timpul unor convorbiri la nivelul șefilor de state sau de guverne.

Schimburi sportive ale României cu țările occidentale s-au desfășurat la toate ramurile sportive cu valoare internațională. Relațiile bilaterale nu s-au rezumat doar la participarea sportivilor români la competiții în aceste țări, ci ele au fost mult mai ample, cuprinzând și participări ale sportivilor din țările occidentale la turnee internaționale desfășurate în România, întreceri interțări la numeroase ramuri de sport, antrenamente comune, schimburi de specialiști, ajutor tehnic, contacte la nivelul organismelor de conducere a sportului, colaborare în organisme sportive internaționale ș.a.

Raporturile sportive româno-franceze, care aveau o tradiție solidă încă din prima parte a secolului al XX-lea, au continuat să se desfășoare pe multiple planuri și la un înalt nivel calitativ în special după semnarea la București, în 1967, a înțelegerii româno-franceze privind colaborarea pe termen lung în domeniile tineretului și sportului (pentru Partea franceză, documentul a fost semnat de ministrul François Missoffe). În deceniile 6-9, s-au realizat participări ale sportivilor din echipele naționale la competiții bilaterale, campionate și turnee internaționale în cele două țări la o largă paletă de sporturi: atletism, baschet, bob, box, canotaj, ciclism, fotbal, gimnastică, handbal, hochei pe gheață, judo, kaiac-canoe, lupte, motociclism, natație, pentatlon modern, rugby (tradiționalele meciuri anuale dintre echipele naționale de seniori ale României și Franței), schi, scrimă, șah, tenis, tenis de masă, tir, volei ș.a.; de un interes aparte s-au bucurat competițiile dotate cu Cupa Țărilor Latine (tir, handbal, judo, pentatlon modern, rugby, șah prin corespondență), în care forurile sportive din România și Franța au fost deosebit de active; au avut loc antrenamente ale sportivilor români din loturile naționale și olimpice (atletism, înot, pentatlon modern) la baza de pregătire la altitudine de

la Font Romeau; erau frecvente competițiile dintre echipe ale cluburilor militare, universitare și sindicale. De asemenea, s-au realizat schimburi de experiență între antrenori și specialiști, convorbiri la nivelul organismelor naționale responsabile cu sportul. Calitatea schimburilor sportive româno-franceze este ilustrată, printre altele, și de participarea unora din cei mai buni sportivi la competiții internaționale în cele două țări. De pildă, campioanele olimpice franceze, surorile Christine și Marielle Goitschel, împreună cu Jean-Claude Killy s-au numărat printre participanții la Campionatele internaționale de schi ale României, de la Poiana Brașov, din 22-23 februarie 1964; unii din cei mai mari sportivi ai României din acele timpuri au onorat numeroase competiții internaționale din Franța: Ilie Năstase (cărui, recent, președintele Franței i-a conferit Ordinul *Legiunea de Onoare*), campioana olimpică Nadia Comănești (distinsă, în 1977, cu *Marele Premiu al Academiei Sporturilor din Franța*) și echipa feminină de gimnastică a României, campioanele olimpice la atletism Iolanda Balaș, Lia Manoliu, Maricica Puică ș.a., campionul olimpic la scrimă Ionel Drâmbă, echipa masculină de handbal – multiplă campioană mondială ș.a. Ca și în prima parte a secolului al XX-lea, în etapa de referință, România a continuat să beneficieze de experiența și sprijinul Franței în dezvoltarea unor ramuri de sport, dar, în același timp, România a avut capacitatea de a oferi forurilor sportive franceze antrenori cu înaltă calificare pentru a contribui la ridicarea nivelului unor ramuri de sport precum voleiul, handbalul și fotbalul. La încheierea activității sale de director tehnic al Federației Franceze de Volei (1968), antrenorul Nicolae Sotir a fost decorat cu *Medalia de Argint* a orașului Paris, iar câțiva ani mai târziu, reputatul antrenor Ștefan Kovacs, care a consiliat Federația Franceză de Fotbal, a fost distins cu Ordinul *Legiunea de Onoare*.

Gama schimburilor sportive cu Italia a fost, de asemenea, largă și bogată în conținut. Au avut loc numeroase întâlniri interțări și participări la competiții internaționale în cele două țări la atletism, baschet, bob, box, ciclism, fotbal, gimnastică, handbal, hochei pe gheață, judo, kaiac-canoe, lupte, natație,

patinaj, pentatlon modern, schi, scrimă, șah, tenis, tenis de masă, tir, volei ș.a.; de mai multe ori, loturile românești de caiac-canoe au efectuat pregătirea timpurie în Italia; s-au realizat competiții între echipe ale cluburilor militare, studentești și sindicale, precum și între echipe ale orașelor Constanța și Sulmona, înfrățite prin destinul poetului Ovidiu; cele două părți au desfășurat o bună colaborare în cadrul Cupei Țărilor Latine; antrenori români de caiac-canoe, handbal, gimnastică și volei feminin au pregătit cu bune rezultate loturi reprezentative sau echipe de club din Italia, iar reputatul antrenor Silvio Piola a condus un curs de perfecționare a antrenorilor români de fotbal; au avut loc mai multe întâlniri între reprezentanți ai conducerilor sportive din cele două țări, în cadrul cărora se semnau protocoale anuale de schimburi sportive; în 1980, s-a semnat o înțelegere de colaborare pe termen lung între CNEFS și Comitetul Național Olimpic Italian (CONI).

Raporturile sportive dintre România și Republica Federală Germania (Germania Occidentală) au cunoscut o dezvoltare amplă încă de la mijlocul anilor '60. Aceste relații s-au intensificat în preajma JO din 1972, de la München, manifestare care a fost susținută cu fermitate de forurile sportive românești. CNEFS și COR, dând curs invitațiilor primite din partea COJO München-1972, au participat la întregul program inițiat de organizatorii JO, inclusiv la activitățile culturale, la tabăra de tineret și au organizat trecerea prin România a Ștefetei Flăcării Olimpice. Atât în perioada anterioară JO, dar cu deosebire în etapa de după încheierea JO München-1972, au avut loc frecvente întâlniri bilaterale și participări la competiții internaționale în cele două țări la atletism, baschet, biatlon, bob, box, canotaj, călărie, ciclism, fotbal, gimnastică, haltere, handbal, hochei pe gheață, înot, judo, kaiac-canoe, lupte, motociclism, polo, patinaj, popice, sanie, sărituri în apă, schi, scrimă, șah, tenis, tenis de masă, tir, volei ș.a. Semnarea, în 1975, a înțelegerii de colaborare pe termen lung dintre CNEFS și Uniunea Germană a Sportului (DSB), în baza căreia se încheiau protocoale anuale de schimburi sportive, a condus la amplificarea raporturilor bilaterale prin organizarea de competiții bilaterale, a unor stagii de

pregătire a loturilor naționale (canotaj, hochei pe gheață, schi, patinaj ș.a.), a unor schimburi de antrenori la mai multe sporturi (atletism, baschet, box, canotaj, gimnastică, handbal, polo, scrimă, tenis, tenis de masă ș.a.), schimburi de experiență între cercetătorii științifici ș.a. S-a realizat o colaborare eficientă în cadrul competițiilor dotate cu Cupa Dunării, cu precădere la automobilism, haltere, radioamatorism, au avut loc frecvente întâlniri între conducători ai organismelor naționale responsabile cu sportul sau ai CNO din cele două țări.

Schimburile sportive cu Marea Britanie s-au desfășurat pe baza înțelegerilor directe dintre federații și susținute de conducerea CNEFS. Au avut loc întreceri interțări, intercluburi sau participări la competiții internaționale în ambele țări la atletism, box, canotaj, ciclism, fotbal, gimnastică, haltere, kaiac-canoe, rugby, șah, tenis, tenis de masă ș.a., antrenamente comune la gimnastică feminină în România, schimburi de experiență între specialiști. Evoluțiile strălucite ale lui Ilie Năstase la Turneul internațional de tenis de la Wimbledon și la alte turnee, participările Nadiei Comăneci și ale echipei feminine de gimnastică a României la competiții în Marea Britanie, meciurile susținute în această țară de rugbiștii români au stârnit entuziasmul spectatorilor britanici, fiind evocate de partea britanică în cadrul unor convorbiri la nivel înalt.

În aceeași etapă, organizațiile sportive din România au efectuat schimburi cu organizațiile de profil din alte țări europene: Andorra, Austria, Belgia, Cipru, Danemarca, Elveția, Finlanda, Irlanda, Islanda, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Norvegia, Olanda, Portugalia, Spania, Suedia.

Relațiile sportive ale României cu SUA au luat amploare în a doua parte a anilor '60 și s-au menținut la cote înalte și în deceniile ulterioare. Evoluțiile remarcabile ale tenismenilor Ilie Năstase și Ion Țiriac, ale Nadiei Comăneci și ale echipei feminine de gimnastică a României la turnee și demonstrații în SUA au încântat publicul american. Performanțele Nadiei Comăneci au stimulat interesul americanilor pentru gimnastica feminină. Au avut loc întreceri interțări sau participări la competiții amicale în ambele țări la atletism, baschet, bob, box, gimnas-

tică, handbal, înot, lupte, polo, scrimă, șah, tenis, tir ș.a. După JO din 1976, de la Montreal, mai multe grupuri de tinere gimnaste din SUA au efectuat stagii de pregătire în România. Pe baza *Acordului de colaborare culturală dintre guvernele României și SUA*, în 1979, un antrenor american de atletism s-a aflat în țara noastră pe o perioadă de 30 de zile pentru a conduce cursuri de perfecționare a antrenorilor români. În deceniile 7-8, s-au realizat schimburi de experiență între antrenori (înot, lupte, handbal, polo), iar mai mulți tenismeni români din loturile naționale și-au perfecționat pregătirea tehnică la cunoscute cluburi de tenis din SUA. Înotătoarele Carmen Bunaciu, Irinel Pănulescu și Noemi Lung, înotătorul Robert Pinter, săritorul în apă Gabriel Cherecheș au beneficiat de burse de pregătire la cluburi universitare din SUA. La rândul său, Federația de Lupte a SUA nu a ezitat să solicite sprijin românesc în dezvoltarea luptelor greco-romane: în 1970, antrenorul emerit Ion Cornianu (Corneanu) a condus cursuri de perfecționare a antrenorilor americani de lupte, desfășurate la Portland, Chicago și Washington; în vara anului 1975, lotul de lupte greco-romane, tineret, al SUA a efectuat un stagiul de pregătire în România, iar ulterior antrenorii Simion Popescu, Valeriu Bularca, Ion Baci, Nicolae Pavel și Victor Dolipschi s-au deplasat în SUA pentru a sprijini pregătirea loturilor de lupte greco-romane ale acestei țări. Participarea delegației sportive a României la JO 1984, de la Los Angeles, în condițiile boicotării acestei manifestări de către țările comuniste din blocul sovietic, a produs o puternică impresie asupra organizațiilor sportive, opiniei publice și spectatorilor americani, care au făcut o emoționantă primire sportivilor români participanți la întrecerile olimpice. Nadia Comăneci, având calitatea de invitată de onoare la JO 1984-Los Angeles, a asistat la festivitatea de deschidere a JO din loja oficială, alături de președintele SUA, Ronald Reagan și de președintele CIO, Juan Antonio Samaranch. În 1980, România a fost vizitată de președintele Uniunii Sportului Amator (AAU) din SUA, Robert Helmick, iar în 1984 - de vicepreședintele COJO Los Angeles-1984, Charles Cale, ambele personalități purtând convorbiri cu

președinții CNEFS și COR de la acea dată. La începutul anilor '80, cunoscuții antrenori de gimnastică Martha și Bela Karoly și acompaniatorul muzical Geza Poszar au fost angajați la cluburi din SUA, iar ulterior Marta și Bela Karoly au devenit antrenori ai echipei reprezentative feminine de gimnastică a SUA.

Raporturile sportive ale României cu Canada s-au dezvoltat, cu precădere, începând cu perioada premergătoare JO din 1976, de la Montreal și au continuat în deceniile ulterioare. Au avut loc schimburi de delegații de sportivi la atletism, baschet, box, gimnastică, handbal, lupte ș.a. Antrenori români de gimnastică, handbal și rugby au fost angajați la echipe de club canadiene.

În aceeași etapă, România a întreținut raporturi sportive cu mai multe țări din America Latină, un loc aparte revenind relațiilor cu Brazilia și Mexicul. Cele mai multe schimburi cu Brazilia s-au realizat la fotbal, dar a existat o bună colaborare bilaterală și în alte domenii ale sportului (baschet, handbal, tir ș.a.). În anul 1973, reputatul specialist, Ioan Kunst-Ghermănescu, a condus în această țară cursuri de perfecționare a antrenorilor brazilieni de handbal. În 1974, un alt mare tehnician român, Gabriel Zugrăvescu, a condus cursuri de perfecționare a antrenorilor brazilieni de handbal organizate la Rio de Janeiro, Belo Horizonte și Sao Paulo, iar antrenori brazilieni de handbal au luat parte, în România, la cursuri de perfecționare organizate de FR Handbal. În deceniul 9, cunoscutul antrenor Petre Cișmigiu, a sprijinit pregătirea echipei de tir a acestei țări pentru JO-1988. În anii 1969 și 1974, președintele Confederației Sporturilor din Brazilia, João Havelange, a efectuat vizite în România. Cu ocazia vizitei din 1974, João Havelange, devenit președinte al FIFA, a evocat, printre altele, sprijinul tehnic acordat de România în dezvoltarea handbalului în țara sa.

În deceniile 8-9, România a dezvoltat relații sportive ample cu Mexicul. Între anii 1966-1968, antrenorul-medic Gabriel Cherebețiu a pregătit reprezentativa de volei a Mexicului pentru JO din 1968, desfășurate în capitala acestei țări. Începând din anul următor, au avut loc schimburi de echipe

la tir și la alte sporturi. În 1977, CNEFS a încheiat o înțelegere de colaborare pe termen lung cu Institutul Național al Sportului (INDE) din Mexic, în baza căreia s-au realizat participări la competiții și antrenamente la gimnastică, lupte, caiac-canoe, scrimă, tir, volei ș.a. În luna septembrie 1977, echipa feminină de gimnastică a României în frunte cu Nadia Comăneci a efectuat un turneu de demonstrații în mai multe orașe mexicane. La spectacolul susținut de gimnastele românce în capitala țării, în fața a 30.000 de spectatori, au asistat președintele Statelor Unite Mexicane, José Lopez Portillo, cu familia, membri ai guvernului, reprezentanți ai parlamentului și ai partidelor politice, șefi ai misiunilor diplomatice acreditați în această țară. Delegația sportivă română a fost primită de președintele Statelor Unite Mexicane, José Lopez Portillo, înainte de începerea turneului, precum și la încheierea acestuia. În anii 1978 și 1979, antrenori români de box (Ion Popa), gimnastică (Petre Dungaci, Nicolae Covaci), handbal (Oprea Vlase, Gheorghe Gruia), caiac-canoe (Nicolae și Mona Navasart), lupte (Constantin Stan, Simion Popescu), scrimă (Andrei Vâlcea, Alexandru Csipler), volei (Nicolae Terchilă) și un medic sportiv (Gabriel Cherebețiu) au pregătit echipele naționale ale Mexicului pentru Universiada - 1979, din capitala Mexicului, unii dintre ei continuându-și activitatea în această țară și după încheierea Universiadei. Ulterior, în mai mulți ani, lotul de caiac-canoe al Mexicului a venit în România pentru antrenamente comune cu sportivii români.

De asemenea, România a efectuat schimburi sportive cu Argentina, Chile, Columbia, Ecuador, Peru, Uruguay ș.a. Echipa feminină de gimnastică a României, în frunte cu Nadia Comăneci, a efectuat un turneu de demonstrații în Venezuela (1977), iar în perioada 1973-1975, un medic sportiv venezuelean și-a făcut specializarea la Centrul de Medicină Sportivă din București.

România a dezvolat raporturi sportive cu mai multe țări asiatice, un important volum de schimburi fiind realizat cu Japonia. Relațiile sportive româno-japoneze s-au lansat în perioada premergătoare JO din 1964, de la Tokio și au continuat să fie

active și în deceniile ulterioare. Antrenorii Nicolae Navasart (kaiac-canoe) și Petre Cișmigiu (tir) au sprijinit pregătirea loturilor japoneze de kaiac-canoe și, respectiv, de tir cu pistolul pentru JO din 1964, de la Tokio, iar sportivi japonezi din aceste discipline s-au antrenat în România. După încheierea JO din 1964, echipa masculină de volei a României a susținut, timp de două săptămâni, un turneu în mai multe orașe japoneze. La scurt timp, și echipa masculină de handbal a României, campioană mondială, a efectuat un turneu în Japonia. Ioan Kunst-Ghermănescu și Nicolae Nedef au condus cursuri de perfecționare a antrenorilor japonezi de handbal și, pentru scurt timp, au supervizat antrenamentele reprezentativei Japoniei, iar ulterior echipele naționale de handbal ale Japoniei au efectuat stagii de antrenamente și au susținut jocuri în România. Echipele reprezentative de gimnastică masculină și de volei feminin ale Japoniei, campioane mondiale, au efectuat turnee în România. Au mai avut loc schimburi de delegații sportive pentru participări la competiții internaționale la atletism, gimnastică, fotbal, handbal, hochei pe gheață, kaiac-canoe, lupte, tenis, tenis de masă ș.a. Antrenorii japonezi de gimnastică masculină, Akira Kono (în 1963 și 1964), de lupte libere, Kasahara (în 1967) și de înot, Manabu Koga, au îndrumat pregătirea sportivilor români din loturile reprezentative. Japonia a acordat un sprijin substanțial în dezvoltarea judoului în România: în 1968, antrenorii Matusaka Takeo și Hiroachi Fujita au condus primul curs de inițiere a antrenorilor români în judoul contemporan; ulterior, alți antrenori japonezi de judo au acordat asistență tehnică de scurtă durată în România, iar echipa reprezentativă de judo a României a fost primită în Japonia pentru antrenamente. La JO din 1984, de la Los Angeles, sportivul japonez Takeo Kamachi, pregătit de Petre Cișmigiu, a obținut medalia de aur la proba de pistol sport, tehnicianul român fiind distins cu *Diploma de Onoare* a Federației Japoneze de Tir. Colaborarea sportivă româno-japoneză din această etapă era cunoscută de personalități de marcă ale vieții politice japoneze. În 1974, primul-ministru al Japoniei, evocând câștigarea medaliai de aur de către dublul feminin Maria Alexandru

(România) – M. Hamada (Japonia) la CM de tenis de masă din 1973, a calificat această performanță drept un model al cooperării româno-nipone. Cu prilejul vizitei sale în România, în 1980, secretarul general al Partidului Liberal-Democrat din Japonia, aflat la guvernare, Yoshio Sakurauchi, a evocat contribuția lui Nicolae Navasart la dezvoltarea sportului kaido-canoe în țara sa. Nadia Comăneci s-a bucurat de o popularitate uriașă în Japonia, turneele sale și ale echipei feminine de gimnastică a României în această țară reprezentând momente de triumf greu de egalat, care, de asemenea, au fost evocate cu ocazia unor convorbiri la nivel înalt.

În etapa respectivă, România a efectuat schimburi sportive cu India și Indonezia. Pe parcursul deceniului 9, antrenori români de box, canotaj, gimnastică, lupte și scrimă au pregătit, cu bune rezultate, echipele reprezentative ale Indoneziei, iar sportivi indonezieni din unele discipline au participat la competiții și antrenamente în România.

În deceniile 7-9, România a întreținut schimburi sportive active cu mai multe țări din Orientul Mijlociu: Israel (fotbal, gimnastică, lupte, înot ș.a., cursuri de instruire și perfecționare în România a antrenorilor israelieni de handbal), Egipt (fotbal, box, lupte, ș.a., antrenor român de box angajat în Egipt, antrenori egipteni de handbal au frecventat cursuri de perfecționare ale antrenorilor români de handbal ș.a.), Iran (box, lupte, înot, antrenori români de baschet și polo angajați în Iran), Irak (programe bilaterale de schimburi pe anii 1978-1979 și 1984-1985), Siria (programe bilaterale de schimburi încheiate, de regulă, pe perioade de câte doi ani, urmate de schimburi de echipe de fotbal, baschet, box, lupte, atletism, handbal, volei ș.a., angajarea în această țară a unor antrenori români de fotbal), Iordania, Kuweit, Liban ș.a. Tineri din mai multe țări ale regiunii (Irak, Liban, Siria ș.a.) și-au făcut studiile la facultăți de educație fizică și sport din România.

Totodată, România a dezvoltat o largă colaborare sportivă cu o serie de țări africane, efectuând schimburi de echipe cu Algeria, Etiopia, Ghana, Guineea, Libia, Maroc, Tunisia, Zambia, Zimbabwe ș.a. Antrenori români din diferite discipline au acordat asistență tehnică de specialitate în Algeria,

Coasta de Fildeș, RD Congo, Gabon, Ghana, Guineea, Libia, Maroc, Niger, Zanzibar/Tanzania, Togo, Tunisia, Zair ș.a. Rectorul ICF din București, prof. univ. Leon Teodorescu, a ținut prelegeri la facultăți de educație fizică din Alger și Brazaville. Tineri din mai multe țări africane (RD Congo, Ghana, Madagascar, Mali, Maroc, Tanzania, Togo, Tunisia, Volta Superioară, Zair ș.a.), beneficiind de burse din partea statului român, și-au făcut studiile la facultăți de educație fizică și sport din România. Mai multe cadre didactice din România au predat educația fizică în școli din Algeria și în alte țări din zonă. În 1969, CNEFS a donat echipament sportiv pentru organismele de profil din unele țări africane (donația s-a efectuat prin intermediul Consiliului Superior al Sportului din Africa), iar în 1974 s-a donat echipament pentru echipa națională de fotbal a Guineei.

La dezvoltarea relațiilor sportive bilaterale au contribuit și acordurile de colaborare culturală încheiate de Guvernul României cu guvernele altor țări, în care erau incluse clauze privind sprijinirea schimburilor bilaterale în domeniul sportului. De asemenea, un rol important în această direcție l-au avut acordurile sau înțelegerile de colaborare pe termen lung în domeniul sportului încheiate de CNEFS cu organizații sportive naționale din diverse țări (v. Anexa nr. 1).

O contribuție importantă la extinderea relațiilor sportive ale țării în perioada de referință au avut-o convorbirile purtate de conducerea sportului din România cu reprezentanți ai conducerilor organizațiilor sportive din circa 60 de țări ale lumii. În afara întâlnirilor cu conducătorii organizațiilor sportive din țările socialiste, care, de regulă, aveau loc în fiecare an, delegații ale conducerilor UCFS, CNEFS și COR au avut convorbiri cu conducători ai organizațiilor sportive sau ai CNO din Algeria, Argentina, Austria, Belgia, Benin, Brazilia, Canada, Cipru, Chile, Coasta de Fildeș, Egipt, Elveția, Finlanda, Franța, Gabon, RF Germania, Grecia, Guatemala, Guineea, India, Indonezia, Iran, Irak, Italia, Israel, Japonia, Libia, Liban, Luxemburg, Malta, Marea Britanie, Maroc, Mexic, Republica Niger, Norvegia, Olanda, Pakistan, Portugalia, Siria,

Spania, SUA, Suedia, Togo, Tunisia, Turcia, Zair, Venezuela ș.a.

Perioada de după Revoluția din decembrie 1989 a marcat o etapă nouă în organizarea sportului românesc, având implicații profunde asupra desfășurării relațiilor sportive internaționale ale țării. Ca și în alte sfere ale activității sportive, și în domeniul relațiilor internaționale s-a produs o delimitare între atribuțiile organismului guvernamental responsabil cu sportul și atribuțiile organizațiilor sportive neguvernamentale (COR/COSR, federații, cluburi ș.a.). Federațiile sportive române, recăpătându-și statutul de structuri autonome, au dobândit libertatea de a se organiza pe baze noi, conform legislației existente, de a-și elabora și pune în aplicare propriile orientări privind raporturile cu FI, FE și cu parteneri din alte țări.

FR Fotbal, prima federație sportivă care în această etapă a devenit independentă, încă de la începutul anilor '90 și-a organizat activitatea de relații internaționale pe baza propriilor statute și regulamente, conform obiectivelor tehnice stabilite. În cursul ultimului deceniu al secolului al XX-lea, celelalte federații, dobândind și ele o largă autonomie, au continuat să beneficieze într-o bună măsură de suportul logistic al MS/MTS în realizarea calendarului sportiv internațional (traducerea și expedierea corespondenței cu partenerii externi, acces la liniile telefonice și de fax internaționale, obținerea vizelor consulare, procurarea biletelor de transport internațional, finanțarea unor activități internaționale conform contractelor încheiate cu MTS ș.a.). Ele și-au ales partenerii externi ținând seama de propriile obiective, dar și de posibilitățile financiare. Spre deosebire de trecut, s-a ținut seama de unele preferințe ale sportivilor de mare performanță din loturile reprezentative care, în anumite cazuri, împreună cu antrenorii și managerii lor, și-au ales concursurile internaționale și locurile de antrenament din străinătate.

Chiar de la începutul anilor '90, organizațiile sportive din România s-au adaptat la marile transformări politice petrecute în lume, cu precădere în Europa Centrală și de Est. Ca urmare, a crescut volumul schimburilor cu partenerii din unele țări vecine (Turcia, Grecia, Ungaria) și din țări occiden-

tale, cu precădere din Franța, Germania, Italia, Spania, Marea Britanie, SUA, Japonia ș.a.; s-au stabilit relații cu organizațiile sportive din noile state apărute ca urmare a dezmembrării URSS, în special cu cele din Republica Moldova, Federația Rusă, Ucraina; în premieră, organizațiile sportive din România au stabilit raporturi oficiale cu organizațiile de profil din Republica Coreea (Coreea de Sud). Ca urmare a abolirii regimului de apartheid din Republica Africa de Sud și a anulării, în 1991, de către CIO, a sancțiunilor sportive instituite împotriva acestui stat din cauza discriminărilor rasiale din sport, organizațiile sportive din România au stabilit relații și au început efectuarea de schimburi cu structurile de profil din această țară. Au continuat relațiile sportive tradiționale cu RP Chineză, devenită între timp mare putere sportivă, dar din cauza distanței geografice, volumul schimburilor cu această țară s-a diminuat.

Pe măsura recunoașterii internaționale a noilor state apărute în spațiul ex-iugoslav, forurile sportive din România au stabilit relații și au efectuat schimburi de sportivi cu organisme de profil din Croația, Bosnia-Herțegovina, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Muntenegru, Slovenia și au continuat legăturile sportive tradiționale cu Serbia, fiind astfel atins obiectivul forurilor sportive din România de a întreține rapoorturi sportive cu toate statele vecine.

În egală măsură, sportivii români au participat la competiții în țări de pe toate continentele, obținând rezultate de prestigiu, care au contribuit la promovarea imaginii țării. În timpul JO Atlanta-1996, președintele SUA, Bill Clinton, și soția, Hillary Clinton, care au asistat la finalele concursului olimpic de gimnastică feminină, s-au întreținut cu echipele SUA și României. Un an mai târziu, în timpul vizitei sale în România, președintele SUA, Bill Clinton, a evocat performanța Anuței Cătuna, care în acel an a câștigat marele cros internațional de la New York. Totodată, competițiile internaționale organizate în fiecare an în România de federații au întrunit participanți din numeroase țări.

În această etapă, mișcarea sportivă din România a beneficiat de suport material și financiar din partea guvernelor unor țări prietene. Astfel, Guvernul

Japoniei a donat un set complet de aparate oficiale de gimnastică pentru sala din incinta Complexului Sportiv Național *Lia Manoliu*, iar mai mulți voluntari japonezi au sprijinit activitatea unor grupări sportive. Guvernul Republicii Coreea a acordat sprijin material și logistic în dezvoltarea sportului *taekwondo* în România (donație de echipament pentru antrenamente și concursuri, literatură de specialitate, trimiterea de instructori, organizarea unor stagii de pregătire sub conducerea unor specialiști coreeni ș.a.).

În prima parte a anilor '90, în protocoalele anuale de schimburi pe care MTS le încheia cu organismele guvernamentale responsabile cu sportul din unele țări (Bulgaria, RP Chineză, Cipru, Franța, Grecia, Republica Moldova, Maroc, Polonia, Spania, Tunisia, Turcia, Ucraina, Ungaria ș.a.), la solicitarea federațiilor române, au continuat să fie incluse și listele cuprinzând schimburile la nivelul loturilor reprezentative, făcându-se precizarea că perfectarea acțiunilor convenite revine federațiilor interesate.

De asemenea, s-a lărgit participarea specialiștilor români la congrese și simpozioane mondiale, europene și regionale de știință a sportului și de medicină sportivă.

Legea educației fizice și sportului (nr. 69/2000), completată și republicată ulterior, a adus, printre altele, clarificări privind competențele care revin principalelor instituții sportive naționale (MTS, COR/COSR, federații) în domeniul relațiilor internaționale, stabilind că: 1. MTS reprezintă interesele statului în organismele sportive internaționale, negociază și încheie acorduri, înțelegeri, protocoale și alte documente de colaborare în domeniul sportului cu organisme de specialitate din alte țări; avizează afilierea federațiilor sportive naționale la FI și la alte foruri sportive continentale sau mondiale și autorizează afilierea tuturor organizațiilor cu profil sportiv la forurile internaționale de specialitate; autorizează desfășurarea pe teritoriul României a CM, CE și campionatelor regionale și participarea reprezentativelor naționale la CM și CE organizate în străinătate, precum și la campionatele regionale. 2. Federațiile sportive naționale, care sunt definite ca „persoane juridice de drept privat, de utilitate publică, auto-

nome, neguvernamentale, apolitice și fără scop lucrativ”, elaborează și realizează planurile de pregătire și de participare a sportivilor români din cadrul reprezentativelor naționale la competițiile internaționale; organizează sau tutelează competițiile oficiale cu caracter internațional care au loc pe teritoriul României, cu avizul MTS; asigură reprezentarea României în competițiile sportive și în organismele internaționale la care sunt afiliate. 3. COR/COSR deține competența exclusivă pentru reprezentarea țării la JO și la celelalte programe organizate sub egida CIO sau a asociațiilor olimpice continentale.

Organismul guvernamental responsabil cu sportul a acționat pentru a crea și completa cadrul juridic necesar în vederea desfășurării schimburilor sportive internaționale ale țării. Ca urmare a demersurilor făcute la Ministerul Afacerilor Externe, în acordurile de colaborare culturală încheiate de Guvernul României cu guvernele altor state și în programele de aplicare a acestor acorduri au fost incluse prevederi referitoare la sprijinirea reciprocă a schimburilor sportive convenite de organismele de resort.

MS, MTS și ANS au încheiat acorduri sau înțelegeri de colaborare pe termen lung cu organisme guvernamentale responsabile cu sportul din Republica Africa de Sud, Bulgaria, R.P. Chineză, Republica Coreea, Cuba, Franța, Georgia, Maroc, Republica Moldova, Qatar, Federația Rusă, Spania, Turcia, Ucraina ș.a. (v. Anexa nr. 1).

La rândul său, COR/COSR a încheiat acorduri de colaborare cu CNO din Belgia, Republica Cehă, Republica Coreea, Croația, Franța, Germania, Irlanda, Italia, Israel, Marea Britanie, Republica Moldova, Polonia, Slovacia, Slovenia, SUA, Ungaria ș.a. (v. Anexa nr. 1).

La nivelul ministrului Tineretului și Sportului, al președintelui ANS, al secretarului de stat responsabil cu sportul sau al vicepreședintelui ANS au avut loc întâlniri și convorbiri cu conducători sau reprezentanți ai conducerilor organismelor guvernamentale responsabile cu sportul din peste 50 de țări, printre care Republica Africa de Sud, Albania, Armenia, Austria, Belgia, Bulgaria, Canada, Republica Cehă, RP Chineză, Cipru, Republica Coreea, Croația, Elveția, Franța, Georgia, Germania,

Grecia, Indonezia, Israel, Kazahstan, Luxemburg, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Malta, Maroc, Republica Moldova, Niger, Nigeria, Norvegia, Olanda, Pakistan, Autoritatea Palestiniană, Polonia, Portugalia, Qatar, Federația Rusă, Senegal, Serbia, Siria, Slovacia, Spania, Thailanda, Tunisia, Turcia, Ucraina, Ungaria, Uruguay, Venezuela, Vietnam ș.a.

Participările ministrului Tineretului și Sportului, ale președintelui ANS, ale secretarului de stat responsabil cu sportul și ale vicepreședintelui ANS la sesiunile Conferinței miniștrilor europeni responsabili cu sportul din cadrul Consiliului Europei, la reuniunile semestriale ale Conferinței miniștrilor sportului din țările membre ale UE, la sesiunile MINEPS, la reuniunile Conferinței ministeriale a CONFEJES, la alte manifestări internaționale au prilejuit realizarea unor contacte utile cu miniștri sau înalți responsabili cu sportul din țările participante, lărgindu-se astfel considerabil aria organismelor sportive naționale cu care forurile de profil din România întrețin relații.

Specialiști ai MTS/ANS au participat la schimburi de experiență în diverse domenii ale sportului cu specialiști ai organismelor guvernamentale responsabile cu sportul din Republica Africa de Sud, Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Cipru, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Marea Britanie, Maroc, Republica Moldova, Portugalia, Spania, Tunisia, Ucraina, Ungaria ș.a. La dezvoltarea relațiilor sportive internaționale ale țării au contribuit și numeroșii antrenori și specialiști care s-au angajat pe bază de contracte individuale la federații sau cluburi din țări de pe toate continentele.

În etapa analizată, organizațiile sportive din România au întreținut relații și au efectuat schimburi sportive cu structuri de profil din peste 150 de țări.

Un loc aparte în ansamblul schimburilor externe ale organizațiilor sportive din România în perioada analizată l-au ocupat relațiile cu structurile de profil din Republica Moldova.

Profunde transformări produse în Europa Centrală și de Est în anii 1989 și 1990, inclusiv dezmembrarea URSS, au facilitat stabilirea și dezvoltarea de raporturi directe între organizațiile

sportive din România și cele din Republica Moldova. Înainte de 1990, contactele sportive româno-moldovenești, reduse ca număr, se limitau la unele acțiuni incluse în protocoalele de schimburi dintre organisme centrale responsabile cu sportul din România și URSS sau la unele schimburi de echipe sportive realizate cu ocazia sărbătorilor naționale, care se conveneau între conducerea politică de la Chișinău și conducerile politice ale unor județe din România situate la granița cu URSS, de regulă din județul Iași.

La invitația MTS, în aprilie 1991, la București a sosit o delegație condusă de Grigore Popovici, directorul general al Departamentului de Stat pentru Tineret și Sport al Republicii Moldova. Vizita, realizată înainte de proclamarea, la 27 august 1991, a suveranității de stat a Republicii Moldova, a fost precedată de mai multe schimburi de echipe sportive desfășurate, începând din anul 1990, pe baza înțelegerilor directe dintre grupări sportive din județele României situate la granița de Est și grupări sportive din Republica Moldova, precum și de primirea la Chișinău a unei delegații de specialiști ai MTS. Convorbirile de la București dintre ministrul Tineretului și Sportului din România, Bogdan Niculescu-Duvăz, și omologul său de la Chișinău, Grigore Popovici, au pus în evidență dorința reciprocă a părților de a contribui la dezvoltarea pe multiple planuri a relațiilor sportive bilaterale. Oaspetele a fost salutat în ședința Camerei Deputaților de președintele Camerei, Dan Marțian; de asemenea, a avut loc o convorbire cu conducerea Comisiei de tineret și sport a Camerei Deputaților. La 11 aprilie 1991, Bogdan Niculescu-Duvăz și Grigore Popovici au semnat Înțelegerea de colaborare între Ministerul *Tineretului și Sportului din România* și *Departamentul de Stat pentru Tineret și Sport al Republicii Moldova*, precum și planurile de schimburi sportive și de tineret pe anul 1991. Înțelegerea, a cărei perioadă de valabilitate a fost de 6 ani, a stabilit principalele domenii și forme ale colaborării sportive bilaterale, printre care: schimburi de experiență între instituțiile responsabile cu organizarea și administrarea sportului; schimburi de experiență între antrenori și specialiști din diverse domenii ale activității sportive; participări ale spor-

tivilor la competiții și antrenamente comune în cele două state; schimburi de publicații științifice și materiale documentare din domeniul sportului; participări la cursuri de perfecționare a cadrelor ș.a. În Înțelegere se menționa că părțile semnatare vor sprijini stabilirea de contacte directe între federații, cluburi și alte unități sportive, în special între cluburile sportive școlare și la nivelul juniorilor. Era consemnată decizia părților de a sprijini colaborarea în domeniul sporturilor tradiționale în cele două state, precum și între școlile superioare de educație fizică și sport ș.a. Documentele semnate au deschis calea unor ample schimburi sportive bilaterale, demonstrând totodată importante resurse pentru dezvoltarea colaborării reciproc avantajoase în cele mai diverse domenii ale activității sportive.

De la bun început, MTS și federațiile române au sprijinit afilierea organizațiilor și federațiilor sportive din Republica Moldova la organizațiile și federațiile sportive internaționale și europene. Ca urmare a demersurilor MTS și ale federațiilor române, sportivii din Republica Moldova au fost primiți în competițiile balcanice.

În aprilie 1992, ministrul Tineretului și Sportului din România, Ioan Moldovan, a avut, la Chișinău, convorbiri cu ministrul Sportului și Turismului al Republicii Moldova, Petru Sandulachi, care s-au finalizat cu semnarea programului de schimburi sportive și de tineret pe anul 1992. Cei doi miniștri au fost primiți de președintele Republicii Moldova, Mircea Snegur.

În continuare, în fiecare an s-au semnat protocoale privind dezvoltarea colaborării sportive bilaterale, care au cuprins, cu precădere, acțiuni la nivelul federațiilor și al structurilor sportive centrale. Din punctul de vedere al volumului, protocoalele au conținut, în medie, în jur de 50 de acțiuni pe an, dar ca urmare a înțelegerilor dintre federații, volumul real al schimburilor a fost mai mare. Au avut loc întreceri bilaterale și participări la competiții internaționale la atletism, baschet, box, ciclism, sportul ecvestru, fotbal, gimnastică, handbal, hochei pe iarbă, judo, kaiac-canoe, lupte, motociclism, orientare sportivă, polo, radioamatorism, scrabble, scrimă, șah, tenis, tir, tir cu arcul, volei, yachting,

la sporturi din categoria artelor marțiale ș.a. O amplă colaborare s-a realizat în domeniul oinei (pe lângă frecvențele întreceri sportive, reprezentanți ai Federației de Oină a Republicii Moldova au participat la unele adunări generale ale FR Oină).

Începând cu perioada anilor 1993-1994, în protocoale au fost incluse și unele activități sportive având caracter de integrare culturală și spirituală, cum au fost participarea sportivilor din Republica Moldova la campionate naționale sau la competiții din cadrul Cupei României la unele sporturi (gimnastică, kaiac-canoe, motociclism, oină, orientare sportivă, polo, rugby, scrimă, șah ș.a.), antrenamente comune, organizarea în România, în perioada vacanțelor de vară și de iarnă, a unor tabere comune de pregătire pentru sportivii juniori din cele două state, organizarea Ștafetei sportive Iași-Chișinău și Chișinău-Iași ș.a.

În 1993, Parlamentul României a adoptat *Legea privind finanțarea unor acțiuni de integrare economică și culturală între România și Republica Moldova* (nr. 36/24 iunie 1993), în baza căreia a fost creat *Fondul la dispoziția Guvernului României pentru relațiile cu Republica Moldova*. În limita sumelor alocate MTS din acest Fond, care a funcționat în perioada 1993-2003, au fost finanțate unele din acțiunile sportive având caracter de integrare culturală și spirituală, schimburi de experiență, participări ale specialiștilor din Republica Moldova la sesiuni de comunicări științifice din domeniul sportului și medicinei sportive desfășurate în România ș.a.

Sportivi din loturile reprezentative ale Republicii Moldova din mai multe discipline care se pregăteau pentru JO, CM, CE, JMU și alte competiții internaționale oficiale au efectuat antrenamente în România, în bazele MTS. Lotul de biatlon al Republicii Moldova care a participat la JO de Iarnă și la CM s-a antrenat lungi perioade în România, împreună cu lotul reprezentativ al României, contribuția FR Schi-Biatlon în această direcție fiind apreciată de IBU.

Au avut loc frecvente întâlniri între conducătorii instituțiilor guvernamentale responsabile cu sportul, președinții CNO, între direcțiile de specialitate centrale și teritoriale, între reprezentanți ai federațiilor, s-au amplificat relațiile la nivelul clu-

burilor și unităților sportive teritoriale. Dacă la începutul anilor '90 la schimburile intercluburi din România participau, cu precădere, structuri din partea de Est a țării, în scurt timp, legăturile la nivelul amintit s-au extins și în celelalte județe. S-au realizat transferuri de sportivi în ambele sensuri. S-au realizat în comun unele lucrări de specialitate, cum este volumul *Pregătirea fizică a judocanilor de performanță*, apărut la Chișinău, în 2000, sub semnătura prof. univ. dr. Ioan Hantău (ANEFS București) și a prof. univ. dr. Veaceslav Manolachi (Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău). Câțiva specialiști din Republica Moldova și-au susținut teza de doctorat în medicină sportivă în România, iar mai multe cadre didactice de la facultăți de educație fizică și sport din România și-au susținut tezele de doctorat la Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport de la Chișinău; câteva cadre didactice universitare din Republica Moldova au fost angajate să predea cursuri la unele facultăți de educație fizică și sport din România.

La 8 iunie 1999, la Chișinău, ministrul Tineretului și Sportului din România, Crin Antonescu și ministrul Educației și Științei al Republicii Moldova, Anatol Gremalschi, au semnat Înțelegerea dintre cele două instituții *privind cooperarea în domeniile tineretului și sportului*. Documentul, a cărui valabilitate inițială a fost de 5 ani, cu prelungire automată pe o nouă perioadă similară, a reiterat domeniile și formele consacrate ale colaborării bilaterale care și-au dovedit eficiența. Și de această dată a fost exprimată decizia părților semnatare de a sprijini relațiile directe între diverse structuri cu atribuții în domeniul sportului din cele două state.

În conformitate cu art. 16 al Înțelegerii amintite, a fost constituită *Grupa sectorială comună* pentru colaborare în domeniile tineretului și sportului, condusă de reprezentanți ai celor două părți având rang de ministru adjunct, respectiv secretar de stat. Misiunea Grupei sectoriale comune era de a se întruni cel puțin o dată pe an, alternativ în România și în Republica Moldova, pentru a analiza modul în care s-au desfășurat relațiile bilaterale pe perioada anterioară, de a lua măsuri pentru realizarea în bune condițiuni a acțiunilor convenite și de a adopta

protocoalele privind colaborarea și schimburile bilaterale pe anul următor.

Grupa sectorială comună s-a întrunit cu regularitate până în anul 2004, desfășurând o activitate utilă pentru dezvoltarea relațiilor sportive bilaterale. Conform celor convenite, reuniunea din 2005 a Grupei urma să aibă loc la Chișinău. La propunerea Departamentului Tineret și Sport al Republicii Moldova, reuniunea a fost amânată pentru 2006, dar dezideratul întrunirii Grupei în sesiune ordinară nu s-a realizat până în anul 2008. În consecință, pentru perioadele 2006-2009 nu au mai fost semnate protocoale anuale de schimburi sportive. Cu toate acestea, relațiile și schimburile bilaterale au continuat să se desfășoare pe baza înțelegerilor directe dintre federații și cluburi, iar sportivi din loturile reprezentative ale Republicii Moldova au fost primiți în continuare pentru pregătire la bazele MTS/ANS.

CONTRIBUȚII ROMÂNEȘTI LA DEZVOLTAREA SPORTULUI ÎN ALTE ȚĂRI

Performanțele excepționale obținute de sportivii români începând din deceniul 6 al secolului al XX-lea la JO, CM, CE și la alte competiții internaționale au demonstrat, printre altele, și înalta clasă a școlii sportive românești care a pregătit antrenori de valoare mondială. În consecință, încă de la sfârșitul anilor '50 și pe parcursul deceniilor care au urmat, organizații și federații sportive din numeroase țări au adresat conducerii sportului din România solicitări de a le pune la dispoziție antrenori cu înaltă calificare pentru a contribui la ridicarea nivelului unor ramuri sportive.

Pe această bază, dându-se curs invitațiilor primite, unii dintre cei mai cunoscuți antrenori români s-au deplasat în diverse țări pentru a sprijini pregătirea sportivilor din loturile naționale sau cluburile solicitante sau pentru a conduce cursuri de perfecționare a antrenorilor.

În perioada cuprinsă între deceniul 6 și anul 1989, angajarea antrenorilor români în străinătate s-a făcut pe baza contractelor încheiate de UCFS/CNEFS cu organizațiile sportive solicitante. Gama

ramurilor de sport din România care în etapa de mai sus au furnizat specialiști pentru a acorda asistență tehnică în diverse țări a fost largă: atletism, baschet, box, canotaj, fotbal, călărie, gimnastică, handbal, înot, judo, kaidac-canoe, lupte, polo, rugby, scrimă, tenis, tenis de masă, tir, volei. Beneficiarii serviciilor oferite de specialiștii români au fost federații sportive naționale și, uneori, cluburi din circa 45 de țări. În unele cazuri au fost aprobate transferuri ale unor sportivi de performanță aflați la finalul activității competiționale, proveniți din fotbal, baschet, handbal, polo, volei la cluburi din Belgia, Franța, RF Germania, Grecia, Luxemburg, Turcia.

Printre specialiștii care în etapa amintită au acordat asistență tehnică în străinătate s-au aflat personalități de seamă ale sportului românesc: Ioan Kunst-Ghermănescu, Nicolae Nedef, Constantin Popescu, Gabriel Zugrăvescu, Oprea Vlase, Eugen Trofin, Ioan Bota ș.a. (handbal), Ștefan Kovacs, Constantin Teașcă, Nicolae Petrescu, Traian Ionescu, Cornel Drăgușin ș.a. (fotbal), Ion Popa, Alexandru Vladar, Eustațiu Mărgărit, Mihai Bădescu (box), Petre Dungaciu, Mircea Lisofschi ș.a. (gimnastică), Nicolae Navasart, Corneliu Bârsănescu, Octavian Mercurean ș.a. (kaidac-canoe), Ion Cornianu (lupte), Cornel Florescu (canotaj), Cornel Mărculescu, Teodor Angelescu, Paul Niculescu ș.a. (polo), Andrei Vâlcea (scrimă), Petre Cișmigiu (tir), Nicolae Sotir, Nicolae Murafa, Gabriel Cherebețiu, Nicolae Tărchilă, Ștefan Roman, Sebastian Mihăilescu (volei), George Chiraleu (baschet) ș.a.

În perioada amintită, specialiștii români au sprijinit dezvoltarea atletismului în Algeria, Niger, Zanzibar/Tanzania, Tunisia; a baschetului, în Algeria și Iran; a boxului, în Algeria, Egipt, Ghana, Indonezia, Iran ș.a.; a canotajului, în Indonezia; a fotbalului, în Algeria, Cipru, Coasta de Fildeș, Congo, Gabon, Guineea, Egipt, Liban, Libia, Maroc, Siria, Sudan, Zanzibar/Tanzania, Tunisia, Turcia, Zair ș.a.; a gimnasticii, în Cipru, Elveția, Grecia, Indonezia, Israel, Mexic, Portugalia ș.a.; a handbalului, în Algeria, Brazilia, Bulgaria, Canada, Cuba, Egipt, Franța, Israel, Italia, Japonia, Mexic, Portugalia, Spania, SUA, Togo, Tunisia ș.a.; a kaidacului și canoei, în Italia, Japonia, Mexic, Portugalia, Spania ș.a.; a luptelor, în Indonezia,

Maroc, Mexic, Portugalia; a poloului, în RF Germania, Indonezia, Iran, Malta, Spania; a scrimei, în Mexic; a tirului cu pistolul, în Columbia, Brazilia, Japonia și Porto Rico; a voleiului, în Albania, Algeria, Belgia, Franța, RF Germania, Grecia, Israel, Italia, Maroc, Mexic, Portugalia, Spania, Turcia ș.a.

Antrenorii români au împărtășit din experiența lor specialiștilor din R.P. Chineză în atletism, handbal, canotaj, kaidac-canoe; celor din RD Germană în volei, rugby și tenis; celor din Iugoslavia și Ungaria în rugby ș.a.

Ion Țiriac a fost manager al unora dintre cei mai mari tenismeni ai lumii, printre care Boris Beker (Germania) și Guillermo Villas (Argentina) ș.a., el afirmându-se totodată ca unul dintre cei mai prestigioși organizatori de mari manifestări internaționale (turnee de tenis, campionate mondiale de natație).

În etapa începută după Revoluția din decembrie 1989, angajarea specialiștilor români la federații și grupări sportive din străinătate s-a făcut pe baza contractelor individuale încheiate de aceștia cu beneficiarii externi. Deseori, astfel de angajări s-au făcut în urma unor concursuri internaționale anunțate de federațiile sau cluburile interesate din străinătate. Ca urmare, câteva sute de antrenori și specialiști din România provenind din aproape toate ramurile de sport cu valoare internațională s-au încadrat la federații și grupări sportive din țări de pe toate continentele. O statistică întocmită de MTS în anul 1993 arăta că la acea dată circa 120 de antrenori români funcționau în peste 37 de țări (ulterior, astfel de statistici nu au mai fost întocmite).

Un mare număr de specialiști români angajați în străinătate provin din domeniul gimnasticii. În această etapă, antrenorii români au pregătit echipele reprezentative de gimnastică ale multor țări, printre care Republica Africa de Sud, Cipru, Danemarca, Elveția, Filipine, Franța, Guatemala, Indonezia, Israel, Italia, Marea Britanie, Namibia, Norvegia, Porto Rico, SUA, Venezuela ș.a. Într-o declarație radiodifuzată în anul 1999, antrenorul echipei olimpice feminine de gimnastică a României, Octavian Bellu, arăta că 11 dintre echipele naționale de gimnastică din lume calificate la JO din anul 2000 erau pregătite de antrenori români.

Mai mulți specialiști români au ocupat funcții importante în compartimentele tehnice ale unor federații din țări cu sport dezvoltat: Dragomir Cioroslan (haltere) – în SUA; Adrian Stan (gimnastică) - în Marea Britanie; Ella Constantinescu (tenis de masă), Petre Ivănescu (handbal), Niculae Firoiu (polo), Erwin Wilk (scrimă) și Valentin Silaghi (box) – în Germania; Ileana Pavel (canotaj) – în Austria, iar recent, Cristian Iordache (polo) – în Marea Britanie ș.a.

Numeroși antrenori români au obținut succese deosebite cu echipele sau sportivii din străinătate pe care i-au pregătit. Printre aceștia s-au aflat Martha și Bela Karoly (gimnastică, în SUA), Adrian David (canotaj, în Australia), Mircea Lucescu (fotbal) – cu echipele cluburilor *Galatasaray* și *Beşiktaş* din Istanbul și cu echipa Șahtior Donețk din Ucraina ș.a.

În aceeași etapă, numeroși sportivi români de performanță s-au transferat la cluburi din străinătate.

În anul 1997, Institutul Național de Sport din Venezuela a angajat 13 antrenori români din 10 discipline (atletism, box, canotaj, gimnastică artistică, gimnastică ritmică, haltere, lupte, caiac-canoe, scrimă, tir) și un medic sportiv pentru pregătirea echipelor reprezentative ale acestei țări în vederea participării la Jocurile Americii de Sud și la Jocurile Bolivariene.

Începând din anii '60 până în anul 2008, pe baza delegărilor făcute de FI, unii dintre cei mai buni specialiști români și-au adus o importantă contribuție la dezvoltarea diferitelor ramuri de sport în numeroase țări, la înfăptuirea programelor Solidarității Olimpice a CIO de dezvoltare a sportului în lume și a programelor similare inițiate de FI. Specialiștii români desemnați pentru aceste misiuni au provenit din mai multe sporturi: atletism (Dumitru D. Alexandrescu), box (Eustațiu Mărgărit), canotaj (Corneliu Florescu, Sergiu Zelinschi), fotbal (Ștefan Kovacs, Victor Stănculescu), gimnastică (Maria Simionescu, Nicolae Vieru, Iosif Hidi, Adrian Stoica), haltere (Lazăr Baroga), handbal (Ioan Kunst-Ghermănescu, Nicolae Nedef, Bogdan Macovei), caiac-canoe (Nicolae Navasart), lupte (Ion Cornianu, Ion Cernea, Simion Popescu, Nicolae Pavel, Dumitru Dana), pentatlon modern (col. Ioan Mureșanu), polo

(Cornel Mărculescu), scrimă (Octavian Zidaru), sanie (Ion Apostol), tir (Petre Cișmigiu), volei (Mihai Chezan, Aurel Drăgan) ș.a. De asemenea, în cadrul Solidarității Olimpice a CIO au condus cursuri de perfecționare a cadrelor naționale ale CNO din diferite țări dr. Emil Ghibu și Mihaela Peneș, iar în domeniul medicinei sportive – prof. univ. dr. Ioan Drăgan.

Pe parcursul anilor, începând cu deceniul 7 al secolului al XX-lea, la solicitarea partenerilor din diverse țări, în România au avut loc numeroase antrenamente comune care au contribuit la creșterea nivelului de pregătire a sportivilor oaspeți și totodată la îmbogățirea experienței antrenorilor loturilor participante. Printre acțiunile de acest fel au fost antrenamentele organizate cu sportivi din Algeria (box, handbal, fotbal), Bulgaria (handbal, polo, sărituri în apă, schi), Canada (lupte), R.P. Chineză (handbal, scrimă), Cuba (handbal), Egipt (box, lupte), Ghana (fotbal), Guineea (fotbal), Indonezia (box, lupte, gimnastică), Iran (box), Israel (fotbal, lupte), Japonia (handbal, caiac-canoe, tir cu pistolul), Liban (fotbal), Maroc (lupte), Mexic (lupte, gimnastică, caiac-canoe), Mongolia (box), Siria (fotbal), Tunisia (box, handbal, lupte), Venezuela (gimnastică) ș.a.

În 1978, FR Lupte a fost distinsă cu *Diploma FILA*, pentru contribuția sa la realizarea Programului internațional al FILA de dezvoltare a luptelor în lume.

Tineri din mai multe țări (Grecia, Israel, Republica Moldova, Maroc, Tunisia ș.a.) au absolvit cursurile Școlii Naționale de Antrenori din subordinea MTS.

La dezvoltarea educației fizice și sportului în alte țări au contribuit Academia Națională de Educație Fizică și Sport din București și unele facultăți de educație fizică din țară unde, în deceniile 7-8 ale secolului al XX-lea au studiat numeroși tineri din circa 15 state, preponderent africane și arabe, beneficiari de burse din partea statului român (Cipru, RD Congo, Ghana, Irak, Liban, Mali, Madagascar, Maroc, Siria, Tanzania, Togo, Tunisia, Volta Superioară, Zair ș.a.). Începând cu anii '80, la ANEFS și-au făcut studiile, pe cont propriu, tineri din mai multe țări.

REUNIUNI ȘI COMPETIȚII INTERNAȚIONALE OFICIALE ORGANIZATE ÎN ROMÂNIA

O contribuție importantă a României la promovarea sportului pe plan mondial o reprezintă organizarea în țara noastră a numeroase competiții și reuniuni ale organismelor sportive internaționale. Pe parcursul anilor, în România s-au organizat peste 70 de CM, peste 110 CE, JMU de Iarnă din 1951 și JMU de Vară din 1981, Jocurile Mondiale ale Surzilor (1977), meciuri pentru titlurile de campioni mondiali sau europeni la box, turnee zonale de șah, competițiile sportive din cadrul Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților (1953), finale sau etape ale cupelor mondiale sau europene, turnee de calificare pentru JO, CM și CE ș.a.

Printre marile manifestări sportive internaționale oficiale care au avut loc în România în prima parte a secolului al XX-lea se numără Conferința Generală a FAI (București și Sinaia, 1931), cel de al 13-lea Congres al Confederației Internaționale a Studenților (CIE), în cadrul căruia a funcționat Secțiunea sportului universitar (Sinaia și București, august 1931), cel de al 4-lea Congres al FIRA (1938), CE de Rugby (1938), mai multe meciuri pentru titlul de campion european la box profesionist ș.a. În anii '30, din România au luat startul raidurile aeriene intercontinentale București - Saigon - București, București - Cairo - Capetown - București ș.a.

În a doua jumătate a secolului al XX-lea și în primii 8 ani ai secolului al XXI-lea, România a găzduit CM la mai multe sporturi, printre care box (tin. și cadeți), dans sportiv, handbal (fem. și jun.), hochei pe gheață (sen., tin. și jun. grupele B și C - mai multe ediții și, în 2007 - CM fem., Divizia a IV-a), judo (veterani), karate SKDUN, lupte (sen., jun., veterani), modelism (diferite discipline - mai multe ediții), nihon budo (karate modern), orientare sportivă (jun.), pescuit sportiv, popice (sen. și jun.), qwan ki do, radioamatorism, rugby (jun.), scrimă (jun.), șah (jun. și copii), table, tenis de masă, de asemenea finala Cupei Davis la tenis (1972), CM Universitare de handbal, tenis de masă și șah, CM

Militare de biatlon, handbal, judo, scrimă, volei, CM de Maraton al Polițiilor ș.a.

În aceeași etapă, în România s-au desfășurat CE la mai multe discipline, printre care baschet (fem., jun., cadete), bob (tin.), box (sen., tin.), canotaj, culturism, fotbal (tin., jun.), fotbal-tenis, gimnastică artistică (fem.), gimnastică ritmică, go, haltere, handbal (fem., jun.), hochei pe gheață (tin. și jun., grupele B și C - mai multe ediții), judo (sen., jun., cadeți), kaiac-canoe, karate FMK, karate Eur&Ka, karate kyokushin, karate tradițional, karate wadokai, karate WKC, lupte (sen.), modelism (diferite discipline - mai multe ediții), parașutism, popice (sen., tin., jun.), pentatlon modern (tin. și jun.), qwan ki do, rugby (jun.), șah (jun. și copii), taekwondo ITF, tenis (sen. și jun.), tenis de masă (jun.), tir (șase ediții), volei ș.a. De asemenea, în România s-au desfășurat competiții pentru Cupa Europei (echipe reprezentative) la pentatlon modern, popice, sărituri în apă ș.a., CE ale sportivilor feroviari (baschet, box, ciclism, polo, popice, volei ș.a.), CE ale sportivilor surzi (tenis de masă, handbal), trei finale al CCE la volei masculin, Turneul final al Cupei Europene FIBA intercluburi, maculin ș.a.

În perioada postbelică, România a găzduit mai multe congrese ale unor foruri sportive mondiale, printre care al 4-lea Congres al FIVB (București, 1953), Adunarea Generală a UIT (București, 1955), al 17-lea Congres al FIRA (București, 1959), al 25-lea Congres al FIS (Mamaia, 1965), al 12-lea Congres al Confederației Internaționale de Pescuit Sportiv (CIPS) (Galați, 1965), al 32 -lea Congres al AIPS (București, 1968), a 15-a Adunare Generală Trienală a Consiliului Internațional de Vânătoare (CIC) (Mamaia, 1968), al 10-lea Congres al FIQ (Mamaia, 1969), al 57-lea Congres al LIHG (Mamaia, 1972), al 24-lea Congres al Comitetului Internațional al Sportului pentru Surzi (CISS) (București, 1977), al 7-lea Congres al IASI (Snagov, 1981), Adunarea Generală a FISU (București, 1981), Congresul Grupului Latin de Medicină Sportivă din cadrul FIMS (Brașov, 1985), al 2-lea Congres al Uniunii Sportive Internaționale a Polițiilor (USIP) (Mamaia, 1992), Adunarea Plenară Anuală a AIT, Regiunea I (București, 1997) ș.a.

De asemenea, în România s-au desfășurat congrese ale unor organisme sportive europene, printre care Adunarea Generală a Comisiei Sportive Europene de Volei (CSEV) (București, 1963 și 1975), Congresul Comitetului European de Atletism din cadrul IAAF (București, 1969), al 2-lea Congres European de Medicină Sportivă (București, 1969), Conferința Comitetului European de Lupte (CELA) din cadrul FILA (București, 1979), Conferința Permanentă FIBA pentru țările din Europa și Bazinul Mediteranei (Mamaia, 1970), congresele EABA din 1978 și 1998 (ambele au avut loc la Neptun), Adunarea Generală a Confederației Europene de Tir (CET) (București, 1983), Congresul UEG (Brașov, 1995), Congresul Federației Europene de Go (EGF) (Mamaia, 1998), Congresul Uniunii Europene de Motociclism (UEM) (București, 1999), Congresul FIRA-AER (București, 2002) ș.a.

În aceeași etapă, în România au avut loc ședințe ale comitetelor executive ale unor OSI, FI sau FE (FIBT, FILA, UIT, FIDE, ITTF, FISA, FIRA, UEFA, EABA, IASI, ETTU, FISU, UEPS ș.a.), numeroase ședințe ale unor comisii ale FI și FE, reuniuni ale organismelor sportive balcanice și ale țărilor latine, cursuri internaționale de antrenori și arbitri ș.a., reuniuni și simpozioane internaționale de știință a sportului și de medicină sportivă desfășurate sub egida organismelor internaționale de profil.

COR, împreună cu alte instituții, a organizat trecerea prin România a Ștafeti Flăcării JO München - 1972 și a Ștafetei Flăcării JO Moscova-1980. Cu aceste prilejuri, pe traseele străbătute de Flacăra Olimpică, au avut loc manifestări cultural-sportive, în care a fost exprimată dorința sportivilor români de a contribui la triumful idealurilor olimpice, la dezvoltarea relațiilor de prietenie între sportivii din întreaga lume, la consolidarea păcii și înțelegerii între popoare.

STRUCTURI CU ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL RELAȚIILOR SPORTIVE INTERNAȚIONALE

Pe parcursul timpului, structura însărcinată cu activitatea de relații internaționale în cadrul orga-

nismului național responsabil cu sportul din România a cunoscut diferite formule organizatorice: *direcție*, *direcție generală* sau *secție* subordonată conducătorului organismului sportiv național, *serviciu* în cadrul unei direcții sau al unei secții, iar în anii 2003-2006 – *compartiment* în cadrul Direcției generale programe sportive a ANS. Documentele consultate nu indică existența unui compartiment de relații internaționale în cadrul FSSR și UFSR. Se pare că pentru prima dată la noi, o structură distinctă având atribuții de relații cu străinătatea în cadrul organismului național responsabil cu sportul a fost creată la începutul anilor '40: în organigrama **OSR (1940-1944)** a existat Serviciul legături cu străinătatea; în 1943, a fost creată Direcțiunea Relațiilor cu străinătatea, având ca director onorific pe șeful Protocolului din cadrul Președinției Consiliului de Miniștri, Gheorghe Darie, iar ca secretar general, de asemenea, onorific, pe Ionel Pop. Etapa **OSP (1944-1949)**: Serviciul legături cu străinătatea în cadrul Direcției administrative, director – Marcel Vlaicu (până la sfârșitul lunii mai 1948), șefi serviciu – Alfred Găbunea, Dimitrie Plomaritis. Etapa **CCFS/CM (1949-1960)**: Direcția legăturilor sportive cu străinătatea, directori Gheorghe Bianu (până în 1959), Gheorghe (Paul) Georgescu (1959-1960). Etapa **UCFS (1960-1967)**: Secția relații cu străinătatea, șefi secție – Gheorghe (Paul) Georgescu (1960-1961), Valentin Constandache (1962), Ion Păun (1962-1967), adjunct șef secție – Grigore Arjoca (1964-1967). Etapa **CNEFS (1967-1989)**: Secția relații cu străinătatea (1967-1974), șef secție – Ion Păun, adjunct șef secție – Grigore Arjoca; serviciul relații sportive internaționale, secretariat, protocol în cadrul Secției Sport de performanță și pregătire olimpică, șef secție – Valentin Constandache, șefi serviciu – Ion Păun (1974-1982), Petre Focșeneanu (1983-1989). Colaboratori cu activitate îndelungată în domeniul relațiilor sportive internaționale în perioada anilor '60 - '80: Zaharia Fleischer, Ion Stefanori, Mircea Sămăreanu, Constantin Matache, Roxana Georgescu, Maria Comarnischi, Alina Emilianov, Mircea Ciobanu, Doina Antonie, Vasile Silaghi, Gertrude Căpățână, Alexandru Calciu, Mihaela Mioc, Cornel

Dănăilă, Ionel Dobriceanu, Lucia Iliescu. Etapa **Ministerul Sportului (decembrie 1989 – septembrie 1990)**: Serviciul cooperare externă, relații cu publicul și secretariat, șef serviciu – Petre Focșeneanu. Etapa **Ministerul Tineretului și Sportului (septembrie 1990-2003)**: Direcția relații sportive internaționale (1990-1992), director – Mihaela Mioc; Serviciul relații cu organizații sportive naționale și internaționale, șef serviciu – Constantin Matache (1990-1992); Direcția relații internaționale, vize consulare, transport internațional, secretariat și protocol (comună pentru domeniile tineretului și sportului) (1992-1997), director: Mihaela Mioc (1992-1997); Serviciul relații internaționale sport (1992-1997), șef serviciu – Constantin Matache; Direcția relații internaționale (comună pentru domeniile tineretului și sportului) (1997-1999), directori - Anca Maria Frăsie (1997-1998), Cornel Dănăilă (1998-1999); Serviciul relații internaționale sport (1997-1998), șef serviciu - Cornel Dănăilă (1997-1998); Direcția generală relații internaționale (comună pentru domeniile tineretului și sportului) (1999- ianuarie 2001), director general – Cornel Dănăilă; Serviciul relații internaționale sport, șef serviciu – Constantin Matache (1998-ianuarie 2001); Direcția relații sportive internaționale (2001-2003), directori – Cornel Dănăilă (ianuarie-august 2001), Alexandru Paraschivescu (2001-2003). Etapa **ANS (2003-2008)**: Direcția generală programe sportive, director general – Arthur Hoffmann; subdiviziune – Compartimentul relații internaționale și integrare europeană (2003-2006), coordonator compartiment – Alexandru Parachivescu; Direcția relații internaționale și integrare europeană, director – Alexandru Paraschivescu (2006-2007), Direcția relații internaționale, director – Adriana Ciorbaru (2007-2008). **A doua etapă MTS**: Direcția generală relații internaționale (comună pentru domeniile tineretului și sportului) (2009), directori generali – Claudiu Lucaci (interimar, martie – iunie 2009), Sorin Moldovan (începând din august 2009). Etapa **Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret (ANST) (din 2010)**: Direcția relații internaționale și gestionarea fondurilor europene nerambursabile

(comună pentru domeniile tineretului și sportului), director – Sorin Moldovan.

Colaboratori cu activitate îndelungată în domeniul relațiilor sportive internaționale în perioada 1990-2009: Cornel Dănăilă, Constantin Matache, Alexandru Calciu, Virginia Oprișan, Bogdan Goiceanu, Ștefania Răsădeanu, Mihnea Bolintineanu, Mihai Constantinescu, Irene Arădăvoaicei, Adriana Ciorbaru, Elena Nicolau, Daniele Șuță.

În schema de organizare a COR, o lungă perioadă nu a existat o structură cu atribuții de relații internaționale încadrată cu personal salariat, activitatea specifică realizându-se cu sprijinul compartimentului de specialitate din cadrul organismului național responsabil cu sportul. După dobândirea de către COR a statutului de persoană juridică (H.G. nr. 124/1991), alături de alte direcții, în organigrama COR a fost inclusă și Direcția relații internaționale, care a fost menținută și în organigrama COSR. Funcția de director al acestei direcții a fost exercitată succesiv de Petre Focșeneanu (1991-1997), Mihaela Peneș (1997-1999) și Mihaela Mioc, numită în 1999, care se afla în postul respectiv la sfârșitul anului 2009.

SEMNE ALE PREȚUIRII

A. DISTINCȚII CONFERITE DE CIO UNOR INSTITUȚII ȘI PERSONALITĂȚI DIN ROMÂNIA

I. DRAPELUL CIO: Comitetul Olimpic Român, 1986.

II. ORDINUL OLIMPIC:

1. Lia Manoliu (Bronz, 1975);
2. Gen. Marin Dragnea (Argint, 1983);
3. Nadia Comăneci (Argint, 1984);
4. Hero Lupescu (Argint, 1984);
5. Haralambie Alexa (Argint, 1985);
6. Nicolae Ceaușescu (Aur, 1985);
7. Gavrilă Barani (Argint, 1986);
8. Ioan Kunst-Ghermănescu (Argint, 1990);
9. Ivan Potzaichin (Argint, 1990);
10. Cristian Țopescu (1998);
11. Nadia Comăneci (2004).

III. TROFEE ALE CIO:

1. Iolanda Balaș: Trofeul *Mohammed Taher Pacha* (1963);
2. Lia Manoliu: Trofeul *Femeia în Sport* (1990);
3. Victor Bănciulescu: *Trofeul pentru cel mai bun ziarist olimpic* (1990);
4. Lia Manoliu: Trofeul *Centenarul CIO* (1994);
5. Octavian Vintilă: Trofeul *Sportul și Universalitatea* (2000);
6. Cristian Gațu: Trofeul *Sportul și Voluntariatul* (2001);
7. Elena Frâncu: Trofeul *Sportul și Starea de bine* (2002);
8. Dan Popper: Trofeul *Pentru Excelență sportivă* (2003);
9. Elisabeta Lipă: Trofeul *SportStar* (2004);
10. Teodor Roibu: Trofeul *Sportul și promovarea olimpismului* (2007).

IV. DIPLOME ALE CIO:

1. Dumitru D. Alexandrescu: Diploma CIO pentru contribuții la înfăptuirea Programului Solidarității Olimpice a CIO privind dezvoltarea atletismului în lume (1983);
2. Victor Bănciulescu: Diploma olimpică de merit (1984);
3. Niculina Predescu: Diploma CIO pentru contribuții la dezvoltarea tirului în rândul femeilor (1984);
4. Cristian Țopescu: Diploma de onoare a CIO (1994);
5. Nicolae Vieru: Diploma CIO pentru contribuții la dezvoltarea sportului și olimpismului, la promovarea prieteniei și solidarității între popoare (2001);

6. Ana Pascu: Diploma CIO *Femeia și Sportul* (2007);

7. Laura Badea Cârlescu: Diploma de merit a CIO pentru contribuții și implicarea femeii în sport și în Mișcarea Olimpică (2008);

8. Gabriela Szabo: Diploma CIO *Femeia și Sportul* (2009);

9. Maria (Uca) Marinescu: Diploma CIO *Sportul și Mediul înconjurător* (2009).

V. INSIGNA DE AUR A CIO:

Daniela Silivaș, Paula Ivan, Rodica Arba, Olga Homeghi, Sorin Babii, Vasile Pușcașu (1990).

B. DISTINCȚII CONFERITE DE UNESCO:

1. Aurelia Suciu: Diploma de onoare a UNESCO pentru contribuții la dezvoltarea educației fizice și sportului (1992);

2. Victor Tibacu: Distincția oficială a UNESCO pentru servicii aduse educației fizice și sportului (2004, post mortem).

C. DISTINCȚII CONFERITE DE COMITETUL INTERNAȚIONAL PENTRU FAIR-PLAY:

1. Lia Manoliu: Trofeul internațional *Fairplay* (1974);

2. Victor Bănciulescu: Diploma de Onoare (1987);

3. Academia Olimpică Română: Scrisoare de felicitare (1998).

ACORDURILE INTERNAȚIONALE ALE ROMÂNIEI ÎN DOMENIUL SPORTULUI

A. Acorduri bilaterale de colaborare pe termen lung în domeniul sportului semnate în numele Guvernului României sau de organisme naționale responsabile cu sportul

Nr. crt.	Denumirea acordului	Data și locul semnării	Termen de valabilitate	Observații
1.	Convenție între Federația Societăților de Sport din România (FSSR) și Uniunea Societăților Franceze de Sporturi Atletice (USFSA) din Franța	1919, Paris		Textul documentului nu a fost identificat
2.	Acord între Oficiul pentru Educația Tineretului Român (OETR) și Consiliul Național de Educație Fizică (OTT) din Ungaria	5 mai 1936, Budapesta	3 ani	
3.	Acord între Uniunea Federațiilor de Sport din România (UFSR) și Consiliul Național de Educație Fizică (OTT) din Ungaria	3 mai 1939, Budapesta	1 an	
4.	Convenție de amicitie sportivă între Organizația Sportului Popular (OSP) din România și Consiliul Național al Sporturilor din Ungaria	Septembrie 1945, București		
5.	Protocolul convorbirilor dintre delegația Organizației Sportul Popular (OSP) din România și delegația Organizației Naroden Sport din Bulgaria	3 decembrie 1945, Sofia		
6.	Proces-verbal al convorbirilor dintre delegația Organizației Sportului Popular (OSP) din România și delegația Ministerului Instrucțiunii Publice din Republica Cehoslovacă privind dezvoltarea colaborării sportive bilaterale	27 iunie 1946, Praga		-
7.	Aranjament privind colaborarea în domeniul culturii fizice, sportului și tineretului între Republica Socialistă România și Republica Franceză	26 iunie 1967, București	3 ani, cu prelungire automată	HCM nr. 2097/30 aug. 1967
8.	Înțelegere privind întărirea colaborării în domeniul sportului între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Comitetul pentru Cultură Fizică și Sport de pe lângă Consiliul de Miniștri al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste	29 aprilie 1973, Moscova	31 decembrie 1976	-
9.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Uniunea Bulgară de Cultură Fizică și Sport din Republica Populară Bulgaria	26 mai 1973, București	31 dec. 1980	Prelungită valabilitatea succesiv până în anul 1993
10.	Înțelegere privind colaborarea sportivă între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Oficiul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Populară Ungară	19 iunie 1973, Budapesta	19 iunie 1977	-
11.	Înțelegere între organizațiile și organele sportive din Republica Socialistă România și din Republica Democrată Germană privind colaborarea în domeniul educației fizice și sportului	29 iunie 1973, București	Decembrie 1980	Prelungită valabilitatea succesiv până în anul 1992

12.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Uniunea Cehoslovacă de Cultură Fizică și Sport din Republica Socialistă Cehoslovacă privind colaborarea în domeniul sportului	10 iulie 1973, Praga	Decembrie 1980	Prelungită valabilitatea succesiv până în anul 1992
13.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Comitetul General al Sporturilor și Turismului din Republica Populară Polonă privind cooperarea în domeniul educației fizice și sportului	8 noiembrie 1973, București	Nedeterminat	-
14.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Uniunea Federațiilor de Cultură Fizică din Iugoslavia privind cooperarea în domeniul educației fizice și sportului	13 aprilie 1974, Belgrad	13 aprilie 1979	Prelungită valabilitatea succesiv până în anul 1991
15.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Institutul Național pentru Sport, Educație Fizică și Recreere din Republica Cuba	12 sept. 1974, București	Septembrie 1980	Prelungită valabilitatea succesiv până în 1992
16.	Înțelegere de colaborare între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Uniunea Germană a Sportului din Republica Federală Germania	19 aprilie 1975, București	5 ani, cu prelungire pentru încă 5 ani	Prelungită valabilitatea până în 1990
17.	Înțelegere privind întărirea colaborării în domeniul sportului între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Comitetul pentru Cultură Fizică și Sport de pe lângă Consiliul de Miniștri al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste	23 sept. 1976, Suhumi	31 decembrie 1980	Prelungită valabilitatea succesiv până în anul 1988
18.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Uniunea Mongolă de Cultură Fizică și Sport din Republica Populară Mongolă privind colaborarea în domeniul educației fizice și sportului	24 sept. 1976, Suhumi	Nedeterminat	-
19.	Protocol privind schimburile în domeniul educației fizice între Republica Socialistă România și Republica Portugheză	21 ian. 1977 Lisabona	31 dec. 1979	-
20.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Institutul Național al Sportului din Mexic privind colaborarea în domeniul sportului	7 iulie 1977, București	5 ani, cu prelungire pentru încă 5 ani	-
21.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Oficiul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Populară Ungară privind colaborarea sportivă pe anii 1977-1981	1 sept. 1977, București	4 ani, cu prelungire automată pe noi perioade de 4 ani	-
22.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Comitetul Olimpic Național Italian privind colaborarea în domeniul educației fizice și sportului	6 mai 1980, București	4 ani, cu prelungire automată pe noi perioade de 4 ani	-
23.	Înțelegere între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Ministerul Tineretului și Sportului din Republica Tunisiană privind colaborarea în domeniul educației fizice și sportului	22 iunie 1981, București	Nedeterminat	-
24.	Protocol de Înțelegere-cadru privind schimburile sportive între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Secretariatul de Stat pentru Tineret și Sport al Regatului Maroc	24 sept. 1982, București	Nedeterminat	-

25.	Înțelegere-cadru privind schimburile sportive între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Secretariatul Comitetului Popular General pentru Sportul de Masă din Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă	29 iulie 1983, București	Nelimitat	-
26.	Principii de cooperare între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Uniunea Sportivă Muncitorească „Tyovaen Urheiluliitto R.Y.” din Finlanda	14 ian. 1985 București	31 decembrie 1990	-
27.	Protocol privind colaborarea în domeniul sportului între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Directoratul General pentru Educație Fizică și Sport din Republica Turcia	23 iunie 1987, Ankara	Patru ani	-
28.	Înțelegere privind colaborarea în domeniul culturii fizice și sportului între Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport din Republica Socialistă România și Comitetul de Stat pentru Cultură Fizică și Sport din Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste	12 mai 1988 București	31 decembrie 2000	-
29.	Înțelegere între Ministerul Sportului din România și Ministerul Sporturilor din Republica Coreea privind cooperarea sportivă	25 mai 1990 București	4 ani, cu prelungire pentru un an	-
30.	Acord de cooperare în domeniul sportului între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Directoratul General pentru Tineret și Sport din Republica Turcia	7 decembrie 1990, București	6 ani, cu posibilitatea prelungerii pentru noi perioade	-
31.	Acord de cooperare între Comitetul Olimpic Român, Ministerul Tineretului și Sportului din România și Comitetul Olimpic și Interfederal Belgian	13 dec.1990 București	31 dec. 1996	-
32.	Înțelegere de colaborare între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Departamentul de Stat pentru Tineret și Sport din Republica Moldova	11 aprilie 1991, București	6 ani, cu posibilitatea prelungerii pt. noi perioade de 4 ani	-
33.	Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Franceze cu privire la cooperarea și schimburile în domeniul tineretului și sporturilor	19 aprilie 1991, București	5 ani, cu prelungire de la sine	H.G. nr. 333/ 16 iunie 1992
34.	Înțelegere de colaborare între Ministerul Tineretului și Sportului – Departamentul Sport din România și Organizația Sporturilor din Cipru	9 noiembrie 1991, București	4 ani, cu prelungire pentru încă 4 ani	-
35.	Protocol de cooperare între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Ministerul Tineretului și Sportului din Regatul Maroc	27 februarie 1992, Rabat	6 ani, cu prelungire pentru câte un an	-
36.	Program de cooperare sportivă între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Consiliul Superior al Sporturilor din Spania	Mai 1992, Madrid și București	5 ani, cu prelungire pentru încă 5 ani	Documentul s-a semnat prin corespondență
37.	Înțelegere privind colaborarea în domeniul sportului între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Comisia Națională a Sporturilor din Republica Federală Nigeria	9 noiembrie 1993, București	5 ani, cu prelungire pentru încă 5 ani	H.G. nr.134/ 30 martie 1994

38.	Înțelegere între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Comitetul de Stat pentru Cultură Fizică și Sport din Republica Populară Chineză privind colaborarea în domeniul sportului	23 octombrie 1995, Nanjing	5 ani, cu prelungiri pt. noi perioade de 2 ani. Încetat valabilitatea la 4.08.2006	H.G. nr. 38/30 ianuarie 1996
39.	Acord privind colaborarea în domeniul sportului între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Institutul Național de Sport, Educație Fizică și Recreere din Republica Cuba	14 dec. 1995, București	5 ani, cu prelungiri pe noi perioade de 2 ani	H.G. nr. 207/27 martie 1996
40.	Protocol de cooperare în domeniul sportului între Guvernul României și Guvernul Statului Qatar	23 dec. 1995, Doha	Nelimitat	H.G. nr. 543/12 sept. 1996
41.	Acord între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Uniunea Generală a Sportului din Republica Arabă Siriană privind cooperarea în domeniul sportului	20 ian. 1998, București	5 ani, cu prelungire pentru încă 5 ani	H.G. nr. 349/30 iunie 1998
42.	Acord între Guvernul României și Guvernul Georgiei privind cooperarea în domeniul sportului	11 noiembrie 1998, Tbilisi	5 ani, cu prelungiri pentru noi perioade de 5 ani	H.G. nr. 515/24 iunie 1999
43.	Înțelegere între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Ministerul Educației și Științei al Republicii Moldova privind cooperarea în domeniile tineretului și sportului	8 iunie 1999, Chișinău	5 ani, cu prelungire pentru încă 5 ani	H.G. nr. 912/4 noiembrie 1999
44.	Înțelegere între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Comitetul de Stat pentru Cultură Fizică și Sport din Ucraina privind cooperarea în domeniul sportului	17 iunie 1999, Kiev	5 ani, cu prelungiri pe noi perioade de câte 5 ani	H.G. nr. 26/13 ianuarie 2000
45.	Înțelegere între Ministerul Tineretului și Sportului din România și Ministerul Culturii Fizice, Sportului și Turismului din Federația Rusă privind cooperarea în domeniul educației fizice și sportului	25 noiembrie 1999, Moscova	5 ani, cu prelungire pentru încă 5 ani	H.G. nr. 198/17 martie 2000
46.	Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Africa de Sud privind cooperarea în domeniul sportului	31 martie 2000, Pretoria	5 ani, cu prelungire pentru încă 5 ani	H.G. nr. 745/31 august 2000
47.	Program de cooperare sportivă între Agenția Națională pentru Sport din România și Consiliul Superior al Sporturilor din Spania	14 oct. 2003, Madrid	5 ani	
48.	Program de cooperare sportivă între Agenția Națională pentru Sport din România și Departamentul Sport din cadrul Ministerului Educației și Sporturilor din Republica Serbia	12 iulie 2006, Timișoara	Un an, cu prelungire automată pentru noi perioade	
49.	Înțelegere privind cooperarea în domeniul sportului între Agenția Națională pentru Sport din România și Administrația Generală pentru Sport a Republicii Populare Chineze	4 august 2006, București	4 ani	Aprobarea Primului Ministru al României nr. 5/5572 din 9 aug. 2006
50.	Program de cooperare în domeniul educației fizice și sportului între Agenția Națională pentru Sport din România și Comisia Națională pentru Cultură Fizică și Sport a Statelor Unite Mexicane	3 decembrie 2007, simultan la Ciudad de Mexico și București	4 ani	

51.	Înțelegere de cooperare în domeniul educației fizice și sportului între Agenția Națională pentru Sport din România și Agenția de Stat pentru Tineret și Sport din Republica Bulgaria	24 iunie 2008, București	5 ani	Aprobarea Primului Ministru al României nr. 20/14086 din 8 noiembrie 2007
-----	--	--------------------------	-------	---

B. Acorduri bilaterale de cooperare încheiate de COR/COSR cu comitete naționale olimpice din alte țări

Nr. crt.	Denumirea acordului	Data și locul semnării	Termen de valabilitate	Observații
1.	Înțelegere între Comitetul Olimpic Român și Comitetul Olimpic și Sportiv Francez	2 iunie 1984, Paris	5 ani, cu prelungire automată pe noi perioade de 5 ani	
2.	Înțelegere de cooperare între Comitetul Olimpic Român și Comitetul Olimpic al Statelor Unite ale Americii	9 iunie 1990, București	5 ani, cu prelungire automată pe noi perioade de 5 ani	
3.	Acord de cooperare între Comitetul Olimpic Român, Ministerul Tineretului și Sportului din România și Comitetul Olimpic și Interfederal Belgian	13 dec. 1990, București	31 decembrie 1996	
4.	Înțelegere privind colaborarea în domeniul sportului și educației fizice între Comitetele Naționale Olimpice ale României și Statului Israel	9 ianuarie 1991, Tel Aviv		
5.	Acord de cooperare între Comitetul Olimpic Român și Comitetul Național Olimpic al Slovaciei	7 mai 1994, Bratislava		
6.	Acord de cooperare între Comitetul Olimpic Român și Comitetul Olimpic Ungar	9 iunie 1994, București	3 ani	Acordul a fost reînnoit în 1997, la Budapesta
7.	Acord de cooperare între Comitetul Olimpic Român și Comitetul Național Olimpic al Republicii Cehe	23 noiembrie 1994, Praga		
8.	Acord de cooperare între Comitetul Olimpic Român și Comitetul Național Olimpic Italian	Februarie 1997, Roma	4 ani	
9.	Acord de cooperare în domeniul sportului între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Național Olimpic Iordanian	30 iunie 2006, București		
10.	Acord bilateral de cooperare sportivă între Comitetul Olimpic și Sportiv Român (COSR) și Comitetul Olimpic al Statelor Unite ale Americii (USOC)	20 iunie 2007, Irvine, California (SUA)	31 decembrie 2010, cu posibilitatea de a fi prelungit	
11.	Acord pentru un program de schimburi sportive între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Olimpic al Republicii Coreea	7 august 2008, Beijing	Nelimitat	

12.	Acord de colaborare sportivă între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Consiliul Olimpic al Irlandei	28 ianuarie 2009, Dublin	31 dec. 2012, cu posibilitatea de a fi prelungit	
13.	Acord de colaborare sportivă între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Olimpic Sloven	13 martie 2009, Izvorani/București	31 dec. 2012, cu posibilitatea de a fi prelungit	
14.	Memorandum de înțelegere între Comitetul Olimpic și Sportiv Român (COSR) și Asociația Olimpică a Marii Britanii (BOA)	6 iulie 2009, Londra	31 dec. 2012, cu posibilitatea de a fi prelungit	
15.	Acord de colaborare sportivă între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Olimpic și Sportiv German	5 oct. 2009, Copenhaga	31 dec. 2012, cu posibilitatea de a fi prelungit	
16.	Acord pentru un program de schimburi sportive între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Olimpic Polonez	12 oct. 2009, Varșovia	Nelimitat	
17.	Acord de colaborare sportivă între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Național Olimpic al Republicii Moldova	14 oct. 2009, Chișinău	31 dec. 2012, cu posibilitatea de a fi prelungit	
18.	Acord de colaborare între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Național Olimpic din Albania	17 noiembrie 2009, Izvorani/București	4 ani, cu posibilitatea de a fi prelungit	
19.	Memorandum de înțelegere în domeniul sportului între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Național Olimpic din Cipru	27 noiembrie 2009, Lisabona	4 ani, cu posibilitatea de a fi prelungit	
20.	Acord de colaborare sportivă între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Olimpic al Turciei	Noiembrie 2009	4 ani, cu posibilitatea de a fi prelungit	Semnarea acordului s-a făcut prin corespondență
21.	Acord de colaborare între Comitetul Olimpic și Sportiv Român și Comitetul Național Olimpic al Croației	11 decembrie 2009, Izvorani/București	31 decembrie 2013, cu posibilitatea de a fi prelungit	

COMPETIȚIILE SPORTIVE BALCANICE. CONTRIBUȚIA ROMÂNIEI

Competițiile sportive balcanice (c.s.b.) sunt întreceri multilaterale între sportivi sau echipe reprezentative de seniori, tineret și/sau juniori ale țărilor balcanice, care se desfășoară pe sporturi, în conformitate cu regulamentele tehnice ale FI, pe baza unei planificări prealabile, de regulă anual, prin rotație, în una din țările participante. Scopul lor este de a contribui la ridicarea nivelului de pregătire sportivilor și la dezvoltarea raporturilor de colaborare și prietenie între organizațiile sportive și popoarele din această zonă geografică. La unele sporturi, c.s.b. au avut loc și între echipe de club. Organizațiile sportive din România s-au numărat printre inițiatorii c.s.b., iar pe parcurs ele s-au manifestat în mod constant ca un factor activ și constructiv în desfășurarea lor. Pe parcursul timpului, c.s.b. au purtat diferite denumiri, care, în fond, au aceeași semnificație: Olimpiada Balcanilor, Olimpiada Balcanică, Jocurile Intersportive Balcanice, Cupa Balcanilor (care au ieșit din uz), Jocurile Balcanice (în atletism și, uneori, și în alte sporturi, în special la jocuri), Cupa Balcanică (la fotbal și la alte sporturi); în majoritatea sporturilor se folosește sintagma „campionat(e) balcanic(e)”; la câteva sporturi s-au adoptat denumiri specifice: Crosul Balcanic (atletism), raliul balcanic (în automobilism), motocrosul balcanic ș.a. În limbajul cotidian, în toate sporturile se folosesc termenii „balcaniadă”/„balcaniade” cu referire la o anumită competiție balcanică sau la mai multe competiții din această categorie. În unele etape au existat încercări, dar fără rezultate, de a se adopta o terminologie unică pentru aceste competiții. Termenii „balcanică”, „balcanic”, „balcanice” au intrat în limbajul sportiv la mijlocul deceniului 3 al secolului al XX-lea, fiind folosiți pentru prima dată în domeniul fotbalului.

Ideea instituirii unor competiții sportive balcanice a apărut și s-a materializat la început în fotbal, apoi în atletism și în alte sporturi.

Cupa Balcanică la Fotbal (CuBF) este competiția care a deschis calea organizării întrecerilor sportive balcanice. Ea a apărut ca urmare a unei inițiative românești. La 18 decembrie 1926, la Timișoara a avut loc o reuniune româno-iugoslavă pe teme de fotbal având ca scop principal adoptarea programului meciurilor dintre echipele reprezentative ale celor două țări pentru Cupa regelui Alexandru al Iugoslaviei. Cu acea ocazie, Liviu Iuga, membru al Comisiei Centrale de Fotbal Asociație (CC FAS) din cadrul FSSR, a propus organizarea unei „Olimpiade Balcanice” la fotbal (*Gazeta sporturilor*, 24.12.1926). Delegația iugoslavă a acceptat propunerea, cele două părți convenind să acționeze împreună pentru realizarea proiectului. Presa sportivă românească din anul 1927 scria despre necesitatea instituirii Cupei Balcanice la Fotbal (CuBF) după modelul Cupei Europei Centrale. Decizia privind înființarea CuBF, regulamentul de desfășurare și alte detalii au fost adoptate în cadrul a două reuniuni ale reprezentanților forurilor fotbalistice din țările interesate, care au avut loc, prima la Belgrad, la 14 aprilie 1929, cu participarea delegaților din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia și România (Constantin Medeleanu, membru al CC FAS din cadrul FSSR) și a doua - la București, la 10 mai 1929, cu participarea delegaților din Grecia, Iugoslavia și România (Constantin Medeleanu și Octav Luchide, membru supeant al Comitetului Central al FSSR, secretar general al CC FAS). Ambele manifestări au fost aprobate de Comitetul Central al FSSR (Buletinul oficial al FSSR nr. 5 și nr. 9/1929). Printre altele, cele două reuniuni au hotărât: se instituie CuBF (numită la acea dată „Cupa Balcanilor”) pentru

echipele naționale de seniori ale țărilor balcanice; la ediția I participă, conform înscrierilor, echipele naționale ale Bulgariei, Greciei, Iugoslaviei și României; federațiile din celelalte țări pot adera la CuBF după încheierea primei ediții și după ce vor confirma acordul lor cu regulamentul în vigoare; competiția se desfășoară în sistemul fiecare cu fiecare, cu tur și retur; programul jocurilor se stabilește prin tragere la sorți; meciurile vor fi conduse de arbitri internaționali proveniți din țările participante, desemnați de Comitetul CuBF; țara organizatoare asigură cheltuielile de ședere și 50% din costul transportului internațional; fiecare federație participantă plătește o taxă de 10 dolari SUA pentru fiecare meci; echipei câștigătoare a fiecărei ediții i se conferă trofeul challenge „Cupa Balcanică”; în fiecare an se întrunește adunarea generală a reprezentanților federațiilor participante, care adoptă deciziile privind CuBF; în adunarea generală, fiecare federație națională participantă dispune de un sigur vot; desfășurarea competiției este coordonată de un comitet ales pentru o perioadă de doi ani, format din câte un reprezentant al fiecărei țări participante ș.a. Reuniunea de la București, din 10 mai 1929, a adoptat Statutul și Regulamentul CuBF și a procedat la constituirea Comitetului CuBF, în funcția de președinte fiind ales Constantin Medeleanu, iar în cea de secretar-casier – Iosif Riboli (Iug); a fost adoptat programul jocurilor din cadrul primei ediții a CuBF (primul joc: România – Iugoslavia, București, 6 octombrie 1929) și a fost întocmită lista cu arbitrii primei ediții a competiției, din România fiind desemnați dr. Sabin Vașianu, dr. Teofil Morariu, Costel Rădulescu, Grigore Seliceanu și Ioan Buzna. Participanții au convenit că înființarea CuBF se poate face numai cu aprobarea FIFA și au stabilit procedura de urmat în vederea obținerii aprobării necesare (Buletinul oficial al FSSR, nr. 10/15 mai 1929). Presa sportivă românească din acea vreme a salutat decizia privind înființarea CuBF, apreciind că această competiție va contribui la rezolvarea, într-o bună măsură, a problemei calendarului internațional al echipei naționale. Pe parcurs, Statutul și Regulamentul CuBF au suferit unele modificări. În Adunarea generală a CuBF din 1930 s-a adus un amendament la Statutul Comitetului CuBF, în sensul că președinția

acestui for este asigurată, prin rotație, pentru câte o perioadă de un an, de reprezentantul fiecărei federații naționale, desemnat de aceasta, în timp ce secretarul-casier este ales pe o durată nedeterminată. Întrucât, în 1930, C. Medeleanu și-a încetat activitatea în domeniul fotbalului, funcția de președinte al Comitetului CuBF a fost preluată de secretarul general al FR Fotbal Asociație, Octav Luchide, care în anul 1932 a fost ales secretar-casier al CuBF. Cupa Balcanică la Fotbal s-a desfășurat până în 1936 inclusiv, după care aceasta a fost sistată temporar.

Jocurile Balcanice de Atletism (JBA). La începutul anului 1928, FSSR a primit din partea Uniunii Societăților Elene de Gimnastică și Atletism (SEGAS) o scrisoare, în care se propunea organizarea anuală a unei competiții sportive „pan-balcanice”. Propunerea greacă a fost inclusă pe odinea de zi a ședinței Comitetului Central al FSSR din 5 februarie 1928. În urma dezbatelor, procesul-verbal al ședinței menționate a fixat rezoluția de mai jos: „Referitor la propunerea Uniunii Societăților Elene de Gimnastică și Atletism de a se organiza, în fiecare an, întreceri între concurenții țărilor balcanice, s-au luat următoarele decizii: a. Se va cere urgent avizul comisiilor centrale (ale FSSR – n.n.) de atletism, scrimă, tenis și fotbal; b. Titulatura „pan-balcanică” nu este fericită și se propune „sud-europeană”; c. Se va cere Uniunii Societăților Elene de Gimnastică și Atletism să arate condițiile tehnice și materiale ale acestei manifestări” (Buletinul oficial al FSSR, nr. 6/15 martie 1928). Documentele oficiale ulterioare ale FSSR din anul 1928 nu mai conțin nicio altă referire la acest subiect.

Surse bibliografice românești și străine, precum și documente de arhivă ne indică modul în care s-a ajuns la adoptarea deciziei colective privind înființarea JB. Un rol determinant în această direcție l-au avut JO din 1928, de la Amsterdam. Preocupați de evoluțiile slabe ale sportivilor din țările lor în întrecerile respectivei ediții a JO, reprezentanți ai organismelor sportive centrale din Grecia, România (Octav Luchide, membru supleant al Comitetului Central al FSSR, președintele Comisiei Centrale de Atletism din cadrul FSSR) și Iugoslavia, întruniți cu ocazia Congresului IAAF din 1928, de la Amster-

dam, au convenit asupra necesității de a se organiza o competiție tradițională a atletilor din țările balcanice în vederea participării lor cu rezultate satisfăcătoare la marile manifestări internaționale. În mod concret s-a decis ca în toamna anului 1929, în Grecia să aibă loc un concurs experimental de atletism și un congres al reprezentanților organismelor sportive centrale din țările balcanice. Conform înțelegerii, SEGAS a transmis organismelor sportive centrale ale tuturor țărilor balcanice invitația la cele două manifestări, inițiativa respectivă bucurându-se de susținerea FSSR (Buletinul oficial al FSSR nr. 4/1929, nr. 7/1929, nr. 14/1929). Competiția preconizată a avut loc la Atena, în perioada 22-29 septembrie 1929, cu participarea echipelor de atletism ale Bulgariei, Greciei, Iugoslaviei și României. Cu acea ocazie, sub conducerea președintelui SEGAS, Mihail Rinopoulos, s-a întrunit primul Congres sportiv balcanic, la care au luat parte delegați ai organismelor sportive centrale din Bulgaria (Drucheff), Grecia (Jean Ketseas), Iugoslavia (Miroslav Dobrin) și România (Octav Luchide). În cadrul congresului, la 27 septembrie 1929, s-a semnat procesul-verbal privind instituirea **Jocurilor Balcanice**, „competiție sportivă anuală care va fi organizată succesiv în capitalele țărilor participante”. O comisie numită de congres și alcătuită din Ketseas, Iorgopoulos (ambii din Grecia) și Luchide a elaborat proiectul Statutului Jocurilor Balcanice (JB), care cuprindea și Regulamentul tehnic. Congresul a adoptat statutul JB elaborat de comisia amintită, a aprobat programul competițional și a hotărât ca în fiecare an, cu prilejul JB, să se țină și congresul sportiv balcanic format din reprezentanți ai conducătorilor sportive naționale ale țărilor participante. Printre altele, documentele adoptate prevedeau: durata întrecerilor de atletism din cadrul JB va fi de trei zile; la fiecare probă pot participa câte doi sportivi de țară (în acea etapă, în program figurau numai probele masculine); se întocmește clasament pentru fiecare probă și clasament final pe națiuni, conform unui punctaj adoptat de comun acord ș.a. Având în vedere caracterul experimental al concursului de atletism de la Atena din 1929, congresul a decis ca număratoarea JB să înceapă din anul 1930,

dată de la care acestea se vor desfășura pe baza statutului adoptat. Întrucât Grecia dispunea de singurul stadion de atletism din Balcani, s-a convenit ca primele patru ediții ale JB să aibă loc la Atena.

JB din anii 1930, 1931 și 1932, numite la acea dată „olimpiade balcanice”, desfășurate la Atena, au reunit delegații sportive din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia. Programul competițional a cuprins întreceri simultane la atletism și tenis, clasaamentul făcându-se prin cumularea rezultatelor de la cele două sporturi. Primele ediții ale JB au determinat adoptarea de către congresele sportive balcanice a mai multor hotărâri vizând programul și desfășurarea ulterioară a c.s.b. Printre deciziile adoptate a fost cea referitoare la separarea întrecerilor balcanice de atletism de întrecerile similare din alte sporturi. Ca urmare, la cea de a 4-a ediție a JB (1933), programul competițional a cuprins numai probe de atletism (în total 27), manifestarea fiind numită la acea dată în mai multe feluri: Jocurile Atletice Interbalcanice, Jocurile Interbalcanice de Atletism, Jocurile Balcanice de Atletism. În final, a rămas în uz denumirea de Jocurile Balcanice de Atletism (JBA). În analele sportive, evidența JBA începe din 1930. Anul 1933 marchează aderarea Albaniei la JBA. La cel de al 3-lea Congres sportiv balcanic (1931), a fost înființat Comitetul Intersportiv Balcanic, format din câte doi reprezentanți ai fiecărei țări participante la Jocuri, având misiunea de a veghea la desfășurarea corectă a JB. În funcția de președinte al Comitetului a fost ales Mihail Rinopoulos, iar în cea de vicepreședinte – Neagu Boerescu, la acea dată - vicepreședinte al F.R. Atletism. Totodată, a fost acceptată includerea luptelor greco-romane și a scrimei în programul c.s.b., numai dacă țara organizatoare dispune de mijloacele necesare. Pe baza acestei decizii, în 1932, la Istanbul, a avut loc prima ediție a Balcaniadei de Lupte. Al 4-lea Congres sportiv balcanic (1932) a aprobat Regulamentul de funcționare a Comitetului Intersportiv Balcanic, a fixat o cotizație anuală de 10 dolari SUA pentru fiecare federație națională participantă la JB și a aprobat ca în funcție de posibilități, să se organizeze c.s.b. și la natație. Congresul balcanic din 1933 a decis includerea în programul competițional, înce-

pând din 1934, a Campionatului balcanic de decatlon, numit la acea dată „Decatlonul balcanic”.

În etapa respectivă, în afară de atletism, fotbal și tenis, s-au mai organizat c.s.b. la automobilism, ciclism, lupte, motociclism, tir, precum și Crosul Balcanic. Demararea c.s.b. la noi sporturi a condus la constituirea unor organisme balcanice corespunzătoare: Federația Balcanică de Turism (cu automobilul) (1931), Comitetul Interbalcanic de Tir (președinte – George Plagino) (1935), Comitetul Balcanic de Lupte (1935), Uniunea Ciclistă Interbalcanică (președinte – Vasile Canarache, președintele Federației Române de Ciclism) (1940). În aceste condiții, Comitetul Intersportiv Balcanic a început să fie numit Comitetul Balcanic de Atletism.

În perioada interbelică, România a găzduit c.s.b. de fotbal (conform planificării), motociclism (1933), atletism (1937), automobilism (1937), tir (1934 și 1937), ciclism (1940), precum și reuniunile planificate ale organismelor sportive balcanice.

Chiar de la debutul lor, c.s.b. au fost primite cu mare interes și entuziasm de opinia publică, depășind prin amploare semnificația lor pur sportivă. Presa timpului relatează că la deschiderea primei ediții a JB (Athena, 1930), au participat în jur de 70.000 spectatori, tribunele stadionului la concursul de atletism fiind pline în toate cele trei zile de întreceri. Festivitatea de deschidere a JB s-a făcut după modelul festivității de deschidere a JO, fapt ce a conferit manifestării un caracter solemn, sărbătoresc. Și celelalte ediții ale JB/JBA s-au desfășurat în aceeași atmosferă de entuziasm, în prezența unui public numeros, fiind reflectate pe larg în presa vremii. Factorii politici ai epocii, inclusiv cei din România, și opinia publică au fost unanimi în a aprecia contribuția c.s.b. la o mai bună cunoaștere reciprocă, la stabilirea unor raporturi de prietenie și colaborare între popoarele țărilor balcanice, la depășirea unor rivalități istorice. În acest context, în anul 1933, regele Carol al II-lea al României a conferit Ordinul Meritul Cultural pentru sport lui Mihail Rinopoulos, membru fondator al JB și președinte al Comitetului Intersportiv Balcanic, precum și celorlalți membri ai comitetului – Jean Ketseas și Nicolas Nicolaides, membri fondatori ai JB (ambii din Grecia), D.

Ivanov (Bulgaria), Burhan Felek Bey (Turcia), și Miroslav Dobrin (Iug.), membru fondator al JB.

A 8-a ediție a JBA, care a avut loc la București în perioada 6-9 septembrie 1937 sub deviza „Înfrățirea popoarelor prin sport”, a constituit un eveniment deosebit pentru România: a fost construit stadionul ANEF, dotat la standarde moderne; invitațiile au fost transmise participanților prin intermediul MAE al României; regele Carol al II-lea a donat trofeul „Cupa Regele Carol al II-lea” pentru echipa care totalizează cel mai mare număr de puncte, exemplul său fiind urmat și de alte instituții și personalități, astfel încât toate probele au fost asigurate cu trofee; în ziua deschiderii JBA, *Gazeta sporturilor*, apărută cu titluri color, a publicat mesajul regelui și cuvinte de salut adresate participanților în limbile lor naționale; deschiderea festivă a JBA s-a făcut în prezența regelui, a altor oficialități ale statului și a șefilor misiunilor diplomatice din țările balcanice acreditate la București; întrecerile sportive au fost reflectate pe larg în presă; a fost filmată întreaga desfășurare a JBA, filmul rezultat fiind introdus în rețeaua națională de difuzare; Poșta Română a emis o serie de cinci timbre filatelice intitulată „Atletism – Balcaniada” ș.a. La încheierea acestei manifestări, președintele Comitetului Intersportiv Balcanic, Mihail Rinopoulos, și președintele F.R. Atletism, Ion Cămărășescu, au primit telegrame de felicitare din partea regelui Carol al II-lea al României, a regelui Boris al Bulgariei, a regelui George al III-lea al Greciei și a secretarului general al Președinției Republicii Turcia, Hasan Riza Soiac.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, c.s.b. au fost sistate. Reluarea lor după război a fost marcată, timp de un deceniu, de situația internațională încordată din acea perioadă, în special de evenimente precum scindarea Peninsulei Balcanice în sfere de influență ale Marilor Puteri, declanșarea războiului rece, războiul civil din Grecia (1946-1949) și schisma comunistă produsă în 1948. În anul 1945, organismele sportive din țările aflate în sfera de influență sovietică (Albania, Bulgaria, Iugoslavia și România) au decis reluarea c.s.b. În cadrul unor conferințe ale reprezentanților conducerilor sportive din țările amintite, care au avut loc în anii 1946, 1947 și 1948, au fost adoptate

înțelegeri privind desfășurarea c.s.b. (lista sporturilor, regulamentele și graficele de desfășurare a competițiilor, condițiile financiare, stabilirea țărilor organizatoare ș.a.) De asemenea, în cadrul acestor conferințe se făcea bilanțul desfășurării c.s.b. pe perioada precedentă și se luau decizii privind depășirea neajunsurilor semnalate. Forurile sportive din Grecia și Turcia nu au participat la conferințele menționate, iar sportivi acestor țări nu au luat parte la c.s.b. din perioada respectivă (doar în anul 1946, sportivii greci au participat la Balcaniada de natație, de la Split). În anii 1946 – 1948 s-au organizat c.s.b. la atletism, baschet, box, ciclism, fotbal, gimnastică, lupte, natație (înnot, sărituri, polo), schi, scrimă, șah, tir, volei. Totodată, a fost lărgită lista țărilor participante la c.s.b. prin invitarea sportivilor din Ungaria și așa numitul Triest Liber (1947), Cehoslovacia și Polonia (1948). Conferința balcanică de la Belgrad, din noiembrie 1947, a aprobat constituirea unui secretariat permanent al c.s.b. cu sediul la Belgrad, condus de Miroslav Kreaicici (Iug.). Conferința balcanică de la Bled (Iug.), din 19-21 martie 1948, a hotărât ca în viitor JB să se numească Jocurile Balcanice și ale Europei Centrale (JBEC) și să fie coordonate, în continuare, de secretariatul de la Belgrad. Ca urmare, toate c.s.b. din perioada martie-iunie 1948 au purtat denumirea de JBEC. Unele surse bibliografice atribuie denumirea de JBEC și unor c.s.b. desfășurate în anul 1947, inclusiv Campionatelor balcanice de natație de la Budapesta. În perioada 1946-1948, România a organizat c.s.b. de baschet, volei și schi (1946), atletism, box și meciurile de fotbal stabilite (1947), iar în cadrul JBEC - meciurile de fotbal programate pentru primul semestru al anului 1948 și concursul de scrimă, la București, în luna mai a aceluiași an. De asemenea, România a găzduit Conferința balcanică din 1-8 decembrie 1946.

Decizia Biroului informativ al partidelor comuniste (Kominformbiuro) din iunie 1948 de a exclude Partidul Comunist Iugoslav din această structură a atras după sine sistarea relațiilor politice, economice, culturale, sportive ș.a. dintre țările blocului sovietic și Iugoslavia. În aceste condiții, începând din luna iulie 1948, c.s.b. au fost sistate din nou. În 1953, la Atena a avut loc un concurs de atletism

între echipele Greciei, Iugoslaviei și Turciei, care a fost numit a 12-a ediție a JBA. În 1955, sportivi din aceleași țări au luat parte, la Istanbul, la un concurs de cros intitulat a 2-a ediție a Crosului Balcanic.

Refacerea unității c.s.b. s-a produs în vara anului 1956, prin organizarea, la Belgrad, a JBA cu participarea echipelor reprezentative ale Bulgariei, Greciei, Iugoslaviei, României și Turciei. În decembrie 1956, la Atena s-a desfășurat un congres al reprezentanților federațiilor de atletism din țările amintite, care a hotărât reluarea JBA conform tradiției. De asemenea, s-au mai luat și alte decizii, printre care: includerea probelor feminine de senioare în programul JBA începând din 1957; organizarea Congresului balcanic de atletism cu prilejul fiecărei ediții a JBA; înființarea Secretariatului permanent al JBA, secretarul urmând a fi ales prin rotație, pentru un mandat de 4 ani; adoptarea drapelului JBA; instituirea unei cotizații anuale ș.a. La solicitarea participanților, IAAF a aprobat desfășurarea JBA și, timp de mulți ani, a numit un delegat oficial pentru a superviza desfășurarea întrecerilor. În scurt timp, programul competițional balcanic la atletism s-a extins prin cuprinderea Crosului Balcanic (începând din 1958) și a Campionatului balcanic de atletism pentru juniori (ediția I, experimentală, în 1961, la Cluj, manifestarea fiind reluată, cu desfășurare anuală, în 1970). Lărgirea programului competițional la atletism a condus la adoptarea deciziei privind organizarea anuală, cu prilejul Crosului Balcanic, a Congresului extraordinar balcanic de atletism.

Reluarea JBA în formatul lor tradițional a constituit un stimulent puternic pentru demararea competițiilor balcanice și la alte sporturi, federațiile române fiind deosebit de active în această direcție. La 23 decembrie 1958, la București, în prezența secretarului general al FIBA, William Jones, a avut loc o conferință a reprezentanților federațiilor de baschet din țările balcanice, în cadrul căreia s-a decis reluarea JB la baschet (masculin, seniori) începând din anul 1959 (F.R. Baschet și-a asumat organizarea ediției inaugurale). În etapa respectivă, la unele sporturi la care nu a fost posibilă participarea reprezentanților tuturor țărilor balcanice, s-au organizat inițial competiții de tranziție: la lupte – Trofeul orașelor țărilor balcanice, cu echipe

din Bulgaria, Iugoslavia, România, Turcia (1958, la București, și în 1959), după care, din 1960, a fost reluată organizarea anuală a Campionatelor balcanice de lupte; la box – Cupa orașelor balcanice, cu participarea reprezentativelor orașelor Atena, București, Istanbul și Sofia (1960, 1961-la București, și în 1962), trecându-se, din 1966, la organizarea anuală a Campionatelor balcanice de box; la fotbal – Turneul balcanic intercluburi, cu participarea inițială a echipelor clasate pe locul 2 în campionatele naționale ale Albaniei, Bulgariei, Greciei, României și Turciei (1961, 1961/1962) și care, în continuare, s-a desfășurat sub denumirea de Cupa Balcanică intercluburi.

În mod treptat, programul c.s.b. a fost lărgit prin cuprinderea unor noi sporturi, a probelor feminine și a categoriilor juniori/tineret masc. și fem. În anul 1969 s-au organizat c.s.b la 18 sporturi: atletism (JBA sen. masc. și fem., Crosul Balcanic), automobilism, baschet (sen. masc. și fem., jun. masc. și fem.), box, călărie, ciclism, fotbal (inclusiv fotbal pentru surdo-muți), gimnastică, haltere, lupte, motociclism, natație (înot, sărituri și polo), schi, scrimă, tenis, tenis de masă, tir, yachting. La unele sporturi (atletism, baschet, lupte, schi ș.a.) întrecerile au fost supervizate de delegați ai FI. Un deceniu mai târziu, în 1978, c.s.b. s-au desfășurat la 24 de sporturi, cu un program competițional diversificat, care a cuprins, pe lângă sporturile menționate mai sus, noi sporturi: alpinism, canotaj, judo, kaiac-canoe, orientare, șah, tenis, volei. În 1972, în programul c.s.b. s-a adăugat Balcaniada de marș a factorilor poștali.

În deceniile 7-9 ale secolului al XX-lea, c.s.b. s-au caracterizat prin stabilitate și prestigiu, ele dobândind poziții constante în calendarele federațiilor participante și ale FI. Rezultatele întrecerilor, clasamentele finale și recordurile balcanice erau omologate de conferințele anuale ale federațiilor din țările balcanice. În unele țări, inclusiv în România, c.s.b. erau considerate competiții de obiectiv. Desfășurarea lor cu regularitate și cu participarea celor mai buni sportivi a contribuit la dezvoltarea sportului de performanță în țările participante. Totodată, ele au contribuit la dezvoltarea bazei materiale a sportului, la înscrierea pe harta organizatorilor de competiții internaționale a numeroase localități. În

a doua jumătate a secolului al XX-lea, c.s.b. erau coordonate de organisme operative de lucru ale federațiilor, care se întruneau anual, prin rotație, de regulă în țara care găzduia competiția majoră, sub președinția reprezentantului țării gazdă. În alte cazuri (atletism, fotbal, baschet, judo, natație ș.a.) s-a optat pentru constituirea unor secretariate conduse de secretari aleși prin rotație, pentru mandate de 3-4 ani și care, de asemenea, se întruneau în fiecare an, de regulă, cu prilejul unei competiții balcanice. Printre reprezentanții români care în partea a doua a secolului al XX-lea au îndeplinit funcțiile de secretari ai campionatelor balcanice la diferite sporturi s-au aflat Victor Firea (atletism), Ion Alexandrescu (fotbal), Octav Dimitriu și Gabriel Popescu (baschet), Gheorghe Iacobini (lupte), Anton Muraru (judo) ș. a. Organizatorii competițiilor erau stabiliți prin rotație și aprobați de conferințele anuale ale reprezentanților federațiilor. Cheltuielile de ședere ale delegațiilor participante erau suportate de gazdele competițiilor, în timp ce cheltuielile privind transportul internațional erau în sarcina participanților. De asemenea, gazdele organizau activități extracompetiționale menite a face cunoscute participanților cultura și tradițiile țării lor.

Amploarea fără precedent a c.s.b. în deceniile 8-9, care se desfășurau pe baza înțelegerilor dintre federații, a determinat conducerile sportive naționale din țările participante să intervină pentru reglementarea întregului sistem competițional balcanic. La 5 februarie 1985, la Atena a fost semnată *Convenția miniștrilor, a reprezentanților lor legali și a oficialilor superiori responsabili cu sportul din țările balcanice privind creșterea valorii jocurilor balcanice* (pentru România a semnat Septimiu Todea, secretar al CNEFS). Printre altele, convenția a stabilit ca în viitor să se organizeze jocuri, campionate sau cupe balcanice la 26 de sporturi: atletism, baschet, box, canotaj, ciclism, călărie, fotbal, gimnastică, haltere, handbal, înot, judo, kaiac-canoe, lupte, polo, sărituri în apă, schi, schi nautic, scrimă, șah, tir, tir cu arc, tenis, tenis de masă, volei, yachting. De asemenea, s-a recomandat ca întrecerile să se desfășoare la două categorii de vârstă – seniori (din 2 în 2 ani) și juniori/tineret (anual), urmărindu-se o

mai bună corelare cu JO, CM și CE. Convenția a stabilit că o competiție, pentru a putea fi considerată campionat balcanic, trebuie să întrunească la start sportivi din cel puțin patru țări. Totodată, s-a cerut federațiilor să adopte măsuri severe pentru combaterea violenței, a actelor de șovinism și a dopajului.

Convenția a stabilit ca experți ai organismelor centrale responsabile cu sportul să se întâlnească anual, prin rotație, în una din țări, pentru a examina modul în care s-au desfășurat c.s.b. în anul expirat și a conveni calendarul acestora pe anul următor și în perspectivă. Reuniunile experților s-au desfășurat cu regularitate până în anul inclusiv, după care ele și-au încetat existența. România a găzduit aceste manifestări în anii 1988 (Sinaia), 1994 (Constanța) și 2000 (Poiana Brașov).

Marile transformări produse în Europa Centrală și de Est la începutul ultimului deceniu al secolului al XX-lea, marcate de prăbușirea sistemului politic comunist și de tranziția țărilor foste comuniste din Europa de Est către economia de piață, au exercitat influență și asupra c.s.b. Reprezentanții conducătorilor sportive din Albania, Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România (Cornel Dinu, secretar de stat în MTS) și Turcia, întruniți la Sofia la 2 octombrie 1990, au semnat Înțelegerea cu privire la obiectivele, scopurile, natura și organizarea jocurilor, campionatelor și cupelor balcanice. Înțelegerea a conferit federațiilor sportive naționale drepturi și responsabilități sporite în organizarea c.s.b., precizând că federațiile decid forma, sistemul de desfășurare, grupele de vârstă și periodicitatea competițiilor convenite, asigurând totodată finanțarea acestora. Beneficiind de acest suport, federațiile române, fidele tradițiilor colaborării sportive balcanice, au acționat pentru continuarea c.s.b. În această etapă, la programul competițional balcanic au aderat noi federații inclusiv din rândul celor înființate începând cu anul 1990. În acest cadru, în 1991 au fost instituite competițiile balcanice ale atleților veterani sub egida Asociației Balcanice a Atleților Veterani. Totuși, la unele sporturi, din motive de calendar, la care s-au adăugat dificultăți de ordin financiar, nu a mai fost posibilă desfășurarea c.s.b. conform planificării, iar la altele, întrecerile balcanice au fost sistate tempo-

rar. Din aceleași considerente, s-a acceptat ca în unele cazuri, c.s.b. să se desfășoare și cu participarea sportivilor din trei țări.

Conflictele armate izbucnite în Iugoslavia începând cu anul 1991, dezmembrarea acestui stat, sancțiunile impuse Republicii Federale Iugoslavia (Serbia și Muntenegru) prin Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU nr. 757/1992, care cerea tuturor statelor „să adopte măsurile necesare pentru a împiedica participarea la manifestările sportive de pe teritoriul lor a persoanelor sau grupurilor reprezentând R. F. Iugoslavia” au perturbat desfășurarea c.s.b. Stabilizarea situației din zonă și ridicarea parțială a sancțiunilor ONU împotriva R.F. Iugoslavia (Serbia și Muntenegru) prin Rezoluția Consiliului de Securitate al ONU nr. 943/23.11.1994 au permis revenirea sportivilor din acest stat în c.s.b. Organizațiile sportive din statele apărute în spațiul ex-iugoslav au manifestat atitudini diferite față de c.s.b.: forurile din Croația și Slovenia și-au declinat interesul față de aceste competiții, în timp ce organisme de resort din R.F. Iugoslavia (Serbia și Muntenegru), Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei și Bosnia-Herțegovina și-au exprimat dorința de a participa la c.s.b. Începând cu această etapă, la c.s.b. din unele sporturi au participat și sportivi din Republica Moldova.

În plan departamental, a continuat desfășurarea anuală a Balcaniadei de marș a factorilor poștali; în 1992, Uniunea Sportivă a Ministerului de Interne din România (USMIR) a devenit membru fondator al Uniunii Sportive a Polițiilor din Balcani, sub auspiciile căreia s-au desfășurat competiții balcanice la mai multe sporturi. În ultimul deceniu al secolului al XX-lea, s-au organizat unele competiții balcanice ale sportivilor nevăzători (la atletism și șah), iar în 1997 a avut loc un concurs balcanic de șah pentru sportivii surzi.

Miniștrii sportului sau reprezentanții lor din Albania, Bulgaria, Grecia, Serbia - Muntenegru, România (Crin Antonescu, ministrul Tineretului și Sportului) și Turcia, întruniți la Rhodos (Grecia), la 15-17 ianuarie 1999, și-au exprimat sprijinul pentru desfășurarea în continuare a c.s.b., chemând federațiile să depună eforturi pentru îmbunătățirea sistemului competițional respectiv. În scurt timp, programul

competițional balcanic a căpătat extindere. Din considerente organizatorice, unele federații au decis ca întrecerile balcanice să se desfășoare separat, pe ramuri, categorii de vârstă sau chiar probe. De pildă, la atletism, c.s.b. se desfășoară la probele de stadion (separat pentru seniori, juniori I și juniori II), de asemenea, la probele de sală, cros, maraton, marș, alergare montană; la badminton, - pentru seniori și tineret-juniori U-19 ani, U-17 ani, U-15 ani și U-13 ani; la ciclism, - separat pentru fond CTI, pistă și MTB; la volei, - în sală, pe plajă și intercluburi ș.a. În 2008, federațiile de baschet din Bulgaria, Grecia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, România și Serbia au înființat Liga Balcanică Intercluburi, manifestarea fiind aprobată de FIBA.

Conform statisticilor, în anul 2008 au avut loc peste 60 de c.s.b. la alpinism, atletism, badminton, baschet, biatlon, bridge, canotaj, ciclism, culturism, ecvestră, escaladă, gimnastică aerobă, gimnastică ritmică, haltere, hochei pe iarbă, judo, ju-jitsu, karate modern, lupte, motociclism, natație, orientare, polo, radioamatorism, schi, scrimă, taekwondo WTF, tenis de masă, tir cu arcul, triatlon, volei, yachting (la unele din aceste manifestări au participat și sportivi din Croația și Cipru). Ca și în etapele precedente, federațiile române au reprezentat, în continuare, un factor constructiv, de stabilitate, în desfășurarea întrecerilor sportive balcanice.

După separarea Muntenegrului de Serbia (2006), pe măsura recunoașterii internaționale a noului stat, organisme sportive muntenegrene au fost admise în sistemul c.s.b., în timp ce forurile sportive din Serbia sunt considerate ca membre fondatoare ale acestor manifestări.

Începând cu ultimul deceniu al secolului al XX-lea și pe parcursul primului deceniu al secolului al XXI-lea, majoritatea federațiilor din țările care participă la c.s.b. și-au constituit organisme balcanice pe sporturi funcționând pe bază de statute (în anul 2008 existau peste 30 de astfel de structuri), în timp ce la alte sporturi s-a menținut sistemul organizării anuale a conferințelor balcanice cu prilejul unei competiții. Printre personalitățile române care în primul deceniu al secolului al XXI-lea au îndeplinit funcțiile de președinți ai asociațiilor sportive balca-

nice s-au aflat Robert Manole (ju-jitsu), Dan Stuparu (karate tradițional), Cristinel Romanescu (tenis de masă), Gheorghe Vișan (volei), iar în posturile de secretari generali ai unor astfel de structuri s-au aflat Dorin Alupei (canotaj), Vasile Selejan (ciclism), Mircea Sandu (fotbal), Ionel Stoicuț (judo).

În decursul anilor, în diferite perioade, s-au făcut mai multe încercări de a se organiza întreceri balcanice polisportive după modelul JO. În toamna anului 1928 și în prima parte a anului 1929, presa sportivă din România comenta favorabil o propunere grecească privind organizarea „Olimpiadei statelor balcanice” după modelul JO, care să cuprindă întreceri la atletism, box, fotbal, haltere, lupte, natație, scrimă, tenis. Probabil, dându-se curs acestei propuneri, în toamna anului 1931, în paralel cu JB de Atletism și Tenis de la Atena, la Sofia a avut loc o „Olimpiadă interbalcanică” la ciclism, fotbal, scrimă, natație, călărie și motociclism, la care au participat delegații sportive din Bulgaria, Grecia, Iugoslavia și Turcia. UFSR nu a trimis participanți la „Olimpiada interbalcanică” de la Sofia, deoarece organizatorii nu au ținut cont de propunerile sale privind includerea sporturilor în programul competiției respective. În plus, factorii de decizie din sportul românesc au făcut precizarea că la fotbal era în curs de desfășurare Cupa Balcanică pentru echipele naționale de seniori.

Întrucât „Olimpiada interbalcanică” de la Sofia s-a desfășurat sub așteptări, în anii care au urmat, această manifestare nu a mai fost organizată, întrecerile balcanice continuând să se desfășoare pe sporturi.

În anii 1960-1961, conducerile sportive din țările balcanice au ajuns la o înțelegere de principiu privind organizarea Jocurilor Sportive Balcanice după modelul JO, care să aibă loc din 4 în 4 ani, în primul an impar după JO, începând din 1965. Urma ca de la data respectivă să înceteze desfășurarea c.s.b. separat pe sporturi. Cu toate acestea, competiția preconizată nu a demarat, iar întrecerile balcanice au continuat să se desfășoare în fiecare an, separat pe sporturi, pe baza înțelegerilor dintre federații. În această chestiune a avut prioritate punctul de vedere al federațiilor, care au optat

pentru desfășurarea c.s.b. anual, separat pe sporturi, ca etape de pregătire și verificare pentru CM și CE.

Asociația Comitetelor Naționale Olimpice din Balcani, înființată în anul 1996, a decis organizarea, la fiecare patru ani, a Zilelor Olimpice Balcanice pentru Tineret. Prima ediție a acestei manifestări a avut loc în anul, în mai multe orașe din Bulgaria, cu participarea delegațiilor sportive din Albania, Bulgaria, Georgia, Grecia, Republica Federală Iugoslavia (Serbia și Muntenegru), Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Republica Moldova, România și Ucraina. A doua ediție a acestei competiții a avut loc în 2002, în Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, dar numărul participanților a fost mai mic față de ediția inaugurală. Din motive de calendar, o altă ediție a acestei manifestări nu a mai avut loc.

Un pas înainte în materializarea ideii expuse mai sus s-a făcut la mijlocul primului deceniu al secolului al XXI-lea. Conferința reprezentanților conducerilor sportive din Albania, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Croația, Grecia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, România (Alexe Gavrila, secretar general al ANS), Serbia-Muntenegru și Turcia, întrunită la Salonic la 2-3 decembrie 2005, sub denumirea inițială de „Conferința miniștrilor sportului din țările balcanice”, și-a schimbat denumirea în *Prima conferință a miniștrilor sportului din țările Europei de Sud-Est*. În acest cadru s-a ajuns la concluzia înființării unei competiții polisportive a statelor din Europa de Sud-Est, așa cum este numit spațiul balcanic în documentele Consiliului Europei. Cea de a 2-a conferință a miniștrilor sportului din Albania, Bosnia-Herțegovina, Croația, Grecia, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, România (Florian Gheorghe, președintele ANS), Serbia și Turcia, desfășurată la Istanbul la 8-10 iunie 2006, a decis instituirea *Jocurilor Europei de Sud-Est (JESE)* și a adoptat statutul acestei manifestări. Competiția se organizează la șapte sporturi olimpice de vară, pentru sportivii juniori, la fiecare doi ani, începând

din 2007(v. **Dicționar**). Prima ediție a JESE a avut loc în Grecia, în 2007. După demararea JESE, c.s.b. se desfășoară în continuare, de regulă în fiecare an, pe baza înțelegerilor dintre federații.

Colaborarea sportivă balcanică a depășit zona competițiilor, extinzându-se și în alte domenii ale sportului sau aflate în slujba sportului. Cu ocazia celei de a 2-a ediții a JB (Atena, 1930), a fost creată Uniunea Balcanică a Ziariștilor Sportivi (președinte – Neagu Boerescu), această structură funcționând până în preajma celui de-al Doilea Război Mondial. În a doua jumătate a secolului al XX-lea, tendința amintită a dobândit extindere. În 1970, a fost înființată Asociația Balcanică de Medicină Sportivă, sub auspiciile căreia, la fiecare doi ani, s-a organizat Congresul științific balcanic de medicină sportivă. În diferite etape, funcția de președinte al acestei asociații a fost îndeplinită de reputații specialiști români Florian Covaciu Ulmeanu, Andrei Demeter și Ioan Drăgan.

În 1974, a luat ființă Conferința organizațiilor și cluburilor de automobilism din țările balcanice (Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia). La cea de a 2-a reuniune a Conferinței, care a avut loc la Brașov, în 1975, în organizarea ACR, a fost semnată *Convenția de colaborare multilaterală în domeniile turismului și sportului automobilistic între cluburile și organizațiile de automobilism din țările balcanice*, care a contribuit la dezvoltarea pe multiple planuri a relațiilor între părțile semnatare.

De asemenea, s-au mai constituit Asociația Balcanică pentru Istoria Educației Fizice și Sportului (BAHPES) (1991) și Uniunea Balcanică a Presei Sportive (UBPS) (1996). În perioada 1999-2003, funcția de președinte al UBPS a fost îndeplinită de Emanuel Fântâneau, iar cea de secretar general - de Paul Zaharia. În anul 1998, a fost creat Consiliul pentru Vânătoare și Protecția Vieții Sălbatică din Țările Balcanice, la activitatea căreia a aderat Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România.

COMPETIȚIILE SPORTIVE BALCANICE ÎN PERIOADA 1929-2008. PARTICIPAREA ROMÂNIEI

Legendă:

- < x'' > – se confirmă desfășurarea competiției balcanice în anul respectiv, în una din țări;
 < RO > – în anul respectiv, competiția balcanică a avut loc în România;
 < RO+ > – competiția balcanică s-a desfășurat sistem tur-retur sau pe etape, din care un meci sau o etapă a avut loc în România;
 < x^e > sau < RO^e > – în anul respectiv, competiția balcanică a avut caracter experimental;
 < x* > – în anul respectiv, sportivii români nu au participat la competiția balcanică;
 < - > – competiția balcanică nu a avut loc;
 < căsuță goală > – nu s-au putut obține informații privind competiția balcanică din anul respectiv.

Tabelul nr. 1: Competițiile sportive balcanice în perioada 1929-1940

Nr. crt.	Sportul, categoria	Anul desfășurării											
		1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940
1.	ATLETISM												
	JBA, sen., masc.	x ^e	x	x	x	x	x	x	x	RO	x	x	x*
	Cros, sen., masc.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x ^e	-	x
2.	AUTOMOBILISM	-	-	-	-	-	-	-	-	RO+	x	-	-
3.	CICLISM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RO
4.	FOTBAL	RO+	RO+	RO+	x	RO	x	x	RO	-	-	-	-
5.	LUPTE	-	-	-	x	-	-	x	-	-	-	-	x
6.	MOTOCICLISM	-	-	-	-	RO	-	-	-	-	x	-	-
7.	TENIS	-	x	x	x	-	-	-	-	x	-	-	-
8.	TIR	-	-	-	-	x	RO	x	x	RO	x	-	-

Notă: În 1940, JBA s-au desfășurat la Istanbul, dar din cauza dezmembrării țării, echipa națională de atletism a României nu a putut participa la această ediție a competiției.

Tabelul nr. 2: Competițiile sportive balcanice în perioada 1941-1950

Nr. crt.	Anul desfășurării Sportul, categoria	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950
1.	ATLETISM JBA, sen., masc., fem.	-	-	-	-	-	x	RO	-	-	-
2.	BASCHET Sen., masc., fem.	-	-	-	-	-	RO	x	x	-	-
3.	BOX	-	-	-	-	-	-	RO	-	-	-
4.	CICLISM	-	-	-	-	-	-	x	x	-	-
5.	FOTBAL Sen., echipe naționale	-	-	-	-	-	x	RO+	RO+	-	-
6.	GIMNASTICĂ	-	-	-	-	-	x	x	x	-	-
7.	LUPTE	-	-	-	-	-	-	x	x	-	-
8.	NATAȚIE	-	-	-	-	-	x	x	-	-	-
9.	SCHI	-	-	-	-	-	RO	x	-	-	-
10.	SCRIMĂ	-	-	-	-	-	-	-	RO	-	-
11.	ȘAH	-	-	-	-	-	x	x	-	-	-
12.	TIR	-	-	-	-	-	x	x	-	-	-
13.	VOLEI, Sen, masc, fem.	-	-	-	-	-	RO	x	-	-	-

Tabelul nr. 3: Competițiile sportive balcanice în perioada 1951-1960

Nr. crt.	Anul desfășurării Sportul, categoria	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
1.	ATLETISM JBA, sen. Crosul Balcanic, sen.	- -	- -	x* -	x* -	x* x*	x -	x -	x x	RO x	x RO
2.	BASCHET Sen., masc.	-	-	-	-	-	-	-	-	RO	x
3.	B O X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
4.	LUPTE	-	-	-	-	-	-	-	RO	x	x
5.	TENIS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x

Tabelul nr. 4: Competițiile sportive balcanice în perioada 1961-1970

Nr. crt.	Sportul, categoria	Anul desfășurării									
		1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
1.	ATLETISM										
	JBA, sen., masc., fem.	x	x	x	RO	x	x	x	x	x	RO
	Juniori	RO ^e	-	-	-	-	-	-	-	-	x
	Crosul Balcanic	x	x	x	x	RO	x	x	x	x	RO
2.	AUTOMOBILISM	-	-	-	-	x*	x	x	RO	x	x
3.	BASCHET										
	Seniori, masc.	x	x	x	RO	x	x	x	x	x	RO
	Senioare	-	-	x	x	RO	x	x	x	RO	x
	Juniori, masc.	-	-	x	x	x	x	RO	x	x	x
	Junioare	-	-	-	-	-	x	x	RO	x	x
4.	BOX, sen.	RO	x	-	-	-	x	x		RO	x
5.	CĂLĂRIE										
	Dresaj	-	-	-	-	-	-	-	x	x	RO
	Obstacole	-	-	-	-	-	-	-	x	x	x
	Concurs complet	-	-	-	-	-	-	-	x	x	RO
6.	FOTBAL										
	Seleționata tin. U-23	-	-	-	-	-	-	-	x	RO	x
	Cluburi	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+
	Surdo-muți, echipe reprezentative	-	-	-	-	-	-	-	-	x	RO
7.	GIMNASTICĂ	-	-	-	-	-	-	-	-	x	RO
8.	HALTERE	-	-	-	-	-	-	-	x	RO	x
9.	LUPTE										
	Seniori	x	x	x	RO	x	x	x	-	-	-
	Tineret	-	-	-	-	-	-	-	x	x	x
10.	MOTOCICLISM (motocros)	-	-	-	-	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+
11.	NATAȚIE (înot, sărituri, polo)	-	-	-	-	-	-	-	-	x	x
12.	SCHI	-	-	-	-	-	-	-	x	RO	x
13.	SCRIMĂ	-	-	-	-	-	-	-	RO	x	x
14.	TENIS	x	RO	x	x	x	x	RO	x	x	x
15.	TENIS DE MASĂ	-	-	-	x	x	RO	x	x	x	x
16.	TIR										
	Talere	-	-	-	-	-	-	x	x	x	RO
	Glont	-	-	-	-	-	-	x	x	RO	x
17.	VOLEI, sen., masc.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
18.	YACHTING	-	-	-	-	-	-	x	x	RO	x

Notă: Începând din anul 1970, în programul Campionatelor balcanice de gimnastică au fost incluse și probele de gimnastică ritmică.

Tabelul nr. 5: Competițiile sportive balcanice în perioada 1971-1980

Nr. crt	Sportul, categoria	Anul desfășurării									
		1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
1.	AERONAUTICĂ	-	-	-	-	x	-	x	-	RO	-
2.	ALPINISM	-	-	-	-	x			RO	x	
3.	ATLETISM										
	JBA, sen. , m., f.	x	x	x	x	RO	x	x	x	x	x
	Juniori, masc., fem.	x	x	RO	x	x	x	RO	x	x	x
	Crosul Balcanic	x	x	x	x	RO	x	x	x	x	RO
	Marșul poștașilor	-	x	x	RO	x	x	x	RO	x	x
4.	AUTOMOBILISM	x	RO	x	x	x	x	RO+	RO+	RO+	RO+
5.	BASCHET										
	Seniori, masc.	x	x	x	x	RO	x	x	x	x	RO
	Senioare	x	RO	x	x	RO	x	x	RO	x	x
	Juniori	x	RO	x	x	x	x	x	RO	x	x
	Junioare	RO	x	x	RO	x	x	RO	x	x	RO
6.	B O X										
	Seniori	x	x	x	RO	x	x	x	x	RO	x
	Juniori	-	-	-	-	x	RO	x	x	x	x
7.	CANOTAJ	-	-	-	-	x	x	x	x	RO	x
8.	CĂLĂRIE										
	Dresaj	x	-	x	-	x	x	RO	x	x	-
	Obstacole	-	-	x	-	x	x	RO	x	x	x
	Concurs complet	x	-	x	-	-	-	-	-	-	-
9.	CICLISM	x	RO	x	x	x	x	RO	x	x	x
10.	FOTBAL										
	Echipe naționale, sen.	-	-	-	RO	x	RO+	RO	RO+	-	RO+
	Selecționata. tin. U-23	x	x	x	RO	-	x	-	-	-	-
	Selecționata tin. U-21	-	-	-	-	x	-	-	RO+	-	-
	Select. jun. A1 (U-18)	-	-	x	-	-	-	-	x	-	-
	Select. jun. A2 (U-17)	-	-	-	-	-	-	-	-	RO	-
	Cluburi	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+
11.	GIMNASTICĂ										
	Seniori, masc., fem.	x	x	RO	x	x	x	x	RO	x	x
	Juniori, masc., fem.	-	-	-	-	x	-	x	-	RO	-
12.	HALTERE		-	x	x		RO	x	x	x	x
13.	HANDBAL										
	Seniori, masc.	-	-	-	-	-	-	-	-	x	x
	Senioare	-	-	-	-	-	-	-	-	x	RO
	Tineret, masc.	-	-	-	-	-	-	-	-	x	x
	Tineret, fem.	-	-	-	-	-	-	-	-	x	RO
14.	JUDO	-	-	-	-	x	x	RO	x	x	x
15.	KAIAC-CANOE	-	-	-	-	-	x	RO	x	x	RO
16.	LUPTE, tin.	x	x	RO	x	x	x	x	RO	x	x
17.	MOTOCICLISM	RO+	-	-	-	-	-	-	-	-	-

18.	NATAȚIE Seniori Juniori	RO x	x x	x RO	x x	x x	RO x	x x	x RO	x x	x x
19.	ORIENTARE	RO							x		RO
20.	SCHI	x	x	RO	x	x	x	-	x	x	RO
21.	SCRIMĂ Seniori Juniori	x -	x -	RO -	x -	x -	x -	x -	x RO	x x	RO x
22.	ȘAH	x	x	RO	x	x	x	x	RO	x	x
23.	TENIS Seniori Juniori	x -	RO -	x x ^e	x -	x -	x x	RO x	x x	x x	x RO
24.	TENIS DE MASĂ	RO	x	x	x	x	x	RO	x	x	x
25.	TIR Talere Glont Aer comprimat	x x x	x x	x x x	- RO RO	RO x x	x x x	x x x	x x RO	RO RO x	x x
26.	VOLEI Seniori, masc., fem. Juniori, masc., fem. Cluburi	x x -	x x -	RO x -	x x -	x RO -	x x -	x x -	x x RO+	RO x RO+	x RO RO+
27.	YACHTING	x	x	x	RO	x	x	x	x	RO	x

Tabelul nr. 6: Competițiile sportive balcanice în perioada 1981-1990

Nr. crt	Sportul, categoria	Anul desfășurării									
		1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
1.	AERONAUTICĂ	x	-		-		-		-		-
2.	ALPINISM	-	RO			-	-	-	-	-	-
3.	ATLETISM JBA, sen. , m., f. Juniori, masc., fem. Crosul balcanic Marșul poștaşilor	x x x x	RO x x RO	x RO x x	x x x x	x x RO x	x x x x	- RO x RO	x x x x	x x x x	x x RO x
4.	AUTOMOBILISM	RO+	RO+	RO+	x					-	-
5.	BADMINTON	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
6.	BASCHET Seniori, masc. Senioare Juniori Junioare Cadeți	x RO x x x	x x x x x	x x RO RO -	x RO x x -	RO x x x -	x x x RO -	- - x x -	x x RO -	- - x x -	x - x x -
7.	BOX Seniori Juniori	x RO	x x	x x	RO x	x x	- RO	x x	- x	- -	x -
8.	CANOTAJ	x	x	x	RO	x	x	x	x	RO	x

9.	CĂLĂRIE Dresaj Obstacole Concurs complet	x x -	- RO -	x x -	x x -	- x -	- x -	x x -	- - -	RO RO -	- - -
10.	CICLISM	x	RO	x	x	x	x	RO	x	x	
11.	FOTBAL Seleționata tin. U-21 Select. jun. A1 (U-18) Select. jun. A2 (U-17) Select. jun. B1 (U-16) Cluburi	x x - - RO+	- - - - RO+	x x - - RO+	- - - - RO+	- x - - RO+	- x - - RO+	- - - - RO+	- x - - RO+	- RO - RO RO+	- - x - RO+
12.	GIMNASTICĂ Seniori masc., fem. Juniori, masc., fem.	x x	x -	x x	RO -	x x	x x	- x	x x	- -	RO x
13.	HALTERE Seniori Juniori	RO -	x -	x -	x -	x x	- RO	x x	- x	x x	- x
14.	HANDBAL Seniori, masc. Senioare Tineret, masc. Tineret, fem.	RO x x x	- x x x	x - RO -	- - x x	x x x RO	- - x -	x RO x x	- - RO x	x x x x	- - x x
15.	JUDO	x	RO	x	x	x	x	x	x	RO	x
16.	KAIAC-CANOE	x	x	RO	x	-	-		x	x	x
17.	LUPTE, tin.	x	x	RO	x	x	x	x	RO	x	x
18.	NATAȚIE Seniori Juniori	x x	RO x	x RO	x x	x x	x -	- x	RO x	- x	x RO
19.	ORIENTARE			x	RO		-	-	-	-	-
20.	SCHI	x	-	-	x	x	x	-	RO	-	x
21.	SCRIMĂ Seniori Juniori	x x	x x	x x	RO x	x x	x RO	- x	x x	- RO	x x
22.	ȘAH	x	x	RO	x	x	x	RO	x	x	x
23.	TAEKWONDO ITF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
24.	TENIS Seniori Juniori	x x	RO x	x x	x x	x x	- RO	x x	- x	RO x	- -
25.	TENIS DE MASĂ Seniori Juniori	RO -	x -	x -	x -	x -	- -	RO -	- x	x -	- x
26.	TIR Talere Glonț Aer comprimat	x x x	x x x	x x x	x x RO	x x x	RO RO x	x x x	x x x	x x x	x x x
27.	TIR CU ARCUL	-	-	x	RO	x	x	-	x	x	RO

28.	VOLEI Seniori, masc., fem. Juniori, masc., fem. Cluburi	x x RO+	x x RO+	x x RO+	x x x	RO x	x RO -	- x -	x x -	- x -	x - x
29.	YACHTING	x	x	x	x	RO	x	x	x	x	x

Tabelul nr. 7: Competițiile sportive balcanice în perioada 1991-2000

A. Competiții pe ramuri de sport

Nr. crt	Anul desfășurării Sportul, categoria	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1.	AERONAUTICĂ		-	RO	-	x	-		-		-
2.	ALPINISM-ESCALADĂ				x	x	x	x	RO	x	x
3.	ARTE MARȚIALE DE CONTACT Karate kyokushinkai	-	-	-	x	x	RO	-	-	-	-
4.	ATLETISM JBA, stadion, sen. Sală Crosul Balcanic Juniori Maraton Marș Marșul poștașilor Veterani, stadion Veterani, cros	- x x x - - x x -	x - x x - - RO x x	- - x x - - x RO x	x x RO x x - x x RO	- x x x - - x x x	x x x RO x - x x x	x x x RO x - x RO x	x x x x x - x x x	x x x x x - x x RO	x x x RO x x RO x x
5.	BADMINTON Seniori Tineret U-19 Juniori Juniori U-17 Juniori U-15	x - - - -	RO RO - - -	x - x - -	RO - x - -	x - RO - -	x - x - -	x - x x -	x x - RO -	x x - x x	x x - x x
6.	BASCHET Juniori Junioare Minibaschet, cluburi	- x -	x RO -	- - -	- - -	- - RO	- - RO	- - RO	- - -	- - -	- - -
7.	BRIDGE	-	-	-	-	-	RO	x	-	-	-
8.	CANOTAJ	x	x	x	RO	x	x	x	x	RO	x
9.	CICLISM Fond / CTI Pistă	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	x x -	RO x -	x x x
10.	CULTURISM	-	x	-	RO	x	x	x	RO	-	x
11.	ECVESTĂ Dresaj Obstacole Concurs complet	- - -	- x -	x x -	x x -	x x -	RO RO RO	x x -	x x x	- - x	x x x

12.	FOTBAL Select. jun. A1 (U-17) Select. jun. B1 (U-16) Cluburi	x - RO+	x - RO+	RO - RO+	x - RO+	x - -	x - -	x - -	x - -	x - -	x x -
13.	GIMNASTICĂ Seniori Juniori Aerobică	x - -	- x -	- RO -	x - -	- - -	- - -	- x -	- - -	- - -	- x -
14.	GIMNASTICĂ RITMICĂ	x	x	RO	x	-	-	x	-	-	-
15.	HALTERE	x	-	-	RO	x	-	-	-	-	-
16.	HANDBAL Seniori Senioare Tineret, masc. Tineret, fem. Juniori, junioare Cadeți, masc., fem. Cadeți, masc.	RO RO x x - - -	- - x x - - -	- - RO RO - - -	- - x x x - -	- x RO x - x -	- - x x - - RO	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -	- - - - - - -
17.	HOCHEI PE GHEAȚĂ Cluburi	-	-	-	RO+	RO+	RO+	-	-	-	-
18.	HOCHEI PE IARBĂ Outdoor, sen, masc. Outdoor, U-16, m., f. Indoor, U-16, m., f.	- - -	- - -	- - -	- - -	x - -	x - -	x - -	- - -	- RO -	- - RO
19.	JUDO	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-
20.	KAIAC-CANOE	RO	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	KARATE MODERN Seniori, masc., fem. Juniori, cadeți, m., f. Copii, minicadeți	- - -	- - -	- - -	- - -	x - -	- - -	- - -	- x x	x - x	- x x
22.	KARATE TRAD. FUDOKAN SHOT. Seniori Juniori, cadeți	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	x x	x x	- x
23.	KARATE WUKO	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-
24.	LUPTE	x	x	-	-	-	-	-	-	-	-
25.	MOTOCICLISM Motocros Viteză	- -	RO+ RO+	RO+ RO+	RO+ RO+	RO+ RO+	RO+ RO+	RO+ RO+	RO+ RO+	RO+ RO+	RO+ RO+
26.	MODELISM	-	-	RO	-	x	-	-	-	-	-
27.	NATAȚIE Seniori Juniori	- x	x x	- x	x RO	- -	x x	- x	x x	- -	x -
28.	ORIENTARE	-	-	-	-	-	-	-	RO	x	x
29.	PATINAJ	-	-	-	RO	x	x	x	-	-	-

30.	POLO Seniori Juniori	- x	x x	- -	x x	- RO	x x	- x	x x	- x	RO x
31.	SCHI-BIATLON Schi Biatlon de iarnă Biatlon de vară	- x -	x - -	x - -	- - -	- x -	- x x	- - RO	- RO x	- x -	x x -
32.	SCRIMĂ Seniori Juniori	x x	RO x	x x	x x	x x	x x	RO x	- x	- x	- x
33.	SPORTUL PENTRU PERSOANE CU HANDICAP Atletism / Nevăzători Șah / Nevăzători Șah / Surdo-Muți	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -	- - x	- RO -	x x -	x x -
34.	ȘAH	x	RO	x	x	-	-	-	-	-	-
35.	TAEKWONDO ITF	-	-	-	-	-	-	-	x	x	x
36.	TAEKWONDO WTF	-	-	-	-	-	-	x	x	-	x
37.	TENIS, cadeți	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x
38.	TENIS DE MASĂ Seniori Juniori	x RO	- x	RO -	- x	- x	x x	- -	- -	- -	- -
39.	TIR CU ARCUL	x	-	-	x	-	x	RO	x	-	-
40.	TIR SPORTIV Talere Glont Aer comprimat	x RO -	x x x	x RO RO	x x x	RO x x	x x x	x RO x	- x x	- - x	x - x
41.	V O L E I Sală, sen. masc. Sală, jun. masc., fem.	- RO	x x	- x	- -	x x	- -	- -	- x	- -	- -
42.	YACHTING	RO	x	x	x	RO	x	-	x	RO	x

B. Competiții polisportive:

Zilele Olimpice Balcanice pentru Tineret, ed. I, Bulgaria, 1997

Tabelul nr. 8. Competițiile sportive balcanice în perioada 2001-2008

A. Competiții pe ramuri de sport

Nr. crt.	Anul desfășurării Sportul, categoria	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1.	ALPINISM-ESCALADĂ Alpinism Escaladă	x x	x x	x	RO x	x	x	x RO	RO x
2.	ARTE MARȚIALE Ju Jitsu	-	-	-	x	x	RO	x	x
3.	ARTE MARȚIALE DE CONTACT Karate kyokushinkai Kendo	- -	- -	- -	- -	- -	- x	- x	x x
4.	ATLETISM JBA, stadion, sen. S a l ă Crosul Balcanic Juniori Juniori II Maraton M a r ș Alergare montană Marșul poștaşilor Veterani, stadion Veterani, cros	x x RO x - x x - x x x x	RO x x x - x x - x x x -	x x x RO - - x - x x x x	x x x x - - RO - x x x x	x x x x x x x - x x x x	x x RO x x x x - x x x x	x x x x x x RO RO x RO x x	
5.	BADMINTON Seniori Tineret U-19 Juniori U-17 Juniori U-15 Copii, U-13	x RO x x -	x x x x -	RO x x x x	x x x RO -	x x x x -	x x x x x	x x x x x	RO x x x x
6.	BASCHET Juniori Junioare Liga Balcanică, cluburi	- - -	- - -	- - -	- - -	- RO -	- RO -	RO RO -	- RO RO+
7.	BRIDGE	-	-	-	-	-	x	x	RO
8.	CANOTAJ, jun.	x	x	x	RO	x	x	x	x
9.	CICLISM- -TRIATLON Fond / CTI P i s t ă MTB Triatlon	x x x -	x x RO -	x x x -	x x x -	x x x -	x x x x	x x RO x	x - x x
10.	CULTURISM	x	RO	x	-	x	x	x	x

11.	ECVESTRĂ Dresaj Obstacole Concurs complet	RO RO x	x x RO	- x x	RO x -	x x x	RO x x	x x RO	x x RO
12.	FOTBAL Select. juniori U-18 Select. juniori U-16	RO -	x x	- -	- -	- -	- -	- -	- -
13.	GIMNASTICĂ Seniori Juniori Aerobică	- x	- RO	- 	- x	- x	x 	 x	 RO
14.	GIMNASTICĂ RITMICĂ, junioare	-	-	-	x	RO	x	x	x
15.	HALTERE, sen.	-	-	-	-	-	-	x	x
16.	HOCHEI PE IARBĂ Indoor, sen., m., f. Indoor, U-18, m., f. Indoor, U-16, m., f. Outdoor, U-16, m., f.	- RO - -	- x - x	- RO x -	- x - -	- - - -	- - - -	x - - -	- - - x
17.	JUDO Seniori Tineret U-20 și U-17	- x	x x	x x	RO x	x x	x x	x x	x RO
18.	KAIAC-CANOE Seniori Juniori	- -	x -	- RO	- -	- x	- -	- x	- -
19.	KARATE MODERN Seniori Cadeți, juniori Copii, minicadeți	x - x	- x x	x - x	- x x	x - x	- x x	x - RO	- x x
20.	KARATE TRAD. FUDOKAN SHOT. Sen., cadeți, juniori	-	-	x	-	-	-	-	-
21.	LUPTE LIBERE, sen.	-	-	-	-	-	-	-	RO
22.	MOTOCICLISM Motocros Viteză Enduro	RO+ RO+ -	RO+ RO+ -	RO+ RO+ -	RO+ RO+ -	RO+ RO+ -	RO+ RO+ -	RO+ RO+ -	RO+ RO+ RO+
23.	NATAȚIE Seniori Juniori	- x	x x	- x	- x	- RO	- x	- x	- RO
24.	ORIENTARE	x	x	RO	x	x	x	x	RO
25.	PATINAJ	x	RO	-	-	-	-		x
26.	POLO Seniori Juniori	- RO	RO x	- -	x x	- x	- x	- RO	- x
27.	RADIOAMATORISM	-	-	-	-	-	x	x	x

28.	SCHI-BIATLON								
	Schi	x	x	x	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+
	Biatlon de iarnă	x	x	x	x	x	x	RO	x
	Biatlon de vară	x	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+	RO+
	Snowboard	-	-	-	-	-	RO+	RO+	RO+
29.	SCRIMĂ, cadeți, jun.	x	x	RO	x	x	x	-	x
30.	SPORTUL PENTRU								
	PERSOANE CU								
	HANDICAP								
	Atletism / Nevăzători	x	-	-	-	-	-	-	-
31.	TABLE	-	-	-	-	RO	-	-	-
32.	TAEKWONDO ITF	RO	x	-	-	-	-	-	-
33.	TAEKWONDO WTF	x	-	x	-	-	-	-	RO
34.	TENIS, cadeți	x	x	RO	x	x	x	-	-
35.	TENIS DE MASĂ								
	Seniori	x	x	RO	RO	x	x	x	x
	Juniori	-	x	x	x	x	RO	x	x
36.	TIR CU ARCUL	x	-	-	-	-	-	x	x
37.	TIR SPORTIV								
	Talere	x	-	x	x	-	-	-	-
	Glont	-	x	-	-	-	-	-	-
	Aer comprimat	-	x	RO	-	RO	-	-	-
38.	VOLEI								
	A. Sală								
	Juniori, masc.	-	x	x	x	RO	x	x	x
	Juniori II, masc.	RO	x	x	x	x	x	RO	x
	Junioare	-	x	x	RO	x	RO	x	x
	Junioare II	x	x	x	x	x	x	x	x
	Cluburi, masc.	-	-	-	-	-	-	-	RO+
	B. Volei pe plajă								
	Seniori, masc.	x	-	-	RO	-	-	-	-
	Sen., masc., fem.	-	RO	x	-	RO	x	x	x
	Senioare	-	-	-	x	-	-	-	-
	Juniori, masc., fem.	-	-	RO	-	x	RO	x	-
	Junioare	-	-	-	x	-	-	-	
39.	YACHTING	x	x	x	x	x	x	x	RO

B. Competiții polisportive:

Zilele Olimpice Balcanice pentru Tineret, ed. a II -a, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, 2002

Tabelul nr. 9: Competițiile balcanice ale sportivilor polițiști în perioada 1992-2000

Nr. crt.	Anul desfășurării Sportul, categoria	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
A.	COMPETIȚII POLISPORTIVE									
	Jocurile Balcanice ale Polițiștilor	RO	-	-	-	-	-	-	-	-
B.	PE SPORTURI									
1.	ATLETISM, Maraton	-	-	-	x	-	-	-	-	-
2.	FOTBAL	-	-	x	-	-	-	-	-	-
3.	JUDO	-	-	-	-	-	x	x	-	-
4.	KARATE-DO	x	-	-	-	-	x	-	-	-
5.	ORIENTARE TURISTICĂ	-	x	-	-	-	-	-	-	-
6.	SCHI	x	x	x	x	x	x	RO	x	-
7.	TENIS	-	-	x	-	-	-	-	-	-
8.	TIR	-	-	-	x	RO	-	x	-	-

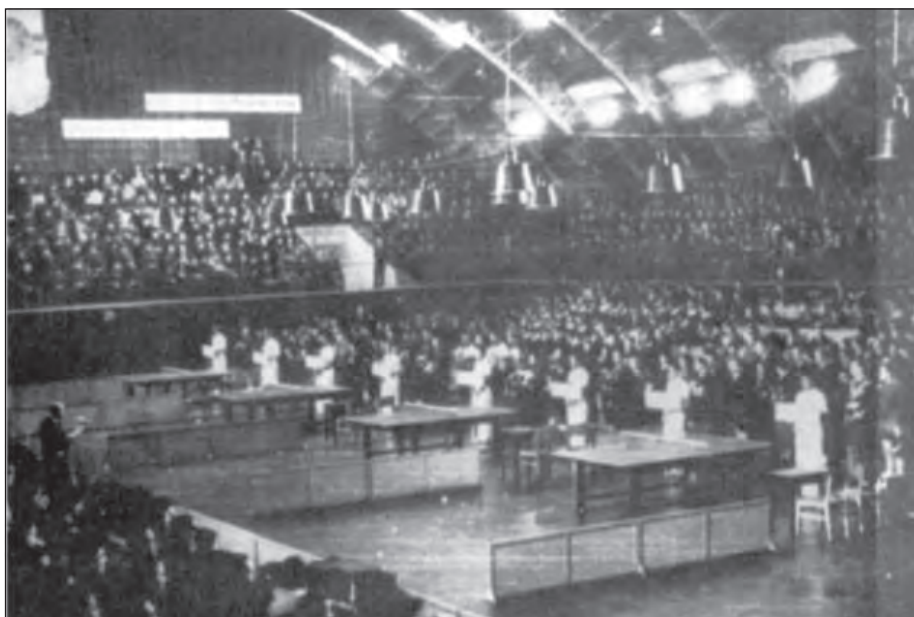
Tabelul nr. 10. Competițiile balcanice ale sportivilor polițiști în perioada 2001-2008

Nr. crt.	Anul desfășurării Sportul, categoria	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1.	ATLETISM Cros	-	x	x	-	x	x	-	-
2.	FOTBAL	x	x	x	x	RO	x	x	RO
3.	J U D O	-	-	-	RO	-	-	x	-
4.	KARATE-DO	-	x	-	-	-	x	-	x
5.	LUPTE	-	-	-	-	-	x	-	-
6.	S C H I	-	x	x	x	x	-	x	-
7.	T I R	RO	-	-	-	x	-	x	x
	ALTE DISCIPLINE Dresaj câini	-	-	-	-	x	-	-	-

ROMÂNIA – GAZDA UNOR MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE

*Festivalul Mondial al Tineretului si Studenților, București, 1953.
În cadrul Festivalului s-au organizat întreceri sportive internaționale
la care au participat sportivi de valoare mondială din numeroase țări*

Campionatul Mondial de tenis de masă, București, 1953

*Eric Carlsson, președintele
Uniunii Internaționale de Tir,
prezidează lucrările Congresului
UIT, desfășurat la București în
septembrie 1955, cu ocazia
Campionatului European de Tir*

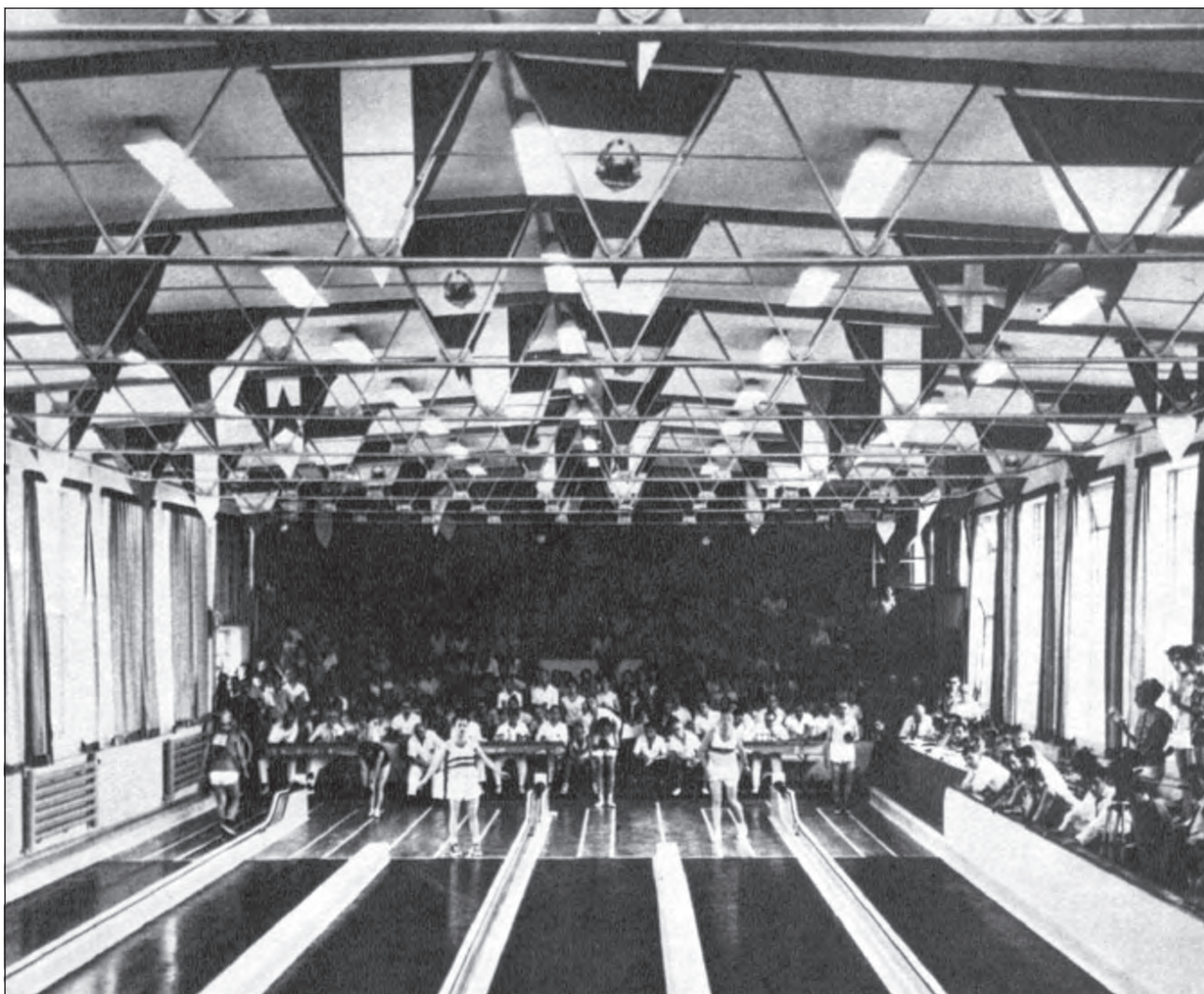
*Campionatul European de volei, 1955,
Stadionul „Dinamo”*

*Campionatul Mondial de handbal
feminin, București, 1962*

*Al XXV-lea Congres al Federației
Internaționale de Schi, Mamaia, 1965*

Campionatul Mondial de Popice – București, 1966, Arena „Voința”

A IX-a reuniune a Comitetului Internațional de Documentare și Informare în Educație Fizică și Sport - București, 30 mai 1967

Dr. Primo Nebiolo, președintele Federației Internaționale a Sportului Universitar, a onorat, prin prezența și cuvântul său, deschiderea Universiadei de Vară, găzduită, în 1981, de capitala României

*Festivitatea de deschidere a Universiadei de Vară, București, 1981.
La întrecerile acestei ediții a Universiadei au participat sportivi din 81 de țări*

CUPRINS

PERSONALITĂȚI DE REFERINȚĂ, PROMOTORI ȘI PROFESIONIȘTI AI EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI.....	7
PROMOTORI ȘI PROFESIONIȘTI AI EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI.....	9
RELAȚIILE SPORTIVE INTERNAȚIONALE ALE ROMÂNIEI.....	479
PARTICIPARE, IMPLICARE, CONLUCRARE	481
COMPETIȚIILE SPORTIVE BALCANICE. CONTRIBUȚIA ROMÂNIEI	547
COMPETIȚIILE SPORTIVE BALCANICE ÎN PERIOADA 1929-2008. PARTICIPAREA ROMÂNIEI	557
ROMÂNIA – GAZDA UNOR MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE.....	571

ENCICLOPEDIA
EDUCAȚIEI FIZICE ȘI SPORTULUI DIN ROMÂNIA
Ediția a II-a

© 2015 MINISTERUL TINERETULUI ȘI SPORTULUI

VOLUMUL VI
PERSONALITĂȚI DE REFERINȚĂ. RELAȚII SPORTIVE
INTERNAȚIONALE. COMPETIȚIILE SPORTIVE
BALCANICE. ROMÂNIA – GAZDA UNOR COMPETIȚII
INTERNAȚIONALE

ISBN 978-606-516-780-3
ISBN 978-606-516-786-5

Editura MĂIASTRA
Târgu-Jiu, Str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, Nr. 20
Tel. 0253-212.991, Fax: 0253-218343

DTP: Daniel GUREANU, Mariana JDEICĂ, Rodica TEIȘI

Pre-press & print:

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

CAMPIONII ROMÂNIEI

ISBN 978-606-516-780-3

ISBN 978-606-516-786-5